

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Med den gejstlige Øvrigheds Tilladelse

udgivet af

Ansgarius-Foreningens Forstanderskab.

Redigeret af

ANDR. JOHANSEN,

Præst.

39. Aargang.

KJØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer A. Millech.

Rasmussen & Olsens Bogtrykkeri.

· 1891.

Register

til

Nordisk Ugeblad

for 1891.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger, Digte o. desl.

	Side
Til Ugebladets Læsere	1
Pavelig Rundskrivelse om Slaveriet	7
Jules Simon og de barmhjærtige Søstre	13
Det sociale Spørgsmaal og Arbejderspørgsmaalet	17
Bønner til den h. Familie	23
† Pastor Holfeldt-Houen (Digt)	25
Pastor Schepelerns Skrift „Maria og Josef“	29
Middelalderens Ret i Arbejderspørgsmaalet	33
Et Brev af Grevinde Ida Hahn-Hahn	36
Allehaande	40
Dr. Windthorst's Fødselsdag	49
De franske Katholikers Ofre for Skolen	53
En Præst efter Guds Hjærte	56
† Dr. theol. H. Niehaus	65
De hellige Relikvier	69
Svendeforeningen i Hamburg	78
Til Sct. Knuds Skoles tidligere Elever	79
Fastemandatet	85
Den h. Perpetua (Digt af A. Langsted)	81
Et Kapitel om Forlovelser	87
Vandkrukken (Fortælling af Chr. v. Schmidt)	91, 104, 129,
	341, 357

	Side
Katholske Klokker	111
Lidenskab og Videnskab (sr.)	97, 113, 152
Pater H. Lange's Foredrag . . . 120, 133, 145, 157, 167, 189, 201, 216, 238, 250, 297, 311, 329, 345, 361, 372, 385, 401, 417.	434
Ben Hur (Literaturanmeldelse)	127
Timebønnen i Middelalderen (W. S.)	139
Danske Valfartssteder (W. S.)	183, 307, 355
„Sct. Josef“	188
Lærer af Josef (P. P.)	212
† Dr. Ludvig Windthorst	233
Pater Lange's Foredrag i Koncertpalæet (Stenografi af C. B.)	265
Elisabethforeningen	287
Til Førstkommikanterne (Digt af H. H.)	306
Til Konfirmanterne (Digt af H. H.)	340
Den katolske Kirke i England (sr.)	394, 410, 451
Maria (Digt af x.)	409
Et 300 Aars Jubilæum, Aloysius af Gonzaga (P. P.)	428
Til den h. Messe	430
Pater Lange's sidste Foredrag (Stenografi af C. B.)	434
Pavelig Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet . . . 457, 489,	505
Sjælens Fred (Digt af x.)	483
Kristi Legems Festoktav	483
Kardinal Melchers Præstebubilæum (Dr. H.)	512
Apostolisk Breve om den h. Aloysius Centenarium	518
Sct. Vincents-Søstrene i Jerusalem	522
Pave Leo XIII	525
Ungdommens Forbillede (P. P.)	529
Sankthansormen (Chr. v. Schmidt)	533
Pastor Schepelern og Skriftemaalet (F. Esser) . . . 545, 561, 577,	593
Den h. Petrus' Lidelsessteder i Rom	554
Vor Frelseres kostbare Blod	569
Tanker om Vincentsforeningen	596
Søster Theresias' Sejr 600, 616, 629, 647, 665, 714, 731,	834
Hvad er den hellige Messe? 609, 625,	641
Tanker ved Sr. Anna Sofies Baare (Digt)	621
Pavens Breve om Astronomi	633
Napoleon I og Pigeopdragelsen	637
Andagtsøvelser i Danmark i Middelalderen (W. Schmitz) 657,	673, 689
Sct. Bernards ottende Centenarium (Dr. H.)	679
Frelserens h. Kjortel i Trier	695, 710
Den h. Birgittas femte Centenarium 705, 721, 737, 753,	769
Rejsebrevne (B. St.)	726, 758, 790
Dr. Korums Aubningstale i Trier	744

Grundstøusnedlæggelsen paa Frederiksberg	749
Hymne til den h. Birgitta	774
Sygdommens Fordele	775
Encyklika om Rosenkransen	785, 801
Den h. Birgittas Jubileum	810
Dr. Korums Slutningstale i Trier	817, 825, 842
Optøjerne i Rom (Fr. —g.)	830
Alle Sjæles Maaned	845
Det katholske Holland	850
Kvindens Apostolat i Verden (Msgr. Mermillod)	857, 879
Kanarifuglen (Fortælling af Chr. v. Schmidt)	864, 898, 915, 925
Tilbage til Moderkirken (Konvertitbillede)	873, 889, 908, 921, 938, 953
Don h. Elisabeth	884
De katholske Missioner i Afrika	895
Italien og Vatikanet (Fr. —g.)	905
Ved et Barns Død (Digt af A. W.)	914
Den bedste Religion	932
Haydn og Mozart	932
Marias ubesmittede Undfangelse (Digt af J. F.)	927
„Influenzaen“	943
Kristenforfølgelser i Kina	946
Den højhellige Julefest	959
„Jesu redemptor omnium“ (Digt af J. F.)	961
„Gloria in excelsis Deo“	969
Fra Kristenhedens Hovedstad	974
Leo XII's Konsistoriumstale d. 14. December	976
Jesu Fødsel (Digt af J. F.)	980

III. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 15. 32. 45. 59. 326. 398. 415. 431. 455. 486. 543. 591. 623. 687. 719. 765. 779. 799. 870. 903. — **Italien.** 590. 903. — *Genua.* 528. — **Frankrig.** 110. 294. 591. 671. 767. 934. 965. — *Paris.* 454. 542. 655. — *Lyon.* 655. 799. — **Østerrig-Ungarn.** 871. — *Wien.* 32. 528. 607. — *Pesth.* 588. 935. — **Tyskland.** 290. 527. 354. 702. 781. 856. 871. — *Berlin.* 60. 143. 487. 781. 933. — *Köln.* 14. 456. 670. 704. 735. — *Frankfurt.* 934. — *Leipzig.* 782. — *München.* 782. — *Baden.* 782. — *Telgte.* 607. — *Bonn.* 587. — *Danzig.* 559. 654. 719. — *Essen.* 575. — *Paderborn.* 575. 934. — *Trier.* 540. 671. 687. 718. 767. 782. 798. 872. — *Kiel.* 670. — *Kulm.* 575. — *Lybeck.* 455. — **Hamborg.** 455. 487. 576. 686. — **England.** 47. 487. 588. 686. 918. — *London.* 934. — **Belgien.** 560.

— *Antwerpen*. 964. — **Holland**. 32. 655. — *Maastricht*. 15. — *Schweitz*. 60. — **Rusland**. 326. 623. 653. 966. — **Grækenland**. 639. — **Tyrkiet**. 415. — **Palæstina**. 655 — **Asien**. 586. — **Kina**. 486. 543. 655. 671. 686. 735. — **Japan**. 950. — **Afrika**. 62. 590. — **Amerika**. 230. 295. 575. 591. 652. 687. 838. — **Brasilien**. 964. — **Mexiko**. 143. — **Australien**. 607. — **Sverrige**. 431 (Kronprinsen og Leo XIII.) 486 (Kronprinsessen og Leo XIII) — *Stockholm*. 322 (Grundstensnedlæggelse). — **Norge**. 454 (St. Halvards Fest). — *Kristiania*. 585 (Gejstligt Møde) 606 (Elisabethsøstre indføres). — **Danmark**. *Kjøbenhavn*. 42 (Unios Julefest; Systuen). 93 (Sct. Ansgars Relikvier). 107 (St. Mariæ Hospitium). 142 (P. Lange; Korsvejstation). 166 (Ansgariusf; Korsvejstation). 230 (Katholsk Afholdsf.). 261 (Vincentf.; Vajsenhusregnskab). 294 (Pater Lange). 324 (Sct. Josefs Gilde; P. Lange). 359 (Kommunikant- og Konfirmand-Antal). 398 (Sct. Elisabeths Understøft.). 414 (P. Lange) 431 (Peterspengene i Rom). 486 (Social Eucyklika). 540 (P. Lange). 558 (Sct. Aloysius; Rekonvolescenthjem indvies; ny Bønnebog). 572 (Dagbladet og Pavens Tjenerskab. Gejstligt Møde i Norge). 584 (Unios Skovtur). 622 (Sr. Anna Sofie) 638 (Sr. Anna Sofie begravet). 669 (Fotografier; Blindelærere). 717 (Rosenkranskirkon). 838 (Forstandervalg; Dronning Olga og Prinsesse Marie besøge Hospitalet). 854 (Kirkeforstander Birch). 902 (Mariaforgn.). 948 (Kranse og Begravelser). — *Ordrup*. 558 (Sct. Aloysius' Jubilæum). — *Fredericia*. 198 (Folkemission). — *Kolding*. 228 (Folkemission). 855 (Bryllup). — *Randers*. 95 (Dr. Niehaus' Sjølemesse). 751 (Vincentf.).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

N° 1.

Søndagen den 4. Januar.

1891.

Indhold. Til Ugebladets Læsere. Pavelig Rundskrivelse. *Meddelelse fra den apostoliske Præfekt* (Side 13). Jules Simon og de barmhjærtige Søstre. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Til Ugebladets Læsere.

Ji have her paa Jorden ikke noget blivende Sted, men vi søge det tilkommende. Vort Liv er kun en Rejse, og Jorden er kun et Herberg. Alt tilraaber os: Du er en Pilgrim paa Jorden. Himlen tilraaber os: Du er en Pilgrim paa Jorden, saa længe jeg venter paa dig. Jorden tilraaber os: Du er en Pilgrim, saa længe jeg holder dig tilbage. Elementet tilraaber os: Du er en Pilgrim, indtil jeg opløser dig. Jorden kan ikke fængsle den kristne Pilgrims Hjærte; nej, efter Fædrelandet sukker han, efter at naa Fædrelandet, det sande Fædreland, stræber han.

Kjære Læser! En Dagsrejse, et Aar, have vi ledsaget hverandre, og atter for den ny Dagsrejses Vedkommende har du valgt mig til din Ledsager. Derfor tilraaber jeg dig: *Et lykkeligt og af Herren velsignet Nytaar!*

Millioner høre i disse Dage det venlige Ønske om et glædeligt Nytaar. Men du véd, kjære Læser, at ingen sand Lykke og Glæde er mulig uden *Fred i Hjertet*. Lad os bestræbe os for at opnaa denne Fred, lad os bevare denne Fred, saa vil dette Aar ogsaa blive et lykkeligt Aar for os. Og denne Fred, som Englene forkyndte os, og som den opstandne Frelser bragte sine Disciple som første himmelske Paaskegave, være ogsaa Gjenstanden for mit første Ønske i det nye Aar. *Fred være med eder!*

Fred være med de Unge, for at de maa vokse som ædle Planter i Herrens Vinbjerg, bevare det barnligt-fromme Sindelag og blomstre i Uskyldighed og Dyd, vokse til Trøst for deres Forældre, til Menighedens Opbyggelse, til Guds Forherligelse.

Fred være med de Gamle, for at de maa opdrage deres Børn i al Fromhed og lyse for dem som Mønstre paa Guds frygt, for at de maa beskytte dem imod alt Ondt og føre dem til alt Godt. Banlyser al Tvedragt og Splidagtighed, tager intet Ondt med eder over i det nye Aar. Hvem véd, hvor længe det varer, saa staar maaske den Ene ved den Andens Grav og ønsker grædende, at mangt og meget aldrig var sket, og at I kunde leve Livet om igjen sammen med eders Ægtefælle, som nu hviler i Graven. Hvad I ønske i et saadant Øjeblik at have gjort, gjør det nu. Lad Guds Fred bo hos eder, og I ville en Gang kunne opslaa eders Bolig i den evige Freds Land.

Fred være med alle Lidende! Rigtignok saa' ogsaa denne Nytaarsdag saa mangen Taare glide fra det gamle over i det nye Aar, Taarer, som heller ikke ville standse i det nye Aar. Mangen Pilgrim saa' den slæbe sit tunge Kors over i det nye Aar, og Byrden bliver maaske endnu tungere i dette Aar. Men den ser ogsaa saa mangen Naadekilde, udsprungen af Kjærlighed og Barmhjærtighed, flyde fra det himmelske Paradis, og af hvilken Alle kunne drikke, som ere tørstige og mø-

dige. Den ser saa mangel Trøstens Engel, der ledsager Pilgrimen og trofast vandrer ved hans Side. Og hvilken Trøst er det ikke at vide, at man under sine Lidelser vandrer paa Vejen til Himlen! Hvor sødt er det ikke at rose sig alene af Kristi Kors! Rigtignok er Lidelsens Kalk bitter, men, kristelige Pilgrim, ogsaa Vandet i Havet var bittert, indtil Moses kastede det hemmelighedsfulde Træ deri. Kast du ogsaa i din bitre Drik et lille Stykke af din Frelasers Kors og drik saa af Kjærlighed til ham, og himmelsk Sødme vil vederkvæge dig.

Fred være ogsaa med de Fattige, thi ogsaa Fatigdom ledsager Mange over i det nye Aar. Men se, ved Siden af den gaar ogsaa Medlidenhed og Barmhøjertighed. Og hin velhavende Kristen, som ikke kjender nogen større Glæde end at gjøre Vei imod Andre, og af Gud er sendt som en Almisse-Uddeler iblandt sine Brødre, ogsaa han gaar med over i det nye Aar, for ogsaa i dette Aar at være en Fader for de Fattige. — Hvor smukt trøster ikke den h. Johannes i en Nytaarsprædiken de fattige Pilgrimme! Du har, siger han, intet Gods! Men du har Guds frygt og Herrens Fred; en Skat, der er mere indbringende end alle andre Skatte tilsammen. En Skat, som aldrig hører op, som ikke kan opbruges. Betragt Himlen, Jorden og Havet; de mangfoldige Planter og hele Menneskeslægten; betragt Englene, Ærkeenglene og alle de højere Magter, og betænk nu: Alt dette tilhører din Herre. Det er umuligt, at en saa rig Herres Tjener kan være fattig, for saa vidt som han er dig naadig. Du er indskreven i Staden, som er oventil. Du regnes med blandt Himlens Borgere, — Som en fattig Pilgrim gik Jesus foran de Fattige, og han vil rigeligt gjen-gjælde sine trofaste Efterfølgere.

Kjære Læser, hvad Aaret end maatte bringe, saa vil det dog aldrig fjærne os fra vort ophøjede Maal, naar vi staa faste i Troen, bevare Haabet og holde ud

i Kjærligheden. Verdens Tillokkelser ville ikke forføre os, thi vi vide jo: hvad Verden giver, forgaar tillige med Verden; men hvad Gud giver os, forbliver evigt, ligesom Gud er evig. Lad derfor ogsaa Troens Sandheder være os hellige og dyrebare; de være vort Lys i Livets Mørke, vort Lys i Dødens Skygge. — Hellige for os være ogsaa Dydens Skatte, thi dem tage vi med os til Dommeren og de have Forjættelsen om det evige Liv. Og saa ville vi da fortsætte vor Rejse! Vor Vandringsstav være Korset, vor Fører Kristus!

Hvad vil det nye Aar bringe os? Det kjender Gud alene. For os er det en Hemmelighed. For Mange vil det nye Aar blive en glædefuld Hemmelighed, for Andre en smertefuld Hemmelighed, og for Mange, som i Aarets Løb føres ved en salig Død over i Evigheden, en herlighedsfuld Hemmelighed. Alle og Enhver vil det bringe Arbejde og Kamp, men uden Kamp ingen Sejr, uden Sejr ingen Krone. Naar Samvittigheden vaagner, begynder allerede hos Barnet Kampen mod det Onde, og Oldingen maa endnu udfægte den. Kampmaaden skifter, men Kampen varer uafbrudt ved. Den h. Skrift omtaler Fjenderne, men den omtaler ogsaa Vaabnene: Aarvaagenhed, Bøn og Troens Skjold. Og Feltraabet i Livets Kamp, saa vel som i Dødskampen er *Jesus*, som har forløst os. Kristus er vor Konge; under hans Fane kæmper den Kristne.

* *

Ved Enden af sit Liv sagde en gammel Vismand til sin Søn: Jeg har i Løbet af mit Liv set mangan Stjerne falde fra Himlen, og mangan Stav, paa hvilken jeg troede at kunne stole, sønderbrydes;“ ved et nyt Aars Begyndelse vil ogsaa mangan Læser se tilbage paa de tolv henrundne Maaneder med Bedrøvelse og Smerte eller i det mindste med en utilfreds Mine. Den ene har mistet en kjær Moder, en elsket Fader, den Anden en trofast Ægtefælle, et haabefuldt Barn;

her staar en Brud ved sin Brudgoms friske Gravhøj, der en Enke foran sin eneste Søns simple Grav — — med stum Resignation mindes den Ene denne Kummer, den Anden hin. Det er nu en Gang ikke anderledes: Ethvert Aar er et Skuffelsens Aar for os, naar vi hylde den Anskuelse, at Alt bør gaa efter vort Ønske. Men ethvert Aar er ogsaa tillige et Aar fuldt af Velgjer-ninger og Naade, som vi først forstaa at skatte, naar de undrages os, og for hvilke vi næppe vise os taknemlige, fordi vi paa en uretfærdig Maade have levet os ind i den Tro, at det Altsammen tilkom os som en Rettighed. Den bitre Nød banker endnu ikke paa din Dør, kjære Læser; Lovens Haandhæver kaster Dig endnu ikke „i Lovens Navn“ ud i den kolde Vinterluft — som det sker med den stakkels irske Forpagter, dit Medmenneske, din Trosbroder. Hvorfor har du fortjent en bedre Behandling end han? Have ikke hans Forfædre, alene fordi de ikke vilde svigte deres hellige katholske Tro, mistet alt deres Gods, alle deres Ejendele, maattet give Afkald paa deres Rettigheder i Staten, ja endog lidt Døden ved Bøddelens Haand? Og naar det alligevel gaar de stakkels Irlændere saa daarligt, naar dette Folk, som ved sin Troskab mod den katholske Tro i Aarhundreders Løb har været et Skuespil for Verden, i det henrundne Aar ogsaa har været et Skuespil for alle de civiliserede Nationer ved de Lidelser og Undertrykkelser, det har maattet gennemgaa og taale, saa, mener jeg, bør vi berolige og trøste os overfor det daglige Livs smaa Lidelser, mindes de mange Fortrin, vi glæde os ved, frem for Andre, og modigt optage Arbejdet i det nye Aar. Mod, Selvtillid og Overlæg, førend man handler; Tillid til Gud, naar man har handlet, og Sindsligevægt under alle Livets Forhold, det er en god gammel Recept, som bringer Tilfredshed i det nye Aar.

Hvad Ugebladets *Redaktion* angaar, da takke vi Gud, fordi de 52 Numre af „Nordisk Ugeblad for 1890“ lykkeligen ere blevne færdige, og det endog med „Titelblad og Indholdsfortegnelse“. Alle gode Gavers naadige Giver har hjulpet Redaktionen, saa at Arbejdet nogenlunde er lykkedes. Materiale har der aldrig manglet, men derimod ofte den nødvendige Plads. Et Blad som Ugebladet kan ikke søge sin Styrke i at meddele sine Læsere øjeblikkelig Alt, hvad der sker i Verden; dets Værdi bestaar deri, at det bringer Hovedbegivenhederne og navnlig det, som passer for dets Læsere, ind i sine Spalter, og det paa en Maade, at Læserne forstaa det, og at det falder i deres Smag. I det gamle Aar have vi bestræbt os for at opnaa dette, og i det nye Aar ville vi bestræbe os endnu mere derfor. Havde vi ikke forskellige andre Sager at beskæftige os med, hvis Optælling vilde trætte Læserne, saa vilde Bladet uden Tvivl være blevet bedre. Men det er imidlertid vort oprigtige Ønske, at det stedse, hver Uge i det nye Aar, maa blive i enhver Henseende bedre; navnlig ved at erhverve os dygtige Medarbejdere.

Til vort „Gud være lovet“ føje vi en hjærtelig Bøn, nemlig den, at Gud ogsaa i det nye Aar vil føre vore og vore Medarbejdes Hænder til aabent og ærligt at kæmpe for Guds og hans hellige Kirkes Sag her i Fædrelandet, saa at „Nordisk Ugeblad“ maa stifte meget Godt og være en kjærkommen Gjæst i alle katolske Hjem.

Men skal der virkelig stiftes noget Godt, saa maa vi ogsaa have Læsere, frem for alt Abonnenter. Naar de Gamle forblive os tro, og navnlig naar disse forskaaffe os nye Abonnenter, saa kunne vi være tilfredse.

Der vil ogsaa i det nye Aar blive tilstrækkeligt Materiale. Gud sørger jo for, at Verden ikke staar stille. Vi ere nysgjerrige efter at se, hvad Aaret 1891 vil bringe med sig, og vi have den bedste Villie til at meddele vore Læsere de kommende Begivenheder og

at bedømme dem efter den rigtige Maalestok: Guds Alen og Sandheden. En Udvidelse af Ugebladet er vort højeste Ønske; men til at realisere det, maa navnlig et forøget Abonnentantal være os behjælpelig.

Med en hjærtelig Tak til alle vore trofaste Abonnenter, til vore Medarbejdere og til alle Ugebladets Læsere og Læserinder, til Store og Smaa, for det gamle Aar, træde vi da ind i det nye Aar, ønskende dem alle:

„Et lykkeligt og af Herren velsignet Nytaar!“

Redaktionen.

Pavelig Rundskrivelse
til den katolske Verdens Biskopper
om
Slaveriets Bekæmpelse.

Ærværdige Broder, Hilsen og den apostoliske Velsignelse!

Der er næppe Noget, som fra Begyndelsen af har ligget den katolske Kirke, der omfatter alle Mennesker med moderlig Kjærlighed, mere paa Hjærte — hvad der ogsaa er dig, ærværdige Broder, bekjendt — end at *Slaveriet*, der som et pinligt Aag hvilede paa Fler-

tallet af de Dødelige, maatte blive ophævet og fuldstændig afskaffet. Som en nidkjær Vogter af sin Mesters Lære — han, som selv og ved Apostlenes Mund havde lært Menneskene, at et broderligt Baand omslyngede dem alle, idet de ifølge deres Oprindelse vare ligestillede, løskjøbte for den samme Løsesum og kaldede til den samme Salighed — overtog den Slavernes ringeagtede Sag og viste sig som en ivrig Forsvarer af Friheden, om den end tog Hensyn til Tid og Omstændigheder og derfor gik langsomt og maadeholdent fremad. Men med Klogskab og Overlæg har den stedse fremhævet Religionens, Retfærdighedens og Menneskelighedens Fordringer og derved gjort sig i højeste Grad fortjent af Folkenes Velfærd og Civilisation.

I Tidernes Løb er Kirkens Iver for at føre Slaverne til Frihed heller ikke bleven ringere, tværtimod, jo større Resultaterne vare, desto mere voksede Iveren. De utvivlsomste Vidnesbyrd herom aflægger Historien, som i denne Retning har gjort et stort Antal af Vore Forgængere berømmelige for alle Tider, saaledes den h. Gregor den Store, Hadrian I, Alexander III, Innocents III, Gregor IX, Pius II, Leo X, Poul III, Urban VIII, Benedikt XIV, Pius VII og Gregor XVI, som have gjort alt, hvad der stod i deres Magt, for at Slaveriet maatte blive ophævet, hvor det bestod, og ikke fremgaa til nyt Liv der, hvor det allerede var fjærnet.

Denne hæderfulde Arv, som Vi have modtaget af Vore Forgængere, turde Vi ingenlunde forsømme. Vi have derfor heller ikke ladet nogen Lejlighed ubenyttet, til offentlig at misbillige og fordømme Slavevæsenets forbandelsesværdige Pest; Vi have ligeledes ytret Os desangaaende i det Brev, som Vi den 5. Maj 1888 rettede til Brasiliens Biskopper, for at lykønske dem i Anledning af det, de ved et rosværdigt Eksempel baade i det private og i det offentlige Liv havde gjort til Gunst for Slavernes Frigivelse. Tillige paapegede Vi, i hvor høj en Grad Slaveriet staar i Modstrid til Reli-

gionen og til den menneskelige Værdighed. Da Vi skrev dette, vare Vi tilvisse dybt bevægede over deres Lod, som staa under fremmed Vilkaarlighed; men langt mere smertede Os dog Beretningerne om de Lidelser, under hvilke Beboerne i visse Dele af Afrika sukke. Det er baade sørgeligt og forfærdeligt at tænke sig, hvad Vi have bragt i Erfaring ved forskellige Meddelelser, at henved 400,000 Afrikanere uden Hensyn til Alder og Kjøen blive røvede aarlig fra deres Landsbyer og i Lænker og under Pidskeslag blive slæbte langvejs bort til Markederne, hvor de udstilles og sælges som Kvæg.

Efter at dette var blevet Os meddelt af Øjenvidner og stadfæstet af det ækvatoriale Afrikas nyere Forskere, følte Vi Os grebne af en brændende Længsel efter, i Forhold til Vore Kræfter at hjælpe hine Stakler og at bringe dem Lindring i deres Ulykke. Uden Tøven have Vi derfor paalagt Vor elskede Søn, Kardinal *Lavigerie*, hvis Virkekraft og apostoliske Iver var Os bekjendt, at besøge Evropas Hovedstæder, for der at skildre denne skjændige Handel og at bevæge baade Fyrsterne og Folkene til at komme hine Egenes ulykkelige Befolkning til Hjælp. Vi maa i saa Henseende takke Kristus, vor Herre, alle Folkenes kjærlighedsfulde Frelser, fordi han i sin Godhed ikke tillod, at Vore Bekymringer bleve forgjæves, men derimod har villet, at de skulde være ligesom en Sæd, der, anbetret til en frugtbar Jordbund, lover en glædelig Høst. Thi baade Fyrsterne og Katholikerne i hele Verden, overhovedet Alle, for hvem Folkeretten og Naturretten ere hellige, have i en ædel Vædekamp søgt efter Midler og Veje, for at faa denne umenneskelige Handel grundigt udryddet. Den nylig afsluttede højtidelige Bryseler-Konferents, hvortil de evropæiske Fyrsters Repræsentanter vare traadte sammen, og den senere private Sammenkomst af højhjærtede Mænd i Paris, aflægge tydeligt Vidnesbyrd om, at Negernes Sag vil blive for-

fægtet med en Kraft og Konsekvents, der svarer til Tyngden af de Lidelser, under hvilke de succe. Vi ville derfor heller ikke lade denne Lejlighed gaa forbi, uden at yde Evropas Fyrster og de øvrige Mennesker, som have en god Villie, den fortjente Ros og den skyldige Tak, og Vi bønfulde indstændigt Gud om, at han vil forunde deres Raadslutninger og det paabegyndte store Foretagende et lykkeligt Resultat.

Men ved Siden af Omsorgen for Friheden er der en endnu langt alvorligere Omsorg, der paahviler Vort apostoliske Embede, nemlig Omsorgen for Udbredelsen af Evangeliets Lære i Afrika, som skal oplyse med den guddommelige Sandheds Lys de Indfødte, der sidde i den blinde Overtros Mørke og forskaaffe dem Andel til ligemed Os i Guds Riges Arvelod. Men saa meget desto større er ogsaa Vor Omsorg for, at de efter Annammelsen af dette Lys ogsaa ryste det menneskelige Slaveris Aag af deres Skuldre. Thi hvor der hersker kristelige Sæder og Love, hvor Religionen besjæler Menneskene paa en saadan Maade, at de agte Retfærdigheden og holde Menneskeværdigheden i Ære, hvor den broderlige Kjærligheds Aand, som Kristus selv har lært os, raader vidt og bredt, der gives der heller intet Slaveri, ingen Vildhed, intet Barbari; der blomstrer meget mere Sædernes Mildhed og den af Civilisationen ledsagede kristelige Frihed.

Et stort Antal apostoliske Mænd have allerede ligesom Kristi militære Fortrop opsøgt hine Egne, og ikke blot svedt der for Brødrenes Skyld, men ogsaa hengivet Livet. Men: *Hæsten er stor, og Arbejderne ere faa.* Det er derfor nødvendigt, at saa mange som vel mulig, drevne af den samme guddommelige Aand og uden at frygte hverken Farer eller Lidelser eller Vanskeligheder, trænge sig frem i hine Egne, hvor den skjændige Handel drives, for at de kunne bringe de Indfødte Kristi Lære og den sande Frihed.

Men et saa stort Foretagende fordrer ogsaa Midler, der svare til dets Omfang; thi uden overordentlig store Udgifter kan der ikke paa en tilfredsstillende Maade drages Omsorg for Uddannelsen af Missionærer, for de lange og vanskelige Rejser, for Oprettelsen og Udstyrelsen af Gudshusene og for andre lignende Fornødenheder. Dertil maa Omkostningerne tilvejebringes for en længere Aarrække, indtil Evangeliets Forkyndere selv kunne ernære sig ved egne Midler paa de Steder, hvor de have taget fast Ophold. O, at dog Vore egne Midler vare tilstrækkelige til at sætte Os i Stand til selv at paatage Os Byrden! Men den haarde Trængsel, i hvilken Vi selv befinde Os, stiller sig hindrende i Vejen for Opfyldelsen af dette Ønske; derfor rette Vi Vor faderlige Stemme til dig, ærværdige Broder, til de øvrige Gejstlige og til samtlige Katholiker og anbefale til eders Velgjørenhed et saa helligt og heldbringende Foretagende. Maatte Alle deltage deri, lad det ogsaa kun være ved et lille Bidrag, for at den Enkeltes Byrde ved Fordelingen iblandt Alle maa være desto lettere at bære, og for at der over Alle maa udgyde sig Jesu Kristi Naade, hvis Rige jo skal forsvares, og som forunde Alle Fred, Syndernes Tilgivelse og enhver god Gave.

Vi anordne derfor, at der hvert Aar paa Herrens Aabenbarelsesfest eller Epifania skal indsamles Almisser til Understøttelse af det nævnte Foretagende. Vi have navnlig valgt denne Dag, fordi Guds Søn paa denne Dag for første Gang aabenbarede sig for Hedningerne; idet han aabenbarede sig for de Vise fra Østerland, som derfor træffende ere blevne betegnede af Vor Forgænger, den h. Leo, som „vor Kaldelses og Tros Førstegrøde“. Vi nære det sikre Haab, at Vorherre Jesus Kristus, formedelst sin Kjærlighed og deres Bønner, som have annammet Sandhedens Lys, ved Aabenbaringen af sin Guddom ogsaa vil oplyse hin stakkels

Del af Menneskeslægten og udfri den fra Overtroens Smuds og fra de kummerfulde Kaar, under hvilke den saalænge har maattet vansmægte ringeagtet og glemmt. Vi anordne, at de paa den nævnte Dag i de under Din Jurisdiktion staaende Kirker og Kapeller indsamlede Almisser sendes til Rom til *det h. Koncil til det kristelige Navns Udbredelse*. Dettes Opgave vil det saa være, at uddele Almisserne blandt de Missioner, som allerede bestaa i Afrika eller endnu ville blive oprettede der med Slaveriets Undertrykkelse for Øje. Fordelingen vil ske paa den Maade, at Almisserne ville blive anvendte til Missionernes Underhold og Understøttelse, alt efter de Nationer, indenfor hvilke de ere blevne indsamlede og som have deres egne Missioner til Slavernes Frigjørelse. Resten af Almisserne vil det samme h. Koncil efter bedste Skjøn og ifølge sit Kjendskab til Missionernes Tarv fordele iblandt de mest trængende Missionsstationer.

Vi nære ingen Tvivl om, at Gud, som er saa rig paa Barmhjærtighed, i Naade vil se ned til vore Bønner for de ulykkelige Negre, og at Du, ærværdige Broder, ikke vil lade det skorte paa Iver og Virksomhed, saa at disse Bønner maa rigelig bønhøres. Vi nære ogsaa Tillid til, at denne øjeblikkelige Penge-Understøttelse, som de Troende yde til Udryddelsen af den umenneskelige Slavehandel og til Underhold af Religionens Sendebud i hine Egne, hvor denne Handel blomstrer, ikke vil skade den Gavmildhed, med hvilken de stedse understøtte de katholske Missioner, idet de ogsaa vedblivende yde deres Bidrag til den i Lyon under Navn af „Troens Udbredelse“ (*propagation de la foi*) bestaaende Istitution. Dette gavnlige Foretagende, som Vi allerede for længe siden have anbefalet til de Troendes Iver, tildele Vi ved denne Lejlighed paa ny Ros med Ønsket om, at det maa udvide sin velgjørende Virksomhed og blive rig paa glædelige Resultater. Imidlertid meddele Vi Dig,

ærværdige Broder og de til din Hyrdeomsorg anbetroede Sjæle kjærlighedsfuldt den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter, 20. Nov. 1890, i Vort Pontifikats 13. Aar.

PP. Leo XIII.

* * *

I Henhold til ovenstaaende Skrivelse fra vor h. Fader, Pave *Leo XIII.*, forordne Vi herved, at der paa *Hellig tre Kongers Dag* i alle Præfektorets Kirker og Kapeller afholdes en Kollekt til Bedste for *Bestræbelserne* til Slaveriets Undertrykkelse i Afrika. Det Beløb, som maatte indkomme, sendes *umiddelbart efter Festdagen* til Præfekturet, hvorfra det vil blive afsendt til sit Bestemmelsessted.

Kjøbenhavn, d. 29. Decbr. 1890,

J. von Euch,
Apostolisk Præfekt for Danmark.

Jules Simon og de barmhjærtige Søstre.

Blandt de religiøse Kongregationer, som rammes af den nyeste Fiskallov i Frankrig, befinde sig ogsaa *Sct. Vincents af Pauls Søstre*. *Jules Simon*, hvem Ingen sikkert kan mistænke for Klerikalisme, skriver i „*Temps*“ om disse Søstre:

„I Anledning af den nye Skattelov tænkte jeg i disse Dage paa Ordenskongregationerne, og jeg sagde mig selv blandt andet, at man ikke kjender dem. De Vantro kjende dem uden Tvivl ikke, og jeg tvivler om, at Katholikerne kjende dem nøje. Jeg tilstaar, at jeg har et Slags Forkjærlighed for én Kongregation. Det er Døtrene af den guddommelige Kjærlighed, *Sct. Vin-*

cents af Pauls Søstrene. De ere, siger den h. Vincents af Paul, Sognebørn, som leve under en fælles Regel. Deres Kloster er Hospitalerne, deres Kapel Sognekirken, deres Korsgang Byens Gader eller Hospitalernes Sale, deres Klausur Lydigheden, deres Klostermur Guds-frygten, deres Slør Beskedenheden.

De holde Skoler og Arbejdsstuer, tjene i Hospitalerne og Fattigapothekerne. I Hospitalerne kunne de vanskelig erstattes og foraarsage ringe Udgifter. Mange paatale det som et Onde, at disse Søstre af og til tale om den h. Jomfru; men et langt større Onde er det, at der paa de Hospitaler, hvorfra de ere fordrevne, aldrig tales et Ord om Gud. Jeg vilde ikke vise dem tilbage, thi de ofre sig frivilligt. Men jeg vilde heller ikke paatvinge Nogen dem, som viser dem tilbage. Jeg véd vel, at vi ikke ere en meget katholsk Nation; men vi maa dog føje os i, at vi ere en Nation af Katholiker. Overalt, hvor man kjender de Syges Ønske, burde deres Ønske være en Lov. Den bedste af alle Styrelser er endnu bestandig Friheden.

Søstrene eje for Tiden i Frankrig og i Evropa 2434 Huse, hvori de undervise 185,000 Børn og pleje 45,635 indskrevne Syge i Hospitalerne, ikke at tale om de utallige Syge, som de pleje i Privathjemmene. Det vil dog allerede sige en hel Del!

Men de nøjes ikke med at virke meget Godt hos os og hos vore Naboer i Evropa. Disse beskedne Kvinder ere ogsaa, som man siger, Civilisationens Pionerer. Deudbrede Frankrigs Navn i fjærne, vilde og ubekjendte Lande, og de forstaa, i Modsætning til visse rejsende Forskere, at erhverve sig Kjærlighed. Da der en Gang i Senatet var Tale om Sct. Vincents Søstrene, besteg min Ven *Fournier*, forhv. Gesandt i Konstantinopel, Talerstolen og sagde: „Glemmer ikke de Tjenester, som de yde Frankrig og Franskændene udenfor de franske Grændser.“ Man kjender i Orienten de engelske Orlogsskibe, de russiske Soldater; man kjender ogsaa vor Marine

og vore Soldater; men man kjender frem for alt det franske Hospital, den franske Skole. Det er Kjærlighedens Propaganda, som maaske er mere berettiget og i ethvert Tilfælde er varigere end Magtens Propaganda. I Asien og i Amerika have Søstrene 328 Huse. De opdrage 32,978 Børn af enhver Nationalitet og Konfession; de pleje i deres Hospitaler 75,950 Syge og yde 2,947,000 Syge gratis Medicin.

Ogsaa i Krigene have de ydet store Tjenester. En af dem, som jeg kjender, fik sit Slør gjennemboret af en fjendtlig Kugle, medens hun forbandt en Saaret. Ministeren vilde give dem et Ordenstegn, men de svarede gennem deres Forstanderinde: „Vi forlange ingen anden Belønning, end nye Lejligheder til at gjøre os nyttige.“

Saa vidt *Jules Simon*, den konfessionsløse Deist, i det reformerte „*Temps*“ om katholske Ordenssøstre.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Mastricht. I en gammel og sværtet *Altertavle* i Sct. Servatius' Domkirke, som var overgivet til en af de mest fremragende belgiske Malere, for at den kunde blive udbedret, har man opdaget en „*Kristus paa Korset*“ af den berømte Kunstner *van Dyck*. Billedet, som er 2,52 Meter højt og 1,18 Meter bredt, skal endog i Skjønhed overgaa det bekjendte *van Dyck'ske* „*Kristi Nedtagelse af Korset*“, som findes i den samme Kirke.

Rom. Ifølge Forhandlinger med den brasilianske Regering vil der i det næste Konsistorium blive udnævnt *fire nye brasilianske Biskopper*.

— Den h. Fader har ved Breve besat *syv kaldæiske Bispestole* i Orienten.

— Ved de for nylig foretagne *Byraadsvalg* i Rom

valgte de 25 *katholske Kandidater* med et betydeligt større Antal Stemmer end de 57 *Liberale*. Dette Valgresultat har gjort et dybt Indtryk i Regeringskredsene, eftersom *et katholsk Flertal* uden Tvivl vilde have sejret, dersom Katholikerne havde opstillet et tilstrækkelig stort Antal Kandidater. Blandt de Valgte befinder sig Pavens Livlæge, Dr. Ceccarelli, Vatikanets Ingeniør, Vespigniani, og de katholske Grever Alfieri og Campello.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Januar. Søndag efter Nytaar. — 5 M. Vigilie til Epifania (uden Faste).

Tirsdag den 6. Januar. Herrens Aabenbarelsesfest eller **Epifania**, ogsaa kaldet **Hellig tre Kongers Fest**. (Befalet Festdag; Gudstjenesten som paa Højtidsdagene med Kollekt i alle Præfektorets Kirker og Kapeller ifølge pavelig Anordning, til Bedste for de afrikanske Missioner). — 7, 0. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansøgningssforeningen,) 8. T., 9. F., 10. L. Oktavdag.

Søndag den 11. Januar. 1. Søndag efter H. 3 K.

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 4. Januar Kl. 6 Aften: Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke, hvortil ogsaa Medlemmerne af Den levende Rosenkrans indbydes.

Rosenkransforeningen. Møde med Exhortation Søndag den 11. Jan. Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14.

Taksigelse. Ved de af Undertegnede i Anledning af Julefesten indsamlede Gaver til Trængende indkom 336 Kr. 50 Øre, for hvilket Beløb indkjøbtes Fødevarer, der uddeltes til 76 Familier, bestaaende af 253 Personer. Paa de Trængendes Vegne bringe vi herved alle de ædle Givere, som beredvilligt kom os imøde, vor hjærteligste Tak,

Fru C Erlewein, Fru A. Hutters. Fru M. Larsen.

Sct. Josefs Gilde. Møde med Juletræ for alle Brødre Mandag den 5. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften i Bredgade 67, 2. o. G.

Plads ønskes. En ung Pige søger Plads som Butiksjomfru eller som Ene pige hos et Herskab, hvor Fruen deltager i Husholdningen. Anvises af Redaktionen eller hos Hesse, Gasvejen Nr. 7, 4. Sal.

Ny Halmtorvs Fiskehandel,

[Ludvig Nielsen (M. Jantzen)].

anbefaler sig med Alt til Faget henhørende.

Varerne bringes i Byen.

Katholsk Væggekalendar for 1891 er udkommen (Pris 10 Øre).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

N° 2.

Søndagen den 11. Januar.

1891.

Indhold. Det sociale Spørgsmaal. — Den hellige Familie. — † Holfeldt-Houen. — Pastor Schepelerns Skrift „Maria og Josef“. — Efterretninger.

Lidt om det sociale Spørgsmaal i Almindelighed og Arbejderspørgsmaalet i Særdeleshed.*)

I vor forrige Artikel (Aarg. 1890, Nr. 50) gave vi Maskinvæsenet i Forbindelse med den liberale Lovgivning Skylden for at have foraarsaget vor Tids økonomiske Nød og moralske Elendighed. Maskinvæsenet og Liberalismen, saa paastode vi, have fremkaldt Arbejderspørgsmaalet og gjort det til et brændende Spørgsmaal. Det vilde utvivlsomt være Umagen værd at foretage en Vandring gennem Evropas forskellige Stater for at lære Arbejderstandens Kaar at kjende. Det vilde da vise sig, at Elendigheden var

*) Efter Hamb. Kirchenztg. af Dr. H.

størst der, hvor der er flest Maskiner, og hvor Liberalismen er kommen til Magten. Men det vilde optage altfor mange Numre af Ugebladet; saa vi nødes, hvor stor Lysten end kunde være, til at opgive denne Rundrejse.

Men, naar Arbejderstandens Kaar ere saa beklagelsesværdige, har man da aldrig, saa spørger man uvilkaarligt, gjort et Forsøg paa at forbedre dem? Har Arbejderen selv ikke gjort nogen Anstrængelse for at udfri sig af denne Elendighed? Levede der intet Steds en ædelttænkende Mand, der havde Medlidenhed med Folket? Og Kirke og Stat have de heller ikke havt Øren for det jamrende Folks Klageraab? Jo tilvisse! Allerede i mange Aar har man paa hele Linien gjort Forsøg paa at løse Arbejderspørgsmaalet, og i vore Dage hører det saa at sige til god Tone at levere et Bidrag til dets Løsning. Mange Forsøg ere gjorte, og talrige ville blive gjorte, men ikke alle ere egnede til at fremkalde det ønskede Resultat. Vi ville søge at lære de vigtigste at kjende og at prøve deres Lødigheid.

I den nyere Tid er der hovedsagelig tre Partigrupper, som have befattet sig med Løsningen af det sociale Spørgsmaal og bragt deres Forsøg mere eller mindre i bestemte Systemer, nemlig:

- 1) *De Liberale eller Manchesterpartiet,*
- 2) *Socialdemokraterne eller de Internationale,*
- 3) *Katholikerne eller det kristelig sociale Parti.*

Vi nævnte først *de Liberale*. Man kalder dem vel ogsaa *Manchesterpartiet* efter den store Industriby Manchester i England. De Liberales sociale System skylder ikke nogen enkelt Mand, ikke engang et enkelt Land sin Oprindelse, men er voxet frem og blevet til overalt og kun nu og da, hist og her, bragt i en særlig Form af enkelte Mænd. Fremfor Alt har Frankrig været frugtbar paa slige Mænd. I Spidsen af deres Program have alle Liberale et Slagord, hvilket de alle have indprentet sig saa fast som Soldaten sin Parole. Det lyder

„Selvhjælp“. Staten skal slet ikke blande sig i økonomiske Sager, men kun fjærne de Skranker, der hindre den Enkeltes frie Virksomhed og saa overlade Alt til den frie Konkurrence. „Lad Alt løbe, som det vil; Verden gaar af sig selv. *Laissez aller, laissez passer, le monde va de lui-même!* Alle sociale Onder hidrøre kun fra Statens, Kommunens, Samfundets Indblanding, fjærner den, og Vejen til den almindelige Lyksalighed er aaben.“ Saaledes skulde ifølge den liberale Doktrin al social Elendighed forsvinde fra Jorden.

I Tyskland knytte Manchesterpartiets sociale Bestræbelser sig til *Schultze-Delitzsch's* Person. Han forlangte til Løsningen af det sociale Spørgsmaal:

1) Ubetinget Næringsfrihed, Handelsfrihed og Flyttefrihed;

2) Arbejdernes individuelle Selvhjælp og dertil Arbejderstandens Dannelse;

3) Arbejderforeninger (Genossenschaften) paa den af det liberale Parti foreslaaede Maade, fremkaldt ved den sociale Selvhjælp.

Er nu et slikt Program egnet til at afhjælpe Arbejderens Nød? Vil Arbejderspørgsmaalet være løst, naar Hr. Schultze-Delitzsch's Betingelser ere opfyldte? Svaret er ikke altfor vanskeligt.

Se vi lidt nærmere paa de Liberales Fordringer, saa maa vi sige: de staa indbyrdes i Modsigelse, de forholde sig omtrent til hinanden som Ild og Vand.

Ubetinget Nærings- og Erhvervsfrihed er den første Fordring, og den anden er: Arbejderstandens Dannelse. Hvorledes passe disse Fordringer til hinanden? Den ved Næringsfriheden fremkaldte frie Konkurrence har skabt Storindustrien og stillet Fabriksarbejderen og Haandværkeren i det mindste paa samme Trin som den døde, raslende Maskine. Tidligere var Haandværket endnu en Kunst; Mester og Svende lavede et *helt Værk* færdigt, og dertil krævedes der et opvakt Hoved og en øvet Haand; dertil udfordredes der en hel Mand. Nu

er ved Maskinen Arbejdet delt imellem Maskine og Menneske. Maskinen udretter Hovedsagen, og hvad der efter den og ved Siden af den endnu bliver tilbage at gjøre, kan forrettes af det mest bornerte Menneske. Ved Naalemagerens Haandværk f. Eks., trækker en, som *Hitze* siger, Staaltraaden ud, en anden giatter den, en tredie klipper den af, en fjerde spidser den, en femte gjør den skikket til at Hovedet kan sættes paa, en sjette gjør Naalen blank, og en syvende fæster den i Naalebrevet. Kræves der til disse Handlinger Kunstnere eller dannede Folk? Dannelse fordres ikke i Maskinvirksomheden, og som Følge af den frie Konkurrence er den nu mere end nogensinde tilforn overflødig for Arbejderen. Ja endnu mere, Dannelse er farlig for den frie Konkurrence og dermed for det hele liberale Økonomisystem. Den selvstændige Haandværker og Næringsdrivende indser let, naar han er praktisk dannet, at han umulig kan konkurrere med den, der driver Storindustri og med Grossereren, som har Maskiner og Kapital til sin Raadighed, men at der tværtimod paa det Føleligste af denne tilføjes ham Skade paa hans Fortjeneste. Og den praktiske Dannelse fører let Lønarbejderen i en stor Fabrik til den Indsigt, at han næppe nogensinde kan blive selvstændig, fordi Kapitalens nedtrykkende Magt ikke lader ham komme op. Og selv om Dannelsen var nyttig for Arbejderen, hvorledes skulde han tilegne sig den? At erhverve den, kræver Tid og Penge. Men hvorfra skal han tage baade Tiden og Pengene? Pengene har han ikke, han maa jo fortjene sig dem, og naar han fortjener sig dem, saa røver han sig atter Tiden til at forskaffe sig Dannelsen. Arbejderen kan altsaa under den frie Konkurrence ikke erhverve sig Dannelse, og han kan heller ikke bruge den. Det véd Liberalismen meget godt, og den søger derfor heller ikke at bibringe Arbejderen en Fagmandsdannelse, men kun en uægte, vrang, saak. Oplysning. I Dannelsesforeningerne i Tyskland holdt

man f. Eks. lærde Foredrag om Uhland, om Solen, om Spectralanalyse, om det Hedenske i Niebelunge-Sangen og lignende Gjenstande, som ere uforstaaelige for Arbejderen og aldeles unyttige for ham og i det Højeste kunne gjøre ham Hovedet kruset. Med Rette udraabte derfor en Socialdemokrat: „Tak Skjæbne med Dannelsen! Først Brød, saa Dannelsen!“

Schulze-Delitzsch forlanger endvidere: individuel Selvhjælp og i samme Aandedræt: Arbejderforeninger (Genossenschaften). Begge tilsammen kunne dog vel ikke forliges. „Individuel Selvhjælp“ hedder jo ikke andet end at Enhver skal hjælpe sig selv, uden at støtte sig til Andre, og Arbejderforeninger derimod skulle dog sagtens sige: Arbejderen bør slutte sig til andre; Foreningen skal opnaa det, som er umuligt at opnaa for den Enkelte. Men vil man overhovedet Korporationer, saa kan man jo heller ikke udelukke den største Korporation, nemlig Staten. Og dog skulle i Følge Udsagn af de selvsamme Folk, der forlange Foreningerne som Lægemiddel for de sociale Saar, alle sociale Onder kun hidrøre fra Statens, fra Samfundets Indblanding.

„Selvhjælp“ fordrer tilmed Flyttefrihed og Næringsfrihed, hvad sluttede Selskaber (Foreninger) aldeles ikke taale ved Siden af sig. Derfor har jo ogsaa Liberalismen fra sit Standpunkt bekæmpet Laugene paa Liv og Død og omsider tilintetgjort dem. Til et slikt Resultat kommer man, naar man sammenligner indbyrdes de Liberales Fordringer, og derfor maa man sige sig selv: Paa denne Maade kan det sociale Spørgsmaal, kan Arbejderspørgsmaalet ikke blive løst.

Og hvad siger den daglige Erfaring? Have Hr. Schultze-Delitzsch's Fordringer der, hvor man opfyldte dem og for saa vidt som man opfyldte dem, modnet de haabede Frugter og hævet eller dog i det mindste lindret Arbejderstandens Nød? Vi have allerede set det i forrige Artikel. Næringsfrihed og Frihandel og Flytte-

frihed have ikke helbredet Sygdommen, ikke hævet Onderne, tværtimod var det netop dem, der slog Folket, Arbejderen, de Saar, under hvilke det nu hensygnar. Disse saakaldte Friheder have først gjort Kapitalen fri, først muliggjort dens absolute Herredømme. Næringsfriheden (Gewerbefreiheit) overleverer Haandværkeren ikke blot til Konkurrencen med sine Kammerater, hvad enten de nu ere udlærte Arbejdere eller Fuskere, men ogsaa med *den døde Maskine*, med Fabriken, som Enhver kan grundlægge, blot han har Penge. Frihandelen aabner Konkurrencen ikke blot iblandt ét Land, men iblandt hele Verdens Producenter, og hvo, som vil hævde sin Stilling paa Verdensmarkedet, maa producere billigst muligt, altsaa ogsaa trykke Arbejdslønnen muligst ned. Saaledes er Stigningen af Lønforholdene i ét Land, uden en samtidig Lønningsstigning i alle øvrige konkurrerende Lande, gjort umulig. Og Flyttefriheden, hvad betyder den andet, end alle Verdens Arbejderses Vædekamp, men en Vædekamp, der bliver til en Kamp for Tilværelsen, i hvilken den Svagere maa bukke under. Og ikke blot Arbejderen, men ogsaa Bonden rammes af denne Kamp for Tilværelsen. Konkurrencen med Ulandet fordrer lavere Arbejdsløn, d. v. s. færre Udgifter til Levnetsmidler; højere Løn tillader ogsaa en højere Pris paa Levnetsmidler og et forøget Forbrug, navnlig af Kjød- og billige Raastoffer. Men Bonden producerer netop Levnetsmidler og Raastoffer.

Vi se, Liberalismens Program, Schultze-Delitzsch's og Manchesterpartiets Fordringer ere ikke i Stand til at løse det sociale Spørgsmaal, at ophæve Elendigheden, under hvilken Arbejderen vansmægter. Men hvorledes staar det da til med de Arbejderforeninger, som Schultze-Delitzsch har bragt i Forslag og kaldt til Live? De ere, det maa vi anerkjende, ikke blevne uden Velsignelse. Dette gjælder om Spareforeningerne, om Produktivassociationerne o. s. v.

Den hellige Familie.

I en Skrivelse til Ærkebiskoppen af Florents, Kardinal *Bausa*, har den h. Fader, Pave *Leo XIII*, paa Kardinalens Anmodning opfordret alle kristelige Hjem til, med fornyet Kjærlighed og Iver at tage den helligste Familie, som Jorden nogen Sinde har ejet, *Jesus, Maria og Josef* i Nazareth, til Mønster for deres Livsvandel og paa en særegen Maade at indvie sig til og efterligne dette herlige Mønster paa et kristeligt Hjem. Kirkens Overhoved nærer den sikre Fortrøstning, at de Troende, idet de trænge sig dybere ind i det hemmelighedsfulde og skjulte Liv, som Kristus førte i Nazareth tilligemed sin jomfruelige Moder og den h. Josef, ville blive kraftigt tilskyndede til forøget Trosiver og til Efterlignelsen af de Dyder, som vi se glimre hos den guddommelige Mester, den h. Gudmoder og hendes h. Brudgom.

„Medens disse Dyder,“ skriver den h. Fader, „erhverve os det evige Liv, bidrage de ogsaa til det huslige og borgerlige Samfunds Lykke og Velfærd. Familien danner Grundlaget for Staten, og af Familiens Helliggjørelse fremgaar nødvendigvis Statens almindelige Velfærd. Derfor vokser Vor Tillid og Fortrøstning, naar Vi betænke, at alle de, som holde den hellige Familie i Ære, uden Tvivl ogsaa ville opnaa, ved den jomfruelige Moders og den h. Josefs Fortjenester, Guds naadige Bistand til at vokse i Endrægtighed, Kjærlighed, Taalmodighed under Gjenvordigheder og Trængsler og til at føre en ærbar Livsvandel.“

Til Slutning meddeler den h. Fader nedenstaaende Indvielses-Formular og Bøn, for at de Troende maa betjene sig af dem, idet de indvie og daglig anbefale Hjemmets Medlemmer til den helligste Families Omsorg og Varetægt.

Bønformular

for kristelige Familier, som indvie sig til den h. Familie.

O, Jesus, vor elskværdigste Frelser, som blev sendt fra Himlen, for at oplyse Verden ved din Lære og dit Eksempel, som har villet tilbringe Størstedelen af dit Liv i det ringe Hus i Nazareth, Maria og Josef underdanig, og har helliget hin Familie, som skulde være et Mønster for alle kristelige Familier, modtag naadig dette vort Hjem, som nu ganske indvier sig til dig. Beskjærm og beskyt det, og befæst i samme din hellige Frygt tilligemed Freden og den kristelige Kjærligheds Endrægtighed, for at det maa ligne din Families guddommelige Mønster, og alle dets Medlemmer uden Undtagelse maa blive delagtige i den evige Salighed.

O, Jesu Kristi elskeligste Moder og vor Moder Maria, udvirk ved din Godhed og Mildhed, at Jesus tager imod denne vor Indvielse og skjænker os sine Velgjerninger og Velsignelser.

O Josef, du Jesu og Marias helligste Vogter, il os til Hjælp med dine Bønner i alle Sjælens og Legemets Fornødenheder, for at vi tillige med dig og den saligste Jomfru Maria maa kunne love og takke evindeligt vor guddommelige Forløser Jesus Kristus. Amen.

Daglig Bøn

foran den h. Families Billede.

O, elskeligste Jesus, som ved dine udsigelige Dyder og et husligt Livs Mønster har helliget den af dig udvalgte Familie paa Jorden, se i Naade ned til dette vort Hjem, som ligger her for dine Fødder og bønfalder dig om, at Du ville være det naadig. Ihukom, at denne Familie nu tilhører dig, fordi den paa en særegen Maade har helliget og indviet sig til dig. Beskyt den huldrig, frels den fra Farer, hjælp den i Trængsler og forund den Kraft til at være udholdende i Efterlignelsen af din hellige Familie, for at den, naar den i

dette dødelige Liv holder trofast ud i Lydighed og Kjærlighed mod dig, en Gang maa kunne lovsynge dig evindeligt i Himlen.

O, Maria, sødeste Moder, vi bønfulde dig om din Beskyttelse, i Tillid til, at din enbaarne guddommelige Søn vil bønføre dine Bønner.

Il ogsaa Du, o glørværdigste Patriark, hellige Josef, os til Hjælp med din mægtige Bistand og læg vore Bønner i Marias Hænder, for at hun maa overrække dem til Jesus Kristus. Amen.

(Til denne Bøn er knyttet en Aflad paa 300 Dage, som kan vindes én Gang daglig af dem, som indvie sig til den h. Familie efter det af Rituskongregationen udgivne Formular.)

† Pastor Holfeldt-Houen.

Norges „Dagbl.“s Nytaarsnummer bringer følgende Mindedigt af den norske Forfatter *John Paulsen*, dateret Kjøbenhavn i Decbr. 1890.

Farvel da, Du fine, aandfulde Præst!
 Dit Liv var et Kjærligheds Virke.
 Du tog mig ved Haanden og førte din Gjæst
 til Skjønhedens Peterskirke.
 Der smilte Madonna saa yndig ned,
 Og Rafaels Engle gav Sindet Fred.

Du aabnede for mig den gamle Bog,
 hvor Kundskabs Skat laa i Fængsel,
 Du vied mig ind i Sagn og i Sprog
 Og drog imod Syd min Længsel.
 Du hjalp mig saa trofast med Raad og Daad
 — og al min Tak er i Dag min Graad.

Jeg sendte ej Blomst til din fjærne Grav,
 men tusind vemodige Tanker

hin triste Novemberdag trak over Hav
 og klædte din Kiste som Ranker.
 Da Requiemmissen i Kirken lød,
 Min Røst, skjønt tyst, med den sammen flød.

Du elskede Syden, din Ungdoms Tid
 gled hen ved Tiberens Strande.
 Jeg vilde, at Lavrbær derfra vifted hid
 og dalede ømt paa din Pande.
 Du vel det fortjente, for Kunst og Digt
 dit Hjærte slog altid saa varmt og rigt.

Du vendte dig tidlig fra Verdens Tant,
 gik stille, i fromme Drømme,
 men vi, som Vej til dit Hjærte fandt,
 kan aldrig dig nok berømme.
 Vi kan ej glemme; vi kjendte dig bedst,
 Du gode, gamle, katholske Præst!

Bemærkninger

i Anledning af Pastor Schepelerns Skrift „Maria og Joseph“.

Da for en Række Aar siden de første Billeder af *C. Bloch*, der vare bestemte for Slotskirken i Frederiksborg, vare ophængte paa Udstillingen paa Charlottenborg, blev jeg saa greben og tiltalt af det dejlige Billeder om Maria Bebudelse, at jeg skrev en Artikel om det under Overskriften „En protestantisk Madonna“; denne Artikel blev optagen i „Ugeskriftet for den danske Folkekirke“, som dengang redigeredes af Professor *H. Scharling*. I denne Artikel udtalte jeg mig en Del om den forskjellige Anskuelse af Jomfru Maria og føl-

gelig af det forskjellige Forhold, hvori Protestantismen i mere eller mindre Modsætning til den katholske Kirke havde stillet sig til den hellige Jomfru, og bemærkede, at medens Protestanterne, ogsaa navnlig Lutheranerne, toge for lidt Hensyn til hende og helligede hende for ringe Opmærksomhed, gjorde Katholicismen maaske for meget af hende og hævdede hende for højt. Alligevel var hun dog i hvert Fald at anse som de Troendes Moder, idet hun straks havde troet og modtaget Bebudelsens Ord, medens der dog maaske var nogen Overdrivelse deri, at kalde hende Guds Moder, hvilket jo indenfor Katholicismen ideligt skete og fremdeles sker.

Jeg havde just ikke ventet i denne Anledning at blive angrebet eller imødegaaet fra nogen Side, men skulde det ske, mente jeg saa vist, at det vilde ske ud fra Katholicismens Standpunkt; men hvad skete? Uformodentlig blev der rettet et Angreb imod mig af en protestantisk Præst *Thorkildsen*, som stærkt hævdede Berettigelsen af at kalde Maria Guds Moder, hvad hun jo i Virkeligheden var og, som han mindede mig om, ogsaa paa Konciliet i Nicæa, et af de store Koncilier, som hele Kristenheden anerkjender, var bleven erkjendt og erklæret for, som „*Theotokos*“.

Jeg besvarede dette Angreb med at indrømme den mod mig fremførte Paastands Urigtighed og bemærkede kun, at jeg nærmest ved hin Ytring kun havde tænkt paa det hyppige og sædvanligt stærkt accentuerede Anvendelse af denne Benævnelse, der fandt Sted hos Katholikerne.

Imidlertid kommer nu fra en anden protestantisk Lejr — thi indenfor Protestantismen er der jo sædvanligt, selv i et og samme Kirkesamfund, forskellige Lejre. af hvilke den ene let kommer i Modsigelse med den anden — en noget nær ligefrem Modsigelse mod hvad i sin Tid Pastor Thorkildsen hævdede, idet *Sognepræsten ved Trinitatis Kirke* heri Staden erklærede Guds Moder

for et Navn, en Benævnelse, der intetsteds findes i den hellige Skrift og, som han tilføjer, er af „utvivlsom hedensk Oprindelse“. {Hvad vilde Hr. Sognepræsten sige til, at man indvendte mod ham, at Benævnelsen Tre-enighed heller ikke findes i den hellige Skrift, og dog er det en Benævnelse, som den hele Kristenhed, Protestanter ikke mindre end Katholiker, har antaget og bruger? Sigtens vilde han sige, at om ikke Navnet findes, saa har dog Skriften Vidnesbyrd nok om Sagen, Begrebet er udtrykt paa flere Maader og klart nok, særligt f. Eks. i Daabsbefalingen. Vel, men ganske det samme kan og maa siges om Benævnelsen for Maria som Gudsmoder. Eller hvorledes forstaar Sognepræsten Bebudelsens Ord: „Den Hellig-Aand skal komme over dig og den Højstes Kraft skal overskygge dig, derfor skal ogsaa det Hellige, som skal fødes af dig, kaldes Guds Søn.“ Her synes det dog at være tydeligt nok udtrykt, at Maria med Rette maatte kunne betegnes som Guds Moder. Og nu Troesbekjendelsen, det apostoliske Symbolum! Hvorledes kan man uden som tankeløst, bekjende den anden Artikel uden at bekjende, at Jomfru Maria er Guds Moder, naar det hedder om Guds enbaarne Søn, at han er undfangen af den Hellig-Aand og født af Jomfru Maria. Ja, hvorledes skulde man kunne udtale det uden at besøges af en Anelse om, at der dog i al Fald før eller med Bebudelsen maa være foregaaet noget Særegent med Jomfru Maria, der undertog hende fra den almindelige menneskelige Lod, den, at være besmittet af Arvesynden, naar man ikke vilde nedsluge den Kamél, at Guds Væsen skulde have meddelt sig, sænket sig ned i et af Arvesynden besmittet kvindeligt Væsen? Men det gaar Protestanterne og gik fra Reformationens Begyndelse ligesom det gik Fari-særne, om hvilke Herren sagde, at de bortsiede Myggen, men nedslugte Kamélen. Og ganske vist bortsiede nok Reformatorerne adskillige Myg, men nedslugte til Gjengjæld en Hoben Kaméler. Dog skyede ikke

Luther selv at betegne Maria som Guds Moder, naar han siger om hende: „Darumb in einem wort hat man alle jre Ehre begrieffen, so man sie Gottesmutter nennet“, og han tilføjer: „es wil auch mit den Herten bedacht sein, was da sey Gottes mutter sein.“ Men med Hjærtet har Sognepræsten ved Trinitatis vel ikke havt Tid og Lejlighed til at betænke det, siden han stempler det som af utvivlsom hedensk Oprindelse at nævne hende som Guds Moder.

Hr. Sognepræsten bruger unægtelig i sin Polemik dristige og stærke Udtryk, ogsaa naar han kommer ind paa det exegetiske Gebet. Han geraader ligefrem i Harnisk, naar han omtaler *Ave Maria*, denne Paakaldelse af Gudsmoders Forbøn, fordi det hedder: „Hil dig, Maria, fuld af Naade.“ Den Oversættelse, paastaar han, er urigtig, thi det hedder efter Evangeliet kun „benaadet.“ Man kunde her simpelthen spørge, om man ikke kan kalde den, der er benaadet af Gud, saaledes som Maria blev det og var det, fuld af Naade, selv om Oversættelsen af det græske Ord ikke var ganske korrekt. I al Fald har Kirken forstaaet det saaledes. Men Sognepræsten hænger sig nu her gjærne i Bogstaven. Hvor han taler om Profetien, der efter Syndefaldet blev udtalt over Slangen, erklærer han Oversættelsen i Vulgata, den af Kirken hævdede normale Oversættelse, for „falsk“, fordi den hævder Spaadommen som henført til Kvinden i Stedet for til Frelseren selv, idet det hedder: „hun skal knuse dit (Slangens) Hoved, og ikke han skal knuse.“ Som „falsk“ betegner man nu i Reglen kun det, der fremgaar med Svig som en vilkaarlig Fordrejelse; han turde derfor i det Højeste have betegnet det som urigtigt. Thi om nu den gamle Kirkefader Hieronymus, fra hvem jo den latinske Oversættelse af Vulgata oprindeligt hidrører, havde fundet en anden Læsemaade og benyttet den, saa var jo hans Oversættelse retfærdiggjort som rigtig og kunde i intet Tilfælde kaldes falsk. Men Sogne-

præsten har maaske aldrig tænkt sig Muligheden af afvigende Læsemaader i den hebraiske Tekst.

Det havde unægteligt heller ikke jeg tidligere, men da jeg for mange Aar tilbage beskjæftigede mig med Davids Salmer kort før *Hermansens* Oversættelse af dem var udkommet, gjorde jeg mig bekendt ogsaa med den og fandt et Sted, saa vidt jeg husker, i den 35. Salme, som jeg paa ingen Maade kunde rime sammen med hvad jeg læste i Teksten. Jeg gik da til Hermansen, som jeg fra tidligere Tid kjendte noget til, og spurgte ham, hvorledes det i den Henseende forholdt sig, hvorpaa han kun svarede, at han simpelthen havde fulgt en anden Læsemaade. Saaledes var det vel ogsaa muligt, at den oprindelige Oversætter af Vulgata i Oversættelsen af Gen. 3, 15 havde forefundet en anden Læsemaade. Men hvad skal man saa dømme om den Forandring, som den sejrede Reformator foretog i Rom. 3, 28, hvor han for at støtte sin ensidige Forklaring af Apostelen Pauli Lære om Retfærdiggjørelsen, indsatte et Ord, der aldeles ingen Hjemmel har i Teksten, og da han blev gjort opmærksom derpaa, vægrede sig ved at borttage det og kun sagde:

„Luther — eller Dr. Martin — will es so haben.“

Mon ikke det ligefrem var en Forfalskning? der strider mod Evangeliet, som dog Protestanterne ellers altid gjør sig til udelukkende Besiddere af — det rene Evangelium — og giver sig Mine af alene at kunne fortolke. Mon ikke her virkelig det Ord kunde anvendes: „Naar man selv boer i et Glashus, skal man vogte sig for at kaste med Sten,“ og Stenkastning har nu Sognepræsten ved Trinitatis rigeligt givet sig af med mod den katholske Kirke, ikke blot i denne Brochure, men i alle dem, han har udgivet.

Protestanterne have fra Reformationen af set bort fra de Helliges Samfund, som det har sit Udtryk i Trosbekjendelsen, søgt at forklare dette Ords Betydning paa forskjellig Maade, saa at Trosbekjendelsens 3. Artikel

en Gang i det danske Kirkesamfund kom til at lyde saaledes: jeg tror paa den Hellig-Aand, en hellig christelig Kirke at være, som er hellige Menneskers Samfund. Man har dermed sat en afgjørende Adskillelse mellem de Troendes — de Helliges Samfund her i Verden og de Helliges Samfund hisset, og jaget dette ud af Menighedens Bevidsthed og Erindring. Den Vej, som Kristendommen har taget under sin Vandring gennem Menneskeslægten, har man saaledes gjort øde, og berøvet Menigheden den Trøst og Opbyggelse, den kunde hente under Mindet og Tanken om de henfarne Trosvidner, der have hævdet Kristendommens Sandhed og Gyldighed gennem Lidelser og Opofrelser, Pinsel og Død, frataget den den Kraft, den kunde havt i Striden for Guds Rige, for Tro og Haab, fra Ihukommelsen af dem, der have hengivet alt for Kristi Kjærlighed. Det har hidtil været umuligt at bibringe Protestanterne nogen som helst Forstaaelse af det, som dog enhver nogenlunde oplyst Katholik forstaar, at den Hæder og Salighed, der for den Andægtige straalere om de Hellige, skyldes ikke dem selv, men er kun et Gjenskin af den Sol, der ved og fra Jesus Kristus straalere ind i Menneskeslægstens Liv. En fattig Kone laa en Gang i en Kirke foran et Mariabillede i Bøn, og en Protestant, der var fuld af Protestantismens Visdom, henvendte til hende den vækkende Paamindelse: „Det er jo kun et Stykke Træ, som De der paakalder og beder til.“ Da rettede Konen sit Ansigt til ham og sagde: „Herren er vel ikke rigtig klog?“ Det samme kunde man sige med Hensyn til mange protestantiske Ytringer og Udtalelser om Catholicismen, henvendt ogsaa som et Spørgsmaal til Sognepræsten ved Trinitatis: „Herren er vel ikke rigtig klog?“

K.H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. „Berl. Tid.“ meddeler: Paa et Møde af Archæologer i Rom forleden Dag i Sct. Priscillas Katakomber, som ligger i Via Salaria, meddelte Hr. *Rossi*, der er Præsident for det pavelige Akademi for Archæologi, at man havde gjort en særdeles interessant Opdagelse ved at finde *Sct. Sylvesters Basilika*, der skriver sig fra *det fjerde Aarhundrede og indeholder seks Pavers Grave*. Sylvester den Første var Pave fra 314—335 og omvendte Kejser Konstantin den Store til Kristendommen. Under hans Pontifikat blev ogsaa det Store Koncil i Nicæa afholdt.

— Pave *Leo XIII.* har paa Kong *Leopold* af Belgiens Anmodning overtaget *Voldgifts-Dommer*-Embedet mellem Portugal og Kongostaten.

Wien. Ifølge „Polit. Corresp.“ forhandler *Paven* med Kejser *Wilhelm* om Protektoratet over *alle de kinesiske Missioner*.

Holland. Redemptorist-Pateren *Joh. Backer*, som i 24 Aar har pastoreret de Spedalske i de hollandske Besiddelser i Surinam, er død som et Offer for Sygdommen, af hvilken han selv led i de sidste 10 Aar.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. Januar. 1. Søndag efter H. 3 K. — 12. M. Oktavdag — 13. T. Oktav af Epifania. — 14. O. Hilarius. Biskop, Kirkelærer. — 15. To. Paulus, Eremit og Bekjender. — 16. F. Marcellus. Pave og Mart. — 16. L. Antonius, Abbed.

Søndag den 18. Januar. 2. Søndag efter H. 3 K. — Jesu Navnefest.

Rosenkransforeningen. (1ste Afd.) Møde med Exhortation Søndag den 11. Jan. Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14.

Mariaforeningen afholder Møde Søndag den 18. Januar efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke.

Plads søges. En Snedker, gift, 38 Aar, ønsker Plads som Portner, da Vedkommende kan udføre saavel Tømmer- som Snedkerarbejde i Ejendommen. Anvises af Redaktionen.

Literatur.

Udkommet er i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gøthersgade 49) og faas i alle Boglader:

P. P. Til Forsvar for Sandheden. Nr. 8. **Mariadyrkelsen.**
Pris 50 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

N^o: 3.

Søndagen den 18. Januar.

1891.

Indhold. Middelalderens Ret i Arbejderspørgsmaalet. Et Brev af Grevinde Ida Hahn-Hahn. Allehaande. Efterretninger fra Ind- og Udland: *Kjøbenhavn, Köln, Rom, England.*

Et Kapitel af Middelalderens Ret i Arbejderspørgsmaalet.

Af Dr. H.

Gud er alle Tings Skaber; han er ogsaa deres eneste Ejer. Af Jordens Goder skulle alle Mennesker erholde deres Livsfornødenheder. Fælleseje er umulig, fordi vi ere fødte med Arvesynden. Vilde man den Dag i Dag forsøge paa, saa ligeligt som muligt at fordele alle Jordens Goder, saa vilde det imorgen ikke mangle paa Beviser for, at Forsøget kun avler Tvedragt og Fordærvelse. Den personlige Ejendom er et af Gud givet Lehn, og Gud har forbudt at røve og at stjæle. Men Ingen besidder alligevel sine Goder saaledes, at han efter Forgødtbefindende kan skalte og valte med dem, har han end erhvervet dem paa aldrig saa retmæssig Maade. Enhver har Brugsretten af sine Goder og er

ligeoverfor Gud ansvarlig for deres Forvaltning. Som tro Forvalter har han efter Mulighed atter at anvende Frugterne af sin Ejendom til det almene Vel, det vil sige, han maa give efter Evne. Han maa tage Hensyn til sin Familie, sine Naboer, de Trængende og de Nødlidende. At understøtte de Trængende er ikke blot en Virksomhed af kristelig Kjærlighed, men et strængt Bud. Naar de Rige give de Fattige det Nødvendige, give de dem kun, hvad der tilhører dem. Jo mindre de Rige tænke paa at behandle de Fattige som deres Brødre og jo grundigere de hylde den Taabelighed, de havde deres Goder kun for rigtigt at nyde Livet, at tilfredsstille deres Herskesyge og altid mere at forøge deres Skatte, desto beklageligere og jammerfuldere blive de sociale Tilstande. Middelalderen har ikke blot kjendt personlige Velgjørenheder; det kjendte Skænkelsespligten af forskjellig Art. Gjæstevenskabet var en retslig Forpligtelse, og det gjaldt som selvforstaaeligt, at den Hungrige og Trængende turde tage af Markens og Skovens Frugter, hvad han netop trængte til, uden at spørge længe om Forlov.

Krav paa Jordens Goder have kun de, som arbejde, hvad enten med Haanden eller Hovedet, og de der ufor skyldt ere i Trang.

Iblandt de legemlige Arbejder betragtede den kristelige Ret Landmandsarbejde som det fortrinligste. For den gjaldt Bondestanden for den første Stand; af Bondestandens Velfærd afhænger virkelig endnu i Dag Folkevelfærdet hovedsagelig. Landøkonomi er den fortrinligste Erhvervskilde for den største Del af Folket; den nærer alle Haandværk. Alle, fra Kejseren lige ned til den sidste Krøbling, trænge til Bonden. Middelalderen vilde have den afstraffet som en Stratenrøver, der tilføjede en Arbejder paa Marken eller i Vinhaven Overlast. Næst efter Agerbrug stod det ærlige Haandværk. I ringere Gunst stod Handelen. Som ligesaa agtværdig som enhver anden Arbejder gjaldt den Kjøbmand, der

ikke gaar ud paa blot Pengeerhverv, i Handel og Vandel retter sig efter Guds og Menneskenes Love og gjerne giver til den Trængende. Men man indsaa, at Handel ikke forøgede Nationalrigdommen, fordi den kun bringer de forhaandenværende Goder fra den ene Haand i den anden, at i Virkeligheden virksomme, kristelige Kjøbmænd ere saa sjældne som hvide Ravne, og at altfor stor Handel før skader end nytter, fordi den fremkalder Pengebegjærlighed og Vindesyge, og ved uophørlig Pirren af Nydelsessygen blødagtiggjør og svækker Folket.

Ogsaa det økonomiske Liv skulde være ordnet efter de af Kirken forkyndte Rettens og Retfærdighedens og Næstekjærlighedens og Barmhjærtighedens Love. Derfor fordømte Kirken Rentesager som en særlig Form af Rov; thi ene og alene Arbejdet skabte Værdier; Penge vare ufrugtbare. I Middelalderens tyske Rige var det „at tage Renter“ saa ubekjendt, at man ikke engang havde et Ord derfor; thi det tyske Ord „Zins“ stammer fra det Latinske. Som forbudt Aager gjaldt enhver Vinding, som Laangiveren lod sig betale af Laantageren ene og alene som Pris for Laanet. Fremfor alt var det forbudt at fordre nogen som helst Rente af de Trængende, hvem Laanet kun tjente til en Afhjælp af øjeblikkelig Nød. Den eneste tilladte Art af rentepligtigt Laan var det saakaldte „Rentekjøb“, d. v. s. Bebyrdelsen af et Grundstykke, som forblev i Skyldnerens Besiddelse med en daglig (Real-) Rente til Kreditor. Fordi Krig, Misvækst og andre Ulykkestilfælde kunde tvinge tusinde Ejere til at gjøre Gjæld, derfor turde ikke Kreditor sige op, men kun Debitor selv. Debitor eller dennes Arvinger kunde ved at tilbagebetale Salgsprisen atter afløse deres Rentebyrde.

For at beskytte trykkede Fattige mod Aagerkarle begunstigede man fra kirkelig Side Oprettelsen af Laanehuse, der mod Pant og ringe Godtgjørelse forstrakte dem med Penge. Den kristelige Lovgivning forlangte

endvidere, at Øvrigheden eller selve Laugene skulde vaage over Omsætningen, og at Varernes Pris blev fastsat ved Lov; ved Prisens Bestemmelse var Varens virkelige Værdi og Bekostningen ved dens Fremstilling udslagsgjørende. Navnlig ved Salg af nødvendige Livsfornødenheder skulde den retfærdige Pris gjælde som den strængeste Rettesnor. Som Aagerkarl og gemen Forbryder betragtedes den, der opkjøbte Korn, Kjød, Vin, Tøjstoffer og andre Varer for at samle dem paa Lager og atter at sælge dem saa dyrt som muligt. Men ikke blot blev med Hensyn til de Fattige og mindre Bemidlede den retfærdige Pris for alle nødvendige Livsfornødenheder og Varer lovlig bestemt, men ogsaa den retfærdige Pris for Arbejdet; den Stærke skulde ikke udbytte den Svage; Arbejderen skulde kunne føre en menneskeværdig Tilværelse og klæde og ernære sig og Sine. Af denne Grund blev der ogsaa taget fat paa de Rige, som betalte højere Løn end de lovlig fastsatte, og det med Rette; thi deres Handlemaade havde forhøjet Lønningstaksterne overhovedet og dermed forhindret fattigere Arbejdsgivere i at fæste Arbejdere.

Om vore Dages Arbejdsmarked, hvor Tilbud og Efterspørgsel afgjøre Arbejdslønnen har den kristelige Middelalder vidst lige saa lidt som om den foregivne „jærnhaarde Lønningslov“, ifølge hvilken Arbejderen saa længe ubønhørlig skal ryste i Elendigheden, indtil efter hans Forhaabning de socialistiske Verdensforbedrere forløse ham derfra med deres Arbejderbataillon.

Et Brev

af Grevinde Ida Hahn-Hahn.

—

Grevinde *Ida Hahn-Hahn* var, som bekjendt, en fremragende Romanforfatterinde, der i 1850 vendte til-

bage til den katholske Kirke. Følgende interessante Brev, der nylig meddeltes i Mainzer-Tidsskriftet „Der Katholik“, har Grevinden skrevet til en intim Veninde ti Dage efter sin Konversion. Adressatindens Navn kan ikke ses af Brevet; ligeledes mangler en hoslagt Kopi af et Brev, som Ida Hahn-Hahn havde skrevet til sin Moder fra Dresden, i hvilket hun to Maaneder tidligere havde fremsat for denne de Bevæggrunde, som førte hende tilbage til Kirken.

Brevet er saalydende:

Berlin, d. 5. April 1850. Behrenstrasse 4.

Dyrebare Kjære!

Mindes De, at jeg i Løbet af Vinteren en Gang sagde til Dem: „Der maa ske noget med mit Hjærte; men om Orme ville krybe frem af det eller om en Fønix vil flyve ud af det, véd jeg ikke.“ Nu er der sket noget med mit Hjærte. Fønix' stolte Billede passer rigtignok ikke derfor, men Gjenfødselen har fundet Sted. De har naturligvis hørt Tale om min Tilbagevenden til den romersk-katholske Kirke. Det er det. Den har forløst mig; den har jeg savnet i hele mit Liv; efter den har jeg længtes, da jeg endnu var saa jordisk lykkelig som Faa, og end mere længtes jeg efter den, da jeg led som Faa. Den er de Bedrøvedes Trøsterinde; den tager kjærlighedsfuldt de Bedrøvede op i sit Skjød, den har Trøst for alle Sørgende. Kirken er den Solmorgen af Kjærlighed, i hvilken Hjærtet tør opløse sig uden Frygt for at tabe noget som helst, tør dukke ned, uden Frygt for at gaa til Grunde. I dens de Helliges Samfund, i dens Kjærlighed til Sjælen, i dens Strøm af Naadegaver, som fra den Højeste til den Laveste, fra Gud til Mennesket, fra Himlen til Jorden, fra Livet til Døden bølger ned og atter op og smelter alle sammen til Indsigt i Tro og Kjærlighed: i denne strandløse og grændseløse Uendelighed — og kun i den — finder Menneskehjærtet Plads. Ellers finder det overalt Skranker, enten de nu

hedde Forandring, Ubestandighed, Utilstrækkelighed eller Død. Men i Kirken og kun i den kan det banke med sit fulde Slag. Alle jordiske Forhold indsnevre dets Pendulsvingninger indtil dødelig Beklemmelse. Jeg har altid haft noget Uopbrugt og Uopbrugeligt i mit Hjærte og aldrig vidst, hvor jeg skulde hen med det. Nu véd jeg det; jeg knæler dermed foran Alteret, hvor den guddommelige Kjærligheds Mysterium evig paany fuldbyrder sig for os. De véd, hvilken konsekvent Protestant jeg har været, hvorledes jeg gjorde Brug af det Banner, under hvilket Protestantismen er opvokset, nemlig ikke at anerkjende nogen anden Avtoritet for Troen end vort eget atomistiske Jeg. Jeg lagde mig min Religion nøje saaledes til Rette, som enhver tænkende Protestant gjør det. Men ved Siden heraf gik altid en varm, inderlig Søgen og Forsken efter Sandhed, efter den absolute, den guddommelige Sandhed, og denne Forsken kastede sig forrige Efteraar paa de forskjellige Bekjendelsers positive kirkelige Læresætninger. Udgangen kunde naturligvis ikke være tvivlsom, og da mit Hjærtes Ager saaledes var bleven forarbejdet og forberedt og vandet med mit Hjærteblod og mine Taarer, saa behøvede Troens Sædekorn kun at fæste Rod, for ogsaa med Glæde straks at skyde op til Straa, som Gud nu ville velsigne med et fuldt Aks. Jeg kunde længe tage fejl og gribe forkert, mere end Tusinde, mere end nogen Anden, fordi jeg i Følge min resolute Natur sætter mit hele Væsen ind paa Alt og følgelig ogsaa paa Fejltagelsen, men fra det Øjeblik af, i hvilket Sandhedens Straale rammer mit indre Øje, er ogsaa atter mit hele Væsen givet i dens Vold. Og derfor vil De begribe, at jeg ikke er bleven Katholik, som man rejser til London eller Konstantinopel, for at adsprede sig fra en Smerte, men at der her indtræder et stort Vendepunkt i mit Liv og at en stor og grundig Omvendelse finder Sted. Fra nu af lever jeg med mine

bedste Kræfter ene og alene for Kirken. Hvor og hvorledes, det véd jeg endnu ikke; men det vil give sig, saa sandt Gud vil.

For Tiden lærer jeg den elskede Kirkes Sprog: Latin.

Nu, min Dyrebare, hvorledes har De det? Bliver De svimmel? Jeg tænker det ikke. Til bedre Forstaaelse hoslægger jeg endnu et Blad, en Kopi af et Brev, som jeg den 31. Januar fra Dresden har skrevet til min Moder, for at underrette hende om mit Forehavende, og som i al Korthed udtaler alle mine Bevæggrunde. Jeg giver Dem Fuldmagt til at meddele disse Blade til alle fornuftige Mennesker, som maaske maatte interessere sig for min Tilbagevenden til Kirken.

Tirsdag den 26. Marts, mellem Kl. 9 og 10 om Morgen, skete her foran Sct. Hedvigskirkens Højalter denne lykkelige Tilbagevenden højtideligt og offentligt. Da min værdige Skriftefader, Provst *v. Ketteler*, efterat jeg havde aflagt Eden paa Evangeliet, bad Te Deum, frikjendte mig fra Exkommunikationen, udtalte Velsignelsen over mig og afskedigede mig med de Ord; „Gaa nu bort med Fred!“, da var det mig, min Dyrebare, som om hele mit Liv havde forberedt dette ene Øjeblik, og som om min Sjæl med det næste naturlige Skridt maatte stige ind i Himlen — saa salig var jeg — O! det under De mig, ikke sandt? Paa begge de følgende Dage fik jeg Adgang til de hellige Sakramenter og Paaskefesten holdt jeg som Husets Barn, ikke mere som Fremmed overfor Kirken.

Det var mig en Trang, at sige Dem alt dette. Nu Adieu! Gud velsigne og bevare Dem.

Ida Hahn-Hahn.

Allehaande.

Borgermesteren af Southwolds Tale til Kong Jakob II. Jakob II, Konge af England, kom paa en Rejse til Southwold i Grevskabet Suffolk, hvor der i den Anledning fra Øvrighedens Side var besluttet, at en festlig Modtagelse skulde finde Sted. Borgermesteren havde ladet sin Tale forfatte af Byskriveren, men paa Grund af den korte Tid ikke faaet den lært ordentlig udenad og derfor anmodet denne om at suffløre den for ham. Synet af Kongen bragte Borgermesteren imidlertid i den Grad ud af Fatning, at han ikke slap ud over Tiltalen: „Deres Majestæt!“ Byskriveren vilde indgyde ham Mod og hviskede: „Hold dog Hovedet oppe, som en Mand.“ Og den ulykkelige Borgermester gjentog mekanisk med sitrende Stemme: „Deres Majestæt! Hold dog Hovedet oppe, som en Mand.“ — „Er De da besat af Djævelen, Sir?“ spurgte Suffløren sagte og truffet, men Byens Overhoved havde nu fuldstændigt mistet Fatningen og gjentog højt: „Er De da besat af Djævelen, Sir?“ — „Jeg siger Dem, De vil ødelægge os alle!“ mumlede Byskriveren fortvivlet, og med sveddrybbende Pande gjentog Borgermesteren: „Jeg siger Dem, De vil ødelægge os alle!“ Man kan levende forestille sig Virkningen af denne Tiltale. Glødende af Vrede vendte Kongen Ryggen til Byens totalt bestyrkede vise Fædre, besteg igjen sin Vogn og kørte videre med sit Følge.

Maadeholdenheden. En Korrespondent skrev nylig til „Semaine religieuse“ i Paris: „Jeg var for en Tid siden i Liverpool. Min Vært sagde en skønne Dag til mig: „Idag vil jeg vise dig noget, som ikke har sin Lige i det ganske Evropa.“ Da Aftenen kom, førte han mig ind i en Bygning af smukt Ydre, hvis Stueetage havde rummelige Sale, der tjente som Maadeholdenheds-Kaféer og Folkerestavrationer. Da vi traadte ind, var

der vel 150—200 Gjæster, som alle hørte til Arbejderverdenen. I første Etage var en Konferencsal, en Læsesalon, et Bibliothek og i et Hjørne et Sparekasse- og Livsforsikringskontor. Ogsaa her vare talrige Arbejdere, dels alene, dels med deres Kone og Børn; nogle læste, medens andre passiarede. Ved Siden af underholdt sig mange unge Folk, deriblandt ogsaa nogle voksne Mænd, med de i England saa yndede gymnastiske Lege. Jeg var i en Arbejderklub, som var grundlagt af Arbejdere, lededes og betalt af dem. Der herskede intetsteds Luksus, men overalt Komfort og den største Renlighed. „Véd Du,“ spurgte min Ven mig, „hvem der har skabt dette smukke Etablissement og vedligeholder og fra Dag til Dag forskjønner det? Maadeholdenheden! I Stedet for, som de endnu for faa Par Aar siden vare vante til, hver Uge at drikke for 4, 5, 6 eller endnu flere Schilling Whisky, have nogle af dem fælles anlagt de derved gjorte Besparelser og samledes i Begyndelsen i et meget beskedent Lokale, som dog var godt forsynet med Aviser og illustrerede Blade. Paa denne Maade tilbragte de Aftenen som intelligente Folk i Stedet for i slet renommerede Kneiper. Deres oprindeligt lille Tal voksede, de dannede en Forening, udstedte Aktier og byggede sluttelig den prægtige Bygning, i hvilken vi befinde os. Ved Du hvad der paa den antydede Maade kan spares sammen af 1000 til 1200 Arbejdere? Ugentlig 4000, aarlig mindst 200,000 Francs. Med saadanne Summer virker man Vidundere. Tro mig, sluttede han, og gjentag det ofte for dine Landsmænd: Maadeholdenhed fremfor Alt. Cobden, den store engelske Philantrop, sagde: Jo mere jeg ser, desto mere overbevises jeg om, at Kampen for Maadeholdenheden er den første Betingelse for enhver materiel og moralsk Forbedring af de arbejdende Klassers Kaar.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. (x) Torsdagen den 30te December 1890 afholdt Foreningen „*Unio*“ sin aarlige *Julefest* for Medlemmerne, deres Børn og nærmeste Familie, som Alle havde gratis Adgang. Festen fandt Sted i Hr. Restauratør Simons Lokale, som i den Anledning var festlig dekoreret, og med det pragtfulde Juletræ i Midten gjorde et overordentligt tiltalende Indtryk. Hs. Højærværdighed, den Apostoliske Præfekt, Msgr. v. *Euch*, Foreningens Protektor, bærede Festen med sin Nærværelse, tilligemed D'Herrer Pastor *Braun* og Dr. *Hansen*. Fra et ophøjet Stade ved Salens ene Ende, omgivet af en hel Skov af Grantræer med en smuk dekoreret Baggrund med Bethlehems Stjerne, aabnedes Festen med en stemningsfuld Prolog fremsagt af en ung Pige, klædt i hvidt. Efterat Unios Sangkor havde afsunget nogle Julesange, tog den højærværdige Apostoliske Præfekt Ordet og mindede Forsamlingen i sin Tale om Julefestens ophøjede Betydning. Tillige ytrede Hs. Højærværdighed sin Glæde over at være til Stede ved en Fest i Trosfællers Midte, og da alle Mennesker dog trængte til Rekreation, saa var *Unio* netop det rette Sted for Menighedens Medlemmer at søge hen og der at finde deres Adspredelse. *Unio* vilde paa denne Maade ligesom blive det Kit, der uden for Kirken i det daglige Liv knyttede Menighedsmedlemmerne nøjere og fastere sammen. Efterat endnu nogle Salmer vare afsungne, dansede Børnene, bærende i Hænderne Flag i de pavelige og danske Farver, rundt omkring Juletræet. Senere ud paa Aftenen blev Træet plyndret, hvorved Børnene bleve rigelig forsynede med Godter og Presenter og til Slutning endnu trakteredes med Chokolade og Kager. Under hele Festen, ligesom ogsaa under det til Slutning afholdte Punchegilde,

herskede den muntreste og fornøjeligste Stemning, hvortil ogsaa Unios Sangkor bidrog sin Del. Da Festen fandt Sted i den lukkede Tid, afholdtes der ingen Dans.

Vi kunne ved denne Lejlighed ogsaa meddele Ugebladets Læsere, at Foreningens altid vellykkede *Fastelavnsfest*, hvorpaa, der allerede nu med Iver arbejdes, finder Sted *Fastelavnsmandag*, hvortil ogsaa Ikke-Medlemmer mod en billig Entré have Adgang.

— *Elisabethforeningens Systue* i Forsamlingsværelset har atter gjenoptaget sine Sytimer efter endt Juleferie. Hver *Tirsdag* Aften fra Kl. 5—7 ere Syforeningens Medlemmers travle Hænder sysselsatte med at forarbejde varme Klæder for Menighedens fattige Børn, som i mange Tilfælde have en meget lang Vej at tilbagelægge for at naa til Skolen og kun altfor ofte savne de nødvendige Klædningsstykker, til at kunne beskytte sig mod Vinterens Kulde og Vejrligets Barskhed — en Aarsag til, at mange iblandt dem for Tiden ere syge og skrøbelige. Syforeningens Damer gjøre hvad de kunne for at afhjælpe Trangen, idet de med Flid og Iver lade Naalen flyve i deres Tirsdagsmøder, og — takket være Damernes Offervillighed — har der hidtil ikke været Mangel paa Materiale. Men desværre ogsaa her gjælder det gamle Ord: Arbejde er der nok af, men *Arbejderne ere faa*. Det er altfor faa, som deltage i denne uegennyttige Gjerning til Gavn for de Fattige, saa at man virkelig føler Trang til, at bede Høstens Herren om at han vil sende Arbejdere til den Del af sin Vingaard, som kaldes „*Elisabethforeningens Systue*“. I Guds Navn og i den h. Elisabeths Navn opfordre vi derfor Menighedens Damer til at hjælpe med i denne kristelige Kjærlighedsgjerning og at møde med Naal og Traad hver Tirsdag Aften i Elisabethforeningens Systue. Maatte de vise sig som værdige Døtre af den h. Elisabeth. En skjønnere Ros kunne de ikke erhverve sig, end Titelen af „*Kjærlighedens*

Engle". Enhver Gave i Penge og Materiale (nyt og gammelt) tager Syforeningen imod med Taknemlighed, og med ikke mindre Taknemlighed tager den imod flinke og offervillige — *Arbejdere!*

Over Klæderne have vi imidlertid ikke trot at burde glemme *Føden*, og give derfor ogsaa vore Læsere en lille venlig Paamindelse om, at de heller ikke bør glemme Sct. Josefs Søstrenes daglige *Bespising* af Skolebørnene. Vinteren tager fat igjen, men Pengene slippe op. Summa summarum: Mød i Systuen og brug Naalen for de fattige Børn, og husk paa Gryden, at den maa koge stadig, saa længe Kulden varer ved! Tynde Klæder og Sult føles dobbelt om Vinteren.

Køln. Skjønt det ligger i vor Tid, at mere end nogensinde fjendtlige Strømninger gjøre sig gjældende mod det kristelige Haandværk, begynder dog den katholske Svendeforening, Adolf Kolpings store Værk, det nye Aar med glædeligt Haab og fast Tillid til Gud. Dette Værk er bygget paa saa sunde Grundlag og i sig selv saa solidt, at det staar sin Prøve som en mægtig Vold imod alle fjendtlige Angreb og at Tidens Storm ikke mere kan udblæse dets Lys. Foreningen gaar roligt fremad; de bestaaende Grene af den, blomstre glædeligt, der er ikke nogen betydeligere By i Tyskland, Østerrig, Ungarn, Schweits og Holland, uden at der findes en Svendeforening. Efter den nyeste officielle Fortegnelse er der i Ærkediooceset Køln nu 57 Svendeforeninger med 25 egne Huse, i Dioceset Trier 31 med 10 egne Huse, i Dioceset Münster 53 med 24 Huse, i Dioceset Paderborn 58 med 23 Huse, i Dioceserne Hildesheim, Osnabrück og de nordiske Missioner 25 med 7 Huse, i Dioceset Limburg 16 med 4 Huse, i Dioceset Fulda 5, i Dioceset Breslau 107 med 5 Huse, i Ærkediooceset Posen 2, i Dioceset Ermeland 9, i Dioceset Culm 5, i Kongeriget Sachsen 10 med 4 Huse, i Dioceset Mainz 6 med 4 Huse, i Ærkediooceset Freiburg 45 med 6 Huse, i

Diøceset Rothenburg 33 med 5 Huse. I Kongeriget Bayerns 8 Diøceser eksistere 158 Foreninger, deraf: Ærke-diøceset München-Freising 33 med 5 Huse, i Ærke-diøceset Bamberg 15 med 2 Huse, Diøceset Augsburg 31 med 8 Huse, i Diøceset Eichstätt 11 med 2 Huse, i Diøceset Passau 13 med 1 Hus, i Diøceset Regensburg 27 med 3 Huse, i Diøceset Speyer 9, i Diøceset Würtzburg 19 med 3 Huse. I det østerrigsk-ungarske Monarki 160 Foreninger; deraf i Ungarn 38 Foreninger; Østerrigs Foreninger have 27, Ungarns 9 egne Huse. Luxemburg har 2 Foreninger og 1 Hus, Schveits i 5 Diøceser 30 Foreninger med 4 Huse, Kongeriget Nederlandene 8 Foreninger med 7 Huse, Belgien 2 Foreninger og 1 Hus; Frankrig, England, Danmark, Sverige, Byen Rom hver 1 Forening og Amerika 4 Foreninger. Hele den katholske Svendeforening tæller i Begyndelsen af Aaret 1891 altsaa 819 Foreninger med 190 Huse.

Hvormange materielle og aandelige Velgjerninger blive ikke udøvede i alle disse 819 Foreninger, hvilken Kapital af sand Kultur er ikke nedlagt i dem?

I Aar skal der i Køln være en Generalkonferents af samtlige Præsides, paa hvilken der skal forhandles om meget vigtige Gjenstande for Landforeningernes Blomstring. En slig Generalkonferents har ikke været sammenkaldt siden 1884. Den vil uden Tvivl blive godt besøgt, ikke blot paa Grund af Kølns centrale Beliggenhed, men ogsaa fordi Køln ejer Kolpings Grav, et Tiltrækningspunkt for Enhver, der arbejder med paa Kolpings Livssag og søger at virke i Kolpings Aand.

Rom. Pavehoffets Julegratulation ifjor var særligt betydningsfuld. Allerede den Omstændighed, at Kardinalkollegiets Dekan, *Monaco della Valletta* i sin Lykønskingsadresse tog Anledning til at takke vor h. Fader i selve Kardinalkollegiets Navn for hans Encyklika til Biskopperne i Italien (se Ugebladet 1890 Nr.

52), vakte almindelig Opsigt. Da saa Leo XIII rejste sig og i sand apostolisk Alvor og med en hos ham uvant Strængthed afslørede de hemmelige Selskabers Angreb paa Trone, Alter, Religion, Sædelighed og Kirke og offentlig brændmærkede dem, da Paven rettede sin varme Appel til det katholske Italien, i hvilken han opfordrede til Enighed og Fasthed i Kampen imod Mørkets Magter, da blev enhver Tilhører uvilkaarligt greben af den Tanke, at det var et verdenshistorisk Øjeblik, i hvilket Kristi Statholder og Stedfortræder til Forsvarelsen af sine Rettigheder og til Beskyttelse af de ham anbetroede Sjæle løftede sin Stemme imod Helvede og dets Afsendinge. Fuld af dramatisk Ild og med Udtrykket af den dybeste Smerte forebragte den alderstegne Ypperstepræst sine kun altfor berettigede Klager. Og efterat han havde talt Indledningen af sin Allokution staaende, den anden Del siddende paa sin Throne, rejste Kristi ærværdige Stedfortræder sig atter fra Thronen, da han i de skarpeste Ord belyste Kirkens Stilling og dens Fjenders Gjerninger. Den dybe indre Bevægelse fandt saaledes ogsaa sit ydre Udtryk og forhøjede Virkningen af hans Ord. Man tør med Rette være spændt paa, hvorledes Frimurerlogen vil bære dette Slag, Indtil da havde vor h. Fader stedse påalagt sig nogen Reserve, naar han talte om Angrebene paa Kirken. Men efter at den sidste italienske Throntale paa en saa fuldstændigt umotiveret Maade havde erklæret Vatikanet Krigen, gaves der ikke mere noget Hensyn, som Pave Leo havde havt at tage. Uden Skaansel blottede han derfor for Alles Øjne de hemmelige Selskabers djævelske Planer og henvendte sig til sine katholske Italienere, forat opfordre dem til det fasteste Sammenhold, at Kirken maa kunne regne paa deres Phalanx, naar det afgjørende Øjeblik kommer.

— Dominikaner-Ordenens General, *P. M. Larroca*, er den 8de Januar afgaaet ved Døden i Rom.

England. Ifølge det nye „Catholic Directory“ findes der i England og Skotland 3 Ærkebispesæder og 18 Bispesæder. Af katholske „Peers“ (fransk „Pairs“, d. v. s. Hoveder for egentlige adelige Huse) findes der i Storbritanien og Irland 41, af katholske „Baronets“ eller Hoveder for adelige Familier af mindre Rang (skjønt ogsaa af historisk Oprindelse) 53. Desforuden ere mange Familier af det saakaldte „Gentry“, d. v. s. gamle, fornemme Familier uden Adelstitel, katholske, dels fra ældgammel Tid af, dels som Følge af nyere Konversioner. Ni Medlemmer af det kongelige Gehejmeraad ere Katholiker, deriblandt den nuværende Indenrigsminister og den engelske Gesandt i Konstantinopel, saa vel som flere forhenværende Ministre. I Underhuset sidde 76 katholske Deputerede, Der findes mellem 1200 og 1300 offentlige Kirker og Kapeller i England og Skotland og henved 12800 Gejstlige.

Blandt det sidste Aars Konvertiter kunne særlig nævnes: *R. C. Cartwel* og Hustru; begge vare forhen fremragende Ritualister; *William Gibson*, ældste Søn og Arving af Lord Ashbourne og Student ved Oxford-Universitetet; *Mrs. Gully* af Brighton og *Miss Mary A. Capon*, begge konverterede i Neapel; og endelig *Lordkancleren af Irlands* ældste Søn, som er konverteret i Rom i Slutningen af forrige Maaned.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Januar. 2. Søndag efter H. 3 K. — Jesu Navnefest. — **19. M.** Knud, Konge og Martyr. — **20. Ti.** Fabian og Sebastian, Martyrer. — **21. O.** Agnes, Jomfru og Martyrinde — **22. To.** Vincents og Anastasius, Martyrer. — **23. Fr.** Marias Troløvelse, — **24. L.** Timotheus, Biskop og Mart.
Søndag den 25. Januar. — Septuagesima.

Unio. Møde Søndagen d. 25. ds. med Foredrag Kl. 9 af Hr. Observator C. Pechüle i Foreningens Lokale Kongens Nytorv Nr. 21. — Mandag d. 8. Februar (Fastelavns Mandag) Fastelavnsfest, hvorover udførligt Program følger med næste Nr. Ved de ugentlige Møder vil ca. 10 Illustrerede Blade være fremlagte til Medlemmernes Afbenyttelse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 25. Januar Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel.

Den h. Franciskus' tredie Orden. Mandag den 19. Januar Kl. 8 Aften: Tertiær-Andagt med Exhortation i Sct. Ansgars Kirke.

Elisabethforeningen lader Torsdag den 22. Jan, Kl. 8 $\frac{1}{4}$ løse en h. Sjælemesse for sit afdøde Medlem, Fabrikant William Siegler.

Taksigelse. For de til Undertegnede indsendte 10 Kroner til „Elisabethforeningens Børn“ bringes herved den anonyme Giver en hjærtelig Tak.

A. Osterhammel.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 19. Jan. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften, Brødgade 67.

Talrigt Møde, som sidst, (om mulig endnu talrigere) udbedes.

Den h. Barndoms Forening. Forstanderne for den h. Barndoms Forening anmodes om at sende de i Aaret 1890 indkomne Bidrag inden 25. Januar til Undertegnede, da Regnskabet afsluttes paa denne Dag.

Kolding, 11. Jan. 1891.

Clem. Storp, Sognepræst

Literatur.

Udkommet er i Kommision hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gøthersgade 49) og faas i alle Boglader:

P. P. Til Forsvar for Sandheden. Nr. 8. **Mariadyrkelsen.** Pris 50 Øre.

Dødsfald.

15. Juli. Barnet Hubert Louis Andreas Blanck (4 Maaneder) —
 22. Juli. Barnet Viggo Hermann Andreas Lassen (6 Maaneder) —
 4. August. Barnet Ivan Wincent Bøgeskov (6 Maaneder) — 7,
 August. Barnet Carla Adelheid Eis (15 Maaneder) — 23. August.
 Artist Charles Amable Marie Houcke (36 Aar) — 29. August.
 Forhenv. Manufakturhandler Vilhelm Aug. Ververs (69 Aar) —
 5. September. Maria Magdalene Waterval (10 Maaneder) — 10.
 September. Joseph Johannes Aloysius Jørgensen Pfeiffer (5 Aar)
 — 29. Oktober. Emma Aurora Ludovica Jensen (1 $\frac{3}{4}$ Aar) — 5.
 November. Enkefru Anna Eberle (83 Aar) — 6. November. Enke
 Anna Bolette Staeger (82 Aar) — 15. November. Tjenestepige
 Rasmine Thomsen (19 Aar) — 2. December, Frøken Emilie Cabott
 (90 Aar) — 9. December. Barnet Amanda Martha Schmalz-
 bauer (10 Maaneder) — 14 December. Fabrikant William Johan
 Sebast. Siegler (49 Aar) — 16. December. Enkefru Eudoxia Ri-
 chard (68 Aar) — 28. December. Barnet Aage Eligius Simonsen
 (3 Uger).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 4.

Søndagen den 25. Januar.

1891.

Indhold. Dr. Windthorst's Fødselsdag. De franske Katholikers Ofre for den fri Skole. En Præst efter Guds Hjærte. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Dr. Windthorst's Fødselsdag.

Den 17. Januar fejrede Tysklands Katholiker den berømte Centrumsfører, Dr. *Windthorst's 80aarige Fødselsdag*. Offentlige Møder, Foreningsmøder, Festmaal-tider, Adresser, Telegrammer, — men ogsaa talrige Bønner og hh. Messeofre for Katholikernes Fører, og rige Gaver til Maria-Kirken i Hannover forherligede den sjældne Fest.

Der bestaar en skarp Grændselinie mellem en blind og beregnende Personkultus og den alvorlige begejstrede Tak, som et Folk yder sine Store. Den første skjænder baade det Menneske, der tager imod den som noget selvforstaaeligt og de Mennesker, som yde den; den sidste derimod ærer begge Parter.

Naar Tysklands Katholiker fejrede Windthorst i Anledning af hans 80aarige Fødselsdag med Bønner,

Festligheder og Festgaver i kirkelige Øjemed, saa ære de baade sig selv og deres Fører i Kampen for Menneskeslægtens helligste Goder.

„Perlen fra Meppen“ har man kaldt den Mand, som staar uovertruffen i Henseende til politisk Dygtighed og Karakter-Renhed, og en „Perle“ er han i Virkeligheden, en Perle, som Tysklands Katholiker have indfattet i den ubrødelige *Troskabs* Guld, og endnu er det, trods mange Forsøg, ikke lykkedes Kirkens Modstandere, at slaa en Kile ind imellem Windthorst og de tyske Katholiker; et Bevis paa, hvilket Værd de tillægge denne Mand.

For fuldtud at forstaa Windthorst's Værd, maatte man skrive de tyske Katholikers Historie i Løbet af de sidste tyve Aar; i denne Bog, som uden Tvivl vilde fremvise mange katholske Lægfolks herlige Bedrifter paa Aandens Omraade: *Mallinckrodt's*, *Reichenspergernes*, *v. Schorlemers*, *v. Franckensteins* o. s. v., vilde Windthorst's Navn være at læse paa enhver Side. Windthorst betegner, som Biskop *Clemens August*, *Gørres* og Biskop *Ketteler*, en Grændsesten i Katholicismens Historie i Tyskland og i dens Kamp for sin Eksistens og sine Rettigheder.

Paa en Tid, da Kampen mod Katholicismen rasede paa alle Omraader i Tyskland, har hele det katholske Folk i Aarenes Løb vænnet sig til, i det ene Navn „Windthorst“ at se *sit* Program, det tyske *Centrums-parties* Program, Legemliggjørelsen af den herlige Devise „For Sandhed, Ret og Frihed“.

Og denne Mand har vist sig værdig til en saadan Tillid. En Mand, der som han, i to Aartier har staaet foran Fronten, som det første og fornemste Maal for alle fjendtlige Angreb, der saa uforfærdet og tappert saa' Fjenden i Øjnene og, iført Troens Rustning, beskyttet af en ren Karakters uplettede Skjold, med Aandens skarpe Sværd huggede løs paa Modstanderne og bedækkede Kamppladsen med Lig, han er en prøvet

Stridsmand og har erhvervet sig en ædlere Løn, end Rigdom og Æresposter og Ordener: han har vundet *et Folks Hjærte*.

Den mest elskede Mand plejer ogsaa at være den mest hadede Mand; det er en Medgift, som Resultaterne føre med sig. Hvor ofte have de officøse Skrivere, som stode i Bismarcks Sold, ikke haanet og udskjældt de tyske Katholikers Fører for en „Rigsfjende“, en „Welf“ — det sidste i Anledning af hans Kjærlighed til sin retmæssige Fyrste, til det hannoverske Kongehus! Ham selv har det ikke skadet, og han tør ogsaa oven i Kjøbet trøste sig med, at det katholske Folks Kjærlighed og Katholikernes Agtelse i hele Verden rigeligt yder ham Oprejning for alle disse Forhaanelser.

Windthorst blev som Søn af et almindeligt borgerligt Hjem født i *Caldenhof* ved Ostercappeln i Osnabrücker-Dioceset den 17. Januar 1812. Sine juridiske Studier drev han med al mulig Iver ved Universiteterne i Göttingen og Heidelberg. Om Dagen ved Bøgerne og om Aftenen ved et Glas Øl, som han fortalte det paa Katholikernes Generalforsamling i Dysseldorf. Hans Løbebane hørte til de hurtige; efter at han havde nedsat sig som Sagfører i Osnabrück, blev han, der vakte Opmærksomhed ved sin Virksomhed, kort efter Ridder-skabs-Syndikus og i 1848 i en Alder af 36 Aar allerede Over-Appellationsraad i *Celle*. Den parlamentariske Løbebane begyndte han i Aaret 1849 som Deputeret for det daværende Kongerige Hannover. Den 22. November 1851 udnævntes han af Kongen til *Justitsminister*. I denne Stilling gjorde han sig allerede bemærket ved sin Virksomhed for den katholske Kirke. Han gennemførte saaledes Oprettelsen af Bispesædet i *Osnabrück*. I 1853 nedlagde han Ministerværdigheden og lod sig atter vælge til Deputeret. Ni Aar senere blev Windthorst *atter* kaldet til at overtage *Justitsministeriet* og blev i dette Embede fra 1862—65. Det skjæbnesvangre Aar 1866 saa' ham som *Kronens Ad-*

vokat i Celle, men efter Kongens Bortfjærnelse og Hannovers Overgang til Preussen nedlagde han frivilligt dette Embede. Efter Kongen af Hannovers „Afsættelse“ repræsenterede han med stor Hengivenhed og Dygtighed den hannoverske Kongefamilies Interesser og varetager endnu den Dag i Dag *Hertugen af Cumberland*s og hans Families Interesser i Tyskland. I den preussiske Landdag var han siden 1867 sit Hjemms Repræsentant indtil denne Dag. Ved det tyske *Centrums* Dannelse i 1871 traadte han i Spidsen for det, og har indtil den Dag i Dag holdt modig ud, en skrøbelig Olding i Henseende til Legemet, men en Yngling i Henseende til Aanden og Frejdigheden. Hans Virksomhed i Kirkens og den borgerlige Friheds Tjeneste er hævet over enhver Kritik, og han staar for enhver Katholik som et Mønster paa Tro, paa Troskab, Pligtopfyldelse, Fædrelandskjærlighed, kort sagt som et Eksempel paa en ægte, katholsk Kristen, der viser sin Tro baade i Ord og Gjerning.

Vi slutte disse Linier med en Beskrivelse af Dr. Windthorst, som det i Leipzig udkommende Blad „*Illustr. Zeitung*“ for et Par Aar siden bragte i en Skitse over Hovedtyperne i den tyske Rigsdag. „...Om Afbrydelser og Tilraab lod sig Meget sige; de ere en farlig Klippe for en nervøs og pirrelig Parlamentarier; de ere for ham en Fare, som Modstanderen med Hensigt kan fremkalde, som imidlertid ikke eksisterer f. Eks. for den lille Herre hist nede i Salen, som langsomt og forsigtigt gaar frem og tilbage foran *Centrums* Bænke og som ikke er nogen Anden end Dr. Windthorst. Navnet paa denne Mand, som fordem to Gange har været Stats- og Justitsminister i sit hannoverske Fædreland, vil ikke saa let forsvinde fra den tyske Parlamentarismes Historie. Dr. Windthorst er uden Tvivl en af *de betydeligste Parlamentarier*. Fyrst Bismarck har Agtelse for ham og ser i ham den politisk uddannede Statsmand, den stadig slagfærdige Mod-

stander; endog midt under den svære Konflikt mellem Kansleren og Centrum var Windthorst Kanslerens Gjæst ved de parlamentariske Frokoster, og Kansleren udmærkede altid paa en eller anden Maade den lille Excellence, som ser saa lille ud ved Siden af ham. Windthorst's Kortsynethed har stedse taget til i de senere Aar og gjør ham usikker i sine Bevægelser. Han ser ligefrem noget gammel og skrøbelig ud. *Hvilken Ild* og *hvilken Kjærne*, der skjuler sig i denne Mand, kan man imidlertid se, naar han taler fra Trappen, som fører op til Talerstolen i Rigsdagen, og ledsager særlig skarpt pointerede Steder eller energiske Ord med en ejendommelig Haandbevægelse, der paa en vis Maade faar En til at tro, at han kunde have Lyst til med den knyttede Højre at give en usynlig Modstander et djærvt Slag i Ansigtet. Han er i eminenteste Forstand *den politiske Fører for et stort Parti*, ikke blot en slagfærdig Gruffefører, men en virkelig klog Fører, og et Skakspil ligne hans parlamentariske Foretagender, længe i Forvejen forberedte og stadig paa ny overraskende paa Grund af de skarpindige Kombinationer og den aandrige Maade, paa hvilken han udfører dem.“

De franske Katholikers Ofre

for

den fri Skole.

Siden Folkeskolerne i Frankrig udelukkende ere blevne overdragne til Lægmand, skjælnes man der imellem *Statens Tvangsskole* og *den fri Folkeskole*. Ved denne sidste forstaar man en Skole, som hverken underholdes af Kommunen eller af Staten. Tvangsskolerne ere Statens Yndlingsbørn og nyde rig Under-

støttelse og mange Begunstigelser. For at hidlokke Elever, aabnes Statens Pung paa vidt Gab. Ses der hen til økonomiske Grunde, saa maatte man uden Tvivl give de frie Anstalter Fortrinet, hvad enten de nu staa under gejstlig eller verdslig Ledelse. Men økonomiske Grunde gjælde kun, naar de lade sig benytte imod den katholske Kirke.

Den stadige Udryddelse af Kristendommen i de offentlige Anstalter er uden Tvivl en sand Kalamitet for det ulykkelige Land. Mere og mere indrettes Undervisningen og Lærebøgerne imod den kristelige Religion. Men Bortfjærnelsen af de Institutioner, som garantere Ungdommens kristelige Opdragelse, har imidlertid aabnet Øjnene paa mange Familier, saa at de kirkelige Anstalters Antal i Forhold til Statens stadig stiger. Ved Lov er Religionsundervisningen banlyst fra Folkeundervisningen i Skolen. Men i de sidste 10 Aar, siden Religionsundervisningen blev afskaffet, har den skrækkeligste Tøjlesløshed og Fordærvelse grebet om sig iblandt Skolebørnene, navnlig er Antallet af ungdommelige Forbrydere vokset i den Grad, at de Bedresindede og Fornuftige øjne en national Fare i denne Skole. Det vil sige meget, naar endog mangfoldige Radikale lader deres egne Børn opdrage i kirkelige Anstalter. For en Tid siden læste man i Bladet „Temps“: „Sikkert er det, at det er meget vanskeligt, om ikke umuligt for Læreren, at undervise i Sædelære uden et religiøst Grundlag. De ere ikke i Stand til at udvikle for Ungdommen det sædelige Liv og at retfærdiggjøre det uden Gud; deres Fremstilling og deres Formaninger blive desuden kolde og virkningsløse. Heraf følger, at det eneste Middel, til at fremme den sædelige Opdragelse i Skolen, bestaar i at udvikle den religiøse Sands hos Lærerne og Børnene, og det vilde derfor være baade klogt og politisk rigtigt, at støtte Sædelæren ved Hjælp af de Gejstliges religiøse Undervisning.“

Paa Grund af det djævelske Had, som besjæler de Radikale, navnlig Municipalraadet i Paris, vanskelig-gøres det i høj Grad for Katholikerne, at frelse deres Børns Sjæle. Til Gavn for Statens Institutioner staa Skatteposen paa vidt Gab. Paris udgiver aarlig 26 Millioner Francs til sine Skoler, de højere Skoler medregnede. Der er indrettet Skolekjøkkener, hvorfra Børnene faa deres Middagsmad. Byens Fattigvæsen udøver et svært Tryk paa Forældrene, til Fordel for Statsskolerne, idet den udelukker fra Understøttelse hine Forældre, hvis Børn besøge de kirkelige Skoler. Fritænkerforeningerne foranstalte endog Festligheder for og uddele Præmier til de Børn, som undlade at modtage den første hellige Kommunion og udeblive fra Religionsundervisningen. Og disse Festligheder anmeldes offentlig ved Plakater paa Gadehjørnerne og afholdes med stor Pomp.

Men først og fremmest er Undervisningen i Tvangsskolerne gratis, medens de frie kirkelige Anstalter naturligvis ere henviste til at tage imod Skolepenge. Katholikerne i Paris gjøre i denne Henseende kæmpemæssige Anstrængelser, og de have Krav paa Alles Beundring paa Grund af de storartede pekuniære Ofre, som de have bragt og aarlig bringe til Gavn for de frie kirkelige Skoler. I Paris blev der i Aarene 1879—89 indsamlet over 23 Millioner Francs til Grundlæggelsen og Opretholdelsen af kirkelige Skoler, hvis aarlige Underholdelse koster 2½ Million Francs. Ved Hjælp af disse kæmpemæssige Ofre fra den kristelige Kjærligheds Side er det muliggjort for over en Fjerdedel af Børnene at nyde en kristelig Opdragelse i kirkelige Skoler. Ja, endog en stor Del af Børnene fra Statsskolerne fik derved Lejlighed til om Søndagen og Torsdagen, som ere Skolefridage, at deltage i Religionsundervisningen og Forberedelsen til den første h. Kommunion. For Børn under 10 Aar er der desværre endnu ikke indrettet nogen bestemt organiseret

Religionsundervisning. Unge Mænd og fromme Kvinder give sig for Tiden af med denne møjsommelige Gjerning, dog uden nogen egentlig Organisation.

Trods alt dette staa desværre endnu mange Skolebørn udenfor Kirkens og Religionens Indflydelse. Men paa den anden Side ere Fritænkernes Planer heller ikke lykkedes. Befolkningens sunde Sands er stærkere end Magthaverne. Katholikerne have bragt de tungeste Ofre, for at muliggjøre deres Børns kristelige Opdragelse. Landbefolkningens haardnakkede og sejge Modstand har endvidere bidraget til at gjøre Skoletvangen illusorisk. Ogsaa det franske Folk forstaaer at sætte Pris paa Skolekundskaber; men Religion og Sædelighed sættes dog højere og anses for Livets nødvendigste Fordring.

Dr. H.

En Præst efter Guds Hjærte.

Den 22. December 1890 døde den af forskjellige af vore Læsere kjendte „Stadtppfarrer“ i Frankfurt a. M., Geistlicher Rath *Münzenberger*. Han var Idealet af og Mønstret paa en from, sjæleivrig, begejstret, utrættelig virksom, stedse offervillig og fuldstændig uegenyttig Præst. Man behøvede blot at se ham ind i hans overordentligt milde Øjne, for ligestraks at vinde den Overbevisning, at han var Hjærtensgodheden og Fromheden selv. Og man behøvede kun en eneste Gang at have talt med ham om en alvorlig Gjenstand, for øjeblikkelig at lægge Mærke til, hvilken hellig og daadkraftig Iver for Guds Ære, Kirkens Vel og Sjælenes Frelse han var gjennemglødet af. For Alt, hvad der havde Hensyn dertil, besad og udviste han altid den mest levende Interesse og stillede sine hjemme fra betydelige, materielle Midler og sin rige aandelige Kraft i videste Maal til Disposition. Hvad enten det gjaldt at forbedre vor h.

Faders Stilling i Rom, eller Tysklands katholske Kirkes truede Interesser og saarede Rettigheder, eller Omsorgen for katholske Missioner saavel i det tyske Rige som i fjærne Lande, eller den aandelige og materielle Understøttelse og Fremme af Ordensvæsenet, Dagspressen, den kristelige Videnskab og den kirkelige Kunst, Foreninger for kristelig Syge- og Fattigpleje — eller hvilket som helst Formaal og Navn, et i Sandhed godt og tillige stort kristeligt Værk end maatte have: saa hørte *Münzenberger* overalt til Sagens ivrigste Befordrere og det for det udstrakteste Omraade, der langt gik ud over Grændserne for hans Hjem og hans Embedsvirksomhed.

Og uafsladelig var han virksom, om Dagen som om Natten, et af hine fremragende Mennesker, der ikke synes at trænge til nogen anden Adspredelse end den, der ligger i den afvekslende Beskjæftigelse. Hans mange og lange Rejser — til vigtige Konferentser, til store Forsamlinger, men navnlig til fjærne Egne, for der at forske efter forglemte og forsømte kostbare Skatte af gammel katholsk Kunst og efter Mulighed at frelse dem — tiltraadte han for det Meste sent om Aftenen, og ligesaa regelmæssig saa' den tidlige Morgen ham vende tilbage.

Hans Præstegaard i Bonngasse ved den store Mainbys Domkirke var et af de mest gjæstfri Huse i Tyskland, en ægte Gjæstgivergaard for Præster, som Dag ud og Dag ind ikke var tom af gejstlige Herrer med mere eller mindre bekjendte Navne fra alle baade den tyske og den ikke tyske Tunges Lande. Præstegaarden aabnede stedse sine gjæstfri Porte; men selve Husherren fik Gjæsterne for det Meste kun meget flygtigt at se. Om Morgenen var han i Kirken, om Dagen i Skoler og ved Møder, om Aftenen sad han igjen meget længe i Skriftestolen, og endnu senere om Aftenen rejste han saa ofte nok med Jærnbanen ind i Natten og langt ud i Landet.

Som Søn af en Kunstner var *Münzenberger*, der den 1. Juli 1833 blev født i Düsseldorf, selv ikke blot en varm Kunstven, men ligeud en fremragende Kunstkyndig. Og Kunstelskerens Samlerier udstrakte sig ogsaa til gamle Bøger og til nyere Brochurer og Tidsskrifter og Dagblade, som trængte til at støttes. Saaledes kom han lidt efter lidt i Besiddelse af en Samling af alskens kristelige Tryksager og Kunstværker. hvis uhyre Mængde ikke var mindre beundringsværdig end mangen enkelt Gjenstands høje Kostbarhed. Uden Tvivl har den Hensovede testamentarisk disponeret over disse Skatte, og i hvilken Retning, fremgaar allerede af den Omstændighed, at den fremragende, tyske Historiker, Prælat *Janssen*, er bleven indsat til formel Universalarving af hele det kostbare Efterladenskab. *Münzenbergers* Kunst- og Bogskatte som ogsaa hans rede Penge ville ogsaa efter hans Død tjene de samme ideale Formaal, til hvilke han hele sit Liv igjennem har samlet og anvendt dem.

I høj Grad opbyggelige og rørende lyde Efterretningerne om den Afdødes sidste Dage. Mest smertede det ham, ikke selv at kunne frembære det hl. Messeoffer, ja ikke engang mere at kunne bivaane det. Prælat *Janssen* udvirkede ham i Rom Tilladelse til at den hl. Messe turde læses i hans Sygeværelse. Denne Tilladelse indtraf den 6. December. Straalende af Glæde fortalte han til dem, som besøgte ham, at han paa Gudsmoderfestdagen den 8de vilde læse den hl. Messe. Hele den 7. December brugte han til aandelig Forberedelse dertil, men maatte om Aftenen selv indrømme, at være for svag dertil. En af Kapellanerne læste saa den hl. Messe i Sygeværelset. Men den Syge vilde absolut ikke sidde, langt mindre ligge under det hl. Offer, med usigelig Møje knælede han ned foran sin Seng, men faldt allerede ved „Gloria“ afmægtig om. Med overordentlig stor Andagt og Glæde annammede han Saa, efter at være kommen lidt til Kræfter igjen, den

hl. Kommunion. Fra da svandt Kræfterne kjendeligt. Om der end fra Tid til anden indtraf et Moment med Lettelse, vidste han dog selv klarligt, at det nu ubønhørligt nærmede sig Slutningen. Havde han jo under hele sin Sygdom aldrig ytret det Ønske, at blive i Live, saa svarede han paa Opmuntringen om, at det vilde gaa bedre, kun; „Naar Gud vil, at jeg endnu skal arbejde med, er jeg rede dertil.“ For Alle, som havde den Lykke at se ham endnu i de sidste Dage, vil Hengivenheden og Taalmodigheden, Glæden, med hvilken den Afdøde bar sine Lidelser, være uforglemmelig. Aldrig kom der en anden Klage over hans Læber end om, at han var saa svag, maatte sove saa meget og kunde bede saa lidt, de mest rørende Bønner om at holde ud i det Gode med Tak for Alt, hvad man havde gjort for ham og hele Kirkens Sager.

En Mand med *Münzenbergers* Karakter og præstelige Egenskaber, udrustet med en saa høj Sum af Begavelse, Dannelse, Erfaring, Virksomhed og personlig Anseelse, maatte nødvendigvis komme med i Betragtningen, som en egnet Efterfølger, hver Gang, som det i de sidste Aar gjentagende var Tilfældet, Bispesæderne i Nabobyerne trængte til en ny Indehaver. Hans Navn blev virkelig ogsaa adskillige Gange nævnet i Forbindelse dermed. Hvis Valget eller Udvælgelsen var faldet paa ham, vilde han uden Tvivl være bleven en fuldtud værdig Overhyrde. Nu har Gud behaget at kalde ham til sig, for at give sin tro Tjener det evige Livs Krone.

Dr. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Kardinal *Aloisi Masella* er udnævnt til Protektor for Hospitiet „del Anima“, i afdøde Kardinal Hergenrøthers Sted.

— Grev *Frantz Josef af Battenberg*, en Broder til Eksfyrsten af Bulgarien, havde i forrige Uge Avdients hos Pave Leo.

— I Anledning af Dr. *Windhorsts* 80-aarige Fødselsdag afsendte den h. Fader en Lykønsknings-Skrivelse til de tyske Katholikers gamle Fører.

— Den h. Fader har i disse Dage selv ytret sig angaaende sin Sundhed. Han talte med en Person om de forskjellige Rygter, som for nylig gik igjennem Bladene, og sagde: „Man synes for enhver Pris at ville lade mig dø. Uden Tvivl, jeg føler, at jeg bliver gammel og jeg tror ikke, at jeg endnu har en lang Levetid; jeg har imidlertid aldrig befundet mig saa vel, som nu“. Pave Leo XIII fylder den 2. Marts sit 80 Leveaar.

— Enkedronning *Emma* af Holland har i et Telegram meddelt Pave *Leo XIII* og Kardinal *Lavigerie*, at Protokollen for Antislaveri-Konferentsen i Bryssel endelig er bleven undertegnet. Dronning-Regentinden havde ønsket, at hendes lille *Datters* første Regeringsakt skulde være en Ytring til Gunst for den civile og religiøse Menneskekjærlighed. Paven besvarede Telegrammet, idet han takkede Enkedronningen og nedbad Himlens Velsignelse over Hollands nye Regering.

Schweits. Nette Tilstande herske i det protestantiske *Zürich*. Blandt 8669 Børn, som bleve fødte i det henrundne Aar i Kanton *Zürich*, modtog 1322 ikke den h. Daab; blandt 762 Brudepar lode de 686 sig ikke kirkeligt vie; 1053 Afdøde bleve ikke kirkeligt begravede.

Berlin. Sct. Sebastianskirken i den nordlige Del af Berlin, hvis Grundsten blev lagt af Fyrstbiskop Dr. *Kopp* den 3. Decbr. f. A., bliver opført i tidlig gothisk Stil i Sandsten. Det bliver en Korskirke med et 83 Meter højt Taarn. Skibets Spændevidde udgjør 16 $\frac{1}{2}$ Meter, Højden i det Indre 22 Meter. Orgeltribunen bliver paa Taarnsiden. Kirken skal faa 1100 Sidde-

pladser og 2000 Staa-pladser. Bygningsomkostningerne ere anslaaede til 520,000 Reichsmark. 60,000 Mark forærer Kejser Wilhelm II, 40,000 Mark Byen Berlin. Om 2 $\frac{1}{2}$ Aar skal Kirken være færdig. Den nye Kirke bliver den tredie katholske Kirke i Berlin, som nu tæller over 150,000 Katholiker; de øvrige 9—10 Steder, hvor man afholder katholsk Gudstjeneste, ere kun smaa Kapeller.

— Dr. *Windthorst* begyndte sit 8ode Aar med at bivaane den hl. Messe, som blev celebreret i Sct. Hedvigskirken af den højærværdigste fyrstbiskoppelige Delegat, Provst Dr. *Jahnel*, Kl. 9 om Morgenens i Fødselsdagsbarnets Intention. Medlemmer af Centrumsfraktionerne og af den polske Fraktion bivaanede denne Messe. Paa Vejen fra Kirken blev Dr. *Windthorst* allerede fra alle Sider ønsket hjerteligt til Lykke. I sin Bolig modtog han Gratulationen af Præsidiets for begge Centrumsfraktionerne; dernæst en Deputation bestaaende af de Deputerede Cahensly, Friherre v. Heeremann, Grev Galen, Dr. Orterer og Prof. Schädler, som overrakte ham 47000 Mark til Mariekirken i Hannover. (I de 500,000 Mark, denne Kirke har kostet, mangler nu kun 40,000 Mark). Dr. *Windthorst* har som bekjendt altid afslaaet personlige Gaver og kun taget imod Gaver til denne Kirke, han har besørget bygget. Da Rigsdagens Møde skulde aabnes Kl. 1, ventede man i Rigsdagens Foyer paa ham. Hans Plads var helt bedækket med Blomster, Kort, Breve og Telegrammer. Han hilstes fra alle Sider af Huset ved sin Indtræden i Salen. Havde han været der, da Mødet blev aabnet, vilde Rigsdagens Præsident v. *Lewetzow* højtideligt have hilset paa ham og ønsket ham til Lykke; nu maatte denne Udmærkelse, som endnu aldrig nogensinde er bleven en Deputeret til Del, opsættes indtil Slutningen af Mødet. Under almindelige, levende Bifaldsytringer bragte saa Præsidenten „i Rigsdagens Navn“ den Deputerede Dr. *Windthorst* „en venlig Lykønskning“. Dr.

Windthorst udtalte sin hjærtelige Tak derfor og ytrede, at det var en af de største Udmærkelser, der vare vederfarede ham i hans Liv. Bortset fra Feltmarschal Moltke, hvis 90-aarige Fødselsdag faldt i Rigsdagsferien, er aldrig en Deputeret bleven hædret paa den Maade. Det er lige saa enestaaende, som Kejser Wilhelm II's Tilkjendegivelse ved Friherre *von Franckensteins* Død i Fjor. Ogsaa de forskjelligste Partiers Aviser mindes ham i Artikler og Feuilletoner, navnlig ere den polske Presses Festartikler meget begejstrede og udtale en dybtfølt Tak til ham for det, som han har gjort, for at forsvare og hædre Polakkernes kirkelige og politiske Rettigheder og Interesser.

Efter Rigsdagsmødets Slutning begyndte i Hotel Kaiserhof's store Festsal Kl. 6 Festmaaltidet til Ære for Dr. Windthorst. 160 bekendte Politikere deltog i det. Grev *Ballestrem* udbragte Skaalen for Fødselsdagsbarnet. Under Maaltidet indtraf et Telegram fra Kardinal *Rampolla* med Pave Leo XIII's I.ykønskninger, som oplæstes af Grev *Preysing*, samt et Telegram fra den Apostoliske Nuntius *Agliardi* i München. Friherre v. *Heeremann* bragte Landdagsfraktionens Hilsener og udbragte en Skaal for Dr. Windthorsts Frue og Datter. Dr. *Stablewski* talte i Polakkernes Navn, Dr. *Briuel* (Protestant) i Hanoveranernes. Dr. *Windthorst* takkede bevæget og udbragte et Leve for Centrums endrægtige Sammenhold; navnlig betonedede han Vigtigheden af den forestaaende Kamp for Skolen.

Afrika. „Petit Journal“ meddeler fra Konstantine: „Kardinal *Lavigerie* opholder sig for Tiden i Biskra, hvor han agter at indsætte de saak. „*Sahara-Brødre*“, som skulle beskæftige sig med den fredelige Erobring af Sahara. Disse kjække Pionerer, 50 i Tallet og udvalgte blandt 1700, som havde meldt sig ifølge Kardinalens Opraab, ville foreløbig opholde sig et Aars Tid i Biskra, for at forberede sig til deres usædvanlige Apostolat. De ville gjøre sig fortrolige med

Dialekterne i Sahara og Sudan, sætte sig ind i Dyrkingen af Dadler og Grøntsager og tillige øve sig i Vaabenbrug. Derefter ville Brødrene trænge frem i Ørkenen, gjøre Holdt paa et Sted, hvor de finde Vand og grundlægge der en Oase, efter at de have oprejst et Gudshus paa Stedet. De skulle inddeles i Grupper: Murere, Agerdyrkere, Jægere osv. og en Neger-Læge vil ledsage dem. Kardinalen sætter store Forhaabninger til dette Foretagende, som, naar det lykkes, vil udvide sig, forat gjøre Ørkenens Beboere, som nu kun leve af Rov, til fredelige Agerdyrkere. Han haaber ogsaa paa denne Maade, at kunne undertrykke Slavehandelen, som endnu blomstrer i hine Egne“.

Mariaforeningen

vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikander og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt disse have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger *selv* have at afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 og Efterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes af dem selv og afleveres inden den *1. Februar* hos Fru Günther (Nørre Allé 11) eller hos Frk, Siegler (Kompagnistræde 9) eller hos Fru Ronge (Lykkesholms Allé 11).

∫. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. Januar. — Septuagesima. — **26. M.** Oktav af Sct. Knuds Fest. — **27. Ti.** Ihukommelse af Herrens Bøn i Oliehaven. — **28. O.** Petri Bispestol i Rom (henlagt fra d. 18. d. M.) — **29. To.** Frants af Sales, Biskop og Békj. — **30. Fr.** Martina, Jomfru og Mart. — **31. L.** Petrus Nolaskus, Békj.

Søndag den 1. Februar. Sexagesima. **Danmarks Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag.** (Gudstjenesten som paa Højtidsdagene. Samme Dag afholdes i alle Præfektrets Kirker og Kapeller den aarlige Ansgarius-Bonifacius-Kollekt til Bedste for de mest trængende kirkelige Anstalter i Præfekturet.

Kollekten paa Hellig tre Kongers Dag til Bedste for de afrikanske Missioner har indbragt: i Kjøbenhavn 140 Kr. 41 Ø. Ordrupshøj 25 Kr. 44 Øre; Odense 11 Kr.; Kolding 10 Kr. Horsens 2 Kr. 93 Øre; Aarhus 8 Kr. 45 Øre; Randers 5 Kr. 87 Øre. — I alt: 204 Kr. 10 Øre,

Kjøbenhavn, d. 20. Jan. 1891.

Dr. B. Hansen, Sekretær.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 25. Januar Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel.

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 1. Februar (Sct. Ansgars Fest) højtideligt Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften. Ogsaa medlemmerne af den levende Rosenkrans indbydes.

Sjælemessen læses i denne Uge paa følgende Dage for afdøde Medlemmer af Broderskabet: Mandag Kl. 8¹/₄ (Fabr. W. Siegler); Tirsdag Kl. 6 (Skræder Will. Hansen); Onsdag Kl. 8¹/₄ (Enkefru Eudoxia Richard).

Unio. Mandag d. 8. Februar (Fastelavns Mandag) Fastelavnsfest, hvorover udførligt Program følger med Ugebladet for i Dag til indenbys Abonnenter.

Ved de ugentlige Møder vil ca. 10 Illustrerede Blade være fremlagte til Medlemmernes Afbenyttelse.

Elisabethforeningen lader Fredag d. 30. Januar Kl. 8¹/₄ læse en h. Sjælemesse for sit afdøde Medlem, Enkefru Eudoxie Richard.

Den katolske Syge og Ligkasse afholder sin aarlige Generalforsamling Mandagen den 26. Januar Kl. 8¹/₂ Aften i Forsamlingsværelset i Præsteboligen ved Sct. Ansgar, Bredgade 64, 1. Sal.
Bestyrelsen.

Plads ledig. En vel anbefalet Stuepige kan til 1. Februar erholde Plads. Redaktionen anviser.

Plads søges. En ældre, men rask og kraftig Mand (Maskinsmed af Profession; uden Arbejde paa Grund af Firmaets Fallit) søger Plads ved Hvudsomhelst. Redaktionen anviser.

Plads søges. En Snedker, gift, 38 Aar, ønsker Plads som Partner, da Vedkommende kan udføre saavel Tømrer- som Snedkerarbejde i Ejendommen. Anvises af Redaktionen og fra Kollegiet paa Ordrupshøj.

Korrespondents. Xx. En hjertelig Tak for de tilsendte 20 Kr. til Børnenes Bispisning. De har virkelig Hjærtet paa det rette Sted og kan med stor Lethed sætte Dem ind i Redaktionenens Tankegang. Et sultent Barn kan umulig lære noget.

Syforeningens Damer. Nu véd jeg, at det ikke blot er den sidste Side af Ugebladet, som bliver læst. De talrige Damer, unge og ældre (gamle tør jeg ikke sige), som mødte i Syforeningen i Tirdags, have beredet mit stakkels Redaktør-hjærte en stor Trøst, og jeg takker dem venligst. Hold ved i Vinter og glem ikke Herrens Ord: „Hvad I have gjort imod den mindste af mine Brødre, det have I gjort imod mig!“ Skulde Naalene knække, leverer Redaktionen nye.

Redaktionen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 5.

Søndagen den 1. Februar.

1891.

Indhold. † Dr. theol. Heinrich Niehaus. De Helliges Relikvier. Svendeforeningen i Hamburg. *Til Sct. Knuds Skoles tidligere Elever.* Bekjendtgjørelser.

Dr. theol. Heinrich Niehaus.

Fra *Remsede* i Nærheden af Osnabrück have vi modtaget følgende uventede og sørgelige Efterretning: „Et svært Slag har ramt vor Menighed. Efterat den højærv. Dechant *Weber* for næppe 18 Maaneder siden, i Avgust 1889, blev baaret til Graven, er Menigheden nu atter berøvet sin Hyrde, idet vor Sognepræst, Hr. *Dr. Niehaus* den 21. Januar hensov i Herren. Endskjønt han kun havde virket et halvt Aar i vor Menighed, havde han dog allerede erhvervet sig alle sine Sognebørns Kjærlighed og Højagtelse. Hans Iver og Selvopofrelse kjendte ingen Grænser; ved Alteret, paa Prædikestolen, i Skriftestolen syntes han ikke at kjende til Træthed, endskjønt Aandenød navnlig i de sidste Maaneder hyppig vanskeliggjorde Tjenesten for ham.

Paa en udmærket Maade forstod han, at tale ikke alene til Forstanden, men ogsaa at vende sine Sognebørns Hjærter og Sind til Herren. Hvad han har været for Syge og Døende, ville vi aldrig glemme. Han klagede ofte i den senere Tid over Aandenød. Den 21. Januar ved en Begravelse blev han atter angreben af den, men holdt ikke desto mindre efter Frembærelsen af det h. Messeoffer tilsyneladende rask Ligtalen, i hvilken han henviste til, at Døden for Manges Vedkommende er saare nær, skjønt de ikke ane det. Han vidste ikke, at Gud endnu samme Dag vilde kalde ham selv bort. Efter at han endnu om Eftermiddagen havde hørt forskjellige Skriftemaal, døde han om Aftenen Kl. 10^{1/2} af en Lungelammelse i den h. Antonius', vor Kirkepatrons, Oktav, med de Ord: „Hellige Antonius, bed for mig!“

Dr. theol. *H. Niehaus*, der var født i Marts 1833, modtog i 1859 Præstevielsens Sakramente i Rom, efter at have afsluttet sine Studier i det derværende „Collegium Germanicum“, og ansattes 2 Aar senere, i 1861, af den daværende apostoliske Provikar for de nordiske Missioner, Biskop Paulus Melchers af Osnabrück, som Vikar ved Sct. Ansgars Kirke i Kjøbenhavn. Faa Aar efter udnævntes han til Kapellan ved samme Kirke og i 1867 til Rektor ved Sct. Knuds Kapel i Ny Kongensgade, som indviedes paa Allehelgensdagen s. A. Om hans Virksomhed ved begge disse Gudshuse her i Hovedstaden skrev „Nordisk Ugeblad“ følgende, da han 10 Aar senere tog Afsked med Menigheden og kaldedes til Sognepræst ved den katholske Kirke i Randers: „Da der samtidigt ved Oprettelsen af et Gudshus i den sydlige Del af Byen følte Trang til en Skole, der tilbød den bemidlede Del af Menigheden en mere omfattende Undervisning for deres Børn end Kirkeskolens, paatog han sig frivilligt at afhjælpe dette Savn. Uagtet han lige til det sidste Aar, da Helbredshensyn forhindrede ham deri, prædikede alle Søn- og Festdage,

underviste han daglig flere Timer i den af ham oprettede Skole, hvor en duelig, videnskabelig dannet Lærer i enkelte Fag delte Arbejdet med ham. Hans ufortrødne Virkelyst, der ingen Grænser kjendte for de Ofre, som den kristelige Kjærlighed kræver af en Guds Tjener, har derfor fundet almindelig og velfortjent Paa-skjønnelse, hvad han har virket for Børnenes Under-visning og Opdragelse og hvad han har været for de Mange, hvem hans af kristelig Alvor og Kjærlighed beaandede Ord har vejledet, opbygget og befæstet, hans hjertelige Deltagelse i deres Sorger og Bekymringer trøstet og styrket, vil stedse leve i taknemlig Erindring.“

I 1877 var den nye Kirke i *Randers* bleven bygget og skulde tages i Brug, efter at Menigheden i en lang Aarrække havde bivaanet Gudstjenesten i et lille Kapel paa en første Sal. Dr. Niehaus, som samme Aar ud-nævntes til Sognepræst ved den nye Kirke, forlod Hovedstaden i September og efter et kort Ophold i Hjemmet (Laer ved Iburg), tiltraadte han det nye Embede i *Randers* og udfoldede her en lignende, ægte præstelig Virksomhed, som forhen i Hovedstaden. Lidt efter lidt lykkedes det ham, at faa alt det Nødvendige til Kirkens indre Udstyrelse; Højalteret, Døbefonten, Skriftestolen og Kommunionbænken vidne om hans Bestræbelser i denne Henseende. Hans Venlighed og praktiske Sans og den faderlige Godhed, hvormed han tog sig af Alle, aabnede ham straks Alles Hjerter, og efter at den nye Kirke i 1879 var bleven højtidelig indviet og aabnet, bragte han et helt nyt Opsving i det kirkelige Menighedsliv i *Randers*. Hans Prædikener, som alle vare omhyggeligt udarbejdede og nedskrevne, vare baade i Henseende til Indhold og Sprog ypperlige, idet han paa en sjælden Maade forstod at forene det Videnskabelige med det Populære, at tale baade til Forstanden og til Hjærtet, og ligesom han forhen havde været en yndet Prædikant, navnlig Fasteprædikant,

i Hovedstaden, saaledes tiltrak ogsaa i Randers hans Aftenprædikener sig Alles Opmærksomhed; Kirken var fyldt indtil sidste Plads baade af Katholiker og Anderledestroende, og det var almindelig bekjendt i Byen, at vilde man høre en fornuftig Prædiken, saa maatte man op i den lille katholske Kirke ved Foden af Skovbakken. Som Kateket og Religionslærer var han udmærket, og man maatte beundre den Lethed, hvormed han fik Børnene baade i Skolen og under Katekesen i Kirken til med Præcision at gjøre Rede for alle Spørgsmaalene i Deharbes fuldstændige Lærebog. Hans Godhed var kjendt af Alle, de Voksne ærede ham som en kjærlig Ven og Raadgiver, Børnene hang ved ham, som ved en Fader. Lethed ved at kunne vinde navnlig Børnenes Hjærter var overhovedet et Særkjende for ham baade her og i Hovedstaden.

Hans Godgjørenhed var almindelig bekjendt, og Utallige ere de, der ere blevne hjulpe af ham, navnlig i Hovedstaden, dels ved Hjælp af fremmede Velgjøreres Midler, som bleve ham givne til de Fattige, dels ved egne Midler. Alt gav han bort til de Fattige; havde han ikke Penge, saa sine egne Klæder, og han maatte selv være i stor Nød, om han viste Nogen tomhændet bort.

I 1884 fejrede Dr. Niehaus sit 25-aarige Præstebubilæum og modtog ved denne Lejlighed mange Beviser paa de danske Katholikers og hans Embedsbrøders Kjærlighed og Højagtelse. Imidlertid begyndte Biskoppen af Osnabrück at føle Mangel paa Præster i sit Bispedømme, efter at Kulturkampens værste Periode var overstaaet, og lidt efter lidt kaldte han sine herværende Gejstlige tilbage til Dioceset. I 1887 maatte Dr. Niehaus forlade Randers, for at overtage Embedet i *Glandorf* ved Osnabrück, og Aaret efter blev han Domprædikant i selve Osnabrück. Her forblev han indtil Slutningen af 1889, da han kaldedes til Sogneembedet i *Remsede* ved Iburg.

Et smukt Navn har Dr. Niehaus erhvervet sig blandt de mange Gejstliges Navne, hvis Bærere have virket her i Danmark, og et uforglemmeligt Mindesmærke har han sat sig i den katholske Kirkes Historie her i Hovedstaden ved at grundlægge *Sct. Knuds-Skolen* og ved med Dygtighed og Energi og med faa Midler at lede den i Løbet af 10 Aar som en virkelig højere Betalingsskole til Gavn og Velsignelse for Sct. Ansgars Menighed.

Paa *Torsdag den 5. Februar* Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes i Sct. Ansgars Kirke en højtidelig Sjælemesse for den Afdøde. Til at overvære denne Sjælemesse og at ihukomme den Hensovede i deres Bønner, at opofre en h. Kommunion eller en Rosenkrans for ham, opfordre vi sluttelig de Troende. *R. I. P.*

De Helliges Relikvier.

Fra Bremen overførtes i sin Tid en Del af den *h. Ansgars Relikvier* til Klostret Korvey, hvor Nordens Apostel jo havde opholdt sig, da Gud kaldte ham til at være den katholske Kristentros første egentlige Forkynder for de nordiske Lande. En Del af den nordiske Apostels højre Arm har den herværende Sct. Ansgars Kirke ejet allerede siden Kirkens Konsekration ved Biskop *Paulus Melchers* af Osnabrück og Tusindaarsfesten for Sct. Ansgars Død, idet Overhyrden ved denne festlige Lejlighed bragte den kostbare Relikvi med sig i et simpelt, men net udstyret Relikviskrin, som forestiller et lille gothisk Tempel. For et Par Aar siden lykkedes det, som bekjendt, den nuværende Overhyrde, Msgr. *v. Euch*, i den gamle Klosterkirke i Korvey at erhverve for Sct. Ansgars Kirken en større Del af den nordiske

Apostels Relikvier, til hvis Opbevarelse et herligt gyldent Relikviskrin, hvortil flere af Menighedens og Udlandets Damer skjænkede kostbare Smykker og Ædelstene, blev foranstaltet udført af en katholsk Kunstner, *Alois Bruun*,*) i Münster.

Paa den h. Ansgars Fest, den 1. Februar, vil dette kostbare Relikvieskrin med dets endnu kostbarere Indhold for første Gang være *offentligt udstillet* i Sct. Ansgars Kirke og om Aftenen ved det højtidelige Rosenkransbroderskabs-Møde *blive baaret med i Processionen*. I Anledning af denne sjældne Højtidelighed — det er uden Tvivl første Gang siden „Reformationen“, at en Helgens Relikvier blive baarne i Procession her i Norden — have vi anset det for tidssvarende, at give vore Læsere nogle Oplysninger i Henseende til den Ære, man i den katholske Kirke igjennem alle Aarhundreder har vist de Helliges Relikvier.

Fra de ældste kristelige Tider har man holdt de Helliges Relikvier i Ære. Det første og hovedsageligste Bevis for, at man allerede i den ældste kristelige Kirke holdt de Helliges Relikvier i Ære, have vi i den almindelige Skik i hine Tider, at oprejse Alteret over Martyrernes Grave og at frembære det hl. Messeoffer oven over dem; en Skik, der var saa almindelig, at den senere gik over til at blive en kirkelig Forskrift, som paabød, at ethvert indviet Alter skulde omslutte nogle Relikvier. Oprindelig var det de hh. Martyrers jordiske Levninger, som hædredes paa denne Maade. Paa en lignende Følelse beroede det, naar man i de første Aarhundreder bisatte Martyrernes Legemer i Katakomberne, der tillige tjente som Kirker, og naar vi der ikke blot finde Martyrer, men ogsaa andre Troende begravede, ligesom man jo ogsaa senere hen og indtil

*) Bruun's *Fader* var barnefødt i Kjøbenhavn og rejste i sin Ungdom som Guldsmedesvend til Tyskland, hvor han giftede sig og opnaaede et bekendt Navn i kirkelig Guldsmedekunst.

den nyeste Tid søgte Hvilesteder for de i Samfund med Kirken Hensøvede inde i selve Kirkerne eller i alt Fald i Nærheden af dem; der ligger heri kun en Anvendelse af den samme Grundtanke, paa hvilken den egentlige Relikvidyrkelse beror. Hvad angaar de Troendes Ærbødighed overfor Relikvierne, da naa Vidnesbyrdene derom umiddelbart op i den apostoliske Tidsalder. Det ældste udtrykkelige Vidnesbyrd findes i Martyraktstykkerne af den h. Ignatius, Biskop af Antiokia, som led Martyrdøden i Rom i Aaret 107. Hans Ledsagere fortælle os her om den Omhyggelighed, hvormed hans jordiske Levninger bleve samlede, bragte til Antiokia og der opbevarede i Kirken som en kostbar Skat. Den h. Krysostomus siger derom i en Tale til Antiokenerne, at de hellige Relikvier bleve modtagne med stor Højtidelighed af Menighederne i de Byer, igjennem hvilke den h. Ignatius' Ledsagere droge paa deres Tilbagerejse fra Rom til Antiokia.

I den h. Cyprians Martyraktstykker berettes der os om, hvorledes de Troende opfangede Martyrens Blod i Tørklæder, for at opbevare det, hvorledes de paa en højtidelig Maade førte hans Legeme til dets Bestemmelsessted; og den h. Augustinus beretter om den Højtidelighed, som aarlig fejredes ved Martyrens Relikvier paa dennes Fødselsdag. Den h. Pave Stefanus skriver i Aaret 271, i en trøstende Hyrdeskrivelse til de forfulgte Biskopper, om den almindelige Skik, at forherlige de hh. Relikvier, at besøge dem med religiøs Ærbødighed og at bede i deres Nærhed. I den h. Bonifacius' Martyrhistorie i det tredie Aarhundrede berettes der om, at en fornem kristelig Romerinde, ved Navn Aglais, sendte en paalidelig Tjener til Orienten, da Kristenforfølgelsen udbrød, for at han skulde indsamle Relikvier. Ofte hændte det, at Hedningerne nedsænkede Martyrernes Legemer i Havet, for at de Kristne ikke skulde faa fat paa Relikvierne. Hermed ere vi naaede ind i det fjerde Aarhundrede, hvor Vidnesbyrd-

dene naturligvis vokse i Antal. Basilius siger i en Tale over fyrretyve Martyrer, at deres Relikvier bleve uddelte blandt mange Byer, hvor de ere til Beskyttelse og Pryd. Krystostomus siger i en Tale over Martyrerne Juventius og Maximus: „Lad os derfor ofte besøge dem og holde deres Grave i Ære og berøre deres Relikvier med stor Tro, for at vi maa opnaa Velsignelse derved.“ Paulinus af Nola forherliger i et af sine Digte den h. Martyr Felix's undergjørende Relikvier, og omtaler tilige de Steder, som ere særlig udmærkede formedelst Relikvierne, som opbevares der, saaledes Rom ved den h. Petrus' og Paulus' Relikvier, Patræ ved den h. Andreas', Efesus ved den h. Johannes' Relikvier.

Til forskjellige Tider, naar Forfølgelserne vare op-
hørte, fandt ofte Translationer af Relikvier Sted navn-
lig til Steder, som endnu ikke ejede saadanne, og disse
Omflyttelser af Relikvierne foretoges med stor Højtide-
lighed. Om en saadan Omflyttelse skriver den h. Hie-
ronymus imod Vranglæreren Vigilantius: „Vare de maa-
ske, Daarer alle Kirkernes Menigheder, som ilede de
hh. Relikvier i Møde og med en saadan Glæde, som
om de saa' Profeten levende for deres Øjne, saa at
Skare knyttede sig til Skare ligefra Palæstina indtil
Kalcedon og Kristi Lov og Pris gjenlød som fra én
Mund?“ Vil man lære den Inderlighed at kjende, hvor-
med hine Aarhundreders Kristne hang ved Relikvierne,
saa læse man Steder, som den h. Gregor af Nyssas
Beskrivelse af Martyren Theodorus, hvor han, efter at
have omtalt, hvorledes de hh. Relikvier bleve bisatte i
en herlig Basilika, fortsætter saaledes: „Naar det tillad-
des Nogen, at tage Støvet, som findes paa Begravel-
sespladsen, med sig, bliver det modtaget som en Gave,
og dette Støv opbevares som en stor Skat. At det var
et inderligt og længselsfuldt attraaet Ønske, at røre
ved Relikvierne, vide de, som have erfaret det og ere
blevne delagtiggjorte i dette Ønskes Opfyldelse“. En
særegen Række af Vidnesbyrd ligger i alle de Steder,

som berette om Vidundere, navnlig underfulde Helbredelser, som ere skete ved Relikvierne, og for hvis historiske Sandhed mange Kirkefædre indestaa.

At Kirkefædrene førte den underfulde lægende Kraft, som udgik fra Relikvierne, tilbage paa Gud og paa Kristus som dens sidste Grund, forstaar sig af sig selv; men man vilde tage Fejl, om man mente, at de i denne Henseende kun havde tillagt Relikvierne en rent udvortes Betydning; de tænkte meget mere paa det levende Samfund, i hvilket ogsaa de Helliges Legemer, som bære i sig Spiren til den herlighedsfulde Opstandelse, staa med Kristus den Opstandne. Den h. Basilus skriver i sin Forklaring af Salmerne: „Naar Nogen døde blandt Jøderne, saa havde man Afsky for det døde Legeme; naar Nogen dør for Kristus, saa ere de jordiske Levninger dyrebare i hans Helliges Øjne. I den gamle Pagt blev der sagt til Præsterne og de Gudindviede, at de ikke maatte besmitte sig ved at berøre en Død; men nu faar det Menneske, som rører ved en Martyrs Relikvier, paa en vis Maade Delagtighed i i hans Hellighed“. Den h. Ambrosius udtaler sig blandt andet saaledes: „Men siger du mig: hvorfor holder du dette afsjælede Legeme i Ære? Saa svarer jeg: jeg ærer i Martyrens Legeme hine Vunder, som han har modtaget for Kristi Navns Skyld. Jeg ærer Mindet om ham, som vedbliver at leve formedelst sine Dyders evige Varighed. Jeg ærer det Legeme, som viser mig, hvorledes jeg skal elske Herren, som har belært mig om, at jeg ikke tør frygte Døden for Herrens Skyld. Og hvorfor skulde de Troende da ikke ære det Legeme, for hvilket endog Djævlene have Ærefrygt og som disse vel have været med til at pine i Lidelsens Dage, men nu maa forherlige i Graven? Saa ærer jeg da hint Legeme, som har æret Kristus i Himlen“.

Hvad angaar *Modstanderne* af Relikvidyrkelsen, da fandtes disse dels blandt Hedningerne, dels vare de Vranglærere, navnlig Manikæere og Arianere. Til de

sidste hørte Vigilantius, imod hvem den h. Hieronymus skrev. Vi ville endnu kun tilføje, hvad den h. Augustinus skriver imod Manikæerne: „Vi anse ikke vore Martyrer, som paa ingen Maade kunne sammenlignes med hine (Hedningernes Afguder), for Guder; vi ære dem ikke som Guder. Vi bygge ikke Templer, oprejse ikke Altre til deres Ære; vi frembære ikke Ofre til dem; ikke til dem ofre Præsterne. Det være langt fra os, til Guds Ære ydes alt dette, til Gud, fra hvem vi modtage Alt, frembæres der Ofre, ogsaa ved Martyrernes Grave. Til hvem ofre vi, naar vi besøge Martyrernes Grave? Er det ikke til Gud? Hvornaar have I hørt sige ved en Martyrs Grav: Jeg ofrer til dig, Petrus, jeg ofrer til dig, Paulus. Aldrig have I hørt dette; det sker ikke, det tør ikke ske. Og naar Nogen siger til dig: Tilbeder du Petrus, saa svar ham, hvad Elogius svarer med Hensyn til en anden Martyr: „Jeg tilbeder ikke Petrus, men Ham, hvem ogsaa Petrus tilbeder“. Saa vidt den h. Augustinus.

Ligesom Kirken paa den ene Side forsvarer den rette Lære om Relikvierne, saaledes rejser den sig ogsaa paa den anden imod Misbrug i Henseende til deres Dyrkelse; navnlig skete dette i Middelalderen paa Korstogenes Tid, da der indsneget sig store Misbrug og stor Letsindighed i denne Henseende. Paa flere Koncilier indskærpedes Bestemmelserne om, at ingen Relikvier vilkaarlig turde offentlig udstilles i Kirkerne uden Biskoppernes og Pavens Tilladelse. Al Handel med Relikvier er strængelig forbudt af Kirken under Straf af Exkommunikation. —

Menneskets Natur krymper sig ved Døden; Synet af Legemets Ødelæggelse opfylder uvilkaarlig Mennesket med Gysen; man trækker sig tilbage fra det afsjælede Legeme og overgiver det til Jordens Skjød. Naar nu desuagtet fra Kristendommens første Tider af de Helliges jordiske Levninger omhyggeligt bleve opbevarede og fik en ærefuld Hvileplads i Templerne og

under Altrene; naar man glædede sig over at være i Besiddelse af dem og udstillede dem offentlig i Kirkerne og bar dem omkring i højtidelige Processioner; hvorledes kan man da forklare sig dette? Kun i det Lys, i hvilket den kristelige Tro stiller disse Relikvier; Forklaringen ligger i den kristelige Troslære om den menneskelige Naturs Væsen, Forløsning og Gjenoprejsning. Allerede i den almindelige menneskelige Følelse ytrer der sig en Anelse om det, som Troen paa en fyldigere Maade afslører for os i denne Henseende; ved Siden af Skyen overfor Døden, Liget og Forraadnelsen søger en anden Følelse at gjøre sig gjældende, og som i mange Tilfælde overvinder hin Sky og vanskeliggjør Skilsmissen fra det afsjælede Legeme. Endskjønt Aanden er borte, saa fængsles Forældrene dog til deres afdøde Børns stive og afsjælede Legemer; og kun med Vemod og dyb Smerte viger den trofaste Ven bort fra sin Vens Lig. De synes at føle, at dette Legeme, endskjønt det selv er uden Bevægelse og Liv, alligevel tilhører den elskede Person som en væsentlig Bestanddel og stadig vedbliver at staa i et vist Forhold til den dyrebare Hensovedes udødelige Sjæl. Til denne Betydning, som allerede den umiddelbare Følelse anviser det afsjælede Legeme, knytter sig nu den Betydning, som den kristelige Tro giver de menneskelige, navnlig de Helliges Legemer. Den underviser os om, hvorledes Skaberen hævede Menneskets Legeme over de øvrige Skabningers og udrustede det med en særegen Værdighed og Udødelighed. Maa dette nu rigtigt nok paa Grund af Synden blive Dødens Bytte og underkaste sig Forraadnelsen i Jordens Skjød, saa vide vi dog, at Døden har mistet sin Braad ved Forløsningen og at Livet ved Kristus skal sejre over Ødelæggelsen, over Graven og Forraadnelsen. Men netop i de Hellige har dette Liv ved Kristus allerede hernede stadfæstet sin Indflydelse. Jo mere deres Aand frigjorde sig for Verdens Lænker og hævede sig op til den

himmelske Forklarelse, desto mere vare ogsaa den gamle Fordærvelses trykkende Lænker faldne fra deres legemlige Liv; Straalerne fra deres rene Sjæle havde ogsaa nedsænket sig over deres Legemer. Deres Sjæle glædede sig allerede paa Jorden over det inderligste Samfund med Gud, hvem de en Gang skulde skue Ansigt til Ansigt, og det himmelske Liv, som besjælede dem, meddelte sig til hele deres Væsen; det virkede forklarende igjennem deres jordiske Hylster; deres Legeme var atter blevet indviet til et levende Guds Tempel. Medens vi derfor ellers vige tilbage ved Synet af en Død og af Forraadelse, se vi her med glad Andagt og Opbyggelse paa en Helgens jordiske Levninger; thi der hviler over dem Gjenskinnet af den rene Aand, som besjælede dem, og en herlighedsfuld Opstandelses forhaabningsfulde Glans; de ere blevne for os en hellig og dyrebar Relikvi.

Ligesom Gud ved Skabelsen forbandt Legeme og Sjæl, saa de kom til at staa i det inderligste Samfund med hverandre, og ved Opstandelsen atter vil forene dem evindeligt med hverandre, saaledes formaa vi heller ikke at skille vor Agtelse for Legemet fra Agtelsen for Sjælen; og jo helligere, jo værdigere denne sidste er, desto større Værdighed og Ophøjeth maa i vore Øjne ogsaa hvile over det første. Ja, det vilde ligefrem forekomme os unaturligt, og vor inderste Følelse vilde krympe sig imod den Tanke, at dette Legeme efter Døden ikke var noget andet og noget mere, end ethvert andet dyrisk Legeme, og at det ikke mere skulde staa i noget som helst Forhold til den udødelige Sjæl. Naar alle Jordens Folkeslag derfor behandlede deres Afdøde med Ærefrygt og ansaa en Vanhelligelse af dem for en Forbrydelse mod Menneskeslægten; naar den graa Oldtid allerede balsamerede deres fremragende Afdøde, for, af Agtelse for dem, at beskytte dem saa længe som muligt imod Ødelæggelse; naar den gamle Pagts Profeter sige om den Største iblandt alle Af-

døde: „Det er umuligt, at din Hellige skal skue Forraadnelse; hans Grav skal være herlig“; saa er i alt dette kun den Overbevisning udtalt, at ogsaa Legemet skal tage Del i Sjælens Værdighed og Adel. Det er altsammen Gjenklangen af en Sandhed, som siden dens fuldkomne Aabenbarelse i den kristelige Tro nødvendigvis maatte føre til den religiøse Relikvidyrkelse. Relikvidyrkelsen er, ligesom Helgendyrkelsen overhovedet, en højtidelig Hylding, som frembæres for Gud, vor Herre, som har herliggjort sin Søns Værk i sine Hellige, idet han i Henseende til Sjæl og Legeme oprejser dem fra Fordærvelsen til ny Ophøjethed og Forklarelse. Relikvidyrkelsen er tillige en Glædes-Tilkjendegivelse i Anledning af Sejren, som de Hellige og i dem Kirken har vundet over Syndens Fordærvelse og Elendighed; og der aabenbarer sig derfor i disse Relikvier og i deres Dyrkelse „Hedningernes Beskæmmelse, Vildfarelsens Straf, Sejren over Helvede, Kirkens Hæder og Krone“. Derfor glæder Kristendommen sig over og roser sig af sine Relikvier, ligesom den roser sig af sine Hellige. Den ser i dem Pantet paa den endelige og fuldstændige Overvindelse af Synden og dens Følger ved Forløsningens Velsignelser, som nu allerede i disse hellige Relikvier har borttaget Dødens Rædsel og udbredt stille Ophøjethed og Fred over de Udvalgtes jordiske Levninger.

Hvad der ydermere maa tilskynde os til at holde de Helliges Relikvier i Ære, er vor Tro paa den Forening, som bestaar mellem den sejrslige Kirke i Himlen og den stridende Kirke paa Jorden, Troen paa „de Helliges Samfund“. O, hvor trøstefuld er det ikke, at vide, at den Hellige, hvis Relikvier vi her ære, nu staar foran Guds Trone og beder for os! Medens vore Sukke, vore Ønsker, vore Længsler, vore Bønner fra Jorden ere henvendte til den Hellige, udgyder sig over os fra Himlen af en rigelig Fylde af Naadegaver og Velsignelser, som han ved sin Forbøn nedbeder over os

fra Guds Trone. Lad os derfor henvende os med Til-
 lid til Guds mægtige Venner i Himlen, navnlig til vort
 Fædrelands store og hellige Apostel, hvis Relikvier vi
 have den Lykke at eje. Ere disse hellige Relikvier
 allerede i og for sig højst ærværdige, saa ville de ved
 vor Andagt til den h. Ansgar, hvem vi ære i dem,
 oven i Kjøbet blive en Kilde for os til himmelske Vel-
 signelser, og derfor være kostbarere og værdifuldere i
 vore Øjne end Guld og Ædelstene.

Svendeforeningen i Hamburg.

Den derværende Svendeforening tæller for Tiden
 299 Medlemmer, deriblandt 18 Æresmedlemmer. Stær-
 kest repræsenteret er Skomagerhaandværket, med 43
 Medlemmer, dernæst følger Snedkere 34, Skrædere 32,
 Kleinsmede 24, Bagere 23, Malere 19, Bogbindere 16,
 Grovsmede 13, Gjørtlere 19, Murere 9, Tapetsere 6,
 Typografer 5 o. s. v. Blandt Svendene er ogsaa op-
 ført en *dansk*. 272 Medlemmer ere Katholiker, 27
 Protestanter. Indtægterne vise et Overskud af 800
 Mark. I Husholdningen opnaaedes et Overskud af
 2400 Mark ved en Omsætning af 22,450 Mark i Aarets
 Løb. Julebortlodningen indbragte en Netto-Indtægt af
 1815 Mark. I Aarets Løb nøde 536 gennemrejsende
 Svende Forplejning, tilligemed 340 bosiddende Medlemmer
 i 1476 Nætter. Sparekassen indeholdt ved Aarets Be-
 gyndelse 49,076 Mark 53 Pf. I 1890 indsatte Medlem-
 merne ikke mindre end 40,191 Mark 5 Pf. For Tiden
 indestaar der i Kassen 60,577 Mark som Tilgodehavende
 paa 184 Sparekassebøger. Saa længe Medlemmerne
 holde sig til Kirken, flittigt deltage i Fælleskommunionen
 og gjerne spare ville de være velforvarede mod Social-
 ismen og al dens Elendighed. Hvad der imidlertid
 meget bidrager til at fremme den hamburgske Svende-
 forenings Anliggender, er Menighedens levende Inter-

esse for den. Mestrene ere ofte Gjæster i Foreningen, dens Fester ere de talrigst besøgte, og Gejstlighed og Lægfolk, alle Stænder i Menigheden kappes om at medvirke til dens Fremgang.

Til tidligere Elever af Sct. Knuds Skole.

Til Grundlæggeren af Sct. Knuds Skole, Pastor Dr. th. *H. Niehaus*, som døde den 21. Januar d. A., staa vi som denne Skoles tidligere Elever i en stor Taknemlighedsgjæld. Den smukkeste Krans, vi kunne lægge paa vor afdøde højærv. Lærers Grav, en uvisnelig Krans, der vil fortælle de sildigste Slægter om Sct. Knuds Skoles fromme og opofrende Stifter, vilde det uden Tvivl være, om *vi stiftede en h. Messe for hans Sjælevhile*, for at den hvert Aar kunde blive læst paa hans Dødsdag eller paa hans Fødselsdag d. 18. Marts.

Denne Tanke har jeg som en af Sct. Knuds Skoles første Elever tilladt mig at fremkomme med, og til dens Virkeliggjørelse er jeg rede til at modtage eventuelle Bidrag. Skulde ogsaa andre af Dr. Niehaus' Venner særlig i *Kjøbenhavn* og i *Randers* ønske at benytte denne Lejlighed til at bevidne ham deres Hengivenhed og Tak for Alt, hvad han har været for Enhver, som traadte i nærmere Berøring med ham under hans præstelige Virksomhed her i Norden, vil jeg med Glæde ogsaa tage imod deres Bidrag til dette ufor-gængelige Mindesmærke om ham.

Kjøbenhavn, d. 26. Januar 1891.

B. Hansen,
Dr. theol. Præst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Februar. Sexagesima. Nordens Apostel, den **h. Ansgars festlige Mindedag.** I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken og om Aftenen Kl. 6 Festandagt med Prædiken og Procession. Den **h. Ansgars Relikvier** ere udstillede hele Dagen i Kirken og bæres med i Processionen om Aftenen. Samme Dag afholdes den aarlige Ansgarius-Bonifacius-Kollekt til Bedste for de mest trængende kirkelige Anstalter i Præfektoret. — **2. M.** Marias Renselse eller Kyndelmisse (fejres næste Søndag). — **3. Ti.** Ansgar, Biskop og Bekj. (fejredes i Søndags). — **4. O.** Andreas Corsini, Biskop og Bekj. (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **5. To.** Agathe, Jomfru og Mart. — **6. F.** Titus, Biskop og Bekj. (Kl. 8¹/₄ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Aften: Andagt med Prædiken.) — **7. L.** Romualdus, Ordensstifter og Bekj.

Søndag den 8. Februar. Quinquagesima. Marias Benselse eller Kyndelmisse. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9³/₄ højtidelig Lysevielse).

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 1. Februar (Sct. Ansgars Fest) højtideligt Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften. Ogsaa Medlemmerne af den levende Rosenkrans indbydes.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Februar Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Torsdag den 5. Februar holdes i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8¹/₄ **Requiemmesse** for den i Remsede afdøde Pastor, Dr. theol **Heinrich Niehaus**.

Lørdag den 7. Febr. Kl. 8¹/₄ lader Mariaforeningen læse en h. Messe for sit afdøde Medlem, Enkefru Eudoxie Richard.

Mariaforeningen holder Søndag den 8. Februar et Møde, ved hvilket Skemaerne fremlægges.

Mariakongregationen for Mænd afholder Søndag den 8. Febr. Kl. 8 (Kyndelmisse) Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel. Den h. Messe læses for Kongregationens afdøde Medlem, Fabrikant W. Siegler

Onsdag den 4. Febr. Kl. 8¹/₂ læses i Jesu Hjertes Kapel en højtidelig Sjølemesse for afdøde Pastor, Dr. th. **Niehaus**, Sct. Knuds Skoles Stifter og første Rektor, hvortil alle hans Venner venligst indbydes.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 2. Febr. Kl. 8¹/₄ Aften i Lokalet, Bredgade 67.

Svendeforeningen afholder Fastelavnsfest Søndag den 8. Februar Kl. 7¹/₂ Aften. Paa Theatret opføres: „To Venner og én Frakke“ og „Studenten i Knibe“ samt et „humoristisk Nummer“. Foreningens Sangkor foredrager forskellige Sange. Billetter à 50 og 35 Øre faas hos Hr. Vicepræs F. M. Jensen og hos Red.

Unio afholder Fastelavnsfest med Theaterforestilling og Assemblé Mandag den 9. Febr. Kl. 7³/₄ i Restauratør Bocks Lokale, Hjørnet af Frederiksborg- og Linnésgade. Besøgende kunne deltage.

Entré til hele Feste n (Forestilling og Assemblé): Besøgende: 1 Kr. pr. pers.; Medlemmer 50 Øre pr. pers. — Til Forestillingen alene 50 Øre.

Reserveret Plads 50 Øre extra. — Børnebilletter 50 Øre.

Foreningen **Unio** takkes hjærteligt for de modtagne 30 Kr.

Paa Vincentsforeningens Vegne
J. Braun, Sognepræst.

Den offentlige Examen med Kirkeskolens Elever afholdes i Bredgade 67 & 69. Bagbyggn. Mandag den 2. Febr. i begge Drengesklasserne, Tirsdag d. 3. Febr. i begge Pigeklasserne fra 8 til 2¹/₂; Onsdag den 4. Febr. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9. Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes herved til at overvære denne Examen.

Korrespondents. Lg. For de 10 Kr. til Børnenes Bespisning en hjærtelig Tak. Nu kan Gryden koge en Stund endnu.
Redaktionen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 6.

Søndagen den 8. Februar.

1891.

Indhold. Fastemandatet. Den h. Perpetua. Et Kapitel om Forlovelser. Vandkrukken. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Randers. Bekjendtgjørelser.

Fastemandatet

for Tiden fra Askeonsdag 1891 indtil den samme Dag 1892 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for Præfektorets Omraade bestemt som følger:

- I. Den paabudte *Faste*, som kun tillader et fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgenen*), men udelukker al anden Nydelse af *Spise*, bliver bestaaende paa alle Dage af *den 40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage* og *Vigilie-Fastedagene* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene*

*) Theologerne pleje at regne indtil 4 Lod.

og *Fredagene i Adventstiden*. Fastedagene skulle hvergang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

- II. *Abstinentsbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kjødspise, forbliver bestaaende paa *Askeonsdag, Skærtorsdag, Paaskelørdag* og Aarets *samlige Fredage*. Paa alle de øvrige Dage tillades Nydelsen af Kjødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. Nr. 1) tillades Nydelsen af Kjød kun *én* Gang, nemlig ved Hovedmaaltidet.
- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den *samtidige* Nydelse af *Kjød- og Fiskespiser* forbuden ved et og samme Maaltid. Dette Forbud *gjælder for Alle uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorligt syge.
- IV. *Kjødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, for saa vidt de enten ikke indeholde Kjøddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; — fremdeles Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested; Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholiker; Medlemmerne og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholiker Indbudne, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Und-

tagelse af den h. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstinentsen*.

- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til, i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sandseligheden* forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstinentsbudet for *enkelte* Troende til en anden from Gjerning; dog kunne kun Sognepræsterne og Rektorerne gjøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er forøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra den *samtidige* Nydelse af *Kjød- og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (cfr. Nr. 1).

- VII. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Stræng-
hed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud, skulle alle de Troende, som ere i Stand dertil, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: „**Faste-Almisser**“. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Præfektorets kirkelige Anstalter, blive at *indsende* til Præfekturet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

- VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Kon-
cils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) for-
ordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den h. Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Hrr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og

Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Gjenstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen Litaniet eller Rosenkransen om Kristi Lidelse at forebede for Kirkens Anliggender.

- IX. I de saakaldte *lukkede Tider*, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse- og andre støjende offentlige Forlystelser*.
- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult, at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholikerne, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag.
- XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den første Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særdeles Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende Fastemandat bliver at oplæse i alle katholske Gudshuse i Præfektoret Søndag Quinquagesima, den 8. Februar.

Kjøbenhavn, den 3. Februar 1891.

Johannes von Euch,
Apostolisk Præfekt for Danmark.

Den hellige Perpetua.*)

Med Kristne fyldtes atter Romas Fængsler,
 Men Korset bære de med taaligt Sind;
 De véd, det bør dem under mange Trængsler
 At gaa til Himmeriges Glæde ind,
 De véd, at Mesteren skal følges efter
 Ej blot til Kana, men til Golgatha, —
 Men ingen mere tro sit Navn bekræfter
 End den bestandige: Perpetua.

Hun er en rig og fornem Romerinde,
 Men agter Verdens Vinding kun for Tab
 Mod det: ved Daaben Kristennavn at vinde
 Og dermed Sjælens bedre Adelskab;
 Hun ser hver Kristen lide ufortrøden
 Med Sang paa Læben og med Smil om Mund
 Og trøstigt bøje Hovedet i Døden
 Som Fuglen, naar den sænker det til Blund.

Hun tragter efter selv at kunne tjene
 Som Menig blot i Kjærlighedens Sold;
 Hun føler, at de Kristnes Tro alene
 I Døgnets Strid kan dække som et Skjold. —
 Af Marmorguder tør hun intet haabe;
 Fra Verden har hun vendt forlængst sit Sind
 For i en Martyrs tunge Purpurkaabe
 At gaa til Allehelgens Glæde ind.

Men næppe er en Kristi Brud hun bleven,
 Før hun den største Prøve maa bestaa,
 Før hun med Vold fra Slægt og Venner reven
 Bortslæbes til en ussel Fangevraa;

*) Af *Adolf Langsted*: Vebend. Forlagsb. 1890.

Dog uden Knur Perpetua forlader
 Alt, hvad paa denne Jord hun mest har kjær,
 Hun véd, at hvo, som elsker Barn og Fader
 Mer end sin Frelser, er ham ikke værd.

Trindt om kun Gny og Ugleskrig hun hører,
 Men Modet vokser sig med Nøden stort;
 Om ingen anden Vej fra Fængslet fører,
 Paa Klem staar Dødens trange Gitterport,
 Ad den gaar Frelsens Vej, om end forborgent
 Og som en Stige, svimmel, stejl og høj.
 Hun attraar blot, at Porten alt i Morgen
 For hende aabne vil sin tunge Fløj.

Ved Daggry knirker Døren paa sit Hængsel;
 Hun tror, at det er Bøddlen, men — o Skræk!
 Hvo famler sig vel frem i hendes Fængsel,
 En Gubbe med kun alt for kjendte Træk.
 „Min Datter!“ hulker han, „ak, vend tilbage
 Og plej det Barn, Du elsked' dog saa ømt.
 Og vær min Trøst paa mine gamle Dage, —
 Slip Kristennavnet, som dig har fordømt!“

Da peger hun paa Lænken med sin Finger
 Og spørger: „Sig, hvad kalder Du det dér?“
 „Eorunderlig, mit Barn! din Tale klinger;
 At det en Lænke er, vel véd enhver!“
 Da svarer hun: „Saa lidt kan den fornægte
 Sit Navn som *jeg* det Kristennavn jeg bær'.
 Om ellers da min Kristendom er ægte,
 Maa jeg vel *Kristen* kaldes af enhver.“

Da slaar i Graad den Gamles Stemme over,
 Han hyller til sit Ansigt og gaar bort;
 Med Tak Perpetua sin Frelser lover,
 Fordi han gjorde hende Prøven kort;

Og inden Sol gaar ned, man Fangen henter.
 Hun følger trøstig, stræber ej imod, —
 En hidset Tyr paa Circus hende venter,
 Der segner hun — en Martyr i sit Blod.

O kunde vore Dages Kristne lære
 Af denne Helgenindes fromme Færd:
 At det forpligter Kristennavn at bære,
 At det skal kunne spørges, hvem man er,
 At Kristendommen, er den ellers ægte, —
 Skal gjøre Hjærtet stort og Haanden rund,
 At ingen Kristen kan sin Tro fornægte,
 Saa sandt den i hans Væsen har sin Grund.

Et Kapitel om Forlovelser.

Naar en katholsk Jomfru bestemmer sig til at indgaa Ægteskab, saa foretager hun et Skridt, der er af højeste Vigtighed baade for hende selv og for hendes tilkommende Ægtefælle. Et ulykkeligt Ægteskab er et Helvede paa Jorden.

Først bør hun betænke, at Ægtestanden er en *vanskelig* Stand, der bringer mange Sorger og Bekymringer, mange Byrder og Besværligheder med sig. Dernæst betænke hun vel, at denne Stand er en *uigjenkaldelig* Stand, efterdi Ægteskabet ikke kan opløses. Fører en Beskjæftigelse, en Tjeneste store Ubehageligheder med sig, saa kan man vælge en anden; men er Ægteskabet først indgaaet, saa kan man ikke mere træde tilbage. Intet Menneske, ingen Lovgivning, ingen Magt paa Jorden kan adskille, hvad Gud har sammenføjet. Lad den ene eller den anden Parts Fejl og Skrøbelig-

heder være nok saa store; kun Døden kan opløse Ægteskabet.

„Alt afhænger af Guds Velsignelse“; naar denne Velsignelse mangler, kan Ægteskabet ikke blive lykkeligt. Men Menneskets Hjærte hælder som bekjendt til det Sandselige og Jordiske, og Kjærlighed gjør Mennesket blindt; Skjønhed og jordiske Goder alene kunne imidlertid ikke gjøre lykkelig. Hun bør derfor henvende sig i ivrig og udholdende Bøn til den Helligaand, Lysets Fader, for at han maa *oplyse* hende og *styre hendes Valg til det Gode*. Gud er den bedste Ægteskabsmægler; ham tør man navnlig ikke glemme ved dette vigtige Skridt; hans vise Forsyn ordner, styrer og regerer Alt.

Ogsaa et *godt Raad* bør man høre paa, ifølge den h. Skrifts Formaning: „*Vær ikke selvklod; hvo som udfører alt efter Raad, vil blive ført med Visdom; gjør Intet uden at raadføre dig, og du vil bag efter ikke føle Anger*“ (Ordsp. 13). Men den samme Helligaand advarer ogsaa: „*Tag ikke imod Raad af dumme Mennesker*“; og saadanne Mennesker ere Ægteskabsstifterne og Ægteskabsstifterinderne, Folk, som ere interesserede i Ægteskabet eller andre letsindige Personer.

Du forlanger, at din tilkommende Mand skal være sagtmødig, arbejdsom, sparsommelig, gudfrygtig; og det gjør du ret i, thi disse Dyder danne Grundlaget for den huslige Lykke. Se derfor ved Valget af en tilkommende Ægtefælle frem for Alt paa *Religion, Dyd og Fromhed*. Hvorledes kan og vil Manden opfylde sine Pligter overfor sin Hustru, naar han ikke engang opfylder dem overfor sin Herre og Gud? Kan Guds Velsignelse, hvoraf Alt afhænger, hvile over en Familie, hvis Overhoved ikke fortjener hans Velsignelse, men tværtimod udfordrer hans Straf. Kan Hustruen regne og bygge paa en Mands Kjærlighed og Troskab, naar han ikke er tro imod Gud, ikke elsker Gud? Hvorledes skal hun i dette Jordelivs Lidelser og Trængs-

ler finde Trøst hos en Ægtefælle, som har mistet Troen og Haabet paa Gud.

Udforsk angaaende din Friers Venner og Omgang, angaaende Aviserne, han læser, angaaende Grundsætningerne, han bekjender sig til. Der er en god Del unge Mennesker, som snakke om Fornuftens Grundsætninger, om Æres- og Retsfølelse, men disse hule Fraser ere ikke en Borgen for din Livslykke. Kjærligheden taber sig, men de alvorlige Pligter vedblive at bestaa, og kun den troende, gudfrygtige Mand vil vedblive at være en kjærlig Ægtefælle, et pligttro, flittigt og sparsommeligt Familieoverhoved. I Sandhed lykkeligt, endog under Kors og Lidelser, er Ægteskabet kun i det Tilfælde, at begge Ægtefæller ere opfyldte af Guds frygt, naar de bede i Fællesskab, modtage de hh. Sakramenter og opofre Glæde og Lidelser til Herren. Kun det er sand Sjæls-Harmoni. Dit *Hovedspørgsmaal* skal derfor være: „Er han troende? Hvorledes staar det til med hans Bønner og Kirkebesøg, med Modtagelsen af de hh. Sakramenter? Saa længe du ikke har forvissnet dig i Henseende til dette Punkt, bør du afholde dig fra at tage nogen som helst Beslutning.

Du bør derfor ogsaa være i højeste Grad varsom, naar det endog drejer sig om et *blandet* Ægteskab. Hvorledes kan der her være Tale om Sjæls-Harmoni, naar Ægtefællerne tænke forskjelligt i Henseende til det Helligste, som der gives, og gjensidig betragte hinanden som Vrangtroende. Hvor smukt, rørende og opbyggeligt er det ikke, naar Fader, Moder og Børn i Forening forrette deres Andagt og bivaane Gudstjenesten. I et blandet Ægteskab kan dette aldrig ske; og det ender med Ligegyldighed overfor Gud og Religionen.

Gift dig ikke med en *Utugtig*, ikke med en *Hidsig*, ikke med en *Ødeland*, ikke med en *Dranker*, ikke med en *Spiller*, ikke med en *Dagdriver*. En *Utugtig* vil behandle dig uden Skaansel, og i Stedet for at elske ham,

vil du hurtig komme til at afsky ham; han vil faa dit Hjærte til at briste. Hos en *Hidsig* kan du senere hen snarere vente dig Grovheder end òm Kjærighed, og du kommer til at leve i stadig Angst for vilde Udbrud af hans lidenskabelige Vrede. En *Dagdriver* kan umuligt grundlægge sin Families timelige Lykke; han henfalder til alle Slags dumme og ødelæggende Foretagender og Spekulationer, fordi hans Arbejdsskyhed netop afholder ham fra at sikre sin Families timelige Fremgang ved en ordnet Virksomhed. Lediggang er desuden en Begyndelse til alle Laster.

En Dranker, Spiller og Ødeland kan berede dig et sandt Helvede her paa Jorden. Sig ikke: Han elsker mig, og jeg har nok saa megen Indflydelse paa ham, at han forbedrer sig; han har ogsaa lovet mig det fast og alvorligt. *Tro ham ikke*; du gaar ellers din sikre Fordærvelse og Undergang i Møde. Tusinder og atter Tusinder af unge Piger have sagt saaledes, have slaæet denne velmente Advarsel hen i Vejret og begræde nu i søvnløse Nætter under Strømme af Taarer deres Lettroenhed og Forblindelse. Ægteskabet borttager ikke de onde Tilbøjeligheder og Lidenskaber; det mindste formanende Ord i Ægtestanden kan overfor saadanne Personer slukke den ægteskabelige Fred og Kjærighed, og bringe Ufred og Ulykke indtil Døden.

Lad dig ikke bedaare af *Skjønhed* og *jordiske Gøder*. Skjønhed forgaar, men Karakteren vedbliver at bestaa. Under et smukt Ansigt skjuler der sig ofte et slet Hjærte. Den h. Krysostomus siger: „Et smukt Legeme, hvori der ikke bor en smuk Sjæl, kan fængsle den anden Part nogle Uger, men ikke længere. Hvor Kjærigheden ikke har nogen anden Drivfjeder end Skjønheden, vil den snart slukkes.“

Vand-Krukken.

I.

Hr. Frank.

Kjøbmand Frank var en af Byens bedste Borgere. Han var agtet som en redelig og samvittighedsfuld Mand, og Ingen overgik ham i Orden og Dygtighed i Forretninger. Alligevel paastod mange, at der var noget underligt i alt, hvad han foretog sig. Han gik klædt saaledes, som det var Mode for 50 Aar siden, og alt, hvad man saa i hans Hus, var ligesaa gammeldags. Der var prægtige Spejle og Tapeter og mange kostbare Ting, men det var altsammen fra hans Faders eller hans Bedstefaders Tid.

I Franks Hus stod alle tidlig op og gik tidlig til sengs. Frank saa meget paa Sparsomhed i alle Ting. Han taalte ikke, at der blev ødslet med Papir og Lak i Kontoret og han irettesatte Tjenerne strængt, naar de brændte Lys til Unytte. Derfor fik han Ord for at være altfor sparsom. Mange kaldte ham ligefrem gjærrig; det var dem, som havde bedt ham om Penge, og hvem han kun havde givet det Raad at være flittige og sparsomme. Men saa var der igjen andre, som roste ham for Godgjørenhed, og det var Trængende, som aldrig havde tænkt paa at bede ham om noget, men han alligevel havde hjulpet.

Sønnen Frederik kom hjem, efterat han havde været i England. Det var en vakker ung Mand, som klædte sig efter nyeste Mode, og nu mente Folk, at Fader og Søn ikke vilde komme godt ud af det med hverandre. Men deri toge de Fejl, thi Fareren havde intet imod, at Sønnen fulgte Moden, og han lod ham klæde sig, som han vilde. Frederik var sin Faders eneste Arving, og de rigeste Kjøbmænd i Byen vilde have prist sig lykkelige ved at faa ham til Svigersøn. Det blev ogsaa sagt, at Frederik Frank og den rige Grosserer Sachs

eneste Datter skulde blive et Par. Alle Folk fandt det rimeligt, thi Frank og Sachse havde altid været gode Venner. Sachse var den rigeste Mand i Byen efter Frank, og Frøken Sachse var en smuk ung Pige. Det lod til, at Frederik foretrak hende for andre unge Piger, og at Faderen intet havde derimod. Men paa en Gang var det forbi med Venskabet, og der var ikke Tale mere om Giftermaal. Folk spurgte: „Hvoraf kan det komme?“ og Svaret var: „Aa, det er vel den underlige gamle Frank, som er Skyld i det.“

Frederik fattede Tilbøjelighed for en ung Pige, som rigtignok var meget smuk og velopdragen, det kunde ingen nægte, men som ikke ejede en Øre. „Det bliver der intet af,“ sagde Folk, „det giver gamle Frank aldrig sit Samtykke til.“ Man blev ved at paastaa det samme, indtil der blev lyst fra Prædikestolen for Hr. Frederik Frank og Frøken Vilhelmine Grynheim.

Gamle Frank gik aldrig i Gjæstebud, og havde sjældnen Fremmede hos sig. „Det Bryllup kommer nok til at gaa stille af,“ mente man. Men alle de bedste Folk i Byen bleve budne til Bryllup hos gamle Frank, og ingen, lod det til, havde noget imod at komme. Hr. Sachse med Kone og Datter vare de eneste, som undskyldte sig; de rejste paa Landet nogle Dage før.

Gjæsterne talte mellem sig om alle de underlige gamle Ting, som de skulde faa at se. „Vi kunne tænke os, at vi ere komne et halvhundrede Aar tilbage i Tiden,“ sagde de. Men den Gang toge de ogsaa Fejl. Værelserne vare prægtige og smukt møblerede efter nyeste Mode, og ved Bordet var ikke andet fra forrige Aarhundrede end Vinen.

Gamle Frank var saa munter den Dag, at hans ældste Venner mente, de havde aldrig før set ham saaledes, ikke engang i hans Ungdom.

Der var dem, som hviskede til hverandre, at ingen kunde blive klog paa den gamle Mand; det var ikke saa stor Lykke, Sønnen gjorde, saa det var værdt, at

gjøre noget Væsen deraf. „Bruden ejer ikke en Øre,“ sagde de, „gamle Frank har selv maattet give hende alting, lige til Brudekjolen, hun har paa. Men han er altid anderledes end andre Folk.“

Ved Bordet gik det prægtigt til. Da Desserten var sat frem, gik Frank ud og kom straks efter ind igjen med en stor Lerkrukke, som han satte midt paa Spisebordet, lige under Lysekronen. Krukken var rigtignok smukt pyntet med friske Blomsterkrandse, men den stak alligevel underligt af mod alt det øvrige paa Bordet. Gjæsterne saa paa hverandre, og det var ikke frit for, at nogle af dem trak lidt paa Smilebaandet. De havde ventet at faa se noget underligt hos gamle Frank, og endelig kom det da ogsaa.

„Ja, jeg siger ikke noget om, at de le, mine Her-
rer og Damer,“ sagde Frank. „En simpel Lerkrukke paa et Gjæstebudsbord plejer man ikke at se. Det er ikke andet end en almindelig simpel Lerkrukke til at bære Vand i, men uden den havde vi ikke været samlede her i Dag. Jeg har derfor fyldt den med god gammel Rhinskvin, den bedste jeg har i Kjælderen, og naar I have hørt, hvorledes det er gaaet til med den, tror jeg, I ville være enige med mig i, at den er værdig til den Plads, den har faaet paa Bordet.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Nordens Apostel og vor Menigheds Skytspatron, den h. Ansgars festlige Mindedag fejredes i Aar med særegen Højtidelighed i den herværende Sognekirke. For første Gang var *Helgenens Relikvier udstillede* i det ny, kostbare Relikviarium — et Mesterværk i Henseende til kirkelig Guldsmedekunst. Foran Højalteret stod opstillet en Piedestal, betrukken med rødt Klæde, og ovenpaa den, med et Underlag af rødt Fløjl, der var kanted med ægte Guldfrynser, stod Relikviskrinet — et værdigt Gjemme for vor Skytspatrons jordiske Levninger og et glimrende Vidnesbyrd om den Offervillighed og Interesse for vor h. Kirkes Anliggender, som besjæler en stor Del af vor Menigheds bedrestillede Damer. I Dagens Anledning fejrede den

højærv. Apostoliske Præfekt, Msgr. *von Euch*, en højtidelig Pontifikal-Messe, under hvilken Kirkens Sognepræst, Pastor *J. Braun*, holdt Festprædikenen. Om Aftenen ved det højtidelige Rosenkransbroderskabsmøde var Kirken, trods det slette Vejrlig, overfyldt indtil Trængsel, og det var kun med Møje, at Processionen kunde bane sig Vej forbi de Mange, som opfyldte Kirkens samtlige Gange. Foran Processionen gik Korsbæreren med Frelsens Sejrstegn, derefter fulgte Rosenkransbroderskabets store Fane, efterfulgt af en Del af Pigeskolernes Elever, iførte hvide Kjoler og Slør. Saa kom Jomfruernes Forening med den levende Rosenkransforenings gule Silkebanner, derefter de Gejstlige og Relikviskrinet, som stod paa en af Paramentforeningens Damer dertil forfærdiget Bærestol*) med forgyldte Stænger, rigt monteret med Fløjl, Silkeatlas og Guld. Det blev baaret paa Skuldrene af to Gejstlige, iførte Levitklæder af Guldbrokade. Efter Relikviariet fulgte den højærv. apostoliske Præfekt i stort Ornat med Pluviale og Mitra og ledsaget af Diakon og Subdiakon. Slutningen af Processionen dannedes af Repræsentanter for den herværende Svendeforening med Fane samt af Repræsentanter for Vincentsforeningen og nogle mandlige Medlemmer af Rosenkransbroderskabet samt Bestyrelserne for flere af Menighedens forskellige kvindelige Foreninger. Den højtidelige Gudstjeneste, der sluttede med den sakramentale Velsignelse, havde et overordentlig festligt og opløftende Præg og vil uden Tvivl længe blive mindet af de mange Hundreder, som overværede den. For Katholikerne var Dagen en sand Glædens Dag, der maatte faa ethvert ægte katholsk Hjærte til at juble og banke frejdigere ved Mindet, som paa en saa højtidelig Maade blev vakt, om at de som Børn af den katholske Kirke ogsaa ere aandelige Børn af Nordens store Apostel, Danmarks største Velgjører, og derfor ogsaa kunne glæde sig ved hans særegne Forbøn hos Gud.

I Dagens Anledning havde Gejstligheden ved Sct. Ansgars Kirke faaet Assistance fra Sct. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj, idet Pastor *Hilgers* baade om

*) Snedkerarbejdet ved Bærestolen, paa hvilken der var anbragt en meget sindrig Mekanisme, som fastholdt Relikviskrinet, var udført af Hr. Snedkermester *C. Kollwe*.

Morgenen og om Aftenen fungerede som Ceremoniar og var ledsaget af fire af Kollegiets Elever, som paa en særdeles opbyggelig og værdig Maade og med stor Præcision assisterede de Gejstlige ved Alteret.

— Efter Forlydende vil den berømte franske Dominikaner, Pater *A. Lange* fra Paris, ankomme til Kjøbenhavn paa Mandag, den 9. Februar, og opholde sig her i Hovedstaden i Fastetiden, for at afholde *franske Konferencer* i Sct. Ansgars Kirke. Konferencerne ville sandsynligvis finde Sted tre Gange om Ugen. Alle Kirkestolene ville under disse Konferencer være oplukkede og tilgjængelige for de Førstkommende.

Randers. Fra denne By skrives der til os: „Det var et smerteligt Budskab, som vi her modtog den 26. Januar, at det havde behaget Gud at bortkalde vor mangeaarige Sognepræst, Dr. theol. *H. Niehaus* fra denne Verden; det spredtes som en Løbeild i Menigheden og fyldte Alle med dyb Sorg. Uforglemmelig vil hans Virksomhed her iblandt os være; med ham begyndte jo en ny Æra i vor Menigheds Annaler, idet Kirken blev indviet og den regelmæssige Gudstjeneste i samme paabegyndt. Kirkeforstanderskabet lod den sørgelige Efterretning indrykke i Byens Blade og indbød til Overværelse af en Sjælemesse, som fejredes den 30. Januar af højærv. Pastor *Perger* fra Aarhus, medens Kirkens Kor udførte Requiemssange i deres gregorianiske Melodi, tilligemed et flerstemmigt „Pie Jesu“. Efter Messen mindede Menighedens Sognepræst, højærv. Hr. Pastor *Helmke* om den Pligt, de Troende havde, at bede for deres Sjælesørger, og hvorved de netop paa bedste Maade kunde bevidne den Afdøde deres Erkjendtlighed og Taknemlighed for Alt, hvad han havde arbejdet og virket for dem, og sluttede med at bringe i Erindring nogle af de vigtigste Formaninger, som den afdøde Sjælehyrde ved saa mange Lejligheder havde givet dem. Efter Talen blev et flerstemmigt „Miserere“ afsunget, og de latinske Bønner forrettede ved Katakalken. Den højtidelige Sørgegudstjeneste, som sluttede med en Salme, var særdeles godt besøgt af Menighedens Medlemmer, hvad der var saa meget mere paa-skjønnelsesværdigt, som den afholdtes paa en Hverdag. I Søndags modtog de Fleste i Menigheden den h. Kommunion, som med den dertil knyttede fuldkomne Aflad opofredes for den kjære Hedengangne. Han hvile i Fred!“

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Februar. Quinquagesima. Marias Renselse eller Kyndelmisse. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9³/₄, højtidelig Lyseviele og Procession). — **9. M.** Blasius, Biskop og Mart. (Blasiusvelsignelsen meddeles efter enhver h. Messe). — **10. Ti.** Oktav af Sct. Ansgarius. — **11. O.** Aske-Onsdag (I Sct. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Askevielse og Højmesse. Fastens Begyndelse). — **12. To.** Polykarpus, Biskop og Mart. — **13. F.** Ihukommelse af Frelserens h. Tornekrone. — **14. L.** Scholastika, Jomfru.

Søndag den 15. Februar. 1. Søndag i Fasten.

Mariakongregationen for Mænd afholder Søndag den 8. Febr. Kl. 8 (Kyndelmisse) Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel. Den h. Messe læses for Kongregationens afdøde Medlem, Fabrikant W. Siegler.

Mariaforeningen holder Søndag den 8. Februar et Møde, ved hvilket Skemaerne fremlægges.

Sct. Mariæ Hospitium. Idag Søndag den 8. Februar Kl. 12 Middag indvies det af Sct. Josefs Søstrene oprettede Hospitium for Gamle, beliggende i Frederiksberg Allé Nr. 15. Den højærværdige Apostoliske Præfekt foretager Indvielsen.

Den h. Franciskus' tredje Orden. Onsdag den 11. Februar (Aske-Onsdag) Kl. 8 Aften: Tertiær-Andagt med Exhortation i Sct. Ansgars Kirke.

Korsvejsandagt. I Fastetiden holdes i Sct. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt (første Gang den 13. Februar) og hver Søndag Aften Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken.

Den levende Rosenkrans' Forenings (1. Afd.) Møde med Exhortation er opsat indtil næste Søndag den 15. Febr. Kl. c. 11¹/₂.

Unio afholder Fastelavnsfest med Theaterforestilling og Assemblé Mandag den 9. Febr. Kl. 7³/₄ i Restauratør Bocks Lokale, Hjørnet af Frederiksborg- og Linnésgade. Besøgende kunne deltage.

Entré til hele Feste n (Forestilling og Assemblé): Besøgende: 1 Kr. pr. pers.; Medlemmer 50 Øre pr. pers. — Til Forestillingen alene 50 Øre.

Reserveret Plads 50 Øre extra. — Børnebilletter 50 Øre.

Svendeforeningen afholder Fastelavnsfest Søndag den 8. Februar Kl. 7¹/₂ Aften. Paa Theatret opføres: „To Venner og én Frakke“ og „Studenten i Knibe“ samt et „humoristisk Nummer“. Foreningens Sangkor foredrager forskellige Sange. Biletter à 50 og 35 Øre faas hos Hr. Vicepræs F. M. Jensen og hos Red.

Korrespondents. E. O. For de 2 Kroner til Børnenes Bespising en hjertelig Tak.

— Efter Andagten i Søndags er et sribet Silke-Halstørklæde fundet udenfor Kirken og kan afhentes hos Chr. Petersen, Solitudevej 14, 3. S.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 7.

Søndagen den 15. Februar.

1891.

Indhold. Lidenskab og Videnskab. Vandkrukken. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Frankrig, Rom. Et og Andet.

Lidenskab og Videnskab.

Ugebladets Læsere have vistnok med stor Interesse læst den smukke Epilog, som den protestantiske Dr. theol. *Krogh-Tønning* i Kristiania har helliget Dominikanerpater *Scheers'* Foredrag i samme By, og som blev aftrykt i Ugebladets Nr. 46—52 af forrige Aar. Medens vi læste bemeldte Epilog, slog den Tanke os flere Gange, hvor klart og bestemt den norske Protestant siger netop det Modsatte af, hvad den herværende Pastor *Schepelern* fremsætter i sine Smaaskrifter imod den katholske Kirke. Vi tro, at det for Ugebladets Læsere vil være interessant at finde her en Sammenstilling af nogle af de mest paafaldende Steder. Naar man læser dem ved Siden af hinanden, faa de en forøget Interesse.

Men hvorfor den besynderlige Overskrift: „*Lidenskab og Videnskab*“? Det skal jeg forklare med et Par Ord.

For en Del Aar siden læste jeg *V. Bergsøes* „Rom under Pius IX.“ I Fortalen til denne Skamplet i den danske Literatur, skriver Forfatteren, han vilde med den Bog indlægge lidenskabelig og videnskabelig Protest imod Romerkirkens Gjenindførelse i Danmark og for en Advarsels Skyld oplyse det danske Folk om, hvad Godt eller Ondt det havde at vente af den katholske Kirke. Det gik da, som det maatte gaa, at Videnskaben druknede i Lidenskabens Malstrøm; thi Lidenskab og Videnskab rime sig ikke. Bergsøe ho-bede vel en stor Bunke tilsyneladende lærd Krimkrams sammen, men der mangler enhver Skygge af Kritik; det vrimler af den krasseste Uvidenhed, mange Steder op-fører en ustyrlig Fantasi sine bedaarende Heksedanse, andre Steder faar man ligefrem Indtryk af ondwillig For-drejelse, det hele maa dog i Følge et glimrende Sprogs bengalske Belysning gjøre et betagende Indtryk paa en forudindtagen Læser. Under Læsningen af Schepelerns Smaaskrifter blev jeg levende mindet igjen om hine Ord af Bergsøe: Lidenskab og Videnskab. Ogsaa Sch. raader over et stort Forraad af tilsyneladende Videnskab. Udannede Læsere maa tænke: Hvor uhyre meget maa Pastoren have læst og studeret! hvad for en lærd Mand maa han ikke være! Men Lidenskabens har ikke ladet ham Stunder til at sigte det tilsyneladende videnskabelige Materiale; han havde ellers ikke kunnet skrive en eneste Side, og det vilde dog have været Skade. Derfor har han lagt Videnskaben paa Hylden og ladet Lidenskabens diktere; intet Under, at hans Skrifters Indhold er Væv og Sproget alt andet end det, som sømmer sig for en videnskabelig (om end populær) Diskussion.

Lige det modsatte Indtryk gjør Dr. Krogh-Tonnings Fremstilling. Hos ham møder man overalt den ærlige, alvorlige Stræben efter Sandhed og Retfærdighed, om end Sandheden ikke alle Vegne bryder fuldt og klart igjennem. Men selv der, hvor hans Anskuelse af-

viger fra vor, bevarer hans Fremstilling den videnskabelige Ro og Sandhedskjærlighedens Objektivitet.

Det er nu ikke vor Mening paa de følgende Sider at levere en videnskabelig Gjendrivelse af Sch.s Vranglærdomme; den præsteres paa det ypperligste af P. P. Vi kunne imidlertid ikke undlade en Gang imellem at udpege det ulogiske i hans Paastande, drage de Konsekvenser, som ligge skjulte deri, føre ogsaa andre protestantiske Forfattere i Felten mod ham og bringe et eller andet illustrerende Træk for en Afvekslings Skyld.

Det maa dog endnu kun tilføjes, at Fremhævelserne for det meste ere af os. Schepelern citeres med Smaaskrifternes Nummer og Sidetal, Krogh-Tonning efter Sidetallet i Ugebladet for 1890.

„Hvad nu først Kirkens Enhed angaar, da fremstiller Skriften den overalt som en indvortes, en aandelig Enhed. (Her citeres flere Skriftsteder, som ogsaa gjælde om den indvortes Enhed, men ikke udelukkende; hvorledes f. Eks. skal Verden af den indvortes Enhed, som ikke ses, komme til Erkjendelse om, at Kristus er sendt af Faderen? Alle de Steder derimod, som udtrykkelig kræve den udvortes Enhed, som f. Eks. 1 Kor. 12, 12. ff. Jo. 10, 16., omtaler han ikke.) Men denne indvortes Enhed forvandler Romerkirken til en udvortes, idet den paa rent lovmæssig Maade træl binder alle sine Medlemmer under Pavens Regimente.“ I. 22.

„Nej, den Enhed, der maa tillægges Kirken, er ikke en udvortes, men en indvortes.“ I. 24.

„En Kirkens Tjener, der har . . . Øje for Enhedens Betydning i Kristi Kirke — og det ikke blot for den „usynlige“ Enhed, som tidt nok kan være illusorisk, men navnlig ogsaa for den „synlige“ Enhed — . . . en saadan kan ikke have mange rigtig glade Stunder nu for Tiden.“ S. 794.

Sch. begaar en dobbelt Fejl, 1) at han for Kristi Kirkes Vedkommende kun forlanger den indvortes Enhed, og den endog kun med Hensyn til de Stykker, som ere nødvendige til Salighed, 2) at han lader, som om den katholske Kirke kun forlangte den udvortes Enhed. Nej, Hr. Sch., dersom den gjorde det, saa maatte den rigtignok fradømme alle dem Saligheden, som staa udenfor denne udvortes Enhed; at den tværtimod hverken fordømmer de Udenforstaaende eller tilkjender alle dem Salighed, som dø indenfor den katholske Enhed, det skulde have vist Dem, at den endogsaa lægger stort Eftertryk paa den indvortes Enhed, alt medens den hævder den udvortes Enhed, i Følge hvilken der skal være én Hyrde og én Hjord.

„Alle de Naadegaver, hvor- med Herren har udrustet sin Menighed . . . (ere) skjænkede til Menigheden selv og ikke til en Midlerstand, af hvis Haand Menigheden skal modtage dem. Til disse Naadegaver maa . . . regnes . . . Myndigheden til at løse Synden paa den Bodfærdige og binde den paa den Halsstarrige, hvis Betydning ikke, som Romerkirken lærer, er den, at der er givet Præsten Magt til som Dommer i Kristi Sted at aabne og lukke Himmerige for Mennesker, men at der er givet Menigheden Myndighed til at anvende Guds Ord med dets Forjættelse og dets Dom ogsaa i det særlige Tilfælde, ogsaa paa den enkelte, eftersom enhver har det behov.“ II. 25.

[Føj hertil de mauge spredte Steder, hvor Skriftemaalet fordømmes som menneskelig Paa- fund.]

„Jeg kommer til det private Skriftemaal. Og her kunde jeg nok sige: „O, gid jeg havde tusind Munde og tusind Tunger i hver Mund!“ Jeg vilde bruge dem alle til at udraabe: Vor Kirke maa have det private Skriftemaal igjen! — Herren har sagt til sine Tjenere: „dersom I forlade nogen sine Synder, er de dem forladte; dersom I beholder nogen sine Synder, er de dem beholdne (Joh. 20, 33).“ Dersom I gjør det ene — dersom I gjør det andet. Det ene eller det andet skal gjøres. Hvad skal i Tilfælde Herrens Tjener gjøre? „Forlade“ eller „beholde“? Beror ikke dette paa hans Indtryk af Sjælens Tilstand? Og hvorledes skal han faa dette Indtryk af Sjælens Tilstand uden privat Forhandling, privat Skriftemaal?“ S. 824 f.

Det er bekendt, at Luther i ikke mindre energiske Udtryk hævdede Skriftemaalets Nødvendighed, hvormed det følger af sig selv, at Præsten, Skriftefaderen, i Kristi Sted maa holde Dom over Synderen. Vi kunde stille her det ondsksfulde Spørgsmaal, hvorledes Præsten i Schepelernsk Forstand skal løse Synden hos den Bodfærdige, da dog Synden i Følge hans Opfattelse stikker uadskilleligt inde i Naturen, saa at selv den aandelig Gjenfødte ikke er anderledes retfærdig, end at Kristi Fortjenester tilregnes ham? Gjør han sig her ikke skyldig i samme overfladiske Opfattelse af Synd og Naade, som han bebrejder P. P. og hele den katholske Theologi? Endnu et andet Spørgsmaal ligger nær. Hvorledes kommer Pastoren til at udtale Absolutionens Ord over Poenitenten? Have de nogen Virkning eller ikke? Ligeledes, naar han døber, naar han uddeler Nadveren, naar han prædiker? Bevirker han noget eller ikke? Hvis ikke, er da hele hans Præstegjerning ikke idel Gøgl? I det andet Tilfælde derimod, trænger han sig da ikke ind imellem Kristus og de Troende? Maaske svarer han, at det sker kun, for i det enkelte Tilfælde at hidføre eller fuldkomme den enkeltes umiddelbare Forhold til Frelseren; men da giver han netop det samme Svar, som enhver katholsk Præst vilde give med Hensyn til sin Præstegjerning, og hele hans Buldren mod de katholske Præsters Mægling imellem Gud og de Troende er en Don-Quixotisk Kamp imod Vejrmøller.

„Det . . . er godtgjort, at der i det Nye Testamente intet forlyder om, at Herren har givet Peter en Særstilling frem for de andre Apostle.“ III. 19*).	„Om Petrus's indstiftelses- mæssige Primat [det hedder i theologisk Sprog: at han af Kristus er indsat til Primas, til Overhoved] over den hele Kirke,
---	--

*) Denne Sætning staar hos Sch. ikke i denne Form, men som en Bisætning: naar det er o. s. v. Men Pastoren mener virkelig at have leveret det tilsigtede Bevis.

„Det er kun en Fiktion, at Peter faktisk skulde være optraadt som Pave. Alt, hvad der fra romersk Side anføres derfor, taler tværtimod saa grundigt som vel muligt derimod.“ III. 22.

„Peters Førerstilling i Modermenigheden var af rent personlig Art; han er ikke af Herren bleven indsat hverken til at være Apostelfyrste eller til at være Kirkens synlige Grundvold eller med andre Ord, Peter har ikke været Pave, har ikke anset sig selv og er heller ikke af Menigheden bleven anset derfor.“

III. 23. f.

„Det Nye Testamente slaar ikke blot det 25aarige Bispedømme ihjel; det umuliggjør i det hele, at Peter kan have været Biskop i Rom.“ III. 25.

om hans Ophold i Rom (Spørgsmaalet „Hvor længe?“ [om 25 Aar eller færre] er ikke Gjenstand for Kirkelære, kun for Privatmeninger), og om hans Udøvelse af dette Primat fra Rom af kan der næppe længere rejses Tvivl. Og naar Professor F. W. Bugges Navn er nævnet i denne Forbindelse, da maa det bemærkes, at han er en altfor kyndig Videnskabsmand, til at han skulde have stillet disse Kjendsgjerninger i Tvivl; han har tværtimod indgaaende og eftertrykkelig hævdet dem alle tre . . . paa samme Tid som han vistnok med Føje polemiserer mod Forestillingen om Apostelens femogtyveaarige Ophold i Rom.“ S. 851. f.

K.-T. mener altsaa, det var en *kyndig Videnskabsmand* uværdigt at drage de nævnte tre *Kjendsgjerninger* i Tvivl. Foruden *Bugge* kunde han have beraabt sig paa en lang Række af protestantiske Lærde, baade af den troende og af den rationalistiske Retning, som uden den mindste Betænkning tilstaa den ene eller anden af de nævnte Kjendsgjerninger, eller ogsaa alle tre. Hvad derimod den smukke Skriftfortolkning angaar, hvormed Sch. søger at afkræfte de katholske Theologers Beviser baade for Petri og for Pavernes, hans Efterfølgeres Primat, saa kunne vi gjerne underskrive *Henning Jensens* Ord (i Politiken Nr. 234): „Det kan ikke nytte, hvor meget de lutherske Theologer vrider og vender sig og bruger deres *utrolige Fortolkningskunster*, — hvori de ganske vist har en fabelagtig Øvelse, — thi den Forklaring, Katholikerne giver af Stedet (Matth. 16, 18. 19.) er den naturligste og altsaa den rigtigste.“

„Saaledes har Traditionsbegrebet udviklet sig, og . . . er det blevet jo længere jo slettere, alt eftersom de hierarkiske Magtfordringer ere voksede bestandig højere. Man begyndte med uden Forskjel at kalde Alt, hvad Apostlene havde efterladt, baade mundtligt og skriftligt, for Tradition; derefter gik man over til at bruge Ordet som Betegnelse for den saakaldte Trosregel, hvori Apostlenes mundtlige Forkyndelse efterhaanden sammenfattedes; derefter gik det over til at blive et Udtryk for de almindelige Konciliers Beslutninger; og endelig er det nu kommet dertil, at Ordet Tradition betegner Alt, hvad den romerske Pave i sin absolute Magtfuldkommenhed forkynder som Tradition . . . det er derfor med Rette, at en af de gamle lutherske Kirkelærere (!Chemnitz † 1586) kalder Traditionen for den Pandoræske, fra hvilken en hel Hær af Fordærvelse, Misbrug og Overtro er brudt ind i Kirken.“ IV.24.25.

„Vi underkjenner gjerne den umaadelige Styrke i vore Modstanderes Position. Vi glemmer, at vi har med et Samfund at gjøre, som er alle Kristnes Modersamfund, som ikke blot har den numeriske Styrke . . . men som tillige har den moralske Styrke, som ligger deri, at dette Samfund aldrig har fornægtet sine Traditioner, men bevaret dem med den yderste Pietet ligesom fra Kristendommens første Dage i Verden, Traditioner i Lære og Liv, at den omhyggelig har bevaret og bearbejdet Udbyttet af alt det dygtige, det fremragende Arbejde, som er sat ind i Kirkens Liv af dens ædleste og dygtigste Mænd gennem Tiderne. S. 797.

Naar Sch. meddeler, at Luther ikke har forkastet alle de Skikke og Indretninger, der fandtes i den romerske Kirke, men at han har bevaret alt, hvad der med en god Samvittighed kunde bevares, og naar han saa „ganske eksempelvis“ nævner Kirkeåret med de bibelske Fester, saa synes han at være uvidende om, at man i det mindste her i Danmark har bevaret en Del mere; eller vil han erklære alle de kirkelige Fester, som først den vantro *Struensee* har afskaffet, for bibelske Fester, saasom den tredje Jule-, Paaske- og Pintsedag, *Alle Helgeners Fest*, Marias Renselses Fest, Marias Besøgelses

Fest, *Marias Himmelfarts Fest* o. f.? Eller vare de Danske fra 1536—1771 endnu halve „Papister“? Men ogsaa i vore Dage tro Mange, som vist ikke kunne kaldes for Papister, at Reformatorerne ere gaaede for vidt i Forkastelsen af gamle Skikke. Saaledes mente *V. Bech* paa Aarhusmødet 1889, at man havde gjort Uret i at gjøre Prædikenen til Midtpunktet for Gudstjenesten; *Messen* skulde gjenindføres og gjøres til Midtpunkt. Og hvor stort er ikke deres Tal, som raabe efter det private *Skriftemaal*? Hvor fast derimod det katholske Folk holder ved sine Traditioner, derom fortælles der et smukt Eksempel i den h. Kirkefader *Basilus'* Liv. En Dag sluttede han sin Prædiken i Stedet for med de sædvanlige Ord: „Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand“ med de Ord: „Ære være Faderen ved Sønnen i den Helligaand“, som ogsaa findes hos den h. Pave Leo. Men Tilhørerne foragedes over de Ord, fordi de ikke vare i almindelig Brug og undertiden ogsaa brugtes af Arianerne. For at rense sig fra al Mistanke, skrev den h. Biskop sin berømteste Bog „om den Helligaand“. Men ikke engang den heri givne fuldstændig korrekte Redegjørelse kunde udlette det ubehagelige Indtryk, Folket havde modtaget.

(Fortsættes.)

Vand-Krukken.

II.

Den unge Vandbærerske.

Nu bleve Gjæsterne nysgjerrige og bade Frank om at fortælle dem Historien om Krukken. Han fortalte:

„Det var en Aften i Høst, jeg kom fra min Have, som ligger udenfor Byen, og skulde gaa hjem. Jeg

havde høstet Æblerne af nogle Træer, som jeg selv har plantet, og dette Arbejde havde moret mig saa meget, saa jeg ikke havde lagt Mærke til, at Himlen var bleven overtrukket, og at det truede med Regn. Da jeg kom til Byen, regnede det stærkt, og det blæste koldt. Jeg gik gennem den trange Gade i Forstaden, forbi Springvandet med Stenløven, der gaber saa højt, som om den vilde sluge alle Pigerne, som komme der og hente Vand. Den Gang var der ingen anden end en vakker ung Pige, men som jeg ikke vil nævne for ikke at gjøre hende undselig," sagde Frank smilende og saa paa Bruden, som slog Øjnene ned og blev rød. „Den store Lerkrukke, som vi have for os her paa Bordet, og som nu er fyldt med Vin og pyntet med Blomster, stod under Springet. Den unge Pige ventede taalmodigt paa, at den skulde blive fuld. Det gik ikke hurtigt, thi uagtet Løven gaber saa højt, render Vandet meget langsomt. Hun havde et stort hvidt Tørklæde over Hovedet og skjælvede af Kulde. Den, som saa hende staa der, maatte føle den inderligste Medlidenhed med hende.

„God Aften, kjære Barn," sagde jeg saa venligt, jeg kunde, „De er vist ikke vant til at bære Vand selv.“

Hun blev rød og svarede ikke, men bøjede Hovedet lidt, som om hun vilde give mig Ret.

„Den Krukke, De har der, er altfor stor og tung for dem," blev jeg ved.

„Ja, den er rigtignok temmelig tung," sagde hun med et lille Smil.

„Kan De ikke faa nogen til at gjøre det Arbejde for Dem?" spurgte jeg.

„Nej, ingen anden vil gjøre det," sagde hun.

„Kan jeg ikke gjøre noget for Dem?" sagde jeg.

„Jeg véd ikke, hvad det skulde være," sagde hun venligt, „uden om De vilde hjælpe mig lidt med Krukken, saa jeg kan faa den paa Hovedet.“

Det gjorde jeg, og hun takkede, som om jeg havde

vist hende en stor Velgjerning, og gik sin Vej med den store Krukke paa Hovedet.

Det er dog haardt, tænkte jeg, at en saadan Pige skal gaa selv og bære Vand. Det er klart, at hun er af god Familie, man ser det ikke alene af hendes Paa-kledning, men man mærker det af hendes Sprog og hele Væsen. Men det er lige saa klart, at hun er fattig, og jeg maa se til at faa at vide noget om hende og hjælpe hende, saa vidt det er muligt.

Jeg lagde Mærke til, i hvilket Hus, hun gik ind. Der boede en Snedker, som ejede Huset, og man sagde mig tillige, at en gammel, fattig Kone lejede et Værelse i Baghuset. Snedkeren havde et Oplag af Møbler, som han solgte. Næste Aften, da jeg gik min sædvanlige Spadseretur og gik forbi Snedkerens Hus, gik jeg derind for at købe et eller andet. Manden var meget høflig og bad mig at gaa op af Trappen. „De har mange Værelser,“ sagde jeg, „De maa tage en god Skilling ind i Husleje.“

„Aa nej,“ sagde Manden, her ovenpaa ere alle Rum fulde af færdige Møbler; neden under bliver rigtignok en lille Stue ledig en af Dagene, den kan jeg leje bort. Det er en god Stue og den har Udsigt til Haven.“

„Det kunde nok være, at jeg lejede den,“ sagde jeg, „jeg har just Brug for en saadan Stue. Kan jeg faa den at se?“

„Det kan De,“ sagde han. „Der bor en gammel Kone, men hun betaler næsten ingenting, og dersom De vil give mere i Husleje, skal De faa Stuen endnu i Dag.“

Jeg blev vred paa Manden, fordi han kunde være saa haardhjærtet, men jeg sagde alligevel intet. Jeg tingede med ham om et Skrivebord, men jeg var saa nøje om en Dalers Penge, at der ikke blev noget af Handelen.

„Folk, som se saa nøje paa Skillingen, maa finde

sig i, at andre gjøre det samme," sagde jeg, men jeg mærkede nok, at han i sit Hjærte beskyldte mig for Gjerrighed.

Idet vi gik ned af Trappen, sagde jeg til ham: „Jeg vil gjerne se den Stue, som De talte om. Kanske vi kunne komme bedre overens om den.“

Han lukkede Døren op og vi gik ind. Der sad gamle Martha og spandt. Den Gang kjendte jeg hende ikke, men Redeligheden og Agtværdigheden stod skrevet paa hendes Ansigt, og jeg har siden set, at jeg ikke tog fejl. Da hun hørte, hvad vi kom for, gav hun sig til at græde bitterlig.

„O nej," sagde jeg, „græd ikke. Jeg kommer ikke for at jage Jer ud. Jeg vil leje Stuen af Mesteren, for at I skal kunne beholde den i Fred og Ro, saa længe I lever.

Jeg blev snart enig med Mesteren, thi jeg gav ham mere, end han fordrede. Han gik vel tilfreds ud af Døren, men i det samme rystede han paa Hovedet, og Meningen deraf tænker jeg var: „Gamle Frank er da rigtig en underlig Skrue, saa kneben paa en Kant og saa rundhaandet paa en anden. Intet Menneske kan blive klog paa ham.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Søndags indviedes det af Sct. Josefs Søstrene oprettede „*Sct. Mariæ Hospitium*“ for gamle Mænd og Kvinder. Indgangen til Hospitiet, som er beliggende i Frederiksberg Allé 15, var i Dagens Anledning smykket med danske Flag og exotiske Væxter, og Trapperne vare belagte med Tæpper. Et stort Værelse paa første Sal havde Søstrene omdannet til

et Kapel, hvor et provisorisk Alter var oprejst, smykket med en Mængde Lys og Blomster, og hvis Baggrund dannedes af et stort smukt Oliemaleri, der forestiller Rosenkransdronningen og af Grevinde *Hahn* er skjænket til den vordende Rosenkranskirke.

Kl. 12 ankom den højærv. apost. Præfekt, Msgr. *v. Euch.* og kort efter Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie*, Hospitiets høje Protektrice, som ved Indgangen modtoges af Provincialforstanderinden for Sct. Josefs Søstrene, Mr. *Genevieve*, der lod overrække Prinsessen en Buket, prydet med Baand i de nationale Farver. I det provisoriske Kapel og i de omkringliggende Værelser havde imidlertid en stor Del Indbudne samlet sig tilligemed Søstrene, Sct. Mariæ Skolens Børn, en Del Menighedsmedlemmer samt de Gamle, som om kort Tid skulle drage ind i deres nye Bolig. Efter at Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie* havde indtaget den for Højstsamme reservede Plads i Lokalet og den apostoliske Præfekt tillige med de Gejstlige fra Sct. Mariæ Kapellets Sakristi havde begivet sig til Hospitiet, aabnedes Indvielseshøjtideligheden med et af Børnene sunget „*Veni creator*“.

Derefter talte den højærv. apostoliske Præfekt over Teksten: Sirach, 35, 24: „Hans Barmhjærtighed er skjøn i Trængslens Tid, som Skyer med Regn i Tørkens Tid“, idet han i korte Træk karakteriserede den kristelige Barmhjærtighed, denne den himmelske Barmhjærtigheds skønne Datter, og omtalte bl. a. de Frugter, som den ogsaa havde baaret her i vor Menigheds Midte: et stort Hospital, der var kjendt af Alle, en Haandværkerstiftelse m. fl. og nu dette Asyl for Gamle. Hs. Højærværdighed udtalte derefter sin Tak til Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie*, fordi hun saa velvilligt havde overtaget Protektoratet over Stiftelsen. Intet hædrede fyrstelige Personer mere og bragte dem større Velsignelse, end naar de viste sig virksomme i Barmhjærtighedens Tjeneste overfor deres Undersaatte, og Intet var mere skikket til at bevare Mindet om dem

igjennem Aarhundreder, end netop denne Dyd. Et Eksempel herpaa havde vi i Kong Ludvig den Hellige af Frankrig, som bl. a. havde opført det første Blindeinstitut i Frankrig og særlig havde været fremragende i Barmhjertighedens Tjeneste; derfor var ogsaa hans Minde endnu den Dag i Dag i Ære, skjønt Aarhundreder vare henrundne siden hans Død. Dernæst takkede han Søstrene for deres Ihærdighed, Mod og Uegennytte, som havde gjort dem det muligt, at aabne dette Hjem; og alle Velgjørere, som paa en eller anden Maade havde bidraget til dette Værks Gjennemførelse, idet han tillige bad dem om, ogsaa for Fremtiden at understøtte dette Hjem, som jo nu først skulde begynde at udfolde sin velsignelsesrige Virksomhed. Til Slutning henvendte Hs. Højærværdighed endnu nogle opmuntrende Ord til de Gamle og nedbad Himlens Bistand og Velsignelse over Hospitiet og alle dets Beboere.

Efter at Børnene havde sunget et overordentlig stemningsfuldt „Ave Maria“, foretog Hs. Højærværdighed, assisteret af flere Gejstlige, selve Indvielsen af de forskjellige Værelser i Hospitiet. Med de Gejstlige fulgte Hds. kgl. Højhed Prinsesse Marie tilligemed Hofdame, Frk. *Bluhme* og Andre gennem Lokalerne i Hospitiets forskjellige Etager, som samtidig toges i Øjesyn. Højtideligheden sluttede med den sakramentale Velsignelse i Sct. Mariæ Kapellet.

Blandt de Tilstedeværende bemærkedes foruden flere Gejstlige ogsaa den franske Legations Chargé d'Affaires Greve *de Kergorlay* med Familie, Legationssekretær *Hudeliste* med Frue og Militærattaché *de Villaines* Familie.

Hospitiet er en Bygning paa tre Etager med tre rummelige Sale og 12 mindre Værelser. I Stuen findes Portner- og Taleværelse tilligemed en Spise- og Forsamlingssal samt et rummeligt Kjøkken, forsynet med Komfur af allernyeste Opfindelse. I de øvrige Etager er der Sovesale, nogle med 2, andre med 6 Senge, der alle

ligesom paa Sct. Josefs Hospitalet ere forsynede med smukke hvide Forhæng. Første Sal optages af Kvinderne, anden Sal af Mændene. Desforuden findes der ogsaa i Hospitiet nogle enkelte Enestuer. Det Hele gjorde et hyggeligt og venligt Indtryk, og der kan næppe være Tvivl om, at de Gamle under Sct. Josefs Søstrenes omhyggelige og venlige Omsorg ville føle sig lykkelige og tilfredse i deres nye Hjem, befriede for mange Sorger og Bekymringer for Fremtiden. Hospitiet, som i Henseende til Forplejningen særlig vil komme til at staa under *Sr. Katherinas* Ledelse, er et nyt og betydeligt Fremskridt i vort Menighedsliv og danner et værdigt Led i den Kjæde af velsignelsesrige Foretagender, som Søstrene i Kirkens Aand og under dens Protektion have sat i Værk paa forskellige Maader i vor Menigheds Midte. Maatte den almægtige Gud belønne Søstrenes urokkelige Tillid til hans milde Forsyn og lade Hjemmet vokse fra et lidet Senopskorn til et herligt Træ, under hvis Grene mange Gamle kunne bo og finde Lykke og Fred, indtil Herren en Gang kalder dem til det himmelske Hospitium.

Frankrig. Den tidligere russiske Generallieutenant *Nicolai*, der overvandt den bekjendte Tscherkesserhøvding Schamyl, er forleden Dag afgaaet ved Døden i Cartheuserklostret ved Grenoble. General Nicolai blev haardt saaret i de blodige Kampe mod Tscherkesserne og rejste, for at gjenvinde sin Helbred, til Frankrig, hvor han gjorde Biskop Dupanloup's Bekjendtskab, gik over til Katholicismen og blev Cartheusermunk. Den forhenværende russiske General var meget populær paa Egnen, og gjorde ofte Honneurs for Besøgende i Klosteret. Den største Glæde beredte det ham, naar en sjælden Gang En af disse var en Dansk, han spurgte da med synlig Interesse om, hvorledes det nu saa ud i Kongens Kjøbenhavn, noget, som fandt sin Forklaring i, at han tilbragte sin Ungdom i Kjøbenhavn, hvor hans Fader i mange Aar havde været russisk Minister. Han

mindedes endnu levende mange Medlemmer af vort Aristokrati og Hovedstaden med dens Omgivelser. Forøvrigt følte han sig overmaade lykkelig og tilfreds i det Bønnens og den dybeste Ensomheds Liv, i hvilket han havde tilbragt over 40 Aar.

Rom. Paa *Pius IX's Dødsdag* fejredes en højtidelig Sjælemesse i det Sixtinske Kapel i Vatikanet. Kardinal *Hohenlohe* celebrerede. Pave *Leo XIII* og 19 Kardinaler vare tilstede.

Et og Andet.

Katholske Klokker. Ifølge „Nattiond.“ findes der i *Sanderum* Kirke ved Odense 2 meget gamle katholske Klokker. Paa den ene findes følgende Indskrift: „Aar efter Guds bird MCDXXCII (1482) Guth til lof, jomfro Maria och alle Guds helgen och her Sante Mikkel engel; tenne kloke vor stofth den tid mester Klaus Andersen var prior i Dalum, her Hans Nilsen sognepræst och Iver Oluffsen, . . . Guth give hans sel naade, Mester Per Hansøn disse kloker stopte. Help Jesus Maria.“ Resten af Indskriften er ulæselig. Paa den ene Side er afbildet Gud Fader, der holder Krucifixet, hvorover Duen svæver. Paa den anden Side Kristus paa Korset og to staaende Figurer, den ene med Hænderne over Kors paa Brystet (Maria og Johannes).

En lignende ældgammel katholsk Klokke findes i „Kongstweth“ (Kongsted) Kirke i Faxe Herred. Ifølge Indskriften blev den støbt af Mester Peder i Herrens Aar 1390 paa Dagen før den hellige Jomfrus Fødselsfest paa Hr. Matthæus Jacobsens Foranstaltning, og da Jacob Magnussen var Sognepræst.

Set. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Mandag den 16. Febr. Kl. 8¹/₄ Aften i Bredgade 67, 2.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Februar. 1. Søndag i Fasten. — 16. M. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. — 17. Ti. De syv Grundlæggere af Serviterordenen, Bekj. — 18. O. (Tamperdag) Ihukommelse af Frelserens Lidelse. — 19. To. Pauli Omvendelse (v. 25. Jan.). — 20. F. (Tamperdag) Ihukommelse af Frelserens Landse og Nagler. — 21. L. (Tamperdag) Johannes Krysostomus, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 22. Februar. 2. Søndag i Fasten.

Sct. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes i Sct. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt og hver Søndag Aften Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken.

Prédications en Français. A partir du 15 Février le révérend Père A. Lange de l'ordre des Dominicains commencera une série de sermons en français dans l'église de Sct. Ansgar, lesquels auront lieu chaque dimanche, mardi et jeudi à 3 heure de l'après-midi. L'entrée en est libre à tous ceux, qui désirent en profiter.

Franke Konference-Prædikener. Fra 1. Fastesøndag af agter den højærværdige Pater A. Lange af Dominikanerordenen hver Søndag, Tirsdag og Torsdag Eftermiddag Kl. 8 at holde fransk Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. Under disse Prædikener ville alle Kirkestolene være oplukkede og tilgængelige for de Førstkommande.

Den levende Rosenkrans' Forenings (1. Afd.) Møde med Exhortation i Dag Søndag den 15. Febr. Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$, paa Toldbodvejen 14.

Ansgariusforeningen. Bestyrelsesmøde Mandag den 16. Februar Kl. 8 Aften hos Foreningens Kasserer, Hr. Grosserer Erlewein, St. Kongensgade 62.

Søndag den 22. Februar efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke afholdes den aarlige Generalforsamling. Regnskabet fremlægges. Valg af Bestyrelsesmedlemmer foretages. Mødested: Bredgade 64, 1. Sal.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 22. Febr. efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke. Mødested: Bredgade 67, 2. S. o. G.

Sct. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag den 22. Febr. umiddelbart efter Elisabethforeningen og i samme Lokale. Mødetid henad Kl. 12. Medlemmerne afgive Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye Adresser for det kommende Kvartal.

Unio. Søndag den 15. Februar Møde i Lokalet, Kongens Nytorv 21.

Plads ledig. En Enepige, som kan paatage sig alm. Madlavning, kan faa Plads til den 1ste hos Hoffmann, Pilestræde 6.

C. W. Rasch,

Glarimester og Forgylder.

Adelgade 67, 1ste Sal,

anbefaler sig med Alt til Faget henhørende. Spejle, Skilderier, Gardinstænger leveres. Vinduer poleres. Alt smukt og billigt.

Rasmussen & Olsen. — Kjøbenhavn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 8.

Søndagen den 22. Februar.

1891.

Indhold. Lidenskab og Videnskab. Pater *H. Lange's* første og andet Foredrag. „Ben Hur,“ Vandkrukken. Timebønnen i Middelalderen. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Lidenskab og Videnskab.

(Fortsat.)

Naar denne Forudsætning er tilstede (nemlig „at den, som skal forstaa Skriften til Velsignelse, har den samme Helligaand, som giver sig Vidnesbyrd igjennem Skriften“), da er Skriften ikke dunkel, men tværtimod hvad det Afgjørende og for Enhver Uundværlige angaar klar og tydelig baade for Lærde og Læge. Derimod er det selvfølgelig ikke benægtet, at der i Skriften findes Spørgsmaal, som kræve særegne Kundskaber, og som for det hele Samsfunds Skyld maa paahvile navnlig Kirkens Lærerstand at have Indsigt i, og ligesaa lidt er

„Fra luthersk Hold kan og maa der siges: Kirken kan ikke fare vild, ikke føre Sjælene vild i de Spørgsmaal, som er nødvendige til Salighed. I det mindste i den Forstand maa Kirken være ufejlbar, ellers ophører den at være Kirken, at være den af Herren grundede Frelsesinstitution, hvem Herren vil være med alle Dage indtil Verdens Ende, og hvem Sandhedens Aand vil vejlede til al Sandhed.“ S. 843.

det dermed benægtet, at der er Partier i Skriften, om hvilken Slægt efter Slægt i Menigheden maa sige: vi have ikke grebet det endnu, men vi jage derefter, om vi dog maa gribe det! Men dette berører, som sagt, ikke Hovedsagen, thi i det, der er fornødent for Livets sande Vækst (andensteds kaldes det „det Væsentlige“ eller „Alt, hvad der angaar vor Salighedssag“) er Skriften lige klar og tydelig for den troende Theolog og for den troende Lægmand.“ IV. 29. 30.

K.-T. synes med Sch. at indskrænke den væsentlige Trosenhed til de Spørgsmaal, som ere nødvendige til Salighed, medens han i samme Aandedræt siger, at Sandhedens Aand skal vejlede Kirken til *al* Sandhed. Han afviger fra Sch., idet denne støtter sin Tro ene paa Bibelen, han derimod kræver en ufejlbarlig kirkelig Autoritet. Men hvad selve Trogrænsen angaar, drager han baade for sig og Sch. ethvert Grundlag bort under Fødderne, idet han berører det hidtil af Protestanter uløste, ja uløselige Spørgsmaal: Hvor er Grænsen mellem det, der er Salighedssag, og det, som ikke er det? For ikke at tale om, at selve Skriften erklærer sig saa tydeligt som vel muligt imod denne Forskjel imellem væsentligt og uvæsentligt — Kristus befaler sine Disciple at lære Folkene simpelthen at tro, at holde *alt*, hvad han har paabudt dem; han erklærer, at ikke en Tøddel af hans Lære skal gaa tabt; og med samme Bestemthed fordømme ogsaa Apostlene selv den mindste Afvigelse fra deres Lære — men Spørgsmaalet: er det væsentligt eller ikke? vender ogsaa tilbage ved hver enkelt Trossætning. Er Primatet væsentligt eller ikke? Er Skriftemaal væsentligt eller ikke? Er det til Daabens Gyldighed væsentligt, at En er

voksen eller ikke? Er det væsentligt, at tro paa Kristi virkelige Nærværelse i Alterets Sakrament? o. s. v., o. s. v. Katholiken anser *alt* for væsentligt, saasnart det af Kirken erklæres for *Trossandhed*. Protestanterne ere adspalttede i tusind forskjellige Retninger.

„Frem for alt viser Romerkirkens Frygt for Bibelen sig i den Maade, hvorpaa den har søgt og fremdeles søger at hindre Menigheden i at bruge den. Paa et Koncilium i Toulouse (1229) blev det forbudt Lægfolk at læse Bibelen i Modersmaalet. Senere er dette Forhold blevet mildnet... men... hele Romerkirkens Praxis baade før og siden (viser), at den egentlige Mening er den, at lægge Lægfolk saa mange Hindringer som muligt i Vejen for at læse den h. Skrift.“ IV. 34. 35.

„Hvad Bibelen angaar, da er det vistnok for en Theolog, der er nogenlunde hjemme i Kirkehistorien og den bibelske Indledningsvidenskab, ikke ubekjendt, at der før Luther gaves en lang Række af Oversættelser... Men... da man (Lægfolket) i Almindelighed ikke engang kjender disse Oversættelsers Tilværelse, véd man heller intet om, at Oversættelserne, som til Dels udkom i en Mængde Oplag, havde fundet en overordentlig stor Udbredelse blandt Folket, og at denne Udbredelse ikke alene skete med Kirkens Billigelse, men under dens Tilskyndelse.“ S. 837 f.

K.-T. gjør derefter Rede for, under hvilke Betingelser Kirken ikke blot billiger, men ogsaa tilskynder Bibelens Udbredelse. At Synoden (ikke Konciliet) i Toulouse simpelthen har forbudt Bibellæsningen i Modersmaalet, er næppe sandsynligt; at den har indskrænket den, var mere end Ret, det var Pligt lige overfor den store Masse af Sekterere, som den Gang forvirrede Hovederne, og som til Dels øste deres Vranglærdomme af Bibelen, til Dels forkastede Bibelen, for saa vidt den nemlig ikke stemmede overens med deres Anskuelse. At ikke alle Protestanter tænke som Hr. Sch., følger ogsaa af den *Halle'ske* Bibelrevisionskommissions Beslutning (i A. 1889), at udgive en Skolebibel med Udeladelse af de *anstødelige Steder*. De samme Steder

skulle udelades i Menighedsbibelen. Hvad mon Sch. tænker om det? De tyske Protestanter maa vist nok være blevne katholske i Hovedet.

„Den evangeliske Kirke har ingen Aarsag til at frygte for den hellige Skrift, thi det har været dens Princip fra Begyndelsen, og vil fremdeles vedblive at være det, at stille sig med alle sine Lærdomme under Skriftens Bedømmelse og i Ærefrygt for dens Autoritet ydmygt at bøje sig for dens Afgjørelse. Og derfor give vi ogsaa trøstigt Bibelen i Menighedens Hænder, give Lærerne den i Grundsprogene og give Lægfolket den i en saa god og tro Oversættelse, som det er muligt at tilvejebringe, thi hvad Herren har givet sin Menighed til dens Fremvækst og Opbyggelse i Tro og Haab og Kjærlighed, have Menneskene ingen Ret til at fratage den, tværtimod, det er Menneskers Pligt at gjøre, hvad de formaa, for at denne Skat i saa vid Udstrækning som muligt kan komme i Menighedens Hænder.“ IV. 37.

„Man har ment og mener tildels endnu, at Skriften i hver Mands Hænder er nok til at redde Kirken og holde dens sammen som Samfund. Men er der noget, Historien har vist med fuldkommen Tydelighed, saa er det dette, at den Tanke var en Illusion. Thi hvad viser vort Kirkesamfunds Historie? Paa den ene Side dette, at vi ere komne hint Maal: Bibelen i hver Mands Haand, forholdsvis meget nær. Paa den anden Side dette, at ikke alene Frafaldet fra Kristentroen vokser, men at Uklarheden, Individualismen, Spliden og Splittelsen tiltager i højst foruroligende Grad.“ S. 841.

K.-T. kommer til den Slutning, at der foruden Skriften kræves et *Kirkeprincip* med en *dømmende Autoritet*, som det fremgaar af hans Sammenligning med en lovgivende Forsamling. Hvorfra han vil hente det Kirkeprincip, efter at man har forkastet det eksisterende, er svært at indse; i alt Fald er der i denne Fordring hundrede Gange mere Mening end i den af Sch. fingerede, taagede *Totalforstaaelse* af den h. Skrift (IV. 41), som skal gaa i Arv fra Slægt til Slægt og danne et Værn imod den Enkeltes vilkaarlige Skriftfortolkning. Hele Passagen hos Sch. viser iøvrigt, at han staar paa

gyngende Grund og forgjæves søger at faa Fodfæste. K.-T.s Anskuelse ligger ogsaa til Grund for de bekjendte Ord, den protestantiske Theolog *Samuel Werenfels* († 1740) skrev paa sin Bibel:

„Hic liber est, in quo quærit sua dogmata quisque,
Invenit et pariter dogmata quisque sua.“

(Det er den Bog, hvor Enhver sig søger sin Tro, som ham lyster;
Her og finder Enhver alt, hvad ham lyster at tro.)

„Ganske vist — Skriften kan misbruges og bliver misbrugt i den udskejende Subjektivismes Tjeneste, og i den Henseende have ogsaa vi indenfor vort Kirkesamfund Aarsag til baade at sukke for Herren og bede ham om Tilgivelse og begjære af ham, at han vil læge det Sønderbrudte og samle det Adsplittede. Men det vilde dog maaske forundre mangan en redelig Katholik, dersom han fik at se, hvor dyb en Overensstemmelse der i alt Væsentligt er ikke blot mellem alle troende evangeliske Fortolkere, men mellem alle troende Lægfolk indenfor den evangeliske Kirke, som kjende deres Bibel og have den kjær. Vi sige udtrykkelig: troende Fortolkere og Lægfolk.“ IV. 39. 40.

Der er dem, „som ere stærkt fristede til at opgive Troen paa Reformationskirkens Levedygtighed... De føle sig allerede staaende midt oppe i en bellum omnium contra omnes, i Ødelæggelsesens Vederstyggelighed. Med dyb Smerte har de sagt selv, at vor Kirke ikke ligner den, for hvilken Frelseren bad, „at de alle maa være et, ligesom Du, Fader, i mig, og jeg i Dig,“ „at de skal være et, ligesom vi er et, jeg i dem og Du i mig“; at den ikke ligner den Kirke, om hvilken det hedte, at dens Lemmer havde „et Hjærte og en Sjæl“, ikke dem, hvem Apostelen formaner til at „bevare Aandens Enhed i Fredens Baand“, men at den har en skjæbnsvanger Lighed med det Rige, om hvilket det staaer for det første, at det er „splidagtigt med sig selv“, og for det andet, at det er dømt: det kan ikke bestaa!“ S. 791 f.

K.-T. tilføjer, at han selv ikke ser saa mørkt paa Sagen, men at han dog heller „ikke ser vore Kirkeforhold i et noget rosenrødt Lys“, navnlig naar han tænker paa „Enhedens Betydning i Kristi Kirke“. Vi

vilde i Sandhed forundre os, dersom vi fik den dybe Overensstemmelse at se, som Sch. drømmer om, dersom han da ikke sigter til den Enighed, som ogsaa K.-T. omtaler, nemlig Enigheden om, „at Kirkesamfundets Uenighed med sig selv er en ganske normal Tilstand“. En fremragende tysk protestantisk Præst *Klavs Harms* skriver i en Ledetraad i Konfirmationsundervisning: „Alle de Lærdomme, som af Protestanterne virkelig almindelig tros, kan man skrive paa en Negl.“ Morsomt lyder i en Katholiks Øren den Forskjel, Sch. gjør imellem *troende* evangeliske Fortolkere og Lægfolk og *vanthro* Protestanter. *Vi Katholiker* kalde en Vantro ikke mere Kristen; for os er en Vantro slet og ret, hvad han er, en Frafalden, en Nyhedning.

„Som et tydeligt Bevis paa, hvor dyb Nedgangen i Bevidstheden om Synd og Naade var bleven, kan frem for alt anføres den Holdning, Kirken indtog i det femte Aarhundredes store Strid mellem Pelagius og Augustin ... I denne Strid, som skilte den daværende Kristendom i to Partier (d. v. s. som rev en Del egenraadige Medlemmer løs fra Kirkens Samfund) og som jo ikke angik et Bispørgsmaal, men Kristendommens dybeste Fundamenter (nemlig det Spørgsmaal, om Mennesket ved sin egen Kraft, uden Naadens Hjælp kunde rejse sig fra Faldet og virke sin Frelse), stillede Kirken sig ikke desto mindre yderst lunkent. Vel blev Pelagius fordømt og Augustins Lære erklæret for den orthodoxe, men i Virkeligheden var denne Erklæring kun et Skin. Det var ikke Augustins, men langt snarere Pela-

„Til de vigtigste Ting i vor kristelige Tro hører uden al Tvivl det Spørgsmaal: Kan det faldne Menneske i alle Fald delvis rejse sig ved egen naturlig Kraft? Kan Mennesket ved egen naturlig Kraft bidrage noget til sin Salighed? Den romersk-katholske Kirke svarer gennem hele sin officielle Bekjendelse fra ældre og nyere Tid: Nej, aldeles ikke... Sagen er, saavidt jeg ser, fuldkommen og uimodsigelig klar. Men har dette været almindelig bekjendt? Nej, man har troet og sagt i Tale og Skrift, man har gjentaget det i det uendelige, man har lært Ungdommen som noget sikkert og klart: den romerske Kirke er semipelagiansk, fordi den lærer, at Mennesket ved egen naturlig Kraft kan bidrage noget til sin Oprejsning og Saliggjørelse... Jeg har længe vidst, at man heri gjør Katholikerne blo-

gius' Aand, der svævede over Middelalderens Kirke, idet man vel ikke ligefrem vedkjendte sig den pelagianske Lære i dens plumpe Skikkelse, men derimod gik en Middelvej, der laa Pelagius langt nærmere end Augustin, og som man derfor ogsaa har kaldt Semipelagianisme (Halvpelagianisme).“ V. 4 og 5. dig Uret, at man har gjort det i lange Tider.“ S. 801 f.

Det er virkelig forbavsende at høre, med hvilken Dristighed P. Sch. fremsætter denne sin uhjemlede Paastand, og det er vanskeligt at afgjøre, om man skal tilskrive den bundløs Uvidenhed i Historien eller ondskabsfuld Fordrejelse. Han har ingen Anelse om, at Paverne Innocens I (som dømte Sagen paa et Koncil i Rom i A. 417) og Zosimus (som skrev de berømte Tractoria) og Bonifacius I og Cølestin I (som stadfæstede Akterne af Nicæa-Konciliet), at alle disse Paver erklærede sig bestemt og energisk imod Pelagianismen, og at, Cølestin iberegnet, sex efterfølgende Paver, Leo I d. Store, Gelasius, Hormisdas, Felix IV (under hvis Regering det andet Koncil i Orange blev holdt i A. 529) og Bonifacius II, ligesaa bestemt fordømte Semipelagianismen og ligesaa kraftig søgte at udrydde den, hvor som helst der viste sig mindste Spor af den? Vil han være saa god og vise, hvor Kirken hævder semipelagianske Grundsætninger. Vi huske, at han for flere Aar siden har prøvet paa at bevise, at selv Trienterkonciliet har opstillet semipelagianske Læresætninger, og at han gjentog sin Paastand, skjønt P. P. havde gjort ham opmærksom paa hans fejlagtige Citation af Konciliets Ord (de vare „lempede“). Lad os bedømme ham mildt. Han hører sandsynligvis til Hammerichs Skole og snakker troskyldig efter, hvad den (i Følge Fr. Nielsens Kritik) fantasirige Lærer kritiskløst har foresnakket ham.

(Sluttes.)

Pater H. Lange's første Foredrag.

(Af en Tilhører.)

„Mine Brødre“, saaledes omtrent begyndte Pater Lange i Søndags sit første franske Foredrag i Sct. Ansgars Kirke, „jeg staar for Eder som en Fremmed og dog ikke fremmed. Jeg er Franskmand og som saadan ikke fremmed for det danske Folk. Danske og Franske have jo altid levet i et godt Forhold til hinanden og sætte gjensidig Pris paa hinanden. Men jeg er ogsaa Dominikaner, og det er som saadan, jeg taler til Eder. Men Dominikanerne ere ikke fremmede i Danmark. „Sortebrødre“ kalde I os. Vi havde 30 Klostre her i Landet og underviste Danmarks Ungdom, vejledede eders Forfædre i Religionen. Vi forlode ikke Eder, Reformationens Storme bortreve disse Klostre for 300 Aar siden. Men i den lange Tid, der er hengaaet siden hine Dage, have vi dog aldrig været borte fra Eder; hvad Vi havde udrettet i Danmark blev tilbage iblandt Eder og satte sit Stempel ogsaa paa de senere Slægter her i Landet. Dominikanernes Kjærlighed til det danske Folk er aldrig uddød. For første Gang efter 300 Aars Forløb staar nu atter en Dominikaner for Eder.

Mangen, som hørte om min Nærværelse her, har maaske spurgt sig selv: „Hvorfor kommer han?“ Hvorfor er jeg kommen her? Er det maaske for ved min Dragt at tilfredsstille nogle Tilhøreres Nysgjerrighed? Eller er jeg maaske kommen for paa en vis Maade at forskaffe nogle Yndere af det franske Sprog en literær Uunderholdning? Nej! Langt større, langt ædlere, langt mere ophøjet er mit Maal, mit Forehavende. Jeg er kommen som en Apostel, for at forkynde de guddommelige Sandheder, for at drage dem op af Dybet, som ere nedsunkne i deres Synder; jeg er kommen, for at erobre Sjæle for Gud, for hans Kirke; jeg er kommen

for at forkynde eder Troen, til Opbyggelse for dem, der alt have den, til Belæring for dem, der ikke have den. Ikke Fred bringer jeg, men Krig; Krig imod Uvidenhed, Krig imod Lidenskaberne.

Stoffet, som jeg kommer til at behandle, vil hist og her lade mig drage Slutninger, som maaske staa i Modstrid med nogle af mine Tihøreres Overbevisning og Meninger. Men jeg vil gjøre det med den største Næstekjærlighed. Jeg tager forud ethvert Ord tilbage, med hvilket jeg maaske i Talens Ild kunde krænke Nogen. Jeg angriber Ingen; enhver Overbevisning er mig hellig. — Mit første Foredrag skal altsaa gjælde *Troen*.

Der gives en tredobbelt Verden. Sandsernes Verden eller den ydre Verden, som vi kunne iagttage med Sandserne. Aandens Verden, som vi kunne fatte med Forstanden. Endelig den overnaturlige eller usynlige Verden, som er ophøjet over al sandselig Iagttagelse, over enhver Forskning af Forstanden. Saaledes f. Eks. Treenigheden, Guds Søns Menneskevordelse, Menneskenes sidste Maal: denne Verden kan kun iagttages ved Hjælp af *Troen*.

Gud har villet aabenbare denne Verden for Menneskene. Han elsker os, derfor vilde han heller ikke holde sine Hemmeligheder skjulte for os. Kun Et forlanger han af os: *Tro*, Tillid. Dette er ogsaa let at forstaa.

Der findes vel Mennesker, som ikke synes om Hemmeligheder; de mene, at Hemmeligheder stride imod Fornuften. Men gives der ingen Hemmeligheder, saa gives der heller ingen *Tro* mere; thi hvad der staa klart for os, det *tro* vi ikke mere, vi se det, vi begribe det; men der gives heller ingen Fortjeneste mere; thi naar vi ikke skulle bringe Ofre, saa have vi heller ingen Fortjeneste. Men Tilliden, *Troen*, som Gud fordrer af os, er ikke en almindelig Tillid, en almindelig *Tro*, men en heroisk Trosakt. *Troen* siger mig nemlig,

at Alt, hvad der findes herpaa Jorden er Forfængelighed, at jeg skal anse alle Jordens Goder for Intet i Sammenligning med de evige Goder, at jeg kun skal arbejde for Himlen. Vildledte Gud mig, saa vilde al min Stræben være spildt, al min Anstrængelse forgjæves. Derfor siger jeg ogsaa, at vor Tillid til Gud skal være heroisk, at vor Tro skal være heroisk. Thi paa det blotte Ord at ringeagte og give Afkald paa Noget, som med Sikkerhed foresvæver vort Øje, for at vente paa noget Usynligt, som ofte synes usikkert for den menneskelige Aand, det er heroisk.

Men det er meget vanskeligt at skjænke vor Tillid, vor Tro til disse Sandheder, som vi ikke forstaa: Det er en Nedværdigelse af vor Fornuft — saaledes sige Fritænkerne. Og ikke desto mindre skjænker man dog daglig til Skabningerne denne Tillid, denne Tro, som man nægter at yde Gud. Vore Medmennesker skjænke vi vor Tillid, vor Tro, og det daglig. Man taler om det uendelige Hav, om de forskellige Verdensdele, om Jordens Indre, o. s. v. I tro det altsammen paa et Ord. Astronomen fortæller eder om Himmelhvælvingen, om dens Stjærner, om Lovene, efter hvilke de bevæge sig, og I tro paa ham. — Vi overskue kun et Øjeblik i Tiden. Aartusinder ere gaaede forud for os; Historien har vidst at berette os meget om dem, og vi skjænke Historien vor Tro. — Endog i Henseende til den menneskelige Sjæls hemmeligste Tanker maa vi tage vor Tilflugt til Troen; vi kunne ikke se, hvad der foregaar i den menneskelige Sjæl, vi maa tro, hvad Næsten siger os, hvad han aabenbarer. Naar vort Medmenneske siger til os: „Jeg elsker dig,“ saa kunne vi kun tro ham paa hans Ord, vi maa skjænke ham vor Tro. Dette gjøre vi i Henseende til det jordiske Liv. Endnu langt mere maa vi gjøre det i Henseende til Sjælens Liv. Naar du tror din Næste, saaledes kan Gud tilraabe os, saa maa du meget mere tro mig; din Næste kan vildlede dig; men

jeg, som er den ufejlbare Sandhed, fordrer, at du skjænker mig fuldkommen Tro.

Ja, naar Gud taler, saa skal Mennesket tro. Men har Gud talt? Hvorfor ikke, spørger jeg? Hvorfor har Gud vel givet os Talens Gave, naar det ikke var for at omgaaes med os? Eller vilde det maaske stride imod Guds Værdighed, at omgaaes med stakkels Skabninger, som vi? Nej! Han anser det ikke under sin Værdighed, at skabe os, derfor vil han heller ikke anse det under sin Værdighed at tale til os. Desforuden er han vor Fader. Men mener maaske Faderen, at han nedværværdiger sig, naar han taler med sine Børn? Naar han svarer dem, naar han underviser dem? Aldeles ikke! Hvorledes skulde Gud da anse det for at være under sin Værdighed, at tale til os? Kunde han vel som en stum Afgud begrave sig i sit Væsens Dybde? Nej! Det strider imod min Fornuft, imod den sunde Menneskeforstand.

Har Gud da talt til Menneskene? Ja, han har talt til vore Forfædre, til Patriarkerne, til Profeterne; og i den sidste Tid ved sin enbaarne Søn. Og dette sit Ord lader Gud endnu lyde til os. Og hans Ord er er ikke som et Menneskes Ord, der hastig forstummer og forsvinder; men det lever evigt, gjenlyder fra Aarhundrede til Aarhundrede i Guds hellige Kirke, i den katholske Kirke, som af Kristus har faaet det Hverv, at forkynde det indtil Verdens Ende.

Men naar Gud har talt, saa ere vi ogsaa forpligtede til at tro. Et agtværdigt Menneskes Ord er os helligt; naar vi ikke tro ham, saa vanære vi ham; naar vi ikke tro en Vens Ord, saa vanære vi en saadan Ven. Nægte vi vor Faders Ord Tillid og Tro, saa er det ligefrem et Sakrilegium. Men naar vi ikke nægte et Menneske vor Tillid, vor Tro, saa bør vi langt mindre nægte Gud, som jo er vor bedste Ven og Fader, denne Tillid, denne Tro.

Men Troen er ogsaa uundgaaelig *nødvendig* for os. Den er nødvendig for os som en *Næring* for vor Aand,

som *Trøst* og *Haab* for vort Hjærte, som *Rettesnor* for vort Liv.

a. Vor *Aand* er skabt for Sandheden, Sandheden er dens daglige Brød. Mennesket ønsker at kjende Sandheden. Derfra stammer hans Videbegjærlighed. Han gennemforsker Alt: Jordens Dybder, Havets Bund, Himmelhvælvingens umaadelige Rum, Lyslegemernes Mangfoldighed, Landene, Nationerne, Alt bliver det gennemforsket. Imidlertid kan Mennesket ikke tilegne sig alle mulige Kundskaber, og han behøver det heller ikke. Han kan være en god Borger i sit Land, en god Troende i sin Kirke, uden at kjende meget til Astronomi, Historie, o. s. v. Men én Videnskab maa han idetmindste nødvendigvis fremfor alt kjende: Videnskaben om Gud, om den menneskelige Sjæl, om dens sidste Endemaal og Bestemmelse, om Evigheden.

Astronomen kan vel tale til mig om den smukke Himmelhvælving, om de Tusinder af Stjærner, som ere udsaaede over den, om deres Størrelse, o. s. v. Men siger mig, I Lærde, om der hinsides denne Hvælving bor en Gud, som vil modtage mig, naar mit Jordliv er til Ende; om der der raader et Forsyn, som styrer mig; om der der bor en barmhjærtig Gud, som forbarmer sig over mig, naar jeg har syndet? Historikeren fortæller mig meget om Fortiden, om Folkenes Oprindelse og Undergang. Men sig mig, Du Vise, sig mig hvorfra jeg selv stammer, hvad jeg selv er, hvorfor jeg er til, hvor jeg skal hen? — O, da forstummer den stolte Fornuft eller ogsaa svarer den med et koldt „Maaske“. Mennesket svarer imidlertid ganske fortvivlet: med det „Maaske“ er jeg ikke tilfreds, jeg vil Vished. For-gjæves søger man denne Vished hos Fornuften; alene *Troen* kan skjænke os den. Derfor maa vor *Aand*, naar den vil være i Besiddelse af den allervigtigste Kundskab, Kundskaben om dens Frelse, vende sig til *Troen*.

b. Troen er ogsaa en Nødvendighed for vort *Hjærte*. Det menneskelige *Hjærte* trænger til *Trøst* og *Haab*. Vi lide alle her paa Jorden, og idet mindste heri viser sig den almindelige Lighed iblandt Menneskene. Der gives legemlige Lidelser og sjælelige Lidelser; Lidelser der hidrøre fra Sygdom, Lidelser fra de møj-sommelige Bestræbelser for at erhverve det Nødven-dige til Livets Underhold, Lidelser fra Døden, som til-føjer vort *Hjærte* haarde Vunder, Lidelser fra Bagva-skelser, fra Forfølgelser, o. s. v. Hvor kan *Hjærtet* finde *Trøst*? Vil du maaske ligesom Stoikeren nægte, at der gives Lidelser, Smerte? Det kan du ikke. Vil du maaske som Fatalisten tage imod Lidelserne med den kolde Overbevisning, at Verden ufejlbart som en stor Maskine knusende drager det menneskelige Væsen ind imellem sine vældige Hjul? O, da bøjer du kun dit Hoved, ligesom Oksen, der i Slagtehuset bøjer sin Nakke for Slagterens Hammer. — Søger du maaske din *Trøst* i Nydelser? O, de ere jo kun en Rus; men Vunden forsvinder ikke i Rusen, den vil tværtimod brænde endnu mere, naar Rusen er forsvunden. Eller søger du maaske *Trøst* og *Haab* i Venskabet? O, hel-ler ikke dette formaar at udslette alle Smerter, at trø-ste i alle Lidelser. Vi have jo selv set det. Naar en Ven rammes af en stor Lidelse, saa besøge vi ham; vi ønske at trøste ham, vi gribe hans Haand; men vi føle, at vore Ord ere intet imod hans Smerte. Der bli-ver intet andet tilovers for os, end at græde sammen med ham.

Alene Troen er i Stand til at skjænke det menne-skelige *Hjærte* *Trøst* og *Haab*. Troen siger os, at In-tet sker tilfældigt, men at Alt sker ved Guds Tilladelse eller tilskikkes os af ham til vor Frelse. Troen viser dig Gud, din Fader, som opofrer sin enbaarne Søn for din Skyld til de skrækkeligste Kvaler. Troen viser dig denne Søn, hvorledes han er bleven Menneske, har lidt for dig; Troen siger os, at Gud sender Lidelser for

at forskaffe dig Fortjenester; den viser dig, at enhver Taare, som du her udgyder med Hengivenhed i Guds Villie, skal blive forvandlet til en Perle for din Krone i Himlen. Troen viser dig Korset. Gud saa' vore Lidelser, og han blev rørt derover. Han sagde til sig selv: Jeg vil sende i min Almagt en Midler, for at han kan lide som de og for dem. Jeg vil saaledes lindre dem i deres Smerter, jeg vil aftørre deres Taarer. Og saaledes har han ogsaa handlet. O, hvormange have ikke i Løbet af 1800 Aar fundet Trøst og Haab ved Foden af dette Kors! Ja sandelig, til Korset maa du ty, naar du lider; der vil du finde, hvad du søger: Trøst og Haab.

c. Troen er endelig nødvendig for os som en *Rettesnor, Fører og Vejleder i Livet*. Troen skjænker os ikke alene Sandheden, som vi skulle anerkjende, men den skjænker os ogsaa Anvisninger for Livet. Troen maa bære Frugter, som imidlertid ikke ere blot udvortes, men som have deres Rødder dybt inde i Hjærtet. Det er ikke tilstrækkeligt for i Sandhed at besidde Troen, at man bivaaner den h. Messe, hører Prædikenen, o. s. v. Dette maa man naturligvis gjøre, men det er ikke nok. Troen maa, for at være sand, indvirke paa Aanden, Hjærtet, Livet, med ét Ord, den skal være praktisk. Vor Livsvandel afhænger saaledes af vor Tro. Ateisten, Positivisten, Materialisten vil leve efter sin Tro, d. v. s. som et Menneske uden Tro paa Gud, paa Evigheden; han vil arbejde som et Menneske, der ingen Bevidsthed har om sit Maal her paa Jorden. Troen derimod viser os Vejen, som vi maa vandre, Midlerne, som vi maa anvende, Maalet som vi skulle naa.

Ben Hur.

En Fortælling fra Kristi Tid.

Af

L. Wallace.

Denne udmærkede Bog, som i ypperlig dansk Oversættelse af *Vilhelm Møller* allerede i længere Tid har været udkommen, fortjener den varmeste Anbefaling og burde ikke mangle i noget Sognebibliotek. *L. Wallace* er født 1827 i Brookville i de Forenede Stater, han traadte i en Alder af 20 Aar ind i Armeen og bragte det snart til en glimrende Stilling i den. Senere hen blev han Gesandt ved det tyrkiske Hof og levede i Konstantinopel indtil Maj 1885. Hans Fortælling „Ben Hur“, som udkom 1880, er paa engelsk udbredt i mere end 200,000 Eksemplarer. Wallace er vel ikke Katholik, men staar dog fast paa Troens Standpunk; han holder sig i de Partier af Bogen, som fortælle om Kristi Person og om hans Omgivelser, nøje til Evangeliets Beretninger og tyder ikke noget af de Undere, som den Gang skete, paa en naturalistisk Maade. Stjernen der lod sig til Syne for Østens Vise, er i hans Øjne ikke nogen blot usædvanlig, men en virkelig vidunderlig Stjerne. Og naar han nævner Solformørkelsen, som fandt Sted ved Kristi Død paa Korset, fremhæver han udtrykkeligt, at man den Gang havde Fuldmaane, saa at en naturlig Solformørkelse slet ikke vilde have været mulig.

Fortællingen er uden Tvivl en af de skønneste og bedste af de mange, som ere fremkomne i vort Aarhundrede. Ben Hur, som nedstammer fra en gammel jødisk Fyrstefamilie, bliver i Følge en ulykkelig Hændelse og en Ungdomsvens, Romeren Messalas Ondskab revet bort fra sin Familie, Moder og Søster, i Jerusalem, og dømt til at trælle som Galejslave. I et Søslag frelser

han den romerske Flaades Fører, Arrius, som bringer ham til Rom og adopterer ham. Efter Arrius' snart derpaa følgende Død bliver han hans Arving og saaledes en rig Mand. Nu vender han over Antiokien, hvor meget interessante Begivenheder foregaa, tilbage til Jerusalem, med Hjærtet fuldt af Had mod Rom, som han har svoret Undergang. Han hverver derfor Folk, som han indøver i Vaabenbrug og forbereder en Opstand. Messias har lige begyndt sin offentlige Optræden; hans Gjerninger og Vidundere bestyrke Ben Hur i hans Forehavende; thi han ser i ham Jødernes tilkommende Konge, som vil gjenoprette Israels Rige, og vil stille sig selv og hele sin Formue og de af ham indøvede Krigere til hans Raadighed. Jesu sidste Dage og hans frivillige Død paa Korset forandre Ben Hurs Anskuelse om ham; han bliver tilsidst Kristen tillige med sin Familie og rejser atter til Rom.

Vi blive ved Haanden af denne Fortælling førte ind i Datidens Jøders Forhold, Sæder, Anskuelser og Forventninger; vi lære de den Gang verdensbeherkende Romers Stolthed og Overmod, deres Hensynsløshed i Valget af Midlerne, deres Prunk- og Nydelsesyge at kjende; vi blive tillige gjort bekendte med de kunstnerisk højt dannede Grækere, med Ægypterne og andre Folk, og faa saaledes et saa udmærket Kulturbillede af hin højst interessante Tid, at man ikke kan ønske sig det bedre. Og Forfatteren er i Sandhed en Mester i at fremstille og skildre hine Tilstande. Straks i Begyndelsen forstaar han at vinde vort Hjærte og vor Sympati, da han lader de tre Vise fra Østergland optræde. Særlig mesterlig er Skildringen af Ben Hurs Lidelser som Galejslave; ualmindelig spændende og levende er Fremstillingen af en Vognkamp i Antiokien; frem for alt gribende er Fortællingen om Frelserens Død paa Korset. Bogen faas i alle Boglader.

Vand-Krukken.

III.

Den gamle Tjenestepige.

„Gamle Martha takkede og velsignede mig den ene Gang efter den anden,“ blev Frank ved. „Jeg satte mig hos hende paa en brøstfældig Stol, den eneste som fandtes i Stuen foruden den, som Martha selv sad paa, og gav mig i Snak med hende. Krukken, som jeg første Gang havde set paa Gaden, og som I, mine ærede Gjæster, nu ogsaa have den Ære at kjende, stod paa en Skammel i et Hjørne af Stuen. „I har en lang Vej efter Vand,“ sagde jeg, „hvorledes kommer I ud af det med at bære den store, tunge Krukke der?“

„Ja, derom kunde jeg nok fortælle noget,“ svarede hun, „men jeg er bange for, det blev en lang Historie.“

Jeg svarede, at jeg gjerne vilde høre alt, hvad hun havde at fortælle. Og nu fortalte hun:

„Jeg har en Gang set bedre Dage; det var, da jeg tjente hos Amtmand Grynheim. Det var den bedste Mand, Jorden kunde bære. Han gjorde vist ikke en Sjæl Uret, men hvor han kunde komme til at gjøre noget godt, der var han straks færdig til at hjælpe; derfor var han ogsaa fattig, da han døde. Jeg var hos ham paa det sidste og hørte, hvorledes han trøstede Fruen og bad hende slaa sin Lid til ham, som er Enkers og Faderløses Forsvarer. Han bad hende opdrage deres eneste Datter til Nøjsomhed og Guds frygt og vogte hende vel for al Forfængelighed. Hun lovede ham det og hun har holdt Ord, det er vist nok. Lille Vilhelmine bad han at læse flittigt i Katekismen, saa hun kunde lære at elske sin Erelser og være sin Moder lydige, hvis eneste Glæde hun herefter skulde være. Til mig talte han ogsaa nogle venlige Ord og takkede mig, fordi jeg

havde plejet ham, medens han var syg. Ak, det var saa lidet, hvad jeg havde gjort for ham.

Da han var død, maatte Fruen flytte ud af det Hus, hvor de havde boet saa længe, og hun fik kun en lille Pension at leve af. Jeg indsaa godt, at hun ikke havde Raad til at holde Pige, men at hun alligevel ikke vilde sige mig op. For ikke at være Fruen til Byrde flyttede jeg til en Søster, som jeg havde her i Byen, og vi slog os taalelig godt igjennem ved vort Arbejde. For et Par Aar siden kom Fruen og Frøken Vilhelmine, som nu er en voksen Pige, ogsaa herind til Byen. De mente, at de skulde finde bedre Udkomme her ved Haandarbejde. Straks efter deres Ankomst søgte Frøken Vilhelmine mig op. Min Søster var imidlertid død, og det gik mig ikke godt; men saa glad, som jeg blev, da jeg saa det Englebarn igjen, kan jeg ikke sige.

Hun var saa kjærlig imod mig, og vi græd begge to af Glæde ved at se hverandre igjen. Siden den Gang kommer hun hver Dag og ser til mig, og hun véd ikke, hvad godt hun skal gjøre mig. Ja, De vil vel ikke tro, hvad jeg siger, men det er nu sandt alligevel: siden jeg fik ondt i Benet, saa jeg ikke mere har godt for at gaa, saa henter hun selv Vand til mig hver Dag. Hun kunde ikke rigtig komme ud af det med Bøtten, derfor købte hun den Krukke, som staar der henne i Krogen, i den bærer hun Vand. Ja, det er et velsignet Barn. Men han, som ikke lader en Drik koldt Vand være ulønnet, han vil nok ogsaa lønne hende. Jeg har ogsaa sagt hende det hundrede Gange, at det kommer til at gaa hende godt; men endnu véd hun rigtignok ikke af andet end Armod og Modgang, stakkels Barn. Moderen er ikke rask og Vilhelmine arbejder for dem begge. Hun er flink nok, men hun faar ikke stort for Arbejdet. Det er saa tungt at tænke paa, at hun ikke skal have det bedre.“

IV.

Vilhelmine.

„Jeg sad længe hos Martha og talte med hende,“ blev Frank ved. „Jeg trak Tiden ud, fordi jeg vilde se, om ikke Frøken Vilhelmine — hun, som nu er min kjære Svigerdatter — vilde komme, thi det var den Tid, da hun plejede at hente Vand. Tilsidst kom hun. Da hun saa mig, blev hun staaende ved Døren, som om hun ikke vidste, hvad hun skulde gjøre, men Martha raabte til hende: „Kom kun, Frøken Vilhelmine, jeg har godt nyt at fortælle Dem, nu er vor største Sorg slukt. Tænk bare, Hr. Frank vil betale Huslejen for mig; nu skal De ikke mere give Deres egne Spareskillinger ud for min Skyld, som De har gjort før.“

Jeg fik Lyst til at sætte Vilhelmine paa en lille Prøve og sagde derfor: „Det er smukt af Dem, kjære Barn, at De saaledes tager Dem af gamle Martha, men man kan ogsaa gaa for vidt. At gaa paa Gaden og bære Vand, det er for meget for en ung Dame. Det passer sig ikke.“

Vilhelmine saa alvorligt paa mig og sagde: „Det kan aldrig være upassende at hjælpe sin Næste, naar man kan. Jeg tror heller ikke, at det er Deres Mening, Hr. Frank, ellers vilde De ikke igaar paa Gaden have hjulpet mig med Krukken. Man kunde jo ogsaa sige, at det ikke passede sig for en Mand i Deres Stilling.“

„Det er noget andet,“ svarede jeg; „at være høflig mod en Dame er altid passende. Det var desuden kun én Gang, men De gaar hver Dag og i alle Slags Vejr. Det er at glemme sin Stand og Stilling. Vilde De bære Vand til alle dem, som ikke kunne gjøre det selv, saa fik De nok at bestille.“

Vilhelmine lo. „Ja, det er sandt,“ sagde hun, „det vilde blive for meget, selv for den bedste Vilje. Men det er ikke mere end min Pligt, at gjøre alt, hvad jeg kan, for Martha. De véd ikke, hvad hun har været for mine Forældre, og hvad hun har været for mig.“

Jeg maatte være mere end utaknemlig, naar jeg kunde glemme det. — Forresten bar jeg heller ikke Vand selv, hvis jeg kunde faa nogen anden til at gjøre det. En Gang lejede jeg en Pige til det, men hun blev ofte borte og saa sad Martha her og havde ikke en Draabe Vand. Derfor syntes jeg, det var bedst at gjøre det selv.“

„De maa ogsaa sige, hvad De gjorde med de Penge, Deres Moder gav Dem til Pigen, som skulde have baaret Vand til mig. For dem fik jeg Mælk hver Morgen af Folkene her i Huset; men det er ikke det eneste, De har gjort for mig. Frøken Vilhelmine.“

„O, tal ikke om det, Martha,“ sagde Vilhelmine, „Du har gjort mere for mig, end jeg nogensinde kan gjengjælde dig. Boede vi ikke saa trangt og havde vi ikke saa mange Trapper at gaa op af, saa skulde Du ikke faa Lov til at være her alene, men Du skulde bo hos os.“

Vilhelmine tog Krukken og gik, og en Stund efter sagde jeg ogsaa Farvel til gamle Martha. Paa Hjemvejen tænkte jeg over, hvad jeg havde set og hørt, og jeg fik Lyst til at kjende den Moder, der havde en saadan Datter. Jeg gik derop en Dag og bad dem udføre noget Arbejde for mig, som jeg vilde have godt og smukt gjort. Siden kom jeg der oftere, og jeg fandt baade hos Moder og Datter alle de Egenskaber, som jeg sætter mest Pris paa, Orden og Arbejdsomhed, Fromhed og Beskedenhed. Hvad de udførte for mig af Broderier og andre Haandarbejder vare smaa Kunstværker, og jeg gjorde fra min Side, hvad jeg kunde, for at de skulde være ligesaa tilfredse med mig, som jeg var med dem.“

(Fortsættes.)

Pater H. Lange's andet Foredrag.

(Af en Tilhører.)

I sit andet Foredrag, der handlede om *Hindringer for Troen* og om Midlerne til Troens Gjenerhvervelse, ytrede Pater Lange sig omtrent saaledes:

„Hvoraf kommer det, at Saamange ikke ville tro? Fordi der er *Hindringer* tilstede. Jeg fremhæver tre saadanne Hindringer, nemlig *Uvidenhed, Stolthed, Lidenskaberne*.

a. Naar Mange ikke tro, saa har dette ikke sin Aarsag i, at de ere Fjender af Religionen, men ene og alene *fordi de ikke kjende Religionen*; de elske den ikke, fordi de slet ikke kjende den. Og de kjende ikke Religionen, fordi de ikke gjøre sig Umage for at studere den. Læg Mærke til, hvorledes man studere enhver Videnskab med Lidenskabelighed. For at gjøre Fremskridt i Lægevidenskaben, i Jurisprudens, i Matematik, opofrer man Alt: Tid, Penge, Sundhed, ja endog Livet sætter man paa Spil, naar det drejer sig om disse Videnskaber. Men for Videnskabernes Videnskab, som har Gud, Sjælens Frelse, Evigheden til Formaal, gjør vi Intet; denne Videnskab overlader vi til Kvinder og Børn.

Megen Tid have I ofret Videnskaben; men denne Videnskab, hvor megen Tid? Hvor ofte have I holdt Betragtninger over den? Hvor ere Lærerne, hvem I hørte? Hvor ere Bøgerne, som I have læst, for at blive underviste desangaaende? Men naar I ikke have studeret denne Videnskab, hvorfor fordriste I eder da til at forkaste Troen, hvad giver eder da Ret til at optræde paa en saa anmassende Maade? Ere I uvidende i Henseende til Troens Videnskab, saa have I heller ikke Ret til at tale om den, at fordømme den. Lægen kan tale om Medicin, Mathematikeren om Tal, Historikeren om Historie, men ikke om Religion. Hvoraf

kommer det, at de største Genier, de talentfuldeste Mennesker have elsket Religionen, have holdt fast ved deres Tro? Det kommer deraf, at de netop ikke vare uvidende angaaende deres Religion. Andre derimod fornægte det, som Troen lærer os, eller de latterliggjøre det, fordi de ikke kjende Religionen; de kjende ikke engang *Credo*, eller de kjende Katekismen kun ganske overfladisk. I Stedet for at studere Religionen, i Stedet for at øse af Kilden, søge de Undervisning om den i Kredsen af deres Ligesindede, i Salonen, i Romanerne, i Aviserne, i de daarligste Bøger, som have sat sig det til Opgave, at haane Religionen; der studere de, der hente de deres Videnskab, deres Kundskaber, derefter danne de sig et elendigt Vrægebillede, som de kalde Religion, et sørgeligt Foster af deres Uvidenhed.

b. Uvidenhed og *Stolthed* gaa ofte Haand i Haand. Den sande Lærde, den ægte Videnskabsmand er sædvanlig beskeden. Den Uvidende derimod vil ikke lade sin Uvidenhed komme tilsyne, derfor taler han ogsaa om Sager, som han slet ikke kjender, og hvad han véd at sige, er naturligtvis falskt.

Men ogsaa den Lærde, Tænkeren er ofte forgiftet af denne Stolthed. Den Lærde stoler hist og her for meget paa sit Talent, paa sin Lærdom; han er for gjennemtrængt af den, han kjender ikke til at tvivle, han vover endog at citere Religionen for sin Fornufts, for sin Videnskabs Domstol. Lad ham være en berømt Lærd i visse Fag — lad ham være en dygtig Jurist, en udmærket Læge, en fin Diplomat, — han kan alligevel mangle den højeste Videnskab, Troens, Religionens Videnskab. For nogle Aar tilbage laa i Paris en berømt Videnskabsmand paa sit Dødsleje. I lang Tid havde han holdt sig borte fra Religionen. Imidlertid vilde han dog ikke skilles fra denne Verden, uden at være forsonet med Gud. Han lod Præsten kalde. „Hvad skal jeg vel bedst sige til denne lærde Mand?“ tænkte Præsten ved sig selv. Men næppe er han hos

den Syge, førend denne siger til ham: „O, tal til mig, som De vilde tale til et Barn; thi endskjønt jeg har studeret meget i Livet, har Religionen dog aldrig været en Gjenstand for mine Studier; jeg har næsten helt glemt den.“ Dette var en Lærd, som var meget uvidende i Henseende til Frelsens Videnskab; men det var tillige en Lærd, som lod sig undervise i de Sager, som han ikke kjendte, og som ønskede at dø i Religionens Arme.

Men hvorledes kan Stoltheden være en Fjende af Troen? I vore Dage plejer man ikke sjældent at be-
 tragte Tvivl i Trossager, Vantro, som et Tegn paa en stærk Aand. Ikke sjældent er man tilbøjelig til at anse det Menneske for en Helt, som ryster paa Hovedet over enhver religiøs Sandhed og forkaster Alt, hvad Troen lærer os: Det er en Lærd, siger man. Men det Menneske, som simpelthen tror, det er et Væsen, der er blottet for enhver Kundskab. I Verden mener man jo almindeligvis, at Troen ikke er til for Mennesker, som leve af Aanden, for Mennesker, hvis Næring Videnskaben er. Troen er for Mennesker, som mere bevæge sig indenfor Fantasiens Omraade, eller som fuldstændig hengive sig til deres Følelser; men de, som tænke, kunne ikke tro; de mene, at det vilde nedværdige dem, om de underkastede sig Troen. Disse stolte og hovmodige Mennesker glemme, at i Løbet af 19 Aarhundreder have de største Aander, de genialeste Mennesker kastet sig paa Knæ tilligemed Barnet, for at sige med det: *Credo, jeg tror!*

En anden Aarsag, hvorfor disse Lærde ikke ville tro, er, at de ikke ville underkaste sig Noget, som de selv ikke have udfundet. De ville ikke føres af Nogen, end ikke af Gud. Deres Fornuft vil være uafhængig; men underkaster den sig Troen, saa maa den lade sig føre; derfor: Krig imod Troen!

Men Troen, siger man fremdeles, vil paanøde vor Fornuft Sandheder, som den ikke forstaar og fatter.

Ja, uden Tvivl ere disse Sandheder ophøjede over vor Fornuft, *men aldrig imod den*. Behøver man at forundre sig derover? Nej, Gud er en uendelig Aand, hvis Visdom er uendelig og uendeligt overgaar den menneskelige Visdom. Er det saa forunderligt, at der for den svage menneskelige Aand hersker Mørke angaaende det, som Gud har aabenbaret?

Men jeg vil kun tro det, som jeg forstaar. — Hver Dag, ja hvert Øjeblik handler du imod denne din Protest. Vi ere omgivne af Hemmeligheder. Vi tænke; men kan nogen lære Tankens Mekanisme at kjende. Nej. Vi mindes Ord, som vi have hørt for 30 eller 40 Aar siden, vi mindes Ting, som vi have set i Ungdommen. Hvorledes sker dette? Hvor, i hvilken Krog af Hjærnen laa disse Sager skjulte? Det er en Hemmelighed! Hvorledes udvikler Livet sig fra Begyndelses-Cellen? Det er en Hemmelighed! Hvorledes kan Frøet gjennembryde Jorden, spire i Vejret og bære de skønneste Aks? Det er en Hemmelighed! Hvad er et Støvgran? Det er kun lidet overfor vor Forstand og dog spotter det Videnskaben. Om vi ogsaa analysere og tyve Gange analysere det, saa bliver der dog altid noget tilbage, som vi ikke kjende, en Hemmelighed? Hvad er Elektricitet? Man kjender dens nyttige Anvendelse, dens uimodstaaelige Magt, men hvad er den? En Hemmelighed! Jeg kjender, sagde en lærd Videnskabsmand, Tiltrækningskraftens Love, men ikke dens Væsen. Men I tro imidlertid paa alt dette; I tro altsaa alle Vegne paa Hemmeligheder. Men paa Religionens Hemmeligheder ville I ikke tro. Det er sandelig hverken oprigtigt eller loyalt!

Men ved Troen bliver vor Fornuft til en Slave; derfor ville vi ingen Tro have! — Der gives et dobbelt Slaveri: et hæderligt Slaveri og et vanærende Slaveri. Er jeg en Slave af Gud, af Sandheden, af min Ære, af mine Pligter, saa er mit Slaveri hæderligt. Men er jeg

en Slave af mine Lidenskaber, af Vildfarelsen, saa finder jeg mig i et vanærende Slaveri.

Man taler i vore Dage saa meget om Fritænkeriet; man anser det saa at sige for en Ærestitel at være Fritænker. Fritænkeren vil ikke vide af Religion at sige, fordi han ikke vil være en Slave af Troen. Men han er den bedrøveligste Slave, som tænkes kan. Han vil ikke tro, hvad Gud siger; men hvad Fornuften, den stakkels, saa let vildledte Fornuft siger, det vil han nok tro; han er en Slave af Fornuften. Han vil ikke tro Gud, men et Menneske, som frækt og uden Grund fornægter alt Overnaturligt; han er en Slave af et Menneske. Han vil ikke tro Gud, men den offentlige Mening, Tidsaanden, sin Avis tror han; som en tro Discipel af Tidsaanden, af sin Avis søger han der, hvad han skal tænke og tro. Derfor siger jeg ogsaa, at den saakaldte Fritænker er en Slave og aldeles ikke kjender til at tænke. En Slave er han, fordi han er lænkebunden til Vildfarelsen; en Tænker er han ikke, thi han hører kun, og hvad han tænker det laaner han af dem, som undervise ham i Vantroen; han tænker slet ikke selv. Den sande frie Tænker alene har Aand. Han kjender ikke til Vildfarelsens Lænker, ikke til den offentlige Mening, ikke til det slette Tidsskrift; han er den sande Tænker; thi Guds Tanker gennemtrænge ham.

c. En tredie Hindring for Troen er *Lidenskaben*, Hjærtets Fordærvelse. Dette er den oftest miskjendte Grund til Vantroen. Dersom Religionen ikke indskrænkede vor Villie, ikke stred imod vore Lidenskaber, vilde uden Tvivl Mange tro. Men fordi Religionen fordrer Ofre, derfor ville I ikke tro. Naar I forkaste Religionen, har det saa maaske sin Grund i, at I ved at studere og betragte den have fundet, at den er falsk? Nej! Da Ungdommen endnu blomstrede i eders Sjæl, vare I ogsaa troende; men fra den Dag af, da den begyndte at visne, visnede ogsaa eders Tro. Da Lidenskaberne

bleve stærke, havde I ikke Kraft nok, til at bringe dem til Taushed, og eftersom Religionen hindrede eder i at tilfredsstille dem, saa have I kastet Religionen bort.

Hvorfor vende I ikke tilbage til Troen? Lidenskaberne hindre eder deri. I skulle tænke efter, anstille Betragtninger over Gud, over Sjælen, over Evigheden, men Lidenskaberne skjænke eder ingen Tid dertil. Ikke paa Gud, paa Sjælen, paa Evigheden skal du tænke, men paa mig; saaledes tilraaber Lidenskaben eder.

Endog for den gode Villie er Lidenskaben en Hindring. I føle, at Sandheden berører Sjælen; at eders Sjæl ønsker at vende sig til det Gode. Saa finder man paa alle mulige Grunde, for at kvæle denne Sandhedens Stemme, man søger alle Vegne Vaaben mod Troen, for at blive fri for den. —

Endnu nogle faa Ord om Midlerne, som maa benyttes imod disse Hindringer. Har man mistet Troen ved en eller anden af de Hindringer, som jeg har omtalt, saa maa denne Hindring først forsvinde. Derfor skal man 1. lade sig undervise og belære. Det kan ske ved Hjælp af religiøs Lektüre, f. Eks. Bossuet, Fenelon, Masillon, Lacordaire, Hettinger, og ved at underholde sig med Personer, som ere i Stand til at undervise os i Troen, navnlig med Præsterne; og endelig søge man sig ogsaa en Ven, som selv er troende, og for hvem man kan fremlægge i al Fortrolighed sine Trostvivl. 2. Dernæst maa Stoltheden og Lidenskaberne overvindes. Men dette kan Mennesket ikke alene ved sin egen Kraft; han er for svag; vi trænge til mere end blot til vore naturlige Kræfter, vi trænge til *Guds Naade*, som vi imidlertid kun kunne opnaa ved *Bønnen*. Vi maa derfor ogsaa bede, bede om Guds Naade. Gjøre vi det, saa kunne vi atter finde Troen og Sjælefreden, og med dem Guds Børns sande Frihed, og fulde af Glæde udraabe vi da med den kongelige Salmist: „Mine Lænker har du sønderbrudt, o Herre!“

Timebønnen i Middelalderen.

Til nærmere Belysning af det kirkelige Liv i Norden ved Slutningen af Middelalderen tjene blandt andet nogle Andagtsøvelser, som vel ikke bleve strængt fordrede af Kirken, men dog anbefalede, og ved hvilke Folket søgte og ogsaa fandt Tilfredsstillelse af sin religiøse Trang. Mange nøjedes nemlig ikke blot med at høre Messen, baade paa Søn- og Hverdagene, men bivaanede ogsaa flittigt de andre kirkelige Andagter. Deriblandt skulle vi fremhæve de kirkelige Timebønner, som bleve bedte eller afsungne. Det danske Folks Deltagelse i dem synes at have været meget levende. Skjønt der kun foreligge faa direkte Efterretninger herom, have dog mange Kjendsgjerninger dette flere Gange daglig gjentagne Kirkebesøg til bestemt Forudsætning; saaledes de Leveregler, som allerede i den tidligere Middelalder en Fader gav sin i Skandinavien rejsende Søn,*) hvorved det bliver denne paalagt at staa tidligt op og først bivaane saa mange Officier og Messer, som muligt; han skulde derhos bede alle de Bønner, som han kunde udenad. Utvivlsomt have mange andre fulgt dette Raad i Middelalderen.

Man maa saa meget mere antage dette, som Lucidarius, en Folkebog, af hvilken Almuen gennem hele Middelalderen hovedsagelig øste sine Kundskaber for det religiøse og borgerlige Liv, udførligt beskjæftiger sig med disse Officier eller Timebønner**). Den anordner simpelthen: man skal bede Timebønnerne hver Dag; thi hele Verden skal lovprise vor Herre Jesus Kristus. I Særdeleshed skulle Klerkerne gjøre det;

*) Nyerup. R., Tilstanden i Danmark og Norge i ældrø og nyere Tider. I. Bd. S. 176.

***) I den danske Lucidarius, første Gang trykt 1510, paany udgiven af Brandt. S. 6—10.

thi de ere forpligtede dertil og hvis de forsømme det, saa begaa de en Dødssynd og ere i Band.*)

Ogsaa i Bønnebøgerne ved Slutningen af Middelalderen spille Timebønnerne en fremragende Rolle, selv om ogsaa den hellige Messe stødse forbliver Hovedsagen, og denne da ogsaa bliver omtalt endnu udførligere af Lucidarius. Vi maa derfor antage at Folket flittig overværede disse Officier, idet det derved gik ud fra den Tanke, man maatte frem for alt besøge Kirken, for at tilbede og forherlige Gud, og at dette skete paa den direkte Maade ved Korsangen. Ogsaa kun denne Synsmaade og Forventningen om en levende Deltagelse, kunde bringe Erik af Pommern, Konge af Danmark, Norge og Sverig, paa den Tanke, at ville indføre en „evig“ Korbøn i talrige Kirker i de tre nordiske Riger. De Gejstlige skulde, to og to Dag og Nat igjennem, bede deres Timebønner, saaledes at Gud uden Ophør blev forherliget. **) Her gik han dog imidlertid for vidt, idet han derved vilde tvinge Kirkerne til enten at ansætte flere Klerke, end de forhaandenværende Midler tillode, eller at paabyrde de allerede Ansatte Pligter, som de ikke havde. Planen strandede da ogsaa ligesom de fleste andre af denne Konges, men turde derfor ikke være mindre betegnende for de Anskuelser, som den Gang vare de herskende.

Hvad Kong Erik ikke formaaede at indføre, det

*) Det er uden for al Tvivl, at Lægfolk i Middelalderen have efterkommet denne Opfordring og bedet Timebønnerne, hvad enten dette nu skete i deres Hjem eller i Kirken. Den h. Knud blev saaledes myrdet, da han i Sct. Albani Kirke i Odense lod synge Vespør for sig og sine Ledsagere. Grev Geert af Holsten blev ihjelslaet i sin Bolig i Randers, da han bad Timebønnerne med sin Kapellan.

Endnu om Maria den Katholske af England beretter den venetianske Gesandt Michiel, at hun daglig bad Timebønnerne med sine Kapellaner, (Zimmermann, S. J. Maria die Katholische. S. 155).

**) Helveg: Den danske Kirkes Historie. Bd. II S. 228.

blev i det mindste til Dels opnaaet enkeltvis gjennem Stiftelser. Stiftelser for Afholdelsen af kirkelige Timebønner vare meget talrige i Danmark, navnlig gjælder dette om Officierne for de Afdøde, som ogsaa endnu ved Slutningen af Middelalderen bleve oprettede i stort Antal. I Ribe bestemte Biskop Hartvig Juel 1493, at daglig skulde saavel Dagens Breviarbøn som den saligste Jomfrus Timebønner overholdes. For at begge Dele imidlertid kunde ske med saa meget desto større Andagt, skulde disse Officier for Fremtiden afholdes i to forskellige Kor. Det følgende Aar tillagde han dem det nødvendige Opland, for til evige Tider at sikre de marianske Officier. *) Endnu 1534 lode nogle holde Vesper for sig alene. **)

At man flittig bivaanede disse Officier, fremgaar endvidere deraf, at man inddelte Dagen efter de Tider, paa hvilke forskellige Dele af Breviaret blev reciteret, og at der endog dannede sig egne Benævnelser derfor. Det, som blev reciteret Kl. 8, hed Ottesang, om Eftermiddagen eller Aftenen: Aftensang, om Natten: Natte-sang. I sin Fasteundervisning forudsætter Christiern Pedersen, at Enhver kjender Tiden, paa hvilken de forskellige Timebønner bleve afholdte.

Saa dybe Rødder havde Korbønnen slaaet i Folkets Bevidsthed, at man ved Reformationens Indførelse holdt det for raadeligt, foreløbig at bibeholde samme. Saavel Domkapitlerne som de Klostre, der bleve bestaaende, afholdt endnu længe deres Korbøn.

*) Kinch J.: Ribe Bys Historie. S. 397, 399.

**) Poul Eliesen i sin Oversættelse af Erasmus' Skrift: De amabili Ecclesiae concordia, i Forklaringen af den 83. Salme. Om een Christelig forening. D verso.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Søndags begyndte Pater *H. Lange's* sine *franske Konferents-Prædikener* i Sct. Ansgars Kirke. Allerede en Time før Tiden var Kirken fyldt indtil Trængsel af en distigueret Tilhørerskare, som fyldte alle Stolene og stod tæt sammenstuvet i alle Kirkens Gange. Blandt de Tilstedeværende bemærkedes Medlemmer af det franske, østerrigske og russiske Gesandtskab tilligemed en Del Medlemmer af Aristokratiet. Tirsdag og Torsdag var Kirken lige saa godt fyldt, og, efter det Ydre at dømme, lyttede de Tilstedeværende med spændt Opmærksomhed til Paterens glimrende Foredrag, i hvilket man i lige Maade fængsles af de ydre Former, Sprog og Gestus, og af det logiske og klare, overbevisende Indhold. Et svagt Billede af de to første Foredrag bringe vi vore Læsere denne Gang her i Bladet og haabe at finde Plads ogsaa for nogle af de følgende. Hovedstadspressen har gennemgaaende omtalt Pater Lange, der optræder i sin Ordensdragt, paa en sympathetisk Maade som en „usædvanlig veltalende Mand, hvis Figur, Ansigt, Stemme og Gestus føjer sig sammen til et harmonisk Hele, og hvis Foredrag er udviklet til den højeste Kunst“.

— Sct. Ansgars Kirke har i disse Dage modtaget en ny Prydelse, en overordentlig smuk *Korsvejsstation*, udført i polychromeret Relief og indfattet i en til Kirkens Stil svarende solid Egetræsramme. Korsvejsstationen, som er den fjerde i Rækken og fremstiller „Jesus, som møder sin hellige Moder,“ er udført i Mayers kirkelige Kunstanstalt i München. For dem, der elske Gudshusets værdige Udsmykning er der her aabnet et nyt Felt, paa hvilket de kunne yde deres Skjærv, ved efter Evne at bidrage til, at de øvrige gamle og falmende Olietryk lidt efter lidt kunne blive ombyttede med lignende kunstneriske Stationer.

Mexiko. Ifølge Meddelelse fra New-York er Ærkebiskoppen af Mexiko den 4. Februar afgaaet ved Døden.

Berlin. (En mærkelig Tilstaaelse.) „Deutsch-evangel. Kirchenztg.“ skrev fornylig Følgende: „Man kan endnu spørge om, hvorved har *Rom* opnaaet denne bestemmende Stilling? *Kulturkampen* alene med dens Fejl har ikke fremkaldt den. Det er meget mere paa *Kirkens Enighed*, dens Biskoppers Autoritet, dens frie Bevægelser, dens kraftige Agitation at den romerske Kirkes store Position hviler. Vi Evangeliske ere *uenige*; den Ene under ikke den Anden, den ene Retning ikke den anden et Forspring. *Vi have ingen Autoritet*; Staten er *ikke længere en kirkelig Autoritet* for os, og *den kirkelige Øvrighed* er overhovedet ikke i Besiddelse af nogen gennemgribende Autoritet. Vi mangle Frihed; Staten kan ikke bestemme vore Livslinier. *Den romerske Kirke* holder ogsaa i Periferien alle Omraader besatte; Politik og det sociale Spørgsmaal, Pressen saa vel som det øvrige offentlige Liv ere dens Domæner. Vi have i Modsætning til Guds Riges Tanker, kun indskrænket os til *Lærdomme og Lærestridigheder*, saa at selve Folkelivets store Omraade paa mange Maader er gaaet tabt for os og Læren ved Betoningens Ensidighed ogsaa kommen i en falsk Stilling . . . Fordi vi ingen Kirke have, have vi heller ikke Kraft til at vidne fuldtud om Sandheden, at vinde Sjæle for den og at opvække Aander. Theologien mangler positiv kirkelige Videnskabsmænd, Sogneembederne mangle populære, aandssalvede Prædikanter. Menighederne mangle Liv og Kirken mangler Omvendelse. Heri ligger Grunden til vor dybeste Ulykke“. Ærligt talt af en luthersk Kirketidende.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Februar. 2. Søndag i Fasten. — 23. M. Petrus
 Damianus, Biskop og Kirkelærer. — **24. Ti. Mathias, Apostel.**
 — **25. O. Margaretha af Cortona, Bodfærdig. — 26. To. Petri**
 Bispestol i Antiochia (s. 22. ds.) — **27. F. Ihukommelse af Frel-**
 serens h. Ligklæde. — **28. L. Ferialdag.**
Søndag den 1. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Sct. Ansgars Kirke. Hver Søndag, Tirsdag og Torsdag
 i Fastetiden om Eftermiddagen Kl. 8 holder den højærv. Domini-
 kanerpater H. Lange fransk Konferents-Prædiken.

Fredag Aften Kl. 8 holdes Korsvejsandagt og Søndag
 Aften Kl. 6 Fasteprediken.

Angariusforeningen. Søndag den 22. Februar efter
 Højmessen i Sct. Ansgars Kirke afholdes den aarlige General-
 forsamling. Regnskabet fremlægges. Valg af Formand og Be-
 styrelsesmedlemmer foretages. Mødested: Bredgade 64, 1. Sal.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 22. Febr. efter
 Højmessen i Sct. Ansgars Kirke. Mødested: Bredgade 67, 2. S. o. G.

Sct. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag
 den 22. Febr. umiddelbart efter Elisabethforeningen og i samme
 Lokale. Mødetid henad Kl. 12. Medlemmerne afgive Beretning
 om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye
 Adresser for det kommende Kvartal.

Sct. Josefs Gilde. I Marts Maaned festligholder Gildet sin
 5-aarige Stiftelsesfest, med Optagelse af nye Brødre samt General-
 møde. Paa Generalmødet vil blandt andet blive Valg af en For-
 mand, en Kasserer og en Repræsentant for 1. Kreds.

Alle de ærede Brødre indvarsles herved til det sidste for-
 beredende Møde før Stiftelsesfesten; det afholdes Mandag d. 2.
 Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften, Bredgade 67, 2. Sal.

Svendeforeningen. Søndag den 1. Marts vil den højærv.
 apostoliske Præfekt holde Foredrag i Svendeforeningen, hvortil
 Æresmedlemmerne venligst indbydes.

Bestyrelsen.

Sct. Ansgars-Bonifaciuskollekten den 1. Febr. har indbragt:
 Kjøbenhavn: Sct. Ansgars Kirke 16 Kr. 50 Øre; Jesu Hjertes
 Kapel 29 Kr. 27 Øre; St. Josefs Kapel 5 Kr. 50 Øre; St. Maria
 Kapel 2 Kr. 27 Øre; Ordrupshøj 15 Kr. 90 Øre; Odense 12 Kr.
 25 Øre; Svendborg 6 Kr.; Kolding 10 Kr.; Fredericia 12 Kr.;
 Horsens 3 Kr. 17 Øre; Aarhus 10 Kr. 59 Øre; Randers 26 Kr.
 35 Øre. — I Alt 149 Kr. 80 Øre.

Kjøbenhavn d. 12. Februar 1891.

B. Hansen Dr. th., Sekretær.

Vincentskonferentsernes Generalmøde finder Sted Søndag
 den 1. Marts Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ Form.

Rasmussen & Olsen. — Kjøbenhavn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 9.

Søndagen den 1. Marts.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's tredje og fjerde Foredrag. Lidenskab og Videnskab. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Pater H. Lange's tredje Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Mine Brødre! Naar I ønske at lære et arkitektonisk Kunstværk, f. Eks. en Domkirke, nøjere at kjende, saa betragte I ikke blot det Ydre, men I gennemforske ogsaa det Indre i alle dets Enkeltheder, I beundre dens korrekte Stil, I forbavses over hele Bygningens Majestæt og fryde eder over alle de Kunstskatte, som den indeholder.

Saaledes bør man ogsaa gjøre det med *Religionen*. Religionen er en herlig Bygning, ikke oprejst af Menneskehænder, men opført af den højeste Kunstner, af Gud selv. — Et stort, et overmaade stort Antal Kristne kjende kun det Ydre af denne Bygning. De have aldrig betragtet det Indre. Religionens Hemmeligheder

ere i deres Øjne ikke andet, end en Række tomme og tørre Formler, som kun lægge Beslag paa Aanden, kun sige den noget, men lade Hjærtet tørt og uberørt. Saaledes vide I f. Eks. Alle, at Gud er stegen ned til os, har lidt for os; men føle I, hvad der er skjult under disse Ord? Have I nøje betragtet Hemmeligheden! Have I maalt dens Ophøjethed, følt dens Kjærlighed? Nej, I ere blevne staaende foran Døren til Bygningen. Idag ville vi imidlertid træde ind i Bygningen og beundre dens Skjønhed. Vi ville nemlig betragte hele Bygningens Fundament, *Menneskevordelsens Hemmelighed.*

Gud er en Gang stegen ned til os, han er bleven Kjød og har tilraabt os: „Min Søn, jeg, din Gud, er kommen til dig; hidtil har Du ikke kjendt mig; men nu er jeg hos dig. Se mit Legeme, se mine Øjne, mine Hænder, mine Fødder. Ligesom Du, har jeg en Sjæl, som Du, et Hjærte af Kjød; dine Glæder skulle for Fremtiden ogsaa være mine Glæder; dine Taarer vil jeg græde sammen med dig; jeg er din Ledsager, din Ven, din Broder. Hidtil har det Uendelige skilt os fra hverandre; men nu har jeg overskredet det; jeg er bleven din.“ Heri bestaar Menneskevordelsens Hemmelighed. Lad os betragte den nøjere.

Alle Religioner, endog de, som ere opfundne af Mennesker, have sat sig det til Opgave, at stille Menneskets Længsel og inderlige Attraa. Imidlertid blev stedse og overalt et saadant Forsøg kun tildels eller slet ikke kronet med et Resultat. *Den kristelige Religion* alene, Guds Værk, *giver Svar paa det menneskelige Hjærtes Længsel*; den alene tilfredsstiller i højeste Maal den menneskelige *Aand* og det menneskelige *Hjærte*. Man føler saaledes, at han, som har dannet det menneskelige Hjærte, ogsaa er Religionens Kilde og Ophav. Thi Menneskevordelsen staar i *den fuldkomneste Samklang* baade med den menneskelige Naturs Trang og med den guddommelige Naturs. Den er *det storartede Svar paa det menneskelige Hjærtes Længsel*

paa den ene Side og *det guddommelige Hjertes* paa den anden Side.

Vi selv ere en mærkelig Gaade, et uopløseligt Spørgsmaal. I Verdenernes Mangfoldighed ere vi som et Atom, et Intet, og ikke desto mindre indeholder dette Intet store Hemmeligheder. Vi gaa igjennem Livet fra det Ene til det Andet, men vor Hunger efter Goder bliver ikke stillet; vi sukke, vi blive kjede af Livet, fordi vi ikke opnaa det, hvorefter vi længtes. O, stakkels Hjærte! Hvorfor denne Utilfredshed? Hvorfor dette Lede? Hvad mangler der dig? Saaledes spørge vi. *Det længes*, dette Atom længes efter *det Uendelige!* En Verden af Glæder tilfredsstillter det ikke; det Uendelige er dets inderligste Ønske. Alle, endog den Usleste blandt Menneskene, Alle føle denne Trang, denne Længsel efter at besidde det Uendelige. Dag og Nat plages vi af denne Længsel efter det Uendelige. I vore Glæder, i vore Lidenskaber, i vor Kjærlighed søge vi bestandig det Uendelige. Læg Mærke til, hvorledes Mennesket, naar det et eller andet Sted tror at se kun en Straale af Skjønheden, straks iler, flyver afsted. Hvorfor? O, det er det Uendelige, som drager ham, som med en uimodstaaelig Kraft drager ham. Men næppe ere vi i Besiddelse af dette Vrægebillede af det Skjønne, det Gode, førend vi føle os skuffede, Kalken, hvori vi haabede at finde Lyksalighedens Sødme og Beruselse, indeholder kun Bitterhed. Vi haabede at gribe Lykken i dens fuldkomne Skikkelse, og vi fandt kun en sparsommelig Del af den. O, hvilken Skuffelse for det menneskelige Hjærte, kun at opnaa en Del, skjønt det ene og alene kan tilfredsstilles af det Uendelige!

Men *hvad er da dette Uendelige?* Er det et ubestemt, fantastisk, ubegribeligt Væsen? Nej! Det er et levende Væsen, en Person, det er *Gud*. Efter dette Væsen længes vi; vi føle en aldrig tilfredsstillet Trang til at

besidde ham; vi ville omgaas med ham, forene os med ham.

Vi have en Mængde Vidnesbyrd, som bevise dette. Et ufejlbart, et almindeligt, et triumferende Vidnesbyrd herom ere Gudshusene, som man har oprejst alle Vegne i den vide Verden, for der at omgaas med Gud, for der at kaste sig paa Knæ for ham. Et andet Vidnesbyrd er Bønnen, som daglig opstiger til Gud fra Menneskenes Læber. Man har bedet i Paradiset, som man beder nu i det nittende Aarhundrede; man beder i Hinduens Pagoder, som man beder i vore herlige Domkirker; Barnet saa vel som Oldingen beder. Det er et Tegn paa, at Mennesket føler en sand, uovervindelig Trang til at besidde Gud. Gaa hen og sîg til Menneskeslægten, som beder, gaa hen og sîg til den, at Gud er for stor, for ophøjet, for majestætisk til at bønføre den, at han, ligesom bortreven af sin Ophøjethed og Storhed, slet ikke hører Menneskeslægtenes Bøn; Menneskeslægten vil overlade eder til eders lille Fornuft, men ingenlunde ophøre med at opløfte sine Hænder til Himlen, ikke ophøre med at lade sine Bønner stige op til Gud; ingen Statsmagt, ingen anden Magt vil kunne afholde den fra at bede. Have vi da ikke Ret, naar vi bestemt paastaa, at Menneskeslægten nærer den inderligste Længsel efter Gud og slet ikke kan bestaa uden Gud?

I kunne maaske indvende: Vi tro, at Menneskeslægten føler en inderlig Længsel efter Gud, at den vil tale med ham; men Gud behøver derfor dog ikke at stige ned til den; Bønnen sætter os jo allerede i Forbindelse med Gud; er dette ikke nok? Nej! Menneskeslægten véd jo ikke, om Gud svarer paa Bønnen, om Gud bønfører den. Men Menneskeslægten vil føle, vil se. Sannerne sige mig: Jeg vil se ham, høre ham, røre ved ham. Dette vil Menneskeslægten. „O, min Gud, din Stemme lyde i mit Øre, *sonet vox tua in auribus meis*,“ saaledes raaber Menneskeslægten. Det er saa sødt,

at høre en Vens Stemme. O, kunde Menneskeslægten dog høre Guds Stemme paa denne Maade! O, hvilken Fryd for Menneskeslægten, kunde den høre det sidste Ekko af Guds Stemme i Paradiset i hine fortrolige Aftentimer, da Gud fra Himlen steg ned til sine Skabninger, naar Aanden stemmes til Betragtning og Hjærtet føler sig hendraget til Andagt!

Men Menneskeslægten er ikke tilfreds med blot at underholde sig med Gud; den vil se ham; det er dens inderligste Længsel. Sidste Gang saa Menneskeslægten ham efter Syndefaldet. I hans Ansigtstræk saa de hans retfærdige Vrede, i hans Hænder hans Dommersværd, fra hans Læber hørte de den frygtelige Dom. Nu længes de efter at gjense ham og at læse i hans Aasyn Forbarmelsens Følelser, at høre fra hans Læber Tilgivelsens Ord: „Vis os dit Aasyn, *ostende faciem tuam!*“

Men endnu for lidet for Menneskeslægten vilde det være, at have hørt og set sin Gud; den vil ogsaa røre ved ham, trykke ham til sit Hjærte; først da vil den være tilfreds, naar Gud har givet den dette sidste Bevis paa sin Kjærlighed. Vil den lade sig nøje med en Gud, der er et i sin uendelige Himmel skjult Væsen, som ikke kan gribes? Nej, den vil have en Gud, hvis Hænder den kan kysse, hvis Fødder den kan væde med Angerens Taarer, fra hvis Mund den kan høre Barmhjærtighedens Ord. Det er denne Gud, efter hvem den har længtes i 4000 Aar, som den har begjæret i 4000 Aar. Hellere end at undvære ham, har Menneskeslægten villet fremstille ham i Sten, Træ, Guld og Sølv og tilbede ham saaledes. Thi hvad skulle vel disse Afguder, som oplivede alt hos de gamle Folkeslag, hvad skulle de? De vare Skriget fra Menneskeslægten, som vilde have Gud i sin Midte. O, Gud, er Du end af Sten, Træ, Guld eller Sølv, byg og bo Du hos os!

II. Vi have hørt, mine Brødre, at Menneskeslægten har sagt, at den længes efter Gud, længes efter at se,

at høre ham, at trykke ham til sit Hjærte. Gud vil paa sin Side ogsaa bøje sig ned til os. Han føler sig af sit elskende Hjærte tilskyndet til at nærme sig Menneskene, at forene sig med dem. Kunne I ikke fatte dette, saa siger jeg eder: „*Deus caritas est*“, „Gud er Kjærlighed“, den væsentlige Kjærlighed, den uendelige Kjærlighed; enhver anden Kjærlighed er kun en Gnist af denne Kjærlighed. Men hvad begjærer det elskende Hjærte? Det vil hengive sig. Naar I elskede, have I ikke gjort det uden Betingelser? Have I vel beregnet, talt? Nej! I have hengivet Alt, Tid, Hvile, Alt; og aldrig have I beklaget, at I ikke fuldstændigt have kunnet hengive eder. Se, saaledes elsker det menneskelige Hjærte, dette Hjærte, som er saa fuldt af Egenkjærlighed. Og Gud skulde ikke have kunnet gjøre det? Guds Hjærte skulde ikke være saa mægtigt i Kjærlighed, som det stakkels Menneskehjærte?!

Nej! Alt Skjønt og Ædelt, som nogen Sinde kan være tilstede i en Skabning, det er i et uendeligt Maal tilstede i Skaberen selv; Alt, hvad der findes hos os, det er uendeligt hos Skaberen. Guds Kjærlighed, Guds Hjærte, havde allerede skjænket os alt Smukt, alt Godt: Verden med dens Herlighed, vor Sjæl med dens Forstand og fri Villie, vort Hjærte med dets Frihed. Men alt dette var ikke nok for Gud; thi han havde kun givet os det, som ikke var ham selv; men nu vil han endog skjænke os sig selv: sin guddommelige Person, sit Væsen. Han vil ganske hengive sig, for at være Et med Menneskene; indtil Mennesket kan sige: Jeg er Gud; indtil Gud kan sige: Jeg er Menneske! Gud, som er Kjærligheden selv, elsker os; det er Nøglen til Menneskevordelsens Hemmelighed. Det er uhørt! ville I udraabe. Hvorledes kan det være muligt? Dette er ikke muligt, at den store Gud nedværdiger sig til os; vælger en Skabning til sin Moder, tager et Menneske til sin Plejefader! Dette er ikke muligt! Jeg svarer dig: Det er muligt, thi Gud elsker dig, o Menneske!

Se, hvorledes Mennesket handler; det ønsker helt og holdent at opofre sig for det Væsen, som han elsker; han kan kun beklage sig over sin Afmagt, og alligevel virker han Vidundere i sin Kjærlighed. Saasart han vil vise sin Kjærlighed, saa bryder han op, vandrer afsted, iler, flyver saa at sige, og der er Intet, som er for meget for ham; han agter ikke Hindringer, ikke Vanskeligheder. Hvad den menneskelige Kjærlighed gjør, det vil Guds Kjærlighed ogsaa gjøre, og i Virkeligheden har den ogsaa gjort det i Menneskevordelsen af den anden Person i den allerhelligste Treenighed. „*Quod vidimus, quod manus nostræ contrectaverunt, annuntiamus vobis*“, „Hvad vi have set, hvad vore Hænder have berørt, det forkynde vi eder.“ Saaledes har Menneskeslægten udraabt med den h. Johannes: „*Verbum caro factum est*“, Ordet er blevet Kjød og har boet iblandt os.“

O, da var enhver Længsel hos Menneskeslægten stillet, enhver Trang opfyldt! Gud var stegen herved og bleven Et med os. Menneskeslægten har med egne Øjne beundret ham i Krybben, trykket ham til sit Hjærte. Da han havde naaet Mandsalderen, fulgte den ham, lejrede den sig omkring Højenes Skraaninger, ved Søens Bredder, og lyttede med stor Begjærlighed til hans Ord; rørte først med Ængstelighed ved Sømmen af hans Klædebon, kyssede saa hans Fødder og vædede dem med Angerens Taarer, og saaledes steg den lidt efter lidt ind til hans Hjærte, hvorhen den lagde sit saarede Hoved og beruset af Kjærlighed gjentager den de trøstefulde Ord: „*Deus caritas est*“, Gud er Kjærlighed!“

O ja, Gud har elsket os; det er Menneskevordelsens Hemmelighed! Tvende Kjærligheder have omslynget hverandre: Guds Kjærlighed til Menneskeslægten og Menneskeslægtens Kjærlighed til Gud! Hvilket skjönt, trøstefuldt, ophøjet Svar paa Menneske-

slægtens Længsel og Skrig efter Gud! Intet er skjøn-
nere, intet større, intet guddommeliggere!

Og alt dette er ikke en Drøm! men den sande
Virkelighed; hvad vi ville faa at se i den næste Be-
tragtning.

Lidenskab og Videnskab.

(Sluttet.)

„Det gjaldt for Tridentinerne
... at forsvare den semipelagi-
anske Retning, der gennem hele
Middelalderen havde behersket
den romerske Kirke, thi uden at
holde paa Gjerningernes
Fortjenstlighed for Gud var
det umuligt at opretholde en hel
Række af de Institutioner, der ef-
terhaanden (?) havde fundet Ind-
gang i Kirken og nu udgjorde en
væsentlig Del af dens Liv.“ V.
12. 13.

„At det Gode mangler enhver
Selvgyldighed, er jo visselig en
i sin dybeste Grund umoralsk
Sætning, der hverken kan bestaa
for filosofisk eller theologisk Kri-
tik.“ S. 806.

„En romersk-katholsk Theolog
optræder i vor Midte og forkyn-
der ærlig og ligefrem, uden at
fordølgge noget, sin Kirkes
Lære om de gode Gjernin-
ger“, uden at denne Forkyndelse
i noget væsentligt Punkt er eg-
net til at skurre selv i det mest
lydhørte orthodoxe Øre“. S. 809.

Hvorafter kommer det, at K.-T. og de norske The-
ologer ikke føle sig stødte ved den katholske Lære om
de gode Gjerninger, medens efter Sch. den kath. Kirke
paa dette Punkt egentlig maa siges at ophøre at være
Kristendom? (cf. S. 20.) Grunden ligger sagtens deri:
K.-T. tager den katholske Kirke, som den er, og da
hører al Grund til Forargelse op; Sch. tager den, som
den ikke er, og da er det let at støde sig. I Sandhed
er det svært at sige, om Sch. nogensteds i sine Bro-
churer har leveret en galere og latterligere Karrikatur
af den katholske Kirke end i sin Fremstilling af de
her omtalte Lærdomme; Nr. 4 „Skrift og Tradition“

er mere taaget, „Nr. 6, „Marie og Josef“ mere hadsk, men noget mere forvirret og forkludret end Nr. 5, „Tro og Gjerninger“ vil det være vanskeligt at finde. Vi skulle endnu kun tilføje med Hensyn til Semipelagianismen, at Sch. tager Munden lovlig fuld, naar han siger, at den *hele* Middelalderen igjennem har behersket den romerske *Kirke*. I Følge K.-T.'s Oplysninger var det den ogsaa af ham overvurderede Nominalisme, (en filosofisk-theologisk Retning, der langt fra var *herskende* i Scholastiken), som omtrent fra 1347 til Reformationen hyldede semipelagianske Læresætninger; men K.-T. tilføjer med Rette, at det er forkert „at overføre paa Kirken som saadan Vildfarelser, der vel vare udbredte, men aldeles ikke Kirkens Lære.“ Vilde man tænke Pastor Sch.'s Tanker ud — for Logikens Skyld behøver man ikke at gjøre det; thi logisk er han ikke i sin Tænkning; hans Altsaa'er gjøre undertiden et ligefrem morsomt Indtryk — saa maatte man slutte af de i „Tro og Gjerninger“ fremsatte Anskuelser: 1) at igjennem flere Aarhundreder før Reformationen kun Enkelte „Kirken til Trods“ ikke var overvundne af Helvedes Magt, medens dog Kristi Forjættelse om Uovervindelighed gjaldt Kirken og ikke den Enkelte; 2) at intet Menneske, som levede før Kristus, det være sig Jøde eller Hedning eller troende Ikke-Jøde, var i Stand til at holde Budene og vinde Salighed, ikke én, thi ellers havde Kristus og Kristendom været overflødig; 3) at en hel Masse Steder af den h. Skrift kan tjene til at føre os i Vildfarelse; thi efter Pastoren kan der ikke være Tale om Gjerningernes Fortjenstlighed for Gud; de maa altsaa stryges, alle de Steder, som tale om Himmerige som Løn for Gjerningerne, ja, som afmaale Lønnen efter Gjerningerne, Steder, som klarere end Solen forudsætte, at Gjerningerne — NB. de Gjerninger, som udøves ved Hjælp af den guddommelige Naade — ere fortjenstlige for Gud; Pastoren taler udelukkede om Retfærdighed uforskyldt af Guds Naade,

den hævde vi lige saa strængt som han; for ham ere de gode Gjerninger kun Retfærdighedens Frugter; det er de ogsaa for os, men tillige lære vi overensstemmende med Skriften, at de ere nødvendige til at bevare og forøge Retfærdigheden og erhverve Saligheden. 4) Tilsidst vilde ogsaa Barnedaaben efter Pastorens Lære være en Latterlighed; thi hvordan skal Barnet ved Tro tilegne sig Kristus og Retfærdighed?

„Det betyder kun overmaade lidet, naar man fra papistisk Side atter foreholder os, at Maria ikke tilbedes i den romerske Kirke. Vi vide meget vel, at man i denne Kirke har en stor Færdighed i at øve i Praksis, hvad man forkaster i Theorien, og at man ogsaa for det her foreliggende Spørgsmaals Vedkommende skjuler sig bag Skoleudtryk, idet man siger, at der tilkommer Gud Latria (Tilbedelse), Helgenerne Dulia (Tjeneste) og Maria Hyperdulia (oversættes Tjeneste) Men hvor stor Betydning disse Udtryk end kunne have som Stikord, naar det gjælder om at bekæmpe Modstandere og forsvare sig mod Angreb, saa véd Enhver, der kjender noget til det religiøse Liv i den romerske Kirke, at de i Virkeligheden Intet betyde. Trods alle theologiske Forbehold tilbeder den „fromme“ Katholik ligefuldt sin Madonna, forestiller sig hende ikke blot som forbedende, men som selvvirksom for Mennesker, og efter hele den Stilling hun indtager i Kirken, og efter alle de Anvisninger, der gives „de Troende“, maatte de være mere end Mennesker, hvis de ikke gjorde det.“ VI. 21. 22.

„Det forholder sig i Virkeligheden saa, at ikke en af tusinde iblandt os har fuld, klar Redc paa vore Modstanderes virkelige Mening endogsaa i de allervigtigste Differencepunkter, end sige paa deres Begrundelse af sin Lære, og atter endnu mindre paa de mere underordnede eller periferiske Punkter i Systemet. Jeg er vis paa, at dette ikke er for meget, men ganske vist forlidet sagt. Det har altid undret mig, at man træffer saa mange Mennesker, som er saa sikre i sin Dom over romersk-katholsk Lære og Liv. Jeg har truffet særdeles mange saadanne. Men jeg har lagt Mærke til, at Dommens Sikkerhed og Skarphed gjerne staar i omvendt proportionalt Forhold til Vedkommendes Kyndighed.“ S. 797.

„Enhver iblandt os, som er kommen til Kundskab om hvad der i vore Dage læres og øves i den romerske Kirke vil vide, hvor megen Aarsag vi have til med vore Fædre at takke Gud, „at han formedelst sit Ord har hjulpet os ud af den gruelige Pavedoms Vildfarelser og har ført os til sit Naades Lys.“
VI. 45.

Krogh-Tonnings Ord gjælde ganske almindelig om protestantisk Bedømmelse af katholske Troslærdomme eller Theorier; men vi citere dem netop i Forbindelse med Schepelerns Paastand om Mariatilbedelse, fordi denne Sandhed her er mere iøjnefaldende. Om Katholikerne tilbede Jomfru Maria eller kun bede til hende for at opnaa hendes Forbøn, om de sætte deres hele Tillid til Maria eller til Jesus, er i og for sig et rent indre Faktum. Katholikerne paastaa i begge Tilfælde det sidste; Sch. véd det, han kjender og anfører deres Forklaring. Forskjellen imellem Gudstilbedelse, Helgen- og Mariedyrkelse er saa klar og let fattelig som vel muligt; ethvert katholsk Skolebarn, som er nogenlunde godt undervist, kjender og forstaar Forskjellen og ler over Protestanternes evindelige Klager over Mariatilbedelse. Dersom altsaa Sch. alligevel kan paastaa, at vi tilbede Maria, saa maa han læse noget i Hjærterne, som ikke røber sig ved noget ydre Tegn, ja som staar endogsaa i Modstrid med de ydre Tegn. Kjendskab til Hjærtets Indre tilskrives ellers i den h. Skrift udelukkende Gud, ja, det anføres endogsaa som et Bevis paa guddommelig Alvidenhed. Mon Gud skulde have nedladt sig til at aabenbare Hr. Sch. Katholikernes Hjærter, 230 Millioner Menneskers Hjærter, Hemmeligheder i disse Hjærter, som de selv ikke engang have en Anelse om? Saa længe han ikke kan bevisliggjøre

dette, antage vi at hans dristige Paastand beror paa total Uvidenhed.

„Romerkirkens Lære og Praxis med Hensyn til Maria og Josef har sit Udspring fra Hedenskabet og fører bestandig dybere ind i Hedenskabet. Her gjælder Apostlens Ord: De forventede Guds Sandhed til Løgn og dyrkede og tjente Skabninger over Skaberen. (Rom. 1, 25.)“
VI. 46.

„Der er noget gyseligt ved dette, at man har betragtet Møderkirkens Medlemmer og den store Flerhed af Kristne i Verden som halve Hedninger.“ S. 805.

Idet vi slutte vor lille Afhandling, kunne vi ikke undlade at sige Pastor Sch. vor oprigtige Tak for den Maade, hvorpaa han fører Kampen imod vor h. Kirke. Han angriber i Sandhed ikke en eneste katholsk Tros-lære, men stedse kun et Vrægebillede, han selv konstruerer og udgiver for katholsk Lære. Desuden er Sproget alt andet, end hvad det af Forskjellige blev rost for, holdt i en rolig, venlig, pastoral Tone. Der ulmer en ildedulgt Fanatisme selv under den ydre Ro, hvor den bevares; men hvert Øjeblik giver den sig Luft i lidenskabelig Udbrud og Ukvemsord og „Indignation tager, som (Kirkl. Litteraturtid.) siger, Magten“ (over Fornuften og Retfærdigheden), „Maria og Josef“ f. Eks. er skrevet med en Lidenskabelighed, som end ikke et Øjeblik kommer til Ro, end ikke en eneste Gang afbrydes af et velvilligt Ord. Pastoren kan gjerne vedblive at kæmpe paa den Maade; selve hans Angreb ere et Nederlag for ham, en Sejr for vor hellige katholske Kirke. *)

sr.

*) *Red. Anmrk.* Provst, Dr. th. Krogh-Tønning, der er Sognepræst i Kristiania, er en af Nordens første og mest ansete Theologer. Han har udgivet en Mængde videnskabelige Værker, bl. a. en Dogmatik (5 Bind), hvis Lige ikke har været udgivet hidtil her i Norden.

Pater H. Lange's fjerde Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Mine Brødre! Ved den logiske Tankefølge ere vi naaede til et Væsen, en Skikkelse, som i Løbet af 19 Aarhundreder har været en Herre og Konge for en Del af Menneskeslægten, og for mange Andre derimod en Anstødssten; et Væsen, som er udsat for Manges Had, men paa den anden Side bliver af de Bedste æret og elsket som ingen anden. Saaledes staar Verden overfor *Jesus Kristus*. Spørge vi denne Skikkelse, dette Menneske, om han i Sandhed er *Gud*. Jeg tænker, at I sammen med mig kunne besvare dette Spørgsmaal med et „Ja“, at I sammen med mig kunne tro paa den menneskeverdne Frelser.

Frygter ikke for, at jeg med Vold og Magt vil paatvinge Eder denne Slutning; tror heller ikke, at jeg ved en forfængelig Talekunst søger paa en eller anden Maade at forblinde Eder. Nej, ikke Talekunst, men Kjendsgjerninger, som jeg vil fremføre, skulle overbevise eder. I kunne selv da dømme, selv da sige: Ja, han er Gud. Themaet er imidlertid for indholdsrigt, til at det kan behandles altsammen paa én Gang. Jeg vil derfor i Dag kun omtale en Del af det i mit Foredrag.

Jesus Kristus er sandelig Gud; det lære vi først af *Profetierne*. 20 Aarhundreder i Forvejen bebudede Profeterne, at Messias skulde fødes; de nævnte hans Familie, hans Moder, hans Fødeby, Tiden for hans Fødsel; de beskrev hans Liv, hans Embede, hans Lidelser, hans Død, hans Opstandelse, hans Sejr over Verden. Dette er det mest slaaende Bevis for hans Guddom. Guds Haand viser sig her paa en tydelig Maade, thi Guds Aand alene kan vide og gjenemskue, hvad der vil ske om 2000 eller 4000 Aar. Da Jesus kom, ventede hele Verden paa ham. Suetonius og Tacitus,

disse hedenske Skribenter, sagde, at man var almindelig overbevist om, ifølge de ældgamle Profetier, at Østerlandet snart vilde faa Overhaand; thi derfra skulde Folkenes Konge komme. — Ogsaa Jøderne ventede paa hin Tid Frelseren, Kongen, som skulde frelse dem; derfor sendte de ogsaa Bud til Johannes Døberen: „Er du Messias?“ sagde de, „eller skulle vi vente en anden?“ Man ventede ham altsaa den Gang. Johannes var et ganske usædvanligt Menneske; han førte et saare strængt Liv, han lærte og talte som Profeterne. Man tror at have fundet Messias i ham; men Johannes svarer yderst beskedent: „Jeg er ikke Messias.“ — Samaritanerindens Ord vidne ogsaa om, at Jøderne den Gang ventede en Messias: „Jeg véd,“ siger hun til Frelseren, at Messias skal komme.“ Fordi Jøderne ventede saa længselsfuldt paa Messias, var det den Gang muligt for flere Agitatorer at fremkalde Oprør iblandt Jøderne; de udgave sig for Messias. Forventningen var saa almindelig, at hele Verden saa hen til dette lille Land, til Jødeland, som gjemte i sig hele Menneskeslægtens Haab.

Men førend vi betragte Profetierne nærmere, maa vi se, om disse Profetier tale Sandhed, og hvad Værd, de have; thi ogsaa Hedningerne havde deres Profetier, deres Orakler, som have havt stor Indflydelse paa disse Nationers Skjæbne, paa deres Politik, Moral og Religion. Et Eksempel er det store Orakel i Delphi. Fra alle Kanter kom man til det, for at udsørge det. I vore Dage er det vanskelig for os at udfinde, hvad man skal tilskrive Folkets Lettroenhed eller Præsternes Bedrageri; men hvad der er sikkert, det er, at aldrig er en Profeti i Hedenskabet bleven stadfæstet af den paafølgende Kjendsgjerning. Jeg er forvisset om, at Ingen kan paavise mig det Modsatte. De enkelte Tildragelser, som man hist og her anfører, ere saare usikre; man er i Tvivl om, man skal skrive dem paa tilfældige Omstændigheder eller paa Fantasiens Reg-

ning. Hvad de jødiske Profetier derimod angaar, forholder det sig ganske anderledes. Her finde vi et helt Folk, som profeterer, men som ikke vil anerkjende Messias. Det har ikke forfalsket og heller ikke kunnet forfalske Profetierne, ellers havde det vel foretaget en saadan Forfalskning, for at fornægte den Messias, som de ikke vilde anerkjende. De Kristne kunde heller ikke forfalske Skriften, thi længe før Kristus, 270 Aar før Messias's Komme, lod en ægyptisk Konge, Ptolemæus Filadelfus, det gamle Testament oversætte paa Græsk. Jøderne have endelig udbredt Profetierne i hele Verden, hvad der maa udelukke enhver Tanke om Forfalskning fra de Kristnes Side.

Men hvad lære vi af disse Profetier? Har Jesus virkeliggjort dem? Sæt det Tilfælde, at en eneste Profet 1000 Aar før Kristus havde forudforkyndt om Frelserens Familie, Fødsel, Fødested, Forældre, Liv, Lidelse og Død, og alt dette var punktligt gaaet i Opfyldelse, saa vilde dette allerede have været meget, et slaaende Bevis paa Profetiens Guddommelighed. Men her er det ikke blot en eneste Profet, men en hel Rækkefølge af Profeter, som i Løbet af 4000 Aar følge efter hverandre og profetere om Frelseren. Den ene taler om hans Familie, den Anden om hans Fødeby o. s. v.

Efter Syndefaldet aabenbarer Gud sig for vore Stammeforældre og forudforkynder dem en Messias: „Jeg vil sætte Fjendskab,“ siger han til Slangen, „mellem dig og Kvinden, hun skal søndertræde dit Hoved.“ Men fra hvilken Familie skal Messias udgaa? Hører, hvorledes Gud taler til Abraham: „Jeg vil gjøre dine Efterkommere talrige som Himlens Stjærner og alle Nationer skulle velsignes i ham, som skal fremgaa af din Sæd.“ Denne Forjættelse blev gjentaget overfor Jakob. Men Jakob havde 12 Sønner. Hvem iblandt disse tolv Sønner skulde blive Hovedet for den messianske Familie? Før sin Død, da Jakob paa sit Dødsleje lagde sine Hænder velsignende paa de omkring

Dødslejet forsamlede Sønner; sagde han til Juda: „Juda, dine Brødre skulle falde ned for dig, og Sceptret skal ikke vige fra Juda, indtil han kommer, som skal regere mit Folk Israel.“ Men Juda er Stamfader til talrige Familier; af hvilken skal Messias fremgaa? Af Jesse: „En Gren skal fremspire af Jesse, og en Blomst skal den frembringe, . . . den skal være Folkene til et Tegn“. Men af Jesse Slægt fremgik David, og Maria var atter af Davids Slægt. Med Rette kunde man saaledes kalde Messias for Davids Søn. Men David saa ham i sine profetiske Henrykkelser sidde ved Guds højre Haand. — Fra hvilken af Davids Efterkommere skal Frelseren fremgaa? Isajas svarer os: „En Jomfru skal undfange og føde en Søn, og hans Navn skal kaldes Emmanuel,“ d. e. Gud med os. Men hvornaar skal han komme? Jakob siger det: Naar Sceptret viger fra Juda; men da Messias kom, var netop det sket, som Jakob havde forudsagt. Juda havde mistet Alt, hvad der hører til et Folk, som hersker. En romersk Statholder regerede i Stedet for Kongerne af Davids Slægt. Jøderne havde ikke engang længere Ret til at dømme efter deres Lovgivning. Da Jesus f. Eks. var fangen, slæbte de ham til Pilatus, som imidlertid tilraabte dem: „Dømmer I ham!“ Men de raabte: „Vi tør ikke!“ De havde altsaa ingen dømmende Myndighed mere: Sceptret var altsaa vejet fra Juda. Haggæus siger endvidere, at Messias skal komme, naar det andet Tempel har erstattet det Første. Og Historien siger, at Jesus drog ind i det Andet. — Malakias siger: „Herskeren skal drage ind i sit Tempel, naar han er bleven forudforkyndt af sin Forløber.“ Hvilket gik i Opfyldelse i Johannes Døberens Person.

Endnu bestemtere udtaler Daniel sig i sine Profetier; han forkynder næsten med matematisk Nøjagtighed. Han siger: Fra Ordet om Gjenopbyggelsen af Jerusalem indtil Kristus, Fyrsten, skal regnes 70 Aarsuger eller 490 Aar; saa skal Messias komme og

den Salvede skal blive udryddet. 40 Aar senere skal Templet ødelægges, og Israels Folk adspredes. De 490 Aar hos Daniel fører os til Aar 37 efter Kristus, og Kristus blev korsfæstet mellem Aar 33 og 34, og 40 Aar senere blev Templet ødelagt, og Folket adspredt over hele Verden. Ord for Ord er altsaa denne Profeti gaaet i Opfyldelse.

Kunde vi maaske ogsaa faa Oplysning om, hvor Messias skulde fødes? En falsk Profet havde maaske ladet denne Konge, som skal regere hele Verden, fødes i Rom, som den Gang var Midtpunktet for det politiske Liv, eller ogsaa maaske i Jerusalem, Midtpunktet for den religiøse Videnskab. Ganske anderledes taler imidlertid den sande Profet: „Du, o Bethlehem,“ siger han, „der ingenlunde den ringeste blandt Judæ Steder; thi af dig skal fremgaa den Fyrste, som skal regere mit Folk.“

Nu kjende vi Alt: Messias' Familie, Moder, Fødested og Fødetid. Men Profeterne belære os endog om de mindste Enkeltheder i hans Liv. David ser, hvorledes Østens Konger bringe ham Gaver. Oseas kjender disse Gaver: Det skal være Guld og Virak. Isajas beskriver hans Forløber, hans Embede: Han skal forkynde Evangeliet for de Fattige, de Ydmyge, de Smaa, og helbrede de Syge. Men hvad Isajas navnlig beskriver, det er hans Lidelse. „Han har ingen Skikkelse eller Herlighed. Der er ingen Skjønhed hos ham; vi saa ham, men der var ikke Anseelse; den Sidste blandt Alle, Smertens Mand . . . Sandelig, han har taget vore Sygdomme paa sig og vore Smerter har han baaret . . . han er bleven saaret for vore Overtrædelsers Skyld . . . Gud har lagt alle vore Synder paa ham. Han er bleven ofret, fordi han selv vilde det, og han har ikke aabnet sin Mund, som et Lam, der føres hen at slagtes, og som et Faar, der er stumt for dem, som det klippe, og ikke oplader sin Mund.

Alt dette har Isajas forkyndt 1000 Aar før Messias

Komme. Er det ikke, som hørte vi selve Evangeliets Ord, der fortæller om det, som har tildraget sig. De mindste Træk i Lidelseshistorien ese blevne meddelte af andre Profeter. De have set, hvorledes han forraades af Judas ved et Kys; hvorledes man udbetalte de 30 Sølvpenge; hvorledes Pottemagerens Ager blev kjøbt for disse Penge. De have fra det Fjerne saa at sige overværet Korsfæstelsen; de have set, hvorledes Messias blev hudstrøgen, bespyttet, slaaet; hvorledes hans Hænder og Fødder bleve gjennemborede; hvorledes man kastede Lod om hans Kjortel; hvorledes den Korsfæstede gik frem af Graven; hvorledes Jøderne skulde leve adspredte uden Offer, uden Alter, uden Tempel, og hvorledes alle Nationerne droge ind i Kirken.

Dette er Profetierne; sammenligner dem med Evangeliet. Finde I Lighed eller ej? Er der vel det Mindste, som ikke er gaaet i Opfyldelse? Tilvisse, nej! Lader da enhver Fordom fare og erkjender, at Jesus Kristus er den af Gud forkyndte, længselsfuldt forventede Messias!

Jesus er altsaa den sande Messias, som skulde gjenforene Menneskene med Gud. Hans Ret er det da, at vise os, hvori denne Forening skal bestaa, at give os en Lære, som fremviser ufejlbare Kjendetegn paa dens Guddommelighed.

Jesus har givet os en uforlignelig dyb Lære, der løser alle de Spørgsmaal, som plage det menneskelige Hjærte, og løser dem paa en Maade, at det menneskelige Hjærte fuldkomment tilfredsstilles. Det er en Lære, som er let fattelig for hele Menneskeslægten. Den viser os Gud med hans Egenskaber; Den lærer Meneskets Oprindelse, Ende, Formaal at kjende. Den har afskaffet de gamle jødiske Skikke, som kun bestod i Ceremonier, for at erstatte dem med Tilbedelsen af Gud i Aand og Sandhed. Frelserens Morallære er ogsaa den reneste, den helligste, som man nogen

Sinde har set; den forfølger det Slette i Menneskehjærtet indtil dets Rod; den fordømmer Stolthed, Egenkærlighed, og ønsker, at Ydmyghed, Næstekærlighed indtil Selvopofrelse skal blomstre i det menneskelige Hjærte. Den fordømmer jødisk Farisæisme; den venstre Haand skal ikke vide, hvad den Højre gjør.

Men er Læren den helligste, saa er den ogsaa den populærste. Frelseren forstaar at bibringe de mest Uvidende den; derfor bruger han Lignelser, Parabler. De dybeste Sandheder kan han gjøre forstaaelige for de Ulærdeste. Dette er ogsaa hans Villie. I Oldtiden hos de hedenske Lærde forblev Sandheden kun indenfor de Lærdes Kreds; de dannede et Slags intellektuelt Aristokrati, som alene var værdigt til at være i Besiddelse af Sandheden. Frelseren kjender ikke dette Aristokrati; han er kommen for Alle; Alle skulle kjende og annamme hans Lære, den Rige saa vel som den Fattige, den Lærde og den Ulærde. Han talte heller ikke til de Stolte, til de Mægtige, men til de Smaa, de Ringe, de Ydmyge. „Jeg takker dig, Fader, at du har skjult dette for de Vise og Lærde, men aabenbaret det for de Ringe.“ Rigtignok ere de Lærde ikke udelukkede fra Sandheden; men kun er Videnskaben ikke den ordinære Vej til Gud; der er jo kun Faa, som kunne dyrke Videnskaben; men til Gud maa der føre en bred Vej, en Vej, som Alle kunne vandre. —

Sammenligne vi denne Lære med de Vises Lære, saa finde vi straks en stor Forskjel. Ligesom Mennesket er vidt forskjelligt fra Gud, saaledes er ogsaa dets Lære forskjellig fra Frelserens Lære. Sokrates forsker, analyserer, arbejder, gjør Fremskridt, men kun langsomt. Hos Kristus finde vi intet af dette. Hvor finde vi hos ham Fornuftens møjsommelige Eftertænkning og Overvejelse? Hvor en Hentydning til aandelig Anstrængelse, for at finde Sandheden? Hvor Tvivl, hvor Ængstelighed, hvor Fremskridt i Henseende til Sandheden? Saasnart han optræder, saasnart han taler,

saa stadfæster han. Han taler som et Menneske, der er i Besiddelse af Sandheden og ikke først behøver at søge den; han taler uden Usikkerhed. Sammenligne vi ham med Andre, saa se vi, hvor uforligneligt højere han staar over alle andre Lærde og Vise i Verden: „Aldrig har Nogen talet, som denne“.

Det er imidlertid let nok at tale, at give andre gode Raad eller endog Love; men det er ikke let selv at opfylde alt dette. Seneka skrev om Fattigdommen med en Guldpen paa en Sølvtafle, i et Værelse, der var udstyret paa det prægtigste. — Hos Jesus finde vi ikke denne Modsigelse imellem hans Liv og hans Lære. Han har undervist, men han har først punktlig gjort, hvad han lærte. I Jesus kunne vi se Hellighedens Ideal, det højeste Ideal, som Menneskeslægten nogen Sinde kunde tænke sig. Beundrer med mig denne Skjønhed, denne ideale, højeste, overmenneskelige Skjønhed.

Vi finde hos ham den højeste Aandskraft; et Hjærte, som stedse er opfyldt af Kjærlighed, af Hengivelse indtil Offer, og stedse er beredt til, at ile al Nød og Elendighed til Hjælp. Betragt ham mellem Børnene, se, hvorledes han elsker dem, trykker dem til sit Hjærte; Apostlene ville vise dem bort, men han siger til dem: „Lader de Smaa komme til mig“. Betragt ham mellem Disciplene; han er saa blid, saa taalmodig overfor dem, til Trods for deres Uvidenhed, deres Udannedhed. Mod Synderne viser han den største Barmhjærtighed. Se, hvorledes han modtager Magdalena; han kjender hendes Anger, derfor retfærdiggjør han hende ogsaa med disse Tilgivelsens Ord: „Meget tilgives der hende, fordi hun har elsket meget.“ Betragt ham, den Gang Ægteskabsbrydersken stod foran ham. Da han hævede Blikket fra Jorden, paa hvilket han havde skrevet, sagde han til Synderinden: „Har Nogen dømt dig?“ „Ingen“ sagde den Ulykkelige. „Heller ikke jeg vil fordømme dig; gaa bort og synd ikke tiere.“ Ihukom-

mer den Elskværdighed, hvormed han underviste og belærte Samaritanerinden. Og Taarerne, som han græd ved sin Ven Lazarus' Grav; som han fældede over Jerusalem, da han forudsaa dens nærforestaaende Undergang; disse Taarer vise os hans ædle Hjærte. Naar vi dertii overveje, med hvilken Højmodighed, med hvilken Heroisme han gik i Døden, hvorledes han lod sig fængsle, hvor taalmodigt han led Alt, hvor venligt han svarede endog sine Dødsfjender, hvorledes han endnu i den sidste Dødskamp bad om Tilgivelse for sine Bødler; o, da nødsages vi til at sige: Sandelig, dette er ikke et sædvanligt Menneske, det er en Gud, den sande Gud!

Jesu Kristi Hellighed var ikke blot stor og op-højet, ja den ideale Hellighed, men den var ogsaa *enestaaende, den eneste*, som kun en Gud kan være i Besiddelse af. De Hellige ere vel fuldkomne; men mellem denne Helgens Hellighed og hin Helgens er der dog Trin, som ere større eller mindre. Men mellem Frelserens Hellighed og de Helliges er der ingen Sammenligning, en Uendelighed er der mellem dem. *Hans Hellighed og deres Hellighed er væsentlig forskjellig.* Hos ham finde vi Dyder, som synes at staa i Modstrid med hverandre og som for Menneskers Vedkommende ere en Umulighed. Jesus er ydmyg, skjønt han ved, at han er den almægtige; han er lydig, skjønt han er Himlens og Jordens Herre; ingen Synd kan man finde i hans Liv; han hader Synden, og alligevel nærer han en usigelig Kjærlighed til Synderne. Denne usædvanlige, overnaturlige Hellighed er ikke tilgængelig for Menneskene. Den kan efterlignes, men den kan ikke opnaas. Den største Hellighed er kun et svagt Lys i Sammenligning med denne Retfærdighedens Sol. Alligevel efterligne Millioner og atter Millioner af Mennesker ham, og de blive desto helligere, jo mere de nærme sig deres guddommelige Forbillede. Man kan efterligne ham; der findes hos ham ikke noget Overdrevent, som hos visse

Hellige, hos hvem visse Dyder ikke lade sig efterligne. Hvem kan være ydmyg som en hellig Vincents af Paul, selvornægtende som en hellig Johannes af Korset, eiske Fattigdommen som en hellig Frants af Assisi. Men Jesus vilde ikke have noget Overdrevent i sit Liv. Han vilde være et Forbillede, som Enhver kunde og skulde sætte sig til Opgave at naa.

Alt dette er kun nogle Beviser for Jesu Kristi Guddommelighed. Hvilken Slutning kunne vi drage deraf? Kunne vi ikke allerede nu se, hvorledes Jesus har opfyldt, og det punktlig opfyldt Profetierne? Maa vi ikke derfor bekjende, at han sandelig er Gud? Og naar vi tillige se denne Kristi Læres Ophøjethed, denne hans Morals uopnaaelige Fuldkommenhed, denne overordentlige Hellighed, som alligevel med Lethed kan efterlignes; o, da maa vor Forstand i Overensstemmelse med vort Hjærte udraabe: „*Vere, Filius Dei est hic,*“ sandelig, denne er Gud“.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Lørdags afholdt *Ansgariusforeningen* sit aarlige Generalmøde, ved hvilket henved en Snes Medlemmer var til Stede. Aarsregnskabet fremviste en Indtægt af 2169 Kr. 67 Øre og en Udgift af 1819 Kr. 85 Øre, følgelig et Overskud af 349 Kr. 82 Øre. Kassebeholdningen var 875 Kr. 15 Øre mod 525 Kr. 33 Øre ifjor. Til Bestyrelsen havde Formanden, Hr. Greve *Holstein-Ledreborg*, sendt en Skrivelse, hvori han meddelte sin Tilbagetræden i Anledning af sin Bortrejse til Udlandet; ligeledes havde Foreningens mangesaarige Kasserer, Hr. Grosserer *Th. Erlewein*, sendt en Skrivelse, som underrettede Bestyrelsen om, at han af Helbredshensyn saa sig nødsaget til at nedlægge sin Post som Foreningens Kasserer. Begge de fratrædende Medlemmer bleve mindede af Viceformanden og Sekre-

tæren med anerkjendende Ord for deres varme Interesse for Foreningen og deres mangeaarige Virksomhed i den, og det foresloges af Bestyrelsen at sende dem begge en officiel Takskrivelse, hvilket enstemmigt vedtoges. Efter at adskillige Forespørgsler var blevne besvarede, skredes der til Valg, som havde følgende Resultat. Til Formand valgtes Foreningens mangeaarige Sekretær, Hr. Observator, Dr. *C. Pechüle*, til Næstformand gjenvalgtes højærv. Hr. Pastor *J. Braun*, til Kasserer Hr. Grosserer *H. Hoffmann*; Alle enstemmigt ved Kaaring. Til Sekretær valgtes Hr. Fuldmægtig *J. May* ved skriftlig Afstemning. Assistenten, højærv. Hr. Dr. th. *B. Hansen*, og de to Revisorer, Dhrr. Fabrikant *C. Feuerlein* og Lærer *F. M. Jensen* gjenvalgtes enstemmigt. Idet vi minde om Pressens store Betydning i vore Dage, rette vi en indtrængende Opfordring til alle Danmarks Katholiker om at understøtte Ansgariusforeningens literære Opgave, ved at indtræde som Medlemmer af Foreningen (2 Kr. aarlig) og at virke for Ugebladets Udbredelse ved Abonnement (4 Kr. aarlig), ved at vække Interessen for det, navnlig i Provindserne. Jo flere Indtægter, Foreningen raa-der over, desto virksommere vil den ogsaa kunne opfylde sit Hverv: Udbredelsen af katoisk Literatur i Fædrelandet, og en desto fyldigere Skikkelse vil den kunne give Ugebladet.

— Pater *H. Lange's* franske Konferentser kunne stadig glæde sig ved et talrigt Besøg. En Time før Foredraget begynder ere næsten alle Siddepladser optagne, og lidt efter lidt fyldes Gangene af Staaende, som trofast holde ud og lytte med spændt Opmærksomhed i de fem Kvarter, Foredraget varer.

— I Anledning af en Forespørgsel til Redaktionen angaaende *de nye Korsvejsstationer*, kunne vi meddele, at enhver Station koster med Told og Fragt 200 Kr. En ny Station (den 5te: Simon af Cyrene hjælper Jesus med Korset) er allerede sikret ifølge en Gave, og til en tredie Station er skjænket et større Bidrag.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Marts. 3. Søndag i Fasten. — 2. M. Karl den Gode, Martyr, Prinds af Danmark (Leo XIII's Fødsel 1810). — **3. Ti.** Ferialdag (Leo XIII's Kroning 1878). — **4. O.** Kasimir, Bekjender (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **5. To.** Ferialdag — **6. F.** Ihukommelse af Frelserens 5 Vunder (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften: Korsvejsandagt) — **7. L.** Thomas af Aquin, Bekj. og Kirkekærer.

Søndag den 8. Marts. 4. Søndag i Fasten.

Rosenkransbroderskabet afholder sit maanedlige Møde med Prædiken og Procession i Dag Søndag den 1. Marts i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften (1. Afdeling deltager i Processionen). Medlemmerne af Broderskabet og af Den levende Rosenkrans indbydes til at møde talrigt.

Sjælensesser for afdøde Medlemmer: Mandag den 2. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$, (Margrethe Müller) og Tirsdag den 3. Marts Kl. 6 (Elisabeth Barfred).

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Vincentforeningens Folkebibliothek. Bøger udlaanes hver Søndag Alten Kl. ca. 7 og Lørdag Aften Kl. 8—9. Bibliotheket er blevet forøget med 60 nye Bind, som ere blevne skjænkede til samme. Bøger kunne ogsaa bringes til og afhentes i Hjemmene. Udlaanet af Bøgerne er gratis, og enhver god Bog modtages med Taknemlighed som Gave til Bibliotheket.

Svendeforeningen. Søndag den 1. Marts vil den højærv. apostoliske Præfekt holde Foredrag i Svendeforeningen, hvortil Æresmedlemmerne og Medlemmerne af Sct. Josefs Gildet venligst indbydes.

Sct. Josefs Gilde. Mandag den 2. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften: Møde for alle Brødre.

Bestyrelsen.

Vincentkonferentsernes Generalmøde finder Sted Søndag den 1. Marts Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ Form. efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke. Mødet afholdes i Svendeforeningens Lokale, Bredgade 67, 2. S. o. G. Til den gode Sags Fremme vilde det bidrage meget, naar samtlige aktive og alle passive bidragydende Medlemmer gavede Møde, som det er Skik og Brug i Udlandets Vincents-Konferentser.

Lokalbestyrelsen.

Literatur. Udkommen er i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn og faas i alle Boglader:

P. P. Nr. 9: **St. Josef.** (Pris 26 Øre.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° II.

Søndagen den 15. Marts.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's syvende og ottende Foredrag. Lær af Josef. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Pater H. Lange's syvende Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Jesus, som opfoer til Himlen, vedbliver at leve her paa Jorden i et religiøst Samfund, som repræsenterer ham. Han leder og styrer dette Samfund, han hjælper og beskytter det. Han har givet dette Samfund det Hverv, at forkynde for Menneskene de Sandheder, som han har bragt ned paa Jorden. Dette Samfund, som Jesus har indstiftet, er *den katholske Kirke*, som vi ville vise det i vort næste Foredrag. Et herværende protestantisk Blad har spurgt, om jeg, efter at have talt til eder om Frelseren, ogsaa vilde føre eder ind i det Allerselligste. Bladet mener, om jeg ogsaa vilde tale til eder om den katholske Kirke for at føre eder derind. Mine Brødre, alene Guds Naade er i Stand til at gjøre dette; min Pligt, min Opgave er det at aabne

denne Helligdom for Eder, men ikke at føre eder ind i den. I kjende ikke den katholske Kirke; I have mange Fordomme imod den, som hidrøre fra Ukjendskab til den. Jeg vil derfor aabne denne Helligdom for eder, bekæmpe disse Fordomme og vise eder Jesus, som stadig har levet i sin Kirke og vil vedblive at leve i den indtil Tidernes Ende.

Men i Dag vil jeg dog endnu en Gang tale til eder om *Jesus Kristus*. Han holdes endog i Ære af dem, som ikke tro paa hans Guddom, de dyrke ham paa en vis Maade med Hjærtet. Og sandelig, har man et Hjærte, som er i Stand til at nære Følelse for Noget, saa kan man ikke forblive kold overfor hans ophøjede og ædle Person. Vi kjende de berømte Mænds, Heltens, Historie; men hvor findes der En, hvis Liv kan sammenlignes med Frelserens Liv? Hvor findes der en Helt, som paa nogen som helst Maade kan sammenlignes med Kristus? Naar vi mindes, at Jesus Kristus er gaaet i Døden for os, saa blegne alle Heltene i Historien overfor Jesus, vor Forløser.

Jeg vil kun i store Træk tegne Frelserens Liv for eder. En hemmelig Kraft udgik fra ham, og denne Kraft helbredte Alle, som rørte ved ham. Maatte dog af denne korte Betragtning over hans Liv ogsaa udstrømme hin underfulde Kraft, som lader eder skue det sande Lys og bevæger eders Hjærte til, at det tager imod Sandheden!

Profeterne havde forkyndt, at Messias skulde fødes i Bethlehem. Men Maria og Josef boede i Nazareth. Hvorledes kunde Jesus da komme til Verden i Bethlehem? For Gud er jo alt muligt. Augustus Tiberius udstedte et Edikt, idet han anordnede, at en Folketælling skulde finde Sted i hele Riget. Ifølge dette Edikt skulde enhver af Rigets Indvaanere lade sig indskrive i sin Fædreneby. Ediktet blev ogsaa forkyndt i Judæa. Da Josef var af Judæ Stammes og af Davids kongelige Slægt, saa maatte han begive sig til Bethlehem, for at

lade sig indskrive. Han begiver sig paa Vejen tilligemed Maria. Efter en lang og besværlig Rejse ankomme de til Bethlehem. De opsøge et Herberge, men alle Vegne er der opfyldt af Fremmede, og paa en haardhjærtet Maade vises de bort alle Vegne. Havde de været rige, havde de været ledsagede af et glimrende Følge, saa havde vel enhver Dør staaet aaben for dem; men de vare fattige, derfor er der ingen Plads mere. Hvilken sørgelig Stilling! Josef, Maria og Jesus uden noget som helst Husly! Gud kommer, han søger sig et Sted, hvor han kan komme til Verden; men enhver Dør er lukket for ham; for Gud, den almægtige Skaber, er der ingen Plads i Verden, hans Hænders Værk!

Det er stadig det samme, som gjentager sig. Hvor ofte banker ikke Jesus paa hos Sjælene, paa vort Hjertes Dør. Han kommer med sin Fattigdom, med sine Lidelser, med sin Ydmyghed, for at bekæmpe vore Lidenskaber, for at tilskynde og bevæge os til at give Afkald paa denne Verdens Goder, til taalmodigt at bære Lidelserne, til at øve os i kristelig Ydmyghed; men vort Hjerte forbliver lukket for ham. „Der er ingen Plads til dig i Dag; der er kun Plads til mine Lidenskaber, Plads til Alt, blot ikke til dig!“ saaledes tilraabe vi ham. — Jesus banker ogsaa paa Samfundets Døre; men ogsaa for Samfundet er han en Fremmed, der ikke er værdig til at træde indenfor dets Dørtærskel. Man tillukker Døren for ham i alle Samfundets Institutioner, i Videnskaben, i Literaturen, i Kunsten; alle Vegne er der lukket for ham.

Tilbagevist alle Vegne, vandrer Josef og Maria ud af Byen. Udenfor Byen finde de en Hule, der tjente til Stald — noget, som ofte forekommer i Orienten — og her kommer ved Midnatstid Himlens og Jordens Konge til Verden, Faderens enbaarne Søn. Maria, hans Moder, svøber det guddommelige Barn og lægger det i en Krybbe. Guds Søn liggende i en Krybbe, paa en Smule Straa, midt imellem to Dyr!

Se her eders Gud! Kom hid, du Rige, og betragt her din Gud i denne Krybbe, i denne Stald! Sig mig, hvem har Ret, han eller du? Har du Ret, du, som stedse tørster og higer efter Rigdom? du som stedse søger at gjøre det saa bekvemt for dit Legeme, som vel muligt? Eller har han Ret, han, som ringeagter alt dette, han, som foragtede, ja endog hadede denne Jords Goder, han, som undgik enhver Bekvemmelighed? Sammenlign, o Menneske, dine Anskuelser med hans Anskuelser, og sig mig, hvem har Ret, han eller du? — Men I, Fattige, træder ogsaa I herhen og glæder eder. Naar I føle, at Fattigdommen trykker eder haardt, o saa retter eders Blik paa Krybben! Siger til eder selv: „Det er vel sandt, jeg arbejder, jeg lider, men jeg har jo min Frelsers store Eksempel for Øje; han lider med mig; han lider for mig! Hvilken Kraft giver det mig ikke i mine Lidelser! Jeg er født i Fattigdom, men min Moder kunde dog lægge mig i en Vugge; Jesus derimod ligger i en Stald, paa noget Halm, i en Krybbe!

Næppe er Frelseren født, førend Englene sprede sig over Omegnen og forkynde for Hyrderne Frelserens Fødsel ved deres jublende Sang: „*Gloria in excelsis Deo*, Ære være Gud i det Høje, og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie.“ Englene begive sig til de fattige Hyrder og ikke til de Rige, til de Lærde, til de Mægtige, ikke til Kongen; de ville først bringe det glade Budskab til de Fattige, til de Lave, til de Smaa. Hvorfor? Hvorfor foretrækker Gud disse simple, uvidende Mennesker? Fordi dette Barn senere hen skal udraabe: „Jeg er kommen, for at forkynde Evangeliet for de Fattige.“ De bleve hidtil traadte med Fødder; men jeg vil atter oprejse dem. Dette Barn skulde senere hen sige: „Jeg takker dig, Fader, fordi du har skjult dette for denne Verdens Vise, men aabenbaret det for de Fattige og Ydmyge.“ Derfor har Barnet villet være fattigt. O, glæd dig derfor, du Fattige, se din Gud kommer fattig og nøgen til

dig, for at trøste dig! — Naar Gud først lod sit Komme forkynde for Hyrderne, saa havde det sin Grund i, at disse Hyrder ogsaa vare enfoldige, retfærdige, uden Fordomme. Gud foretrækker denne Enfoldighed, denne Redelighed, dette aabne Sindelag, frem for al Videnskab i Verden. Deraf kunne I let forstaa, hvorfor hist og her lærde Mænd, store Tænkere ikke vare i Stand til at naa til Sandhedens Erkjendelse; de vidste end ikke, hvorfra de kom, hvorfor de vare komne til Verden, hvorhen de skulde gaa; idet de dreve omkring paa Videnskabens store Hav, vare de ikke i Stand til at fastklamre sig til noget, og efter at de længe havde vanket om i Uvished, gik de til Grunde i Tvivl og Vildfarelser. Men fattige Arbejdere derimod, som i Verdens Øjne ikke vare i Besiddelse af nogensomhelst Videnskab, svømmede saa at sige i et overnaturligt Lys; paa ethvert vigtigt Spørgsmaal i Henseende til Tiden og Evigheden kunde de give det rigtige Svar og med sikre Skridt vandrede de hen imod et bestemt Maal. — Som jeg har sagt, denne mærkelige Kjendsgjerning har sin Grund i, at Gud lettere aabenbarer sig overfor de Fattige, de Ydmyge. — Hvad bør I da gjøre, I Lærde, I Videnskabens evige Jøder? Hvad mangler der eder? Lægger vel Mærke dertil! Ønske I at tilegne eder Sandheden, den sikre Sandhed, Dyden, den befæstede Dyd, — trætte, som I ere, af den lange Omflakken i Tvivl og Vildfarelser — saa lærer at have et redeligt og enfoldigt Hjærte, bliver som smaa Børn; thi „sandelig siger jeg eder, dersom I ikke blive som Børn, kunne I ikke gaa ind i Himmeriges Rige.“ Ja, vorder enfoldige, jager Hovmodet og Stoltheden bort, beder Gud om Lys, og Gud vil skjænke eder det i Overflod; Gud skjuler sig kun for de Hovmodige, men for de Fattige aabenbarer han sig.

Endskjønt Jesus saaledes har foretrukket de Fattige, har han dog ingenlunde udelukket de Rige. Han kaldte dem i de østerlandske Kongers Person. — Disse

Vise vare Høvdinge for deres Stammer, de vare rige og mægtige, men de vare ogsaa Lærde, Tænkere, Vise, deres Nations Granskere og Astronomer. De opdagede en usædvanlig Stjerne. Ifølge deres Nations Overleveringer vidste de, at denne Stjernes Tilsynkomst skulde forkynde Messias' Komme, og paa samme Tid følte de deres Hjærte bevæges af den guddommelige Naade; de vilde opsøge dette Barn, denne Konge, og frembære for ham deres skyldige Hyldest. De begive sig paa Vejen, drage til Jerusalem og søge der den nyfødte Konge. Efter at de ere ankomne til Jerusalem, forsvinder Stjærnen. Dette var en stor Prøvelse for dem. Gud vilde paa denne Maade prøve deres Udholdenhed, deres Troskab.

Hvor ofte hænder det ikke ogsaa for os, at vi blive prøvede og hjemsøgte paa vor Vandring gennem Livet: Sørgmodighed, Ulykke, vore Nærmestes Død og andre Fjender af den menneskelige Lykke falde over os! Gud prøver saaledes vor Troskab. Naar vi kunne være ham tro i Lykkens Dage, saa tør vi heller ikke forlade ham i Prøvelsens Tid. For Mange ere rigtignok Prøvelserne en Aarsag til Omvendelse og til en endnu inderligere Forening med Gud; men Andre fjærne sig derimod fra Gud, de fortvivle og gaa til Grunde i Synden. Dette er i saa Tilfælde ikke Guds Skyld, men deres onde Villie er Skyld deri. — De hellige tre Konger blive ikke modløse, fordi Stjærnen er forsvunden. De begive sig til Herodes og spørge ham: „Hvor er Jødernes nyfødte Konge? Thi vi have set hans Stjerne i Østen og ere komne for at tilbede ham!“ Herodes forfærdes; han ser i Barnet allerede en Modstander, thi han er jo selv Jødernes Konge. Men han har straks fattet den Beslutning, at han snart skal blive fri for denne nye Modstander. Et Mord koster ham jo intet. Han lader hasteligen de Skriftkloge kalde og spørger dem om, hvor den nyfødte Konge, hvor Verdens Messias skal fødes. I Bethlehem, fik han

til Svar. De Vise begive sig straks paa Vejen, udenfor Byen have de den Glæde at gjense Stjærnen, som saa fører dem til Bethlehem og bliver staaende oven over Stalden. Kongerne træde indenfor og finde der det guddommelige Barn. En Naadestraale viser dem straks, at dette Barn, som hviler der i Krybben, er den forjættede Messias; de tilbede ham og ofre til ham deres Gaver. Efter at de samvittighedsfuldt have forrettet dette og saaledes nøje fulgt den guddommelige Naades Kaldelse, vende de atter tilbage til deres Land; men paa Engelen Befaling slaa de ind paa en anden Vej, for ikke at vise Herodes Frelserens Fødested. Hjemkomne, forkynde de, hvad de havde set og udbrede Budskabet om Frelserens Fødsel; de blive Apostle for deres Medmennesker; for deres Undersaatter. Et herligt Mønster for eder alle! I skulle alle være Kristi Apostle iblandt eders Medmennesker, i eders Familie. I have den Lykke at kjende Messias, I kjende ogsaa Menneskenes ophøjede Maal, I kjende de Sandheder, som Messias har forkyndt, og som skulle gjøre eder evindeligt lykkelige, I kjende alt dette, og I skulle ogsaa meddele det til alle, som omgive eder; I skulle ligesom fordem Arkimedes, da han efter lang Søgen havde fundet Løsningen af en vanskelig Opgave, udraabe: „Endelig har jeg fundet det!“ Jeg har fundet Sandheden. Sandheden er et Talent, som vi skulle lade bære tusindfoldig Frugt. Jeg vil ikke sige, at I skulle prædike paa de offentlige Torve og i Gaderne, men I finde ellers de hundrede og atter hundrede Lejligheder til at sige et eller andet godt Ord, som ofte kan oplyse et Menneske; I kunne hist og her give et godt Raad; hindre og udrydde Fordomme. Men navnlig skulle I ved en ægte kristelig Livsvandel, ved et godt Eksempel, være som Apostle. Eders Liv skal stemme overens med Evangeliets Grundsætninger; de første Kristne vilde aldrig have omvendt Verden, dersom de ikke havde ført et ægte kristeligt Liv. Tro I,

at Nogen med eders lunkne, liberale, overfladiske Kristendom vilde have omvendt Hedningeverdenen? Nej! I deres Aarer flød andet Blod end i eders Aarer. I Ordets fuldeste Betydning vare de Kristne, de vare andre Kristusser i deres Livsvandel. Vilde I omvende Verden, saa vorder Kristne, som de. — Ogsaa ved eders Kjærlighed til Næsten kunne I være Apostle. Man skulde tro, at I aldrig havde læst i Evangeliet; I vide ikke, hvorledes Jesus opfatter Kjærligheden til Næsten. Jesus har selv skabt Kjærligheden til Næsten, han har indført i Verden Kjærligheden til de Smaa, til de Fattige. Han har saa at sige forgudet de Fattige, idet han er blevet dem lig: „Hvad I have gjort imod den mindste iblandt mine Brødre, det have I gjort imod mig.“ Betragte I de Fattige fra dette Standpunkt? I tilkaste dem maaske et Pengestykke og mene, at I dermed have opfyldt Næstekjærlighedens Pligt. Nej, den sande Kjærlighed til Næsten bestaar i, at man paa en vis Maade hengiver sig selv, I skulle vise de Fattige Hengivenhed, Offervillighed. Hvor mange er der vel iblandt eder, som ere her tilstede, iblandt eder, som kalde eder Evangeliets Børn, hvor mange er der vel, som besøge de Fattige, de Syge i deres fattige Stue? Hvor mange sætte sig ved den fattige Arbejders Sygeleje, for at høre paa hans Klager, for at trøste ham, for at gjenopvække i hans Hjærte Tro, Haab og Hengivelse i Guds Villie? O, mine Brødre, opfattede I Kjærligheden paa denne Maade, saa vilde I være i Stand til at virke Vidundere af Omvendelser og være sande Kristi Apostle iblandt eders Medmennesker! I kunne ikke alle være Theologer, for grundigt at forkynde Religionen for de Fattige, men I kunne alle paa en praktisk Maade forkynde Kristi Lære, hvad jeg netop har vist eder, og saaledes vinde Sjæle for Kristus, idet I ved eders Hjærtes Kjærlighed aabne deres Hjærte og Aand for de evangeliske Sandheder. — —

Næppe ere de Vise dragne bort, førend Herodes

mærker, at han forgjæves venter paa deres Tilbagekomst. Hvad han fra Begyndelsen af havde besluttet, det lader han straks udføre. Han lader alle Drengébørn, som vare to Aar og derunder, ihjelslaa i Bethlehém. „Jødernes nyfødte Konge,“ saaledes tænkte han, „vil paa denne Maade være ryddet af Vejen.“ Men Gud vaagede over sin Søn. Josef flygter med Maria og Jesus til Ægypten, hvor de opholde sig, indtil Herodes er død. Underrettet derom af en Engel, vender Josef atter tilbage til Nazareth. Her hennrinder i al Stilhed Frelserens forborgne Liv. Ukjendt af Verden, sine Forældre underdanig, arbejder han som den Fattigste i Verden; under Lidelser, under Lydighed, under Arbejde forbereder han sig til sit offentlige Lærerembede.

Lader os en Gang trænge en Smule ind i *den hellige Families* huslige Liv. Beundrer her, hvorledes Enhver er paa sin Plads, hvad der jo saa sjældent forekommer i Familierne. Josef befaler som det sande Overhoved, men med den største Mildhed; Maria og Jesus adlyde. Mellem Jesus, Maria og Josef hersker der den inderligste Kjærlighed. — Hvilken Forskjel er der ikke mellem denne Enighed, denne huslige Familienfred og Familielivet i saa mange Hjem, hvor Alle ville befale, hvor enhver vil handle efter sit eget Hoved, men hvor Ingen vil give efter, Ingen adlyde! Der opstaar Kiv og Tvedragt, Splid; Freden og den huslige Samdrægtighed og Lykke har forladt Hjemmet, og i Stedet for, at dette skulde være et lille Paradis, bliver Hjemmet til et utaaaleligt Helvede, hvorfra Enhver flygter, saa snart han kan, og søger sine Glæder andetsteds.

I den hellige Familie hersker der ogsaa Arbejdsomhedens Aand. Maria arbejder og beskæftiger sig omhyggeligt med Alt, hvad der hører Husholdningen til, Josef arbejder for det daglige Brød. Ogsaa Jesus vil arbejde; han, der er Himlens og Jordens Konge, vil arbejde. Forhen blev Arbejdet ringeagtet; det var en Skjændsel at arbejde; Arbejdet blev overladt til Sla-

verne; Arbejderen blev betragtet som et Udskud af Menneskeslægten. Men Jesus vilde atter bringe Arbejdet til Ære og Anseelse; han vilde forædle Arbejdet, paa en vis Maade guddommeliggjøre Arbejdet. Størstedelen af Menneskeslægten hører til den arbejdende Stand; Jesus vilde paa en særegen Maade adle denne store Del af Menneskeslægten, idet han ved sit Eksempel hævdede Arbejdet til et ophøjet og ærefuldt Kald. — Imidlertid har Jesus ikke givet blot de Fattige et Eksempel paa Arbejdsomhed, men alle Mennesker uden Undtagelse. Hvorfor skulde Nogen afholde sig fra at arbejde? Maaske fordi han er rig? Var Jesus ikke Kilden til al Rigdom? Og den Rige vil unddrage sig for at arbejde? Du vil maaske ikke arbejde, fordi du mener at have nydt en for god og fin Opdragelse? Huske skal du imidlertid, at du, om du end maatte være født paa Tronens Trin, ikke tør unddrage dig for den aimindelige Pligt, at arbejde. Gud, Kongernes Konge, befaler dig at arbejde ved sit Eksempel: Arbejdet er en Lov, en Straf for Synden: „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.“ Men da vi alle ere Syndere, saa maa vi ogsaa alle arbejde, selv om vi ere rige og lærde; vi skulle gavne Samfundet efter Evner og Kræfter, ifølge de Talenter, som Gud har givet os.

Jesus har endelig naaet sit 30. Leveaar; nu begynder hans apostoliske Virksomhed. Han arbejder nu offentlig paa Forløsningens store Værk. Hidtil i sit forborgne Liv var han et Mønster for Sjælene, som leve et Liv i Løndom; nu derimod bliver han et Mønster for dem, som midt i det offentlige Livs Storme skulle virke for deres Sjæls Frelse. — Jesus begynder sit offentlige Liv, idet han gaar ud til Johannes og lader sig døbe. Efter Daaben begiver Frelseren sig ind i Ørkenen og faster der i 40 Dage og 40 Nætter, efter hvilken Tids Forløb han hungrede. Den onde Aand nærmer sig ham og fristede ham tre Gange; men Jesus viser tre Gange den onde Aand tilbage. Jesus vilde

fristes, for at give os et Eksempel og for i Et og Alt at blive os lig, Synden undtagen. Vort Liv er en stadig Kamp imod Helvede, imod den onde Verden, imod Lidenskaberne. Jesus vilde ligne os i denne Kamp; han vilde ogsaa underkaste sig disse Fristelser, for at vise os, hvorledes vi skulle vise Fristelserne tilbage og hvorledes man trofast skal overholde Guds Bud.

Jesus gennemvandrere derefter hele Jødeland og udstrør alle Vegne sine Velgjerninger. — Jeg vil ikke atter vende tilbage til Betragtningen af hans hellige Lære, af hans ophøjede Moral, af hans helligste Liv; jeg vil heller ikke paa ny vise eder, hvorledes Jesus stadfæstede denne Lære ved Undergjerninger. Men aldrig har han virket et Vidunder til Gavn for sig selv; skjønt han i Tusindvis udstrøede Vidundere paa sin Vej gennem Livet. For Andre har han formeret Brødene, men selv vilde han hellere sulte eller leve af Almisse. Han havde kunnet befale en Legion Engle at stige ned fra Himlen, men han vil hellere lade sig tage til Fange. Han forøgede Vidunderne, for at helbrede enhver Vunde, den største Kjærlighed lagde han for Dagen, den største Medlidenhed overfor Menneskenes legemlige Lidelser, for derved navnlig at blive en Læge for deres Sjæle. Paa denne Maade prædikede han, virkede han i tre Aar og forkyndte Guds Riges Lærdomme; med sine Ord revsede han enhver Last, afslørede ethvert Hykleri og tildrog sig derved de dødeligste Fjendskaber. Nu vare imidlertid hans Lidelses Dage komne. Jesus har maattet lide hele Livet igjennem; som Barn har han jo maattet taale Fattigdom, Kulde, Forfølgelse; i sit offentlige Liv blev han forhaanet og bagtalt, falskeligen anklaget, og gjentagne Gange var han nær ved at blive stenet. Fra sit Livs første Øjeblik forudsaa han ogsaa sin Lidelse. Han saa Judas' Forræderi, sine Apostles Svaghed, sin Dødsangst, sin Hudstrygelse, sit Kors, sin kvalfulde Død. Kunne I fatte disse Lidelser i hans Liv, denne Kval,

som den tilkommende Lidelse, hvilken han forudsaa, beredte ham til hver en Stund? Oven i Kjøbet saa Jesus ogsaa alle de talrige Sjæle, hvilke han havde elsket indtil Døden, som vilde spotte over hans Lidelser, ringeagte dem og saaledes styrte sig i Helvedes Afgrund trods hans bitre Lidelse og Død for dem. Dette foraarsagede ham en Smerte, som vi ikke ere i Stand til at fatte, end sige skildre. — Hvad *Frelserens Lidelseshistorie* særlig angaar, da vil jeg tale om den paa *Langfredag*.

Jeg har nu med faa Ord skildret eder Frelserens Liv. Jesus vilde foregaa os med et godt Eksempel. Vor Opgave er det at betragte dette Liv og at efterligne ham. Arbejder paa at blive Jesus, eders guddommelige Mester, lig! Læser i Evangeliet og ser, hvorledes Jesus lever, hvorledes han handler, hvorledes han taler, hvorledes han elsker, hvorledes han lider. Søger der den Dyd, som navnlig har eders Liv for Øje, og søger at virkeliggjøre Jesu Liv i eder. Indpoder i eders Hjærte hans Dyder, hans Hellighed, udmejsler Jesu Lignelse i eder, værer andre Kristusser, saa at I maa kunne udraabe med den hellige Paulus: „*Vivo, jam non ego*, Jeg lever, dog ikke jeg, men Kristus lever i mig.“ Jeg ønsker eder af ganske Hjærte, at I maa kunne sige det samme.

Lær af Josef.

For halvandet Aar siden har Hs. Hellighed Paven opfordret alle Troende til med særlig Inderlighed at ære og paakalde den hellige Josef, hellige ham Marts Maaned og helligholde hans Mindedag, den 19. Marts, saa vidt Forholdene tilstede det, uden just at

gjøre Josefsfesten til en befalet Helligdag (se „Ugebl.“ 1889 S. 657 ff.).

Vor hellige Fader forventer deraf stor Velsignelse for hele Kirken og dens enkelte Medlemmer. Mon med Rette? Uden Tvivl; vi gjøre godt i at paakalde, ære og betragte Sct. Josef. Hans Forbøn har stor Indflydelse paa Jesus. Josefsdyrkelsen er et Udslag af Kjærligheden til Jesus; thi det er som Jesu Plejefader, at vi ære Josef. En from Mand har sagt: I den gamle Pagt stode to Engleskikkelser ved Siden af Jødernes Helligdom, Pagtens Ark, ligesom værnende om den. Nu, i den nye Pagt staa ligeledes to englelige Skikkelser ved Siden af vor Helligdom, af Jesus Kristus, Guds Søn: Jesu Moder og Jesu Plejefader; og de værne om ham. Saa længe vi ære Maria og Josef, tilbede vi Jesus som vor Gud; og omvendt, en Kristen kan ikke blive lunken og ligegyldig mod dem, uden at hans Kjærlighed til Jesus kølnes med det samme. *)

Vi gjøre godt i at betragte Sct. Josef. Derved kunne vi lære mangt og meget. Vi kunne se, hvad det er, som Gud Herren lægger mest Vægt paa, at vore Tanker ikke ere hans Tanker, at han har en anden Maalestok og dømmer anderledes end vi.

Josef stod nemlig *højt* i *Guds* Øjne, skjønt han var *ringeagtet* af *Menneskene*.

Guds Moders Ægtefælle og, som Følge deraf, Guds Søns Plejefader, — hvad indeholdes der ikke i disse to Hæderstitler! Josef havde den Ære i en lang Aarrække at leve med Guds Søn under samme Tag, kjærlig at omgaas med ham, tage ham paa sine Arme og trykke ham til sit Faderhjærte, arbejde for ham, opholde, styre og byde over ham og blive adlydt af ham.

Det var den treenige Gud, der selv havde anvist ham denne Hædersplads. Gud Fader havde fra Evighed af udvalgt ham til at være hans Stedfortræder.

*) Se P. P. Nr. 9. *Sct. Josef* S. 6.

Guds Søn havde selv valgt ham til at være sig i en Faders Sted. Gud den Helligaand havde rigelig udstyret ham med alle de Egenskaber, Dyder og Naadegaver, som gjorde ham skikket til en saa ophøjet Stilling. Han var den hellige Treenigheds Yndling, ikke udvalgt blandt Tusinder eller Millioner, men blandt alle Adamssønner og foretrukken for alle andre Adamssønner, beklædt med en mageløs, uforlignelig og i Ordets bedste Forstand enestaaende Værdighed.

Men hos Menneskene — var han ringeagtet i sin Levetid. Han boede i en lille By, i en Afkrog af Landet, som jævn Haandværksmand, der havde oven i Kjøbet en mindre anset, simpel og besværlig Haandtering. Heller ikke indtog han en nogenlunde fremtrædende Stilling i sin Landsby. Han var næppe kjendt af sine Bysbørn; de kjendte næppe hans Navn; han hed blandt dem, efter Matthæus 13, 55 at slutte, slet og ret „Tømmermanden“.

Hvad er da det, der gjorde den ukjendte Tømmermand saa godt kjendt og saa højt anset hos Gud? Det er det, at han fuldkommen *udfyldte den Plads, som Forsynet havde sat ham paa*, — at han gjorde alt, hvad Gud vilde og ønskede, at han skulde gjøre, i Kjærlighedens Aand.

Han var *Familiefader*; Gud havde paalagt ham at *opholde* Jesus og Maria med sine Hænders Arbejde. Virkelig se vi ham arbejde haardt og strængt, tilhugge Bjælker, save og høvle, i sit Ansigts Sved, slide og slæbe fra Morgen til Aften, utrættelig, Dag for Dag, paa Sabbathdagene nær. Verden ænsrer ikke hans Arbejde; det er saa simpelt, saa uanseligt og grovt. Men Gud ænsrer det. Hans Skytsengel fører det nøje til Bogs med Guldskrift — hver Dags Arbejde, hver Times, hvert Minuts. Thi Josef gjør netop det, som Gud vil, han skal gjøre; og han gjør det, fordi Gud vil, at han just skal gjøre det, og han gjør det af Kjærlighed.

Han var *Familiefader*; Gud havde sat ham til at

værne om de to Personer, hvem han havde betroet ham, til at støtte dem med stærk Arm og vaage over dem med aabent Øje. Han efterkommer dette Punkt samvittighedsfuldt, aarvaagent og kjærlig. Maria skal med ham til Bethlehem. Hun trænger haardt efter den anstrængende Rejse til Husly og Hvile. Han under sig ikke Rist eller Ro, førend han har banket paa den sidste Dør i hele den overfyldte By; og efter at det sidste Haab er forsvundet, finder han paa og gjør alt for at indrette den tomme Stald til et foreløbigt Opholdssted. Barnet er nødt til at flygte til Ægypten; en Morder truer det. Sct. Josef faar ved Nattetid det vanskelige Bud, at bringe det i Sikkerhed. Og straks se vi ham staa op midt om Natten og gjøre sig rejsefærdig og bryde op med sine Kjære. Barnet skal vende tilbage til sit Fødeland; det er Josef, som bydes at bringe det tilbage. Det var jo glædeligt, men det krævede alsidig Omtanke. Og den kjærlige Forsørger af Jesus og Maria tænker sig om og vejer alle Omstændigheder. Han skal tilbage til Israels Land; ja, men til hvilken Del af Landet? hvilken Provins? hvilken By? mon til Judæa? til Bethlehem, Jesu Fødeby? Det falder han nærmest paa. Men det forekommer ham at være farligt. Forsigtighed byder at holde sig længere borte fra Jerusalem, hvor den grusomme Herodes' grusomme Søn er Konge. Han drager derfor nordpaa og bosætter sig atter i Galilæa i Nazareth, hvor han og hans Hustru tidligere havde haft Bopæl. Saaledes opfyldte han alle en samvittighedsfuld, klog og kjærlig Familiefaders Pligter.

Han er *Israelit*; som saadan har han Moseloven at holde sig efterrettelig. Det gjør han til Punkt og Prikke. Den foreskrev alt Mandfolket i Paasken at tage til Jerusalem; det gjorde han hvert Aar „efter Højtidens Sædvane“. Den foreskrev endvidere, at omskære et Drengbarn paa den 8. Dag og at fremstille det i Templet paa den 40. Dag efter dets Fødsel. Sct. Josef

véd godt, at det Barn, som er ham betroet, ikke er Loven undergiven, men staar over den og er Lovgiveren selv. Alligevel gjør han alt efter Lovens Ordlyd, nøjagtig, paa den bestemte Dag, under Iagttagelse af alle foreskrevne Ceremonier.

Han opfylder alle sine Pligter mod Gud og Menneskene samvittighedsfuldt, kjærligt, fuldkomment. Det adler den ringeagtete Tømmermand og hans uænsede Gjerning i Guds Øjne.

Et trøsterigt Syn! Hvor faa Mennesker ere tilfredse med deres Stilling! De allerfleste ønske at kunne arbejds sig op. Men mon i Verden? Det lykkes faa. For Gud og i hans Øjne? Ja, det kunne og skulle vi alle. Opfylde vi vor Pligt i det Store og i det Smaa, passe vi vor daglige, nok saa uanselige Gjerning, som Sct. Josef, blive vi store for Gud, som Sct. Josef.

Pater H. Lange's ottende Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Det er mig en Umulighed, mine Brødre, at omtale i Dag Alt, hvad jeg skulde ønske at sige eder om *Kirken*. Jeg vil kun bevise, at Jesus Kristus har indstiftet et religiøst Samfund, og at dette Samfund er et *synligt*, udvortes Samfund, som af ham har faaet det Hverv, at delagtiggjøre Sjælene i de Naadegaver og Sandheder, som han har bragt os i sin Egenskab af vor Frelser. Jeg vil tillige vise eder, at Jesus Kristus har udrustet denne Kirke med Kjendetegn, som tydelig og klart underrette ethvert Menneske, som har en god Villie og ikke lader sig lede af Fordomme, om at den alene er Kristi sande Kirke. Jeg vil endelig paavise, at den romersk-katholske Kirke alene er i Besiddelse af disse Kjendetegn og følgelig ogsaa er Kristi eneste sande Kirke.

Protestantismen har paastaaet, at Jesus ikke har indstiftet et *synligt*, et udvortes, religiøst Samfund, men kun et usynligt, at Kirken nemlig blot er et Samfund af Sjæle. Mennesket er saaledes henvist til sig selv.

En saadan Paastand er fra Begyndelsen af urigtig; thi den modstrider de jordiske Tings Harmoni, den menneskelige Natur og Guds Styrelse af de jordiske Skabninger.

Mennesket er et Væsen, som er bestemt til at leve i et Samfund, uden et Samfund gaar det $\frac{1}{2}$ til Grunde. For Dyrenes Vedkommende er dette ikke nødvendigt. Men betragt Barnet; hvad vilde der blive af det, uden Samfundet? Ogsaa i Henseende til sit aandelige Liv trænger det til et Samfund; uden et Samfund kan der ingen Tankeudvexling finde Sted; Mennesket erhverver sig ingen Kundskaber; ingen Lærer gives der for ham. Er Mennesket saaledes afsondret, kunne hans Talenter, hans Evner heller ikke udvikle sig, og han hjemfalder saaledes til Idiotisme. Derfor har Skaberen ogsaa skabt Mennesket til at leve i et Samfund. Men er et Samfundsliv allerede i højeste Grad nødvendigt for Menneskets jordiske, materielle Liv, for at det kan vinde Fremgang, hvormeget mere er det da ikke uundgaaeligt nødvendigt for Sjælens Liv, for Tilegnelsen af de højere, de evige Sandheder. Derfor maa der ogsaa gives, vor Natur fordrer det, et religiøst, udvortes, syndigt Samfund. Protestantismen selv har følt dettes Nødvendighed og saa sig lidt efter lidt omskabt til et religiøst Samfund.

Et andet Bevis *a priori* er følgende. Gud styrer Skabningerne efter deres Natur, efter deres Væsens Beskaffenhed. Havde vi kun en Sjæl, saa kunde man fatte et blot usynligt Samfund; men vi ere ogsaa udrustede med Sandser, hvorfra vore naturlige Kundskaber hidrøre; de naturlige Kundskaber stamme fra den udvortes Undervisning. Det er derfor i Overenssømmelse med Fornuften, at Gud handler med os efter vor Natur og

at han lærer os de *overnaturlige* Sandheder at kjende paa samme Maade, som vi undervises i de naturlige Sandheder, nemlig ved et udvortes, *synligt Lærerembede*. Formedelst Sandserne skulle de overnaturlige Sandheder og Lærdomme forkyndes os; synligt skulle Sakramenterne — de synlige Tegn paa den usynlige Naade — meddeles os. Ud-vortes og synligt skal ogsaa Lærerembedet være, som skal forkynde os disse Sandheder. Med andre Ord: Kirken skal være et synligt, udvortes Samfund.

Jesus har ogsaa villet indstifte sin Kirke som et synligt, udvortes Samfund. Han har tilfredsstillet denne Nødvendighed for den menneskelige Natur, som ved Hjælp af udvortes Midler naar til Kundskab om Sandheden. Betragt vi, hvorledes han grundlægger sin Kirke. Han udsøger sig Apostle; ikke iblandt de Mægtige, ikke iblandt de Rige, Lærde og Vise udsøger han sig dem, men iblandt de Fattige, de Ringeagtede, de Skrøbelige, de Uvidende, for at Kirkens Indstiftelse, Verdens Omvendelse ikke skal tilskrives menneskelige Midler, men ene og alene Guds Kraft. Efter at have udvalgt sine Apostle, uddanner han dem, udruster han dem med sin Mydighed, sender han dem ud, for at de skulle forkynde det guddommelige Ord. Samfundet, som han staar i Begreb med at grundlægge, giver han i Apostlen Petri Person et Overhoved og giver tillige Apostlene Medhjælpere. Af alt dette fremgaar tydelig og klart, at Jesus her lægger Grunden til et *synligt, udvortes* Samfund. Det samme fremgaar ogsaa af de Navne, som Jesus har givet sin Kirke. Han kaldte den en Forsamling (*ecclesia*); en Faaresti; en Ager, i hvilken gode og slette Frugter vokse Side om Side; et Gjæstebud; et Kongerige, som forener i sig alle Jordens Folk; et Næt, hvori der findes baade gode og daarlige Fisk. Alt dette hentyder klart til et synligt Samfund. Jeg overlader det til eders sunde Menneskeforstand, til eders Oprigtighed, selv at dømme, om der

her kan være Tale om en usynlig Kirke, om en Kirke, der blot bestaar af Sjæle.

Jesus siger fremdeles: „Naar din Broder har syndet (og ikke vil høre) . . . saa meddel det til Forsamlingen (Kirken); men hører han ikke Kirken, saa være han for dig som en Hedning og Tolder.“ Med disse Ord giver Jesus sin Kirke Dommermyndighed, overfor hvilken den Ulydige maa forsvare sig, og af hvilken han kan dømmes. Men hvorledes kan vel et usynligt Samfund dømme, straffe? Det er en Umulighed. Derfor maa ogsaa Samfundet, som Jesus har indstiftet, i Følge hans egne Ord være et synligt, et udvortes Samfund.

Jesus siger endvidere til sine Apostle: „Alt, hvad I binde paa Jorden, det skal ogsaa være bundet i Himlen, og alt, hvad I løse paa Jorden, det skal ogsaa være løst i Himlen.“ Denne Myndighed til at løse og binde hentyder imidlertid til en udvortes Myndighed, til en Myndighed, som lever, taler, handler. Man kan heller ikke fatte Meningen med Apostlenes Sendelse, saafremt man ikke underforstaar et synligt, udvortes Samfund. Jesus udsender sine Apostle i hele Verden og befaler dem at prædike, at meddele Sjælene Guds Naade ved Hjælp af de hh. Sakramenter. Hvorledes ville I, mine Brødre, som kun ville tro paa Skriften, bringe eders Paastand til at stemme overens med den h. Skrift? I ville tværtimod i Skriften kun finde Beviser for alt det, som jeg her har sagt; det vil med andre Ord sige: Jesus har indstiftet en synlig, udvortes Kirke.

Jesus har ogsaa udrustet dette Samfund, denne Kirke med Kjendetegn, hvorved den adskiller sig fra enhver anden Kirke. Disse Kjendetegn ere: *Enighed, Hellighed, Almindelighed og Apostolicitet*. Ved Hjælp af disse Kjendetegn kan ethvert Menneske, hvis Hjærte er frigjort fra Fordomme, skjelne den sande Kirke fra alle Sekterne.

a. Jesus vil, at hans Kirke skal være i Besiddelse af *Enighedens* Kjendetegn. Vi behøve ikke at gjætte os til hans Mening, Jesus har klart og tydeligt udtalt den. I den Bøn, som Jesus bad Aftenen før sin Død, udraabte han: „Hellige Fader, bevar dem i dit Navn, hvilke du har givet mig, *at de maa være eet, ligesom vi* Jeg beder ikke alene for disse, men ogsaa for dem, som formedelst deres (Apostlenes) Ord skulle tro paa dig; for at de maa alle være *Eet, ligesom du, Fader, i mig og jeg i dig*, at de ogsaa skulle være *Eet i os.*“ Dette er hans Kjærligheds Testament, som han har efterladt os i et saa himmelsk Dokument. For alle dem, han efterlader, begjærer han Enighed, den inderligste Enighed, den Enighed, som med evige Baand forener ham med den himmelske Fader.

Jesus siger fremdeles: „Jeg er den gode Hyrde, jeg giver mit Liv hen for mine Faar men jeg har ogsaa andre, som ikke høre til denne Faaresti; jeg maa føre dem derind, og der skal blive én Hyrde og én Faaresti.“ Paa en tydeligere Maade kunde Jesus ikke have udtalt sig om, at hans Kirke skal være enig. Han gaar endnu videre. Han erklærer, at uden denne Enighed kan hans Kirke ikke bestaa; „thi“, siger han, „et Rige, som er adsplittet i sig selv, kan ikke bestaa.“ Forøvrigt stemmer man saa temmelig overens i at anerkjende, at Jesu Kirke skal være enig.

Vanskeligere forstaar man hinanden, naar det gjælder om at forklare denne Enigheds Væsen og Beskaffenhed. Man siger, at denne Enighed skal bestaa i *Bibelens Fortolkning*. Dette er umuligt, thi denne Fortolkning er jo forskjellig alt efter de forskjellige Menneskers Opfattelse, som læse den. I, mine protestantiske Brødre, kunne bedst føle det; I ere jo enige i denne Grundsætning, om Bibeifortolkningen, og netop denne Grundsætning, som danner Grundlaget for eders Enighed, adsplitter eder i saa mangfoldige Sekter. Bibelens Fortolkning kan altsaa ikke fremkalde denne

Enighed. — Da man indsaa denne Umulighed, kom man i Protestantismen hen paa de saakaldte „*fundamentale Artikler*.“ Med disse Artikler som Midtpunkt skulde Protestantismen finde sin Enighed. Men atter her er der mange, uovervindelige Vanskeligheder. Jesus havde ikke talt en Stavelse om disse fundamentale Sandheder; han har hverken med direkte Ord eller paa anden Maade adskilt dem fra sine øvrige Lærdomme. Det blev derfor eders, Menneskers Hverv, at udfinde disse Sandheder, som skulde gaa under Navn af „*fundamentale*“. Men saa ansaa den Ene noget for *fundamentalt*, hvad den Anden ikke kunde anerkjende som saadant; ogsaa her udeblev derfor Enigheden. — Fremdeles, naar et religiøst Samfund vil rose sig af Enighed, saa maa det altid have lært det samme, altid være forbleven identisk; man maa ikke kunne bebrejde det, at det i Dag ikke længere tror paa det, som det anerkjendte for Sandhed i Gaar.

Naar vi sige, at Kirken maa være enig, saa vilde vi dermed sige, 1. at alle Kristne maa have den samme Tro paa alle de Sandheder, som Kristus har forkyndt, og det forudsætter en Autoritet, som bevarer disse Sandheder imod enhver Forfalskning, og som forklarer dem; 2. at Frelserens Naade meddeles til alle Kirkens Medlemmer ved de *samme* hellige Sakramenter; og 3. at alle dette Samfunds Medlemmer skulle adlyde den samme øverste Myndighed, som Jesus Kristus har indsat.

b. Det religiøse Samfund, som vil udgive sig for, at være indstiftet af Jesus Kristus, maa ogsaa være i Besiddelse af *Helligheden*. Kristus, den Hellige, har villet en Kirke, der er hellig, ligesom han selv er hellig. „Værer fuldkomne“, siger han, „ligesom eders Fader i Himlen er fuldkommen“.

c. Kirken skal være *almindelig*. Jesus er jo kommen for alle Mennesker, for alle uden Undtagelse har han udgydt sit Blod; alle skulle ogsaa føres til Sandheds

Erkjendelse. Naar han altsaa har indstiftet en Religion, saa har han ikke villet, at blot et Land, blot en Verdensdel, skulde eje den, men at den skulde udbredes over hele Verden. Dette Religionssamfund maa derfor ifølge hans Villie udbrede sig alle Vegne, omfatte hele Verden. I Profetierne giver Gud jo gjentagne Gange tydelig og klart tilkjende, at han en Gang vil underkaste alle Nationerne sin enbaarne Søns Herredømme. Han har jo lovet Abraham, at i ham skulde alle Jordens Slægter velsignes, det vil sige, at alle Jordens Slægter en Gang skulle underkaste sig Kristi, Abrahams Søns, heldbringende Lære. — Isajas taler ogsaa om Messias og profeterer, at hans Rige skal udstrække sig indtil Jordens yderste Grændse.

Jesus havde vel selv fra Begyndelsen af kunnet udbrede sit Rige over hele Verden; han havde personlig kunnet forkyndt det for enhver Nation, uden Apostlenes Bistand. Men han har villet betjene sig af Kirken og ved den naa til *Almindelighed*. „Gaar ud i hele Verden,“ siger han til Apostlene, „og forkynder Evangeliet; . . . I skulle være mine Vidner i Judæa, i Samaria og indtil Verdens Ende.“ Med disse Ord har Jesus sendt sine Apostle til alle Mennesker, og dermed bevist, at han vilde paatrykke Kirken *Almindelighedens* eller *Katholicitetens* Stempel.

d. Den sande Kirke maa være *apostolisk*; den maa have modtaget sin Sendelse af Jesus Kristus selv. Den sande Kirke maa være den, som af Jesus selv har faaet den Opgave, at forkynde, hvad han selv har forkyndt. Jesus Kristus er vor første Lærer, vor Mester, vor Læge, den første og største Apostel, som Paulus benævner ham. Men Jesus vilde, medens han prædikede, navnlig betone, at hans Lære ikke var hans egen, men hans Faders Lære, at han var sendt af Faderen. Var Jesus bleven her paa Jorden, saa havde han selv kunnet udbrede denne Faderens Lære; men han skulde jo kun leve 33 Aar synlig paa Jorden, derfor har han ogsaa

efterladt til Andre det Hverv, at udbrede i hans Sted Frelsens Evangelium. „Ligesom min Fader har sendt mig,“ siger han til sine Disciple, „saaledes sender jeg eder.“ Disse Apostle giver han det Hverv, at de skulle uddele Sakamenterne, meddele os Naademidlerne; thi de skulle overfor os erstatte ham, der er den store Naadeuddeler; de skulle nedkalde fra Himlen Guds Naadegaver over os, og delagtiggjøre os i dem ved Hjælp af Naademidlerne. Derfor skulle vi ogsaa underkaste os dem. Jesus har givet dem sin Myndighed, sin Magt: „Hvordan hører eder, han hører mig; hvo, som foragter eder, han foragter mig.“

Men ogsaa Apostlene skulde jo forsvinde fra denne Verden. Blive vi da fuldstændig forladte? Skal Forløsningens store Værk ikke forkyndes for dem, som leve efter Apostlene? — Jesus giver Apostlene Efterfølgere: „Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.“ Med disse Ord hentyder Frelseren til, at hans Apostle skulle have Efterfølgere.

Disse ere de fire Kjendetegn, som den guddommelige Grundlægger har paatrykt sin Kirke: Enighed, Hellighed, Almindelighed og Apostolicitet. Paa disse Tegn kan Enhver kjende den. Imidlertid finde vi talrige religiøse Samfund, som udgive sig for Kristi Kirke. Hvilket blandt alle disse Samfund kan rose sig af at besidde Guddommelighedens Stempel? Et eneste kan gjøre det, og dette eneste Samfund er *den katholske Kirke*. Jeg skal bevise det.

I. Med Rette kan den katholske Kirke hævde sin *Enighed*. Den katholske Kirke er et Legeme, hvis Hoved, som Paulus siger, er *Kristus*. Alle Lemmer paa dette Legeme ere, skjønt forskellige indbyrdes, inderligt forenede med hverandre. Fra Hovedet indtil Fodsaalen rører der sig kun et eneste Liv; med andre Ord: der hersker Enighed.

a. Først og fremmest er der *Enighed i Tro*. Utalrige Folkeslag, forskellige i Henseende til Oprindelse,

til Sæder, til politiske og sociale Indretninger, tro uden Forskjel alle de samme Sandheder; de have alle den samme Tro, den samme Katekisme. I alle fem Verdensdele, hvor der opholder sig katholske Kristne, lærer man de samme Sandheder; alle Vegne befaler Kirken Alle det samme, tilskynder den Alle til de samme Dyder; meddeler den Alle de samme Naadegaver ved Hjælp af *de samme Sakramenter*; den samme Daab meddeles Alle, den samme Helligaand, som skal udvikle og styrke det overnaturlige Liv hos dem, som modtage Konfirmationens hellige Sakramente. Alle Vegne opnaas Syndernes Forladelse ved Præstens Absolution i Skriftemaalets hellige Sakramente; alle Vegne tage de katholske Kristne Del i Herrens hellige Legeme i den hellige Kommunion; alle Vegne styrkes de Syge i deres Lidelser ved den sidste Salvelses h. Sakramente; alle Vegne foretage Biskopperne Haandspaalæggelsen, for ifølge Jesu Kristi Anordning at meddele den præstelige Magt og Myndighed; alle Vegne velsigner Kirken dem, som foran Altret ved Ægteskabets hellige Sakramente indgaa en Pagt med hverandre for hele Livet.

Til denne Enighed i Henseende til Tro og Sakramenter knytter sig ogsaa Enighed i Henseende til *Styrelsen*, til Kirkens Autoritet. Fra den ene Ende af Verden til den anden ere alle katholske Kristne underkastede Kirkens Love, tage de imod dens Dom. — Af alt dette fremgaar, at den katholske Kirke og den alene er i Besiddelse af dette guddommelige Kjendtegn: *Enigheden*.

II. Med Rette kan den katholske Kirke ogsaa hævde, at den besidder *Hellighedens* Kjendtegn; ikke blot en almindelig Hellighed, men den *højeste* Hellighed, Helligheden indtil Heroisme.

Naar den kalder sig hellig, saa taler den Sandhed. Dens Stifter er jo Jesus Kristus, som er Helligheden selv. Stadig formaner den sine Børn til at se hen til

dette al Helligheds Forbillede og at efterligne ham. Kun ved at efterligne dette Mønster, er det muligt at naa til Fuldkommenhed. Den ikke alene opfordrer sine Børn til at overholde Guds hellige Bud, men ogsaa til at følge de evangeliske Raad. Den er altsaa *hellig* i sin Lære, i sine Formaninger. Men den er ogsaa *hellig* i sine Sakramenter, i sine Naademidler, som den meddeler sine Børn, og som skulle gjøre os hellige. Den er *hellig* i sine Børn, som modigt have svunget sig opad paa Fuldkommenhedens Vej og saaledes ere blevne Kirkens, deres Moders, Stolthed og Hæder. Den er *hellig* i sine Apostle, som have grundlagt Jesu Kristi Kirke i deres eget Blod; den er *hellig* i Martyrernes Legioner, der ved deres modige Død ere døde som heltedige Vidner for Sandheden. Den er *hellig* i den Skare af hellige Bekjendere, af hellige Jomfruer, som gave Afkald paa Familielivets Glæder, paa Moderværdighedens Ære, for at bede indenfor Klosters stille Ensomhed eller for at opofre sig i de Fattiges og Syges Tjeneste.

Dog vil jeg ikke give det Skin af, at jeg her skjuler en tilsyneladende Vunde paa Kirkens Legeme. Mange iblandt eder, forekaste mig i eders stille Sind, medens jeg taler om Kirkens Hellighed, de saakaldte Skandaler i Kirken: Daarlige Paver, daarlige Biskopper, uværdige Præster, Klostre, som bleve utro overfor deres Løfter og gave Forargelse. — Ja, det er altsammen sandt! Men nu spørger jeg eder: Hvad betyde disse Faa i Løbet af 18 Aarhundreder? Hvad betyde henimod 12 Paver, som ikke viste sig deres ophøjede Stilling værdige, overfor saa mange Forgængere og Efterfølgere, som have afgivet det herligste Eksempel paa de højeste Dyder? Hvad betyde 1 eller 2 Aarhundreder, i hvilke Klosteraaften i mange Egne næsten var forsvunden for at give Plads for Verdensaaften, hvad betyde disse 2 Aarhundreder i Sammenligning med de andre Aarhundreder, i hvilke Klostrene udmærkede sig:

ved de største Dyder, ved Dyder, der naaede til Heroisme? Hvad betyde et Par Aarhundreders Mørke overfor alle de andre Aarhundreder, i hvilke det reneste og klareste Lys fra Kirken udstømmede over hele Verden? Solen har Pletter; er dens Lys derfor ødelagt? Nej! Med Rette kan jeg derfor som katholsk Kristen se med Stolthed hen paa Kirken og udraabe „*credo sanctam ecclesiam*, jeg tror paa en *hellig Kirke!*“

III. Den katholske Kirke besidder ogsaa *Almindelighedens* Kjendetegn. Den besidder dette Kjendetegn saa sandt, som dens Navn er *almindelig*. *Katholsk* betyder netop *almindelig*. Med fuldkommen Ret bærer den denne Titel. Næppe er den født ved Foden af Korset og styrket af den Helligaand paa Pintsefesten, førend den begynder paa Verdens Erobring. Apostlene rejste omkring alle Vegne: Gallilæa, Syrien, Lilleasien, Afrika hører det glade Budskab. Senere plantes Korset ogsaa i andre Egne. Den h. Patritius omvender Irland og grundlægger der Kirken, som stedse har vist sig saa trofast overfor sin Moder. Den h. Kolumban prædiker for Skotlands Beboere; den h. Munk Augustinus for Anglerne, og deres vilde Ø bliver inden kort Tid „De Helliges Ø.“ Med den h. Bonifacius trænger Kristendommen ind i Tyskland, hvor han virker i mange Aar og endelig hædres med Martyrkronen. Der var endnu de slaviske og de skandinaviske Folkeslag tilbage. De to Hellige, Adelbert og Ansgar vende deres Blik mod disse Nationer; Ansgar paatager sig navnlig Apostelgjerningen i Danmark. Lidt efter lidt grundfæstes Kristendommen under Knud den Store i Danmark, Sverige og Norge, og fra disse Lande føres den kristne Religion til Irland og endog til Grønlands Æsregioner.

Næppe har Kolumbus opdaget Amerika, saa sejl ogsaa Korsets Stridsmænd hen over Oceanet: Franciskanerne, Dominikanerne, Jesuiterne gjennemstrejfe den nye Verdensdel og omvende de saa længe glemte Na-

tioner til Troen. Dernæst gaar Franciskus Xaverius til Indien, Kina, Japan og virker Vidundere i Henseende til apostolisk Virksomhed. Saaledes har Kirken udbredt sig over hele Jorden og erobret den for Kristus, og den vedbliver dermed den Dag i Dag indtil endelig alle Nationer og Folkeslag ere bragte ind under Frelserens Scepter. Den katholske Kirke er altsaa i Sandhed *almindelig*.

IV. Den katholske Kirke er ogsaa *apostolisk*, det vil sige, at dens Hyrder gennem en uafbrudt Rækkefølge naa op til Apostlene og til Jesus Kristus. Vi kunne nøje paaavise Listen over Paverne. Vi regne indtil i Dag 263 Paver, blandt hvilke 27 opnaaede Martyrkronen og 77 ere kanoniserede. Fra Leo XIII, den nuværende Pave, som regerer til Hæder og Ære for Kirken, gaar der en uafbrudt Kjæde op til Kristus selv; alle Led i denne Kjæde ere synlige, og følge vi denne Kjæde, saa naa vi til Petrus, til hvem Frelseren sagde: „Du er Petrus (Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.“

Disse ere Kjendetegnene paa Kirkens guddommelige Oprindelse: Enighed, Hellighed, Almindelighed og Apostolicitet. Herlig staar den katholske Kirke der i sin *Enigheds* Magt og Glans; enig i Lære, i Sakramenterne og i dens Hierarki. Urokkelig staar den overfor alle de forskjellige Sekter, som ikke kunne naa til Enighed. Herlig og ophøjet staar den i sin *Hellighed* overfor disse Sekter, som, adskilte fra Kirkens store Træ, ikke mere ere i Stand til at frembringe Frugter af *usædvanlig* Hellighed. Stor og ophøjet staar Kirken i sin *Almindelighed* overfor Sekterne, som kun formaa at svinge sig op til at blive Nationalkirker, der kun ere grundlagte for ét Folk, for ét Land. Stor og ophøjet staar den katholske Kirke i sin ærværdige Alderdom, i sin *Apostolicitet* overfor Sekterne, som kun ere fra i Gaar, og hvis Stiftere ikke havde nogen anden Sendelse, end den, de selv havde givet sig.

O, alle I, som ere Børn af denne Kirke, som ved denne Kirke have modtaget Jesu Kristi Sandhed, som ved den have Andel i den Helligaands Naadegaver, som styres og ledes af den; takker Gud for denne Naade og værer stolte af eders Moder, den h. Kirke! I befinde eder i et herligt og ophøjet Samfund. Alle fremragende Mænd, som Verden har set og frembragt i Løbet af 19 Aarhundreder, troede, hvad I tro, modtage de hh. Sakramenter, som I modtage, lode sig styre og lede af ham, som ogsaa styrer og leder eder: Jesu Kristi synlige Statholder. Maatte denne Tanke gjenoplive hos eder Kjærligheden til Kirken, og forene eder endnu inderligere med den, om det er muligt!

Og I, fraskilte Brødre, som kun besidde en Del af Sandheden, maatte I dog ret snart skue Lyset, maatte I opdage denne „Guds Stad, som staar oppe paa Bjærgget,“ maatte I anerkjende den for Jesu Kristi Værk og saaledes opfylde Frelserens Ønske: „Jeg har endnu andre Faar, som ikke høre til denne Faaresti jeg vil gaa hen og føre dem til mig; de skulle høre min Røst“. I, mine Brødre, ere disse Faar, uden at vide det og uden at ville det. Eder vil Frelseren med sin Sandhed føre til Faarestien, da vil hans Ord gaa i Opfyldelse: „Der skal blive én Hyrde og én Hjord,“ det vil sige, vi skulle alle blive Børn af den ene og samme Kirke, af Jesu Kristi Kirke, som i Følge dens Kjendetegn er den katholske Kirke.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kolding. Fra *Kolding* skrives der til os følgende: Takket være Hr. Pastor *v. Geyrs* utrættelige Nidkjerhed, kunde vor lille Menighed her i afvigte Uge glæde sig ved den samme Lykke, der Ugen i Forvejen var

bleven Menigheden i Fredericia til Del. Samme Dag nemlig, som Missionens højtidelige Afslutning fandt Sted i Fredericia, paabegyndte Hr. Pastor v. Geyr Missionen i Kolding. Skjønt den unge Menighed var mødt fulltallig, saa var den dog langt fra tilstrækkelig til at fylde den store og pragtfulde Kirke. Men hvad Menigheden selv ikke mægtede, det erstattedes ved den store Tilstrømning af Anderledestroende, saa Kirken var fyldt til sidste Plads. At de ikke vare mødt af Nysgjærrighed, viste deres andægtige Holdning og den spændte Opmærksomhed, hvormed de den Aften og de følgende Dage lyttede til Missionærens indtrængende og gribende Ord. Altret havde hele Ugen været festlig smykket, men i Lørdags straaledede det i et Hav af Lys til Ære for vor guddommelige Herre og Frelser, fra hvem alt Lys kommer, og som i det allerhelligste Sakramente troner paa vore Altre. Dette i Forening med Missionærens begejstrede Ord greb alle med uimodstaaelig Magt og opflammede os til taknemmelig Genkjærlighed.

Under den højtidelige Gudstjeneste i Søndags Formiddags udviklede Missionæren det tredie Bud i Loven og paaviste, hvorledes al Velsignelse er knyttet til dette Bud, idet det enkelte Menneskes, ja hele Samfundets sande Lykke beror paa Søndagens Helligholdelse og Bivaanelsen af det h. Messeoffer. Desværre var det pragtfulde Missionskors, som vor Sjælesørger havde bestilt i München, ikke ankommet til Slutningshøjtideligheden om Aftenen. Paa Passionssøndagene vil derfor med en større Højtidelighed Missionskorset blive indviet og ophængt til stadigt Minde om de naaderige Dage. Samme Dag ville vi med Glæde efterkomme Missionærens Ønske om paany at modtage de hh. Sakramenter og opofre den h. Kommunion for de Afdøde, for at ogsaa de maa kunne tage Del i den Velsignelse, Missionen har brags os.

Denne h. Mission har givet os et nyt Bevis paa

vor nidkjære Sjælesørgers opofrende Kjærlighed til os. Vi ville søge at lægge vor Tak for Dagen ved at følge Missionærens indtrængende Ord om villig at følge vor Sjælesørg, og ved at benytte de Midler, der saa rundelig tilbydes os i vor hellige Kirke, for at den gode Sæd, der i disse Dage er udsaaet, maa bære Frugt i Standhaftighed.

Kjøbenhavn. „*Catholic Temperance-Union*“. Under dette Navn stiftedes Nytaarsdag heri Byen en *katholsk Afholdsforening*, som nu tæller 12 Medlemmer, der tidligere have været Medlemmer af andre herværende Afholdsorganisationer. Det er jo, som bekjendt, ikke tilfaldt Katholikerne at være Medlemmer af saadanne Afholdsorganisationer paa Grund af disses fremherskende Indifferentisme i religiøs Henseende og deres Stilling som hemmelige Selskaber. Efter at den katholske Afholdsforenings Statuter ere blevne sanktionerede af Hs. Højærværdighed den apostoliske Præfekt, Monsgr. *von Euch*, som veivilligst har overtaget Protektoratet over Foreningen, holder denne fra *Onsdag den 18de Marts, Aften Kl. 8—10*, og fremdeles hver Onsdag Aften til den nævnte Tid sine Møder i Svendeforeningens Lokale, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Foreningens Møder staa aabne for alle Kirkens Medlemmer, og ethvert Spørgsmaal af filantropisk eller social Natur kan bringes frem til Diskussion, i hvilken Alle kunne deltage.

Amerika. Ifølge Hoffmanns „*Catholic Directory*“ for 1891 findes der i de Forenede Stater 8,579,966 Katholiker (278,599 flere end i Slutningen af 1889). De ere fordelte over 13 Ærkebispedømmer, 66 Bispedømmer, 5 apostoliske Vikariater og 1 apostolisk Præfektur (Indianerterritoriet). De Gejstliges Antal beløber sig til 8,778, af hvilke 2,354 tilhøre Ordensstanden. Der findes over 12,222 Kirker, Missionsstationer og Kapeller. Kirken har i de Forenede Stater 39 Præsteseminarier og 1711 theologiske Studenter. Den drager i 218 Vajsenhuse Omsorg for 24,572 Børn. Den har 3,277 Sognekoler med 665,328 Elever og 748 højere Undervisningsanstalter. Sogneskolernes Antal er i Aarets Løb steget med 69, Elevernes Antal med 10,490.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 15. Marts. Passions-Søndag. — 16. M. Ferialdag. — 17. Ti. Patritius, Biskop og Bekj., Irlands Apostel. — 18. O. Gabriel, Ærkeengel. — 19. To. Josef, Jesu Plejefader. — 20. F. Marias syv Smertor. — 21. L. Benedikt, Abbed og Ordensstifter.

Søndag den 22. Marts. Palme-Søndag. (Gudstjenesten i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med Palmevielse og Procession). Med denne Søndag tager Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaskekommunion sin Begyndelse

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 15. Marts Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Stenosg.

Unio. Møde Søndag den 15. Marts Aften Kl. 8 i Simons Lokale, Kongens Nytorv, Denne Aften trækkes Nre. for en Brystnaal. Indtægten tilfalder fattige Børns Bospisning. — Den 14. April afholdes den halvaarlige Generalforsamling. Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, bedes snarest tilstillede Bestyrelsen, for at de ved Dagsordenen kunne blive averterede senest d. 5. April.

Paa Grund af indtrufne Omstændigheder forlægges det sædvanlige Tirsdagsmøde i denne Uge til Onsdag den 18. Marts. Bestyrelsen.

Sct. Josefs Gilde. Søndagen d. 22. Marts, Palmesøndag, fejrer Gildet sin 5aarige Stiftelsesfest. Kl. 8 Morgen finder den højtidelige Fælleskommunion Sted i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 12 overbringer Bestyrelsen Gildets Stifter og Protektor, den højærv. Hr. Præfekt von Euch, Gildets Lykønskning og Tak. Kl. 4 præc. samles alle Brødrene til et ekstraordinært Møde i Bredgade 67. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ Aften afholdes festlig Sammenkomst med Generalmøde og Optagelse af de nye Brødre.

Mulige særegne Diskussions-Emner til Generalmødet bedes indsendte til Formanden inden Onsdag Aften (d. 18. Marts) Kl. 6.

Gildebrødrene anmodes om, saa vidt muligt, i sluttet Række at ville overvære Sct. Josefs-Andagterne, som afholdes i Sognekirken Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag i denne Uge, hver Aften Kl. 8.

C. Ertner.

Sct. Ansgars Kirke. Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge holdes om Aftenen Kl. 8 højtidelig Triduum-Andagt til Ære for den h. Josef.

Torsdag den 19. Marts, Sct. Josefs Fest, holdes om Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe og om Aftenen Kl. 8 Festandagt med Prædiken.

Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade). Den 16—18 Marts (Mandag, Tirsdag og Onsdag) holdes i Jesu Hjertes Kapel et højtidel-

ligt Triduum som Forberedelse til Sct. Josefs Fest. Hver Aften Prædiken og Andagt Kl. 8¹/₄.

Paa Sct. Josefs Fest (Torsdag d. 19. ds.) udstilles det allerhelligste Sakrament under Levitmessen Kl. 8¹/₂. Om Aftenen Festandagt med Prædiken Kl. 8¹/₄.

Catholic Temperance-Union (Katholsk Afholdsforening) holder Onsdag d. 18. Marts, Aften Kl. 8—10, Møde i Bredgade 67, 2. Sal (Svendeforeningens Lokale).

Kirkens Medlemmer ere hjærtelig velkomne. Adgang gratis.

Plads søges. En stærk Dreng, som skal konfirmeres til Paaske, ønskes anbragt i en Lære, helst i Provinserne. Redaktionen anviser.

Literatur. Udkommen er i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn og faas i alle Boglader:

P. P. Til Forsvar for Sandheden. Hierarkiet, Troskilderne, Kirkemøderne, Ufejlbarheden, Guds Moder, Sct. Josef 25 Øre pr. Explr.; Mariadyrkelsen (50 Øre); Dr. th. Prof. H. Scharlings Misforstaaelser (75 Øre); Er Rom.-Katholsk ægte evangelisk? (1 Kr. 50 Øre).

Kardinal J. Gibbons: Vore Fædres Tro (1 Kr. 50 Øre).

Thomas à Kempis: Kristi Efterfølgelse (1 Kr. 50 Øre).

Hos alle Dhrr. Gejstlige faas: **Bønner til Sct. Josefs-Triduum** (Pris: 2 Øre pr. Explr.).

Rhinske Vine.

(Vinum de vite.)

Erbacher pr. Liter eller pr. Fl. inclus. Glas, Emballering Kr.	1,00
Eltviller	1,20
Rhauenthaler	1,50
Rhauenthaler Berg Auslese	3—5,00

Prøver gratis. Attester for Renhed udsteder paa Forlangende den højærv. Hr. Beneficiat og Professor B. Widmann i Eltville.

Nicolaus Kremer,
Vingodsejer i Eltville (Rheingau).

Korrespondents. L. New York: En hjærtelig Tak for de til Hr. Lærer Ertner tilsendte 37 Kr., som ere fordelte efter Ønske til Rosenkranskirken, Gildebrødrene, Vincentsforeningen og Ugebladet.

Kjøbenhavn. De ærede Abonnenter, som ikke lade Ugebladet indbinde og ville afstaa Nr. 8, 9 og 10 til Redaktionen, bedes om at overlade dem til Buddet eller paa anden Maade at lade dem komme Redaktionen i Hænde.

Redaktionen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 12.

Søndagen den 22. Marts.

1891.

Indhold. † Dr. Ludvig Windthorst. Pater *H. Lange's* niende og tiende Foredrag. Efterretninger: Kjøbenhavn.

Dr. Ludvig Windthorst.

To Maaneder ere ikke henrundne, siden Tysklands Katholiker med festlig Jubel fejrede den berømte Centrumsførers, Dr. Ludvig Windthorsts 80. Fødselsdag, og i Dag staa de med Smerte ved den ædle Mands Baare, en Mand, som i en lang Aarrække har været deres utrættelige Fører og lysende Forbillede i saare vanskelige Tider.

Som et Forvarsel lød det, da Windthorst ved Festmaaltidet sagde til sine Venner og Forbundsfæller: „Det bliver Aften.“ Men Katholikernes Hjærte og Sind kæmpede imod Tanken om et nær forestaaende Tab. Windthorst fejrede jo sin Æresdag fuldkommen rask baade i legemlig og aandelig Henseende, og Katho-

likerne haabede, at den algode Gud vilde opholde deres Fører endnu i mange Aar. Den Almægtige har imidlertid føjet det anderledes, og ydmygt bøje de tyske Katholiker sig for hans udforskkelige Villie, som stedse har vort Bedste for Øje ogsaa der, hvor vi kun se et haardt Slag, et uerstætteligt Tab. Den 14. Marts, Kl. 8¹/₄ om Morgenen, udaandede Dr. Windthorst sin Sjæl i det tyske Riges Hovedstad, efter at han i kort Tid havde været angreben af en for hans høje Alder saare farlig Lungebetændelse.

Ludvig Windthorsts Vugge stod i en almindelig Bondegaard i *Kaldenhof* ved Ostercappeln i Osnabrücker-Diöceset, hvor han blev født den 17. Januar 1812 som Søn af udmærkede katholske Forældre. Sin første Undervisning modtog han som lille Dreng, hvad han ofte fortalte paa en lunefuld Maade, i Pigeklassen. Da han var bleven større, tog han ivrig Del i de landlige Arbejder og fandt navnlig stor Glæde i at turde medvirke ved Jagterne som Klapper. Da den lille Ludvig imidlertid viste sig i Besiddelse af udmærkede Aands-evner, besluttede hans Forældre at lade ham studere. Han besøgte det Carolinske Gymnasium i Osnabrück og drog i en Alder af 18 Aar til Universitetet i Göttingen, for at studere Retsvidenskaben; disse Studier fortsatte han i Heidelberg, og nedsatte sig derefter som Sagfører i Osnabrück. Den 29. Maj 1838 giftede han sig med *Juliane Engelen*, og af deres Ægteskab fremgik fire Børn, af hvilke Gud atter kaldte de tre bort, iblandt dem ogsaa den eneste Søn i hans blomstrende Ungdom. Windthorsts Ægtefælle har stadig staaet ham kjærlig og trofast ved Siden som en from og værdig Livsledsagerinde. For c. tre Aar siden fejrede Tysklands Katholiker med Jubel og Glæde det vakre Pars Guld-bryllup.

Desværre havde Hustruen, som selv har været syg og sengeliggende i længere Tid (hun er 86 Aar gammel), ikke den Trøst, at kunde ile til hans Sygeleje og lukke

hans Øjne. Denne sidste Kjærlighedsgjerning tilfaldt hans eneste Datter *Marie*, som ved det første Budskab om Faderens Sygdom var ilet til Berlin og plejede sin Fader indtil hans sidste Aandedræt.

I det „gale“ Aar 1848, hvor han i Modsætning til saa mange liberale Skjønaander vedblev at være Kronen trofast hengiven, flyttede han fra Osnabrück som Over-Appellations-Raad til Celle.

Et Aar senere begyndte hans *politiske* Virksomhed, idet han i 1849 blev valgt til Medlem af det andet hannoverske Kammer. Den 22. November 1851 blev han, skjønt afgjort Katholik, udnævnt af Kong *Georg* af Hannover til Justitsminister. I denne Stilling benyttede han hele sin Indflydelse til at faa afsluttet paa en heldig Maade det svævende Spørgsmaal om Opretelsen af *Bispedømmet Osnabrück* og til overhovedet at forbedre Katholikernes Kaar i Hannover. Til første Biskop valgtes i 1857 den hidtidige Generalvikar i Münster, Dr. *Paulus Melchers*, som fra 1865 har været Ærkebiskop af Köln og nu — paa Grund af Kulturkampen — lever som Kardinal i Rom. I 1853 nedlagde Windthorst sin Portefeuille og lod sig atter vælge til Deputeret. Ni Aar senere blev Windthorst atter kaldet til at beklæde Embedet som Justitsminister og forblev i dette Embede fra 1862—1865 (21. Okt.) og optraadte med Varme for den tyske Storpolitik og for en Tilslutning til Østrig, en „Forbrydelse“, som visse Folk ikke have tilgivet ham den Dag i Dag. Det skjæbnesvangre Aar 1866 saa man ham som Kronens Sagfører i Celle, en Stilling, han frivillig nedlagde, efter at man havde berøvet hans Konge Tronen og føjet Hannover til Preussen. Skjønt smertelig bevæget over Kongens og Fædrelandets Skjæbne, trak Windthorst sig ikke tilbage i en Krog, men optraadte strax i 1867 i det preussiske Deputeretkammer og i den nordtyske Rigsdag, i 1871 i den tyske Rigsdag. Som Repræsentant for Kredsen *Meppen*, som stadig gjenvalgte ham næsten

enstemmig, har han siden den Tid ikke afbrudt sin politiske, parlamentariske Løbebane.

Skulle vi optælle Centrumsførerens *parlamentariske Bedrifter* siden 1871? Det vilde være det samme som at skrive en fuldstændig Historie af Kulturkampen, og tillige det nye tyske Riges indre Historie. Windthorsts uforglemmelige Fortjenester i de sidste 20 Aar vise sig alle Vegne i Lovgivningen, i de kirkepolitiske Tilstandes Forbedring og i de tyske Katholikers paa ny opblomstrende offentlige Liv. Den fremragende politiske Magtstilling, som det katholske Centrum indtager i det tyske Rige saavel som i Preussen, er uden Tvivl fremfor alt Windthorsts Værk. Under hans Patronat blev atter fornylig et Foretagende kaldt tillive, hvis tilkommende Betydning for Katholicismens Sag i Kampen mod Omvæltnings-Ideerne ikke bør undervurderes, nemlig Oprettelsen af „*Folkeforeningen for det katholske Tyskland*“, hvis Ærespræsident Dr. Windthorst var.

Hans Yndlingsværk, *den katholske Marielkirke* i Hannover, til hvis Opførelse det katholske Tyskland ved Windthorsts-Indsamlingen i den katholske Presse for tre Aar siden, saavel som ved utallige rige Gaver fra alle Stænder og Egne har bidraget, er allerede opført for længere Tid siden, saa at hans Hjærtensønske saaledes er gaaet i Opfyldelse før hans Død. Størstedelen af en Restgjæld, som hvilede paa Bygningen, blev dækket ved Kjærlighedsgaver paa hans 80. Fødselsdag, og den tiloversblevne Rest ville Tysklands Katholiker nedlægge ved hans Baare.

Har den almindelig agtede og ærede Centrumsfører saaledes ved sine kirkepolitiske Bedrifter skabt sig i de tyske Katholikers Hjærter et Monument, som er varigere end Bronze, saa vil dette Stenmonument, Kirken i Hannover, heller ikke mindre for senere Slægter aflægge Vidnesbyrd om det ædle Sindelag, den ægte Fromhed, den reneste Uegennytte, som besjælede en stor Statsmand, vor Tids „største tyske Parlamentarier“, som

ikke søgte noget for sig selv, men underordnede Alt det fælles Vel, Folkets og Statens, navnlig Kirkens Vel.

Vi vide nok, at maaske ingen Mand er bleven saa ofte angreben, saa ofte bagtalt, som Windthorst. Hans kirkelige Sindelag er blevet mistænkeliggjort ikke mindre end hans Fædrelandskjærlighed, men man har i ham ogsaa set, hvad en *sand Karakter* er i Stand til. Han sejrer tilsidst over Ondskaben og Bagtalelsessygen. Windthorst har *tiltvunget* sig Modstandernes Agtelse. Medens andre Politikere ved egen Skyld stege ned fra deres Hæders tilsyneladende uantastelige Højdepunkt, steg Windthorst højere og højere i *Alles Agtelse*. Hvem tør vel nu tale om „Rigsfjende“, efter at endog det tyske *Kejserpar* har hædret Windthorst paa en Maade, som hidtil ikke er bleven nogen tysk Politiker til Del? Kejseren forespurgte to Gange personlig til hans Befindende i hans simple Bolig i Berlin og Kejserinden sendte ham paa Sygelejet en kostbar Blomsterbuket.

„Freis. Ztg.“ siger derfor ogsaa om Windthorst Dagen før hans Død: „Windthorst har *ingen personlig Fjende* i Rigsdagen eller i Landdagen. For en Mand, som i 24 Aar har staaet paa en saa fremragende Plads i den politiske Kamp, har det meget at sige. Uden Misundelse anerkjende alle Partiførerne hans forunderlige Arbejdskraft, hans udstrakte Sagkundskab, hans overordentlige taktiske Dygtighed og fremfor Alt hans store Bramfrihed og hans Karakters Uegennytte. Han tjener Fædrelandet med bedste Villie og Samvittighed paa sin Maade. Overmaade klog og snild er rigtignok Centrumsføreren, men en uærlig Kampmaade kjender han ikke til.“

Da Døden var indtraadt, sendte Kejser Wilhelm en pragtfuld Krans med Atlaskes Sløjfer, paa hvilke Initiallet: W med Krone over var anbragt i Guld, medens Kejserinden sendte en Krans af Violer. Om Aftenen Kl. 8¹/₂ blev Liget bragt til Kapellet ved St.

Hedvigskirken, hvorfra det overførtes til Mariekirken i Hannover.

Saaledes er Windthorst da gaaet bort, styrket paa Dødslejet med Religionens Trøstemidler, hvilke han som en trofast Søn af sin Kirke selv forlangte, saa snart Sygdommen viste en betænkelig Vending, styrket med den h. Faders Velsignelse, som ad telegrafisk Vej blev sendt ham fra Rom, glædet og hædret ved rørende Beviser paa Fyrstens og Folkets Deltagelse. Som hans trofaste Medkæmpere, v. *Mallinckrodt* og Friherre v. *Franckenstein*, er ogsaa Windthorst død paa Slagmarken, hvor han holdt Fanen i Vejret, det katholske Centrums Fane med Paaskriften: „For Sandhed, Frihed og Ret“, og hvor han paa den mest uegennyttige Maade stred indtil sit Livs sidste Time for en stor og hellig Sag. Det er saadanne Mænd, Kirken trænger til i alle Lande, Mænd, som ikke ere Katholiker blot for dem selv, hverken kolde eller varme, Mænd, som beskæftige sig med andet end blot med at kritisere og atter kritisere og som ogsaa i det offentlige Liv vise deres Tro og Overbevisning, ved at deltage med Lyst og Iver, med Selvopofrelse i det kirkelige Liv, og her saa vel som i det offentlige optræde som ægte katholske Kristne, for hvem Kirkens og Religionens Anliggender ere en Livs-sag. Han hvile i Fred, „Perlen fra Meppen“, som man kaldte ham! Maatte Gud i sin Naade belønne ham, fordi han har holdt trofast ud i den gode Strid, og forunde ham Livets Krone!

Pater H. Lange's niende Foredrag.

(Af en Tilhør^r.)

Jesus Kristus har, som jeg beviste i mit sidste Foredrag, indstiftet en Kirke, som er synlig og har faaet

det Hverv, at forkynde for Menneskene de guddommelige Sandheder og at meddele til dem de guddommelige Naadeskatte. Den beviser sin guddommelige Oprindelse ved Hjælp af de fire Kjendetegn, som straale paa den katholske Kirkes Krone. I Dag stiller jeg det Spørgsmaal: Findes der i denne Jesu Kirke ogsaa en Myndighed? Findes der en Autoritet? Vi svare bestemt: Ja! thi ethvert Samfund, som er grundlagt paa en fornuftig Maade, maa have en Øvrighed. Uden Øvrighed, uden Styrelse, hersker der kun Anarki, d. v. s. et saadant Samfund er sin Ødelæggelse og Undergang nær. Men Kirken er et Samfund, som netop er oprettet af den viseste blandt alle Grundlæggere, derfor maa vi ogsaa kunne finde i dette Samfund en Øvrighed, en Styrelse. Rigtignok er Jesus Kirkens eneste Konge, han leder, fører og beskytter den; men han er usynlig. Der maa derfor i dette synlige Samfund ogsaa findes en synlig, en udvortes synlig Myndighed.

Er en saadan Myndighed bleven oprettet i Kirken? Ja, Jesus selv har indstiftet en saadan Myndighed. Høre vi hans Ord: „Mig er al Magt given . . . ligesom Faderen har sendt mig, saaledes sender jeg eder, gaar ud i hele Verden og forkynder Evangeliet . . . og døber alle Folk . . . Alt, hvad I binde paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen, o. s. v.“

Kunde Jesus vel paa en tydeligere Maade erklære, at han udvælger Apostlene til at være hans Stedfortrædere her paa Jorden? Med Rette kunde Apostlene udraabe tilligemed den h. Paulus: „*Pro Christo legatione fungimur*, vi ere Kristi Stedfortrædere og udøve vort Embede i hans Navn.“ Vi undervise eder, men det er Jesus, som underviser; vi meddele eder Naademidlerne, men det er Jesus, som meddeler dem ved vore Hænder. Ære I os, saa ære I Jesus, foragte I os, saa foragte I Jesus, i hvis Sted vi optræde iblandt eder. — Tydelig og klart se vi altsaa her Episkopatet, Bispæværdigheden oprettet.

Men skulde Apostlene alene være Indehavere af denne Værdighed? Skulde de alene være Jesu Stedfortrædere? Skulde deres Efterfølgere ikke arve deres Rettigheder? Ingen vil kunne nægte dette, uden at komme i Konflikt med Evangeliet. „Se,“ siger Frelseren, „jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.“ Men Apostlene skulde ikke leve indtil Tidernes Ende. Frelserens Ord blive meningsløse, saafremt I kun ville anvende dem paa hans Apostle, og ikke tillige paa disses Efterfølgere. Jesus har fremdeles sagt: „Gaar ud i *hele* Verden og prædiker for *alle* Mennesker.“ Men hvorledes var dette muligt for Apostlene? Vare de vel i Stand til at rejse rundt i *hele* Verden og at prædike for *alle* Mennesker? Skal der altsaa være Mening i Frelserens Ord, saa maa vi underforstaa, at Jesus med disse Ord ogsaa har villet hentyde til Apostlenes Efterfølgere.

Apostlene har ogsaa forstaaet Jesu Ord saaledes, idet de udvalgte sig Efterfølgere. Den h. Paulus har skrevet til sine Disciple: „Giver Agt paa eder selv og paa den hele Hjord, over hvilken *den Helligaand* har indsat eder til at være Biskopper.“ Men Apostlene skulde snart skilles fra hverandre; de skulde jo drage ud i hele Verden. Hvem skal da opretholde Enigheden iblandt dem? Hvor skal Midtpunktet for Apostlenes Virksomhed være? Hvem skal opretholde alle Menighederne i Troens Enhed? Et Overhoved maatte der findes. Til denne Post har Jesus udvalgt Apostelen *Petrus*. Først forandrer han Apostelens Navn. „Du skal fra nu af ikke mere hedde Simon, men Petrus, det er Klippen.“ En saare betydningsfuld Navneforandring var denne. Jesus fortæller senere hen, hvad dette Navn skulde betyde: „Du er Petrus, Klippen,“ siger han, „og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.“ Enhver Magt og Myndighed, som Frelseren overdrager til sine Apostle, overdrager han først paa en ganske særegen Maade til Petrus. Til ham siger han først:

„Alt, hvad du binder, skal være bundet i Himlen.“ Andre Hverv giver han alene til Petrus; til ham alene giver han Himmeriges Nøgler; til ham alene siger han: „Simon, jeg har bedet for dig, at din Tro ikke skal vakle, og naar Du en Gang er bleven omvendt, styrk da dine Brødre.“ Petrus alene giver han Magt til at „vogte Lammene og Faarene“, d. v. s. at styre baade de Troende og deres Forstandere. Jesus har altsaa indsat en Overhyrde, paa hvem hele Kirken hviler. Petrus var den første Overhyrde, som i Løbet af 1800 Aar stadig lever i sine Efterfølgere.

Men dette er ikke den eneste Øvrighed, som findes i Kirken. Foruden Overhyrden (Paven) og Biskopperne, har Jesus ogsaa indsat Præsterne. I Spidsen for Hierarkiet staa Paven, som er i Besiddelse af den øverste Myndighed; ved Siden af ham staa Biskopperne, som under hans Ledelse skulle styre hele Kirken, og under dem staa Præsterne, hvis Opgave det er at hjælpe Biskopperne i Ledelsen af den Hjerd, som er bleven dem anbetroet af Overhyrden. Det sidste Trin i Hierarkiet er Diakonaterne; Diakonen skal hjælpe Præsten, han skal døbe, uddele den h. Kommunion og prædike. Paa denne Maade er Kirkens Hierarki indrettet.

Kirkens guddommelige Grundlægger har givet Apostlene det Hverv at *undervise* alle Nationerne: „Gaar ud og lærer alle Folk.“ Han giver dem derfor ogsaa Myndighed til at udstede *Love*; „Hvad I binder paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen.“ Kirken har faaet Magt til at undervise, til at forkynde de evige Sandheder for Sjælene; men, for at den kan være i Stand til at gjøre dette, maa den nødvendigvis være i Besiddelse af en Egenskab, som forvisser os om, at den er sanddru og forkynder os Jesu Lære uforfalsket; d. v. s. den maa være *ufejlbar*.

Vi sige, at Kirken maa være ufejlbar, at den ikke kan tage fejl, naar det drejer sig om Religionens Sand-

heder. Vi paastaa ikke, at den er ufejlbar paa Kunstens, paa Videnskabens Omraade. Men i Forkyndelsen af de religiøse Sandheder maa den være ufejlbar; ellers kan den ikke opfylde sit Hverv, sin Opgave. Menneskene kunne ikke ved egne Kræfter udfinde alle de Sandheder, som ere nødvendige til deres Frelse. Hvor mange have vel ogsaa Tid til et saa grundigt Studium, Tid til at udgranske deres Religion af den h. Skrift? Der maa altsaa findes en Lærer, som forkynder os disse Sandheder; og denne Lærer er Kirken, som siger os: „Dette skulle I tro.“

Men naar denne Mester, denne Lærer, Kirken, kan tage fejl, naar den kan lære mig Vildfarelser, saa er jeg atter i stor Forlegenhed; jeg kan ikke have Tillid til den, thi i Stedet for at føre mig til Frelse, fører den mig til Fordærvelse. Vi vilde da have Ret til at sige til Gud: „Du, o Gud, fører os i Vildfarelse, idet du giver os en Fører, som kan lære os Usandhed.“ Var dette Tilfældet, saa vilde Gud ikke være Gud, og navnlig vilde han ikke være en Fader for os, dersom han havde givet os en Fører, som, i Stedet for at føre os til Himlen, kunde føre os i Fordærvelse. Det har Gud heller ikke gjort; men han har i Sandhed skjænket os i Kirken en ufejlbar Fører.

Hvad forstaa vi ved disse Ord: *Kirkens Ufejlbarhed?* Derved forstaa vi „en stadig og særegen Hjælp fra Gud, formedeist hvilken Kirken ikke kan tage fejl, naar den forkynder Trossandheder. Jesus selv vil give os Beviser i Hænde for denne Sandhed. „Ligesom Faderen har sendt mig, saaledes sender jeg eder;“ Apostlene, Kirken har altsaa faaet det Hverv at fortsætte Kristi Gjerning, d. v. s. at forkynde Sandheden. Dernæst siger Jesus ogsaa: „Se, jeg er med eder alle Dage, indtil Verdens Ende.“ Naar Jesus lover, at han vil være med Kirken alle Dage indtil Tidernes Ende, saa er det ogsaa umuligt, at den sammen med Jesus kan tage fejl; thi kunde den tage fejl, saa vilde Jesus

ikke mere være med den, og Frelserens Ord vilde være tomme Ord. Jesus siger fremdeles: „Hvo, som hører eder, han hører mig, og hvo, som foragter eder, han foragter mig.“ Men kan Kirken tage fejl, saa kan man ikke mere sige, at man hører Jesus; man vilde tværtimod høre Løgnens Aand, og Jesu Ord vilde atter være Usandhed. Ved en anden Lejlighed siger Frelseren: „Jeg vil sende eder en anden Trøster, Sandhedens Aand.“ Naar Jesus taler saaledes, saa er dette en Forsikring om, at Kirken kun kan forkynde Sandhed; thi kunde den forkynde en Usandhed, en Vildfarelse, saa vilde Sandhedens Aand jo ikke være med den, men tværtimod Løgnens Aand.

Et andet Bevis giver os Frelserens Ord til Petrus: „Du er Klippen, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.“ Blandt Helvedes Magter er navnlig Løgneren, Vildfarelsen, stærk og mægtig. Men kan Kirken tage fejl, saa har Helvede overvundet den, og Jesu Ord ere usandfærdige. Af Frelserens egne Ord have vi altsaa set, at Kirken er ufejlbar. Menneskeslægten kan berolige sig, den behøver ikke længere at give sig til Pris for enhver Lærdoms Vindpust, for at finde Sandheden; den behøver ikke længere at vakle mellem Tvivl og Uvished, men den kan nyde den absolute Sikkerheds Fred og Glæde; den kan i Kirken finde Sandheden, den ufejlbare Sandhed.

Fra Begyndelsen af forenede Kristendommen, Kirken, alle Menneskene, som havde modtaget den hellige Daab, i én Lære, under ét Overhoved. Men omtrent 1500 Aar efter Kristus optraadte „Reformatorerne“, og de udfandt da, at i disse mange Aarhundreder havde Kirken befundet sig i Vildfarelse og ført Menneskene vild. Indtil det Øjeblik vare alle disse Legioner af Lærde og Vise kun stakkels Bedragne; for „Reformatorerne“ lykkedes det først at forandre Alt, at gjenfinde Lyset og at give Menneskeslægten det tilbage. Fra nu

af skal ikke mere den ufejlbare Kirke fortolke Skriften og Overleveringen, og være vor Trosregel; men den *fri Forskning* skal være den eneste Trosregel; Enhver skal være sin egen Pave, sin egen Kirkelærer. Man raaber paa, at man alene skal tro paa Bibelen, men i Virkeligheden tror man kun paa sig selv.

Dette kunde naturligvis tilfredsstillende de menneskelige Lidenskaber, det menneskelige Hovmod; derfor gjorde Protestantismen ogsaa den Gang saa store Fremskridt. Men lad os lidt nøjere undersøge denne Grundsatning om *den fri Forskning i og Udlæggelse af Bibelen*. Først dog en lille Bemærkning. I Løbet af 15 Aarhundreder havde man aldrig hørt Tale om, at *den fri Forskning i Skriften* skulde være den eneste Trosregel; man havde stedse troet, at den lærende Kirke skulde være vor nærmeste Trosregel. Hvorledes kan man antage, at Kirken skulde have taget fejl i Løbet af 1500 Aar, og at de, som først ere optraadte for 300 Aar siden, have Ret overfor de 1500 Aar, overfor den almindelige Kirke? Kan Gud, som blev Menneske for vor Skyld, som har lidt saa meget, for at bringe os Sandheden og for at sikre os Besiddelsen af den indtil Tidernes Ende, kan han tillade, at hele Menneskeslægten i Løbet af 15 Aarhundreder farer vild og føres vild? Nej, dette vilde stride imod Guds Godhed, imod Guds Visdom.

Men lad os nærmere betragte *den fri Forskning*. I paastaa, at Enhver skal finde sin Religion *i Skriften*. Men paastaa I dette, saa siger mig: Hvorfor har Jesus da ikke skrevet, for at meddele os Troen? Hvorfor har Jesus da ikke sagt til sine Apostle: Gaar ud i hele Verden, nedskriver først Evangelierne og giver Nationerne dem at læse? Hvorfor har Apostlene da ikke straks skrevet Bibelen, men først flere Aar senere, efter Frelserens Død? Hvorfor have de saa at sige kun lejlighedsvis skrevet disse Evangelier og andre hellige Bøger i det nye Testament? Hvorfor have de kun sam-

mensat deres Skrifter af forskjellige Brudstykker af Frelserens Liv og Lære, i Stedet for at give en vel ordnet, udførlig og klar Katekismus? Hvorfor ere ikke alle Sandheder indeholdte i den h. Skrift? Hvorfor siger Paulus selv: „Staar faste og bevarer omhyggelig *Overleveringerne?*“ Han befaler ogsaa Timotheus, at prædike Guds Ord for sine Undergivne, og erklærer, at „Troen kommer fra *Hørelsen*, men Hørelsen ved Kristi Ord.“ Søger at bringe disse Lærdomme i Overensstemmelse med den protestantiske Grundsætning om den *fri Forskning*; det er en Umulighed.

Jeg siger fremdeles: Hvorledes kunde Skriften være den eneste Trosregel, saa længe den endnu ikke var skreven? Toge Apostlene, da de droge ud i Verden, for at omvende Verden, maaske Evangeliebogen med, for at give Folkene den at læse, for saaledes at belære dem? Nej, Evangelierne vare først fuldstændigt nedskrevne omtrent 70 Aar efter Kristus. Hvorledes kunde man da den Gang komme til Troen? *Man troede paa Kirkens Ord.* Den h. Skrift kan følgelig ikke være vor *eneste* Troskilde. Den er navnlig ikke vor *nærmeste* Troskilde; thi før Bogtrykkerkunstens Opfindelse var en Bibel meget sjælden og meget dyr, og kun meget faa Troende kunde anskaffe sig den. Ogsaa i mange Henseender fandtes der utallige Mennesker, som ikke kunde læse; ja, endnu i Dag gives der mange, som ikke ere i Stand dertil. Hvorledes kunde og kunne disse da være Kristne? Protestanten *Lessing* har ogsaa godt forstaaet, at den protestantiske Grundsætning ikke var stikholdig: thi han sagde paa en haanende Maade til sine Samtidige: „Hvor dybt beklager jeg eder, I Sjæle, som ikke kunne læse; I troede hidtil, at I vare Kristne ved eders Daab, men nu vide I, at det, for at opnaa Saligheden, er lige saa nødvendigt, at I kunne læse, som at I ere døbte.“

Man maa heller ikke tro, at de Lærde kunne naa bedre til Troen ved *den fri Forskning*, end de Ulærde.

Nej, ved ethvert Skridt møde de *Vanskeligheder*. Et rettænkende Menneske, som vil finde i Bibelen, hvad han skal tro, støder paa mange og saare haarde Vanskeligheder. Først kommer den *historiske* Vanskelighed: Er denne Bog vel den Bog, som blev skreven af Profeterne og Apostlene? Saa kommer den *kritiske* Vanskelighed: Er Bogen uforfalsket naaet ned til mig fra Profeterne og Apostlene? Saa den *grammatikalske* Vanskelighed: Hvorledes skal denne Tekst, dette Ord forstaaes efter Grammatikens Regler? Saa den *sprogvidenskabelige* Vanskelighed: Bibelen er skreven i det græske, hebraiske, syro-kaldæiske Sprog. Hvorledes skal jeg lære alle disse Sprog? Endelig kommer den *logiske* Vanskelighed: Flere Tekster synes her at modsiges hverandre; hvorledes skal jeg her finde det Punkt, som forklarer mig denne tilsyneladende Modsigelse? Hvorledes er det muligt, at komme ud af dette Virvar? Hvorledes er det muligt for Barnet, for Folket, for den fattige Arbejder, at naa til Troen? Indse I ikke, at I paa denne Maade have dømt hele Menneskeslægten til Vantro, og følgelig til evig Fordømmelse, fordi Mennesket maa gaa til Grunde uden Tro? Hvad gjøre I her med Frelserens Ord: „Jeg takker dig, Fader, at Du har skjult dette for denne Verdens Vise og Lærde, men aabenbaret det for de Smaa?“

Men endnu mere: Protestanten kan ikke en Gang være sikker paa, at han i Sandhed besidder Guds Ord. Hvorledes, hvoraf vide I, at Evangeliet ikke indeholder Vildfarelser? Skriften siger eder det ikke, den kan heller ikke vidne derom. Vel vare Apostlene ufejlbare, men i Begyndelsen bleve saa mange falske Evangelier udbredte. . . . Hvoraf vide I, at I ikke ere i Besiddelse af et saadant Evangelium? Man maatte i hine Tider adskille det sande Evangelium fra de falske. Hvem har gjort dette? Ene og alene den katholske Kirke. Men dersom denne Kirke, efter eders Mening, kunde tage fejl, hvorledes kunne I da, I, som anse Evangeliet for

eders eneste og sikre Trosregel, være forvissede om, at det Evangelium, som I have modtaget af Kirken, ikke er forfalsket?

Men jeg gaar endnu videre. Selv om I ogsaa ere i Besiddelse af den ægte, den sande hellige Skrift, saa er det dog umuligt for eder, at forstaa den paa den rette Maade. Men forstaa I den ikke rigtig, saa kunne I ikke tage den til Trosregel. Jeg siger, at I ikke kunne finde Skriftens rette Mening. En anden Sag vilde det være, dersom I vare *ufejlbare*, saa maatte man tilegne sig eders Udlæggelse og anse den for den eneste rigtige. Dog tror jeg ikke, at I ville gjøre Krav paa Ufejlbarhed for eder selv, medens I nægte, at Kirken er i Besiddelse af den. Kunde I udfinde Skriftens sande Mening ved Hjælp af *den fri Forskning*, saa maatte Udlæggelsen, som I give, stemme overens hos Alle; thi Sandheden kan ikke modsige sig selv. Men det er ikke Tilfældet iblandt eder. Læser Luthers, Kalvins, Zwinglis, Anglikanernes o. s. v. Skrifter, saa mange Udlæggere, ligesaa mange forskjellige og ofte hinanden fuldstændig modsigende Udlæggelser; heraf, af *den fri Forskning*, ere de Hundreder af Sekter opstaaede, som adsplittede eder. Den Ene beskylder den Anden for Vildfarelse, Enhver paastaar, at være i Besiddelse af Sandheden. Jeg spørger eder, hvorledes kan en rettænkende Protestant midt i dette Virvar naa til Sandheden? Der gives intet Middel hertil, uden at forkaste *den fri Forskning* og at anerkjende det ufejlbare Læreembede, hvilket Gud har indsat i den katholske Kirke, som vor sikreste og nærmeste Trosregel.

Maaske ville I svare mig: „Naar jeg ikke er sikker paa at besidde Sandheden, saa gaar jeg til Præsten.“ Jeg maa imidlertid tilstaa, at jeg aldeles ikke kan forstaa, hvorledes I forene dette med den fri Forskning. Jeg kan fatte, at Katholiken gaar til sin Sjælesørger; det er hans Pligt. Men at I gjøre det, det fatter jeg ikke. Hvad skal Præsten sige eder? Han er maaske

selv i Forlegenhed og véd ikke, hvilken Religion han skal vælge mellem de mange protestantiske Religioner. Maaske har han selv ikke, efter lang Søgen, fundet alle de Sandheder, som skulle danne hans Religion; maaske har han selv endnu ikke fuldstændigt forfærdiget sig sin Trosbekjendelse. Han kan og tør efter eders Grundsætninger kun sige: „Se, saaledes forstaar og opfatter *jeg* dette eller hint Skriftsted.“ Han kan kun sige eder sin *egen* Mening. Men da denne Fører ikke er ufejlbar, saa kan han tage fejl, og naar I holde eder til det, som han siger, saa ere I maaske i Vildfarelse.

„Men det er ikke Præstens Autoritet,“ svare I mig maaske, „som lader os forstaa Skriftens Mening, men det er den Helligaand selv, som staar os bi og giver os Kraft og Lys til at udforske og skjelne Sandheden.“ Men denne Lære er utilladelig, fordi den forøger Vidunderne. Der fordres her lige saa mange Vidundere, som der findes Skriftfortolkere, og Vidunderet maa gjentage sig, hver Gang I læse i den h. Skrift. Men siger mig, hvorledes kunne I fordre saa mange Vidundere af Gud, medens I ikke ville anerkjende et eneste Vidunder, nemlig Vidunderet angaaende Kirkens Ufejlbarhed, d. v. s. den samme Helligaands Bistand, som I fordre for enhver især iblandt eder? Hvor naa vi ogsaa hen med denne den Helligaands Bistand, som Enhver tror at være i Besiddelse af? Vi falde i Illuminismens Sværmerier. Hvorledes udgives ikke de taabeligste Hjærnespind for Oplysning af den Helligaand og for hidrørende fra den Helligaand, som man har set det i vort Aarhundrede hos en Sekt i Amerika. — Ethvert alvorligt Menneske maa spørge sig selv, naar han læser den h. Skrift: „Hvem beviser mig, at det er den Helligaand, som oplyser mig; er det ikke meget mere min egen Aand, der forestiller sig for mig som den himmelske Oplyser?

Jeg kunde endnu længe vedblive at vise det pro-

testantiske Systems Modsigelser, men det vilde i Dag lægge alt for længe Beslag paa eders Tid. Af det Sagte ville I kunne indse, hvor stærk Gjendrivelser af den fri Forsknings Princip er. Dette Princip staar formelig i Modstrid med Frelserens og hans Apostles Lære; Systemet er ogsaa umuligt i sig selv for næsten hele Menneskeslægten. Jeg har bevist eder, at vi med denne Grundsætning ikke ere sikre paa at besidde Kristi uforfalskede Sandhed; at vi ikke kunne fatte dens Indhold; at denne fri Forskning fører til Adsplitelse. Derfor maa vi fuldstændig forkaste den og vende tilbage til den katholske Lære og anerkjende, at den alene kan tilfredsstille vor Aand og vort Hjærte; først fordi Kristus har givet denne Kirke det Hverv, at undervise, dernæst fordi han har lovet, at han vil bevare den mod enhver Vildfarelse, og navnlig bør vi holde os til den, fordi vi se de Modsigelser, den indre Adsplitelse, som hersker i alle de andre Kirker, som have skilt sig fra den katholske Lære.

Men I, som høre mig, som maaske ere fjendtlig sindede overfor den katholske Kirke, eller i det mindste staa fuldstændig ligegyldige overfor den, betænk, at denne Kirke, denne Religion, var eders Fædres Religion? O, kom de atter tilbage, da vilde de ikke mere kjende eders Land, de vilde anse sig for Fremmede! Førgjæves vilde de søge de Kirker, som de byggede, hvori de forrettede deres Bønner; de vilde heller ikke mere kunne bede med eder, fordi I have skilt eder fra den Kirke, i hvilken de levede og døde. O ja, kom de tilbage, disse gamle Fædre, saa vilde de ikke vedkjende sig eder; de vilde tilraabe eder: Sønner, I have fornægtet vor Historie; paa den Dag, da Korset af den katholske Kirke blev plantet paa vore Øer, have vi begyndt at være en Nation. Vore Sæder vare før dens Komme barbariske, men den har med sine himmelske Lærdomme forvandlet dem og plantet Dyderne i vor Midte; den har banlyst de hedenske og barbariske

Skikke og fra et grusomt nordisk Folkefærd gjort os til en civiliseret Nation. I Løbet af 500 Aar har den trykket os til sit Hjærte og uddannet os til at føre et kristeligt, socialt Liv og gjort os til en af Evropas mest civiliserede Nationer. Men I, vore Sønner, have mis-kjendt den, forfulgt den, forladt den og foretrukket en Fremmed for den? Dette vilde eders Fædre sige til eder, dersom de stode op af deres Grave. Men hvad de ikke vilde sige eder, det vil jeg sige eder. Den katholske Kirke er en Moder og vedbliver at være en Moder, selv om Sønnen miskjender hende; hendes Arme staa aabne for ham til enhver Tid; I have i et Øjeblik af Lidenskab, af Forvirring, forhaanet og udskjældt den, sønderrevet den, forladt den. Men den elsker eder endnu og vil vedblive at elske eder, og trods Alt venter den med aabne Arme paa den velsignede Dag, da den katholske Tros himmelske Lys ved hans Naade, som er Herre over eders Hjærter, atter skal straale i eders Aand og i eders Hjærte. Paa denne store Dag, da Jesu Kristi Kirke atter skallade fremvælde i eders Midte denne usædvanlige Helligheds Kilde, paa denne Dag vil ogsaa opblomstre iblandt eder hine kraftige Dyder, som af et lille Land gjøre et stort Folk.

Pater H. Lange's tiende Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Vi ville i Dag betragte sammen *de Helliges Samfund*. *Hvori* bestaar dette Samfund? *Mellem hvem* bestaar dette Samfund? Med *hvilke Baand* ere Medlemmerne af dette Samfund knyttede til hverandre?

Hvori bestaar *de Helliges Samfund*? Dette Samfund er kun Anvendelsen af Solidaritets-Loven, ifølge hvilken Medlemmerne af et Samfund staa hverandre bi og un-

derstøtte hverandre. Sjælen, som giver Legemet Liv, adler paa en vis Maade Legemet, den giver Øjnene den Glands, som de besidde. Legemet er til Gjengjæld for disse Gaver ligesom en Helligdom for Sjælen; det er et Redskab for Sjælen; det stiller Sandserne, ved hvilke Sjælen iagttager den ydre Verden, til Sjælens Raadighed; Legemet laaner Sjælen Hovedet, Hjærnen, det underfulde Værksted, i hvilket Sjælen analyserer det, som tildrager sig i det Udvortes; det laaner ogsaa Sjælen Hjærtet, hvor Kjærligheden til det Sande, det Skjønne, det Gode antændes og opflammes. I Sjælen staa de forskjellige Fakulteter hinanden bi. I Legemet ere ogsaa alle Lemmerne ved gjensidig Tjeneste forbundne med hverandre. Disse Lemmer tage Del i det samme Liv, i den fælles Sundhed. Det Ene behøver det Andet, det Ene understøtter og fuldkommer det Andet. Mellem Legemet og Sjælen, mellem Sjælens Fakulteter og mellem Legemets Lemmer bestaar der et inderligt og livligt Samfundsliv.

Ogsaa i Familien er denne Solidaritet, dette Samfundsliv, til Stede. Ethvert Medlem yder her sin Andel og modtager her sin Andel. Faderen yder sin Aands, sine Hænders Arbejde, han yder sin Autoritet, sin Kraft, sin Beskyttelse; Moderen yder sin Ømhed, sin Kjærlighed, som glæder Familien; endog Barnet yder noget ved sin Elskværdighed, ved sin Uskyldighed, ved Udfoldelsen af sine Aandsevner, ved de Forhaabninger, som Forældrene nære til det, det glæder og opmuntrer sine Forældre, der ligesom se deres eget Liv, deres egen Person fortsat i det lille Væsen, som er Blod af deres Blod, Kjød af deres Kjød. Naar Nogen lider i Familien, saa lide de alle; er Nogen ulykkelig, saa vise de alle Deltagelse; kommer et Medlem af Familien til Ære og Værdighed, saa føle de sig alle ærede, søge de alle at drage Fordel af deres Familiemedlems ophøjede Stilling. Overalt finde vi gjensidig Tjeneste, gjensidig Forbindelse ved gjensidige Tjenesteydelser.

Det samme finde vi blandt Nationerne; der findes her den samme Solidaritets-Lov. Fædrelandets Hæder bliver enhver Borgers Hæder; Fædrelandets Smerte og Sorger ramme ogsaa ethvert Barn af Fædrelandet. Mellem et Lands Borgere er der en stadig Kommen og Gaaen, hvorved man gjensidig begjærer Hjælp og modtager Hjælp. Alle trænge til Alles Hjælp og Alle arbejde paa en fælles Skat af Goder, hvoraf Alle kunne øse.

Kirken er ogsaa en Familie, et Samfund, et Folk. Følgelig maa vi ogsaa her finde den samme Solidaritets-Lov. Der maa ogsaa her, ligesom i andre Familier og Samfund, findes en fælles Skat af Liv, af Goder, af Fortjenester, hvor Enhver skal bringe noget hen, og hvor Enhver ogsaa kan øse. Der maa her ogsaa findes den gjensidige Bistand, den gjensidige Hjælp og Understøttelse. Denne Solidaritet forener virkelig ogsaa alle Kirkens Medlemmer og danner „de Helliges Samfund.“

Kirken er et Legeme, hvis Hoved Kristus er. I dette Legeme findes der et stadigt Kredsløb fra Hovedet og indtil Fodsaalen, et Kredsløb, som ligner Blodets Kredsløb i det menneskelige Legeme. Dette Kredsløb i Kirkens Legeme bestaar i Jesu Kristi Fortjenester og Naade, i de overnaturlige Goder, som udgjøre Kirkens Rigdomme, og hvoraf ethvert Medlem kan nyde. Heri bestaar de Helliges Samfund.

Men *mellem hvem bestaar nu dette Samfund?* Jeg svarer: mellem alle Kirkens Medlemmer uden Undtagelse. Nogle ere her paa Jorden og stride imod deres Sjæls Fjende; de kaldes *den stridende Kirke*. Andre have allerede vundet Sejren og befinde sig nu i Lyksalighedens Rige i Himlen; det er *den triumferende Kirke*. Andre endelig, som vel ere døde i Guds Naade, men ikke desto mindre ikke ere rene nok til at skue Guds Aasyn, lide i Renselsesstedet, Skjærsilden kaldet, for der at yde Guds Retfærdighed Oprensning; det er *den lidende Kirke*. Disse tre Kirker tilhøre en eneste

Herre, vor guddommelige Frelser, og kunne ikke adskilles fra hverandre; de ere blot tre Afdelinger, tre Hære, som udgjøre et eneste Armé-Korps under en eneste Overfeltherre: Jesus Kristus. Og den store Strøm af Fortjenester, af gode Gjerninger, flyder igjennem denne tredobbelte Kirke, gaar fra den ene Afdeling til den anden.

1. Først flyder denne Strøm af Fortjenester og gode Gjerninger fra det ene Medlem af den stridende Kirke til det andet: der bestaar dem imellem en gjensidig Udveksling af Fortjenester og gode Gjerninger. En Bøn, en Almisse, en god Gjerning, et Offer, som er bragt i en god Mening, kan opnaa hos Gud Udholdenhed i det Gode, Hengivelse i Modgang, Omvendelsens Naade, til Bedste for en Broder eller for en eder ganske ubekjendt Sjæl. Og omvendt, hvor mange Naadegaver, hvor mange gode Indskydelser, ere ikke blevne eder til Del ved en eder ubekjendt Sjæls Forbøn? Paa denne storartede og trøstefulde Maade ytrer sig de Helliges Samfund. I disse Frugter af de Helliges Samfund skulle I ogsaa delagtiggjøres. Medens I ere her tilstede og høre mine Ord, findes der Sjæle, som jeg kjender, men som I ikke kjende, der bede for eder; findes der Mennesker, der opofre til Gud deres Spægelses, deres Lidelses, deres Arbejdes, for eder, for eders Omvendelse. Nogle iblandt eder ville blive grebne af Naaden og give Sandheden Æren. Det *maa* ske; det *kan* ikke være anderledes! Jesus Kristus *maa* endelig gaa af med Sejren for Nogles Vedkommende, og disse Lykkelige have modtaget fra Gud denne Naade ved hine Sjæles Bønner, Spægelses og Ofre.

Jeg véd meget godt, at man gjør Alt, for at holde eder borte fra mine Foredrag. I Dag har jeg hørt, at en af denne Bys Aviser har sagt, at man ikke burde overvære Konferentserne. „Katholikerne,“ siger Bladet, „ere snu, de hemmeligholde deres Sager, de skjule deres Hensigter.“ Jeg protesterer af ganske Hjærte og Sjæl

imod en saadan Bagtalelse. I ere mine Vidner til, at jeg straks fra Begyndelsen har sagt eder, hvorfor jeg er kommen. Katholicismen behøver ikke at skjule sig, den kommer ikke som en Tyv, den har Sandheden for sig, og med denne Sandhed ere vi stærke og vise os for hele Verden. Jeg skjuler det ikke, jeg gjentager det, jeg er kommen for at forkynde eder den katholske Religions Sandheder. Tror ikke, at Forfængelighed har ført mig her op; det vilde jo være en daarlig Løn; vi vide jo, at vi kun ere en svag Røst; det er Kristus, som virker, Kristus, som er Kilden til al Naade.

Jeg siger altsaa, for at komme tilbage til min Gjenstand, at Nogle iblandt eder ville aabne deres Hjærte og deres Aand for Sandheden. Hvem kunne de takke for denne Naade? Er det deres gode Villie? deres Retfærdighedsfølelse? Ja, uden Tvivl ville disse to Faktorer ikke være helt fremmede for deres Omvendelse. Men hvad der navnlig vil kalde Guds Naade ned over eder, det er de Bønner, de Spægelsler, de Selvfornægtelser, de Fasteøvelser, som ville stige op til Gud og lade den guddommelige Naades velgjørende og helbringende Dug sænke sig ned over eder. Det vil, som jeg sagde, blive en Frugt af de Helliges Samfund, som forbinder Jordens Børn med hverandre.

2. Dette Samfund bestaar imidlertid ogsaa mellem den stridende Kirke og den triumferende Kirke, mellem Himlen og Jorden. Man foreholder os: „Hvorledes kunne I bede til de Hellige? Er man da, naar man ønsker at opnaa noget af Gud, forpligtet til at vende sig til de Hellige? Gud er jo barmhjærtig; han er jo en Fader; følgelig kunne vi ogsaa vende os til ham uden Midlere.“

Først og fremmest maa jeg sige eder, at Katholiken *ikke er forpligtet* til at vende sig til de Hellige; han kan gjøre det, og Kirken lærer, at det er ret gjort og gavnligt; men den tvinger ham ikke dertil. Nogle foretrække at vende sig til Gud ved Hjælp af de Hel-

lige, Andre foretrække at vende sig til Gud uden Midlere. Dette er en frivillig Sag, som ikke kan frembringe Spaltning i Kirken.

Dernæst siger jeg, naar vi paakalde de Hellige, naar vi bede til dem, saa er dette en *fornuftig* Tanke. Medens de vandrede her paa Jorden, rettede vi jo ogsaa Bønner til dem; man vendte sig til dem, for ved deres Forbøn at opnaa det, man trængte til. Hvorfor skulde vi da ikke ogsaa nu vende os til dem? De ere jo nu langt inderligere forenede med Gud, som hans udvalgte Venner i Himlen. Det forekommer mig derfor ganske naturligt, at vi vende os til dem, for at bede om de Velgjerninger, som vi kunne opnaa formedelst det inderlige Vendskab, hvori de staa til Gud. I denne Verden gaar det jo til paa samme Maade. Naar I ønske at opnaa noget hos Kongen, hvad gjøre I da? Gaa I selv til Kongen, ukjendte, som I ere, af Fyrsten? Nej, det vove I ikke, skjønt I kjende hans Godhed. I sige til eder selv: „Jeg kjender en god Ven af Kongen; jeg vil gaa hen til ham; jeg vil bede ham om at han vil overrække Kongen mit Bønskrift og anbefale det. Saaledes handle I overfor en jordisk Monark, for at opnaa noget; det er derfor ogsaa fornuftigt, naar vi handle paa en lignende Maade overfor den himmelske Monark, for at opnaa det, vi trænge til.

„Men“, siger man, „Gud er saa god, saa barmhjærtig; er det da saa vanskeligt, at vende sig til ham?“ Ja, uden Tvivl, er Gud god og barmhjærtig; men hvor ofte har jeg ikke mishaget ham? hvor ofte har jeg ikke gjort Oprør imod ham? Han har Ret til slet ikke at være tilfreds med mig, med mig, som saa ofte har misbrugt paa syndig Maade hans Godhed, hans Barmhjærtighed. Han er fortørnet paa mig, og I ville tvinge mig til at gaa til ham uden Midler? Jeg Stakkel, jeg Synder, jeg Utaknemlige skal fremtræde alene for en guddommelig Majestæts Aasyn?! Saaledes kunne vi udraabe, og derfor siger jeg, at det er en ganske

fornuftig Tanke, at paakalde de Hellige om deres Forbøn.

„Men hvad bliver der saa af Frelserens Midler-Embedede?“ saaledes svarer man os. „I forringe paa en vis Maade dette Midler-Hverv, dette eneste og højeste, som skal bestaa mellem Gud og Menneskene.“ Værer forvissede om, at ingen Sinde og paa ingensomhelst Maade bliver Kristi Midler-Embedede derved forringet: Han er og bliver vor eneste Midler. Naar vi anraabe de Hellige, saa betyder det, at de i Jesu Kristi Navn skulle bede for os og i Kraft af Kristi Midler-Embedede skulle opnaa os de Naadegaver, hvorom vi bede og som skjænkes os i Kraft af Kristi Fortjenester. Naar de Hellige bede, saa bede de i Kristi Navn, de blive bønørte formedelst Kristi Forbøn, de opnaa os Naadegaver ved Kristi Mægling. Ikke af dem selv haabe vi at opnaa Alt; vi bede dem kun om, at de ville forene deres Bøn med vore Bønner; derfor slutter Kirken ogsaa enhver Bøn med disse Ord: „Ved Jesum Kristus, vor Herre.“ Det viser os tilfulde, at Kirken kun venter sig Alt af en Eneste: af Gud, af Kristus.

Men bede vi til de Hellige, hvem kan da hindre dem i at høre os? Mangle de maaske Magt til at opnaa os Bønørrelse? Gud skjænkede dem jo allerede i denne Verden Magt til at bønørre vore Bønner; de helbredte de Syge, de opvakte de Døde, de omvendte de mest forstokkede Syndere, de nedkaldte Guds Velsignelse over Familierne og Fædrelandet. Og nu, da de ere hos Gud i Herligheden, nu, da de ere evindeligt lykkelige, skulde de ikke mere bønørre os? Men de savne maaske den gode Villie? Skulde de nu være blevne ligegyldige overfor os, nu, da de ere i Herlighedens Rige? Skulde deres Hjærte være blevet snævrere, eller koldere; har deres tidligere Kjærlighed maaske forvandlet sig til den haardeste Egenkjærlighed? Nej, det kan ikke være Tilfældet; det vilde være en Haan imod de Hellige! det vilde være en Haan imod Gud,

som er de Helliges Krone. Tværtimod, de Hellige, som allerede her paa Jorden opofrede sig for deres Medmennesker, som glemte sig selv, for at arbejde alene for Andre, disse Hellige ville nu, da de ere i Lyksalighedens Rige, med endnu større Iver tage sig af vore Bønner, frigjorte for alle jordiske Bekymringer, ville de med endnu større Kjærlighed tage sig af vore Sager overfor Gud. Hvor trøstefulde ere ikke disse Tanker, hvor store Forhaabninger skjænker os ikke denne Tro paa en Forbindelse mellem dem, som med Troens Tegn ere gaaede forud for os til en bedre Verden!

3. Men medens vi bønfoldende opløfte vore Hænder mod Himlen, medens vi omgaas med Himlen, høre vi en Stemme, et Skrig, som kommer fra Dybet; det er et Smertensskrig, et Klageraab: „Forbarmer eder over mig, forbarmer eder over mig, idetmindste I, mine Venner; thi Herrens Haand har ramt mig!“ Lægger vel Mærke til denne Stemme! Kjende I ikke denne Stemme, som lyder op til eder fra Smertens Afgrund? Det er en Faders, en Moders, en Broders, en Søsters, en Ægtefælles, et Barns, en Vens Stemme; den hidrører fra dem, som I elskede saa højt her paa Jorden. De befinde sig nu i Kvalernes og Smertens Land, for der at blive fuldstændigt rensede, thi de skulle pletfrie, frigjorte for enhver Skygge af Synd træde frem for den uendeligt hellige Gud. Det er disse Sjæle, som tilraabe eder: „Forbarmer eder over mig, idetmindste I, mine Venner!“ Høre I denne Stemme? Og I kunne ikke yde dem Hjælp? Nej, siger man til dem, som ikke ere Medlemmer af den katholske Kirke. Nej! Hvorledes? Jeg skulde ikke mere kunne hjælpe dem, som jeg elskede saa højt og for hvilke jeg var saa omhyggelig, medens de levede paa Jorden; ikke hjælpe dem nu, da de lide?! Kan jeg ikke bringe dem Lindring i deres Lidelser? O nej, det strider imod det menneskelige Hjærte; dette Hjærte kan ikke fatte en saadan Grusomhed. Ejheller kan Gud, Skaberen af dette Hjærte,

tillade sligt. Men man giver kun et endnu skrækkeligere Svar: „Der gives intet Renselsessted; kun Himmel eller Helvede gives der, men intet Mellemsted!“ Efter Døden hernede gives der kun en evig Død eller et evigt Liv, Himmel eller Helvede straks efter min Hedenfart. Er jeg i min Dødstime saa retfærdig, at jeg straks kan træde frem for den uendelig retfærdige Gud? Vare de, som jeg elskede saa inderligt og som bleve mig berøvede af Døden, vare de uden nogensomhelst Synd, vare de fuldstændigt rene overfor Gud? Havde de afsonet hernede alle Synder og Fejl? Har dette ikke været Tilfældet, saa ere de evindeligt gaaede til Grunde, saafremt der intet Renselsessted gives, hvor de endnu kunne gjøre Bod og afsone deres Synder og Fejl. Og dog vare de saa dydige, medens de levede, bestræbte de sig saa aabenhjærtig for at gjøre, hvad der var godt og retfærdigt, og nu skulle de evindeligt være fordømte, fordi de ikke fuldstændigt vare rensede for deres daglige Fejl? Nej, dette er ikke muligt! Mit Hjærte nægter at tage imod en saa fortvivlet Lære. Gud har skjænket os Haab. Medens hans Retfærdighed faar Opvejsning, har han ladet os haabe. Han forunder os den Trøst, at vi kunne gjøre noget for de Afdøde, som uden at være fuldstændigt rene have forladt denne Jord, at vi kunne gjøre noget, for at lindre deres Smerter; han lader os *bede for dem*, forrette gode Gjerninger for dem og vise dem langt ud over Graven vor Kjærlighed til dem. Dette er den trøstefulde Lære om *den stridende Kirkes* Forbindelse med *den lidende Kirke*; det er de Helliges Samfund.

Den lidende Kirke raaber og beder til den stridende Kirke; denne raaber og beder til den triumferende Kirke, og denne nedbeder over os Naade, Velgjerninger og Bistand; Himlen lader sin Barmhjærtigheds Skatte som en velgjørende Regn falde ned over os, og fra denne Jord falder den ned i Smertens Land, i Renselsesstedet; Tilgivelsen, som stiger fra Himlen

ned paa Jorden, sendes straks videre til de Lidende i Skjærsilden. De Helliges Samfund danner altsaa en mægtig Strøm, som har sit Udspring i Himlens Højder, flyder henover Jorden og gjennemtrænger den indtil Skjærsildens Afgrund, hvorfra den atter vender tilbage til os med de lidende Sjæles Sukke og Bønner, og fra os atter hæver den sig mod Himlen belæsset med vore Bønner. Der hersker her den største Enighed, det snævrreste Samfund, som gjør alle Hjærter til ét Hjærte, alle Goder til ét Gode.

Med *hvilke Baand* ere disse tre Kirker forbundne? De ere forbundne med hverandre ved de aandelige Goder, som tilhøre alle Kirkens Medlemmer. Disse Goder ere de *gode Gjæringer, Naadegaverne og Fortjenesterne.*

a. Jesus er vel det guddommelige Forbillede, hvorefter vi stedse skulle indrette os; men hans Hellighed er for overvældende, uendelig, saa vi blive modløse og forsagte i hans Efterfølgelse. Eller ogsaa vide vi ikke, hvorledes vi skulle tage hans Hellighed til Forbillede i vore særegne Livs- og Tidsforhold. Saa stiger Jesus ned til os, idet han viser os de Helliges Eksempel, deres, som levede under de samme Forhold, som vi. Og ved at se de Helliges Liv og Gjæringer, føle vi os opflammede og udraabe med den h. Augustinus: „Naar disse og hine kunde; hvorfor skulde du, o Augustinus, ikke ogsaa kunne gjøre det?“ Opmuntret af deres Eksempel, samler da vor Sjæl alle sine Kræfter, for at vandre henad den rette og lige Vej, paa hvilken de Hellige have vandret.

Der er fremdeles de Naadeskatte, som udgjøre den kristne Kirkes fælles Kapital. „Beder, og I skulle faa,“ siger Jesus. Vi kunne bønfalde Gud direkte om Naadegaver og vi kunne bønfalde Gud om dem gennem de Hellige; dog vilde de Helliges Bøn ingen Kraft have, saafremt de ikke forenede den med Jesu Bøn. Forene de imidlertid deres Bøn med Jesu Bøn, saa tilflyder

Himlens Naade os i rig Fylde; vi faa da Kraft til Kampen, Lys til Oplysning af Samvittigheden, som fører os ud af vore Vildfarelser, lader os overvinde enhver Modstand imod Guds Naade og fører os tilbage til vor Frelasers Arme.

Endelig er der Jesu Kristi, den saligste Gudsmoders og de Helliges Fortjenester. Dette er en uendelig stor og kostbar Skat. Den indeholder Kristi Fortjenester, Kristi Blod, hvoraf en eneste Draabe vilde være i Stand til at løskjæbe en hel Verden. Den indeholder hans Taarer, af hvilke en eneste vilde være i Stand til at aftvætte al vor Syndeskyld; den indeholder hans Tornekroning, hans Haan og Spot, hans Til sidesættelse, hans Sorg og Forladthed paa Korset, hans Dødskamp, hans Død. Forstaa I nu, at denne Skat er uendelig; en Skat, af hvilken Kirken stadig øser til Gunst for sine Børn, uden nogen Sinde at formindske den. — Til disse Fortjenester kunne vi ogsaa regne den hellige Jomfru og Gudsmoder Marias Fortjenester, Martyrernes Lidelser, Eneboernes Fasteøvelser, saa mange hellige Sjæles Bønner og Selvfornægtelser. Alt dette er Kirkens Rigdomme og Skatte, og med disse Skatte vil Kirken hjælpe os at betale vor Gjæld. Den har Magt dertil i Følge Frelserens Ord: „Alt, hvad I binde paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen, og hvad I løse paa Jorden, skal være løst i Himlen.“ Hvad Kirken saaledes udsletter af vor Gjæld ved Anvendelsen af Kristi og de Helliges Fortjenester, kaldes *Aflad*.

Dog skal man ikke tro, hvad man sædvanlig bebrejder Kirken, at Aflad gjør Vejen til Synd lettere, fordi man paa en saa let Maade kan faa Syndens *Straf* eftergivet. Det er en Paastand, som kun beroer paa Uvidenhed. Kirken lærer, at de Troende kun kunne delagtiggjøres i Afladen, naar de føle *sand Anger* over deres Synder og nære det faste Forsæt, at de ikke mere ville begaa dem. — Denne Aflad, d. v. s. disse Fortjenester, som vi have erhvervet os af Kirkens Skat,

behøve vi ikke benytte for os selv, men vi kunne opofre dem til Gunst for de lidende Sjæle i Renselsesstedet, og saaledes være dem behjælpelige med at afbetale deres Gjæld overfor Gud.

Kan man tænke sig noget større, noget trøstefuldere, noget skjønnere, end dette „*De Helliges Samfund*“ i den katholske Kirke? Nej! vi ere ikke forladte her paa Jorden, vi ere ikke skilte fra dem, som have stridt den gode Strid og opnaaet den evige Lykke, den evige Fred; vi ere tværtimod inderligt forenede med dem, vi danne med dem en eneste Familie, vi leve med dem i Nydelsen af de fælles Goder. Vore Brødre i det bedre Hinsides elske os endnu, de vaage, saa at sige, over os, neubede Guds Naade over os. Men vi ere heller ikke skilte fra vore kjære Afdøde, som endnu ikke vare rene nok, til at træde frem for det ubesmittede Guds-lam, og som foreløbig maa gjenngaa Renselsesstedets Lidelser. De leve paa en vis Maade midt iblandt os; de følge os, saa at sige, af Frygt for, at vi skulde glemme dem, og de bønfalde os indstændigt om, at vi ikke maa glemme dem. Og vi have den søde Trøst, at være i Stand til, at ile dem til Hjælp, at lindre deres Smertor, at hjælpe dem med vore Bønner og gode Gjerninger.

O ja, storartet, ophøjet, guddommeligt er dette „*De Helliges Samfund!*“ Det tilfredsstillor saa fuldkomment vort Hjærte, det er saa nøje overensstemmende med vor Fornuft — et slaaende Bevis paa dets Sandhed. Gud alene, som har skabt det menneskelige Hjærte, Gud alene kunde udtænke og virkeliggjøre et saadant Samfund.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. *Vincentius-Konferentserne* holdt *General-møde* Søndagen den 1. Marts. Det præsideredes af

Hs. Højærv. Præfekten. 30 Medlemmer vare mødte. Af den til Generalraadet i Paris sendte Beretning om Konferentsernes Virksomhed i 1890 hidsætte vi følgende: Vor Bys tre Konferentser havde tilsammen 50 aktive og 30 kun bidragydende Medlemmer. 39 Familier vare besøgte ugentlig. Bibliothekerne havde henved 500 Bind. Aarets Aktiver vare 1112 Kr., af hvilke 604 Kr. udgaves som Understøttelser i rede Penge, navnlig til Hjælp til Husleje, 280 Kr. til Hjælp i Naturalier og Klæder, 38 Kr. til andre Ting, som „Nordisk Ugeblad“ m. m. Kassebeholdningerne udgjorde ved Aarets Slutning 190 Kr. foruden 422 Kr. i Lokalraadets Kasse, og 5827 Kr. i Vajsenhusfondet, for hvilket sidste Beløb særligt Regnskab aflægges af Hr. *Bentzen* nedfø her i Bladet. Modtagne Fødevarer og Klædningsstykker ere blevne uddelte. Konferentserne have i Marts 1890 faaet en Gave af 500 Frs. fra Generairaadet i Paris. En ny Konferents er bleven oprettet i *Randers*. Lokalraadet har ved Grev *Holstein-Ledreborgs* Afrejse mistet sin hidtidige Vicepræsident, ligesom Sct. Ansgar-Konferentsen ved Fabrikant *Siegler's* Død. Endvidere er Hr. *Ververs* død. Menighedens Medlemmer opfordres indstændigt til at indmelde sig som Medlem af en af Konferentserne, i Byen hos Hr. Pastor *Braun*, paa Nørrebro hos Hr. Pastor *Neuvel*, paa Vesterbro og Frederiksberg hos Hr. Pastor *Slump*. Ogsaa Gaver af Ikke-Medlemmer modtages med Taknemmelighed. Ved at give Almisser gennem Vincentius-Konferentserne har man en god Garanti for deres rigtige Anvendelse.

Vajsenhus-Regnskabet 1890.

	<i>Aktiva.</i>
Bidrag og Gaver.	Kr. 422,00
Renter	„ 188,94
Beholdning fra 1. Januar 1890	„ 5,215,82
	Kr. 5,826,76

	<i>Passiva.</i>
Sparekassebeholdning	Kr. 3,860.02
Obligationsbeholdning	„ 1,000.00
Udestaaende Fordring	„ 937.87
Udgift (1 Sparekassebog)	„ 0.25
Kassebeholdning	„ 28.62
	Kr. 5,826.76

Beholdning den 1. Januar 1891 . . . Kr. 5,826.51.

Bidragydernes Antal forøget i 1890 med 3. Samlet Antal 56.
Kjøbenhavn, den 1. Januar 1891.

Th. Bentzen,
Kasserer.

Idet vi meddele vore Læsere ovenstaaende Resultat af Indsamlingen til et *katholsk Vajsenhus* i Kjøbenhavn, undlade vi ikke at anbefale denne vigtige Sag til Katholikernes fremtidige Offervillighed, og det saa meget mere, som det ædle Foretagende stadig skrider fremad og der er alt Haab om, at Planen inden kort Tid vil blive realiseret. Men jo nærmere vi ere Maalet, desto større bør ogsaa Iveren være for dets Opnaaelse. Vi opfordre derfor alle de nuværende Bidragydere til at vise Troskab og Udholdenhed overfor Foretagendet, idet vi tillige takke dem for dens Kjærlighed, de hidtil have vist det projekterende Vajsenhus, og lægge alle Katholikerne Vajsenhussagen ret paa Hjærte, i Haab om, at ret mange ville lade sig indtegne som Medlemmer af Indsamlingen. Nærmere Oplysninger meddele alle Dhrr. Præsidenter for Vincentskonferentserne.

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 22. Marts. Palme-Søndag.** (Gudstjenesten i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med Palmevielse og Procession). Med denne Søndag tager Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaskekommunion sin Begyndelse. Kl. 3 fransk Foredrag; Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken, — **23. M., 24. Ti.** (Kl. 3 fransk Foredrag), **25. O.** Ferialdage (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus resp. Lukas under den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$).
- Skærtorsdag, den 26. Marts.** Kl. 10 Levitmesse og derefter Procession. — Kl. 3 fransk Foredrag; Kl. 6 Andagt til det hh. Sakramente med Prædiken.
- Langfredag den 27. Marts.** Kl. 10 Formiddagsgudstjeneste, under hvilken afholdes den af den h. Fader anordnede aarlige Kollekt for de hh. Steder i Palæstina. — Kl. 3 fransk Foredrag; Kl. 6 Andagt til Jesu Lidelse med Prædiken.
- Paaskelørdag den 28. Marts.** Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, Profetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani t Alle Helgener, og henved Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Højmesse med Vesper.

Søndag d. 29. Marts. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, derefter Levitmesse. Kl. 8 stille h. Messe. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 fransk Foredrag; Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

Jesu Hjertes Kapel: Skærtorsdag, Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Levitmesse og derefter hele Dagen Tilbedelse af det højhell. Sakramente. Kl. 8 om Aftenen Slutningsandagt. Langfredag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ højtidelig Gudstjeneste; Kl. 6 om Aftenen Prædiken og Andagt til Ære for Jesu Lidelse og Død.

Paaskelørdag: Gudstjenesten begynder Kl. 8 $\frac{1}{3}$, Levitmesse henved Kl. 9 $\frac{1}{2}$.

Paaske-Søndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse og Prædiken; Kl. 6 om Aftenen Fest-Andagt.

Anden Paaskedag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under begge Højmesserne Kl. 6 og 10 blive foranstaltet en offentlig Indsamling i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens stadigt stigende Udgifter.

Kirkeforstanderskabet.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 20. Martii: 1891.

Secretarius Praefecturae.

Sct. Josefs Gilde. Søndagen d. 22. Marts, Palmesøndag, fejrer Gildet sin 5aarige Stiftelsesfest. Kl. 8 Morgen finder den højtidelige Fælleskommunion Sted i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 12 overbringer Bestyrelsen Gildets Stifter og Protektor, den højærv. Hr. Præfekt von Euch, Gildets Lykønskning og Tak. Kl. 4 præc. samles alle Brødrene til et ekstraordinært Møde i Bredgade 67. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ Aften afholdes festlig Sammenkomst med Generalmøde og Optagelse af de nye Brødre.

Unio afholder den 14. April sin halvaarlige Generalforsamling. Forslag, som her ønskes behandlede, bedes tilstillede Bestyrelsen inden den 31. Marts.

En flink Dreng kan antages i Lære i

Mohns Bogtrykkeri,
Nørrefarimagsgade 55.

Næste Nr. af Ugebladet udbringes senere paa Grund af den h. Langfredag. Annoncer indleveres inden Tirsdag Aften.

Korrespondents. Hos Redaktionen ere indgaaede følgende Gaver: New York, J. Br. 15 Kr.; E. D. = L. 15 Kr.; L. 7 Kr., som ere fordelt efter Ønske til Elisabethforeningen og til Indsamlingen til Dr. H. Niehaus' Sjælemesse. — Kjøbenhavn, under Mærket „den 15. Marts“, 1 Kr. til Vincentsforeningen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 13.

Søndagen den 29. Marts.

1891.

Indhold. Pater *H. Lange's* Foredrag i Koncertpalæet. Elisabethforeningen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Tyskland, Frankrig, Kjøbenhavn.

Pater H. Lange's Foredrag

i Koncertpalæet den 13. Marts 1891.

(Stenograferet efter Duployé's System af C. B.)

Deres kongelige Højhed, mine Damer og Herrer!

I vide allerede, i hvilken Forstand jeg agter at tale om *det sociale Spørgsmaal*. Det er ikke min Hensigt at behandle dets økonomiske Sider; det er ikke Planen til en økonomisk Reform, som jeg fremlægger for eder. O nej, thi overfor et Spørgsmaal, der er saa indviklet, saa opfyldt af Vanskeligheder, ja, lad os kun sige det, overfor et Spørgsmaal, som vi lige have begyndt at studere med Alvor, vilde det være baade fordringsfuldt og overdrevent, om man mente, at kunne fremkomme med et udtømmende Svar, med en fuldstændig Løsning, med en definitiv Plan. Dernæst ere de økonomiske Reforme, Lettelserne, Forandringerne, som man ønsker at hidføre i Henseende til Arbejdernes materielle Stil-

ling, ingenlunde de samme alle Vegne. De ere forskjellige i de forskjellige Lande. Hvad der f. Eks. er sandt og praktisk for Frankrigs Vedkommende, er maaske ikke sandt og praktisk i Tyskland eller Danmark. Min Mening er det overhovedet, at der ikke gives nogen almindelig og universal Løsning, som uden Forskjel kan anvendes overalt. Jeg tror, at Løsningen af det sociale Spørgsmaal bør være særegen for ethvert Land, efter de forskjellige Fornødenheder, som findes i ethvert Land. Nuvel, af disse Grunde, og ogsaa fordi det svarer bedre til min religiøse Karakter, har jeg anset det for bedre, at holde mig indenfor de Grundsætningers Omraade, som skulle beherske de specielle Bestræbelser. Jeg vil navnlig betragte det sociale Spørgsmaal fra dets *moraliske* Sider; jeg vil vise eder, at *Religionen*, hvormed der aldrig tales, naar der føres Forhandlinger om sociale Reforme, jeg vil vise eder, at Religionen tværtimod bør have sin Del i Løsningen af det sociale Spørgsmaal, og det en saa nødvendig Del, at enhver Løsning uden den ikke alene er ufuldstændig, men ogsaa utilstrækkelig. I kunne fuldbyrde den sociale Reform, I kunne yde de arbejdende Klasser alle de Indrømmelser, som de fordrer, — have I ikke skjænket Arbejderne Religionen tilbage — saa have I Intet gjort, I have bygget paa Sand; i Morgen vil eders Bygning blive omstyrtet, i Morgen vil Appetiten og Lysten, som et Øjeblik vare beroligede, atter vaagne med endnu større Heftighed, og Revolutionen bryder ud med nye Fordringer, og Alt maa begynde forfra. Det er dette, jeg vil vise eder, det er de Slutninger, hvortil jeg haaber at føre eder hen.

Naar man sætter sig ned for at studere de arbejdende Klassers Kaar, saa rejser man sig fra dette Studium med et Hjærte, der er nærved at briste af Smerte, saa dybe Onder har man opdaget. Betragter man de arbejdende Klassers Kaar i Almindelighed, saa finde vi dem i høj Grad trykkende. Jeg siger: betragtede

i Almindelighed ere Livsvilkaarene i høj Grad trykkende og for en altfor stor Dels Vedkommende ligefrem elendige. Dette er navnlig Tilfældet i de store industrielle Centrer og i Fabrikstæderne.

Lønnen staaer sædvanligvis langt under de strængeste Krav, som Livet med dets Fornødenheder stiller til et Menneske. Men støder der saa oven i Kjøbet Sygdom til, eller Arbejdsløshed, forøges Familien med et nyt Medlem, kommer der en politisk Krise, saa synker Arbejderen ned i den sorteste Elendighed. Og denne usle Løn er Prisen for et Arbejde, som kjender hverken til Ro eller Hvile. For Arbejderen gives der hverken Søndag, eller Festdag, eller Ferie; det er et Arbejde uden Ophør, et Arbejde paa Liv og Død, et Arbejde uden Barmhjærtighed, som udtærer Arbejderens Kraft, svækker ham indtil Marven, gjør ham til en Maskine, uden at tage noget som helst Hensyn til hans Værdighed som Menneske eller til hans Sjæls Fornødenheder. For Arbejderen gives der ingen huslig Arne, han boer meget mere, som f. Eks. i London, i dybe Kjældere, snævre, fugtige Rum uden Lys og uden Luft, og her opholde flere Familier sig *pêle-mêle* imellem hverandre, her leve og sove de sammen.... Eller i andre Lande, hvor Pauperismen ikke har slaaet saa dybe Vunder som i England, der har Arbejderen sin Lejlighed, men denne Lejlighed er saa utilstrækkelig, saa snæver, at Fader, Moder, Brødre og Søstre ogsaa der ere pakkede sammen *pêle-mêle* i ét Værelse, som det bedst træffer sig, og som er til stor Skade for den almindelige Skamfølelse, en Fare for Børnenes Renhed. For Arbejderen gives der ingen Familie, thi uden Hustru og Børn har han ingen Familie. Men Arbejderens Hustru er ikke hjemme. Da det er nødvendigt, at hun ogsaa fortjener noget, bliver hun reven bort fra den huslige Arne og hun kastes som et Bytte for Arbejdet i Fabriken, hvor hun nedværdiger sig, hvor hun tilligemed Blufærdigheden ogsaa taber de blide og ømme

Følelser, som bør være et Særkjende for Kvinden. Og Børnene, Børnene, skjønt de beskyttes af Loven, som man imidlertid vogter sig for at overholde, ogsaa de maa med; næppe har Barnet en Smule Kræfter, næppe er dets smaa Hænder i Stand til at arbejde, førend ogsaa det bliver slugt af Uhyret: Fabriken sluger det, ligesom den sluger dets Fader, dets Moder, dets Brødre, dets Søstre. Og dette stakkels lille Væsen drages ind i denne Kreds.... det hensygnen under dette unaturlige Arbejde, det henlever sine Dage i Uvidenhed og indvies lidt efter lidt i enhver Last. Og naar Arbejderen saa endda fandt i sin Herre, i Fabrikens Chef, en Støtte, Hjælp, Trøst, Opmuntring, fandt han endda et Menneskehjærte, som kunde føle Medlidenhed og Deltagelse overfor sine Medmenneskers Lidelser! Men ak, desværre (jeg véd, at der gives hæderlige, men sjældne Undtagelser) Fabriksherren ser i sine Arbejdere kun Produktions-Maskiner. Han viser ingen venlig Forekommenhed overfor dem, ingen Interesse, ingen Sympathi. Det falder ham aldrig ind at forurolige sig angaaende sine Arbejderes Vilkaar, at tænke paa deres Hustruers og Børns Sundhed. Han siger aldrig et opmuntrende Ord til dem. Naar han taler til sine Arbejdere, saa er det kun for at svare paa deres Spørgsmaal, og ofte svarer han dem paa en tør, haard, ja endog fornærmelig Maade. Ve den Arbejder, hvem Sygdom tvinger til at standse med sit Arbejde! Han bliver straks erstattet af en anden, som indtager hans Plads, og naar han for længe siden har opbrugt sine smaa fattige Spareskillinger, saafremt han overhovedet har nogle, til Læge og Medicin, naar han endelig er helbredet, saa kan han gaa endnu længe uden Arbejde, inden han finder en anden Arbejdsherre. Ikke mindre maa man beklage Arbejderen, naar han bliver gammel. Hans Haar ere blevne hvide, hans Hænder ere ikke mere saa dygtige som forhen, Arbejdet bliver langsommere, Kræfterne svigte: ved den første Lejlighed,

under det mindste Paaskud afskediges han. Der er ikke andet tilbage for ham, end at søge sig et Asyl for at dø i et eller andet Hospital, hvor man tager imod ham af Barmhjærtighed.

Se her nogle, nogle enkelte af Arbejderens Lidelser og Sorger. Det er kun en saare let henkastet, saare ufuldkommen Skitse af det, som Arbejderen maa lide. Nuvel! Finde I ikke, at Arbejderen har ikke saa lidt Ret til at være utilfreds med sin Stilling? Har han ikke Ret til at mene, at ikke alt er, som det burde være blandt de Bedrestillede i Samfundet? O, jeg véd meget godt, hvad man bebrejder ham. Man bebrejder ham, at han sammenblander med sine berettigede Fordringer en Mængde falske Ideer, en Mængde Drømme, en Mængde uopnaaelige Utopier. Det er sandt, det er sandt! Men midt i disse Drømme, i disse Utopier, i disse falske Ideer hæver der sig stedse en dyb Retfærdighedsfølelse, en Følelse af miskjendte Retligheder, en levende Følelse af Værdighed, af hinde Smaas, de Fattiges Værdighed, som Evangeliet har villet aabenbare for Jorden. Jeg véd ogsaa, at man bebrejder Arbejderen, at han tager sin Tilflugt til voldsomme Midler. Uden Tvivl handle de ilde i denne Henseende. Ilde handle de, fordi de senere stedse ere de første og sørgelige Ofre for Revolutionerne. Ilde handle de, fordi Vold er uretfærdig, og den rammer de Uskyldige saa vel som de Skyldige. Men ligemeget, jeg gad en Gang se alle hine, som nu dømme dem saa haardt, paa disses Plads. Jeg gad se dem som et Bytte for et Arbejde uden Ro eller Hvile, som et Bytte for Elendigheden, som et Bytte for alle de Onder, under hvilke Folket sukker baade i legemlig og sjælelig Henseende, og som det maa taale ogsaa i dem, som ere en Gjenstand for dets Kjærlighed. Vi skulde da se, om den Dag ikke oprandt, da de have faaet nok af denne Tilværelse, da de ansaa Elendighedens Maal for fyldt, da de nægtede at gaa videre, at lide

mere. Ja, uden Tvivl, ilde handle de arbejdende Klasser, naar de ty til Vold, det er ikke retfærdigt; men er det maaske deres Fejl, naar de fortvivle og opgive Haabet om Reformer, som de aldrig ville opnaa paa Grund af Nøgles Indifferentisme og Ligegyldighed eller af Andres onde Villie og Egenkjærlighed? . . . Er det deres Skyld, naar man ikke vil høre paa dem, naar de fremkomme med deres Andragender, naar man ikke bekymrer sig om deres Interesser, naar man ikke vil tilstaa dem de berettigede og billige Reformer, som de begjære? Hvorfor forundre sig, hvorfor forarges saa højligens over, at dette Folk, naar det ikke finder velvillige Øren, naar det taler Fornuftens, Retfærdighedens, Billighedens Sprog, hvorfor forarges over, at dette Folk, naar Taalmodigheden er til Ende, begynder at tale højere, begynder at tale om Krudt og Dynamit, at vække dem, som sove, for at minde dem om, at Folket ogsaa er til, at det er nødvendigt ogsaa at tænke paa det, at det er nødvendigt at beskjæftige sig med Forbedringen af dets sørgelige Kaar, som Lovene have hidført i et Samfund, hvor den sande Guds Dyrkelse er bleven afskaffet til Gunst for Guldkalvens Dyrkelse, hvor Evangeliets Retfærdigheds- og Kjærlighedsaand er bleven erstattet af Egenkjærlighedens Aand og af Hedenskabets Begjærlighed?!

Der maa altsaa tilvejebringes Reformer: de paa-trænge sig os, de ere nødvendige, og alle klartskuen- de Aander erkjende dette og lede efter dem. Det er ikke længe siden, at Kejseren af Tyskland udstedte et Op- raab til de andre Regeringer og samlede omkring sig til en Kongres de dygtigste Mænd, de i de økonomiske Spørgsmaal sagkyndigste Mænd, for at udarbejde en Plan til Reformer, som kunde være i Stand til at til- fredsstille de arbejdende Klassers retmæssige Fordrin- dringer. Hele Verden anerkjender Reformernes Nød- vendighed; for enhver Pris maa de hidføres. Men disse Reformer, som synes hele Verden saa nødvendige,

disse Reformers, som synes saa simple, naar man hører dem omtale, de volde uovervindelige Vanskeligheder, naar man vil realisere dem, naar man vil bringe dem til Udførelse i det praktiske Liv; man støder paa, man drukner i en uopløselig Blanding af modsatte Interesser.

Den sociale Reform skal tilvejebringes, det er der ingen Tvivl om. Men hvorledes skal den foregaa? Paa en voldsom eller en fredelig Maade? Og hvornaar skal den foregaa? Det vide vi ikke, men tilsidst maa den komme, nødvendigvis maa den komme, ufravigelig maa den komme. Men hvem tilbageholder, medens vi vente paa at den sociale Reform fuldbyrdes, hvem tilbageholder Folkets Raseri, som altid er villigt til at bryde løs? Hvem, spørger jeg eder, hvem forhindrer Folket i at rejse sig? Kunne I? Kan jeg? Nej, hverken I eller jeg er i Stand dertil; ingen Magt i Verden formaar det. Maaske den materielle Magt? Mene I maaske, at man med Gendarmere og Politibetjente kan udføre dette Beroligelses Værk? Hverken Politiet eller Gendarmerne ere denne Opgave voksne. I indse altsaa ikke, at paa den Dag, da Arbejderne rejse sig som én Mand, ville de knuse eders Modstand? Hvor er da den Magt, som fuldbyrder Fredens Gjerning, som beroliger Sindene, som dæmper Vreden? Det er en *moralisk* Magt. Det er ikke en fysisk Magt. Det er Pligtens Magt, Samvittighedens Magt. I vide meget vel, at det ikke er Pligten, som taler i de ophidsede Masser, at de ikke længere høre Samvittighedens Røst; Pligtens, Samvittighedens Stemme er kvalt af Hadet, af Vreden. Der gives kun én Magt i Verden, for hvem det kan lykkes at kvæle Hadet, at dæmpe Vreden, som ophidser Mængden, og denne Magt er *Religionen* . . . ved dens Lære, ved dens Indflydelse, ved dens Indtog i Samvittighederne.

Mennesket elsker ifølge sin Natur det, som gjør ham større, det, som ophøjer ham. Dette er en smuk,

en ædel Følelse, det er som et Minde om vor oprindelige Storhed, som vi have mistet og som vi bør tilbagevinde ved vore egne personlige Anstrængelser. Det er Digterens Ord: „Mennesket er en falden Guddom, som mindes Himlen.“ Men denne retmæssige Følelse, som driver os til at stige opad, til at hæve os, er vildfarende og den bedrager sig selv, thi vi have ikke den rette Forstaaelse af den sande Storhed, af den sande Ophøjelse. Hvad anser Verden for Storhed, for Fortjeneste? Hvori bestaar Menneskets Værd i dens Øjne? Er det maaske Dyden? Er det de ædle Følelser? den højmodige Karakter? Sjælsstorheden? Intet af alt dette! Dersom I have Penge, dersom I ere rige, saa er det tilstrækkeligt; maatte I være nok saa elendige i Henseende til Hjærtets Beskaffenhed, saa vil Verden dog beundre eder, tilbede eder, den vil smigre eder, strø Virak for eder, kaste sig for eders Fødder. Nuvel! Folket, som ser dette, siger til sig selv: Hvorfor skal da jeg, et Menneske som alle de andre, hvorfor skal jeg stedse være miskjendt? Hvorfor skal jeg stedse være ringeagtet, være den Lille, uden Stilling, uden Indflydelse? Hvorfor skal jeg ikke naa saa vidt, at jeg kan tilkæmpe mig de Goder, som skjænke Berømmelse og Storhed, som drage Agtelse og Hyldest efter sig, som aabne alle Porte og repræsentere al Fortjeneste og al Dyd? Ønsket om at stige til Vejrs, at hæve sig, bliver mere og mere brændende hos ham, han finder Arbejdets og Fattigdommens Byrde utaalelig, han rynker Panden i Vrede, han kaster rasende Blikke paa dem, som staa over ham, han længes efter at komme bort fra sin Stand, med Vold og Magt, om saa skal være . . . og fordi Livet og den brutale Virkelighed staa i Modstrid med hans Lyster efter at naa til uoverstigelige Højder, og fordi en ny Titan, hver Gang han vil klatre op til Rigdommens og Berømmelsens Himmel, kaster han tilbage, og han nedstyrttes af Tingenes uimodstaaelige Magt; . . . og fordi endelig han, for hvem man

daglig gjentager, at Timen er kommen, da han skal være fri, medens han tværtimod daglig ser sig lænkede til Arbejdet, tilsidst føler sig ophidset, føler Hadet til disse Højder, som han ikke kan naa op til, koge og syde i sit Indre. Den sociale Standsforskjel forbitrer ham, han nærer Ønsket om at undertrykke den. Forgjæves forsøge I at tale ham til Rette, forgjæves forsøge I at overtale ham om, at denne Standsforskjel, som saarer ham, er nødvendig, at den er en Del af selve Samfundets Væsen, som ikke kan bestaa en Time uden dette Hierarki i Henseende til Stand; han hører eder ikke. Forgjæves tage I ham ved Haanden og sige til ham: Arbejder, min Broder, du vil stige til Vejrs, er det ikke saa? Du vil højere op, nuvel! . . . at gjøre Fremskridt, at gaa fremad, det er en Lov, som Gud har givet Menneskeslægten, og det er Menneskets Hæder og Ære, at hidføre selv Betingelserne for sin Storhed, at fremdrage selv Elementerne til sin Ophøjethed; — til Værket altsaa, stakkels Arbejder, kald Arbejdet til Hjælp, kald din Ihærdighed til Hjælp, kald ogsaa Dyden til Hjælp, Dyden, uden hvilken Arbejdet ingen Betydning har, og formild saa, omdan, omskab Betingelserne for dine Kaar og stig saa Trin for Trin opad den sociale Stige; men han hører eder ikke. At stige til Vejrs ad Arbejdets Vej, ad Dydens Vej, det er altfor langvarigt, det er altfor besværligt; og dette Folk, som saa let lader sig føre vild af dets Løgnprofeter, af dets falske Lærere, som forvirre Hovedet paa det og stadig tilraabe det: O Folk, hvor længe vil du være Slave, hvor længe vil du lade dig søndertræde? Du er Herren, det afhænger af dig, om du vil forandre din Skæbne, . . . fremad, tag Storheden, tag Lykken med Storm! Dette Folk laaner villigt Øre til disse forbryderiske Udfordringer, og det drømmer om Samfundets Omvæltning, om en almindelig Revolution i den sociale Samfundsorden, om en universel Sammenstyrt-

ning af alt det Bestaaende, for at rejse paa dets Ruiner Fundamentet til dets egen Storhed.

Men dette er kun en Del af det Onde, som nager paa Folkets Hjærte. Ved Siden af Højhedslængselen nære vi alle en anden Længsel i vor Sjæl, Længselen efter *Lykke*, og Arbejderen, som ogsaa er et Menneske, Arbejderen, hvis Hjærte ikke er skabt af en anden Substans end vort, ogsaa han tørster efter Lykke, og han søger den rundt omkring sig og han finder den ikke. Naar han om Aftenen gaar hjem fra sit Arbejde, afkræftet af Udmattelse, gaar han forbi eders Butiksvinduer, som straalet af Lys og Pragt; han ser bag Gardinerne i eders Saloner, som ere: straalende oplyste, Skyggen af eders Skikkelser, som svæve hvirvlende omkring i Dansen; han hører eders glade Sange, Lyden af eders Munterhed, blandet med Musikens Toner, og dybt i sit Indre hører han da en Stemme, som med Bedrøvelse siger til ham: Jeg alene er udelukket fra Lykken, for mig gives der ikke straalende Lys, eller Sange, eller Glæder og Fornøjelser; for mig gives der kun Arbejde og Fattigdom. Dersom han blot ved Slutningen af sit haarde Dagværk kunde vederkvæge sit Hjærte, styrke sit Mod i Selskab med sin Hustru og sin Børn! Men de mest berettigede Glæder blive ham nægtede. Jeg har allerede sagt: han har ingen Familie. Hver Morgen slæber Fabriken Faderen og Moderen bort fra Hjemmet og kaster Børnene ud til Driveri paa Gader og Stræder. De leve adskilte fra hverandre hele Dagen. Om Aftenen træder Arbejderen med Mis-hag ind i den kolde, fattige Stue, som hele Dagen har staaet tom, hvor Ilden paa Arnestedet er slukket, hvor han finder nogle halvilde Børn, som næppe kjende ham, og hans Hustru, som er bleven fremmed for ham. Ofte bor han slet ikke hjemme, eller han kommer kun hjem, for i Hast at hvile sig et Par Timer mellem to Dages Arbejde; og naar han saa dog, i Stedet for de

manglende rene og ophøjede Familieglæder, havde ligesom fordem den Glæde, den Glæde, den Trøst, som Religionen yder! Men nej, han har mødt Mennesker, som ikke have haft Medlidenhed med Arbejderens Nød, som have givet sig selv det afskyelige Hverv at skille ham fra Gud og at udrydde Troen i hans Hjærte. O Folk, har man sagt til ham, du er et stort Barn, ser du da ikke, at man udbytter dig, bedrager dig? Hvad har denne Religion at sige? Hvad er Gud? Gud er en god gammel Olding, som har overlevet sig selv. Hvad er Himlen? et tomt Hjærnespind, et Æventyr, som faar En til at sove staaende! Paradiset, o Folk, forstaa det vel, er her paa Jorden, Paradiset er Indbegrebet af alle Fornøjelser og Nydelser hernede, og Daarskab er det at vente et andet, et tilkommende. O Folk, skynd dig derfor, skynd dig med at skjænke dig selv Paradiset her paa Jorden, skynd dig med at nyde Livet . . .!

Ja, saaledes siger man til Folket, det er ikke Fantasi; nej, det er, hvad man ordret tilraaber det. Ak, sandelig, Hjærtet brister af Uvillie, af Vrede, naar man hører et saadant Sprog. Og naar man saa betænker, til hvem det er, at disse Ord blive henvendte, og hvilke Ødelæggelser, de fremkalde i Menneskets Sjæll Er det ikke en Skjændsel, en Grusomhed; thi, sig mig, hvem trænger vel mest til Gud, til Faderen, som er i Himlen, hvem trænger vel mest til Kristus, de Ulykkeliges blide Ven, til ham, som har sagt; „Kommer til mig Alle, som ere besværede, Alle, som arbejde og have Møje, jeg vil trøste, jeg vil vederkvæge eder;“ hvem trænger vel mest til Religionen med dens Haab, dens Trøst, dens Glæder; hvem anden, end netop Folket, som alle sit Livs Dage maa bære paa sine saarede Skuldre Fattigdommens og Arbejdets tunge Byrde? Nuvel! det er ham, det er Arbejderen, som disse ryggesløse Mennesker have angrebet. Efter at have berøvet ham hans Tid, hans Lykke, hans Ære, hans Glæder, har man forsøgt paa at berøve dette Folk, som

Intet ejer og har, som kun maa taale og lide, som end ikke har til det daglige Brød, at berøve det dets eneste Glæde, dets eneste ophøjede Trøst, den Trøst og Glæde, som Religionen yder. Man har berøvet ham hans Fader, hans Gud, som var hans Hjælper, hans Tilflugt. Man har berøvet ham hans Religion, Himlen, hvor han haabede at kunde nyde, efter et Liv fuldt af Arbejde og Anstrængelse, en evig Glæde, en evig Lykke. De have berøvet ham alt dette, de have ødelagt Folkets Hjærte, disse Elendige! Og hvad have de sat i Stedet for det, som de have borttaget? Hvad have de givet Arbejderen, for at erstatte Gud, erstatte Religionen, erstatte Himlen, som de have berøvet ham? Hvad have de givet ham, have de skjænket ham Lykke eller Rigdomme? O nej, thi de tilmaale ham hans Løn, som de tilmaale ham Rummet, som de tilmaale ham Lys og Luft. Have de i det mindste skjænket ham Hvile? O nej, tværtimod, de lade ham dø under Arbejdet, de fordrer et Arbejde af ham, som overstiger hans Kræfter, de ere endog gaaede saa vidt, at de have bestjaalet ham, ja, bestjaalet ham for hin Hviledag, for Søndagen, som Gud havde skjænket ham, for at han kunde vederkvæge sit Legeme, sin Sjæl, for at han kunde opløfte mod Himlen sit Hjærte, som hele Ugen igjennem er nedbøjet over det Materielle. De have bestjaalet ham for denne Hviledag, for Søndagen, og hvad have de givet ham til Gjengjæld for det, som de have berøvet ham? Have de givet ham Haab? Ak! jeg véd meget vel, at man lader lyde for hans Øren velklingende Ord, at man lader smukke Vidundere straale for hans Øjne; men i Virkeligheden, hvad have de givet dette Folk, efter at have styrtet det ind i Revolutionen, efter at have brugt dets Kræfter, Kraften i dets Arm og Blodet i dets Aarer? Det er dem, som have plukket Frugterne, samlet Rigdommene, og Folket tilfalder der en endnu dybere Elendighed end forhen. Og hvad sker? Det sker, at Folket, hvis Lyster man har

løsladt paa samme Tid, som man har ladet alle Skran-
ker falde, at Folket, som er blevet berøvet ethvert
Ideal, al Tro, ethvert Haab, søger at glemme disse
Ord, Glæden, Lykken, — i Drukkenskab og Udskejelser.
Og efter som Lykken haardnakket flyr ham, kaster han
endnu en Gang Blikket rundt omkring sig, og han mener
at have fundet den Lykke, han søger; men forgjæves
bestræber han sig for at naa den. Han ser dem, som
vandre gennem Livet med Sang paa Læberne, han
ser dem, som le, som more sig, han ser dem, som
krænke ham med deres hovmodige Ord, og han be-
tragter da sig selv, Folket, han ser sine Hænder, der
ere brunede af Arbejdet, han ser sine Klæder, der ere
smudsige og iturevne, han føler Svæden, som rinder
ham ned ad Panden, og Hadet, som opstiger i hans
Sjæl, han raaber: Hvorfor have de Alt og hvorfor har
jeg Intet? Er det fordi jeg er mindre værd end de?
Er det fordi jeg ingen Ret har til at være lykkelig?
Ak! jeg har nu anstrængt mig tilstrækkelig, jeg har
arbejdet nok, jeg har taalt og lidt mere end nok! Bort
med eder, I Rige, I, som more eder, bort med eder!
Jeg maa nu indtage eders Plads! Ah! I ville ikke? I
gjøre Modstand? Vent blot! Jeg, Folket, jeg repræsen-
terer Kraften, jeg har mine Arme; I skulle faa at føle,
at jeg er stærkere end I; jeg skal tage eder og kaste
eder ud! Og i sit Raseri tager han fat paa at om-
vælte Samfundet; han faar det til at skælve i dets
Grundvolde, han ryster det, Samfundet styrter sammen
fra øverst til nederst, ligesom en Bygning, der kuld-
kastes af Stormen. Og naar Stormen har lagt sig,
naar Folkets Had er blevet mættet, befinder det sig
midt imellem en Bunke Ruiner; det er ikke kommet et
Skridt videre henimod Lykken, det lider mere end no-
gensinde tilforn, det er mere end nogensinde ulykkeligt,
uden Haab og Trøst. Se det er Ondet! Det er tilstede
dette Onde i Folket, og forgjæves søge I at fuldføre den
sociale Reform, forgjæves ønske I at hidføre økonomiske

Reformer; saalænge I ikke have helbredet Arbejdernes Hjærte, have I intet gjort. Hidfør Reformer, forøg Lønnen, formindsk Arbejdstiden, giv ham, hvad han begjærer: en otte Timers Arbejdsdag; hvad have I saa opnaaet, naar han ikke benytter de Hvilens og Adspredelsens Timer, som man har skjænket ham, naar han tilbringer dem i Værtshusene og paa slette Steder; naar Forhøjelsen af Lønnen, som man har tilstaaet ham, kun tjener til at forøge Drukkenskabens og Udskejelsernes Budget? Hvori er Arbejderen bleven lykkeligere? Ere hans Hustru og Børn mindre beklagelsesværdige? I se altsaa, at de økonomiske Reformer alene ikke ere tilstrækkelige til at frigjøre Arbejderens Stilling. Det er først og fremmest nødvendigt, at Kilden til Ondet tilstoppes, men Kilden til Ondet findes i Arbejderens Hjærte.

Nuvel! Vi have konstateret Ondet, vi have lagt Fingeren paa Vunden. Det er nødvendigt, at finde et Hjælpemiddel. Vi have paavist, at det sociale Spørgsmaal opløser sig i sin sidste Analyse til et *moralsk* Spørgsmaal. Vi have paavist, at Arbejderens store Onde, hans store Nød og Elendighed ikke saa meget er en materiel Elendighed, men navnlig ogsaa en moralsk Elendighed, d. v. s. det er Lasterne, Lidelserne, Lysterne, som evindeligt ere Skyld i Arbejderens Nød og Elendighed. Nuvel! Overfor dette moralske Spørgsmaal, som nøje er indviklet i det sociale Spørgsmaal og styrer det, overfor dette Spørgsmaal, hvis Løsning tillige vil blive det sociale Spørgsmaals Løsning, er det nødvendigt at finde og udgranske et Svar; og det er netop det, vi her staa i Begreb med at gjøre i Fællesskab.

II. Intelligente Folk have sagt: Ja, i Virkeligheden er Ondet, de arbejdende Klassers Onde, først og fremmest et *moralsk* Onde; det har sin Kilde i Folket og i Arbejdernes Sjæl, og dersom vi ville forbedre de arbejdende Klassers Kaar, maa vi begynde med at forbedre dem fra Moralens Standpunkt, vi maa først og

fremmest forbedre Hjærterne og Sjælene; og i saa Henseende have vi kun ét Middel: *Undervisning*. Vi maa derfor lade Lyset flyde i Strømme; vi maa forøge Skolerne; den mindste Landsby maa have sin, og til at iværksatte dette, fordres der Millioner. Nuvel, vi ville give dem uden Bedrøvelse, fordi Værket fortjener et saadant Offer, og fordi vi for denne Pris kunne have Haab om at moralisere Folket. — Det er altsammen meget godt; I have fuldkommen Ret; man maa undervise Folket. Og det er ingenlunde mig, en Søn af den Kirke, som i Løbet af 15 Aarhundreder har været Europas eneste Lærerinde, som har gjort sine Munke og Biskopper til Skolelærere, og som indtil denne Time endnu hverver sine Legioner af frivillige Lærere og Lærerinder, som under forskellige Navne og i forskellige Klædedragter meddele Undervisning til Tusinder af Folkets Børn, det er ikke mig, som vil bebrejde eder, at I ville undervise Folket. Tværtimod, jeg roser eders Anstrængelser. Tillad mig kun at sige eder, at I højlig skuffe eder selv, om I tro at helbrede og omskabe Arbejderens Hjærte alene ved Undervisning, om I tro, at det, for at moralisere Arbejderen, er tilstrækkeligt blot at undervise ham; I tage højlig fejl. Se uden Fordom; er det maaske i Aritmetiken, i Geografien, i Historien, i Fysiken, i Kemien, at han skal hente Kjærlighed til Pligten og Smag for det Gode, Mod til at bringe Ofre, Taalmodighed til at tage imod Arbejde og Fattigdom? Er det Aritmetiken, Historien, Geografien, Fysiken, Kemien, som skal skjænke ham den fornødne Kraft til at holde sine Lidenskaber i Tømme, til at styre sine Begjæringer og Lyster? Er det Undervisningen, som lader fremspire i hans Hjærte Dyden, Kjærligheden til Arbejdet, de gode Sæder, Maadeholdenhed, Ædruelighed? Naar I have opfyldt hans Hjærne med videnskabelige Sager, modtager han saa med et gladere Hjærte sin underordnede Stilling? Nærer hans Hjærte intet Had, ingen Misundelse mere? Men nej, hundrede

Gange nej! Ville I vide, hvad denne Undervisning duer til? Hvad han benytter den til? Han benytter den til at fabrikere Bomber og Dynamit, for at sprænge eders Huse i Luften, for at tilintetgjøre eder! Nej, al Verdens Videnskab og Undervisning gjør aldrig et Folk hæderligt, kyskt, arbejdsomt, i al Evighed aldrig.

Men, sig I mig: Du vil altsaa tilbagevise Folkets Oplysning og Undervisning? Du vil altsaa lænkebinde det systematisk til Uvidenheden? Du vil gjøre det til en fuldkommen Maskine? O, nej, det tillade Gud ikke! Vi have jo tværtimod sagt, at Arbejderen har samme Ret til Sandheden som vi selv. Undervis ham følgelig, oplys ham, udvikl hans Forstand, men husk vel paa, at for at faa Arbejderen til at tage imod sin underordnede Stilling, for at faa ham til at tage imod Arbejde og relativ Fattigdom, sluttelig for at udrydde i hans Hjærte Lidenskaberne og Begjæringerne, Lysterne, som avle Nød og Elendighed, er hverken Videnskab eller Undervisning tilstrækkelig; han trænger til et højere Lys, til en almægtig Hjælp, til *Religionens* Lys og Hjælp. Og hvad gjør Religionen da? Den tager kjærlighedsfuldt denne forbitrede, oprørske Arbejder, som kaster misundelige Blikke rundt omkring sig, som drømmer om at omstyrte og ødelægge Alt, den tager ham kjærlighedsfuldt ved Haanden og fører ham hen til Hytten i Nazareth. Der viser den ham en Arbejder som ham selv, bøjet over et haardt Arbejde; og naar han spørger Kirken, hvem dette Menneske er, saa svarer den ham: Det er din Gud! Ja, din Gud, som er stegen ned fra Himlen, din Gud, som er kommen til Verden for at tage Del i dit Liv, i dine Arbejder, i dine Lidelser. Forholder det sig ikke saaledes? Eftersom han er Gud, saa kunde han, om han vilde det, skaffe sig en Trone til Vugge, han kunde omgive sig med al mulig jordisk Glans og Storhed, lægge hele Verden for sin Majestæts Fødder; men han har ikke villet det . . . den Storhed og Ophøjelse, som Du higer efter, har han forsmaaet; han lod sig

føde, han levede, han døde i Fattigdom. Ja, o, Arbejder, din Gud har været en Fattig, en Arbejder, en Ulykkelig, ligesom Du. O, min Søn, hvor stor og ædel er derfor ikke din Stilling, denne en Arbejders Stilling, som Gud har villet vælge, og som han har indtaget i tredive Aar af sit Liv. O, sig mig, Arbejder, foran din Gud, som haandterer Værktøjet med sine guddommelige Hænder, med disse Hænder, som have skabt Verden og som bære den; foran din Gud, som haandterer Værktøjet, sig mig, o, Arbejder, har Du Mod til at være opsætsig, til at knurre; har du Mod foran din Gud, som arbejder for dig, til at forbande din Stilling som Arbejder, den Stilling, som Gud fandt værdig for sig, som han har adlet, som han har helliget?

Se, det er dette Sprog, som Religionen lader Arbejderen høre. Men tro ikke, at Religionen, medens den prædiker for Arbejderne Resignation, Hengivelse i deres Skjæbne; tro ikke, at den derfor vil gjøre dem ubevægelige i deres Stilling, at den vil forevige dem i deres underordnede Stilling og forbyde dem Adgangen til de højere Regioner. Nej, tværtimod, Religionen kjender alt det, som er berettiget i Henseende til denne Trang efter Storhed og Ophøjelse, som rører sig i og piner Arbejderens Hjærte. Langt fra at kvæle denne ædle og berettigede Følelse, fremmer Religionen den, den tilskynder Folket til at rejse sig, til at stige opad ved Hjælp af Arbejdet, ved Dygtighed, ved Ihærdighed, og navnlig ved Dyd, ved Dyd, som holder Lidenskaberne i Tømme, som behersker dem, afvæbner dem, og som saaledes forbereder og fremmer de gradvise Skridt opad paa den sociale Stige. Dette har Religionen hidtil gjort, og dette vil den ogsaa gjøre for Fremtiden, saafremt man lader den Frihed til at handle og virke blandt de arbejdende Klasser. Dette har den gjort hidtil, thi sig mig, hvor har Religionen opsøgt Arbejderen? I hans Uvidenhed, i hans Underkuelse, i hans Slavelænker. Ja, da Kirken tog Arbejderen i sine Arme,

laa han under sin Herres Fødder, som søndertraadte ham, han var Slave; og det var her, i denne nedværdigede Tilstand, i denne Uvidenhed, i dette Slaveri, i denne Undertrykkelse, at Kirken har taget sig af ham. Og lidt efter lidt har den hævet ham, ophøjet ham . . . den har gjort ham, som I se, til en fribaaren Arbejder, til en uafhængig Arbejder, til en Arbejder, som selv bestemmer over sin Person, over sit Arbejde og over Frugten af sin Gjerning. Dette er Religionens Værk.

Men medens Religionen fremmer de arbejdende Klasers Ophøjelse, advarer den dem tillige imod Illusioner; den siger til dem: Arbejdere, tager eder i Agt, lader eder ikke skuffe, bortødsler ikke eders Kræfter i unyttige Kampe og Voldsomheder, som ikke bringe eder andet end Elendighed, og som kun styrte eder endnu dybere i Fattigdom og gjøre eders underordnede Stilling endnu føleligere. Har eders Gud givet Afkald paa sin Fødsels ophøjede Forrettigheder, har han forsmaaet for sit Vedkommende Rigdom, Storhed, Magt, Alt, hvad Verden agter og beundrer; saa er alt dette altsaa ikke den sande Storhed, den sande Adel, den sande Ophøjethed. Nuvel! Arbejdere, det er sandt; det er den Lære, den Undervisning, som eders Gud giver eder, den Gud, som selv er bleven en Arbejder. I ville stige tilvejs, I ville hæve eder? Nuvel! Glæder eder, fordi den sande Storhed, den sande Ophøjelse er gjort tilgængelig for eder. Hele Verden kan ikke være ædelbaaren, hele Verden kan ikke være rig, hele Verden kan ikke have Talent; det er heller ikke der, at Gud har henlagt den menneskelige Adel og Storhed. Thi, jeg spørger eder, hvad betyder Menneskeslægtenes ældgamle Oprindelse overfor denne Gud, som er evig? Hvad betyder dens Kraft overfor en Gud, som har skabt og styrer Verden? Hvad er dens Talent, dens lille Gnist af Talent overfor Gud, som er den uendelige Visdom? Sandelig overfor ham er alt dette intet, som et Sandskorn. Men det,

som gjælder noget overfor ham, det, som er vor Fortjeneste og Storhed overfor ham, det, som i Sandhed hæver os i hans Øjne, det er *Dyden*, fordi Dyden gjør os, saa at sige, Gud lig, som alene er stor. Ja, glæd dig, du fattige Arbejder, du beskedne Arbejder; du glimrer hverken ved Fødsel eller Lykke eller Talent, men dersom Gud er hos dig, dersom dit Hjærte er rent, dersom Naaden og Dyden have hjemme i din Sjæl, o, da bøjer jeg mig med Agtelse for dig; thi du er større o, min Broder, i din Lidenhed end denne Verdens Store og Kongerne paa deres Troner; du er stor ved Guds Storhed, som bor i dig, og ethvert, ethvert Hammer-slag, som du fører mod Ambolten er en Gjærning, der er fortrinligere end Herredømmet over Kejserriger, fortrinligere end de herligste Sejre.

Se, det er den store og styrkende Lære, som Religionen lader lyde for Arbejdernes Øren. Men i ethvert Liv og navnlig i Arbejderens Liv gives der Timer, som ere særlig mørke; til visse Tider er Arbejdet haardere end ellers; til visse Tider sammensnører Smerten, Angsten, Arbejderens Hjærte endnu fastere end ellers; Byrden tynger endnu mere paa hans Skuldre, og hans Pande, som drypper af Sved, hæver sig mod Himlen, for at krænke Gud, for at sige til ham: Min Gud, hvorfor alt dette Arbejde, hvorfor alle disse Lidelser, hvorfor al denne Fattigdom? Men hans Øjne møde Billedet af den guddommelige Korsfæstede; som han har hængende paa Væggen i sit Værelse. Han ser sin Frelser med de udstrakte Arme, som synes at indbyde ham til at ty til denne himmelske Vens Hjærte. Han betragter med Rørelse denne tornekrone Pande, dette sønderrevne, saarede, blodige Legeme, disse Øjne, som betragte ham med et Blik, der er fuldt af den ømmeste Medlidenhed, og fra Korset hører han en Røst, sin Guds Røst, som siger til ham med en uendelig Blidhed: Min Søn, du arbejder, Sveden rinder ned ad din Pande, dine Hænder blive haarde, blodige under det haarde

Arbejde, men jeg, din Gud, jeg har arbejdet ligesom du, jeg har ligesom du erhvervet mig mit Brød i mit Ansigts Sved, og mine guddommelige Hænder ere blevne saarede og blodige ligesom disse; medens jeg haandterede med Arbejderens Værktøj. Min Søn, du er fattig; men jeg, din Gud, har været fattig ligesom du; jeg har ikke engang ejet en Sten, hvortil jeg kunde helde mit Hoved; dit Legeme er overtræt af Anstrængelse, men mit Legeme er for din Skyld blevet sønderknust paa Pinebænken; din Sjæl er bedrøvet, men din Guds Sjæl har været bedrøvet indtil Døden. Mod derfor, min Søn, jeg har givet dig et Eksempel; vær fattig, som jeg; arbejd, lid og taal, som jeg; snart skal du være med mig i Paradiset, og jeg skal selv være din Løn, din Hvile i Evigheden. Ja, min Søn, Mod, Mod! Og i Virkeligheden gjenfødes atter Modet i Arbejderens Hjærte, naar han hører disse blide og styrkende Ord, og, idet han paa ny gjenoptager det afbrudte Arbejde, trøster han sig i sine Gjenvordigheder, i sine Smerter... med det straalende, udødelige, udsigelige Haab, som hans Gud har givet ham.

Nuvel! Løsningen af det sociale Spørgsmaal bør søges i *Religionen*. Jeg vil dermed ikke sige, læg vel Mærke dertil, jeg vil dermed ikke sige, at Religionen er den eneste og totale Løsning; det vilde være Overdrivelse; men jeg konstaterer, at Religionen er den første og nødvendigste Løsning; jeg erklærer, at den maa være som et uundgaaeligt Element i alle de andre Løsninger; jeg paastaar, at den strængt taget kan erstatte alle de andre, og at ingen anden kan erstatte den. Ja, det er uden Tvivl nødvendigt, at man fuldbyrder økonomiske Reforme; at man sikrer alle Arbejderne et regelmæssigt og stadigt Arbejde; at man formindsker Vægten af Arbejdet, som tynger altfor tungt paa Arbejdernes Skuldre, at man forøger deres Løn; med ét Ord, det er nødvendigt, at man med alle lovlige Midler forbedrer deres Livsvilkaar; men naar I

have gjort dette, naar I have fuldbyrdet alle Reformerne, som maatte være nødvendige, naar I tilsidst have løst dette saa vanskelige og indviklede sociale Spørgsmaal, naar I have gjort alt dette, ville I endnu have Fattige iblandt eder; den sociale Forskjel vil ikke være forsvunden, Lidenskaberne ville ikke være udslukkede, og I ville endnu trænge til *Religionen*, for at indprente de Højrestillede Retfærdighed, Maadehold i Brugen af deres Rigdomme og Kjærlighed og Opofrelse overfor de Smaa, de Fattige, de Underordnede; I ville endnu trænge til Religionen for at lære de Laverestillede mandig Resignation, oprigtig Taalmodighed i Fattigdommen, Kjærlighed til Arbejdet, Maadeholdenhed i Nydelserne og Adspredelserne og endelig Dyd; I ville stedse, stedse trænge til *Religionen*.

Og dersom Religionen er saa uundgaaelig nødvendig, at det sociale Spørgsmaal ikke lader sig løse uden den, saa maa Gud ogsaa for enhver Pris atter tage Bolig hos Arbejderen, for enhver Pris bringes ind i Arbejderens Hjærte; den religiøse Indflydelse maa for enhver Pris gjenneemsyre Folket; og hvad maa der gjøres, for at dette kan ske?

Nuvel! I maa personlig træde til. Det er ikke nok, at I høre paa disse Ord, at I ere Venner af ham, som siger eder, at man for enhver Pris maa moralisere de arbejdende Klasser ved Hjælp af Religionen; det er ikke nok, man maa tage fat paa Værket, man maa begynde at arbejde, og ikke lægge Armene over Kors. Nuvel! Hvad maa der gjøres? Det er nødvendigt, at I yde eders Indflydelse, eders Penge, eders Opofrelse, for at skabe Institutioner, som have den materielle og moralske Forbedring af de arbejdende Klassers Kaar til Formaal; og dersom de allerede ere til, disse Institutioner, saa have I intet andet at gjøre, end at stille eders Person og eders Penge, eders Tid og eders Opofrelse til disse Institutioners Raadighed. Og naar I have gjort dette, saa have I kun opfyldt en Del af

eders Pligt. Det er ikke nok, for at moralisere, for at lade Religionen gjenneutrænge Folket, det er ikke nok, at I skabe Værker, som have dette Formaal; men det er nødvendigt, at Alle prædike ved deres Eksempel, det er nødvendigt, at I ved Eksemplet lade Gud, Evangeliet, Religionen gjenneutrænge alle Klasser i Befolkningen. I vide, at jo bedre Eksemplet er ovenfra, desto vægtigere er det, desto videre rækker dets Indflydelse. Og følgelig have I, som tilhøre de højere Stænder i Samfundet, et saare stort Ansvar overfor de arbejdende Klasser og overfor Gud. Det er nødvendigt, at I selv, i eders Person, i eders Liv, ved Eksemplet aflægge Vidnesbyrd om den Religion, ved hvis Hjælp I ville moralisere Folket. I maa ikke tro, at Religionen alene skal gjøre moralsk Gendarmtjeneste til Gavn for Kapitalister og Besiddende men nej, Religionen bekvemmer sig ikke til den Rolle, og Gud venter andre Ting af Eder.

Det er nødvendigt, at Religionen ved Eder gjenneutrænger de lavere Klasser, og følgelig maa I selv vende tilbage til de kristne Sæders Simpelthed, hvorfra man højligen har fjærnet sig; I maa vende tilbage til Evangeliet, til Evangeliets Aand, med ét Ord, vi maa for vort eget Vedkommende atter blive sande Kristne; vi maa blive Kristne i vore Tanker, i vore Følelser, i vort private Liv, i vort offentlige Liv; vi maa blive Kristne i vort Hjertes Dyb, paa Gader og Torve, om Dagen, naar Solen straalere; det er nødvendigt, at Kristendommen fuldstændig gjenneutrænker os.

Se her Betingelserne, paa hvilke I tør haabe, ved Hjælp af Religionen, ved Hjælp af Eders eget Eksempel, at moralisere de arbejdende Klasser. Og naar I have gjort dette; nuvel, saa kunne I give Eder det Vidnesbyrd, at I have bidraget mere til Løsningen af det sociale Spørgsmaal, end de dygtigste Reformatorer og de mest udmærkede Talere paa Økonomiens Omraade. Og fremfor alt kunne I give Eder det Vidnes-

byrd, at Gud er tilfreds med Eder, og at I have bidraget Eders Del til Eders Fædrelands Frelse og Lykke.

Elisabethforeningen.

Fra Bestyrelsen for Elisabethforeningen have vi modtaget følgende Oversigt over Foreningens Regnskab, som det fremlagdes paa Mødet d. 22. Febr. d. A.

Ved Slutningen af Aaret 1890 henstod i Sparekassen 2941 Kr. 16 Øre, den kontante Beholdning udgjorde 81 Kr. 1 Øre, saa at den samlede Kapital beløb sig til 3022 Kr. 17 Øre. Heraf tilhøre dog 800 Kr. et særøgent Legat. Desuden ejer Foreningens saakaldte *Fond*, der er bestemt til et Vajsenhus, en Kapital paa 845 Kr. 55 Øre; af hvilke 762 Kr. 42 Øre henstaa i Sparekassens tredie, og 83 Kr. 13 Øre i dens sjette Afdeling. Den specificerede Indtægt og Udgift i Aarets Løb var følgende:

Indtægter:

Kontant Kassebeholdning fra f. A.	102 Kr. „ Øre.
Medlemmernes Kontingent	413 — „ —
Paaskebazaren og Tombolaen	580 — 38 —
Renter af Sparekassebogen	112 — 74 —
Gave fra „Samlerforeningen“	320 — „ —
Kirkekollekt paa Sct. Elisabeths Dag	57 — 6 —

Ialt . . . 1585 Kr. 18 Øre.

Udgifter:

Til fem forældrelose eller forsømte Dreng.	658 Kr. 35 Øre.
Til ni forældrelose eller forsømte Piger.	835 — 52 —
Forskjellige Udgifter	9 — 30 —

Ialt . . . 1503 Kr. 17 Øre.

Den samlede Indtægt har altsaa i Aarets Løb udgjort 1585 Kr. 18 Øre, den samlede Udgift 1503 Kr. 17 Øre, og Kassebeholdningen for 1891 blev herefter

82 Kr. 1 Øre. Elisabethforeningen, som nu tæller 98 Medlemmer, har i Fjor understøttet 14 forældreløse eller forsømte Børn, af hvilke 4 Dreng og 4 Piger bleve helt, 1 Dreng og 5 Piger partielt underholdte. Foreningens Bestyrelse udtaler derfor sin hjærteligste Tak til Alle dem, som i det forløbne Aar have understøttet dens Virksomhed.

Sammenligner man det ovenstaaende Regnskab med forrige Aars (Ugeblad. 1890, S. 164 ff.), vil man med Glæde bemærke, at Foreningens ordinære Indtægter, Kontingent og Bazar, ere lidt højere i Aar end i Fjor, men da særlige Gaver vare mindre, var den samlede Indtægt dog 161 Kr. 17 Øre ringere end forrige Aar og Udgiften 142 Kr. 18 Øre ringere.

Medens i Forfjor 17 Børn bleve understøttede, har man i Fjor kun kunnet tage sig af 14 Børn.

Det kan betragtes som et glædeligt Tegn, at Foreningens ordinære Indtægter ere stegne noget i det forløbne Aar; det berettiger os til det Haab, at denne Stigning vil vedvare i samme Forhold som den Erkjendelse bliver stedse mere levende hos Alle, at det er en af de kristeligste og aktuelleste Opgaver, at arbejde paa de forladte eller forsømte Børns Frelse. Den store Bygning, som i Sommerens Løb vil blive opført i Frederiksberg Allé paa den gamle Skoles Grund, og som vil komme til at indeholde rummelige Lokaler for Vajsenbørn og Neokommunikanter fra Provinserne, vil forhaabentlig bidrage til at forøge Bidragydernes Antal, til at forhøje deres Interesse og til at fæstne Tilliden til Foreningen, saa meget mere, som Børnene, Pigerne under Sct. Josefs-Søstrenes og Drengene under Skolebrødrenes forstandige og omhyggelige Vejledning, da vides at være i de bedste Hænder. Det være os da tilladt endnu en Gang at lægge alle Katholikerne Elisabethforeningens Sag paa Hjerte; maatte de gamle Medlemmer holde ud i Troskab, maatte mange nye føje

sig til de gamle, saa at vi med forøgede Kræfter kunde møde den voksende Opgave og den tiltagende Trang.

Elisabethforeningens Bestyrelse, som for Tiden bestaar af Fru *E. Tronier*, Fru *M. Larsen* og Fru *A. Osterhammel*, benytte denne Lejlighed til at bringe deres forestaaende *aarlige Bazar* til Bedste for de forældreløse, forladte Børn i Alles velvillige Erindring. Bazaren agtes denne Gang afholdt den 3. Søndag efter Paaske og Dagene derefter, d. e. den 19. og 20. April. Med Taknemlighed modtager Bestyrelsen allerede nu Gaver til den af enhver Slags, store og smaa.

Om *Syforeningen* og *Sct. Elisabeth-Understøttelsesforening*, der arbejde Side om Side med Elisabethforeningen, men som selvstændige Grene, have vi at meddele følgende glædelige Resultat af deres Virksomhed i det forløbne Aar.

Syforeningen har i Aarets Løb modtaget følgende: 13 Huer, 28 Par Muffediser, 3 Drengesfrakker, 31 Alen Klæde, 3 Stkr. Dowlas, 7 Kjoler, 4 Forklæder, 20 Stkr. Linned, 22 Tørklæder, 14 Drengedragter, 5 Trøjer, 3 Stkr. Sirts, 23 Par Strømper, 16 Skjorter, 3 Stkr. Blonder, 2 Veste, 14 Klokker, 18 Brystlapper, 8 Jersey Bluser, 3 Par Sko, 8 Alen Hvergarn, 2 Sæt Børnetøj, 6 Dusin Knapper, 1 Kaabe og 1 Stk. Klæde. Kontant 67 Kr. — Udleveret har Foreningen følgende Sager: 2 Sæt Børnetøj, 41 Par Strømper, 17 Kjoler, 3 Forklæder, 57 Stkr. Linned, 2 Par Drengesbenklæder, 14 Drengedragter, 5 Par Støvler, 9 Klokker, 15 Skjorter, 1 Tørklæde, 8 Brystlapper, 1 Overstykke, 1 Drengesfrakke, 2 Par Muffediser, 2 Kaaber, 1 Hat, 13 Huer, 1 Par Sko.

Sct. Elisabeth Understøttelsesforening har i Aar kunnet aflægge Regnskab for sit andet Aars Virksomhed. Foreningen tæller 26 bidragydende Medlemmer og dens Bestyrelse bestaar for Tiden af *Baronesse Stampe* og Fru *Erlewein*. Medlemmerne have i Aar, ligesom i Fjor, mindst én Gang om Maaneden aflagt Besøg hos

en dem anvist fattig Familie eller Enligtstillet, og det er hævet over al Tvivl, at disse Besøg gennemgaaende have været til stor Opmuntring og Trøst i de fattige Hjem. Overalt spores der taknemlig Hengivenhed for de besøgende Damer, som Alle med Interesse og Venlighed søge at staa den dem anviste Familie bi med Raad og Daad, og i mange Tilfælde ere de Baand, som knyttes mellem Foreningens ydende og dens modtagende Medlemmer, saa stærke, at de ikke briste ved Udløbet af de 3 Maaneder, i hvilke hver Dame aflægger Besøg hos den samme Familie.

Der er i Aarets Løb aflagt 340 Besøg hos 28 Familier og Enligtstillede, som modtage regelmæssig Understøttelse. Den samlede Sum, som er bleven uddelt, beløber sig til 480 Kroner, hvilke ere fremkomne ved de 26 Damers maanedlige Bidrag.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Tyskland. Alle Partiorganer i Tyskland have hædret Dr. *Windthorst's* Minde i lange Artikler, baade „Reichsanzeiger“ og „Kreuzzeitung“, de nationalliberale, frisindede og socialdemokratiske Blade. Ogsaa Præsidenterne i Deputeretkammeret og i Rigsdagen mindede med dybtføjte Ord om det hedengangne Medlem. Med Tæarer i Øjnene sagde Rigsdagens Præsident, Hr. *v. Levetzow*, ved Mødets Aabning: „Mine Herrer! Vi staa alle dybt bevægede under Indtrykket af et Sorgens Budskab: Den Deputerede Dr. Windthorst, som endnu i Mandags dvælede i vor Midte, endnu forrige Søndag deltog med velbekjendt Livlighed i vore Forhandlinger, er i Morges Kl. 8¹/₄ efter et kort Sygeleje afgaaet ved Døden i sit 80 Leveaar. Som Medlem af Rigsdagen, af det nordtyske Forbunds og af det tyske Riges, lige fra Begyndelsen af, næsten i 25 Aar, har Windthorst

ved sin ualmindelige aandelige Skarpsindighed, ved sin Arbejdskraft, Dygtighed og sit Talent til at forskaffe sig og udøve personlig Indflydelse, ved sit vidtskuende Blik, erhvervet sig et verdensberømt Navn som Politiker og Parlamentarier og blandt os en eminent betydningsfuld Stilling. Naar han — og det skete ved enhver vigtig Lejlighed — greb Ordet, saa vare vi paa alle Sider i dette Hus vante til, at lytte til hans Tale. I og udenfor Huset blev der lagt stor Vægt paa hans Mening angaaende svævende Spørgsmaal, og saare ofte har hans Ord vejet meget i Vægtskaalen. Ogsaa i den personlige Omgang forstod den Hensovede, ved Elskværdighed, Humor og Friskhed at fængsle baade Gamle og Unge til sig, og jeg personlig maa hjærtelig takke ham for mangt et Bevis paa hans venlige Sindelag. Der er næppe Nogen, som i den Grad vil blive savnet i Rigsdagen baade tilhøjre og tilvenstre og i Midten, som denne hæderlige „lille Excellence“. Hans Liv har været kostbart, det har været helliget Arbejde og Besvær fra Ungdommen og indtil den sildige Oldingealder, og arbejdende er han død. De have rejst Dem, mine Herre, til den Afdødes Ære. Han hvile i Fred.“

Liget, som først henstod i Sygeværrelset, blev Mandag Aften i al Stilhed overført til Sct. Hedvigs Kirkes Krypta. Kisten var helt bedækket med Kranse, som vare indtrufne fra alle Partierne i Rigsdagen og fra talrige Foreninger i alle Egne af Tyskland; den tyske Kejsers og Prinsregenten af Bayerns vare befæstede paa selve Kisten. Tirsdag Morgen, den 17. Marts, fandt Sørgehøjtideligheden Sted i Sct. Hedvigs Kirken; kun mod Forevisning af Kort var Adgangen tilladt, og dog blev Gudshusets store Rum snart overfyldt; tilstede vare Repræsentanter for Kejserinden, for Prinsregenten af Bayern og Storhertugen af Baden; andre Fyrster, som Kongen af Sachsen, lode sig repræsentere af deres Gesandter; i Spidsen for Forbundsraadet saas i Gala Rigskansleren *v. Caprivi*; ogsaa vare

alle Ministrene tilstede, heller ikke den afgaaede Kultusminister v. Goszler manglede; over 400 Rigsdagsmænd af alle Partier, Socialdemokraterne indbefattede, vare nærværende. I Kirkens Skib stode de katholske Studenterkorporationer og Berlins øvrige katholske Foreninger opstillede med deres Faner og Emblemer. Sjælemessen celebrerede Fyrstbiskop *Kopp* af Breslau, der ligesom ved Friherre v. Franckensteins Død var ilet til Berlin, for at vise den vakre Stridshelt for Kirken den sidste og højeste Ære. Efter Mindetalen og Absolutionen førtes Liget til Banegaarden. Foran Kisten gik de katholske Foreninger og 30 Gejstlige i Ornat; Rigsdagsmændene Dr. *Prosch* og Friherre v. *Buol* bare den Afdødes Ordener; bag efter Ligvognen fulgte de nærmeste Slægtninge, Rigsdagens Præsident med Vicepræsidenten Grev *Ballestrem* tilligemed nogle Hundrede Rigsdagsmænd. De talrige Tilskuere indtog alle en værdig Holdning. Toget gik igjennem Brandenburger Porten, som ellers kun aabnes for fyrstelige Vogne og Vagten blev kaldt ud og gjorde Honeurs. Paa Banegaarden blev Liget stillet i en Banevogn, for at føres til Hannover, hvor det ankom Onsdag Morgen, den 18. Marts Kl. 6 og blev hensat i Fyrsteværelset, som paa Kejserens Befaling var stillet til Disposition.

Tirsdag Aften var Hannover allerede opfyldt af Fremmede, navnlig Deputationer; Adgangen til Mariekirken var ogsaa her kun tilladt mod Forevisning af Kort; over 2000 skulle være begjærede hos Sognepræsten; alle Stolene vare blevne fjærnede fra Kirken; kun for Kejserens, Prinsregenten af Bayerns, Hertugen af Cumberlandts o. s. v. Repræsentanter var der reserveret Plads. Kl. 9 begyndte Ligtoget; fra Klemens Kirke satte Toget sig i Bevægelse til Banegaarden, hvor Generalvikar Hugo af Hildesheim foretog Velsignelsen; Kl. 9¹/₄ satte Toget sig i Bevægelse fra Banegaarden til Mariekirken; foran gik to Musikkorpser, 60 Gejstlige, fem Domherrer og Generalvikaren; efter Ligvog-

nen fulgte de Paarørende, Kejserens, Prinsregenten af Bayerns og Hertugen af Cumberland's Repræsentanter og talrige nuværende og forhenværende Rigsdagsmænd, Centrums Medlemmer var alle tilstede, Overpræsidenten, Byraadet og talrige Deputationer fra katholske Foreninger med deres Faner. En umaadelig Menneskemængde dannede Spalier paa Gaderne, alle Vinduer vare tæt besatte. Ved Kirken modtog Biskoppen af Hildesheim Liget, som blev bragt op i Koret; Biskoppen celebrerede selv Sjælemessen, hvorefter Generalvikar Hugo holdt Sørgetalen. Efter Talen fandt Bisættelsen Sted foran Højalteret i Mariekirken. Liget blev ned-sænket i Graven, som tillukkedes med flere kolossale Kvadersten, i hvilke den Hensovedes Navn og vigtigste Livsdata ere indhuggede.

Til Slutning talte Biskoppen endnu følgende til de Forsamlede: „Saa har Graven da lukket sig over den Mands jordiske Levninger, der, som en trofast Stridsmand for Fædrelandet, som en tro Søn af Kirken og som de tyske Katholikers begejstrede Fører i tunge Tider, vil indgyde ogsaa de kommende Slægter Ærefrygt og Beundring. Den indviiede Grund indenfor dette Gudshus, for hvis Opførelse han har arbejdet i saa mange Aar med rastløs Utrættelighed og med mønsterværdig Selvfornægtelse, er bleven hans sidste Hvilested. Paa dette indviiede Sted ville vi da fornye Troskabsløftet: Troskab mod Fædrelandet, mod Kejseren og Riget; Troskab mod Kirken, Petri urokkelige Klippe; Troskab og Enighed, ubrødelig Enighed, i den fælles, gudvelbehagelige Virksomhed, som den Afdøde har lært os! I kjærlig Taknemlighed har vi lige frembaaret den nye Pagts Offer for ham; nu ville vi knæle ned endnu en Gang og opsende til Himlen endnu en sidste, inderlig Bøn for vor uforglemmelige Ven og Fører.“ Med en Bøn sluttede Biskoppen derefter Sørgenhøjtideligheden.

— Ved Dr. Windthorst's Begravelse i Hannover

var Hs. kgl. Højhed *Hertugen af Cumberland* (Søn af den afdøde Kong Georg V af Hannover) repræsenteret af Legationsraad, Greve *Grote*, og i Anerkjendelse af den Afdødes Fortjenester havde den kongelige Familie, Hertugen, Enkedronningen, Hertuginde (Prinsesse *Thyra af Danmark*) og Prinsesse Mary, skjænket fire Kranse, smykkede med Baand i de hannoveranske Farver, og ladet dem nedlægge paa Kisten.

Frankrig. *Vincentforeningen* har for nylig udsendt sin Aarsberetning. I Aaret 1889 beløb Indtægten sig til 7.911,140 Frcs. og Udgiften til 6,727,229 Frcs. Foran staar Frankrig med 1,961,200 Frcs. Indtægt mod 1,629,047 Frcs. Udgift; derefter følge de Forenede Stater i Amerika med 800,961 mod 771,466; Holland med 750,259 mod 705,041; England med 656,274 mod 575,848; Belgien med 640,483 mod 568,685; Tyskland med 530,212 mod 437,010; Spanien med 503,483 mod 492,651; Østrig-Ungarn med 495,921 mod 341,651 og Italien med 264,072 mod 248,604 Frcs. Resten 1,308,315 mod 956,446 Frcs. fordeles paa de øvrige Lande i og udenfor Europa.

Kjøbenhavn. Paa den hellige Paaskedag holder Pater *Lange* sit *sidste* franske Foredrag i Sct. Ansgars Kirke som sædvanlig Kl. 3 (ikke som i flere Dagblade fejlagtig angivet, Kl. 4). Pater Lange har i den hendirte Fastetid holdt ialt 20 franske Foredrag i Kirken, og desuden et Foredrag i Studenterforeningen, et i Koncertpalæet og et i Kasino. Pater Lange har desuden daglig været optaget næsten hele Dagen af en Mængde Besøgende, som ønskede Oplysninger om Et og Andet, ligesom han ogsaa har maattet besvare daglig en Mængde Breve fra Udlandet og her fra Byen. Ved Foredragene har Besøget gjennemsnitlig stadig været det samme, baade Stolene og Gangene vare opfyldte. Efter Forlydende forlader Pater Lange atter Hovedstaden paa Onsdag. At hans udmærkede Foredrag have været til aandelig Gavn og Velsignelse for Mange, baade for Katholiker og Anderledestroende, kan der ingen Tvivl

være om. Og vi tro at være i Overensstemmelse med alle hans Tilhørere, naar vi her bringe ham en hjærlig Tak og tilraabe ham: Paa Gjensyn en anden Gang!

Amerika. *Dominikanerne* have for nylig kjøbt en Byggeplads i Nærheden af det nye katholske Universitet i *Washington*, hvor de ville opføre en Studiebygning for Medlemmerne af deres Orden. Den for nylig i *Filadelfia* afdøde Rentier *Quime* har testamenteret 90,000 Dollars til det katholske Universitet i *Washington*.

— I de forenede Stater gives der for Tiden 151,614 katholske Negere, som have 27 Kirker og 33 Gejstlige, der udelukkende ere Sjælesørgere for Negrene. I 110 katholske Skoler undervises 6400 Negerbørn, og i 1890 ere 760 vokne Negere og 4568 Negerbørn blevne døbte.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 29. Marts. Herrens Opstandelse. **1. Paaskedag.** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, derefter Levitmesse. Kl. 8 stille h. Messe. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 sidste franske Foredrag; Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

Mandag den 30. Marts. 2. Paaskedag*) (Gudstjenesten som paa Søndagene). — **31. Ti., 1. April, 0.** (Kl. 8¹/₄ Ansgariusmesse). **2. To., 3. Fr.** (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse; Kl. 7¹/₂ Aften: Andagt). og **4. L.** Oktavdage.

Søndag den 5. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne fornye Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille hh. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og „Te Deum“.

*) **NB.** De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser** maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser inden anden Paaskedag inkl.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under begge Højmesserne Kl. 6 og 10 blive foranstaltet en offentlig Indsamling i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens stadigt stigende Udgifter.

Kirkeforstanderskabet.

Jesu Hjertes Kapel. Paaske-Søndag Kl. 9¹/₂ Levitmesse og Prædiken; Kl. 6 om Aftenen Festandagt. — **Anden Paaskedag** Kl. 9¹/₂ Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt.

Unio afholder den 14. April sin halvaarlige Generalforsamling. Forslag, som her ønskes behandlere, bedes tilstillede Bestyrelsen inden den 31. Marts. — Den ved Unio's sidste Møde bortloddede Brystnaal blev vunden paa Nr. 9.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 20. Martii 1891.

Secretarius Praefecturae.

Literatur. Udkommen er i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn og faas i alle Boglader:

P. P. Til Forsvar for Sandheden. Hierarkiet, Troskil-
derne, Kirkemøderne, Ufejlbareheden, Guds Moder, Sct.
Josef 25 Øre pr. Explr.; Mariadyrkelsen (50 Øre); Dr. th.
Prof. H. Scharlings Misforstaaelser (75 Øre); Er Rom-
Katholsk ægte evangelisk? (1 Kr. 50 Øre).

Kardinal J. Gibbons: Vore Fædres Tro (1 Kr. 50 Øre).

Thomas à Kempis: Kristi Efterfølgelse (1 Kr. 50 Øre).

F. Kerff: Det romersk-katholske og det lutherske lønlige og
aabenbare Skriftemaal (50 Øre).

Rhinske Vine.

(Vinum de vite.)

Erbacher pr. Liter eller pr. Fl. inclus. Glas, Emballering Kr.	1.00
Eltviller	1.20
Rhauenthaler	1.50
Rhauenthaler Berg Auslese	3—5.00

Prøver gratis. Attester for Renhed udsteder paa Forlangende
den højærv. Hr. Beneficiat og Professor B. Widmann i Eltville.

Nicolaus Kremer,

Vingodsejer i Eltville (Rheingau).

Katholsk Sygekasse. Paa Forespørgsel meddeles herved,
at Medlemmerne af den katholske Sygekasse i Sygdomstilfælde i
Overensstemmelse med § 6 kunne indlægges paa Sct. Josefs Hos-
pital.

I. Braun, p. t. Formand.

I Søndags bortkaldte Gud efter kun faa Dages Sygeleje vor
inderlig elskede Søn **Bernhard**, Elev af Sct. Andreas Kollegiet
paa Ordrupshøj, i den unge Alder af 15 Aar; hvilket herved
bekjendtgjøres af hans dybt bedrøvede Familie.

Kjøbenhavn, d. 24. Marts 1891.

I. P. Grünwald,
Fabrikant.

Udbragt senere paa Grund af den h. Langfredag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 14.

Søndagen den 5. April.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's ellefte og tolvte Foredrag. Til Først-kommunikanterne. Danske Valfarter. Efterretninger fra Ind- og Udland: Stockholm, Kjøbenhavn, Rom.

Pater H. Lange's ellefte Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Førend jeg i Dag taler til eder om *den h. Jomfru og Gudsmoder Maria*, vil jeg gjendrive nogle Fordomme, der som sædvanlig kun ere en Følge af Uvidenhed. Man siger til os Katholiker: „I tilbede Jomfru Maria.“ I hele den katholske Kirkes Navn siger jeg paa det bestemteste: *Nej!* Vi tilbede hende ikke, men vi ære hende, fordi hun ved sin ophøjede Værdighed som Guds Moder er ophøjet over alle Skabninger; men vi anse hende ikke for en Guddom; hun er for os saa vel som for alle Mennesker kun en af Guds Skabninger, og mellem Jesus og hende er der en uendelig Afgrund, den Afgrund nemlig, som er tilstede mellem Skaberen og Skabningen.

Man retter en anden Bebrejdelse imod os. Man siger, at den katholske Kirke har opfundet Læren

om Marias Dyrkelse eller i det mindste føjet meget til denne Dyrkelse. Her kan jeg atter svare med et afgjort *Nøj*, grundet paa Historien. Mariadyrkelsen naar helt op i den graa Oldtid. Allerede paa den store Kirkeforsamling i Efesus (A. 431), hvor den katholske Kirke hævdede mod Nestorius, at der i Kristus kun fandtes en eneste Person, nemlig en guddommelig, og saaledes ifølge en stræng logisk Slutning tillige forkyndte Marias ophøjede Værdighed som Guds Moder, udbrød hele Folket, ifølge Historiens Annaler, i Jubel og Glæde; hele Byen blev festlig oplyst og alle Vegne hørte man Lovsange til den h. Gudsmoders Ære. Dette er en historisk Kjendsgjerning, følgelig er Mariadyrkelsen slet ikke saa ung.

Det er vel sandt, at der kun foreligger meget faa Dokumenter angaaende Mariadyrkelsen i de to første Aarhundreder; men denne Tavshed er let forstaaelig. Overfor Hedenskabet med dets mange Afguder maatte man nødvendigvis fremhæve saa meget som mulig og dybt indprente i Sjælene Guds Enhed og Jesu Kristi Guddom. Dette forklarer os, hvorfor der i hine Tider tales saa lidt om den allerseligste Jomfrus Dyrkelse. Imidlertid er og bliver det sandt, at Mariadyrkelsen naar helt op til Kristendommens Begyndelse. Vi finde Kilden til denne Dyrkelse i selve Evangeliet. Denne Dyrkelse begynder med Engelens Bebudelse, da han sagde til Maria: „Hil dig, Maria, du er fuld af Naade, Herren er med dig; velsignet er du iblandt Kvinderne!“ Paa denne Dag har Mariadyrkelsen taget sin Begyndelse. Den fortsættes fremdeles paa hin Dag, da Maria besøgte sin Slægtning Elisabeth og af denne, paa den Helligaands Indskydelse blev hilset med de Ord: „Hvorledes hænder mig dette, at min Herres Moder kommer til mig? Salig er du, som troede; velsignet er du iblandt Kvinderne.“ Denne Dyrkelse fortsættes ogsaa paa hin højhellige Dag, da Jesus i sin Dødstime sagde til Apostelen Johannes: „Se der din Moder!“ Hele den

kristelige Tradition har stedse opfattet disse Ord saaledes, at Johannes her repræsenterede hele Menneskeslægten, og at hele Menneskeslægten ogsaa skulde anerkjende Maria som sin Moder. Fra Begyndelsen af stemmede Himmel og Jord overens i, at ære Maria, og Dag for Dag voksede Ærbødigheden for hende. Maria har ogsaa selv med profetisk Blik gennemskuet Aarhundrederne og set hvorledes disse Aarhundreder vilde ære hende og prise hende salig. I sin Højsang „Magnificat“ siger hun: „Min Sjæl ophøjer Herren og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser; thi se fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig!“ Dette er en Profeti, en Spaadom. Men fra hvem hidrører dette profetiske Udsagn? Se, det er en fattig Jomfru, en fattig Jødinde, en fattig Haandværkers Hustru, som har forudsagt dette, som for 18 Aarhundreder siden har forudsagt, at alle Slægter skulde prise hende salig og nedlægge deres Hylding for hendes Fødder. Og hvad hun har sagt, det er bogstavelig gaaet i Opfyldelse. I Løbet af 18 Aarhundreder knæle Slægterne ned foran hendes Billede, anraabe om hendes Forbøn, frembære for hende deres Hylding. Opfyldelsen af denne hendes Profeti viser os, at hendes Dyrkelse er i Overensstemmelse med Fornuften, at den er vel begrundet, at vi med den største Tillid kunne vende os til hende, for ved hendes Forbøn at opnaa af Gud enhver Naadegave.

Gud selv tilskynder os til at ære Maria; han retfærdiggjør selv den Ærbødighed, vi vise Maria. Hvorledes det? Gud har jo selv udkaaret Maria til at være en Medhjælperinde i Forløsningens store Værk. Naar Menneskene ville udføre noget Stort, saa trænge de til Hjælp. Men naar Gud vil gennemføre sine Planer, saa trænger han ikke til Hjælp. Da han fremkaldte Verden af Intet, havde han ingen Hjælp; da han aabnede Himlens Sluser og tilintetgjorde Verden i Syndflodens oprørte Bølger, stod Ingen ham bi. I Tidernes Løb omstyrtede han Riger og Folkeslag, og Ingen

hjalp ham. „Jeg alene,“ siger han, „har knust Druen i Persen og Ingen var med mig.“

Men naar det gjælder om at fuldbyrde Forløsnin-
gens store Værk, saa søger denne Gud, som jo i sin
Almagt kan skabe Alt, sig en Medhjælperinde. Han
henvender sig til en stakkels Skabning. Han gaar ikke,
denne Mægtige, til et herligt Palads, for paa Tronen
og i Purpuren at søge sig en Hjælper; han gaar ikke
til de Lærde; ikke udsøger han sig en af de himmelske
Aander. Der var i rigelig Fylde Rige, Mægtige og
Lærde; men han ringeagter dem alle. Han gaar til
en lille Landsby i Galilæa; han udsøger sig der en
fattig Arbejderske, og denne stakkels Skabning lader
han ved sin Engel adspørge, om hun vil være ham be-
hjælpelig med Forløsningens Værk. Men for i Virke-
ligheden at være en Medhjælperinde i det store Værk,
maa Maria vide, hvad Gud agter at gjøre. Hun vilde
jo ellers kun have været et blindt Redskab i Guds
Haand. Gud meddeler hende ogsaa Alt; han udvikler
for hende Forløsningsværkets hele Plan, for at hun i
Sandhed kan tage Del i Gudssønnens store Værk. Hun
maa ogsaa give sit Samtykke, hun maa paa det Inderligste
forene sin Villie med Guds Villie. Derfor sendte Gud
hende sin Engel, som begjærer af hende, at hun skal
samtykke i Guds Villie. „Vil Du, min Datter, være
min Medhjælperinde i det Værk, ved hvilket jeg vil
forløse Menneskeslægten? Vil Du skjænke min Søn
dit Skjød, dit Kjød, dit Blod?“ Og medens Maria nøjere
overvejer Guds Ord, medens hun var hensunken i dyb
Betragtning, medens hun fremkommer med sine Betænke-
ligheder, sine Indvendinger, ventede den h. Treenighed
paa sin Skabnings Jaord, og først da dette var givet,
blev den evige Faders Ord Kjød og tog Bolig
iblandt os.

Men Menneskevordelsen var kun Begyndelsen til
Forløsningens store Værk. For i Sandhed at være
Medhjælperinde, skulde Maria vedblive at være det

indtil Enden; derfor skulde hun ogsaa nøje vide Besked om, hvad der skulde ske med ham, der skulde annamme Kjød af hende. Vel var hendes Andel i Forløsningsværket allerede stor, hun havde jo allerede ydet sit Blod til det; men dette vilde dog kun have været en temmelig fjærn Andel; hun skal paa en langt inderligere Maade tage Del i det. For at være en sand Medhjælperinde i Forløsningsværket, skulde hun ogsaa opofre sin Søn, ligesom den himmelske Fader opofrede ham. Og dette gjorde hun paa Bebudelsens Dag. Paa denne Dag, da Engelen begjærer hendes Samtykke, begjærer han ogsaa, at hun forud skal samtykke i enhver Smerte; hun skal indvillige i at udgyde sin Sjæls Blod formedelst Vunden, som hendes Smerter forarsagede hende, medens Jesus udgjød sit eget Blod paa Korset. Den allerseligste Jomfru samtykker i at lide disse Smerter, hun indvilliger i at se sin elskede Søn dø under de forfærdeligste Smerter; hun har jo svaret Engelen: „Det ske mig efter dit Ord.“ Og 33 Aar senere finde vi hende ved Foden af Korset med Hjertet gjennemboret af det skrækkeligste Smertens Sværd. Her ofrer Gud sin Søn til Verdens Frelse, og Maria gjør ligesaa. Det er den uforlignelige Ære, som Gud lader Maria blive til Del; han har udvalgt hende til at være en Medhjælperinde ved Menneskevordelsen, ved Forløsningen, som ved Jesus Kristus blev os til Del.

Men Maria er i Guds Øjne endnu mere end blot Medhjælperinde; hun er endog *Guds Moder*. Det behagede den evige Fader at avle sin evige Søn ogsaa her paa Jorden, her i Tiden; men i Henseende til denne Avling er han ikke mere alene; han har villet udvælge sig en Skabning. Hidtil sagde Gud alene til sin Søn: „Du er min Søn fra Evighed af“; men nu kan en stakkels Skabning sige, ligesom Gud: „Du er min Søn.“ Hidtil kunde Gud alene sige: „Det er min elskede Søn, i hvem jeg har mit Velbehag.“ Nu kan en stakkels Skabning udraabe ligesom Gud: „Det er min elskelige

Søn, i hvem jeg har mit Velbehag.“ Og denne Skabning er ingen anden end Maria. Gud har udvalgt hende til her i Tiden at føde den guddommelige Søn, som han har avlet fra Evighed af. Gud og Maria have kun en og samme Søn. Betænker hvilken Ære, dette inderlige Forhold til dette guddommelige Væsen maatte bringe den allersaligste Jomfru; betænker navnlig, hvor inderligt dette Forhold maatte forene hende med Gud!

Kunne I fatte dette Marias Forhold til hendes guddommelige Søn? Hvilket Venskab, hvilken inderlig Kjærlighed herskede der ikke mellem Moderen og denne Søn, den bedste af alle Sønner! I 30 Aar levede Jesus i det beskedne Hus i Nazareth og skjulte sin Guddom for hele Verden. Kunne I forestille eder dette hyggelige Hjem, i hvilket Jesus og Maria boede sammen? Han, der er Himlens og Jordens Skaber, er den fattige Jomfru underdanig; Maria befaler over ham, der er Herren over hele Verden, og han er hendes trofaste Søn. Jesus og Maria spise af det samme Brød; de meddele gjensidig hverandre deres Sjæls inderligste Tanker. I 30 Aar levede saaledes Maria for Jesus, og Jesus for Maria; paa den ene Side den inderligste Moderkjærlighed, paa den anden Side den barnlige Kjærlighed, som ikke lader noget tilbage at ønske. Nu spørger jeg eder, hvorledes kan vel denne Jesus, som stedse har vist sig saa god, saa underdanig, overfor sin Moder, hvorledes kan han vel afslaa hende noget?

Det er paa disse Grunde, at vi støtte os, naar vi med uovervindelig Tillid henvende os til Maria, rette vore Bønner til hende, klage vor Nød for hende; det er paa disse Grunde, vi støtte os, naar vi ære Maria. Ville I bebrejde mig alt dette, saa henviser jeg til Jesus, som har æret sin hellige Moder, førend jeg har æret hende; som var hende underdanig. Bebrejde I mig, at jeg tager min Tilflugt til hendes mægtige Forbøn, saa henviser jeg atter til Jesus, vor guddommelige Frelser, som stedse og overalt opfylder hendes Villie.

Kunne vi maaske handle bedre, end Jesus selv? Vor Tillid til Maria, vor Ærbødighed for hende, er altsaa fuldtud berettiget.

Den berømte Maler Rubens vilde en Gang fremstille Marias Magt over hendes guddommelige Søns Hjærte. Han fremstillede da paa sit Maleri Jesus, som med Lynet i sin Haand vil straffe Jorden. Men Maria viser ham, uden at sige et Ord, sit Bryst, ved hvilket han saa ofte har hvilet, og som har ydet ham Næring; og Jesus er afvæbnet, tilgiver. O ja, Jesus skjænker os alt, hvad Maria beder ham om. — Da Salomon sagde til sin Moder: „Jeg kan ikke nægte dig noget“, var han kun et Forbillede paa Jesus, som ogsaa siger: „O min Moder, begjær, hvad du vil, jeg kan ikke nægte dig noget“. — En Dag tog en Moder sit Barn paa sit Skjød for at lære Barnet, at gjøre det hellige Korstegn. Barnet siger efter Moderens Anvisning: „I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn“; men tilføjer: „Gives der da ingen Moder?“ Dette var Menneskeslægten, som ved Barnets Mund fordrede en Moder. Der gives en Fader, en Søn; gives der da ikke ogsaa en Moder? Gud har givet os denne Moder i Maria. Kjende I Skabningens Mesterværk: Moderhjærtet? Moderens Hjærte og Barnets Hjærte ere kun Et. Moderen lider gjennem sit Barns Hjærte. Tænk paa Kvinden i Evangeliet. Hun kommer til Jesus og raaber med den største Smerte til ham: „O Herre, forbarm dig over mig!“ Hvad er der da i Vejen med denne Ulykkelige? Hvori bestaar hendes Lidelse? Hører, hvad hun svarer: „Min Datter plages svarligen af en ond Aand.“ Det er ikke hende som lider, men det er hendes Datter; dog saa inderligt er hun forenet med sit Barn, at hun lider de samme Smerter, sukker under de samme Prøvelser, som hendes Barn. Ethvert Skrig af hendes Barn gjenlyder paa den smerteligste Maade i hendes eget Hjærte; enhver Taare, som hendes Barn græder, falder som en glødende Draabe paa hendes

Hjærte. Saaledes er en Moder, og det er Maria for os.

Naar vi sige, at Maria elsker os, at hun er vor Moder, saa er det ingenlunde et tomt Ord. I se, hvorledes Gud har skjænket enhver Moder et godt Hjærte; et Hjærte, som kun lever for Barnet. Han maatte derfor ogsaa give Maria et Moderhjærte overfor Menneskeslægten; eftersom Menneskeslægten blev gjort til hendes Barn. „Kvinde, se der din Søn,“ sagde den døende Frelser til sin Moder. Dette Ord rummer hele Kjærligheden, den ømmeste Kjærlighed, som Mennesket nogen Sinde kan ønske sig: Moderhjærtets Kjærlighed. Hvilken Tillid tør vi derfor ikke have til hende, som af Frelseren selv blev efterladt og testamenteret os som Moder. Kan vel en Moder give sit Barn et afslaaende Svar, naar det beder om noget nødvendigt? Nej! I, o Mødre, som høre mine Ord, I forstaa hvad jeg vil sige. Naar I se eders Barn i Fare, naar eders Barn lider, vilde I da ikke gjøre alt muligt, for at forsvare og frelse dette Barn, for at lindre dets Smerte? Uden Tvivl! Maria vil ikke gjøre mindre for os, end I vilde gjøre for eders Børn. Men vi ere hendes Børn, som lide, som jamre sig i deres Elendighed og Nød, som befinde sig i Farer, baade i Henseende til Legeme og Sjæl. Tro I, at Maria vil forblive følelsesløs overfor en saadan bydende Nødvendighed? Nej! Hun vil beskytte sine jordiske Børn, hun vil staa dem bi, bede for dem til Jesus, hendes guddommelige Søn; og Jesus vil bønhøre hende.

Eller kan Maria maaske nægte os noget? Nej! Hun har jo givet os det kostbareste, hun ejede; hun har givet os Jesus. Har hun indvilget i det skrækkelige Offer, da var det af Kjærlighed til os. Jesus har sagt: „Der gives intet større Offer, end naar man opfrer sig selv.“ Ja sandelig; men, den guddommelige Mester tilgive mig, for en Moder gives der endnu et større Offer, end Ofringen af sit eget Væsen, og dette

Offer er Ofringen af sit Barn. Og Maria har bragt dette Offer. Skulde hun da vel kunne nægte os noget?

Denne Marias moderlige Forbøn, denne hendes moderlige Omsorg for Menneskeslægten, denne Hyldest, som tilkommer den himmelske Moder, har Verden i Aarhundredernes Løb forkyndt ved de herligste Monumenter. Vore herlige Domkirker, som i saa mange Tilfælde ere indviede til „Vor Frues“ Ære, vidne for hele Verden, gennem alle Aarhundreder lige fra hine Tider, da Kristendommen gik sejrrig ud af Forfølgelserne, om den Kjærlighed og Ærbødighed, som Menneskeslægten stedse har bevist Maria. Gaar og tæller alle de Tusinder og atter Tusinder Motiv-Gaver, som de Troendes Fromhed og Taknemlighed have ophængt i Helligdommene til den h. Gudsmoders Ære. Med mægtig Røst tilraabe disse Motiv-Gaver eder: Ja, Menneskeslægten har æret Maria, anraabt hende med Tillid, og aldrig er dens berettigede Tillid bleven til Skamme. Hvem kan vel overhøre denne Menneskeslægts mægtige Stemme, denne almindelige Overensstemmelse i at anraabe Maria? Hvem kan vel ikke se alle Vegne de Tusinder og atter Tusinder af Hænder, som ere opløftede til Maria? Hvem kan vel ikke se de Millioner og atter Millioner af Pilgrimme, som bønfoldende paakalde Marias Forbøn? Det er Menneskeslægts Stemme, som anerkjender og paakalder Maria som Barmhjærtighedens Moder. —

Gud selv har altsaa ved sit Eksempel lært os at ære Maria. Han retfærdiggjør vor Hyldest ved den Ære, han selv viser hende. Han har givet os hende til Moder, han har nedlagt i hendes Hjærte en Moders Æmhed og opfordrer os derved til at paakalde hende med Tillid. Gud selv har jo fremdraget hende af hendes Intethed og hævet hende til en ophøjet Værdighed, gjort hende til Medhjælperinde i Forløsningsværket og saaledes indtil Tidernes Ende anbefalet til den for-

løste Menneskeslægt at ære og hylde hende. Vi kunne jo ikke handle bedre end Gud selv. Lader os derfor ære og elske hende.

Maatte denne himmelske Moder se fra Himlen ned paa os, sine Børn, som elske hende og paakalde hende med Tillid! Maatte hun ogsaa se ned paa hine, som ikke kjende hende, og nedbede over dem fra Gud Sandhedens Lys og Naadens Kraft; Lyset som bortjager alle Vildfarelser, Naaden, som styrker os i det Gode og hjælper os til Saligheds Opnaaelse!

Til Førstkommunikanterne.

Højtidsdag, o Barnehjærte!
 Himlens Drot din Gjæst jo var.
 Liljeklædt, med Troens Kjærte,
 Daabens Pagt forny't Du har.

„Jeg forsager“, lød fra Læben,
 „Djævlens og hans Herlighed;“
 „tjene Herren er min Stræben“
 „i bestandig Kjærlighed“.

Vi med Dig os glad forened'
 sang: „Fast skal min Daabspagt staa,“
 takked' Gud, som os forlened'
 Kaldet til den sande Tro.

Evigt Dagens Minde være
 dig en gylden Talisman,
 som vil føre dig, o Kjære,
 sikkert hen til Himlens Strand.

H. H.

Danske Valfarter

før og efter Reformationen*).

(Fortsat fra Nr. 10.)

Var Nogen forhindret i at tiltræde den lovede Valfart, saa søgte han enten Dispensation eller gjorde med Kirkens Samtykke idetmindste, hvad der stod i hans Magt, for at yde Gud og hans Hellige den dem tiltænkte Æresbevisning, han sendte da en eller flere Stedfortrædere. Dronning Dorothea, Moder til Kong Hans og Frederik den første, havde lovet en Valfart til det hellige Land. Hun begav sig til Rom og blev der 1488 ved Pave Innocens VIII dispenseret fra at fortsætte Rejsen. Kristian II sendte til St. Jago af Compostella et Skib, hvis Mandskab skulde foretage Valfarten i Stedet for ham.

Den nødvendige Omhu ved Udvælgelsen af disse Stedfortrædere er vel ikke altid bleven iagttaget, saaledes kunde det forekomme, at enkelte saadanne lejede mandlige og kvindelige Pilgrimme dannede sig et Levebrød ved at være Stedfortrædere og gave da ved deres Adfærd hyppig Anledning til berettigede Klager. I Belgien, og vistnok ogsaa i andre Lande, havde man af den Grund truffet mange Bestemmelser, som anordnede Varigheden eller Længden af Pilgrimmenes Ophold, fastsatte Fordringerne, som man skulde stille til dem og nøjere angav deres Forplejning.

Misbrug kunne imidlertid ikke berøve en Sag dens indre Berettigelse*), at bevise sidstnævnte er dog ikke

*) I denne Artikel er indløben en meningsforstyrrende Trykfejl i Nr. 10, idet der Side 183, L. 6 f. n. skal læses „sekstende Aarhundrede“ i Stedet for „syttende“.

Red.s Anmrk.

*) Sammenlign hermed f. Eks. Beissel St., Die Verehrung der Heiligen und ihrer Reliquien in Deutschland bis zum Beginne des 13. Jahrhunderts 5. Kap. eller Koblers Auszug aus Kenelm Digbys: Mores Catholicici: or, Ages of Faith. I Bd. S. 633 ff.

Historieskrivningens Opgave. I et kulturhistorisk Værk derimod bliver den heldbringende Indflydelse at fremhæve, som disse Valfarter udøvede paa Gemytterne og at vise hen paa, at utallige paa de benaadede Steder have befriet sig fra deres Syndebyrde og derfra hjembragt Trøst og Naade. Helliget ved Kirkens Indvielse og med dens Velsignelse tiltraadte Pilgrimmen sin Rejse. Tidt og ofte blev den fuldført under strænge Bodsøvelser, altid under talløse Besværligheder, som Følge af de slette Veje.

Bønner og fromme Salmer erindrede ham stadig om Pilgrimsfartens egentlige Hensigt, oplivede uophørlig hans Mod, for ufortrødent at ile mod Maalet, som han havde sat sig. Endnu den Dag i Dag har man flere Bøger for Pilgrimme, trykte ved Middelalderens Slutning, som indeholdt saadanne Bønner og Salmer*). Naar saa den fromme Pilgrim havde naaet sin Vandrings Maal, fandt han ikke blot for sig selv Udsoning med Gud og Fred for sin Sjæl, men ogsaa Lejlighed til at betænke Kirker og Fattige med Almisser; i Tilfælde af Uformuenhed da at yde de Syge paa Hospitalerne sin Tjeneste. Paa Valfartsstederne have de Hellige fra hin Tid ikke saa sjældent lagt Grunden til et nyt, gudindviet Liv og staalsat deres Mod til en hensynsløse, offerberedvilligere Hengivelse til deres Skaber.

Paa Grænsen af Middelalderen og den nyere Tid se vi den hellige Ignatius, Stifteren af Jesu Selskab, valfarte til Montserrat og ophænge sin Kaarde ved Gudsmoders Alter, for herefter kun at hellige sine Dage til et aandeligt Ridderskab.

Netop for at forlene Valfarterne deres rette Aand,

*) En hel Samling af disse i Falk, Dr. Franz: Die Druckkunst im Dienste der Kirche S. 44. ff I Kjøbenhavn blev 1520 en Missale Itinerantium trykt hos Melchior Blumme, som dog er tabt. Derimod ejer det store kong. Bibliothek et, som 1503 blev trykt i Köln og et andet, som 1517 blev trykt i Strassborg. Chr. Bruun: Meddelelser fra det store kongel. Biblioth. Bd. I. S. 290—91.

har ogsaa Kirken den Gang som nu givet dem sin Indvielse og sin Velsignelse, være sig nu, at de bleve foretagne af egen from Drift eller bleve paalagte som Bod. Dette gjælder vistnok ikke mindst for Danmark. Roskilde Ritual eller *Manuale curatorum Roskildensium*, som blev trykt 1513, og netop fordi det var trykt, muligens blev efterfulgt ogsaa i andre Diöceser*), indeholder en Indvielsesformular for Pilgrimme. Ligesaa omtale de af Ærkebiskop Birger af Lund fornyede Provinsialstatutter af tidligere Ærkebiskopper Indvielsen af Pilgrimme. Ifølge *Manuale curatorum* bleve til denne Indvielse først tre passende Salmer reciterede, hvorpaa fulgte Bønner, som i Hovedsagen ere ligelydende med Itinerarium clericorums Bønner, som de staa i Breviaret. Til sidst bleve Stav og Randsel velsignede og overrakte under følgende Bøn: I vor Herres Jesu Kristi Navn, modtag denne Stav og denne Randsel for din Rejse. Og maatte vor almægtige Gud, der engang forudskikkede sin Engel for sin Tjener Tobias, ogsaa forudsende dig sin Engel, at ledsage dig til dit Bestemmelsessted og føre dig igjen uskadt tilbage. Amen**).

At valfarte var bleven de katholske Danske til en Hjertenstrang og anden Natur; dette fremgaar klart deraf, at denne Drift ogsaa er overført paa deres protestantiske Etterkommere og det saaledes, at Sporene af samme endnu ikke ganske ere udslettede, selv om de naturlige i Tidens Løb indenfor Protestantismen er udartet mere og mere og for Mange blive en Fornøjelsetur og en Tilfredsstillelse af naturlig Rejselyst.

Først og fremmest søgte Peter Palladius ganske at forbyde sine Landsmænd at valfarte. Omendskjønt han ikke vil nægte, at der i den katholske Tid var

*) Der gaves ogsaa et trykt *Manuale* Aarhusiense og et Slesvicense, som ikke mere haves.

***) G 2 ff.

forekommet Undere ved Valfarterne*), saa tør dog, siger han i Fremtiden ingen flere foretages: „thi Landstrygerne tør nu ikke mere gaa til Jakob (af Compostella) eller andre Valfartssteder**)“. Han anbefaler dem meget mere indtrængende at blive ved deres Sognekirke.

At dette vil kunne opnaas, tvivler han dog stærkt om og søger derfor at substituere andre Maal for deres Valfarter.

De skulde dog hellere begive sig til levende Fatige: „Besøg ogsaa gjerne“, siger han, „Helligdomme, naar I ellers vide, hvad det vil sige, at gaa til Helligdom. Thi det har ogsaa været et stort Misbrug, at man besøgte de døde Hellige og glemte de levende. Andet er det at sige Pilgrimsgang, og andet at sige Helligdomsgang. Naar man ret forstaar det. Hint hørte Djævelen til, Helligdomsgang har Gud befaleet. Hvad er der altsaa for en Forskjel? At gaa Pilgrimsgang vil sige, at løbe hid til den døde Jakob i Compostella, til Karup og Wilsnak, til de syv døde Kirker i Rom, til det døde Blod i Bistrup ved Roskilde, til den døde Søffren i Holstrup, til det døde Blod i Kippinge paa Falster, og hvor ellers Djævelen virkede sine Undere og drev sit Gøglespil for vore Øjne, naar vi løb derhen (og jeg bekjender, at ogsaa jeg var blandt Hoben). Vi maa takke Gud for, at vi ere komne ud af

*) At han endnu som Protestant tror paa disse Undere, fremgaar af hans Visitatsbog, men endnu tydeligere af hans Skrift: En nyttig Bog om St. Peders Skib (udg. Helsingør 1615), hvor han skriver: Da Frederik I af enhver Kirke lod borttage nogle Klokker, forsvarede den hellige Søren sine Klokker mandigt, idet han rystede Taarnet, hvor disse hang, saa mægtigt, at de, som vilde tage dem ned, frygtede, det skulde styrte sammen og fulde af Skræk løbe derfra. Og Taarnet vilde ogsaa sikkert være styrtet sammen, om de vare vedblevne med deres ryggesløse Forehavende. „Naar dette“, føjer han til, „ikke var den hellige Søren, saa maa det have været Djævelen; thi Sagen er vis.“ Bl. O 5.

***) Visitatsbog S. 114.

denne Vildfarelse og bede ham, at han aldrig mere lader os falde i en saadan*)."

Pater H. Lange's tolvte Foredrag.

(Af en Tilhører).

Gud, vor Skaber, vor Fader, har givet os *en Lov*, som befaler os det Gode og forbyder os det Onde. Overholde vi denne Lov, saa gjøre vi det Gode og undgaa det Onde; men overtræde vi med Vidende og Villie denne Lov, saa ere vi utro imod vor Pligt og begaa *en Synd*. Hvem iblandt eder spørger sig selv, om han overholder Guds Lov? Spørge I af og til eder selv, om I ikke have krænket Gud? Søge I at bringe eders Villie i Overensstemmelse med Guds Villie? I tænke paa alt, paa Arbejde, paa Beskjæftigelse, paa Glæder og Adspredelser; men paa at undgaa Synden tænke I maaske ikke? Hvoraf kommer det dog, at man tager det saa let med Synden? At man agter den ringere end alt andet? Det er, fordi man ikke kjender den; man ligner hine smaa Myg, som flyve omkring i Sol-skinnet, uden at tænke paa noget. Kun sjældent tænker man paa dens Ondskab og paa dens Følger. Lader os i Dag overveje, hvad Synden er, hvilken Ondskab den indslutter i sig, hvilke skjæbnesvangre Følger den har for Sjælen. Vi ville da maaske ikke begaa den saa letsindigt. Vi ville betragte Synden i dens Forhold til Menneskene og til Gud; vi ville betragte de Onder, som den bringer over Menneskene, og tillige den Vanære, som den tilføjer Gud, og endelig det Had, hvormed Gud forfølger den.

Er det sandt, at Synden er for os en Kilde til al

*) Visitatsbog. S. 116.

Elendighed? Ja, uden Tvivl! Hvorfor synder man da? For at forskaffe sig en Glæde, for at søge sin Lykke, den man tror ikke at kunne finde i Dyden. Men hvoraf kommer det da, at vi finde Straffen netop der, hvor vi tro at finde Lykken? Det kommer deraf, at Syndens første Onde er *Bedrageriet*. Ja, Synden bedrager os; den føder os med Skuffelser; dens Stemme ligner Sirenenes Stemme, som hidlokkede med sine blide Toner den ukloge Søfarer, men til hans Fordævelse; Synden er endnu den forbudne Frugt, den syntes saa sød og behagelig, men den efterlader sig kun en forgiftet Bitterhed. — Nej, Synden er ikke en blid Drøm, og dens Straf endnu mindre. Ville I være oprigtige, saa maa I tilstaa, at I aldrig have fundet i den en sand og varig Lykke. Efter at Syndens første Rus var til Ende, saa blev der i Sjælen ikke andet tilbage, en Tungsindighed, Afsky, Skamfølelse overfor eder selv og Samvittighedsnag, denne indre Hævn, som forfølger eders Nattesøvn, der omgiver eders Sjæl som med et glødende Klædebon.

Kunne I tælle Syndens talløse Ofre? Kaster Blikket ind i denne eller hin Familie og lægger Mærke til den Ufred, som hersker der; eller betragter dette nedbrudte Helbred, denne ødelagte Formue, denne Fortvivlelse, denne voldsomme Død. Hvorfra hidrøre disse Ulykker? Overalt ville I finde, at Synden er Roden. — Læg Mærke til dette ungdommelige Væsen. En Dag mødte Synden hende paa hendes Vej gennem Livet. Synden standsede hende. „Aabn, o Barn, dit Hjærte for mig!“ saaledes taledes Synden til hende. Og den Ulykkelige aabner sit Hjærte for den, og hele Livet igjennem maa hun bære paa sin Skjændsel til Straf for Synden. — Træder ind i denne eller hin Familie. Den bedrøvede Moder sidder og græder; der er hverken Glæde eller Tilfredshed mere. Hvorfor? Synden er gaaet der forbi og har anrettet sine Ødelæggelser. Forhen, da Dyd og Troskab havde hjemme der, var

ogsaa Lykken tilstede; siden Synden holdt sit Indtog der, har ogsaa Sorg og Fortvivelse holdt deres Indtog. Hvor er Faderen? Hvorfor forlader han Hustru og Børn? Han løber efter Synden, den fastholder ham, Synden foretrækker han for Familien. — Dette Barn var forhen saa godt; det gav de skønneste Forhaabninger; Moderen var stolt af det, og som man fordem sagde ved Johannes den Døbers Vugge, saaledes sagde man om det: „Hvad monne der skal blive af dette Barn?“ Men pludselig bliver det vanartet og udskejende, og dette Barn, som skulde være sine Forældres Stolthed, Ære, Støtte, bliver deres Ulykke, bliver en Pind til deres Ligkiste. Hvad er her da hændet? Betragt dette smukke Træ; det er bedækket med Blomster, maaske hænger der endog glimrende Frugter paa dets Grene, Høsten lover det rigeste Udbytte. Men en Dag begynde Bladene at visne, Frugterne falde af førend de ere blevne modne. Hvad er der sket? Søger ved Roden af Træet; der nager der en Orm, som dræber Træet og ødelægger de herligste Forhaabninger. Ogsaa i Ynglingens Hjærte nager der en saadan Orm, nemlig Synden, som har ødelagt Alt.

Det største Bedrageri, som Synden hidfører, bestaar imidlertid deri, at den gjør os til Slaver, medens dens synes at love os Frihed. „Hvad skal denne Lov, som eders Gud vil paatvinge eder? Hvorfor disse Baand? Alt det er for Børn; i den voksne Alder forstaaer man at styre sig selv uden nogen Lov, og man underkaster sig ikke mere; kommer til mig, følger min Fane; jeg vil frigjøre eder,“ saaledes taler Synden til os. Men i Stedet for at skjænke os Frihed, lægger den os i Slavelænker. Ja, o Synder, du er en Slave og den elendigste af alle! Du viser mig maaske dine Hænder og Fødder og siger: „Se, jeg er fri, jeg bærer ingen Lænker.“ Ja, det ser jeg nok; men sand Frihed bestaar i Sjælens Frihed; det er den stolte Frihed. Hvad bekymrer jeg mig om de Lænker, som fastholde mit Legeme, naar

min Sjæl blot er fri: det er mig den kostbareste Frihed, og den kunne I ikke berøve mig, om I saa opstille Alverdens mægtige Hærskarer imod mig; mit Legeme kunne I holde i Fangenskab, men min Sjæl vilde alligevel være fri. Naar Synderen derimod giver sit Legeme al mulig syndig Frihed, saa er hans Sjæl, hans Aand paa samme Tid länkebunden. Indbildningskraften bliver stedse plaget af hæslelige Billeder; Hukommelsen er stedse optagen af Mindet om de begaaede Synder; de vildeste Lidenskaber holde Hjærtet länkebundet; Aanden skulde ønske at hæve sig op til Gud, men Lidenskaberne formørke den og tvinge den til, at den beskæftiger sig med dem. Ofte skulde du ønske at bede, o Synder, men Lidenskaberne tilraabe dig: „Nej, du tør ikke bede.“ Ofte skulde du ønske at afholde dig fra det Onde; din Samvittighed tilhvisker dig: „Du er et jammerligt Menneske, du skal rive dig løs fra al denne Elendighed.“ Du føler Gud, som vil føre dig ud af dit syndefulde Liv; men her skal du atter bekjæmpe Lidenskaberne, og det har du ikke Kraft til. „Jeg kan ikke“, det er dit Svar. O ja, Du kan ikke! Det er sandt; du er en Slave, en Slave af disse Lidenskaber, men ikke desto mindre styrter du dig endnu dybere i dem. „Fremad, fremad!“ raaber Lidenskaben. „Ja men jeg skammer mig for mig selv.“ „Fremad, fremad,“ raaber Tyrannen atter med vældig Røst. „Men jeg undergraver min Sundhed.“ „Fremad, fremad.“ „Men jeg ødelægger jo min Formue.“ „Fremad, fremad.“ „Men jeg føjer jo Synd til Synd.“ „Fremad, fremad.“ „Men jeg styrter mig jo i den evige Fordærvelse.“ „Fremad, fremad.“ Og paa denne Maade gaar du videre, o Synder, ligesom et Lastdyr under Driverens Piskeslag. Mener du endnu, at du er fri? Vover du endnu at knurre imod Guds Aag? Se, hvilken Herres Slave er du ikke bleven? Vover du endnu at være hovmodig og opblæst? Du vilde ikke længere have

Gud til Herre, og se, du har givet dig i den grusomste Tyrans Vold!

II. Synden er det største Onde, som kan ramme Mennesket, men den er ogsaa tillige Guds værste Fjende; thi den krænker Gud i hans Autoritet og i hans Kjærlighed. Enhver Myndighed her paa Jorden, det være i Samfundet eller i Familien, hidrører fra Gud. Gud er og bliver Herren og Mesteren, om man saa vil eller ej. Han er Skaberen; ved sit Magtsprog har han udstrøet over Himlen alle de Millioner af Stjærner, som straae hist oppe; ved sit Magtsprog har han gravet Helvedes Afgrund, i hvilken han styrtede de onde Engle. Han er Verdens Herre. Hvem tør vel vove at ringeagte ham? at sætte sig op imod ham? Mon der vel findes en saadan Skabning? Ja, en Skabning har vovet at opløfte sit Hoved af sin Intethed, at opløfte det imod Herren, som throner over Himmel og Jord, Hvem er da denne Skabning? Er det maaske en af de himmelske Aander? Nej; thi Englene tilhylle deres Ansigt for Guds Aasyn; de ile i enhver Retning, for at fuldbyrde Guds Befalinger. Er det da maaske en af de onde Aander? Nej, disse Aander skjælve for Gud og frygte ham. Er det maaske Solen? Nej, Solen staar op og gaar ned, som Gud har befalet den. Er det maaske det uendelige Ocean? Nej, i sin Vrede gaar dette Ocean ikke videre, end til det Sandskorn ved Bredden, der iføge Guds Villie danner Grænsen for det. Hvem er da dette Væsen, som har vovet at sætte sig op imod Gud? Det er mig, det er Eder, det er os stakkels Menneskebørn; vi vove at sætte os op imod Gud.

Gud har Ret til at foreskrive os en Lov, og vi svare ham: „Jeg vil ikke.“ Et Svar, som et godt Barn aldrig vilde give sine Forældre. Syndens Brøde og Ondskab ligger for en stor Del netop i dette oprørende Svar: „Du vil, o Gud; men jeg vil ikke.“ Gud siger til os: „Se, o Menneske, jeg har elsket dig indtil Døden

og skjænket dig Alt;" men Synderen svarer: „Jeg elsker dig ikke.“ Gud siger: „Hold mine Bud.“ „Nej, jeg vil ikke,“ er Synderens Svar. „Vaag over dine Lidenskaber, øv dig i Selvfornægtelse.“ „Nej, jeg vil pleje mine Lidenskaber, pleje min Sanselighed; alt, hvad mine Lidenskaber og mit Kjød begjærer af mig, vil jeg tillade dem.“ Heri bestaar Oprøret imod Gud. Han kunde hvert Øjeblik sønderknuse os, som det lille Kryb, vi nedtræde med Foden. Han kunde hvert Øjeblik overskjære vor Livstraad. Hvad hindrer ham i, at kaste eder, som nu ere sunde og raske, i næste Øjeblik paa Dødslejet? Et Stik af et giftigt Insekt, en Bloddraabe, som nægter at bevæge sig i eders Aarer, kan fremkalde Døden. Med andre Ord, det er Gud, som holder vor Livstraad i sin Haand, og som hvert Øjeblik kan overskære den. Jeg véd vel, at Gud er taalmodig; han tillader, at vi fortsætte vort elendige Liv, fordi hans Taalmodighed saa at sige er uendelig. Dog denne Langmodighed, i Stedet for at lade os erkjende Guds Godhed, giver os meget mere Mod til at synde. Men selv om Gud er taalmodig og barmhjærtig, saa kommer dog den Dag, da denne Langmodighed hører op; og paa hin Dag vil Gud sønderknuse den ubodfærdige Synder. Ikke til evig Tid kan man spotte over Guds Godhed og Langmodighed. Forstaar det vel, o Synder; paa den Dag, da Gud vil være bleven træt af eders Oprør, vil han drage eder til Ansvar for sin Domstol. Lader os dog ikke afvente denne skrækkelige Time! Men lader os aabne vort Hjærte for Angerens Følelser, som ere Begyndelsen til vor Omvendelse!

Den største Krænkelser, vi tilføje Gud ved Synden, er dog den Krænkelser, vi tilføje hans *Kjærlighed*. Denne Krænkelser, som bestaar i, at vi ringeagte Guds Kjærlighed, rammer ham lige i Hjærtet. „Gud er Kjærlighed,“ siger Apostelen. Gud, som har skabt os i sin Lignelse, nedlagte i vort Hjærte denne Trang til at elske og til at blive elsket. Naar vi ikke finde et

Hjærte, som banker i Overensstemmelse med vort, saa ere vi ulykkelige midt i Rigdommene, midt i Nydelserne, som efter vor Mening skulde være en Kilde til Lykke og Glæde for os. Heri ligne vi Gud. Gud vil ogsaa vide sig elsket; Himlen synes ham for snæver, hans Herlighed for ringe, utilstrækkelig, naar han ikke ser sig elsket af sine Skabninger.

Han har ogsaa gjort alt, for at blive elsket af os. Han har elsket os først; han har skjænket os Verden, denne herlige Bolig med alle dens Skjønheder. Har han skjænket os Livet og Tilværelsen, saa er det, fordi han har elsket os. Er han bleven Menneske, er han bleven korsfæstet, saa er det, fordi han har elsket os. At elske os, det er en Nødvendighed for hans Hjærte; vor Gjenkjærlighed er Maalet for alle hans Bestræbelser.

Men Syndens Skjændsel bestaar netop deri, at den berøver Gud vort Hjærtes Gjenkjærlighed, som han har tilkjøbt sig med sit kostbare Blod, for at bortødsle den paa uværdige Skabninger. Hvilken Skjændsel for en Hustru, naar hun forstødes af sin Ægtefælle; hvilken Vanære for den Ulykkelige! Men endnu langt større er denne Skjændsel og Vanære, naar hun maa se sin Medbejlerske ved Hjemmets Arne. Det er umuligt at skildre den hjærteskjærende Smerte, umuligt at beskrive hendes Ydmygelse. Og vi, vi vove at tilføje Gud denne Skjændsel, denne Ydmygelse, naar vi i hans Paasyn give Plads for disse vore Lidenskabers Afguder, medens vi forstøde ham. Forgjæves viser han os alt, hvad han har gjort for os; forgjæves viser han os sit tornekrone Hoved, sit hudstrøgne Legeme, sine gjennemborede Hænder og Fødder, sin Kjærlighed, som naar indtil Daarskab. Alt er forgjæves; vi høre ikke paa hans Stemme. Vi lytte kun til det, som smigrer vore Lidenskaber, som tilfredsstillter vort fordærvede Hjærte. Urene Glæder og Nydelser, jordiske Goder og sandselige Lyster blive til Guddomme for os; men ikke Gud selv.

Ham anerkjende vi ikke; thi søge vi Gud i disse skabte Ting, saa finde vi ham ikke; eller rettere sagt, vi finde ham, men i hvilken Tilstand! Han agtes ringere end en afskyelig Lidenskab; han agtes ringere end en Haandfuld Penge; ofte bliver endog den liderligste Skabning foretrukken for ham. Men naar menneskelig Kjærlighed ser sig ringeagtet, forsmaaet, saa forvandler den sig til *Had*. Hvilken skrækkelig Hævn vil da ikke ogsaa Guds Kjærlighed en Gang tage over dem, som have ringeagtet, forsmaaet hans Kjærlighed. Ja, nu forstaar jeg, hvorfor Gud hader Synden, hvorfor han rammer den med saa forfærdelige Straffedomme.

Kan Gud da ikke undlade at hade Synden? Nej, han maa hade og tilbagevise det Onde. Vi selv hade og afsky jo det Onde. Grusomhed, Uretfærdighed, Utaknemlighed oprører os jo; vi udraabe jo: „Hvor afskyeligt!“ Denne Hjærtets Udtalelse fordømmer altsaa det Onde. Ser, hvor Folket bliver rasende overfor en Forbryder. Det vil styrte sig over ham og lade ham bøde for sin Forbrydelse med den grusomste Død. Med stort Besvær formaar den offentlige Myndighed at beskytte den Elendige overfor den fortørnede Folkehob. Det er Menneskeslægten, som med sit Had forfølger Uretfærdigheden, Synden. Men, naar Hadet overfor Synden endog kan naa en saadan Højde hos os syndige Skabninger, hvem formaar da at skildre Guds Had overfor Synden, den Guds, som uendelig elsker det Gode!

Men for vor stakkels Forstand er det vanskeligt at fatte, hvorledes Gud hader Synden. Vi maa lære dette Had til Synden at kjende af de *Straffedomme*, som Gud har udtalt over Synderen. Det *møjsommelige* Arbejde viser os Guds Had til Synden. Betragter Menneskeslægten, som er dømt til at fortjene sit Brød i sit Ansigts Sved. Fra Morgen til Aften sukker den under Tyngden af det nedtrykkende Arbejde. Betragt en Gang denne stakkels Arbejder. Sveden rinder ham

ned ad Panden; hans Lemmer ere dødtrætte af Arbejdet; hans Ryg bliver bøjet med Aarene, og han ser i Manddomsalderen allerede ud som en Olding. Hvorledes bløder ikke Hjærtet i En, naar man ser denne Stakkel, og fuld af Forundring spørger man sig selv: „Hvorfor saa megen Elendighed?“ — „Fordi vi have syndet,“ lyder Svaret. Det møjsommelige, det nedtrykkende Arbejde er en Straf for Synden.

Dog ikke blot Arbejdet er en Straf for Synden; men ogsaa Gjenvordigheder, Sorg, Taarer, Lidelser ere en Straf for Synden, og navnlig er Døden Syndens Straf. *Døden!* Hvor frygteligt lyder ikke dette Ord i vore Øren! Døden, som fra Verdens Begyndelse styrter Slægtled efter Slægtled i den kolde Grav, og som ikke vil standse sit Arbejde, førend det sidste Menneske ligger i Graven. I kjende Døden; I have selv allerede set den ganske i eders Nærhed. Det er den, som har berøvet eder Forældre, Søskende, Slægtninge og Venner og henkastet dem til Ormene i Gravens Skjød. Snart vil den ogsaa angribe eder og overlevere eder til Forraadnelsen. Og hvorfor? Fordi vi have syndet! Gud havde skabt os udødelige, men Synden har berøvet os denne Udødelighed. Hvorfra hidrøre alle de talrige Ulykker, som ramme Menneskeslægten: Krig, Sygdom, Hungersnød? Spørge vi disse Plager, og de ville svare os: „Vi ere Guds Straffedomme; det kommer over eder for eders Synders Skyld.“ Ja sandelig, de ere en Ytring af Guds Had overfor Synden. — Ville I lære at kjende, hvad Gud tænker om Synden, hvor stort hans Had er imod den, saa betragter Golgotha og kaster et Blik i Helvede.

Ja, gaar op paa Golgotha og ser der Jesus Kristus fastnaglet til Korset. Paa hans guddommelige Hoved sidder der en Tornekrone; hans helligste Aasyn er bedækket med Blod og Spyt; hans uskyldige Kjød er sønderflaaet, hans Legeme hudstrøget; han dør under de forfærdeligste Kvaler. Og hvem er denne Jesus?

Han er min Gud. O, hvorledes er det muligt?! O, Jesus, hvorfor lider du? Profetens Ord giver mig Svar: Han har taget vore Misgjerninger paa sig; han bærer vore Synder; derfor lider han saa forfærdeligt, derfor befinder han sig i en saa elendig Tilstand. Vil du endnu, o Menneske, anse Synden for en ringe Ting? Tænk paa, at det kostede intet mindre end en Guds Blod og Liv, for at den kunde blive udsløttet. Gud forfølger Synden endog indtil sin enbaarne Søn. Hvorledes? Elsker da den guddommelige Fader ikke mere sin Søn? Jo! men i denne Søn ser han ikke mere sin Søn, men han ser kun Synderen; han ser i ham kun det Væsen, som bærer Alverdens Synder paa sine Skuldre, og netop derfor søndertræder han denne Søn med sin Vredes Fod og hævner han sig saa frygteligt, for at hans uendelige Retfærdighed kan faa Oprejsning. O, kunne I efter alt dette endnu paastaa, at Synden er en ringe Ting? Spørger Frelseren, om Synden ikke har noget at betyde; spørg ham under hans Lidelser, paa Korset, under hans Dødskamp, i hans Dødstime; spørger ham, om man skal ringeagte Synden! Skjælver meget mere, I, som føje Synd til Synd og agte den ringe; ja, skjælver og siger til eder selv: „Naar man gjør saaledes med det grønne Træ, hvad vil der da ske med det tørre?“ Det vil sige: Naar Jesus, Guds Søn, maatte gennemgaa saa mange Lidelser for vore Synders Skyld, hvad skulle vi da ikke lide for dem!

Fra Golgotha stige vi i Aanden ned i hint kvalfulde Sted, ved hvis Port man maa lade alt Haab blive tilbage; stige vi ned i Helvede. Her se vi atter, hvad Gud tænker om Synden. Hvilken Fortvivlelse hersker der ikke der nede! Hvilke Veklager stige ikke op fra denne Afgrund! Evindeligt at være indesluttet i dette yderste Mørke! Evindeligt at lide i denne uudslykkelige Ild! i denne Ild, hvor man kun hører Hyl og Tænders Gnidsel! O ja, lytter til disse Stemmer, som stige fra denne Afgrund op til os: „Ve os, fordi have syndet!“

Og alle disse Ulykkelige, som befinde sig der, og hvis Klageskrig maaske lyde for eders Øren, uden at ryste eder, have alle ringeagtet sammen med eder Synden; de mente, at Synden var en ringe Ting, de lo ad Synden, de begik den med samme Lethed, hvormed man drikker et Bæger friskt Vand; og nu høre I deres Sukke og Klager: „Ve os, fordi vi have syndet!“ Du, o Menneske, som kun søger at blive beundret, som længes efter at blive mættet med Smiger; du Afgud af Kjød og Blod, sku ned i dette Kvalernes Sted og lyt til dette Klageraab: „Ve os, fordi vi have syndet!“ Det er hine Sjæle, som lignede dig i Livet hernede; deres Lod vil ogsaa blive din Andel, saafremt du ikke tænker paa at omvende dig. — Og du, o Olding, hvorledes er du kommen i denne Ild? du, som havde saa megen Erfaring, saa mange Kundskaber? „Ve mig, fordi jeg har syndet,“ er hans Svar. I denne Afgrund lyder uafsladelig det Smertens Raab: „Ve os, fordi vi have syndet!“; og dette Ord besvares af et andet: „Retfærdig er Herren, retfærdig i sine Domme.“

Men hvem aabnede da Helvedes Afgrund? Kunde Gud vel straffe sine Skabninger paa en saa skrækkelig Maade? Og vi, som ere hans Børn, kunne vi endnu kalde Gud „Vor Fader“, naar saa mange Mennesker styrte sig i Helvedes Afgrund? Vilde I, Forældre, som ere her tilstede, vilde I evindeligt fordømme eders Børn paa en saa skrækkelig Maade? Nej, nej! Men er Gud da saa grusom? Nej, han er en Fader, og det den bedste Fader! Han har elsket os med en Kjærlighed, som ingen Grændser kjender. Betragter Korset; han har elsket os indtil sin enbaarne Søns Død. Kunde han vel gaa videre? Men hvor forbrydersk maa dog ikke Synden være, siden den har tvunget ham til at opofre sin Søn!

Jeg overlader disse Tanker til eders egen Betragtning. Maatte I dog fatte, hvad Synden vil sige; hvor stort et Onde den er; hvor skrækkelig den er i sine

Følger; med hvilket Had Gud forfølger den. O, havde I dog fattet dette ved en eller anden Lejlighed; hvilket Samvittighedsnag vilde I da ikke have sparet eder! Men Gud er god og barmhjærtig. Han har villet vise Taalmodighed overfor eder indtil denne Time, og aldrig bliver han træt af, at indbyde eder til at arbejde paa eders Omvendelse. Tænk ret alvorligt paa dette. Det er ikke mit Ord, I høre; vel slaar mit Ord imod eders Øren; men Guds Ord pløjer eders Sjæle. Hører dette Ord, I forlorne Sønner; vender tilbage til eders himmelske Fader; kaster eder i hans Arme og siger til ham: „O Fader, jeg har syndet mod Himlen og mod dig; dog modtag mig atter!“ Kjærlighedsfuldt og med Glædens Taarer vil han tage imod eder; og I ville forblive ham tro indtil eders Dødstime.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Stockholm. Den 30. Marts blev *Grundstenen* lagt til den nye *Sct. Eriks Kirke*, som skal opføres i Götgatan i Stockholm. Kl. 1 $\frac{1}{2}$, da Højtideligheden skulde finde S ed, havde en stor Skare af Indbudne og Andre, som vare interesserede i Foretagendet samt én Del Nysgjerrige samlet sig paa Byggepladsen, som er beliggende i Götgatan Nr. 46, ved Siden af Katholikernes nuværende Ejendom og hvor Grunden nu er lagt med en Beklædning af smukt tilhuggede Sandsten. Oven over Grunden var anbragt en Estrade, paa hvilken var oprejst et provisorisk Alter, smykket med talrige Lys, Blomster og Bladvæxter. Blandt de Tilstedeværende saas flere Medlemmer af det diplomatiske Korps med Damer, Bygningskomiteen, Arkitekten Hr. *Axel Gillberg*, Bygmesteren Hr. *Rudolf Voss*, tjenestegjørende Gejstlige m. fl.

Lidt efter Kl. 1 $\frac{1}{2}$ kom den katholske Arbejder- og Svendeforening med deres blaa Fane, smykket med hvide Baand, og stillede sig op omkring Alteret. Kort efter kom Processionen med Korset i Spidsen efterfulgt

af Ministranterne i deres røde Dragter, dernæst de ved Højtideligheden som Diakon og Subdiakon fungerende Gejstlige, Dr. theol. *R. Kiesler* og Past. *Benelius* samt den højærv. apostoliske Vikar, Msgr. *A. Bitter* i Prælatsornat.

Medens et blandet Kor sang *F. Witts*: „Veni Creator“, begyndte den højtidelige Indvielse efter Ritualets Forskrifter. Under Ceremonien sang Koret ogsaa „*Dextra Domini*“ af *Førster*. Derefter oplæste Dr. *Kiesler* det af Arkitekten udførte Grundlægnings-Dokument, i hvilket omtales, at den nye Kirke skal opføres paa Grund af manglende Plads i det nuværende indskrænkede Gudshus, og at Grunden blev lagt den 30. Marts 1891 under Pave *Leo XIII.s* og Kong *Oskar II.s* Regering af den apostoliske Vikar, Msgr. *Albert Bitter*. Derefter nedlagdes Dokumentet tilligemed Kirkens Grundplan, tre Billeder af Hovedfaçaden, Sidefaçaden og et Gjennemsnit, seks stockholmske Blade fra den foregaaende Dag samt Mønter, der ere prægede i Kong *Oskar II.s* Regeringstid (fra 2 Kr. til 1 Øre) i et Blikhylster, som tilloddedes paa Pladsen og derefter af den apostoliske Vikar blev indsat i en Fordybning i Grundstenen. Efter at de rituelle Indvielser vare foretagne, fremtraadte først Officianten og de assisterende Præster, Bygningskomiteen, Arkitekten og Bygmesteren og slog i Treenighedens Navn tre Slag paa Stenen med en Hammer, hvorefter Fordybningen blev tilmuret. Efter at de rituelle Bønner vare til Ende, holdt den apostoliske Vikar en begejstret Tale, i hvilken han fremhævede det nye Gudshus' Betydning, idet det skulde blive et Forsamlingssted for de Sjæle, som, ringeagtende den nuværende Tids Higen efter materielle Fordele, længtes efter og søgte en anden og varigere Fred og Lykke. Højtideligheden sluttede med den ambrosianske Lovsang „*Te Deum*“.

Tegningerne til den nye katolske Kirke i Sverrigs Hovedstad ere, som vi forhen omtalte, udførte med megen Dygtighed af Arkitekt *Axel Gillberg*, som herved har vist sig som en kundskabsrig og praktisk Kunstner. Han har anvendt en her i Norden sjældnere forekommende Stil, den romanske, og har strængt holdt sig til den oldkristelige Basilikaform. Hovedfaçaden, som vender ud mod *Fölkungagatan* til en vordende aaben Plads, fremviser en majestætisk Trappe med Balustrader. Oven

over Portalen, som skal smykkes med et Tympanon, forestillende det oldkristelige Symbol „Den gode Hyrde“, skal der anbringes et stort Rosetvindu med smukke Glasmalerier. Paa begge Sider af Hovedfaçadens Gavle knejse to mindre Kupler. Paa hver Sidefaçade findes der fire Vinduer; disse saa vel som Apsisens Vinduer skulle smykkes med yderst dekorative Glasmalerier. Nærmest Apsisen findes paa Sidefaçaderne to Tilbygninger, af hvilke den ene skal benyttes til et Slags Sidekapel med Indgang udefra, det andet til Sakristiet. Façaderne opføres af røde Sten og Cement. Der vil navnlig blive anvendt stor Flid og Kunstsand paa den indre Udsmykning. Der vil blive fem rigt dekorerede Rundbuer, og mellem Hvælvingerne skal der sandsynligvis anbringes Freskomalerier af den h. Skrift. Ogsaa Apsisen skal rigt dekoreres. Skulpturarbejdet skal udføres i Gibs. Foruden Højalteret anbringes der to Sidealtre i Kirken.

Selve Kirkerummet maaler i Længden 67 Fod, i Bredden 41. Koret er 26 Fod langt, 20 Fod bredt og 28 Fod højt. Sakristiet og Sidekapellet maale i Længden 16 Fod, i Bredden 12 Fod og i Højden 16 Fod. Som man ser af disse Maal, bliver den ny Kirke just ikke saa stor, men dog tilstrækkelig rummelig for i den nærmeste Fremtid at kunne afhjælpe Trangen til et passende Gudshus for den betydelige Del af Menigheden, som findes paa Söder, og som ikke længere kunde rummes i det lille Kapel ved Götgatan. Fra et arkitektonisk Standpunkt bliver den ny Kirke en Ære og Pryd baade for Arkitekten, Bygmesteren og navnlig for de Personer, som ved rigelige Pengebidrag have muliggjort Bygningens værdige Udstyrelse.

Kjøbenhavn. Søndag den 22. Marts fejrede *Sct. Jøsefs Gildet* sin 5aarige Stiftelsesfest. I Dagens Anledning havde Gildets Medlemmer faaet tilsendt en trykt Meddelelse, i hvilken en hjærtelig Tak udtaltes til Brødrene og til Andre, som havde arbejdet for Gildets Sag og navnlig støttet *Gildets Haandværkerstiftelse* ved ydede Bidrag.

„Vort Gilde“, saaledes lød det i Meddelelsen, „som jo er en Mester-, Borger- og Arbejderforening, har i de første fem Aar arbejdet og kæmpet sig frem til en af de første og største Foreninger i vor Menighed, og

det er æret og elsket af Alle, som kjende vort Formaal. Men vi kunne ikke blive staaende paa Halvvejen, det gjælder fremad, indtil Maalet er naaet, et Maal saa smukt og ædelt, som imidlertid kun kan naas ved Udholdenhed og Arbejde for Gildets Sag. Hvorfor skulde vi ikke alle kunne række hverandre Broderhaanden i Enighed og Kjærlighed til fælles Medvirken for Maalet? Mangt er vel vundet, men der er endnu meget at vinde. Lad os derfor med nyt Mod tage fat paa de næste fem Aar, i Haab om, at Gud og Sct. Josef fremdeles vil velsigne vort Forehavende.“

Gildet begyndte Stiftelsesfesten om Morgenen med en højtidelig Fælleskommunion i Sognekirken, hvori de fleste Brødre deltog. Op ad Dagen overbragte Bestyrelsen den højærv. apostoliske Præfekt Gildets Lykønskning og Tak for den Velvillie, han stedse havde vist Gildet og dets Anliggender. Om Eftermiddagen bleve Brødrene tilligemed Gildets højærværdige Stifter og Præsident fotograferede til Minde om Stiftelsesfesten.

Om Aftenen Kl. 7¹/₄ fandt en festlig Sammenkomst Sted med Optagelse af 9 nye Brødre samt Generalmøde, som den højærv. apostoliske Præfekt bærede med sin Nærværelse, og i hvilket han holdt et Foredrag, som i høj Grad bidrog til at styrke Brødrenes Mod og Udholdenhed og at forøge deres Kjærlighed til Gildet og dets smukke, sociale Formaal. Til Slutning udtalte Hs. Højærværdighed det Haab, at *alle* Mestre, Borgere og Arbejdere i vor Menighed vilde slutte sig til Gildet; thi skjønt Gildet i og for sig allerede havde gjort betydelig Fremgang baade i Henseende til Styrke og Antal, var der dog endnu Mange, som burde slutte sig til det. Med de bedste Ønsker for Fremtiden, sluttede den apostoliske Overhyrde sit Foredrag, som den talrige Forsamling lyttede til med udeit Opmærksomhed.

Paa Generalmødet gjenvalgte Formanden, Kassereren og Repræsentanten for 1ste Kreds enstemmig. Af Oversigten og Regnskabet, som fremlagdes ved Mødet, fremgik det, at der, foruden de sædvanlige Indtægter, af 32 Bidragydere blandt Menighedens Mænd og Kvinder var bleven ydet 150 Kr. i Aarets Løb til Gildets Stiftelse, for hvilke Gildet udtaler sin hjærteligste Tak med Anmodning om at vedblive ogsaa for Fremtiden med disse Bidrag. Efter Generalmødet forbleve Brødrene endnu en Stund sammen i fortrolig Dis-

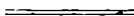
kussion, under hvilken, efter en af Brødrenes Opfordring, som han begrundene i velvalgte Ord, en Kollekt fandt Sted til Fordel for *Rosenkranskirken* og endnu samme Aften bragtes den højærv. apostoliske Præfekt.

— Den franske Dominikaner *H. Lange* afrejste herfra Byen i Torsdags Morges Kl. 8.25 med Toget til Korsør. Han ledsagedes til Banen af den apostoliske Præfekt, Msgnr. v. *Euch.* Medlemmerne af det franske og østerrikske Gesandtskab, Repræsentanter for Sprogforeningen og l'Alliance Française og Studenterforeningen og Andre havde indfundet sig for at tage Afsked med ham. At Togets Afgang var Kl. 8.25 og ikke som før Kl. 9, bemærkedes først i sidste Øjeblik, saa P. Lange først Kl. 8¹/₄ forlod Præsteboligen i Sct. Ansgar, akkurat tidsnok til at kunne naa Toget, men for sent til at kunne sige et Afskedsord til dem, der havde indfundet sig paa Jærnbaneperronen. Pater Lange rejser direkte til Paris og om nogle Dage til Lothringens Hovedstad Nancy, hvor han skal prædike. De Mange, som skriftlig have henvendt sig til ham og paa Grund af hans hurtige Afrejse endnu ikke have modtaget Svar paa deres Forespørgsler, ville i Løbet af kort Tid fra Frankrig modtage Svar. Breve til Pateren bedes adresserede: Au révérend Père H. Lange. Couvent des Dominicains. Nancy. Meurthe. France.

Rom. *Den h. Fader* befinder sig efter sin høje Alder stadig vel, og alle Rygter i modsat Retning ere ubegrundede. Anden Paaskedag modtog Pave Leo XIII flere Hundrede amerikanske og engelske Pilgrimme i højtidelig Audients.

— *Ruslands* Repræsentant ved Vatikanet, *Iswolsky*, er vendt tilbage fra St. Petersborg og har haft Audients hos den h. Fader.

— En pavelig *Encyklika* om *det sociale Spørgsmaal* kan ifølge flere Blade ventes i denne Maaned.

Ægtevielser.

i Sct. Ansgars Kirke.

Bødker Hans Adolf Christiansen og Nielsine Henriette Knudsen — Typograf Albert Christian Hansen og Elenia Sørensen — Børstenbinder Friedrich Anton Buermann og Anna Marie Kleine — Fyrbøder Peter Ludvig Julius Johansen og Anna Petrea Marie Bødtger — Skibstømmermand Siegfred Kristian Møller og Vilhelmine Rudolphine Koch.

Dødsfald.

13. Januar. Barnet Viggo Johannes Mortensen (3 $\frac{1}{2}$ Maaned) — 14. Januar. Skræderlærling William Hansen (17 Aar) — 18. Januar. Enke Ane Kirstine Knudsen (85 Aar) — 29. Januar. Ugift Marie Louise Rombens (74 Aar) — 8 Februar. Enke Elisabeth Margarethe Barfred (68 Aar) — 10 Februar. Ugift Musiklærerinde Louise Therese König (42 Aar) — 12. Februar. Barnet Marie Magdalene Puca'k (7 $\frac{1}{2}$ Maaned) — 18. Februar. Blikkenslager Müllers Hu tru, Margarethe (42 Aar) — 19. Februar. Tømmersvend Sverdsens Hustru, Karen (55 Aar) — 5. Marts. Barnet Harald Adolf Charles Pfeiffer (10 Maaneder) — 6 Marts. Skuespiller Rasmussens Hustru, Juditha (27 Aar) — 12 Marts. Barnet Thorvald Chr. Einar Therkildsen (3 Maaneder) — 12. Marts. Ugift Røgene Haglund (21 Aar) — 19. Marts. Barnet Willi Prasse (5 Aar) — 22. Marts. Elev Bernhard Grünewald (15 Aar) — 22. Marts. Barnet Helene Petersen (9 Aar) — 25. Marts. Jacobine Ottesen f. Bigum (43 Aar) — 25. Marts. Barnet Alfons Hugo Wollhüver (9 Maaneder). — 26. Marts. Fransk Sproglærer Jules Perrier (56 Aar) — 26. Marts. Enke Vilhelmine Verhufen (78 A.).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne fornye Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille hh. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og „Te Deum“. — **6. M.** Marias Bebudelse (fejres offentlig den 24. April). — **7. Ti.** Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — **8. O.** Isidor Biskop og Kirkelærer — **9. To.** Votivofficium af det allerh. Sakrament. — **10 F.** Ferialdag. — **11. L.** Leo den Store, Pave og Kirkelærer. **Søndag den 12. April. 2. Søndag e. Paaske.** I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9 Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakrament meddeles. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 7. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Elisabethforeningens aarlige Basar, som afholdes d. 19. April (den h. Josefs Skytsfest,) bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver til Basaren modtages hos Fru E. Tronier, L. Strandstræde 20, 4. Sal, Fru M. Larsen, Vingaardsstræde 10, St. og Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2 Sal.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre, Mandag d. 6. April Kl. 7 $\frac{1}{4}$, Aften i Lokalet, Bredgade 67. 2. Særligt Diskussionsmøde.

De af Menighedens Mænd, som ønske at optages i Gildet, bedes henvende sig desangaaende til Gildets Præsident, til Formanden eller til en af D'hr. Repræsentanter.

Chr. Ertner, p. t. Formand.

Katholske Familier, som have Gravsteder paa Assistens Kirkegaard, og som ønske Malerarbejde udført paa disse i den forestaaende Saison, bedes henvende sig til **N. B. Nielsen**, Mejnungsgade 15 Stuen.

Gravstene kunne modtages til Opbevaring om Vinteren.

Literatur. Udkommen er i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn og faas i alle Boglader:

P. P. Til Forsvar for Sandheden. Hierarkiet, Troskilderne, Kirkemøderne, Ufejlbarheden, Guds Moder, Sct. Josef 25 Øre pr. Explr.; Mariadyrkelsen (50 Øre); Dr. th. Prof. H. Scharlings Misforstaaelser (75 Øre); Er Rom.-Katholsk ægte evangelisk? (1 Kr. 50 Øre).

Kardinal J. Gibbons: Vore Fædres Tro (1 Kr. 50 Øre).

Thomas à Kempis: Kristi Efterfølgelse (1 Kr. 50 Øre).

F. Kerff: Det romersk-katholske og det lutherske lønlige og aabenbare Skriftemaal (50 Øre).

Rhinske Vine.

(Vinum de vite.)

Erbacher pr. Liter eller pr. Fl. inclus. Glas, Emballering Kr.	1,00
Eltviller	" " " " 1,20
Rhauenthaler	" " " " 1,50
Rhauenthaler Berg Auslese	" " " " 3—5,00

Prøver gratis. Attester for Renhed udsteder paa Forlangende den højærv. Hr. Beneficiat og Professor B. Widmann i Eltville.

Nicolaus Kremer,

Vingodsejer i Eltville (Rheingau).

C. B. Lohrer i Kjøbenhavn.

31, Adelgade, 1. Sal.

Assuranceforretning.

Livsforsikring, Børneforsørgelser & Livrenter for „Janus“ i Hamborg.

Ulykkesforsikring for Overrhinske Forsikrings-Selskab i Mannheim.

Glasforsikring for „Prudentia“ i Amsterdam.

Brandforsikring for pr. Nationalforsikring-Selskabet i Stettin.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbnagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 15.

Søndagen den 12. April.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's 13de Foredrag. Til Konfirmanderne. Vandkruggen. Bekjendtgjørelser.

Pater H. Lange's 13de Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Gives der et Middel til at forsone os med Gud, naar vi have syndet? Kunne vi opnaa Tilgivelse af Gud, og kunne vi være forvissede om, at vi have opnaaet denne Tilgivelse? Ja, nemlig i *Bodens* eller *Skriftemaalets h. Sakrament*. Dette Sakrament, som er indstiftet af Jesus Kristus, indbefatter i sig tre Dele, nemlig 1. Syndsbekjendelsen, 2. Angeren og det faste Forsæt, at ville undgaa Synden og 3. Fyldestgjørelsen eller Boden, som vi maa underkaste os til Sone for vore Synder. Det er navnlig Bekjendelsen af Synderne, som mest modstrider den menneskelige Natur; jeg vil derfor navnlig bevise denne Del af Bodens h. Sakrament.

Jeg vil vise eder, at Skriftemaalet ingenlunde er en menneskelig Opfindelse, men at Jesus Kristus selv har anordnet det saaledes, og at det i Virkeligheden

svarer til visse Følelser og Fordringer hos den menneskelige Natur. Jeg vil anføre de stærkeste Beviser, men giver Afkald paa at anføre her alle mulige Beviser. Man har i Bladene for nylig anklaget mig for, at jeg ingen Beviser bragte. Hvorledes? I Løbet af en Time behandler jeg kun en eneste Sandhed, anfører Beviser paa Beviser, forklarer Gjenstanden paa enhver mulig Maade, og ikke desto mindre vil man bebrejde mig, at jeg ingen Beviser bringer! Nej, sandelig, kun hine, som ere opfyldte af Fordomme, kunne møde her med en saadan Paastand. Jeg véd vel, at Kraften af min Bevisførelse hist og her ikke altid er indlysende for En og Anden; men dem indbyder jeg til, skriftlig eller mundtlig i mit Værelse at fremkomme med deres Vanskeligheder; jeg er altid beredt til at give Oplysninger.

Man anklager Præsterne for, at de have opfundet Skriftemaalet, for at betjene sig af det som et Redskab for Herskesyge, Disse Præster ere Tyranner og for bedre at kunne udøve deres Tyranni have de opfundet Skriftemaalet. Alle disse, som paa en saa uforskammet Maade anklage Præsterne, vide imidlertid ikke, hvad de sige. De sige, at vi ere Bedragere, Svindlere, at vi benytte de Enfoldiges Lettroenhed, at vi lægge det skrækkeligste Aag paa Sjælene, og at vi drive Spot med det Helligste, med Samvittighederne. Men véd man da, hvad man siger, naar man bebrejder os saadanne Ting? Alle de Hellige, som have levet i Aarhundredernes Løb, Paverne, Biskopperne, Præsterne, Kirkelærerne maatte alle tilhobe have været Hyklere, og selve det kristelige Folk og alle de største Videnskabsmænd, som have levet i 18 Aarhundreder og som alle uden Undtagelse have bekendt deres Synder for Skriftefaderen, maatte alle have været Idioter og dumme Mennesker, fordi de have underkastet sig en Sag, underkastet sig en latterlig Skik, som en Hyklers Fantasi har opfundet! Overfor en saadan Paastand kan man kun svare med Taushed og Foragt.

For øvrigt behøver man kun at tænke en Smule efter og have en god Villie, for at indse, at Skriftemaalet ikke kan være opfundet af et Menneske. Oprøret, Modstanden, som det fremkalder hos os, viser allerede tydeligt, at kun Gud alene kunde paalægge os det. Hvorfor gives der overhovedet Mennesker, som ere imod det? Fordi det bekæmper den menneskelige Stolthed, de menneskelige Lidenskaber. Tro I maaske, at Menneskeslægten saa almindeligt vilde have taget imod denne Skik, at bekjende Synderne, dersom den ikke var overbevist om, at den alene ved dette Middel kunde opnaa Tilgivelse?

Forestiller eder, at man en skjøn Dag havde sagt til Paven, Biskopperne, Præsterne, Videnskabsmændene, til den lidenskabelige Ungdom, til Fyrsten, til alle Kirkens Medlemmer: I skulle fra nu af skrifte for en Præst, der maaske ikke er saa begavet, som I, der heller ikke er saa rig, som I, paa jordiske Goder; I skulle aabne for ham eders Hjærte, aabenbare for ham dets hemmeligste Kroge, sige ham Alt, hvad der mest kan ydmyge dig, Alt, hvad der faaer dig til at rødme for dig selv; du skal sige ham det, som du end ikke vilde vove at aabenbare for din Moder.

Alt dette skulde et Menneske have opnaaet af Menneskeslægten; et Menneske skulde have vundet denne Sejr over saamange Aarhundreder, og dog skulde man ikke have bevaret i Historien det Aarstal, da et saadant Vidunder fandt Sted; og Kirkens Fjender skulde ikke have benyttet denne Lejlighed, for at angribe Kirken i Anledning af denne tyranniske Anordning? Og hele Menneskeslægten, ikke blot de Udannede og Uvidende, men ogsaa de Lærde, ogsaa de mest uafhængige Fyrster, de stolte Riddere, som ikke vilde anerkjende nogensomhelst Herre over sig, men kun gave efter for deres Lidenskaber, de skulde alle være blevne forvandlede og omskabte i et eneste Øjeblik, saa at de ydmygt knælede ned foran denne Præst, denne Munk, hvem de

kort i Forvejen forfulgte og udplyndrede? O nej! Fornuften, Historien, vor Samvittighed, vor Erfaring lærer os tilstrækkelig, at Skriftemaalet ikke kan være en menneskelig Opfindelse. Er det indstiftet, maa det være indstiftet af Gud.

Skriftemaalets Fjender have søgt efter det Tidspunkt, da Skriftemaalets Opfindelse fandt Sted. De troede at have fundet dette Tidspunkt i det 12. Aarhundrede, da det fjerde Lateran-Koncil fandt Sted. Men der var her, ifølge Konciliets Ord, ikke Tale om nogen Indstiftelse af Skriftemaalet, men kun om en Forordning i Henseende til det bestaaende Skriftemaal. Der blev nemlig her befaleet, at enhver Kristen i det mindste én Gang om Aaret skulde modtage Skriftemaalets h. Sakrament. En Ting er det imidlertid at ordne noget, en anden Ting at opfinde og indstifte noget. Men af Konciliets Ord fremgaar det tydeligt og klart, at det aldeles ikke tænkte paa at indstifte Skriftemaalet, men ene og alene at ordne det i Praksis.

Spørge vi fremdeles Historien, saa ville vi se, at Skriftemaalet har været tilstede i alle Aarhundreder lige til de apostoliske Tider. Leo den Store († 406) siger saaledes om Skriftemaalet: Midleren mellem Gud og Menneskene, Gudmennesket Jesus Kristus, har givet Kirkens Forstandere Magt og Myndighed til at paalægge den Skriftende en Bod Det er saare nyttigt og nødvendigt, at Syndens Skyld tilgives ved Præstens Bøn, førend den sidste Dag oprinder“ (ep. 180, 2. 3.).

Johannes Kryssostomus († 407) siger: „Jeg formaner eder derfor, at I skrifte eders Synder“ (Hom. 33 in Job.). Augustinus siger: „Er din Samvittighed ved Synden bleven en Edderbyld, saa lad Lægens Haand komme til den; bekjend, thi i Skriftemaalet flyder al Edderen ud“ (in Ps. 66) og paa et andet Sted siger han: „Ingen tør sige til sig selv: jeg gjør Bod i Hemmelighed overfor Gud ; er der da forgjæves bleven

sagt: Hvad I løse paa Jorden, skal ogsaa være løst i Himlen?” (Sermo 392).

Den h. Cyprian († 258) siger: „Jeg beder eder, Enhver bekjende sine Misgjerninger, saa længe Synderen endnu lever paa Jorden, saa længe hans Bekjendelse endnu kan modtages og den ved Præsten virkede Forladelse bliver stadfæstet af Gud“ (de laps. n. 29.). Origenes († 254) siger: „En anden Maade paa hvilken Syndstilgivelse kan opnaas gives der, om end haard og møjsommelig, det er Syndens Tilgivelse ved Bod og naar Synderen ikke skammer sig for, at bekjende sin Synd for Herrens Tjener og der at søge Lægedom“ (Hom. 2. in. Levit. Nr. 4).

Længe kunde vi fortsætte med disse Vidnesbyrd fra Kirkefædrenes Side og følge Skriftemaalet og Læren om dets Indstiftelse helt ind i den Hellige Skrift. Først finde vi den h. Apostel Johannes' Ord: „Bekjender eders Synder for hverandre.“ Ordet „for hverandre“ maa tages i den samme Betydning, i hvilken vi tage de andre Ord i den h. Skrift: „Værer underdanige overfor hverandre“, d. v. s. man skal adlyde Øvrigheden. Paa et andet Sted siges der: „Bekjender eders Synder; Gud, der er retfærdig, vil tilgive eder.“ Den h. Lukas omtaler ogsaa, at „Mange kom og bekjendte deres Synder.“ Paa denne Maade naa vi op til Frelseren, som har indstiftet Skriftemaalet. Det var efter hans Opstandelse, Apostlene vare forsamlede for lukkede Døre. Pludselig viste den opstandne Frelser sig for dem og stod midt iblandt dem, sigende: „Fred være med eder!“ Jesus optræder her med den inderligste Fortrolighed overfor sine Apostle; han skal nu snart forlade dem og vende tilbage til Himlen, for der at gjenindtage sin Plads ved Faderens Højre. Hvor rørende var ikke denne Mesterens Samtale med sine Apostle; hvor smertefulde for Apostlene var ikke disse sidste Øjeblikke sammen med Herren, med Vennen, som staar i Begreb med at drage bort, Men de vare ogsaa i højeste Grad

vigtige, disse Øjeblikke. Hører, hvad Frelseren selv siger til Apostlene: „Ligesom Faderen har sendt mig, saaledes sender jeg eder.“ Det vil sige: Jeg giver eder Fuldmagt til at fortsætte mit Værk; jeg udruster eder med den samme Magt og Myndighed, hvormed jeg selv var udrustet. — Apostlene modtage den samme Magt og Myndighed, som Frelseren havde. Hvori bestod da denne Magt? Jesus træder hen til dem og aander paa dem. Hvorfor det? For at løse denne Gaade maa vi stige op indtil Menneskenes Skabelse. Mennesket, eller rettere sagt det menneskelige Legeme var skabt, men det var uden Liv, uden Aande. Skaberens bøjelse sig da ned over dette Legeme, aander paa det, og med dette Aandepust drager Livet ind i dette Legeme, og Mennesket staar der med sit legemlige og aandelige Liv.

Hist i den tillukkede Sal i Jerusalem gjentager sig noget Lignende. Jesus aander paa Apostlene og indfører i dem et guddommeligt Aandepust, en guddommelig Kraft: Kraften, Magten til at forlade Synderne. „Modtager den Helligaand; hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte; hvem I beholde dem, dem ere de beholdne.“ Jesus giver her sine Apostle og deres retmæssige Efterfølgere Magt til at *forlade* Synderne; ikke blot det Hverv, at *erklære*, at Synderne ere forladte af Gud. De skulle i Ordets sande Betydning forlade eller beholde Synderne. Men hvorledes kunne de forlade eller beholde Synderne, naar de ikke kjende dem?

En Dommer, som vil afsige en retfærdig Dom, maa nøje kjende Alt. Han maa nøje kjende Vidnerne, den Anklagede, Anklageren. Men ifølge Frelserens Ord ere Præsterne indsatte til Dommere; thi de skulle bedømme, om Synderne skulle beholdes eller tilgives. De maa nøje kjende Synden, for at vide om Tilgivelse eller Beholdelse er nødvendig; de maa nøje kjende Alt, for at fælde en retfærdig Dom. Hvad maa der da gøres? Hvorledes skal Præsten lære Synden at kjende?

Den Skyldige maa anklage sig selv, d. v. s. han maa aflægge et Skriftemaal, en Syndsbekjendelse.

En Følge af Frelserens Ord er det, at der for Fremtiden ikke gives noget andet ordinærtMiddel til Opnaaelsen af Syndernes Tilgivelse, end Skriftemaal; thi han har jo tydelig sagt: „Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte, o. s. v.“ Mennesket tør altsaa ikke sige: Jeg trænger ikke til nogen Mellemand; jeg skriver for Gud alene. Nej, fra den Time, da Frelseren gav sine Apostle den Fuldmagt, hvorom jeg her har talt, er dette ikke mere muligt. Han skjænker sin Tilgivelse ved sine Stedfortrædere, ved Apostlene og deres retmæssige Efterfølgere, til hvem han har sagt: „Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte; hvem I beholde dem, dem ere de beholdne.“ Men et Menneske, som ønsker Tilgivelse, maa anvende det guddommelige Middei; vil han ikke anvende dette Middel, saa forblive hans Synder i hans Hjærte, og de ville hvile paa ham en Gang overfor Guds Domstol. Slutningen, som jeg drager af det Sagte, er altsaa denne, at Skriftemaalet ikke er en menneskelig Institution, men en Opfindelse af den guddommelige Kjærlighed og Barmhjærtighed.

Men man indvender mod Skriftemaalet, at det er en Indbydelse til at synde, naar man véd, at man saa let kan opnaa Tilgivelse. Højest mærkværdigt! I sige, at det er saa let at skrifte, saa let at opnaa Tilgivelse; men I mene ogsaa, at det er et afskyeligt Tyranni, at tvinge Menneskene til at skrifte, at tvinge dem til at aabenbare Hjærtets Hemmeligheder. Paa den ene Side sige I altsaa, at det er let at skrifte, paa den anden Side, at Skriftemaalet er en skrækkelig Pinebænk for Sjælene. Det er dog aabenbart en Modsigelse. Men lad os gaa videre. I sige, at det er saa let at opnaa Tilgivelse. Jeg svarer eder imidlertid: Nej, det er aldeles ikke saa let. Tværtimod; for at opnaa Tilgivelse, maa man bekjende sine Synder; hvilket ingenlunde, ifølge eders egen Tilstaaelse, er en let Sag. Men hel-

ler ikke dette er tilstrækkeligt; for at opnaa Tilgivelse, maa vi ogsaa føle Anger, Sjælesmerte, Bedrøvelse over de begaaede Synder, og med et alvorligt Forsæt sige: Jeg vil ikke paany begaa disse Synder. Desforuden maa vi endnu gjøre Bod, forrette Et og Andet, som falder os vanskeligt. Tør I paastaa, at en Sag, der er saa ydmygende for os, en Sag, der skal være ledsaget af sand og oprigtig Anger, en Sag, som fordrer Bod; tør i paastaa, at en saadan Institution frister til at synde eller baner Vejen for det Onde? Det er umuligt, at I kunne paastaa dette; under alle Omstændigheder kan kun Uvidenhed forlede eder dertil.

II. Men er Skriftemaalet da i Virkeligheden en Byrde, som vor Natur vanskelig underkaster sig? Nej det er ogsaa en Velgjerning, som fuldstændig stemmer overens med visse Fordringer i det menneskelige Hjærte.

Enhver Synd fordrer Afsoning. I, Fædre og Mødre, som høre paa mig, afstraffe eders Børn, naar de have fejlet. Har Mennesket fejlet, syndet, saa fordrer Hjærtet, at han atter vender tilbage til Pligtens Vej, men gennem Bodens Port; den Skyldige føler jo selv, at han maa afsone sin Brøde, og kun ved Afsoning ønsker han at opnaa Tilgivelse. Denne Afsoning, denne Straf, er Skriftemaalet, Sjælens Bekjendelse og Anklage. Den første Oprensning, vi maa yde den fortørnede Gud for vore Synder, er, at vi bekjende vore Fejl, anklage os for dem. Naar eders Barn har fejlet, kristelige Forældre, saa fordre I jo først, at det bekjender sin Fejl; I fatte, at dette maa være det Første. Paa samme Maade gaar det med Forbryderen. Den Anklagede stilles for Domstolen; man retter Hundreder af Spørgsmaal til ham; man søger at aflokke ham en Tilstaaelse; Folk spørge hverandre: Han har bekjendt sine Fejl, sine Overtrædelser? Og naar han har aflagt en fuldstændig Tilstaaelse, aander ethvert Bryst lettere: Misgjerningens Afsoning har begyndt.

Tilstaaelsen afvæbner ogsaa. Naar en Ven tilstaar

sine Fejl, naar han ydmyger sig for eder, saa ere I paa en vis Maade afvæbnede. Naar et Barn, som har fejlet, kaster sig ned for eder og bekjender sine Overtrædelser; kunne I da vel straffe det? Endog Loven med sit Hjærte af Staal føler Medlidenhed overfor Forbryderens Tilstaaelse. Bekjendelsen, Tilstaaelsen er altsaa den første Oprejsning. Saaledes forholder det sig i de verdslige Ting; men ogsaa i de aandelige og evige Ting anvender Gud den samme Grundsætning; han fordrer først, at man tilstaar, bekjender sine Synder. Menneskene tilgive ikke uden Skriftemaal, uden Bekjendelse, uden Tilstaaelse; ej heller Gud vil tilgive uden Skriftemaal, uden Bekjendelse.

„Som I handle med eders Medmennesker,“ siger Gud, „saaledes handler jeg med eder.“ O Menneske, det forekommer dig at være den simpleste Ting af Verden, naar du fordrer Bekjendelse af dine Medmennesker; men skal du selv bekjende det for din Gud, saa raaber du paa, at man vil undertrykke dig! — Det er altsaa ganske naturligt, at vi, naar vi ville gjenoptages i Guds Naade, først og fremmest bekjende vore Synder.

Men Skriftemaalet tilfredsstillter ogsaa en anden Trang i vort Hjærte; den Trang nemlig, at anbetro til et andet Hjærtes Fortrolighed det, som tynger paa vort eget Hjærte, det, som foraarsager vort eget Hjærte Bedrøvelse og Smerte. Hvorledes føler ikke vort Hjærte af og til Trang til at afkaste Byrden, som Kummer og hemmelig Smerte paalægger det! Men ingen større Smerte gives der, end Smerten over vort Hjærtes hemmelige Vunder. Hemmeligheden om saa mange Svagheder, Hemmeligheden om saa mange Aar, som blive tilbragte i Synd, o hvor tung, hvor knugende tung er ikke denne Hemmelighed! Vort Hjærte længes da efter et fortroligt Hjærte, for hvilket det kan aabenbare denne frygtelige, denne smertelige Hemmelighed, der fortærer vort Hjærte som Ild. I vore Omgivelser finde vi kun Ligegyldighed overfor vore Lidelser; skal

jeg da vende mig til en Ven? Men kan jeg bygge saa fast, som jeg ønsker det, paa dette Venskab? Skal jeg vende mig til min Moder? Ja, men hun er jo ikke altid hos mig, og desforuden, hvorledes skulde jeg vel kunde aabenbare visse Ting for hende; jeg vilde jo hele Livet igjennem skamme mig for hende og aldrig mere vove at vise mig for hende. Og Vennerne? Ere de sande Venner? Ere de ikke snarere blot Kammerater? Hvor sjældent finder man en sand, en samvittighedsfuld Ven? Og selv om en saadan Ven er tilstede, saa er det dog umuligt at aabenbare ham Alt; thi Venskabet er grundet paa gjensidig Agtelse, og fra den Time denne Agtelse ophører, vilde ogsaa Venskabet være en Umulighed; men denne Agtelse vilde forsvinde paa den Dag, da I aabenbarede for eders Ven visse Hemmeligheder.

Men hvor findes da denne Fortrolige? Denne Fortrolige, som paa samme Tid er tavs som Graven og os vedblivende hengiven? Gud har sørget for, at en saadan Ven findes. Gud har særlig udrustet ham til at tage imod disse Hemmeligheder og til at yde Trøst og Hjælp og Lægedom for Sjælens Vunder. Han lever alene, uden Familie, for at han helt og holdent kan opotre sig for Alle; han tager altid imod, laaner altid Øre; Fattige og Rige, Lærde og Ulærde finde stedse et aabent Hjærte hos ham. Siger ham al eders Nød og Elendighed; han vil være barmhjærtig; han elsker eders Sjæle, som Jesus har løskjøbt; han vil drage den omhyggeligste Omsorg for eders Sjæle, komme eder i Møde med den største Medlidenhed; thi noget af Guds uendelige Barmhjærtighed, noget af hans Æmhed er som en Draabe falden ned i Præstens Hjærte paa den Dag, da han blev indviet til Præst evindeligt.

„Ja, men han er et Menneske, ligesom jeg selv,“ ville I svare mig; „jeg kan derfor heller ikke klage min Nød for ham eller føre ham ind i mit Hjærtes Helligdom.“ Ja, han er et Menneske, ligesom du, min

Kristen, af Kjød og Blod, ligesom du, underkastet Fristelserne, ligesom du; han maa kæmpe, ligesom du; ogsaa han kjender til Fristelsernes Storme; ogsaa han har maaske, ligesom du, været saa ulykkelig, en Gang at have lidt Skibbrud; eiler selv om han ikke, ligesom du, er bleven et Offer for Stormen, saa kjender han dog og véd, hvor store Farerne ere. Ja, Præsten er et Menneske, ligesom du; Gud har villet det saaledes i sin Barmhjærtighed. Han være tusinde Gange takket for denne Velgjerning!

Dog, I sige, at han et Menneske, ligesom I? Ere I ogsaa sikre derpaa? Tro I, at han er et Menneske, ligesom I? Dette Menneske, hvem Kirken lod gennemgaa lange Prøvelser, inden den lagde Hænderne paa ham; dette Menneske, hvis Aand og Hjærte den har uddannet med den største Omhyggelighed i mange og lange Aar; hvis Aand, hvis Karakter den har opdraget til Manddomsalderens Modenhed; jeg spørger eder, er dette Menneske ligesom I, dette Menneske, der skrider igjennem sin Tids Raaddenskab, uden at blive besudlet af den? Er han et Menneske ligesom I, dette Menneske, denne Præst, der ikke finder sin Glæde i eders verdslige Nydelser og Adspredelser; dette Menneske, som giver Afkald paa enhver Familieglæde, som forpligter sig til at leve ugift, at udaande sin Sjæl en Gang omgiven af nogle faa Venner i hellig Ensomhed? Og alt dette gjør han, paatager han sig, af Kjærlighed til Sjælene. Ja, dette Menneske elsker eders Sjæle og af Kjærlighed til disse Sjæle vilde han opofre sit Liv, om det var nødvendigt. Dette er det Menneske, som Gud har forberedt, for at han kan være eders Hjærtes, eders Sjæles Fortrolige. Ja, jeg gjentager det, han er ikke et Menneske ligesom I, han staar langt højere, han overgaa eder i Værdighed.

En af de mest fremragende og elskværdigste Personligheder indenfor Protestantismen, Ernst Merville af Genf, har skrevet: „Hvem har ikke ønsket overfor Syn-

dens Bitterhed og Tilgivelsens Uvished, at en Mand, der var udrustet med Kristi Myndighed, sagde til ham: „Gaa, dine Synder ere dig tilgivne.“ Denne Mand er Præsten; af Gud har han modtaget denne Myndighed. O kunde I dog alle høre dette Trøstens Ord af hans Mund, som udtaler det i Guds Sted! O kjendte I dog alle den Glæde, den Tilfredshed, som Mennesket føler i hin Time, naar det har bekjendt sine Synder for Præsten, og af hans Mund har hørt de trøstefulde Ord: „Gaa, dine Synder ere dig forladte!“ For at fatte denne Glæde, denne Trøst, maa man selv have følt den. Vi have ofte været Vidner til, at Mennesker, som havde aflagt et værdigt Skriftemaal, udgjød Taarer; men det var Glædens Taarer, som blandede sig i Angerens Taarer. „O Fader,“ udraabte de, „hvor lykkelig, hvor usigelig lykkelig er jeg ikke!“ Jeg ønsker eder Alle denne Glæde, jeg ønsker eder den af alle mit Hjertes Kræfter. Hvilken Glæde for Himlen vilde ikke den Dag være, paa hvilken I opstode af Syndens Grav; hvilken Glæde for eders Frelser, som har løskjøbt eder med sit kostbare Blod paa Korsets Træ.

Til Konfirmanterne.

Med *Frelsens Krisam* er Du salvet bleven,
og Korsets Tegn er paa Din Pande trykt;
som Stridsmand udi Kristi Hær indskreven,
med Helligaandens Naade blev Du smykt.

For Altret blev Dig Ridderslaget givet
og mildt „*pax tecum*“ lød fra Præstens Mund!
ja Fred, vil Herren give Dig i Livet,
naar Du ham tjener tro i hver en Stund.

O! gjem hver Følelse og hver en Tanke,
 som Dagens Højtid i Dit Bryst har vakt;
 at de, naar Fristelser paa Hjærtet banke,
 kan hjælpe Dig at trodse disses Magt.

Lad Herrens hell'ge *Bud* dit Glavind være;
 i *Sakramenterne* søg Kraft og Trøst;
 og Korset, *Troens* Tegn, som Skjold Du bære;
 følg tro Din Fører, *Kirkens* hell'ge Røst.

Din Barndomstid, den er nu endt og omme,
 dog bliv bestandig Barn i Hjærtets Grund;
 „*thi kun som Børn vi i Guds Rige komme*“,
 det lød engang fra Herrens egen Mund.

H. H.

Vand-Krukken.

(Fortsat).

V.

„Nogen Tid efter“, blev Frank ved, „kom min Søn hjem fra England. Han skuffede ikke i nogen Hensende det Haab, jeg gjorde mig om ham, og jeg tør vel sige, at enhver Fader vilde være stolt af en saadan Søn. Folk i Byen fik straks travlt med at gifte ham bort, de gjorde sig endogsaa den Ulejlighed at vælge en Kone for ham, og i deres Øjne var aiting klappet og klart.

En Dag havde vi nogle Fremmede hos os i Haven. Da vi gik hjem om Aftenen vare vi et Følge af flere Herrer og unge Damer. Inde i Byen mødte vi Vilhelmine med Krukken, hvori hun havde hentet Vand. Hun gik tilside for os og blev staaende undselig med Krukken paa Hovedet.

Jeg kan ikke nægte, at den Tanke rørte sig i mig, at en saadan Pige var værd at have til Svigerdatter. Jeg sagde imidlertid ikke et Ord derom til min Søn, jeg havde aldrig talt til ham om Vilhelmine, og han kjendte hende ikke.

Ved Bordet var Frederik stille og tankefuld. Han spurgte mig, hvem den unge Pige var, som vi mødte, og bad mig fortælle, hvad jeg vidste om hende. Jeg gjorde det, men uden at tilføje et Ord, hvoraf han kunde slutte sig til min Mening om hende, og jeg saa, at Fortællingen gjorde et stærkt Indtryk paa ham.

Fra den Tid saa jeg, at Frederik havde noget paa Hjærtet. En Morgen, da vi spiste Frokost sammen, bad jeg ham at tale ud og sige mig, hvad det var, som fejlede ham. Han tilstod endelig, at han ikke kunde faa Vilhelmine ud af Tankerne, og at han inderlig ønskede at faa hende til Kone. „Du véd, at hun ingenting ejer?“ spurgte jeg. „Jeg véd det,“ svarede han, „men jeg trænger jo ikke til at tage en Kone for Penges Skyld.“ „Véd du, hvorledes Vilhelmine er sindet mod dig?“ spurgte jeg igjen. „Jeg tænker, hun er ikke sindet anderledes mod mig, end jeg mod hende,“ svarede han. „I have altsaa talt sammen om den Ting?“ „O nej vist ikke,“ svarede han, „hvorledes skulde jeg kunne gjøre det, før jeg vidste, om du, kjære Fader, vilde give dit Samtykke til en Forbindelse mellem os? Ikke et Ord har jeg talt til hende, hvoraf hun kan slutte, at jeg tænker paa sligt.“

„Men er du nu ikke bange for,“ sagde jeg igjen, „at Vilhelmine som en fattig Pige skal tage dig for Pengenes Skyld?“

„Det er umuligt,“ sagde han, „hendes Tænkemaade er ikke saadan;“ og nu vilde han overtyde mig om, at Vilhelmines Dyder vare mere værd end al Rigdom.

„Jeg kunde fristes til at skjænde paa dig,“ sagde jeg tilsidst, naar er du kommet paa den Tanke, at jeg skulde sætte Penge højere end et godt Hjærte? Du

kunde ikke vælge nogen, som jeg hellere vilde have til Svigerdatter end Vilhelmine, det har længe været mit inderligste Ønske, at hun maatte blive din Kone. Og nu skal du lade mig raade, jeg gaar selv op og taler med hendes Moder; om en halv Time kan du komme efter.“

(Fortsættes.)

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. April. 2. Søndag e. Paaske. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9 Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakrament meddeles. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — **18. M.** Hermenegildus, Mart. — **14. Ti.** Justinus, Martyr. — **15 O.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — **16. To.** Benedikt Josef Labre, Bekj. — **17. F.** Anicetus, Pave og Martyr. — **18. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 19. April. 3. Søndag e. Paaske. Den h. Josefs Skytsfest.

Den katholske Svendeforening. Søndag d. 12. April Foredrag. Medlemmerne opfordres til at møde talrigt, da Sager af Vigtighed angaaende Foreningens Anliggender ville blive afgjorte.

Søndag den 19. April (Sct. Josefs Skytsfest) holder Svendeforeningens Medlemmer fælles Paaskekommunion i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8. Medlemmerne møde med Emblem.

Mariakongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion Søndag den 19. April (Sct. Josefs Skytsfest) Kl. 8 i Jesu Hjærtets Kapel.

Elisabethforeningens aarlige Basar, som afholdes d. 19. April (den h. Josefs Skytsfest,) bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver til Basaren modtages hos Fru E. Tronier, L. Strandstræde 20, 4. Sal, Fru M. Larsen, Vingaardsstræde 10, St. og Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2 Sal.

Unio afholder sin $\frac{1}{2}$ aarlige Generalforsamling Tirsdagen den 14. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Hr. Simons Lokale, 21, Kongens Nytorv. Dags-Ordenen er: Sekretæren aflægger Beretning om Foreningens Virksomhed siden Oktober i. A. Kassereren aflægger Regnskab. Valg af nye Bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen.

Rosenkransbroderskabet. Mandag den 13. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for Broderskabets afdøde Medlem, Jakobine Ottosen, f. Bigum.

Fredag den 17. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke en h. Sjølemesse for afdøde Elev **Bernhard Grünewald**.

v. Hurk's Legat. En Portion af dette Legat er atter bleven disponibel. De Trængende af Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Ansøgning inden Maanedens Udgang til Kirkeforstanderskabet.

Kjøbenhavn, d. 10. Marts 1891.

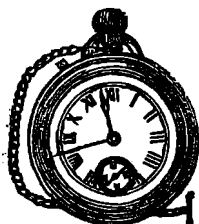
J. Braun.
Sognepræst.

MALER - ARBEJDE.

Katholske Familier, som have Gravsteder paa Assistens Kirkegaard, og som ønske Malerarbejde udført paa disse i den forestaaende Saison, bedes henvende sig til **N. P. Nielsen**, Mejnungsgade 15 Stuen.

Gravstene kunne modtages til Opbevaring om Vinteren.

Malerlærling. En flink og opvakt Dreng, som har Lyst til Malerprofessionen, tages i Lære hos Malermester **N. P. Nielsen**, Mejnungsgade 15, Stuen.

E. A. OLSEN, Uhrmager,

12. Borgergade 12,

flyttet fra Nr. 6,

anbefaler sin bekjendte Uhrforretning med et stort Udvalg af alle Sorter Uhre, Brillor & Pincenez. Reparationer udføres, alt til billigste Pris og 2 Aars Garanti.

Husk Nr. 12!

Literatur. Udkommen er i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn og faas i alle Boglader:

P. P. Til Forsvar for Sandheden. Hierarkiet, Troskilderne, Kirkemøderne, Ufejlbareheden, Guds Moder, Sct. Josef 25 Øre pr. Expr.; Mariadyrkelsen (50 Øre); Dr. th. Prof. H. Scharlings Misforstaaelser (75 Øre); Er Rom.-Katholsk ægte evangelisk? (1 Kr. 50 Øre).

Kardinal J. Gibbons: Vore Fædres Tro (1 Kr. 50 Øre).

Thomas à Kempis: Kristi Efterfølgelse (1 Kr. 50 Øre).

F. Kerff: Det romersk-katholske og det lutherske lønlige og aabenbare Skriftemaal (50 Øre).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 16.

Søndagen den 19. April.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's 14de Foredrag. Danske Valfarter. Vandkrukken. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Pater H. Lange's 14de Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Flere iblandt mine Tilhørere have ønsket nærmere Oplysninger om forskjellige Punkter i den foregaaende Konferents. Jeg udtaler en Tak til alle hine, som have forespurgt mig desangaaende, og beder Alle ogsaa for Fremtiden at ville meddele mig mundtlig eller skriftlig det, som de maatte anse for at være af Vigtighed at faa Oplysning om. I Dag vil jeg svare paa to Hoved-Spørgsmaal, som ere blevne rettede til mig.

1. „Maa Alle skrifte i den katholske Kirke? Maa ogsaa Paven, Biskopperne og Præsterne skrifte?“ — Ja, uden Tvivl! Thi Alle ere Syndere, og Alle maa, for at faa Tilgivelse for deres Synder, skrifte. Præsten bør endog skrifte oftere end Lægfolket, fordi han skal foregaa de Troende med et godt Eksempel og skal tillige vinde større Fremgang i Dyden, end de Øvrige. For

Præsterne, Biskopperne, Paven er Skriftemaalet imidlertid endnu besværligere end for Andre, thi Ydmygelsen er større. Præsten maa aabne sit Hjærte for sin Medbroder, som kjender ham; Biskopperne og Paven maa ydmygt bekjende deres Synder og Fejl for deres Undergivne. Men ikke desto mindre maa de skrifte, saafrem de ønske at opnaa Tilgivelse for deres Synder.

2. „Men naar jeg skrifter, er jeg da sikker paa, at Præsten ikke forraader min Sjæls Hemmelighed?“ — Ja, min Kristen, det kan du være forvisset om. Enhver Præst véd, at han ikke tør aabenbare det, som han har hørt i Skriftemaalet, uden at begaa en svær Synd. Gud har selv villet vaage over Skrifteseglet. Skrifteseglet er ogsaa stedse blevet bevaret; endog Livet er blevet ofret for dets Bevarelse. Man har i alle Aarhundreder fundet Præster, som ere blevne utro imellem deres Kald; Præster, som bleve slette og endog have ført en afskyelig Livsvandel; men skjönt de kom ind paa nok saa mange Afveje, har man dog aldrig hørt, at de have brudt Skrifteseglet. Skriftemaalets Fjender vilde uden Tvivl have foranstaltet en Samling af saadanne Dokumenter imod Skriftemaalet, for at ryste det i dets Grundvold. Man finder imidlertid ikke en eneste Forræder, men tværtimod en Mængde Martyrere for Skriftemaalet; Præster, som hellere have lidt Døden end aabenbare et eneste Ord af Skriftemaalets Hemmelighed.

Vi gaa nu over til Gjenstanden for det nærværende Foredrag. Den hellige Paulus siger: „Det er fastsat for ethvert Menneske, at det skal dø.“ Det er jo rigtignok en mørk, en ubehagelig Gjenstand, at tale om. Alene Ordet „Død“ faar en mørk Sky til at drage forbi vore Øjne; Tanken om den ryster os, og vi søge at frigjøre os for den som for en uhyggelig Drøm; vi mene, at den skal glemme os, fordi vi søge at glemme den. En saadan Handlemaade strider imidlertid imod den Helligaands Formaning: „Ihukommer ofte eders sidste

Ting.“ Ved ofte at tænke paa Døden, forskaffe vi os nemlig et udmærket Vaaben imod Synden.

Jeg vil i Dag vise eder, hvorledes Døden *ydmyster* os, hvor *forfærdelig* den er for os, og hvilke *Lærdomme*, den giver os. 6000 Aar ere allerede henrundne, siden Dødsdommen blev udtalt over hele Menneskeslægten, da den fortørnede Gud sagde til Adam: „Fordi du har syndet, skal du dø.“ Da Satan sagde til vore Stamme-foreldre; „I skulle ikke dø,“ udtalte han en Løgn, thi allerede i 6000 Aar har Døden nu raset, og uden Barmhjærtighed afmejer den Slægt efter Slægt. Hvor ubarmhjærtig er ikke Døden! Der er f. Eks. en Moder med sit Barn paa Armen; saa kommer Døden og vil berøve hende denne Skat; hun beder og bønfaller, hun er Fortvivlelsen nær; men Døden lader sig ikke bevæge. Et vildt Dyr vilde være bleven rørt overfor en saadan Smerte; men Døden kjender ikke til Barmhjærtighed, den skaaner ikke. O Død, udraaber hun, skaan mit Barn; vil du have et Offer, saa tag mig, skaan mig ikke! Men forgjæves: Det varer ikke længe og Moderen hulker foran den tomme Vugge. — Forgjæves søge I at røre Døden ved Hjælp af eders ungdommelige Ynde; forgjæves sige I: Jeg har jo næppe drukket af Livets Kalk, jeg vil leve en Smule endnu, nyde endnu og glæde mig ved Livet. I Morgen vil du, o Yngling, o Jomfru, komme til at hvile ved Siden af Oldingen i Jordens kolde Skjød. — I hobe maaske Rigdomme paa Rigdomme og mene med disse Rigdomme at kunne bygge et sikkert Værn imod Døden. O du Daare! ser du ham ikke, denne Kæmpe, Døden, som kommer og sløjfer din Fæstning, borttrykker dig og kaster dig ind i Evigheden, som var du den fattigste Tigger? — Maaske roser du dig selv og mener, at din Kejserkrone, dit sejrige Sværd, din store og uovervindelige Hær, som holder Vagt ved dine Slotsporte, er i Stand til at beskytte dig imod Døden. Men se, der kommer han, Døden; Soldater, passer vel paa eders

Herre; griber til Vaabnene; fremad mod Fjenden! Men kort efter har den frygtelige Ødelægger af Menneskeslægten overvundet enhver Hindring, den er jo trængt ind endog i det fyrstelige Offers hemmelige Kammer og har tilføjjet ham det dødbringende Slag. Og den næste Dag er den store Erobrer bukket under; fire Brædder ere tilstrækkelige til at huse ham, for hvem hele Verden forhen syntes utilstrækkelig; nu kan et Barn maale hans Bolig. Ja, Gud har villet det saaledes: alle Menneskene skulle dø. Lader os ofte mindes dette.

Theoretisk ere vi alle overbeviste om, at vi skulle dø; men praktisk forholder det sig anderledes, praktisk ere vi ikke overbeviste. For at styrte vore Stammeforældre i Fordærvelse, sagde den onde Aand til dem: „I skulle ikke dø.“ Ogsaa til os siger han: I skulle ikke dø endnu, ikke i Dag, ikke i Morgen, ikke af denne Sygdom. Og vi mene da stedse, at vi endnu ikke skulle dø, og vi tænke aldeles ikke paa at forberede os til Døden og at omvende os. Det er dette, den onde Fjende søger at opnaa; han søger indtil det sidste Øjeblik at skuffe os med dette Haab, og paa denne Maade dø utallige Mennesker, uden egentlig at tænke paa, at de dø; de have allerede den ene Fod i Graven, og dog mene de, at de skulle leve endnu i mange Aar. Hist og her er det ogsaa Slægtningene, som ere behjælpelige med at opretholde dette Selvbedrag hos den Døende. Ethvert Menneske véd, at den sidste Time snart vil slaa, men Ingen vover at sige det til den Døende; man undgaar Alt, hvad der paa nogen som helst Maade kunde lade den Døende ane hans Tilstand, Alt, hvad der kunde underrette ham om den overhængende Fare; man taler tværtimod kun om den Syges Bedring, og fortæller ham, at Døden er langt borte. Dette kalder man saa Æmhed, Kjærlighed. Ja, mod dem, som tro, at vi ikke ere andet end Dyr; men mod dem, som ere overbeviste om, at der lever og rører sig i dem noget andet og højere, som ere overbeviste om,

at de ere mere end blot Kjød og Blod; mod dem, som tro paa, at der foruden Materien ogsaa gives et evigt, et aandeligt Væsen, en Gud, jeg spørger eder, hvilken Kjærlighed og Æmhed er det, I vise mod disse Døende? I sige, at I elske denne Sjæl og I vide, at den nødvendigvis burde forsone sig med Gud, og i Stedet for at sige til den: „Det er paa Tiden, at du forbereder dig,“ søge I kun at skuffe den med Haabet om en snarlig Helbredelse og udsætte den saaledes for, at den gaar til Grunde!

O mine Kristne, lader os fast og urckkelig tro paa, at vi en Gang skulle dø. Siger til eder selv: Jeg, som er her til Stede, jeg, som hører paa disse Ord, jeg skal dø. Og Sagen vil blive ganske simpel: Man bliver en Smule utilpas; „det er ikke noget,“ siger man. Den følgende Morgen kunne I ikke staa op til sædvanlig Tid. Lægen bliver hentet, han foreskriver en Medicin, men forgjæves, Sygdommen tager Overhaand; Lægen begynder at blive urolig, han kæmper mod Sygdommen med alle de Midler, som staa til hans Raadighed. Men Videnskaben bliver besejret af Sygdommen, og med Bedrøvelse maa han erklære: „Det er for sent; der er intet Haab mere.“ Endnu nogle Timer; Sanserne svækkes. I kunne næppe skjelne det, som omgive eder; Larmen fra Gaden naa'r ikke mere eders Øren; I kunne næppe kjende dem, som staa ved eders Sygeleje og som i stille Forventning imødesæ den sørgelige Time, da de skulle miste den Person, som de elske. Af og til tale de sagte med hverandre; man hører Uhrets ensformige Gang, som tæller eders Øjeblikke; eders Bryst hæver sig, eders Hoved bøjer sig, eders Sjæl forlader Legemet; det er forbi. Dødsstilhed, som kun afbrydes af de Omkringstaaendes Hulken, hersker der i Stuen.

Betragt en Gang dette Lig; det synes at være blevet forvandlet til Voks; det er stift, uden Bevægelse, og I ere dette afsjælede Legeme! Disse Øjne, som

nylig straaledede saa klare, ere nu udslukkede; denne Mund, som endnu for faa Dage siden talte Glædens eller Medlidenhedens Ord overfor enhver Glæde eller Smerte, denne Mund er nu stum; dette Hjærte, som endnu for nylig bankede af Kjærlighed, er nu stille, det har ophørt med at banke; dette Hoved, som beskjæftigede sig med Alt, er nu uden Følelse og Tænkeevne, og naar man taler om eder, siger man kun: „Han er død.“ Og den følgende Dag vil Solen staa lige saa straalende op som forhen; Fuglene ville som sædvanlig synge deres muntre Sange; den Nydelsessyge vil som sædvanlig jage efter sine Glæder, og Døden vil inden kort Tid ogsaa berede eder endnu en anden Grav i eders Kjæres Hjærter: Glemselens Grav. Denne Glemsel vil tilhulle eder paa en Maade, som om I aldrig havde været til.

Men endnu forfærdeligere end Dødens Vished, ere Dødens *Følger*. Hvorfor frygte I for Døden? Fordi den adskiller eder fra eders Kjære? Fordi den river eder bort fra eders Forretninger, fra eders Studier og Arbejder? O, dersom dette alene var Tilfældet, saa vilde Døden ikke være forfærdelig! Men hvad der gjør den frygtelig, det er, at den stiller os hen foran Evighedens Port, at den slæber os frem foran Guds Domstol, uden at vi have tænkt paa at forberede os dertil, eller at forberede os bedre. Hvilken Rædsel for Sjælen er det ikke, at skulle overtræde Evighedens Dørtærskel! I et Øjeblik bliver Forhænget, som skjulte Evigheden for os, sønderrevet; enhver Hemmelighed i Henseende til Døden og Evigheden afsløres; vi staa for Guds Aasyn; vi staa alene overfor ham, den treenige Gud; alene overfor ham tillige med vore Gjæringer! Hvorledes vil min Skjæbne blive? Hvorledes vil Dommen komme til at lyde? Himmel eller Helvede? Jeg véd det ikke! Gud alene véd det! Om faa Øjeblikke, og jeg vil selv vide det! Men den Helligaand siger: Træet bliver liggende paa den Side, hvorhen det faldt. Det

er Dødens forfærdelige Hverv, at afgjøre vor Skjæbne i Evigheden. Falde vi paa Guds Side, saa ville vi komme til at glæde os uendelig. Men ve os, dersom vi falde paa Helvedes Side!

Naar den Helligaand har sagt os: „Man dør kun én Gang,“ saa var dette ikke uden Grund. Kunde man dø flere Gange, saa lod Ondet sig jo forbedre; men er man først død, saa gives der intet Middel til atter at vende tilbage til Livet; Alt er da afgjort.

Men Døden har dog ogsaa sin lyse Side. Den er en belærende Undervisning for os. Den viser os Alt i dens sande Lys og lærer os at bedømme alt paa den rette Maade. Døden er som en Straale fra Evigheden, der lyser for os og kaster sit Skin paa alt det, som omgiver os. Naar Turisten begiver sig paa Vandring før Daggry, saa er Alt endnu indhyllet i Mørke rundt omkring ham; han kan næppe skjelne de forskellige Gjenstandes ydre Former. Lidt efter lidt stiger Morgensolens blide Lys op af Horisonten, og han ser da Byen, som for faa Øjeblikke siden laa sovende i Natens Mørke, foran sig nede i Dalen. Lidt efter lidt gjenkjender han Taarnene, Husene, hele Byen. Noget lignende sker i vor Dødstime. I Livet kjende vi Alt saare unøjagtigt, saare mangelfuldt; vor Fantasi forstørrer eller formindsker Alt; Alt er Skuffelse for os. Men i Dødstimen kunne vi bedømme og vurdere Alt nøje. I hin Time erkjender vor Samvittighed Syndens Ondskab og Størrelse; vi indse klart, at Synden ingenlunde er en Ubetydelighed, mangan gammel Synd, som for længe siden var glemmt, staar atter klart for vor Sjæl. — I Dødstimen ser jeg ogsaa langt bedre, hvor megen Naade, jeg har spildt eller misbrugt; hvor mange gode Gjerninger, jeg kun har forrettet af Egenkjærlighed og for at fremme mine egne Interesser; jeg erkjender tytydelig og klart, hvor ofte jeg har tjent Lidenskaberne, hvor ofte jeg har beskæftiget mig med syndige Tanker og Begjæringer; ja i Dødstimen vil jeg klart er-

kjende alt dette. Enhver Skuffelse, ethvert Bedrag vil forsvinde. „Forfængelighed over Forfængelighed“, ville vi sige til os selv, „Alt var Forfængelighed!“ Det ville vi ret fatte i Dødstimen. Vi troede, at Livet aldrig vilde høre op, og se, nu er det draget forbi som en Drøm, som en Skygge. Forsvundne ere de jordiske Goder, hvis Opnaaelse forvoldte os saa megen Møje og Plage, kun en Kiste og et Lagen ere blevne tilbage; forsvundne ere Nydelserne, og det er kun Bitterhed, de have efterladt sig; forsvunden er Skjønheden, som nu bliver et Bytte for Støv og Forraadnelse. O Forfængelighed over Forfængelighed, hvor godt forstaa vi nu ikke dette den h. Skrifts Ord!

Døden er ogsaa frygtelig i sin *Belæring*, fordi den stadig holder os i en skjæbnsvanger Uvished. Den tilraaber os stedse: „Vaager og værer forberedte!“ thi Døden kommer som en Tyv om Natten, og den er afgjørende for Evigheden. Det vilde uden Tvivl være en Fordel for os, dersom vi vidste, hvornaar vi skulde dø. Men vor guddommelige Freiser har ikke villet aabnbare os Noget desangaaende. Vi vide, at vi skulle dø; men vi vide ikke, hvornaar og hvor vi skulle dø. I hvilken Tilstand ville I en Gang befinde eder i Døden? Ville I dø en Gang i Guds Naade eller i Syndens Tilstand? Ville I dø forladte af Gud? Ville I opnaa den Lykke, at dø efter et langt Sygeleje og vel forberedte, eller ville I maaske blive revne pludselig bort? Alt dette er en Hemmelighed for os. Det er sandsynligt, at jeg ikke dør paa denne eller hin Maade; men er jeg vis derpaa? Nej, aldeles ikke. Den Mulighed alene, at jeg kan dø uforberedt, er noget af det skrækkeligste, som tænkes kan! At skulle fremstille sig for Gud, uden at have gennemforsket sig selv, uden at have holdt Regnskab med sig selv, o hvor frygteligt er ikke dette! Sæt at Øjeblikket, i hvilket du syndede, ogsaa var Øjeblikket, i hvilket Gud straffede dig, i hvilket Gud kaldte dig for sin Domstol, o hvilken Op-

vaagnen vilde dette ikke være! I sige maaske: „Gud vil ikke handle saaledes med mig.“ Ere I forvissede derom? Vide I, hvornaar Gud skjænker eder den sidste Naadegave, hvornaar Naadens Tid er omme, hvornaar Gud er bleven træt af eders Synder? Maaske ligger Øksen allerede ved Roden af Træet, og Gud staar maaske allerede i Begreb med at fælde det. I ere unge? Men det er ingen Grund til at haabe flere Dage; I kjende hverken Dagen eller Timen. Paa Noahs Tid mente man, at Døden endnu var langt borte, skjønt Patriarken forberedte sig af alle Kræfter. I den samme Nat, da Cyrus erobrede Byen, holdt Balthassar Gilde med sine Hoffolk og vanhelligede ved dette Drikkelag Templets hellige Kar; han tænkte ikke paa Døden. Men medens Latteren gjenlød i Salen, viste der sig paa Væggen en hemmelighedsfuld Haand, som nedskrev med flammende Træk Balthassars Død og hans Riges Undergang. Endnu i den samme Nat blev Dødsdommen fuldbyrdet paa den ugudelige Fyrste. — Ogsaa I hengive eder til alskens Glæder, drikke af Syndens Bæger og mene, at Døden er langt borte, meget langt borte. Men hvem indestaar for, at i det Øjeblik, i hvilket I love eder selv et langt Liv, Gud ikke ogsaa for eders Vedkommende har nedskrevet Ordene „Mane, Thekel, Phares“, det vil sige, nedskrevet eders Dødsdom!

Med disse gribende Sandheder for Øje, forstaar man langt bedre Frelserens Formaning: „Været aarvaagne, thi I kjende hverken Dag eller Time!“ Betragtningen af Døden maa nødvendigvis overbevise eder om, at vi maa være aarvaagne, for ikke at blive overraskede. Man passer jo saa nøje paa, naar det drejer sig om forfængelige Ting og Anliggender; hvor meget mere maa vi da ikke passe paa, naar det drejer sig om vor Sjæl og Evigheden. O ja, værer lige saa omhyggelige for eders aandelige og evige Interesser, som I ere omhyggelige for eders jordiske og timelige Inter-

esser; værer beredte hvert Øjeblik, da I hverken kjende Dag eller Time!

Lægger Haanden paa Hjærtet, mine Kristne, og svarer mig: Ere I virkelig forberedte nu, i dette Øjeblik, i hvilket jeg taler til Eder? Kan Gud kalde eder bort i denne Nat, i dette Øjeblik, uden at I behøve at frygte for Evigheden? O alle I, som leve langt borte fra Gud, uden at staa i nogen som helst Forbindelse med ham; o alle I, som kun tjene Lidenskaberne, uden at betænke, at I svarligen krænke Gud, og saaledes henleve eders Dage i Ligegyldighed, o svarer mig: tænke I paa den Ulykke, der som et tveægget Sværd hænger over eders Hoved? Ere I beredte? Det er ikke mig, som retter dette Spørgsmaal til eder, men Jesus, eders Gud og Frelser. Jeg overlader disse store og vigtige Tanker til eders alvorlige Overvejelse.

Danske Valfarter

før og efter Reformationen.

(Sluttet).

De Helligdomme, hvis Besøg Palladius anbefalede, vare først et Sted ved Navn Hagested; der laa en gammel Præst og hans Kone syge. Dernæst viste han dem til en foregiven eller virkelig Besat i Farendeløse ved Ringsted, endelig til en fortvivlende Kone i Gjentofte ved Kjøbenhavn, som i fem samfulde Aar sad sammenkrøben i et Hjørne i sin Mands Hus, „som Sidealteret her ved Siden af mig.“ „Og hvo der, (med Forlov at sige) i Dag giver hende et Stykke Linned, i Morgen ligger det i tusinde Pjalter omkring hende.“

Men det hjalp intet, at valfarte efter katholsk Opfattelse var bleven Folket altfor meget til Vane. De tydeligste Spor af samme turde man endnu vel finde i

Skaane, som indtil 1658 tilhørte Danmark. Dertil har vel ogsaa den Omstændighed bidraget, at Helgenbillederne bleve bragte tilbage til Kirkerne paa de forhenværende Valfartsteder, for ved Hjælp af de indløbende Offergaver at forhøje de lutherske Gejstliges ringe Indtægter. I det mindste er denne egennyttige Rehabiliteren bekræftet for Norges Vedkommende, som ved Reformationen havde mistet sin Selvstændighed og var bleven degraderet til en dansk Provins*).

I Aaret 1553 maatte selve Peder Palladius anke over, at man endnu bestandig valfartede til Bidstrup**). I 1557 udgav Nikolaus Palladius, Peders Broder og luthersk Biskop over Lundestift, et lille latinsk Skrift, i hvilket han opfordrer sine Prædikanter til af al Magt at modsætte sig Helgendyrkelsen og Valfarterne. Thi største Parten af deres Tilhørere vare dog trods det klare Evangeliums Lys endnu forgabede i Billederne. „Man strømmer endnu stadig i store Skarer til den h. Magnus i Thorom, til det hellige Kors i Edenstad og til Sognet Losen“.

I Aaret 1577 kunde Erasmus Laetus melde: Frederik II. (1559—1588) havde ladet de Billeder, til hvilke der endnu stadig fandt Sammenløb Sted, fjerne fra Kirkerne, hvorhos han opregner de mere bekjendte Valfartsteder. Pilgrimsfarterne formaaede heller ikke Frederik II. at undertrykke, thi Erasmus Laetus tilføjer straks: „Der viste sig paa andre Steder af Landet ingen ringere Daarskab, men desto større Forvovenhed***). Hvor der blot frembød sig en Mulighed dertil, derhen blev valfartet, i Mangel af Valfartskirker eller Kapeller opsøgte man idetmindste „hellige Kilder“. Frederik den Andens egen Søn, Kristian den Fjerde bemærker i sin Dagbog for 23 Juni 1639, at han har begivet sig til St. Helene-

*) St. Olaf 1890. S. 333.

**) St. Peders Skib, K. 2

***) Ny Kirkeh. S. II. 287.

kilden*) ikke langt fra Helsingør, endnu paa den følgende Dag ogsaa drukket af dens Vand og fordelt 150 Daler mellem de Fattige**). Da han vilde lade sig skille fra Kristine Munk, med hvem han levede i morgantatisk Ægteskab, figurerede blandt de Bebrejdelser, som han rettede mod hende ogsaa den: Hun havde gjort en Valfart til Kippinge og havde knælet der. Under 27de December 1630 skrev han til hende: „Du har været i Kirken ved Kippinge paa Falster, kastet dig der paa Knæ i en Stol og bad. Derpaa gjorde du din Reverens for Alteret og lagde nogle Guldstykker i Alterbogen, derpaa ogsaa i Offerblokken; ligeledes gav du ogsaa Degnen et Guldstykke. Alt dette, for at Gud i Himmelen maatte opfylde dit Hjærtensønske (nemlig at Kongen snart maatte dø). Allerede længe før du begav dig til denne Kirke, har du anmodet mere end en Person om, at bede til Gud i samme Hensigt“. Den 24. Juli 1682 var Kristian den Femte i Kippinge med Dronningen, Kronprinsen, den kejserlige Afsending og flere andre***).

Til Bedømmelse af de hos Folket raadende Anskuelser, forslaar det ikke, at man har forsøgt at forklare Fremtoninger, man ikke kunde tyde, som naturlige.

Saaledes tilskrev den berømte Læge Thomas Bartholin de af mange besøgte Kilder en naturlig Helbredelseskraft. De til Erindring om Bønhørelse trods det udstedte Forbud opstillede Kors, de bortkastede Krykker og Forbindinger, Mønterne, som man kastede i Vandet †), skulde dog i de fleste Tilfælde afgive et Bevis for, at man mente, at have erholdt overnaturlig Hjælp. Om

*) Det ser næsten ud, som man har valfartet dertil, endnu mere i protestantisk Tid, end i katolsk.

**) Trap J. P. Statistisk topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 2 Udg. IV. 457. (efter Kristian den Fjerdes egenhændige Breve).

***) Trap: S. 457—58.

†) Troels Lund: Danmarks og Norges indre Historie i Slutningen af det 16. Aarhundrede VII. S. 374.

de Paagjældende tage fejl heri eller ikke, behøve vi jo ikke at undersøge, i ethvert Tilfælde er alt et Tegn paa, hvilke Anskuelser, Folket endnu længe efter Reformationen nærede om Valfarterne, og at disse stammede fra dets katholske Periode. De vare og ere et Udtryk for, at det i Følge sin Natur i saare meget tænker og føler endnu som Katholiker.

Vand-Krukken.

(Sluttet).

„Jeg gik derop,“ fortsatte Hr. Frank, „og fandt baade Moder og Datter som sædvanligt ved Arbejdet. Jeg spildte ikke megen Tid, men sagde straks, hvorfor jeg var kommet. Jeg saa nok, at mit Tilbud blev vel optaget, men Moderen gjorde alligevel nogle smaa Indvendinger. „Jeg kan ikke give min Datter nogen Medgift,“ sagde hun. „Vilhelmines gode Hjærte er den bedste Medgift,“ sagde jeg. „De har for Resten en meget kostbar Ting, som De kan give Vilhelmine, det er den store Vandkrukke, hvori hun hver Dag har baa-ret Vand til gamle Martha. Giv hende den, jeg er vis paa, at den vil bringe Lykke og Velsignelse i Huset.“

Før hun kunde svare, kom Frederik ind. De unge Folk bleve snart enige, og vi Gamle glædede os med dem. Det var den glædeste Stund, jeg længe havde oplevet. Vi gjorde nu Alting i Stand til Brylluppet saa hurtigt som muligt, men i al Stilhed, saa Ingen fik at vide om det, før i sidste Øjeblik.

„Se, det er Historien om Krukken,“ sagde Frank, „og nu tænker jeg, mine kjære Gjæster ikke undre sig mere over, at den er pyntet med Blomster og har faaet Ærespladsen paa Bordet. Havde den ikke været, vare vi ikke samlede her i Aften, og dette Giftermaal, hvoraf vi vente saa meget godt, var kanske aldrig kommet i Stand.“

„Efter min Mening,“ lagde Frank til, „burde hver Brud bringe et saadant Stykke ind i Huset, en Kurv,

hvori hun havde baaret Mad til Fattige, eller en lille Krukke, som hun plejede at sætte bort med Suppe til Syge. En slig ubetydelig Ting vilde uden Tvivl bringe Lykke og Velsignelse i Huset.“

„De har fuldkommen Ret, Hr. Frank,“ sagde en af Gjæsterne, en tyk Mand, som sad ved den nederste Ende af Bordet. „Men nu have vi hørt nok om Krukken. Jeg synes, det er paa Tide, vi faa smage paa det, som er i den. Det maa være en dejlig Vin, den lugter bedre end Blomsterne, som ere om Krukken; jeg kan lugte den lige herved, hvor jeg sidder.“

Medens Manden talte, hvidskede Bruden noget til gamle Frank, og denne sagde: „Jeg kan ikke nægte Bruden noget i Dag, men jeg kan heller ikke gjøre, hvad hun i dette Øjeblik beder mig om, uden først at høre, hvad mine ærede Gjæster mene derom. De kan vel tænke, at vi ikke have glemt gamle Martha i Dag; hun er for svag til at være med her, hvor vi ellers gjærne havde set hende, men jeg har sørget for, at hun intet mangler hjemme. Doktoren har sagt, at hvad hun især vilde have godt af, var god gammel Vin, og nu beder Bruden mig om at sende hende Vinen, som er i Krukken. Det er den bedste Vin, jeg har, jeg har gjemt den til denne Dag, og jeg ejer ikke en Draabe mere af den Sort. Hvad ville nu mine kjære Gjæster? skulle vi drikke Brudeparrets Skaal i den herlige gamle Vin, eller skulle vi sende den til gamle Martha?“

Den tykke Mand ved Bordenden vilde gjøre Indvendinger, men han kom ikke til Orde, thi Alle klappe i Hænderne og raabte, at Bruden maatte faa sit Ønske opfyldt, og at Vinen skulde sendes til gamle Martha. Alle lo af ham for det ynkelige Ansigt, han satte op, da han saa, at Ingen vilde holde med ham. For at trøste sig, drak han et Glas af den Vin, han havde staaende foran sig, men han knurrede sagte og sagde: „Det er, som jeg siger, Ingen kan blive klog paa den Mand; han er en —.“ Det sidste Ord kunde Ingen høre.

Da de Fremmede var borte, sagde Bruden til Brudgommen: „Jeg har saa mange Gange baaret Krukken fuld af Vand; i Aften er den fuld af Vin, kunde jeg ikke nu bære den for sidste Gang til Martha?“ Frederik var straks villig til at følge hende. Moderen mente, at man burde fylde Vinen paa Flasker, men Frank sagde:

„Nej, nej, lad dem kun gaa med Krukken, det vil glæde gamle Martha. Jeg skal siden sende Tjeneren hen med et Dusin Flasker til at fylde Vinen paa.“

Det var klart Maaneskin, og ikke et Menneske at se paa Gaden. Brudeparret gik i sin fulde Pynt, og Bruden bar Krukken med Blomsterkransen, og den ædle gamle Vin. Martha troede, at hun saa et Syn, da de kom ind i Stuen til hende, og da hun hørte, hvad de kom med, kunde hun ikke sige andet end: „Gud lønne Dem!“

„Det er et Bryllup“ sagde hun siden, „ligesom det, vor Herre og Frelser bærede med sin Nærværelse. At gjøre vel mod en Fattig paa en saadan Dag, det er sikkerlig at bede ham til Gjæst, derfor har han ogsaa gjort Vandet til Vin for Dem, kjære Frøken Vilhelmine.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. *Førstkommunikanternes* Antal paa Hvide Søndag beløb sig til 64 (34 Drengene og 30 Piger) imod 47 ifjor; *Konfirmanternes* Antal paa den følgende Søndag til 56 (32 Drengene og 24 Piger) imod 53 ifjor. Den højtidelige Gudstjeneste i Sognekirken overværedes paa begge Dagene af talrige Andægtige, som fyldte Kirken indtil sidste Plads.

— Vi henlede vore Læseres Opmærksomhed paa det *Program*, som i Dag følger med Bladet til indenbys Abonnenter. Aftenunderholdningen, som finder Sted næste Søndag i Arbejderforeningens Lokale, Nørrevoldgade 92, fortjener Menighedens fulde Sympathi, eftersom hele Indtægten tilfalder *Set. Josefs Hospital*. Programmet til Aftenunderholdningen, som med rosværdig Velvillie foranstalles af en fordomsfri Protestant, der nærer Agtelse for Søstrenes Gjerning paa ovennævnte Hospital, er saa righoldigt som vel muligt og indbyder til en virkelig fornøjelig Aften.

v. Hurk's Legat. En Portion af dette Legat er atter bleven disponibel. De Trængende af Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Ansøgning inden Maanedens Udgang til Kirkeforstanderskabet.

Kjøbenhavn, d. 10. Marts 1891.

J. Braun. Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. April. 3. Søndag e. Paaske. Den h. Josefs Skytsfest. — **20. M.** Motivofficium af Sct. Ansgar. — **21. Ti.** Anselmus, Biskop og Kirkelærer. (Flyttedag). — **22. O.** Soter og Kajus, Martyrer. — **23. To.** Georg, Martyr.
Freldag den 24. April. Marias Bebudelse. (Gudstjeneste som paa Søndagene). — **25. L.** Markus, Evangelist (Bededag; efter Skolemessen Kl. 8¹/₂, Bøn-Procession og Litani).
Søndag den 26. April. 4. Søndag e. Paaske.

Vincentforeningens Konferentser afholde i Dag Søndag den 19. April (Sct. Josefs Skytsfest), efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke, Generalmøde i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G. Samtlige Medlemmer, ogsaa de passive bidragydende, indbydes til at overvære dette Møde.

Mariakongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion Søndag den 19. April (Sct. Josefs Skytsfest) Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel.

Elisabethforeningens aarlige Basar, som afholdes d. 19. April (den h. Josefs Skytsfest,) bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver til Basaren modtages hos Fru E. Tronier, L. Strandstræde 20, 4. Sal, Fru M. Larsen, Vingaardsstræde 10, St. og Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2 Sal.

Den katolske Svendeforening.

Søndag den 19. April (Sct. Josefs Skytsfest) holder Svendeforeningens Medlemmer fælles Paaskekommunion i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8. Medlemmerne møde med Emblem. Om Aftenen Festmøde i Lokalet med Foredrag af Hs. Højærværdighed, den apostoliske Præfekt Msgr. v. Euch. Ogsaa Sct. Josefs Gildets Medlemmer indbydes til at overvære dette Møde.

Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade). Søndag den 19. April (Sct. Josefs Skytsfest) Kl. 9¹/₂ Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 26. April fejrer Ynglingekongregationen sin **Titularfest** (Marias Bebudelse); Om Morgenen Kl. 8 Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel og om Aftenen Kl. 6 Kongregationshøjtidelighed med Prædiken og „Te Deum“ i Sct. Ansgars Kirke.

Sct. Josefs Gilde. Mandag d. 20. ds. Aften Kl. 8¹/₄, præcis finder Optagelse Sted, alm. Møde samt Generalmøde for Gildets Hjælpekasse.

Katolske Familier, som have Gravsteder paa Assistens Kirkegaard, og som ønske Malerarbejde udført paa disse i den forestaaende Saison, bedes henvende sig til **N. P. Nielsen,** Mejnungsgade 15 Stuen.

Gravstene kunne modtages til Opbevaring om Vinteren.

Næste Nr. af Ugebladet udgives senere paa Grund af Store Bededag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 17.

Søndagen den 26. April.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's femtende og sekstende Foredrag. Bekjendtgjørelser.

Pater H. Lange's 15de Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Man har, baade mundtlig og skriftlig, ytret overfor mig forskjellige Indvendinger siden mit sidste Foredrag. En har skriftlig forespurgt, om man ogsaa kunde være sikker paa, at man kun kunde dø en Gang, og hvor det stod omtalt i den h. Skrift. Jeg henviser ham til Teksten, som jeg citerede: „Det er Menneskene beskikket en Gang at dø“ (Hebr. 9,27). Den Helligaand udtaler sig altsaa tydelig og klart.

En Anden mener, at jeg har modsagt mig selv; thi i mit sidste Foredrag havde jeg sagt, at Træet bliver liggende der, hvorhen det falder, enten i den evige Herlighed eller i den evige Fordømmelse. Men ikke desto mindre havde jeg ogsaa paastaet, at der gives et Renselsessted, en Skjærsild. Ja, jeg har paastaet begge Dele, og de kunne Begge udmærket for-

enes med hverandre. Kommer et Menneske i Renselsesstedet, saa er han falden over imod Himlen, men paa Grund af Syndens Levninger, paa Grund af mangelfuld Bod eller af mindre Synder og Ufuldkommenheder, som han har taget med sig over i Evigheden, maa han endnu en Tidlang gjøre Bod i Skjærsilden; imidlertid hører han allerede til de Hellige og Udvalgte.

Endelig har man spurgt mig, hvorfor Paven skriftede, da han jo dog ansaa sig for ufejlbar? Man maa skjelne imellem Ufejlbarhed og Syndefrihed. Ved Ufejlbarheden er Paven beskyttet ved Guds særegne Naade imod enhver Vildfarelse i Henseende til Kirkens Lære, naar han som den øverste Kirkelærer taler til hele Kirken. Men Syndefrihed har Paven aldrig villet tilegne sig; han véd meget godt, at han kan synde, som ethvert andet Menneske.

Vi gaa nu over til Gjenstanden for det nærværende Foredrag. Vi skulle alle, siger den h. Paulus, stedes for Guds Domstol, for at modtage Belønning eller Straf for vore Gjerninger. Den h. Paulus taler her ikke om den almindelige Dom, men om den Dom, som vil blive fældet over os paa vor Dødsdag. Teksten selv beviser dette; Apostelen siger nemlig: „Det er Menneskene beskikket, èn Gang at dø, men derefter Dommen;“ d. v. s. efter Døden følger Dommen, i hvilken vort Lod for hele Evigheden bliver afgjort. Verdensapostelen siger her heller ikke andet, end hvad Frelseren selv har sagt. Vi behøve blot at mindes Lignelsen om den rige Fraadser. Vi finde der den Rige straks efter sin Død i Helvedes Flamme, og den fattige Lazarus straks efter sin Død i Abrahams Skjød. Paa samme Maade har Frelseren ogsaa lovet den bodfærdige og angerfulde Røver, at han straks efter Døden skulde være sammen med Frelseren i Paradiset: „Sandelig siger jeg dig: I Dag skal du være med mig i Paradiset“. Frelseren siger ikke, at Menneskene først efter den almindelige Dom eller Verdensdommen skulle blive

belønnede eller straffede, men han erklærer tværtimod, at Belønningen eller Straffen følger straks efter Døden. Og hvad Frelseren saaledes erklærer, det gjentager den h. Paulus paa mangfoldige Steder, idet han tilføjer, selv om vi kunne skuffe eller undgaa en jordisk Dommer, saa kunne vi dog aldrig hverken skuffe eller undgaa den evige Dommer.

I Følge den h. Skrift gives der altsaa en Dom. for vort Vedkommende, og det en Dom, som bliver fældet straks efter vor Død. Fornuften fordrer det ogsaa. Her paa Jorden blive Dyder og Laster ikke altid bedømte, som de burde. Dyden, Retfærdigheden bliver ikke sjældent ringeagtet, traadt under Fødder. Lasten derimod bliver æret eller den kan i alt Fald vise sig uden at blive straffet. Men Gud skylder sig selv, at han ordner alt efter Fortjeneste. Hans retfærdige Dom maa derfor blive fældet over os, for at belønne eller straffe os efter Fortjeneste. Alle maa træde frem for denne Domstol. Paa Jorden skjelner man mellem Lærde og Ulærde, Rige og Fattige, Mægtige og Svage; men denne Forskjel forsvinder fuldstændig overfor Døden og Dommen. Overfor Gud gives der kun Sjæle, som i højere eller ringere Grad ere i Besiddelse af gode Gjerninger eller betyngede med Synder.

I dette Øjeblik, i hvilket jeg taler til eder, fremtræde mangfoldige Syndere for deres Dommer. Og-saa I, som maaske nu høre paa mig med saa stor Ligegyldighed, som vende tilbage til eders Arbejder, til eders Nydelser, til eders sanselige Glæder, I ville alle om nogle faa Aar komme til at fremtræde for Guds Domstol. Lader os ofte mindes dette! For stedse at mindes Guds retfærdige Domstol, lod Kejser Karl V. ofte sin Ligbegjængelse afholde; han lagde sig i en Kiste og lod de kirkelige Gravsange lyde i Templet. Ville ogsaa vi paa en frugtbringende Maade ihukomme Dommen, saa lader os ofte mindes vor egen Dom. Forestiller eder Dødstimens alvorlige Øjeblik, i hvilket

I skulle fremstille eder for Gud, eders Dommer. I have udaandet det sidste Aandedræt; eders Stemme er forstummet; Alt er tilende! Du ligger henstrakt paa dit Dødsleje, den sidste Livsvarme er endnu ikke forsvunden fra dit afsjælede Legeme, dine Øjne staa vidt aabne, som om de vilde udforske de Hemmeligheder, som vente dig; en venlig Haand lukker for bestandig dine Øjne, og medens dette sker, staar din Sjæl allerede for Guds Domstol. Man siger da om dig: „Alt er forbi;“ men nej! det er ikke forbi; nu begynder først Alt! Livet var kun en Drøm, nu er først den egentlige Opvaagnen kommen. Og du, stakkels Skabning, staar nu alene for din Dommer, forladt og uden Hjælp! Hvad der paa Jorden giver os Mød og Tillid, det er en Vens Hjælp og Bistand; have vi den, saa gaa vi med Glæde og Tilfredshed fremad. Men naar vi savne denne Hjælp, denne Bistand; har Lykken, det gode Navn og Rygte, Vennerne forladt os, saa blive vi, som forhen var saa modige, ganske nedslaaede; vi stole ikke mere paa os selv, vi fortvivle. Paa denne Maade vil det gaa Synderen, som har misbrugt sit Liv, overfor Gud. Intet vil ledsage os hen til denne Gud; ganske alene maa vi fremstille os for ham. Og denne Gud, som da vil dømme os, er vor Frelser Jesus Kristus. Den himmelske Fader dømmer ikke, han har overladt al Dom til Sønnen.

Men hvorfor dømmer Gud selv? Han dømmer selv, fordi hans Dom skal være uigjenkaldelig. Var det en Skabning, som dømte, saa kunde man fra denne Dom apellere til Guds Domstol, til Guds Dom, som er ufejlbar. Men var Dommeren hint Væsen, der er uendelig ophøjet over alle skabte Ting og som fra sin Evigheds Høider ser ned paa vor Elendighed, saa kunde vi fra vort Intetheds Dyb tilraabe ham: „O Gud, du kjender os ikke i vor Elendighed; du er for ophøjet; du véd ikke, hvad der foregaar i vort Hjærte, du har ikke levet i det Kjød, i hvilket vi leve, du véd ikke Besked om

vore Kampe, du kjender os ikke, kjender ikke vor Natur!“ Men nej, mine kjære Tilhørere, Dommeren kjender og forstaar os; thi det er Jesus Kristus selv, og han har jo villet blive Kjød, ligesom os, han har villet kæmpe og stride, lide og fristes, har villet udfægte enhver Kamp, ligesom vi Synderne maa udfægte den, fordi han elskede Synderne, saa at hans Fjender forargedes derover. Vi kunne altsaa sige, at vor Dommer kjender os nøje.

Naar Gud har besluttet at dømme os, saa har dette ogsaa sin Grund i, at han vil kundgjøre Syndens Ondskab og retfærdiggjøre sin strænge Retfærdighed. I eders Øjne er Synden en Ubetydelighed, og I mene, at Gud ogsaa vil anse den for en ringe Ting. I ville ikke anerkjende Syndens Størrelse og Ondskab, for ikke at blive tvungne til at opgive eders Synder. Forgjæves viser Gud eder Helvede og siger til eder: „Se din Gud med hans gjennemborede Hænder og Fødder, med hans sønderflængede Legeme, med hans saarede Hoved, med hans aabne Side, se alt dette og lær dine Synders Størrelse og Ondskab at kjende“. Men du vil ikke høre paa Guds Stemme, du vil ikke forstaa, ikke undgaa disse Synder; du leger med Synden, med Evigheden. O, ved Dommen efter din Død ville Skjællene falde fra dine Øjne! Du vil da lære din guddommelige Frelser at kjende og paa ham skue Følgerne af disse Synder, som han har taget paa sig; du vil da lære at kjende den frygtelige Byrde af Guds Vrede, som tyngede paa din Frelzers Skuldre. O, „naar dette hændes det grønne Træ“, vil du udraabe, „hvad vil da ske med det tørre? Naar Gud har straffet Synden saa frygtelig paa sin Søn, hvorledes vil han da vel straffe mig?“

Medens I saaledes fatte Syndens Størrelse og Ondskab, ville I ogsaa klarere erkjende Guds Retfærdighed. I have forestillet eder denne Retfærdighed som Noget, man ikke behøvede at tage videre Hensyn til. I have agtet denne Retfærdighed saare ringe, for bedre at kunne

forstætte med eders syndige Liv. Det er en naturlig Følge af den Grundsætning, som hævder, at Gud ingen Rettigheder har over os eller i alt Fald saare ringe. Har han kun liden Rettighed over os, saa kan han kun straffe os lidet. Men da den Grundsætning er falsk, hvad vi allerede have set, saa maa ogsaa Slutningen være falsk.

Man hører stadig Tale om Menneskeslægten's Rettigheder, som ikke tør angribes, ikke forringes, men om Guds Rettigheder vil man ikke høre. I Praxis eksistere disse Guds Rettigheder slet ikke overfor utallige Mennesker og Nationer; de bekymre sig slet ikke mere om disse Rettigheder. Og saaledes sover da en stor Del af Menneskeslægten en skjæbnsvanger Søvn, og naar han af og til tillader sig at minde Menneskene om Guds Domstol, saa ville de ikke tro, og beskyldte os for Overdrivelse. Men nej, det er ingen Overdrivelse, hvad Enhver især iblandt eder vil komme til at se og forstaa om nogle faa Aar. I ville komme til at se og forstaa Guds Rettigheder over hele Menneskeslægten, naar Evighedens Sol lyser for eder. I ville komme til at indse, at I baade med Legeme og Sjæl tilhøre Gud, og i hint Øjeblik ville I ogsaa bedre kunne fatte Guds Retfærdighed, og til eders store Skade ville I se, at Gud ingenlunde er dette gode, fordringsløse Væsen, der saa let lader sig tilfredssille, saaledes som I i eders Kjærlighed til Synden have forestillet eder ham, for lettere at kunne synde.

Jeg vil ikke sætte en Grænse for Guds uendelige Barmhøjertighed, men jeg hævder kun, at den har sin Tid, og at naar dens Tid en Gang er omme, saa kommer Retfærdighedens Tid. Jeg véd vel, at Jesus var det taalmodige Lam, saa længe han vandrede her paa Jorden; men ved Dommen vil han være den forfærdelige Dommer. Ve det Menneske, som misbruger Kristi kostbare Blod; thi det vil raabe om Hævn over ham, og denne Hævn vil blive den forsmaaede Kjærligheds Hævn!

I Følge den h. Skrift skulle vore Gjæringer følge os over i den anden Verden. Vi vide, at vore Venner og Rigdomme ville blive tilbage her, og at kun de Gjæringer, som vi have udført henede ville følge os efter. Her paa Jorden vandrede I i Mørke, eders Synder agtede I næsten ikke, Følelsen af eders Brøde var sløvet, og I mente, at I ingen Synder havde begaaet. Lidenskaberne skuffe os; de skjule for os Syndens Grænser, og hvad der er ondt, anse for vi godt. Hvilken sørgelig og skjæbnesvanger Skuffelse! Ofte tro vi at være i Besiddelse af gode Egenskaber, af Dyder, vi sammenligne os med Andre, og vi finde at vi ere bedre, langt bedre end de, og vi anse det derfor for en Umulighed, at Gud skulde kunne finde noget at udsætte hos os. Men en saadan Tankegang er en Følge af det dybeste Mørke! Lad kun Evighedens Lys oprinde, det vil vise os vore Gjæringer og deres Værd. Frelseren vil da gennemskue enhver Fold i vort Hjærte og vise enhver Svaghed, enhver Skrøbelighed, enhver Synd. I ville da se alle eders Synder, som I have begaaet i Løbet af 40, 50, 60 Aar, Synder, der ere talrigere end Haarene paa eders Hoved; og disse Synder ville da tilraabe dig: „Vi ere dine Gjæringer!“ Der vil da fremstille sig for eders Øjne alle eders Ungdoms Udskejelser, alle den modnere Alders Synder og Skrøbeligheder, alle de Synder, som maaske endog have besmittet eders hvide Haar. I havde glemt dem alle. Men Gud bevarede dem stedse i Minde. Ogsaa de fremmede Synder ville fremstille sig for eder, hine Synder, som I have været Aarsag til. I Fædre, Mødre, I forsømme maaske nu de Børn, som Gud har anbefalet eder; I vaage ikke over dem, I gjøre dem ikke bedre; I bekæmpe ikke deres Lidenskaber, I vaage maaske ikke over eders Tale overfor dem og I give dem saaledes Forargelse, ere Aarsag til, at de synde; I have da et saare stort Ansvar. Gud vil vise eder det paa Dommens Dag. Ogsaa andre Forargelsens Synder ville der op-

træde imod eder: I have maaske forført til Synd, tvunget Andre til Synd ved eders slette Eksempel, ved eders Samtaler. Ve det Menneske, ved hvem Forargelsen kommer; ve det Menneske, som giver et daarligt Eksempel! I Livet forstode I ikke fuldtud Forargelsens Ondskab og Frelserens alvorlige Advarsel og Trusel, men ved Dommen staar Alt klart for eder. Ogsaa de hemmelige Synder ville blive kundgjorte der. De vare eders Hemmelighed; I skyede Lyset, da I begik dem; I tænkte, at Ingen saa dem. Men En har set Alt, der var et Vidne tilstede: Gud, den Alvidende! Nu viser han eder dem allesammen, og I maa anerkjende dem, de staa staa tydelig og klart for eders Øjne. Alt er det, saa at sige, opskrevet i den store Bog, hvorom den h. Skrift taler. Nu ere alle de Synder tilstede, som man fordem agtede saa ringe, begik saa letsindigt. Hvilken Overraskelse, hvilken Skuffelse vil denne Time ikke bringe med sig!

O, I nydelsessyge Sjæle, som leve for at tilfredsstille eders sanselige Tilbøjeligheder; o, I ligegyldige Sjæle, som kun henleve eders Dage med at beskjæftige eder med de jordiske Ting og forsømme de himmelske; o, I retskafne Verdensmennesker, som faa et godt Skudsmaal af Verden, og I lunkne Kristne, som paa en saa let Maade bringe Evangeliet til at stemme overens med den fordærvede Verdens Grundsætninger, I hyklerske Sjæle, kalkede Grave, som kun tænke paa det Ydre og under en hykkelsk Retfærdigheds Kaabe skjule Syndens Raaddenskab, o hvilken Skuffelse vil Dommen ikke bringe eder! O stakkels Sjæle, hvilket Skue vil det ikke blive for eder, naar Gud og hans Retfærdighed aabenbarer sig paa Dommens Dag!

Gud vil da vise os de Naadegaver og Velgjerninger, hvormed han har overøst os. I ville da se, hvorledes det er Gud, som har skjænket eder Sundhed, Velstand, Lykke, Ære og Anseelse, Kjærlighed, med ét Ord, Alt, hvad der gjør Livet let og lykkeligt. I

have maaske i eders overdrevne Forfængelighed alene tilskrevet eder selv, eders Anstrængelser alt dette, men I ville i hint Øjeblik erkjende, at det altsammen kom fra Gud. Dog ikke blot overfor disse Goder vare vi utaknemlige, men ogsaa de overnaturlige Goder agtede vi ringe eller misbrugte dem. O hvor mange Naadegaver! Lige fra den Dag, vi modtog Daabens hellige Sakramente, har Guds Barmhjærtighed og Godhed ledsaget os; han har beskyttet os, endog efter at vi havde syndet, han har været Vidne til vor Utaknemlighed, men ikke straffet os. I ville ogsaa erkjende og indse, at alle Lidelser, alle Sygdomme, som Gud sendte eder, vare Naadegaver, Goder, for hvilke I burde have takket den guddommelige Barmhjærtighed, som ved disse Kors og Gjenvordigheder søgte at bringe eder paa bedre Tanker og at frelse eder.

I eders Hjærte vil der rejse sig en Anklager: eders Samvittighed. Kjende I dette Vidne, som saa ofte plager eder i eders Glæder; det er Guds Røst i eders Indre. Ofte, saare ofte have I paalagt den Tavshed, for ikke at høre dens Stemme. Men ved Dommen vil Gud frigjøre den og befale den at tale, og den vil blive en Anklager imod eder. Den vil fortælle Alt, berette om gode Indskydelser, som saa ofte ere blevne kvalte, fortælle om alt det, vi have gjort for at skuffe eller omgaa den; og i Fortvivlelse maa vi høre paa disse Anklager og angerfuldt slaa os for vort Bryst; men det er da en unyttig Anger, det er for sent, thi Naadens Tid er omme!

Efter at Samvittigheden saaledes har udtalt sig, vil ogsaa Jesus tale og sige til Sjælen: „Synder, jeg har skjænket dig Livet, for at du skulde erhverve dig Himlen. Hvad har du gjort med Tiden? Du har benyttet den til at tilfredsstille dine Lidenskaber, din Havesyge, din Sanselighed; du har sagt til dit Legeme: Her er Goder og Glæder, hvil dig nu og nyd Livet. Men det eneste Nødvendige har du glemt. Jeg vidste, at din

Sjæl trængte til Næring, og jeg har derfor endog hengivet mig selv til en Næring for din Sjæl; mit Kjød og Blod skulde styrke dig i Livet, skjænke dig Kraft i Døden. Hvad har du gjort? Du har ikke villet anerkjende min Nærværelse i Altrets allerhelligste Sakrament, du har forsmaaet min Kjærlighed. Jeg har villet ydmyge mig saa dybt, at jeg saa at sige har tryglet om din Kjærlighed; jeg vilde besidde dit Hjærte, dit Hjærte, som jo ellers hengiver sig til alskens Kjærlighed; jeg vilde eje dette Hjærte, og du har elsket alt andet, dine Børn, dine Venner, dine Husdyr, Alt undtagen mig, som er død for dig! Jeg har udgydt mit Blod for dig indtil den sidste Draabe; i Gethsemani Have vædede jeg Jorden med min blodige Sved, under Hudstrygelsen flød mit Blod i rigelige Strømme, paa Korset flød det ud af mine gjennemborede Hænder og Fødder og ud af min Side. Dette Blod har ofte indbudt dig til at omvende dig; hvorledes har du fulgt dette Blods Røst? Nu raaber mit Blod om Hævn over dig, som har vist dig saa utaknemlig for Alt, hvad jeg har gjort for dig!“

Hvad vil du da gjøre, o ubodfærdige Synder? Du kan kun udraabe: „Du er retfærdig, o Herre, og retfærdige ere dine Domme!“ Og i din Fortvivlelse vil du raabe til Bjærgene: „Falder over os, I Bjæрге, skjuler os I Høje og unddrager os for Guds Vrede!“ Men Bjærgene og Højene ville blive paa deres Plads, og I ville med Bæven modtage eders Dom for Evigheden. Til eder, mine Kristne, som stedse have hørt paa Guds Røst hernelen og fulgt den, vil Gud sige: „Kom hid du gode og tro Tjener, gaa ind i din Herres Glæde!“ Men til dig, Elendige, som ikke har tænkt paa din Sjæls Frelse her i Livet, vil Gud sige: „Gaa bort fra mig, du Forbandede, i den evige Ild!“

Hvorledes vil vor Dom komme til at lyde? Vil den komme til at lyde paa Himlen eller paa Helvede? Det kjender og véd Gud alene! Men Afgjørelsen ligger dog

i vor Haand; vi selv afgjøre. I ville i Døden modtage det, som I have valgt her i Livet. Alt eftersom vore Fortjenester have været, ville vi faa Del i Himlen eller i Helvede. Denne Tanke om Evigheden fik den fromme Kong David til at skjælve. Den hellige Hieronymus tilbragte sit Liv i Faste og Bøn, for at forberede sig en naadig Dom. Den h. Hilarion levede i mange Aar ude i Ørkenen og levede ved Vand og Brød og tænkte kun paa Dommen, og ikke desto mindre skjælvede han, da Dødstimen kom; han søgte at opmuntre sig, idet han sagde: „Hvorfor frygter du, min Sjæl, har du ikke søgt at tjene trofast din Gud i 80 Aar?“ En hellig Bodfærdig skjælvede, og vi, Syndere, gaa saa let hen over Dommen! Syngende og dansende gaa vi, saa at sige, denne frygtelige Dag i Møde! — O tænk ret ofte derpaa; se „Øksen ligger allerede ved Roden af Træet,“ ved Roden af eders Livs Træ; endnu nogle faa Aar, og Dommens Dag oprinder for eder!

Lader os ofte raabe til Gud med Kong David: „O Gud, lad mig ganske være gennemtrængt af din Domstols ophøjede Storhed.“ Denne Tanke vil bevare eder for den evige Fordømmelse. Den h. Johannes den Døber tilraaber sine Medmennesker: „Gjører Bod, omvender eder, forbedrer eders Liv, og I ville undgaa den kommende Vrede!“ — Ja, men det er vanskeligt at omvende sig. Tilvisse! Men Jesus har sagt, at det er en vanskelig Vej og en snæver Port, som fører til Livet; at Himmerige lider Vold, og at kun de, som bruge Vold, rive det til sig. Der fordres altsaa Ofre, saafremt I ville opnaa Himlen! Men værer overbeviste om, at I rigelig ville blive belønnede for ethvert Offer, for enhver Anstrængelse, hisset i Evighedens Rige, hvor ingen Taare flyder mere, hvor der ingen Smerte gives mere, hvor der ingen Kamp skal udfægtes mere, hvor der kun hersker evig Lykke og Glæde i Besiddelsen af Gud.

Mod derfor, mine Kristne, og fremad! Værer be-

redte til at bringe ethvert Offer og opmuntrer eder ved Tanken om Dommen og Himlen! Omvender eder! Søger at erkjende det, som kunde blive Aarsag til eders Fordømmelse. Er det maaske den Modstand, I yde overfor Sandhedens Lys? Er det maaske eders Lige-gyldighed, eders daarlige Liv? Er det maaske eders Lidenskaber? O tager Lyset i Haanden og gennemforsker eders Samvittighed! Tøver ikke dermed, venter ikke dermed indtil Gud en Gang kalder eder for sin Domstol; men bringer i Forvejen ethvert Offer, som eders Samvittighed, eders Gud fordrer af eder, vender tilbage til ham og vandrer ad Sandhedens, Retfærdighedens, Dydens Vej! Gaar fremad i den dybeste Ydmyghed og stolende alene paa Gud; da ville I ogsaa paa Dommens Dag modtage en barmhjærtig Dom, og den evige Glæde og Lykke, den evige Salighed hos Gud og hans Hellige vil blive eders Andel i Evigheden.

Pater H. Lange's 16de Foredrag.

(Af en Tilhører).

Da Profeterne talte om Messias, brugte de Ordet „Emmanuel“, d. v. s. „Gud med os“. Jesus Kristus er stegen ned paa Jorden og har i fuldeste Betydning opfyldt dette Ord i de profetiske Forjættelser, ved sin Nærværelse i *Altrets allerhelligste Sakrament*. Jesus er tilstede i Tabernaklet, som han fordem var tilstede i Krybben, da han modtog Kongernes Hyldest og Hyrdernes Tilbedelse. Han er tilstede her, som han fordem var tilstede i Jerusalem, da Skarer af Folk fulgte ham; han er tilstede her, denne Frelser, som fordem velsignede Børnene, helbredte de Syge, opvakte de Døde; han, som udgjød sit Blod og hengav sit Legeme for os, er tilstede i dette Sakrament. Han er tilstede

her med sit helligste Hjærte, som endnu banker af Kjærlighed til os, som det fordem bankede, da det blev gjennemboret for os paa Korset. Ja, Jesus er tilstede her med sit helligste Legeme, med sin Sjæl, med sin Guddom.

Ikke Faa forundre sig over dette Vidunder af Frelserens Kjærlighed til os, over denne dybe Hemmelighed; de kunne ikke forstaa, at Jesus kan ydmyge sig saa dybt og tage Bolig iblandt os under Brødets Skikkelse. Disse henviser jeg, som sædvanlig, til deres eget Hjærtes Trang og siger til dem: Spørger eders eget Hjærte, det vil forklare eder Hemmeligheden. Naar vi elske Nogen, saa higer vort Hjærte nødvendigvis efter at være sammen med dem, som vi elske; vi ville se dem, vore Arme maa kunne omfavne dem, vort Hjærte maa kunne banke sammen med deres Hjærter; derfor er Skilsmisse fra dem ogsaa vanskelig, haard, ja grusom. Have I maaske allerede følt, hvor pinligt det var at skille sig fra et kjært Barn, som rejste til fremmede Lande, for dèr at søge sin Lykke? Have I allerede følt, hvor haardt det faldt for eders Fader- eller Moderhjærte, at forlade eders Datter, som maatte følge sin Ægtefælle? Have I maaske allerede maattet rive eder løs fra en eller anden Ven, som tog Afsked med eder? Hvor smertefulde ere ikke saadanne Timer! Uden Tvivl maatte I gjøre Vold paa eders Hjærte, for ikke at udbyrde i Taarer. I have søgt at se, saa længe det var muligt, den Bortdragende; det var, som tog han eders Liv med sig, og stumme af Sorg og Smerte ere I vendte tilbage til eders Hjem, uden at agte paa Nogen, for at græde i eders ensomme, tomme Værelse. O ja, det er vanskeligt at skille sig fra den, som man elsker! Og Døden? Hvorfor slaar den saa dybe Vunder? Fordi den netop foraarsager den største, smerteligste Skilsmisse. Der kommer en Dag, da man under mange Taarer følger en Kiste, for at bringe en Dyrebars Lig til Graven, maaske en Faders, en Moders, et Barns

Lig. O hvor sønderrivende for Hjærtet er ikke hint Øjeblik, i hvilket Kisten sænkes ned i den dybe, kolde Grav; hint Øjeblik, i hvilket Jorden, som skal bedække dette elskede Lig, kastes ned paa Kisten! Man vender ganske forvirret tilbage til Hjemmet. Hvor tomt er der ikke i Hjemmet, naar Døden har berøvet os en af vore Kjære! Det er, som havde man berøvet os et Stykke af vort eget Hjærte. O Død, hvor bitter er ikke din Skilsmisse! Hvorfor? Fordi vi stedse ville være forenede med dem, som vi elske. Vi stakkels, ufuldkomne Skabninger fordre dette. Det er en Trang, der er nedlagt i vort Hjærte paa Skabelsens Dag. — Og Gud, Skaberen af vort Hjærte, Gud, som er den uendelige Kjærlighed, Gud, som paa en Maade elsker sine Skabninger med en lidenskabelig Kjærlighed, han skulde have fordømt sig til evig at lade sig begrave i sin Uendelighed, uden at gjøre et Forsøg paa at forene sig paa det Inderligste med sine Skabninger, som han elsker saa højt, at forblive hos dem evindeligt?

Ja, ville I svare mig; men mellem Gud og os ligger Evigheden. Det er sandt; men vil Gud vel lade sig holde tilbage af Hindringer, naar du, o Menneske, overvinder Alt, for at forene dig med dem, som du elsker? Hvor smukt, hvor herligt er ikke det Kæmpeløb, som Gud tiltraadte, for at ile sine Skabninger i Møde og for at forene sig med dem! Ligesom Solen fra sin Opgang svinger sig op til Himlens Højder, saaledes har Gud løsrevet sig fra sin Evighed og er ilet os i Møde. Han er kommen, han har nedladt sig til os, har annammet et Legeme, som det, vi Mennesker have, har lidt, som vi lide. Menneskeslægten har set sin Gud, beundret ham i Krybben, kysset hans Fødder, taget ham i sine Arme, ledsaget ham paa hans Vandringer, hældet sit Hoved, sit saarede Hoved til hans guddommelige Bryst.

Men en skønne Dag ser jeg denne Menneskeslægt, repræsenteret af Jesu Disciple, staa paa et Bjærg i

Judæa og spejde op efter den guddommelige Mester, da han opfo'r til Himlen. Er det muligt? I 4000 Aar har Menneskeslægten ventet paa ham med den mest brændende Længsel, og endelig er han kommen. Men han viser sig kun i et lille Land, kun Faa have den Lykke at kunne omgaas med ham, at kunne se ham, at være hans Venner, og allerede efter 33 Aars Forløb forlader han atter Verden, skjönt hele Menneskeslægten sukkede efter ham! Og vi, vi Børn af det 19. Aarhundrede, vi ville ikke kunne se ham, ikke kunne tage ham i vore Arme, som den gamle Simeon, ikke kunne væde hans Fødder med Angerens Taarer, som Magdalene? Have vi da ingen Vunder, som trænge til Lægedom? Skulle vi da være Forældreløse her paa Jorden, som forekommer os endnu tommere, siden han ikke mere opholder sig herneden? O nej! Han, som har sagt: „Det er min Lyst at være iblandt Menneskenes Børn,“ han kan ikke forlade os. Han har elsket os for meget, til at han skulde kunne fuldstændig forlade os. Ligesom en Røst fordem lød til Apostlene paa Himmelfartsbjærget, saaledes lyder der ogsaa til os en Røst, der siger: „Hvorfor se I efter ham? Han bor jo hos eder, den samme Frelser, som er opfaren til Himlen!“ Ja, han har udfundet en Hemmelighed, som sætter ham i Stand til ikke at forlade os, og denne Hemmelighed er *Indstiftelsen af Altrets allerhelligste Sakrament*, hvor han er sandelig, virkelig og væsentlig tilstede med Legeme og Sjæl, med Guddom og Menneskehed.

Spørge vi saaledes vort Hjærte, som jo er skabt efter Guds Billede, saa er det os en let Sag at forklare det allerhelligste Sakramentes Hemmelighed. Men Alt dette vilde dog ikke være et tilstrækkeligt Bevis, som kunde bringe os til at tro paa denne ophøjede Hemmelighed. Stærkere Beviser ere fornødne, og vi ere i Stand til at bringe dem. De grunde sig ikke paa et Menneskes Ord, ej heller paa en Engels, men paa Guds egne Ord; paa denne urokkelige Klippe ere de byg-

gede. Jeg vil anføre disse Beviser i hele deres Klarhed, i denne Klarhed, som ikke tillader nogen som helst Tvivl eller dobbelt Fortolkning.

Jesus befinder sig ude i Ørkenen, omgiven af en uhyre Folkeskare. Det skorter paa Føde til denne Skare, og blandt de 5000 Mennesker, som ere forsamlede der, ville mange være udsatte for at dø af Sult paa Vejen, dersom man sender dem bort uden at give dem noget at spise. I vide, hvad Jesus har gjort, hvorledes han paa en underfuld Maade bespiste de 5000. Mængden var ude af sig selv af Glæde og priste i høje Toner dette Vidunder. Men denne Begejstring gav Frelseren Lejlighed til at forkynde Folket en stor og vigtig Lære. Han søger at hæve Folkets Aand og forkynder de Tilstedeværende, at han vil give dem et andet og langt nødvendigere Brød end dette jordiske Brød; det skal ikke være et Slags Manna, som fordem i Ørkenen, men hans eget Kjød og Blod. „Jeg er Livets Brød,“ siger han, „eders Fædre i Ørkenen aade Manna og døde; . . . men hvo, som æder af dette Brød, skal ikke dø. Jeg er det levende Brød, som er kommet ned fra Himlen. Hvo, som æder af dette Brød, han skal leve evindeligt; og det Brød, som jeg vil give eder, er mit Kjød for Verdens Liv.“

Lægger vel Mærke til, hvad Frelseren siger: „Det Brød, som jeg vil give eder, det er mit Kjød.“ Og da Jøderne kivedes med hverandre og sagde: „Hvorledes kan Denne give os sit Kjød at spise?“ tager vor guddommelige Frelser ikke sine Ord tilbage, som om Jøderne havde misforstaaet dem; tværtimod, han udtaler sig endnu tydeligere og styrker dem yderligere i den Fortolkning, over hvilken de vare forargede. „Sandelig, siger jeg eder, naar I ikke æde Menneskenes Søns Kjød og ikke drikke hans Blod, saa skulle I ikke have Livet i eder; thi mit Kjød er sandelig Spise, og mit Blod er sandelig Drikke . . . Hvo, som æder mit Kjød og drikker mit Blod, han bliver i mig og jeg i ham.“

— Mange af hans Disciple forlode ham, da de hørte dette, og sagde: „Denne er en haard Tale, hvo kan høre ham?“ Men Frelseren, som jo dog var kommen for at samle Folk om sig, lod dem gaa, hvad han sikkert ikke vilde have gjort, dersom de ikke havde opfattet hans Ord paa den rette Maade.

Paa andre Steder i Evangeliet underviser Frelseren sine Disciple, naar de opfattede hans Ord paa en urigtig Maade. Nikodemus forstod ikke Ordet om „at blive gjenfødt“. Skjønt han var en Skriftlærd, opfattede han denne Gjenfødelse som en naturlig Fødsel. Men Jesus viser ham straks til Rette. — Paa et andet Sted siger Jesus om Lazarus: „Han sover;“ han vilde sige: „Dødens Søvn.“ Jesu Disciple opfatte disse Ord i naturlig Forstand; men Jesus siger straks til dem: „Han er død.“ Paa mangfoldige andre Steder — det er umuligt at nævne dem alle — optræder Frelseren paa en lignende Maade. Da han samtalede med Samaritanerinden, kom hans Apostle og bade ham om at spise; men Jesus svarer dem: „Jeg har en anden Spise.“ Apostlene forstaa ham ikke og mene, at Nogen har bragt ham Spise. Men Jesus kjender straks deres Tanker og siger til dem: „Det er min Spise, at opfylde Guds Villie.“ Saaledes handlede Jesus, hver Gang hans Apostle misforstode ham. Handler Jesus vel paa samme Maade ved denne Lejlighed, hvor Alle forstode hans Ord saaledes, at de skulde æde hans Kjød og drikke hans Blod? Siger han maaske til dem: „I ere i Vildfarelse; I misforstaa mig; jeg har kun talt billedlig; det er ikke mit Kjød, som I skulle æde, og mit Blod, som I skulle drikke, men det er kun et Symbol paa mit Kjød og Blod, eller mit Kjød er tilstede i dette Brød og mit Blod i denne Vin.“ Nej, Frelseren har ikke givet saadanne Forklaringer, men han har hver Gang med endnu større Eftertryk forklaret sine Ord i deres første Betydning, og for at tale endnu tydeligere, siger han tilsidst: „Hvo som æder mig, skal

leve ved mig.“ Det er altsaa umuligt at forstaa disse Ord paa en anden Maade, end den katholske Kirke har forstaaet og fortolket dem i Løbet af 19 Aarhundreder.

Frelseren, som havde set, hvorledes Nogle gik bort paa Grund af disse Ord, vender sig til de Tolv og siger til dem: „Villeg ogsaa I gaa bort?“ Men om en anden Forklaring taler han ikke. I sin klippefaste Tro siger Petrus da til ham: „Herre, til hvem skulle vi gaa hen? Du har det evige Livs Ord.“ Ja, sandelig, det er det evige Livs Ord, som Verden bestræber sig for at forstaa, men som den ikke kan fatte. Dens Forstand er for kortsynet, til at kunne forstaa dem, dens Hjærte for snævert til at kunne udforske og fatte det guddommelige Hjærtes uudforskkelige Kjærlighed. Her er ikke andet at gjøre, end at kaste sig paa Knæ og tilbede.

Hidtil have vi kun omtalt de Ord, hvormed vor guddommelige Frelser har *forjættet* sin personlige Nærværelse i Altrets allerhelligste Sakrament. Snart skal han *opfylde*, hvad han har lovet. Det var i den højtideligste Time i hele hans Liv; det var Aftenen før hans Død, i den Nat, da han blev forraadt, ved det sidste Maaltid, som han holdt med sine Apostle. Den højtidelige Time var kommen, da han skulde tage Afsked med sine Apostle, og i hvilket hans Hjærte, saa at sige, skulde udtømme sig i hans Apostles Hjærter. Det var i hint Øjeblik, i hvilket ethvert Menneske efterlader sig et Minde, for saa vidt muligt at sætte sig evindelig fast i sine Venners Erindring. Ogsaa Jesus vilde forevige sig hos os og efterlade sig et Minde om sin Kjærlighed. Henimod Slutningen af Maaltidet tog han Brødet, velsignede det, brød det og rakte det til sine Apostle, idet han sagde: „Tager og æder: „Dette er mit Legeme, som hengives for eder,“ og derefter tog han Kalken med Vin, efter at de havde holdt Nadver, velsignede den og rakte den til Apostlene, idet

han sagde: „Drikker Alle deraf, dette er mit Blod, som udgydes for eder. — Gjører dette til min Ikukommelse!“

Disse Ord, siger Melanchton, ere som en Lynstraale; Aanden kan ikke finde Noget, som kunde tale imod dem. Ja sandelig, naar Jesus udtaler sig saa klart og tydeligt, saa nødsages man til at sige om det Menneske, som søger at fortolke disse Ord paa en anden Maade, at han kun gaar ud paa at bekæmpe den klarreste Sandhed. Hvorledes tør et Menneske vove at paastaa, at Jesus, da han sagde: „Dette er mit Legeme,“ kun vilde sige: „Mit Legeme er tilstede sammen med dette Brød!?“ Eller hvorledes kan man vove at paastaa, at han med disse Ord: „Dette er mit Legeme,“ kun vilde sige: „Dette betyder mit Legeme, dette er et Symbol paa mit Legeme!“ Ja sandelig, her ere Frelserens Ord som en Lynstraale, der er stærkere end enhver ildesindet Fortolkning, som kun fordrejer Meningen i Frelserens Ord. Vel ville hine, som ikke ville se og forstaa, handle og sige ligesom Jøderne, da Jesus sagde til dem: „Hvo, som æder mig, vil have Livet i sig.“ De vendte sig bort fra ham. Men for en Sjæl, som aabenhjærtigt søger Sandheden, for at underkaste sig den, for en saadan Sjæl ville disse Ord være til stor Trøst og bringe den Fred.

Menneskeslægten har ogsaa opfattet dem paa den rette Maade. Næppe har den hørt disse Ord, saa har den rejst sig, rettet sit Blik paa den hellige Hostie i Tabernaklet og har knælet ned for den i den dybeste Tilbedelse. Ja, i Løbet af 19 Aarhundreder forsamle de Troende sig skarevis omkring vore Altere og tilbede Eucharistiens Gud, tilbede den under Brødet Skikkelse skjulte Gud; og disse andægtige Tilbedere ere ikke blot almindelige udannede Mennesker eller Kvinder og Børn, men ogsaa de største Videnskabsmænd, de Mægtige, store Feltherrer; de have alle i Tidernes Løb underkastet deres stolte Forstand overfor Jesu Kjærligheds Hemmelighed, og deres Hjærte har sagt

tilligemed Kirken: „*Credo*, jeg tror! Jeg tror paa Eu-
charistiens Gud!“

Men denne Tro, disse Ord, som udtrykte denne Tro, vare ikke tilstrækkelige overfor Tilbederne af Frelseren i det allerhelligste Sakrament. Ogsaa Stenene skulde tale og bære Troen paa Frelserens Nærværelse i Sakramentet opad imod Himlen. Kaster Blikket paa vore herlige Domkirker; hvad sige de os i deres herlige Glans? De gjentage de kristelige Aarhundreders Raab: „Ære være Gud, som under Brødets Skikkelse bor i vore Kirker!“ De sige os, at disse Kunstværker ere blevne gjorte saa skjønne af Menneskehænder, at Troen har ført dem saa højt i Vejret, for at forkynde hele Menneskeslægten, at han, som har forløst Verden, bor her under Brødets Skikkelse. Og vi, som ere Børn af denne Menneskeslægt, udraabe med Apostlenes herlige Kor, med Martyrernes blodige Hær, med Jomfruernes glimrende Skare, som ere gaaede forud for os i Løbet af 19 Aarhunderer: *Credo*, jeg tror, at Jesus stedse er virkelig og væsentlig, sandelig nærværende i Alterets allerhelligste Sakrament!

For at forevige denne herlige Nærværelse af sit Kjød og Blod i Kirken, giver Jesus Apostlene og deres retmæssige Efterfølgere Fuldmagt til at forvandle Brød og Vin til hans Legeme og Blod. Efter at han ved Nadverens Slutning havde udtalt Forvandlingens underfulde Ord, siger han til sine Apostle: „Gjører dette til min Ihukommelse!“ Lægger vel Mærke til, hvad den guddommelige Frelser siger. „Gjører dette til min Ihukommelse,“ d. v. s.: Hvad jeg har gjort i dette Øjeblik, det skulle I ogsaa gjøre til min Ihukommelse. Ligesom jeg lige har forvandlet Brød og Vin til mit Legeme og Blod, saaledes skulle I ogsaa gjøre.“ Fra denne Stund er Jesus sandelig, virkelig og væsentlig tilstede med Guddom og Menneskehed i Alterets allerhelligste Sakrament. Denne Magt til at fuldbyrde hin ophøjede Hemmelighed gaar fra den ene Præst over

til den anden, den er fra hine første Præster i Nadversalen i Jerusalem, til hvem Jesus overdrog denne Magt, gjennem en uafbrudt Rækkefølge naaet ned til det 19. Aarhundredes Præster og vil vedblive at bestaa i Kirken indtil Tidernes Ende.

Hvad sker der da, naar Præsten i det h. Messeoffer udtaler Forvandlingens Ord? Udvortes forandres Intet. Skikkelse, Farve, Form, osv. vedblive at være de samme. Men under disse ydre Skikkelser er ikke mere Brødets og Vinens Væsen tilbage, men dette Væsen forvandles til Herrens Legemes og Blods Væsen, saa at man i Sandhed kan sige, at efter Forvandlingen er der ikke mere Brød og Vin tilstede, men Jesus Kristus. Skikkelserne vedblive at bestaa og skjule Jesus som med et Slør, for at skjule for os hans Guddoms Glands og Herlighed.

Man kan derfor ikke, som Nogle mene, sige, at Brødet vedbliver at være tilstede, og at Kristi Legeme kun blander sig med dette Brød. Jesus har ikke sagt: „Mit Legeme er indeholdt i dette Brød;“ men: „Dette er mit Legeme.“ Det er følgelig imod Herrens Ord at paastaa, at Brødet vedbliver at bestaa, og at Jesus kun skjuler sig under dette Brød.

Men hvor længe vedbliver Jesus at være tilstede under disse Skikkelser? Man har villet paastaa, at Jesus kun er tilstede i Nydelsens Øjeblik. Man mærker her straks Menneskeværket, den menneskelige Haand, som vil indrette Alt efter det menneskelige Hjærte, efter den menneskelige Forstaaelse. Vi ere ikke i Stand til at elske indtil Fuldkommenhed og uden nogen som helst Egennytte; vi beholde altid en Del af vort Hjærte for os selv. Man har sagt: „Hvorledes, Jesus skulde være tilstede iblandt os? Nej, det kan ikke være muligt!“ Dette vil imidlertid sige, at indskrænke Gud i sin Kjærlighed, at sætte en Grænse for den, og dertil have vi ingen Ret. Naar man elsker Nogen, er man da vel tilfreds, fordi man kan tilbringe nogle faa Øjeblikke

hos den Elskede? Nej! Vi skulde ønske at kunne tilbringe hele vor Tid hos Gjenstanden for vor Kjærlighed. Ogsaa Jesus har villet bo hos os bestandig, indtil Tidernes Ende. Paa denne Maade kunde han tilfredsstille sin Kjærlighed, og derfor har han ogsaa indrettet det saaledes. Der er derimod aldeles ingen Grund, der taler til Gunst for hine, som paastaa, at han kun er tilstede i Nydelsens Øjeblik.

Heller ikke de første Kristne kjendte noget til den Udlæggelse af Skriften, at Kristus kun skulde være tilstede i Kommunionens-Øjeblikket. Vi læse tværtimod om, at det h. Sakrament blev af Diakonerne med stor Ærefrygt bragt til de Syge, og at man saare omhyggeligt og med stor Ærefrygt opbevarede det h. Sakrament i Hjemmene, for i Forfølgelsens og Farens Øjeblik at kunne styrke sig med Livets Brød. — Ja sandelig, Jesus har ladet sin Kjærlighed raade og til Stadhed taget Bolig midt iblandt os, for at vi til enhver Tid kunde have Adgang til ham. Han er stedse beredt til at tage imod os, til at høre paa os. Han venter paa os, for at tage imod vore Klager, for at aftørre vore Taarer, for at skjænke os sine Naadeskatte, for at velsigne os. Han er skjult i vore Kirker; men hvem forundrer sig vel derover? Havde han ladet en eneste Straale af sin Guddom til Syne, saa vare I vel faldne tilbedende ned for hans Majestæt, men eders Hjærte vilde ikke have været tilfredsstillet; hans Majestæt vilde have trykket eder til Jorden, og det ønskede Jesus ikke. Hvad han ene og alene ønsker, det er eders Hjærtes Kjærlighed, derfor har han ogsaa villet skjule alt, hvad der kunde fjærne eder fra ham; alt, hvad der kunde hindre eder i at udgyde eders Hjærte i hans Hjærte; han vilde fratage os al Angst og bevirke, at vi med den størst mulige Tillid kunde træde frem for ham, anbetro til ham vore Hemmeligheder, vort Hjærte, som føler sig saa tomt endog under de største Glæder, for at han maa fylde det med sin Naades himmelske Rigdomme.

Ja, mine Kristne, lader os gaa til ham, til den Fangne i Alterets helligste Sakrament; han vil oplyse vor Aand og styrke vor Villie; vi ville føle en inderlig Glæde, en uendelig Trøst, som vi aldrig ville finde den i de jordiske Gøder og Glæder!

Og nu, om faa Øjeblikke vil Jesus træde frem af sit Tabernakel. Jeg véd vel, at Mange iblandt eder ikke forstaa Betydningen af denne Ceremoni. Flere have spurgt mig, hvad denne gyldne Stjerne, hvad det Hvide midt i Stjernen skulde betyde. Jeg vil her forklare det for eder alle. Den gyldne Stjerne er Monstransen, og det Hvide er ikke noget Andet, end den hellige Hostie, som paa Jesu Kristi Bud er bleven forvandlet under det h. Messeoffer til hans sande og levende Legeme. Ved Slutningen af Ceremonien tager Præsten Monstransen og gjør Korsets Tegn med den over de Tilstedeværende; Jesus udgyder over os i dette Øjeblik sin Naade, sin Velsignelse. O siger da i dette Øjeblik: „Jeg er her foran min Frelsers Fødder; han ser mig med sine legemlige Øjne, han udstrækker her sin legemlige Haand over mig, for at velsigne mig.“ Ja, det er Jesus i Alterets allerhelligste Sakrament, som i dette Øjeblik vender sig til eder, for at velsigne eder! O bliver da ikke siddende, rejser eder ikke alene op, men følger Apostelen Pauli Formaning: „I Jesu Navn skulle alle Knæ bøje sig!“ Skulde vi bøje vore Knæ allerede overfor Jesu Navn, hvor meget mere maa vi da ikke bøje dem overfor ham selv! Ja, mine Kristne, kaster eder paa Knæ og tilbeder Jesus, og han vil da sige til eder: „Min Søn, min Datter, denne Hostie er mit Legeme,“ og som Thomas ville I da udraabe: „Min Herre og min Gud!“ Og næsten uvilkaarlig ville disse Ord lyde fra eders Hjertes Dyb: „Jeg tror paa dig og tilbeder dig, o Jesus, i det allerhelligste Sakrament!“

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. April. 4. Søndag e. Paaske. — 27. **M.** Petrus Canisius, Bekjender. — 28. **Ti.** Paulus af Korset, Bekjender. — 29. **O.** Petrus, Martyr. — 30. **To.** Katharina af Siena, Jomfru. — **1. Maj F.** *) Filippus og Jakobus, Apostle (Kl. 8^{1/4} Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften: Majandagt med Prædiken og Procession.) 2. **L.** Athanasius, Biskop og Kirkelærer.
Søndag den 3. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Korsets Finding.

*) **Majandagt** holdes hver Aften i Majmaaned Kl. 8 i Sct. Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 26. April fejrer Ynglingekongregationen sin **Titularfest** (Marias Bebudelse): Om Morgen Kl. 8 Fælleskommunion i Jesu Hjærtes Kapel og om Aftenen Kl. 6 Kongregationshøjtidelighed med Prædiken og „Te Deum“ i Sct. Ansgars Kirke.

Rosenkransbroderskabets Medlemmer og Medlemmerne af Broderskabet til Jesu guddommelige Hjærte indbydes til at overvære den højtidelige Majandagt, som finder Sted i Sct. Ansgars Kirke, Fredag den 1. Maj om Aftenen Kl. 8.

Den levende Rosenkrans' 1ste Afdeling (Jomfruernes Kongregation) deltager i Processionen den 1. Maj og i Rosenkransprocessionen som finder Sted Søndag den 3. Maj.

Elisabethforeningens Basar. I Dag Søndag den 26. April Kl. ca. 12 (efter Højmessen i Sct. Ansgars Kirke) afholdes Auktion over en Del smukke Gjenstande, som ere blevne tilbage fra Basaren i Søndags. — Tæppet blev vundet paa Nr. 20.

Jesu Hjærtes Kapel (Stenosgade). Hver Aften i Majmaaned holdes Majandagt i Kapellet Kl. 7^{1/2}.

Bekjendtgjørelse.

Paa **Pintse Søndag** agter den højærv. apostoliske Præfekt at meddele **Konfirmationens hl. Sakramente til Vøxne**. De Troende, som endnu ikke have modtaget dette hl. Sakramente, anmodes om snarest mulig at melde sig hos Undertegnede og at deltage i de offentlige Foredrag, som afholdes i Sct. Ansgars Kirke, første Gang Søndag den 3. Maj Kl. 5 Eftermiddag.

J. Braun, Sognepræst.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49) faas **Majmaaned**, helliget den saligste Jomfru og Gudsmoder Maria ved daglig Betragtning og Bøn. Pris 60 Øre heftet, 90 Øre indbunden.

Unio. Søndag den 3. Maj Aften Kl. 9 holdes Slutningsmøde med Punchegilde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 18.

Søndagen den 3. Maj.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's syttende Foredrag. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Rom. Bekjendtgjørelser.

Pater H. Lange's 17de Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Naar vi tale om *den hellige Kommunion*, saa rejser man ofte den Beskyldning imod os, at vi ikke handle efter Evangeliets Forskrifter, fordi vi ikke uddele den h. Kommunion under begge Skikkelser. „Hvorfor uddele I ikke Kommunionen under begge Skikkelser?“ spørge Anderledestroende. Jeg svarer: Fordi det ikke er foreskrevet af Frelseren, og følgelig heller ikke nødvendigt. Det er ikke nødvendigt, fordi vi under én Skikkelse modtage lige saa meget, som under begge Skikkelser, eftersom Jesus er helt og udelt tilstede under hvert enkelt Skikkelse. Naar vi altsaa kun nyde Sakramentet under den ene Skikkelse, saa modtage vi den hele Frelser med hans Kjød og Blod. Under Brødet's Skikkelse er ingenlunde blot Frelserens Legeme tilstede; thi naar vi modtage den h. Kommunion, saa

modtage vi Herrens Legeme, som det nu er, nemlig hans *levende* Legeme, som uden Tvivl maa være forenet med hans Blod. Følgelig er det ikke nødvendigt, at kommunikere under begge Skikkelser.

Men hvorfor drikker Præsten da af Kalken? Fordi han ogsaa ofrer Kalken, som hører til Offerets Væsen; men derfor modtager han ingenlunde mere, end de øvrige Troende; Præsten modtager hele Frelseren, saa vel som Lægfolket modtager hele Frelseren.

En anden Grund, hvorfor det ikke er nødvendigt at modtage den hellige Kommunion under begge Skikkelser, er den, at Frelseren har forjættet det samme til dem, som nyde den h. Kommunion under Brødets Skikkelse alene, og til dem, som modtage begge Skikkelser. Hører, hvad Frelseren siger: „Dette er det sande Himmelbrød; hvo, som æder deraf, skal ikke dø . . . Eders Fædre aade Manna i Ørkenen og døde, men hvo som æder dette Brød, skal ikke dø.“ Her taler Frelseren ikke om at drikke af Kalken, men ene og alene om Nydelsen af hans højhellige Legeme under Brødets Skikkelse. Han forjætter dem, som nyde hans h. Legeme under Brødets Skikkelse, de samme Naadegaver, som dem, der modtage ham under begge Skikkelser. Følgelig er Kommunionen under begge Skikkelser ikke nødvendig.

Jesus stadfæster sine Ord i Gjærningen. Da han aabenbarede sig for de to Disciple paa Vejen til Emaus og gik ind i Herberget tilligemed dem, rakte han dem, hvad Evangeliet udtrykkelig fremhæver, den h. Kommunion under Brødets Skikkelse alene. (Luk. XXIV. 30). I Apostlenes Historie læse vi ogsaa om de første Kristne, at „de holdt sig varagtige til Brødets Brydelse;“ der er her ikke Tale om Kalken. Ved „Brødets Brydelse“ forstaas i Evangeliet den h. Kommunion. Hvor den h. Paulus taler om den uværdige Kommunion, siger han: „Hvo som æder dette Brød **eller** drikker denne Kalk uværdigt o. s. v. (1. Kor. 2).“ Lægger vel Mærke

til, at Paulus her ikke siger: „Hvo som æder dette Brød og drikker denne Kalk uværdigt o. s. v.;" med derimod: hvo som æder **eller** drikker. Apostlen Paulus troede altsaa, at man; endskjønt man kun havde modtaget den h. Kommunion under den ene Skikkelse, alligevel kunde gjøre sig skyldig i Herrens Legeme og Blod.

Endelig vidner de første Aarhundreders Kirke om den nuværende Kirkes Lære. I hine Tider kunde de Kristne, hvad jeg allerede forhen har omtalt, opbevare det allerhelligste Sakrament i deres Hjem, for at styrke sig med det midt under Forfølgelserne, eller bringe det med sig paa farefulde Rejser. I Farens Stund kunde de meddele sig selv det højhellige Vandringsbrød, men kun under den ene Skikkelse, nemlig Brødets Skikkelse. De Syge modtog ogsaa sædvanligvis — jeg siger ikke altid, men sædvanligvis — den h. Kommunion under én Skikkelse. De smaa Børn, som i hine Tider allerede havde Adgang til Sakramentet, modtog den h. Kommunion under Vinens Skikkelse.

Jeg mener altsaa, at have anført tilstrækkelige Beviser for Kirkens Lære om Kommunionen under én Skikkelse. Jeg vil nu besvare nogle *Indvendinger*. Jesus har, ifølge Matthæus sagt: „Drikker Alle deraf!“ Følgelig bør ogsaa alle de Troende drikke af Kalken. Her til maa imidlertid bemærkes, at dette har Jesus sagt til de Tilstedeværende, nemlig til Apostlene og til deres retmæssige Efterfølgere i Embedet. De forudgaaende Ord bevise dette tilstrækkelig: „Jesus rakte Kalken til sine Apostle og sagde: Drikker Alle deraf.“ Vil man læse Evangeliet med et oprigtigt Hjærte, saaledes som Frelseren har forkyndt os det, saa kan det ikke fortolkes paa anden Maade. Den h. Markus forklarer paa en vis Maade Ordene hos Matthæus. Ifølge Matthæus sagde Frelseren: „Drikker Alle deraf,“ og Markus tilføjer: „Og de drak *Alle* deraf.“ Hvem ere disse „Alle“? Det er ikke de øvrige Disciple, som Frelseren havde,

men de Tolv, som vare samlede omkring Frelseren. Med en Smule god Villie kan man altsaa tydelig og klart indse, hvorom der her er Tale.

Men, siger man, Frelseren har sagt: „Gjører dette til min Ihukommelse“. Han har følgelig befalet os, at nyde den h. Kommunion under begge Skikkelser. Gjen-nemlæse vi imidlertid Evangeliet, saa se vi, at Frelseren ikke har talt disse Ord efter Kalkens Velsignelse, men efter Brødets Velsignelse.

Men Jesus har sagt: „Dersom I ikke æde mit Kjød og drikke mit Blod osv.“, følgelig skulle vi æde hans Kjød og drikke hans Blod. Ogsaa vi Katholiker tilstaa dette, og derfor drikke vi ogsaa Herrens Blod, endskjønt vi kun modtage Sakramentet under én Skikkelse, fordi hans Blod netop ikke kan skilles fra hans levende Legeme.

Slutningen, som vi altsaa maa drage, er denne, at den h. Kommunion ikke er nødvendig under begge Skikkelser; thi ellers vilde Kristus ikke have forjættet Livet til dem, som nyde den h. Nadvere under én Skikkelse, og heller ikke Kirken vilde have gjort det. Er det altsaa ikke nødvendigt, at nyde Kommunionen under begge Skikkelser, saa kunde ogsaa Kirken med fuldkommen Ret afskaffe denne Skik. Den har ogsaa afskaffet den, dog ikke af Ringeagt, men af Ærbødighed, for at undgaa enhver Vanhelligelse af Frelserens dyrebare Blod. De Troendes Antal forøgedes stadig, og følgelig ogsaa de Kommunicerendes, og paa Grund af de Kommunicerendes Mængde voksede ogsaa Faren for en Vanhelligelse. Af den Grund blev Skikken afskaffet.

Mine kjære Tilhørere! jeg vil nu tale til eder om den h. Kommunion selv, og vise eder dens Skjønhed og Ophøjethed. Da Jesus forjættede Jøderne den h. Kommunion, da han sagde til dem, at han vilde give dem sit Kjød og Blod til Næring for deres Sjæl, forargedes de derover og trak sig tilbage fra Frelseren.

Det er dog ikke alene Jøderne, som i hine Dage trak sig tilbage fra Frelseren, ogsaa i vore Dage gives der mange Mennesker, som sige: „Hvorledes er det muligt, at Gud kan give os sig selv til Næring?“ Og alligevel er den h. Kommunion, denne inderlige Forening med Gud, ganske naturlig. I vilde handle paa samme Maade, dersom det var eder muligt. Et elskende Hjærte gjør noget Lignende. Et saadant Hjærte føler Nødvendigheden af at sammensmelte sig saa inderligt, som vel muligt, med Gjenstanden for dets Kjærlighed; det ønsker at være Et med den Elskede, at danne af to Hjærter kun et eneste. Have I aldrig hørt en Moder, som kjælede for sit Barn, sige til Barnet: „Jeg kunde spise dig af Kjærlighed, for at være Et med dig!“ I smile maaske over disse Ord? O nej, smiler ikke; thi saadanne Udbrud ere talende Vidnesbyrd om Nødvendigheden af at forene sig med dem, vi elske, at blive Et med dem, at forene sig med dem ligesaa inderligt, som Brødet, vi nyde, forener sig med os, idet det bliver en Næring for vort Legeme.

Men dersom vi med vor Kjærlighed, som ikke er ganske fri for Uegennytte, med vor svage Kjærlighed, nære saadanne Følelser i vort Hjærte, føle Sjælens Drift, som tilskynder os til, nødvendigvis at forene os inderligt med vore Medmennesker, hvor meget mere maa da ikke Gud, Guds uendelige Kjærlighed, føle sig tvungen til at forene sig saa inderligt, som vel mulig, med dem, som ere en Gjenstand for hans Kjærlighed! Vi Mennesker ere skabte i Guds Billede; alt Ædelt, Ophøjet og Skjønt, som findes i vort Hjærte, findes i en uendelig Grad hos Gud, vor Skaber. Men Gud har ikke været tilfreds med, blot at bo hos os, blot at vandre her paa Jorden; han vil ogsaa bo i os, være Et med os. For Menneskene er det en Umulighed at forene sig med hverandre saa inderligt, at de kun ere Et; men Gud kjender ikke til Hindringer; han overvinder Alt, for at blive Et med Menneskene.

Men hvorledes iværksætter han vel dette? Han har hørt, at Mennesket ønsker at forene sig med dem, han elsker, ligesaa inderligt, som Spiserne forene sig med ham. Gud vælger derfor et Næringsmiddels Skikkelse, Brødets Skikkelse, for at blive en Næring for os og for saaledes at forene sig inderligt med os. Gud har paa en vis Maade misundt Brødet; han har set, hvorledes Mennesket daglig nyder det og forener sig med det. Derfor har han sagt: „Jeg vil blive Brød, min Skabnings, Menneskets, Brød; jeg vil fuldstændig hengive mig til ham; jeg vil drage ind i min Skabning og fuldbyrde en indre Forvandling.“ Heri bestaar den h. Kommunion. Det er af Kjærlighed, af, om jeg saa tør sige, lidenskabelig Kjærlighed, at Jesus har villet virkeliggjøre denne inderlige Forening med Menneskene. Dette forekommer naturligvis mangan overfladisk Aand, som ikke vil tænke efter og navnlig ikke vil adspørge sit Hjertes Trang, at være en ren Umulighed. Men Hjærtet forstaar ofte, hvad Aanden ikke fatter.

Men Gud har endnu et andet Maal for Øje, idet han meddeler sig til os i den h. Kommunion. Han vil ligesom forvandle os, omskabe os, meddele os sit guddommelige Liv. Hvad skulle vi søge i den h. Kommunion? Trøst? Aandelig Glæde? Uden Tvivl er det en usigelig Trøst, en ubeskrivelig Glæde, at forene sig med Jesus, at underholde sig med ham, at vide, at han elsker os inderligt. Naar I lide, naar Smerter og Bekymringer undertrykke eder, naar I føle Lede ved Livet, saa kunne I hente Frelse, Trøst, Kraft hos Jesus i det allerhelligste Sakrament. Jesus trøster, helbreder, styrker der. Men alt dette kommer først i anden Linie. En anden Naade, som vi frem for alt skulle søge og som er uendelig kostbarere, er det guddommelige Liv, vort Livs Omskabelse og Forvandling. I dette Øjemed er den h. Kommunion navnlig bleven indstiftet; for at meddele os et guddommeligt Liv, har Jesus skjult sig i Altrets allerhelligste Sakrament. Det eukaristiske

Gjæstebud er frem for alt et guddommeligt Gjæstebud: „Mit Kjød er sandelig Spise, og mit Blod er sandelig Drikke.“ Ved den sidste Nadvere sagde Jesus ogsaa: „Tager og æder, dette er mit Legeme.“ Han taler her ikke om Trøst, om overnaturlig Glæde. Hvorfor? Se, hvad der foregaar i den materielle, jordiske Verden. Hvorfor spiser man der? Alene for at opholde det materielle Liv. Men vor Sjæl har, ligesom vort Legeme, sit eget Liv. Hvilket? Det guddommelige Liv, Livet, som er i Gud og som er uendelig ophøjet over alt skabt Liv. Gud ønsker at meddele os dette guddommelige Liv. Satan sagde fordem til vore Stamme-førelde: „I skulle blive Gud lig“; og idet vore første Førelde troede paa disse bedrageriske Ord, styrtede de sig i Ulykke. Men nu kommer Gud til os og siger: „Nyder denne Spise, og I skulle blive Gud lig.“ Ja, Gud vil gjøre os sig selv lig, han vil meddele os sit eget Liv. — Det er ogsaa nødvendigt. Hvor jordiske, hvor smaalige, hvor sanselige ere ikke vore Tanker! Hvor fastknyttet er ikke vort Hjærte til alt det Jordiske, til Glæder, til Nydelser, til Penge, til os selv! O ja, her er et guddommeligt Liv nødvendigt, et Liv, som hæver os op imod Himlen, et Liv, som omdanner os, som drager os ud af denne jordiske og usunde Afgrund, for at hæve os op imod hine hellige Højder, hvor Gud troner, for at gjøre vort Liv ligedannet med hans.

Men hvorledes iværksætter han det? I Daaben have vi modtaget Spiren til det guddommelige Liv. Men ligesom Legemets Liv maa opretholdes ved Hjælp af Mad og Drikke, saaledes maa ogsaa Sjælens Liv opretholdes, og denne Føde for Sjælen maa svare til Sjælens Natur og Væsen. Sjælens sande Liv er imidlertid det guddommelige Liv. Hvor skal Sjælen da, denne Sjæl, som trænger til en guddommelig Føde, finde en guddommelig Næring? Mine kjære Kristne, med Ansigtet i Støvet burde vi lytte til Svaret paa dette Spørgs-

maal; hører, hvad Gud svarer: „Det Brød, som jeg vil give, er sandelig en Spise Hvo, som æder mit Kjød og drikker mit Blod, skal have det evige Liv Dersom I ikke æde mit Kjød og drikke mit Blod, skulle I ikke have Livet i eder.“ Gud selv vil altsaa være en Næring for os. Ønske I altsaa at leve dette overnaturlige Liv, saa ernærer eder med Frelserens hellige Kjød og kostbare Blod. I høre her Frelserens egen Indbydelse. Maatte eders Læber da aabne sig, ligesom den fine Blomsterkalk aabner sig tidlig om Morgen, for at modtage de forfriskende Dugdraaber; og Jesus, denne himmelske Dug, vil sænke sig ned over eder og vederkvæge eder! Han vil da meddele eders Liv sit eget Liv; hans guddommelige Liv vil omdanne eders Liv. Dette guddommelige Liv vil udbrede sig over eders Aand, for at skjænke den Lys og for at indgyde eder himmelske Tanker i Stedet for eders jordiske Tanker. Dette guddommelige Liv vil ogsaa nedsænke sig i eders Hjærte, for at indgyde i dette Hjærte Kjærlighed til det Gode, til det Rette. Dette Liv vil forene sig med eders Villie, saa at den kun har Retfærdighed og Hellighed for Øje. I kjende næsten ikke eder selv. Det er ikke mere eders tidligere Liv, ikke mere et Liv, der er helliget til Synd og Uorden; det forekommer eder, at det ikke mere er eders eget Liv. I have Ret: I leve ikke selv, med Gud lever i eder. Dette er den store Hemmelighed, som den h. Kommunion bevirker i eder.

Forsømme vi derimod denne aandelige Føde, saa dø vi, ifølge Frelserens Ord. O alle I, som have forsømt i længere Tid denne aandelige Næring, I skulle vide, at I ere døde. Rigtignok bevæge I eder, men ikke desto mindre ere I døde, aandelig døde. Eller kan man maaske kalde dette jordiske, sanselige Liv for Liv? O nej, det sande Liv er det overnaturlige Liv, det guddommelige Liv. Ja, I ere døde. Kristus har selv sagt, at I have løsrevet eder fra Livet. En Husfader, siger Frel-

seren, havde forberedt et Gjæstebud, og Mange vare indbudne. Men da Timen var kommen, da Gjæstebudet skulde holdes, udeblev Alle. Enhver Indbuden havde sin Undskyldning. Saa sender Husfaderen sine Tjenere ud paa Gader og Veje, for at indbyde alle dem, de maatte møde; thi, siger han, ingen af de Indbudne, som have undskyldt sig, skal smage min Nadvere. Denne Husfader er Gud, som indbyder os til det eukaristiske Gjæstebud. Han sender sine Tjenere, Præsterne, som skulle indbyde eder til Festmaaitidet; men I ere fremkomne med allehaande Undskyldninger, for at holde eder borte fra Herrens Bord. Der vil imidlertid komme den Dag, da I skulle ønske at tage Del i det. I ville da indse, at det Liv, som I havde kunnet finde i dette guddommelige Gjæstebud, var nødvendigt for eder, og I ville længselsfuldt søge det; men den samme Gud, som saa ofte og saa kjærlighedsfuldt har indbudt eder, vil da sige til eder: „Gaar bort; det er for silde; jeg har saa ofte indbudt eder til dette Gjæstebud paa Jorden, og I have ikke villet; derfor siger jeg eder, at ikke en Eneste iblandt eder skal tage Del i Evighedens Gjæstebud, ikke en Eneste iblandt dem, som paa Jorden have undslaaet sig for at tage Del i det Festmaaltid, som jeg havde beredt dem. —

Men, mine kjære Kristne, endnu er det Tid. O, siger mig, vare ikke eders Barndoms Aar de bedste? have ikke hine Aar efterladt sig de bedste Minder? I vare den Gang endnu uskyldige, uvidende om det Onde, og derfor stode I ogsaa Gud nærmere, derfor vare I ogsaa lykkeligere. Have I nogen Sinde fundet en trofastere Ven? Alle Vegne have I søgt; men forgjæves. Alle Vegne have I søgt efter andre Glæder, men efter faa Øjeblikkes Forløb fandt I kun Skuffelse, efter Syndens Rus blev der kun Skuffelse, bitter Skuffelse tilbage. O, gjører dog denne Gud, hvem I var saa nær i eders Barndom, gjører ham til eders Ungdoms Gud, til eders Manddoms Gud, og drager Omsorg for,

at han en Gang bliver eders Oldingealders Krone! Maatte hans Nærværelse i Altrets allerhelligste Sakrament oplyse eders Livs Aften; maatte han styrke eder med sit allerhelligste Kjød og Blod i den sidste Kamp; maatte eders Sjæl drage bort herfra i hans Omfavnelse.

Kommer Alle, I, som føle Byrden af eders Synder, I, som ere svage og skrøbelige i Fristelsens Stund, kommer hid og søger hos eders i Sakramentet skjulte Gud og Frelser Kraft, sjælelig Sundhed, Hjælp, Naade og Bistand! Kommer hid, I Sjæle, som forgjæves have søgt at stille eders Tørst ved de jordiske Glæders og Nydelsers Kilder, kommer til Jesus, som har sagt: „Naar Nogen tørster, saa komme han og drikke; jeg giver ham Vand, som stiller enhver Tørst.“ Stakkels Sjæle, I tørste efter Fred, efter Hvile; kommer til Jesus i Alterets allerhelligste Sakrament.

Kommer hid, I som længes efter Retfærdighed og Fuldkommenhed! Hos Jesus i den h. Kommunion finde I Naade til stedse at stige højere, at gaa fra Dyd til Dyd, indtil I endelig i Evigheden, i Himlen kunne skue ham Ansigt til Ansigt. Ja, kommer Alle til Jesus, for at hans helligste Legeme, hans kostbare Blod maa styrke og vederkvæge, opretholde eder for det evige Liv.

Den katholske Kirke i England.

Af s—r

„Dagbladet“ har i sit Nr. 45 (af den 15de Februar) bragt en Artikel om „Romerkirken i England“, som i Stedet for at være oplysende selv i høj Grad trænger til Oplysning. Artiklens Forfatter kalder sig „*Philaleth*“, Sandhedsven; men han har ikke søgt Sandheden i de rigtige Kilder. Hans Artikel er uden al Tvivl inspireret, ikke blot af Ærkebiskop Dr. *Bensons* Hyrde-

brev, som han beraaber sig paa, men ogsaa af en lignende Artikel, som det engelske Tidsskrift „*Quarterly Review*“ har bragt i Januar 1888. Den indeholdt nøjagtig de samme Paastande, kun Tallene i Statistiken vare forskjellige. „*Quarterly Review*“ blev paa en ypperlig Maade imødegaaet af „*Dublin Review*“ i Julinummeret 1888, og jeg antager for sikkert, at havde Philaleth kjendt dette Svar, saa havde han ikke skrevet sin Artikel. „*Dublin Reviews*“ Udførelse kompletteres væsentlig navnlig med Hensyn til Konvertiternes Antal af en Artikel om Ærkebiskop Benson's Hyrdebrev i „*The Month*“ i Martsnummeret 1891. Støttet paa disse Artikler, samt paa en fleraarig personlig Erfaring i England og paa forskjellige Breve derfra, tillader jeg mig derfor at give nogle oplysende Anmærkninger til Ph.s Artikel.

1) „Den katholske Kirke gjør intet statistisk Fremskridt“ (*no statistical progress*). Det samme Udtryk staar ogsaa i „*Quarterly Reviews*“ Artikel, ligesom det andet om „Nedgang paa hele Linien“, (*failure al along the line*). For at bevise disse lidt overraskende Paastande nægter man først og fremmest Betydningen af det meget iøjnefaldende Fremskridt i Antal samt i Skole- og Kirkevæsenet, og opstiller derefter en Statistik over Katholikerne, hvoraf der skal fremgaa, at de egentlig ere en Million for faa. Ph.'s Tal komme Sandheden temmelig nær. Han siger: i 1840 var der 826 Præster; han skulde vist have sagt henved 1000; thi ved Dronningens Thronbestigelse i 1837 var der 960. Nu, siger han, er der 2340; han skulde have sagt over 2800 (*The Month*). Med Hensyn til Kirkerne kan jeg for Øjeblikket ikke finde en nyere Opgivelse end Ph.'s, at de ere voksende fra 400 til omtrent 1260 i de sidste 50 Aar. Med Hensyn til Skolerne se nedenfor. Hvad det første angaar, skal jeg ikke spilde mange Ord; Fremskridtet ligger saa klart for Dagen, at det ikke lader sig nægte; men der hører Fortvivlelsens Mod til

at nægte dets Betydning. Skulde det virkelig være muligt, at Præsterne, Kirkegængernes, Skolernes og de Skolesøgendes Antal tiltager i den Grad, som de gjør, uden at Katholikernes Antal forholdsvis har tiltaget? „*Credat Judæus Apelles*“. Men Statistiken beviser dog det modsatte.

I 1840 havde Romerkirken i England . . .	800,000
62 pCt. Tilvækst *)	496,000
Fra 1846—51 indvandrede fra Irland . . .	700,000
Disse Indvandrere skulde nu være voksede med	<u>350,000</u>

Der skulde altsaa ialt være . . .	2,346,000
For Øjeblikket er der i England	<u>1,354,000</u>

Tabet er altsaa 992,000

Eller i runde Tal: Katholikerne ere 1 Million for faa, *quod erat demonstrandum*.

„*Quarterly Reviews*“ Tal lyde lidt afvigende. De 800,000 ere de samme. I Stedet for de 496,000 siger den med et rundt Tal 500,000. I Stedet for de irske Indvandrere tæller den de irskfødte Indbyggere, som i 1888 vare 780,000. Dette Udtryk er bedre valgt end Dagbladets. Thi da de irske Indvandrere næsten alle sammen *udvandre* igjen, saa snart de have samlet Penge til Overfarten til Amerika, saa ere kun de virkelig irskfødte Indbyggere af statistisk Betydning. I Stedet for det vilkaarlige „skulde være voksede med“ angiver den det virkelige Tal af Børn af de irskfødte Indbyggere, nemlig 280,000. Dens Statistik lyder altsaa saaledes:

1. De Romersk-katholskes Antal i 1841 . . .	800,000
2. Tilvækst af 62 pCt.	500,000
3. Irskfødte Indbyggere	780,000
4. Børn af irskfødte Indbyggere.	<u>280,000</u>
Ialt	2,360,000

Disse Tal vilde være meget bedrøvelige for Katho-

*) Saa meget er nemlig Englands Befolkning vokset siden 1840.

likerne, dersom — de vare sande. Men ad 1. De 800,000 i 1840 (resp. 41) ere ingenlunde almindelig antagne, som „Dagbladet“ mener. Tallet beror paa nogle Gisninger af en Korrespondent til „the Month“ i Julinummetret 1885, hvoraf „Quat. Rev.“ har deduceret det nævnte Tal — i Modsigelse med sig selv. „Dublin Review“ beviser nu af de af „Quat. Rev.“ anførte faktiske Tal, at der i 1840 ikke kan have været flere Katholiker end 500,000, om man end vil ansætte deres Tal nok saa højt, og af disse maa i det mindste 200,000 have været Irlændere.

ad. 2. Procenterne maa ikke tages af de 500,000, men kun af de 300,000. De 200,000 Irlænderes Børn, (for saa vidt de ere blevne i Landet) regnes med under Nr. 4. Efter „Dagbl.“s og „Quat. Rev.“s Maade at regne paa, tælles de to Gange, ligesom ogsaa de 200,000 Irlændere. Der bliver altsaa kun en Tilvækst af 180,000.

ad. 3. I Følge „Quat. Rew.“ er kun 20 pCt. af Irlænderne Katholiker, altsaa mindst 150,000 Protestanter; vi maa altsaa trække dem fra, hvad „Quat. Rev.“ har glemt. Desuden maa de 200,000 Irlændere, som bleve omtalte under Nr. 1, enten her eller der stryges, for ikke at regne dem to Gange.

ad 4. Her maa igjen de 20 pCt. Protestanter regnes fra, mindst 50,000. Statistiken vil da faa et helt andet Udseende.

Katholikernes Antal i 1841 (Irlænd. iber.)	500,000
Tilvækst af 62 pCt.	180,000
Irskfødte Indbyggere (siden 1841)	430,000
Børn af de irskfødte Indbyggere.	230,000
Ialt	1,340,000
Katholikernes nuværende Antal	1,354,000
Giver et Overskud af	14,000

I Følge denne Tabel have Katholikerne ikke blot holdt Skridt med hele Befolkningen, men endogsaa vundet et lille Forspring. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Paa Grund af særlige Omstændigheder vil St. Elisabeths Understøttelsesforening afholde sit Kvartalsmøde allerede Søndag d. 1ode Maj i Stedet for, som sædvanligt den sidste Søndag i Maj.

Foreningens Bestyrelse, som maaske hyppigst har Lejlighed til at iagttage de rige Frugter af Medlemmernes standhaftige og opofrende Arbejde paa at bringe et hjærteligt Tillidsforhold til Veje mellem bedre stillede og mindre vel stillede — fattige — Katholiker, tillader sig at henlede Opmærksomheden paa et enkelt Punkt.

Det er nemlig et af Foreningens Grund-Principer, at Medlemmerne mødes 4 Gange om Aaret, for personligt at aflægge Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og deltage i Forhandlingerne om Foreningens Virksomhed, som vedkommer Alle, idet Alle paa en Maade ere afhængige af hverandre og bygge videre i gjensidig Forstaaelse af de foreliggende Opgaver. Det vil staa klart for alle Medlemmerne, at det er af stor Betydning, at man møder og forhandler personligt, samt at der ikke savnes Beretning om Medlemmernes Virksomhed, hvilket i mange Tilfælde er til Skade for vedkommende fattige Familier. *Forenings-Aanden* staaer i Fare for at hensygne, hvis ikke Alle, saa vidt det er dem muligt, møde ved Kvartalsmøderne og aflægge Beretning. Overholdelsen af Foreningens Principer ogsaa paa dette Punkt vil sikre dens Bestaaen og Blomstring til Guds Ære og til vor fattige Næstes Vel.

Rom. Den 23. f. M. henimod Kl. 7 om Morgenen fløj et Krudttaarn udenfor Porta Portese i Luften. 250,000 Kilogram Krudt og Dynamit eksploderede med et frygteligt Knald, hvorved hele Byen blev rystet og en Mængde Huse ødelagte. Ved Katastrofen bleve 264 Mennesker saarede, deriblandt 70 haardt. I den smukke St. Pauls Kirke ere 24 store og kostbare Glas-

malerier knuste og Halvdelen af Taget revet af Bygningen. Skaden i denne Kirke anslaaes til $\frac{1}{2}$ Million Lire. I St. Peters Kirken, der ligesom St. Pauls Kirken foreløbig er lukket, ere svære Jærnstænger; i de store Vinduer blevne bøjede og Glasmalerierne ovenover St. Peters Stol ødelagte. Ogsaa i Vatikanet ere en Mængde Ruder blevne knuste, blandt hvilke alle det Sixtinske Kapels. Den h. Fader læste den h. Messe i det Øjeblik Eksplotionen skete. Han var naaet til Forvandlingen og opløftede netop Kalken, da Rystelsen indtraadte, og det saa heftigt, at Kalken gled ham ud af Haanden og faldt ned paa Alteret. Den h. Fader fattede sig hurtigt og fuldendte det h. Messeoffer. I første Øjeblik troede man, at det drejede sig om et Attentat imod Vatikanet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Korsets Finding. 4. M.*) (Bededag) Monika, Enke; den h. Augustinus' Moder. — 5. Ti. (Bededag) Pius V., Pave og Bekjender. — 6. O. (Bededag) Apostelen Johannes' Martyrium (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen).
Torsdag den 7. Maj. Kristi Himmelfarts Fest. (Gudstjenesten som paa Søndagene; efter Højmessens Kl. 10 i Sct. Ansgars Kirke synges Te Deum i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af Paaskekommunionen for deres Vedkommende, som bo i Nærheden af en Kirke). — 8. F. Ærkeengelen Mikael's Aabenbarelse. — 9. L. Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer.
Søndag den 10. Maj. 6. Søndag e. Paaske.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge ere kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen holdes Bønprocession under Afsyngelsen af Litaniet til alle Helgener.

Bekjendtgørelse.

Paa **Pintse Søndag** agter den højærv. apostoliske Præfekt at meddele **Konfirmationens hl. Sakramente til Voksne**. De Troende, som endnu ikke have modtaget dette hl. Sakramente, anmodes om snarest mulig at melde sig hos Undertegnede og at deltage i de offentlige Foredrag, som afholdes i Sct. Ansgars Kirke, første Gang Søndag den 3. Maj Kl. 5 Eftermiddag.

J. Braun, Sognepræst.

Sct. Ansgars Kirke. Hver Aften i Majmaaned holdes Majandagt Kl. 8.

Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade). Hver Aften i Majmaaned noldes Majandagt i Kapellet Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Rosenkransbroderskabet og Den levende Rosenkrans. Maa- nedligt Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Søndag den 3. Maj Kl. 8 Aften. — Lys benyttes foreløbig ikke i Rosen- kransprocessionerne, og foruden Jomfruernes Kongregation deltage ingen Voksne i ovennævnte Processioner.

Rosenkransbroderskabets Direktør.

Svendeforeningen. Søndag den 3. Maj Kl. ca. 9 Foredrag af højærv. Hr. Pastor v. Gejr.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5 Maj læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Mariakongregationen for Mænd afholder paa Kristi Him- melfartsdag Fælleskommunion Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel. Om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Slutningsmøde for Kongregationen, hvortil Alle særlig indbydes.

Sct. Josefs Gilde. Mandag den 4. Maj Kl. ca. 8 $\frac{1}{2}$ (efter Maj- andagten i Sct. Ansgars Kirke) alm. Møde for alle Brødre i Lo- kalet, Bredgade 67, 2. S. o. G.

Kirkekollekten til Fordel for Hedningemissionen, som hittil fandt Sted paa Hellig tre Kongers Fest, afholdes for Fremtiden Morgen og Aften paa Kristi Himmelfarts Fest i alle Præfek- turets Kirker og Kapeller.

Unio. Søndag den 3. Maj Aften Kl. ca. 9 holdes Slutnings- møde for Vintersæsonen i Restauratør Simons Lokale (Kongens Nytorv) med Punchgilde, Taler, Sang og humoristisk Oplæsning. Alle Medlemmer bedes give Møde.

Tirsdagen den 5. Maj ugentlig Sammenkomst paa „St Thomas“ i Frederiksberg Allé.

Bestyrelsen.

Elisabethforeningens Basar. Maleriet blev vundet paa Nr. 8.

Rosenkransforeningen (1. Afdeling) Møde med Exhortation Søndag den 10. Maj Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 10. Maj efter Højmessen i Sct. Ansgars Kirke. Mødested: Bredgade 67. 2. S. o. G.

Sct. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag den 10. Maj umiddelbart efter Elisabethforeningen og i samme Lokale. Mødetid henad Kl. 12. Medlemmerne afgive Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye Adresser for det kommende Kvartal.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjølmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 19.

Søndagen den 10. Maj.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's attende Foredrag. Maria. Kirken i England. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Tyrkiet, Rom. Bekjendtgjørelser.

Pater H. Lange's 18de Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Den h. Paulus siger, at Jesus har ofret sig én Gang og saaledes ydet Guds Retfærdighed Oprejsning og fuldbyrdet vor Forløsning. Dette Offer blev fuldbyrdet paa Korset. Men hvorledes kunne vi nu tilegne os Korsofferets Fortjenester? Fra protestantisk Side svarer man os: „Ved Troen alene“. Men hvad forudsætter ikke denne Grundsætning? Vi maa stige igjennem Aarhundreders Løb op til Offeret paa Korset, vi maa levende forestille os dette Offer, som blev frembaaret for snart 19 Aarhundreder siden, for ret at kunne opvække vor Tro. I Aanden maa vi stille os hen foran Korset, kysse den døende Frelsers Fødder og opofre tilligemed ham hans Offer. Men hvem tør vel i Øjeblikket stole paa, at hans Tro er kraftig nok; og dog uden denne Tro kunne vi for Fremtiden ikke haabe at have Del i Korssets Fortjenester, ikke haabe at finde Frelse.

Det er derfor nødvendigt, at Gud kommer vor Svag-
hed til Hjælp og bringer Korsofferet i en nærmere For-
bindelse med os, at han forestiller for vore Øjne det h.
Offer paa Kalvariebjerget, dets Alter, dets Offerpræst.
Det har han ogsaa gjort, da han ved den sidste Nadvere
sagde til Apostlene: „Gjører dette til min Ihukommelse.“
Hist ved den sidste Nadvere, efter at Jesus havde velsig-
net Brødet og Vinen, rakte han sine Apostle sit Kjød
og Blod, det Ene helt adskilt fra det Andet, altsaa i
Skikkelse af et Offer, hvor Kjødet var skilt fra Blo-
det formedelst Offerpræstens Offerkniv. Den Gang har
han indstiftet Offeret, da han til sin Ihukommelse be-
falede Apostlene at gjøre, hvad han lige havde gjort.
Han befalede sine Apostle at frembære det hellige
Offer som et Minde om hans eget Offer paa Korset,
som en Fortsættelse af hans Offer.

Dette Offer, som Jesus har befalet sine Apostle at
frembære, frembæres daglig i den katholske Kirke, og
om dette Offer, vil jeg i Dag tale til Eder.

Forhen var der mellem Gud og Menneskene en stor
Afgrund: Synden. Synden havde sønderrevet det
Kjælighedsbaand, som havde forbundet Gud med Skab-
ningerne. Skulde Menneskene atter træde i Forbindelse
med Gud, skulde Kløften udfyldes, saa maatte de af-
sone den Skjændsel, som de ved Synden havde tilføjet
Gud. Soning og Bod var en Pligt, en Nødvendighed
for Menneskene. Menneskeslægten har ogsaa forstaaet
dette; thi stedse har den søgt efter en Soning, efter et
Sonofre, som kunde formilde den fortørnede Guds Vrede.
Historien vidner om, at Menneskeslægten stedse har
anstrængt sig for, at finde et Offer, som ved sin Død
kunde udlette Verdens Synder. Først har den benyttet
Dyrene i dette Øjemed. Efter at disse vare blevne
overøste med Forbandelser, bleve de opofrede. Men
forgjæves flyder Dyrenes Blod, Guddommen vil ikke
lade sig bevæge, ikke lade sig formilde. Hvorledes
skulde vel ogsaa Dyrenes Blod kunne udlette Menne-

skenes Brøde? Et Menneske maa udslette Menneskenes Synder. Saa har Menneskeslægten ofret Menneskeblod; i de babariske Folkefærds mørke Skove og i Roms herlige Templer flød der Strømme af Menneskeblod, naar man troede, at Guddommen var vred paa Menneskeslægten. Men disse Ofre syntes ikke at behage Guddommen; de vare ikke rene nok. Saa tager Menneskeslægten det, som forekom den renest; den tager det spæde Barn i Vuggen, den viser det til Guddommen og siger: „Se, o Gud, se dette uskyldige Offer; tag imod dets uskyldige Blod for vore Synder“. Men atter for-gjæves, og Hundreder og atter Hundreder af saadanne Ofre formaaede ikke at formilde Guddommen. Menneskeslægten kunde have ofret den sidste Bloddraabe i sine Aarer, den vilde dog ikke have kunnet afsone og udslette sin Brøde.

Gud besluttede da, at yde det sande Offer, som kunde udslette Menneskeslægtens Brøde. Han skal nok finde dette dyrebare, længselsfuldt attraaede Offer; I have uden Tvivl allerede gjættet, hvem dette Offer er; det er Jesus Kristus, hans enbaarne Søn. Paa den af Gud fra Evighed af fastsatte Tid stiger Guds Ord ned til denne Jord og begynder Forløsningens store Værk. En eneste Gjerning fra denne Forløser Side har kunnet fuldbyrde vor Forløsning; men Frelseren vilde fortsætte sin Virksomhed hernede i 33 Aar; thi ethvert Øjeblik af hans Liv har kun ét Maal for Øje, kun for ét Maal arbejder han, lider han: Menneskeslægtens Forløsning. Men da hans Liv hernede nærmede sig sin Afslutning, vil han i en eneste sidste Daad sammenfatte sin Kjærlighed, sin Lidelse, sit Arbejde for os, og dette skete i *det store Offer paa Korset*. En Dag kunde Menneskeslægten se paa Golgathas Højder en Døende, og denne Døende var Jesus Kristus, den levende Guds Søn. Det var dette Offer, som Menneskeslægten havde søgt efter i Løbet af 4000 Aar. Det var det virkelige Offer, overfor hvilket alle de andre kun vare

Forbilleder. Endelig havde Gud givet Menneskene Fredens Kys; han havde forsonet sig med dem. —

Men sé, hvem staar ved Foden af Korset? Hvem tager Del i det store Offer? Johannes, Maria, Magdalena og nogle andre fromme Kvinder. Er Jesus da alene død for dem? Nej, hans Offer skulde gjælde for hele Menneskeslægten. Men saa maatte Frelseren ogsaa udfinde et Middel, ved hvilket alle Tiders og alle Steders Mennesker kunde blive mindede om det. Jesus har opfundet et saadant Middel; det er *det hellige Messeoffer*.

Hvad sker der her paa Alteret? Præsten udtaler de Ord: „Dette er mit Legeme, som hengives for eder“, „Dette er mit Blod som udgydes for eder“, Alteret bliver i dette Øjeblik til et andet Kalvariebjerg, hvor det samme Offer fuldbyrdes. Den Naadens Skat, som Jesus har samlet for os paa Korsets Træ, aabnes her i det h. Messeoffer for Enhver især af os, for at vi skulle øse deraf efter Behov; derfor er Messeofret heller ikke noget andet end Korsofret, der fremstilles som nærværende for os. Paa Korset var Jesus tilstede; der er han død, der blev hans Blod adskilt fra hans Legeme. Ogsaa paa Alteret er Jesus tilstede, ikke i en Døendes Tilstand, men alligevel er hans Død her nøje fremstillet ved de adskilte Skikkelser af Brød og Vin. Jesus er tilstede her, som han fordem var tilstede paa Korset, og saaledes beder og bønfaller han for os til den himmelske Fader, ligesom han fordem har bedet og bønfallt for os paa Korset. Han fremstiller sig for sin Fader og opofrer til ham sit Legeme, sit Blod. Et sandt Offer er tilstede her. Paa Kalvariebjergtet er Jesus Ofret, ogsaa paa Alteret er han Ofret; paa Kalvariebjergtet er han virkelig død, paa Altret sindbilledliggjøres kun hans Død. Men paa Altret fornyer Jesus sin Kjærligheds Følelse overfor den himmelske Fader og sit inderlige Ønske om Menneskeslægten's Frelse. Derfor sige vi ogsaa, at paa Altret er det samme Offer tilstede, som paa Kalvariebjergtet. Man har derfor

ingen Ret til at beskyldte os for, at vi ringeagte Kors- ofret eller holde det for unødvendigt, eller at vi tilføje det noget eller ville gjøre det fuldkomnere. Vi bekjende jo, at det h. Messeoffer ikke vilde være til uden Kors- ofret, og at Messeofret kun faar sit Værd fra Korsofret, at Messeofret ikke er noget nyt Offer, men det samme Offer som Korsofret.

Paa Korset ofrede Jesus sig uden nogen Mellemand; han var der baade Offer og Offerpræst. I den hellige Messe ofrer han sig ved Præstens Hænder, og dog vedbliver Jesus ogsaa i Messen at være den eneste Offerpræst, som ved Præstens Hænder paa en usynlig Maade opofrer sig til den himmelske Fader. Thi hvem udtaler vel Konsekrationsordene i den h. Messe? er det maaske Præsten? Mennesket? Ja, men i denne Præst er paa en vis Maade skjult en usynlig Præst: Jesus Kristus.

Det er af Kjærlighed til os, at Jesus saaledes vil lade sig opofre ved en Skabnings Hænder. Naar I indfinde eder her i Kirken, for at overvære det h. Messeoffer, høre I saa Frelserens Stemme lyde i eders Øren, som I nu hører min Stemme? Nej! Han, som fordem gjorde de Stumme talende, han vilde her gjøre sig saa lille, saa uanselig, for at gjøre os Adgangen til ham desto lettere. Have I set ham, naar han træder frem af sit Tabernakel for at lægge sig paa eders Tunge? Han, som sætter hele Verden i Bevægelse, har af Kjærlighed til os ikke villet tillade sig et eneste Skridt uden et Menneskes, Præstens, Bistand. Han siger til et Menneske: „Vil du laane mig Kraften i din Arm og i dine Fødder, for at fornye Ofret paa Kalvariebjærget?“ Og naar dette Menneske har givet sit Samtykke, siger han til ham: „*Tu es sacerdos in aeternum*, Du er Præst evindeligt!“ Han iklæder ham sin egen Fuldmagt. Præsten udtaler kun et eneste Ord, og Jesus stiger ned paa Altret. O sandelig, Præstens Ord er mægtigere, end Moses' Ord, som nedkaldte Manna fra Himmelen; thi

det giver os det evige Manna, som skjænker os det evige Liv. Det er mægtigere, end Josue Ord, som standse Solen i dens Løb; thi det standser Retfærdighedens Sol, for til evig Tid at lade den skinne paa vor Jord. Men skulle vi Præster dybt ydmyge os for Gud, den Almægtige, og tilbede ham i den dybeste Andagt, saa skulle ogsaa I gjøre det. I skulle ydmyge eder for den i Altrets allerhelligste Sakramente skjulte Gud og tusinde Gange takke ham for, at han har skjænket Mennesker en saadan Magt til Frelse for Verden.

Den h. Messe var allerede bleven forudforkyndt af *Profeterne*. Malakias siger: „Jeg har intet Velbehag mere i eders Ofre; men fra Solens Opgang indtil dens Nedgang skal der alle Vegne ofres til mig et rent Offer, og mit Navn skal blive stort iblandt Folkene“. Hvilket Offer er vel dette rene Offer, som skal frembæres *til alle Tider* og *paa alle Steder*? Det kan ikke være noget andet Offer, end den nye Pagts Offer: *Det hellige Messeoffer*. Thi det kan ikke være Ofret paa Kalvariebjerget, eftersom det jo ikke blev frembaaret alle Vegne. Men Profeten vilde hentyde til det Offer, som udgjør ét Offer med Korsofret, til Messeofret, som frembæres alle Vegne. Hvorhen vore Missionærer end komme i Verden, saa drage de først Omsorg for at oprejse et Alter og at frembære det hellige Offer. Det guddommelige Lams Blod flyder alle Vegne og til alle Tider; Ofret bliver aldrig afbrudt. Naar Solen gaar ned hos os og Ofret ophører, saa staar den op i andre Verdensdele, og Ofret begynder der, og paa denne Maade fortsættes Ofret, ligesom Solen fortsætter sit Løb. Hvert Øjeblik bestænkes Verden med Jesu Kristi kostbare Blod, som raaber til Himlen om Naade og Barmhøjertighed for den syndige Menneskeslægt. Og det er ogsaa saare nødvendigt.

Hvorledes tynde ikke vore Synder i Guds Vægt-skaal! Hvor ofte vilde Gud ikke have opløftet sin Retfærdigheds Arm, dersom Kristi dyrebare Blod ikke

havde været tilstede for at raabe om Tilgivelse og Naade for os! Daglig raaber Jesus fra sit Kalvariebjerg, Altret, som han fordem raabte fra Korset: „*Pater, ignosce illis*, Fader, tilgiv dem; de krænke dig, men se mit Blod, som jeg har udgydt for dem.“ Ja sandelig, ere vi trods alle vore Misgjerninger, trods alle de Misgjerninger, som Nationerne begaa, endnu ikke blevne ramte af Guds skrækkelige Sraffedomme, saa kunne vi takke herfor det h. Messeoffers forsonende Kraft!

Stedse, indtil Tidernes Ende, vil dette Offer vedvare. Altret i den katholske Kirke vil aldrig blive ødelagt; thi Gud har oprejst det og bygget det paa et urokkeligt Fundament. Forfølgelser have ofte søgt at omstyrte det, Vildfarelser og Vranglærdomme have søgt at afskaffe Ofret; men det har sejrrikt modstaaet alle Angreb. Det samme vil ske for Fremtiden. Ødelægger man vore Altre i en By, oprejse vi dem i en anden; og banlyser man os fra Jordens Overflade, saa stige vi, som de første Tidens Kristne, ned i Jordens Indre, for der at frembære det hellige Messeoffer; og naar man berøver os vore Altre, saa vil Martyrernes Bryst, ligesom i hine Forfølgelsens Tider, tjene os til Alter; men Kristi Blod vil aldrig ophøre med at rinde, saa længe Jorden vedbliver at bestaa!

Men hvorledes skulle vi nu overvære det hellige Messeoffer? Naar Jesus stiger ned paa vore Altre for at fortsætte sit Offer, og naar han gjør dette af Kjærlighed til os, saa er det ogsaa vor Pligt, ikke at forsømme denne Frelser, vor Gud. Vi skulle forlade vort Arbejde, maaske vor Lediggang, for at frembære for ham vor Hylding og Tilbedelse. Ja sandelig, det er en Pligt, en hellig Pligt at bivaane det hellige Messeoffer; vort Hjærte siger os det.

Hvad skulle vi foretage os, medens det h. Messeoffer bliver frembaaret? Først skulle vi forene os med Præsten, naar han i Begyndelsen bekjender sine Synder. Dybt nedbøjet beder han der ved Foden af Al-

tret om Tilgivelse; det samme skulle I gjøre. Efter at have korteligen ransaget eders Samvittighed, skulle I bede Gud om Tilgivelse. — Naar Ofringens Øjeblik er kommet, i hvilket Præsten ofrer Brød og Vin, saa skulle I opofre eder selv til Gud og bede ham om, at han ville forvandle eders Hjærte og eders Aand, ligesom han forvandler Brød og Vin til sit helligste Legeme og kostbareste Blod. I skulle bede ham om, at han ville ligesom guddommeliggjøre dette eders Hjærte, denne eders Aand, at han ville løsrive eder fra det Jordske, det Menneskelige, og skjænke eder himmelske Tanker og Begjæringer. — Er Forvandlingens Øjeblik saa kommet, opvækker da Troen i eder. Englene omgive Altret, hvor Gud om faa Øjeblikke vil stige ned. Præsten udtaler Konsekrations-Ordene, og Jesus er tilstede paa Altret og opofrer sig til sin himmelske Fader. O, mine kjære Kristne, giver vel Agt paa dette! Have I en urokkelig Tro paa denne ophøjede Hemmelighed? Glemmer ikke, hvad Jesus har sagt ved den sidste Nadvere, og det vil gjenoplive eders Tro. Naar I saaledes knæle foran Jesus, skulle I tilbedende fordybe eder i denne Hemmelighed. I skulle takke den i Sakramentet skjulte Frelser for hans Velgjerninger. Der gives Dage, hvor I haandgribeligere end ellers føle Guds Velgjerninger, og med den inderligste Taknemlighed udraabe I: „*Quid retribuam Domino . . .* Hvormød skal jeg gjengjælde Herren for alt, hvad han har gjort imod mig?“ Nuvel, eders Takoffer lader sig finde med Lethed. I kunne ikke frembære for Gud noget skjønnere, velbehageligere, værdifuldere Offer end hans egen Søn i det højhellige Messeoffer. Takke I ham saaledes, saa skjænker han eder endnu rigeligere sin Naade; thi kun til dem, som takke ham af ganske Hjærte, skjænker han sin Naade og Velsignelse i rigeste Fylde. Ja, beder om endnu større Naadegaver. Beder for eders Familie, for eders Venner; beder med den inderligste Tillid, thi eders Bøn er her almægtig,

og Gud vil ikke nægte eder noget, saafremt det da ikke er til Skade for eders Sjæl. Lader paa denne Maade eders Bønner og Begjæringer opstige gjennem Jesu Hjærte til Gud. Jesu guddommelige Blod stiger med eders Bønner op til Gud og opnaar hos ham det, som I have Behov. Ville I opnaa Bønhørelse, skulle I paa denne Maade under det h. Messeoffers Frembærelse opofre til Gud hans enbaarne Søns Blod.

Men heraf fremgaar ogsaa, at vi med den inderligste Andagt og med samlede Tanker skulle bivaane det h. Messeoffer; dette Offer, som er det samme, som det Offer, der forud blev frembaaret paa Kalvariebjærget. I skulle opføre eder her, som Johannes og Magdalena ved Foden af Korset. Paa Altret er den samme Jesus tilstede, som forud hang paa Korset; paa Altret opofrer han sig, som han forud opofrede sig paa Korset; I befinde eder her overfor den samme Frelser, som endnu paa Korset rettede sit sidste Blik paa Menneskeslægten, der var repræsenteret af den h. Johannes. Overvære I paa denne Maade det h. Messeoffer, saa vil det ikke mere staa for eder som en tom Ceremonie, men som den værdigste og mest op-højede Maade, paa hvilken I kunne frembære for Gud eders Hylding og Tilbedelse, og det hellige Offer vil blive for eder en udtømmelig Kilde til Naade og Vel-signelse.

María.

Rene Himmeldronning,
Jomfru sød og mild,
kom til Hjælp mig arme,
som er faren vild!

Alt i mange Dage
 bønligt søgte jeg
 efter Vej til Hjemmet,
 ak, men fandt den ej!

Fuld af Haab jeg fulgte
 før en Lygtemand;
 fandt ikkun for Lyset
 Hængedynd og Sand.

Nu mit Mod er stækket,
 Foden er saa mat;
 ræk Din Haand, Maria,
 mig i Tvivlens Nat;

Blot et Glimt af Lyset
 fra Din høje Bo,
 lindre kan min Smerte,
 styrke kan min Tro!

Nedtrykt, angst, en Synder,
 flyr jeg til Din Favn.
 Giv, Gudsmoder kær, mig
 Barneret og Navn!

Sikkert naar Din Trone
 da min første Bøn:
 Bed, o søde Moder,
 for mig hos Din Søn!

x.

Den katholske Kirke i England.

Af sr.

(Fortsat.)

2) Vi kunne ikke nægte, at Kirken har store Tab at beklage*), og de af „Dagbl.“ og „Quat. Rev.“ anførte Kla-

*) Hvorledes disse Tab ere blevne erstattede, og det endogsaa over-

ger af Mr. Bampfield ere kun alt for begrundede. Men — det maa ikke glemmes — disse Tab ere for største Delen af ældre Dato, fra den Tid, da Præstemanglen og Manglen paa Skoler og Kirker gjorde det umuligt at drage Omsorg for Katholikerne og tilfredsstille deres religiøse Tarv; selv de Ivrige kunde ikke finde Plads i de faa smaa Kirker, de Lunkne glemte snart, at de vare Katholiker, og katholske Børn af fattige Forældre kunde i Følge de skjændige Skolelove *), som herskede indtil 1847, ikke faa Skoleundervisning, uden at deres Tro maatte lide Skibbrud. Men siden 1847 have de katholske Skoler taget et ganske overordentligt Opsving. For kun at bringe to Eksempler, saa har efter „the Month“ i Kardinal *Mannings* Diöces Børnenes Antal i Kirke-Skolerne i de sidste 25 Aar tiltaget fra 11,000 til 22,000, d. v. s. 100 pCt. i 25 Aar, medens

flødigt, som Tabellen viser, se nedenfor, hvor der er Tale om Konversionerne.

*) I Følge en Lov fra 1604 hævdedes til Trods for alle Indsigelser og Andragen'er, at Læreren skulde høre til Højkirken, og at Børn af Anderledestroende, som besøgte Skolen, skulde lære den højkirkelige Katekisme og bivaane den højkirkelige Gudstjeneste. Skolevæsenet stod overhovedet indtil 1843 paa et uhyre lavt Trin og hævdede sig kun meget langsomt, takket være den Stivnakkethed, hvormed de Højkirkelige, med Gejstligheden og Aristokratiet i Spidsen, modsatte sig Almuens Oplysning. De udgik fra den Forudsætning, at det var en politisk Fejl at undervise Børn af fattige Forældre; Oplysning tjente kun til at gjøre de Fattige utilfredse med deres Kaar; Fattigdom var utaaelig, naar den ikke forenedes med Uvidenhed. Den berømte Statsmand Brougham kunde i 1839 udslynge de bitre Haansord mod Parlamentet, at medens det havde bevilget 70,000 Lst. til Dronningens Stalde, havde det kun tilstaaet 30,000 Lst. til Skolerne med to Stemmers Majoritet. Aaret 1842 bragte gyselige Afsløringer for Dagen angaaende Børnenes Opdragelse, hvoraf jeg skal anføre, at af de 3,180,000 Børn, som skulde nyde Skoleundervisning, kun 845,000 nød en meget tarvelig Undervisning. De Lovforslag, som den Gang blev gjorte, for at bøde paa de bestaaende Misbrug, vare af den Art, at Katholikerne erklærede, at de under de givne Betingelser ikke kunde sætte deres Børn i Skole. Først i 1847 opnaaedes der Religionsfrihed i Skolen, og fra den Tid have Katholikerne med Held optaget Konkurrencen med Statsskolerne.

Landets Befolkning kun har tiltaget 62 pCt. i 50 Aar. I Bispedømmet Liverpool vare de 48,455 Skolebørn i 1875 stegne til 62,881 i 1889. I hele England er efter „Dubl. Rev.“ Skolebørnenes Antal fra 24,000 i 1850 steget til 280,000 i 1888, d. e. næsten 1109 pCt. i 38 Aar.

Lignende Resultater opnaas ved de mange ny Kirker, som bygges hele Landet over. Derved ere Katholikerne satte i Stand til at efterkomme deres Pligter, og Erfaringen viser, at Kirkerne ikke bygges forgjæves. Ærkebisp *Benson* mente, at de ny Kirker manglede Sognebørn, eller at de Sognebørn, som før fyldte én Kirke, nu fyldte to halvt. „The Month“ beviser det Modsatte. Da der i Nærheden af den største Kirke i London byggedes en ny, følte det i Moderkirken i en seks Maaneders Tid; derefter var den igjen opfyldt som før, medens den ny Kirke lige fra Begyndelsen af underholdt Præsten og bestred alle de andre kirkelige Fornødenheder. Endelig er det stadig voksende Antal af Præster — om end mange Steder med overmenneskelig Anstrængelse — i Stand til at drage Omsorg for Menighederne, at forebygge nye Tab og at vinde det Tabte tilbage. Intet er i denne Retning nyttigere end Brochyrer som Mr. *Bampfilds* (*Our losses, vore Tab*) eller Biskop *Vaughan's* (*the loss of our children, Tabet af vore Børn*). „Dubl. Rev.“ siger: „Jo flere af den Slags Meddelelser, des bedre.“ De aabne Katholikernes Øjne, saa de se, hvor de have ladet det mangle paa Aarvaagenhed. Dr. *Vaughan's* Brochure f. Eks. var Grunden til, at i Løbet af næppe 2 Aar 9,430 Børn i Salford Diøceset, som stode i Fare for at miste deres Tro, bleve samlede og anbragte dels i tre Anstalter, som blev stiftede i dette Øjemed, dels i gode Familier og andre katholske Anstalter. Disse Kjendsgjæringer i Forening med Katholikernes offerviljige Anstrængelser paa alle Omraader, berettigede fuldt ud til „Dublin Rev.“s Ord, at Kilden til Tabene er stoppet for bestandig.

3) Hermed falder Lord Braye's Klager over, „at man byggede *Kirker* i Stedet for at bygge *Kirken*“ og at „én Skole“ kunde „være tilstrækkelig til at gjøre det Arbejde, man — for et Skins Skyld — havde overdraget til 12 Kollegier“, af sig selv. Dr. Benson's tilidsfulde Paastand derimod, at den katholske Kirke (han kalder den „italiensk Mission“) „har forøget Bygningerne og Anstalterne, men ikke Sjælenes Tal,“ viser sig som en ligefrem Usandhed. Men selv om det ovenfor berørte statistiske Fremskridt ikke havde fundet Sted, saa har „Bygningernes og Anstalternes“ (Klostrenes, Vajsenhusenes o. s. v.) Forøgelse bidraget overordentligt til det indre Fremskridt, den indre Konsolidation, som fra et katholsk Synspunkt er uendelig vigtigere end nok saa glimrende ydre Fremgang. Det er statistisk bevist, at Paaskekommunikanternes Antal i Westminsterdioceset hvert Aar forøges med 1000; andre Steder, som i Liverpool, er den aarlige Tilvækst endnu større, indtil 1200. Iøvrigt synes „Philaeth“ fuldstændig at have misforstaaet Lord Braye's Ord om *Kirkerne* og *Kirken*. Lord Braye er ingenlunde imod at bygge flere Kirker; han ønsker tværtimod — og mange andre Englændere, baade Præster og Lægfolk, ere af samme Mening — at man skal bygge *mange smaa* Kirker i Stedet for *faa store*. Rigtigst vilde det være at bygge baade store og smaa, alt efter Omstændighederne. Netop i England er det af stor Betydning ogsaa at bygge *store* Kirker. „Quat. Rev.“s hele Artikel gaar ud paa at bevise, at den katholske Kirke i England ingen „Position“, ingen Anseelse har. Englænderne ville som de fleste Adams-Børn have noget, som stikker i Øjnene.

4) Paafaldende er den Maade, hvorpaa „Philaeth“ omtaler Katholikernes Faatallighed i Parlamentet, Dronningens Kabinet o. s. v. Dersom det beviser noget, saa beviser det, at de engelske Protestanter endnu staa under deres gamle Fordømmes Indflydelse og ikke

behandle Katholikerne efter Retfærdighed. Mænd, som kunde udfylde de højeste Pladser lige saa godt eller bedre end deres virkelige Indehavere, er der ingen Mangel paa. Og dersom det er sandt, at den katholske Kirke endnu ikke har saa stor Indflydelse paa de højeste Samfundslag, hvad mærkeligt er der da derved? Der gjælder om den katholske Kirke endnu det samme Ord, som paa Apostlenes Tid: „*pauperes evangelizantur*, Evangeliet prædikes for de Fattige (Matth. 11, 5). For Englands Vedkommende er der iøvrigt særlige Vanskeligheder, som modarbejde den katholske Kirkes Indtrængen i de højere Kredse. Har „Philaleth“ aldrig hørt om den vidt udbredte sædelige Korruption? Har han glemt „Pall-Mall-Processen“? Har han hørt om „Campbell-Processen“? o. s. v. Ingen Steds er det vanskeligere for Kirken at bygge end paa Immoralitetens slibrige Grund. (Sluttes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. At *de franske Dominikanere* have udmærkede Talere og dygtige Theologer i deres Midte, have vi her i Hovedstaden selv erfaret i Fastetiden, da Pater *Lange* samlede en talrig Tilhørerkreds omkring Sct. Ansgars Kirkes Prædikestol og ved sine aandrige, solide og dog populære Foredrag — byggede paa et grunddigt theologisk Studium — fjærnede mange Fordomme hos vore anderledes troende Medkristne og hos mange aabnede Hjærterne for vor h. Kirkes guddommelige Sandheder. De franske Dominikanere have forøvrigt udfoldet en rig Virksomhed i Aar, idet ikke mindre end 54 Medlemmer af Ordenen have været Fastepredikanter i Aar. Fra Provinsen Toulouse ere 26 optraadte, blandt hvilke 13 i forskjellige Domkirker; fra Provinsen Paris

udsendtes 15 til forskjellige Kirker i Frankrigs Hovedstad, 8 til forskellige Domkirker og 26 til andre Kirker i Landet; 5 have holdt Fasteprædikener i Udlandet, blandt disse Pater Lange.

De korte, skitserede Udtog af Paterens Foredrag her i Hovedstaden, som Ugebladet hidtil har bragt og som naturligvis — navnlig hvad det oratoriske angaar — kun have været saare mangelfulde Gjengivelser af Hovedindholdet af hans Foredrag, ville blive afsluttede om et Par Uger, idet der nu kun er det 19de og 20de Foredrag tilbage; dette sidste, som blev holdt paa den n. Paaskedag, vil imidlertid, i Lighed med Foredraget i Koncertpalæet, blive meddelt fuldstændig her i Ugebladet efter en stenograferet Optegnelse. Som et Bevis paa, at disse Udtog ere blevne modtagne med Velvillie og Interesse kunne vi meddele vore Læsere, at der endnu hver Uge sælges c. 60 Numre til Ikke-Abonnenter, og ialt er solgt c. 900 Extranumre. Maatte de bidrage til Naade og Velsignelse for Mange!

— Med dette Nummer af Ugebladet følger en Fortegnelse over den danske og norske *katholske Literatur*. Den under Trykken værende Bønebog, vil udkomme om en Maanedes Tid; *det ny Testament, Salmebogen og Bibelhistorien* i Løbet af Sommeren. Samtlige Bøger kunne faas elier bestilles hos *Andr. Fred. Høst & Søn* kgl. Hofboghandel, Gothersgade 49.

Tyrkiet. Forskellige Blade meddeler fra Kaldæa, at alle *Nestorianerne*, 200,000 i Tallet, tilligemed hele deres højere og lavere Gejstlighed, agte at frasige sig Nestorius' Vranglære, som de have hyldet siden Begyndelsen af det 6. Aarhundrede, og at vende tilbage til den katholske Kirke. Der har i dette Øjemed allerede i længere Tid været ført Forhandlinger med Rom.

Rom. Kardinal *Paulus Melchers*, forh. Ærkebiskop af Køln, fejrer i Aar, den 5te Juni, sit *50aarige Præstejubilæum*. Kardinalen var, som bekjendt, i sin Tid Biskop af Osnabrück og Provikar for de nordiske Missioner og har i denne Egenskab konsekreret Sct. Ansgars Kirke og gjentagende Gange besøgt Danmark.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Maj. 6. Søndag e. Paaske. — **11. M.** Frants af Hieronymo, Bekjender. — **12. Ti.** Nereus og Lidelsesfæller, Mart. — **13. O.** Oktavdag. — **14. To.** Oktav af Kristi Himmelfartsfest. — **15. F.** Ferialdag. — **16. L.** Vigiliefastedag. (1 Sct. Ansgars Kirke Kl. 8: Profetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener; Højmesse henved Kl. 9).
Søndag den 17. Maj. Den Helligaands Sendelse. Første Pintsedag. I Sct. Ansgars Kirke Kl. 7 stille Messe; Kl. 8 Prælat-Messe, efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles Voksne. Kl. 10^{1/2} Levitmesse.

Rosenkransforeningen (1. Afdeling) Møde med Exhortation
 Søndag den 10. Maj Kl. ca. 11^{1/2} paa Toldbodvejen 14.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 10. Maj efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke. Mødested: Bredgade 67. 2. S. o. G.

Sct. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag den 10. Maj umiddelbart efter Elisabethforeningen og i samme Lokale. Mødetid henad Kl. 12. Medlemmerne afgive Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye Adresser for det kommende Kvartal.

Sct. Ansgars Kirke. Søndag den 10. Maj Kl. 5 Eftermiddag offentlig Foredrag om Konfirmationens h. Sakrament.

Til de **sex Aloysianske Søndage**, som kunne begyndes Søndag den 10. Maj eller paa Pintsesøndag, anbefales den lille Bog: „Den h. Aloysius eller en 6 Søndages Andagt“, indb. 30 Øre. Da det i Aar, den 21. Juni, er 300 Aarsdagen for den h. Aloysius' Død og hans Jubilæum agtes fejret med stor Højtidelighed i hele Verden, er der særlig Anledning til at anbefale denne Andagtsøvelse til de Troende.

Betænkning. I Artiklen „Den katholske Kirke i England“ er i Nr. 18 følgende meningsforstyrrende Trykfejl indløben. Side 395, L. 15 f. n. „i Antal“, læs: „i Præsternes Antal.“

C. B. Lohrer i Kjøbenhavn.

31, Adelgade, 1. Sal.

Assuranceforretning.

Livsforsikring, Børneforsørgelser & Livrenter for „Janus“ i Hamborg.

Ulykkesforsikring for Overrhinske Forsikrings-Selskab i Mannheim.

Glasforsikring for „Prudentia“ i Amsterdam.

Brandforsikring for pr. Nationalforsikring-Selskabet i Stettin.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr. 20.

Søndagen den 17. Maj.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's nittende Foredrag. Et 300 Aars Jubilæum. Til den hellige Messe. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Rom. Bekjendtgjørelser.

Pater H. Lange's 19de Foredrag.

(Af en Tilhører.)

Hvorfor have I i Dag forsamlet eder saa talrigt omkring denne Prædikestol? Ere I komne for at høre Beretningen om Kristi Lidelse, den I saa ofte have hørt, den I kjende i alle dens Enkeltheder? Ja! Allerede i næsten 1900 Aar elsker Menneskeslægten at høre gjentaget atter og a ter denne Lidelseshistorie. Menneskeslægten véd ogsaa, at Jesus er død for den, uden at undgaa en eneste Smerte, en eneste Vanære. Derfor bliver Menneskeslægten heller ikke træt af at høre denne Lidelseshistorie, og ogsaa I ere af den Grund komne for at høre den. Men I ønske her ikke at høre blot et Menneske tale; I ønske ikke en Fortælling alene; men I ønske at bivaane Frelserens Lidelseshistorie, at kunne være Øjenvidner til de forskjellige Scener i denne Lidelseshistorie. Lader os da følge Frelseren

paa hans smertefulde Vandring, og glemmer ikke, medens jeg fører eder fra Station til Station paa denne Korsvej, at han, som er underkastet saa mange Smerter, lider disse Smerter for eders Skyld, paa det at eders Hjærte, opfyldt af Smerte over Synden, maa omvende sig og elske denne Frelser. —

Jesus rejser sig fra Bordet, hvor han har nydt den sidste Nadvere sammen med sine Apostle. Han gaar med dem hen i Oliehaven. Men, ankommen til Haven, vil han kun gaa videre med nogle faa. „Bliver her,“ siger han, „medens jeg gaar videre, for at bede.“ Han tager kun Petrus, Jakobus og Johannes med sig. For nylig havde han ved sin Forklarelse paa Thabor Bjærg beskyttet dem mod den Forargelse, som hans Dødskamp vilde bringe med sig. Men ogsaa fra disse tre skiller han sig, gaar et Stenkast videre og falder paa Knæ. Hans Sjæl bliver bedrøvet, hans Aasyn formørkes, hans Hoved bøjer sig dybt imod Jorden, hans Bedrøvelse er uendelig. „Min Sjæl er bedrøvet indtil Døden,“ siger han til de tre Apostle, „vaager med mig.“ Saa gaar han endnu længere bort. Ganske alene i Nattens Mørke kaster han sig atter paa Knæ, og en usigelig Smerte bemægtiger sig ham, han skjælver, han sukker, han græder. Han, som er Englenes Glæde, som aftørre de Ulykkeliges Taarer, som er Martyrernes Styrke, han er nedslaaet indtil det Yderste! Hvorfor? Han er Vidne til sine Lidelser! Han ser, han føler, han lider dem allerede. Alt er det nærværende for hans Blik. Han ser Judas, som forraader ham med et Kys; han ser Disciplene flygte; han ser sin skrækkelige Smertensvandring gennem Jerusalems Gader. Han føler, saa at sige, allerede Tornekronen paa sit Hoved, han føler Næveslagene i Ansigtet, Naglerne, som gjennembore hans Hænder og Fødder; han ser Korset, Kalvariebjerget; det er altsammen nærværende for hans Blik. Men er det da dette, som gjør ham bedrøvet? Nej! Han elsker alt dette; han ønsker

det. Han vidste jo, at han netop ved denne Bloddaab vilde løskjøre os. Noget andet er det, som foraarsager ham disse Lidelser. Jeg vover næppe at sige det; jeg frygter for, at I i eders Blødagtighed, i eders Nydelsessyge ikke ville forstaa, at det er *Synden*, som I forestille eder som noget saare ringe eller maaske endog gjøre til Gjenstand for en interessant Underholning, at det er Synden, som har bragt hele denne Lidelse over vor guddommelige Frelser.

Ja, Frelseren ser alle Aarhundreders, alle Slægtleds Synder, som allerede hvile i Glemselens Skjød, saa vel som alle de Slægtleds Synder, der endnu ville blive begaaede i Fremtiden indtil Tidernes Ende. Han ser enhver Misgjerning, ethvert Forræderi, enhver Gudsbespottelse; han ser Menneskeslægtens Fordærvelse, og han ikke blot ser alt dette, men han er ligesom bedækket med det, som med et Slags Spedalskhed. Som et ildelugtende Dynd klæbe disse Synder ved ham og knuge ham til Jorden. Hvilken Byrde maatte det ikke være for denne trefold hellige Sjæl, at skulde træde frem for sin Fader, belæst med disse utallige Synder! Vore Synder ere blevne hans Synder. Han er bleven den almindelige Synder, og i denne Tilstand fremstiller han sig for sin Fader, for at gjøre Bod for os og for at tage den forfærdelige Straf paa sig.

Den himmelske Fader ser kun paa Synden. Han vil ligesom med Foden søndertæde sin Søn, sønderknuse ham i Smerte, tilintetgjøre ham under de guddommelige Straffedommes forfærdelige Slag. Jesus er afkræftet indtil det Yderste, han beder om Forbarmelse; men Guds Haand falder tungt paa ham. Jesus rejser sig og raaber til Himlen: „Fader, er det muligt, at denne Kalk gaar mig forbi, uden at jeg drikker den?“ og atter segner han til Jorden. Fra Himlen kommer der ingen Hjælp; Himlen vedbliver at være stum overfor disse Lidelser, og der opstaar en Kamp mellem Frelserens uendelige Kjærlighed til os og hans menneske-

lige Natur, som viser enhver Lidelse tilbage. Denne Kamp er en Dødskamp, thi se: Blodsdraaber presse sig ud af hans Legeme og væde Jorden omkring ham.

O Himmel, ser du da ikke din Gud? O himmelske Fader, ser du ikke din evige Søn? Hører du ikke hans Stemme? Nej, Gud hører ikke; han hører ikke Stemmen af sin Søns Taarer og Blod. Han ser kun vore Synder. Saa stort et Onde er Synden, at Gud endog paa den grusomste Maade har straffet den paa sin enbaarne Søn. Men saa stor er ogsaa hans Kjærlighed til os, at han ikke tøver med at opofre endog sin enbaarne Søn for os. O, kommer dog Alle, kommer og ser, kaster eder paa Knæ og betragter i Maaneskinnet dette Menneske, som ligger henstrakt paa Jorden med Ansigtet i Støvet; ser, hvorledes han kæmper med Smerterne; betænk, at han er eders Gud, som frivilligt bærer Straffen for eders Synder. Han græder blodige Taarer for eders Synders Skyld. Og efterdi han lider for eders Skyld, o, saa blander da eders Taarer med hans Taarer, angrer eders Synder, viser ham eders angerfulde og sønderknuste Hjærte, som oprigtigt angrer at have krænket ham, dets Gud, dets Fader, dets Skaber.

Før sin Lidelse vil Jesus søge Kraft og Trøst hos sine Apostle. Saa stor er Venskabet Kraft, at endog den Stærkeste trænger til det. Jesus vil søge Trøst hos sine Apostle; han haaber, at de ville vaage med ham, at de ville tale sammen om deres Mesters Bedrøvelse, naar de see hans Dødskamp; han tænkte, at de vilde hjælpe ham. Men da han kom hen til dem, fandt han dem sovende. De sove, medens han vaager, lider, græder, medens Smertens blodige Sved rinder ned ad hans Legeme og farver Jorden! O Himmel, hvilken Skuffelse! Jesus bliver yderligere bedrøvet derover og siger til dem: „Kunde I ikke vaage en Time med mig? Staar op og kommer med mig, thi Timen er kommen.“ Han havde udtalt sit „*fiat*,“ — „det ske“ — og høj-

modig paataget sig, at bringe Ofret. Han gaar foran, henimod Forræderen. Denne var en af de Tolv. Hvem kan vel tolke al den Kjærlighed, Taalmodighed, Naade, som dette eneste Ord „han var en af de Tolv“ minder os om?

Denne Forræder var en Ven, overfor hvilken Jesus ingen Hemmeligheder havde, og alt havde Jesus gjort, for at omvende ham. Aftenen i Forvejen havde han kastet sig paa Knæ for Judas, for at toe hans Fødder. Han, for hvem alle Knæ skulle bøje sig, kaster sig selv paa Knæ for en Forræder! Men Judas vedbliver at være følelsesløs, uimodtagelig. Havde Judas i denne sidste Time kastet sig paa Knæ for Jesus, bekjendt sin Synd og bedet om Tilgivelse, hvilken Glæde vilde dette da ikke have været for Mesteren? Men Judas tænker paa de 30 Sølvpenge, og hans Hjærte forhærder sig endnu mere. Men Jesu Kjærlighed lader sig ikke let besejre. Maaske vide vi selv af egen Erfaring, hvorledes Guds Kjærlighed har forfulgt os, inden vi lyttede til hans Røst og fulgte den.

Efter at Jesus har gjort Alt, for at omvende denne Elendige, vil han give ham et endnu større Bevis paa sin Kjærlighed. Han indsætter Altrets allerhelligste Sakrament og han overantvorder sig til Apostlene og endog til Judas selv. Mon Judas nu omvender sig? Nej, hans Pengegriskhed gjør ham forstokket, og den første uværdige Kommunion bliver begaaet. Efter denne Kommunion gaar Judas hen til Frelserens Fjender og fuldbyrder sin Misgjerning. Han nærmer sig Frelseren, og den Elendige gjør Kjærlighedens Tegn til et Tegn paa Forræderi. Hvorledes har Frelserens Blik ikke i denne Stund rettet sig formanende paa Judas. Og Jesus, som ikke kan taale, at en eneste Sjæl gaar tabt, forsøger endnu i dette sidste Øjeblik, i hvilket Forræderen giver ham Kysset, at omvende ham. „Ven,“ siger Jesus til ham, „forraader du Menneskenes Søn ved et Kys?“ — „Ven,“ det er det Navn, som Jesus

giver den Elendige i det Øjeblik, i hvilket Judas udleverer Frelseren til Modstanderne! „Min Ven,“ dette Ord burde have blødgjort et Hjærte af Sten. Jesus har i dette Ord nedlagt Alt, hvad hans Kjærlighed, hans Barmhjørighed indgav ham. Men Judas trykker sine urene Læber paa Frelserens Kind og udleverer ham saaledes til Fjenderne. Hvor mange Aarhundreder fordres der endnu, for at udslette denne Skjændselsgjerning af Menneskeslægtens Hukommelse?!

Efter at Jesus var bleven taget til Fange, føres han hen imod Midnat til Staden. Først føres han til Annas, hvor han forhaanes med et Ørefigen. Fra Annas slæber man ham til Kaifas. Denne sønderriver sine Klæder, da han af Jesu egen Mund hører, at Jesus kalder sig Guds Søn. Man erklærer ham skyldig til Døden. Men eftersom Jøderne ikke turde henrette nogen uden den romerske Statholders Samtykke, saa maa Frelseren træde frem for Pilatus. Pilatus, som finder, at Jesus er uskyldig, sender Frelseren som Galilæer til Herodes, Statholder over Galilæa. Herodes var en afskyelig, grusom Tyran. For at tilfredsstille et elendigt Kvinde-menneske, havde han ladet den h. Johannes den Døber halshugge. For dette Udskud af Menneskeslægten skal Jesus fremstille sig. Herodes glædede sig, da han erfarede, at Jesus skulde fremstilles for ham; allerede længe havde han ønsket at se Jesus og at overvære et Vidunder. For denne udlevede Vellystning var et Vidunder en sand Lækkerbidsken. Han troede, at Jesus ikke vilde nægte en Fyrste noget. Men Jesus, som forøgede Antallet paa sine Undergjærninger til Gunst for de Fattige, gjorde ingen Undergjærning overfor denne Fyrste. Herodes skal alene se og være Vidne til Kristi underfulde Taalmodighed; han faar ikke engang Lyden af Jesu Stemme at høre. Guds Ord er for kostbart til at kastes for Svin. Herodes bliver højlig opbragt herover og fremstiller Jesus som en Nar. Han har ikke kunnet glæde sig over at blive Vidne til et

underfuldt Skuespil; til Gjengjæld vil han nu glæde sig over at være Vidne til Jesu Forhaanelse. Han hænger en Purpurklud over Frelseren og sender ham saaledes tilbage til Pilatus. Iført denne Narrekappe maa Jesus under Mængdens Haan og Latter vandre igjennem de Gader, hvor han faa Dage i Forvejen var bleven modtaget med Hosanna-Raab. Børnene, som faa Dage i Forvejen havde bestrøet Gaderne med Palmegrene til Ære for Davids Søn, forfølge ham nu; de alvorligere Mænd se med Ligegyldighed paa ham. Hvem er vel i Stand til at beskrive de Ydmygelser, som Frelseren maa taale paa denne Vandring?

I tre Aar havde Mængden fulgt ham og lyttet til hans Røst; i tre Aar havde han udgivet sig for Guds Søn; og nu bliver han fremstillet for denne Mængde som en Nar, en Daare, en Forfører. Hvilken uendelig Ydmygelse! Jesus, Guds Søn, den evige Visdom og Sandhed, bliver anset for en Forfører, for en Daare! Sandelig, en større Ydmygelse end denne lader sig ikke tænke! — Ogsaa hans Disciple og Tilhængere blive af Verden betragtede som Daarer, naar vi ikke tage Del i dens ubundne Glæder; naar vi modstaa dens Lidenskaber. O, hvilken lykkelig Daarskab, som gjør os Frelseren lig! Fatter Mod og Fortrøstning, I, som hyldede denne Daarskab! Den Dag vil komme, da de Vise, som nu forhaane eder paa Grund af denne eders Daarskab, ville komme til at staa som de sande Daarer, og vi derimod som de sande Vise!

Fra Herodes slæbes Jesus altsaa atter til Pilatus. Men Pilatus finder ingen Skyld hos ham. Saa frigiver Pilatus ham altsaa? Nej, han lader den Uskyldige hudstryge. Bødlerne gribe Jesus, rive Klæderne af ham, binde ham til en Søjle, tage Søberne og styrte sig over deres Offer. Det varer ikke længe, inden hans Legeme er sønderflaaet, Aarerne oprevne; Søjlen, Jorden, Bødlerne blive røde af Frelserens Blod, og Jesus er nu kun en eneste Vunde, et eneste blødende Saar fra Issen

og indtil Fodsaalen. O, I Nydelsessyge, I, som stedse hige efter at tilfredsstille Kjødets Lyster, vender ikke eders Øjne bort fra denne Scene! Det vilde være en hykkelsk Medlidenhed. Betragter meget mere det, som her foregaar, og siger til eder selv: „For min Skyld, for mine Synders Skyld, for at gjøre Bod for mine kjødelige Lysters Tilfredsstillelse, har Jesus lidt saaledes i sit englerene Legeme.“

Men alt er endnu ikke forbi. Jesus er under usigelige Smerter segnet til Jorden. Bødlerne rejse ham atter i Vejret. De sætte ham paa en Stol og ville nu drive Spot med ham i Anledning af det Navn, han har givet sig, nemlig „Jødernes Konge“. De flette en Krone af lange Torne og trykke den fast paa hans Hoved. Jesus skjælver over hele Legemet paa Grund af denne nye Lidelse; hans Læber blegne under denne nye Smerte; men hans Ansigt vedbliver at bevare Rolighedens Præg; intet Ord kommer over hans Læber; han er taus, som Lammet paa Slagtebænken. For at fuldende deres gusomme Spøg, give Soldaterne Jesus et Rør i Haanden, det skal forestille det kongelige Scepter, og derefter falde de haanende paa Knæ for ham og sige til ham: „Hil dig, du Jødernes Konge!“ Saa rive de ham Røret ud af Hænderne, slaa ham med det og sige spottende til ham: „Spaa os, Kristus; hvem var det, som slog dig?“ For faa Øjeblikke siden havde Jesus været til Haan og Spot for en blødagtig og med Skjændselsgjerninger bedækket Konge; nu er han en Gjenstand for de overmodige og raa Soldaters Spot. En saadan Behandlingsmaade oprører os; men lader os ikke blive altfor tidlig oprørte. Lader os være oprørte imod os selv! Ere ikke ogsaa vi Skyld i alt dette? Have ikke ogsaa vore Synder overantvordet den guddommelige Mester til disse Uhyrer?

Grunden til, at Pilatus lod Jesus hudstryge, var den, at han mente dermed at bevæge Folket til Medlidenhed. Men han blev skuffet i sine Forventninger. Næppe

havde Mængden set Jesus, førend den brøler Pilatus i Møde: „Korsfæst, korsfæst ham!“ Trods sin Fejghed bliver Pilatus tvivlraadig. „Korsfæster du ham ikke,“ raaber Mængden til ham, „saa er du ikke Kejserens Ven!“ saa hører Tvivlraadigheden op hos Pilatus. Skulde han falde i Unaade hos Kejseren?! Nej, saa hellere henrette alle Uskyldige paa Jordan! O ja, I Jøder, korsfæster denne Uskyldige hundrede Gange, om I ville; naar jeg blot bevarer min Fyrstes Gunst. — Derefter dømmer han Jesus til Døden. Tre Gange segner Jesus til Jordan under Korsets Byrde; tre Gange rejses Jesus paany i Vejret som et Lastdyr, der styrter under Vægten af den Byrde, det bærer: Slag skulle give ham Kraft! Endelig er Lidelsesvandringen til Ende. Man har naaet Toppen af Kalvariebjærget. Jesus bliver kastet om paa Korset. Langt bort drøne Hammerslagene, som jage Naglerne gjennem hans Hænder og Fødder. Korset bliver rejst i Vejret. Mellem Himmel og Jord hænger Jesus med hele sit Legemes Vægt ved de saarede Hænder og Fødder!

Nu ere Jesu Fjender tilfredse; de udstøde Sejerskrig ved Foden af Korset. Færisæerne nærme sig Korset og fryde sig over deres Ærkefjendes Smerter; haanende sige de til ham: „Du, som har frelst Andre, frels nu dig selv!“ Dog ikke nok med dem. Paa Golgatha staar ogsaa Mængden og haaner ham. Hvor smerteligt maa det ikke have været for Frelseren, at høre paa alle disse Bespottelser fra Mængdens Side; han havde jo elsket dem saa højt, gjort alt for dem, helbredet deres Sygdomme, velsignet deres Børn, mættet dem! I Stedet for at takke ham, haane og forbande de ham. Men endnu større bliver hans Smerte derved, at han forudser, at der igjennem alle Aarhundreder, indtil Tidernes Ende, vil være Mennesker til, som ikke ere mindre grusomme imod ham, end Pilati Bødler og denne hylende Mængde. Ja, han har ogsaa set os, os, hvem han har mættet med det guddommelige Brød;

han har set, hvorledes vi heller ikke have vist os taknemlige imod ham, men tværtimod have, saa at sige, korsfæstet ham paany ved vore Synder. Denne Tanke har i høj Grad bidraget til at forøge Frelserens Smerter.

Vil Jesus vende sit Blik bort fra dem, som haane ham, og rette det paa dem, som ere ham tro, saa ser han ved Foden af Korset Maria, Johannes og Magdalena. Maria, hans Moder, er opfyldt af den dybeste Smerte. Enhver Lidelse havde hun taalt sammen med sin guddommelige Søn; hun havde stadig fulgt ham paa hans Lidelsesvandring. Enhver Vunde, som man havde tilføjet Frelseren, havde hun set, og hendes Hjærte var opfyldt af den dybeste Smerte over dem. Ethvert Hammerslag, som faldt paa de frygtelige Nagler, havde hun hørt. Hendes Plads var her ved Foden af Korset; en Moder skal være hos sit lidende Barn. Men hun kjender næppe dette Barn, sin Søn, bedækket fra Issen til Fodsaalen med Vunder og Blod. O, hvorledes have disse Grusomme ikke handlet ilde med denne, den allerbedste Søn i Verden! Hvor er nu hin lykkelige Tid, da Englene sang *Gloria* ved hans Vugge; hvor ere Østens vise Konger, som ofrede til ham deres Gaver; hvor er Moderen, som følte sig saa lykkelig, da hun saa Nationerne strømme hid, for at se og høre hendes Søn? Nu hører hun kun Forbandelser og Bespottelser. Hvor er hin Kvindes Røst, som fordem priste hende som den lykkeligste blandt alle Mødre, fordi hun havde skjænket Frelseren Livet? O, hvor gjerne skulde hun ikke ønske, at kunne tage denne elskede Søn ned af Korset; at lægge hans saarede Hoved i sit Moderskjød! O, kunde hun dog i det mindste aftørre dette hellige Aasyn og kjærtegne det! Men nej! Hun maa se sin Søn lide, uden at være i Stand til at hjælpe ham. Hun maa høre ham raabe: „Jeg tørster!“ uden at kunne række ham en Draabe Vand. Hvilken skrækkelig Smerte er det ikke for en Moder at se sin Søn lide, uden at kunne staa ham bi!

Ogsaa Jesus ser til Gjengjæld sin Moders Smerter, han føler den dybeste Medlidenhed med hende. Hvilken gjensidig Kjærlighed er der ikke indeholdt i de Blikke, som Jesus og Maria vekslede med hverandre; Hvor smerteligt for disse to Hjærter, at vide, at den Uskyldige afsonede den Skyldiges Straf, at den Ene led for de Andre!

Jesus ser da op imod Himlen; hist oppe er i alt Fald hans himmelske Fader; fra ham vil han faa Hjælp og Trøst. Men nej! Sin Fader finder han ikke mere der; men ene og alene den retfærdige Dommer, som kun lader sin Retfærdighed raade. Og denne Fader i Himlen ser i Jesus ikke mere sin Søn, men kun en Synder; derfor forlader han ham, forstøder ham, lader ham føle de Fordømtes hele Straf: Forladtheden. Jesus vil gjerne taale og bære Menneskers Forladthed, ja endog deres Forbandelser; men at være forladt af Gud, at føle hans Vrede, hvor smertefuldt er ikke dette! „Min Gud, min Gud,“ saaledes udraaber han, „hvorfor har du forladt mig?“ Kort efter er Ofret fuldbyrdet, Alt er fuldragt. Jesus udstøder et højt Skrig og dør.

Nærme vi os nu dette Kors, mine kjære Kristne, trykke vi vore Læber paa disse Fødder, som ere blevne gjennemborede for vor Skyld! Lader os kaste Blikket paa ham, som hænger paa Korset, og spørge vi vort Hjærte, hvorfor har denne, som nu er død, hvorfor har han lidt? Han vil svare os: „For din Skyld; for dig har jeg lidt; for dig er jeg død; for at opnaa os Tilgivelse og Naade, O, du stakkels, forvildede Faar, som lever saa langt borte fra din Frelser. Kom og kast dig nu i hans Arme; de ere udstrakte paa Korset, for at modtage og omfavne dig.

Maatte Tillid, Kjærlighed atter drage ind i dit Hjærte, og du vil vende tilbage fra Kalvariebjerget med Angrens Tanker og Følelser, og du vil bestemme dig til at elske ham, som er død for din Skyld.

Et 300 Aars Jubilæum.

Om sex Uger bliver det 300 Aar siden, at en ung Mand paa noget over 23 Aar døde i en Klostercelle i Rom. Hele Jorden rundt, hvorsomhelst der findes en katholsk Menighed, vil man Søndagen d. 21de Juni højtideligholde hans Minde. Han maa vel have udført noget Stort i sin korte Levetid.

Ja han har. Det var det, at han gav Afkald paa alt, hvad vi anse for stort og hvad der ikke blot tilbød men ligefrem paatrængte sig ham. Som Førstefødte af et vidt forgrenet, regerende Fyrstehus og udstyret med Naturens bedste Gaver, kunde han have spillet en fremtrædende, glimrende Rolle paa Verdens Skueplads. Forsynet selv lagde en Krone — rigtignok ikke en Kongekrone, men dog en Markgrevekrone — ved hans Vugge. Mon det ikke var et Fingerpeg fra Himlen paa, at han skulde sætte den paa sit Hoved?

Nej. Guds Planer ere underfulde. Gud havde kaldt *Aloysius af Gonzaga* til noget uendeligt Større: til at forsaage al Verdens Brask og Bram og derved at blive til et lysende Exempel paa den kristelige Visdom, der med St. Paulus agter det Jordiske for Skarn for at kunne vinde det Himmelske.

Aloysius var et *Naadens Barn*. Naaden kom saa at sige Naturen i Forkjøbet. Næppe født, blev han gjenfødt ved Daabens h. Sakramente, da man mente at maatte frygte for hans Liv. Næppe havde han faaet Borgerret blandt Menneskene, førend han fik Borgerret blandt Englene, hvis Ligemand han allerede i det dødelige Legeme syntes at være. Englelig var hans Andagt: han kunde holde timelange Bønner uden at forstyrres af en nok saa kortvarig og nok saa ufrivillig Adspredelse. Englelig var hans Hjertes Renhed: han ligesom svævede hen over Jorden uden at sætte sin Fod paa den eller føle Kjødets Braad i sine Lemmer. Eng-

lelig var hans hele Livsvandel: skarpe Iagttagere og strænge Dommere kunde ikke opspore ret mange Fejl i hans Adfærd.

Ved megen Bøn og moden Overvejelse var han naaet til den Overbevisning, at Herrens Raad til den rige Yngling ogsaa gjaldt ham: Giv alt til de Fattige og følg mig efter. Men han fik ikke strax Lov til at følge dette Raad. Det kostede ham en haard Strid med hans egen Fader. Han gjennemstred den med et blødende Hjærte og udholdende Mod. Til sidst vandt han Sejr. Sex Aar levede han endnu som Ordensmand. Saa ofrede han sit Liv paa Kjærlighedens Alter, smittet af de Syge, han havde plejet. Med Takkesalmen *Te Deum* paa sine Læber udaandede han sin englelige Sjæl d. 21. Juni 1591.

Hans Omgivelser havde ikke undervurderet hans heltedige Dydsiver. Det hed sig strax, at en Helgen var død. Hans egen Moder oplevede endnu den Glæde at se sin Søns Navn optaget blandt de „Saliges“ Tal.

Den kirkelige Kunst har givet ham som Symbol eller Kjendetegn Lilien med den ranke opad stræbende Stilk, den snehvide Blomst og den liflige Duft.

Faa Helgener ere saa almindelig kjendte, som Sct. Aloysius. Der er næppe et katholsk Barn, som ikke har hørt om ham. Han har af Forsynet faaet det særlige Hverv, at være de Unges Patron og Raadgiver. Mangen en har taget sin Tiflugt til ham og er bleven beskyttet mod Ungdommens særegne Farer og Fristelser. Mangen en har paakaldt hans Forbøn og er saaledes kommen til at erkjende og betræde den Vej, ad hvilken Forsynet vilde føre ham gennem Livet til Himlen.

Til hans Ære annammer man gjerne Bodens og Alterets Sakramente paa 6 Søndage i Træk. Det er vel indlysende, at den fortsatte Bøn og Opmærksomhed paa En selv kan være et særdeles virksomt Middel til at fremme En i det Gode. Kirken anbefaler denne

Andagtsøvelse ved rigelig Afladsbevilgelse. En Vejledning dertil gives af den lille Bog: „*Den h. Aloysius eller en 6 Søndages Andagt til Ære for Ungdommens Patron og Forbilledede.*“ Pris: 30 Øre. Det vil være særdeles passende at begynde denne Andagtsøvelse næstkommende Søndag, den 17de; saa vil den slutte paa selve Jubilæumsdagen, den 21. Juni.

Nærmere Oplysninger om Helgenens Dyd og Levned findes i *Den h. Aloysius af Gonzaga* af Waser. Kbh. 1875. 25 Øre.

P. P.

Til den h. Messe.

„Hver Morgen“, fortæller Professor Hettinger, „naar Klokken lød fra det lille Kapel ved Achen-Søen, saa jeg en Baad komme fra den anden Side af Søen; en Olding med snehvide Haar roede den. Han landede og gik, idet han støttede sig til en Stok, op til Kapellet for at bivaane den h. Messe. En Aften rejste der sig en voldsom Storm, som piskede Søens Bølger til Skum; hele Natten igjennem hylede Vinden og først henad Morgenstunden lagde den sig en Smule. Ingen Baad lod sig se paa Søen. I Dag, tænkte jeg, vil den gamle Mand ikke komme. Men nej; gjennem Storm og Bølger, Taage og Regn styrer han sin lille Baad henimod Kapellet. Hans hvide Haar flagrede i Vinden; det voldte mig Ængstelse, at se denne Olding alene i Fartøjet; men hans øvede Arm overvandt alle Hindringer“.

Hvor stærk og levende maa Troen ikke have været hos denne Mand, en Tro, som fik ham til at overvinde alle Hindringer, for at kunne bivaane det h. Messeoffer! Oldingen handlede uden Tvivl rigtigt; thi Bivaanelsen af den h. Messe er den mest ophøjede Maade, paa

hvilken vi kunne yde Gud vor Lovprisning og Tilbedelse, og tillige for os en Kilde til den rigeste Naade og Vel-signelse. Hvad Solen er paa Himlen, det er i en langt mere ophøjet Forstand det h. Messeoffer paa Kirkens Himmel. Naar Tiden tillader det — og hvormange vilde ikke med Lethed se sig i Stand til at finde denne Tid, saatremt de elskede Gud lidt ivrigere og lidt mere bestræbte sig for at overvinde sig selv — burde Ingen lade nogen som helst Dag gaa hen, uden at have bivaanet det h. Messeoffer og søgt at tilegne sig Messeofrets kostbare Frugter. Denne Forening af vor Bøn med vor guddommelige Frelzers Bøn i den h. Messe er en udmærket Begyndelse af Dagen. Alt gaar langt bedre, lettere og heldigere baade for den Enkeltes og for hele Familiens Vedkommende.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I flere danske Blade kunde man for nylig læse følgende Telegram: „Til „Berl. Tageblatt“ telegraferes fra Rom, at der er opdaget store Uregelmæssigheder i Forvaltningen af Peterspengene. Sekretæren ved Forvaltningen skal fjæernes fra sin Stilling, og andre af Vatikanets højtstaaende Personligheder synes at være kompromitterede“. Det gaar med dette Telegram, som med saa mange andre lignende om vatikanske Forhold; det savner Sandheden. Alle Efterretninger om, at Vatikanet spekulerer i Børsforretninger og i den senere Tid skal have mistet betydelige Summer ved Bankfalitter, ere det rene Opspind og blive udbredte i Verden af Crispi's Blade, for at afholde de Troende fra at yde den h. Fader pekuniær Hjælp.

Rom. Fredag den 1. Maj blev Hs. kgl. Højhed Kronprinsen af Sverig-Norge modtagen i høitidelig

Audients af den h. Fader, Pave Leo XIII, ved hvilken Lejlighed der vistes den svenske Kronprins de Æresbevisninger, som blive Personer af de regerende Fyrstehuse tildel. Efter Audientsen aflagde Kronprinsen et Besøg hos Kardinal-Statssekretær Rampolla.

— Ifølge senere Meddelelser beror det paa en Fejltagelse, at Pave Leo netop frembar det hellige Messeoffer, da Krudteksplosionen fandt Sted udenfor Rom, og at han skulde have tabt Kalken. Den h. Fader var i Begreb med at staa op, da Katastrofen indtraadte; men da der intet hændte i hans Soveværelse, hvor ikke engang Ruderne knustes, kunde han i første Øjeblik ikke fatte, hvad der var sket. Først da han gik ind i de to tilstødende Værelser, af hvilke det ene er hans Haandbibliothek, saa han at Ruderne vare knuste og Møblerne væltede og ødelagte.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Maj. Den Helligaands Sendelse. Første Pintsedag. i Sct. Ansgars Kirke Kl. 7 stille Messe; Kl. 8 Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles Voksne Kl. 10¹/₂ Levitmesse. Kl. 8 Aften: Majandagt.

Mandag den 18. Maj. Anden Pintsedag (Gudstjenesten som paa de almindelige Søndage). — **19. Ti. Tredie Pintsedag.** — **20. O.** (Tamperfastedag); **21. To.;** **22. F.** (Tamperfastedag) og **23. L.** (Tamperfastedag) Oktavdage i Pintse-Ugen. **Søndag den 24. Maj. Første Søndag e. Pintse. Den allerheligste Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.**

Elisabethforeningens Systue er lukket paa den 3die Pintsedag, Tirsdag den 19. Maj.

Katholsk Afholdsforening holder Møde i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., hver **Onsdag** Aften Kl. 8—10. Enhver er velkommen. Adgangen gratis.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion paa den hh. Trefoldigheds Fest, Søndag den 24. Maj Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade).

Literatur. Til Forsvar for Sandheden. P. P. Nr. 10. **Bibelen.** I. Hvad den er. Pris 25 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 21.

Søndagen den 24. Maj.

1891.

Indhold. Pater H. Lange's sidste Foredrag. Den katholske Kirke i England. Efterretninger fra Ind- og Udland: Norge, Paris, Rom, Lybæk, Hamburg, Köln. Bekjendtgjørelser.

Pater H. Lange's sidste Foredrag.

Stenograferet af C. B., efter Duployes System.

«Kristus er opstanden, Alleluja!»

Mine Brødre!

I de to sidste Dage har Kirken haft Sorg; dens Altre vare nøgne, dens Tabernakler tomme, dens Sange vare kun Sukke og Veklager. I Dag jubler Kirken af Glæde; dens Sange ere Sejrssange og Jubelraab. Hvad er der da sket? Kristus er opstanden i Dag; han har i Dag givet Verden det uomstødelige Bevis for sin Guddom. Ofte havde han aflagt Vidnesbyrd om sin Guddom. Han lod sig ikke nøje med blot at erklære, at han var Gud, men han beviste det ogsaa ved sine Undergjerninger. I disse sidste Dage var imidlertid denne Guddom blevet underkastet en fulstændig Formørkelse. Skulde vel det Menneske, som man ser tabe pludselig hele sin Magt og Indflydelse, som man ser falde i sine

Fjenders Hænder, uden at være i Stand til at undfly dem; dette Menneske, som man ser vandre igjennem Jerusalems Gader med en Narrekappe over sine Skuldre; som man ser dø paa Korset, Slavernes Straf; som man ser død og begravet som den Sidste blandt de Dødelige; skulde dette Menneske virkelig være Gud? Var alt dette et Tegn paa Guddommelighed? Hvem kunde vel tro paa ham? Jesu Kristi Guddom fik paa denne Maade et frygteligt Stød. Man troede ikke paa ham og Fremtidens Generationer vilde endnu mindre have troet overfor den Grav, i hvilken Jesus var bleven begravet. Guddommen, som en Tidlang var bleven tildækket, som med et Slør, maatte atter bryde straalende frem. Der maatte gives Menneskene et herligt Tegn, som de ikke kunde tage Fejl af, og som tydelig og klart aabenbarede Gudommens Magt og Nærværelse. Nuvel, dette Tegn, som skulde kundgjøre for hele Verden og for alle Aarhundreder Jesu Kristi Guddom, dette Tegn er hans herlighedsfulde Opstandelse, hans Sejr over Døden; en Sejr, hvorved Gud, Guds Almagt giver sig tilkjende, og som ikke giver Plads for andre Følelser, end for Tro og Tilbedelse. — Mine Brødre, jeg føler mig lykkelig over, at vi afslutte disse Konferentser med en Fest, i Anledning af hvilken vi alle kunne glæde os i Dag; vi Alle, Katholiker og Protestanter, ere jo kun ét Hjærte og én Sjæl, naar det gjælder om at forkynde og lovprise vor opstandne Guds Herlighed og Sejr.

For at give sin Sejr over Døden større Glans og for at gjøre den mere overbevisende, havde Jesus Kristus draget Omsorg for, at den blev forud bebudet, og han havde selv forudsagt den. Mange Aarhundreder i Forvejen havde David forud forkyndt, at Messias Legeme ikke skulde se Forraadnelse i Graven og at hans Grav skulde være herlig. Jesus havde selv med tydelige og klare Ord bebudet sin Opstandelse og fremstillet den som et Tegn paa sin Guddom. En Dag sagde han til Jøderne, idet han hentydede til sit Legeme: „Øde-

lægger dette Tempel, og jeg vil opbygge det i tre Dage," En anden Gang, da han tilligemed sine Apostle vandrede op til Jerusalem, for at lide der, sagde han til dem: „Se, Menneskets Søn gaar for at blive overantvordet til sine Fjender; de skulle hudstryge og ihjelslaa ham; men paa den tredie Dag skal han atter opstaa.“ Og ved en anden Lejlighed, da Jøderne forlangte et Mirakel, sagde han til dem: „Denne forvorpne Slægt begjærer et Tegn; men der skal ikke gives den noget andet Tegn, end Profeten Jonas' Tegn. Ligesom Profeten Jonas var tre Dage i Havets Skjød, saaledes skal Menneskets Søn være tre Dage i Jordens Skjød, og paa den tredie Dag skal han opstaa.“ De ere alle tydelige og klare, bestemte, kategoriske Udtalelser, ved hvilke Jesus gjentagne Gange har bebudet, forudsagt sin Opstandelse efter tre Dages Forløb. Nuvel, mine Brødre, forstaa I, føle I det dristige, som er indeholdt i en saadan Forudsigelse? Thi er han ikke Gud, er han ikke andet, end et simpelt Menneske, saa maa han vel vide, at Døden ikke giver sine Ofre tilbage. Følgelig ved han ogsaa, at det at bebude sin Opstandelse efter tre Dages Forløb, saafremt han ikke er Gud, saafremt han ikke er i Stand til at opvække sig selv, vil være det samme som højtidelig at blive erklæret efter Fristens Udløb for en Løgner, det samme som at berede sig selv Vanære og at give sine Fjender det sikreste og letteste Middel i Hænde til at overbevise Folk om, at han var en Bedrager. En saadan Forudsigelse maa øjensynlig, naar den ikke hidrører fra Gud, som er i Stand til at opfylde den, hidrøre fra en Daare, fra en Vanvittig. Det er paa denne Spaadoms Opfyldelse, at Menneskeslægten venter, for at fælde en afgjørende og endelig Dom over ham. Øjeblikket er kommet, i hvilket Menneskeslægten enten skal kaste sig paa Knæ for at tilbede ham som sin Gud, eller evindeligt brændemærke ham som den største Bedrager.

Nuvel, hvorledes har Jesus bestaaet denne afgjørende

Prøvelse? Har han besejret Døden som en Gud? Eller har han ladet sig overvinde af den som en almindelig Dødelig? Thi, mine Brødre, det er et Særkjende for Mennesket og et Vidnesbyrd om dets Afmagt, at blive overvundet af Døden. Døden! Vi blive alle besejrede af den; Ingen undgaar dens Herredømme; overfor den gives der hverken Store eller Smaa, hverken Fattige eller Rige; hverken Svage eller Mægtige; den bøjer enhver Nakke, den stiller alle Hoveder, de ydmygeste og de mest ophøjede i det samme Vaterpas. Ligemeget hvad vi ere og hvilken Stilling vi indtage her paa Jorden, tidlig eller sildig falde vi for dens Slag, tidlig eller sildig blive vi overvundne af den. Kampen med Døden begynder, naar selve vort Liv begynder hernede. Vi kæmpe for Tilværelsen med Døden, Fod for Fod føres denne Kamp; men Dag for Dag vinder Døden Overhaand. Vi kunne kæmpe hvormeget vi vilde, vi kunne forsvare os med Fortvivlelsens Kræfter, det hjælper intet; hvad enten vi ville eller ej, gaar Døden dog en skjønne Dag af med Sejren. Og denne Dag er maaske ikke langt borte, maaske kommer den saare snart, den Dag, da Døden med Foden paa vort Lig, vil udstøde sit Sejrsskrig. Det, mine Brødre, er Menneskets Lod overfor Døden.

Nuvel, jeg ser nu efter og spørger mig selv med Uro i Sindet, om Jesus har været denne menneskelige Skjæbne underkastet. Ja, desværre! Han har vist sig som Menneske; han er bukket under for den almindelige Lov. Jeg ser ham liggende bleg, afsjælet, begravet i en Klippegrav. Ogsaa han er altsaa ligesom vi andre, ligesom de øvrige Mennesker, Gravens Overvundne. — Nuvel, — nej, nej! I tage fejl! Træd nærmere og I ville blive Vidner til Sejren i samme Øjeblik, som I mene at se ham overvunden. Det hændes undertiden i et Slag, at en dygtig General giver det Udseende af, at hans Tropper trække sig tilbage; han lader dem foretage en tilbagegaaende Bevægelse. Det er kun en

Krigslist, for at faa Fjenden til at forlade sin Stilling, og, naar Fjenden, som tror at Modparten flygter, er gaaet ud af sin befæstede Stilling for at forfølge den flygtende Fjende, lader Generalen sine Tropper pludselig vende om, de gaa atter angrebsvis tilværks og overrumple Fjenden. Paa en lignende Maade handler Jesus Kristus. Han lader som om han er bleven overvunden af Døden, han tillader, at den lægger sin Haand paa ham; han tillader, at den lægger ham i Graven. Det er kun en Krigslist, for at gjøre hans Sejr over Døden desto herligere, desto mere iøjnefaldende.

Ja mine Brødre, ser hvorledes han triumferer midt under sit tilsyneladende Nederlag. Er det maaske ikke en Sejr over Døden, at han byder over den som en Herre, og at Døden adlyder ham? Nuvel i det samme Øjeblik, i hvilket Jesus falder under Dødens Slag, byder han over den som en Herre. Os rammer Døden, uden at spørge os om Forlov. Den gjør sig ikke den Ulejlighed at spørge os, om vi ere forberedte eller ej til at tage imod den. Den kommer til sin Tid, og den kommer navnlig, uden at vi have hidkaldt den. Det er forøvrigt ogsaa godt, thi ellers vilde den aldrig komme. Men saaledes gik det ikke med Jesus. Overfor Jesus er Døden ikke en ubønhørlig Suveræn, som paanøder ham sin Villie; den er en Slave, som afventer og modtager sin Herres Ordre. Døden rammer ham, men fordi han selv vilde det. „Ingen“, siger han, „Ingen kan tage mit Liv; det er mig selv, som frivillig giver Afkald paa det.“ Døden rammer ham, men den gjør det i det Øjeblik, han selv har fastsat. Saalænge denne Time ikke har slaaet, holder Døden sig i Afstand, den vover ikke at nærme sig. Men Tiden er udløben, Timen, som han har fastsat, er kommen. Nu, o Død, kan du nærme dig; han tillader det. Læg din Haand paa ham; han giver dig Ret dertil. Slaa ham, men vide skal du, at i det du rammer ham, gjør du ikke andet, end at adlyde, som en Slave. O Død, du anerkjender ham

som din Herre, du, som ikke har nogen anden Herre end Gud. Du, som ikke adlyder Nogen, du underkaster dig her et Menneskes Ordre. O Død, hvor er da din Sejr?

I ville maaske sige: Nuvel, lad saa være, at Døden har afventet Jesu Kristi Befaling, inden den ramte ham. Men tilsidst, nu, da han har tilladt den at lægge sine Hænder paa ham, nu, da han har tilladt den at lægge ham livløs i Graven, er han dog bleven den underkastet. Døden er dog bleven Herre over det hellige Legeme og den staar nu i Begreb med at fuldføre sit Ødelæggelsesværk. Thi det er ikke blot ved at lægge Legemet i Graven, at Døden lader Mennesket føle sin Magt. Men endnu i Graven, inde i Graven, træder den, saa at sige, sit Offer med Fødder, vanærer den det, tilføjer den det Ydmygelser. Ah! dersom I ikke vare saa ømfindtlige, vilde jeg sige til eder: Flytter Gravstenene til Side, flytter disse prægtige Monumenter til Side, som dække over Levningerne af Jordens Store og Mægtige saavel som over de Ydmyge og Smaa, og ser ned under denne Sten i Graven, fælles for Alle, fælles for Store og Smaa, betragter dernede Dødens Gjerning, lægger Mærke til, hvad Døden har gjort med de Største og Mægtigste iblandt os; betragter denne Ødelæggelse lidt nøjere, alt dette afskyelige Uformelige, som end ikke har et Navn, alle disse Orme midt i denne Raaddenskab! Ser her Dødens Gjerning, ser her, hvorledes den endnu inde i Graven lader os føle sin Magt, sit Herredømme. — Nuvel, hilser ogsaa i denne Henseende Jesu Sejr over Døden! Overfor ham er Døden afmægtig og besejret! Overfor ham bliver den forvirret, den taber sin Fatning, bliver greben af Ærbødighed, saa den slet ikke kjender sig selv overfor dette Legeme, som den ikke vover at berøre. Ah! Det er vel blevet den forbudt, at tilføje det Ødelæggelsens Ydmygelser. For første Gang finder den her en Grænse, en Skranke for sit Herredømme. En Magt,

som er stærkere end den, tilraaber her Døden, som den raaber til Havets Bølger: „Hertil men ikke videre; dit Raseri maa du knuse imod denne Gravsten.“ Det er den Sejr, som David lovsang Aarhundreder i Forvejen, da han sagde til Gud: „Du vil ikke tillade, at din Salvedes Legeme skal blive et Bytte for Gravens Ødelæggelse.“ O Død, du er overvunden! Endnu en Gang: O Død, hvor er din Sejr?

Men Døden maa lide endnu flere Nederlag, og Jesus bringe endnu flere Sejre hjem. Døden plejer ikke, som I vide, at give sit Bytte tilbage, og naar den holder os fast, er det en Umulighed for os at undslippe. Siger mig, hvor er det Menneske, som, overvundet af Døden, lagt af den i Graven, en skjønne Dag har rejst sig i sin Kiste og begyndt paany en Fortvivlelsens Kamp med sin Fjende og lykkeligen har tilbageerobret Livet, som Døden havde berøvet ham? Hvor findes der et saadant Menneske?

En Dag udstødte Døden pludselig et Skrig i sin mørke Bolig; den føler sig grebet i Nakken, nedstyrtet fra Thronen, kastet til Jorden, og en Fod, en Sejerherres Fod sætter sig paa dens Bryst. Hvad er det? Det er Jesus Kristus, som pludselig har rejst sig. Den tredie Dags Morgen oprinder; Timen, som han havde fastslaaet, Øjeblikket er kommet, da han vil aabenbare sin Guddommelighed. Han gaar frem af sin Grav, han opvækker sig selv, han tager frivilligt dette Liv tilbage, som han frivilligt havde forladt. Men Døden vil ikke være den Overvundne; for enhver Pris søger den at holde fast ved sit Bytte; der opstaar en Kamp, en Kamp mellem Giganter, en skrækkelig Duel, hvis Lige aldrig forhen er bleven set, mellem Livet og Døden. Endelig er Døden overvunden, Livet har sejret, og Jesus opstaar, levende, forherliget gaar han frem af sin Grav, idet han tilraaber sin ydmygede Fjende dette Sejrsraab, denne ophøjede Ironi: „O Død, o Død, hvor er nu din Sejr?“

Nuvel! Glemmer en Stund, om I ønske det, glemmer at Jesus har gjort Undergjerninger, glemmer at Naturen adlød ham som sin Herre, at han befalede over Storm og Bølger, at de Syge bleve helbredede ved blot at røre ved hans Klæder. Glemmer de Døde, som han har kaldt tilbage til Livet, glemmer alt dette, jeg samtykker deri i dette Øjeblik. Hans Grav alene, denne tomme Grav, denne Grav, hvor de fromme Kvinder forgjæves søge ham, denne Grav fra hvilken han rejser sig saa straalende og herlig, denne Grav alene forkynder og vidner højt og tydeligt om hans Guddom. Ja, hidtil havde man været Vidne til, at Døde bleve opvakte til Livet af Levende. Gud havde skjænket en Del af sin Magt til sine Hellige; man saa dem i hans Navn byde over Døden. Man har set Profeten Elisæus udstrække sig henover et Barns Legeme, kalde det tilbage til Livet og lægge det levende i den bedrøvede Moders Skjød. Men en Død som opvækker sig selv, en Død, som tager sit eget Liv tilbage, en Død, som løsriver sig selv fra Dødens Tyranni, det havde man aldrig set, det er ikke noget menneskeligt, det er en guddommelig Gjerning. Og dersom Høvidsmanden paa Kalvariebjerget, da han hørte Jesus paa Korset udstøde et højt Raab, formedelst dette Tegn anerkjendte Jesu Kristi Guddom og erklærede: „*Vere Filius Dei erat iste*“, dette Menneske var sandelig Guds Søn;“ saa maa ogsaa vi, og det langt mere end Høvidsmanden, overfor Opstandelsens Vidunder udraabe tillige med ham: „*Vere Filius Dei erat iste*“, ja o Jesus, du er sandelig Guds Søn og Gud selv!

„Kristus er opstanden, lader os fryde os, Alleluja!“ ja, lader os fryde os, mine Brødre, thi det er ingenlunde alene for sin egen Skyld, at Jesus Kristus er opstanden i Dag, det er ikke alene for sin egen Skyld, at han besejrer Døden, men det er ogsaa for vor Skyld. Han vil lade os tage Del i sin Triumf, delagtiggjøre os i sin Sejrs Velgjerninger. Ligesom han har opvakt sig selv

saaledes vil han ogsaa opvække os. Ja, han vil opvække os; thi, som Sct. Paulus siger, han er vort Hoved, og vi ere hans Lemmer, og Lemmerne bør være der, hvor Hovedet er, Lemmerne bør tage Del i Hovedets Hæder og Herlighed. Følgelig, efterdi Jesus Kristus, vort Hoved, er opstanden, skulle ogsaa vi, hans Lemmer opstaa tillige med ham. Ja, han vil opvække os; thi han er vor Broder, han er bleven os lig; han er bleven Kjød, som vi, han er bleven Menneske, som vi, og det sømmer sig ikke, at han vil lade dette Kjød, som han har annammet og forenet med Guddommen, evindeligen blive et Bytte for Ødelæggelsen og Døden. Ja, han vil opvække os, thi han er vor Frelser, og han kan ikke være det blot halvt, han maa ikke alene raade Bod paa Sjælens Ødelæggelse, men ogsaa paa Legemets, han maa ikke alene tilintetgjøre Syndens Herredømme, men ogsaa Dødens. Skal hans Gjerning ikke være ufuldendt, skal Forløsningen ikke være ufuldkommen, maa han frelse vore Legemer, som han har frelst vore Sjæle, d. v. s. han maa gjenopvække ogsaa os.

Nuvel, ja, han vil gjenopvække os; den samme Almagt, som lod ham gaa frem af sin Grav, vil ogsaa lade os gaa frem af vor Grav. Vi skulle opstaa ligesom ham i vort eget Kjød, i vort eget Legeme; men vel at mærke, i vort forklarede, forherligede, lidelsesfri Legeme, i et Legeme, der ligner den opstandne Frelsers forherligede Legeme. O herligste Dag blandt alle Dage, paa hvilken de Afdøde i utallige Skarer skulle vaagne ved Guds Almagtsbud og, slyngende deres Gravstene til Side, rejse sig af deres Grave, for at ile Jesus i Møde, som kommer med Magt og Herlighed paa Himlens Skyer! O højtideligste Time blandt alle Timer, i hvilken Gud, som har besejret Døden, holder sit Indtog i Himlen, førende med sig i Triumf den store Hær af Opstandne! Ah! mine Brødre, vi skulle være med der, vi skulle være tilstede der, vi skulle tage Del i dette Triumftog. Vi kunne give os selv den højtideligste

Forsikring i saa Henseende, vi kunne gjentage for os selv Jobs Ord; „Jeg ved, jeg ved forvist, at min Frelser lever, og at jeg skal se ham paa den yderste Dag i dette mit Kjød forenet med min Sjæl, jeg skal skue min Frelser, skue ham med disse mine Øjne. Ah! Lad kun Døden ramme mig, lad den forvandle mig til Støv og Aske, jeg frygter den ikke, thi i mit Hjertes Dyb nærer jeg den sødste Forhaabning; jeg ved, at min Frelser lever, og at jeg medbringer i Gravens Skjød en almægtig Spire til min Opstandelse. Ja, jeg ved det, mit Kjød skal atter blomstre, det vil kun blive afmejet af Dødens Le, for paany at rejse sig en Dag ved Guds Aandepust, smykket med Herlighed og Hæder, med Udødelighed. Og I, hedengangne elskede Væsener, som jeg begræder, nu ere mine Taarer mindre bitre, thi jeg ved, at min Frelser lever, og at mine Øjne skulle gjense eder en Dag. Ja, jeg skal gjenfinde eder, jeg skal trykke eder til mit Hjærte; ved Glæden over dette nye Gjensyn glemme vi Skilsmisens Smertes, og uden Ophør synge vi Alleluja, Opstandelsens evige Alleluja!

„Kristus er opstanden, lader os fryde os, Alleluja!“
 Ja, endnu en Gang, mine Brødre, lader os fryde os og juble overfor den opstandne, levende, forherligede Frelser Jesus Kristus! Maatte vort Tro og vort Haab gjenoplives! Maaske er vor Tro, vore Forhaabninger, bleven en Smule vaklende, vi ere maaske blevne en Smule modløse overfor alt det, som foregaar rundt omkring os. Hvorledes er Jesus Kristus nu for Tiden stillet her paa Jorden, her i Verden? Han er lille, han er svag, ydmyget, han synes at være den Overvundne, ligesom den Gang han led paa den h. Langfredag. Man tror ikke mere paa ham, hans Evangelium svarer ikke mere til Tidens Fordringer, der maa andre Ting til, han behandles kun med Ringeagt og Ligegyldighed. De, som holde med ham, hans Disciple, de maa lide i vore Dage, man behøver ikke at skjule det, de sukke og

klage, og Vantroens Aand udbreder sit Herredømme alle Vegne. Vi blive ængstelige, urolige, vi ere Vidner til, at Jesus Kristus tillader alt. Man forhaaner ham, man fornægter ham, man bespøtter ham, man forfølger dem, som ere ham tro, og han siger Intet, han lader dem gjøre hvad de ville, han giver sig Udseende af at være den Overvundne, og Hovmod og Ugudelighed triumferer, og vi, vi bøje Hovedet, naar man siger til os: „Nuvel! Hvor er eders Gud? Lad ham vise sig! Lad ham forsvare sig! I se nu, at vi ere de Stærke, at han er den Overvundne!“

Mine Brødre, overfor et saadant Sprog opløfte vi vort Blik imod Himlen og vi sige: „Herre! Sover Du hist oppe? Hører Du ikke Bespøttelserne, som de ud-slynge imod dig? Herre, rejs dig og slaa dem, som haane dig!“ — Men Gud rører sig ikke, han siger ikke et eneste Ord, han tier, han vedbliver at tillade dem alt, og Hovmodet og Ugudeligheden, opmuntret ved denne Taushed og Uvirksomhed, stiger stedse højere, og Bespøttelserne blive mere og mere forvovne. Naar vi se alt dette, blive vi oprørte, forargede og vi spørge os selv med Uro i Sindet: Men hvad skal der da tilsidst blive af Religionen, hvad skal der blive af Guds Sag paa Jorden? „O I, Lidetroende!“ hvorfor frygte I, hvorfor ere I ængstelige, hvorfor forurolige I eder? Har ikke Opstandelsens Herre undervist eder om, at det er i Svaghed, i Ydmygelse, i Nederlag, at Jesus Kristus finder Begyndelsen til sin Forherligelse og Sejr? Forstaa I ikke, at det, for at han kan blive forherliget og sejre, er nødvendigt, at han stiger ned til Tilintetgjørelsens yderste Grænser, at det er nødvendigt, at han lider Nederlag og bliver overvunden? I ere ængstelige, I frygte for Gud, for Guds Sag, for hans Religion; men, hvorfor da? Bliver Jesus Kristus maaske ydmyget mere i vore Dage, end han blev ydmyget paa den h. Langfredag? end han blev ydmyget formedelst den Narrekappe, som Herodes kastede over ham og

som han maatte bære, da han vandrede igjennem Jerusalems Gader? Bliver han ydmyget mere i vore Dage, end han blev ydmyget under Hudstrygelsens Svøbeslag? under Bødlernes Bespyttelser og Ørefigen? I frygte, I ere ængstelige for Guds Skyld, for hans Sags Skyld? Hvorfor da? Ere maaske Jesu Kristi Fjender, hans nuværende Fjender, klogere, lærdere, end hans Fjender paa Langfredagen, end Farisæerne og de Skriftkloge, som stillede sig hen ved Foden af Korset, for at forhaane ham, bespottede ham? I ere ængstelige, I frygte og ere bekymrede for Gud, for hans Sag, for Religionen? I spørge om, hvorledes det skal ende? Men er da Jesus Kristus i vore Dage mere ydmyget og fuldstændigere overvunden, end han var det paa den h. Langfredag? Er han nu mere ydmyget og overvundet, end han var det, den Gang man lagde ham som Lig i Graven? Hvad er vel svagere, hvad er vel afmægtigere, end et Lig, som ligger paa Bunden af sin Grav? Dersom man i dette Øjeblik havde sagt til hans Disciple, til hans Fjender, til Tilskuerne, som overværede Dramaet paa Kalvariebjerget, dersom man havde sagt til dem: „Se I dette Menneske, dette Menneske, som dør under sine Fjenders Slag, dette ydmygede Menneske, dette overvundne Menneske, dette døde og begravede Menneske, som ligger her i sin Grav; nuvel! det er ham, som sejrer! — Ingen vilde have troet det; man vilde have spottet derover. Hvorledes kan han sejre, naar han er død, hvorledes sejre, naar han er begravet? Det er en Daarskab! Og ikke desto mindre var det Sandhed, thi tre Dage efter gaar Jesus levende, forherliget, sejrrig frem af sin Grav. Men hvorledes? Han har sejret, da han var død og laa i Graven, og nu, nu da han sidder ved Faderens Højre i Himlens Herlighed, nu ere I bekymrede for ham, nu ere I ængstelige for hans Sag? Værer ikke bekymrede, ængstes ikke! I kunne faa Jesus at se endnu mere forhaanet, endnu mere bespottet, endnu forvovnere fornægtet, end han er det for Tiden;

I kunne faa ham at se forladt af hele Verden; I kunne faa ham at se svag, afmægtig, overvunden, nedstegen indtil Ydmygelsens, Afmagtens, Nederlagets yderste Grænser; værder aldrig bekymrede, værder aldrig ængstelige for hans Skyld, thi han vil gaa af med Sejren, han vil triumfere. Hvor dyb Svaghedens, Afmagtens, Nederlagets Afgrund end maatte være, i hvilken han maatte være nedstegen, saa vil han dog atter rejse sig og gjøre sine Fjender ligesom fordem til en Fodskammel for sin Herlighed, thi Jesus Kristus, som er opstanden fra de Døde, dør ikke mere. Han levede i Gaar, han lever i Dag, han vil vedblive at leve, leve evindeligt, og snart, nærer ingen Tvivl derom, snart skulle vi synge hans Sejrssang: *Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat*; Kristus er Sejerherren, Kristus er Fyrsten, Kristus hersker, Kristus byder over hele Jorden.“ Ja, snart skulle vi synge denne Sejrssang, og vi, hans Troende, vi, som have bevaret Troskaben midt under Forfølgelserne, vi, som have tilbragt sammen med ham de onde Dage, vi, som sammen med ham have taget Del i Prøvelserne, ogsaa vi skulle en Gang triumfere med ham hisset i Evigheden! — —

Mine Brødre, det er i Dag sidste Gang, jeg henvender Ordet til eder. Jeg har fuldendt den Gjerning, som jeg havde paataget mig at udføre iblandt eder. Jeg staar nu i Begreb med at forlade eder. Men først maa jeg ønske eder til Lykke, ønske eder til Lykke, fordi I lige siden Begyndelsen af mine Konferentser ere komne saa talrige og saa opmærksomt have lyttet til mine Ord. I have saa meget større Fortjeneste deraf, som jeg mere end én Gang, tvungen dertil af mit Thema og af Sandhedens Krav, har set mig nødsaget til at tale imod og at bekæmpe Lærdomme, som ere dyrebare for eder, fordi I have modtaget dem under eders Opdragelse i Barndommens Dage. Jeg haaber, at jeg med Guds Naade aldrig har krænket eller saaret en eneste Sjæl iblandt dem, som have lyttet til mine Ord.

Skulde jeg have gjort det, var det imod min Villie og uden mit Vidende, og jeg vilde højlig beklage det. Men endskjønt jeg har respekteret Sjælene, endskjønt jeg har respekteret Personerne, har jeg dog — tvungen dertil af Sandheden, som stiller Fordringer og som ikke kjender til overdreven Skaansel, — maattet bekæmpe paa en Maade, som mere end én Gang stillede eders Taalmodighed paa Prøve, de Lærdomme, i hvilke I ere blevne opdragne; men I have ikke desto mindre dog ingenlunde forladt mig, I have ikke forladt denne Prædikestol, tværtimod, I ere vedblevne med at indfinde eder her, for at søge Oplysning, søge Sandheden. Nuvel, mine Brødre, lad mig ønske eder til Lykke i Anledning af dette eders Mod. Thi det er ingenlunde Alle og Enhver, som har Mod til at søge Oplysning, Mod til at lære Sandheden at kjende. Der gives dem, som frygte for Sandheden, som ikke vove at mødes med Sandhedens Straaler og som skjule sig, som flygte, som holde sig i ærbødig Afstand. I, mine Brødre, have ikke været som disse Mørkets Fugle, der frygte for Lyset og skjule sig for det; I ere tværtimod mødte overfor dette Lys, I ere komne for at søge Sandheden, for at høre den. Og jeg kan forsikre Eder om, at Gud er tilfreds med eder, thi Gud elsker de aabne Sjæle, de Sjæle, som have en god Villie og som med et oprigtigt Hjærte søge Sandheden.

Jeg ønsker eder altsaa til Lykke i Anledning af dette eders Mod og af den talrige og opmærksomme, trofaste Tilhørerkreds, som ikke har hørt op med at omringe denne Prædikestol; men jeg vil ogsaa takke eder. Jeg takker eder for den Velvillie, I ikke have ophørt med at vise mig, siden jeg har dvælet i eders Midte. Hvormange iblandt eder, navnlig i de sidste Dage, have ikke tilskrevet mig eller ere selv komne til mig, for at udtale deres Taknemlighed, for at takke mig for det Gode, jeg havde bevist dem, for de Lys, jeg havde meddelt dem, for at takke mig, fordi jeg

havde borttaget fra dem visse Fordomme, for at takke mig, fordi jeg havde bragt dem nærmere til Gud, lært dem at elske ham højere, at tjene ham trofastere. Jeg kan ikke sige, mine Brødre, hvor rørt jeg er over disse Beviser paa Sympati og Velvillie. Det er uden Tvivl den kostbareste Løn for det anstrængende Arbejde, jeg har underkastet mig her iblandt eder. I kunne uden Tvivl ikke berede mig en sødere Trøst, end ved at forsikre mig om, at jeg har gjort noget Godt imod én Sjæl iblandt eder. Men det er ikke blot mod én Sjæl, det er mod mange Sjæle, at jeg har gjort Godt, dersom jeg skal tro alle dem, som ere komne for at bevidne mig deres Erkjendtlighed. I ville da kunne dømmе om min Glæde, om min Taknemlighed imod Gud, fordi han har forundt mig den Lykke, at jeg har kunnet lade i det mindste én Sandhedsstraale skinne i disse Sjæle. Jeg takker eder, mine Brødre, af ganske Hjærte for eders Sympati og Velvillie og for de Beviser paa Erkjendtlighed, som I have givet mig.

Jeg vil da slutte, idet jeg giver eder et godt Raad. Jeg har tilbudt eder Sandheden; I have taget imod den, ikke fuldstændigt, den har ikke straalet i eders Sjæle i hele sin Glans, den har endnu ikke overvundet alle Hindringerne, som den møder hos eder, den har endnu ikke kunnet udrydde i eder al Uvidenheden, alle Fordommene, og følgelig er der endnu noget tilbage, som I maa gjøre. Jeg staar i Begreb med at rejse, mine Ord ville forstumme, og hvad skal der da blive af eder? Hvad skal der da blive af den Sandhed, som jeg har nedlagt som et Sædekorn i eders Aand, i eders Hjærte? Hvad agte I at gjøre med dette Sædekorn? Det er en Naade fra Gud, at han har ladet eder skimte denne Sandhed. Men denne Naade bringer ogsaa et Ansvar med sig; I skulle en Dag aflægge Regnskab for den, og følgelig maa I medvirke med den. Nuvel! Hvad skulle I da gjøre i denne Henseende? I mindes, at Jesus Kristus i Evangeliet sammenligner Guds Ord

med Sædekorn, som falde enten paa Landevejen, hvor Himlens Fugle komme og tage dem med sig; eller ogsaa falde de i en Jordbund, hvor de begynde at spire, men det varer ikke længe, førend de kvæles af Tidsler og Ukrudt, d. v. s. ifølge vor Frelzers Udsagn, af Livets Sorger og Bekymringer; og endelig falde de i en Jordbund, der giver hundrede Fold. Nuvel! mine Brødre, jeg har nedlagt i eders Sjæle Sandhedens Sædekorn. Hvad skal der blive af det? Ville I være Sjæle, som ligne den brede Landevej, hvor man har bortkastet Sandhedens gode Sæd, og hvor man tillader, at Himlens Fugle, d. v. s. Ubetydeligheder, Smaafor nøjelser, Livets Nydelser adsplitte for Vinden disse Sandhedens Sædekorn? Jeg har nedlagt Sandhedens Sæd i eders Sjæle. Ville I være hine Sjæle, i hvilke Sandheden allerede har begyndt at spire, allerede har fremskudt en Stængel, allerede har givet Løfte om Frugt, men saa lidt efter lidt kvæles af Sorgernes, Bekymringernes, Forretningernes, Syslernes, Studiernes Tidsler og Torne, med ét Ord, af alle de menneskelige, timelige, verdslige Anliggender? Eller ville I være denne gode Jordbund, i hvilke den nedlagte Sæd bærer hundrede Fold Frugt? Det er nødvendigt, mine Brødre, at I alle ere denne gode Jordbund. I tør ikke bortkaste den Sandhedens Skat, som I have modtaget. I maa opdyrke dette Sandhedens guddommelige Sædekorn, som er nedlagt i eder. Og det er derfor nødvendigt, at I vedblive med at studere, at undersøge, at læse, at overveje. I maa nøje undersøge den katholske Kirkes Lære, som jeg nu har forklaret eder i Løbet af sex Uger, dens Lærdomme, som I ikke kjende, eller om hvilke I kun have en falsk Forestilling; I se dem i et fuldstændig falsk Lys. I maa fremfor alt søge at lære Kirken at kjende. Der fordres Studium; I maa læse katholske Bøger, som forklare den katholske Kirkes Lære. Dette er den første nødvendige Betingelse for, at den Sandhedsstraale, som jeg har antændt hos eder, kan udvikle sig i eders

Hjærter. Men det er ikke nok, at I læse, at I selv studere og granske. Thi I ville vel kunne forstaa, at I under dette Studium ville støde paa mange Ting, som I ikke forstaa, som I ikke kunne forklare eder. I maa følgelig spørge En til Raads, som selv er i Stand til at forklare og løse eders Tvivl, eders Vanskeligheder. Det er nødvendigt, at I kunne tale med Nogen. Studiet alene er ikke tilstrækkeligt; Konversation maa der til. Man maa ved Hjælp af det levende Ord kunne udvikle for rette Vedkommende disse Tvivl, disse Vanskeligheder og spørge om Forklaring.

Nuvel! mine Brødre, jeg indbyder eder til at indhente disse Forklaringer hos vore Præster. De ere her netop i dette Øjemed. Deres Liv er ene og alene helliget Sjælene; de have ingen Familie at forsørge; de skulle ikke skabe sig en Stilling; ikke erhverve sig en Formue; de skulle ene og alene staa til Tjeneste for eders Sjæle. I behøve følgelig ikke at frygte for, at I skulle være dem til Forstyrrelse, til Ulejlighed. Tværtimod, I gjøre dem en Fornøjelse, I berede dem en Glæde. Taler derfor med dem ganske aabenhjærtigt som med Venner og fremlægger for dem de Tvivl og Vanskeligheder, som rejse sig i eders Sjæl, for at I maa faa Oplysning om Alt, hvad der vedrører den katholske Kirkes Lære, for at I maa bedre og bedre fatte og gribe Sandheden. Og nærer ingen Frygt; værer ikke ængstelige; en saadan Underholdning tvinger eder ikke til noget. I ere ikke forpligtede til at vende tilbage til den katholske Kirke, fordi I søge Oplysning hos og samtale med de katholske Præster. I beholde eders Frihed, og det saa meget mere, som man alene optager i den katholske Kirke Sjæle og Hjærter, som ere overbeviste, som ere forvissede om, at den er i Besiddelse af Sandheden. Følgelig, saa længe I ikke ere fuldstændig overbeviste om at se Sandheden i Katholicismen, saa længe tager man heller ikke imod eder som Katholiker, og man tænker følgelig heller ikke paa at drage eder, at

kaste eder ind i Katholicismen. Følg altsaa dette Raad, det er uundgaaelig nødvendigt for eder. Det er ikke nok, at I læse og granske selv; I maa kunne samtale med Nogen, aabne eders Hjærte for Nogen, som er i Stand til at løse eders Tvivl.

Endelig en sidste Pligt, som paahviler Alle, for at I kunne medvirke med den Naade, med det Lys, som I have modtaget, er *Bønnen*. *I maa bede*. Det er ikke nok, at I studere og granske, overveje, samtale med rette Vedkommende, som ere i Stand til at undervise eder; I maa ogsaa bede. Troen er en Naadegave, Sandheden er en Naadegave. Man maa udbede sig den hos ham, som er Kilden til alle Naadegaver, man maa bøn-falde Gud om den, man maa bede. Føjer til Studiet og Samtalen ogsaa Bønnen! Siger til Gud, ligesom den Blinde i Jeriko sagde til Jesus Kristus: „Herre, lad mig blive seende!“ Herre, jeg er ikke i Besiddelse af Sandheden; jeg véd, at jeg ikke besidder den fuldstændigt. Nuvel! Herre, jeg er beredt til at tage imod den, dersom Du vil forunde mig den. Oplys mig, o Herre, vis mig Sandheden, for at jeg kan omfavne den, eje den!“ Denne fromme Bøn, som kommer fra et Hjærte, der har en god Villie, denne Bøn fra en Sjæl, som er vel disponeret, som kun beder om at maatte se, for at hengive sig fuldstændigt til Sandheden, vil Gud ogsaa bøn-høre. Han har sagt os i den h. Skrift, at det er hans Villie, at alle Mennesker skulle komme til Sandhedens Erkjendelse. Ja, han ønsker, at I skulle eje Sandheden, men det er nødvendigt, at I ogsaa ønske og ville det; det er nødvendigt, at I tage de alvorlige og virksomme Forholdsregler, som kunne fremme denne guddommelige Villie; det er nødvendigt, at I bruge de Midler, som kunne lade eder skue denne Sandhed, hvormed Gud ønsker at gjennemtrænge eders Sjæle.

Nuvel! Maatte denne guddommelige Sandhed dog tale til Alle! Maatte I dog alle besidde den indtil Ful-

kommenhed! Det er det bedste Ønske, som jeg kan udtale for eder, idet jeg forlader eder.

Og nu, mine Brødre, lad mig til Slutning forsikre eder om, at Mindet om de faa Uger, som jeg har tilbragt i eders Midte, vil staa for mig som et af de bedste, trøstefuldeste og kjæreste Minder i mit Liv.

Den katholske Kirke i England.

Af sr.

(Sluttet.)

5. Jeg kommer nu til Konvertiternes Antal. Her maa jeg tilstaa, at jeg var som falden fra Himlen, da jeg saa den Meddelelse, at „Tallet paa de engelske Konvertiter lige fra Aarhundredets Begyndelse indtil denne Dag naar næppe 3000.“ Havde „Philaleth“ dog sagt 30,000! Thi jeg mindedes saa godt en Meddelelse fra ældre Dato, hvorefter der i Løbet af 16 Aar havde fundet 32,000 Konversioner Sted. Endnu større blev min Forbavselse, da jeg saa, at „Quat. Rev.“ endogsaa faar de 3000 nedsatte til 1900. Hvor er Sandheden? Vel vidste jeg, siden jeg har været i England, at de engelske Katholiker kun tale meget lidt om Konvertiterne, for ikke at vække Opsigt. ¹⁾ Heller ikke „Dublin Review“ giver videre Oplysning; den paaviser kun „Quat Rev.’s

¹⁾ Mærkelige ere de Ord, som den lærde Konvertit Oakeley i sin Tid skrev i „Times“: „Konvertiterne tilstrømme os i stadig stigende Mængde. Ingen foruden os kjender det overordentlig store Antal Protestanter (*the vast majority*), som slutter sig til os. Aviserne berette fra Tid til anden om nogle af de mærkværdigste Konversioner, men den store Masse af de andre kjendes kun af Gud og Gejstligheden. Jeg taler af egen Erfaring. Den mig betroede Kirke er vist en af de ubetydeligste i London . . . og dog hengaar der ikke en Uge, hvori der ikke kommer flere Anmeldelser med Bøn om at optages i Kirken.“ Se Rosenthal. *Convertitenbilder* 2det B. S. 5.

Taabelighed og Uærlighed.¹⁾ Jeg havde derfor ikke været i Stand til at give et positivt Svar paa „Philaleth“s Paastand, dersom ikke F. Morris i „the Month“ var traadt frem og havde meddelt Tal, man kan regne med og som det er mig en Fornøjelse at gjengive her. I London nord for Themsen alene var Konvertiternes Antal i de sidste 25 Aar imellem 25—30,000. I Liverpool var deres Antal i 1865, 350; i 1875, 790; i 1889, 864, det største Antal naaedes i 1887, nemlig 990; i det hele maa der vistnok regnes imellem 12—14000 siden 1865. Ogsaa fra andre Dele af Landet meddeles gunstige Resultater, saa at vi næppe gaa for vidt, naa vi anslaa Konvertiternes Antal i de sidste 25 Aar til 50,000; vi overlade til „Philaleth“ at spekulere over, hvormange der kunne have været „ligefra Aarhundredets Begyndelse.“ Men hvorledes var det da muligt, at han med „Quarterly Review“ ikke antager mere end 3000? Sagen er meget simpel. Misforstaaelsen hidrører fra en publiceret Liste over mere fremragende Konversioner, og det var kun paa Grund af dens Betydning, „Quarterly Review“ gjorde Forsøg paa at slaa de 1100 af. Men selv om de 3000 vare de eneste; selv om der kun var 1900; mon Protestanterne kunne vise os en eneste Pervertit,²⁾ som kan maale sig med en Manning, Newman, Ripon, Fullerton o. s. v.? „Philaleth“ meddeler, at „25 af Englands nuværende Præster have tidligere været romersk-katholske Præster.“ Dem unde vi Engländerne gjerne. Men kunne disse Mænd, som ikke

¹⁾ Et Eksempel! For at bevise at Konversionerne ikke have stor Betydning, nævner Quat. Rev. Navnene paa 8 konverterede Gejstlige og tilføjer, „dermed er Listen omtrent udtømt.“ Deslige har den ikke mere end 20 fremragende Lægkonvertiter. Dublin Rev. føjer, uden længe at tænke sig om, tretten fremragende Gejstlige til og 40 Navne paa Lægfolk, deriblandt en Hertug og to Hertuginder, mange Medlemmer af den høje Adel og Navne paa Literater af den største Berømmelse.

²⁾ Saaledes kaldes de, som fra Katholicismen gaa over til Protestantismen.

kunde styre deres Lidenskaber, sammenlignes med de henved Firehundrede anglikanske Præster, som ved at blive Katholiker have givet Afkald paa deres rige Indtægter og for en stor Del have helliget sig til Afholdenhedens Liv i Klostrene og i Kirkens Tjeneste? Maaske kjender „Philaleth“ den amerikanske protestantiske Biskop Browne's Klage over, at de ædleste og bedste blandt Protestanterne gaa over til Katholicismen, medens denne kun kaster Ukrudtet tilbage til dem.

Jeg vil slutte med et Par Bemærkninger om „Philaleth“'s Indledningsord, at der i Rom rejses en protestantisk Kirke efter den anden. *Kirker* er der ikke mange af, derimod en Del *Kapeller*, Bedehuse, Bedesale o. lign. i det hele 17. De fremstille et tro Billede af Protestantismen, idet næppe to tilhøre den samme Bekjendelse. En kaldes „evangelisk-waldensisk“, to tilhøre Methodisterne, to tilhøre nye Sekter, den ene hedder „Chiesa christiana libera“, den anden „Unione christiana apostolica battista“. De andre ere Nationalkirker eller Kapeller. Her passe de Ord, som Dr. Benson falskeligt siger om de katholske Kirker i England, de ere en Forøgelse af Bygninger, ikke af Sjæle. Hidtil er det kun lykkedes at pervertere faa Italienerne, og dem endda kun ved Hjælp af pekuniær Understøttelse. Det gjælder endnu fuldtud om Italienerne, ligesom om Spanierne, at de enten ere katholske, eller vantro. Konversioner til den katholske Kirke derimod ere for det meste forbundne med store materielle Ofre, og tit med det langt smertefuldere Brud med en elsket Familie; det er indlysende, at kun Overbevisningens Magt kan give En Mod til at bringe slige Ofre. Da Tallet paa de engelske Konvertiter alligevel er saa stort, saa tro vi endnu fuldt og fast paa en Fremtid for den katholske Kirke i England.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Norge. I Følge „St. Olaf“ fejredes den 15. Maj *St. Halvards* Fest paa en særegen højtidelig Maade i Norges Hovedstad. St. Halvard, der i den gamle katholske Tid var Oslo Skytspatron, og hvis Billede endnu er Kristiania Bys Vaaben, har forrige Aar faaet sig et Kapel i den paa samme Side af Akerselven som Oslo liggende Bydel. Den Helliges Fest fejredes med Prælatmesse og Lejlighedsprædiken i det nydelige smykkede Kapel, der, som man haaber, om ikke altfor lang Tid vil blive afløst af en egen Kirkebygning.

Paris. For *Retten* i St. Lever stod i disse Dage Pater *d'Andiffret*, en bekjendt Prædikant. Han havde sagt i en Prædiken: „*Undervisningen uden Religion* fører nødvendigvis til Kristendommens og hvilken som helst Tros Undergang. Den foregivne Neutralitet er Løgn og Bedrageri. Skulde mine Ord forskaffe mig den apostoliske Lykke, at sidde i Fængsel et halvt Aars Tid, saa vilde jeg bære mine Lænker med større Stolthed, end Damerne bære deres gyldne Armbaad. De sovende Katholikers fejge Ængstelighed har opmuntret Troens Fjender til deres Optræden overfor Børnens Sjæle. Naar man en Gang bliver Vidne til, at tre Biskopper, et Dusin Provster og flere Snese Præster sidde i Fængsel, fordi de, ligesom jeg her, have sagt Sandheden, saa vil Frankrig aabne Øjnene og være frelst. Jeg har lettet min Samvittighed, gjort min Pligt. Gjører I ligesaa.“ For *Retten* erklærede Pater *d'Andiffret*: „Jeg staar for højt, til at jeg skulde have haft denne eller hin Lov for Øje; jeg brændmærkede med al den Kraft, der staar til min Raadighed, *Undervisningen uden Gud*. For øvrigt gives der, Hr. Præsident, ingen Lov imod Loven. Jeg anerkjender ingen menneskelig Lov imod Guds Lov.“ Paterens kraftige Sprog gjorde et dybt Indtryk. Dommen falder

om fjorten Dage, og man er i alle katholske Kredse naturligvis meget spændt paa at se Udfaldet.

Rom. En pavelig *Encyklika* om *det sociale Spørgsmaal* vil udkomme i en nær Fremtid. Efter at have tilbagevist den socialdemokratiske Grundsætning om Fællesejendom, betoner den, at den katholske Kirkes Lærdomme ere de første og fornemste Elementer for enhver Løsning af det sociale Spørgsmaal. Den minder om Evangeliets Grundsætninger vedrørende *Broderskabet* mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne. Encyklikaen udtaler sig dernæst om *Statens Medvirkning*, om Søndags-Spørgsmaalet, Strejker, Lønnen, Arbejdstiden, Kvinders og Børns Arbejde, Sygekasser, Livsforsikring i Ulykkestilfælde og endelig om Hjælpeforeninger og Syndikater. Encyklikaen opfordrer til Slutning alle Vedkommende til at gjøre deres Pligt. I Løbet af Juni Maaned vil dette vigtige Dokuments Ordlyd muligvis blive meddelt her i Ugebladet.

Lybæk. Den 10. Maj foretog Biskoppen af Osnabrück, Dr. B. *Hoeting*, Indvielsen af en ny katholsk Kirke i Lybæk. Kl. 7 om Morgenen begyndte Kirkens og Højalterets Konsekration, hvorefter Pontifikalmessen fandt Sted, som forherligedes ved flerstemmig Sang af Sangforeningen „Cæcilia“. Senatet havde fulgt Kirkeforstanderskabets Indbydelse til at deltage i Festligheden, og var repræsenteret af en Deputation af fire Senatorer, som ledsagedes af to Raadhustjenere i Gala. Kirken, der er opført efter Arkitekt *Gyldenpfennings* (Paderborn) Plan, svarer paa en værdig Maade til den gamle kristelige Kunsts øvrige Frembringelser i Lybæk.

Mandag Morgen meddelte Biskoppen Konfirmationens h. Sakramente til 80 Konfirmander og besøgte derefter Skolen, hvor han blev højtidelig modtaget af Børnene.

Hamburg. Senatet har for nylig andraget hos Borgerskabet om 700,000 Mk. til Raadhusets Udsmykning. Borgerskabet har nu foretøbig bevilget 140,000 Mk. til 17 Broncefigurer, som skulle anbringes paa Gavlen. Blandt disse Statuer nævnes Patronerne for Hamburgs forskellige Sogne, St. Mikael, Nikolaus, Petrus, Jakobus og Georg, dernæst den tidligere Domkirkes Skytspatroninde „Hamburgs Skytspatroninde, Jomfru Maria med Kristusbarnet“ og Patronerne for Hamburgs tidligere betydeligste Klostre, St. Johannes og Marie Magdalena.

Køln. Ærkebiskoppen af Køln har ved Dekret forbudt Brugen af Kranse ved de i Kirken stedfindende Begravelser. Den overhaandtagende Pragt ved Ligbegængelser, som giver Anledning til, at en Mængde Penge bortkastes til ingen som helst Nytte for den Afdøde og selve Dødens Alvor glemmes, har uden Tvivl givet Stødet til dette Dekret, som navnlig søger at indskærpe de Troende Forbønnen for de Afdøde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Maj. Første Søndag e. Pintse. Den allerheligste Troenigheds Fest eller Trinitatis Søndag. — **25. M.** Gregor VII, Pave. — **26. Ti.** Filip Neri, Bekjender († 1591). — **27. O.** Maria Magdalene af Pazzis, Jomfru.

Torsdagen den 28. Maj. Kristi Legems Fest. (Befalet Fstedag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe. Gudstjenesten fejres som paa Højtidsdagene. I Sct. Ansgars Kirke holdes Procession før Højmessen Kl. 10; — om Aftenen Kl. 8 Festandagt med Prædiken. Hele Oktaven igjennem holdes hver Aften Kl. 8 Andagt til det allerhelligste Sakrament). — **29. F.** Augustinus af Canterbury, Bekj. og Biskop. — **30. L.** Erik Konge og Mart. (Ferdinand, Bekjender),

Søndag den 31. Maj. 2. Søndag e. Pintse. Angela, Jomfru.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion paa den hh. Trefoldigheds Fest, Søndag den 24. Maj Kl. 8 i Jesu Hjærtets Kapel (Stenosgade).

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted paa Mandag den 25. Maj Kl. 8³/₄ Aften, Bredgade 67, 2 Sal o. G.

Literatur. Til Forsvar for Sandheden. P. P. Nr. 10. **Bibelen.** I. Hvad den er. Pris 25 Øre.

Rosenkransbroderskabet og Den levende Rosenkrans. Medlemmerne bedes møde med Emblem ved den højtidelige Slutnings-Majandagt i Sct. Ansgars Kirke Søndag den 31. Maj Kl. 8 Aften. — 1ste Afd. (Jomfruernes Kongregation) deltager baade i Slutningsprocessionen den 31. Maj og i Kristi Legemsfest-Processionen paa Torsdag Kl. 10. Form.

Unio afholder fra Onsdagen den 3. Juni fra Kl. 6 og fremdeles hver Onsdag i Sommersæsonen sine ugentlige Møder paa Keglebanen; Indgang fra Bøiesgade. Programmet for Sommer-Festerne vil blive Medlemmerne tilsendt pr. Brev. 5. Juni afholdes Grundlovsfest ved en Udflugt til Charlottenlund. Mødestedet er Klampenborg Stationen Kl. 2¹/₂. Madkurve kan som sædvanlig medbringes.

Bestyrelsen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

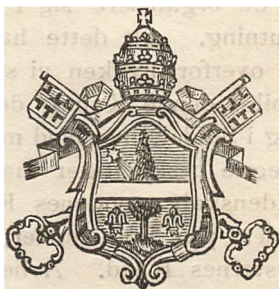
„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 22.

Søndagen den 31. Maj.

1891.

Indhold. Pavelig Rundskrivelse. Sjælens Fred. Kristi Legems Festoktaven. Efterretninger.

Hs. Hellighed Pave Leo XIII.s Rundskrivelse om Arbejder-Spørgsmaalet.

Til Vore ærværdige Brødre, alle Patriarker, Primater, Ærkebiskopper og Biskopper i den katholske Verden, som ere forenede med den Apostoliske Stol,

Leo P. P. XIII.

Ærværdige Brødre! Hilsen og Apostolisk Velsignelse!

Den Higen efter Nyt, som allerede i lang Tid hjem søger Nationerne, maatte, efter at den havde

udfoldet sine fordærlige Virkninger paa det politiske Omraade, følgerigtig ogsaa bemægtige sig det statsøkonomiske Omraade.

Det sociale Spørgsmaals Udvikling.

Mange Omstændigheder begunstigede denne Udvikling: Industrien har ved Fuldkommengjørelsen af de tekniske Hjælpemidler, og ved en ny Produktionsmaade taget et mægtigt Opsving; det gjensidige Forhold imellem den besiddende Klasse og Arbejderne er væsentlig blevet forandret; Kapitalen er ophobet i nogle Faas Hænder, medens den store Mængde bliver fattig; og derhos vokser hos Arbejderne Selvbevistheden og Følelsen af Styrke, de organisere sig i en stadig inderligere Sammenslutning. Alt dette har fremkaldt den sociale Konflikt, overfor hvilken vi staa. Hvor meget der staa paa Spil i denne Kamp, derom vidner den bange Forventning i Sindet, hvormed man ser Fremtiden i Møde. Alle Vegne beskjæftiger man sig med dette Spørgsmaal, i Videnskabsmændenes Kredse, paa fagkyndige Kongresser, paa Folkemøder, i de lovgivende Kamre og i Fyrsternes Raad. Arbejderspørgsmaalet er ligefrem traadt i Forgrunden for hele vor Tids Bevægelse. — I Betragtning af Kirkens Sag og det almindelige Vel, have Vi allerede tidligere, Ærværdige Brødre, taget Ordet, for i Rundskrivelserne om den politiske Autoritet, om Friheden, om den kristelige Stat og om andre beslægtede Gjenstande at karakterisere og tilbagevise Nutidens Vildfarelser angaaende disse Temaer. Vi ansé det af denne Grund for hensigtsmæssig, ogsaa at gjøre det i denne Skrivelse med Hensyn til Arbejderspørgsmaalet. — Rigtignok er dette Tema ogsaa i andre Skrivelser blevet berørt af Os; men nu er det Vor Agt i Overensstemmelse med Vort apostoliske Embede at udtale Os om det i hele dets Omfang. Vi ville anføre Grundsætningerne, som maa være bestem-

mende for en rigtig og billig Afgjørelse af Stridsspørgsmaalet.

**Forholdet mellem Kapital og Arbejde.
Kapitalistisk Udbygning.**

Stridsspørgsmaalet er uden Tvivl vanskeligt og fuldt af Farer; vanskeligt, fordi det i Virkeligheden ikke er nogen ringe Opgave at afmaale Ret og Pligt i det gjensidige Forhold mellem Rige og Fattige, mellem Kapital og Arbejde; og fuldt af Farer er det, fordi et agitatorisk Parti kun altfor dygtigt forstaar at vildlede Folkets Dom, for at udbrede Ophidselse og Oprørsaad blandt de utilfredse Masser. Det er imidlertid aabenbart, og det anerkjendes fra alle Sider, at der maa skaffes Hjælp til Veje, og navnlig, at en hurtig og alvorlig Hjælp er nødvendig, efterdi Utallige paa Grund af de mislige Forhold føre en i Sandhed trykkende og uværdig Tilværelse. Under Omvæltningen i det forrige Aarhundrede bleve de arbejdende Klassers gamle Lav ødelagte, ingen nye Institutioner traadte i Stedet for dem, Statsvæsenet afførte sig tilmed mere og mere den kristelige Moral og Anskuelse, og paa denne Maade skete det da, at Haandværk og Arbejde lidt efter lidt blev overantvordet i en isoleret og forsvarsløs Tilstand til rige Besidderes Hjærteløshed, og til Konkurrencens tøjlesløse Havesyge. — Den moderne Aagers Pengepekulation traadte til, for at gjøre Ondet endnu større, og selv om Kirken ogsaa gjentagende Gange har fældet Dommen over Aagervæsenet, vedbliver alligevel en umættelig Kapitalisme at drive det under en anden Maske. Produktion og Handel ere næsten blevne til et Monopol for Faa, og paa denne Maade kunde nogle faa overmaade Rige lægge et næsten slavisk Aag paa den arbejdende Stand.

Socialistisk-kommunistisk Vranglære.

For at ophæve dette Onde udbrede Socialisterne, idet de ophidsede de Fattige imod de Rige, den Paa-

stand, at enhver Privatbesiddelse maa ophøre, for at gjøre Plads for et Slags Formuefællesskab, som skulde indføres ved Hjælp af Repræsentanterne for Kommunalvæsenet og af selve Regeringerne. De mene, at de ved en saadan Overdragelse af al Ejendom fra Individerne til hele Samfundet vilde kunne ophæve alle mislige Forhold; al Formue og dennes Fordele skulde kun en Gang fordeles lige imellem Statsborgerne. Langt fra at bidrage noget til Spørgsmaalets Løsning, er dette Pogram imidlertid meget mere til Skade for selve de arbejdende Klasser; det er ogsaa saare uretfærdigt, idet det øver Vold imod de retmæssige Besiddere; det strider endelig imod den bestaaende Statsordning, ja truer Staterne med fuldstændig Opløsning.

Ejendommens Definition.

Det er nemlig frem for alt indlysende, at Arbejderen, idet han paatager sig det anstrængende Arbejde, ikke har nogen anden Hensigt, end den, at opnaa en eller anden personlig Ejendom ved Hjælp af Lønnen. I det han laaner sine Kræfter og sin Flid til en Anden, ønsker han at erhverve sig det Nødvendige til Tilfredsstillelsen af sine egne Fornødenheder; og han erhverver en sand og egentlig Ret ikke blot til Udbetalingen af Lønnen, men ogsaa til den fri Raadighed over samme. Sæt, at han ved at indskrænke sig har sammensparet sig Noget og for en Sikkerheds Skyld har anvendt det til Kjøb af et Grundstykke, saa er dette Grundstykke netop den ham tilhørende Arbejds løn, kun i en anden Form; det bliver i hans Værge og til hans Disposition, ikke mindre end den erhvervede Løn. Men netop heri bestaar aabenbart Ejendomsretten til bevægeligt og ubevægeligt Gods. Naar Socialisterne altsaa arbejde hen paa, at forvandle al Privatbesiddelse til Fællesgods, saa er det indlysende, at de derved kun gjøre de arbejdende Klassers Stilling endnu ugunstigere. I det de berøve dem Ejendoms-

retten, berøve de dem ogsaa Myndigheden til at anvende deres erhvervede Løn efter eget Godtbefindende, de berøve dem netop derved al Udsigt og Evne til at forstørre deres lille Formue, og til ved Flid at arbejde sig frem til en bedre Stilling. Men, hvad der er endnu værre, det af Socialisterne anbefalede Frelsemiddel for Samfundet strider aabenbart imod Retfærdigheden, thi Retten til at besidde privat Ejendom har Mennesket faaet af Naturen. — Her som i andre Ting fremtræder der en væsentlig Forskel mellem Mennesket og Dyret. Dyret fatter selv ingen Bestemmelse, men ledes af sin Naturs dobbelte Instinkt. Dette værner om dets Evner, det fremmer Udviklingen af dets Kræfter, det bevæger og bestemmer deres Virksomhed. Idet det ene Instinkt driver Dyret til at det opholder sig selv, tilskylder det andet Instinkt Dyret til Slægtens Forplantning. Men i begge Henseender er det henvist til det snævre Omraade, som lige er nærværende, en Grænse, udover hvilken det aldrig naar, fordi det alene beherskes af sanselige Evner og Seperatindtryk. — Ganske anderledes er Menneskets Natur. I Mennesket findes paa den ene Side Dyrets Væsen i dets Helhed og Fuldkommenhed, og han besidder saaledes ligesom Dyret Evner til sanselig Nydelse, men hans Natur gaar ikke op i en dyrisk, selv om man tænker sig denne nok saa fuldkommengjort; han hæver sig selv højt op over sit Væsens dyriske Side og gjør denne til sin Tjener. Hvad der adler Mennesket og hæver ham til denne hans særegne Værdighed, er den fornuftige Aand; denne skjænker ham den menneskelige Karakter og adskiller ham i Henseende til hele hans Væsen fra Dyret. Men netop fordi han er udrustet med Fornuft, ere de jordiske Goder ikke overladte ham blot til Afbenyttelse, som de ere overladte Dyret, men han har personlig Ejendomsret, Ejendomsret ikke blot til Ting, som gaa til Grunde ved Afbenyttelsen, men ogsaa til saadanne Ting, som vedblive at bestaa efter Afbenyttelsen.

En dybere Betragtning af Menneskets Natur lærer os dette tydeligt og klart. — Eftersom Mennesket omfatter utallige Sager med sin Tankekraft, fra de nuværende slutter sig til de kommende, og er Herre over sine Handlinger, saa raader han under den evige Lov og under Guds alvise Forsyn over sig selv efter eget frit Skjøn; det ligger derfor i hans Magt, at træffe det Valg iblandt Tingene, som han anser for det gavnligste til sit eget Vel, ikke blot for Nutidens Vedkommende, men ogsaa for Fremtidens. Heraf følger, at der maa gives Rettigheder til personlig Grundejendom; der maa kunne erhverves Rettigheder ikke alene til at besidde Jordens Frembringelser, men ogsaa til at besidde selve Grunden. Det er nemlig alene Grunden med dens Produktionskraft, som giver Mennesket sikker Udsigt til, at hans Underhold kan vedblive at bestaa, ogsaa for Fremtiden. Mennesket har stadig Fornødenheder, de skifte kun Skikkelse; ere den nærværende Dags tilfredsstillede, saa stille andre i Morgen deres Fordringer. Naturen maa overensstemmende hermed have givet Mennesket Anvisning paa en vedvarende, udtømmelig Kilde, hvor disse Fornødenheder kunne tilfredsstilles, og en saadan Kilde er alene Jorden med de Gaver, som den uophørlig yder.

Almindelig Statsomsorg overflødig.

Der er heller ingen Grund til at lægge Beslag paa den almindelige Statsomsorg. Thi Mennesket er ældre end Staten, og han var i Besiddelse af Retten til at opholde sin legemlige Tilværelse, førend der gaves en Stat. — At Gud Herren har overdraget Jorden til hele Menneskeslægten til Afbenyttelse, det staar imidlertid ikke i Vejen for Privateje. Thi Gud har ikke overladt Jorden til Samfundet i den Forstand, at Alle uden Forskjel skulde være Herrer over den, men for saa vidt som han selv ikke har anvist noget Menneske en særegen Del af den til Ejendom, tværtimod har overladt

Afgrænsningen og Fordelingen af Privatejendommen til Menneskenes Flid og til de Indretninger, som Nationerne maatte foranstalte. — For øvrigt hører Jorden ikke op med, hvorledes den end maatte være fordelt imellem de Enkelte, at tjene Samfundet, thi der gives intet Menneske, som jo ikke lever af dens Udbytte. Hvo som er uden Ejendom, han har til Gjengjæld Arbejde, og man kan sige, alle Ernæringskilder føres tilsidst tilbage enten til Jordens Bearbejdelse eller til Arbejde i en eller anden Erhvervsgren, hvis Løn kun hidrører fra Jordens Frugt og ombyttes med Jordens Frugt.

Heraf fremgaar det atter, at privat Ejendom fuldt ud er en Fordring af Naturen. Jorden yder rigtignok i stor Fylde Alt, hvad der er nødvendigt til den jordiske Tilværelses Opholdelse og Fremme; men den kan ikke yde det af sig selv, d. v. s. ikke uden at Menneskene bearbejde og dyrke den. Idet Mennesket sætter legemlig Flid og aandelig Omsorg ind paa Opdyrkelsen af Jorden, gjør han netop derved den opdyrkede Del til sin Ejendom; der paatrykkes den saa at sige Bearbejderens Stempel. Det staar altsaa fuldt ud i Overensstemmelse med Retfærdigheden, at denne Del af Jorden er hans egen, og at hans Ret til den vedbliver at være ukrænkelig.

Det ovenfor Anførtes Beviskraft er saa indlysende, at det kun kan vække Forundring at høre de modsatte Teorier fremsatte, Teorier, som forøvrigt ikke ere nye, men som allerede af Oldtiden ere blevne tilbageviste og gjendrevne. Man paastaar nemlig, at egentlig Grundejendom strider imod Retfærdigheden, og at kun Jordens eller enkelte Deles Afbenyttelse kan tilkomme de enkelte Individier; Grunden, som bærer Herrens Anlæg og Bygninger, er ikke hans Ejendom, og Marken som Bonden opdyrker som sin egen, tilhører ham ikke. Man vil ikke indse, at dette er det samme som at begaa et Rov imod det, som er erhvervet paa lovlig Maade. Hin tidligere saa øde Jordlod har dog ved

den første Opdyrkers Flid og ved hans kyndige Behandling fuldstændig forandret sin Skikkelse; fra et Vildtnis er det blevet til en frugtbar Ager, fra et redningsløst Øde til en indbringende, frugtbar Jordbund. Hvad der giver Jorden denne nye Skikkelse, det er i den Grad Et med den, at det for en stor Del er en Umulighed at skille det fra den. Og det skal ikke staa i Modstrid med al Retfærdighed, at berøve Ejeren denne Jord under Paaskud af, at der ingen Ejendom tør gives, og at overdrage til Andre det, som Opdyrkeren har fremkaldt i sit Ansigts Svød? Nej, ligesom Virkningen følger sin Aarsag, saaledes følger ogsaa Frugten af Arbejdet som en retmæssig Ejendom det Menneske, som har udført Arbejdet. Med Rette har Menneskeslægten derfor stedse fundet i Naturloven Grundlaget for Privatejendommen og for Delingen af de jordiske Goder; den har klogt ladet sig lede af den naturlige Lovs Fordring og bekymrede sig ikke om Enkeltes Indvendinger. Ved sin praktiske Anerkjendelse har den i Aarhundreders Løb saa at sige helliget Ejendomsretten som et Udflod af Verdensordenen og som en Grundbetingelse for et fredeligt Samliv. — Men Statens Love, som, saafremt de ere retfærdige, aflede deres forbindende Kraft fra Naturloven, have alle Vegne beskyttet den her omtalte Ret og omgivet den med Straffebestemmelser. Ogsaa de guddommelige Love forkynde Ejendomsretten, og det med et saadant Eftertryk, at de endog strængt forbyde Begjæringen efter fremmed Gods: „Du skal ikke begjære din Næstes Hustru, Hus, Ager, Pige, Okse, Æsel og Alt, hvad der er hans.“¹⁾

Mennesket som selskabeligt Væsen.

Betragte vi nu Mennesket som et selskabeligt Væsen, og det først og fremmest i Henseende til hans For-

¹⁾ V. Mos. 5, 21.

hold til Familien, saa viser sig endnu tydeligere denne Ret til Privatejendom. Naar denne Ret tilkommer ham i hans Egenskab af enkelt Individ, saa tilkommer den ham endnu mere af Hensyn til det huslige Samliv. — I Henseende til Valget af Stand er det overladt til Enhvers Frihed, enten at følge den guddommelige Mesters Raad og tilbringe sit Liv i Afholdenhed, eller at indtræde i Ægttestanden. Ingen menneskelig Lov kan berøve Mennesket den naturlige og oprindelige Ret til at indgaa Ægteskab; ingen kan paa nogen som helst Maade indskrænke Hovedformaalet for denne ved Guds hellige Autoritet siden Skabelsen indførte Institution. „Vorder frugtbare og mangfoldige.“²⁾ Med disse Ord blev Familien grundlagt. Familien, det huslige Samfund, er et sandt og virkeligt Samfund med alle et Samfunds Rettigheder, hvor lille dette Samfund end fremtræder; det er ældre end hvilket som helst andet Samfundsvæsen, og derfor besidder det uafhængigt af Staten sine egne beføjede Rettigheder og Pligter. Naar nu Naturen har givet ethvert Menneske i hans Egenskab af enkelt Individ Ret til at erhverve sig og besidde Ejendom, saa maa denne Ret ogsaa være tilstede hos Mennesket, naar han er Overhovedet for en Familie; ja denne Ret er endnu mere energisk i Familie-Overhovedet, fordi Mennesket ligesom udvider sig i den huslige Kreds. En paatrængende Naturlov fordrer, at Familiefaderen forskaffer alt det Nødvendige til Børnenes Livsunderhold, og Naturen tilskynder ham til ogsaa at drage Omsorg for Børnenes Fremtid, at sikre dem saa meget som muligt overfor Jordelivets Omskiftelser, at sætte dem i Stand til selv at kunne beskytte sig imod Nød og Elendighed; det er jo ham, der vedbliver at leve i Børnene og ligesom gjentager sig i dem. Men hvorledes kan han vel opfylde disse Pligter imod Børnene, naar han ikke tør efterlade dem som Arv en Besid-

²⁾ I. Mos. 1, 28.

delse, som er frugtbringende? — Ligesom Staten, saaledes er ogsaa Familien et Samfund i egentlig Forstand, og der hersker i den en selvstændig Myndighed, nemlig den faderlige. Indenfor de af dens nærmeste Formaal bestemte Grænser besidder følgelig Familien i det mindste de samme Rettigheder som Staten, i Henseende til Valget og Anvendelsen af de Midler, som ere uundgaaelig nødvendige til dens Opretholdelse og berettigede fri Bevægelse. Vi sige, i det mindste de samme Rettigheder. Thi eftersom det huslige Samliv, baade hvad Ideen og Sagen angaar, er af tidligere Oprindelse end det borgerlige Samfund, saa have dets Rettigheder og dets Pligter ogsaa Fortrinnet, fordi de staa Naturen nærmere. Livet i Stats-Samfundet maa gjøres til et ønskeligt Gode baade for Individet og for Familien. Men naar nu Individet og Familien, efter at de ere traadte ind i Stats-Samfundet, fra dettes Side kun finder Skade i Stedet for Gavn, kun Krænkelser af sine ejendommelige Særrettigheder, i Stedet for at se dem beskyttede, saa vilde Stats-Samfundet snarere fremtræde som en Gjenstand for Uvillie og Had end som et ønskeligt Gode.

Familiens Hellighed.

Der ligger altsaa en stor og farlig Vildfarelse skjult i at fordrø af Staten, at den skal trænge sig ind i Familiens, i Hjemmets Indre. — Rigtignok er det i sin Orden, naar en Familie befinder sig i den yderste Nød og i en saa fortvivlet Stilling, at den paa ingen som helst Maade kan hjælpe sig selv, at Statens Hjælp træder til; Familiernes ere netop Dele af Staten. Ligeledes maa den offentlige Myndighed skride ind, naar de gjensidige Rettigheder i en betydelig Grad krænkes indenfor de huslige Mure; at sætte en Skranke for Overgreb og at gjenoprette Ordenen, er aabenbart ikke det samme som at tilrive sig Familiens og Individernes Rettigheder; Staten befæster i dette Tilfælde de Enkeltes Rettigheder, den kuldkaster dem ikke. Men her maa den

ogsaa standse, den tør ikke overskride de ovenfor nævnte Grænser, ellers handler den imod den naturlige Ret. Den faderlige Myndighed er af Naturen saaledes beskaffen, at den ikke kan kuldcastes, ej heller kan Staten bemægtige sig den; den har en lige saa ærværdig Oprindelse som Menneskets eget Liv. „Børnene ere,“ for at tale med den h. Thomas, „paa en vis Maade en Del af Faderen;“ de ere ligesom en Udfoldelse af hans Person. De træde heller ikke, naar man vil tale i egentlig Forstand, selvstændigt eller som Individier ind i Stats-Samfundet, men formedelst Familie-Samfundet, i hvilket de have modtaget Livet. Netop af denne Grund, fordi Børnene nemlig „af Naturen ere en Del af Faderen, staa de,“ ifølge den h. Lærers Ord, „under Forældrenes Omsorg, inden de opnaa Brugen af den fri Villie.“³⁾ Det socialistiske System altsaa, som skyder Forældrenes Omsorg til Side, forsynder sig imod den naturlige Retfærdighed og sønderriver paa en voldsom Maade Familiens Baand.

Men selv om man ser bort fra Uretfærdigheden, saa kan man dog lige saa lidt nægte, at dette System vilde hidføre Forvirring i alle Samfundets Lag. En utaaelig Indskrænkelse for Alles Vedkommende, en slavisk Afhængighed af Staten vilde blive Følgen af et Forsøg paa at anvende dette System. Porten vilde blive aabnet paa vid Gab for gjensidig Misundelse, Tvedragt og Forfølgelse. Idet Sporen til Stræbsomhed og Flid bortfaldt, vilde ogsaa Kilderne til Velstand ud-tørre. Af Alles indbildte Lighed vilde der ikke komme andet end den samme ynkelige Tilstand af Nedværdigelse for Alle. — Af alt dette fremgaar tydelig og klart, hvor forkastelig den socialistiske Grundlære er, i Følge hvilken Staten skal inddrage al Privatejendom og gjøre den til et offentligt Gode. En saadan Teori er kun til stor Skade for de arbejdende Klasser, til hvis

³⁾ S. Thom. II—II. Qu. X. art. XII.

Nytte den siges at være opfunden, den staar i Modstrid med ethvert Menneskes naturlige Rettigheder, den forvrænger Statens Opgave og gjør en rolig, fredelig Udvikling af Samfundslivet til en Umulighed. Ved alle Forsøg paa at ophjælpe den nuværende sociale Nød maa det altsaa absolut fastholdes som Grund-sætning, at Privatejendommen er ukrænkelig og hellig. Vi gaa nu over til Fremsættelsen af det, hvori man bør søge den alle Vegne attraaede Hjælp imod den arbejdende Stands mislige Stilling.

Hjælp imod den sociale Nød.

Med fast Tillid give Vi Os i Lag med denne Opgave og med Bevidstheden om, at Ordet tilkommer Os. Thi uden at Religionen og Kirken tages med til Hjælp finder man ikke ud af Forvirringen; men eftersom Om-sorgen for Religionen og Ledelsen af de kirkelige Kræfter og Midler frem for alt ere lagte i Vore Hænder, saa kunde Taushed synes at være en Krænkelse af Vor Pligt. Rigtignok er ogsaa andre Faktoreres Virksomhed og Anstrængelse uundværlig i dette vigtige Spørgsmaal; Vi mene Fyrsterne og Regeringerne, den besiddende Klasse og Arbejdsherrerne, og endelig Arbejderne selv, om hvis Lod det drejer sig. Men Vi sige med alt Eftertryk: Lader man ikke Kirken komme til sin Ret, saa ville alle menneskelige Bestræbelser være forgjæves; thi det er Kirken, som ud af Evangeliet forkynder en Skat af Lærdomme, under hvis kraftige Indflydelse Striden maa bilægges eller i det mindste miste sin Skarphed og antage mildere Former; det er Kirken, som ikke alene bringer Aanderne Belæring, men ogsaa med Magt virker hen til at ordne det sædelige Liv hos enhver enkelt i Overensstemmelse med de kristelige Forskrifter; Kirken beskjæftiger sig uaf-ladelig med, ved Hjælp af nyttige Institutioner at hæve de lavere Klassers sociale Stilling; den er endelig besjælet af Ønsket om, at alle de forskjellige Stænders

Kræfter og Bestræbelser maa slutte sig sammen for at fremme Arbejdernes sande Interesser, og den anser Statsmagtens Indskriden ad Lovgivningens Vej, indenfor de nødvendige Skranker, for uundværlig, for at Maalet kan blive opnaaet.

Socialistiske Drømme.

Man maa altsaa først og fremmest gaa ud fra den en Gang givne uforanderlige Samfunds-Ordning, i Følge hvilken det er en ubetinget Umulighed at udjævne Forskjellen mellem Høje og Lave, Fattige og Rige i det borgerlige Samfund. Socialisterne kunne forsøge paa at virkeliggjøre saadanne Drømme, men forgjæves kæmper man imod Naturens Orden. Til enhver Tid vil der være paatrykt Menneskeslægten de største og dybestgaaende Uligheder. Ulige ere Anlæg, Flid, Sundhed og Kræfter, og uadskillelig herfra er Uligheden i Henseende til Livsstilling og Besiddelse. Men denne Tilstand er overordentlig formaalstjenlig baade for den Enkelte og for hele Samfundet. Den selskabelige Tilværelse fordrer nemlig forskellige Kræfter og en vis Mangfoldighed i Henseende til Ydelser; og til disse forskellige Ydelser tilskyndes Menneskene hovedsagelig af denne Ulighed i Henseende til Livsstilling. — Hvad det legemlige Arbejde angaar, vilde Mennesket i Uskylighedens Stand rigtignok ikke have været uvirksomt. Arbejdet, efter hvilket han den Gang frivillig vilde have længtes som efter en Nydelse, blev ham efter Syndefaldet paalagt som en nødvendig Bod, hvis Byrde han maa føle. „Forbandet være Jorden for din Skyld; med Arbejde skal du nære dig af den alle dit Livs Dage.“³⁾ — Paa samme Maade ville ogsaa de øvrige Besværligheder stedse være tilstede paa denne Jord, fordi Syndens Følger som en bitter Ledsager vandre Side om Side med Mennesket indtil dets Død. At lide og taale

³⁾ I. Mos. 3. 17.

er nu en Gang vor Slægts Andel, og hvor meget man end maatte anstrænge sig for at forbedre Tilværelsen, saa vil Samfundet dog aldrig blive fritaget for store Plager. De, som foregive, at de kunde bringe det saa vidt, og som foregøgle det stakkels Folk et Liv uden Nød og alene fuldt af Ro og Nydelse, de skuffe i Sandhed Menneskene ved et Bedrageri, som kun vil have endnu større Onder til Følge, end det, hvorunder det nuværende Samfund lider. Det eneste rigtige er, at tage Sagerne som de i Virkeligheden ere og at søge Lindringsmidlet andensteds.

Den besiddende og den arbejdende Klasse. Arbejdets Vurdering.

Det er dernæst en Grundfejl i Behandlingen af det sociale Spørgsmaal, at man fremstiller det gjensidige Forhold imellem den besiddende og den uformuende, arbejdende Klasse, paa en Maade, som om der fra Naturen af herskede en uforsonlig Modsætning imellem dem, som kalder dem til Kamp. Lige det Modsatte er Sandhed. Naturen har meget mere ordnet Alt til Endrægtighed, til gjensidig Harmoni; og ligesom der i det menneskelige Legeme trods Lemmernes Forskjellighed er Samklang og Ligevægt til Stede i det gjensidige Forhold, saaledes har ogsaa Naturen villet, at begge disse Klasser i Samfundets Legeme skulde staa i et endrægtigt Forhold til hinanden og fremkalde en vis Ligevægt. Den ene Klasse trænger ubetinget til den anden. Kapitalen er henvist til Arbejdet og Arbejdet til Kapitalen. Endrægtighed er alle Vegne den uundværlige Betingelse for Skjønhed og Orden; en fortsat Kamp derimod avler Forfald og Forvirring. Men til Kampens Bilæggelse og endog til Udryddelse af Aarsagerne til den besidder Kristendommen underfulde og mangeformede Kræfter. — Kirken har, som Religionens Repræsentant og Vogter, fornemmelig i de religiøse Sandheder og Love et mægtigt Middel til at forsonde de Rige og Fattige og til at nærme dem til hverandre; dens Lær-

domme og Bud lede begge Klasser til Opfyldelsen af deres gjensidige Pligter og navnlig til at efterfølge Retfærdighedens Forskrifter. Blandt disse Pligter indskærper den de arbejdende Stænder følgende: at forrette fuldstændigt og trofast den Arbejdsydelse, hvortil de frivilligt og ved en retfærdig Kontrakt have forpligtet sig; ikke at tilføje Arbejdsherren Skade hverken paa hans Gods eller hans Person; at afholde sig fra Voldsomheder, naar de ville værne om deres Rettigheder, og i intet Tilfælde at stifte Oprør; ikke at vedligeholde Forbindelser med slette Mennesker, som foregøgle dem bedragerske Forhaabninger og kun efterlade sig bitter Skuffelse og Ruin. — Pligterne, som den til Gjengjæld indskærper de Besiddende og Arbejdsgiverne, ere følgende: Arbejderne tør ikke anses og behandles som Slaver; deres personlige Værdighed, som bliver adlet ved deres Værdighed som Kristne, maa stedse holdes hellig; Haandværk og Arbejde nedværdiger ikke, tværtimod maa enhver, som tænker fornuftigt og kristeligt, regne dem det til Ære, at de selvstændigt under Møje og Anstrængelser opholde Livet; vanærende derimod og uværdigt er det at udbytte Mennesker blot til egen Vinding og kun at taksere dem saa højt, som deres Arbejdskræfter strække til. Kirken tilraaber endvidere Arbejdsherrerne: Tager ogsaa tilbørligt Hensyn til Arbejdernes aandelige Vel og religiøse Fornødenheder; I ere forpligtede til at give dem Tid til deres gudstjenstlige Øvelser; I tør ikke udsætte dem for Forførelse og sædelige Farer under deres Arbejde; I tør ikke tillade, at Sansen for Huslighed og Sparsommelighed kvæles hos dem; det er uretfærdigt at bebyrde dem med mere Arbejde, end deres Kræfter kunne bære, eller at fordre Ydelser af dem, som ikke svare til deres Alder og Kjon. Men frem for alt formaner Kirken Arbejdsherrerne til stedse at have for Øje den Grundsætning: Enhver Sit. Denne Grundsætning bør ogsaa upartisk finde Anvendelse paa Lønnens Størrelse,

uden at de forskjellige Momenter, som der ogsaa maa tages Hensyn til, bliver oversete. I Almindelighed maa der i Henseende til Lønnen vel lægges Mærke til, at det strider imod guddommelig og menneskelig Lov, at undertrykke og udbytte Nødlidende for sin egen Fordels Skyld. At forholde Arbejderen den ham tilkommende Løn, er en himmelraabende Synd. „Se,“ siger den Helligaand, „Arbejdernes Løn, som I have forholdt dem, skriger til Gud, og deres Raab er kommet for Hærskarernes Herres Øren.“⁵⁾ De Besiddende tør endelig under ingen som helst Omstændighed tilføje Arbejderne Skade i Henseende til disses Sparepenge, det være sig ved Vold eller ved Bedrageri eller ved Aagerkunster; og det saa meget mindre, som deres Stand er mindre beskyttet imod Uretfærdighed og Fordeling, og deres Ejendom, fordi den er ringe, netop af den Grund fortjener større Agtelse.

Henvisning til det Hinsides. Fattig og Rig.

Hvem tør vel nægte, at Overholdelsen af disse Forskrifter alene vilde være i Stand til, at fjærne den nuværende Tvedragt tilligemed dens Aarsager? — Men Kirken, som vandrer i sin guddommelige Lærers og Førers, Jesu Kristi, Fodspor, har endnu højere Formaal; den bestræber sig for ved Hjælp af Forskrifter af en endnu større sædelig Fuldkommenhed at nærme den ene Del saa meget som muligt til den anden og at oprette et venskabeligt Forhold imellen Begge. — Kun naar vi tage det tilkommende udødelige Liv til Maalestok, kunne vi bedømme det nuværende Liv paa en uhildet og retfærdig Maade. Gaves der intet andet Liv, saa vilde netop dermed Begrebet om sædelig Pligt forsvinde, og den jordiske Tilværelse vilde blive til en mørk Gaade, som ingen Forstand vilde være i Stand til at gjætte. Allerede Fornuften selv lærer os dette,

⁵⁾ Jak. 5, 4.

men ogsaa Troen borger derfor, idet den som Grundsten for al Religion opstiller den Lære, at først efter Afslutningen af det jordiske Liv begynder vort sande Liv. Thi Gud har ikke skabt os for de forgængelige og forfængelige Goder her i Tiden, men for de evige Goder i Himlen, og han har ikke anvist os Jorden som vor egentlige Bolig, men som et Udlændighedens Land. Det kommer i Henseende til den evige Salighed ikke an paa, om Mennesket har Overflod eller lider Mangel paa Rigdom og paa andre Ting, som man kalder Goder; men det kommer i høj Grad an paa Maaden, paa hvilken han benytter disse Ting. Jesus Kristus har ved sin „evige Forløsning“ ingenlunde borttaget Lidelser og Kors, som bedække vor Vej her i Livet, men han har forvandlet dem til en Spore for vor Dyd, til en Gjenstand for Fortjeneste, og Ingen bliver delagtig i den evige Krone, som ikke vandrer henad Herrens smertefulde Korsvej. „Dersom vi lide med ham, skulle vi ogsaa regere med ham.“⁶) Men ved sin frivillige Møje og Pine har Frelseren imidlertid paa en underfuld Maade formildet al vor Møje og Pine. Ikke alene ved sit Eksempel gjør han det lettere for os at bære al Kummer og Lidelse, men ogsaa ved sin styrkende Naade og ved Udsigten til den evige Løn. „Thi vor nuværende Trængsel, som er forbigaaende og let, virker i os en over al Maade stor, evig og Alt overvejende Herlighed.“⁷)

Kirken minder altsaa dem, som ere velsignede med Jordens Goder, om, at Rigdom ikke frigjør for Møje og Besvær, og at den ikke gavner noget i Henseende til det evige Liv, ja snarere er til Skade for det. Jesu Kristi paafaldende Trusler overfor de Rige burde opfylde disse med Frygt og Bæven, thi det strængeste Regnskab over Brugen af dette Livs Goder skal der en Gang aflægges overfor den evige Dommer. En vigtig og indgribende Lære forkynder Kirken derfor

⁶) II. Tim. 2, 12.

⁷) II. Kor. 4, 17.

angaaende Brugen af Rigdommene, en Lære, som den hedenske Filosofi kun dunkelt anede, men som forkyndes af Kirken i dens fulde Klarhed, og hvad der er endnu mere, bringes til Udførelse i det praktiske Liv. Den vedrører Pligten, at være velgjørende, at yde Almisse. Denne Lære forudsætter, at man skjelner imellem den retfærdige Besiddelse og den retfærdige Brug af Ejendommen. Privatejendommen grunder sig, som vi have set, paa den naturlige Ordning. At bruge Ejendommen, naturligvis indenfor Retfærdighedens Grænser, er ikke blot tilladt Individet, men det er ogsaa en Nødvendighed i Menneskets selskabelige Tilværelse. „Det er tilladt,“ saaledes udtaler den h. Thomas sig, „at Mennesket besidder Ejendom, og det er tillige nødvendigt for det menneskelige Liv.“⁸⁾ Spørger man nu, hvorledes skal man bruge sin Ejendom? saa svarer Kirken med den samme hellige Lærer; „Mennesket maa ikke betragte og behandle de udvortes Ting som sin Ejendom, men som et Fællesgods, nemlig for saa vidt som han uden Vanskelighed skal være rede til, at meddele deraf til de Nødlidende. Derfor siger Apostelen: „Befal denne Verdens Rige, . . . at de gjerne give og meddele.“⁹⁾ Ingen er visselig forpligtet til, at lide Afbræk paa sit eget eller sin Families nødvendige Underhold, for at staa Næsten bi. Der bestaar ikke en Gang den Forpligtelse, at give Afkald paa standsmæssige og passende Udgifter, for at kunne yde Almisse. „Thi Ingen er,“ for atter at tale med St. Thomas, „forpligtet til, at leve paa en uskikket Maade.“¹⁰⁾ Er Ejendommen imidlertid større, end den er nødvendig til Underholdet og til en standsmæssig Optræden, saa indtræder Forpligtelsen til, af det Overflødige at give Almisse til de nødlidende Medbrødre. „Giver Almisse af det Overflødige,“ hedder

⁸⁾ II—II Qu, LXVI. a. 2.

⁹⁾ II—II Qu, LXV. a. 2.

¹⁰⁾ II—II Qu, XXXII. a. 6.

det i Evangeliet.¹¹⁾ Denne Pligt er imidlertid ikke en Pligt, som Retfærdigheden paalægger os, naar undtages det Tilfælde, at Næsten er stedt i den yderste Nød, men det er den kristelige Kjærlighed, som paalægger os den, og derfor kan den heller ikke aftvinges Nogen ad Rettens Vej. Den modtager imidlertid en Bekræftelse, mægtigere end de jordiske Lovgiveres og Dommeres, fra den evige Verdensdommers Side, som ved mangfoldige Udtalelser anbefaler Velgjørenheden: „Det er bedre at give end at tage“¹²⁾, og som forkynder, at han paa den yderste Dag vil holde Dom over Ydelsen og Ikke-Ydelsen af Almisse til hans Fattige, som om den var ydet eller ikke ydet til ham selv: „Hvad I have gjort mod en af mine mindste Brødre, have I gjort mod mig.“¹³⁾ — Det Sagte lader sig altsaa sammenfatte i Korthed saaledes: Hvo som af Herren, vor Gud, er bleven rigeligere velsignet med Goder, være sig materielle og udvortes eller aandelige Goder, han har faaet denne Overflod i det Øjemed, at han vel skulde benytte den til sit eget sande Bedste, men ogsaa til Gavn for sine Medmennesker, som en Uddeler af Forsynets Gaver. „Hvo som altsaa har faaet Kundskaber,“ siger den h. Gregor den Store, „han anvende dem til gavnlig Undervisning; hvo som har modtaget Rigdom, han se til, at han ikke forsømmer Velgjørenheden; hvo som besidder Erfaring og Øvelse i praktiske Ting, han anvende sine Evner til Gavn for sine Medmennesker.“¹⁴⁾

Men de Ubemidlede lærer Kirken, at Fattigdom ikke medfører den ringeste Skam i den evige Sandheds Øjne, og at det aldeles ikke vanærer Mennesket, naar han forskaffer sig sit Underhold ved sine Hænders Gjerning. Kristus, vor Herre, har stadfæstet dette i Gjerningen

¹¹⁾ Luk. 11,41.

¹²⁾ Ap. Gj. 20,35.

¹³⁾ Matth. 25,40.

¹⁴⁾ In *Evang. Hom.* IX. n.7 .

og ved sit Eksempel, han, som for vor Skyld „blev fattig, da han var rig“¹⁵⁾, og som, skjønt han var Guds Søn og selv Gud, alligevel blev anset for Tømmermandens Søn, ja endog vilde tilbringe en stor Del af sit Liv under legemligt Arbejde. „Er dette ikke Tømmermanden, Marias Søn?“¹⁶⁾ Hvo som med Alvor betragter dette guddommelige ophøjede Eksempel, han vil lettere kunne forstaa, at Menneskets sande Værdighed og Storhed beror paa sædelige Egenskaber, d. v. s. paa Dyden; og at Dyden er et Gode, som i lige Maade er tilgængelig for alle, for de Laveste saavel som for de Højeste, for de Rige saa vel som for de Fattige, og at intetsomhelst andet end Dyd og Fortjeneste kan delagtiggjøre i Himlens Salighed. Ja Guds Kjærlighed træder paa en vis Maade endnu mere for Dagen overfor de Hjælpeløse og Ulykkelige i denne Verden: Jesus Kristus priser de Fattige salig; han indbyder kjærlighedsfuldt til sig alle dem, som have Møje og Kummer, for at han kan trøste dem; de Tilsidesatte og Forfulgte omfatter han med en ganske særegen Velvilie. Disse Sandheder bør dog holde alt Overmod nede hos de Bemidlede og Højtstillede, og fjærne fra de Fattige al Forsagthed; de maa indgyde de Rige Imødekommenhed overfor de Fattige og gjøre de Fattige beskedne. Paa denne Maade vil den sociale Kløft mellem begge Klasserne let blive formindsket og venlige, forsonlige Følelser blive vakte baade paa den ene og paa den anden Side.

Men naar Kristendommens Moral fuldtud gjøres gjældende, vil man heller ikke blive staaende ved en forsonlig Stemning; sand broderlig Kjærlighed vil forene begge Partier. De ville da leve i Bevidstheden om, at en fælles Fader i Himlen har skabt alle Mennesker og bestemt Alle for det samme Maal, for de Godes

¹⁵⁾ II. Kor. 8,9.

¹⁶⁾ Matth. 13,55.

evige Belønning, hvilken Gud selv er, den Gud, som alene kan lyksaliggjøre Mennesker og Engle med en fuldkommen Salighed. De fatte da, hvad det betyder, at Jesus Kristus har forløst Alle paa samme Maade ved sin Lidelse, har hævet Alle til den samme Værdighed, til Guds Børns Værdighed; et sandt aandeligt Broderbaand bestaar der mellem dem og Kristus, vor Herre, „den Førstefødte blandt mange Brødre;“ de fatte, hvad det fremdeles vil sige, at Naturens Goder og Naadens Gaver alle ere den store menneskelige Families Fælleseje, og at kun det Menneske, som selv gjør sig uværdigt, udelukkes fra den himmelske Lykkes Arv. „Men ere vi Børn, saa ere vi ogsaa Arvinger, Guds Arvinger og Kristi Medarvinger.“¹⁷⁾

Dette er efter den kristelige Opfattelse Grundtrækkene for Menneskenes Rettigheder og Menneskenes Pligter. Vilde al Strid ikke være bilagt inden kort Tid, dersom disse Sandheder fuldtud fandt Anerkjendelse i det borgerlige Samfund?

Kirkens sociale Spørgsmaal.

Kirken lader sig imidlertid ikke nøje med blot at vise Vejen til Lægedom, den anvender ogsaa selve Lægemidlerne. Alt dens Arbejde gaar ud paa at omdanne og opdrage Menneskeslægten i Forhold til dens Lære og Aand. Ved Hjælp af Episkopatet og Gejstligheden leder den sin Undervisnings hellige Strøm ned i Folkets videste Kredse, saa vidt dens Indflydelse nogen Sinde kan naa. Den søger da at trænge ind i Menneskenes Inderste og at styre deres Villie, for at Alle i Handel og Vandel maa rette sig efter Guds Forskrifter. Netop i Henseende til denne indre Virksomhed, altsaa paa et Punkt, hvorpaa Alt kommer an, udfolder Kirken en sejrrig og udelukkende for den særegen Magt. Thi Midlerne, som bane den Adgang til Hjærterne, har

¹⁷⁾ Rom. 8,17.

den modtaget af Jesus Kristus selv i dette hellige Øjemed, der er en guddommelig Kraft skjult i dem. Disse Midler alene naa ind i det menneskelige Brysts Inderste, og denne Magt alene driver Mennesket til Lydighed mod dets Pligt, til at beherske dets egne Lidenskaber, til den fuldkomne Kjærlighed til Gud og til Næsten, til at overvinde de mange Hindringer, som optræde paa Dydens Vej. — Til Stadfæstelse af dette lønner det sig, at henpege paa Fortidens Eksempel. Vi fremhæve kun en Kjendsgjerning, som er hævet over enhver Tvivl, naar vi sige: Det var ved Kirkens Indflydelse og styrende Færd, at det borgerlige Samfund blev fornyet fra Grunden af; de højere sociale Kræfter, som ere et Særkjende for den, have løftet Menneskeslægten ind paa det sande Fremskridts Vej, ja gjenopvakt den fra Undergang til Liv; de have ved Hjælp af Folkenes kristelige Opdragelse fremkaldt en Udvikling, som langt overgaar alle tidligere Kulturformer og som indtil Tidernes Ende ikke vil blive overgaaet af nogen-somhelst anden. Urkilden til og Endemaalet for disse Velgjerninger er Jesu Kristi højhellige Person; ligesom Verden har Gudmennesket at takke for Alt, saaledes sigter ogsaa alt Godt til ham som alle Tings Endemaal. Jesu Kristi Liv gjennemtrængte Jordkredsen, efter at Evangeliets Lys var oprundet og den store Hemmelighed om Guds Menneskevordelse og vor Slægts Forløsning var bleven forkyndt; det trængte igjennem til alle Folkeslag, til alle Klasser og grundlagde hos dem den kristelige Tro og dennes sædelige Forskrifter. Heraf fremgaar nødvendigvis, at, naar man søger efter et Lægemiddel for det menneskelige Samfund, dette kun kan findes i den kristelige Gjenoprettelse af det offentlige og private Liv.

Thi det er et bekjendt Axiom, at ethvert Samfund, som stræber efter indre Fornyeelse, maa vende tilbage til sin første Oprindelse. Ethvert Samfunds Fuldkommenhed bestaar jo netop i, at tilstræbe og at

arbejde hen til Opnaaelsen af det, der blev sat som dets oprindelige Formaal; ved Bestræbelserne for at naa dette Maal maa det tilsvarende Liv vækkes i Samfundslegemet. Afvigelse fra dette Maal er enstydig med Forfald, Tilbagevenden til det betyder Frelse. Dette gjælder om hele Statens Legeme, og det gjælder ligeledes om den langt overvejende, talrigste Klasse Statsborgere, om Arbejderstanden.

Kirkens Omsorg gaar imidlertid ikke i den Grad op i det aandelige Livs Pleje, at den derover glemmer det jordiske Livs. — Den bestræber sig tværtimod ivrigt for at lindre, navnlig for Arbejderstandens Vedkommende, Livets Nød ogsaa i Henseende til dettes materielle Side. Allerede ved at tilskynde til Sædelighed og Dyd fremmer den ogsaa det materielle Vel, thi et velordnet kristeligt Liv har stedse sin Andel i Hidførelsen af jordiske Lykke og Velfærd: det gjør Gud som er Urkilden til og Uddeleren af al Velfærd, gunstig stemt overfor Mennesket og det trænger to Fjender tilbage, som kun altfor ofte midt i Overfloden ere Aarsag til bitter Elendighed, nemlig den utøjlede Havesyge og Nydelsessygen; det krydrer en beskeden jordisk Tilværelse med Tilfredshedens Lykke, finder i Sparommelighed en Erstatning for de manglende jordiske Goder og bevarer mod Letsindighed og Last, Udyder, hvorved endog den anseligste Velstand ofte bliver ødelagt i saare kort Tid. — Men foruden alt dette udfolder Kirken ogsaa praktiske Foranstaltninger, som ere egnede til at lindre den materielle Nød blandt de Fattige og Arbejderne; den værner om de forskjelligste Institutioner, som have Forbedringen af deres Tilværelse for Øje. Ja, at dens Virksomhed i denne Henseende til enhver Tid har været i højeste Grad velgjørende, det anerkjendes ogsaa med offentlig Ros af dens Fjender. Paa de første Kristnes Tid var den broderlige Kjærlighed saa mægtig, at de Rige ofte blottede sig for alt deres Gods, for at hjælpe de Fattige. Der gaves som Følge

heraf, som den h. Skrift siger, „ingen Trængende i de Troendes Midte“. ¹⁸⁾ Den daglige Almisse-Uddeling var den Opgave, som Apostlene havde anbetret til Diakonerne, og for hvis Skyld navnlig Diakonats særegne Vielsestrin blev indsat. Trods sine mangfoldige Bekymringer for alle Kirkerne paatog den hellige Apostel Paulus sig dog personlig efter en besværlig Rejse at bringe Almisser til de nødlidende Kristne i Jerusalem. Tertullian taler om de Bidrag, som de Kristne ydede under de forskellige Sammenkomster; han kalder dem „Kjærlighedens Deposita“ og siger, at de tjene til de Fattiges Underhold og til deres Begravelse, og til bedste for trængende forældreløse Børn af begge Kjøn, for Oldinge og Skibbrudne. ¹⁹⁾ — Paa denne Maade samledes lidt efter lidt et kirkeligt Patrimonium, og der blev stedse med hellig Omhyggelighed værnet om det som de Fattiges og Nødlidendes Arvegods. Kirken skammede sig ikke for, ogsaa at vandre som en Tigger til de Riges Døre, for at opnaa en Skjærv for de Nødlidende. Det var Kirken, den fælles Moder for Fattige og Rige, som, idet den antændte den kristelige Kjærlighed til Næsten, kaldte særegne gejstlige Ordenssamfund til Live, som ifølge deres Kald give sig af med at lindre den jordiske Nød, saa at der fandtes Hjælp for enhver Trængsel, Trøst for enhver Smerte. Rigtignok hører man i vore Dage Stemmer, der, ligesom Hedningerne fordem gjorde, søge efter Anklager imod Kirken endog i denne Kjærlighedsvirksomhed. Man dadler ligefrem den kirkelige Velgjørenhed som uskikket og uhensigtsmæssig og søger at indføre i dens Sted et rent statsligt System. Men hvor findes de statslige, de menneskelige Indretninger, som vilde være i Stand til at erstatte den kristelige Kjærlighed og den Offervillighedens Aand, som modtager sit Sving, sin Flugt af Kirken? Nej,

¹⁸⁾ Ap. Gj. 4,34.

¹⁹⁾ Apol. II, 39.

Kirken alene besidder denne himmelske Begejstrings Hemmelighed. Stammer Kjærligheden og Kraften ikke fra Frelserens helligste Hjærte, saa er den forfængelig. Men for at blive delagtiggjort i Frelserens indre Liv, maa man være et levende Medlem af hans Kirke.

De menneskelige Hjælpemidlers Medvirkning, Statsmagten.

Der er imidlertid ingen Tvivl om, at ogsaa alle menneskelige Midler maa sættes i Bevægelse til Løsningen af det sociale Spørgsmaal. Alle, som paa nogen som helst Maade berøres af det, maa arbejde med, enhver efter sin Stilling. Og det guddommelige Forsyns Virksomhed, som anvender de rigeligste Midler til Opnaaelsen af sine Formaal, tjener paa en vis Maade som Mønster, thi naar Udfaldet paa samme Tid afhænger af mange Aarsager, saa se vi, hvorledes disse Aarsager netop slutter sig sammen for at opnaa en Virkning.

Det drejer sig altsaa først om, hvilken Andel i Løsningen af det sociale Spørgsmaal, der tilfalder Statsmagten. — Ved Statsmagten forstaa Vi her ikke den tilfældige Regeringsform i de enkelte Lande, men Statsmagten i Følge dens Idé, som Naturen og Fornuften fordrer den, og som den fremtræder efter Aabenbaringens Grundsætninger, som Vi have udviklet i Rundskrivelsen om den kristelige Stat. Bistanden, som altsaa bør ventes fra Statens Side, bestaar først i Almindelighed i almindelige lovlige Forordninger og Indretninger, som fremme en gavnlig Udvikling af Velstanden. Heri ligger en indsigtfuld Regerings Opgave, enhver vís Statsstyrelses sande Pligt. Men hvad der i Staten frem for alt sikrer Velstanden; er Orden, Tugt og Sædelighed, et velordnet Familieliv, Agtelse for Religion og Ret, moderate Skatter og ligelig Fordeling af Byrderne, Vindskibelighed paa Haandværkets, Industriens og Handelsens Omraade, Agerdyrkningens fordelagtige Tilstand og lignende. Jo mere Agtpaagivenhed, man lægger for Dagen i Manøvreringen med disse Løftestænger, desto

sikrere er Statsmedlemmernes Velfærd stillet. — Her aabner der sig altsaa en vid Bane, paa hvilken Staten skal virke til Gavn for alle Klasser af Befolkningen og navnlig for Arbejdernes Kaar; og gaar den fremad paa denne Bane, saa kan man umulig beskyldes den for at gjøre Overgreb; thi Intet vedrører mere Statens Væsen, end netop Pligten, at fremme det almene Vel, og jo virksommere og mere gjennemgribende den gjør det ved almindelige Foranstaltninger, desto mindre behøver man at søge efter andre Midler til en Forbedring af Arbejderforholdene,

Tillige maa man ikke glemme den vigtige Sandhed, at Staten er til for Alle, i lige Maade for de Lavrestillede som for de Højerestillede. Arbejderne ere, betragtede fra Naturrettens Standpunkt, ikke mindre Borgere, end de Besiddende, d. v. s. de udgjøre sande Dele af Staten, som tage Del i Statssamfundets af Familiernes hele Mængde fremkaldte Liv, og de udgjøre tilige, hvilket har stor Betydning, i enhver By det langt overvejende Antal Indvaanere. Naar det altsaa er utiladeligt, kun at drage Omsorg for en Del af Statens Medlemmer, og at forsømme den anden Del, saa bør ogsaa Staten ved offentlige Forholdsregler paa en passende Maade værne om Arbejderne. Naar dette ikke sker, saa krænkes den Retfærdighedens Fordring, som befaler, at man skal give Enhver Sit. Rigtig bemærker i denne Henseende den h. Thomas: „Ligesom Delen og det Hele paa en vis Maade ere det samme, saaledes tilhører det, som tilhører det Hele, ogsaa paa en vis Maade Delen.“²⁰⁾

Blandt de mangfoldige og vigtige Pligter, som en Fyrste, der er omhyggelig for sit Folks Vel, maa opfylde, er altsaa denne en af de første, at han lader alle Klasser iblandt sine Undersaatter vederfares den samme

²⁰⁾ II—II. Qu. LXI, a 1. ad 2.

Beskyttelse, idet han strængt værner om den Retfærdighed, som er bleven kaldet den „fordelende“.

(Fortsættes.)

Sjælens Fred i Kirken.

Mit Skib har fundet Ankerplads,
et Værn mod Storm og vilde Bølger,
endt er hver farefuld Sejlads;
min Styrmands Vink jeg sikkert følger.

Om Bord er evig Fred og Fryd;
thi Havnen hedder *Jesu Hjærte*.
Forstummet er hver Klagelyd,
klart lyser for mig Troens Kjærte.

Til Styrmand *Kirkens Bud* jeg har
og *Jesu Kristi sande Lære*;
Kompasset mig Havets Stjerne var,
Maria, Tak og Pris og Ære!

Bespist jeg bli'r med *Englebrød*,
som Kirkens Hyrder tro forvalter;
med *Gud*, min Løn i Liv og Død
for Løftet ved Gudsmoders Alter.

X.

Kristi Legems Festoktav.

Kristi Legems Festen er den katholske Tros Sejrs- og Triumffest. Han, som har stiftet den katholske Kirke, vor Herre og Frelser Jesus Kristus, forlader i

katholske Lande i disse Dage Kirkens hellige Stilhed og drager i Triumf gennem Markerne og Engene og gennem Gaderne. Det er en saa kjær og yndig Fest, at dens Lige næppe findes i hele det katholske Kirkeaar. Hemmeligheden, som Katholiken fejrer i disse Dage, indeholder en saadan Fylde af Trøst og Inderlighed; den Glæde og Pragt, hvormed Kirken fejrer Festen, svarer saa udmærket til Markernes og Engenes Smykke, til den ungdommelige friske Natur, at endog det vantro Menneske ikke kan nægte, at Festen besidder en mægtig Tiltrækningskraft og virker opløftende. Lange Processioner med flagrende Faner og under livlig Klokkeringning vandre under Sang og Bøn gennem Byernes Gader, som ere omskabte til grønne Skove, eller igjennem de bølgende Marker og blomstrende Enge, og selv om alt dette ogsaa kun er Biting, — saa opløfter det dog endog det mest spidsborgeragtige Menneske og hæver hans Tanker imod Himlen. Hele Skabningen kappes om at forherlige Verdensforløserens Triumftog. Haverne yde deres smukkeste Blomster til Altrenes og Husenes Prydelse. Skovene laane deres Buske og Træer som Espalier i Stædernes og Landsbyernes Gader. Og Bierne yde deres Voks til Festens Forherligelse og Belysning, medens duftende Virakskyer synes at tage de Troendes fromme Bønner og Jubelsange med sig til Himlen.

Paa Kristi Legems Festen anvender Kirken alt Stort og Ophøjet, Prægtigt og Ærværdigt, Opløftende og Højtideligt, som den er i Besiddelse af, for at bevæge ethvert Kristensind til Andagt, til Glæde og til Taknemlighed. Det drejer sig jo om at forherlige det store Sakramente, i hvilket *han*, for hvem alle Himlens Aander bøje sig med Ærefrygt, bor og lever. Det drejer sig jo om, højtideligen at lovprise og takke *ham*, som med sit Hjærteblod har forløst os og hele Verden. Egentlig burde Skjærtorsdagen, paa hvilken Frelseren har indstiftet Altrets allerhelligste Sakramente, være

Festdagen; men i den stille Uge ere de Troendes Sind vemodigt og sorgfuldt stemte; derfor har Kirkens Overhoved siden Midten af det 13de Aarhundrede anordnet den nærværende Fest, for at love, prise og takke den under Brødets ringe Skikkelse skjulte Gud og Frelser. Derfor afholdes ogsaa *Processionen* med det allerhelligste Sakramente i og udenfor Kirken med den størst mulige Pragt som Frelserens Triumftog, som en Bekjendelse af vor Tro paa Jesu Kristi sande, virkelige, og væsentlige Nærværelse i Altrets allerhelligste Sakramente og som Vidnesbyrdet om vor Kjærlighed til ham.

Der findes intet katholsk Hjærte, som ikke fryder sig til disse Dage. Børnene kunne næppe vente paa Festmorgenens Frembrud, og den svage Olding lader sig føre hen til Vinduet, for i det mindste herfra at være Øjenvidne til sin Guds Triumftog, til sin Religions, sin Tros Triumffest; alle Menighedens Mænd kappes om den specielle Ære, at maatte være Baldakin- og Fanebærere i Processionen. Og naar den festlige Klokkeringning forkynder Processionens Begyndelse, strømme Alle til, for at slutte sig til de Bedendes Rækker, og tusindstemmigt bruser igjennem Luften Jubelraabet: „I Altrets helligste Sakramente være Jesus *evig Tak og Pris og Ære!*“ Og naar Præsten løfter Sakramentet i Vejret, for at Herren kan velsigne sit Folk, falde de alle paa Knæ, for angerfulde at slaa sig for Brystet og tilbedende at sige til Frelseren: „Jesus, dig lever jeg; Jesus, dig dør jeg; Jesus, din er jeg i Liv og Død!“ — Maatte dette Ønske til Velsignelse for Tid og Evighed fuldtud gaa i Opfyldelse paa alle vore Læsere, som overvære Processionerne og Andagterne i hele denne Uge! Maatte det ganske særlig opfyldes paa alle dem, som have ofret Blomster eller Tid og Kræfter paa Udsmykningen af Kirken og Altrene i disse Dage!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Paa Pintsefesten har Kirkens øverste Hyrde, Pave Leo XIII, udsendt en højst vigtig *Rundskrivelse om det sociale Spørgsmaal*, hvis Ordlyd vi have paabegyndt i Dag her i Ugebladet. Denne Encyklika, som af den h. Fader direkte ogsaa er bleven tilsendt alle Fyrster og Statsoverhoveder, Statsmænd o. s. v., vil ikke alene blive en rig Kilde til Sandhed og Visdom for Hyrderne og de Troende, men ogsaa for alle velmenende Statsmænd og Venner af Folkets Vel, af hvad Tro og Nationalitet de end maatte være. Den h. Fader indskrænker sig ikke til blot at omtale *Kirkens* Lære og Virksomhed paa det sociale Spørgsmaals Omraade, men han fremsætter ogsaa paa den grundigste Maade den Opgave, som *Statsmagten* og Korporationers og Individernes *Selvhjælp* har paa dette Omraade. Udtrykket „praktisk Kristendom“ har ved at blive misbrugt mistet noget af sin gode Klang; men naar vi opfatte det i hele dets ideale Storhed, saa er den h. Fader *en Apostel for den praktiske Kristendom*, for den sande *kristelige Socialreform* ved Hjælp af alle de overnaturlige og jordiske, gejstlige og verdslige, aandelige og materielle Kræfters Medvirkning, som kunne tjene til at frelse Samfundet fra en overhængende Fare. Denne epokegjørende Tilkjendegivelse fra den h. Stols Side, som sammenfatter og fuldstændiggjør den h. Faders tidligere særskilte Opfordringer til et organisk Hele, vil uden Tvivl virke belærende, oplysende og vækkende blandt alle civiliserede Nationer.

Rom. Den 24. Maj modtog den h. Fader Hds. kgl. Højhed *Kronprinsessen af Sverrig* i højtidelig Audiens.

— Endskjønt Pave *Leo* befinder sig fuldkommen vel, agter han dog efter Konsistoriets Afholdelse den 4. Juni at lade de ekstraordinære Audienser ophøre saa længe den varme Aarstid varer.

— Den h. Fader har besluttet, at udnævne Fyrst-Ærkebiskoppen af Wien, *Gruscha*, til Kardinal. Udnævnelsen finder Sted i Konsistoriet den 4. Juni.

Kina. Til det engelske Blad *Standard* meddeles fra Shanghai, at de kristne Missionshuse i Nanking ere blevne stormede og plyndrede. Methodisternes Pige-skole blev stukken i Brand og plyndret og Beboerne

undgik med Vanskelighed Døden. De evropæiske Kvinder og Børn have forladt Byen. Ogsaa andre Missionsstationer ere blevne angrebne. Man mener, at Urolighederne skyldes hemmelige Selskaber, som ville iværksætte en Kristenforfølgelse. For en Maanedes Tid siden blev ogsaa den katholske Missionsstation i Wuhu paa Yangtsekiangflodens venstre Bred angreben og nedbrændt af en mod Fremmede fanatisk sindet Folkehob.

England. „Pall Mall Gazette“ bringer atter en Liste over Medlemmer af den anglikanske Kirke, som have overvundet den smalle Kløft, som skiller Ritualismen fra Catholicismen. Blandt Andre nævnes: Sir Andrew Stewart, forh. Overdommer i Provinsen Quebeck, Lady Turner, Kaptain W. O. Bird. For nylig ere ogsaa tre theologiske Studenter og Pastor Dawson i Oxford vendte tilbage til Catholicismen.

Hamborg. Den nylig udkomne Fortegnelse over Missionsstationerne og Præsterne i de nordtyske Missioner tæller 50,000 Katholiker og 50 Præster. Den største Station er *Hamborg* med 17—20,000 Katholiker og 9 Præster; dernæst følger Bremen med 6000 Katholiker og 5 Præster (inkl. 2 Gejstlige for Udvandrere); Nord-Østersø-Kanalen med 5000 K. og 3 P.; Altona med 5500 K. og 4 P.; Kiel med 3000 K. og 3 P.; Bremerhaven med 2760 K. og 2 P.; Schwerin med 2500 K. og 2 P.; Lybæk med 2000 K. og 2 P.; Flensborg med 1600 K. og 2 P.; Wandsbeck med 1500 K. og 1 P.; Rostock med 1000 K. og 1 P.; Neumynster med 800 K. og 1 P.

Berlin. For ca. 40 Aar siden havde Berlin 450,000 Indbyggere, blandt hvilke 30,000 vare Katholiker; nu tæller Byen næsten 1,600,000 Indvaanere, og blandt dem ere 150,000 Medlemmer af den katholske Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. Maj. 2. Søndag e. Pintse. Angela, Jomfru. (I Sct. Ansgars Kirke Kl. 8 Aften: Højtidelig Slutnings-Majandagt med Prædiken og Procession). — **1. Juni, M., 2. T., 3. O.** (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen) Oktavdage. — **4. To.** Oktav af Kristi Legemsfesten (Aften Kl. 8 højtidelig Slutningsandagt med Prædiken og Procession i Sct. Ansgars Kirke). — **5. F.** Jesu guddommelige Hjertes Fest (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse, hvorefter det allerhelligste Sakramente udstilles og forbliver udstillet hele Dagen; Kl. 8 Aften Broder-

skabsandagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte). — 6. L. Norbertus, Biskop og Bekjender.
Søndag den 7. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjærte. (Fuldkommen Aflad i Sct. Ansgars Kirke for Medlemmerne af Jesu Hjærtets Broderskab og Rosenkransbroderskabet; Kl. 10 Levitmesse og Kl. 8 Aften: Rosenkransprocession).

Sct. Ansgars Kirke. Hver Dag i Kristi Legemsfest-Oktaven indtil Fredag den 5. Juni inkl. holdes om Morgenen Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse, og om Aftenen Kl. 8 Festandagt.

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. Juni Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Rosenkransbroderskabet og Den levende Rosenkrans. Medlemmerne bedes møde med Emblem ved den højtidelige Slutnings-Majandagt i Sct. Ansgars Kirke Søndag den 31. Maj Kl. 8 Aften. — 1ste Afd. (Jomfruernes Kongregation) deltager i Processionen.

Literatur. Til Forsvar for Sandheden. P. P. Nr. 10. **Bibelen.** I. Hvad den er. Pris 25 Øre.

Jesus Hjærtets Kapel (Stenosgade). Fredag den 5. Juni fejres Jesu Hjærtets Fest i Kapellet. Kl. 7 udstilles Altrets allerheligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen. Kl. 9¹/₂ Levitmesse; Kl. 7¹/₂ Aften Prædiken og Festandagt med „Te Deum“.

Den eucharistiske Forening. Det allerhelligste Sakramente vil til de Troendes Tilbedelse være udstillet hele Dagen i Sct. Ansgars Kirke den 1. Fredag i Juni Maaned. Medlemmerne af den eucharistiske Forening anmodes om at give Møde til almindelig Tid. — De, som ikke maatte være sikre med Hensyn til den for dem bestemte Tid, bedes snarest mulig henvende sig i Bredgade 67, enten til Baronesse Stampe, 1. Sal, eller til Frk Mari-boe, 2. Sal.

Enestaaende, Uhørt!

Prima Brasil-Keglecigar fra 3, 3¹/₂ à 4 Kr. pr. Kasse, faas i Knudsgade Nr. 5, 4. Sal, hos Rosback.

Klaverspil. Dersom en Dame skulde være villig til gratis at undervise en ung Pige paa 14 Aar i Klaverspil, bedes man henvende sig til Redaktionen.

Unio afholder fra Onsdagen den 3. Juni fra Kl. 6 og fremdeles hver Onsdag i Sommersæsonen sine ugentlige Møder paa Keglebanen; Indgang fra Bøiesgade. Programmet for Sommer-Festerne vil blive Medlemmerne tilsendt pr. Brev. 5. Juni afholdes Grundlovsfest ved en Udflugt til Charlottenlund. Mødestedet er Klampenborg Stationen Kl. 2¹/₂. Madkurve kan som sædvanlig medbringes.

• Bestyrelsen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 23.

Søndagen den 7. Juni.

1891.

Indhold. Paveelig Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet. Bekjendtgjørelser.

Hs. Hellighed Pave Leo XIII.s

Rundskrivelse

om Arbejder-Spørgsmaalet.

(Fortsat).

Undersaaltarnes Rettigheder og Pligter.

Omendskjønt alle Statens Borgere uden Forskjel skulle tage Del i Arbejdet for Statens Vel, idet alle jo nyde Statssamfundets Fordele, saa kunne de dog ikke alle deltage deri i samme Grad. Hvorledes Regeringsformen end maatte veksle, saa vil der blandt Borgerne dog stedse findes Standsforskjel, uden hvilken man overhovedet ikke kan tænke sig et Samfund. Saaledes vil f. Eks. en Del stedse have at beskjæftige sig med selve Statens Opgaver, med Lovgivningen, med Rettergangen, med Administrationen og de militære Anliggender; disse ville af sig selv indtage en højere Rang iblandt Statens Borgere, fordi de umiddelbart og paa en mere fremragende Maade arbejde paa det almene Vel. Bidrage

de øvrige Borgere, f. Eks. Haandværkerne, ikke i denne Grad til det offentlige Vel, saa yde dog ogsaa de aabenbart den offentlige Velfærd deres Tjeneste, om end kun middelbart. Rigtignok bestaar det almene Vel først og fremmest i, at Retskaffenhed og Dyd bliver plejet, og det hører til den sociale Velfærds Begreb, at den gjør Menneskene bedre. Men ogsaa Anskaffelsen af de jordiske Midler, hvis Eksistens og Afbenyttelse er uundværlig til Udøvelsen af Dyden,²¹⁾ falder ogsaa ind under Statens Omraade. For at nu disse Midler kunne blive tilvejebragte, er de lavere arbejdende Klasers Virksomhed ligesaa virksom som uundværlig. Ja, det er egentlig Arbejdet paa Marken, i Værkstedet, i Fabrikken, som hidfører Velstand i Staten. Det er altsaa kun den strængeste Billigheds Fordring, at Staten tager sig af Arbejderne paa den Maade, at den tilsikrer dem en passende Andel i Gevinsten, som Arbejdet fører med sig; Arbejdet maa yde Arbejderen saa meget til Bolig, Klæder og Spise, at han ikke behøver at føre en trykkende Tilværelse. Naar Staten da, saaledes som det er dens Pligt, gjør alt muligt, for at hæve den arbejdende Stands Stilling, saa skader den dermed ingen som helst; men den gavner i høj Grad hele Samfundet, som maa nære vitterlig Interesse for, at en Stand, der yder saa nødvendige Tjenester i Staten, ikke frister Tilværelsen i Elendighed og Nød.

Rigtignok skal Borgeren og Familien, som ovenfor omtalt, ikke gaa op i Staten, og, for saa vidt som det ikke strider mod det offentlige Vel eller Andres Rettigheder, maa der tilstaas dem Frihed i Henseende til deres Bevægelse. Imidlertid bør der fra Regeringens Side tages virksomme beskyttende Forholdsregler til Gavn for hele Folket og for de enkelte Stænder; til Gavn for hele Folket, fordi dettes Vel ifølge Naturens Ordning ikke blot er den højeste Myndigheds fornemste

²¹⁾ De reg. principum I. C. 15.

Lov, men ogsaa Grunden til og Formaalet for denne Myndighed; til Gavn for de enkelte Stænder, fordi Folket, hvad Fornuften og Troen lærer os, ikke bliver regeret for de Styrendes, men for de Styredes Skyld. Og eftersom al Autoritet hidrører fra Gud, som et Udflod af den allerhøjeste Autoritet, saa bør ogsaa al Regering føres efter den guddommelige Styrelses Mønster, som med samme faderlige Kjærlighed leder baade Skabningernes hele Mængde og de enkelte Skabninger. Bliver altsaa hele Staten eller enkelte Stænder i den truede af en eller anden Ulempe, som ikke paa anden Maade kan afhjælpes, saa er det Statens Sag at skride ind. — Det er uden Tvivl baade af offentlig og privat Interesse, at der hersker Fred og Orden i Staten, at hele Familielivet staar i Overensstemmelse med de guddommelige Bud og Naturloven, at Religionen holdes i Ære og udøves, at der hersker sædelig Renhed baade i det private og i det offentlige Liv, at Ret og Retfærdighed haandhæves og ikke ustraffet krænkes, at Undgommen kraftig opvokser til Gavn, og om det er nødvendigt, til Værn for Samfundet. Naar derfor offentlige Uroligheder bebude deres Komme i Anledning af Arbejdernes oprørske Holdning eller Arbejdsstansninger, naar de naturlige Familiebaand blive ødelagte i Arbejderkredsene, naar Arbejdernes Religion er truet, fordi der ikke forundes dem den fornødne Tid og Lejlighed til at opfylde deres gudstjenestlige Pligter, naar deres Sædelighed er udsat for Fare ved den Maade, paa hvilken begge Kjøn anvendes i Fællesskab til Arbejdets Udførelse eller ved anden Fristelse til Synd; naar Arbejdsgiveren overlæsser dem paa uretfærdig Maade eller tvinger dem til at tage imod Betingelser, som stride imod deres personlige Værdighed og de menneskelige Rettigheder; naar deres Sundhed undergraves ved overdreven Anstrængelse eller paa Grund af Fordringer, der ikke svare til deres Alder og Kjøn — i alle disse Tilfælde bør Statens Magt og Myndighed gjøre sig

gjældende, dog uden at overskride de rette Skranker. Kun for saa vidt det er nødvendigt til Ophævelsen af en Ulempe eller for at bortfjerne en Fare, men ikke videre, tør Statens Forholdsregler gribe ind i Borgernes Forhold. Naar der overhovedet skal tages omhyggeligt Hensyn til alle Undersaatternes Rettigheder, og den offentlige Myndighed har at vaage over, at Enhver beholder Sit, og at enhver Krænkelse af Retfærdigheden hindres eller straffes, saa maa Staten, idet den beskytter Ret og Retfærdighed til Gunst for den Private, dog navnlig bestræbe sig for at drage særegen Omsorg for de laverestillede, uformuende Klasser. De Velhavende ere nemlig ikke i den Grad henviste til den offentlige Beskyttelse, de have hurtigere Hjælp ved Haanden; derimod ere de Ubemidlede, uden egen Grund under deres Fødder, næsten fuldstændig afhængige af Statens Protektion. Derfor maa Arbejderne, som jo for det meste høre til de Ubemidlede tages under Statens særegne Beskyttelse.

Der maa imidlertid her endnu særlig betones enkelte Momenter. — Først og fremmest maa den offentlige Autoritet ved bestemte Forholdsregler yde en Borgen for Ret og Skel og for Privatejendommens Sikkerhed. Bevægelsen i Mængden, hos hvem Begjærligheden efter fremmed Gods vaagner, maa tøjles med Kraft. Ingen dadler Bestræbelser, som gaa ud paa at forbedre sin egen Stilling uden at Andre paa uretfærdig Maade lide Skade; men det er et Angreb paa Retfærdigheden og det almene Vel, naar man gaar ud paa at tilegne sig fremmed Ejendom og det under det taabelige Paaskud, at der maa finde en ligelig Udjævning Sted i Samfundet. Uden Tvivl foretrækker Størstedelen af Arbejderne, at svinge sig op til en bedre Stilling ved et ærligt Arbejde og uden at Næsten lider Skade. Men talrige ere ogsaa Urostifterne, Udbrederne af falske Ideer, som benytte ethvert Middel, for at forberede en Omvæltning og forlede Folket til Voldsom-

heder. Den offentlige Myndighed maa altsaa træde til, sætte en Stopper for Agitationen, beskytte det fredelige Arbejde for Forførelse og Ophidselse, sikre den retmæssige Ejendom mod Rov.

Strejker.

Ikke sjældent gribe Arbejderne til fælles Arbejdsnedlæggelse, for at udøve Tvang mod Arbejdsherrerne, naar disses Fordringer synes dem for store, eller Arbejdstiden for lang, eller Lønnen for ringe. Denne Fremgangsmaade, som i vore Dage stadig bliver hyppigere og griber mere og mere om sig, opfordrer den offentlige Myndighed til at gribe til Modværge; thi Strejkerne ere ikke blot til Skade baade for Arbejdsgiveren og Arbejderne i Almindelighed, men de tilføje ogsaa Handel og Industri, overhovedet hele den offentlige Velstand, følelig Skade. Erfaringen lærer desuden, at de give Anledning til Voldsomheder og Uroligheder og forstyrre saaledes Freden i Staten. Overfor alt dette maa man navnlig anbefale som Modværge, at man ved Hjælp af passende Forordninger og Love søger at komme Ondet i Forkjøbet og hindrer at det opstaar, ved at fjerne de Aarsager, som pleje at hidføre Konflikten mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Fordringer.

Øvrighedens Pligter overfor Arbejderne. Søndagshvilen. Arbejdstiden.

Staten skylder i flere praktiske Retninger Arbejderne sin Beskyttelse, og det først og fremmest i Henseende til deres aandelige Goder. Lad ogsaa det jordiske Liv i Sandhed være et Gode, som vel er værdigt til, at man drager al mulig Omsorg for det, saa er det dog ingenlunde det højeste og fastsatte Endemaal. Det skal kun tjene som en Vej, som et Middel til Opnaaelsen af Sjælens Liv. Dette Sjælens Liv er Sandhedens Erkjendelse og Kjærligheden til det Gode. Skaberens ophøjede Billede er paatrykt Sjælen, og i den troner hin Menneskets ophøjede Værdighed, i Kraft af hvilken

han er kaldet til at herske over de lavere Naturvæsen og til at gjøre sig Jorden og Havet tjenstpligtig. „Opfylder Jorden og gjør eder den underdanig og regerer over Havets Fiske og over Himlens Fugle og over hvert Dyr, som kryber paa Jorden.“²²⁾ I denne Henseende ere alle Mennesker ligestillede; der er i Henseende til Menneskeværdighed ingen Forskjel paa Rig og Fattig, Herre og Tjener, Fyrste og Undersaat, „thi den Samme er Alles Herre.“²³⁾ Ingen Myndighed tør ustraffet forgribe sig paa Menneskets Værdighed, eftersom Gud selv, i Følge den h. Skriffs Ord, raader over ham „med stor Agtelse“; ingen Myndighed tør holde ham tilbage paa den kristelige Pligts og Dyds Vej, som skal føre ham til det evige Liv i Himlen. Ja Mennesket har ikke en Gang selv Fuldmagt til at give Afkald paa den hertil nødvendige Frihed og at opgive de Rettigheder, som hans Natur fordrer; thi det drejer sig ikke om berettigede Krav, som ere afhængige af hans eget Godtbefindende, men om uundgaaelige, overmaade hellige Pligter mod Gud, som strængt maa overholdes. — Hermed er betegnet Grundlaget for den pligt-mæssige Søndagshvile. Søndagshvilen bestaar ikke i, at man hengiver sig til en lad Uvirksomheds Nydelse. Endnu mindre bestaar den i Frihed for Regel og Orden, og den er ikke til for at tilfredsstille Manges Ønsker, nemlig for at begunstige Letsindighed og Overgivenhed eller for at give Lejlighed til overflødige Udgifter. Den bestaar meget mere i en ved Religionen helliget Hvile fra Arbejdet. Den religiøst indviede Hvile fritager Mennesket fra det daglige Livs Sysler, fra det sædvanlige Arbejdes Byrde, for at opløfte hans Tanker mod Himlen; Kirken indbyder ham til at føle sig som den Allerhøjestes Søn og til i Bevidstheden om den ærefuldeste blandt sine Pligter at tage Del i den

²²⁾ I. Mos. 1, 28.

²³⁾ Rom. 10, 12.

offentlige Gudstjeneste. „Kom Sabbaten i Hu, at du helligholder den,“²⁴⁾ saaledes taledede Gud i den gamle Pagt, da han blandt strænge Bud foreskrev Hviledagen, og en religiøs, hellig Karakter besad Hvilen siden dens oprindelige Indførelse ved Skaberen, som ved sin hemmelighedsfulde Hvile efter Menneskets Skabelse selv gav os Mønster paa den: „Han hvilede paa den syvende Dag af al sin Gjerning, som han havde gjort.“²⁵⁾

Hvad dernæst Beskyttelsen af Arbejderstandens jordiske Goder angaar, saa maa der fremfor alt gjøres en Ende paa den uværdige Stilling, i hvilken den er bleven hensat paa Grund af Arbejdsgivernes Egennytte og Haardhjærtethed, som paa en grænseløs Maade udbytte Arbejderne og ikke behandle dem som Mennesker, men som Ting. Retfærdighed og Menneskelighed protestere imod saa ublu Arbejdsfordringer, at Legemet bukker under og Aanden sløves. Ligesom Alt i Mennesket har sine Grænser, saaledes har ogsaa Leveringsdygtigheden i Henseende til Arbejdet sin Grænse, og man kan ikke overskride Grænsen for sine Evner. Rigtignok vokser Arbejdskraften ved Øvelse og Anspændelse, men kun naar der til rette Tid sørges for Afbrydelse og Hvile kan den opfylde og yde, hvad den skal. I Henseende til den daglige Arbejdstid maa det altsaa gjælde som en Grundsætning, at den ikke tør vare længere, end Arbejdernes Kræfter tillade det. Men hvor længe Hvilen skal vare, det retter sig efter selve Arbejdet, efter Tid og Sted, efter de legemlige Kræfter. Bjærgværks- og Grubearbejder fordrer aabenbart større Anstrængelser og ere skadeligere for Sundheden end andre; for deres Vedkommende maa der altsaa fastsættes en kortere gennemsnitlig Varighed. Visse Arbejder ere ligeledes paa en Tid af Aaret, alt efter de forskjellige Egne, næppe udførlige i Løbet af

²⁴⁾ II. Mos. 20, 8.

²⁵⁾ I. Mos. 2, 2.

kort Tid, medens de til andre Tider ikke berede Vanskeligheder. Endelig er en Kvinde eller et Barn ikke i Stand til at yde det, som en voksen kraftig Mand yder. Navnlig fordrer Børnenes Arbejde den menneskevenligste Omsorg. Det burde ikke tillades, at Børn komme paa Værksteder eller i Fabriker, førend deres Legeme og Aand have opnaaet den tilbørlige Modenhed. Ved ubetimelig Anspændelse hindres Kræfterne i at udvikle sig hos det unge Væsen, og er Barndommens Blomstring en Gang ødelagt, saa er hele Udviklingen forpurret paa den bedrøveligste Maade. Ligeledes maa man vel give Agt paa, at flere Arbejder ere mindre egnede for det kvindelige Kjønn, som overhovedet egentlig er kaldet til at beskæftige sig med de huslige Sysler. Denne Beskæftigelse værner om Kvindens Værdighed, letteliggjør Børnenes gode Opdragelse og fremmer den huslige Lykke. I Almindelighed maa man holde fast ved, at der bør sikres Arbejderne saamegen Hvile, som udfordres til at gjenoprette de Kræfter, der ere blevene anvendte paa deres Arbejde; thi Afbrydelsen af Arbejdet har netop Gjenoprettelsen af Kræfterne til Formaal. I enhver Kontrakt, som indgaas mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, er udtrykkelig eller stiltiende den Betingelse indeholdt, at den ovennævnte dobbelte Hvile er sikret Arbejderen. En Kontrakt uden denne Betingelse vilde være moralsk utiladelig, fordi Ingen kan fordre og Ingen kan samtykke i, at Pligterne mod Gud og mod sig selv blive prisgivne.

Arbejdskontrakter.

Vi berøre i Tilslutning hertil et Spørgsmaal, som er af stor Vigtighed, og af hvis rigtige Forstaaelse meget afhænger, for at man ikke skal fejle paa den ene eller anden Side. Eftersom Lønningsvilkaarene blive antagne af Arbejderen, saa kunde det synes, som om Arbejdsgiverne, efter at Lønnens Udbetaling har fundet Sted, vare fritagne for al anden Forpligtelse.

Man kunde mene, at der kun i det Tilfælde forelaa en Uretfærdighed, naar enten Arbejdsgiveren tilbageholdt en Del af Arbejdslønnen eller naar Arbejderen ikke forrettede den fuldstændige Arbejdsydelse, og at der alene i dette Tilfælde var en retfærdig Grund til Stede for Statsmyndigheden til at lægge sig imellem, for at nemlig Enhver kunde faa Sit. — Denne Følgeslutning kan imidlertid ikke finde fuldstændigt Bifald; Tankegangen fremviser her et Hul, idet et væsentligt Moment, som hører herhen, forbigaaes. Vi mene følgende: At arbejde vil sige, at anstrænge sine Kræfter til Anskaffelsen af Livsunderholdet og til Besørgelsen af de jordiske Fornødenheder. „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.“²⁶⁾ Arbejdet har derfor to Egenskaber: det er personligt, for saa vidt den udfoldede Kraft og Anstrængelse er den Arbejdendes personlige Eje, og det er nødvendigt, fordi det skal indbringe Livsunderholdet, og en stræng naturlig Pligt paabyder Opholdelsen af Tilværelsen. Naar man nu betragter Arbejdet alene, for saa vidt det er personligt, kan man ikke nægte, at det er overladt til den Arbejdendes Godtbeholdende at samtykke i enhver Formindskelse af Lønnen; han yder jo netop Arbejdet ifølge en personlig Beslutning og kan ogsaa lade sig nøje med en ringere Løn eller fuldstændig give Afkald paa den. Men anderledes viser Sagen sig, naar man tager Arbejdets anden uadskillelige Egenskab, Nødvendigheden, med i Betragtning. Livets Opholdelse er Enhvers nødvendigste Pligt. Har Enhver en naturlig Ret til at finde sit Livsunderhold, saa er atter den Trængende i denne Henseende nødvendigvis henvist til sine Hænders Gjerning. Selv om Overenskomsten mellem Arbejder og Arbejdsgiver, navnlig i Henseende til Lønnen, ogsaa er frivillig fra begge Sider, saa vedbliver der dog stedse at bestaa en Fordring fra den naturlige Retfærdigheds Side, nemlig

²⁶⁾ I. Mos. 3, 17, 19.

den, at Lønnen ikke er saa lav, at den end ikke yder en nøjsom, retskaffen Arbejder det Nødvendige til Livets Underhold. Denne vægtige Fordring er uafhængig af Kontrahenternes fri Villie. Sæt, at Arbejderen, af den rene Nød eller for at undgaa endnu værre Forhold, bøjer sig for de altfor haarde Betingelser, som nu en Gang blive ham paalagte af Arbejdsherren eller Entreprenøren, saa er dette det samme som at lide Vold, og Retfærdigheden protesterer imod en saadan Tvang. — Men for at den offentlige Myndighed nu ikke skal blande sig paa utilbørlig Maade i saadanne Spørgsmaal, som f. Eks. vedrøre den daglige Arbejdstid for de forskellige Arbejder, og angaa beskyttende Forholdsregler imod Sundhedsfare og Ulykkestilfælde navnlig i Fabriker, saa er det i Betragtning af de forskellige Tids- og Stedsforhold ubetinget raadeligt at bringe hine Spørgsmaal frem i de Udvalg, som Vi nedenfor ville omtale, eller at slaa ind paa en anden Vej, for at faa Arbejdernes Interesser repræsenterede, under Myndighedernes Medvirkning og Ledelse eftersom det gjøres fornødent.

Sparsommelighed. Fast Bopæl i Hjemmet.

Erhverver Arbejderen sig en Løn, som er tilstrækkelig til paa en anstændig Maade at ernære sig selv tillige med Hustru og Børn, tænker han tillige paa fornuftig Sparsommelighed, saa vil han ogsaa, idet han følger den naturlige Trang, bringe det saa vidt, at han kan lægge en Smule til Side og opnaa en lille Formue. Skal man naa til en virksom Løsning af det sociale Spørgsmaal, saa maa ikke alene den private Ejendom anses for en urørlig Ret, men Staten maa altsaa ogsaa begunstige denne Ret i Lovgivningen og bør i sine Forholdsregler sigte til, at saa mange Undersaatter som muligt tragte efter at erhverve sig en beskeden Ejendom. En saadan Tilstand vilde være ledsaget af betydelige Fordele. Hertil henhører først en Fordeling

af de jordiske Goder, som svarer bedre til Billighedens Fordringer. Det er en Følge af de borgerlige Forholds Omdannelse i det forrige Aarhundrede, at Befolkningen i Byerne ser sig skilt i to Klasser, med en vis Kløft imellem sig. Paa den ene Side Kapitalens Overvægt, som fuldstændig behersker Industrien og Markedet, og som, fordi den er Bæreren af alle Foretagender, Nerven i al offentlig Virksomhed, ikke blot beriger stadig i pekuniær Henseende sin Ejer, men ogsaa kalder ham til en indflydelsesrig Deltagelse i Statens Anliggender. Paa den anden Side denne store Mængde, som maa savne dette Livs Goder og er opfyldt af Forbitrelse og hælder til Uroligheder. Naar der nu gaves disse lavere stillede Klasser Udsigt til, ved Flid og Anstrængelse at naa til en lille Grundejendom, saa maatte der tilsidst finde en Tilnærmelse Sted mellem begge Statsborgernes Lejre, Modsætningerne i Henseende til den yderste Fattigdom og den ophobede Rigdom vilde mere og mere forsvinde. Ogsaa Agerdyrkingen vilde uden Tvivl vinde derved. Thi ved Bevidstheden om, at man arbejder paa sit eget Jordlod, vilde man uden Tvivl arbejde med større Driftighed og Opofrelse; man skatter Jorden i samme Grad, som man ofrer den Møje, man faar den kjær, naar man i den ser en lovende Kilde til en lille Velstand for sig og Familie. Det er altsaa indlysende, hvormeget Landbruget, hvormeget Folkets almene Velstand vilde vinde derved. Som en tredie Fordel kan man nævne Styrkelsen af Kjærligheden til Hjemmet, af Kjærligheden til det Sted, som har været Forældrenes hjemlige Arne, hvor man er bleven født og opdraget. Mange Udvandrere, som nu søge sig et andet Hjem i fremmede Lande, vilde uden Tvivl foretrække at fæste varigt Bo hjemme, saafremt Hjemmet tilbød dem en taalelig Eksistens i materiel Henseende. Men de ovennævnte Fordele blive aabenbart ikke opnaaede, naar Staten paalægger sine Undersaatter saa høje Skatter, at Privatejendommen bliver fortæret der-

ved. Retten til Privatejendom, som hidrører fra Naturen, kan Staten ikke ophæve; den kan kun ordne Afbenyttelsen af Ejendommen og bringe den i Samklang med de offentlige Interesser. Det strider derfor imod Ret og Billighed, naar Staten tilegner sig i Form af Skatter en altfor stor Del af Undersaatternes Formue.

Foreninger.

Endelig kunne og skulle ogsaa Arbejdsherrerne og Arbejderne selv medvirke til en heldig Løsning af Spørgsmaalet ved Hjælp af Forholdsregler og Institutioner, for saa meget som mulig at gjøre en Ende paa Nøden og at hjælpe til at nærme den ene Klasse til den anden. Herhen høre Foreninger til gjensidig Understøttelse, private Foranstaltninger til Ydelse af Hjælp til Arbejderen og hans Familie ved pludselige Ulykkestilfælde eller i Tilfælde af Sygdom og Dødsfald; Institutioner, som yde Børn, ungdommelige Personer eller ogsaa Voksne retsgyldigt Værn. Men den første Plads i denne Henseende indtage Arbejderforeningerne, under hvis Formaal alt det Øvrige paa en vis Maade henhører. I forbigangne Tider have Haandværker- og Arbejderkorporationer længe udfoldet en gavnlig Virksomhed. De forskaffede ikke blot deres Medlemmer betydelige Fordele, men bidroge ogsaa meget til Haandværkets og Industriens Udvikling, hvorom Historien vidner. I en Tid som den nuværende med dens forandrede Leve- maade kunne de gamle Lav naturligvis ikke kaldes til Live igjen i deres tidligere Skikkelse; de nye Skikke, Fremskridtet paa Videnskabens og Dannelsens Omraade, de forhøjede Livsforhold, det stiller altsammen andre Fordringer. Men det er nødvendigt, at Korporationsvæsenet tilpasses Nutidens Krav, under Bibeholdelsen af den gamle Aand, som forhen oplivede det. Det er meget glædeligt, at flere og flere Foreninger af enhver Slags opstaa i vor Tid, hvad enten de nu ere dannede af Arbejdere alene eller af Arbejdere og Ar-

bejdsgiverne, og man kan kun nære Ønsket om, at de stedse maa vokse baade i Henseende til Antal og til indre Kraft. Endskjønt Vi allerede gjentagne Gange have talt om Arbejderforeninger, ville Vi dog her udførligere fremsætte, hvor tidssvarende og berettigede de ere, idet Vi dertil knytte det Nødvendige angaaende deres Indretning og de Maal, som de bør fastholde.

Det er de personlige Kræfters Begrænsning, som stedse tilskynder Mennesket til af sig selv at forene sig med Andre til gjensidig Hjælp og Understøttelse. „Det er bedre, at to ere sammen, end at én staar alene; de have Fordel af deres Forbindelse. Falder den ene, bliver han oprejst af den anden. Ve den, som er ene! Naar han falder, er der ingen anden til at oprejse ham²⁷⁾.“ Saaledes taler den h. Skrift. Og atter: „En Broder, som bliver understøttet af en Broder, er som en fast Stad²⁸⁾.“ Ligesom denne naturlige Drift til Fællesskab altsaa fører Menneskene til Stats-Samliv, saaledes tilskynder den dem ogsaa til at indgaa de mest forskjelligartede Forbindelser med andre Mennesker. Endskjønt det just ikke er fuldkomne Samfund, som opstaa ved saadanne Foreninger, saa ere de dog sande Samfund. I mange Henseender adskille de sig fra Stats-Samfundet. Statens Formaal omfatter alle Undersaatterne, thi det sigter til det almene offentlige Vel, og Alle have Ret til at nyde alle dets Fordele; og Staten betegnes netop derfor som „Samfundet“, fordi i samme, for at tale med den h. Thomas, „forene Menneskene sig til Dannelsen af et Samfund²⁹⁾“. Hine Selskaber derimod, som danne sig i Statens Skjød, kaldes private, fordi deres nærmeste Formaal er den private Gavn, navnlig deres Medlemmers Gavn. „Et privat Selskab“, siger den h. Thomas, „er det, som forfølger et privat Maal, et saadant er f. Eks. til Stede, naar to eller tre

²⁷⁾ Præd. 4, 9—11

²⁸⁾ Ordspr. 18, 19.

²⁹⁾ Contra impugnantes Dei cultum et religionem, Cap. 2,

slutte sig sammen til Gjennemførelsen af en Handelsforretning³⁰).“ Selv om nu disse private Samfund bestaa indenfor Stats-Samfundet og paa en vis Maade udgjøre en Del af det, saa har Staten dog ikke slet og ret Fuldmagt til at forbyde deres Tilværelse. De hvile paa Naturrettens Grundlag, og Naturretten kan Staten ikke forandre, det er meget mere dens Opgave, at forskaffe den Anerkjendelse. Forbyder en Stat alligevel saadanne Selskabers Dannelse, saa handler den imod sit eget Princip, eftersom den jo selv ganske ligesom de private Samfund mellem Statens Undersaatter ene og alene udspringer af Menneskernes naturlige Drift til gjensidig Forbindelse. Tilvisse er Staten i mange enkelte Tilfælde fuldtud berettiget til at gaa frem imod Foreninger; naar de f. Eks. have Formaal, som aabenlyst ere rettede imod Ret og Sædelighed eller paa anden Maade imod det offentlige Vel. Har Staten Ret til at hindre Oprettelsen af saadanne Foreninger og at opløse bestaaende, saa paahviler det paa den anden Side strængt Staten, at gaa af Vejen for ethvert Indgreb i Undersaatternes Rettigheder. Under Paaskud af at drage den nødvendige Omsorg for de offentlige Interesser tør den paa ingen Maad lade sig forlede til Skridt, som ere ledsagede af nogensomhelst Uretfærdighed. Thi Statens Love og Anordninger have kun indre Krav paa Lydighed, for saa vidt de ere i Overensstemmelse med Fornuften og netop derfor ogsaa med Guds evige Lov³¹).

Kirkelige Foreninger.

Vi have her de mangehaande Selskaber, Foreninger

³⁰ *ibid.*

³¹) „Den menneskelige Lov har en sand Lovs Karakter“, saaledes lærer den h. Thomas, „forsaavidt den stemmer overens med Fornuften, saaledes betragtet afedes den aabenbart fra den evige Lov. Men for saa vidt den afviger fra Fornuftens Orden, kaldes den en uretfærdig Lov og har ikke Karakter af en Lov, men snarere af Vold.“ (Summa Theol. I, II. Qu. XIII. a. 3.)

og gejstlige Ordenssamfund for Øje, som i tidligere Tider ere udsprungne paa Kirkens Grund, Stiftelser, der ere fremgaaede af Kirkens og af dens Børns fromme Sindelag. Fortiden lige ned til vore Dage vidner om al den Velsignelse, som de have bragt. Deres Formaals sædelige Karakter siger allerede den blotte Fornuft, at de have en naturlig og ubestridelig Ret til at bestaa. Men for saa vidt som de af Naturen ere religiøse, har Kirken alene at befale over dem. Regeringerne have ingensomhelst Rettighed over dem og ere navnlig ikke bemyndigede til at tilegne sig deres ydre Forvaltning; de skyldte dem tværtimod Agtelse og Beskyttelse; det er deres Pligt at træde i Skranken for dem, for i givet Tilfælde at hindre Uretfærdighed imod dem. Desværre have Vi, navnlig i den sidste Tid, været Vidne til ganske andre Ting. Paa mange Steder er den verdslige Øvrighed traadt op imod disse Korporationer med uretfærdige og krænkende Forholdsregler, har berøvet dem en juridisk Persons Stilling og Rettigheder, har paa en lumpen Maade berøvet dem deres Formue. Men overfor denne Formue havde ikke alene Kirken uafhængelige Rettigheder, men ogsaa Stifterne og Velgjørerne, som havde bestemt deres Bidrag til hine fromme Formaal, og endelig Hine, til hvis Gavn disse Stiftelser vare oprettede. Vi kunne derfor heller ikke undlade, at protestere imod hine uretfærdige og fordærlige Udplyndringer. En bedrøvelig Omstændighed er det navnlig her, at der erklæres Krig overfor katolske Mænds fredelige og alsidig gavnlige Foreninger, paa samme Tid, som der bliver forkyndt, at Foreningsfrihed er et almindeligt lovligt Gode, og Brugen af denne Frihed i videste Omfang tilstaas religionsfjendtlige og statsfarlige Foreninger.

De mest forskelligartede Selskaber og Foreninger optræde i vore Dage, navnlig i Arbejderkredsene, langt talrigere end forhen. Det skal her ikke undersøges, hvorfra de have deres Oprindelse, hvilket Formaal de

have, paa hvilken Maade de udbrede sig. Men vi maa henvise til den almindelige paa Kjendsgjæringer støttede Mening, at saare mange blandt disse Foreninger adlyde en fælles hemmelig Bestyrelse og have Institutioner, som ikke svare til Religionens og Statens Vel; at de gaa ud paa at bringe et Slags Arbejdsmonopol i deres Hænder, og at styrte de karakterfaste Arbejdere, som vægre sig ved at slutte sig til dem, i Forlegenhed og Nød. — Derfor se kristelig sindede Arbejdere sig stillede overfor Valget, enten at blive Medlemmer af Foreninger, som bringe deres Religion i Fare, eller ogsaa paa deres Side at grundlægge Foreninger, for med forenede Kræfter at bekæmpe dette skjændige Undertrykkelses-System. Enhver, som ikke ønsker at se Menneskeslægtens højeste Goder satte paa Spil, maa anse det sidste for at være i høj Grad tidssvarende og ønskeligt.

(Sluttes).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjærte. (Fuldkommen Aflad i Sct. Ansgars Kirke for Medlemmerne af Jesu Hjertes Broderskab og Rosenkransbroderskabet; Kl. 10 Levitmesse og Kl. 8 Aften: Rosenkransprocession). — **8. M.** Bonifacius, Biskop og Martyr, Tysklands Apostel. — **9. T.** Maria, de Kristnes Hjælp. — **10. O.** Margaretha, Enke. — **11. To.** Barnabas, Apostel. — **12. F.** Johannes af S. Facundo, Bekjender. — **13. L.** Antonius af Padua, Bekjender.

Søndag den 14. Juni. 4. Søndag e. Pintse. Basilius, Biskop og Kirkelærer.

Rosenkransbroderskabet og Den levende Rosenkrans holde i Dag, Søndag den 7. Juni, Kl. 8 Aften den sædvanlige maanedlige Andagt med Procession. 1ste Afd. deltager i Processionen.

Katholsk Afholdsforening holder intet Møde Onsdag den 10 ds.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag d. 8. Juni Kl. 8³/₄ Aften, Bredgade 67, 2 S. o. G.

Enestaaende, Uhørt!

Prima Brasil-Keglecigar fra 3, 3¹/₂ à 4 Kr. pr. Kasse, faas i Knudsgade Nr. 5, 4. Sal, hos Rosback.

Rettelser. I den pavelige Rundskrivelse i forr. Nummer skal Overskriften midt paa Side 477 rettes til: „Kirkens sociale Virksomhed.“

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 24.

Søndagen den 14. Juni.

1891.

Indhold. Pavelig Rundskrivelse. Kardinal Melchers. Sct. Aloysius' Centenarium. Meddelelse fra den apostoliske Præfekt. Søstrene i Jerusalem. Leo XIII. Efterretninger.

Hs. Hellighed Pave Leo XIII's Rundskrivelse.

(Sluttet.)

Katholske Foreninger.

Med klar Erkjendelse af Tidens Fordringer beskjæftiger en Række katholske Mænd sig med Studiet af det sociale Spørgsmaal, og de fortjene den højeste Ros for den Opofrelse, hvormed de opsøge og prøve Midlerne, som lidt efter lidt kunne forbedre de arbejdende Klassers Vilkaar. Vi se dem tage sig af de bestaaende mislige Forhold og af Familiernes og de enkelte Individens materielle Stilling. De arbejde paa, at Billighed og Retfærdighed maa gjøre sig gjældende i det gjen-
sidige Forhold imellem Arbejdsgiveren og Arbejderen. De søge paa en anerkjendelsesværdig Maade at styrke hos begge Parter Pligtfølelsen og Lydigheden overfor Evangeliets hellige Forskrifter; det er jo netop disse

guddommelige Forskrifter, som med Magt drage en Grænse for Nydelsessygen og Umaadeligheden og trods Samfunds-Stændernes Ulighed opretholde et fredeligt gjensidigt Forhold imellem dem. Udmærkede Mænd komme sammen til Møder, for at raadslaa om Fremgangsmaaden til Gunst for Arbejderne og for at bringe Løsningen af det økonomiske Livs forhaandenværende vanskelige Spørgsmaal nærmere. Andetsteds er der rosværdige Bestræbelser for at organisere Arbejderne i Foreninger og at staa dem bi med Raad og Daad i det Øjemed at sikre dem stadigt og anstændigt Arbejde. Biskopperne opmuntre til hele denne Virksomhed og yde den en Støtte ved deres Avtoritet. I Biskoppens Navn deltage dygtige Medlemmer af Verdens- og Ordensgejstligheden i den religiøse Ledelse af disse Foreninger. Det skorter heller ikke paa formuende Katholiker, som med Højmodighed gjøre sig til de arbejdende Stænders Velyndere og Kolleger, og som yde anseelige Pengegaver til Oprettelsen og Udbredelsen af Foreninger; de garantere dermed Arbejderen, som tager Del i dem, et regelmæssigt og tilstrækkeligt Underhold, ja gjøre ham det endog muligt at lægge en lille Kapital til Side for Alderdommen, saa at han i den Retning fritages for Bekymringer. Det behøver ikke at omtales, hvilken Nytte, denne mangesidige og ivrige Virksomhed allerede har stiftet. Vi nære i Betragtning heraf de bedste Forhaabninger for Fremtiden, saafremt disse Foreningers Antal forøges og de blive organiserede paa en fornuftig Maade. Staten burde yde dem sin Beskyttelse, men i deres indre Anliggender tør den ikke gjøre Indgreb; Indgreb af fremmed Art ere meget let til Ødelæggelse for et Liv, som maa udgaa indefra, fra sit eget Princip.

Associationsret.

Agtksomhed og Klogskab ere uundgaaelig nødvendige til Opretholdelsen af den nødvendige indre Enhed

og Harmoni. Naar altsaa Associationsretten er en Ret, som tilkommer Statens Borgere, hvad der i Virkeligheden er Tilfældet, saa maa det ogsaa være disse Foreninger uhindret tilladt at give deres Statuter og Indretninger den Form, som svarer til deres Formaal. Det er en Umulighed at foreskrive en Form, som kan være gjældende for alle disse Foreningers Institutioner; dertil afhænge de for meget af Folkekarakteren, af Erfaringerne, af Handelens Udstrækning, af de forskjellige Arbejders Art og Fordelagtighed og af mange andre Omstændigheder, som maa tages i Betragtning. Det kommer ved Grundlæggelsen og Ledelsen af disse Foreninger frem for alt an paa at beholde deres Formaal for Øje og at drage Omsorg for, at Statutterne og hele Virksomheden tjener til dette Formaalets Opnaaelse; og Formaalet er at hæve og fremme Arbejdernes legemlige og aandelige Stilling. Det religiøse Element maa tjene til Grundlag for Foreningernes Indretninger. Medlemmernes Religiøsitet skal være det vigtigste Maal, og derfor maa den kristelige Tro gjennemtrænge hele Organisationen. Ellers vilde Foreningen snart tabe sit oprindelige Præg; den vilde stille sig i lige Linie med hine Forbund, som udelukke Religionen fra deres Kredse. Men hvad gavner det Arbejderen, at han høster nok saa stor Fordel i Foreningen i Henseende til sin jordiske Velfærd, naar hans Sag bringes i Fare af Mangel paa aandelig Næring? „Hvad gavner det Mennesket, at han vinder den hele Verden, men lider Skade paa sin Sjæl?“³²⁾ Kristus, vor Herre, har vist os et Kjendetegn, som adskiller Hedninger fra Kristne, idet han sagde: „Efter alt saadant søge Hedningerne. Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skulle og alle disse Ting tillægges eder.“³³⁾ Idet disse Foreninger altsaa have Guds Rige til sidste Maal, skulle de

³²⁾ Matth. 16, 26.

³³⁾ Matth. 6, 32. 33.

drage Omsorg for at fremme Arbejdernes religiøse Undervisning. Uvidenheden i Trossager, den voksende Ukjendskab til Pligterne mod Gud og Næsten maa bekæmpes ved Hjælp af passende Undervisninger. Man maa sørge for en grundig Oplysning angaaende Tidens Vildfarelser og de falske Slutninger, som Troens Fjender drage, og for Belæring og Advarsler overfor Forførelsens Lokkemidler. Man maa opvække hos Medlemmerne Højagtelse for Guds frygt og den offentlige Gudstjeneste; navnlig maa man holde dem til den religiøse Højtideligholdelse af Søn- og Festdagene. Man lære Arbejderen at ære og elske Guds Kirke som den fælles Moder, at holde dens Bud og paa en værdig Maade at drage Nytte af dens Naademidler, Sakramenterne, som rense Sjælene ved et guddommeligt Aandepust og opfylde dem med Dyd.

Foreningsvæsenets religiøse Grundlag.

Har Foreningen paa denne Maade taget Religionen til Fundament, saa er allerede dermed Retningen givet for Fastsættelsen af Foreningsmedlemmernes gjensidige Forhold. Svarende til Formaalet bør Embederne fordeles paa en saadan Maade, at Enigheden ikke trues ved en altfor stor Ulighed mellem Personerne. Man bør ogsaa bestræbe sig for i Forvejen at afskjære alle Klagemaal over Medlemmers Forurettelse, ved klart og indsigtfuldt at fastsætte Forretningsgangen. Den fælles Kasse maa forvaltes paa en samvittighedsfuld Maade. Hjælpen, som ydes den Enkelte, bør bestemmes efter den sande Trang. Som et vigtigt Maal maa Overensstemmelsen mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne i Henseende til Rettigheder og Pligter gjælde. For at gjensidige Anker mellem begge Partier kunne blive afgjorte, bør der dannes Udvalg af ulastelige og erfarne Mænd, hvis Voldgiftskjendelser have afgjørende Gyldighed; det vilde være meget ønskeligt, om disse Voldgiftsretter bestode af Repræsentanter baade for Arbejds-

giverne og for Arbejderne, og at Medlemmerne af Arbejderforeningerne i Kraft af Statutterne vare forpligtede til at henvende sig til dem. En Hovedbestræbelse maa fremdeles sigte til, at Medlemmerne aldrig mangle Arbejde, og at der er en fælles Kasse tilstede, hvorfra de Enkelte faa Understøttelse, naar Arbejdet standser, eller i Sygdomstilfælde, i Alderdommen og ved Ulykkestilfælde. — Saafremt saadanne Bestemmelser blive overholdte, vil der uden Tvivl være opnaaet Meget i Henseende til Ophævelsen af de mislige Forhold, i alt Fald i Henseende til de mest trykkende, og de katholske Arbejderforeninger ville uden Tvivl kunne afgive en kraftig Løftestang til Fremme af den offentlige Velværd. Fortiden tillader i mange Henseender ogsaa paa vort Omraade et Blik ind i Fremtiden. De samme Fremtoninger gjentage sig under Tidernes og Nationernes Omskiftelser ofte med en vidunderlig Lighed, fordi Verdensomløbet er underordnet Guds Forsyn, som efter evige Planer tilpasser Alt og bringer Alt til at tjene dets højeste Formaal. — Det er en bekjendt Sag, at man i de første Aarhundreder bebrejdede Kristendommen, at dens Tilhængere for Størstedelen vare fattige Folk, som levede af deres Hænders Arbejde. Men disse Fattige, disse ringeagtede tilkæmpede sig imidlertid lidt efter lidt de Riges og Mægtiges Gunst. De vare et Skuespil for Verden i Henseende til Arbejdssomhed, Fredsommelighed, Retskaffenhed og navnlig broderlig Kjærlighed. Overfor dette deres Livsvandels veltalende Vidnesbyrd forsvandt Fordommene, forstummede de hadefulde Anklager, og den hedenske Vantro maatte lidt efter lidt trække sig tilbage fra den kristne Sandheds straalende Lys. — I vore Dage er Arbejderspørgsmaalet en Gjenstand for megen Strid. Det ligger i Statens højeste Interesse, at denne Strid maa finde en fredelig og lovmæssig Løsning. Men en rigtig Løsning af Spørgsmaalet vil blive bragt nærmere ved Hjælp af de kristelig sindede Arbejdere, naar disse i velorgani-

serede Foreninger og under vis Ledelse slaa ind paa den samme Vej, ad hvilken Oldtidens Kristne ere vandrede overfor den mægtige hedenske Verden til deres egen og Samfundets Frelse. Thi hvor stærk Fordommenes og Lidenskabernes Magt end er, saa vil den offentlige Gunst, hvor en fordærvet Villie ikke har sløvet Følelsen for Ret og Sandhed, dog tilsidst blive Mænd til Del, som have skrevet Flid, Maadeholdenhed og Tugt paa deres Fane; man vil tage Parti for Arbejdere, som sætte Billighed og Ret over Vinding, og alvorlig Pligttroskab over alle andre Hensyn.

Udbredelsen af disse Arbejderforeninger vil ogsaa komme hine Arbejdere til Gode, som have opofret Troen og Sædeligheden, og letteliggjøre deres Tilbagevendten til bedre Følelser. De føle jo selv paa mange Maader i deres Indre, hvor haardt de blive behandlede af pengegridske Herrer og at de kun blive takserede efter Størrelsen af den Vinding, som de bringe dem. Det er heller ikke skjult for dem, at der i de Foreninger, hvortil de have sluttet sig, i Stedet for gjensidig Agtelse og Kjærlighed kun hersker Tvedragt, som jo altid optræder sammen med samvittighedsløs og vantro Fattigdom. Hvor mange blandt disse Ulykkelige, som ere legemlig brudte og aandelig modløse, nære ikke Ønsket om at unddrage sig for denne nedværdigende Trældom; men de vove det ikke, hvad enten det nu er Skam eller Frygt for Fattigdom, som holder dem tilbage. Til alle disse kunde de katholske Arbejderforeninger bringe stor Hjælp, naar de nemlig vilde indbyde de Vaklende, efter at Hindringerne ere overvundne, til deres Møder og yde den angerfuldt Tilbagevendende Beskyttelse og vise ham broderlig Deltagelse.

Slutning.

I Ovenstaaende have Vi vist Eder, ærværdige Brødre, hvem der er kaldet til Medvirkning i Henseende til Løsningen af det vigtige sociale Spørgsmaal og

hvorledes denne Medvirkning skal iværksættes. — Maatte enhver, som er kaldet, lægge Haanden paa Værket og det uden Tøven, for at Ondet, som allerede er vokset saare meget, ikke skal blive endnu vanskeligere at læge paa Grund af Forsømmelse. Lad Statsstyrelserne ved Love og Forordninger gaa foran, lad Arbejderne, om hvis Skjæbne det drejer sig, repræsentere deres Interesser paa en lovlig Maade; og eftersom Religionen, hvad Vi have sagt i Begyndelsen, alene er i Stand til at yde en fuldkommen indre Hjælp overfor de mislige Forhold, lad da den Overbevisning stedse vinde mere og mere Fremgang, at det fremfor alt kommer an paa at gjenoplive det kristelige Sindelag og de kristelige Sæder, uden hvilke alle nok saa vise og lovende Forholdsregler ville være ude af Stand til at tilvejebringe sand Frelse. — Hvad Kirken angaar, da vil den intet Øjeblik lade savne sin alsidige Hjælp.

Dens Virksomhed vil være desto virksommere, jo større Frihed, der forundes den i Henseende til dens Bevægelser. Maatte navnlig de, i hvis Hænder Staternes Velfærd er lagt, have dette for Øje.

Maatte alle Gæjstlighedens Medlemmer hellige denne store Opgave deres fulde Kraft og deres hele Iver, maatte de under Eders Ledelse og efter Eders Eksempel, ærværdige Brødre, utrættelig forkynde og indskærpe alle Stænder det hellige Evangeliums Grundsætninger, maatte de med alle Midler, som staa til deres Raadighed, arbejde paa Folkets Velfærd, men frem for alt bevare indbyrdes Kjærligheden, alle Dyders Herskerinde og Dronning, og antænde den hos andre, baade Høje og Lave. Man maa jo nemlig vente sig Frelsen af Kjærlighedens fulde Virksomhed, nemlig af hin kristelige Kjærlighed, som er det korte Indbegreb af de evangeliske Bud, som stedse er beredt til at opofre sig selv for Næstens Frelse, som er den kraftigste og mest heldbringende Modgift overfor Verdens Hovmod og Egoisme, og hvis guddommelige Billede og Virksomhed

Apostelen Paulus har fremstillet med de Ord: „Kjærligheden er langmodig, den er velvillig; den søger ikke sit Eget, den fordrager Alt, taaler Alt.“³⁴⁾

Som et Pant paa den guddommelige Velsignelse og et Bevis paa Vor Velvillie meddele Vi Eder, ærværdige Brødre, Eders Gejstlighed og Folk kjærlighedsfuldt den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter den 17. Maj 1891, i Vort Pontifikats fjortende Aar.

Leo P.P. XIII.

Kardinal Paulus Melchers 50aarige Præstejubilæum.

Af Dr. H.

Den 3de Juni fejrede Kardinal *Paulus Melchers* i „Collegium Germanicum“ i Rom under usædvanlig Deltagelse fra nær og fjærn den 50aarige Mindedag for sin Præstevielse. I sin tidligere Stilling som Biskop af Osnabrück var han Overhovedet for Katholikerne i Danmark og hædredes som bekjendt ved sit Besøg i Kjøbenhavn 1859 ved en særdeles stor Imødekommenhed fra Kong *Frederik den Syvendes* Side. Mindre bekjendt turde det maaske være, at Kong *Frederik den Syvende* efter Taflet paa Skodsborg, til hvilket Hs. Majestæt havde indbudt Biskoppen sammen med daværende Sognepræst, senere apostolisk Præfekt Msgr. *Hermann Griider*, og daværende Kapellan ved Sct. Ansgar, nuværende Præfekt Msgr. *J. von Euch*, udtalte til Biskop *Melchers* i *begge de Gejstliges Paahør* det Samme, han i 1854 havde sagt til *Martensen* (se „Af mit Levnet“), at han ansaa det for en uretfærdig Bestemmelse af

³⁴⁾ I. Kor. 13, 4. 7.

Grundloven, at han skulde være den eneste Mand i sit Rige, som ikke havde Religionsfrihed, og i en længere Samtale udviklede sine katholske Sympathier og talte om sin katholske Moder, der ligger begravet paa „Campo Santo dei Tedeschi“ i Rom, umiddelbart ved Siden af Sct. Peterskirken.

Den 5. Juni 1841 modtog Kardinal Melchers — der er født d. 6. Jan. 1813 — i Domkirken i Münster i Westfalen ved sin Slægtnings Haand Præstevielsen; det var nemlig den daværende Viebiskop af Münster, Domprovst og Generalvikar *Frants Arnold Melchers*, som meddelte ham den. Han var den Gang 28 Aar gammel og 12 Aar vare allerede gaaede, siden han som yngste og bedste Abiturient havde forladt Gymnasiet i sin Fødeby Münster. Han havde nemlig først lagt sig efter det retsvidenskabelige Studium og var efter velbestaaet Auskultator- og Referendareksamen traadt ind i den juridiske Praksis. Men da slog den voldsomme, men uendeligt velsignelsesrige, berømte „Kølner Tildragelse“, nemlig Kølns Ærkebiskop *Klemens August von Droste-Vischerings* Fængsling i Aaret 1837 som en Bombe ned i den dødsstille Tid, bragte Liv i Sindene og ogsaa den unge Referendar til den Beslutning at ville blive Præst. Straks i det næste Aar tog han til Universitetet i München, hvor den Gang det theologiske Fakultet havde sin Blomstringsperiode, fortsatte de theologiske Studeringer i Münster, bestod i Efteraaret 1840 Seminareksamen og modtog i Løbet af Vinteren og Foraaret de fire lavere og to højere Vielser, som gaa forud for Præstevielsen, som han endelig modtog den 5. Juni 1841.

Allerede i August samme Aar virkede ham som Kapellan i Haltern, hvor han nu i tre Aar trofast stod ved den gamle Præsteolding, Pastor Büttners Side. Derpaa gjorde han en Studierejse til Rom. I Paasken 1845 vendte han tilbage derfra og traadte som Subregens ind i Præsteseminariet i Münster. Samtidig blev

han udnævnt til „Gejstlig Raad“ ved det biskoppelige Generalvikariat og virkede nu i begge Embeder, indtil han sidst i April 1851 efter den mangeaarige Regens' Schmöllings Død kom i Spidsen for Seminariet. Men i denne Stilling skulde han dog kun blive i kort Tid, da han allerede ved Nytaarstid 1853 blev udnævnt til sin imidlertid afdøde Onkels Efterfølger som Generalvikar og dermed stillet i Spidsen for hele Bispedømmets Forvaltning. I Domkapitlet var han blevet kaldet allerede i April 1852 og kun halvtredie Aar senere, i December 1854, blev han, skjønt en af de yngste Domkapitulærer, hævet til Domdechansens Værdighed.

Uhørt hurtigt var den unge Mand steget fra Trin til Trin. Han skyldte dette sin usædvanlig høje, aandelige Betydning, sin ved den juridiske Fordømmelse end mere udviklede, særlige Embedsdygtighed, sine fremragende Karakteregenskaber, sin absolute Uegenyttighed, sin mønsterværdige Fromhed og sædelige Strængighed og den som Følge af alle disse Egenskaber vel begrundede høje Tillid, som hans Overhyrde, Biskop *Johannes Georg*, havde til ham.

Saa kunde det da ikke udeblive, at, saa ofte det gjaldt om at besætte en nærliggende Bispestol, de udslaggivende Personers Blik rettedes paa den næst Biskoppen i enhver Retning mest fremragende Gejstlige i Diöceset Münster. Allerede i 1856 vilde den ungdomskraftige Generalvikar og Domdechant i Münster efter al Sandsynlighed være bleven valgt til Biskop af Paderborn, om man ikke fra Regeringens Side — nu om Stunder klinger det mærkværdigt nok — havde staaet for eftertrykkelig paa hans Valg. Men to Aar senere besteg han som Biskop Sct. Wihs Stol i Osnabrück. Her vare endelig efter mere end 30 Aar de Hindringer fjærnedede, som efter Omvæltningerne i 1803 endnu stadig berøvede det ældgamle Bispesæde den i Konkordatet af 1824 lovede Biskop. I den afgjørende Forstaaelse mellem Paven og Kongen havde daværende

Biskop af Münster, *Johannes Georg*, og daværende Justitsminister i Hannover, Dr. *Ludvig Windthorst*, den afdøde store Centrumsfører, den mest fremragende Del. Disse to Mænd skyldes det ogsaa, at Paven og Kongen enedes om at vælge Paulus Melchers til den første regerende Biskop af det nye Bispedømme Osnabrück. Den 3. August 1857 skete den pavelige Udnævnelse; den 20. April 1850, Sct. Wihs Fest, fandt i Domkirken i Osnabrück Præstevielsen Sted. En hel Menneskealder er nu allerede henrundet siden den Tid, og Osnabrück har allerede sin tredie Biskop, Msgr. Dr. *Bernhard Höting*. Men endnu kan man der høre, hvorledes baade Gejstligheden og Lægfolk ere fulde af den taknemligste Hengivenhed og Kjærlighed til deres store Biskop Paulus, som i de otte Aar, hans korte Regering varede, fremkaldte utrolig meget og fuldstændig fornyede det kirkelige Liv i sit Bispedømme.

I 1859 besøgte Biskop Paulus for første Gang Danmark og for første Gang efter 300 Aars Forløb siden „Reformationen“ meddelte en katholsk Biskop i Sct. Ansgarskirke Konfirmationens hellige Sakramente. Ved denne Lejlighed indbød Kong Frederik den Syvende Biskoppen til sit Taffel og lod ham i kongelig Ekvipage hente ud til Skodsborg, hvor han havde den ovennævnte mindeværdige Samtale med Kongen. Nogle Aar senere visiterede Biskop Paulus atter de katholske Menigheder i Danmark og ved Sct. Ansgars Tusindaarsfest 1865 var han her for tredie Gang og konsekreerede højtideligt Sct. Ansgarskirken.

Nogen Tid efter døde Ærkebiskoppen af Køln, Kardinal *Johannes Geissel*, som var fulgt Clemens August paa Ærkesædet, og nu blev Biskop Paulus den middelbare Efterfølger af hin store Mand, hvis Fængsling tredive Aar i Forvejen havde ført ham selv til Præstestanden. Og som i den høje Værdighed, saaledes skulde han ogsaa blive sin store Forgænger lig i den standhaftige Trosbekjendelse og i bitre Lidelser for

denne Bekjendelse baade i Fængsel og Landflygtighed. Den 8. Maj 1866 skete den højtidelige Intronisation i Domkirken i Køln. Otte Aar senere vandrede den samme Kirkefyrste, hvem Statsregeringen i 1855 havde ønsket til Biskop i Paderborn, hvem den gjerne havde set som Biskop i Osnabrück og som den selv i Rom havde anbefalet til Ærkebiskop i Køln, paa Grund af sin Modstand imod de kirkefjendtlige Kulturkamplove for et Tidsrum af seks Maaneder som „Kurvefletter“ i Fængslet i Køln. Den 13. December 1875 forlod han nødtvungen Køln, sit Ærkesæde og sit Fædreland, fordi han der hjemme ikke mere uhindret kunde udøve sit Overhyrdeembede, og den 29. Juni 1876 blev han ved Statsdomstolens Kjendelse frakjendt sit Bispeembede.

Han skulde ikke mere gjense Køln. Fra sit Landflygtigheds Sted hos Franciskanerne i Maastricht i Holland rettede den nidkjære Overhyrde nu Aar efter Aar i Skrifter i Stedet for som tidligere i sine Fastehyrdebrev, faderlige, formanende og belærende Ord til sine Diöcesanere; 1877 om Bønnen, 1878 om Alterets Sakramente, 1879 om Messeofret, 1880 om Socialismen, 1881 om Læren om Kirken, 1882 om det ene Fornødne, 1883 om Herrens Bøn, 1884 om Guds Moders Liv. Det var otte Aar fulde af Kummer og Lidelse, men nogenlunde formildede ved den overmaade trøstefulde Iagttagelse, at Ærke-diöceset Køln som én Mand holdt med Troskab fast ved sin retmæssige Overhyrde, og alle Tysklands Katholiker som én Mand til deres haardt prøvede Biskopper og til den endnu mere prøvede Kristenhedens Fader i Rom.

Og da „Kulturkampens“ højtgaende Bølger efter mange Aars Forløb nogenlunde begyndte at sagtne, da Kampens Hede mere og mere kjølnedes, da Pave og Kejser, Kirke og Stat lidt efter lidt atter havde nærmet sig hinanden og vare komne til en Forstaaelse, da der i det mindste var opnaaet „en Tilgang til Freden“, da de kirkelige Dannelses- og Opdragelsesanstalter atter

kunde aabnes, Sjælesørgerne atter i et større Omfang kunde udfolde deres Virksomhed, de „afsatte“, men endnu ikke døde Overhyrder, i det mindste delvis kunde vende tilbage til den dem anbettede Hjord — ja selv da var der for Ærkebiskoppen af Köln, som imidlertid var bleven en Olding under sine tunge Hjem søgelser, ingen Ende paa Kummeren og Lidelsen; om end alle andre turde vende tilbage, blev det dog nægtet ham at vende tilbage til sit gamle Embede, ligesom det for halvtredstindstyve Aar siden var blevet forment hans Forgænger Clemens August. Denne Afkaldsgivelse maa have været meget vanskelig og tung for ham; men lige over for Regeringens absolute Vægning ved atter at lade ham udøve de ærkebiskoppelige Funktioner, maatte han nødtvungen nedlægge sit Embede, naar han ikke maaske i mange Aar vilde lade sin Hjord helt uden Hyrde. Saaledes fandt han sig i det Uundgaelige. Men høj Udmærkelse skulde han rigtignok desuagtet ikke mangle. Samtidig med, at Pave Leo XIII udnævnte Biskoppen af Ermland, *Philippus Kremetz*, til Ærkebiskop af Köln, ophøjede han Kölns hidtige Metropolitan, Paulus Melchers, til en Kardinals ophøjede Rang og kaldte ham til Rom den 17. Juli 1885. Siden den Tid har Kardinal Melchers stadig boet i Rom i „Collegium Germanicum“, beskæftiget med at varetage sit høje Embedes mangehaande Forretninger. I det forløbne Aar har han saaledes været Kirkens „Camerlengo“, et Embede, som siden denne Paves Tronbestigelse aarlig gaar paa Omgang mellem de i Rom bosatte Kardinaler. Den alderstegne Kirkefyrste nærer endnu levende Interesse for Danmark og taler gjerne om danske Forhold, som han nøje kjender. Her fra Danmark sendtes der til hans 50aarige Jubilæum i de danske Katholikers, baade Præsters og Lægfolks Navn en Lykønskningsskrivelse af den her-værende apostoliske Præfekt, Msgr. *Johannes v. Euch*, som selv i sin Tid er bleven præsteviet af Kardinal Melchers.

Apostolisk Breve

om

den h. Aloysius' Centenarium.

Pave *Leo XIII.* sender alle Kristne, som læse denne Skrivelse, sin Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

En saare velkommen og lykkelig Begivenhed er det, at den 300 aarige Mindedag om den h. *Aloysius af Gonzagas salige Død* skal højtideligholdes den 21. Juni i indeværende Aar. Efter hvad der er blevet Os meddelt, er den kristelige Ungdom i Anledning af denne glædelige Begivenhed bleven greben af en stor Kjærlighed og from Iver for, ved denne Lejlighed at vise paa mange Maader sin himmelske Patron sin Hengivenhed og Dyrkelse. Og dette synes ikke blot at være Tilfældet i hine Egne, som have skjænket den h. Aloysius til Jorden og til Himlen, men alle Vegne, hvorhen den h. Aloysius' Navn og Ryet om hans Hellighed er naaet. Denne Iagttagelse har i høj Grad glædet Os, som allerede fra den tidlige Ungdom af er vant til at ære den englelige Yngling med from Iver. Med Guds Hjælp stole Vi paa, at denne Festlighed ikke vil forblive uden Frugt for det kristelige Folk, og navnlig for Ynglingene, som ved at ære deres Skytspatron ogsaa med Lethed blive tilskyndede til at betragte de Dyder, ved hvilke den Hellige har udmærket sig i sin Levetid fremfor alle andre. Og naar de betragte og beundre disse Dyder, tør man ogsaa haabe, at de ved Guds Hjælp ville tildanne deres Aand og Hjærte efter dem og ved Efterlignelse bestræbe sig for at gjøre Fremskridt i det Gode.

Og visselig kan der ikke anbefales de katholske Ynglinge fortræffeliger og paa hine Dyder, ved hvis Glans Ynglinge-Alderen skal lyse, rigere Forbillede til Efterligning. I den h. Aloysius' Liv og Færd finde de

jo talrige Eksempler, som vise dem, med hvilken Omhyggelighed og Aarvaagenhed Hjærtets Renhed skal bevogtes, og med hvilken Udholdenhed Legemet skal spæges, for at dæmpe Lidenskabernes Glød; hvorledes man skal ringeagte Rigdom og Æresbevisninger; med hvilket Sindelag man skal hellige sig til Studierne og tillige opfylde alle Ungdoms-Alderens Pligter og Op-gaver; og endelig, hvad der i vor Tid er af største Vigtighed, med hvilken Kjærlighed og Troskab man skal holde fast ved Kirken, vor hellige Moder, og ved den apostoliske Stol.

Thi denne englelige Yngling viste sig under alle Livets Forhold saa mønsterværdig, at han i enhver rosværdig Egenskab overgik alle sine Jævnaldrende og efterlod sig de herligste Beviser paa sin Hellighed, hvad enten han nu dvælede i det fædrene Hjem, eller som ung Adelsmand forrettede Hæderstjeneste ved det spanske Hof, eller ved Dyd og Videnskab arbejdede paa at uddanne sin Aand i Jesu Selskab, i hvilken Orden han jo netop indtraadte, efter at have givet Afkald paa den fyrstelige Værdighed, for, fjærn fra alle Æresbevisninger, at hellige sig alene til Næstens Frelse.

Derfor handle den kristelige Ungdoms Lærere og Opdragere sikkerlig med Visdom, naar de i Overensstemmelse med Vor Forgænger Benedikt *XIII's* Raad, som har givet den studerende Ungdom den h. Aloysius til særegen Skytspatron, fremstille den h. Aloysius som et herligt Mønster til Efterlignelse.

En fremragende Fortjeneste erhverve sig derfor ogsaa hine Foreninger af katholske Ynglinge, som ere blevne grundlagte ikke blot i de italienske Steder, men ogsaa i Udlandets, med det Formaal for Øje, at fejre med særegen Glans den ovennævnte Festlighed til den h. Aloysius' Ære. Det er Os bekjendt, hvilken Iver og Anstrængelse de have anvendt, for at berede den englelige Yngling værdige Æresbevisninger paa hele Jorden, og med hvilken Omhu de drage Omsorg for, at de

fromme Pilgrimstog, som ville blive foranstaltede til den Helliges Fødeby eller til den evige Stad, der med Ærefrygt opbevarer hans kyske jordiske Levninger, maa udmærke sig baade ved Andagt og Fromhed og ved Deltagernes Talriighed. Der er fremdeles — efter hvad Vi have bragt i Erfaring — ogsaa givet Drengene og Pigerne Lejlighed til, at frembære for den h. Aloysius saa at sige Førstegrøden af deres rene Kjærlighed og Dyrkelse. Der er nemlig blevet udbredt Indskrivnings-Ark, som allerede ere smykkede med saare fremragende Navne og i hvilke de kunne indskrive sig selv og deres Forældre som den Helliges Tjenere og Myndlinge. Vi ønske og nedbede over denne overordentlige Iver og disse hellige Forsætter og Hensigter de bedste og lykkeligste Resultater.

Da Vi imidlertid for nylig ere blevne anmodede om, til større Gavn for Sjælene at ville berige den ovennævnte Festlighed med Kirkens Naadeskatte, saa have Vi trot, naadigst at burde opfylde dette fromme Ønske. Vi forunde derfor formedelst den almægtige Guds Barmhjærtighed og støttet paa hans hh. Apostle Petri og Pauli Autoritet naadig i Herren *en fuldkommen Aftad* til alle de Troende af begge Kjøen, som andægtigt tage daglig Del i den Triduum eller fem Gange i det mindste i den Novena, som paa Biskoppens Anordning bliver afholdt *før* den h. Aloysius festlige Mindedag, og paa Festdagen eller paa en hvilkensomhelst Dag efter eget Valg i dette Triduum eller i denne Novena, efter et angerfuldt Skriftemaal og en værdig hellig Kommunion besøge en Kirke eller et offentligt Kapel, hvor den h. Aloysius' Fest bliver fejret, og der opsende fromme Bønner til Gud for Endrægtigheden blandt de kristne Fyrster, for Vranglærdommenes Udryddelse, for Syndernes Omvendelse og for vor hellige Moder, Kirkens Ophøjelse.

Men de Troende, som i det mindste med et angerfuldt Hjærte foretage en Valfart til de ovennævnte hh.

Steder, og Børnene — for saa vidt som de ere i Stand dertil —, og deres Forældre som indskrive sig i Listen over den h. Aloysius' Myndlinge, saafremt de overvære det ovennævnte Triduum eller Novenaen — som overfor angivet —, forunde Vi en Aflad af 7 Aar og lige saa mange Kvadragener paa den i Kirken brugelige Maade.

Vi tillade ogsaa, at disse Aflad tilsammen og enkeltvis kunne forbønsvist tilvendes de Troendes Sjæle, som ere dragne bort fra denne Verden i Guds Kjærlighed. — Nærværende skal kun have Gyldighed for dette Aar.

Men det er Vor Villie, at Afskrifterne af nærværende Skrivelse eller ogsaa de trykte Eksemplarer af den, naar de ere undertegnede af en offentlig Notar og forsynede med en kirkelig Dignitars Segl, skulle have samme Troværdighed, som selve det nærværende Breve, saafremt det blev fremvist.

Givet i Rom ved St. Peter under Fiskerringen den 2. Januar 1891, i Vort Pontifikats trettende Aar.

M. Kardinal Ledochowski.

*

*

*

I Henhold til forestaaende Breve af vor h. Fader angaaende Højtideligholdelsen af den h. Aloysius' Centenarium, anordne Vi herved for alle Sognekirker i Præfektoret, at der afholdes *et Triduum* til Ære for den h. Aloysius, Ungdommens Patron, paa den 18, 19, og 20. Juni d. A. Paa de nævnte tre Dage bedes under Skolemessen (om muligt foran et med Lys og Blomster prydet Billede af den h. Aloysius) først de Bønner, som findes i „Fuldstændig Bønnebog“ til Ære for Helgenen; derpaa kan følge en til Festen svarende Sang og fælles Rosenkransbøn. Ved Slutningen af den h. Messe skal det allerhelligste Sakramente udstilles og Velsignelsen meddeles.

Paa selve Festdagen, den 21. Juni, holdes Høj-

messen paa højtidelig Maade foran det eksponerede allerhelligste Sakramente, og Prædikenen bør indgaaende handle om Helgenens Liv og Dyder.

Paa Søndagen den 14. Juni, skal denne Festlighed publiceres fra Prædikestolen, efter at tilforn det forestaaende Breve af den h. Fader er bleven oplæst.

Kjøbenhavn den 9. Juni 1891.

Johannes von Euch,
Apostolisk Præfekt for Danmark.

St. Vincent de Paul-Søstrene i Jerusalem.

„Journal des Débats“ indeholder et interessant Brev fra Jerusalem, hvoraf „le Patriote“ gengiver følgende Udtog, det er dateret den 12. Maj 1891.

„Allerede gennem en længere Aarrække havde man i Jerusalem følt Savnet af et Kommunehospital, der kunde optage de mange Syge fra hele Byen. *Rahouf* Pasha havde paabegyndt et saadant, men først for ganske nylig er det lykkedes hans Efterfølger, den nuværende Pasha, der er en human og veltænkende Mand, at fuldføre dette store Værk.

Nu var der kun et Spørgsmaal at løse: hvem skulde man ansætte til at pleje de Syge? Jøderne vare vel de nærmeste dertil, da over Halvdelen af Jerusalem's Indbyggere ere Jøder, og man tilmed hver Dag venter 14000 Jøder fra Rusland; derefter ere Muhamedanerne talrigt repræsenterede, saa kommer Schismatikerne, Kopterne, Armenierne og sidst af alle Katholikerne, der paa Grund af deres ringe Antal kun spille en meget lille Rolle i det offentlige Liv.

Hvem skulde man nu vælge blandt alle dem? ja

det var et Spørgsmaal, der længe havde staaet paa Dagsordenen, uden at blive afgjort, indtil for kort Tid siden Byraadets Formand, ledsaget af to Herrer, lod sig melde hos *Søster Sion*, Forstanderinden for de barmhjærtige Søstre i Jerusalem, og bad hende om at lade dem faa nogle Søstre til det ny Hospital. *Søster Sion* ansøgte straks om Tilladelse hos sine Foresatte, og saasnart hun havde opnaaet denne, sendte hun Formanden sit Svar, hvorpaa hele Byraadet indfandt sig hos hende for at bringe deres Tak og samtidig bede Søstrene straks indrette Huset til Optagelse af de Syge.

Der var ingen Tid at spille, man var allerede naaet ind i den sidste Uge før Søndagen den 12. Maj, paa hvilken Dag den højtidelige Indvielse skulde finde Sted under Overværelse af *Ibrahim* Pasha og hele Seraillet, saaledes kaldes det Raad, der er sammensat af Repræsentanter for alle Nationer, for de forskjellige Religionssamfund og for Byraadet.

I tre Nætter og tre Dage vare Søstrene ikke i Seng, der blev arbejdet uafbrudt, for at skaffe alt tilveje og bringe Alt i Orden, Timerne fløj, og det var kun med Nød og næppe at Søstrene bleve færdige saa betids, at de kunde følge Opfordringen til at give Møde om Søndagen Kl. 1 i Hospitalets store Modtagelsessal.

Allerede længe før Højtideligheden skulde finde Sted, havde en talrig Menneskemasse samlet sig udenfor Hospitalet. Paa Slaget et ankommer Pashaen med Pomp og Pragt, han tager Plads med alle sine Honorarios, og man oppebier nu kun Søstrenes Ankomst, hvert Sekund kunde de være der. Man hører en Vogn — det er dem: Straks istemmes en Velkomst-Sang, medens Raabet „Leve de barmhjærtige Søstre“ lyder fra tusinde Læber. Soldaterne presentere Gevær, og Mængden trænger sig frem under Jubelraab, saa Dragomanen har sin Møje med at bane Vej for Søstrene. Da de træde ind i Salen, rejse alle sig op, og Pashaen tager til Orde paa flydende fransk“:

„Jeg byder Eder velkommen, Søstre, men jeg er for bevæget ved Synet af Alt, hvad I paa saa kort Tid have udrettet i dette Hus, til at kunne takke Eder saaledes, som jeg gjerne vilde“.

„Deres Eksellence“, svarer Søster Sion beskedent, „vi have kun gjort vor Pligt.“

„Jeg er aldeles begejstret over, hvad De har udrettet, vi kunne i Sandhed glæde os over vort Valg“, vedbliver Pashaen, og ved disse Ord formaar Forsamlingen ikke længere at tilbageholde sit Bifald.

Nu henvender Pashaen sig til Myndighederne og spørger om de finde at der mangler noget, eller om Alt er til deres Tilfredshed.

„Det er altsammen fortrinligt“, svarer Overrabineeren, men det bedste ved hele Hospitalet er dog de barmhjærtige Søstre selv. I de fem Aar, de have arbejdet iblandt os, have de aldrig svigtet deres Kald — de have været som Mødre og Søstre for Alle uden Undtagelse.“ Igjen lyder Raabet „Leve de barmhjærtige Søstre“! det kommer oppe og nede fra, det lyder fra Hospitalets Gange og klinger gennem dets Sale „Leve, leve de barmhjærtige Søstre —!“

Begejstringen har naaet sit Højdepunkt, og Pashaen fjerner sig for at deltage i en tyrkisk Gudstjeneste, der skal finde Sted. „Allah, Allah“, udbryde alle de Tilstedeværende, idet de brede Armene ud for at nedbede Velsignelse over Søstrene.

Det er umuligt at skildre, hvor gribende og stortartet hele denne Højtidelighed var. Nu kom der en Dragoman og spurgte Søster Sion, om han maatte forestille Militærlægen for hende, da denne meget ønskede at tale med hende.

„Søster“, tog Lægen til Orde, „det er min inderligste Bøn til Dem, at De vil anvende Deres Indflydelse, for at faa Pashaen til at overlade mig 8 Senge til mine stakkels Soldater, for at de kunne blive godt plejede“.

Efter at Pashaen og Søstrene igjen havde taget

Plads i Salen, modtog de Lyskønskninger af Over-rabineren, de fornemste Muselmænd og Schismatikere samt 16 Læger fra Jerusalem, som alle vare indbudte i Dagens Anlødning.

Tilslidst lod Byraadsformanden hele Hospitalspersonalet kalde frem foran Søstrene, og nu begyndte der en gribende Scene, først lod han Lægerne sværge, at de vilde vise Søstrene Ærbødighed, alle de andre, saasom Sygevogtere, Gartnere og Portnere maatte baade sværge Ærbødighed og Lydighed. De traadte frem hver efter sin Rang og aflagde Eden paa sit Sprog og efter sit Lands Skik. Da de vare gaaede, sagde Byraadsformanden: „Søstre, jeg betror Eder dette Hus, lad det fra i Dag af være Eders Hjem; jeg betror Eder de Syge med fuld Tillid, thi jeg er forvisset om, at I ville behandle dem som Eders Børn.“

Pave Leo XIII.

Et *engelsk* Blad omtalte for nylig Pave Leo XIII paa følgende Maade: „Der hersker fuldstændig Overensstemmelse i Leo XIII's Temperament og Liv, og selv om de magre, kantede Træk, den alabastagtige Farve, de skjælvende Hænder, den bøjede Holdning, det næsten Gjennemsigtige i hele hans Figur viser os en Mand, som staar ved Tærskelen til den høje Oldingalder, saa forsvinder dette Indtryk dog straks, saa snart han taler og bliver bevæget, og man føler, at der skjuler sig et mægtigt Liv under dette skrøbelige Hylster og at Klingen er uendelig stærkere end Skeden, som tilhyller den. Hans Øjne have ikke mistet noget af deres Ild. O disse Leo XIII's Øjne! Har man set dem en Gang, kan man aldrig glemme dem. De forekomme En som to Karfunkler eller to sorte Diamanter, saale-

des gløde de. De give hans Udtryk en sjælden Livlighed, og der er næsten noget gjennemborende i dem.

Som Følge af en Typhoidfeber, hvoraf Hs. Hellighed led for omtrent 25 Aar siden, er det ham meget vanskeligt at skrive, saaledes skjælve hans Hænder. Naar han skal sætte sin Underskrift under et Aktstykke, maa han med den Venstre støtte sin højre Haand. Trods sin ydre Skrøbelighed er Leo XIII udrustet med en usædvanlig Modstandskraft. Han har et nervøst Temperament og vi vide, at naar Konstitutionen er svag, ere Nerverne ofte desto stærkere; de bøje sig, men de briste ikke. Et langt Liv er arveligt i Familien Pecci. Paven gaar nu i sit 82. Leveaar. Hans Broder, Kardinal Pecci, som døde ifjor, blev 84 Aar, og man siger, at Pavens Læge for nylig har erklæret, at Leo XIII's Konstitution var saa solid, at han, saafremt han ikke tilfældigt blev angreben af en farlig Sygdom, ganske godt kunde leve endnu i ti Aar.

En stærkere Modsætning end Leo XIII og hans Forgænger Pius IX kan man næppe tænke sig. Pius var lykkelig og jovial anlagt, den fuldkomne Legemliggjørelse af et godmodigt Menneske, fri og familiær overfor Alle, som fik Audiens hos ham, og han gjorde Alle glade ved sin Nærværelse. Allerede som Ærkebiskop af Perugia var Leo i det Ydre en Modsætning til Pius. Han er en Mand, der holder Alle, med hvem han kommer i Berørelse, i en vis Afstand fra sig. Han lær sjældent, og den reserverede Holdning, der hos ham ikke er kunstig, men fuldkommen naturlig, bidrager meget til at hæve Tiaraens Værdighed. Man bliver derfor forlegen, naar man første Gang staar overfor ham. Det har endog den tyske Kejser følt, da han besøgte Paven, og det i den Grad, at han ved Indtrædelsen i det Værelse, i hvilket Paven tog imod ham, tabte den værdifulde Gave, som han vilde overrække Hs. Hellighed, og Hjælmen, som han holdt i den venstre Haand. Det er en bekjendt Kjendsgjerning, at

endog de ældste og mest erfarne Gesandter og Diplomater næppe kunne beherske deres Sindsbevægelse, naar de i Anledning af en Privataudiens betræde Pavens Værelse; i den Grad ere de grebne af hans op-højede Værdighed.

I de offentlige Audienser har den h. Fader en hel Række Spørgsmaal, som han retter til de Tilstedeværende. „Hvad er De? Hvad er Deres Kald? Er De gift? Har De Børn?“ Et ungt Ægtepar var for nylig tilstede ved en offentlig Audients; paa Pavens Spørgsmaal: „Hvad er Deres Stand?“ svarede den unge Mand „Jeg er Læge, h. Fader.“ Derpaa forklarede Kristi Statholder ham med faa udvalgte Ord den katholske Kirkes Lære i Henseende til Lægernes Pligter, idet han blandt andet mindede ham om, at han, naar han blev kaldet til et Sygeleje, skulde tænke paa den Syges sjælelige Vel og, saafremt Sygdommen maatte vise sig farlig, skulde drage Omsorg for, at en Præst blev kaldet til Sygelejet. Vi nære ingen Tvivl om, at den unge Doktor indtil sit Livs sidste Time aldrig vil glemme disse Ord, som Kristi Statholder ved denne Lejlighed rettede til ham som et vist Raad.“ — Saa vidt det engelske Blad.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Tyskland. Om den *pavelige Encyklika* skriver det liberale Blad „Nord. Allgemeine Ztg.“: „Under alle Omstændigheder maa den anses for en Tilkjendegivelse, som fortjener en fremragende Plads i Historien Endskjønt Encyklikaen ikke er en Afgjørelse *ex cathedra*, saa fremtræder den dog ved sin Forfatters Navn og Værdighed med fremragende Autoritet. Det maa saaledes anses for en Begivenhed, der har ligefrem

verdenshistorisk Betydning, at Leo XIII. anerkjender som Grundsætning og Program Statens Indblanding i social-politiske Anliggender som nødvendig og gavnlig“.

Genua. Ærkebiskoppen af Turin *Kardinal Alimonda* er afgaaet ved Døden i Genua. Den Afdøde var født d. 23. Okt. 1813 og udnævntes til Kardinal i 1879.

Wien. Den forhenværende Præses for den katolske Svendeforening i Wien, Fyrst-Ærkebiskop *Dr. Gruscha*, er bleven udnævnt til Kardinal. Medlemmerne af det østerrigske Kejserhus bragte Kardinalen deres Lyskønskning.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Juni. 4. Søndag e. Pintse. Basilius, Biskop og Kirkelærer. — **15. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **16. Ti.** Johannes Frants Rogis, Bekjender. — **17. O.** Ferialdag. — **18. To.** Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — **19. F.** Juliana af Falconieri, Jomfru. — **20. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 21. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Aloysius, Bekjender, Ungdommens Patron; 300 Aarsdagen for Helgenens Død.

Sct. Ansgars Kirke. I Andledning af den h. Aloysius Centenarium holdes paa Torsdag, Fredag og Lørdag om Morgen Kl. 8¹/₄ en højtidelig Triduum-Messe med Aloysiusbønner, Rosenkrans og sakramental Velsignelse. For øvrigt henvises til den højerv. apostoliske Præfekts Anordning, som findes i dette Nr. af Ugebladet, Side 521.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion paa den h. Aloysius Fest Søndag den 21. Juni Kl. 8 i Jesus Hjertes Kapel. Det forventes at alle Kongroganister uden Undtagelse give Møde.

Den levende Rosenkrans (1ste Afd.) holder Møde med Exhortation Søndag den 14. Juni Kl. c. 11¹/₂. — I Juli og August holdes intet Møde.

Enestaaende, Uhørt!

Prima Brasil-Keglecigar fra 3, 3¹/₂ à 4 Kr. pr. Kasse, faas i Knudsgade Nr. 5, 4. Sal, hos Rosback.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

N° 25.

Søndagen den 21. Juni.

1891.

Indhold. Ungdommens Forbillede. Sankthansormen. Efterretninger: Kjøbenhavn, Trier, Paris, Kina, Rom. Bekjendtgjørelser.

Ungdommens Forbillede.

I Natten fra den 20de til 21de Juni 1591, fra Torsdagen efter Kristi Legems-Fest til den Fredag, paa hvilken vi nu aarlig fejre Hovedfesten for Jesu Hjærte, overgav *Aloysius* til Herren over Liv og Død sin Sjæl, pletfri og ren, som den var fremgaaet af Daabens helige Bad. Han var ikke ældre end 23 Aar, 3 Maaneder og 11 Dage.

Hans Omgivelser havde med Beundring og Ærbødighed set op til hans heltemodige Dydsiver. Gud herliggjorde sin trofaste Tjener ydermere ved vidunderlige Tegn. Pavestolen godkjendte den Hyldest, som de Troende af egen Drift vare begyndte at vise ham, indførte den „englelige Ynglings“ Navn i Førtegnelsen over Kirkens Helgener og fremstiller ham for *Ungdommen som Mønster og Forbillede*.

Ungdommens smukkeste Pryd er et uskyldigt, rent Hjærte. Aloysius er et uforligneligt Mønster paa Uskyldighed og Renhed, i hvad Forstand Ordene end tages. Den „englelige Yngling“ gjør sit Navn al Ære.

Den navnkundige Kardinal Bellarmin, der stod ham bi paa Dødslejet og havde Lejlighed til at lære hans Sjælstilstand nøje at kjende, erklærede paa Opfordring: „Jeg er vis paa, at Aloysius ikke har begaaet nogen Dødssynd fra sit syvende Aar af; jeg holder det for højest sandsynligt, at han heller ikke havde begaaet nogen før.“ Bevarede Guds Naade ham for al svær Synd, er det en Selvfølge, at han blev fri for visse Synder, der sætte en særdeles hæsliq Plet paa Sjælen, Synder, som St. Paulus vii ej engang skulle nævnes af en Kristens Mund. Endnu mere; han blev endog-saa bevaret for alle Fristelser til den Slags Synder.

Det var en Udmærkelse, et Naadens Privilegium, som ikke bliver alle, maaske ej engang ret mange unge Mennesker til Del, og som ingen kan fortjene. Men hvad et Menneske kan gjøre for at blive værdig dertil, det gjorde han. Han blev ikke angreben; alligevel var han utrættelig i at øve sig i aandeligt Vaabenbrug, som om han idelig var udsat for farlige Angreb. Og i saa Henseende er han vort Forbillede.

Den Vej, han gik, bør vi ogsaa gaa. De Vaaben, han brugte, bør vi ogsaa bruge. Det var baade Forsvars- og Angrebsvaaben: *Forsigtighed, Selvfornægtelse, Bøn og Sakramenterne.*

Aloysius vidste, ikke af egen Erfaring, men af fremmed, hvor let det er at fristes og hvor megen Grund Apostelen har til at paastaa, at en lille Gnist kan afstedkomme en uhyre Ildebrand. Han var nok modtagelig for Indtryk udenfra. Det var kun i de sidste seks Aar, at han levede i en Klostercelle; som Dreng og Yngling var han nødt til at færdes ved glimrende Hoffer i Mantua, Firenze og Madrid og det i Spaniens Velmagts Dage. Det spanske Hof var den

Gang et af de mest glimrende, saa at Verden fremlagde det Ypperligste og Dejligste, den har, for hans aabne Øjne. Men nej, han lukkede sine Øjne og værdigede det ikke et Blik. Det er næsten bogstavelig sandt. Kunde han paa nogen Maade blive fri for at tage Del i Hoffesterne, holdt han sig borte. Var han nødt til at overvære dem, vaagede han strængt over sine Øjne. — En Gang skulde der afholdes en Turnering, et glimrende Ridderspil; han kunde ikke undslaa sig for at overvære det, men han saa' ingen Ting; han holdt sit Blik fæstet paa et gudeligt Billede. Tjenesten ved Hoffet bragte ham ofte sammen med Kejserinden, men han kjendte hende saa lidet, at han ikke kunde sige, hvordan hun saa' ud.

Ligesaa energisk besejrede han al Blødgighed ved uafbrudt Selvovervindelse. Han undte sig kun saa megen Mad og Drikke, som fornøden var til at holde Liv og Kraft vedlige, eller rettere sagt, ej engang saa megen. Han spiste ikke hvad der var lækrest af de fremsatte Retter, men tværtimod hvad der mindst kildrede Ganen. Vinterkulden kan være stræng i Øvre-Italien; men Prinsen vilde aldrig have Værelset opvarmet; midt om Natten stod han gjærne op for at bede paa sine Knæ, længe og selv i Vinterens strængeste Kulde. Hans Bodsiver er almindelig bekjendt. Kunsten har givet ham til Kjendetegn foruden Lilien Pønitenssvøben; ikke uden Grund. Han vidste, at Lilien bør omgjøredes med Torne; han svang Pønitenssvøben og spægede sit Legeme med St. Paulus for at værne om Sjælens Renhed.

Men han vidste ogsaa godt, at al Dyd er en Gave fra Gud, at Mennesket nok skal værne om Lilien, men at den trænger til Lys, Varme og Dug fra oven for at trives og blomstre. Derfor brugte han et tredje Vaaben, der er uundværligt baade til Forsvar og Angreb. Han søgte Hjælp hos Gud ved inderlig og ideelig Bøn og ved hyppig og andægtig Annammelse af

de hh. Sakramenter. En anden Helgen førte ham første Gang til Herrens Bord og bispiste ham med Englenes Brød. Det var den navnkundige Ærkebiskop af Milano, den h. Karl Boromeo. Fra den Tid af undlod St. Aloysius aldrig i det mindste hver Søndag at annamme den h. Kommunion; han mente, at Englenes Dyd skal næres med Englenes Brød.

Naar nu Aloysius troede at maatte anvende de nævnte Midler til at bevare sit Hjærte rent, mon vi da kunne undvære dem? — Maaske vil man sige: det var Overdrivelser; vi andre maa ikke engang prøve paa at gjøre ham det efter. — Overdrivelser? Hvad vil det sige? Mon Mening er den: Aloysius gjorde *for* meget; han skulde ikke have gjort saa meget? Nej, det er ikke sandt. Det var Guds Aand, som drev ham. Det var af Evangeliet, at han havde øst Forsigtighedens, Selvfornægtelsens og Bønnens Aand. Vil man derimod kun sige: Aloysius gjorde *mere*, end han var forpligtet til at gjøre, ja saa har man Ret. Han kunde ved den nævnte Turnering gjerne have glædet sig ved at be-
tragte Riddernes Rustninger; ej heller behøvede han just at svinge Pønitenssvøben, han kunde have spæget sit Kjød paa anden, mindre stræng Maade. Vi kunne ikke efterligne hans Eksempel bogstavelig. Men vi kunne og skulle efterfølge hans Aand: være aarvaagne, fornægte os selv og søge Hjælp i Livets Strid hos Gud ved Bøn og Annammelse af Sakramenterne.

Den, som vil bevare sit Hjærte rent, maa vaage over sine Sanser og ikke lade dem se og høre alt, hvad Nysgjerrighed kan lyste. David var en Mand efter Guds Hjærte, men et uforsigtigt Blik gjorde ham til Ægteskabsbryder og Morder. — Og Læsningen! Naar man læser, hvadsomhelst der falder en i Hænderne, nu til Dags, da der skrives og trykkes en Syndflod af daarlige eller farlige Bøger, hvorledes er det muligt, at man ikke tager Skade? Forsigtighed, Selvbeherskelse er altsaa nødvendig for alle, hvem det er om at gjøre

uskadte at slippe ud af alle Farer. Og lige saa meget behøves der Selvfornægtelse. Et Menneske, der ikke har lært at nægte sig selv noget, kan ikke i Længden staa sig mod alt, hvad der lokker ham paa Afveje. Vi bør øve os i at nægte os noget, som vi vel kunne tilstaa os uden Synd, for at kunne overvinde os i alle de Tilfælde, hvori det er ligefrem Pligt. Og da vi ikke kunne det uden Guds Naadehjælp, og Herren har knyttet den til Brugen af Naademidlerne, Bønnen og Sakramenterne, gjælder det om ofte og paa den rigtige Maade at benytte os af dem.

Saaledes er den englelige Yngling Aloysius ikke alene et smukt Forbillede for de Unge, men for alle, som ville tilkæmpe sig Sejrskransen; De maa jo alle stride den gode Strid til Enden og derfor aldrig ophøre med at føre de nævnte Vaaben. Maatte hans lyse Skikkelse opflamme mangt et Hjærte med Kjærlighed til Renhed og Uskyldighed og styrke til de Ofre, der maa bringes for denne Dyds Skyld.

Sankthansormen.

Aftenen efter en varm Sommerdag sad en fattig Enke, Marie, ved det aabne Vindu i sit lille Kammer og saa ud paa Træerne i den smukke Have, som omgav hendes Hytte. Nylig havde hun stakket det Græs, hun havde slaaet om Morgenen; det var allerede tørret ved Julisolens Hede og opfyldte Luften med den lifligste Hølugt. Aftenluften tabte sig i Randen af den klare skyfri Himmel, og Maanen kastede sine milde, venlige Straaler ind i Kammeret. Der stod den lille Ferdinand, Maries seksaarige Søn, og hældede sig mod Vinduet. Han friske, med lyse Lokker omgivne, Ansigt oplystes af Maanens milde Skin.

Den stakkels Enke sad der vel for at hvile sig ud efter Dagens Møje og Besværligheder, men saa trykkende de end havde været, svandt de i Sammenligning med de endnu tungere Sjælslidelser, som tyngede hendes Hjærte. Af Aftensmaaltidet, der bestod af en Skaal Mælk og Brød, havde Marie ej smagt det ringeste; lille Ferdinand var ogsaa bedrøvet og rørte sig ikke; thi han saa, at hans gode Moder var kummerfuld. Da han mærkede, at hun græd, kunde han ikke spise mere, og Skaalen stod næsten urørt paa Bordet; kun Maanen lyste i den.

Marie var bleven Enke ved Begyndelsen af Aaret; hendes afdøde Mand, den godmodigste og dygtigste Karl i Sognet, havde ved Flid og Arbejdsomhed erhvervet saa meget, at han havde været i Stand til at købe den lille Hytte og tilliggende Eng, men da det, som han havde, ikke strakte til, havde han laant nogle Penge dertil.

Den flittige Johan havde plantet en hel Del unge Frugttræer, som allerede havde givet en Mængde gode Frugter. Siden havde han giftet sig med Marie, der ej bragte ham Rigdom i Medgift, men hun havde faaet en god Opdragelse af sine Forældre, og hele Sognet holdt hende for den gudfrygtigste, arbejdsomste og redeligste Pige, og det var mere end Rigdomme. De havde levet lykkeligt sammen i flere Aar, da der udbrød en Nervefeber i Sognet; ogsaa han taltes snart blandt dens Ofre. Hun selv, som med den største Hengivenhed og Omhu havde vaaget ved hans Side, fik straks efter Mandens Død samme Sygdom og det var med Nød og næppe, at hun blev reddet.

Ved disse Sygdomstilfælde var Maries Stilling bleven meget slet, men nu skulde hun ogsaa miste sin Hytte. Hendes afdøde Mand havde nemlig tjent længe hos en rig Proprietær i Naboskabet, som satte megen Pris paa ham for hans Flids og Redeligheds Skyld. Det var ham, som laante Johan de 200 Kroner, der

manglede ham i Kjøbesummen, paa de Vilkaar, at han skulde afbetale 40 Kroner om Aaret, og at han selv skulde vinde saa meget, at han havde 40 Kroer i ren Indtægt af Ejendommen aarlig. Den unge Johan havde ogsaa holdt Ord, til det Aar, han blev syg, og hans Gjæld beløb sig nu kun til 80 Kroner. Dette vidste Marie altfor vel.

Men den rige Proprietær var nylig død af samme Nervefeber, og hans Svigersøn og Datter, som ej vidste noget om den hele Sag, fandt blandt de efterladte Papirer kun et Gjælds-brev paa 200 Kroner. — De fordrede den hele Sum af den bedrøvede Enke, som forgjæves svor Gud og Mennesker, at hendes salig Mand havde betalt den hele Gjæld paa 80 Kroner nær. — Den unge Arving stævnedes Marie for Kommissionen; da hun manglede Modbeviser, erklæredes Gjælds-brevet for gyldigt, og da der var faldet Dom i Sagen, skulde der holdes Auktion over Hytten. Da Enken erfarede dette, ilede hun med at kaste sig og sin lille Ferdinand for Arvingernes Fødder, og bad om ej at forstøde hende. De laa begge paa Knæ og græd, men forgjæves. For en Stund siden, da hun arbejdede i Haven, havde hun erfaret, at hun skulde flytte ud den følgende Dag. — Derfor sad hun saa bekymret ved det aabne Vindu, saa snart mod den klare Himmel, snart ned paa sin lille Ferdinand og fældte bitre Taarer. Siden herskede der en lang og trykkende Tavshed.

„Gode Gud,“ tænkte hun, „saa har jeg da for sidste Gang i Dag raget Høet paa min lille Eng! De første gule Blommer, jeg plukkede til Ferdinand i Morges, ere de sidste, min stakkels Dreng skal spise af de Træer, hans Fader har plantet og dyrket med saa megen Omhu.“ — „Sandsynligvis er det den sidste Nat, vi tilbringe under dette Tag; thi hvem véd, om den nye Ejer tillader os at blive her!“ — „Hvor faa vi da et Natteleje i Morgen?“ — „Det véd Gud alene! Maaske

vi skulle ligge under aaben Himmel?“ — Hun brød ud i heftig Graad.

Da kom den lille Ferdinand med taarefyldte Øjne og sagde til Marie: „Græd ikke saa, kjære Moder, thi ellers kan jeg ikke tale til dig uden at græde med, og jeg har dog noget at sige dig. — Erindrer du, hvad Fader sagde, da han laa saa bleg der paa Sengen: — Græder ikke, Gud er Enkers og Faderløses Fader; anraaber ham i Nøden, og han vil sørge for Eder. — Det sagde Fader, var det ikke saa, han sagde?“

„Jo, mit kjære Barn,“ svarede Moderen, „saaledes var det!“ „Nu,“ sagde Ferdinand, „saa skal du ikke græde mere, Moder, men bede til Gud og han hjælper dig vist. — Véd du, naar jeg fulgte Fader i Skoven, huggede Ved og jeg var sulten eller fik en Splint i Foden, saa græd jeg ikke længe; jeg gik til Fader og bad ham, og han lagde Øksen bort og gav mig Brød eller trak Splinten ud. — Den gode Gud hjælper lige saa gjærne, han er ikke saa haard som den slemme Mand, vi laa paa Knæ for og forgjæves bad om Barmhjærtighed; den slemme Mand viste os Døren. Eller tror du, at Gud ikke er rig nok? Jo, du maa tro, han er meget rigere end den slemme Mand. Se kun ud igjennem Vinduet; Maanen og Stjærnerne høre ham til. Fader sagde ofte, at hele Verden var hans; hvorfor skulle vi da græde og jamre os? Kom, vi ville bede til Gud; han vil hjælpe os, naar han ser, vi holde af ham. Begynd først du, Moder, jeg skal sige det efter, og det vil vist lykkes bedre, end hos den slemme rige Mand.“ — „Du har Ret, kjære Barn,“ sagde Moderen og græd mildere Taarer; thi denne Trøst mildnede hendes Sorg. Hun foldede Hænderne, hævede Øjnene mod Himlen, og den Lille foldede ligeledes sine smaa Hænder, og Maanen udgjød sit Skin over Moderen og Barnet og spejlede sig i deres Taarer. Marie begyndte følgende Bøn med høj Røst, og Drengen sagde hvert Ord efter:

„O Gud, du gode Fader i Himlen; se ned til en fattig Enke, som tillige med sit Barn anraaber dig. Vi ere i stor Nød og have intet Fristed mere paa Jorden, men dit Hjærte er rigt paa Naade og Miskundhed. Du siger selv: Anraaber mig i Nødens Stund, og jeg skal frelse Eder. O, til dig fly vi nu; vend dig ikke bort fra os! tillad ej, at en fattig, faderløs Dreng berøves sin Fædrearv! Men hvis du i din Visdom har besluttet saaledes — thi, skjönt ofte ubegribelige, føre dine Veje dog stedse til Menneskets Bedste — o, saa lad os finde et Fristed paa din vide Jord og giv os Styrke og Trøst, at vore Hjærter ej briste, naar vi drage bort og naar vi fra Bakken for sidste Gang vende vore Øjne mod den Hytte, hvor vi vare saa lykkelige!“

Marie kunde ikke sige mere; Taarerne hindrede hende i at tale; hun tav og lille Ferdinand ventede længe paa hendes Ord og saa op mod Himlen, men paa engang udstrakte han Haanden og raabte: „Se, se, kjære Moder, hvad er det, som rører sig? — Det er et Lys, som flyver, en Stjerne, som falder! Nu flyver det udenfor Vinduet! O, se nu, se nu, det kommer ind! Hvor grønt og smukt! det lyser næsten smukkere end Aftenstjærnen! Nu flyver det under Loftet. Det var underligt!“

„Det er en Sankthansorm,“ sagde Moderen; „om Dagen er den et stygt og uanseeligt lille Dyr, men om Natten lyser den saa smukt.“

„Maa jeg tage den? Bider den, eller kan jeg brænde mig paa den?“

„Den brænder ikke,“ svarede Moderen med et Smil, „tag den blot og hold den fast og se paa det lille Dyr; det er ogsaa en Skabning af Guds Almagt!“

Nu havde Drengen snart glemt al Sorg og sprang efter Sankthansormen, som snart fløj under Bordet, snart under Stolene osv. „Ej, ej,“ skreg Ferdinand — det lille smukke Dyr havde sat sig bag den store Kiste — „jeg ser Sankthansormen meget godt; den sidder der-

hende og lyser paa Væggen og Gulvet omkring sig, som om den var Maanen selv, men min Arm er for kort, jeg kan ikke naa den.“ — „Hav bare Taalmodighed,“ sagde Marie, „Den kommer nok frem igjen!“

Drengen ventede længe forgjæves; derpaa gik han hen til Moderen og bad med mild Stemme: „Kjære Moder, vær saa rar at trække Kisten lidt ud fra Væggen, saa at jeg kan krybe mellem, saa skal jeg snart faa fat paa Sankthansormen.“

Moderen stod op og trak Kisten til Side, Ferdinand løb straks til, tog den lille Sankthansorm i sine Hænder og havde større Glæde af at se paa den, end om den havde været en Diamant.

Men Maria havde ikke Tid til at tænke paa Sankthansormen; thi da hun trak Kisten ud, havde hun hørt, at der faldt noget ned paa Gulvet bag den, og se, da hun tog det op, saa brød hun ud i Glæde og sagde: „Gud, nu ere vi frelste fra al vor Nød! Det er Almanaken for det forrige Aar, som jeg saa længe har ledt efter; jeg troede, den var bortkommen under min sidste Sygdom, da der var fremmede Mennesker i Husset! Nu skal jeg bevise, at min salig Mand har betalt Pengene, som de kræve mig; men hvem kunde vel tænke, at Almanaken var falden bag Kisten, som ikke er bleven flyttet, siden Hytten blev bygget!“

Marie tændte straks Lys og bladede med Glæde i Bogen. Der fandt hun, at hendes Mand havde skrevet, hvor meget han skyldte af de 200 Kroner, og hvad han ved Aarets Begyndelse havde afbetalt og vundet for sig selv. Ved Enden stode følgende Linier, som vare skrevne og undertegnede af den gamle afdøde Proprietær: „Paa Martinidag har Undertegnede afsluttet Regning med Johan Holm, og skylder han mig kun 80 Kroner, siger og skriver otteti Kroner.“

Fuld af Glæde omfavnede Moderen Drengen og udraabte: „O Ferdinand, takket være den Almægtige; thi vi slippe nu for at flytte, vi kunne blive, hvor vi ere!“

— „Jeg har vel lidt Del deri,“ mente Drengen. „Havde jeg ikke bedet Dig flytte Kisten, saa havde du ej fundet Bogen; den havde kunnet ligget der i hundrede Aar!“

Moderen tav en Stund og sagde derpaa: „O mit Barn, det er Gud, som har gjort dette! Jeg bliver rørt og greben af Taknemlighed, naar jeg nærmere tænker derpaa! — Da vi nylig bade til Gud og græd saa bittert, da kom den skinnende Sankthansorm ind igjennem Vinduet og ligesom oplyste disse vigtige Blade. Ja i Sandhed, Gud leder alle Menneskers Skjæbne selv ved de ringeste Hændelser. — Guds hellige Forsyn vaager over os: Intet sker tilfældigt, thi der falder ej et Haar af vore Hoveder uden Guds Villie, læg dette paa dit Hjærte, min kjære Ferdinand, saa længe du lever, og det især i Nødens Stund; for Gud er det ikke vanskeligt at redde os. Du ser, at han ej behøver at sende en af sine Engle til Jorden, — et lidet Kryb er tilstrækkeligt til at overbevise os om, at Gud er almægtig, alvidende, vis og barmhjærtig!“

Marie kunde ej faa en Blund i sine Øjne den hele Nat, saa stor var hendes Glæde. Straks efter Solens Opgang begav hun sig paa Vejen til Fogden, som godkjendte Kvitteringen; og Arvingen, som skammede sig over saaledes at have miskjendt den fattige Enke, erklærede sig villig til at godtgjøre hende Forurettelsen efter gode Mænds Skjøn.

Da Marie fortalte hele Hændelsen, om den inderlige Bøn, om den straks derpaa indflyvende Sankthansorm, sagde Skriveren: „Det var Guds Finger, han er aabenbart kommen Jer til Hjælp.“

Den unge Arving var meget rørt og sagde med taarefulde Øjne: „Ja, saaledes er det, Gud er Enkernes og de Faderløses Fader, — men han er ogsaa deres Hævner. Tilgiv, at jeg har været saa haard mod Jer, det skete kun ved en Fejltagelse; men for paa nogen Maade at godtgjøre Jeres Lidelser, saa eftergiver jeg de 40 Kroner af Gjælden og behøve I noget siden, saa

kom til mig, jeg skal aldrig nægte Jer min Hjælp; thi nu ser jeg grandgivelig, at den, som sætter sit Haab til Gud, bliver aldrig forladt; og Troen paa Guds Visdom og Forsyn er en større Skat, end alle Rigdomme. Skulde jeg komme i Nød eller min Hustru blive Enke, og mine Børn faderløse — o, at han da vilde hjælpe os saaledes som han har hjulpet Jer!“ — „Ja,“ sagde Skriveren, „bliver saa trofaste Mennesker, som denne fromme gudfrygtige Enke, og Hjælpen skal aldrig udeblive i Nødens Stund.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Ugebladets skitserede Udtog af Pater Lange's Foredrag ere en stadig Gjenstand for Efterspørgsel, og skjønt Oplaget var blevet betydelig forøget, ere dog flere Numre aldeles udsolgte. Efter en nøjere Beregning ere ialt 1126 Ekstranumre blevne solgte. Redaktionen har desuden gjentagne Gange fra Protestanter modtaget Takskrivelser med Udtalelser som denne: „Læsningen af Ugebladene skal være mig og Familie til megen Glæde og Opbyggelse, thi det er sjælden man læser noget saa tydelig forklaret og saa usminket som denne lærde Mands Foredrag.“

Trier. I Følge et i Sandhed herligt Hyrdebrev, som Biskoppen af Trier, Dr. Korum, har skrevet til sit Bispedømme, vil *Frelserens h. Kjortel* fra den 23. August til den 3. Okt. blive offentlig udstillet i den ældgamle ærværdige Domkirke i Trier. Ifjor blev den ærværdige Relikvi nøje undersøgt og det viste sig da, at alt taler for, at Trier virkelig besidder dette Klenodie, og at al den Snak, som nogle tyske Professorer skrev derimod efter den sidste Udstilling i 1844, hører hjemme blandt de dristige Paastande, hvormed de tyske Videnskabsmænd i saa rigeligt Maal slaa om sig. Frel-

serens h. Kjortel er en af de ærværdigste Relikvier, som Kristendommen besidder, og den gjælder tillige, fordi den er usyet, altsaa et Klædebon, som ikke kan skilles i flere Dele, for et Symbol paa Kristi Kirke, som jo er et uadskilleligt Samfund, hvad allerede de hh. Kirkefædre fremhæve.

Kirken i Trier, saaledes beretter Traditionen, har faaet den h. Kjortel af Kejserinde Helene, Konstantin den Stores Moder, hvilket ogsaa fremgaar af en ældgammel Elfenhenstavle, paa hvilken Relikviens Indførelse i Trier er fremstillet. Senere hen blev man nødsaget til at frelse dette Klenodie mod Barbarernes Røverier, ved at nedgrave det i Jorden; først efter Aarhundreders Forløb blev det atter fundet. Det bærer Spor af høj Ælde og sammenholdes af et sjældent kostbart Stof, der er vævet af Silke. Imellem to saadanne vævede Stoffer er selve den h. Kjortel indsyet.

Det har vakt stor Glæde i den katholske Verden, at Biskoppen fattede den Beslutning at lade den kostbare Relikvie udstille i Aar, og naar der i Efteraaret 1844 ankom over en Million Pilgrimme til Trier, saa ville ved de nuværende lette Forbindelsesmidler sikkert 4 til 5 Millioner besøge det gamle Trier. Hvad Modstanderne sige og skrive, har saare ringe Betydning for os, og det ovennævnte Hyrdebrev har desforuden ogsaa paa en ganske udmærket Maade allerede imødegaaet deres mulige Indvendinger. Hyrdebrevet, der er dateret den 1. Juni, omtaler nærmere Relikvidyrkelsen i den katholske Kirke, navnlig den Ærbødighed, som vises de Ting, som have tilhørt Frelseren selv. Om et Dogme er her lige saa lidt Tale, som overfor en hvilken som helst anden Relikvi; men den omhyggelige Undersøgelse af Relikvien, som fandt Sted ifjor Sommer, har ikke bragt noget for Dagen, som kunde staa i Modstrid med den trierske Kirkes gamle Overleveringer. Som ved den herlige Valfart i 1844, skal Frugten af Festligheden ogsaa denne Gang være Gjenoplivelsen af

Troen paa og Kjærligheden til vor guddommelige Frelser og Befæstigelsen af en kristelig Livsvandel — et Formaal, som maa anses for meget attraaelsesværdigt, navnlig i vor forvirrede Tid.

Paris. De franske Katholikers store Sonoffer, *Montmartre-Kirken* i Paris, som er indviet til Jesu guddommelige Hjærte, blev aabnet med stor Højtidelighed den 5. Juni. Gudshuset, en kæmpeagtig Pragtbygning i byzantinsk Stil, blev opført af den franske Nation som en Votivkirke for at afsone Kommunens Rædsler i 1871. Den har Form af en Basilika med mægtige Kupler og maaler 100 Meter i Længden og 50 Meter i Breden. Endskjønt den midterste Kuppel og Klokketaarnet endnu ikke ere fuldførte, har Bygningen allerede kostet 24 Millioner Francs. Basilikaen er opført ved Hjælp af de franske Katholikers Offergaver og geraader ikke alene de franske Katholikers Højhjærtethed og Offervillighed til Ære, men den er ogsaa en Pryd for Byen Paris. I 16 Aar har man arbejdet paa Kirken, idet Grundstenen blev lagt i 1875. Klokketaarnet skal bl. a. bære en Kæmpeklokke, som vejer 27,000 Kilo, og hvis tunge Hammer skal sættes i Bevægelse ved Dampkraft.

Fredag Formiddag indviedes Kirken af Ærkebisdommen af Paris, Msgr. *Richard*. Næsten alle Frankrigs Biskopper vare tilstede ved den højtidelige Handling. Adelen, det diplomatiske Korps, de konservative Parlamentspartier havde sendt fremragende Repræsentanter, og hele Paris' Befolkning tog Del i Festen; over 5000 Mennesker bevægede sig under Templets herlige Hvælvinger.

Medens de franske Katholiker ydede de ovennævnte store Summer til Montmartre-Kirken, have de ogsaa underholdt en Mængde kirkelige og veldædige Institutioner. Siden de konfessionsløse Skolers Indførelse i 1882 have de desuden grundlagt *14,000 kirkelige Almueskoler*, hvis aarlige Underhold beløber sig til ca. 40

Millioner Francs. Alene Byen Paris yder i dette Øjemed $2\frac{1}{2}$ Million aarlig. —

Kun Anarkisterne søgte at demonstrere imod denne herlige Tilkjendegivelse af katholsk Liv. De foranstaltede senere hen en Skandale, idet de den følgende Søndag vilde nedlægge fire store højroede Kranse med Indskrifter, som: „Kommunens Hylding“, „Fritænkerne i det 18. Arrondissement“, i den berømte Gaard, hvor den 18. Marts 1871 Generalerne Clement Thomas og Lecomte, den 24. Maj „Kommunegeneralen“ Varlin bleve skudte. Men i denne Gaard vare flere Hundrede Pilgrimme forsamlede, for at nyde deres Middagsmad. Imod disse vendte sig nu „Fritænkernes“ Raseri, saa at Politiet maatte skride ind og foretage flere Arrestationer.

Kina. I Kina vedvare Forfølgelserne imod de Kristne. Flere katholske og protestantiske Missionshuse ere blevne afbrændte, og de Kristnes Liv og Gods svæver stadig i Fare, eftersom Mandarinerne vedblive at ophidse Hædningerne imod de Kristne.

Rom. I det sidste Konsistorium stadfæstede Pave Leo XIII. 29 nye Biskopper og offentliggjorde desuden ved Breve Udnævnelsen af 39 andre Biskopper.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Aloysius, Bekjender, Ungdommens Patron; 300 Aarsdagen for Helgenens Død. — 22. M. Votivofficium af St. Ansgar. — 23. Ti. Ferialdag. — 24. O. Johannes den Døbers Fødsel (St. Hans Dag). — 25. To. Vilhelm, Abbed. — 26. F. Johannes og Paulus, Martyrer. — 27. L. (Vigiliefastedag) Oktavdag.

Søndag den 28. Juni. 6. Søndag e. Pintse. De hh. Apostelfyrster Petri og Pauli Fest (Kollekt af Peterspenge i alle Præfektorets Kirker og Kapeller).

Unio. St. Hans Dag, Onsdag d. 24. Juni, Frederiksberg Tur. Mødested Kl. 6 paa Keglebanen. Madkurve kunne medbringes. Der spises om Aftenen i Korups Have. — Den 5. Juli afholdes den store aarlige Skovtur til Vogns, hvortil en Liste i Løbet af 8 Dage vil cirkulere blandt Medlemmerne, for at Tegningen kan være sluttet senest den 1. Juli

Bestyrelsen.

Sct. Aloysius-Jubilæet.

fejres ifølge særegen Tilladelse i

Jesu Hjertes Kapel: Søndag d. 21. Juni Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt og Prædiken. — Mandag d. 22. og Tirsdag d. 23. Juni Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse; Kl. 8 Aften Festandagt og Prædiken.

Sct. Andreas Kirke i Ørdrup: Søndag d. 21. Juni Kl. 10 Pontifikalmesse; Kl. 5 Efterm. Festandagt og Prædiken. — Mandag d. 22. Kl. 9 Levitmesse; Kl. 5 Festandagt og Prædiken. Tirsdag d. 22. Juni Kl. 9 Levitmesse; Kl. 5 højtidelig Slutningsandagt med Prædiken og Te Deum.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion paa den h. Aloysius Fest Søndag den 21. Juni Kl. 8 i Jesus Hjertes Kapel. Det forventes at alle Kongreganister uden Undtagelse give Møde.

Sct. Ansgars Kirke. Den h. Aloysius af Gonzagas Fest, Søndag d. 21. Juni, Kl. 10 Højmesse med Prædiken og sakramental Velsignelse; Kl. 6 Festandagt.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 22. Juni Kl. 8 $\frac{3}{4}$ pr. i Bredgade 67, 2 S. o. G. Dagsorden: Extraordinær.

Taksigelse, En hjertelig Tak bringes herved den anonyme Giver for de mig tilsendte 50 Kroner til „Nørrebros Kirke og Skole.“
Ant. Neuvel, Præst.

Literatur, Waser: Den h. Aloysius af Gonzagas Levnedsbekrivelse. Pris 25 Øre.

Fuldstændig Bønnebog, fjerde forøgede Udgave. Pris heftet 2 Kr. (bedre Papir: 2 Kr. 50 Øre).

Leo XIII's Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet. Pris 25 Øre.

C. B. Lohrer i Kjøbenhavn,

31, Adelgade 1. Sal.

Material- & Farveforretning en gros Lakfabrik.

Enestaaende anerkjendte

Prima Havanna Cigarer 5 á 6 Kr.; dito Brasil Keglecigar fra 3 3 $\frac{1}{2}$ á 4 Kr. pr. Kasse, anbefales. Gode Cigarer fra 2 Kr. 85 Øre pr. Kasse. Der søres kun prima Varer, Til Provinserne pr. Efterkrav. Husk paa, at det er hos Rosback i Knudsgade Nr. 5. 4. Sal.

Plads søges. En yngre Pige, som er vant til at omgaas Børn, søger Plads til den 1. Juli i en Familie, hvor Fruen hjælper med i Huset. Til Lønnen tages der mindre Hensyn. Redaktionen anviser.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

N° 26.

Søndagen den 28. Juni.

1891.

Indhold. Pastor Schepelern og Skriftemaalet. Apostelfyrstens Lidelsessteder i Rom. Efterretninger: Kjøbenh., Danzig, Belgien. Bekjendtgjørelser.

Past. Schepelern og Skriftemaalet.

Af F. Esser.

I en Bog „*Bismarck en caricatures*“ findes blandt andre Karrikaturer ogsaa en, som fremstiller den vældige forhenværende Rigskansler, som staar med et Reb om den højeste Spids paa St. Peterskirken og slider af al Magt for at rive Kirken ned. Ved Siden af staar Djæveln, en sand Mephistophelesskikkelse og sér grinnende til. Der opstaar da følgende Samtale: Djæveln: „Hvad gjør du der, Bis?“ Bismarck: „Jeg river denne Kirke ned.“ Djæveln: „Naa! Det har jeg prøvet paa hele mit Liv. Naar det lykkes dig, er du Karl for din Hat.“ — Hvorfor jeg fortæller det her? — Fordi det passer ganske nøjagtig paa Pastor *Schepelerns* Kamp imod den katholske Kirke. Hvad han giver sig i Kast med, have Tusinder forsøgt før ham, det have ogsaa Helvedes Porte tilstræbt lige fra Kirkens Grundlæggelse

af. Ligesom alle hans Forgjængeres Anstrængelser have været forgjæves, saaledes vil ogsaa Sch. forgjæves storme mod hint: Helvedes Porte skulle ikke overvælde den. Det kan være baade interessant og lærerigt, at oplyse det med hans sidste Brochyre om det romersk-katholske Skriftemaal.

Schepelerns Fremgangsmaade i Bevisførelsen er denne: Han søger først at underminere Fundamentet, hvorpaa den katholske Lære om Skriftemaalet og Aflad er bygget og mener derpaa med Lethed at kunne styrte hele Bygningen over Ende. Men han har Uheld baade i det ene og i det andet.

Fundamentet til Læren om Skriftemaalet er „Hierarkiets Eneret til at løse og binde, til at forlade Synder og at beholde dem (den saakaldte Nøglemagt)“, hvilken Eneret begrundes „paa den opstandne Frelsers Ord til Disciplene (Joh. 20, 22, 23.): „Annammer den Helligaand! Hvem I forlade o. s. v. sammenholdt med Herrens Ord til Peter (Math. 16, 19): „Hvad (rigtigere: Hvadsomhelst) du binder o. s. v. et Ord, som han senere gjentog til hele Discipelkredsen (Math. 18., 18)“. (De øvrige Skriftsteder, Sch. her anfører, ere efter kath. Opfattelse ingen selvstændige Beviser, men kun Bekræftelser eller Illustrationer). Men, siger Sch., ved at beraabe sig paa disse Steder benytter den kath. Kirke „den utilladelige Fremgangsmaade at betragte det, der skulde bevises, som om det allerede var bevist“. Thi Apostlene stode kun „som den kommende Menigheds Repræsentanter, saa de Naadegaver, Herren lagde i deres Hænder, dem gav han dem ikke, for at de skulde have udelukkende Eneret til deres Forvaltning, men for at de, naar Menigheden var stiftet paa Jorden, skulde overgive dem til den. Og dette fremgaar . . . netop klart og tydeligt af de nævnte Skriftord. Thi hvad Herren siger til Peter (Math. 16., 19.), det gjentager han senere til alle *Disciplene* (Math. 18., 18). De romerske Pole-

mikere lade rigtigt nok ganske uskyldigt(?)¹⁾, som om der i Math. 18. kun var Tale om *Apostlene*, de Tolv (jfv. Luk. 6., 13). Men opmærksomme Bibellæsere ville let se, at der i dette Kapitel (V. 1.) er Tale om alle Disciplene, det vil sige alle dem, som i Troen havde sluttet sig til Herren og fulgte ham.“ „Det fremgaar alt-saa heraf, at der i de paaberaabte Skiftsteder intet findes, som begrundet den romerske Paastand om Hierarkiets udelukkende Magt og Ret til at forlade og beholde Synder. De, til hvem denne Magt og Ret af Herren blev overdragen, vare de samme, over hvem Aanden blev udøst paa Pintsedagen (Ap. Gj. 2, 1 fl.; smlgn. 1, 13—15), og der gjøres ingen Forskjel paa Apostle og Disciple.“ (S. 4—7.)

„Og paa samme Maade forholder det sig med det Skriftsted, der særlig skal bevise Præsteskabets udelukkende Ret til at binde Synden paa de Ubodfærdige (nøjere sagt: simpelt hen at udstøde ham fra Kirken i Følge de Ord: „Naar han ikke hører Kirken, være han dig som en Hedning og offentlig Synder“), nemlig Mt. 18, 15—17 . . . Atter her er det Menigheden, der er det handlende Subjekt, og den romerske Polemik kan kun faa Stedet til at sige, hvad den ønsker, ved at oversætte „Kirke“ i Stedet for „Menighed“, og da at betragte det som en given Sag, at den papistiske Vildfarelse, at Kirken er ensbetydende med Præsteskabet, er Sandhed.“ (S. 7.)

Thi kjendes for Ret: „Der findes saaledes ikke i det Nye Testamente nogen Hjemmel for Romerkirkens hierarkiske Paastand.“²⁾ Overalt er det Menigheden, hvem

1) Spørgsmaalstegnet af Sch.

2) I Følge Sch. ere de hierarkiske Tendenser allerede tidlig opkomne i Kirken, og det maa man kalde et sandt Ord; thi for saa vidt de ikke staa klart udprægede i den h. Skrift, fremsættes de med al ønskelig Klarhed i den h. Ignatius af Antiokiens († 107) Breve. Deraf slutte da protestantiske Forfattere, slutter ogsaa Sch. i en tidligere Brochure, at Kirken allerede meget tidlig er afvejen fra den af Kristus og

Herren overdrager Fuldmagten til at forlade og beholde Synder, og Embedets Indehavere staa her, som paa ethvert andet Punkt, som de, der som Menighedens Repræsentanter og paa dens Vegne forvalte, hvad der er dem betroet.“ (S. 7. 8.)

Læseren vredes ikke over dette lange Citat; men vi vilde ikke udelade noget væsentligt af Sch.'s Bevisførelse, for des klarere at kunne vise, hvor sofistisk den er. Vi kunde jo gjøre os Svaret meget let. Vi kunde jo sige simpelt hen: Af Skriften fremgaar uomstødelig Kirkens Ufejlbarhed, og saa vedblive med den h. Augustin: *Roma locuta, causa finita*; Rom har talt, og dermed er Sagen afgjort. Vi kunde ogsaa sætte Sch.'s Bevis, det saakaldte Præskriptionsbevis, imod, som han vilde have ondt ved at modbevise. Skriftemaalet eksisterer den Dag i Dag, og det betragtes af de 250 Mill. Katholiker som et nødvendigt Middel til Salighed; det eksisterer da nødvendigvis enten i Kraft af guddommelig Institution eller i Følge menneskelig (nemlig Kirkens) Anordning. Men nu er det umuligt, at det bestaar i Følge menneskelig Anordning; det beviser baade Fornuft og Erfaring (f. Eks. i Hannover, hvor Kongen vilde indføre pligtmæssig Skrifte), vi kunne sige: det beviser

Apostlene grundlagde Renhed; ja mange undse sig ikke ved at paastaa, at Fordærvelsen allerede er begyndt paa Apostlenes Tid. Denne Antagelse er nu en særlig protestantisk Fornøjelse, og der kan for saa vidt siges at være Mening i denne Opfattelse, som den alene lader En forstaa, hvorledes Protestantismen kan paastaa at være Kristi sande Kirke til Trods for det gyselige Virvar af Modsætninger og Modsigelser. Men vi Katholiker kunne aldrig nedværdige os til en saa lav Opfattelse af Herrens Ord: „Jeg er med eder indtil Verdens Ende (Matth. 28, 20).“ „Helvedes Porte skulle ikke overvælde Kirken (Mt. 16, 18).“ „Himmelen og Jorden skulle forgaa, men mine Ord skulle ingenlunde forgaa (Luc. 21, 33).“ „Naar han, Sandhedens Aand, kommer, skal han vejlede eder til al Sandhed (Joh. 16, 13).“ Vi slutte derfor af den historiske Kjendsgjerning i Forening med disse Steder: Altsaa har Kristus stiftet Hierarkiet, og hele den Magtfulde, vi ser det i Besiddelse af, har det faaet af sin guddommelige Stifter.

Sch.s Brochure. Altsaa bliver kun tilovers, at det be-
staar i Kraft af guddommelig Anordning.

Men vi anse det for mere hensigtsmæssigt at eks-
aminere Sch.'s Bevisførelse og vise, at den er Sofistik
og ikke Logik, og at den erstatter ved Kraftudtryk,
hvad den mangler i indre Soliditet. Hans første Ar-
gument grundes hovedsagelig paa, at Katholikerne
hemmeligen indsætte *Apostlene* i Stedet for *Disciplene*.
Han „lader her rigtignok ganske uskyldigt (?)“, som om
Disciplene i det Nye Testament kun betød „alle dem,
som i Troen havde sluttet sig til Herren og fulgte ham.“
Men det er ingenlunde Tilfældet. „Discipel“, „Discip-
lene“ har i Evangelierne (det kommer det her an paa)
flere forskellige Betydninger. 1) betyder det „Apost-
lene“. Ordet Apostel er overhovedet kun et Tilnavn,
det fremgaar netop af Luk. 6, 13, som Sch. beraaber
sig paa („som han ogsaa kaldte Apostle“). Ordet
„Apostle“ kom først senere i almindelig Brug, og det
er da ogsaa kun Lukas, Forfatteren til Apostlenes Gjer-
ninger, som da ogsaa i sit Evangelium bruger Ordet
seks Gange; hos de andre Evangelister findes det kun
én Gang.¹⁾ Matthæus siger foruden denne ene Gang
stedse Disciplene, en Gang imellem med tilføjet „de
Tolv“, men for det meste heller ikke det. De andre
Evangelister tilføje aldrig „de Tolv“; selv hvor der sik-
kert er Tale om de Tolv, sige de for det meste „Discip-
lene“. Derimod betegne de Apostlene ofte med Ordet
„de Tolv“ alene. 2) kan Ordet „Disciplene“ med den
bestemte Flertalsform undertiden betyde enkelte af
Apostlene, saaledes Joh. 21, 1. 3) betyder det en Del
Mænd foruden Apostlene, som havde sluttet sig nær-
mere til Jesus og til Dels bemyndigedes til apostolisk
Gjerning. Deriblandt maa regnes de 72, hvorom Luk.
fortæller i 10de Kapitel; men mærkelig nok kaldes de
ikke „Disciple“, men kun „72 andre“. Det er vel

¹⁾ Hos Mk. i den græske vatikanske Codex to Gange.

ikke overflødigt at bemærke, at Apostlene allerede havde faaet Magten til at binde og løse, førend de 72 blev udvalgte; thi til Matth. 18. svarer Luk. 9, 46 ff.; men de 72 udvælges først Luk. 10. 4) betyder det ogsaa „alle dem, som i Troen havde sluttet sig til Herren“, paa en lignende Maade, som der tales om Johannes Døberens Disciple; f. Eks. „Hvo som ikke bærer sit Kors efter mig, kan ikke være en Discipel af mig (Luk. 14, 27).“ „Dersom I holde fast ved mine Bud, ere I i Sandhed Disciple af mig“ (Joh. 8, 32). Men denne Betydning er saa langt fra at være den eneste, at den endogsaa mange Steder ligefrem vilde være latterlig. „Jeg vil holde Paaske hos dig med mine Disciple (Mt. 16, 18).“ Hvem i al Verden vil antage, at der forstaas „alle mine troende“ eller ogsaa „mine tolv Disciple paa alle de troendes Vegne“? „Paa den samme Tid gik Jesus igjennem Sæden paa Sabbaten; men hans Disciple hungrede og begyndte at plukke Aks (Matth. 12, 1).“ Mon det var alle hans Troende eller Apostlene paa de Troendes Vegne?

Efter denne Fremstilling er det nu for det første indlysende, at Sch. ikke kan bevise noget af det blotte Ord „Disciplene“. At antage, at det skulde betyde „alle Disciplene, d. v. s. alle dem, som havde sluttet sig til Herren og fulgte ham,“ er paa Forhaand latterligt; hvorledes skulde Herrens Tilhængere, som dog vare spredte over hele Landet, hvert Øjeblik alle være forsamlede og spørge om dette og hint? Sch. maatte altsaa *bevise*, (og det af Skriften — det forstaar sig —) at det her betød Apostlene „som den kommende Menigheds Repræsentanter,“ men han foretrækker „den utilladelige Fremgangsmaade at betragte det, der skulde bevises, som om det allerede var bevist.“ Skriften siger kun, at Herren gav Disciplene (om kun Apostlene eller flere, gjør ingen Ting til Sagen) direkte Magt til at binde og løse, han antyder ikke med en Stavelse, at denne Magt er afhængig af „den kommende Menig-

hed.“ Den herpaa byggede katholske Opfattelse var 1500 Aar gammel, da „Reformationen“ udbrød; det er klart, at Reformatorerne blotte „*stat pro ratione voluntas*“ ikke kunde kuldkaſte den; den maatte modbevise for at kunne skydes til Side¹).

Ogsaa med Hensyn til Joh, 20, 22. 23. kunde det i og for sig være ligegyldigt, om Herren har sagt de Ord: „Hvemſomhelſt I forlade Syderne o. s. v.“ til Apostlene eller til flere, endſkjønt det første er mere end ſandſynligt.²) Ogsaa her gjælder det for Sch. at bevise,

1) Det er interessant at ſe, hvorledes Sch. fanger ſig i ſin egen Snare. „Opmærksomme Bibellæſere,“ ſiger han, „ville let ſe, at der i dette Kapitel er Tale om alle Disciplene.“ Havde han ſelv været en opmærksom Læſer, d. v. s. havde han ikke blot læſt Math. 18, 1., men ogsaa Paralelſtedet hos Mc. 9, 36., ſaa vilde han let have ſet, at der er Tale om de tolv Apostle, Disciplene i 1ſte Forſtand. Han maatte da følgerigtig ſige, at Herren i v. 18. ogsaa kun talte til dem.

Det er nu ikke ſandſynligt, at V. 18. blev ſagt ved ſamme Lejlighed ſom V. 3. fl., ſom Sch. ſynes at antage. Math. plejer nemlig ikke at fortælle efter den hiſtoriske Orden, men mere efter en logiſk eller psykologiſk Plan. Derimod kan det netop af den ſidſte Grund antages for ſikkert, at V. 18. blev ſagt til *de ſamme Perſoner*, hvorom der er Tale i V. 1., altsaa til Apostlene. Dette er dog ingenlunde væſentligt. Herren kunde gjerne have ſat flere foruden Apostlene for Kirkens Styr eller givet dem Del i de præſtelige Fuldmagter, ſom han idetmindſte forbigaaende har gjort med de 72 (ſ. ovenfor). Det, Sch. (med Reformatorerne) maatte bevise, er ſom ſagt, at Apostlene kun ſtode ſom Menighedens Repræſentanter, at de kun fik deres Fuldmagt paa Menighedens Vegne og ſenere kun forvaltede den i Menighedens Navn; og det er det Sch. er os Beviſet endnu ſkyldig for.

2) Viſnok vare flere andre til Stede, da Herren udtalte de Ord; men ikke alt, hvad der ſiges i et Selskab, ſiges ogsaa til hele Selskabet. I vort Tilfælde tale ſærdels vægtige Grunde for, at Herren kun tiltalte ſine Apostle.

Thi 1) vare, ſaavidt Skriften melder, kun Apostlene til Stede ved den ſidſte Nadver (jf. Mt. 26, 20. Mc. 14, 17. Luk. 22, 14.), altsaa fik kun de Magt til at forvandle Brød og Vin til Kristi Legeme og Blod, m. a. O. kun de bleve gjorte til Præſter. I Følge den ældgamle Tradition ligefra Apostlenes Tider er Jurisdiktionsmagten, hvortil den Magt at forlade Synder hører, et Supplement til Vielses-(Ordinations-)Magten, og begge Magter tilhøre udelukkende Præſten. Hvor er nu Beviſet for,

at de Personer, som fik den omspurgte Magt, kun fik den paa Menighedens Vegne til at forvalte den i Menighedens Navn. Men dette er umuligt ligeoverfor Joh. 20, 21. „Ligesom Faderen har sendt mig, saaledes sender ogsaa jeg eder.“ Dette Vers er den korteste og fyndigste Gjendrivelse af den protestantiske Opfattelse. Kristus giver Apostlene (eller de her tiltalte Personer) sin egen Magt saaledes som han har faaet den af sin Fader. Mon Kristus har haft sin Magt kun som Menighedens Repræsentant og udøvet den kun som Menighedens Fuldmægtig?

at Reformationens Opfattelse i dette Stykke er mere korrekt end den fra Apostlene nedarvede katolske Tradition.

²⁾ Mc. 16, 14. og Paulus i 1. Cor. 15, 6. fremhæve udtrykkelig, at Herren paa Opstandelsesaftenen viste sig for de Tolv (resp. Elleve). Hvad andet kan deres Hensigt have været, end at oplyse de Troende om, at det var Apostlene, hvem Aabenbaringen og de der meddelte Naadegaver gjaldt? Det fortjener at fremhæves, at medens Mc. siger de Elleve og Paulus de Tolv, var der i Følge Thomas Fraværelse kun 10 Apostle til Stede. Det er de hellige Forfattere øjensynligt ikke om Personerne at gjøre; det er dem nok at vise hvilken Magt *Embedet* er i Besiddelse af.

³⁾ Selve Lukas, som i Evangeliet fortæller, at der foruden Apostlene endnu vare andre Disciple til Stede, oplyser os i Apostlenes Gjæringer om, at baade Herrens Besøg (samt alle de andre Aabenbaringer efter Opstandelsen) og de der givne Befalinger og Fuldmagter gjaldt Apostlene, Herrens udvalgte Sendebud og Livsvidner (se Ap. Gj. 1, v. 2. 3. 4. 8. jf. Mc. 3, 15. Joh. 14, 16. 15, 26. o. a. St.)

⁴⁾ 1 Ap. G. 10, 41 forsikrer Petrus, at Gud aabenbarede den opstandne Frelser „ikke for alt Folk (altsaa fik det heller ikke den ved Aabenbarelsen meddelte Magt), men for de Vidner, som vare forud beskikkede af Gud (altsaa fik kun de den omspurgte Magt), for os, som spiste og drak med ham, efterat han var opstanden fra de Døde.“ Hvem de forud beskikkede Vidner vare, bestemmer han endnu nøjere i Ap. Gj. 1, 20—26. Det er Apostlene og ingen andre.

⁵⁾ I Joh. 20, 21.: „Ligesom Faderen har sendt mig, saaledes sender jeg eder,“ ligger der mere, end vi har antydnet nedenfor (i Teksten). Før har Herren vel udvalgt sine tolv Apostle og lidt efter lidt indøvet dem i Apostolatet; men med disse Ord meddeler han dem, da hans egen Livsgjærning er endt, hele hans Embedes Magtfulde, giver han dem denne overordentlige Særstilling, i Følge hvilken hver især som Kristi Stedfortræder kan stifte Menigheden, hvor han vil, og kan kræve Tro af alle

Sch. paastaar endvidere, at der i Ap. Gj. (2, 1—11 smlgn. 1. 13—15) ingen Forskjel gjøres paa Disciple og Apostle. Men her viser han sig at være en utrolig „uopmærksom Bibellæser“. Sandheden er nemlig, at netop paa de af ham citerede Steder Forskjellen gjøres saa klar som vel mulig. Efter at Lukas — den samme som meddeler os Oprindelsen af Navnet Apostel — har oplyst os om, at det er Apostlene, som Kristus har udvalgt og beskikket til at være Troens Sendebud, optæller han i V. 13 Navnene paa Apostlene og vedbliver i V. 14: „Alle disse holdt endrægtigen ved i Bøn og Paakaldelse, tilligemed Kvinderne og Maria, Jesu Moder, og med hans Brødre.“ Der er altsaa Forskjel paa Apostlene og de andre. Det bliver endnu klarere i V. 15. Der „stod Petrus op midt iblandt Disciplene“ og meddelte dem, at det var nødvendigt at vælge en anden Apostel i Judas Sted. Hvem har bemyndiget ham dertil? Maaske siger Sch. Menigheden; men han tage sig i Agt for den af ham bandlyste „utilladelige Fremgangsmaade“. Skriften holder ikke med ham. Endnu værre bliver Sagen i det 2det Kapitel. „Da Pintsedagen var kommen, var alle forsamlede paa samme Sted“. Hvem? Skriften siger ubestemt alle. Maaske var der flere foruden Apostlene; i saa Fald kom vistnok ogsaa den Helligaand over dem allesammen. Men da det gjælder om at vidne, da staar „Petrus med de elleve“ frem, ingen foruden dem (V. 14.), og efter hans Tale ty alle Folk til „Petrus og de øvrige Apostle“ og spørge:

med guddommelig Autoritet, som Troens ufejlbare Tolk. Ingen foruden de af Herren selv udvalgte Apostle (og Mathias, som blev valgt paa den Helligaands særlige Indskydelse, og Paulus, som senere blev kaldt af Herren selv) har nogen Sinde gjort Krav paa at være i Besiddelse af denne Værdighed. Et tydeligt Tegn paa, at Herren i V. 21 udelukkende har talt til Apostlene. Da de nu følgende Ord øjensynlig ere rettede til de samme Personer som de foregaaende, saa er den Paastand, som ofte høres fra katholsk Side, at Herren kun har givet Apostlene direkte Magt til at forlade Synder, fuldtud berettiget.

Hvad skulle vi gjøre, Brødre? (V. 37). En maa i Sandhed være mere end stokblind, for af Ap. Gj. at ville bevise, at der ingen Forskjel var paa Apostle og Disciple.

(Fortsættes).

Den h. Petrus' Lidelsessteder i Rom.

Det Marmertinske Fængsel.

Ikke langt fra den h. Martyr Adrians Kirke, som Pave Honorius I. (625—638) lod opføre paa Fundamenterne af det gamle Roms Skatkammer, og i Nærheden af Kejser Septimius Severus Triumfbue, hvor man staar i Begreb med at forlade det romerske Forum, ligger under det sydøstlige Hjørne af den temmelig høje og mod Forum stejlt skraanende kapitolske Høj det Marmertinske Fængsel. Det bestaar af to underjordiske Kamre, som ere udhulede i Tufstenen, hvoraf Kapitoliets Høj bestaar. Det øverste Kammer blev anlagt under Ankus Martius, Roms fjerde Konge, og det nederste af Servius Tullius, Roms sjette Konge. Dette Fængsel benyttedes til Statsforbrydere.

Det Marmertinske Fængsel opvækker frygtelige Minder om den *hedenske* Tid. Afskyelige Tildragelser have disse Klippevægge været Vidne til, siden Fængslets Opfinder Servius Tullius tog det i Brug. Under det saakaldte „*Robur Tullianum*“ bleve Tusinde og atter Tusinde kvalte her, og Fangerne i det øverste Kammer kunde høre den undertrykte Jamren, Dødens Nødskrig, inden den skjæbnsvangre Strikke blev slynget om Halsen paa de Ulykkelige i det nederste Kammer. Trapperne ned til dette Fængsel kaldes „Gemonierne“, d. v. s. „Sukkenes Trapper“ (et Mønster for „Sukkenes Bro“ i Venedig). I dette Fængsel blev Jugurtha nedkastet nøgen, og her kæmpede han i seks Dage med

Sulten, indtil han døde. Her lod Taleren Cicero fem Medskyldige i Katilinas Sammensværgelse kvæle. Her bleve Aristobolus og Tigranes kvalte efter Pompejus Triumftog. Fornemme Fangers Kvælning tjente overhovedet til at forherlige Festlighederne under Triumftogene; de vare saa at sige Knald-Effekten. Her blev ogsaa den sidste jødiske Helt Simon, Jonas' Søn, Jødernes Anfører, kvalt paa den „naadige“ Titus' Befaling. Man kunde fylde en Bog med dette skjæbnesvangre Steds Kriminal-Statistik.

Men fra den *kristne* Tid har det Marmertinske Fængsel bevaret os ophøjede Minder. I dette Fængsel inde i Jordens Skjød ventede de hh. Apostle Petrus og Paulus paa deres Triumftog til Martyrdøden. Herfra bleve de slæbte til Retterstedet! Det forekommer mig, at det er Roms helligste og mest gribende Sted, — i det lille Kapel ovenover Fængslet afholdes „den evige Bøn i den evige Stad“, idet det allerhelligste Sakramente er udstillet her baade Dag og Nat hele Aaret igjennem. Her finder man mere Opbyggelse og Andagt, end i alle Roms øvrige Kirker. Aldrig er dette hellige Sted uden Besøgende — fra den tidlige Morgen indtil langt ind i Natten ligge her Folk af alle Stænder i den dybeste Andagt bedende paa deres Knæ. Unge Mænd i fine Klæder, Damer i kostbare Silkekjoler, Haandværkere, Folk af enhver Stand og Stilling finder du her; der er ofte saa fuldt, at man næppe kan faa en Staaplads, og Stilheden afbrydes kun af de brændende Vokslys Knittren, eller hist og her af en Bedendes dybe Suk. Her er den sande aandstærke Andagt, her er den inderligste Bøns evigt brændende Lampe! Jeg er aldrig gaaet forbi dette Sted, uden at gaa derind; selv om det kun var for nogle Øjeblikke; og jeg er stedse gaaet bort derfra dybt greben og opbygget af den Andagt, der herskede der.

En Rejsende skriver om dette Fængsel: „Et dybt Indtryk gjorde det „Marmertinske Fængsel“ paa os;

det er et mørkt, fugtigt, dybt beliggende, i Klippen udhugget Fængsel, hvor de hedenske Romere plejede at kvæle store Forbrydere eller politiske Fjender. Gyseligt er Synet af disse nøgne, fugtige, mørke Vægge i det nederste Kammer, som ikke oplyses af en eneste Lysstraale, og hvortil der ikke, som nu, førte en Dør og en Trappe, men blot et rundt Hul, gennem hvilket der trængte en Smule Luft fra det øverste Kammer, men intet Lys til de Ulykkelige, som her ventede paa den skrækkeligste Død. Her sad ogsaa Petrus fangen og her fremkaldte han ved et Vidunder en Kilde, for at være i Stand til at døbe de to romerske Soldater, Processus og Martinianus, som holdt Vagt over ham. Denne Kilde har den ejendommelige Egenskab, at den stedse er fuld af Vand, uden at tage af eller flyde over. Vi drak af Vandet og tænkte paa Apostlene og hans herlige, naadefulde Tid.

Korsfæstelses-Kapellet paa Montorio.

En Zigzag-Gade, smykket med Korvejstationerne, gaar stejlt op ad den Høj, paa hvilken Kirken „San Pietro in Montorio“ ligger og forkynder Pilgrimmen, at han befinder sig paa en hellig Grund.

Det er det ærværdige Sted, hvor Sct. Petrus fuldendte sin jordiske Løbebane paa samme Maade som hans guddommelige Mester og derved aflagde Vidnesbyrd om sin trofasteste Troskab. Ligesom Gudmeneskiet Jesus Kristus, Verdens Frelser, døde paa Korset paa Golgatha i det jødiske Lands Hovedstad, i Jerusalems Paasyn, saaledes har ogsaa den h. Petrus, hans synlige Stedfortræder i Guds Rige herneden, endt sit Liv her paa Korset i den hedenske Verdens Hovedstad, i Byen Roms Paasyn. Korset blev oprejst i kort Afstand fra det kejserlige Palads og det paa denne Høj, for at det kunde ses langt borte. Kejser Nero valgte dette Sted, for at han fra sine Balkoner kunde glæde sig over den øverste Hyrdes Død, ligesom han allerede

forhen havde moret sig over den Dødsangst, som greb de almindelige Kristne, naar de, indviklede i tjærede Touge, maatte lyse som levende Fakler under hans natlige Udflugter i Paladsets Lysthaver.

De første Kristne, som saa omhyggeligt betegnede alle Apostlenes Skridt ved varige Mindesmærker, have ogsaa omgivet dette ærværdige Sted, hvor Petrus led Martyrdøden, med Mindesmærker, der vidne om deres inderlige Ærefrygt for Kirkens første synlige Overhoved. Paa Toppen af Montorio, hvor Øjet ser ud over de syv Høje, paa hvilke Byen Rom er bygget, knejser der en Helligdom, som i Aarhundreders Løb er bleven til en saare herlig Kirke. Flere af Kunstens Mesterværker smykke den, blandt hvilke man straks ved Indgangen til Kirken lægger Mærke til et ligesaa rørende som opløftende Kunstværk, Kristi Hudstrygelse — efter Michel Angelos Tegning. I Nærheden af Kirken ligger det lille Tempel af Bramante. Denne stille Helligdom i Skikkelse af en Kuppel, og udstyret paa det prægtigste af den spanske Konge Filip II, betegner netop Stedet, hvor Sct. Petrus led Martyrdøden. Midt i en kostbar Marmorplade ses Aabningen i Jorden, i hvilken Korset var befæstet. Apostlen Petrus blev, som bekendt, korsfæstet i Følge sin egen Begjæring med Hovedet nedad og Benene opad, fordi han, som han udtrykte sig, „ikke ansaa sig for værdig til at lide Døden paa samme Maade, som hans guddommelige Herre og Mester havde lidt den.“

Kirken og det tilstødende Kloster tilhøre Franciskanerne. — Ejendommeligt! Den h. Frants af Assisis' fattige Sønner, saa ringeagtede i den profane Verdens Øjne, have af Gud faaet det Hverv, baade i Orienten og i Occidenten at holde Vagt ved de mindeværdige Steder, hvor hans menneskevordne Søns og dennes synlige Stedfortræders Blod har flydt! En herlig Mission, en værdig Løn for Ydmygheden og Armoden!

Næsten lige i Begyndelsen af den katholske Kirkes

300aarige Kamp for Tilværelsen døde Apostelfyrsterne Petrus og Paulus, for at være baade Forbilleder og Talsmænd for de mange Tusinder, som maatte følge dem ad Martyrvejen. Neros Scepter og Kejserkrone ere forlængst blevne til Støv; men Martyrkronen, som Kristi Stridsmænd modtog, er uforgængelig, og Hyrdestaven, et Fredens Scepter, som Petrus modtog af Kristi Hænder, hviler endnu den Dag i Dag i Biskoppen af Roms, hans 262 direkte Efterfølgers, Leo XIII's Haand. Og indtil Tidernes Ende ville Herrens Ord til Apostelen Petrus stadfæste sig: „Du er Petrus (Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den“.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. *Den h. Aloysius' Jubilæum* er blevet fejret paa en for vore Forhold meget højtidelig Maade i Hovedstadens forskellige Kirker og Kapeller. Alle Vegne var den Helliges Billede udstillet og smykket med Blomster og Lys. Jubilæumsandagterne vare talrig besøgte, og mange vare de, som i de forskellige Guds-huse modtog den h. Kommunion paa selve Festdagen.

I Sct. Andreas-Kirken paa Ordrupshøj fejrede den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *v. Euch* en højtidelig Pontifikalmesse paa Jubilæumsdagen og om Eftermid-dagen fandt en højtidelig Festandagt Sted, under hvil-ken højærv. Pastor *Brinckmann* prædikede. Saavel Messen som Andagten var besøgt af mange Katholiker fra Hovedstaden.

— Den 24. Juni, Sct. Hans Dag, fejrede den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *v. Euch* og den herværende Sognepræst, højærv. Hr. Pastor *J. Braun* deres Navne-dag. Til den apostoliske Præfekts Messe Kl. 7¹/₂, under hvilken Sangforeningen medvirkede, vare talrige (c. 300)

Medlemmer af Rosenkransforeningen mødte, tildels med Emblem, og en stor Del Medlemmer modtog og opofrede den h. Kommunion for vor apostoliske Overhyrde, under hvis dygtige Ledelse Kirken har gjort saa mange Fremskridt her i Fædrelandet. I Dagens Løb modtog Hs. Højærværdighed Lykønskninger af Dhrr. Gejstlige, Søstrene, Deputationer fra forskjellige af Menighedens Foreninger, Skolebørnene og af en Del Private, ligesom ogsaa en Mængde Breve og Telegrammer indløb fra Ind- og Udlandet.

Senere hen paa Dagen tog Hs. Højærværdighed til Ordrup og indviede der *Rekonvalescenthjemmet*, som er blevet opført til Bedste for Rekonvalescenter fra Hospitalet og som staar under Søstrenes Ledelse.

— Den katholske, *fuldstændige Bønnebog for Voksne* er i fjerde Udgave udkommen i disse Dage. Prisen er den samme som forhen (2 Kr. pr. heftet Eksemplar), skjønt Bogen er bleven forøget med et Tillæg, hvori blandt andet findes forskjellige Bønner, som benyttes af den eucharistiske Forening, og et Litani til den h. Josef, samt en Bøn om Nordens Gjenforening med Kirken. Desforuden indeholder Tillæget de nyeste af Pave Leo XIII approberede Bønner for kristelige Familier og nogle Salmer til Brug ved den sakramentale Velsignelse. Ogsaa Bønnen, som for Tiden paa den h. Faders Befaling bedes efter hver stille Messe, og som enhver katholsk Kristen, der overværer Messen, bør deltage i, ligesom man overhovedet bør høre Gudstjenesten til Ende, findes i dette Tillæg. Trykningen er baade nitid og smagfuld og gjør *Wm V. Mohns* Trykkeri Ære. Bønnebogen faas, ligesom de øvrige katholske Bøger foruden hos de Gejstlige ogsaa i *Andr. Fred. Høst & Søn*s Hofboghandel i Gothersgade.

Danzig. *De tyske Katholikers Generalforsamling* vil i Følge en nu fastslaaet Beslutning finde Sted i Danzig fra Søndag den 30. August til Torsdag den 3. September.

Belgien. Abbé Temmermann i Louvain begiver sig til *Kongo*, for at grundlægge der et Kloster for Annunciata-Søstrene. Ordenssøstrene agte at beskæftige sig med Negerpigernes Skoleundervisning og Opdragelse.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Juni. 6. Søndag e. Pintse. De hh. Apostelfyrster Petri og Pauli Fest (Kollekt af Peterspenge i alle Præfektorets Kirker og Kapeller). — **29. M. Apostelfyrsternes Fest** (fejres Dagen i Forvejen). — **30. Ti. Apostelen Pauli Ihukommelse.** — **1. Juli, 0. Oktav af Sct. Hans Fest** (Kl 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **2. To. Marias Besøgelse** (fejres den følgende Søndag). — **3. F. Irenæus, Biskop og Martyr.** (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Broderskabsandagt). — **4. L. Oktavdag.**

Søndag den 5. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Ihukommelse af Frelserens hh. Blod (Marias Besøgelse).

Den levende Rosenkrans. Lørdag den 4. Juli Kl. 6 læses (paa Toldbodvejen) en h. Sjælemesse for Foreningens afdøde Medlem, Snekker A. P. Lauck.

Elisabethforeningens Systue holder foreløbig intet Møde.

Broderskabet til Jesu eucharistiske Hjærte. Medlemmerne underrettes om, at der i de førstkommande 3 Maaneder (Juli, August og September) som sædvanlig vil blive holdt Tilbedelse i Sct. Ansgars Kirke foran det allerhelligste Sakramente hver Fredag fra Kl. 2¹/₂—3¹/₂; hvorimod Tilbedelsen hele den første Fredag i hver Maaned bortfalder i de ovennævnte 3 Maaneder.

Sct. Andreas Kollegiet i Ordrup slutter Skoleaaret Torsdagen den 2. Juli Kl. 10 Form. med Præmieuddeling og *Te Deum* i Sct. Andreas Kirken, hvortil Dhrr. Gejstlige og Elevernes Forældre samt Skolens øvrige Venner indbydes.

Det nye Skoleaar agtes paabegyndt Torsdagen den 27. August.

Mariaforeningen holder Møde Søndag den 5. Juli efter Højmessens i Sct. Ansgar.

Unio. Søndagen den 5. Juli Skovtur til Vogns. Medlemmer 1 Kr. Besøgende 2 Kr. Madkurve medtages. Man bedes tegne sig hos Bestyrelsen. Listen slutes Onsdagen den 1. Juli.

Plads ledig. En katholsk Pige fra Landet, der kan paa tage sig Madlavning, Vask og den indre Husgjærning, kan faa Plads i Udlandet. Reflekterende kunne sende Kopie af Attester til Baronesse Wedel-Jarlsberg i Brunnen, Schweiz.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

N^o: 27.

Søndagen den 5. Juli.

1891.

Indhold. Pastor Schepelern og Skriftemaalet. Vor Frelzers kostbare Blod. Efterretninger: Kjøbenhavn, Amerika, Essen, Paderborn, Kulm, Hamborg. Bekjendtgjørelser.

Past. Schepelern og Skriftemaalet.

Af F. Esser.

(Fortsat.)

Hermed kunne vi betragte Pastor Schepelerns første Bevis som kuldkastet. Det andet vil ikke holde bedre Stik. Dets Kjærnepunkt er, at den katholske Kirke oversætter „Kirke“ i Steden for „Menighed“ og saa betragter „det som en given Sag . . .“, at Kirken er ensbetydende med Præsteskabet.“ Naar P. Sch. var scholastisk dannet, vilde jeg svare ham: *retorqueo argumentum*, o: det Hug, De fører imod os, falder tilbage paa Dem selv. Han forstaar nemlig „med udsøgt Kunst at skjule for sine troende“ (de smukke Ord bruger han paa S. 4), at det netop er den protestantiske Polemik, der „kun kan faa Stedet (Math. 18, 18.) til at sige, hvad den ønsker,“ ved at oversætte „Menighed“ i Steden for „Kirke“. Oversættelsen „Kirke“ har ældre Hjemmel.

For at omstøde den, maa en tænkende Polemiker ikke „benytte den utilladelige Fremgangsmaade at betragte det, der skal bevises, som om det allerede var bevist.“ Sch. maatte altsaa *bevise*, at Ordet *ecclesia* maatte oversættes med „Menighed“ i protestantisk Forstand. Men det gaar ikke. Jeg siger „i protestantisk Forstand“. Thi selv om vi satte „Menighed“ i Steden for „Kirke“ — det kommer ikke saa meget an paa Ordet, men paa Begrebet, — saa maatte Menigheden dog opfattes overensstemmende med det katholske Begreb: Kirke, d. v. s. som et socialt organiseret Samfund, hvis Overhoved har sin Myndighed direkte af Kristus. Thi kunde der end være Vanskelighed med Hensyn til Apostlene, *Petri* Forrang kan der i alt Fald ingen Tvivl være om; han har faaet sin Magt før og uafhængig af Apostlene; han har faaet den direkte af Kristus uden mindste Antydning om en Afhængighed af den tilkommende Menighed. Efter protestantisk Opfattelse maatte Kristus have tilføjet: „Men, Petrus, ser du, jeg giver denne Magt egentlig ikke til dig, men til den tilkommende Menighed, i hvis Navn du da senere maa forvalte dit Embede.“ Og paa en lignende Maade maatte han senere have talt til Apostlene. Men Apostlene have sikkert ikke havt Spor af denne Opfattelse af Sagen. Naar de indsatte Biskopper i de nye Menigheder, fulgte de deres egen Magtfylde; Menigheden tilstod de ikke andet end at aflægge Vidnesbyrd om den Udvalgtes Værdighed (1. Tim. 3, 7.). Den Nyviede lod de ikke i mindste Maade forstaa, at han nu var Biskop af Menighedens Naade, men at han var sat *af den Helligaand* til at *regere* Kristi Kirke (Ap. Gj. 20, 28.). Ja, Kristi Lignelser om Kirken maatte gjøre dem et protestantisk Menighedsbegreb absolut umuligt. Kristus sammenligner sin Kirke saa gjerne med en Hjord. Hvor i al Verden har man set en Hjord, som styres af Hyrden paa selve Hjordens Vegne? Nej, den protestantiske Polemik maatte først forvanske Skriftstedet for at faa det til at sige,

hvad den ønskede. Det kunde da heller ikke undgaas, at denne Forvanskning hævnede sig paa sine Ophavsmænd. Det protestantiske Menighedsbegreb har ført til Absurditeter, som ere det bedste Bevis for dets Urigtighed. Det har 1) ført til den Urimelighed, at man har givet Kirken i Statens Vold. Vil Hr. Sch. fremføre et eneste Skriftsted, som kan bevise Lovligheden af denne Fremgangsmaade? Det har 2) bevirket, at den i Math. 18, 18. givne Fuldmagt er rentud illusorisk. Hvor skal En indgive Klagemaal, naar han har noget imod sin Præst? naar en hel Menighed kommer paa Afveje? naar den selvsamme Statsmagt, som holder Kirkens Ror i Haanden, svinger ind paa den gale Vej? Har man ikke set det i Tyskland, at vantro Professorer, til Trods for al Indsigelse af de troende Præster og Menigheder, bleve ansatte som Theologiprofessorer? ¹⁾

Der kunde endnu spørges, om da Kirke virkelig er ensbetydende med Præsteskab? Denne Paastand i sin Almindelighed er en protestantisk Opdigtelse. Med Hensyn til Math. 18, 18. „sig det til Kirken“ kan der rigtignok paa Grund af Sammenhængen ikke være Tvivl om. Naar Sch. for Alvor vil, at man skal fremføre sine Klagemaal for Menigheden og ikke for Menighedens Styrere, saa forstaar han enten hele den store Menighed, Kristus tænkte paa, da han sagde til Petrus: Paa dig vil jeg bygge min Kirke, altsaa efter protestantisk

¹⁾ Netop med Hensyn til Skriftemaalet er det meget betegnende, at „det (württembergske) Konsistorium (den af Staten ansatte kirkelige Bestyrelse) for længe siden har frarevet Sognepræsterne og Menighederne (!) Nøglemagten til at binde og selv tilegnet sig den; det har frataget Sognepræsterne Retten til at beholde de offentlige og ubodfærdige Syndere deres Synder, saa at den enkelte Sognepræst ikke længer i Kraft af sit Embede kan tilbagevise og udelukke et nok saa ryggesløst Menneske fra den hellige Nadver.“ Saavidt den protest. Pastor Eberle i: „Ist unsere Separation nach Gottes Wort?“ (Se Histor.-polit. Blätter B. 107, S. 585.) Den hele Artikel vilde være en meget nyttig Læsning for Sch. og Trosfæller.

Opfattelse Forsamlingen af hele den katolske Kirke og de 2—300 orientalske Kirkeafdelinger og Sekter og de 3—400 eller flere Religionssamfund, som sammenfattes under Navnet Protestantisme — en dejlig Kirkeforsamling, den! Umuligheden af et saadant Uhyre behøver vel ikke at bevises for et tænkende Menneske; eller han tænker paa Menigheden i det smaa, f. Eks. St. Jakobs eller Trinitatis Menighed; men det vilde blive en dejlig Bysnak, naar alle Stridigheder imellem to Menighedsmedlemmer skulde drøftes og afgjøres af hele Menigheden. Mon Kristus kan tænkes saaledes at have villet forsynde sig imod den naturlige Retfærdigheds og Kjærligheds Lov? Nej, baade den naturlige og den kristelige Sans forlange, at „*ecclesia*“ her maa oversættes med „*ecclesia regens*“ (Ap. Gj. 20, 28.), den styrende Kirke, Kirkens Forstandere; og Protestanterne anerkjende dette ogsaa imod deres Vilje, idet de i Praxis følge den katolske Lære; ogsaa de fremføre deres Klagemaal ikke for hele Menigheden, men i verdslige Ting for Staten, i kirkelige Anliggender for deres formentlige kirkelige Øvrighed.

Resultatet af vor Undersøgelse lyder altsaa helt forskjelligt fra Sch.s. „Der findes ikke i det Nye Testamente nogen Hjemmel for Sch.s Paastande. *Ingensteds* er det Menigheden, hvem Herren overdrager Fuldmagten til at forlade og beholde Synder, og Embedets Indehavere staa her ligesaa lidt som paa noget andet Punkt som de, der som Menighedens Repræsentanter og paa dens Vegne forvalte, hvad der er dem betroet.“ Men Kirken hævder dog ikke sin hierarkiske Eneret paa den hadske Maade, som Sch. bringer sine til at tro. Hierarkiet véd, at det har faaet sin Magt til Bedste for hele Kirken og at det maa aflægge Regnskab for Embedets Forvaltning overfor ham, i hvis Navn det er sat til at styre Kirken.

Efter dette forulykkede Forsøg paa at sprænge Fundamentet, giver Sch. sig til at undersøge hele Byg-

ningen for at rydde af Vejen alt, hvad han ikke synes om. Endnu paa Tærskelen snubler han over den katholske Opfattelse af Herrens Ord: „Hvem I forlade Synder (den rigtigere Oversættelse lyder: Synderne), ere de forladne, og hvem I beholde dem, ere de beholdne“. Vi tro nemlig, som Herrens Bud lyder, at Præsten virkelig *forlader* Synderne og at hans Forladelse stadfæstes i Himlen. Men nej, siger Sch. „Efter det nye Testaments hele Tankegang (Det er et stort Ord. Men skulde det ikke minde lidt om hin „utilladelige Fremgangsmaade...?“) kan der ikke være Tvivl om, at Meningen er den, at det er *i Himlen*, Dommen over Synderen fældes enten til Frikjendelse eller til Fordømmelse, og at det Herren giver Menigheden eller Ordets Tjenere paa Menighedens Vegne Myndighed til, kun er at *forkynde*¹⁾ paa Jorden, hvad der er dømt i Himlen, eller med andre Ord at *tilsige*¹⁾ de Bodfærdige deres Synders Forladelse og at *forkynde*¹⁾ de Ubodfærdige, at de ere under Syndens Straf,“ (S. 9) — som om de ikke vidste det uden Præstens Mellemværende! Men naar *det* var Herrens Mening, har han da ikke baaret sig uklogt ad ligeoverfor de tungnemme Apostle? Skulde de, som saa tidt ved de klareste Ord misforstod ham, ikke misforstaa ham her, saa maatte han vistnok have sagt: Hvem I forkynde Forladelsen, og ikke: Hvem I forlade. Vi holde derfor indtil videre fast ved vor Opfattelse af Skriften og sige ogsaa trøstigt med Perrone, at Præsterne i den Henseende have større Magt end Englene og Ærkeenglene. P. Sch. har unægtelig Uheld med sig. Hvor smukt vilde ikke hans dydige Harme over denne vor Anmasselse have staaet ham, dersom den ikke var kommen 15 Aarhundreder for sent; thi allerede *Krysostomus* († 407) bruger ganske nøjagtig de samme Ord (de Sacerdotio l. 3. n. 5.), ligesom han ogsaa lærer, at Præsten er *Dommer i Guds*.

¹⁾ Udhævet af os.

Sted, som om han allerede var optagen i Himlen, og at hvad han *gjør* her paa Jorden, det stadfæster og bekræfter Gud i Himlen (s. St.).

Herefter gaar Sch. over til at angribe Sakramentets tre Betingelser, *Anger*, *Skriftemaal* og *Fyldestgjørelse*. Rigtigere havde han med Trienterkonciliet (sess. 14. c. 3.) kaldt dem Bestanddele, skjønt de jo i en vis Henseende kan kaldes og ogsaa af katholske Theologer kaldes Betingelser.

Den første Betingelse er altsaa *Angeren*. Sch. har nu vist ikke noget imod at angre sine Synder. Men imod at angre paa romersk Maade har han meget vægtige Indsigelser. Den første og mest knusende er, at den forfører Katholikerne til Løgn og Hykleri. Dette er indlysende. Thi da den romerske Kirke befaler, at alle Troende en Gang om Aaret skulle gaa til Skrifte, kan der „*jo ingen Tvivl være om* ¹⁾), at *utallige Mennesker* ¹⁾) i den katholske Kirke gaa til Skrifte uden at føle den ovenomtalte Anger. Hvad skulle da saadanne Mennesker gjøre? Til Skrifte *maa* de, naar Paasketiden kommer; her gjælder ingen Pardon. Og Anger *maa* de føle, det kræver Kirken ligeledes, for at Præsten skal kunne give dem Absolution. *Saa fører den „moderlige“ Kirke da ligefrem sine Børn ind i Løgn og Hykleri* ¹⁾), idet det naturligvis *maa* være et ubodfærdigt Menneske, som af en eller anden Grund just ikke har Lyst til ligefrem at bryde med Kirken, om at gjøre at bibringe Præsten den Forestilling, at han angrer sine Synder, og paa denne forstilte Anger modtager han da Absolutionen . . . Det er derfor intet Under, at man ved at tale med Papister saa ofte faar det Indtryk, at der i dem aldeles ikke er foregaaet noget Brud med Synden, men at de betragte det saakaldte Bodens Sakramente som et Middel til med visse Mellemlum at lette deres

¹⁾ Udhævelserne af os.

Samvittighed for de begaaede Synder, for derefter paany at begaa de samme Synder“ (S. 14—16).

Jeg kunde alvorlig ønske, at Pastoren ikke havde skrevet disse Ord. De gjør ham ikke megen Ære; thi det maa enhver uhildet Læser se ved første Øjekast, at de ere dikterede af Fordom og Lidenskab, og ikke af Sandhedskjærlighed. Pastoren har 1) ingen Anelse om, hvilken Aand, der knytter os Katholiker til vor hellige Kirke. Det er ingen Trældoms Aand. Vi kalde Kirken ikke blot med Læben vor Moder; vi omfatte den ogsaa af Hjærte med barnlig Kjærlighed, og derfor bære vi den „Tvang,“ som Kirken i visse Stykker øver af moderlig Omsorg, med barnlig Underkastelse og Beredvillighed. Pastoren har 2) ingen Anelse om, at de fleste Katholiker ikke nøjes med at gaa kun én Gang til Skrifte, men frivillig gaa mange Gange; mange endog hver Uge. Og selv hvor det er Skik kun at gaa i Paasketiden, er det for de fleste en kjærkommen Pligt. Pastoren synes 3) at glemme, at Angeren ikke er en Følelses Sag, men helt er grundet i Viljen, og derfor staar i Menneskets Magt, hvad Øjeblik det skal være. Han glemmer 4) at der ogsaa gaar en Forberedelse forud for Angeren, nemlig Samvittighedsransagelsen, hvorom Deharbe har lidt over en Side. Denne Side kunde have lært Pastoren, at Samvittighedsransagelsen er særdeles skikket til at fremavle og forøge Angerens Stemning selv i den, som i Begyndelsen ikke følte sig stemt til Anger. Han glemmer 5) at Præsten hjælper efter, hvor han ser det mangler; og om end Præsten „ikke er den ufejlbare Hjærtekjender“, som Pastoren vist bemærker (S. 11), saa vil dog sikkert ogsaa han indrømme, at den megen Øvelse, Præsten har, lidt efter lidt erhverver ham en vis Færdighed i at skjælne den Bodfærdige fra den Ubodfærdige og at fremkalde ogsaa hos den sidste sand Anger og et oprigtigt Forsæt. At der i enkelte Tilfælde kan hændes baade Fejltagelse fra Præstens og Misbrug fra

Synderens Side, har Skriftemaalet tilfælles med alle Institutioner blandt Menneskene; men derfor kan Kirken ikke siges med Nødvendighed at tvinge sine Børn til Løgn og Hykleri. Eller har Hr. Sch. Mod til at sige, at den faderlige Gud tvinger Mennesket til Løgn og Hykleri, naar han siger: Hvo som ikke tror, han skal blive dømt? Mange vil kun antage Troen paa Skrømt. Eller, naar han ved den h. Jakobus lærer, at Troen uden gode Gjerninger er død? Mange vil kun hykle Dyd og Fromhed. Eller, naar han siger: Naar han ikke hører Kirken, være han som en Hedning og offentlig Synder? Mange vil kun føje sig udvortes. Men naar Hr. Sch. siger „utallige Mennesker“, saa stoler han for meget paa sin Alvidenhed, som vi allerede have tilbagevist ved en anden Lejlighed (se Ugebl. S. 155.)

Men Angeren er endnu af en anden Grund forkastelig. „Romerkirken skjælner nemlig mellem en „fuldkommen“ og en „ufuldkommen“ Anger. Ved den fuldkomne Anger forstaar man den, der opstaar af Kjærlighed til Gud; ved den ufuldkomne den, der opstaar ved Betragtningen af Syndens Skjændsel eller af Frygt for Helvedes Straffe, og der gives den forbausende Oplysning, at naar den første ikke kan præsteres, kan Kirken ogsaa tage tiltakke med den anden (se Deharbes Lærebog. Kbhvn. 1863, S. 260). Altsaa, naar en fordrucken Mand kommer til Erkjendelse af, at det er en Skam at blive bragt paa Politistationen, og *derfor*¹⁾ foresætter sig, at han ikke oftere vil drikke sig fuld, eller naar en gammel Libertiner med Døden for Øje bliver angst for, hvad der venter ham, og derfor erklærer, at hvis han kunde leve om igjen, da vilde han ikke mere begaa sine tidligere Synder, da er dette en Anger, som gjør et Menneske skikket til at opnaa Guds Naade i Bodens Sakramente. Dette er unægtelig et stort Afslag paa den ideale Fordring . . . Ved at læse

1) Udhævet af os.

dette, maa man tænke paa, hvad det vil sige at fare op som en Løve og falde ned som et Faar“ (S. 16—18). Ved at læse dette véd man virkelig ikke, hvad man skal tænke; om det er Ondskab eller Blindhed, som har ført Pennen. Pastoren citerer Deharbe (S. 260). Hvorfor har han ikke læst S. 259, hvor der gives den vist ikke „forbavsende“ Oplysning, at den *naturlige Anger aldrig* er tilstrækkelig, men at Angeren *nødvendigvis* maa være *overnaturlig*. Der forstaaes altsaa ogsaa paa S. 260 Syndens *overnaturlige* Hæslighed, saasom den *overnaturlige* ¹⁾ Frygt for Helvede. Derfor er hele den lange Indsigelse meningsløs. Den første „Betingselse“ for Absolutionen, Angeren, staar altsaa endnu ved Magt.

(Fortsættes.)

Vor Frelasers kostbare Blod.

Ligesom Juni Maaned var indviet til Jesu guddommelige Hjærte, saaledes ære vi i Juli Maaned vor guddommelige Frelasers kostbare Blod. Hvor meget finder ikke Betragtningen af denne højhellige Gjenstand, som maa gribe Sjælen dybt og bevæge os til at nære en glødende Kjærlighed til Gud! Alene det kostbare Blod har været det udvalgte Redskab til vor Forløsning. Paa denne Udvælgelse grunder sig dette kostbare Blods Ophøjethed, en Ophøjethed, som ogsaa meddeler sig til Andagten til dette helligste Blod. Ogsaa deri viser sig dette kostbare Blods ophøjede Værd, at vi uden det vilde være uden Trøst og uden Haab i al den Elenighed, som omgiver os alle Vegne. Stort og udstrakt er det kostbare Blods Herredømme, rig og højhjærtet

¹⁾ Udhævet af os.

dets Gavnildhed iblandt Menneskene. Vi have i dette Blod en uforgængelig Ild, som stedse opflammer paany vor Andagt til vor Forløsnings Lov og Pris. Gavnildheden, hvormed Jesus udgød sit Blod, er enestaaende i hans Liv. Han var sparsommelig med sine Ord; han talte sjælden og kort. Det var et hemmeligt Træk hos hans Hellighed at skjule sig. Endog hans Undergjerninger vare forholdsvis faa, og han forudsagde, at hans Hellige vilde virke større Undergjerninger end dem, han virkede. Men i Henseende til Udgydelsen af sit Blod var han overmaade gavnild. Ligesom hans utaalmodige Længsel efter at udgyde det forkynder os den allerhelligste Treenigheds tilbedelsesværdige Attraa efter at meddele sig til Skabningerne, saaledes forkynder hans Gavnildhed i Henseende til Udgydelsen af det Guds overvættets rige Herlighed. I de tre Dage, hans Lidelse varede, udgjød han det paa de forskjellige Steder, og han vedblev at udgyde det, endog efter at han var død, ret som om han ikke kunde finde Hvile, inden den sidste lille Draabe var udgydt for Skabningerne, som han elskede med en saa ubegribelig Kjærlighed. Og hvor højt maa han alligevel have elsket sit kostbare Blod! Hvilken Kjærlighed paa Jorden kan sammenlignes med hans guddommelige Naturs Kjærlighed til den menneskelige Natur eller med hans evigt velsignede Sjæls Kjærlighed til hans Legeme? Desuden maa han have elsket sit Blod med en særegen Kjærlighed, fordi det var de egentlige Løsepenge til Verdens Forløsning. Hans Kjærlighed til sin dyrebare Moder er den eneste Kjærlighed, som nærmer sig hans Kjærlighed til sit kostbare Blod.

I Kirken har han indtil denne Dag fortsat Gavnildheden i Henseende til Udgydelsen af sit Blod. Frelserens kostbare Blod flyder stedse igjennem de hellige Sakramenters syv mægtige Kanaler, det hviler som et Ocean af helliggjørende Naade over Kirken; det strømmer i rigeste Fylde og vederkvæger endog de

Ørkenen, som ligge udenfor Kirken; det naar til Syndere saavel som til Hellige. Som en mægtig Ildregn falder det stedse ned over de Lunkne; det hviler paa forhærdede Frafaldnes Sjæle, som om det haabede, at trænge ind med Tiden; uafadelig er dets underfulde Virksomhed i Kirken. I de hellige Sakramenter, ved særegne Naadegaver, under stadige Omvendelser, paa utallige Dødslejer, ved Udfrielse af Skjærsilden, ved uendelig mange Forøgelse af Naaden i utallige Sjæle er Jesu dyrebareste Blod paa mange Maader Verdens Liv.

Dette er det kostbare Blods Hemmelighed. Det gjør den stakkels Jord skjønnere, end Paradiset fordem var. Dets Strømme udgyde sig alle Vegne over hele Jorden. Edens Floder kunne ikke sammenlignes med dem i Henseende til Frugtbarhed. Digterne have med Glæde lyttet til Bjærgstrømmenes Brusen, medens disse styrtede sig ned over Klippeblokkene eller listede sig mumlende afsted under Trærnes Skygge. Den h. Skrift taler om Guds Røst som mange Vandes Rislen. Dette gjælder om Frelserens kostbare Blod; det har en Røst, som Gud hører. Ogsaa i vore Øren lyder stedse dets trøstefulde Stemme, i Anger og Bod, i Absolutioner, i Kommunioner, i Prædikener og i alle hellige Glæder. Det vil aldrig forlade os; naar det endelig har ført os en Gang til Himlens lykkelige Strandbred, og naar i ubegrænset, straalende Pragt Guds uskabte Glædes evige Glans og udforskkelige Dybde ligger for vore Øjne som et uendeligt Ocean, saa vil dette kostbare Blod endnu flyde omkring os, og med en Stemme, der er skjønnere end Englenes Melodier, vil det sige til os: „Velan, du gode og tro Tjener, gaa ind i din Herres Glæde.“

Hvor rig, hvor uendelig rig kan du ikke blive, min Kristen, naar du blot vil. Det kostbare Blods Skatte staa ganske til din Raadighed. Øs deraf saa meget, du vil, de blive derfor ingenlunde mindre, de ere uen-

delige og derfor ogsaa uudtømmelige. Velan, gjør det da virksomt i dig, dette kostbare Blod, idet du bestræber dig for stedse at leve i Naadens Stand og helliger al din Gjøren og Laden ved Bøn og en god Mening. Gjør det navnlig virksomt derved, at du regelmæssig modtager Skriftemaalets hellige Sakrament, daglig bi-vaaner det hellige Messeoffer, værdig modtager den h. Kommunion. Og har du hidtil været ligegyldig i Henseende til at ære denne Forløsningens Hemmelighed, saa bestræb dig for med forøget Iver at ære Frelserens kostbare Blod i denne Maaned, som netop er indviet til dets Ære.

Kirkebøn. Almægtige evige Gud, du som har gjort din enbaarne Søn til Verdens Frelser, og har villet lade dig forsones ved hans Blod; vi bede dig, forund os, at vi maa højtidelig ære Prisen for vor Frelse og ved dets Kraft blive bevarede her paa Jorden fra dette Livs Onder, saa at vi i Himlen maa glæde os ved dets evige Frugt, du, som som lever og regerer, Gud fra Evighed til Evighed. Amen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Det første Nummer af det nye „*Dagblad*“ introducerer sig paa en for dets katholske Abonnenter alt andet end glædelig Maade, idet det under Rubriken „Allevegne fra“ fortæller sine Læsere en af de sædvanlige Røverhistorier om Vatikanet, denne Gang om *Pavens Tjenerskab*. „Der stjæles i Vatikanet baade i det Store og i det Smaa,“ skriver det ovennævnte Blad. „For ikke længe siden blev det offentlig omtalt, at der forefaldt store Uregelmæssigheder ved Forvaltningen af Peterspengene, og da Kassereren ved dette Fond kort efter blev afskediget, har man almindelig antaget, at Rygtet havde talt Sandhed. Kort efter

kom det imidlertid for Dagen, at Paven ogsaa blev bestjaalen *en detail*. En skikkelig Bondemand fra Carpineto blev uden at vide det den, der gav Anledning til Opdagelsen heraf.“ Bladet fortæller derefter en Historie om en Bonde fra Carpineto, som besøgte Paven og spurgte ham om, hvorledes han var fornøjet med de Fødemidler, som hans Byesbørn plejede at sende ham, men af Paven fik den Besked, at han ingen Fødemidler vidste om. En Undersøgelse, som Monsignore *Angeli* foranstaltede paa Pavens Befaling, opklarede da, at disse brave Bønders „Olie, Æg, Vildt, Grøntsager o. s. v. gik ind ad den ene Port i Vatikanet og ud af en anden Port, hvor en Restauratør opkjøbte Gaverne af Vatikanets Tjenerskab.“

I den officielle pavelige Statskalender have vi ikke fundet en „Monsignore Angeli“ og Navnet forekommer ikke blandt de pavelige Dignitarer i Vatikanet, saa at baade han og Bonden med Æggene og Grøntsagerne ere grebne ud af Luften. I Henseende til Peterspengene kunne vi derimod oplyse, at det ikke kan nægtes, at Vatikanet har mistet en Del Penge, dog maa man bemærke, at dette Tab ikke hidrører hverken fra Tyveri eller daarlig Forvaltning. De vatikanske Pengeværdier ere sunkne, ligesom alle øvrige Pengeværdier i Italien. Paven kan ikke besidde Immobilier, Huse og Grundstykker under det nuværende jammerlige Regime i Italien, thi ellers kunde en liberal Regering let finde paa atter at røve og sælge disse Værdier, naar alt Kirke- og Klostergodset og alle Velgjørenheds-Institutionernes Kapitaler ere bortødslede. For at undgaa dette, blev Overskudet af Peterspengene og Vatikanets Formue *omsat i Aktier*, som skulde bringe en ærlig Rente. Men Aktierne i Italien have i de senere Aar mistet Halvdelen af deres Værdi, og derved er Underskudet i Vatikanets Kasse opstaaet. Sandt er det ogsaa, at man mod Kautions har udlaant Penge til *romerske Patricier*, og at disse imidlertid have mistet en Del af deres Formue i uheldige

Spekulationer. Papirerne, som bleve givne i Kaution, ere nu faldne og have ikke længere deres oprindelige Værd. Dog kan man ikke betragte Pengene som *fuldstændig* tabte. Ikke blot de romerske Fyrster, men de fleste Folk i Italien have mistet store Summer, og dette kan man let forstaa, naar man kjender Italiens nuværende finansielle Stilling. Hvor store Tabene ere, kjender Ingen, da man jo ikke véd, om de i Dag faldne Værdipapirer atter i Morgen kunne have en Del af deres Værdi. Paven udnævnte straks en Kommission af tre Kardinaler, Aloisi, de Ruggiero og Apolloni. Den tidligere Forvalter, Msgr. *Folchi*, aflagde Regnskab, og der er ingen Tvivl om, at hans Forvaltning har været ærlig. Han ønskede imidlertid, efter at have aflagt Regnskab, at nedlægge sit Embede, navnlig paa Grund af den liberale Presses ondsksfulde Mistænkeliggjørelser, og Msgr. Moncenni blev da udnævnt til Sekretær ved Forvaltningen.

Hele „Dagbladets“ Fortælling om Tyveri i det Store og i det Smaa, om de store Uregelmæssigheder ved Forvaltningen af Peterspengene og om Kassererens Afskedigelse reducerer sig, ligesom Historien om Msgr. Angeli og Bonden med Æggene, altsaa til Intet og er det rene Opspind. For øvrigt er det et stift Stykke, at et Blad som „Dagbladet“, der anses for at være de lutherske Gejstliges Organ, ikke undser sig for at stemple Vatikanets Embedsmænd, de Højeste saa vel som de Laveste, som Tyveknægte. Men der maa jo gøres noget, for at holde det „rene Evangelium“ oppe og for at svække Resultaterne af Pater Lange's Foredrag.

— Den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *v. Euch* opholder sig for Tiden i Kristiania, hvor Hs. Højærværdighed sammen med den apostoliske Vikar i Sverrig, Msgr. *A. Bitter* aflægger et Besøg hos Norges apostoliske Præfekt, Msgr. Dr. *J. B. Fallize*.

— I Tirsdags passerede Redaktøren af „St. Olaf“,

Pastor *Edv. Ortved*, Kjøbenhavn paa Tilbagevejen fra en Ferietur i Udlandet.

Amerika. Det vil uden Tvivl interessere Dhrr. Gejstlige, som have faaet deres Uddannelse i Propaganda-Kollegiet i Rom, at læse Følgende, som meddeles os af „Cambria Freeman“ i Ebensburg, Pennsylvania: „Pastor *F. Kittell* ved Sct. Mikael's Kirke i Loretto, vel kjendt i Ebensburg, hvor han blev født og opdragen, fejrede den 3. Juni den tyvende Aarsdag for sin Præstevieelse. Past. *F. Kittell*, som studerede i Propaganda-Kollegiet i Rom, blev præsteviet den 3. Juni 1871 til ligemed Pastor *Edv. J. Flynn* ved Jesu Hjertes Kirke i Mount Vernon, N. Y. Paa Jubilæumsdagen i Loretto fejrede Past. *Flynn* en højtidelig Taksigelses-Messe, assisteret af Past. *F. Kittell* som Diakon; *W. Kittell* af Uniontown, en Broder til Jubilaren, som Subdiakon; og Dr. *F. Loughlin* ved Rosenkranskirken i Filadelfia som Ceremonimester. Pastor *Edv. Mc. Sweeney*, Rektor ved Sct. Marie-Seminariet i Emmitsburg, Md. holdt Fest-talen. Alle de nævnte Gejstlige havde studeret sammen i Propaganda-Kollegiet i Rom, men det var første Gang, de i Løbet af tyve Aar havde Lejlighed til at mødes med hverandre. Flere af de danske Gejstlige have studeret sammen med Jubilaren og hans Venner og ønske ham uden Tvivl et hjærteligt „*ad multos annos!*“

Essen. I Følge et Øjenvidnes nøjagtige Optælling deltog i Aar i Kristi Legems Fests Processionen i den store Fabrikby Essen i Tyskland: 4600 Drengè, 2200 Piger, 2500 hvidklædte Piger, 5400 Mødre og Jomfruer, 7800 Mænd og Ynglinge, ialt 22,500 Personer.

Paderborn. Til *Biskop af Paderborn* valgte Domkapitlet den 25. Juni Dr. th. *Hubert Theofilus Simar*, pavelig Husprælat og Professor i Dogmatik ved Universitetet i Bonn. Den Udvalgte er født den 14. Decbr. 1835 og staar saaledes i sit 56. Leveaar.

Kulm. Den ældste *katholske Præst* findes uden Tvivl i Bispedømmet Kulm. Jubilarpræsten *Ruchniewicz* i

Jakobsdorf i Vestpreussen, en meget kraftig Olding, er født den 16. November 1794 og præsteviet den 2. August 1817. Han staar altsaa i sit 97. Leveaar og fejrer om c. 4 Uger sit *75aarige Præstejubilæum*.

Hamborg. „Protestantforeningen“ og „det evangeliske Forbund“ have indsendt et Andragende til Byggekommissionen med Bøn om, at den h. Gudsmoders Statue ikke maa blive opstillet blandt Statuerne, som skulle smykke det nye Raadhus. „Vor Frue“ var i gamle Tider Byen Hamborgs Skytspatroninde, og den lutherske Domkirke er der, ligesom her i Kjøbenhavn, endnu den Dag indviet til Marias, „vor Frues“ Ære.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Ihukommelse af Frelserens hh. Blod (Marias Besøgelse). — 6. M. Oktav af Petri og Pauli Fest. — 7. Ti. Votivofficium af Sct. Ansgar — 8. O. Elisabeth, Enke. — 9. To. Martyrerne i Gorkum. — 10. F. Syv Brødre og Lidelsesfæller, Martyrer. — 11. L. Veronika af Juliana, Jomfru.

Søndag den 12. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Johannes Gualbertus, Abbed.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe i Sct. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggende.

Mariaforeningen holder ikke Møde den 5. Juli, men Søndag den 12. Juli efter Højmessens i Sct. Ansgar. Aarsregnskabet fremlægges; Bestyrelsesvalg.

Sct. Josefs Gilde. Mandag den 6. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften afholdes Generalmøde for Hjælpekassen, et kort alm. Møde, samt Minde-Aften om Kong Knud d. Hellige. Bredgade 67, 2. S. o. G. Næste Møde finder først Sted Mandag d. 10 August.

Unio. Søndagen den 5. Juli holder Foreningen Skovtur til Taarbæk, Trepilelaagen, hvor der spises Frokost, over Raadvad til Fortunen, hvor der spises til Aften.

Mødested: Gl. Torv Kl. 9; Sølvtorvet Kl. 9 og Sct. Hans Torv Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Bestyrelsen.

Plads ledig. En katholsk Pige fra Landet, der kan paa-tage sig Madlavning, Vask og den indre Husgjerning, kan faa Plads i Udlandet. Reflekterende kunne sende Kopie af Attester til Baronesse Wedel-Jarlsberg i Brunnen, Schweiz.

Rettelser. I forrige Nr. Side 548. L. 14 f. o. slettes de to Kommaer før og efter „det saakaldte Præskriptionsbevis“.

Side 552, L. 3 f. n. læs deres for hans.

Side 552, sidste Linie læs Menigheder.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 28.

Søndagen den 12. Juli.

1891.

Iudhold. Pastor Schepelern og Skriftemaalet. Efterretninger: Kjøbenhavn, Kristiania, Asien, Bonn, Pesth, England, Afrika, Italien, Frankrig, Amerika, Rom.

Past. Schepelern og Skriftemaalet.*)

Af F. Esser.

(Fortsat.)

Den anden (efter Sch.) Betingelse er *Skriftemaalet*. Den katholske Læser vil forbauset spørge: Hvor bliver Forsættet? Hører det da ikke til de væsentlige Betingelser for Absolutionen? Ja, naar en katholsk Theolog havde udeladt det, da kunde man jo tænke, han havde underforstaaet det (saaledes i Conc. Trid. Ses. 14 c. 3 jf. c. 4); thi Angeren kan jo ikke være ægte, i det mindste ikke efter katholsk Opfattelse, naar den ikke

*) *Anmærkning.* I Slutningen af Artiklen i forr. Nummer rettes Noten: „Udhævet af os“ til følgende Note: „I Svaret til Sp. 29 siges udtrykkelig, at det at angre for *timelig* Skade eller Skams Skyld ikke nytter noget, og i Sv. til Sp. 30, at vi skulle overveje, hvad *Troen* lærer os om Syndens Ondskab (Hæslighed) og slemme Følger. Men det har Hr. Schepelern ikke set (!).“
Redaktionen.

er forbunden med det alvorlige Forsæt. Men naar Sch. udelader et saa væsentligt Element af Skriftemaalet, saa „bliver man unægtelig mistænksom“ (S. 14). Havde han fortalt sine Læsere, hvad Deharbe paa S. 261 og den følgende lærer derom, saa vilde de næppe tro, at „Papister . . . betragte det saakaldte Bodens Sakramente som et Middel til med visse Mellemrum at lette deres Samvittighed for de begaaede Synder, for derefter at begaa de samme Synder.“

Altsaa den „anden“ Betingelse er Skriftemaalet. Det kan ikke smigre sig med at være mere lempelig medtagen end Angeren. Tværtimod. For det første fradømmes det ubønhørlig al Eksistensret. „Men man bliver unægtelig noget mistænksom“ overfor denne Dom, naar man spørger efter Grundene. Den første Grund er Sch.s fejlagtige Opfattelse af Skriften, som ovenfor berørt, i Følge hvilken han paastaar, at det er Menigheden og ikke Præsten, „hvem Herren har overdraget Fuldmagten til at løse og binde“ (S. 20). Den anden Grund er, at ogsaa det katholske Traditionsbevis for det hemmelige Skriftemaals Nødvendighed mangler al Beviskraft. „Det maa nemlig bemærkes — (nu kommer igjen et stort Ord, som ovenfor om Skriftens hele Tankegang —), at naar der i den gamle Kirke tales om „Bekjendelse“, da menes dermed den offentlige Syndsbekjendelse, der var foreskrevet for visse Forseelser, førend Synderen atter kunde optages i Menighedens Samfund.“ Hvad derimod den private Syndsbekjendelse angaar, saa staar det fast, „at denne var en ganske fri Sag, om den end ofte blev anbefalet af Kirkens Lærere.“ Her kunde jeg gjerne give Pastoren det Raad: Bliv ved Deres Læst. Hold Dem til Skriften; den forstaar (?) De Dem paa; Traditionen er for Dem som Protestant Glat. Ganske vist var den h. Basilius ikke af Deres Mening, da han sagde, det var „nødvendigt at skrifte sine Synder for dem, hvem

Guds Hemmeligheders Forvaltning var betroet.“¹⁾ Ej heller holdt Augustinus med Dem, da han kræver, at man skal gjøre Bod, som det er Skik i Kirken. „Ingen sige, jeg gjør den i Løndom; jeg gjør den for Gud; Gud, som maa forlade mig, véd, at jeg gjør Bod i Hjærtet. Er det da sagt for ingen Ting: „Hvad som heist I løse paa Jorden, det er løst i Himlen? Er da Nøglemagten givet til Kirken for ingen Ting?“²⁾ Men Pastoren er allerede før snublet paa Glatisen, da han paa Side 12 i en Anmærkning bringer „den forbausende Oplysning“, at man i gamle Tider ikke har kjendt de syv Sakramenter, da Augustinus og Krysostomus kun omtaler to, Dionysius Areopagita 6, Petrus Damiani 12. Pastoren synes ikke at vide eller „med udsøgt Kunst at skjule“, at hele den „Vaklen“, som mærkes hos Kirkefædrene, vedkommer Navnet, da Ordet Sakrament ogsaa brugtes for Sakramentalierne, men ikke Sagen. Hvad specielt Augustinus angaar, saa kan jeg meddele Hr. Pastoren, at Augustinus udtrykkelig nævner under Navnet Sakrament *Daaben* paa utallige Steder, *Konfirmationen*, som han snart kalder Oljens Sakrament (contra donatistas l. 5. n. 28), snart den Helligaands Sakrament (Sermo 227 al. de div. 3.); *Alterets Sakrament* under forskjellige Navne: Eucharisti (de Bapt. contra Donatist l. 5. n. 28.), Alterets Sakrament (de civ. Dei l. 10. c. 6. o. m. a. St.), Kristi Blods Sakrament (s. St. l. 18. c. 49.), Kristi Legemes og Blods Sakrament (de Trin. l. 3. n. 10.), Herrens Bords Sakrament (Sermo 227.); *Præstevielsen*, snart kaldt Ordinationens Sakrament (contra Don. l. 1. n. 2.), snart Haandspaalæggelsens (ib. l. 5. n. 28.), snart Krismaets Sakrament (contra litteras Petiliani l. 2. n. 236.); *Ægteskabet* (de Genesi ad litteram l. 9. c. 7.). *Boden* kalder han vel ikke udtrykkelig Sakrament, men beskriver den nøjagtig paa samme

¹⁾ Regulæ brevius tractatae. Interrogatio 288.

²⁾ Sermo 392. n. 3.

Maade, som Kirken nu til Dags. At han ikke taler om den *sidste Salvelse* beviser ingen Ting derimod, lige saa lidt som det beviser noget imod Solens Eksistens, naar Sch. ikke taler derom. Derimod kunde en Ikke-Theolog let fristes til at tro, at Augustinus har troet paa flere Sakramenter, f. Eks. paa Saltets Sakrament (Conf. l. 1. c. 11. n. 17.). Men der forstaas, som sagt, et Sakramentale. Hvad derimod Krysostomus angaar, saa turde Pastorens Skuffelse ikke være mindre stor. Hos Krysostomus findes Ordet *Sakrament* ogsaa i den latinske Oversættelse, saa vidt vi kunde finde, kun en eneste Gang. Det tilsvarende græske Ord „mysterium“ bruger han, som det synes, udelukkende om *Alterets Sakrament*. Men da han stiller dette paa samme Trin med *Daaben, Boden* og *Præstevielsen* (de resurr. mort. Hom. 1. n. 8.), og da han ogsaa beskriver *Ægteskabet* nøjagtig som et Sakrament (in Ep. ad Eph, Hom. 20.), saa har han unægtelig kjendt mindst 5 Sakramenter. Og naar han i Anledning af *Æthiopierens Daab* ved Filippus (Ap. Gj. c. 8.) tilføjer, at Filippus ikke meddelte ham den Helligaand, fordi den Magt var Apostlenes og efter dem Biskoppernes Eneret, saa synes han ogsaa at anse *Konfirmationen* som et Sakrament (In Act. Ap. Hom, 18, n. 3.). Mange finde ogsaa en Antydning om den *sidste Salvelse* i „de Sacerdotio l. 3. n. 6. Ganske vist kunde Sch. ikke vælge sig nogen daarligere Patron end Krysostomus. Denne hæver Præsten højt op til Himlen (de Sac. l. 3. n. 5), kalder ham alle Menneskenes Hoved (de legislatione n. 4), tror i Skriften at finde Hævd paa at kalde ham en Engel, ja en Gud (Expos. in Ps. 137 n. 1.), lærer Nødvendigheden af det private Skriftemaal, idet han paastaar, at ogsaa de hemmelige Synder, endogsaa Tankesynderne, nødvendigvis maa skrifies (in Joh. Hom. 34. n. 3.), kort sagt, staar i alle Stykker, Sch. her og i andre Brochyrer angriber, i allerskarpeste Modsætning til ham.

Den anden Anke, Sch. anfører imod Skriftemaalet,

er den vilkaarlige Adskillelse mellem Dødssynder og tilgivelige Synder, som da oven i Kjøbet defineres paa en Maade, at „ingen med almindelig Menneskeforstand kan udgrunde, hvad der er en Dødssynd og hvad en tilgivelig Synd, hvad der altsaa skal skrives og hvad der ikke behøver at skrives.“ „Disse frivole Lærdomme om Dødssynder og tilgivelige Synder“ kunne jo kun føre til, „at de Letsindige gjøre Skriftemaalet til en Sovepude, og at det for de Alvorlige bliver en Pinebænk for Samvittigheden“ (S. 28). Stakkels h. Augustinus, nu har du ogsaa faaet din Dom! Hvor kunde du ogsaa falde paa at inddele Synderne i Dødssynder og tilgivelige Synder og forlange ligesom den vanslægtede romerske Kirke, at man skal skrive hine, men ikke behøver at skrive disse (se Sermo 352 de poenitentia)? Hvilken ond Aand har indgivet dig Ordet „peccatum veniale“, tilgivelig Synd (Sermo 1. n. 15. de Symbolo), som ikke berører os Guds Naade, og „peccatum damnabile“, fordømmelig Synd, som skiller Synderen fra Guds Naade (op. imperf. ctr. Julianum 1. 2. n. 97.)? Hvorledes kunde du fordriste dig til at opregne tilgivelige Synder, saasom at sige et haardt Ord eller at slaa en altfor høj Latter op og andre lignende daglige Forseelser (Sermo 9 de decem ch. n. 18.)? Kunde du ikke forudse, at Jesuiten Bellarmin til P. Sch.'s store Forargelse vilde komme og skrive denne ukristelige Snak efter dig? Hvem har lært dig, at de tilgivelige Synder kunne sones og udslettes ved Bøn (op. imperf. ctr. Julian, 1. c.) og Almisse (de perfectione iustitiæ hominis n. 20) og Faste (Epist. 265. n. 8). Hvorfra har du faaet den ugudelige Lære, at Hensigten gjør Forskjel paa Synderne, saa det er en mindre Synd, naar En lyver for at more, end naar han lyver for at skade en anden (De mendacio l. 1. n. 7.)? Det lyder jo helt katholsk? Og hvilken Samvittighedspine bliver du ikke Aarsag til, naar du lærer, at det ved mange Synder er meget svært, ja næsten umuligt, at skjelne, om de ere

Dødssynder eller ikke (Enarr. II. in Ps. 88. Sermo 2. n. 3.)? Da skulde man jo næsten give Synderen det katholske Raad for en Sikkerheds Skyld ogsaa at skrifte de tilgivelige Synder! — Medens vi overlade det til Augustinus at forsvare sig imod Sch. — thi Sch. forklarer alt, hvad vi have fremført efter Augustinus — skulle vi kun oplyse Læseren om, at Sch. kun giver et meget ufuldstændigt Billede af den katholske Lære om svære og tilgivelige Synder. Han citerer Tridentinerkonciliet's „Definition“ af en Dødssynd, medens Konciliet slet ikke giver nogen Definition, men kun anfører en af Syndens Følger som Grund for, at den maa skrifies, nemlig fordi den gjør os til „Vredens Børn og til Guds Fjender“. Paa samme Maade overspringer han i Deharbe den meget klare og let fattelige Definition af en Dødssynd i Sp. 4. og 5. og argumenterer af de i Sp. 6 omhandlede Virkninger, som rigtignok ikke kunne fornemmes af enhver. Kalder man ikke sliq Fremgangsmaade: at fiske i rørt Vand?

Af de følgende Anker mod Skriftemaalet skulle vi kun, for ikke at trætte Læseren alt for meget, kortelig anføre, at Sch. nægter alle dets gode Virkninger og faar dem forvendte til lige det modsatte. Skriftemaalet giver kun Præsten Lejlighed til at beherske Samvittighederne og blande sig i de intimeste Forhold mellem Herskaber og Tyendefolk, Forældre og Børn, Mand og Hustru. (S. 28 ff.) Nej, Hr. Pastor; kun saa vidt de falde under Navnet: svær Synd. Skriftemaalet fremmer ikke, men hindrer kun den sande Synds Erkjendelse; den bringer Katholikerne kun „til at lappe paa deres gamle Menneske ved at forbedre deres Levnet“. (S. 31.) Tak for den Undervisning, vi skulle da i Fremtiden lade være at forbedre vort Levnet og umage os for den aandelige Sløvhed, Krogh-Tonning forleden beklagede hos Protestanterne. Sch.s triste Anskuelse om Katholikerne deles dog ikke af alle Protestanter. Blandt andre har den fromme Protestant G. Tersteegen, som

har skrevet et tykt Kvartbind Levnetsbeskrivelser af hellige Mennesker, kun optaget Katholiker, ikke en eneste af sine Trosfæller. (Se Janssen, An meine Kritiker, S. 94.) Derimod maa det ikke være saa stort bevendt med den af Sch. saa højt lovpriste protestantiske indre Nyfødelse. Eller er det maaske Nyfødelsens Frugter, P. Hafstrøm har beskrevet i sin Pjece om Sædelighedsforholdene i det danske Folk? Vi skulle dog ikke forbeholde Læseren det smukke Bevis, hvormed Sch. beviser, „at det netop er Kjendetegnet paa den sande Anger, at den ikke gaar i Detailler med sine Synder.“ (S. 32.) Det er nemlig Lignelsen om Tolderen og Farisæeren. Hin regnede ikke op, og han blev retfærdiggjort; denne regnede op og forblev i sin Synd. Det Bevis er probat. Thi for ikke at tale om, at Skriftemaalet dengang ikke bestod, og derfor kun den fuldkomne Anger kunde bevirke Syndsforladelse, saa var det dog ikke Synder, Farisæeren regnede op, han brystede sig af sine formentlige Dyder. Det er ellers ikke en Gang i og for sig syndigt at opregne sine gode Gjerninger, som Historien om Zakæus beviser. Skriftemaalet er til Slut efter Sch.s Skjøn kun et Middel til yderligere Fordærvelse. „Det er dog vistnok en Kjendsgjerning, at naar den nyere Tids Fængselsvæsen har indført Celleprincippet med den strenge Afspærring, da er det blandt andet af den Grund, at naar der gives en Fange Lejlighed til at fortælle Andre om sit tidligere Livs Forbrydelser, da vækkes og skjærpes derigjennem Lysten hos ham til at fortsætte paa Forbryderbanen. Og den samme psykologiske Lov gjælder ogsaa paa det Omraade, her er Tale om.“ (S. 32 ff.) (Mon den ogsaa skal gjælde med Hensyn til det af Sch. og saa mange andre protestantiske Præster attraaede frivillige Skriftemaal? Men nej; thi et er det at fortælle sine Synder for at bryste sig af dem, og et andet angerfuldt at skrifte dem. Den infame Sammenligning af Præsten med en Hoben Forbrydere, som ligger skjult i Sch.s

Ord, vise vi forøvrigt paa de katholske Præsters Vegne med Afsky tilbage.) „Men for dem, hvem Syndelysten sidder i Kjødet — og saadanne skulle jo ogsaa skrifte — bliver Skriftemaalet med dets minutiøse Opregning af hvad de have begaaet, en ny Æggelse for den onde Lyst;“ (s. S.). (Ganske rigtig, og derfor forlanger den katholske Moral ikke den minutiøse Ransagelse og heller ikke den minutiøse Opregning, hvor den virkelig vilde give Anledning til en ny Synd, om end kun i Tanken.) „Men mon det ogsaa er uskyldigt . . . naar et Menneske gennem Præstens Kundskab kommer til Kundskab om Synder, som han aldrig tilforn har haft nogen Anelse om?“ (S. 33 ff.). (Men mon det ogsaa er uskyldigt at opfinde slige Usandheder for at kunne anklage Modstanderen? Ingen Ting lægges den katholske Præst mere paa Sinde, end at undgaa slige Spørgsmaal og netop derfor maa han i sine Studier dyppe ned i „det Dyb af Obscønitet“ (S. 34), men dog ikke med et obscønt Sindelag, for at kunne undgaa tvetydige eller farlige Spørgsmaal). Imidlertid er det meget tvivlsomt, jeg kunde sige sikkert, at Hr. Pastoren aldrig har set en af de katholske Moralbøger. — Det skal ellers ikke hændes saa sjældent, at man taler om, hvad man ikke forstaar.

(Sluttes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. (H. & F.) I Søndags holdt Foreningen „Unio“ sin aarlige Skovtur, som var begunstiget af det smukkeste Vejr, og under stor Tilslutning, idet ca. 80 Personer deltog i Turen. I en lang Række Char-à-bancs tog man omtrent Kl. 10 afsted til Trepilelaagen ved Taarbæk, hvor Madkurvene aabnedes og Frokosten indtoges. Ved Foden af Eremitagesletten tilbragtes

endnu et Par Timer med forskellige Lege og Skjæmt, hvori baade Unge og Gamle deltog. En Kæmpe-Blomsterpige gjorde fortjent Lykke og havde strygende Forretning med Roser, ligesom „Unios Livs-Elixir“ fandt flydende Afsætning i det varme Sommervejr. Kl. 3 kjørtes der videre til Ørholm, bekjendt for sin Naturskønhed, hvor der var en Times Hvil, som benyttedes til Fodture i „det danske Schweitz“, og hvor Fruerne G. og H. med stor Elskværdighed tilberedte Kaffe til en saare billig Pris. Kl. 6 kjørtes der til Turens sidste Punkt, Fortunen. Her indtoges Aftensmaaltidet og der spadseredes „rundt i Skoven“, som en i Dagens Anledning forfattet og afsungen Sang lød, til Kl. 9, da den vellykkede Tur sluttedes med et lille gratis Punsche-gilde, under hvilket der holdtes Taler for Foreningen og ytrede Haabet om, at „Unio“ maatte vokse og gaa fremad og vinde ret mange nye Medlemmer. Eftersom Medlemmerne kun havde at erlægge 1 Krone, og Maden medbragtes fra Hjemmet, havde Turen endnu den Fordel at være baade en god og en billig Fornøjelse, som uden Tvivl længe vil mindes af Deltagerne.

Kristiania. Om Mødet, der i den forløbne Uge har været holdt i Kristiania af de tre skandinaviske Landes katholske Overhyrder, meddeler „St Olaf“ følgende:

Den apostoliske Vikar for Sverige, Hs. Højærværdighed Msgr. *Bitter* ankom til Kristiania i Mandags pr. Bane fra Stockholm; den apostoliske Præfekt for Danmark, Hs. Højærværdighed Msgr. *von Euch*, indtraf Dagen efter med „Kristiania“ fra Kjøbenhavn. Allerede længe havde Mødet været ønsket og paatænkt, men forskellige Hindringer stillede sig hidtil i Vejen for Iværksættelsen. Det var nu første Gang, de tre Missioners Overhyrder nogensinde mødtes til Samarbejde. Da der til Behandling forelaa vigtige Sager vedrørende Missionen i de tre Lande, toges der straks fat paa Arbejdet, efter at en Adresse, undertegnet af de to nævnte Herrer og Norges Præfekt, Hs. Højærværdighed Dr.

Fallize, var afsendt til den *h. Fader* og en til Hs. Eminence Kardinal *Simeoni*, der er Præfekt for Kongregationen til Troens Udbredelse. De Konferenser, som holdtes, viste sig at være af saa stor Værdi og Nytte, at det blev besluttet, hvert andet Aar at komme sammen igjen, paa Omgang i de tre Hovedstæder.

Iforgaars afrejste atter den apostoliske Vikar, da Arbejde ventede paa ham i Stockholm. Msgr. von Euch derimod, som ikke før har været i Norge, benytter Lejligheden til at besøge forskjellige af Missionens Stationer og tage nogle af Mindesmærkerne fra Katholicismens Tid i Øjesyn. I den Anledning rejste Prælaten Igaar Morges sammen med Hr. Præfekt *Fallize* til Porsgrund, hvor sidstnævnte holder apostolisk Visitats for første Gang. Derfra vil Msgr. von Euch besøge Stavkirken i Hitterdal.

Asien. Ligesom Major *Wissmann* i sin Tid, saaledes har nu en *protestantisk Englænder* udtalt sig meget rosende om de katholske Missionærer. I det engelske Blad „*Truth*“ giver han, som i mange Aar har opholdt sig i Ostindien, en livlig Fremstilling af den engelske Missions fuldstændige Uvirksomhed, og beklager, at der aarlig udgives saa store Summer til et saa ufrugtbart Foretagende. „Saa længe jeg har levet i Kina,“ skriver han, „har jeg aldrig lært en Kineser at kjende, som havde omvendt sig til den engelske Kirke! Dog, nej — da jeg en Gang greb en kinesisk Tjener paa fersk Gjærning i Tyveri, forestillede han sig for mig som Konvertit og Trosfælle. Ydes der overhovedet noget i religiøs Henseende i Kina, da er det de katholske Missionærer, som yde det, aldrig de anglikanske. Endskjønt jeg selv hører til den sidstnævnte Kirke og ikke til den katholske, vil jeg dog raade vore Gejstlige til at lære af de katholske Præster. Disse ere uden Undtagelse dannede Mænd, men lige saa beskedne som dannede. De ønske ikke at spille en Rolle i Selskabslivet, men leve iblandt Kineserne, bo og spise

sammen med dem, klæde sig som dem, interessere sig for deres Glæder og Lidelser og vinde paa denne Maade lidt efter lidt Tillid hos den Befolkning, som ellers er saa ilde stemt overfor Evropæerne (de „hvide Djævla“). Tillige ere de katholske Gejstlige saa nøjsomme, at deres Gage, naar Alt regnes med, er ringere end det, vore Missionærers Hustruer alene bruge til Klæder. I Modsætning til Katholikerne ere de engelske Missionærer for Størstedelen Folk uden nogen som helst Dannelselse og Opdragelse, Folk, som i Hjemmet aldrig vilde være naaede ud over de mest underordnede Stillinger. Mærkværdigvis lide de ikke desto mindre alle af stor selskabelig Ærgjærrighed, som imidlertid ikke tilfredsstilles, eftersom en Missionær af gode Grunde aldrig kommer ind i „Selskaberne“. Størstedelen af deres Tid tilbringe vore Missionærer med at drive *lawn tennis* Sporten, og om Sommeren, naar Varmen ikke tillader dette, trække de sig tilbage til kølige Landsteder eller de rejse til Japan. Og vi godmodige Faar i England yde hvert Aar vore pekuniære Bidrag, for at disse Missionærer, der ikke ere, som de burde være, kunne føre en behagelig Tilværelse paa smukke Pladser i Udlandet.“ Udgiveren af „Truth“, den radikale Deputerede *H. Labouchère*, bemærker hertil, at denne Fremstilling var bleven stadfæstet overfor ham fra sagkyndig Side med den Bemærkning, at Forholdene vare ganske de samme i Sydafrika.“

Bonn. Overfor Studenterne, som bragte den udvalgte Biskop af Paderborn, Dr. *Simar*, en Ovation, da han Dagen efter Valget traadte ind i Auditoriet, ytrede den afholdte Lærer sig dybt rørt saaledes: „Jeg takker Dem meget for Deres Deltagelse. Hvad jeg hverken nogen Sinde har ønsket eller haabet, hvad jeg kun har frygtet, det er sket. Men naar Forsynet kalder, maa man imidlertid følge. I Troen paa Forsynet finder jeg alene det fornødne Mod til at overtage det mig paa lagte Embede. De kan forstaa, at det vil blive vanske-

ligt for mig at forlade dette Sted, hvor jeg nu har staaet i 62 Semestre, og hvor jeg har lært saa mange unge Mænd at kjende, som have begejstret sig for deres præstelige Kald og ikke have undladt noget som helst Offer for at forberede sig til dette Kald paa en værdig Maade. Denne Glæde vil jo paa en vis Maade ledsage mig, og Mindet om Dem er en sød Trøst, som jeg tager med mig. Jeg vil aldrig glemme den Glæde, som De har beredt mig ved Deres Iver og Troskab; jeg vil stedse kunne sige med Apostlen Paulus: *Gaudium et corona mea vos estis*“, I ere min Glæde, min Krone. Jeg haaber, at vi ogsaa fremdeles maa vedblive at være Stridsfæller, at vi maa kæmpe sammen, Enhver fra sin Post, kæmpe for vor fælles Moder, den h. Kirke, kæmpe for Sandheden, kæmpe for Sjælens Vel, for deres evige Frelse, kæmpe med Bønnens og Videnskabens Vaaben, frem for alt ogsaa ved trofast Opfyldelse af vore Kaldspligter. Værer mig da ogsaa navnlig nu, i denne tunge Tid, ret tro, og nægter mig ikke Forbønnens Velgjerning.“

Pesth. Kardinal-Ærkebiskoppen af Kalocsa i Ungarn, *Haynald*, er afgaaet ved Døden den 4. Juli. Kardinal Haynald var født den 3. Oktbr. 1816, blev Ærkebiskop 1867 og Kardinal 1879. For to Aar siden blev den Afdøde ramt af et Slagtilfælde, og siden den Tid var det ham ikke mere muligt at læse eller at skrive, ogsaa havde han fuldstændig glemt alle fremmede Sprog. Mærkelig nok besad han ikke desto mindre stedse en klar Bevidsthed om sin kummerfulde Tilstand. Den 30. Juni blev Kardinalen atter ramt af et Slagtilfælde og henlaa siden den Tid uden Bevidsthed.

England. En interessant Episode fra Dronning Viktorias Jubilæumstid er uden Tvivl *Brevvekslingen* mellem den h. Fader og Dronningen, som i disse Dage er bleven fremlagt for det engelske Parlament. Udvekslingen af disse gjensidige Høflighedsbeviser fremkaldte i sin Tid en livlig og temmelig hidsig Avisfejde fra enkelte

Ordføreres Side indenfor den anglikanske Kirke, som betragte Rom og Alt, hvad der udgaar fra Rom, om trent med samme Øjne som dem, hvormed Trojas Indvaanere forstum betragtede Grækerne, da disse belejrede Byen. Brevvekslingen begynder med en Meddelse til Lord *Salisbury* fra Kardinal *Howard*, som bebuder, at Pave *Leo XIII* agtede at højtideligholde Dronningens Regerings-Jubilæum tillige med Europas øvrige Suværner. Brevet slutter med at spørge, om Afsendelsen af en Personlighed til Lykønskningen vilde være Dronningen velkommen og forenelig med hendes Politik. Paa Lord *Salisburys* Svar, at en pavelig Repræsentants Nærværelse ved Jubilæumsfestligheden vilde berede Hds. Majestæt en særegen Glæde, rejste den apostoliske Nuntius i München til London og overrakte en temmelig lang, egenhændig Skrivelse fra den h. Fader, i hvilken Pave *Leo* mindede om Dronningens udmærkede Egenskaber, priste Friheden, som den katholske Religion glædede sig ved under hendes Regering og sluttede med Ønsket om, at Gud endnu fremdeles vilde forlænge Hds. Majestæts Regeringstid og „gøre Forholdet mellem det brittiske Rige og den pavelige Stol endnu inderligere“. Dronningen svarede, idet hun forsikrede Paven om „hendes oprigtige Venskab og dybe Agtelse og Ærbødighed for hans Person og hans Karakter“. Nogle Maaneder senere, i November 1887, skrev Lord *Salisbury* til Sir *J. Saville*, den engelske Gesandt ved Kvirinalet, at Dronningen, for at bevidne sin Erkjendtlighed i Anledning af Pavens Lykønskning, vilde akkreditere *Hertugen af Norfolk* i dette Specialøjemed ved Vatikanet, og at man kunde underrette *Crispi* derom. Den 17. Decbr. meddelte Hertugen af *Norfolk*, at han paa den sædvanlige højtidelige Maade var bleven modtaget af den h. Fader og havde overrakt den kongelige Takskrivelse, i hvilken Dronningen kalder Paven „mest ophøjede Herre“ (*Most eminent Sir*) og gjentager sin Forsikring om hendes personlige Ven-

skab og Agtelse. I sit Svar udtalte Paven atter sin Erkjendtlighed og sine bedste Ønsker for Dronningen, hendes kongelige Hus, hendes Folk og hendes Rige. Dermed var denne Episode fra Dronningens Jubilæumstid til Ende.

— Bladet „Times“ meddeler, at de engelske Katholiker agte at danne *et katholsk Parti* i det næste Parlament, og at navnlig de irske Biskopper siden Parnells uheldige Optræden have besluttet at opstille dygtige Kandidater, som ere i Besiddelse af et nationalt Sindelag og med Iver ville varetage den katholske Kirkes Interesser.

Afrika. Msgr. *de Courmont*, apostolisk Vikar i Zanzibar, frembar for nylig det h. Messeoffer paa et Alter, som var oprejst paa Bjærgets Kilimanjaro, det højeste Bjærg i Sydafrika. Altret var oprejst i en Højde af 9000 Fod; 5000 Fod højere have Missionærene i Bjærgets Side udhugget et kolossalt Kors, som kan ses milevidt. Missionsstationen paa Kilimanjaro er ogsaa en af Antislaveribevægelsens bevæbnede Poster.

Italien. *St. Aloysius-Jubilæet* er blevet fejret med stor Deltagelse i den lille italienske By *Castiglione delle Stiviere*, Gonzagaernes gamle Residens. Over 20,000 Pilegrimme have i Dagene fra den 20de til den 28de Juni besøgt „Santuario di San Luigi“, hvor en Del af Helgenens Relikvier opbevares. Paa selve Jubilæumsdagen bares Relikvien i højtidelig Procession til Domkirken, der allerede flere Timer i Forvejen var fyldt til Trængsel, medens Byen viste sig flagsmykket paa det Prægtigste. Det nævnte Sanctuarium, der er opført 1608, modtog 10 Aar senere den kostelige Relikvi af Jesuiten *Klaudio Aquaviva*, der medbragte den fra Rom, hvor Helgenens øvrige Relikvier opbevares. Som Gjemme for denne tjente den Gang to Urner af massivt Guld, hvilket senere bortfjærnedes under de napoleonske Krige 1796. Nu findes Relikvien anbragt først i en Urne af Sølv, dernæst i en større af antikt, grønt

Marmor, der er pragtfuldt udsmykket med kostbare Ædelstene og Agat, og ovenover ses en fyrstelig Sølvkrone. Endvidere indeholder et ved Sanctuariet nærliggende Nonnekloster forskellige andre Relikvier, saasom Sct. Aloysius' Krucifiks, hans Uhr, hans Seng og flere Autografier, desuden ses i en af Salene forskellige Billeder af hans Familie, hvilke alle ere maalede af den berømte Rubens, og fra samme Mesters Haand findes der tillige et, der forestiller den unge Aloysius i syvaars Alderen, staaende i Færd med at spille Fjerbold. Endelig vises i Klostret *Santa Maria* den Celle, hvor Aloysius tilbragte Dagen forinden han blev optagen som Ordensbroder.

Frankrig. I Paris fejredes den h. Aloysius' Jubilæum med stor Højtidelighed. I „Notre-Dame“-Kirken, som rummer 12—15000 Mennesker, var Trængselen saa stor, at Dørene maatte lukkes. Flere Ynglingeforeninger og Kongregationer havde alene stillet 5—6000 Ynglinge. Jesu Hjertes Kirke paa Montmartre blev den Dag besøgt af 30—40,000 Personer.

Amerika. (Lilien blandt Mohawsk-Indianerne.) I *La Prairie* i Kanada indviedes den 30. f. M. et Monument paa den irokesiske Jomfru *Katharina Tegakonitas* Grav. Hun var den første Kristinde af sin Stamme. Midt under Hedenskabets Afskyeligheder havde hun bevaret sin Renhed uplettet. En Dag traf Pater *Lamville* hende i en Hytte, da hun paa Grund af et Onde i Foden var forhindret i at forrette Markarbejde. Forbauset over at finde saa herlige Gaver hos en hedensk Kvinde, indbød han hende til den kristelige Undervisning. Hun kom ofte og modtog paa Paaskefesten 1675 den h. Daab. Var hun ren som Hedning, saa blev hun fuldkommen som Kristen. Af sine Slægtninge blandt Indianerne maatte hun taale mange Plagerier og Forfølgelser og saa sig endelig tvungen til at forlade Hjemmet og drage til *La Prairie*, hvor der allerede fandtes en anseelig Kristenmenighed af Indianere. Efter et fromt Liv, som Gud forherligede ved forskellige Naadegaver, døde hun den 7. April 1680.

Rom. I Anledning af Fornyelsen paa 6 Aar af

Trippelalliancen mellem Tyskland, Østerrig og Italien, bliver *den h. Fader* atter fremstillet af de Liberale som den store og farlige Fjende. I det romerske Blad „*Osservatore*“ fremkom nemlig for en Tid siden en noget mærkelig Artikel, hvori der blev stillet det Forslag, at *Vatikanet* skulde forene sig med *Frankrig*. Pave Leo har naturligvis intet at gjøre med denne mærkelige Ide. Men de Liberale tro at se Forbundet allerede halvt færdigt og mene, at Rusland snart vil blive den Tredie i Pagten, og saa vilde det gaa løs imod *Alliancen* Tyskland, Østerrig og Italien.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Johannes Gualbertus, Abbed. — **13. M.** Anakletus, Pave og Martyr. — **14. T.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — **15. O.** Apostlenes Deling. — **16. To.** Karmel-Skapular Fest. — **17. F.** Alexis, Bekjender. — **18. L.** Kammillus af Lellis Bekjender.

Søndag den 19. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Vincents af Paulo, Bekjender.

Rosenkransforeningen. Mandag den 13. Juli Kl. 8¹/₄ læses i Sct. Ansgars Kirke en h. Sjølemesse for Foreningens afdøde Medlem, Enke Johanne Hansen.

Katholsk Afholdsforening holder Fælleskommunion Søndag den 12. Juli Kl. 8 i Sct. Ansgars Kirke.

Foreningens sædvanlige Møder finde Sted hver Onsdag Aften Kl. 8—10 i Bredgade 67, 2. Sal o. G. Alle ere velkomne.

Mariaforeningen holder Møde i Dag, Søndag den 12. Juli efter Højmessens i Sct. Ansgar. Aarsregnskabet fremlægges; Bestyrelsesvalg.

J. Braun, Sognepræst.

Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade). Aftengudstjenesten paa Søndagene bortfalder i Jesu Hjertes Kapel i Sommermaanederne.

Ynglingekongregationen holder sin Skovtur i Dag Søndag den 12. Juli. Man tager afsted Kl. 2.₂₅ med Helsingørbanen.

Unio holder Onsdagen den 15. Juli Frederiksberg-Tur. Mødested Kl. 6 paa Reglebanen. Der spises til Aften Kl. 8 i Pilealléen Nr. 16 i Haven. Madkurve kan medbringes.

Bestyrelsen.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49) samt hos Dhrr. Gejstlige:

Fuldstændig Bønnebog for katholske Kristne. 4de Udgave. Pris pr. heftet Expl. 2 Kr.; paa bedre Papir 2 Kr. 50. Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 29.

Søndagen den 19. Juli.

1891.

Indhold. Pastor Schepelern og Skriftemaalet. Tanker om Vincentsforeningen. Søster Theresias Sej. Efterretninger: Kristiania, Australien, Telgte, Wien, Kjøbenhavn.

Past. Schepelern og Skriftemaalet.

Af F. Esser.

(Sluttet.)

Der er endnu Fyldestgjørelsen tilbage; den kan endnu mindre kaldes „Betingelse til Absolutionen“, end Anger og Skrifte, fordi den først følger efter den. Før Absolutionen kræves som Betingelse kun Villigheden til at yde Fyldestgjørelse og til at forrette den paalagte Bod. Pastoren har ogsaa et og andet at ud sætte paa den. Han forbavses „ved at høre, at Guds Tilgivelse skulde være ufuldstændig, og at der derfor skulde være noget for Mennesket at fyldestgjøre“ (S. 36). Den Forbavelse er mere end naiv; eller føler Pastorens troende Menighed maaske ikke længer noget til Naturens Syndighed og Livets Gjenvordigheder og Syndens Sold, Døden? Jo, nok, siger Pastoren, men „hvad der af jordisk Trængsel bliver lagt paa et tro-

ende Menneske, er ikke længer Straf, men Vidnesbyrd om den himmelske Faders Kjærlighed; saaledes lære baade Herren og hans Apostle" (S. 37). Maa jeg spørge hvor? saa skal jeg sige Hr. Pastoren, hvor de lære det modsatte. Gud kan jo ogsaa straffe af Kjærlighed; og selv hvor det ikke er ment som Straf, bliver det dog en Følge af Synden, som en „fuldstændig“ Tilgivelse vilde have borttaget. Pastoren harmes endvidere over den næsten blasfemiske Antagelse, at Bønnen hører til de „besværlige Bodsgjæringer“. „Hvad der er Guds Børns saligste Forret, deres Trøst og Glæde, det velsignede Middel, ved hvilket vi i Jesu Navn kunne omgaas med vor himmelske Fader, det har Pavekirken gjort til en Bodsgjærning“ (S. 40). Med disse salvesfulde Ord er P.P.s Paastand, at Bønnen for det faldne Menneske er besværlig, ikke modbevist, lige saa lidt som P.P. ved sin Paastand har villet nægte, at Bønnen skulde være vor Trøst og Glæde. Hvoraf kommer det vel, at alvorlige Protestanter saa hyppig klage over, at der i Pavekirken bedes meget mere og inderligere end i den protestantiske? Bønnen som paalagt Bod i Skriftestolen betragtes dog mindre som „Afskrækkelsesmiddel“ (S. 40) end som Lægemedel; den er et Universallægemedel, medens Almisse og Faste direkte kun angribe visse Synder. Pastoren overtræffer dog alle sine Præstationer ved den følgende. Efter at have anført den katholske Lære, at En kan gjøre Bod for en Anden, vedbliver han: „Naar altsaa f. Eks. en fornem Dame i Sæsonen nødig vil undvære sine Middagsselskaber og derfor vanskeligt kan paa-tage sig en Faste, som hun i Skriftestolen er bleven idømt, og hun da for gode Ord og Betaling (!) formaar sin Kammerjomfru til at faste i hendes Sted, da er deres fælles Fader i Himlen fornøjet med denne Ytring af uegennyttig Broderkjærlighed, og straffer ikke Fruen for den Synd, som hun jo har angret, da hun gik til Skrifte, og som hendes Jomfru nu har ydet hans Ret-

færdighed Erstatning for“ (S. 42). „Man kunde næsten fristes til at antage, at disse Ord var skrevne for at drive Gjæk“ med sig selv. Det hedder dog sandelig at drive Gjæk med sig selv, det, at blotte for hele den dannede Læseverden en Uvidenhed som den, der møder os i disse Par Linier. At spotte noget, man ikke forstaar! ikke at vide, hvad Faste er, at den godt forliges med et Middagsselskab! kritikløst at sammenblande to Ting, der ere saa forskjellige som den sakramentale Bod og den Fyldestgjørelse, En kan yde for en Anden, og saa at paadutte en katholsk Forfatter (P.P.) en Lære, som er fordømt af Kirken for mere end 200 Aar siden (d. 24de Septbr. 1665 af Pave Alexander VII. Prop. damn. n. 15. Den fordømte These hedder: „Den Bodfærdige kan paa egen Haand bestemme en Anden, som forretter den paalagte Bod i hans Sted.“ P.P. omhandler de to Spørgsmaal i to forskjellige Kapitler og giver ikke den mindste Anledning til Sch.s Fordrejelse.) Havde han i det mindste kjendt Forskjellen imellem Personal- og Realydelser, dem, som ere knyttede til *Personer*, f. Eks. den sakramentale Bod, og dem, som kunne overføres paa en Anden, naar blot *Sagen* præsteres, f. Eks. Skadeserstatning efter Ildspaaesættelse, — da kunde han i det mindste have valgt et mindre uheldigt Eksempel. Men — men — *oculos habent et non videbunt.*

Vi skulde egentlig endnu høre Pastorens Klager mod Afladen. Men den kristne Kjærlighed tvinger os næsten til at lægge et Slør over Pastorens nye sørgelige Bløttelse, da vi allerede have maattet fremvise saa mange. Han river et Sted af Bellarmin ud af Sammenhængen, hvorved det faar noget Stødende, som det ikke har i Sammenhængen (S. 46. Anm.). Han tror endnu paa de forlængst gjendrevne Røverhistorier om Middelalderens Afladshandel (S. 48). Han finder det endnu for vanskeligt at skjelne imellem Eftergivelse af *Syndestrafte* og *Syndsforldadelse*, disse „haarfine theologiske Distinktioner“ (S. 49). Han mener, selv nu til

Dags kunde Folk komme til at tro, at de kunde faa Syndsforladelse for Penge (S. 50). Han gjør en livsfarlig Bommert i Logik for at gjendrive Pave Klemens VI's „subtile Paastand“, at en Draabe af Kristi Blod kunde have været nok til at forløse Verden; thi, siger han, „naar Kristus har givet sit *Liv* til en Igjenløsnings Betaling for Alle, da følger deraf, at mindre end hans Liv ikke kunde gjøre det“ (s. S.). Men den Logik forslaar ikke. Kristus har givet os sit Liv, ikke fordi mindre ikke *kunde* gjøre det, men fordi hans Fader netop forlangte Livet, skjønt han *kunde* have nøjedes med mindre, med en Draabe, ja endnu mindre, med et Suk, da selv et Suk af Gudmennesket var af uendelig Værdi; og andet vilde Pave Klemens ikke sige.

Hermed kunne vi standse vore Undersøgelser. Læseren ser, at hele Fundamentet er urokket hidtil, og hele Bygningen er i forsvarlig Tilstand endnu. Derfor kunne vi ubekymrede fremdeles bo deri. Det var kun en natlig Mare, som har redet Pastoren, og under dens ængstende Tryk har han lastet, hvad han ikke forstaar.

Tanker om Vincentsforeningen.

(Af en Lægmand, som tænker paa at blive Medlem.)

Vincentsforeninger findes der paa mange Steder i Kirken og de gjøre meget Godt. Derom har jeg læst meget, ja, og overladt det til Andre at være Medlemmer af den, og selv har jeg set til med nogle gode Tanker.

Vincentsforeningerne ere imidlertid meget tidssvarende. I vore Dage raaber man paa „Kommunisme! Kommunisme!“ Jeg afskyr Kommunismen. Hvorfor? Fordi jeg vil beholde min Del for mig selv og spise og drikke i Ro og Fred? Nej! Men Kommunismen er ukristelig, og jeg vil være en Kristen. Men ønsker jeg

da ikke Kommunismen tilbage, som den fandt Sted blandt de første Kristne i Jerusalem? Der sagde Ingen om sit Gods, at det var hans eget, men Alt var fælles. Vil jeg vente saa længe, indtil man falder over mig og berøver mig det, som jeg ikke vilde give frivillig? Og tager Andre det ikke, saa tager Døden det dog under alle Omstændigheder. Den lader Intet, slet Intet blive tilbage til mig selv, naar undtages en Kiste og et Ligklæde. Hvad har jeg saa ud af alt mit Gods? Ikke noget andet, end den uretfærdige Husholders Dom. Jeg spiser og drikker egentlig meget, som er overflødig. Hvorfor? Jeg spiser det bort fra de Sultne, skader mit Legeme og min Sundhed og styrker de onde Lyster i min Sjæl. Der findes meget hist og her i Hjemmet, om hvilket jeg selv næppe véd, at jeg ejer det; men Tusinder rundt omkring mig raabe Ak og Ve mod den haardhjærtede Næste. Ofte gaar jeg omkring og er bedrøvet og nedslaaet, og jeg mangler sandelig ikke Noget, end at det gaar mig vel, og jeg erkjender det ikke selv. Vilde jeg besøge fattige Syge, saa skulde jeg nok erkjende det; vilde jeg søge at trøste de Bedrøvede, saa skulde jeg selv blive trøstet. Jeg har ofte erfaret det, og alligevel gjør jeg det ikke. Intet af alt mit Gods og mine Ejendele ledsager mig til Guds Domstol; men Gjerningerne, som jeg har udført med det, ledsage mig. „Det have I gjort imod mig,“ det vilde jeg gjerne høre af Guds Mund paa hin rædselsfulde Dag. Det er ham, som vil komme paa Himlens Skyer, det er ham selv, der nu sulter og tørster og er fattig og syg i sine Lemmer her paa Jorden. Min Frelser! Imod dig gjør jeg jo alt det, som jeg gjør imod dem: ikke imod Synderne, om hvilke jeg véd, at de selvfor-skyldt ere i Nød og Elendighed, og som jeg afskyr paa Grund af deres Synder. Paa Grund af deres Synder — jeg? — Jeg er jo selv en Synder, maaske værre end de; navnlig naar jeg tænker paa det Gode, som jeg har undladt at gjøre. Og dog forkaster den retfærdige

Dommer mig ikke, saaledes som jeg paa en uretfærdig Maade dømmer Andre; han føler ingen Afsky for at komme til mig, at besøge mig, at gjøre Vel imod mit Hjem! — Hvor ere de Sultne, som jeg allerede har bespist? Hvor ere de Syge, som jeg har besøgt? Hvor megen Gjæld overfor Gud skal jeg ikke udslette? Gud lægger daglig nye Byrder paa mit Hjærte, idet han velsigner mit Arbejde. Her kan jeg gjøre mig Venner med det uretfærdige Mammon; Venner, som ville optage mig i de evige Boliger. De, som arve mig, naar jeg er død og borte, ville maaske ikke engang hellige mig en from Tanke, endsige, at de skulde lindre min Pine. Det er derfor sikrest, at jeg nu selv drager Om-sorg for min Sjæl. Hvor gavnlig, ja nødvendig er ikke Vincentsforeningen derfor for mig! Som Medlem af den kan jeg samle mig Skatte for Himlen!

Vincentsforeningen er en Velsignelse for enhver katholsk Menighed. Kjærligheden bliver varmere og mere levende. Og ikke alene hos dem, som modtage Kjærligheden, men ogsaa hos dem, som se og høre om Kjærligheden. Vi rose os af vore katholske Foreninger; de styrke *Troen*; men størst er Kjærligheden, og *Vincentsforeningen styrker Kjærligheden!* Skal vort Kristendliv kun være i Hovedet, saa ere andre Foreninger tilstrækkelige, de give Lys og Erkjendelse af Sandheden; men Herren spørger efter Frugter og Gjæringer. Ville vi med Tanker modarbejde Tiden, hvorfor da ikke ogsaa modarbejde dens Gjæringer med vore Gjæringer? Slette Gjæringer kunne vi se og høre alle Vegne, hvorfor ville vi da ikke lade Folk høre ogsaa om gode Gjæringer? Daarligt Eksempel og Forargelse har jeg ofte givet; det er endelig pna Tiden, at jeg bevæger Hjærterne ved et godt Eksempel, som vækker gode Tanker, og atter og atter fremkalder gode Gjæringer.

Men hvorfor øve de gode Gjæringer netop i Vincentsforeningen? Jeg kan jo gjøre for mig selv, hvad jeg lyster og af og til føler mig tilskyndet til; og saa

er jeg fri og ugenert. Men, lad mig tænke mig om ; hvor meget har jeg gjort paa denne Maade, og hvor ofte har jeg følt mig tilskyndet? — I Foreningen er jeg jo heller ikke bunden; og er jeg det, saa er jeg bunden for min Frelses, min Saligheds Skyld. Min matte Gnist forenet med mange Gnister og under den guddommelige Storms Indflydelse, blæses op til en Flamme, til en klar Ild, hvorfra der strømmer Lys og Varme over mig og mange Andre, opblussende til Guds Ære og til et ham velbehageligt Offer. Ja, fandtes der ingen Foreninger, saa kunde jeg kun handle alene, men naar Gud og hans Kirke lader mig vide, at der gives Foreninger, hvorledes kan jeg da ville arbejde alene? Naar jeg af og til besøgte en Syg eller Fattig, blev jeg forlegen, saa snart jeg traadte ind, fordi jeg saa, at Vedkommende betragtede mig med Forundring og rimeligvis tænkte paa, hvad der mon egentlig gik af mig og hvorfor jeg følte mig tilskyndet til det Besøg! Men kommer jeg i Vincentsforeningens Navn, saa véd straks enhver, hvad jeg vil og skal; min lille Person forsvinder i den store Sag, mit Navn under det Hverv og Embede, som Kirken og Foreningen gav mig; ogsaa min personlige Æmfindtlighed, Forfængelighed — forsvinder, den Venstre véd ikke, hvad den Højre gjør; Forsagthed og Generthed forsvinder og Kjærligheden lærer mig at gaa med sikre Skridt.

Hvor mange Sultne gives der ikke alle Vegne, hvor mange Syge og Nødlidende! Hvorfor lade dem vente paa Brød og Trøst fra min Side? Hvor megen Velsignelse kan jeg ikke bringe baade dem og mig selv! Laa jeg selv syg i en fattig Hytte, hvorledes vilde da ikke mine Øjne spejde omkring for at se, om der ikke kom en Smule Hjælp! Mit Hjærte ærgrede sig maaske over denne Tanke: „Ak, laa jeg dog ikke her! Ak, laa jeg dog i en By, hvor Vincentsforeningen var i Stand til at gjøre mig noget Godt!“ Men Gud lader mig nu bo sund og frisk hjemme, lader mig hver Dag sidde

ved Middagsbordet, og til Gjengjæld skulde jeg være stolt og doven overfor ham? Gud vil sende mig som en Engel til de Fattiges Hjem; jeg skal besørge Givningen, som er saligere end Tagningen; men jeg agter mig selv ikke værdig til denne Ære, denne Salighed? Skulde det være kommet saa vidt med mig i min Lædighed, at jeg end ikke længes mere efter at høre en Menneskesjæl takke mig?

Naar de Andre en Gang skulle indsamle paa Høstens store Dag, hvad ville vi da finde, som ikke ere Medlemmer af Vincentsforeningen? Nu, nu er det Tid til at saa! Hvem véd, hvor længe jeg endnu faar Lov til at vandre blandt de Levende! Op derfor, min Sjæl, til Vincentsforeningen og bliv et aktivt Medlem af den! Vær blot ikke hovmodig, fordi du har et Par Øre mere end andre Mennesker; men hold dig foreløbig til Jorden, min Sjæl, og benyt dine Talenter, baade de aandelige og de materielle, paa en god Maade i Næstens Tjeneste; ikke ensidigt og egensindigt eller for at blive takket af Præsten; men som en ydmyg Vincentsbroder, der venter sig Lønnen og Takken hisset. Har du altsaa forstaaet, min Sjæl, jo før jo hellere ind med dig i Vincentskonferentsen!

Søster Theresias' Sejr.

Det var, som om Klokkestrængen skulde springe, saa heftigt blev der trukket i den. Portnersken tabte i sin Iver for at lukke op sit Strikketøj og, som det senere viste sig, ogsaa nogle Masker. Men hun agtede ikke paa det, thi kun en Døendes Ønske kunde foraarsage en saadan Ringning, og i saadanne Tilfælde blev endog det kostbare Strikketøj forsømt. En bredskuldet Tjener i et glimrende Liberi viste sig i den aabnede Port.

Ogsaa Folk, som ikke mere tro paa nogen Guddom, have en instinktmæssig Ærefrygt for de barmhjærtige Søstre; de finde det begribeligt og fornuftigt, at endog fornemme, forvante Damer, opofre Alt i Verden for at hjælpe deres Medmennesker i de legemlige Lidelser. Raa og slette Mennesker lade sig gjerne pleje af Søstrene og rose den „Fanatisme“, som driver disse til denne Tjeneste. Men med de andre fanatiske Mennesker, med de saakaldte betragtede Ordener, forholder det sig anderledes; disse ere Daarer og Hyklere og have ingen Ret til at eksistere paa Jorden. Hvad gavner det Menneskene, at Karmeliterinder og andre spæge sig hele Livet igjennem, afkorte deres Søvn, og forlade deres haarde Leje, for at bede for Synderne? De barmhjærtige Søstre og alle de, som drage Omsorg for den lidende Menneskeslægts legemlige Fornødenheder, ere de eneste Ordensfolk, som blive taalte og forstaaede af denne Verdens Børn.

Til disse sidste hørte uden Tvivl den fine Lakaj. „Jeg har Ordre til at hente en Sygeplejerske,“ sagde han; „jeg maa bede Dem øjeblikkelig at sende en Søster. Den naadige Frue venter udenfor i Vognen og vil straks tage hende med.“

„Naar den naadige Frue vil gjøre sig den Ulejlighed at komme indenfor, skal jeg straks hente den ærværdige Forstanderinde, for at hun kan tale med hende,“ svarede Portnersken.

Lakajen sejlede afsted i den bidende Blæst og talte nogle Øjeblikke med Damen i Vognen. Hun syntes imidlertid paa Grund af det afskyelige Vejr ikke at have stor Lyst til at stige ud. Endelig besluttede hun sig til det — holdt Muffen med begge Hænder op for Ansigtet, hoppede meget forsigtigt ud af Vognen og satte med et sirligt Spring hen over det snebedækte Fortoug og ind i Klostret. Portnersken førte hende ind i Taleværrelset og skyndte sig med at hente Forstanderinden, som heller ikke lod vente paa sig. Men

desværre! Ikke en eneste Søster var hjemme, alle vare de ude i Tjenesten. Var det da saa nødvendigt?

Uden Tvivl! Damen forsikrede det. En Herre var styrtet med en Hest og var derved kommen slemt til Skade. Foruden et Benbrud havde han ogsaa faaet et Saar i den højre Side. Lægerne havde erklæret, at hans Tilstand var haabløs, dersom han ikke fik en dygtig og erfaren Sygeplejerske, som nøje udførte deres Anordninger; den Syge maatte uafbrudt plejes baade Dag og Nat. „Jeg beder Dem bønligst, ærværdige Moder, hjælp paa en eller anden Maade, dersom De ikke har Nogen ved Haanden,“ bad Damen.

Forstanderinden overvejede et Øjeblik. Der var netop i Klostret en Søster, som vilde være en passende Person for dette Tilfælde; men hun havde en anden Syg at passe og ventedes først hjem om nogle Dage. „Det Eneste, jeg kan gjøre, er, at jeg selv gaar, indtil en af mine Søstre er fri og kan indtage min Plads. Det er rigtignok imod vor Ordens Regler, men i et saadant Tilfælde tillader den kristelige Kjærlighed til Næsten mig at gjøre en Undtagelse.“

Den Fremmede takkede Forstanderinden med Taarer i Øjnene, da Portnersken traadte ind og tilhviskede Forstanderinden Noget.

„Gud være lovet, det træffer sig jo heldigt! Søsternen, paa hvem jeg tænkte,“ sagde Forstanderinden, „og som jeg vilde sende Dem om nogle Dage, er ganske uventet kommet tilbage. Naar De vil være saa venlig at vente nogle Minutter, skal hun være beredt til at ledsage Dem. Vil De imedens give mig den Syges Navn og Adresse.“

„Greve de Bois, Rue Rivoli Nr. 200.“

„Maaske den naadige Frues Gemal eller Broder?“

„Nej, det er en ugift Herre, som ingen 'nærmere Slægtninge har i Paris; jeg er kun langt ude beslægtet med ham, men under disse Omstændigheder anser jeg det for min Pligt at gjøre for ham, hvad jeg kan.“

„Det er ædelt af Dem, og Gud vil belønne Dem derfor,“ svarede Forstanderinden paa en hjærtelig Maade.

Søster Theresia var ikke meget høj, havde et venligt Ansigt og en sund Farve; allerede hendes Ydre havde en styrkende Virkning i et Sygeværrelse. Hun var omtrent 30 Aar gammel, men saa meget yngre ud. I de 10 Aar, hun hidtil havde været i Ordenen, havde hun aldrig været syg en eneste Dag; hun havde ingen Tid til at være utilpas, sagde hun, da der var saa mange Syge, som maatte passes. Sædvanligvis plejede Søstrene, naar de i længere Tid havde været i Tjeneste, at udhvile sig en kort Tid, navnlig naar Tjenesten havde været usædvanlig stræng og angribende, — men Sr. Theresia var, efter at hun en hel Maaned uafbrudt havde givet Omslag og forbundet Saar, ligesaa frisk og munter, som om hun havde undt sig en Festdag. Lægerne havde en næsten overtroisk Tillid til Sr. Theresia og vidste, at deres Syge vare i gode Hænder, naar hun plejede dem, og at deres Forskrifter punktlig bleve overholdte.

Sr. Theresia gjorde en Ende paa den fine Dames Taksigelser, idet hun spurgte: „Er Greven Katholik?“

Damen foer sammen. „Mon Dieu! Hvad andet skulde han være? Alle Franskmænd ere jo Katholiker,“ gav hun undvigende til Svar.

„Saa!“ Sr. Theresia ledsagede dette Udraab med en betydningsfuld Mine, som — selv om det ikke var Meningen — var meget komisk, saa at Damen lo, og heller ikke Forstanderinden kunde overvinde sig.

„Jeg ser nok,“ sagde Forstanderinden til Søsteren, „De vil komme til at pleje baade en syg Sjæl og et saaret Legeme.“

„Ikke for Himlens Skyld!“ raabte pludselig Damen, men fattede sig hurtigt og vedblev med et Slags op-højet Ironi: „De har intet at bestille med hans Sjæl; han er, som sagt, Katholik, men ønsker hverken at

blive omvendt eller at høre Prædikener. De maa forud love mig, at De ikke vil prædike for ham.“

Dette Indfald morede Søsteren, saa at hun lo som et Barn. „Jeg prædike! Ja, det vilde blive en morsom Prædiken, den jeg kunde holde! Uden Tvivl, naadige Frue, dersom jeg virkelig begyndte at prædike en Gang, saa vilde De aldrig lade mig høre op igjen. Den Syge vilde le indtil Taarer, og der gives jo ikke noget Bedre for en Syg, end at le hjærteligt.“

Damen blev synlig beroliget ved dette uventede Svar, og saa stege Begge da ind i Vognen. Damen saa ud af Vinduet, — Sr. Theresia bad.

Men hvem var da denne fornemme Dame? Hun kaldte sig Fru de Genvriac. — Mere behøve vi ikke at vide om hende.

Endelig kjørte Vognen ind i Nr. 200 i Rivoli-Gaden, hvor de bleve modtagne af en ung Tjener i brunt Liberi.

„Hvorledes gaar det Greven?“ spurgte Fru de Genvriac.

„Ak, naadige Frue, Greven lider saa frygteligt og stønner saa slemt, at jeg ikke kunde holde det ud længere i Værelset.“

„Du, Dumrian, Umenneske! At gaa bort og lade ham alene! — en Hund vilde have handlet menneskeligere!“ skjældte Damen og ilede op ad Trappen. Klemens trak paa Skulderen og mumiede noget om Folk, som lade deres Opofrelse besørge af Andre.

Greven led virkelig meget, men at hans Stønnen var utaalelig, det var ikke sandt. Da Lægerne lagde et frisk Bind om hans Ben, havde Smerten aftvunget ham nogle hæftige Lyde; men nu laa han stille hen, og man hørte kun hans Aandedræt.

Fru de Genvriac nærmede sig Sengen med et halvt undertrykt Suk. „Hvor frygteligt har De igjen maattet lide, de Stakkel!“ trøstede hun grædende, „og saa denne hjærteløse Klemens! At løbe bort og lade Dem alene!

Jeg har altid trot, at dette Menneske ikke havde noget Hjærte. Send ham bort! Søsteren vil pleje Dem. Se, her er hun, det er en kjærlighedsfuld Plejerske. Kom nærmere, Søster, og tal med Greven!“ Samtidig gjorde Damen med sin Silkekjole en saadan Støj i Værelset, at det lød som om nogle dansende Par snurrede rundt derinde. Man kunde ikke tænke sig nogen større Mod-sætning, end denne elegante, duftende Dame og Sr. Theresia, som i sin simple Ordensdragt stod smilende ved Sygesengen.

„De vil pleje mig, Søster? Det er smukt af Dem, thi jeg trænger til en dygtig Plejerske,“ sagde Greven. „Har De allerede behandlet et brækket Ben?“

„Mere end tyve Gange, og jeg har altid haft Held med mig.“

„Ah! desto bedre! Det er et godt Forvarsel for mig. Men jeg har ogsaa et slemt Saar i Brystet. Tror De, at de kan besørge begge Saarene, ærværdige Søster?“

„Jeg kunde besørge ti Saar, om det saa skulde være, det volder ingen Vanskelighed. Men er det ogsaa godt for Dem, at De taler saa meget og har saa mange Folk omkring Dem? Have Lægerne ikke sagt Dem, at De skulde forholde Dem rolig?“

„De sagde endog, at mit Liv afhang deraf, og at jeg var Dødens Mand, dersom jeg aabnede mine Læber i de næste 24 Timer.“

„Store Himmell!“ raabte Fru de Genvriac og vred fortvivlet sine Hænder. „Hvorfor har De ikke sagt mig det straks? Tanken om, at have foranlediget Dem til at tale, vil dræbe mig. Denne Klemens, dette følelsesløse Menneske, er Skyld i Alt! Hvorfor har De ikke sagt os det? Hvorfor har De ikke advaret os? Gaa bort fra mine Øjne, du hæslege Karl? De maa sende ham bort, Søster. De vil snart indse, at De er langt bedre faren uden ham! Jeg skal hver Morgen lade forhøre ved miⁿ Kammertjener, om De mangler noget.

Det er virkelig en Trøst for mig, naar han er borte; allerede Tanken om, at et saa følelsesløst Menneske har med den Syge at gjøre, er mig utaalelig! Kjære Greve, Søsteren vil tage Deres Smerter fra Dem.“

„Det ferlanger jeg ikke,“ sagde den Syge udmattet, „jeg vil kun, at hun skal pleje mig, men ikke, at hun ogsaa oven i Kjøbet skal lide for mig. Jeg er ikke et saadant Umenneske, Søster,“ tilføjede han med et svagt Smil.

Man saa, at han led frygtelige Smerter, hans Mund skjælvende, hans Hænder knyttede sig krampagtigt sammen, og Farven paa hans Kinder hentydede til stærk Feber. Blev Fru de Genvriac der endnu længere, havde hun kunnet skade den Syge meget alvorligt.

Søsteren forlod derfor Sygeværrelset og gav hende et Tegn til at følge. „Han har stærk Feber, vi maa en Tidlang lade ham være ene,“ sagde hun hviskende. „Gaa De hjem, naadige Frue, og vær overbevist om, at jeg skal gjøre Alt, hvad der er nødvendigt.“

„Ja, jeg gjør vel bedst i at gaa; jeg kan ikke taale at se Folk lide. Jeg føler virkelig med den Syge. De er lykkelig, Søster, at De ikke er saa ømfindtlig.“

„Gud giver Enhver det Temperament, som bedst passer for Enhvers Kald. Var De bleven kaldet til at være Søster, vilde Deres Nerver sikkert være mindre ømfindtlige.“

Efter tusinde Formaninger om, hvorledes hun skulde pleje den Syge og opmuntre ham, og om hvorledes hun frem for alt maatte vogte sig for, at blande sig i hans Sjæls Tilstand, tog Fru de Genvriac endelig Afsked med Søsteren.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kristiania. I Onsdags foretoges i St. Halvards Kapel Indførelsen af „*de graa Søstre*“ eller *Elisabethinderne* fra Neisse. Højtideligheden, til hvis Forskjøn-

nelse St. Joseffsøstrene bidroge med forskjellige af deres smukkeste Sange, begyndte med en Prælatmesse, under hvilken Søstre af begge Kongregationer modtog den hl. Kommunion. Tilstede var de graa Søstres Generalforstanderinde og Msgr. *Hagemann*, der oprindeligt har indført de graa Søstre i Norge. Efter Messen holdt Hs. Højærværdighed Præfekten Msgr. Dr. *Fallize* en Tale og den sakramentale Velsignelse afsluttede den kirkelige Del af Festen. Det var en særlig stor Glædedag for de graa Søstre, da paa samme Dag hele 6 nye Huse toges i Besiddelse — de 5 i Tyskland. Forstanderinde her er en Søster, der allerede har tilbragt ca. 10 Aar i Norge.

Australien. Ifølge „The Australian catholic directory“ tæller Australien tilligemed New Zealand og Tasmanien 629,500 Katholiker, med 25 Ærkebiskopper og Biskopper og 774 Præster; Kirkernes Antal beløber sig til 1103. De katholske Skoler tælle 85,342 Børn; der findes 649 Elementarskoler, 2 Seminarier, 17 Dreng-, 90 Pige-Pensionater og 117 højere Skoler.

Telgte i Westfalen. Paa Marias Besøgelsesfest afholdtes den aarlige *Valfart* til Telgte, hvori ca. 10,000 Personer af enhver Stand og Alder toge Del under Sognejeftlighedens Ledelse.

Wien. En *Verdenspost-Kongres* har for nylig afsluttet sine Forhandlinger i Wien. Som et vigtigt Punkt i dets Beslutninger, som træde i Kraft den 1. Juli 1892, kan betegnes, at hele *Australien* har tiltraadt Verdenspostforeningen, saa at Porto for Breve dertil vil blive betydelig nedsat. Endnu staa Kina, Kaplandet, Natal og Transvaal udenfor Foreningen.

Kjøbenhavn. Hs. Højærværdighed, den apostoliske Præfekt, Msgr. *v. Euch*, er nu atter vendt tilbage fra sin Rejse til Norge.

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Sadelmager Christian Vilhelm Nielsen og Helene Frederikke Amann (8. April) — Maler Julius Wilhelm Prüser og Cathrine Louise Jensen (9. April) — Bud Martin Nikolaj Christensen og Margarethe Budde (3. Maj) — Expedient Peter Otto August Toudal og Margarethe Johanne Josephine Adeneuer (8. Maj) — Snedkermester Carl Joseph Julius Kollwe og Julie Camilla Svendsen (12. Maj)

— Fotograf Jens Peter Conrad Schaumburg og Josephine Maria Anna de Blanch (16. Maj) — Arbejdsmand Vilhelm Heinrich Gasque og Noline Jensine Jensen (30. Maj) — Arbejdskarl Hans Pedersen og Johanne Hansen (18. Juni) — Alphonsus Maria Joseph Ernst Antonius Baron van Lamsweerde og Eleonora Christine Herlova Stiernholm (9. Juli).

Dødsfald.

25. Marts. Barnet Alfons Hugo Wollhüver (9 Maaneder) — 26. Marts. Sproglærer Jules Perrier (56 Aar) — 7. April. Svinelagter John Collin (76 Aar) — 8. April. Barnet Ingeborg Elisabeth Marie Oszadlik (2 Maaneder) — 11. April. Detailhandler Kaloms Barn (1 Dag) — 12. April. Barnet Josepha Caroline Hansen (6 Maaneder) — 13. April. Frk. Marie Jacobine Amalie Kretz (72 Aar) — 16. April. Barnet Paula Johanne Frederikke Købler (1 Aar) — 22. April. Barnet Josef Johannes Thøstesen (3 Aar) — 25. April. Barnet Marius Eugen Profit (3 Maaneder) — 27. April. Frøken Zephora Caroline Augusta Hinné (23 Aar) — 2. Maj. Arbejdsmand Jensens Barn (3 Timer) — 24. Maj. Barnet Angelica Josepha Rosalie Raith (1 Aar) — 25. Maj. Barnet Christine Veronica Andersen (9 Maaneder) — 15. Juni. Enke Johanne Hansen (75 Aar) og Barnet Carl Johan Ludvig Trauth (1½ Aar) — 17. Juni. Barnet Erik Johannes Damm (5 Aar) — 21. Juni. Snedker Adam Philip Lauck (32 Aar) — 24. Juni. Barnet Henriette Amelie Stella Lafontaine (3 Aar).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Vincents af Paulo, Bekjender. — **20. M.** Hieronymus af Emiliano, Bekj. — **21. Ti.** Henrik, Bekjender. — **22. O.** Maria Magdalene. Bodfærdig. — **23. To.** Apollinaris, Biskop og Martyr. — **24. Fr.** Ferialdag. — **25. L.** Jacobus, Apostel.
Søndag den 26. Juli. 10. Søndag e. Pintse. Anna, den h. Jomfrus Moder.

Vincentsforeningen holder i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest Fælleskommunion i Sct. Ansgars Kirke Søndag den 19. Juli Kl. 8. Generalmødet holdes om Eftermiddagen i **Sct. Andreas' Kollegiet paa Ordrupshøj** efter Ankomsten af det Tog, som forlader Kjøbenhavn Kl. 4.

Unio. Fra Onsdagen d. 22. ds. vil der ved Møderne paa Keglebanen af Foreningens Damer blive serveret Kaffe og andre varme Drikkevarer. Dersom fornøden Tilslutning finder Sted, vil der en Søndag i August foretages en Udflygt til Helsingborg Listen til Tegning er i den Anledning fremlagt hos Formanden, Hr. Hitzinger, Sølvgade 86 og Viceformanden, Hr. Hoffmann, Pilestræde 6. Sammesteds samt hos den øvrige Bestyrelse modtages stadig nye Indmeldelser.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 30.

Søndagen den 26. Juli.

1891.

Indhold. Hvad er den h. Messe? Søster Theresias Sejr. Tanker ved Søster Anna Sofies Baare. Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom, Rusland.

Hvad er den hellige Messe?

Si scires donum Dei! „Gid du kjendte Guds Gave!“
(Joh. 4.)

Med disse Ord betydede vor guddommelige Frelser hin samaritanske Kvinde ved Jakobsbrønden, at han, der taledede med hende, var mere og større, end han efter det blotte Ydre syntes at være, — at han ikke var et blot Menneske, men at det guddommelige Væsen selv var skjult under den menneskelige Skikkelses Hylster, og at det derfor ogsaa var en overmaade stor Naade og Lykke for Kvinden, at kunne tale med ham. Hun kom jo ogsaa virkelig til Erkjendelse heraf, og evig Frelse er deraf oprunden for hende. — De selv samme Ord kunde vor guddommelige Frelser endnu den Dag i Dag henvende til Enhver af os fra sit højhellige Tabernakel. Ja, til Enhver af os kunde han fra den allerhelligste Hostie sige: *Si scires donum Dei!*

„O gid du ret kjendte den Guds Gave“, som er skjult under det hemmelighedsfulde Slør af disse uanselige Skikkelser! — Vel vide vi Alle og bekjende det lydeligt og højtideligt: hist under Brødets Slør er *Jesus Kristus* sandelig og væsentlig nærværende, ikke blot som den allestedsnærværende *Gud*, men ogsaa som *Menneske*, som vor Ven, som vor *Frelser*, som vor Hyrde, som vor Broder, med Kjød og Blod, med Legeme og Sjæl; men hvo af os formaaede vel fuldkomment at fatte og beskrive den hele Fylde og Rigdom af Naade og Velsignelse, som indeholdes i denne hans allerhel- ligste Hostie? Selv Englene kunne ikke fuldkomment fatte og begribe den; — hvor langt mindre vi med vore indskrænkede Fatteevner!

Men gjælder dette allerede om Jesu Kristi blotte og bestandige *Nærværelse* i det vidunderlige Sakramente, da gjælder det endnu langt mere om hin hemmelighedsfulde *Offerhandling*, i og ved hvilken han dagligen netop *bevirker og fornyer sin Nærværelse* paa vore Alt- tere. Ja, *den hellige Messe* er Kirkens skjulte Skat, den kosteligste af alle Guds Gaver, vi besidde paa Jorden, og den især kan ogsaa blive en uudtømmelig Kilde til al Naade og Velsignelse for os, saafremt vi kun forstaa at øse deraf paa den rette Maade — blive os en Brønd, af hvilken vi i Sandhed kunne øse „levende Vand, som i os vil blive til en Vandkilde, der sprudler ind i det evige Liv,“ (Joh. 4, 10. 14.) Det er derfor min Agt at godtgjøre for Eder Sandheden af min Paastand, at det h. Messeoffer nemlig er et overvættets rigt Kilde- væld for os. Men da Beviset herfor allerede ligger i selve dette h. Offers Væsen og Natur, saa kan jeg ogsaa godt indskrænke hele min Bevisførelse til en klar og let fattelig Besvarelse af det Spørgsmaal:

Hvad er den hellige Messe?

og til Slutning skal jeg endnu tilføje nogle Ord som Vejledning til at høre den h. Messe saaledes, at dens

Bivaanelse i Virkeligheden bliver en Naadens og Velsignelsens Kilde for Enhver af os.

I. *Hvad er den h. Messe?* Den h. Messe er den højtidelige og nøjagtige Gjentakelse af hin højhellige Religionshandling, som Jesus Kristus har fuldbyrdet Skærtorsdag Aften, den sidste Aften før sin bitre Lidelser og Offerdød paa Korset. Men hvad var da det, han gjorde paa hin mindeværdige Torsdag Aften? Efter at han med sine Apostle havde holdt det gammeltestamentlige Offermaal, *toede han Apostlenes Fødder*, for ikke blot at minde om, men ogsaa i deres Hjærter at bevirke hin Sjælsrenhed, han forlangte af dem som *Forberedelse* til det nytestamentlige Offermaal, der nu skulde indstiftes for alle kommende Tider i Kjærlighedens nye Pagt. Jødernes hele Religion var jo, som Apostelen siger, kun et Skygge- eller Forbilledet paa det, som skulde ske i den nye Pagt. Jøderne maatte nu ifølge guddommelig Anordning ofre og spise et virkeligt, naturligt Lam, som Forbilledet paa Jesus Kristus, der som et Lam lod sig føre til Slagtebænken og saaledes blev det sande Offerlam, som borttager Verdens Synder; men vi Kristne i den nye Pagt skulde ofre og spise dette guddommelige Lam selv. Efter *Fodvaskningen*, førend Herren skrider til Indstiftelsen af dette vidunderlige Offermaal i den nye Pagt, opsender han endnu som sidste *Forberedelse* en højtidelig *Takke- og Lovprisningsbøn* til sin himmelske Fader.

1. Da Forberedelsen er endt, begynder selve den h. Handling. Jesus Kristus *velsigner og indvier* da først *Brødet*, han *velsigner og indvier* ogsaa *Vinen*, d. v. s. han udskiller og afsondrer dette Brød og denne Vin fra al blot naturlig og jordisk Brug, bestemmer den udelukkende til en hellig og gudelig Brug og nedkalder og udøser en særegen guddommelig Helligelse og Beskyttelse over disse naturlige Frembringelser. Det er den *første Del* af den h. Handling.

2. Derpaa udtaler han, den Almægtige, paa hvis

„Bliv“ alle Verdener bleve skabte, han udtaler følgende vidunderlige Ord, først over det indviede Brød: „Dette er mit Legeme, som hengives for eder;“ — derpaa over den indviede Vin: „Dette er mit Blod, som udgydes for eder.“ — Hvorledes? Hvad siger du, o guddommelige Frelser? Dette, som du holder i dine ærværdige Hænder, og som endnu ganske ligner hint Stykke Brød, som du nylig vesignede og indviede, dette er dit Legeme? „Ja, det er mit Legeme.“ — Og dette, som du holder i Kalken og som for et Øjeblik siden endnu blev af dig indviet som Vinstokkens Frugt, dette er nu dit eget Blod? „Ja, det er mit Blod.“ — O Vidunder over alle Vidundere! O Hemmelighed over alle Hemmeligheder! Ja, min Frelser, da *du* siger det, saa tror jeg det og bekjender med Hjærte og Mund: Det er dit sande Legeme — det er dit sande Blod. Mit Øje ser det ikke, min Forstand begriber det ikke, men min *Tro* paa din Almagts Ord forvisser mig derom: Det af dig indviede *Brød er bleven forvandlet til dit h. Legeme*; den af dig indviede *Vin er bleven forvandlet til dit h. Blod*. Det er min urokkelige Tro, og i denne Tro vil jeg leve og dø. — — Men selv dette er endnu ikke nok for Jesu Kristi almægtige Kjærlighed, thi jeg hører ham ogsaa tilføje de vigtige Ord: „Dette er mit Legeme, som hengives for eder;“ — „dette er mit Blod, som udgydes for eder.“ Det er følgende ikke blot slet og ret hans Legeme og Blod, men det er hans Legeme i *Hengivelsens* eller *Offerets* Tilstand — Det er hans Blod i *Udgydelsens* eller *Ofringens* Tilstand. Det store *Offer*, som Jesus Kristus Dagen efter, paa den h. Langfredag, frembar paa Korsets Alter paa en synlig, aabenbar og blodig Maade, idet han hengav eller ofrede sit Liv og Blod for al Verdens Forløsning, dette selv samme *Offer*, denne selv samme *Hengivelse* se vi ham paa den h. Skærtorsdag Aften at fuldbyrde paa Nadverbordets Alter paa en hemmelighedsfuld og ublodig Maade: han *hengiver* eller

ofrer ogsaa her sit h. Legeme for os, han *udgyder* eller ofrer ogsaa her sit h. Blod for os under Brødets og Vinens Skikkelser. Er Korset saaledes det Alter (Offerbord), paa hvilket vor evige Ypperstepræst fuldkommer det Aaroniske Præstedømme i sin *blodige* Offerdød, da er det hellige Nadverbord hint Alter, ved hvilket han opfylder den Davidiske Spaadom¹⁾ og fuldkommer Melchisedek's *ublodige* Offer af Brød og Vin i den hemmelighedsfulde Hengivelse af sit Legeme og Blod under Brødets og Vinens Slør²⁾. — Ser da her den *anden Del* af hin h. Handling Skærtorsdag Aften: den bestaar i *Forvandlingen* af Brød og Vin til Jesu Kristi Legeme og Blod samt Hengivelsen eller *Ofringen* af dette hans h. Legeme og Blod for os til den himmelske Fader.

3. Men ligesom hint forbilledlige Paaskelam i den gamle Pagt, efter at være indviet og ofret, ogsaa maatte *fortæres*, og Jødernes Paaskeoffer saaledes ikke alene var en Offerhandling, men ogsaa et *Offermaaltid*: ligesaa vilde Jesus Kristus, vort sande og evige Paaskelam, ikke blot ofres for os, men han vilde ogsaa *nydes* af os, blive en h. *Offerspise* for os. Efter at han paa en ublodig Maade har hengivet eller ofret sig selv for Apostlene og alle Mennesker til sin Fader, rækker han da Apostlene, under de hellige Skikkelser af Brød og Vin, sit Kjød og Blod; *Apostlene nyde da virkelig hans h. Offerlegeme og hans h. Offerblod* og det er den *tredie og sidste Del* af hin vidunderlige Handling Skærtorsdagaften.

II. *Hvad er den h. Messe?* spørger jeg nu paany, og Svaret lyder atter: Den h. Messe er den højtidelige

1) „Herren har svoret og han skal ikke angre det: Du (3: Mesias) er Præst i Evighed efter Melchisedek's Orden.“ Ps. 109 V. 5. Sammenlign hermed Hebr. 5; 6. og 7. Kap.

2) 1. Moseb. 14, 18: „Men Melchisedek, Konge af Salem, ofrede Brød og Vin, thi han var den Allerhøjstes Præst.“

og nøjagtige *Gjentagelse* af hin hellige, nys beskrevne Religionshandling, som Jesus Kristus har fuldbyrdet *Skærtorsdagaften*. Lader os nu nærmere godtgjøre dette ved at udvikle de enkelte Dele af den h. Messe, saaledes som den igjennem snart to Aartusinder er bleven fejret i vor h. katholske Kirke. — Ligesom Frelseren indledede og *forberedte* sin h. Offerhandling Skærtorsdagaften ved en betydningsfuld Fodvaskning og en højtidelig Takke- og Lovprisningsbøn til sin himmelske Fader, saaledes *begynder* ogsaa den h. Messe med en *aandelig Fodvaskning*, d. v. s. med en angerfuld og ydmyg Syndsbekjendelse og Bøn om Syndsforladelse (*Trinbøn — Confiteor — Introitus — Kyrie*); derpaa følger en højtidelig Takke- og Lovprisningsbøn (*Gloria*), andre Paakaldelser (Kollekter) og forberedende Forelæsninger af den h. Skrift (Epistel og Evangelium). Som I se, ligner denne *Forberedelse* i den h. Messe aldeles hin *Forberedelse*, som Jesus Kristus lod gaa forud for *dens Indstiftelse* Aftenen før sin Lidelse.

1. Ligesom Frelseren efter denne *Forberedelse* først velsignede og indviede Brød og Vin: saaledes bestaar nu ogsaa den *første Halvdel* af selve den h. Messe, det saakaldte „*Offertorium*“, deri, at den i Kristi Sted fungerende eller handlende Præst højtideligt *velsigner* og *indvier* Brød og Vin, d. v. s. under sindbilledlige og betydningsfulde Ceremonier og Bønner udskiller og afsondrer det paa Disken frembaarne usyrede Brød (Hostien) og den i Kalken værende Vin fra al jordisk Brug og bestemmer begge Dele udelukkende til en hellig og gudelig Brug; han bønfalder den Helligaand om, ved sin helligende Overskyggelse at ville gjøre disse Gaver af Brød og Vin værdige og skikkede til den h. Offerhandling, ved hvilken deres Væsen skal forvandles til den *Korsfæstedes* Offerlegeme og Offerblod. Derfor de gjentagne *Korstegn* med og over Brødet og Vinen.

2. Ligesom Frelseren derpaa, efter at have indviet

Brødet og Vinen, ved sit Almagtsord virkelig forvandlede Brødet til sit Legeme, og Vinen til sit Blod, samt under de tilbageblevne synlige Skikkelser af Brød og Vin hengav eller ofrede dette sit Legeme og dette sit Blod for os til sin himmelske Fader, saaledes bestaar nu ogsaa den *anden Hoveddel* af den h. Messe i Forvandlingen eller „*Konsekrationen*“, d. v. s. deri, at Præsten, i Jesu Kristi Navn, paa Jesu Kristi Vegne og paa hans udtrykkelige Befaling¹⁾ udtaler de selvsamme vidunderlige Ord over Brød og Vin: „Dette er mit Legeme — dette er mit Blod“; og i samme Stund fornyes da ogsaa det samme Vidunder, som skete paa hin h. Skærtorsdagaften: ved den guddommelige Almagt blive Brød og Vin i samme Øjeblik virkelig *forvandlede* til Jesu Kristi Legeme og Blod, og under de ydmyge Skikkelser af Brød og Vin hengiver eller *ofrer* Jesus Kristus paa ny dette sit Legeme og dette sit Blod for os til sin himmelske Fader. Vistnok, det vigtigste, det højtideligste, det helligste Øjeblik i den h. Messe, hvor alt menneskeligt Ord forstummer, al menneskelig Forstand svigter, hvor Troen alene raader, hvor Himmelen forbauses, Englene tilbede, og kun sagte vover det menneskelige Hjerter at fremstamme: „Min Herre og min Gud! — Jesus, Dig lever jeg; Jesus, Dig dør jeg; Jesus, Din er jeg i Liv og Død!“ — Alt synker i taus Ærefrygt og stille Andagt ned paa Knæ, for i Forening med Englenes Kore at hylde og tilbede, prise og velsigne dette Almagts og Kjærlighedens største Vidunder.

3. Ligesom den tredie Del af Frelserens Handling Skærtorsdagaften bestod i, at Hans h. Offerlegeme og Offerblod bleve nydte som en Offerspise af Apostlene: saaledes bestaar ogsaa den *tredie Hoveddel* af den h. Messe i „*Kommunionen*“, d. v. s. i *Nydelsen* af Jesu Kristi h. Legeme og Blod, idet baade den fungerende Præst og de Troende, der ønske det, modtage og nyde

¹⁾ „Gjører dette (som jeg har gjort) til min Ihukommelse.“ Luk. 22, 19

det guddommelige Offerlam under de sakramentale Skikkelsers Slør.

Det er den h. Messe, saaledes som Jesus Kristus har indstiftet den, saaledes som Apostlene paa hans Befaling have fejret den, saaledes som Apostlenes første Efterfølgere og alle apostoliske Præster til alle Tider have fejret den og endnu den Dag i Dag fejre den i alle fem Verdensdele.

(Fortsættes.)

Søster Theresias' Sejr.

(Fortsat.)

Det syntes virkelig, som om Fred og Ro skulde drage ind i Grevens Hjem, efter at Fru de Grenviac havde taget Afsked. Klemens spurgte Søsteren, om hun ønskede hans Hjælp i en eller anden Retning, og da hun mente, at hun i Øjeblikket ikke trængte til hans Bistand, begav han sig roligt til sit sædvanlige Arbejde. Greven trængte ogsaa kun til Ro, og derfor ryddede hun lydløst op i Sygeværelset. I Stedet for de hæslige eller upassende Statuer og Sager, som hun bragte ind i Sideværelset, pyntede hun Sygeværelset med venligere Ting. Efterat hun havde bragt alt i Orden, tog hun et Strikketøj frem og satte sig ved Siden af Sengen, idet hun uafslædelig holdt Øje med den Syge.

Efter en halv Times Forløb rejste hun sig og følte paa den Syges Puls. „Er De ikke tørstig? Skal jeg give Dem noget at drikke?“

„Ja; jeg længes meget efter lidt Drikke.“

„Hvor dumt af mig, at jeg ikke allerede for længe siden spurgte Dem! Jeg mente, De sov. De maa altid kalde paa mig, naar De ønsker noget; jeg véd, det ærgrer altid de Syge, naar de skulle spørge snart om

dette, snart om hint; men efter en eller to Dages Forløb vil jeg være i Stand til at gjætte Alt.“

Efter at have tilberedt en læskende Drik, løftede hun den Syges Hoved en Smule i Vejret og gav ham at drikke, uden at foraarsage ham den ringeste Anstrængelse.

„De er en prægtig Plejerske, Søster. Saa, sæt Dem nu lidt her ved Siden af mig og fortæl mig noget.“

„Nej, det tør jeg ikke, Lægerne have forbudt det og sige, at De skal forholde Dem fuldstændig rolig.“

„Djævelen hente Lægerne!“

„Nej, paa ingen Maade, førend De er fuldstændig helbredet; De vilde ellers komme til at angre det.“

Greven frygtede for, at han havde forskrækket hende. „De tror altsaa paa Djævelen? Jeg tænkte, De var endnu for ung dertil; sædvanligvis tro kun gamle Koner paa ham, det er i det mindste min Erfaring.“

„Deres Erfaring gjør mig ondt,“ svarede Søster Theresia alvorlig, men ikke forskrækket.

Da hun lidt senere ordnede hans Hovedpude, ytrede han: „Jeg forundrer mig over, at Deres Moder Abbedisse — ikke sandt, saaledes kalder De hende jo? — har tilladt Dem at pleje et Menneske som mig, at hun ikke har næret Frygt for at sende Dem.“

„Hvorfor skulde hun nære Frygt, Hr. Greve? De er jo dog ikke Djævelen?“

Han lagde sit Hoved noget tilbage og lo højt. Han haabede, at den lille Nonne vilde give ham Anledning til en hel Del Løjer.

„Hvoraf véd De, at jeg ikke er Djævelen? Har De maaske allerede set ham?“

„Ikke saa vidt jeg véd; — men nu taler De igjen for meget! Dersom De ikke forholder Dem rolig, saa gaar jeg ind i det andet Værelse og sender Klemens ind for at pleje Dem.“

„Saa! Er han inde i Sideværelset?“ spurgte Greven ganske udmattet og med et overordentligt smertefuldt Udtryk i Ansigtet. „Om ogsaa Fru de Genvriac altid skjænder paa ham, saa er han dog en god og paalidelig Karl. Han skal nok være lydlig imod Dem, Søster, og er han det ikke, saa sig mig det straks, saa staar jeg op og kaster ham ud af Vinduet!“

Ny heftig Smerte — saa lukkede han Øjnene og blev liggende ubevægelig. Søster Theresia gik atter hen til sit Strikketøj, hun kjendte nu den Syges Aandsretning, hun havde allerede behandlet adskillige Dussin af den Slags Syge. Det var ikke noget daarligt Forvarsel, at han saaledes uden nogen som helst Anledning talte om Djævelen; det vidnede om, at han troede paa ham og sandsynligvis ogsaa frygtede ham. Frygt for Djævelen er ofte ledsaget af en Slags slavisk Guds-frygt. Hun foresatte sig at handle denne Gang ligesom hun allerede forhen havde handlet under lignende Forhold, nemlig ikke at tale om religiøse Anliggender, indtil hun selv følte, at det kunde ske med Held.

Stakkels Søster, hun skulde blive slemt skuffet i sine Forhaabninger! Trods sin Erfaring havde hun dog hidtil ikke havt med den Slags Syge at gjøre. Greve Bois-Ferré hørte til hin Klasse af unge Franskmænd, som kalde sig Katholiker og ogsaa ere det, for saa vidt som de maa høre til en eller anden Religion; men som aldrig træde indenfor en Kirke, naar undtages maaske paa Nytaarsdagen eller ved en Vens Bryllup; som faktisk ikke tro paa noget og aldrig modtage de hh. Sakramenter, men som ikke desto mindre, naar det ved en eller anden Lejlighed, f. Eks. ved Indgaaelsen af Ægteskab, kommer an paa offentlig at bekjende deres Tro, hellere vilde lade sig slaa ihjel, end falde fuldstændig fra. Saadanne unge Mennesker have sædvanligvis havt en god Moder, de have saa at sige indsuget Troen med Modermælken, og de værste Lidenskaber og den sletteste Livsvandel var kun meget

sjældent i Stand til fuldstændigt at undertrykke den religiøse Følelse.

Greve Bois-Ferré havde imidlertid ikke kjendt sin Moder; hun døde, da han kom til Verden. Han lærte nok sin Katekismus, men en Lærer kan aldrig som en Moder tilfredsstillende en lille blød Sjæls Fornødenheder og indprente Troen paa en uudslettelig Maade. Med Aarene havde han fuldstændig glemt Alt.

Det var allerede blevet mørkt, inden Lægerne paany indfandt sig. Klemens havde kun tændt Lamperne i Sideværelset, thi Søster Theresia vilde ikke have Lys i Sygeværelset. Hun sad ved Vinduet og bad sin Rosenkrans.

Pludselig traadte begge Lægerne ind. Søsteren ilede dem i Møde.

„Ih, hvad ser jeg! Søster Theresia! Hvilken Lykke for Greven!“ raabte Dr. Vauban, Overlægen. „Greve, De er den lykkeligste Mand i hele Kristenheden,“ henvendte han sig til den Syge, da Klemens, med en Lampe i hver Haand, kom ind i Værelset. „I de ti Aar, jeg har kjendt Sr. Theresia, har hun aldrig ladet Nogen dø, hverken Mand eller Kvinde eller Barn; Alle, som have været under hendes Behandling, ere blevne helbredede. Kom, Søster, lad os se til Benet.“

Det frembød et skrækkeligt Syn, endog Sr. Theresia gyste en Smule; men hendes første Tanke var som sædvanlig: Grib modig til og hjælp!

„Paalæg Dem ingen Tvang, Hr. Greve,“ opmuntrede hun ham lige saa venligt, som indbød hun ham til at drikke; „forskaffer det Dem Lindring, saa skrig kun dygtigt; mig generer det ikke og heller ikke Herterne, det véd jeg.“

„Ganske rigtigt,“ forsikrede Dr. Vauban; „skrig kun, naar De vil, det gjør undertiden godt.“

Greven gjorde ingen Brug af denne Tilladelse, bed Tænderne sammen og trykkede Søsterens Haand, saa hun næsten blev afmægtig af Smerte. Snart var Alt forbi; begge Lægerne skaffede den Syge en Smule Lindring, idet de lagde ham anderledes, saa godt det gik, og forlode ham, ønskende ham en god Nat. Sr. Theresia ledsagede Lægerne, som gav hende Forholdsregler og erklærede Tilfældet for yderst farligt. Dr. Vauban befalede hende, at hun ikke maatte lade Nogensomhelst komme ind til Greven; navnlig advarede han imod en Fru de Genvriac, som om Morgenen havde været nærved at paadrage den Syge en Hjærnerystelse ved sin evindelige Snakken. En lignende Advarsel gav han Portneren.

Det var imidlertid lettere for ham, at uddele Befalinger, end for Portneren at overholde dem. Fru de Genvriac var allerede paa Lur udenfor. Lægerne havde tilsagt deres Besøg til Kl. 6; nu var Klokken 6 $\frac{1}{2}$; hun havde givet dem Tid til at fuldende deres Arbejde hos den Syge, og kom nu, efter at Lægerne vare borte. Hurtigt skyndte hun sig ud af Vognen og op ad Trappen, førend Portneren kunde faa Tid til at tiltale hende. Hendes Instinkt havde allerede advaret hende; hun anede, at man havde forbudt hende Huset. Men der var endnu Hovedstormen tilbage. Søster Theresia hørte hende allerede i Forværelset, hvor hun atter udskjældte Klemens for et Umenneske og deslige. Søsteren ilede hende i Møde, for at afskjære hende Vejen.

„Jeg kommer uden Tvivl for sent, til at være behjælpelig ved den nye Forbinding. Men jeg vilde jo heller ikke kunne have taalt det; ved Synet af en eneste Bloddraabe falder jeg straks i Afmagt, jeg er saa ømfindtlig. Men sig mig, Søster, hvorledes gaar det den Syge? Før mig hurtig til ham! Jeg maa dog blive her en Tidlang og opmuntre ham.“

Hun vilde fare forbi Sr. Theresia, men denne forhindrede det ligesaa hurtigt.

„Jeg har den bestemteste Befaling, at jeg ikke maa lade Nogensomhelst ind.“

„Hvad! Man vil hindre mig i at se ham! Ham, der hverken har Moder eller Søster, vil man berøve denne Trøst? Jeg skal ikke se ham! — Hvilken Dumhed! Forøvrigt er De her for at udføre Befalinger, ikke for at give dem! Lad mig forbi!“

Med disse Ord skjød hun noget ublidt Søsteren til Side og smuttede ind i Sygeværelset.

Da Søsteren endnu en Gang indtrængende bad hende om, at agte paa Lægernes Befaling, og for Grevens snarlige Helbredelses Skyld at vende om, blev Fru de Genvriac hidsig.

„Hvad er der da i Vejen?“ spurgte Greven pludselig.

Triumferende ilede Damen hen til ham. „Man vil hindre mig i at se Dem, Kjære.“

„Aa, Snak! Det er jo netop det jeg vil. Vær ikke bange, Søster, og bring os et Lys! Jeg lover Dem, at jeg til Gjengjæld for denne Adspredelse skal sove roligt i Nat. Fortæl mig, Frue, om Dagens Nyheder og ellers noget, for at jeg kan drømme behageligt.“

(Fortsættes.)

Tanker

ved

Søster Anna Sofies Baare.

(Indsendt.)

Et Hjærte brast, et Øje nu er lukket,
 Et Hjærte, ædelt slog for Andres Sorg;
 Den gamle Søster udaanded' Smertenssukket
 Og Sjælen fløj mod Evighedens Borg.
 Saa mange Venner lod du her tilbage,
 Men trøstefuld dit Minde for dem staar:
 Thi kun fra Støvet her en Stund vi skilles,
 Og Sjælesavnet hisset atter stilles.

Dit hele Liv, du virked' kun for Andre,
 Var Syges Trøst og Fattigfolkets Ven;
 Saa mangt et mødigt Trin du for os vandred',
 Indtil din trætte Fod sank kraftløs hen.
 Ti Syg og Sørgende du villig ilte,
 Skjønt ofte Utak var din Løn derfor.
 For Fattige din Haand stod altid aaben,
 For Tro og Fromhed førte kjækt du Vaaben.

Saa hvil da i dit stille, tavse Gjemme,
 Veninde kjær, trofast som ikkun Faa.
 Din Trøst i Sorgens Tid vi aldrig glemme,
 Og lyst dit Minde skal iblandt os staa.
 Dit milde Aasyn, præget Fred og Ro. —
 Du selv har sagt os, at hvad her vi saa,
 Det skal vi Alle hisset siden høste,
 Det dine Venner, det os Alle trøste.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Søndags Nat bortkaldte Gud fra dette Liv Søster **Anna Sofie** (Marie Vassal), født i Frankrig i Departementet Isère 1827. I en Alder af 19 Aar traadte hun ind i Sct. Josefssøstrenes Ordenssamfund i Chambéry i Savoyen og har saaledes tilbragt 45 Aar i Ordensstanden. Sr. Anna Sofie var en af de fire Søstre, som i Maj Maaned 1856 kom her til Byen for paa ny at grundlægge det første katholske Kloster her i Norden siden Reformationens Storme. Af disse første Søstre: Sr. *Therese*, *Stephanie*, *Placide* og *Anna Sofie* er nu kun Forstanderinden paa Sct. Josefshospitalet, Sr. *Placide* tilbage. De beboede i de fire første Aar en Privatlejlighed, først i Bredgade (Norgesgade) og siden i Fredericiagade (Blankogade), og havde i Begyndelsen mange Vanskeligheder og Hindringer at kæmpe med. Men de fire Søstre lode ikke Modet synke, og Gud velsignede deres Gjerning. Efter at de havde set sig i Stand til at erhverve sig en særegen Ejendom paa Toldbodvejen, voksede deres Antal lidt efter lidt, og med en

aldrig svigtende Ihærdighed have Søstrene Aar for Aar udvidet deres Virksomhed i samme Grad, som Kirken vandt Fremgang, til stor Velsignelse for Menigheden.

Sr. *Anna Sofie* var en Tid lang Priorinde i *Fredericia* og siden i *Randers*, og derefter Medlem af Moderhuset paa Toldbodvejen. I de 35 Aar, som hun har opholdt sig her i Landet, udfoldede hun en sjælden Iver og Nidkjerhed i sit Kald, og indtil sin Død bevarede hun sin utrættelige Virkelyst i Næstekjærlighedens Tjeneste. Hun var besjælet af en inderlig Fromhed og en levende, urokkelig Tillid til Gud, og mange ere de, hos hvem hun har opvakt en lignende, trøstefuld Tillid. I de sidste Aar arbejdede hun navnlig paa Rosenkransbønnens Udbredelse i Menigheden som Direktrice for „Den levende Rosenkrans“ og for Jomfruernes Kongregation, hvorved hun bidrog ikke lidet til at forberede Oprettelsen af selve „Rosenkransbroderskabet“. Søster *Anna Sofie* var stedse en velkommen Gjæst i mange Fattiges Hjem og æret og afholdt af Alle, med hvem hun kom i Berøring og som havde Forstaaelse for hendes Virksomhed. R. I. P.

Rom. Et *Mesterværk paa Typografiens Omruade* har det berømte Propaganda-Kolleg i Rom udgivet. Det elegant udstyrede Værk indeholder „*Fader vor*“ paa ikke mindre end 300 Sprog. Der findes de Sprog, som tales af de sibiriske Folkefærd, som bo ved det nordlige Ishav ved Siden af de under Ækvator levende Negerstammers Sprog. For saa vidt de forskellige Folkeslag have deres egne Skriftegn, er Herrens Bøn trykt med disse Typer. Saavel Oversættelsen som Typernes Tegning hidrører fra Missionærer, som i Aarenes Løb have faaet deres Uddannelse i Propaganda-Kollegiet og siden ere udsendte som Præster til alle Jordens Lande.

Rusland. Ifølge „*Keuzztg.*“ vokser Forfølgelsen af Katholikerne i Rusland. Stadig sendes en Mængde til *Sibirien* eller til det Indre af Rusland. Men medens man overfor Katholikerne af *latinsk Ritus* kun sender *de Gejstlige* bort paa Grund af „religiøse Overtrædelser“, sender man blandt de *Unerede* (Katholiker, som have slavisk Liturgi) ogsaa *Borgere og Bønder, Mænd og Kvinder* bort. Alle Uniter, som ikke lade deres Børn døbe af de russiske Poper, men selv give dem Nøddaaben, blive sendte bort. Lade de sig vie af en katholsk

Gejstlig, bliver først Præsten og dernæst *det unge Ægtepar* sendt til Sibirien, naar det ikke ydmyger sig for Popen og lover at ville holde sig til den russiske Kirke. Ligbegængelser overtage Poperne med Politiets Hjælp, uden at spørge de Paarørende om Noget. I Sibirien opholder sig mindst 40 katholske Gejstlige, dels fordi de have døbt Uneredes Børn eller viet Unerede, men mange ogsaa, uden at de kjende Grunden til deres Landsforvisning.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Juli. 10. Søndag e. Pintse. Anna, den h. Jomfrus Moder. — **27. M.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — **28. Ti.** Nazarius og Lidelsesfæller, Mart. — **29. O.** Olaf, Konge og Mart. — **30. To.** Martha, Jomfru. — **31. F.** Ignatius, Biskjender og Ordensstifter. — **1. Avgust, L.** Petri Lænkens Fest.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 2. Avgust Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel.

Sct. Ansgars Kirkeskole. Sommerferien er baade for Dreng- og Pigeskolens Vedkommende paa Grund af Varmen forlænget til Lørdag den 8. Avgust.

Rosenkransforeningens Medlemmer anmodes om, saa vidt muligt, at give Møde ved afdøde Søster **Anna Sofies** Begravelse, som finder Sted fra Sct. Ansgars Kirke Lørdag den 25. Juli Kl. 10. Tillige anbefales den Afdøde til Medlemmernes Forbøn.

Svendeforeningen. Møde Søndag den 26. Juli. Forhandling finder Sted angaaende en Skovtur, som agtes afholdt den 2. Avg.

Plads søges. En opvakt, kraftig Dreng, 14 Aar, ønskes anbragt i hvilken som helst Lære her eller i Provinserne, med Logi hos Mesteren. Redaktionen anviser.

Strikning udføres billigt og propert hos den blinde Vilhelmine Olsen, Klærkegade 34, 2.

Unio. Søndag den 2. Avgust Kl. 4½ Gevinst-Præmie-Keglespil for Foreningens Medlemmer paa Keglebanen i Bojesgade. Deltagere betale 25 Øre for 1 Portion (3 Slag), og bedes man tegne sig paa den i Lokalet fremlagte Liste. Der serveres Drikkevarer, saasom Kaffe og The, af Foreningens Damer. Listen til Helsingborgturen, som finder Sted den 9. Avgust, er ogsaa fremlagt i Lokalet, og nye Indmeldelser modtages samme Steds.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 31.

Søndagen den 2. Augst.

1891.

Indhold. Hvad er den h. Messe? Søster Theresias Sejr. Pavens Breve om Astronomi. Napoleon I. om Opdragelse. Efterretninger: Kjøbenhavn, Grækenland. Bekjendtgjørelser.

Hvad er den hellige Messe?

(Fortsat.)

Naar du altsaa betræder Gudshuset og der hører *den h. Messe*, da er det lige det samme, som om du var traadt ind i hin h. Nadversal i Jerusalem, det første katholske Gudshus, hvor Frelseren i egen guddommelig Person højtideligholdt og indstiftede den for alle kommende Tider; Handlingen er jo aldeles *en og den samme*. Og ønsker du, endnu fuldkomnere at trænge ind i Erkjendelsen af de store og vidunderlige Ting, som fuldbyrdes for dine Øjne paa vore Altere, da hør og betænk, hvad jeg nu skal sige derom!

Hvad gjorde Frelseren paa Korset paa Golgotha? Han hengav sig selv, ofrede sig selv for os til sin himmelske Fader. Hvad gjør han Skærtorsdagaften i Nadversalen i Jerusalem og hvad gjør han endnu den Dag i Dag paa vore Altere i enhver h. Messe? Han

hengiver sig selv, ofrer sig selv, sit eget Legeme og Blod for os til sin himmelske Fader. Men der saaledes vel findes nogen *væsentlig* Forskjel mellem det, som skete paa Korset, og det, som sker paa vore Altere? Nej, slet ingen væsentlig Forskjel. Det er aldeles et og det samme Offer; Offerets Væsen er aldeles det selv samme her som hist, det bestaar i Hengivelsen af Jesu Kristi h. Legeme og Blod som Offergave til Gud den evige Fader.

Overvej nu vel, hvad denne store Sandhed har at betyde! Hvad tykkes dig, hvorledes vilde du have været tilmode, dersom du paa den første kristelige Langfredag havde staaet paa hin h. Dødshøj, paa Kalvariebjerget under din Frelasers Kors? O, vilde du ikke have anset det for din højeste Lykke, dersom det var bleven dig forundt, knælende at optage en eneste Draabe af hint højhellige Blod, der udrandt af din lidende og døende Frelasers Vunder? Vilde du deri ikke have erkjendt et sikkert Underpant paa din Benaadning og din Udvælgelse? Men hvad maa vi da ikke sige om den langt større Lykke, som vi kunne glæde os ved! Thi ikke blot en enkelt Gang, men saa ofte som vi ønske, kunne vi have den Lykke at være Vidner til vor Frelasers Hengivelse for os; under hver eneste h. Messe, som I med Andagt høre, staa I jo virkelig som paa Golgotha; for eders Øjne fornyer eders Frelser Dag for Dag i den h. Messe hin selv samme blodige Hengivelse for eder paa en ublodig Maade; han oplader under denne h. Offerhandling paa Alteret stedse paany for eder hele det rige Naadevæld, som aabnedes i hans blodige Offerdød paa Korset, og indbyder eder Alle til at øse deraf aldeles efter Tarv og Ønske. — Du erkjender, at du skylder Gud, din Herre og Skaber, *Hylding og Tilbedelse*; il hid til Alteret og bivaan med Ærefrygt det h. Messeoffer; ved intet Andet i Verden kan du bringe den himmelske Fader en saa værdig og fuldkommen

Hylding og Tilbedelse, som naar du under den h. Messe gennem Præstens Hænder ofrer ham hans enbaarne Søn, i hvem han finder sit Velbehag, og slutter dig til denne Guds Søns egen ydmyge Hengivelse til og Underkastelse under sin himmelske Fader. Dette er uden Tvivl det værdigste *Tilbedelsesoffer*, du nogensinde kan bringe Gud. Derfor lod Gud allerede 400 Aar før dette h. Offers Indstiftelse ved Profeten Malachias' Mund forudforkynde, at han ikke længere vilde modtage den gamle Pagts Offere, fordi der i den nye Pagt skulde indstiftes et rent og helligt Madoffer, ved hvilket hans Navn vilde blive æret og forherliget til alle Tider og paa alle Steder, et Offer, som vilde bringe ham den højeste Hylding og Tilbedelse¹⁾. — Men ikke blot Hyl- ding og Tilbedelse, du skylder Gud ogsaa *Taknemmelighedens* Tribut. Og i Sandhed, mangen ædel Sjæl føler sig pinlig berørt af den Bevisthed, at alle vore Taksigelser ere et sandt Intet mod alle de talløse Velgjerninger, Gud dagligen overøser os med, baade i Na- turens og i Naadens Orden og at denne Gjæld dagligen vokser, medens vi Intet have, hvormed vi kunde afbetale den. O, trøst og glæd dig, du ædle Sjæl! her i den h. Messe bydes dig en uendelig værdifuld Gave, Jesu Kristi eget Legeme og Blod, som du atter kan nedlægge paa Guds Alter som en ham uendelig velbehagelig Gjengave for alle Naturens og Naadens Gaver, og ofre ham den i Forening med Jesu Kristi egne, uendeligt fuldkomne Taknemmelighedsfølelser. — Og er du ængstelig over dine mangfoldige Synder og dine daglige Overtrædelser, og véd du ikke, hvad du skal gjøre, for at formilde den fornærmede Guds Vrede,

¹⁾ Malachias 1, 10. 11.: „Jeg har i eder intet Velbehag mere, siger Hærskarernes Herre, og modtager intet Offer mere fra eders Haand; thi fra Solens Opgang og indtil dens Nedgang skal mit Navn (i den nye Pagt) vorde forherliget blandt Folkene og paa alle Steder skal der ofres for mit Navn og frembæres et rent Madoffer.“

da ty til Alteret, frembær dette lydeløse Gudslam som et *Sonoffer* til den Alhellige i Bodfærdighedens og Sønderknuselsens Aand, og vær overbevist om, at Synet af hans enbaarne, skyldfrie Søn, der paany raaber om Forbarmelse og tilbyder sig selv som Sone for vor Skyld, dette Syn vil afvæbne den guddommelige Retfærdigheds Arm og bevæge ham til at lade Naade gaa for Ret, til atter at skjænke os al den fornødne Naade til vore Synders Udslettelse og vore Straffes Eftergivelse. Ja, hvorledes skulde det vel være muligt, naar Jesus Kristus ved denne sin offervillige Hengivelse paa Alteret atter lyslevende minder sin evige Fader om Alt, hvad han har gjort og lidt for vore Synders Skyld paa Korset, at saa ikke ogsaa *Korsofferets sonende Kraft* i overflødig Maal vilde tilstrømme alle dem, for hvem han beder og ofrer sig?! O tilvisse, et uendeligt kraftigt Sonoffer besidde vi i den h. Messe, men heller ikke mindre: det virksomste *Bønoffer*. Thi naar vi under den h. Messe bede den himmelske Fader om Noget, da er det ikke os, men det er Jesus Kristus selv, der beder med os og for os. Han selv, vor evige Ypperstepræst, foredrager fra Alteret sin himmelske Fader vore ydmyge Bønner, understøtter dem med sin egen, aldrig uvirk-somme Bøn, og besværges ham om at ihukomme sin smertefulde Forløsningsdød og derfor i Naade at bøn-høre os. Aldrig vil derfor din svage Bøn om timelige og evige Goder være virksommere hos Gud, end naar du forener den med dette ham uendeligt velbehagelige, levende Bønoffer, som hans enbaarne Søn selv fuldbyrder paa Alteret.

Naar I betænke alt dette, siger da selv: havde jeg ikke Ret, naar jeg i Begyndelsen kaldte den h. Messe Kirkens skjulte Skat, den kosteligste af alle Guds Gaver, vi besidde paa Jorden? Men jeg tilføjede ogsaa, at den kun da bliver en Naadens og Velsignelsens Kilde for os, naar vi forstaa at øse deraf, eller med

andre Ord, naar vi forstaa at bivaane den h. Messe paa den rette Maade. Derfor endnu nogle Ord til Betsvarelsen af det andet Spørgsmaal.

(Sluttes.)

Søster Theresias' Sejr.

(Fortsat.)

Da Søsteren saa' at hun ikke kunde forandre noget, tog hun en Lampe, stillede den saaledes, at dens Skin i det mindste ikke faldt den Syge lige i Øjnene, satte sig i nogen Afstand fra Begge og begyndte at læse.

„Hvad har De set i Eftermiddag?“ spurgte Greven Fru de Genvriac. „Har De talt med Bagny? Har De spurgt om Papillons Tilstand? Er hun kommen slem til Skade?“

„Bryd Dem ikke om Papillon! Naar De først er rask, saa er det tidsnok at tænke paa hende. Men Skade, at De ikke kan overvære Stellas første Optræden i Aften! Alle Pladser ere allerede udsolgte; der tilbydes de højeste Priser for en Billet.“

„Stella kan gjøre hvad hun vil. Svar mig angaaende Papillon. Har De da ikke spurgt Bagny om hende?“

„Jo; men jeg kan virkelig ikke tillade, at De græmmer Dem saa meget over Papillon; De vil blive syg deraf, og Søsteren forlanger udtrykkelig, at De skal forholde Dem rolig. Ikke sandt, Søster?“

„Men jeg vil udtrykkelig have et Svar,“ sagde Greven med Heflighed, idet han rejste sig halvt og støttede sig paa Albuerne i en meget ophidset Tilstand. „Er hun død?“

„Nej,“ svarede Fru de Genvriac tøvende, „hun er

ikke død, men for Guds Skyld, gjør Dem dog ingen Sorger for hendes Skyld.“

„Er hun kommen slemt til Skade?“

„Ja, det synes saa; men jeg véd det virkelig ikke med Bestemthed.“

„De plager mig, tror jeg endog, med Hensigt,“ svarede Greven lidenskabeligt. „De maa vide Alt! Hvorfor siger De mig ikke lige straks hele Sandheden? — Søster Theresia, hjælp mig dog, hun ærgrer mig en Feber paa Halsen.“

„Jeg beder Dem, naadige Frue, sig Greven Alt; han er uden Tvivl forberedt paa at høre det Værste. Sig ham om Damens Liv er i Fare.“

Fru de Genvriac gav sig til at le højt, medens Greven kun smilte, da han var ærgerlig og ophidset.

„Det er ingen Dame, hvorom vi tale, men min kostbare Jagthest, Søster,“ forklarede Greven. „Jeg red den, da jeg paa Grund af den enfoldige Tølper af en Rideknægt blev kastet ud af Sadlen. Hun styrtede ogsaa, og det har hidtil været mig umuligt, at faa at vide, om hun er bleven farligt kvæstet, eller ej. Det vilde være et frygteligt Tab for mig, ligesaa ubehageligt som Tabet af mit Ben.“

„Kjære Hr. Greve, tal dog ikke saadant Vaas“, bad Damen, som endnu bestandig lo over Søsterens Fejltagelse.

„Jeg forsikrer Dem om, at det forholder sig saaledes og ikke anderledes; jeg indestaar ved det næste Væddeløb med hele min Formue for Papillon!“ raabte han i en næsten vild Tone.

Fru de Genvriac hørte pludselig op med at le: „Store Gud, saa er de ruineret!“

„Faldet var altsaa dødeligt?“

„Nej, man har skudt hende.“

„*Mille tonnerres!* Skudt!“

Ligbleg fald han tilbage i Puderne.

„For Himlens Skyld, tab ikke Fatningen! Hvad

gavner det?“ begyndte Damen paany; men Søster Theresia lagde denne Gang sin Haand fast paa Damens Arm og gav hende tilkjende, at hun skulde trække sig tilbage. Nu gav Fru de Genvriac efter, da hun saa den Ulykke, hun havde foraarsaget. Mumlende nogle Undskyldninger listede hun sig ud af Værelset.

Ulykken var virkelig stor. Til enhver Tid vilde den Meddelelse, han lige havde faaet, have været et haardt Slag for Greven; under de nuværende Forhold truede den med at blive dræbende. Den Syge laa der, som om han ikke mere hørte til de Levende. Alle Søster Theresias Forsøg paa at faa et Livstegn af ham vare frugtesløse. Hun vidste, at det var ubetinget nødvendigt at bringe ham hurtigt tilbage til Bevidsthed. Klemens læste „Figaro“ i Sideværelset. „Bring mig Pen, Blæk og Papir!“ sagde Søsteren; „De maa straks bringe en Billet hen til Dr. Vauban.“

Med nogle Ord gav hun Lægen Underretning om det Forefaldne og sendte Klemens bort med det.

Næppe var han gaaet, førend det bankede sagte paa Yderdøren. Hvem kunde det være? Fru de Genvriac sikkert ikke. Det var en beskeden Banken, uden Tvivl af En, som vidste, hvor nødvendigt det var at undgaa Støj. Søsteren aabnede derfor Døren.

Det var en Herre. „Hvorledes gaar det den Syge, Søster?“ spurgte han deltagende og ængstelig.

„Mæget daarlig, jeg sendte lige Bud efter Lægen. Det gjør mig ondt, men jeg tør ikke føre Dem til ham.“

„Jeg véd det. Havde De blot været saa bestemt ogsaa overfor andre Besøg! Greven fik vel en frygtelig Skræk? Har De af den Grund sendt Bud efter Dr. Vauban?“

„Ja.“

„Hvad tror De, han kan gjøre for ham? Tror De, at Medicin kan gjøre Ulykken god igjen?“

„Jeg frygter for, at Medicinen ingen Virkning vil

have. Greven trænger, om jeg saa tør udtrykke mig, til en moralsk Medicin.“

„Denne Fru de Genvriac opførte sig ogsaa som en Nar,“ sagde Herren ved sig selv; derefter vedblev han højt: „Sig Greven, at det er en Usandhed, en Misforstaaelse, sig ham, at Fru de Genvriac har forvekslet Papillon med Jockeyens Hest, som løb imod den, og denne Hest, men ikke Papillon er bleven skudt.“

„O, Gud være lovet! Det er en god Medicin, den vil hjælpe mere, end alle Læger i Paris. Hvor megen Tak skylder jeg Dem ikke! — Sig mig Deres Navn, saa at Greven ogsaa tror mig.“

„Vicomte de Bagny. Her er mit Kort. Jeg skal skrive nogle Ord derpaa, det er endnu sikrere.“

Søster Theresia havde ikke anet, at hun nogen Sinde i sit Liv skulde faa en saa varm Interesse for en Væddeløbshest. „Gode Efterretninger, Hr. Greve,“ raabte hun triumferende, da hun traadte hen til Sygelejet, „det er Altsammen en Misforstaaelse. Deres prægtige Papillon er ikke død, den er i Sikkerhed og befinder sig vel. Det er den anden Hest, som var Skyld i Papillons Fald, der er bleven skudt. Hr. de Bagny var her og meddelte mig det.“

„Bagny! Nej, — det er ikke muligt,“ sagde Greven med sagte Røst.

„De kjender dog hans Skrift, jeg vil hente I.ys.“

Hun holdt ham Kortet saa nær som mulig op til Øjnene. Et langt, dybt Suk og et uforstaaeligt Udraab, det var Alt, men det var nok. De slemme Følger vare vel ikke overstaaede, men i alt Fald formindskede. Da Dr. Vauban ankom nogle Timer senere, forefandt han den Syge i den heftigste Feber, men erklærede dog, at det slet ikke var saa haabløst, som man kunde have ventet.

Natten var meget daarlig. Søsteren kunde ikke forlade den Syge et eneste Øjeblik. Efter Midnat indtraadte Delirium, og hun maatte samle al sin Dygtig-

hed og alt sit Mod, for at forhindre Greven i at ødelægge sig selv, saa at han ikke gjorde baade Benet og Saaret fuldstændig uhelbredeligt. Da begge Lægerne kom den følgende Morgen, var hun ganske udmattet.

(Fortsættes.)

Pavens Breve om Astronomi.

(Efter „Dagbladet“ for 29. Juni d. A.)

Som bekjendt har Paven med stor Gavnildhed ladet opføre et Observatorium i Vatikanet, der især har det Øjemed at medvirke ved Optagelsen af astrofotografiske Kort af hele Himlen. Vatikan-Observatoriet staar i Forbindelse med de andre Observatorier, der ere spredte over hele Verden og har sin bestemte Del af Himlen at affotografere.

Det Breve, hvori den hellige Fader udtaler sig om Astronomien, bærer følgende Overskrift: „Det vatikanske Observatoriums Gjenoprettelse og Udvidelse“ og begynder med at gjendrive de Anklager, der ofte fremkomme fra Uvidende og Ildesindede, at den katolske Kirke stiller sig fjendtlig mod Videnskabens Fremskridt. Paven minder om Kirkens Fortjenester, ikke alene angaaende de hellige Videnskaber, men ogsaa med Hensyn til de filosofiske, moralske og sociale Videnskaber. „Ej heller har Kirken været forsømmelig overfor de Videnskaber, der have til Hensigt at fremme Studiet af Naturkræfterne.“ Dette har den gjort ved at grundlægge Skoler og Musæer og opmuntre og belønne dem af dens Medlemmer, der have udmærket sig. „Af hine Videnskaber staar Astronomien i første Række, idet dens Efterforskninger angaa Stjærnerne, der mere end noget Andet vidne om Guds Storhed og Almagt . . . Paverne have en særlig Grund til at fremme denne Videnskabs Fremskridt og til at opmuntre dem, der hellige sig dertil, thi kun gennem Astronomien kunne de

Dage med Sikkerhed bestemmes, som ere fastslaaede til Højtideligholdelse af de højeste religiøse Ceremonier.“

De følgende Paragrafer ere historiske og indeholde interessante Oplysninger. Der berettes, at for at kunne udføre den Reform af Kalenderen, som blev vedtagen af Konciliet i Trient, lod Pave Gregor XIII et Taarn bygge i Vatikanet, der skulde benyttes som Observatorium. I dette Taarn blev der opstillet et rundt Marmorbord, paa hvilket Ignatius Dante af Perugia tegnede en Meridianlinie. I Bordet var der ogsaa graveret astronomiske Tegn, saa det kunde tjene som et Soluhr.

Taarnet stod i lang Tid ubenyttet hen, men blev under Pius VI's Pavedømme atter istandsat, for at det kunde tjene til sin tidligere Bestemmelse. „Da lod den energiske romerske Prælat Philip Gili tilbygge flere Observationsværelser for at kunne fremme Undersøgelser over Magnetisme, Meteorologi og Planternes Liv“. Da denne Iagttager døde i 1821, ophørte det gregorianske Taarn for anden Gang at blive benyttet i det Øjemed, hvortil det var opført. Men det var Leo XII., der i sit apostoliske Breve „Quod divina sapientia“, atter udstedte Befaling med Hensyn til igjen at tage astronomiske Observationer og offentliggjøre dem. Dog blev andre Steder foretrukne frem for Vatikanet, da Horisonten fra dette blev begrænset af Peterskirkens Kuppel. Der refereres uden Tvivl til Collegium Romanum og dets Observatoriums Overlevering til Jesuiterne i 1824. Dette Observatorium, i hvilket Clavius observerede Tycho's Stjerne i „Cassiopeia“, har været Skuepladsen for Andres Studier, bl. A. Paterne Scheiner, de Gottingues, Asclepi, Borgondi, Maire og Boscovich. Efter dets Istandsættelse blev Observatoriet ledet af Paterne Dumauchel, Di Vico og Secchi. Ved den Sidstnævntes Død 1878 blev Observatoriet tilligemed dets Instrumenter, Gaver fra Paverne, videnskabelige Selskaber og andre ædle Velgjørere, taget i Besiddelse af den italienske Regering. Heldigvis fandt denne en

saa udmærket Iagttager som Signor Tachini, der kunde lede Observatoriet i sine Forgængeres Spor.

Leo XII forbandt ogsaa Kapitol-Observatoriet med Roms Universitet og betroede dets Ledelse til Calandrelli, og Pius IX udnævnte Respighi til dets Direktør, hvilket Embede denne beklædte til sin Død.

Paven fortsætter: „Men, efter at disse Steder tiligemed den øvrige Del af Byen ere faldne i Fremmedes Magt, have Vi ved vort 50aarige Præstejubilæum blandt mange andre Gaver modtaget adskillige fortrinlige Instrumenter, der kunne benyttes af lærde Mænd, som beskjæftige sig med himmelske, atmosfæriske og jordiske Observationer. De mest erfarne Mænd i de fysiske Videnskaber indsaa, at det mest passende Sted, hvor disse Instrumenter kunde anbringes, var det, som Gregor XIII synes at have forberedt i Vatikan-Paladset.“ Paven har givet Ordre til, at Observatoriet skal „forsynes med alle nødvendige Apparater, ikke alene til astronomiske Studier, men ogsaa til fysiske og meteorologiske Efterforskninger.“ For bedre at kunne sikre sig en fri Horisont beordrer Paven, at en Annexbygning til Observatoriet skal opføres paa Leonine-Fortet, hvilket rager op over Vatikan-Højen.

„Paa dette Sted have Vi givet Ordre til at opstille et stort optisk Instrument, et saadant, som kaldes et Ækvatorial, specielt konstrueret for at kunne tage fotografiske Billeder af Stjernerne. I denne Hensigt have Vi valgt dygtige og erfarne Mænd, der fuldstændig ere i Stand til at udføre, hvad der fordres for at kunne fuldføre dette Foretagende, og Vi have valgt som Leder den i alle astronomiske og fysiske Sager erfarne Pater Francesco Denza, som hører til Barnabiterne ved Sct. Paul. Idet Vi have fuld Tillid til dem, have Vi med Glæde givet Vort Minde til, at Vatikan-Observatoriet skal sætte sig i Forbindelse og arbejde sammen med andre udmærkede Institutioner, der ere oprettede for at fremme Astronomien, og som have det Øjemed

at tage fotografiske Plader, som ville gjøre det muligt at udarbejde et fuldstændigt Billede af hele Himlen med den Mangfoldighed af Stjerner, der bedækker den.“ For at Arbejdet kan faa en blivende Karakter, er der valgt en Komite og Bestemmelse tagen til deres Vejledning, hvilket er „ved dette højtidelig bekræftet, og er det Vort Ønske, at dette Etablissement skal være sideordnet med de øvrige pavelige Institutioner, der ere helligede til Videnskabernes Fremme.“ Endvidere er der udsat en Kapital, hvis Renter ere tilstrækkelige til at sikre Arbejdets Udførelse paa betryggende Maade. „Men for dets fremtidige Lykke da stole Vi mere paa den almægtige Guds Godhed og Hjælp, end paa menneskelige Forholdsregler; thi ved dette Foretagende have Vi til Hensigt ikke alene at fremme en ædel Videnskab, der mere end noget andet Studium opløfter Menneskesjælen til Beskuelse af og Eftertanke om de himmelske Ting; men Vi have for alle Ting foresat Os, at det, der lige siden Vor Regeringstiltrædelse har været Gjenstanden for Vor Omsorg og Maalet for Vore Anstrængelser, er at vise Menneskeheden ved enhver Lejlighed, der maatte tilbyde sig, baade ved Vort Ord, Vore Skrivelser og Vore Handlinger, at Kirken og dens Præster, som Vi have sagt i Begyndelsen af Vort Breve, langt fra at hade og forfølge sand og ærlig Videnskab, saavel menneskelig som himmelsk, netop fremmer, beskytter og paa aktiv Maade hjælper Videnskaben frem med al sin Kraft.“

Derfor ville Vi, at Alt, hvad Vi have forordnet, skal forblive i Fremtiden saaledes som det er nu, og Vi erklære Alt dødt og magtesløst, der maatte stræbe i modsat Retning, lige meget fra hvem det end kommer.“

„Givet ved Sct. Peter i Rom, den 14de Marts 1891 i Vort 14de Regeringsaar.

Leo PP. XIII.

Napoleon I. om Pigeopdragelse.

Man vil forundre sig over, at en Mand, som vel er almindelig anerkjendt som en dygtig Feltherre og stor Statsmand, ogsaa bekymrede sig om Pigeopdragelsen, og har fremsat saa vigtige og praktiske Grundsætninger paa dette Omraade. Napoleon var imidlertid et Geni, og et Geni er universalt. I et Brev af 15. Maj 1807 udtaler han sig saaledes: „Hvori skal man undervise Pigerne, som blive uddannede i Ecouen? Man skal begynde med *Religionen* i hele dens Strænghed. Tillad ikke nogensomhelst Forandring eller Indskrænkning i denne Henseende. *Religionen* er af største Vigtighed i en offentlig Opdragelsesanstalt for Piger. Den er, hvad man end maatte sige, den sikreste Garanti for Mødrene saa vel som for Fædrene. Opdrag os troende Kvinder, ikke snakkesalige Fornuft-Damer. Eftersom paa den ene Side Tankerne og Villiens Beslutninger ere meget foranderlige hos Kvinden, medens paa den anden Side Kvinden har en vigtig Opgave at løse i Samfundet, en Opgave, hvortil de have udholdende Offervillighed og et Slags opofrende Kjærlighed nødvendig, saa er *Religionen* uundværlig ved Pigernes Opdragelse. Opdragelsen gaar ikke ud paa, at tilvejebringe behagelige og henrivende, men *dydige* Piger; disse skulle ikke søge at behage ved aandrig og munter Tale, men anbefale sig selv ved deres Sædelighed og solide Karakter. I Almindelighed skal man de tre Fjerdedele af Aaret beskæftige dem med kvindelige Haandarbejder, de maa forstaa at strikke Strømper, at sy Linned, at brodere, kort sagt at forrette alle Slags kvindelige Haandarbejder. — Hvorvidt der er en Mulighed for, at bibringe dem noget af Lægekunsten, i det mindste noget af den Del, som hører til Sygeplejen, kan jeg ikke bedømme. Godt vilde det være, om de vare fortrolige med alt det, som hører til et Spisekammer. Jeg skulde ønske, at en ung

Pige, som forlader Ecouen, for at stille sig i Spidsen for en Husholdning, forstod at sy sine egne Klæder og at udbedre sin Mands; at de vare istand til at forfærdige deres Børns Tøj, og kunde sørge for Mand og Børn, naar disse blive syge; kort sagt, at der tidlig indprentes dem det, som Sygeplejerskerne lære som Kalds- pligt. — Hvad Kosten angaar, da kan denne ikke være tarvelig nok: Suppe, Melspise, en lille Biret; mere er aldeles ikke nødvendigt. — Deres Værelser skulde være holdte i Orden af Pigerne selv; deres Linned, Strømper, Klæder, Hatte maa de selv forfærdige. Alt dette er efter min Mening af største Vigtighed. Jeg vil, at disse Piger skulle blive nyttige Hustruer, og jeg er forvisset om, at de derved ogsaa ville blive kjære og behagelige Hustruer; men ikke ved at gjøre dem til Pyntedamer. Naar man selv syer sine Klæder, forstaar man ogsaa at klæde sig, og det paa en Maade, som det sømmer sig.“

Saaledes Napoleon I. Dersom disse Grundsætninger fandt Indpas alle Vegne og bleve tagne i Betragtning ved de unge Pigers Opdragelse, navnlig ved Borgerstandens, saa vilde en stor Del af Elendigheden og Fattigdommen forsvinde i Verden og baade Familierne og Nationerne imødesee en lykkeligere jordisk Tilværelse, og et godt Stykke af det sociale Spørgsmaal vilde være løst ad fredelig Vej.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Lørdags Kl. 10 begravedes Søster *Anna Sofie* fra Sct. Ansgars Kirke under en saa stor Deltagelse, at Kirken knapt kunde rumme de Mange, som havde indfundet sig. Blandt de Tilstedeværende saas ogsaa mange Anderledestroende, som havde lært Sr. Anna Sofia at kjende under hendes lange Ophold

her i Hovedstaden og som ved denne Lejlighed bevidnede den Afdøde deres Højagtelse og Hengivenhed. Sjælemessen, der ogsaa overværedes af Hs. Højærværdighed, den apostoliske Præfekt, Msgr. *v. Euch* og flere Gejstlige, blev frembaaret af Pastor *Johansen*, som i sin Tale mindede om Ordenslivets Betydning som Kristi Efterfølgelse i Lydighed, Kyskhed og Fattigdom til Velsignelse baade for Ordenens egne Medlemmer og for Menigheden, idet han sluttede med særlig at omtale den utrættelige Virksomhed, som den Afdøde havde udfoldet i sit lange Ordensliv. Begravelsen fandt Sted paa den katolske Afdeling af Assistentskirkegaard og overværedes af et talrigt Følge.

Grækenland. Kronprinsesse *Sofie*, Keiserinde Friedrichs Datter, maa ifølge „Tägl. Rundschau“ endnu en Gang lade sig *døbe* efter græsk Ritus. Den græske Patriark i Konstantinopel har afgivet den Erklæring, at han maa anse Prinsessen for en *Hedning*, eftersom kun den ved *Neddypning* fuldbyrdede Daab kan betragtes som gyldig. Mærkværdigvis staa nu næsten samtlige Blade i Athen, som forhen slet ikke have anstillet Betragtninger over Daabens Gyldighed eller Ugyldighed, paa hans Side. „Merimna“ skriver: „Efter at den unge Prinsesse havde erklæret, at det stred mod hendes Følelser, at modtage Daaben ved Neddypning, var den hellige Synode svag nok, til at indskrænke Ceremonien til en latterlig og værdiløs Salvelse. Den fyrstelige Dame er imidlertid slet ikke døbt, men kun konfirmeret.“ Efter Forlydende skal Kronprinsessen have besluttet sig til, at lade Daabsakten fuldbyrde paa sig endnu en Gang.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. August. 11. Søndag e. Pintse. Alfons M. di Liguori, Bekj. og Ordensstifter. — **3. M.** Stefani Relikviers Finding. — **4. Ti.** Dominikus, Bekj. og Ordensstifter. — **5. O.** Maria Maggiore Kirkens Indvielse i Rom (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **6. To.** Kristi Forklarelse

paa Thabor. — 7. F. Kajetan, Bekjender (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7 $\frac{1}{4}$, Andagt med Prædiken). — 8. L. Cyriakus og Lidelsesfæller, Mart.

Søndag den 9. August. 12. Søndag e. Pintse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 2. Avgust Kl. 8 i Jesu Hjærtets Kapel.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. August Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe i Sct. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Rosenkransforeningen, Mandag den 3. Aug. Kl. 7 læses en h. Sjølemesse for Foreningens afdøde Medlem **Sr. Anna Sofie.**

Sct. Ansgars Kirkeskole. Undervisningen begynder efter endt Sommerferie Lørdag den 8. August. Børnene møde ved den h. Messe i Kirken Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

Svendeforeningen. Søndag den 2. Aug. foretager Foreningen en Tur til „Brødratfolket“ hinsides Sundet. Afgang fra Havnegade Kl. 10 pr. — Madpakker medbringes og i Tilfælde af truende Vejr — Paraply.

Sct. Knuds Skole (Stenosgade Vesterbro). Skolen omfatter 6 Elementar- og 3 Realklasser. Dens Formaal er at forberede Eleverne til Præliminæreksamen. Der lægges særlig Vægt paa, at ogsaa de Elever, som ikke agte at tage Eksamen, faa den for Livet nødvendige Uddannelse i alle Lærefag. Skolen har rummelige velindrettede Skoleværelser, eri Besiddelse af fortræffelige Undervisningsmidler og anlægger for Tiden en ny stor Legeplads, af hvilken ca. 700 Kvadratfod overbygges med et Tag til Værn for Eleverne i daarligt Vejr.

Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 20. August Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Indmeldelser modtages daglig af Skolens Bestyrer,

G. Frins.

Det ny billige **Vaskeri** i Store Kongensgade 71, 1. Sidesal anbefales. Tøjet hentes og bringes.

Unio. Søndag den 2. Avgust Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Gevinst-Præmie-Keglespil for Foreningens Medlemmer paa Keglebanen i Bojesgade. Deltagere betale 25 Øre for 1 Portion (3 Slag). Der serveres Drikkevarer, saasom Kaffe og The, af Foreningens Damer. Listen til Helsingborgturen, som finder Sted den 9. Avgust, er fremlagt i Lokalet, og nye Indmeldelser modtages samme Steds.

For al Deltagelse i Anledning af Sr. Anna Sofies Jordeførd bringe Sct. Josefssøstrene herved en hjærtelig Tak.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 32.

Søndagen den 9. August.

1891.

Indhold. Hvad er den h. Messe? Søster Theresias Sej. Efterretninger: Amerika, Rusland, Tyskland, Danzig, Paris, Lyon, Holland, Palæstina, Kina. Bekjendtgjørelser.

Hvad er den hellige Messe?

(Sluttet.)

Anden Del.

Hvorledes kunne vi paa den bedste Maade bivaane denne højhellige Offerhandling?

Jeg kunde egentlig besvare dette Spørgsmaal meget kort, med to Ord, nemlig hav kun en *levende Tro* paa de store og vidunderlige Ting, paa de ophøjede Hemmeligheder, som under den h. Messe fuldbyrdes paa Alteret, og denne *levende Tro* vil sige og lære dig, hvorledes du maa bivaane denne h. Handling. Ja, giver mig en Kristen med en saadan levende Tro; naar han begiver sig paa Vejen til Kirken for at høre den h. Messe, da tænker han og siger til sig selv: nu stiger jeg op paa Kalvariebjærget og skal her med den h. Jomfru, med Johannes og Magdalena være Vidne til det store

Forløsningsoffer, som Guds Søn, min Frelser, fuldbyrder. Under den h. Messe er det hans uafsladelige Tanke: her paa Alteret sker nu væsentlig det *selvsamme*, som skete paa Korset! Ja sandelig, ved en saadan Overvejelse, udsprungen af en levende Tro, bliver Hjærtet varmt og véd nok, hvad man maa gjøre for at høre den h. Messe med Andagt. Fromme og hellige Sjæle strømme under saadanne Betragtninger over af Rørelse og Medlidenhed, af Taknemmelighed og Kjærlighed, af Anger og Sønderknuselse. „Naar jeg under den h. Messe overvejer,“ — saaledes plejede den h. Vilhelm at sige, — „at Jesus Kristus frembærer sig selv paa Alteret til sin himmelske Fader som et Slagtoffer for *mine Synder*, da føler jeg den samme Smerte, som om jeg med egne Øjne saa ham paa Kalvariebjerget med udspændte Arme¹⁾ at dø paa Korset.“ Ak, mine Kristne! tillader mig her et Spørgsmaal: hvoraf kommer det vel, at saa Mange i vore Dage høre den h. Messe uden sand Andagt, uden inderlig Anger over deres Synder, uden hjertelig Medlidenhed med deres for deres Synders Skyld døde og ofrede Frelser? Kun deraf, at det desværre mangler dem paa en ret *levende Tro*. Vor sentimentale, forkjælede Tid har nok Medlidenhedens Taarer, Taarer i Overflødighed for sine Roman- og Theaterhelte og Heltinder, for Lastens og Ugudelighedens Uhyrer; men for sin Forløser, for sin korsfæstede og dagligen for os sig ofrende Frelser, for *Jesus Kristus* — fælder den ingen Taare! O, hvilken Beskæmmelse for *Kristne*! Ønske I, mine kjære Læsere, at en saadan Bebrejdelse ikke skal ramme eder, da hører den h. Messe med *levende Tro*. Kun da ville I ogsaa være istand til at efterkomme Frelserens kjærlige Hensigt med Indstiftelsen af dette ublodige h. Offer, saaledes som han udtalte den med de Ord: „Gjører dette til

¹⁾ For at minde derom læser ogsaa Præsten største Delen af Messebønnerne med til Himmelen opløstede Hænder og *udspændte Arme*.

min *Ihukommelse!*“ Ja, en *levende* Ihukommelse, en *anskuelig* Fremstilling af Jesu Kristi bitre Lidelse og Død skal den h. Messe fornemmelig være for os alle. Derfor er det vistnok en overmaade heldbringende og ros-værdig Skik, som mange fromme Kristne følge under Bivaanelsen af den h. Messe, at de nemlig ved de enkelte Dele af denne h. Offerhandling ihukomme og betragte alle de enkelte, tilsvarende Dele i Frelserens Lidelseshistorie eller ogsaa hovedsageligen udvælge kun et eller andet Hovedtræk af den. Enhver katholsk Bønne- eller Andagtsbog giver eder en passende Vejledning dertil.¹⁾ Netop *fordi* vor guddommelige Frelser ønskede, at vi i den h. Messe skulde have et dagligt, *anskueligt* og *levende* Minde om hans blodige Forsoningsdød, ja endog dens ublodige Fremstilling og hemmelighedsfulde Fornyelse, netop *derfor* var det jo, at han indstiftede denne h. Offerhandling ikke under en, men under *to forskellige Skikkelser*; dersom han *blot* havde villet give os sit h. Legeme og Blod i Kommunionen som en Næring for vore Sjæle, saa havde det jo været tilstrækkeligt at bruge en *eneste* Skikkelse, thi en Skikkelse indeholder jo det selv samme som begge. Men da han ej mere i *Virkelighed* kan fornye sin *blodige* Hengivelse i Døden, den *voldelige* Udgydelse af sit h. Offerblod, og dette h. Blods *virkelige* Adskillelse fra hans h. Offerlegeme, saa ønskede hans Kjærlighed, i den h. Messe dog idetmindste at give os et bestandigt, *levende* og *anskueligt* Minde derom, og *til den Ende* fremstiller han i Messen sit h. Offerlegeme og sit h. Offerblod nærværende under *to forskellige, fra hinanden afsondrede* Skikkelser af Brød og Vin. Idet vi nu i den h. Messe se vort guddommelige Offerlam at hengive sig for os under disse to fra hinanden adskilte Skik-

¹⁾ F. Eks. Fuldstændig Bønebog for kath. Kristne (Kbhvn. hos Andr. Fred. Høst & Søn) S. 62 ff.

kelser, skulle vi især ret levende mindes om, at ligesom her de blotte Skikkelser ere adskilte fra hinanden, saaledes bleve i hans blodige Korsoffer ogsaa hans h. Legeme og Blod virkelig og voldelig *adskilte* fra hinanden; at hans h. Offerblod, der paa Alteret fremstilles særligt under Vinens Skikkelse, udrandt dengang virkelig af hans h. Legeme; og ligesom netop i denne *voldelige Adskillelse* af hans h. Blod fra hans h. Legeme fuldbyrdedes hans *blodige Offerdød* paa Korset: saaledes hører ogsaa denne hemmelighedsfulde *Adskillelse* af de to Skikkelser i den h. Messe til *Offerets Væsen*, for at det nemlig kan være den *levende og anskuelige Fremstilling* af hint blodige Offer paa Korset.

Ja, end ydermere! Jesu Kristi Hengivelse og hans Offer for os bestod jo ikke *udelukkende* blot i hans *Lidelse og Død*; nej, hans *hele* øvrige jordiske Liv udgjør ogsaa en ganske væsentlig Del af dette store *Offer*; hans Lidelse og Død vare kun hele Offerets *Fuldendelse*. Desaaarsag maa vi ogsaa i den h. Messe, denne levende og daglige Fornyelse af hans hele store Forløsningsoffer, af hans Hengivelse for os, ikke udelukkende kun søge en levende Erindring om Frelserens bitre Lidelse og Død, nej, men vi have i den desuden ogsaa et levende Minde om *hans hele jordiske Offerliv*. Og virkelig finde vi ogsaa i de enkelte Dele af den h. Messe mange Tilknytningspunkter for en levende Ihukommelse af hans hele Liv her paa Jorden. Men derom en anden Gang.

Eller du ønsker maaske, til Afveksling, undertiden ogsaa at beskæftige din Aand med andre hellige og opløftende Tanker, Bønner eller Betragtninger under den h. Messe? Det staar dig frit for. Hovedsagen er kun, at du ved at høre den h. Messe har den rene Hensigt ved din egen Bøn og Andagt at ville *slutte dig til og forene dig med det store Offer*, som Jesus Kristus frembærer for os paa Alteret. Jeg skal her, inden jeg slutter, endnu flygtigt antyde, hvorledes du

f. Eks. kunde gjøre det: Under den indledende eller *forberedende* Del af den h. Handling, d. v. s. fra Begyndelsen indtil Evangeliets Læsning eller Afsyngelse, underkast ogsaa du dig i Forening med Præsten en aandelig Fodvaskning, idet du kortelig *ransager din Samvittighed* og med Bods- og Angerstaarer begræder og aftvætter dine begangne Synder; og fat derpaa hh. Beslutninger om, *hvorledes* du fra nu af i et og alt vil følge og efterleve den Lære og det Eksempel, som Jesus og hans Apostle have efterladt os i de apostoliske Breve (Epistler) og i det h. Evangelium. — Ser du dernæst, at Præsten i den første Hoveddel, i „*Offeratorium*“, indvier Brødet og Vinen og forbereder disse Gaver til at vorde forvandlede til Herrens Legeme og Blod: da nedlæg ogsaa du i Aanden din egen Offer-gave, dit eget Hjærte, paa Alteret ved Siden af hine, idet du tilligemed Jesus Kristus *opofrer* og overgiver den himmelske Fader din Sjæl og dit Legeme med alle deres Evner og Kræfter, din Sundhed, din Formue, dit Liv og alt, hvad du er og har, og bed derved ogsaa om Naade til, at du og dit hele Liv maa tjene til at forherlige Gud, at især ogsaa dit Sind og dit Hjærte maa ligesom vorde *forvandlede* til at være Jesu, din Frelsers h. Sind og Hjærte lige dannede. Ser du derpaa i selve Forvandlingens eller „*Konsekrationens*“ Øjeblik Guds Søn at stige ned paa Alteret, saa lad Bjældens gjentagne Lyd være dig en Opfordring til, i dybeste Ydmyghed at tilbede din under de hh. Skikkelsers Slør nærværende Frelser og at bede ham om Naade og Til-givelse, medens han netop ofrer sig for dig og for dine Synder. — Under den h. *Kommunion* burde du ogsaa enten *virkelig* annamme din Frelsers h. Legeme og Blod tilligemed Præsten og saaledes deltage i dette hellige Spiseoffer paa den fuldkomneste Maade eller idetmindste kommunikere paa *aandelig Vis*, d. v. s. ved en brændende Attraa efter den inderligste Forening med Jesus

Kristus i Kjærlighedens Sakramente, drage ham ligesom ind i dit Hjertes inderste Helligdom.¹⁾

Naar I paa denne eller dog en lignende Maade andægtigt og ærefrygtsfuldt høre den h. Messe med *levende Tro*, ja sandelig, da vil den være for eder en uudtømmelig Kilde til Naade og Trøst, Kraft og Velsegnelse under alle Livsforhold, da vil den især tjene til, i eders Hjærter at forhøje og opflamme den sande, virksomme og offervillige *Kjærlighed til Jesus Kristus*. Hvorledes? naar vi *dagligen* se vor Frelser at fornye paa vore Altere de største Vidundere, og *dagligen* at ofre og hengive sig for vor Skyld, mon vi da endnu kunde nægte ham vor Gjenkjærlighed, mon da *noget Offer* fra vor Side endnu kunde synes os for svært eller for stort? O nej, nej! Ligesom han *dagligen* ofrer sig for os, saaledes ville ogsaa vi *dagligen* ofre os til ham, og i og ved ham til den himmelske Fader; og ligesom hans Hengivelse og Ofring for os her ej bestaar i smukke *Ord*, men i *Gjærningen*: saaledes skal ogsaa vor Hengivelse og Selvopofrelse til ham ikke bestaa i smukke *Ord*, men vise sig i vort *Levnet*: ogsaa vort hele Liv skal være et *Offerliv*, et Liv ikke efter vor Egenwillie og efter vort Behag, men efter Guds Villie og til hans Ære og Forherligelse; alle vore Tanker og Begjæringer, alle vore Taler og Gjæringer, alle vore Kors og Lidelser, der møde os i Dagens Løb, skulle være ham helligede, ham indviede; vor hele Vandel skal kun være det levende Udtryk af vort i den h. Messe frembaarne Offer, den bestandige og praktiske Øvelse af de Ord, med hvilke vi i Offerets helligste Øjeblik ærefrygtsfuldt hilse ham, vor evige Ypperstepræst:

¹⁾ Vor h. Moder, Kirken, *ønsker* meget, at alle Troende vilde leve saaledes, at de vare istand til, *hvergang de høre* den h. Messe, ogsaa at annamme den virkelige *sakramentale* Kommunion (Concil. Trident. Møde 22, Kap. 6. og 8. Romersk Katechismus 2. Del Nr. 63.).

Jesus, *dig* lever jeg! Jesus, *dig* dør jeg! Jesus, *din* er og bliver jeg i Liv og Død, i Tid og Evighed. Amen.

Søster Theresias' Sejr.

(Fortsat.)

Greve de Bois-Ferré var ung og havde en fortræffelig Konstitution — to Grunde, som gav Anledning til Haab. Kampen mellem Liv og Død varede i mange Dage. Den umiddelbare Fare var overstaaet, men den Syge var i højeste Grad udmattet og afkræftet, og hans Saar viste Symptomer, som stadig vakte større og større Bekymring hos Lægerne og Søsteren, jo oftere de fornyede den daglige Forbinding.

Den Syge havde stor Tillid til sin Plejerske. Hun forlod næsten aldrig hans Sygeleje. Naar hun ikke var beskjæftiget med Saarene eller den øvrige Pleje, sad hun ved Sygelejet og strikkede. Med Helbredelsen gik det imidlertid ikke saa godt, som hun ønskede. Saarene vilde ikke læges, og Dr. Vauban saa stadig alvorligere ud. Sæt at Greven døde? Han maatte dog sandelig forberedes til Rejsen over i Evigheden. Fjorten Dage vare nu forløbne, i hvilke hun uafbrudt havde plejet den Syge, uden at have været i sit Kloster. Grevens Tilstand havde ikke tilladt hende hidtil at forlade hans Sygeleje. Hun vovede ikke at lade Klemens alene med den Syge, og naar hun sagde til den Syge, at hun bortfjernede sig en Times Tid om Eftermiddagen, blev han utaalmodig og ophidset. Nu forekom det hende ubetinget nødvendigt at opsøge Klostret, ikke alene for sin egen Skyld, men ogsaa for at hente Raad hos Forstanderinden. Dagen syntes ogsaa at være særlig passende, eftersom den Syge havde mindre Smerter end ellers.

„Jeg maa i Dag hjem et Par Timer, Hr. Greve,“
sagde Søsteren, da Klemens bragte Frokosten.

„Hvad vil De da bestille hjemme, Søster?“

„O, jeg har meget at gjøre.“

„Kan De ikke udrette det herfra? Klemens henter Dem Alt, hvad De skal bruge. Klemens, Du Lømmel, hvorfor betjener Du ikke Søsteren, som det sig bør? Har jeg ikke gjentagende sagt dig, at Du ikke maatte førsømme noget? Naar Du for Fremtiden ikke betjener Søsteren ordentlig, tager jeg dig i Kraven og kaster dig ned ad Trapperne.“

„Som Greven befaler.“ — „Har Du ogsaa forstaaet mig?“ — „Som Greven befaler.“

Søster Theresia maatte le over dette Oprin. — „Stakkels Klemens! Det vilde dog være for haardt! Jeg kan forsikre Dem, Hr. Greve, han har betjent mig, som om jeg var en Prinsesse.“

„Og havde han ikke gjort det, Søster, saa vilde jeg have jaget ham paa Porten. Men hvorfor vil De da endelig hjem?“

„Jeg skal udrette noget derhjemme.“

„Send Klemens og lad ham besørge det.“

Søster Theresia lo og mente, at han dog ikke kunde udrette det.

„Han skal! Jeg vil tvinge ham. Sig mig, hvad det er.“

Hun taug nogle Øjeblikke, og med en alvorlig Mine sagde hun saa: „Jeg vil skrifte.“

„Ikke andet? Skrifte? Det er ikke nødvendigt. Efter hvad jeg har observeret, har De i de fjorten Dage, De har været her, ikke begaaet en eneste Synd.“

„Jeg frygter for, Hr. Greve, at De ikke tilstrækkelig kjender til Synder, for at kunne være Dommer. Jeg maa nødvendigvis gaa, men skal vende tilbage saa snart som muligt.“

Greven brummede da noget om Bigotteri og Over-

spændthed, men bad tillige Søsteren saa indtrængende om, ikke at blive for længe borte.

Forstanderinden var lykkelig over atter at se Sr. Theresia ved det sædvanlige Møde, som Søstrene afholdt en Gang hver Uge. Søster Theresia saa mere anstrængt ud end ellers. „Jeg er ikke træt,“ sagde hun, „men meget bedrøvet. Denne syge Greve har ikke en Gnist af Religion i sig. Jeg har ikke stillet direkte Spørgsmaal til ham, eftersom han hidtil var for syg og ingen momentan Fare just var tilstede; men af hans Bemærkninger erkjender jeg, at han overhovedet betragter Religionen som noget Overflødigt, maaske endog som en syndig Opfindelse. Hans Tjener mener, at han ikke engang tror paa en Gud. Jeg har endnu aldrig plejet en Vantro af det Slags. Det er forfærdeligt! Jeg véd ikke, hvor jeg skal angribe ham; man kan ikke røre hans Hjærte ved at minde ham om vor Herres bitre Lidelse; man kan ikke vække ham ved Tanken om den yderste Dom og Evigheden — kort sagt, ærværdige Moder, jeg véd ikke, hvad jeg skal gjøre, hvor jeg skal begynde.“

„Gjør som De hidtil har gjort!“ svarede Forstanderinden; „plej ham med den største Opofrelse og bed uophørlig for ham, ogsaa vi ville hver Aften mindes ham i vore fælles Bønner. Som De selv siger, det vilde ikke gavne noget, at rette direkte Spørgsmaal til ham; han vilde i det højeste kun blive forbitret. Afvent en gunstig Lejlighed og bed saa Gud om Lys og Naade! Det er allerede meget, at han synes om Dem og har Tillid til Dem! Vær forsigtig, for at han ikke for tidlig skal sætte sig i Forsvarstilstand.“

„Jeg gad vide, om han vilde tillade mig, at oplæse noget for ham. Det var let muligt, kun tør jeg ikke paanøde ham det.“

Forstanderinden aabnede et stort Bogskab, tog en Bog og gav den til Søsteren. Det var en Levnetsbeskrivelse af Ravignan. „Denne kunde maaske inter-

essere ham. Jeg kjender Vantro, som læse den med Fornøjelse. Kun Mod, min Datter!“ Og efter at Sr. Theresia havde udrettet sine andre aandelige Ærinder, begav hun sig atter paa sin Post.

„Havde De dog ikke forladt Greven, Søster!“ raabte Klemens, da han aabnede Døren for hende. „Fru de Genvriac er her, siden De gik bort; hun maa have lagt Mærke til Deres Bortgang, thi De var næppe ude af Døren, førend hun kom.“

„Er hun da endnu derinde?“,

„Ja naturligvis. Hun forelæser ham noget.“

„*Bon jour, Madame,*“ hilste Sr. Theresia Damen høfligt og spurgte til den Syges Befindende. Denne forsikrede, at det gik ham godt, og at Fru de Genvriac netop var kommen i rette Tid, for at underholde ham.

„Den naadige Frue har lige forelæst noget?“ spurgte Søsteren, som denne Gang var den snakkesalige Dame taknemlig for hendes Tjeneste.

„Dagens Nyheder; den stakkels Greve har jo saa længe slet ikke hørt noget om Verdensbegivenhederne. Jeg har begyndt paa en Novelle i „Figaro“, som daglig findes i Feuilletonen og giver Anledning til megen Latter. De maa forelæse den for ham. Men maaske finder De det urigtigt, at læse Noveller? Tillader Deres Forstanderinde Dem overhovedet at læse Bøger, som ikke handle om Religion?“

„Hun ikke blot tillader det, men vor Ordensregel foreskriver endog, at gjøre Alt, hvad der kan gavne og glæde den Syge. Jeg er lykkelig over, at have fundet noget, som kan opmuntre Greven.“

„Søster, De er en — en — nu, hvad skal jeg kalde Dem? — en Helgen? — en Engel? — Hvad synes De bedst om?“ spurgte Greve de Bois-Ferré.

„En ordentlig Sygeplejerske! Det er det mest smigrende Navn, som De kan give mig; der er dog i det mindste en Mulighed tilstede for, at det kunde være sandt,“ svarede hun smilende.

„De er en Perle af en Sygeplejerske, Søster! Jeg er Dem uendelig taknemlig for den Pleje, De yder den Syge!“ sagde Fru de Genvriac. „Hvorledes kan jeg bevise Dem min Taknemlighed?“

Søster Theresia lo hjærtelig og svarede Fru de Genvriac: „Bed for mig, naadige Frue; men Taknemlighed skylder De mig ikke. Jeg gjør jo kun min Pligt. Bed Gud om, at han skjænker mig Naade til, stedse at opfylde den bedre og bedre; Taknemligheden vil saa ganske være paa min Side.“

Fru de Genvriac lovede Alt, ilede støjende ud af Værelset og forsvandt.

Efter at Sr. Theresia havde bedet sit Officium, satte hun sig paa sin sædvanlige Plads ved Vinduet og aabnede „Pater Ravignans Liv“.

Ganske rigtig spurgte Greven hende kort efter, hvad det var, hun læste.

„Ah! Denne Ravignan var forøvrigt et klogt og dertil meget godt Menneske, — endskjønt han var Jesuit.“

„Men, Hr. Greve, De vil dog ikke høre til hine forblindede og fordomsfulde Mennesker, som mene, at Jesuiterne ere slette Mennesker?“

„Nej, aldeles ikke; jeg tror ikke, at alle Jesuiter ere slette, men de ere heller ikke alle Jesuiter: selv om de ogsaa alle indbilde sig det, er der dog en meget stor Forskjel imellem dem. Saaledes var f. Eks. Ravignan aldrig Jesuit. Guizot siger om ham: „Denne udmærkede unge Mand er saa troskyldig, at han virkelig anser sig for at være en Jesuit.“ Guizot var som bekendt en af de største Menneskekjendere.“

Søster Theresia vidste intet om alt dette, ogsaa om Guizots Navn havde hun kun en dunkel Anelse. „Naar De vilde læse „Pater Ravignans Liv“, saa vilde De se, om han var en Jesuit eller ej, og hvad Slags Folk Jesuiterne overhovedet ere.“

„Har De da allerede læst Bogen?“

„Ja.“

„Hvorfor vil De da læse den paany?“

„En god Bog kan man altid læse to Gange.“

„Tilstaa kun, Søster, at De har bragt Bogen med, for at forelæse mig den, og haabet, at omvende mig ved den,“ sagde Greven i en spottende Tone.

Sr. Theresia rødmede. „Og naar det virkelig var Tilfældet? Der er jo ikke noget Ondt deri, saafremt De trænger til Omvendelse!“ svarede hun smilende.

„Men jeg ønsker slet ikke at blive omvendt.“

„Ikke? Saa er De....“

„Jeg gjentager det,“ afbrød Greven hurtig, „jeg ønsker aldeles ikke at blive omvendt, og om det Øvrige beder jeg Dem, ikke at bekymre Dem.“

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Amerika. Den 5. Juli talte den protestantiske Præst, Rev. *Th. Dixon*, i Associationshallen i New-York over den h. Faders nyeste Encyklika om Arbejderspørgsmaalet. „Det er en af de mærkværdigste Udtalelser, som nogen Sinde ere udgaaede fra Vatikanet,“ sagde han. „Den beviser et Fremskridt i Alt, hvad den katholske Kirkes Overhoveder have ydet i Løbet af et Aarhundrede. Paven har i denne Skrivelse givet sig tilkjende som en stor Videnskabsmand og Tænkter, og synes at være nøje fortrolig med alle Nutidens store Spørgsmaal.“ Derefter erklærede *Dixon*, at Paven aabenbart var fast besluttet paa, at stille den katholske Kirke i Spidsen for Bevægelsen. Derefter gjengav han i Korthed Encyklikaens Indhold og omtalte Grundene til de deri indeholdte Forslag. Paven skjænkede aabenbart Arbejderspørgsmaalet saa stor Interesse, fordi det vedrørte den store Masse af Menneskeslægten, og

fordi han havde erkjendt, at det sociale Spørgsmaal var et stort religiøst Spørgsmaal. Han erkjendte, at det var Kirkens Opgave, at løse alle saadanne vigtige Spørgsmaal og atter at føre den vildledte Mængde tilbage paa den rette Vej. Ved Slutningen af sin Tale formanede Dixon alle Protestanterne til, nøje at prøve og undersøge Encyklikaen, thi dersom de i dette Spørgsmaal ikke kunde opnaa Førerskabet, maatte de hinke bagefter og frygte for at blive søndertraadte og knuste.

Anderledes bedømmer den bekjendte Pastor *Vilh. Beck Paven*, idet han paa et Møde i Højsholdt Skov paa Fyn titulerede Pave Leo XIII, hvem alle Nutidens store og ædle Aander beundre, som en „*ugudelig Krop*, der vil gjøre sig lige med Gud“, og bebudede ham „en *Jurisdiktion i Helvede*, fordi han havde gjort Djævelen saa mange Tjenester.“ Saadanne plumpe Grovheder kan man trøstigt lade Hr. Beck have Eneret paa. De skade hverken Paven eller den katholske Kirke, men ene og alene ham selv.

Rusland. Medens Russerne og Franskmændene fejre Broderskabsfester i Petersborg, har den russiske Regering atter ladet et tungt Slag falde paa *de polske Katholiker*. Fra Volhynien skrives følgende:

„Som et Lyn fra den klare Himmel ramte paa ny en russisk Regeringsforordning Volhyniens polske og katholske Befolkning. I Dederkalywielkie i Kozemienice-Kredsen er den katholske *Kirke* og *Reformaternes Kloster* blevet lukket af Regeringen. Kirken var berømt som Valfartssted og paa Grund af sine Festligheder, til hvilke de Troende strømmede fra alle, endog de fjærneste Egne af Volhynien. I Søndags fandt en sørgelig Ceremoni Sted i Kirken — den sidste hellige Messe blev frembaaret indenfor disse ærværdige Mure, som allerede i Aarhundreder have været indviede til Gud. Det bedste Bevis paa, hvorledes den katholske Befolkning hænger ved sin Tro, vare de Skarer, som trods Høsttiden rejste derhen allerede nogle Dage i

Forvejen, for at modtage den hellige Kommunion for sidste Gang. De Gejstlige, som have tilbragt deres Liv i dette Kloster, og nu blive fordrevne, have grædt bitre Taarer i Skriftestolen. Den ærværdige Pater Guardian *Bogusz* maatte ofte standse under Højmessen, da Taarer kvalte hans Stemme. Ogsaa Folket græd. Det Hele lignede en Gudstjeneste i en belejret By, hvor man hvert Øjeblik venter, at Fjenden kommer, for at forstyrre Gudstjenesten. Efter Højmessen forlod Folket grædende Kirken, som nu blev lukket og forseglet.

Tyskland. Den i tyske, belgiske og franske Blade ofte omtalte vandrende Pilgrim *Martin Kohn* fra Schelklingen ved Ulm, ogsaa kaldet „den wyrtembergske Jerusalemsfarer“, er for nylig ankommen til *Trier*. Han har uden at kjende hverken Land eller Sprog den 20. September vandret tilfods til *Rom* og *Loretto*, og vendte den 9. November s. A. atter tilbage til sin Fødeby i Wyrtemberg. I 1886 foretog han en Rejse tilfods til *Lourdes* i Frankrig. I 1887 tog han Del i det franske Pilgrimstog til *Jerusalem*, som varede fra den 8. April til 8. Juni. Den 27. Juni ankom han atter til sin Fødeby. I 1888 gjennemvandrede han Baiern, Øvre- og Nedre-Østerrig og Steiermark. Den 16. Juni 1889 tiltraadte han fra Schelklingen en Pilgrimsrejse til *Paris*, for at overvære Indvielsen af Kirken paa Montmartre. I tretten Dage fuldendte han denne Tour. Paa Hjemvejen blev han anholdt som tysk Spion, men senere løsladt igjen. I 1890 besøgte han *Oberammerngau* og *Schweiz*, i Februar d. A. *Tyrol*; den 7. Juli har han begivet sig fra sin Fødeby Schelklingen i Wyrtemberg til *Trier*; for at være tilstede ved Udstillingen af Frelserens usyede Kjortel. Sine Valfarter foretager han, ligesom i gamle Dage, stedse tilfods og benytter hverken Jernbaner eller anden Befordring. I *Trier* bor han i den katholske Svendeforenings Hus.

Danzig. Ifølge Meddelelser fra *Kulm* have et Antal

tyske Biskopper, blandt hvilke Dr. *Redner* (Kulm) og Dr. *Thiel* (Ermland) givet Tilsagn om deres Deltagelse i den 38. Generalforsamling af Tysklands Katholiker, som afholdes i Slutningen af denne Maaned i Danzig.

Paris. Ifølge Aarsberetning fra „Hedningemissions-Foreningen“ i Paris har Foreningen 20 Missioner, som afhænge af Foreningen og i hvilke 29 Biskopper, 804 europæiske og 456 indfødte Præster arbejde. I 2211 Skoler undervistes 61,289 Børn og i 32 Seminarier uddannedes 1620 theologiske Studenter. Katholikernes Antal i disse udstrakte Missionsomraader beløber sig til 978,116. I Aaret 1890 døbtes 37,333 Voksne, 37,406 Børn af kristne Forældre og 177,952 Børn af hedenske Forældre i Dødsfare.

Lyon. Den store *Missionsforening*, som har sit Sæde i Lyon, havde i Aaret 1889 en Indtægt af 6,541,918 Francs; i Aaret 1890 beløb den sig til 7,072,811 Frs., altsaa 530,892 Frs. mere end i det foregaaende Aar. Dette er et smukt Resultat, for hvilket man maa takke Gud. Hvor megen Velsignelse udsaar ikke denne Forening, som sender Biskopper og Præster til alle hine Millioner, som endnu sidde i Dødens Skygge! Tænk man imidlertid paa alt det, som endnu kunde gøres, saa maatte Foreningen have en ganske anden, maaske tre Gange saa høj Indtægt.

Holland. Katholikernes Fører Dr. *Schaepman*, som mistede sin Plads i det andet Kammer ved de for nylig stedfundne Valg, er bleven valgt i disse Dage i Almelo med overvejende Majoritet. Den liberale Modkandidat havde 300 Stemmer færre end *Schaepman*.

Palæstina. Propaganda-Kongregationen gav *de franske Trappister* Tilladelse til at oprette i Syrien og Palæstina *Agerdyrknings-Kolonier* af Franskmænd og Indfødte og stillede dem under den derværende latinske Patriark.

Kina. Fra San Francisko meldes, at den katholske

Mission i *Yangho* den 24. Juni er bleven fuldstændig udplyndret og brændt. Efter at fire Kapeller ved *Foutcheon* vare blevne ødelagte og de katholske Skoler og Præsteboligen plyndret og brændt, er ogsaa det franske Vajsenhus i Haiman blevet ødelagt og ni Børn blevne røvede.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. August. 12. Søndag e. Pintse. — 10. M. Laurentius, Diakon og Martyr. — 11. Ti. Oktavdag. — 12. O. Klara, Jomfru og Ordensstifterinde. — 13. To. Johannes Bernmanns, Bekjender. — 14. F. (Vigiliefastedag) Oktavdag. — 15. L. Marias Himmelfart eller Optagelse i Himlen (fejres følgende Søndag).

Søndag den 16. August. 13. Sønd. e. Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fader (Pave Leo XIII's Navnedag).

Unio. Medlemmerne, som ønske at deltage i Helsingborg-Turen, bedes møde ved Helsingborg-Damperen i Havnegade Kl. 8³/₄ Søndag Morgen den 9. Aug. Det er ikke nødvendigt, at være tegnet paa Listen forud.

Bestyrelsen.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted Mandag den 10. August Kl. 8¹/₂ Aften i Bredgade 67. 2. S. o. G.

Til **Rosenkranskirken** og **Skolen** paa Frederiksberg ere siden den 9. Nov. 1890 følgende Bidrag indkomne: Kjøbenhavn: P. J. 19 Kr.; x. 2 Kr.; H. 3 Kr.; Aarligt Bidrag 25 Kr.; H 10 Kr.; M. & M. 50 Kr.; L. New-York 5 Kr.; Fra Sct Josefs Gilde 10 Kr. 51 Øre; T. J. 2 Kr.; T. S. 50 Kr.; F. K. 5 Kr.; G. H. 50 Kr.; fra Pigeskolerne 50 Kr.; et Medlem af Rosenkransbroderskabet 1 Kr. 50 Øre; O. N. 50 Øre; I.—n. 2 Kr.; x. 2 Kr.; Aarligt Bidrag 25 Kr.; Kirkebøssen i Sct. Ansgar 80 Kr. 36 Øre; Indsamling i Sct. Maria Kapel 33 Kr. 14 Øre. = 426 Kr. 1 Øre. — I alt med det tidligere Indkomne: 10,660 Kr. 1 Øre.

Kjøbenhavn, 5. Aug. 1891.

J. von Euch
Apost. Præfekt.

Vask og Rengjøring hos Familier besørgeres af Md. Eliasen, Store Brøndstræde 7, 3. Sal.

Literatur, som faas hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49) Kjøb. og hos D'hrr. Gejstlige: **Fuldstændig Bønebog** for katholske Kristne; heftet 2 Kr.; fineré Papir 2 Kr. 50 Øre.

Leo XIII: Encyklika om Arbejdspørgsmaalet, 25 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 33.

Søndagen den 16. August.

1891.

Indhold. Andagtsøvelser i Danmark i Middelalderen. Søster Theresias Sejr. Efterretninger: Kjøbenhavn, Kiel, Köln, Trier, Kina, Frankrig.

Populære Andagtsøvelser i Danmark henimod Slutningen af Middelalderen.

(Af P. Willh. Schmitz.)

Paa flere Valfartssteder i Danmark var Frelserens h. Blod eller Kors en Gjenstand for særegen Dyrkelse. Paa mange andre Steder bleve de Hellige ærede og anraabte om deres Forbøn. *Helgendyrkelsen*, der er begrundet i Apostlen Pauli Lære og staar i Samklang med den apostoliske Trosbekjendelse, har til alle Tider og paa alle Steder i hele den katholske Kirke været en yndet Gjenstand for Folkenes Andagtsøvelser. Ogsaa Danmarks katholske Indvaanere i Middelalderen levede i den Overbevisning, at de vare forenede ved de inderligste Baand med deres forherligede Brødre og Søstre, og at de sammen med dem og med Sjælene i Renselsesstedet dannede *de Helliges Samfund* med Kristus som det fælles Overhoved. Paa Grundlag af denne

Forening og besjælede af Længselen efter at have saa mange Talsmænd som muligt ved Guds Trone, anbefalede vore Forfædre deres Anliggender til de Helliges kjærlighedsfulde Forbøn. Derfor sagde *Allen*: „Der er næppe Noget, der saaledes har afpræget sig i Folkets Liv og smeltet sammen med Sæderne som Helgendyrkelsen. Troen paa Helgene og Tilliden til deres Hjælp overlevede længe Reformationen. Læren om de Hellige havde den evangeliske Kirke mest ondt ved at faa udryddet.“¹⁾ Han nævner ogsaa de Hellige, som man særlig ærede i de danske Lande: Den h. Laurentius i Domkirken i Lund, den h. Lucius i Domkirken i Roskilde, hvor hans Hoved fandtes²⁾, den h. Lambert i Ribe, den h. Kjeld (Ketillus) i Viborg, hvor han var Domherre, den h. Klemens i Aarhus og Landets Nationalhelgen, den h. Knud i Odense Domkirke, hvor hans Relikvier hvile endnu den Dag i Dag³⁾. Biskop Lage Urne forordnede, at den h. Knuds Fest skulde fejres med særlig Højtidelighed af Domherrerne ved Kollegiatstiftet i Kjøbenhavn, og i alle Kirkerne i Roskilde Bispedømme med Festoktav. Enhver Kleriker skulde bede hans Officium med særegne Lektioner hver Dag i Oktaven. Kun for Øen Rygens Vedkommende, som i kirkelig Henseende stod under Roskilde, bortfaldt Oktaven. En anden Koncilie-Bestemmelse forlanger, at Prædikanterne skulde opfordre Folket til flittig at besøge Roskilde paa den h. Lucius', den h. Knuds og paa Cathedralens og Moderkirkens øvrige Patroners Festdage, for at delagtiggjøre sig i de tilstaaede Aflad. Biskoppen forbyder Afsyngelsen af Officier, som ikke ere vedtagne i Bispedømmet, men tilstaar derimod sine Gejstlige en Aflad af 40 Dage, saa ofte de efter Terts og Sext knælende bad bestemte, af ham anførte Bønner

¹⁾ Tre Riger, IV., I. 203.

²⁾ Nu ligger det i et Glasskab i det oldnordiske Museum i Kjøbenhavn.

³⁾ Tre Riger IV, I. 207.

til Herrens h. Moder og til den h. Anna⁴⁾. Birger bestemte, at den h. Knuds Fest skulde fejres med Oktav i Ærkebispedømmet Lund, tillige flyttede han en Fest, som faldt paa Oktavdagen og fornyede det kjøbenhavnske Provinsialkoncils Bestemmelse (1425), i Følge hvilken den h. Annas Fest skulde fejres Dagen efter Marias Undfangelse⁵⁾.

Paa Grundlag af Koncilie-Forordninger, af Bønner, som findes i gamle Bøger, og af andre Efterretninger maa vi til de allerede omtalte Navne paa Helgener, der særlig æredes i Danmark, endnu tilføje: den h. Johannes den Døber, den h. Mikael⁶⁾, den h. Petrus, den h. Nikolaus af Myra (Niels), den h. Severin (Søren) og den h. Erasmus (Rasmus)⁷⁾. At de Sidstnævnte

4) Lage Urnes Synodalstatuter i *Nye kirkehist. Saml.* III. 273. 75. 269. 272. Disse Bønner staa ogsaa paa den første Side i Roskilde Breviar.

5) *Statuta Birgeri* (Thorkelins Udgave) Bl. F og B verso. Side 7. Man har paa en protestantisk Tid taget Forargelse af, at den h. Ansgars Fest slet ikke blev fejret saa højtidelig som den h. Knuds, at den endog ganske mangler i Kalendariet for Ærkebispedømmet Lund, og at Ansgars Navn i den afkortede og for Udtalen lettere Form Anker ikke forekom hyppigt. Hertil kan bemærkes, at den Hellige i det højeste kun virkede i hint Bispedømme paa Gjennemrejsen til eller fra Sigtuna, og at hans Fest derimod i andre Bispedømmer fejredes som en Fest af første Rang. Den h. Knud gjaldt mere, fordi han var født i Landet og havde været Konge, og ved sin Martyrdød havde fremkaldt Kristendommens fuldstændige Gjennembrud, og fordi, hvad der i Middelalderen havde meget at sige, hans Relikvier hvilede i den prægtige St. Knuds Kirke i Odense, den h. Ansgars Relikvier derimod hvilede i det fjærne Bremen.

6) Den h. Anna blev navnlig paakaldt af Hustruer og Mødre, den h. Mikael navnlig til Opnaaelsen af en salig Dødsstund. Smlgn. *Else Holgersdatters Tidebog*, gl. kgl. Saml. Nr. 1613 i 4°.

7) Roskilde Breviar indeholder som *Suffragia* foruden Kommemorationer af den helligste Treenighed og det h. Kors ogsaa den saligste Jomfru Marias, den h. Annas, Johannes den Døbers, Lucius', Laurentius', Maria Magdalenas, Nikolaus' og Katharinas Kommemorationer. Aarhus' Breviar foreskriver, at den h. Klemens' Levnetsbeskrivelse skal reciteres udenfor Advents- og Fastetiden hver Torsdag, saafremt en Fest med ni Lektioner ikke fejres paa en saadan Dag. Biskop Lage Urne

stode i høj Anseelse hos Folket, fremgaar deraf, at vi møde dem iblandt Størstedelen af de danske Familienavne. Den Gang hed endnu mere, end dette er Tilfældet i vore Dage, de fleste Danske Petersen, Hansen (Jensen), Rasmussen, Sørensen o. s. v. Indtil ind i dette Aarhundrede plejede man at betegne Sønnen med Faderens Fornavn og Tilføjelsen af Stavelsen *sen* eller *søn* (Søn), Datteren paa samme Maade med Tilføjelsen af Ordet *Datter*, saa at det ofte er meget vanskeligt at afgjøre, til hvilken Familie denne eller hin fremragende Mand egentlig har hørt. Først henimod 1500 begyndte Skikken, at tillægge sig egentlige Familienavne. Ved Valget af disse vare da i hele Norden de Dyr bestemte, som fandtes aftegnede paa Vaabenskjoldene. Men i Henseende til Fornavnene vedblev lige indti vore Dage den Skik at være fremherskende, at man gav Børnene Helgeners Navne.

Paa hvilken Maade fejrede man nu de Helliges Minde? Først forrettede man mange Bønner, for at ære deres Minde. De gamle Haandskrifter og Bøger indeholde talrige Bønner, i hvilke deres Forbøn blev anraabt. Deres Fester fejredes med Glans. I Brever og Aktstykker skjelnede man mellem *profestum*, *festum* og *postfestum*. Festligheden, som gik forud for selve Festen, var et Slags Forberedelse, under hvilken de Voksne fastede. Dette gjorde de ikke blot før Apostelfesterne og paa de endnu bestaaende Vigiliefastedage, men ogsaa før andre Festdage³⁾. *Postfestum* eller Festligheden,

gjorde sit Testament i Jesu Navn og anbefalede sin stakkels, syndige Sjel til den himmelske Kejsende og Jomfru Maria, til hendes velsignede Moder *Sanctae Annae*, *Sanctis Lucio Martyri*, *Andreae Apostolo et Michaeli Archangelo*. (Dansk Magazin, 3. Række, III, 213 ff.).

³⁾ Trods de strænge, ja overdrevne Fordringer, som Christiern Pedersen opstillede i sin Fasteundervisning, blev der fastet meget i Norden og Abstinensen ogsaa strængt overholdt udenfor den hellige Fastetid. Paulus Ellae skriver: „Vi se, at blandt dem, som have en god Villie, er der mange, som ikke blot holde de af Kirken paahudte Fastedage, men ogsaa gjøre endnu mere“ (S. 253). Allen forsikrer, at Christian II. i

som fulgte paa selve Festen, møder man ofte i Datoangivelser som denne eller hin Helgens Oktavdag. Ved selve Festens Højtideligholdelse blev den største Pragt udfoldet i Kirkerne, idet man sang festlige Højmesser, bad Officierne, forkyndte de Helliges Lov fra Prædikestolene, holdt Processioner med brændende Lys under Afsyngelsen af fromme Sange og under festlig Klokke-ringning⁹⁾. Ogsaa de Helliges Skrifter og Levnets-

sin katholske Periode har taget det meget strængt med Fasten. Om Frederik I. og hans Gemalinde meddeles der, at de afholdt sig fra Kjødspiser ikke blot paa de foreskrevne Abstinentsdage, men ogsaa paa en anden Hverdag. Da Tyge Krabbe i Fastetiden 1525 førte Krig mod Søren Norby, klagede han over, at de paa Grund af manglende Levnetsmidler maatte spise Kjød, „ligesom andre Hunde“ (Allen V. 17). Ja, Dalekarlene forlangte endog af Gustav Wasa, at han skulde lade alle dem brænde, som spiste Kjød ved hans Hof om Fredagen (Geijr, Sverigs Historie II, 59). At der foruden paa de foreskrevne Dage frivillig blev fastet ogsaa paa andre Dage, derom vidner Paulus Eliae; thi han siger, at hvo som af Lydighed faster én Dag sammen med hele Kirken, han finder mere Fortjeneste og Velbehagelighed overfor Gud, end det Menneske, som faster ti Dage af egen Villie (Secher S. 255). Palladius vovede ikke at afskaffe Fasten straks, og søgte kun at omforme Ideerne til Gavn for sine Formaal. Han forkastede under alle Omstændigheder at gøre Forskjel paa Spiserne, vilde ikke have Fasten knyttet til bestemte Dage, og forlangte, at man skulde overholde det strængt, naar man ønskede at faste. Kun at faste indtil Middag, var kun en halv Fastedag. Hvo, som fastede, maatte ikke spise noget; Faste er Hunger, Hunger, Hunger. Betegnende for den paa hans Tid herskende Skik er det ogsaa, at han søger at gjendrive følgende Indvending: „Jeg har lovet at faste Fredag og den og den Dag, derfor maa jeg holde det, ellers vil Gud straffe mig. Skal jeg ikke holde, hvad jeg har lovet et Menneske? Hvorledes skal jeg da ikke holde, hvad jeg har lovet Gud?“ (Visitatsb. S. 101—103). At enkelte Protestanter endnu efter Reformationens Indførelse fastede, fremgaar af *Troels Lund*, V, 376 ff.

⁹⁾ Fra den katholske Middelalder forefindes der rigtignok kun danske Homili-Samlinger. Men der blev ogsaa holdt Lovtaler over de Hellige. Paulus Eliae prædikede i Aaret 1522 paa Johannes den Døbers Helligelsesfest i Christian II's Nærværelse med en saadan Frimodighed, at Kongen atter fratog Karmeliterne det kjøbenhavnske St. Jørgens Hospital, og Prædikanten fandt det raadeligst at trække sig tilbage til Jylland. Den protestantiske Kirkeordinants i Aaret 1537 anordnede, at der paa de Helgenfester, der vare henlagte til Søndagene, skulde prædikes

beskrivelser blev hyppigt afskrevne i Folkesproget ¹⁰⁾ og trykte.

Enhver Kirke, ethvert Kloster, ja ethvert Broderskab og Gilde havde sin egen Patron, hvis Fest blev fejret med særegen Højtidelighed og hvortil Indbyggerne fra andre Steder indfandt sig. De Andægtiges Antal voksede, naar en saadan Fest fejredes paa et Valfartssted. Store Skarer af Pilgrimme kom til Lands og til Vands fra Trondhjem til den h. Olafs Fest ¹¹⁾. Deltagelsen i saadanne Festligheder var saa almindelig, at Palladius befalede Sognepræsterne at holde Kirkerne lukkede paa de af ham afskaffede Festsdage, for at Folket ikke skulde blive berøvet flere Arbejdsdage, end det var nødvendigt ¹²⁾.

Sin Navnedag søgte Enhver at fejre paa en højtidelig Maade. Ved Daaben var jo hele Livet blevet stillet under Patronens Beskyttelse, og hans Forbøn anraabt for hele det Tidsrum, den jordiske Pilgrimsvandring varede. Navnedagen gjaldt derfor som et Minde om Daaben og om den Dag, paa hvilken man var bleven født for Himlen. Mange forberedte sig til den, idet de fastede Dagen i Forvejen; Ingen forsømte paa Navnedagen at besøge Kirken, at ofre og at tage Del i Guds-tjenesten ¹³⁾. Børnene, som døde før Daaben, kaldtes

over Søndagens Evangelium. Christiern Pedersen taler i Anledning af Primitserne rigtignok om Orgelspil (II, 455); men Orgler vare endnu ikke almindelige, og eftersom mange Kirker tilligemed deres Indtægter kom i Privatmænds Eje ved Reformationen, mangle Orglerne endnu den Dag i Dag i mange danske Landsbykirker.

¹⁰⁾ I det andet Hefte af sin *Klosterlæsning* har Brandt under Titlen *De hellige Kvinder* udgivet en Samling middelalderlige Legender paa Gammeldansk. Men i Bogen forefindes ogsaa større Afsnit om Kristi Fødsel og Lidelse, saa vel som om den h. Paulus. Os forekommer det saare tvivlsomt, at det Hele blot var bestemt for Klostre og kun blev læst i dem.

¹¹⁾ Skildret efter Kilderne i *Bang: Den norske Kirke under Katholicismen*. S. 256 ff.

¹²⁾ Visitatsbog S. 107.

¹³⁾ *Allen*: IV, I. 217.

navnløse Børn. Først længe efter Protestantismens Indførelse traadte Fødselsdagsfesten i Navnefestens Sted. Endog ved det kongelige Hof fejrede man endnu i lang Tid Navnedagen, ja i Sverrig er det endnu den Dag i Dag Skik at fejre Navnedagen ¹⁴).

Til den kirkelige Højtideligholdelse af Navnedagen knyttedes ofte en verdslig indenfor Familiens Kreds, i Gildehuset eller ude i det Fri, ved hvilken Lejlighed man særlig morede sig med at skyde til „Papagøjen“. Udskejelser, som forefaldt under Folkeforlystelserne, blev revsede i Christiern Pedersens Homilier.

Vi behøve næppe at tilføje, at man under saadanne Omstændigheder henimod Slutningen af Middelalderen ogsaa i Danmark smykkede Kirkerne, Boligerne, de offentlige Torve og Veje med talrige *Billeder* af den Korsfæstede og hans Hellige. I Kirkerne havde ikke blot Altrene deres Statuer og Oliemalerier, ogsaa Hvælvingerne vare fyldte med Malerier, som nu atter drages frem for Dagens Lys, idet man bortfjærner Hvidtekalken. Palladius raadede Kirkeforstanderne til at fjærne Sidealtrene og til at anvende det daarlige og unyttige Kram til andre kirkelige Øjemed, men derimod at ophænge Tavler og Billeder paa Væggene, for at de kunde tjene til Spejl for gode og enfoldige Mennesker ¹⁵).

¹⁴) Af den Omstændighed, at Karen Rud i sin Bønnebog blandede sine nærmeste Slægtninges Navnepatroner og Faddere sammen, har man villet drage den Slutning, at hun ogsaa havde indbudt himmelske Faddere til Daaben (hos *Vedel-Simonsen, Ruderne*. 1. Hefte, 32, 59, 86, og efter ham Allen). Damen turde imidlertid kun for Kortheeds Skyld have tilladt sig denne Sammenblanding af *patroni* og *patrini*. Lage Urnes *Manuale Roskildense* forordner i Overensstemmelse med ældre skandinaviske Konciliebeslutninger, at Drengene sædvanligvis kun skulde have to mandlige Faddere og en Gudmoder, Piger kun to Gudmødre og en mandlig Fadder. Kun de, som kjendte deres Fader vor og Trosbekjendelse kunde overtage Fadderværdigheden. Adelige kunde have et større Antal Faddere (A 4 verso). Blandt de mange Faddere ved Karens Fader, Jørgen Ruds Daab, nævnes ogsaa Biskop Lage Urne.

¹⁵) Visitatsbog S. 15.

Folk og Adel ærede og elskede netop deres Helgener og disses Billeder. Afskaffelsen af Sidealtrene i Kirkerne stødte indtil henimod Slutningen af Aarhundredet paa megen Modstand. Adelen havde andraget om, at foruden Mariager ogsaa Mariebo maatte vedblive at bestaa, for at deres Døtre der kunde finde Husly og Forsørgelse. Det blev først ophævet i 1620. Men lige indtil den Tid hørte Klagerne ikke op over, at Søstrene ikke blot havde Helgenbilleder i deres Kor, men endog smykkede sig med saadanne. Paulus Eliae skriver til Erasmus, at man betragter som Lutheraner Enhver, der gaar forbi et Kirkegaardskors, uden at blotte sit Hoved. Paa Fyen stod endnu indtil for kort Tid siden et Kors plantet ved en Skillevej¹⁶⁾. I Malmø, som indtil 1660 vedblev at høre til Danmark, fandtes der endog paa et gammelt Hus endnu i vore Dage et Mariebillede, indtil en ny Bygning for omtrent ti Aar siden traadte i Stedet for det gamle Hus.

I flere skrevne danske Bønnebøger fra Middelalderen findes der Bemærkninger som denne: „Førend du beder følgende Bøn, skal du tænde et Lys foran denne Helgens Billede“. Skriveren tænkte aabenbart paa Billeder, som man havde i Hjemmet, og forudsatte, at de ikke var sjældne. Paulus Eliae beklager, at Adelige nu begyndte at smykke deres Huse „med Billeder af Palladis, Junonis, Veneris“ og med alskens Slibrighed og Utugt, og at de sagde, at Synet og Eksemplet, som Billedet af den Korsfæstede, af hans Moder Maria og af andre Helgener ydede i de kristelige Templer, var tilstrækkeligt!¹⁷⁾ Saaledes vare altsaa billedlige Fremstillinger af Pallas og andre Gudinder traadte i Helgenbilledernes

¹⁶⁾ *Kofoed-Hansen*, Hvor er Menigheden. S. 87.

¹⁷⁾ Udg. af Secher S. 281. — Endnu den Dag i Dag finder man i mange danske Familier i det mindste Forlæserens og hans velsignede Moders Billeder. De kunne faas alle Vegne og sælges til Bønderne i skrigende Farver paa Markedsdagene.

Sted. Paulus Eliae taler ogsaa om Billeder, som Danskerne bære hos sig for at opbygges ved Synet af dem ¹⁶⁾.

(Fortsættes.)

Søster Theresias' Sejr.

(Fortsat.)

Hidtil havde Søster Theresia bragt de fleste Vildfarende tilbage paa den rette Vej derved, at hun ubemærket førte Talen hen paa Religion. En saadan Afvisning havde hun ikke formodet; men hun fattede sig hurtig og sagde: „Jeg bragte Bogen med mig, for at forelæse Dem noget; jeg tænkte, det vilde glæde Dem at høre noget hist og her i den. Jeg havde bedet vor ærværdige Moder om at give mig en Bog for Dem, og saa tog hun den ud af Bogskabet, I alt det er der dog ikke noget Ondt, og selv om De ogsaa havde hørt et eller andet Kapitel i den, vilde det dog ikke have skadet Dem. Forøvrigt vil jeg nu naturligvis ikke forelæse Dem noget i den.“

„Gode Søster, forelæs mig, hvad De synes bedst om, jeg hører jo gjerne paa Dem. — Men jeg advarer Dem, det er fuldstændig spildt Ulejlighed at ville omvende mig. Kun paa den Betingelse tillod jeg Fru de Genvriac at bringe en Søster, naar denne forpligtede sig til ikke at foreprædike mig noget. Har hun ikke sagt Dem det?“

„Uden Tvivl har hun sagt det, Hr. Greve, og jeg har ogsaa lovet ikke at foreprædike Dem noget. Har jeg maaske ikke holdt mit Ord?“

„Indtil nu meget samvittighedsfuldt,“ svarede Greven leende. „det var uden Tvivl en stor Bodsøvelse for Dem?“

„Tværtimod,“ mente Søsteren med muntert Lune,

¹⁶⁾ Side 42.

„det vilde være en skrækkelig Bod for mig, om man vilde tvinge mig til at prædike. Det hører desforuden ikke til mit Kald; vi stakkels Søstre maa kun prædike ved vort Eksempel.“

„Hvad skal De da prædike ved Deres Eksempel?“

„Kjærlighed til Gud og vor Næste; denne Prædiken maa vi holde paa en praktisk Maade hele vort Liv igjennem.“

Efter at Greve de Bois-Ferré taust havde betragtet hende i nogle Øjeblikke, spurgte han: „Hvad har da egentlig foranlediget Dem til at blive Ordenssøster?“

„Kjærligheden til Gud,“ svarede hun smilende.

„Ah saaledes — De er maaske forældreløs?“

„Gud være lovet, nej; begge mine Forældre leve.“

„Var De maaske ikke lykkelig hjemme?“

„Saa lykkelig, som man paa nogensomhelst Maade kan være det; jeg havde de kjærligste Forældre, deres eneste Fejl var, at de forkjælede mig over al Maade.“

„Ja, hvad kan da for Himlens Skyld have foranlediget Dem til at forlade dem?“

Med et glad Smil svarede Sr. Theresia den forbausede Greve: „Som jeg allerede har sagt, af Kjærlighed til Vorherre forlod jeg dem.“

Det var et for ham ubekjendt og ganske uforstaaeligt Sprog. „Hvad mener De da med Kjærlighed til Vorherre?“ spurgte han med synlig Forlegenhed. „Hvorledes kan der da ligge et Bevis paa Kjærlighed til ham deri, at De forlader Deres huslige Pligter og Glæder, for at pleje Mennesker, der ere vildfremmede for Dem, og som heller ikke kunne gjøre de ringeste Krav paa Dem?“

„Det er jo netop det: de kunne gjøre Krav paa mig, og det navnlig fordi Vorherre elskede dem og led og døde for dem. Denne Bevidsthed gjør os alt let, den giver os Mod til Selvfornægtelse, til Udholdenhed i hans Tjeneste. Om ogsaa nok saa mange af hans

Disciple glemme ham, saa tænke vi dog paa ham og hjælpe ham med at bære det tunge Kors.“

„En mærkelig Fanatisme!“ Greven havde vel hist og her læst om Sligt i Bøgerne, men at der kunde findes et menneskeligt Væsen med sund Forstand, der bragte saadanne Ideer til Udførelse, havde han ikke anset for muligt. Nu havde han endog et saadant Væsen med en udmærket sund Forstand staaende foran sig! For første Gang i sit Liv overvejede han Motiverne til, at f. Eks. en ung Pige, der havde nydt en god Opdragelse, kunde give Afkald paa et lykkeligt Familieliv, Rigdom og dette Livs Glæder, — kort sagt give Afkald paa alt Jordisk, for at pleje ubekjendte Mennesker, baade gode og onde, rige og fattige, under enhver tænkelig Sygdom. — Han gjorde sig selv Bebrejdelser. Var ikke Tjenesten i hans Sygeværrelsej afskrækkende? Hidtil havde han betragtet Søsterens opofrende Pleje som noget Selvforsaaligt, og næppe følt anden Taknemlighed imod hende, end den man ellers beviser en Tjener.

„Jeg beder Dem, Søster, forelæs mig noget af Deres Bog, jeg er begjærlig efter at vide, hvad det egentlig er for en Bog,“ bad Greven, ligesom for at paalægge sig en lille Bod for sin Utaknemlighed.

„Nej, jeg forelæser Dem ikke noget af den. De har paa en tydelig Maade ladet mig forstaa, at det ikke behager Dem, og Dr. Vauban ønsker aldeles ikke, at De skal blive ubehagelig berørt.“

„Jeg sagde det kun for at plage Dem en Smule. Den vil uden Tvivl more mig.“

„Saa forelæser jeg Dem netop ikke noget; Bogen er ingen Morskabsbog.“

„Jeg har ikke sagt, at jeg vil le over den; jeg lover Dem, at jeg ikke skal gjøre det.“

„Godt, saa vil jeg da forelæse Dem den, men kun paa den Betingelse, at De ikke opfordrer mig tiere til at læse i Novellen i „Figaro.“

„Men Søster! Det kan jeg dog ikke. Novellen er for spændende; jeg maa vide, hvorledes Enden bliver. Hvad har De da pludselig imod den? „Figaro“ har jo ikke noget at gjøre med Pater Ravignan. Om Formiddagen læse vi Novellen og om Eftermiddagen „Pateren.“

„Denne Blanding duer ikke; begge Bøger vilde gjensidig skade hverandre, ligesom Spiser, der ikke passe til hverandre, og De véd jo, at Lægerne forbyde dette.“

„Tværtimod er det af og til gavnligt, man tager jo Gift ind for at modarbejde en anden Gift.“

„De tilstaar altsaa, at Novellen er forgiftet?“

„Ja, for at opretholde mit Argument. Men, Søster, jeg beder Dem, vær nu ikke egensindig, det skader den Syge, naar man modsiger ham,“ sagde Greven indsmigrende.

Søster Theresia indsaa, at hun ved denne lille Modsigelse havde gjort Greven nysgjærrig i Henseende til Bogens Indhold og overvundet hans Mistanke om, at hun vilde omvende ham. Imidlertid slog Stueuhret og mindede om, at det var Tid til at give Saaret en ny Forbinding. Klemens kom som sædvanlig for at hjælpe Søsteren.

„I Dag har De havt færre Smerter, end ellers?“ spurgte Søsteren den Syge, efter at alt var overstaaet.

„Nej, gode Søster. Jeg har egentlig aldrig følt Smerte, jeg er for ømfindtlig; og i Dag tog jeg mig mere sammen.“

„Det burde De imidlertid ikke gjøre; De skal tværtimod slet ingen Tvang paalægge Dem. Naar De af og til skriger, saa véd jeg, at jeg tager for haardt paa Dem, og kan rette mig derefter.“

Medens hun sagde dette, ordnede hun hans Hovedpude. Greven berørte med Ærefrygt hendes Haand, og hans Øjne bleve vaade.

Søsteren lagde Mærke dertil, og benyttende det gunstige Øjeblik, tog hun Krucifikset, som hang ved

hendes Rosenkrans, og med et bønfoldende Smil rakte hun Greven det, for at han skulde kysse den Korsfæsteds Billede. „Dersom De vilde kysse det, saa vil han hjælpe Dem,“ sagde Søsteren, og Greven gav virkelig et Tegn til, at hun skulde nærme Korset til hans Læber.

Saa vendte han Hovedet til den anden Side og henlaa i længere Tid ganske taus. Søsteren satte sig atter ved Vinduet og strikkede.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Vi henlede vore Læseres Opmærksomhed paa Hr. Bogbinder *H. C. Wenks* Annonce bag i Bladet. De to Fotografier af Sct. Knuds Kirke i Fredericia ere udførte med megen Akkuratesse og gjenligne klart og tydeligt Kirkens Indre og Ydre. Navnlig præsenterer Kirken sig særdeles smukt paa det Billede, som viser dens Ydre, hvor det smukke Taarn hæver sig slankt imod Himlen, medens det prægtige Sct. Josefs Hospital danner en majestætisk Baggrund, som giver det hele et vist imponerende Udseende. Billederne ville afgive en smuk Væggeprydelse i ethvert katolsk Hjem, og vi undlader derfor heller ikke at anbefale dem paa det bedste. I Betragtning af deres Størrelse (9 × 12 Tommer) maa Prisen anses for at være overordentlig billig.

— I Anledning af, at der i forrige Uge er bleven afholdt en *Blindelærer-Kongres* i Kiel — den sidste fandt Sted i Köln for 3 Aar siden — er ogsaa Kjøbenhavn bleven gjæstet af flere katolske Gejstlige, som ere Blindelærere i Østerrig, Holland, Belgien og Frankrig. Fra Linz var saaledes den højærv. Blindeinstituts-Direktør, gejstlig Raad *A. Hellestgruber* kommen herover med

flere af sine Landsmænd; fra Holland kom Pastor *Beyer*, Direktør for den eneste katolske, ca. 80 Blinde omfattende Blindeanstalt i Grawe ved Nymwegen. Begge Gejstlige frembare daglig det h. Messeoffer i Sct. Ansgars Kirke. Den sidste havde en Frater og en Blind med sig, som daglig overværede den h. Messe.

Kiel. Den katolske Svendeforening i Kiel har indrettet en videnskabelig Spørgsmaalsskasse, hvori Medlemmerne nedlægge Sedler med et eller andet Spørgsmaal, som saa besvares i et følgende Møde. En Pipeklub, kaldet „den blaa Sky“, har dannet sig indenfor Foreningen og bidrager ikke lidet til Sammenholdet mellem Medlemmerne.

Köln. Den 19. August afholdes i Köln en *Generalforsamling af alle Svendeforenings-Præsides* i Anledning af General-Præsens Msgr. *Schüffers* 25aarige Jubilæum. Der findes i Tyskland 610 Svendeforeninger, i Østerrig-Ungarn 162, i Luxemburg 2, i Schweiz 30, i Holland 8, i Belgien 2, i Frankrig, England, Danmark, Sverig, Italien 1, i Nordamerika 4, og i Ægypten 1, ialt 794 Foreninger med ca. 75,000 Svende. Adskillige af disse Foreninger have et Medlemsantal af 1000—1200 Svende. De største Foreninger findes i Köln, Wien, München, Dysseldorf og Stuttgart. Kölner Foreningen tæller 1000 Svende og 400 Mestre. I dens Hospitium optages aarlig over 3000 gennemrejsende Svende. Gjennemsnitlig have 200 Medlemmer dersteds Kost og Logi mod en moderat Betaling; Kölner-Foreningens Sparekasse ejer omtrent 200,000 Mark og til dens Sygekasse høre ca. 700 Medlemmer. I lignende Forhold findes i andre større Foreninger. Centrum for alle katolske Svendeforeninger er i Köln og i Spidsen for dem staar Jubilaren, Generalpræsens Msgr. Schäffer, som nu i 25 Aar har fortsat *Kolpings*, den første Svendefaders Værk med de skjønneste Resultater, saa at Foreningen nu staar som et Bolværk indenfor Svendekredse imod Socialdemokratiet.

Trier. Den 18. August begynder *Udstillingen af Herrens h. Kjortel* i Domkirken i Trier. Pilgrimmenes Antal vil blive næsten utalligt, og den fromme Begejstring som viste sig ved tidligere Udstillinger af denne fremragende Relikvi, vil atter blive fornyet. Hidtil have allerede 600,000 Mennesker af enhver Stand og Stilling anmeldt deres Besøg i Trier.

Kina. Barnemord høre i Kina til Dagens Orden; navnlig gaar det ud over Pigerne. De kinesiske Kvinder fortælle selv, uden at rødme af Skam, hvorledes de myrde deres egne Børn. Først naar de blive Kristne, angre og begræde de denne Grusomhed. „I Swats,“ skriver Adele Fielda, „hvor jeg selv udfrittede 40 Kvinder, alle over 50 Aar, desangaaende, bragte jeg i Erfaring, at de ialt havde myrdet 78 af deres Døtre. De hedenske kinesiske Kvinder lade i Virkeligheden sjældent mere end to af deres Døtre leve. Afgjørelsen, om en Tilvækst af et Pigebarn er ønskelig, træffes i en Familie førend Barnets Fødsel, og er det af Kvindekjønnets og Afgjørelsens Udfald var benægtende, bliver Barnet straks efter Fødslen kvalt af Forældrene eller af Bedstemoderen. En Kvinde, jeg talte med, bragte 6 Døtre til Verden og kvalte de 5. Da den sjette blev født, sagde hun, at det altid var det samme Pigebarn, som kom igjen, men hun vilde have en Dreng og forhindre Pigen i atter at komme til Verden. Hun sønderskar derfor Barnet i mange smaa Dele og strøede disse ud over Rismarkerne.“ Det er skrækkelige Tilstande. Forældrene tilstaa disse Mord og tabe derved ingenlunde deres borgerlige Ære, end sige, at de skulde blive straffede. At drukne en lille Pige vækker ikke mere Opsigt, end at drukne en Kat. Et bedrøveligt Land, i hvilket Djævelen udfolder en saa grusom Magt! Saavidt kommer et stort Folk, over hvilket Kristi hellige Lys ikke skinner! Og dette Lys søge Religionens Fjender og Gudsfornægterne hertilands at udslukke!!

Frankrig. Den hellige *Bernhard af Clairvaux's*

ottende Centenarium, som finder Sted den 20. ds., vil blive fejret med stor Højtidelighed rundt om i Frankrig. Den h. Bernhard var en nidkjer Forsvarer af den katholske Kirkes Lære mod Vranglærerne. Hans Tordenrøst kaldte Fyrsterne og Folkene under Vaaben til et storartet Korstog til det hellige Land. Han nærrede en inderlig Andagt til den h. Gudsmoder og søgte alle Vegne at fremme hendes Dyrkelse. Som bekjendt hører han til de katholske Helgener, som ere blevne hædrede med en Statu paa *Marmorkirken* i Kjøbenhavn.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 16. August. 13. Sønd. e. Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fader (Pave Leo XIII's Navnedag). — **17. M.** Oktav af den h. Laurentius. — **18. Ti.** Helene, Kejser Konstantins Moder, Enke. — **19. O.** Oktavdag. — **20. To.** Bernardus, Kirkelærer og Bekj. — **21. F.** Johanna Franciska af Chantal, Enke og Ordensstifterinde. — **22. L.** Oktav af Marias Himmelfart.

Søndag den 23. August. 14. Søndag e. Pintse. Marias Hjertes Fest.

Sct. Knuds Skole (Stenosgade Vesterbro). Skolen omfatter 6 Elementar- og 3 Realklasser. Dens Formaal er at forberede Eleverne til Præliminæreksamen. Der lægges særlig Vægt paa, at ogsaa de Elever, som ikke agte at tage Eksamen, faa den for Livet nødvendige Uddannelse i alle Lærefag. Skolen har rummelige velindrettede Skoleværelser, eri Besiddelse af fortræffelige Undervisningsmidler og anlægger for Tiden en ny stor Legeplads, af hvilken ca. 700 Kvadratfod overbygges med et Tag til Værn for Eleverne i daarligt Vejr.

Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 20. August Kl. 8^{1/2}. Indmeldelser modtages daglig af Skolens Bestyrer,
G. Frins.

Sct. Knuds Kirke i Fredericia.

Undertegnede har ladet udføre 2 **Fotografier af Kirken**, hvoraf det ene gjengiver dens Indre, det andet Kirkens Ydre tilligemed Præsteboligen og Sct. Josefs Hospital. Fotografierne ere i Folioformat og særdeles vellykkede. Prisen er 2 Kr. pr. Stykke. Begge Fotografier forsendes franco mod Indsendelse af 4 Kr. pr. Postanvisning eller mod Postopkrævning.

Fredericia i August 1891.

H. C. Wenk.

C. B. Lohrer i Kjøbenhavn,

31, Adelgade, 1. Sal.

Material- & Farveforretning en gros. Lakfabrik.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr. 34. Søndagen den 23. August. 1891.

Iudhold. Andagtsøvelser i Danmark i Middelalderen. Den hellige Bernard. Efterretninger: England, Hamburg, Kina, Trier, Rom, Amerika.

Populære Andagtsøvelser i Danmark henimod Slutningen af Middelalderen.

(Af P. Wilh. Schmitz.)

(Fortsat.)

Relikvier blev opbevarede med stor Ærefrygt, nærmest i Altrene; thi ifølge de kirkelige Forskrifter blev det hellige Messeoffer kun frembaaret over de Helliges Levninger. Ogsaa i Norden finder man derfor ved Nedbrydelsen af gamle Altre saakaldte *sepulchra*, smaa Fordybninger i Alterstenen, hvori Relikvierne blev indmurede. Mange Kirker besad ogsaa endnu andre Relikvier i stort Tal, hvis Fortegnelser ere bevarede og til hvilke der af fromme Givere blev stiftede kostbare Relikviskrin og Relikviarier. At Folket har holdt dem i Ære, fremgaar af Valfarterne og af de Festligheder, som fandt Sted ved deres Overbringelse eller Ophøjelse paa Altret.

Iblandt alle Helgener blev nu den højeste Ære

Maria til Del. *Allen* skriver derfor (Bd. IV., 1, 207): „Højt over de andre Helgener stod vor kjære Frue, den hellige Moder.“ Hendes Lov gjænlød af enhver Mund; thi ogsaa af de katholske Danske blev hun næst efter Gud kaldet „vort Haab, vort Liv og vor Sødme“, som ved sin Forbøn kan erhverve Livet, som Gud selv har. (Paulus Eliae, Udg. af Secher, S. 262.)

Til „Fadervor“ plejede Folket den Gang som nu omstunder at tilføje de Ord, med hvilke Engelen havde hilset *Maria* ved Kristi Menneskevordelse. Fordi kun den ringere Brøkdæl forstod at læse og Faa vare i Besiddelse af en Bønebog, bleve „Fadervor“ og „Hil dig, *Maria*“ bedet hyppigere end nutildags. Og i Bøgerne staar ofte ved Slutningen af en Bøn: „Tilføj et „Fadervor“ og et „Hil dig, *Maria*“. Man tør antage, at Ingen har forrettet sin Morgen- og Aftenbøn, uden tillige at bede „Fadervor“ og „Hil dig, *Maria*“.

Daglig formanede Klokkerne flere Gange fra Kirke-taarnene til andægtig at hilse *Maria* og takke for Forløserens Menneskevordelse. Birgers Statuter give nøje Anordning om Maaden, paa hvilken der skal ringes til Angelus. (Statuta Birgeri [edid. Thorkelin] E₂.)

Palladius holder det for raadeligt, at lade vedblive med Ringningen og forbød kun at tale om *Maria*-klokker. For Fremtiden skulde man kalde dem „Fredsklokker“. Men Sognepræsterne skulde lære deres Sognebørn en Fredsbøn. (Visitatzb. S. 111.) Endnu den Dag i Dag toner derfor flere Gange daglig den gamle Klokkeklang fra de protestantiske Kirketaarne.

I de middelalderlige, danske Sange og Bønner¹⁹⁾ aabenbarer sig atter og atter den største Højagtelse imod og Ærefrygt for Herrens Moder og Tillid til hendes meget formaaende Forbøn hos sin guddommelige Søn. At hun blev opfattet som Midlerinde hos Sønnen, fremgaar allerede af en Bøn i Christiern Pedersens

¹⁹⁾ Disse Sange ere blevne samlede og udgivne af Braudt og Helveg.

Bog, som man skulde forrette forinden den hellige Messe, for at opnaa den Naade, at høre den paa den rette Maade.²⁰⁾

I Middelalderen troede man ofte, at Lørdagen af den Grund paa en særlig Maade var indviet til Maria, fordi hun paa denne Dag, hvor Forløseren hvilede i Graven og alle tvivlede paa ham, alene havde gjort en Undtagelse. Det var allerede bleven sagt Danmarks Katholiker i *Lucidarius*; nu gjentog, efter Nicolaus fra Lyra, Christiern Pedersen det kort før Middelalderens Slutning.²¹⁾

Den allerseligste Jomfrues *Dagstider* (Officium B. M. V.) dannede Hovedindholdet af de fleste middelalderlige Bønnebøger, og *Rosenkransen* var ifølge sin Natur Folkets Bøn. Hvo som ikke forstod at læse, kunde ved den paa den letteste og simpleste Maade tilfredsstille sin Andagt. At den er bleven bedet meget, fremgaar af følgende Kjendsgjerninger. Da Christiern Pedersen var bleven Protestant, erklærede han, at Djævelen atter søgte at bringe Folket bort fra Guds Ord, idet det frygtede for, at det skulde miste Liv, Lemmer og Gods, fordi det ikke mere bad saa mange Rosenkrandse. (IV., 435—36.) Navnlig Peder Palladius ivrede mod „dette ugudelige“ Psalterbaand, Rosenkrandsen, Himmelstigen, eller hvad man ellers kalder det. De Rige og Dannede lode forfærdige sig kostbare Rosenkrandse af røde Koraller og Rav, ja de benyttede saadanne, som vare smykkede med Guld og Sølv. Saaledes fandtes blandt Otto Krumpens, Stockholms Erobrers Efterladenskaber iblandt andre Kostbarheder to Rosenkrandse af Karneoler, paa hvilke Herrens Bøn var betegnet ved Hjælp af Guldkorn.²²⁾

²⁰⁾ *Bøn for jomfru maries billede i solgisen*; Chr. Pedersens danske Skrifter I., 420—24.

²¹⁾ *Lucidarius*, Udgave af Brandt, S. 10; Christiern Pedersen l. c. I., 121.

²²⁾ *Allen* IV., I. 154—55. *Bircherod Janus* (Breviarium equestre

Kun med stor Umage og langsomt naaede Protestantismen til at afskaffe Rosenkrandsbønnen. Vanskeligheden var saa meget desto større, som Folk i Danmark saa vel som paa andre Steder (Historisch-politische Blätter CI., 653 Anm.) ved Rosenkrandsen protesterede imod Reformationens voldelige Indførelse og bevidnede deres Vedhængen ved den gamle Tro. Vel roste Peder Palladius i sine Visitationsprædikener, som han i Amtmandens Paahør holdt i alle Sjællands Sognekirker (1540—43), at han iblandt sine Tilhørere ikke mere øjnede nogen, som i dette klare Evangeliums lyse Dage mere gjorde Taabeligheder med den ugudelige Rosenkrands. Da det paa Landstinget under Kongens Sværd var bleven forbudt at bede Rosenkrandsen, kunde han vel vente, at ingen vilde vove for hans og Amtmandens Øjne at fremvise Rosenkrandsen. Ikke desto mindre maatte han tilføje, at dersom der endnu fandtes Nogen, som vilde bruge Rosenkrandsen, Gud, Kongen, Sognepræsten og Menigheden til Trods,

seu de equestri ordine elephantino. Hafniæ. 1704 in fol.) lader ingen Tvivl tilbage om, at den høje danske Elefantorden *oprindelig* har været et Gudsmoderbroderskab. (Ove Bilde bliver udtrykkelig modbevist.) Ogsaa den spanske Gesandt ved det danske Hof, Gr. Rebolleda, handler i et episk Digt i det spanske Sprog om danske Forhold og kalder deri Elefantordenen: „*Orden de la Virgen Maria*“. — Ludovicus Voigtius (De regio ordine Elephantino, Baruthi 1673) beretter, at Ordenen er bleven stiftet af Kong Knud VI. mod Slutningen af det 12. Aarhundrede. Og P. Anshelmus bevidner (Palatio honoris), at den er bleven stiftet: „*sous l'invocation de la Mère de Dieu*“. — Efter Olaus Worm vare Ordensinsignierne: en Elefant, et Gudsmoders Billede og tre Nagler. Urigtigt er det at paastaa, Pave Sixtus IV. havde indstiftet Ordenen paa Christian I.s Forlangende „*in honorem passionis Domini*“, eller at Frederik II. havde indstiftet den 1559 ved sin Kroningsfest. Vel fjernede Frederik II. fra Ordenstegnet den h. Guds Moders Billede og bibeholdt kun Elefanten og Taarnet, for at al papistisk Vildfarelse skulde trænges bort fra de danske Kyster. Adelige, som skulde modtage Ridderlaget og Elefantordenen, undskyldte deres Vægning med, at Ordenen oprindelig havde været romersk-katholsk. (Nordisk Kirketidende for katolske Kristne, 1879, S. 819 ff.) Bernhardus Justinianus, Historia Chronologica della vera origine di tutti gli Ordini equestri.

saa maatte han gjøre det hjemme, indenfor sine egne Vægge, — „til al Forbandelse og Fordærvelse. Amen!“ (Visitatzbog S. 37—40.)

Saadanne Ord hjalp ikke meget; thi endnu 1546 maatte Nationalsynoden af Antvortskov forbyde at bære Rosenkrandsen hos sig (H. Rørdam, Danske Kirkelove, S. 251), og i Aaret 1557 klagede Nicolaus Palladius, Peders Broder, over, at i nogle af hans Bispedømmes (Lund) Sogne alle Mænd og Kvinder endnu bare Rosenkrandsen. (Commonefactio A₅ verso, 7. Side.)

Om Rosenkrandsbønnen handlede forskjellige i Danmark flittigt læste og delvis paa Dansk trykte Skrifter, f. Eks. Dominikaneren Alanus' Værk om Rosenkrandsbønnen, der ligger til Grund for det Digt, som den sildigere Middelalders betydeligste danske Digter, Hr. Michael, Præst i Odense, i Aaret 1494 forfattede til Ære for Maria, og har sagtens givet Peder Palladius Anledning til at bebrejde Sortebrødrene (Dominikanerne), at de havde begyndt paa at bygge Rosenkrandsaltre i Kirkerne. I Domkirken i Aarhus ser man endnu paa en Søjle paa Epistelsiden de tydelige Spor af et Rosenkrandsalter. Desuden havde denne Kirke et Alter af Mariæ Forkyndelse. (SS. rer. Dan. V. 420.)

I Odense blev der i Aaret 1496 oprettet et Rosenkrandsbroderskab, som de anseteste Borgere baade af gejstlig og verdslig Stand traadte ind i, og ved denne Anledning opfordrede Hr. Michael i sit Mariadigt alle Danmarks Verdensgejstlige til at følge Dominikanernes Eksempel og oprette Rosenkrandsbroderskaber i deres Menigheder. (Helveg, Den danske Kirkes Historie til Reformationen. II. 442 ff.)

Endnu 1512 blev der paa Dansk trykt et Værk, som handlede om Rosenkrandsen; det sidste Eksemplar deraf brændte ved den store Ildebrand 1728.²³⁾

²³⁾ Bruun, Meddelelser fra det store kongelige Bibliothek I., 196. Iblandt de Bøger, som Petrus Alberti 1497 testamenterede til Universitetet, var ogsaa en *Corona beate virginis*. SS. rer. danic. VIII, 346.

Saavel i Kjøbenhavn som i Aarhus og Aalborg og Odense og Svendborg og Helsingør kaldes endnu den Dag i Dag et Gudshus „Vor Frue“ Kirke. I Aarhus hed denne Kirke før St. Nikolauskirke; sit nuværende Navn fik den først, da den gamle Karmeliterkirke blev nedrevet. Men i Kjøbenhavn traadte en ny „Vor Frue“ Kirke i Stedet for den gamle, som var bleven ødelagt ved Ildebrand. Bevis nok for, hvor gjerne Folk selv i den protestantiske Tid saa en Vor Frue Kirke. Alleerede den første Kirke, som den hl. Ansgar opførte for Danskerne i Hedeby i Slesvig, var en Mariakirke. Senere blev den rigtignok til Ære for den hellige Bygherre kaldet St. Ansgarskirke.²⁴⁾

Næsten enhver Kirke havde sit Gudsmodersalter; mange Valfartssteder vare paa særlig Maade indviede til Maria; mange Stiftelser bleve gjorte til Ære for hende; hendes Festdage bleve fejrede med særlig Festlighed: Lysmesse, Vor kjære Frue i Fasten (Mariæ Bebudelse), Mariæ Besøgelse,²⁵⁾ Himmelfart, Fødsel, Ubesmittede Undfangelse og Fremstilling i Templet. Et Synodalstatut af Ærkebiskop Birger bestemte, at den sidstnævnte Fest skulde højtideligholdes paa samme Maade som de øvrige Mariafestdage. (Statuta etc. Birgeri, edid. Thorkelin, fol. E₄ verso.)

Paa flere af disse Mariafestdage bleve særlige Almisser givne, der kaldtes Mariabyrdh (Mariabrød), hvis Udbytte i lige Dele blev uddelt mellem Vikarerne og de Fattige. (SS. rer. danic. VI., 422. Sml. Hertels

²⁴⁾ *Dreves*, Lebr., Leben des hl. Ansgars. S. 92 og Anm. 7.

²⁵⁾ Kirkeordonnantsen fra Aaret 1537 lod de tre første Festdage vedvarende bestaa ved Siden af den hl. Johannes den Døbers, Peters og Pauls, Michaels og Allehelgens Festdage. De bleve først afskaffede af Struensee i den anden Halvdel af forrige Aarhundrede. Apostlenes, den hl. Maria Magdalenes og den hl. Laurentius' Festdage faldt bort, derved at de bleve forlagte til den paafølgende Søndag og at der forordnedes, Præsten havde at prædike over Søndagens Evangelium. (Ordinatio ceclesiastica 1537. Ritus feriandi fol. 14 et 15 og Palladius' Visitatzbog, S. 100—109.)

Historie af Aarhus Domkirke.) Alle Danmarks indflydelsesrige Munkeordener søgte at fremme Mariadyrkelsen. De graa Brødre (Franciskanerne) vare ivrige Forkæmpere for Troen paa Mariæ ubesmittede Undfangelse; de sorte (Dominikanerne) vare særlig virksomme i at fremme Rosenkrandsbønnen; de hvide (Karmeliterne) kaldte sig ligefrem Mariabrødre. Ogsaa Brigittinernonnernes tre danske Abbedier vare opkaldte efter Maria: Mariebo, Mariager og Mariested. Disse Navne ere gaaede over til de hosliggende Byer. Statuer og Billeder af den allerseligste Jomfru vare ikke blot talrige, men ogsaa yderst kunstfærdigt fremstillede. Dette ses af vort oldnordiske Musæums Mariabilleder. Den kostbare Ring, som Christian II. skjænkede sin Brud Isabella af Burgund, lod han pryde med en stor Saphir og med følgende Indskrift: *Ave Maria gr.* (Allen II., 112.)

Selv i Landsbykirkerne vare Gudsmodersstatuerne prydede med kostbare Kroner, som senere af de protestantiske Sognepræster mod en Godtgjørelse bleve udlaante til Brudene, for at disse kunde smykke sig med dem paa Bryllupsdagen.²⁶⁾

(Fortsættes.)

Sct. Bernard.¹⁾

Et Billede af hans Liv og Virksomhed,

et Bidrag til Forherligelse af det VIII. Centenarium for hans Fødsel.

Man kan ikke med Urette kalde Nutiden for Jubilæernes Tid. Vi ville aldeles ikke hermed gjøre vor

²⁶⁾ *Troels Lund X.* 336—37. Om Gudsmodersdyrkelsen i England i Middelalderen, sml. *Bridgett, Our Lady Dowry or how England gained and lost that title.* London, Burns and Oates, 1875.

¹⁾ Saaledes bør den Helliges Navn skrives, thi den h. Bernard selv følger denne franske Skrivemaade, ligesom ogsaa hans Venner og Samtidige betjene sig deraf, naar de skrive til ham.

Tid nogen Bebrejdelse, meget mere karakteriserer denne Omstændighed den særligt; man ser deraf, at Verden endnu forstaar at værdsætte for længe siden Afdødes Gjerninger. Det gjælder ogsaa om den h. Bernardus. I dette Aar fejres 800 Aarsdagen for den h. Bernardus' Fødsel, og i de forskjellige Lande hele Verden over har man truffet Forberedelser til at fejre den saa højtideligt som muligt, et Tegn paa, at den Helligaands Ord, som Kirken har optaget i vor Helgens Officium (I Nocturn, IV Lection) med Rette kunne anvendes om ham: „Hans Ihukommelse skal ikke bortvige, og hans Navn skal leve længe fra Slægt til Slægt. Folkene skulle fortælle om hans Visdom, og Menigheden skal forkynde hans Lov“ (Eccli. 39, 13. 14). Thi han har, for at tale med vor h. Fader, Pave Leo XIII's Ord, „ved sin Fromheds Glans og sine Gjerningers Visdom ikke blot forherliget sit Fødeland, men hele Kirken for alle Tider. Maatte hos vore Samtidige hin kraftfulde Røst atter gjenoplives, som en Gang blev anset som Herrens Stemme, der bryder Cederne, d. v. s. bøjer de Stoltes Pander og spalter Ildens Flamme, d. v. s. bilægger Kampen og Tvedragten, som i den Helliges Levetid paa en saa skjæbnsvanger Maade havde grebet om sig“²⁾.

Og naar vi tænke paa den Audients, som Monsignor *Lecot*, Ærkebiskop af Bordeaux, forhen Biskop af Dijon, i Aaret 1889 havde hos Pave Leo XIII, i hvilken der særlig blev talt om det VIII Centenarium for den h. Bernards Fødsel³⁾, og høre den ophøjede Præstevolding udbryde i storartede Lovprisninger af den h. Bernard, kunne vi ikke andet end overtyses om, at Sct. Bernard ikke er nogen almindelig Munk; hans Betyd-

²⁾ Breve af 12. Decbr. 1889 til Biskoppen af Dijon, meddelt i „Cistercienser-Chronik“ 1891. Nr. 25.

³⁾ Denne Audients omtaler Msgr. Lecot i det Hyrdebrev, som han rettede til sine Diøcesaner, da han forlod Diøceset Dijon, for at bestige den ærkebiskoppelige Stol i Bordeaux. Se Bulletin du Centenaire de Saint Bernard. Nr. 1, Septembre 1890. pag. 6.

ning udstrækker sig ikke alene over hans Tid; Sct. Bernard er en providentiel Fremtoning for sit Aarhundrede, han øver Indflydelse paa alle Aarhundreder indtil vore Dage.

Hvad har den h. Bernard været for sin Orden? Altid til rette Tid, naar Nøden er størst, opvækker Gud Herren store Mænd i sin Kirke; til dem overgiver han Udførelsen af sit guddommelige Forsyns Planer. Saaledes ogsaa netop i hin Tid, hvor den store Kamp blev udkæmpet om Kirkens Superioritet over Staten. Netop den Gang støttede Pavedømmet — jeg minder kun om Gregor den Syvende — sig til de under Clugnys stærke Ledelse staaende Benediktinere, og hvem var det, som i det tolvte Aarhundrede understøttede Innocents II og III, Eugen III, Alexander III og senere Bonifacius VIII? Cistercienserordenen, som den h. Bernard den Gang havde ført ind i dens gyldne Tidsalder, med Rette kaldes han derfor sin Ordens „*amplificator*“ og „*propagator*“ af Gudshusene til den h. Gudsmoders Dyrkelse. Vilde vel uden Sct. Bernard Cistercienserordenen være kommen langt ud over Pestaaret 1111? ⁴⁾

Den nylig afdøde Kardinal Hergenröther kalder ham (Handbuch der Kirchengeschichte, III Aufl. Herder, Freiburg. II B. S. 351): „en Mester i Ascese, en prøvet Sjælefører, som har bragt Ordenen den højeste Glans, dannet udmærkede Disciple, og er bleven højt fejret som Undergjører og saa at sige som Cistercienserordenens anden Stifter.“

Men Sct. Bernards Betydning strækker sig langt ud over hans Orden; vi kunne kalde Sct. Bernard en providentiel Fremtoning, som var nødvendig for at Kirken i det 12te Aarhundrede kunde blive paa den Højde, til hvilken Gregor VII havde bragt den. Vilde vel

⁴⁾ En pestagtig Sygdom bortrev mange Munke, saa at den nye Ordens Bestaaen i Citeaux vilde have været saare tvivlsom, om ikke Bernard i Foraaret 1112 var indtraadt med 30 Venner og Slætninge.

Schismaet, som i Aaret 1130 efter Honorius II's Død var udbrudt i Rom, være bleven undertrykt i sin Fremspiren, vilde vel Innocents II saa hurtigt have vundet hele den katholske Verden for sig lige over for den jødiske Efterkommer af de rige Pierres Leones, som dog havde den materielle Magt i Rom paa sin Side, saa at Innocents II maatte flygte til Frankrig, naar ikke, ligesom senere hen den h. Katharina af Siena traadte i Skranken for Urban VI, Bernardus havde arbejdet for Gregor Papareschi? ⁵⁾ Var han ikke Pavernes Lærer? Sit Hovedværk: „*libri quinque de consideratione*“ havde han rettet til sin Discipel, Eugen III og i det givet ham vise Regler for Forvaltningen af det højeste præstelige Embede paa Jorden. Hans betydningsfulde Optræden i det 12te Aarhundredes første Halvdel maa man hovedsagelig tilskrive, at Pavedømmets Anseelse naaede den Glansperiode, som er knyttet til Alexander III og Innocents III's u dødelige Navne.

Men Bernard traadte ikke blot i Skranken for Enheden i Kirkens Hierarchi, men ogsaa for den kirkelige Læres Enhed og Renhed, da det gjaldt, i Abælards Lære at bekæmpe den oprindelige Form for Nutidens Rationalisme (Montalembert, „Die Mönche des Abendlandes, Bd. I). Ham maa vi takke for, at Abælards Lære ikke fandt nogen videre Udbredelse, at en Arius, en Nestorius', en Pelagius' for længst overvundne Vildfarelser ikke paany levede op ved Abælard (Bernard. Ep. 192 ad Guidonem). Ogsaa i Kampen mod Gilbert Porretani falske Treenighedslære stod Bernard tro paa Kirkens Side. Ham var det, som opstillede fire af Kirken som sand Lære stadfæstede Sætninger mod Gilberts fire Theser. Naar vi se Bernard træde op

⁵⁾ Da Pave Urban VI (1378—89) ved sin skarpe Optræden havde stødt de franske Kardinaler fra sig, og disse opstillede Clemens VII (Robert af Genf) til Modpave, var det navnlig den h. Katharina af Siena († 30. April 1380), som optraadte for den retmæssig valgte Pave Urban VI; se Pastor: Geschichte der Päpste. Bd. I.

med apostolisk Frimodighed i denne Kamp imod Abælard og Gilbert, endvidere imod Katharerne, disse Manichæismens Forsvarere i Vesterlandene, mod Petrobrusianerne og Henricianerne, naar vi tænke paa, hvor lidt Bernard søgte sin egen Ære, idet han ofte traadte i den skarpeste Opposition mod kirkelige og verdslige Dignitarier og uden Persons Anseelse dadlede Paver og Konger og Fyrster og Biskopper, saa „ledede og tilskyndede ham derved altid den hans Aand foresvævende højeste Idé om Kirkens Enhed og Udelelighed, dens Herredømme over al Videnskab, over alt materielt og aandeligt Liv og Ideen om Pavedømmet som den ydre og synlige Fremstilling af hin Enhed, som Slutningshjørnesteinen, ved hvilken Kirkens store Bygning skulde sammenholdes.“ (P. Gams, Freiburg, Kirchenlexikon. Bd. II. Art. Bernard.) Kirkens Enhed og Almindelighed og Lydigheden imod Paven var det, som tilskyndede Bernard til at følge Eugen III's Opfordring og prædike et nyt Korstog for at befri de hellige Steder for ugudelige Fjenders Haand. Med rastløs Iver ilede han igjennem Frankrig, overalt lød som Vidnesbyrd Resultatet af hans henrivende Veltalenhed Raabet: „Gud vil det! Gud vil det!“

Ikke mindre stort Udbytte havde Bernards Korstogsprædikener i Tyskland. Hans nyeste Biograf (Hüffer, Der h. Bernard von Clairvaux I. S. 70) skriver: „Korstogsprædikenen betegner uden Tvivl et af hans Livs Højdepunkter. Aldrig har hans Væsen udfoldet en større Tiltrækningskraft, aldrig nogetsteds har hans Ord virket dybere, mægtigere, uimodstaaeligere end hos det rolige og alvorlige Folk, som ikke en Gang forstod Lyden af dette Ord. Men heller aldrig har dette Ord været ledsaget af større Beviser paa Guds Kraft! Snart kunde Bernard melde Pave Eugen III Resultatet af sin Prædiken med Profeten Isaias' Ord (Is. 4. 3.): „Byerne og Slottene blive tomme, og næppe

kunne syv Kvinder finde én Mand; i deres Mænds Levetid blive Kvinderne Enker.“

Men Guds Raadslutninger ere urandsagelige. Hvem kjender ikke den ulykkelige Udgang af det andet Korsstog? Sct. Bernard maatte tage imod de bitreste Bebrejdelser paa Grund af Udgangen af det Værk, som „den fra ham udgaaende henrivende og uimodstaaelige Veltalenheds Strøm havde kaldt til Live, hvis Begyndelse var bleven betegnet ved synlige Beviser paa Guds Velbehag. Iblandt alle de Lidelser, som hjemsøgte vor Hellige i hans Liv, var denne den tungeste, den mest nedslaaende. Kun den mest ubetingede Hengivenhed i Guds Villie kunde gjøre ham fattet og rolig i denne Hjemsøgelse“ (Gams, Art. Bernard).

Længe tav han stille til de ukjærlige Beskyldninger. Først imod Slutningen af sit Liv skrev han til sin Undskyldning i den anden Bog „de consideratione“ meget opbyggende følgende Ord: „Maa Folk ved denne Lejlighed nødvendigvis knurre, er det bedre, at de gjør det over mig end over Gud. Jeg regner mig det til den største Lykke, at Gud betjener sig af mig som et Skjold. Glad opfanger jeg Bagvaskelserne af de onde Tunger, af hvilke jeg angribes, og Gudsbespotternes forgiftede Pile, af hvilke jeg gjennebores, for at de ikke skulle naa til den guddommelige Majestæt. Gjerne vil jeg blive beskjemmet af dem, for at Guds Ære maa blive skjult under min Skam“ (Donin; Leben der Heiligen. 20. August).

Smerten over den ulykkelige Udgang af det andet Korstog, som han havde prædiket med en saa stor Begjstring, og en smitsom Sygdom, som hjemsøgte hans allerede i Forvejen yderst svækkede Legeme — han anklager sig selv for, at han i Ungdommens altfor store Iver ved overdrevne Bodsøvelser havde svækket sit Legeme og unddraget det Brødrenes Tjeneste — hidførte hans Død den 20. August 1153. For at værdsætte Bernards Skrifter, betjene vi os af *Möhlers* Ord (Patro-

logie S. 818), som smukt tegner deres Betydning og Karakter: „Hans Skrifter ere en Udstraaling af hans aandelige Storhed og Ynde. Ikke at tale om deres indre Værd. Hvo som ogsaa kun vil beskrive deres Skjønhed, tiltalende Klarhed, Formafrundethed, Vellyd, hans fuldtonende Veltalenheds fortryllende Ynde, der som en sølvklar Strøm, vederkvægende og salvelsesfuld udgyder sig af hans Indre, naar han vil begejstre for ophøjede Øjemed, eller som en mægtig Skovstrøm brusser hen, naar han rejser sig for at skjærme Sandhed og Tugt, naar han driver ukaldet Vilkaarlighed og Selvsyge bort fra Helligdommen, hvo som ogsaa kun vilde beskrive dette, maatte først laane Talegaven af ham. Heri er han uomtvistelig dette Tidsrums mest beundrede Skribent og alle have bragt ham deres Hyldest.“

„*Ad quid venisti?*“ *Hvorfor er du kommen?* var den h. Bernards Grundsætning, og Grundsætningen gjør den store Mand. Denne Grundsætning har ledet ham ved alle hans Handlinger; efter den indrettede han sit Liv, derfor ogsaa det i Sandhed storartede Resultat af hans Virksomhed, saa at Hüffer med Sandhed kan sige: „Næppe nogensinde har et Menneske øvet saadan en Magt over Mennesker, som den jævne Abbed af Clairvaux, hvis hele Længsel stod til Ensomhed og stille Betragtning. Han rivør Folkene med sig og giver mere end en Gang sit Aarhundrede Løb og Retning; den Tidsalder, i hvilken han levede, bærer hans Navn.“ Og en fremragende protestantisk Literaturhistoriker (v. Giesebrecht, *Kaisergeschichte*, IV Bd., S. 382) bemærker om ham: „At nægte denne Mands vidunderlige Magt over sin Samtid, vilde være at nægte Solens Lys og Varme, hvis levendegjørende Indflydelse man dog erkjender rundt omkring sig.“

B. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

England. Blandt de Personer, som have et bekjendt Navn, ere i England følgende vendte tilbage til den katholske Kirke i dette Aar: George Skeffington Usscher, direkte Efterkommer af den berømte Ærkebiskop Usscher, protestantisk Primas af Irland; George Parsons Lathrop, bekjendt Forfatter, tilligemed sin Hustru (Datter af Nathaniel Hawthorne); Generalmajor Whinyates og Hustru; Edvard Horatio Nelson, tredje Søn af den nuværende Earl Nelson, Efterkommer af den berømte Admiral, som er bleven Katholik; Viscount St. Cyres, ældste Søn af Earl af Iddesleigh. Fremdeles ere tre Forstanderinder for Londoner-Hospitaler og Flere i Provinserne vendte tilbage til Kirken. Blandt den engelske Højkirkes Gejstlige er fornylig Pastor Thomas Cato af Oriel College i Oxford bleven optaget i Kirken. I Englands femten katholske Bispedømmer vende aarlig 700—1000 Personer tilbage til Kirken.

Hamburg. Ifølge „Hamb. Kischenztg.“ har den der-værende *Vincentforening* i Aaret 1870 havt en Indtægt af 3010 Mrk. 39 Pf. og udgivet i veldædige Øjemed 3053 Mrk. 70 Pf.

Kina. Fra dette Land indløber der stadig bedrøvelige Efterretninger om Forfølgelser overfor Kristne og Fremmede. Sjælen i disse Forfølgelser skal være et hemmeligt Selskab, som fremkalder Uroligheder, for at styrte det nuværende Kejserhus. Ifølge andre Meddelelser hidrøre Urolighederne fra gamle, afskedigede Soldater, hvis Pension er bleven strøget. Under alle Omstændigheder lide de kristne Missioner ubodelig Skade paa Grund af disse Oprør. Frankrig alene fordrer en Skadeserstatning af $2\frac{1}{2}$ Million Francs og vil i Nøds-tilfælde gjøre disse Fordringer gjældende med Vaabenmagt. Imidlertid synes Regeringen i Peking at være magt-løs overfor Anførerne og lader dem gjøre, hvad de ville.

Trier. *Frelserens h. Kjortel*, som i disse Dage og i den følgende Maaned for første Gang siden 1844 udstilles offentlig i Domkirken i Trier, har været opbevaret der i 1500 Aar. Ifølge en ældgammel Overlevering har den romerske Kejser *Konstantin den Stores*, den første kristne Kejsers Moder, den h. Kejserinde *Helene* bragt Frelserens usyede Kjortel, som blev bortloddet imellem Soldaterne ved Foden af Korset paa Golgotha, til Trier og givet den daværende Biskop, den h. Agritius, den i Forvaring. Dette skete i Begyndelsen af det fjerde Aarhundrede, henimod Aaret 330 efter Kristi Fødsel. I 1844 valfartede over en Million Fremmede til Trier; i Aar venter man langt flere fra alle Europas Lande. Endog fra Amerika ere flere Hundrede Pilgrimme anmeldte. Valfarten til Trier er først og fremmest de troende Katholikers Vidnesbyrd om det korsfæstede *Gudmenneske*; hvem den moderne Oplysning og Videnskab søger at berøve den personlige, guddommelige Værdighed, idet den vil gjøre ham til et almindeligt Menneske. De Tusinder og atter Tusinder, som ville ile til Trier i denne og den kommende Maaned, protestere offentligt og højtideligt imod al den Vanære, som tilføjes ham af Verden, og bekjende ham som den anden Person i Guddommen og tilsværge ham Troskab i Kampen mod Mørkets Gjæringer. Vi skulle i næste Nummer bringe en udførligere Beretning om den kostbare Relikvis Historie.

Rom. *Den h. Fader* fejrede i Søndags sin *Navnefest*. Hans Skytspatron er som bekjendt den h. *Joakim*, idet hans Familienavn er Joakim Pecci. Mange romerske Katholiker havde illumineret deres Huse. I Løbet af Dagen modtog Pave Leo XIII. Kardinalernes, Gesandternes og talrige Deputationers Lykønskninger. Ifølge „Agence Herold“ ytrede Paven, at han i lang Tid ikke havde følt sig saa rask, som netop nu. I Samtalerne med Kardinalerne berørtes kun religiøse Spørgsmaal.

Amerika. Fra *Montreal* i Kanada meldes: St. Viktor-

klostret, som har et Asyl for Døvtumme, nedbrændte den 8. f. M. Blandt de 300 Beboere undkom mange med Nød og Næppe, eftersom Trapperne hurtig bleve antændte og spærrede. Uden en barmhjertig Søsters Aandsnærværelse vilde mange Menneskeliv være gaaede tabt. Ved at binde Lagenerne sammen til et Toug, nedfiredede hun nemlig 140 Døvtumme gennem et Vindue.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. August. 14. Søndag e. Pintse. Marias Hjertes Fest. **24. M.** Bartholomæus, Apostel. — **25. T.** Ludvig, Bekjender. — **26. O.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — **27. To.** Josef af Calasants, Bekjender. — **28. F.** Augustinus, Biskop og Kirkelærer. — **29. L.** Johannes den Døbers Halshuggelse.
Søndag den 30. August. 15. Søndag e. Pintse. Rosa af Lima, Jomfru.

Katholsk Afholdsforening holder Møde i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G. hver **Onsdag** Aften Kl. 8—10. Enhver er velkommen.

Frk. Quintel,

Sygeplejerske.
 Frydendahls Vej 18, 2. Sal.

En hjertelig Tak til Enhver for al udvist Deltagelse i Anledning af vor Søn **Josef Møllers** Begravelse den 15 August.

Fredericia i August 1891.

Skomagermester G. Møller og Hustru.

Mariakongregationen for Mænd. Efter endt Sommerferie begynde Møderne atter Torsdag den 3. September.

Bestyrelsen.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted Mandag den 24. August Kl. 8¹/₂, Aften i Bredgade 67, 2. Sal o. G.

De ærede ældre Mænd i Menigheden, som ønske sig optagne i Gildet, bedes snarest give Meddelelse derom.

Sct. Knuds Kirke i Fredericia.

Undertegnede har ladet udføre 2 **Fotografier af Kirken**, hvoraf det ene gengiver dens Indre, det andet Kirkens Ydre tilligemed Præsteboligen og Sct. Josefs Hospital. Fotografierne ere i Folioformat og særdeles vellykkede. Prisen er 2 Kr. pr. Stykke. Begge Fotografier forsendes franco mod Indsendelse af 4 Kr. pr. Postanvisning eller mod Postopkrævning.

Fredericia i August 1891.

H. C. Wenk.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 35.

Søndagen den 30. August.

1891.

Indhold. Andagtsøvelser i Danmark i Middelalderen. Frelserens h. Kjortel i Trier. Efterretninger fra Ind- og Udland: Tyskland, Kjøbenhavn.

Populære Andagtsøvelser i Danmark henimod Slutningen af Middelalderen.

(Af P. Willh. Schmitz.)

(Sluttet.)

Men er man ikke i Danmark gaaet for vidt med Helgendyrkelsen? Forekom der dog i Brevene Sætninger, som: Gud hjælpe dig og Sct. Anna (Sct. Georg, Sct. Michael osv.)! Aabenbart have Brevskriverne med denne hyppigst anvendte Talemaade kun villet sige: Gud hjælpe dig ved Sct. Annas (Sct. Georgs, Sct. Michaels osv.) Forbøn. For denne Tydning vidner den katholske Kirkes Lære saa meget desto mere som Brevskriverne ikke vare udannede, men mere eller mindre dannede Mænd.

Her er maaske Stedet til at nævne de Besværinger, som Paulus Eliæ fremsatte angaaende Helgendyrkelsen. Da nemlig Gustav Vasa havde rettet en Række Spørgs-

maal til nogle højtstaaende, svenske Gejstlige for at berede Protestantismen Vejen, vare ti Spørgsmaal ogsaa blevne meddelte til Paulus Eliæ. Denne offentliggjorde sit Svar, i hvilket han erklærede, ikke at kunne billige Alt, hvad der paa hans Tid skete til Guds Pris og til de Helliges Ære, og fremsatte en dobbelt Besværing. Den første fattede han i de Ord: „Vi se desværre, at Mange ved de Helliges Forbøn søge at opnaa, hvad der fornærmer Gud og skal tjene til syndig Færd.“ Han udvikler, at det fremkalder Guds Vrede, naar nogen beder om stor Lykke i denne Verden, om Magt og Herredømme, et rigt og glimrende Ægteskab, Sundhed, jordisk Forstand, store Herrers Gunst og Venskab, Anseelse og Ære, Glands og Ros for Menneskene og talrige andre lignende Ting, som have overantvordet mange tusinde Mennesker til den evige Fordømmelse. Enhver tog storligen fejl, som anraabte Gud om noget Ukristeligt eller om Noget, som bragte de Medkristne Skade. Røvere og Landsknægte bade: „Herre, forund os Lykke, fordi vi ville gjøre rigt Bytte, udplyndre Kirker og fattige Bønder.“ Ukristelige Læger forlangte, at Mange skulde sygne hen og falde i Sygdom, for at de kunde faa Nytte af Andres Skade. Et ildesindet Barn bad om Forældrenes Død, for at det kunde tiltræde den forventede Arv. Som man let ser, er den næsten utrolige Indvending ikke rettet imod Helgendyrkelsen som saadan, men imod Bønnens Misbrug overhovedet.

For det Andet misbilliger Paulus Eliæ, at man ærede Hellige paa en saa grov Maade, at det ser ud, som om det umiddelbart stod til dem at hjælpe Bederen, der altsaa *næsten* satte dem over Gud. Forøvrigt tilføjer han, paa Grund af disse Misbrug turde man ikke høre op med at dyrke de Hellige, lige saa lidt som man skulde undlade at læse den h. Skrift, fordi Kjætterier opstode deraf, idet Kjættene udlagde den efter deres Mening og ikke efter den, som den Helligaand gav Ordene. Skulde man ikke mere paakalde Kristus og

hans hellige Navn, fordi dette Navn ogsaa blev paakaldt til Trolddom og sort Kunst? Derpaa udvikler han, at den sande Helgendyrkelse bestaar i at efterfølge og paakalde de Hellige. (Udg, Secher. S. 284 ff.)

Den samme Paulus Eliæ skrev 1522 i sit Formaningsskrift til Rigsraadet (Thotts Samling Nr. 327 i 4°, Bl. 16): „En Ting rode de (Prædikanterne) altid igjen op og sige, at de alene havde den nye Lære, at Saligheden alene maatte begjæres af Kristus. Som om vi forlangte Saligheden af en Helgen, eller af et Billede, af Præster, Munke, eller af noget som helst andet Menneske. Naar en Synder begynder at hade sine Synder, men endnu ikke straks kan frigjøre sig fra dem og i Betragtning af sin egen Uværdighed, af passende og kristelig Frygt anmoder en from Mand om hans Bøn, for at denne skal nedbede ham, ret at erkjende sine Synder, begjærer han da sin Salighed af en anden end Kristus? Nej, han forlanger den da i Sandhed ikke af en anden, men gjennem en anden. Saaledes er det ogsaa, naar vi anraabe de Hellige om deres Forbøn. Vi begjære da Saligheden ikke af dem, men ved deres Mægling af Kristus.“

Fraset faa Udskejelser, har det danske Folk æret de Hellige saaledes, som Kirken foreskrev det. Kirkens Lære og virkelige Brug har Paulus Eliæ ogsaa endnu paa andre Steder af sine Skrifter udviklet rigtigt. Saaledes skriver han: „Vi bede ikke til de Hellige med den Ærefrygt, som tilkommer Gud, men vi tilbede Gud selv i dem . . . Efter Kirkens kristelige Brug begjære vi at drage Nytte af de Helliges Bøn, for at vi maa blive bønhørte desto før, naar mange Bedere bede om det Samme. Alt forvente vi fra Faderen ved hans enbaarne Søn Jesus Kristus, som er den eneste Mægler mellem Gud og Menneskene . . . Vi anse ikke de Hellige enkeltstaaende og tage for sig som Fortalere, men for saa vidt som de ere Kirkens Lemmer og vore Med-

brødre, som paa Grund af hele Kristenhedens Fællesskab skyldte os Forbønnens Kjærlighed.“ ²⁷⁾

Selv Palladius giver i sit Skrift om Petri Skib, bortset fra enkelte Fordrejelser, Overdrivelser og Kraftudtryk, en træffende Fremstilling af Helgendyrkelsen og vidner derved om sine Landsmænds og Samtidiges Tro og Praksis: „Det var ogsaa et af deres Klenodier, at vi kunde paakalde de afdøde Hellige og at det kunde være Gud velbehageligt . . . at vi ved deres Forbøn kunde erhverve os Guds Naade; at vi derfor skulde faste Aftenen forud for deres Festdage, helligholde selve Dagen, bygge dem Templer og Kapeller, holde Messe til Ære for dem og udvælge dem til vore Patroner.“ ²⁸⁾

Ligesom Ordet *adorare*, er ogsaa det tilsvarende danske og svenske Ord udsat for ondskabsfuld Tydning, og var det endnu mere, da Sprogene endnu mindre vare bundne til Brugen af bestemte Ordformer og Udtryksmaader. Gustav Vasas Beskyldning, at den gamle Tros Tilhængere tilbade de Hellige eller nogensinde havde tilbudet dem, tilbageviste Paulus Eliæ med følgende Ord: „Alle Sprog have den Ejendommelighed, at mange af deres Ord, tage i forskjellig Betydning, baade blive brugte om Gud og om Menneskene . . . Spørge vi derfor, om vi tilbede de Hellige, saa svare vi: Dette Ord maa beholde sin tidligere, fra gamle Tider hævdede Betydning. Vi ære de Hellige, som i det gamle Testamente Konger og Præster bleve ærede, d. v. s. vi ære i dem Guds Magt, hans Gaver og Naadevirkninger . . . Vi kristelige Folk holde ikke Martyrerne for vore Guder, da baade Martyrernes Gud og Gud er den eneste sande Gud. Derfor er deres Gud vor Gud, ikke de. Hvor er det nogensinde bleven hørt, siger Augustinus, naar Messen læstes over deres Legemer

²⁷⁾ Om det hemmelige stœkke (Om Messens Kanon) H.,.

²⁸⁾ Sct. Peders Skib. Afsnit om de Helliges Paakaldelse.

eller over deres Ben, at Nogen havde sagt: „Jeg ofrer til dig Petrus, Paulus eller Cyprianus,“ da vi alle ved deres Ihukommelse ofre til den almægtige Gud og ikke til dem.“²⁹⁾

Da for nogle Aar siden en Prædikant gjentog Gustav Vasas Indvendinger imod Katholicismen, havde han føjet den kjække Udtalelse til, at man i Middelalderen kun havde bedet til de Hellige og ikke til Kristus. *Brandt*, den fortjenstfulde Udgiver af mange af den katholske Middelalders Skrifter, svarede sin Kollega i „Dansk Kirketidende“, at Papiret maatte have rødmet, da han nedskrev disse Ord.

Det danske Folk har altid stillet sin Forløser højt over alle Helgener. Den guddommelige Forløser har her stedse været den hovedsagelige Gjenstand for Dykkelse og med Faderen og den Helligaand Tilbedelsens *eneste* Gjenstand. De danske Præster have i deres Homilier og Bønner theologisk fuldt ud korrekt skjelnet mellem Kristi Guddom og hans Menneskehed. Denne sidste, der betegnedes som „Kristi Manddom“, var paa

²⁹⁾ Udg. Secher. S. 43. 287—278. Som Paulus Eliæ, kun populærlære, lærte noget før ham „Sjæleføreren“: „Du skal vide kjære Medmenneske, at den hellige Kirke altid har lært, at de Helliges Bøn er frugtbringende for enhver, som vil blive salig. Du skal andægtig paa kalde dem, at de ved deres Bøn hjælpe dig i Alt, hvad der er godt og Gud vil og ellers aldeles intet. Din Engel hjælpe dig ogsaa og Skytspatronerne og den velsignede Gudsmøder i Særdeleshed. Men se vel til, at du beder ret og i Tillid til Gud alene. Saa er det vel gjort og Gud velbehageligt, ellers ikke.“ Det samme lærer den omkring 1470 fødte „Broeder Diederick (Coelde) van Münster i sit „Kerstenspieghel“: „Mennesket skal rette sin Tro, sit Haab, sin Kjærlighed til Gud, og ikke til nogen som helst Skabning.“ „Mod det første Bud synde alle de, som mere sætte deres Tro, deres Haab, deres Kjærlighed til de Hellige end til Gud“ (Janssen: *Geschichte des deutschen Volkes seit dem Ausgange des Mittelalters*, Bd. I. Bog. I. II. Afsn. 4.). Sandsynligvis var disse og lignende Bøger bekendte her i Danmark, maaske ogsaa til Folkets Brug oversatte paa Dansk. Af Diederick van Münsters Bøger var for Resten en Oversættelse næppe nødvendig, da hans Plattysk kommer det gammeldanske meget nær.

Grund af begge Naturers hypostatisk Forening lige saa vel Gjenstand for Tilbedelse som hans Guddom. Den blev paa Grund af denne Forening tilbedet i sin Helhed og i dens enkelte Dele. Kristi Legeme i Alterets højhellige Sakrament betegnedes gennemgaaende som „Guds Legeme“. Bønnen: „Kristi Sjæl, hellige mig . . .“, hvilken den h. Ignatius af Loyola har forskaffet en saa stor Udbredelse, stammer fra Middelalderen og findes ogsaa i danske Skrifter fra hin Tid. Bønnebogen, som Anna Brahesdatter, Abbedisse i Maribo Kloster, lod skrive i Aaret 1497, indeholder iblandt en stor Del salvelsesrige Bønner ogsaa en Bøn til Kristi Sjæl, en til hans allerhelligste Hjærte, en til hans Aasyn, en til hans h. fem Vunder, en til hans Sidevunde osv. Bønnen til Jesu allerhelligste Hjærte har følgende Ordlyd: „Vær hilset Jesu Kristi ærefulde Hjærte! Jeg tilbeder dig, o du Jesu Kristi blomstrende og elskende Hjærte, af hvilket alt Godt, al Glæde og al Salighed flyder, er flydt og i al Evighed vil flyde. Jeg hilser dig Jesu hellige Hjærte, som er i Stand til at oplyse mit mørke og iskolde Hjærte. Styrk og befæst det i din Kjærlighed og Frygt, paa det, at jeg maa fuldkommen elske, frygte og værdig lovprise dig i Evighed. Amen“ — Aldeles svarende til Mariadyrkelsens egentlige Øjemed bedes der i Bønnen til „Mariæ velsignede Hjærte“ om, at der i vore kolde og frosne Hjærter maa blive antændt en Glød af usigelig Kjærlighed til Jesus.³⁰⁾

³⁰⁾ Manuskript i det kongelige Bibliothek i Thotts Samling Nr. 553 i 4°, Bl. 31. 32. 37.

Frelserens h. Kjortel i Trier.

Ved et Hyrdebrev af 1. Juni 1891 har Biskoppen af Trier bebudet, at Frelserens h. Kjortel skulde blive udstillet offentlig i Domkirken i Trier i Løbet af August og September d. A. Med særlig Eftertryk betonedes Biskoppen, at han foranstaltede denne Udstilling, fordi den Trierske Kirkes „ældgamle og bestandige Overleveringer“ erklære, at „denne Relikvi, som Forfædrene have betragtet som deres kostbareste Klenodie“, er hin usyede Kjortel, som Frelseren bar, medens han vandrede heneden og under sin Lidelse, og som Soldaterne berøvede ham, bortloddede mellem hverandre, men ikke delte. Det vil uden Tvivl interessere vore Læsere at erfare, hvad de ældgamle Kilder berette om denne Relikvi og hvorledes de besvare de saa naturligt opstaaende Spørgsmaal: Ved hvem og hvornaar er den h. Kjortel kommen til Trier? Hvorledes er den bleven opbevaret og æret der?

De gamle Beretninger begynde med at meddele, at den allersaligste Jomfru var saare dygtig i alle kvindelige Haandarbejder. Der er derfor aldeles intet til Hinder for, at man kan antage, at hun har forfærdiget Klæder til Jesus, hvem hun elskede som sit Barn og ærede som sin Gud. Disse Klæder maa hun naturligvis have tilpasset sin guddommelige Søns Alder og Stilling. Saa længe han var ukjendt og lidet anset i Nazareth og arbejdede der som en fattig Haandværker, svarede hans Klæder ogsaa til en saadan Stand. Bedre maatte de blive, da han begyndte sit offentlige Læreembede. Ja, det synes, som om Herren, for at berøve Jøderne enhver Undskyldning, gav efter for deres jordiske Messias-Forhaabninger paa Palmesøndag og de følgende Dage, altsaa ikke mere optraadte som Fattig, men som kongelig Profet. Tillod han Magdalena at udgyde kostbar Salve over hans Hoved, saa har han maaske

ogsaa af sin Moder taget imod et tilsvarende Klædebon og baaret dette i den stille Uge.

Ved Foden af Korset saa Maria, hvorledes Soldaterne kastede Lod om Kjortelen. Hvor gjærne tror ikke et kristeligt Sindelag, at hun, som aldrig vaklede i Troen, aldrig tabte Modet, har gjenerhvervet dette Klædebon, som hun havde vævet for Jesus, og som nu var farvet af Gudmenneskets kostbare Blod, da det uden Tvivl endog for en billig Pris og med Lethed kunde kjøbes tilbage fra Soldaten. Vendte den h. Kjortel tilbage til Maria, saa var den sikret for Fremtiden. Alt taler for, at de Kristne vaagede over den som over den kostbareste Skat. Have disse første Kristne holdt Apostelen Pauli Svededuge i Ære, har en hellig Antonius i den ægyptiske Ørken værnet om den h. Eneboer Pauli haarde Klædebon, og en hellig Athanasius om den h. Antonius' Bodsklædning, hvor meget mere maa da ikke den h. Kjortel være bleven holdt i Ære!

Det lader sig let forklare, at de første Kristne i Forfølgelsens Tider have hemmeligholdt deres kostbare Skat og ikke talt meget om den. Det saa meget mere, som man vogtede sig for at blive mistænkt for, at man ligesom Hedningerne tilbød forskellige Gjenstande; der gives jo endnu i vort 19. Aarhundrede endog Protestanter nok, som ikke have aflagt denne latterlige Fordom imod os Katholiker. Hvor meget mere den Gang, da Kristendommen endnu næppe vovede at optræde som en beskeden Knop? Men saa snart Kirken tildels havde opnaaet fri Bevægelse, begyndte ogsaa den indtil denne Dag konstant bestaaende mundtlige Overlevering som et Vidne, der er lige saa sikkert og tilforladeligt, som den skrevne Historie, og meddeler os følgende om den h. Kjortels Tilværelse.

Den h. *Helena*, Kejser Konstantin den Stores Moder, som skal være født i Trier, hvor hendes Gemal ogsaa skal have boet, rejste i sin Trosiver til det hellige Land for at besøge de hh. Steder. De derværende Kristne, be-

friede for Forfølgelsernes langvarige Aag, jublede hende i Møde og søgte paa alle mulige Maader at bevise hende deres Taknemlighed. I dette Tidsrum falder ogsaa „Korsets Finding“, som end ikke Modstanderne have vovet at angribe, og i samme Tidsrum henlægger ogsaa den Trierske Kirkes bestandige Tradition Overførelsen af Frelserens h. Kjortel fra det hellige Land til Europa og til Byen Trier. Af Kejserinde Helena blev den først bragt til Rom, hvis Hovedkirke den Gang var Laterankirken, og derfra atter til Trier.

En vigtig Stadfæstelse faar denne Beretning af *en Tavle af Elfenben* i Triers Domkirke. Man fandt den efter al Sandsynlighed i Aaret 1512 paa Relikviskrinet, som indeholdt den hellige Kjortel. Ifølge nogle Oldtidsgranskere hidrører den fra det 4. og 5. Aarhundrede, ifølge andre fra det 6. Aarhundrede eller endnu senere, under alle Omstændigheder fra en Tid, som gaar forud for Begyndelsen af det 10. Aarhundrede. Paa denne Tavle ser man fremstillet, hvorledes et kostbar Relikviarium, *indeholdende Relikvier af Herren*, overføres i en festlig Procession til Domkirken i Trier, den hellige Helenas gamle Hus (domus). Ifølge en i det 11. Aarhundrede forfattet Levnetsbeskrivelse af den h. Biskop Agritius, til hvem Kejserinden skal have sendt den h. Kjortel, fandtes der et saadant Relikviarium i Domkirken. Det havde henimod 1150 henstaaet uaabnet saa længe, at der endog opstod Tvivl angaaende dets Indhold. Alle, som havde et Ord at sige i Henseende til dette Spørgsmaal, vare enige i, at det skjulte et af Herrens Klædningsstykker. De Fleste sagde, at den h. Kjortel laa i Relikviskrinet; Andre nævnte to andre Klædningsstykker. Før 1105 fandt en Undersøgelse Sted, hvoraf fremgik, at de havde Ret, som paastode, at Relikviskrinet i Domkirken indeholdt den h. Kjortel.

Som ældste Vidnesbyrd for de Trierske Overleveringer optræder, foruden denne gamle, ovennævnte og meget vigtige Tavle af Elfenben, et *vævet byzantinsk*

Silketøj, som er paasyet den h. Kjortels Forside. I kvadratiske Rammer fremstilles to Fugle, og det stammer senest fra det 9., maaske allerede fra det 6. eller endog fra det 5. Aarhundrede. Til den h. Kjortel kom det, fordi det i Middelalderen var Skik og Brug, at indhulle kostbare Relikvier i Silke. Den høje Agtelse for dem forbød at indvikle dem i gamle Stoffer, og fordrede, at man stedse anvendte det Bedste og Kostbareste, man havde ved Haanden. Ogsaa det ovennævnte værdifulde vævede Silketøj er derfor kommet til den h. Kjortel, medens det endnu var nyt. Det beviser altsaa, at man længe før Aaret 1000 holdt den h. Kjortel højt i Ære. Da nu Biskop Amalkarius af Trier efter Karl den Stores Opfordring rejste til Konstantinopel, har han maaske erhvervet det der, bragt det til Trier og skjænket sin Domkirke det, for at det kunde bruges til deri at indhulle den h. Kjortel. At Amalkarius har optaget den h. Kjortel af Domkirkens Alter, hvori Relikvien efter Datidens Skik hvilede, synes sandsynligt, fordi der i *Karolingiske Relikvifortegnelser* ikke sjældent findes omtalt „Partikler af Herrens Klæder“, ja endog saadanne „af Herrens hellige usyede Kjortel“. De fremkomme navnlig i det 10. og 11. Aarhundrede ofte i Forbindelse med andre Relikvier, som maa hidrøre fra Trier. Da den h. Kjortel nu forblev fast indesluttet i Højalteret i det 10. og 11. Aarhundrede, maa hine Partikler være udtagne i det 8. eller 9. Aarhundrede.

Tilstedeværelsen af hine Partikler, det byzantinske vævede Silketøj, Elfenbenstavlen og hine Meddelelser om det gamle Relikviskrin i Domkirken ere Vidner om, at Frelserens h. Kjortel er bleven holdt i Ære i Trier før Aaret 1000. Med det 12. Aarhundrede begynder en ny Række skriftlige Vidnesbyrd om den hellige Relikvi. De ere saa klare og bestemte, at de uomtvistelig bevise, at man allerede den Gang, altsaa for 800 Aar siden, fast troede paa alle de den Dag i Dag i Trier meddelte Beretninger angaaende Erhver-

velsen af den h. Kjortel. De ca. 1105 fuldendte Afsnit af *Triers gamle Kronik* (Gesta Trevirorum) hævde paa det bestemteste, at den h. *Helena* har hædret Trier med mange fremragende Relikvier, navnlig med en af Naglerne, hvormed Herren blev fæstet til Korset, og med *den hellige Kjortel*. Til Aaret 1196 skrev en tilforladelig Samtidig: „Paa Domkirkevielses-Festen, som falder paa (Apostlene) Filippi og Jakobi Festdag (1. Maj) indviede (Ærkebiskop Johannes) Højalteret med stor Højtidelighed og Andagt. Han nedlagde *den hellige Kjortel* med stor Ærefrygt og under gode Mænds Andagt paa den nævnte Dag i Alteret, helliget den h. Petrus (Domkirkens Højalter i det nyopførte østlige Kor). Dette skete i Aaret 1196 efter Kristi Fødsel.“

Et andet Bevis paa sin Ærbødighed overfor Frelserens h. Kjortel aflagde Ærkebiskop Johannes derved, at han oprettede et Legat for alle kommende Tider. Han gav nemlig Anvisning paa Midlerne til at underholde syv Lamper, som skulde brænde Dag og Nat foran Højalteret, i hvilket han nedlagde Herrens hellige Kjortel.

Fra Aaret 1196 laa den h. Kjortel atter i Løbet af over tre Hundrede Aar stille og urørt i den Trierske Domkirkes Højalter. Rigtignok fremkom henimod Aaret 1400 Provst Fr. Schavard af St. Paulin ved Trier med en Opfordring om at optage og udstille Relikvien, men man svarede ham, at man ikke var værdig til at optage et saadant Klenodie. Hundrede Aar senere forsikrede Johan af Trittenheim, Abbed af Spanheim, at man i det 15. Aarhundrede ofte havde talt om den h. Kjortel ved Mosel og Rhinen. Længselen efter at se den optaget og udstillet maa ogsaa have været meget levende paa den Tid, thi da Kejser *Maximilian I.* i Aaret 1512 kom til Trier, for at afholde en Rigsdag, benyttede flere fornemme Herrer denne Lejlighed. De viste ham en i Domkirkens Kor ved Lænker fastgjort Haandskrift af hin gamle Trierske Kronik og gjorde

ham opmærksom paa det Sted, hvor der berettes om, at den h. Kjortel skulde ligge i Højalteret. Da Maximilian altid nærrede en stor Interesse for at søge nærmere efter skjulte Ting, bad han Ærkebiskoppen om at undersøge Højalteret, for at man med Sikkerhed kunde erfare, om den h. Kjortel fandtes der. Ærkebiskop Richard blev overrasket over denne Fordring, men maatte tilsidst give efter for Kejserens Forlangende. Den 14. April 1512 blev Alteret da aabnet. Trithemius fortæller, at man ved Relikvien fandt en Indskrift saalydende: „Dette er vor Herres og Frelsers, Jesu Kristi usyede (Kjortel)“. Foruden den h. Kjortel fandt man ogsaa mange andre betydelige Relikvier.

Viebiskop Enen af Trier og Scheckmann, Benediktiner i Sct. Maximus' Abbedi ved Trier, fortæller nu videre: „Den 3die Maj lod Kejseren afholde en højtidelig Gudstjeneste for sin afdøde Gemalinde Maria Blanka, Hertugen af Majlands Datter. Eftersom man paa denne Dag fejrede „Korsets Finding“, fattede man den Beslutning at vise de talrigt forsamlede Fyrster og det tilstrømmende Folk de fundne Klenodier. I den romerske Kejser Maximilians og mange andre Fyrsters Nærværelse forkyndtes og udraabtes det først offentlig, hvilke Relikvier man havde fundet. Saa blev alle disse Kostbarheder i tre Sølvskrin baarne til Koret og opstillede der paa et Alter med Værdighed og sømmelig Ærefrygt. Men Fyrsterne, Herrerne og Folket raabte paa, at man skulde vise dem den h. Kjortel. Ærkebiskoppen var ikke forberedt paa denne heftige Længsel efter at se den kostbare Skat offentlig udstillet, og han mente, det ikke lod sig gjøre saa hurtigt med tilbørlig Festlighed. *Man fremstillede derfor den h. Kjortel i sammenfoldet Tilstand saaledes, som man havde fundet den.* Men Folket var ikke tilfreds dermed. Det raabte endnu heftigere end forhen, at man skulde vise dem den h. Kjortel fuldstændig udbredt. Ærkebiskoppen og Kapitlet bleve overvundne af dette tusindfoldige Raab

og fremviste derfor den h. Kjortel offentlig og i *udbredt* Tilstand. Dette Syn har faaet Mange til at græde. Paa de Dage, paa hvilke man fremviste den h. Kjortel, vare ofte over 100,000 Mennesker til Stede; thi saa højt have de Herrer, som forstaa sig paa en saadan Beregning, anslaaet Folkemængdens Antal. Blandt Tilskuerne fandt man kun faa, som ikke bleve bevægede til Taarer ved Synet af den h. Kjortel; thi det er saare rørende at se denne Kjortel. Det maa være et forhærdet Menneske, som ikke føler en særegen Bevægelse i sit Hjærte ved Synet af denne hellige Relikvi.“

Paa denne Maade begyndte i Aaret 1512 *de offentlige Udstillinger af den h. Kjortel*. Store Udstillinger skulde ifølge den af Pave Leo X i 1515 udstedte Bulle finde Sted hvert syvende Aar. Derfor bleve de h. Relikvier højtidelig fremviste i Aarene 1517, 1524, 1531, 1538, 1545 og maaske 1553 (i Stedet for 1552), omtrent paa samme Tid som den bekjendte Aachener Valfart finder Sted. Men allerede henimod Midten af det 16. Aarhundrede endte den syvaarige Udstillingsperiode Først efter 40 Aars Forløb fandt i 1585 en ny Festlighed Sted. Den følgende blev først forkyndt i 1655 og fejredes paa følgende Maade:

Hver Morgen drog en Procession gennem Byen. Ved Tilbagekomsten til Domkirken fandt den den h. Kjortel udstillet paa en Tribune foran det mellemste Vindu i det vestlige Kor. Oven over Relikvien hævede der sig en beskyttende Baldakin; ved Siden af den brændte stærke Voksfakler. Neden for holdt 16 kurfyrstelige Soldater og 12 Borgere Vagt. Efter at Pilgrimmene vare dragne forbi Relikvien og traadte ind i den festlig smykkede Domkirke, overværede de en Højmesse med Prædiken.

De fornemste Personer valfartede til Trier. Hvor stor Begejstringen var, fremgaar deraf, at Pfalzgreven Filip Vilhelm og hans Gemalinde rejste fra Dysseldorf op ad Rhinen og Mosel til Trier og medbragte i en

Vugge deres ældste Datter Eleonore Magdalene Theresia, senere Kejser Leopold I's Gemalinde og Moder til Kejser Karl VI. Ogsaa Kurfyrsterne af Mainz og Køløn indfandt sig. I det Hele droge over 200,000 Pilgrimme bedende forbi den h. Relikvi.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Tyskland. Det katholske Tyskland har i forrige Uge været Vidne til den store Begivenhed: *Udstillingen af Frelserens h. Kjortel i Trier*, og vil i denne Uge afholde den aarlige *Generalforsamling i Danzig*. Katholicismens protestantiske og vantro Modstanderes Agitationsforsøg have ikke været i Stand til at skade den ophøjede Festlighed i Trier. For 47 Aar siden, ved den sidste Udstilling af den h. Kjortel, havde Modstanderne langt mere Held med sig. I dette halve Aarhundrede er imidlertid *Respekten* for Katholicismen stegen i en meget høj Grad, og man har i Mellemtiden erfaret, at man hverken ved Vold eller List kan overvinde Katholicismen, og derfor optræde de roligere og besindigere Elementer blandt de Anderledestænkende kun som rolige Tilskuere. Aabningshøjtideligheden i Trier er foregaaet paa den skjønneste Maade og trods den umaadelige Deltagelse uden nogen som helst forstyrrende Tildragelse. Forhaabentlig ville de mangfoldige Tusinder af Katholiker, som ville strømme til Trier i Løbet af September Maaned, vedblive med at give Verden et uforstyrret Billede paa Fromhed og dadelfri Optræden, saa at Modstanderne ogsaa imod deres Villie nødes til at anerkjende, at det er *gode Frugter*, som vokser paa Relikvidyrkelsens og Valfarternes ringeagtede og forhaanede Træ. I sin smukke Tale, hvormed Biskop *Korum* af Trier aabnede Højtideligheden, fremhævede han navnlig den usyede

Kjortels symbolske Betydning som et Billede paa *Kirkens Enhed*. — Den 20. August begyndte den offentlige Udstilling af den h. Kjortel. Domkirken var belejret af Tusinder af Mennesker. Kl. 9 fejrede Biskop *Korum* af Trier den højtidelige Pontifikalmesse. I Koret vare tilstede Viebiskoppen og to fremmede Biskopper (af Luxemburg og Birmingham i England), de øverste militære og borgerlige Myndigheder, 300 Gejstlige, Medlemmer af Æresvagten og 30 Maltheserriddere (blandt hvilke Tysklands fornemste katholske Adelige). Efter Pontifikalmessen og Biskop Korums Tale afsløredes og udstilledes Relikvien, og henimod Kl. 1 begyndte Processionerne. Den h. Kjortel hænger *fuldstændig udbredt* i et *Glas-skrin*. Man ser den paa ganske nært Hold. Dens Farve er *brunlig*. Gjenstande som Rosenkrandse, Billede, Bønnebøger o. s. v. rækkes til de Gejstlige, som tilligemed Maltheserriddere og Borgere holde stadig Æresvagt ved Relikvien, og bringes af dem i Berøring med den h. Kjortel gennem et Hul i Relikviariets Glas. *Ordenen* er mønsterværdig i Domkirken. Hidtil har Domkirken daglig været besøgt af over 40,000 Mennesker og deres Antal vokser Dag for Dag. Et ophøjet Øjeblik er det, at se disse Tusinder staaende med et fromt Hjærte og et troende Sindelag foran Relikvien, betragtende den med en dyb Ærbødighed, som en saa kostbar Relikvi fortjener det. Vi ere ikke i Stand til at beskrive paa en værdig Maade de Følelser, som opfyldte en troende Katholik i dette Øjeblik, og kun de kunne i Sandhed fatte dem, som have haft den Lykke at se den h. Kjortel og at dvæle nogle Øjeblikke i dens Nærhed. Mænd af fremragende Rang og Stilling, trætte Pilgrimme, Kvinder med Børn, svage Oldinge, kort sagt Mennesker uden Forskjel i Henseende til Nationalitet, Alder, Stand og Kjøen, ere komne for at vise den kostbare Relikvi af Frelseren deres Ærbødighed.

Efter de indløbne Anmeldelser at dømme vil der

under den h. Kjortels Udstilling daglig ankomme med Jærnbanen til Trier ca. 40—50,000 Fremmede, altsaa i Løbet af de 40 Dage, Udstillingen varer, alene 2 Millioner med Jærnbanen. Hertil komme endnu de talrige Processioner til Fods, saa at man med Sikkerhed kan gjøre Regning paa, at Byen vil blive besøgt af $2\frac{1}{2}$ —3 Millioner Mennesker; et Fremmedbesøg, hvis Mage nogen anden By i Verden næppe nogensinde har haft i Løbet af saa kort Tid.

Köln. Kardinal Fyrstærkebiskop *Gruscha* af Wien og Biskop *Wahl* af Dresden ere tilligemed 100 af Svendeforeningens Præsidenter, som have været forsamlede til en Generalforsamling i Köln, rejste til Trier.

Kjøbenhavn. I denne Uge er den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *von Euch* bortrejst, for at overvære Katholikernes Generalforsamling i Danzig.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. August. 15. Søndag e. Pintse. Rosa af Lima, Jomfru. — **31. M.** Raymundus Nonnatus, Bekjender. — **1. Septbr., Ti.** Votivofficium af Sct. Ansgar — **2. O.** Stefanus, Bekjender (Kl. $8\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **3. To.** Votivofficium af det allerh. Sakrament. — **4. F.** Ferialdag (Kl. $8\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. $7\frac{1}{2}$ Aftenandagt med Prædiken). — **5. L.** Laurentius Justiniani, Biskop og Bekj.

Søndag den 6. September. 16. Søndag e. Pintse. De hh. Skytsengles Fest.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. September Kl. $8\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Mariakongregationen for Mænd. Efter endt Sommerferie begynde Møderne atter Torsdag den 3. September.

Bestyrelsen.

Mariakongregationen for Ynglinge. Med September begynde for Ynglinge-Kongregationen igjen de sædvanlige Møder. — Søndag den 6. Sept. holdes Fælleskommunion Kl. 8 i Jesu Hjærtes Kapel. — Mandag den 7. Sept. finder det første Aftenmøde Sted Kl. $8\frac{1}{4}$. — Alle katholske Ynglinge, som ere i en Alder af 14—23 Aar og endnu ikke have afgivet deres Navne, opfordres til at indmelde sig hos Kongregationens Præses, Pastor **A. v. Geyr**, Stenosgades Skolebygning.

Rosenkransforeningen. Møde med Procession afholdes første Gang efter ferien Søndag den 13. September (Marias Fødsel) Kl. 6 i Sct. Ansgars Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 36. Søndagen den 6. September. 1891.

Indhold. Den hellige Birgittas 500aarige Jubilæum. Frelserens h. Kjortel i Trier. Søster Theresias' Sejr. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Trier, Rom, Danzig.

Den hellige Birgittas

500aarige Jubilæum den 7. Oktbr. 1891.

Det femte Centenarium til Minde om Nordens store Helgenindes, *den h. Birgitta af Sveriges Kanonisation*, som finder Sted den 7. Oktober, skal i Sverige, den Helliges Fødeland, fejres paa en højtidelig Maade. Da Festen i Aar falder paa en Hverdag, skal den kirkelige Højtidelighed henlægges til den følgende Søndag, *den 11. Oktober*. I alle katholske Kirker i Sveriges apostoliske Vikariat vil der blive afholdt *et højtideligt Triduum*, som begynder den 8. Oktober. Den h. Fader har tilstaaet alle de Troende, som overvære dette Triduum og modtage de hh. Sakramenter paa Festdagen, *en fuldkommen Aftad*.

I *Wadstena*, den h. Birgittas forhenværende Kloster, vil Festen blive fejret i det derværende Oratorium selve *den 7. Oktober*. Uden Tvivl ville ikke blot fra Sverige,

men ogsaa fra *Danmark* og Norge, Katholikerne indfinde sig talrigt i Wadstena den 7. Oktober*) for at anraabe Sveriges store Skytspatroninde om hendes Forbøn hos Gud for de nordiske Lande. —

Den 7. Oktober 1391 var Rom Vidne til en Højtidelighed, som altid gjør et dybt Indtryk paa Deltagerne i den og opvækker hos dem Følelser af den helligste Natur.

Pave Bonifacius IX. indførte paa denne Dag i Fortegnelsen over de Hellige et Navn, der som faa andre har sikret sig et varigt Minde og uformindsket Højagtelse og Ærbødighed i alle deres Hjærter, som elske Kristus og hans hellige Kirke: „*Den hellige Enke Birgitta af Sverige.*“

I Tiden fra det 12. til det 14. Aarhundrede møde vi tre Kvindeskikkelser, som indtage en fremragende Stilling i Kirke- og Verdenshistorien, medens deres Liv paa samme Tid vidner om en sjælden Hellighed. Disse tre Kvinder ere den h. Hildegard, *den h. Birgitta af Sverige* og den h. Katharina af Siena, den Sidste kaldet til at træde i Sct. Birgittas Fodspor og fuldføre hendes Livsværk, Pavernes Tilbagevenden fra Avignon til Rom.

I Tvistighederne mellem Kejser Frederik I. (Barbarossa) og Paven optraadte den fattige Ordenssøster, som levede i stille Løndom ved Rhinens grønne Bredder, Sct. Hildegard, som Guds Forkæmperinde paa Kamppladsen og blev ved sine Ords hellige Alvor og Iver til Frelse for Mange. I det 14. Aarhundrede ilede Katharina af Siena som en Fredens Engel gennem Italiens Stæder, der laa i endeløs Fejde med hverandre, og det lykkedes den svage Jomfru, at udsone de fjendtlige Partier og at skjænke sit Fædreland Freden tilbage. Mellem begge disse Hellige staar *Birgitta af*

*) Der vil i Wadstena kunne opnaas gode og billige Privatlogier. Nærmere Underretning desangaaende meddeler højærv. Pastor *Karlén*, som bor i Wadstena.

Sverige som en Stjerne, der oprandt i Norden, derfra vandrede imod Syden og udstraalende sit Lys forblev her i en længere Aarrække, indtil dens Glands forvandlede sig til en himmelsk Glorie.

Var det 13. Aarhundrede rigt paa smertelige Tildragelser, saa var det 14. Aarhundrede det endnu mere, thi *Rom var uden Pave*. Fransk Politik holdt Kristi Statholder bunden i *Avignon* ved Rhoneflodens Bredder. Saaledes stode Sagerne, da Nordens store Helgeninde blev kaldet af Gud til at gjennevandre Europas Lande, at forkynde Verden Himlens Straffedomme, at formane Nationerne til Bod og med rastiøs, glødende Iver at arbejde paa at vække det religiøse Liv og at forbedre de gejstlige og verdslige Stænders Sæder. I 30 Aar skulde denne hellige Kvinde opholde sig i det af sin retmæssige Hersker forladte Rom, atter og atter formanende *Avignons Paver*, til at sprænge deres Fangenskabs gyldne Lænker og til at vende tilbage til Rom ved Tiberfloden. Ogsaa skulde hun, som det var blevet hende befalet af Gud, endnu ved sit Livs Ende følge Frelserens Fodspor i Palæstina og forene sine Taarer med hans hellige Moders.

Man kunde her spørge, hvorfor det har været en svag Kvinde, som hævede sin Røst imod sit Aarhundredes Fordærvelse og Misbrug, og derimod ikke en af selve Kirkefyrsterne, eller en Ordensmand, som forhen den h. Frants af Assisi.

Svaret ligger nær. Guds Aand blæser, hvor den vil, og han, som ved Apostelens Mund befalede Kvinderne at tie i Forsamlingerne, kan ogsaa ved Kvinder kundgjøre Verden sin Villie, saafremt dette ligger i hans kjærlighedsfulde Forbarmelses Hensigter. Hvad lærer hin Tids Historie os? — Blandt Kirkefyrsterne vare ikke faa selv kun verdslige Regenters Tjenere, og hvorledes kunde disse vel vove, at irettesætte denne Jords Mægtige for deres Udskejelser? Eller hvorledes vilde en from Gejstlig have faaet Adgang til de

letsindige Hoffer i Stockholm og Neapel? *Birgitta* derimod, Kvinden af fyrstelig Slægt, fandt alle Vegne en gunstig Modtagelse. Idet hun forbandt Klogskab med Ynde, Verdens fine Sæder med en Jesu Kristi Discipels Selvfornægtelse, var hun som skabt til en saadan Mission.

Men hvorledes vor Herre og Frelser Jesus Kristus har opdraget hende til hendes hellige Embede og hvor trofast hun har opfyldt dets Pligter, kunne vi lære af et Blik paa Hovedmomenterne i hendes hellige Liv. Det fortjener ogsaa at bemærkes, at Nordens Helgeninde ikke indskrænkede sig til skriftlige Meddelelser, men ofte maatte optræde *personlig*, for at forkynde Guds Villie for dem, som skulde høre den.

Rigtignok indgjød allerede hendes Ydre, i hvilket majestætisk Værdighed var forenet med sjælden Skjønhed, uden Tvivl Agtelse og Ærefrygt. Dog dette alene kan ikke være Grunden til den Indflydelse, som hun udøvede. For at vurdere den rigtig, maa man betragte hendes Handlemaade fra hendes Missions Synspunkt og betænke, at hun nøje maatte tilpasse den saaledes, som Gud, der havde givet hende hendes Hverv, havde fastsat det. Paa en anden Maade end den h. Hildegard, som kun fra sin ensomme Klostercelle turde minde den mægtigste Hersker paa Jorden om den højeste Hersker i Himlen, skulde den nordiske Seerske i egen Person træde frem for de Store og Mægtige og overbringe dem Himlens Befalinger og Budskaber.

I. Seersken ved Hoffet.

Formælet med *Ulf*, Fyrste af Nerike, skulde *Birgitta*, som selv tilhørte en af Sveriges ældste og ædleste Slægter, først lyse for det svenske Kongehus, med hvilket hun var beslægtet, som et Mønster paa de Dyder, der skulle smykke en kristelig Hustru og Moder. Ved den himmelske Visdom i de Raad, som hun gav, skulde hun som *Seerske ved Hoffet* føre dem, til hvem Guds

Naade havde anbetroet Folkets Førelse, paa Rettens og Retfærdighedens Vej.

Af Kong Magnus blev hun, efter hans Formæling med Blanca af Nemours (1335), kaldet til Hoffet og overtog der Embedet som Overhofmesterinde hos den unge Dronning. Denne indflydelsesrige Stilling benyttede Birgitta til at arbejde paa Kirkens Vel og Statens Frelse, og blev ikke træt af indtrængende at formane og advare Fyrsteparret, da dette, forledet dertil af altfor stor Kjærlighed til Pragt, begyndte at ringeagte Pligt og Samvittighed. Det var imidlertid ikke hendes egne Ord, som hun rettede til Kongen og Dronningen, men hans Ord, som allerede i hendes Barndom havde gjort hende værdig til himmelske Visioner og Aabenbaringer.

Efter en glimrende Hoffest, som hendes Stilling tvang hende til at overvære, saa Birgitta i en Vision Kong Magnus og Dronning Blanca i Skikkelse af en Sol og en Maane, som vare berøvede deres Glands. En anden Gang blev den Hellige i et Syn oplyst om den ungdommelige Dronnings indre Kampe og Anfægtelser. Hun saa, hvorledes Guds Aand drog hende henimod Dyden og Satan henimod Synd, og hvorledes Blanca bestemte sig for det Gode, hvorefter Birgitta opsøgte hende og meddelte hende, hvad hun ifølge Guds Villie skulde gjøre og undlade.

En kort Tid mærkede man virkelig ogsaa en Vending til det Bedre, og Birgitta fattede allerede nyt Haab, indtil hun saa, at Dronningen savnede det rette Mod. Tilsidst, da alle Formaninger ikke frugtede, traadte den af Gud oplyste Kvinde frem for Kongen og Dronningen og gjentog den Trusel, som Jesus Kristus havde udtalt overfor hende, saafremt Kongen ikke forbedrede sig, og som sluttede med de Ord: „Jeg vil pløje dette Land med Straffedomme og mange Hjem-søgelses, indtil Indvaanerne lære, at anraabe Gud om Barmhjærtighed.“

I Aaret 1339 forlod Birgitta Hoffet. Hendes Mission var her foreløbig til Ende. Kong Magnus hørte saa lidt paa den Helliges Raad, at han end ikke undsaa sig for, at latterliggjøre hendes Visioner og Spaadomme og at give dem til Pris for sine letsindige Venners Spot.

En Valfart til Compostella til den h. Apostel Jakobs Grav, Kyskhedsløftet, som begge Ægtefæller aflagde, og Ulfs Indtrædelse i Cistersienserklostret i Alvastra, hvor han kort efter døde en salig Død, ere de Begivenheder, som nu følge hurtig efter hverandre.

(Fortsættes.)

Frelserens h. Kjortel i Trier.

(Sluttet).

Krig og Ulykke umuliggjorde nu i Løbet af 155 Aar enhver højtidelig Udstilling af den h. Kjortel i Trier. Relikvien befandt sig for det meste paa Fæstningen Ehrenbreitstein, som den Gang tilhørte Kurfyrsten af Trier, fordi den der var bedst og sikrest forvaret. I Aaret 1794 maatte Relikvien flygte til Bøhmen, derefter opbevarede den i Augsburg, indtil den i 1810 paa en højtidelig Maade blev ført tilbage til Domkirken i Trier.

Fra den 9.—27. September foranstaltede Biskop Mannay i det sidstnævnte Aar en højtidelig Udstilling. Den sidste havde fundet Sted i 1655, altsaa for over 150 Aar siden. Den h. Kjortel blev for første Gang ophængt i et Glasskab foran Domkirkens Skatkammer paa den store, af Billedhugger Frølicher († 1700) oprejste Marmortribune. De Troende begave sig op ad den venstre Marmortrappe, droge forbi Relikvien og derefter atter ned ad den højre Marmortrappe. Henimod 20—30,000 Mennesker indfandt sig daglig i Domkirken.

Den sidste Dag droge 25,000 Pilgrimme igjennem Kirken. 227,217 Mennesker valfartede i Løbet af 18 Dage forbi Relikvien. Generalvikar Cordel skriver som Øjenvidne: „Synet af den h. Kjortel fremkalder en indre Rørelse, som ikke lader sig beskrive, hvilket allerede Brower rigtig har bemærket. Andagten var almindelig og stor. Alle vare dybt rørte; hyppigt flød der Taarer ved Synet af Relikvien. Det var sande Frelsensdage, virksommere end et Jubilæum, som førte mange tilbage til Bodens Domstol og til Gud; Mennesker uden Religion forstummede, og Mange gik i sig selv. I Almindelighed lagde man Mærke til en gunstig Forandring i Henseende til Sædeligheden.

Den 1. Oktober 1810 blev den h. Relikvi atter indelukket. I 34 Aar holdtes den derefter skjult, indtil den store Udstilling i 1844.

Den begyndte den 18. August og danner Glanspunktet i den h. Kjortels Historie. Efter 10 Dages Forløb vare allerede 220,000 Personer dragne forbi Relikvien. Daglig kom der 15,000 til 20,000, paa Søndagene 35—40,000 Mennesker. 11 fremmede Biskopper indfandt sig. Over en Million Pilgrimme vandrede forbi Relikvien. Den 30. og 31. August indfandt der sig over 26,000 Pilgrimme fra Bispedømmerne Speyer, Mainz og Limburg. Fra den 17.—19. kom der 30,000 fra Nancy, Mainz og Strassburg. Dioceset Köln sendte den 1., 2., 15. og 16. Septbr. Processioner med 22,000, Luxemburg den 31. August, 14., 20. og 28. September 24,000. Alt, hvad Vidner til tidligere Udstillinger berette om Hjørternes Rørelse, Pilgrimmenes Taarer og om dyb religiøs Vækkelse, saa man atter fornyet.

Ved Slutningen af Udstillingen bekendte derfor Biskop Arnoldi i sin Prædiken: „Vel vidste jeg, at vor Tid endnu er rig paa Tro og Andagt, selv om den ogsaa ofte bliver overdøvet af Daarernes Stemme. Men endog mine højeste Forventninger ere blevne overtrufne. Der er blevet aflagt et Vidnesbyrd om vor Herre og

Frelser, som vil vedblive at bestaa indtil de seneste Tider. Derfor udraaber jeg med den hellige Sanger: „Herre, min Gud og Fader, oprethold dette Sindelag i dit Folk.“ Vi have set den katholske Tros Kraft og Styrke stadfæstet. Denne Tros indre Kraft har aabenbaret sig paa en herlig Maade ved *Vidunderes Kraft*“.

„*Der er sket Vidundere!* Ja, jeg forkynder Eder det fra dette hellige Sted, Herren har vist, at hans Højre ikke hører op med at komme de stakkels Dødelige til Hjælp ved *Vidundere*, og at han vil lade denne barmhjærtige Kraft lyse i den katholske Kirke indtil Tidernes Ende.“

Mange forbausedes over det rige katholske Liv, som Valfarten til Trier aabenbarede imod al Forventning. De beundrede det katholske Folks rolige Andagt. Men ikke Alle nærede Agtelse for dette Udtryk af religiøs Følelse og Begejstring. Fra to Sider rejste der sig Dadel og Modsigelse: fra Skinkatholiker, som i deres Indre allerede for længe siden havde brudt med Kirken, og fra forskellige udenfor staaende Repræsentanter for den moderne Kultur og „Oplysning“. „Den moderne Bevidsthed“ maatte protestere imod en saadan Tilkjendegivelse i det dannede 19. Aarhundrede. Til ligemed Ronge, Czersky, Tyskkatholicismens Fædre, skreve og talte Bonner-Professorerne Gildemeister og v. Sybel imod den h. Kjortel. Professor Clemens, Binterim, Ludvig Clarus og den store Gørres svarede dem. Ogsaa den nuværende Ærkebiskop af Køln, den Gang endnu en ung Præst, skrev en meget læst og virksom Broschyre til Forsvar for den h. Relikvi.

Megen Forvirring fremkaldte i 1876 den trierske Domherre v. Wilmowsky ved sin Paastand om, at det som den h. Kjortel betragtede *Klædebon* var et byzantinsk, mønstret og vævet Silketøj; og at der paa det *Indre* af det Tøj, som ansaas for den h. Kjortel, var „fastgjort paa Bagsiden et anseligt *Stykke Klædebon*“, „af en mild, graa Farve, ganske simpelt, glat og uden

noget som helst Mønster, fastere og stærkere end Silkestoffet“ (selve den h. Kjortel), „det saa mere ud som fin Uld end som Silke.“ Han var „overbevist om, at *dette Stykke Klædebon* var en hellig Relikvi, og at Tunikaen kun var dens *Hylster*“.

Kulturkampen hindrede Biskopperne af Trier i at udtage den i Højaltret indesluttede Relikvi, for at vise, hvor uholdbare hans Paastande vare. Først i Juli forrige Aar kunde en Undersøgelse blive indledet. Tilligemed sin Viebiskop og Generalvikar fastslog Biskoppen overfor Domkapitlet, Byens første Borgmester og nogle Sagkyndige, at alle Wilmowskys Paastande vare fejlagtige. Man fandt, at den h. Kjortel desværre havde lidt en Del af Tidens Tand og Fugtighed og nu kun sammenholdtes af et stærkt Stykke Silketøj, som i det 12. Aarhundrede var blevet lagt under den. Den ligger altsaa paa dette Silketøj ligesom et Menneskes Overtøj ligger paa hans Undertøj. Den forreste Side af Relikvien beskyttes af det ovenfor omtalte *byzantinske Purpurklæde*, Bagsiden af et stærkt Hylster af Gaze.

Vi ville her endnu kun tilføje nogle Bemærkninger om den i Bladene saa meget omtalte *Relikvi i Argenteuil* i Frankrig. Gjennemgaa vi alle de historiske Dokumenter, som eksistere angaaende denne Relikvi, saa finde vi, at der vel er Tale om et Klædebon af Frelseren, men intetsteds om en *tunica inconsutilis*, „den h. usyede Kjortel.“ Desuden finde vi i flere, under den sidste Udstilling i 1844 udkomne Broschyrrer, ogsaa i saadanne, som ere forfattede af Protestanter, den Meddelelse, at Domherrerne i Argenteuil *selv* have erklæret, at *Frelserens usyede Kjortel kun fandtes i Trier*, og at deres Relikvi *kun var et andet Klædebon* af Frelseren, maaske *Purpurkaaben*.

Vi slutte med de smukke Ord, som Biskoppen af Trier har udtalt i sit ovenfor omtalte Hyrdebrev af 1. Juni 1891: „De hellige Kirkefædre og de kristelige Skribenter have stedse betragtet Frelserens usyede Kjør-

tel som et Billede paa Kirken, som et Symbol paa dens *Enhed*. Ligesom den danner et Hele uden S sammensyninger og derfor ikke blev delt ved Korsfæstelsen, saaledes danne ogsaa alle Kirkens Medlemmer et levende Væv af et eneste Stykke, som hverken tør sønderrives eller deles. Egenkjærligheden, den rastløse Jagen efter Penge og Ære adskiller Menneskene; derfor skulle vi desto inderligere slutte os sammen i gjensidig Kjærlighed til Jesu Hjærte. Fra det guddommelige Hjærte er *Enheden* udgaaet, der findes dens Midtpunkt og sikre Tilflugtssted. Ere vi ved vor Tro, vort Haab og vor Kjærlighed stedse forenede i dette Hjærte, saa vil ingen jordisk Magt kunne adskille os.“

Søster Theresias' Sejr.

(Fortsat.)

Den følgende Dag kom Fru de Genvriac igjen. Hun havde lige været hos Dr. Vauban, og selv om han ikke havde givet hende et tydeligt Svar, saa havde hun dog forstaaet af hans Tale, at Sygdommens Løb ikke tilfredsstillede ham. For første Gang kom hun i Tanker om, at den Syge kunde befinde sig i Dødsfare. „Den Smule Religion“, som hun havde lært i sin Ungdom, var forlængst glemt i et lystigt og sorgløst Liv; men en ubestemt Følelse, som endnu var bleven tilbage, foranledigede hende til at optræde anderledes end ellers overfor Greven. Maaske kunde denne elegante Dame i de fine Silkeklæder endog blive en Forbundsfælle for Sr. Theresia. Saadanne Tanker havde Søsteren selv. Fru de Genvriac bad om Tilgivelse, fordi hun var kommen til Trods for Forbudet; men hun vilde ikke blive et Øjeblik længere, end Søsteren vilde tillade det.

„Da De sagde mig, at De fandt Behag i Læsning,

eller rettere sagt Forelæsning, bragte jeg en Bog med, som uden Tvivl vil interessere Dem," sagde Fru de Genvriac til den Syge; „Forfatteren, tror jeg, er en Ven af Dem. Den er lige udkommen og vækker allerede almindelig Opsigt. Maaske kjender De den, Søster?"

Hun gav hende den uopskaarne Bog. Søsteren betragtede Titelbladet og læste: „*Jesu Liv af Renan.*“

„Hvilken komisk Ide af Dem at bringe mig en saadan Bog!“ raabte Greven lystig, men en Smule forvirret. „Har De maaske omvendt Dem?“ tilføjede han, idet han kastede et ejendommeligt Blik paa Damen.

„Hvad tænker De paa? Jeg har jo selv ikke læst Bogen; men den har gjort alle Lærde og Dannede ganske forrykte. „Debats“ og „Temps“ offentliggjorde de bedste Recensioner; derfor troede jeg, at den vilde interessere Dem.“

„Jeg frygter for,“ sagde Søsteren, „at Æmnet, hvorom Bogen handler, ikke vil interessere Greven; da De imidlertid nu en Gang har bragt den med, vilde jeg gjerne gennemblade den.“

„Forelæs mig den, Søster! Jeg indser ikke, hvorfor den ikke skulde interessere mig, efter at „Debats“, som dog er den bedste Kjender af alle literære Værker, roser den saa meget. Forøvrigt er Renan ogsaa et dannet Menneske; men at han vilde give sig af med et saadant Thema, havde jeg dog ikke formodet.“

Endnu samme Aften begyndte Søsteren at læse den sakrilegiske Bog, som siden har gjort sin Rundrejse gennem hele Verden. Den Gang var den endnu kun kjendt af hine, som overhovedet læse saadanne Bøger først. Titelbladet skuffede Søsteren. Den smukke, tiltalende Stil, den poetiske Fremstilling gjorde den til en tiltrækkende Læsning, indtil de skrækkeligste Gudsbe-spottelser begyndte. Hr. de Bois-Ferré var meget spændt, og hun maatte læse for ham en hel Time. Den næste Dag var han endog glad, da hun var færdig med Figaro, for atter at kunne begynde Læsningen af

Renans Jesu Liv. Om Eftermiddagen følte han sig betydelig bedre, og Søsteren besluttede sig til at lade ham en Tid lang alene, for at hun kunde tale med Forstanderinden.

„Vil De ikke forelæse mig nogle Sider af Jesu Liv, førend De gaar?“ sagde Greven.

„Meget gjærne.“

„Er det ikke herligt skrevet, Søster?“ raabte han pludselig.

„Jo, meget blomsterrigt og veltalende; men for at sige Sandheden, finder jeg dog, at Bøger af aandeligt Indhold burde være skrevne i et populærere Sprog. Evangeliets Sandheder ere saa ophøjede i sig selv, at de ikke trænge til menneskelig Talekunst for at gjøre sig udtryksfuldere. Bogens hele Tone behager mig ikke, og den har, om jeg tør udtrykke mig saaledes, en sød, men usund Eftersmag.“

Greven svarede smilende: „De kan have Ret, den er noget vel overdreven; men vi tør endnu ikke dømme, vi maa læse mere i den; hidtil have vi jo kun læst Indledningen til det egentlige Værk.“

Søster Theresia tog Afsked med den Syge. Hun agtede kun at blive et Par Timer borte, for at besørge det Nødvendigste, da den Syge trængte meget til hendes Pleje.

„De ser ikke godt ud; jeg frygter for, at De overanstrenger Dem. Sover De ogsaa tilstrækkelig om Natten?“ spurgte Forstanderinden Søster Theresia, da denne traadte ind til hende i Klostret.

„Jeg er fuldkommen vel og overanstrenger mig ikke,“ sagde Søsteren, „men jeg er ulykkelig. Jeg er overbevist om, at min Syge vil dø, og han har ikke en Gnist af Tro i sig. Menneskelig talt ser jeg intet Haab for, at han vil omvende sig. Dr. Vauban fortæller ham stadig, at han snart vil blive rask igjen, og han vilde straks sende mig bort, saafremt han mærkede, at jeg gjorde det ringeste Forsøg paa at forberede ham til

Døden. Jeg er helt fortvivlet over, at jeg slet ikke kan udrette noget.“

Saa længe De gør Deres Pligt og beder for ham, kan De ikke sige, at De ikke udretter noget for ham. Og jeg er overbevist om, at De dog opfylder dette. Har De ikke forelæst ham Pater Ravignans Liv?“

„Kun nogle Kapitler; Fru de Genvriac bragte ham igaar en ny Bog, og jeg maa forelæse ham den i Stedet for Pater Ravignans Liv. Den hedder „Jesu Liv af Renan.“

„Jeg har endnu ikke hørt den omtale. Efter Titlen at dømme maa den være god.“

„Forhaabentlig; jeg har endnu ikke læst meget i den, men jeg maa dog tilstaa, at den ikke behager mig. Forfatteren taler om Frelseren paa en ganske ejendommelig Maade. Maaske er det den bedste Maade, for at faa Verden til at læse den. Fru de Genvriac siger, at alle de Lærde i Paris ere henrykte over Bogen.“

„Jeg vil søge Oplysninger og tilskrive Dem desangaaende. Fortsæt De imidlertid rolig Deres Gjerning som hidtil. Bed uophørlig for ham og hav ubegrænset Tillid til Gud og til den hellige Gudsmoders Forbøn.“

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Man skrider i disse Dage rask fremad med Arbejdet paa *den store Bygning*, som opføres paa Frederiksberg ved Siden af det Terræn, hvorpaa Rosenkranskirken, den nye Sognekirke for den vestre Del af Byen, skal ligge. Den monumentale Bygning vil komme til at indbefatte et Vajsenhus for Drengene under Skolebrødre-nes Opsyn, Sct. Mariæ Dreng- og Pigeskole, et stort

og rummeligt Kapel med direkte Indgang fra Boyesgade, samt Bolig for en Præst og Skolebrødrene. Efter Forlydende vil *Grundstenen* blive lagt af den højærv. Præfekt paa næste Søndag, den 13. September, Kl. 12, med en særegen Højtidelighed, under hvilken den her-værende katholske Sangforening vil medvirke ved forskellige flerstemmige Sange.

Trier. Den 27. og 28. August droge hver Dag ca. 40,000 Pilgrimme forbi den i Domkirken udstillede Relikvi. Pilgrimmenes Antal vokser med hver Dag. Fra om Morgenen Kl. 6 indtil om Aftenen Kl. 11 gaa de stadig igjennem Domkirken. Blandt de fremmede Gjæster, som have opholdt sig her, kunne nævnes Biskopperne af Regensburg, Metz, Køln, Münster samt fire franske og en nordamerikansk Biskop. Fremmede Blade have udbredt det Rygte, at der hverken fandtes Logier eller Mad og Drikke mere i Trier, og at Priserne vare skruede uforholdsmæssig højt i Vejret. Dette er imidlertid ikke Tilfældet; der findes i Trier en rigelig Mængde gode Logier til særdeles billige Priser (1 Mark pr. Nat for en Seng, hvad dog sandelig er billigt). De jødiske og lutherske Blade søge imidlertid efter Evne og Kræfter at skrive nedsættende om Forholdene i Trier, for paa denne Maade at afholde Folk fra at besøge Byen. Deres Anstrængelser ere imidlertid frugtesløse; det fremgaar af Pilgrimmenes Antal, som ifølge den *officielle* Tælling beløber sig til: Aabningsdagen, den 20. Aug., 24,000 Personer, den 21. Aug. 41,252; den 22. Aug. 37,846; den 23. Aug. 44,300; den 24. Aug. 45,000; den 25. Aug. 42,360; den 26. Aug. 41,450 Personer. Regnes hertil de 80,000, som besøgte Domkirken i Dagene den 27. og 28. August, bliver det samlede Antal Pilgrimme, som i den første Uge have valfartet til Frelserens h. Kjortel, 356,208 Personer.

Fremmede Blade vide ogsaa at berette om, at man ikke kan se den h. Kjortel, da denne skal være skjult under et beskyttende Hylster, og at Relikvien overho-

vedet kun er „en Del“ af Kristi Kjortel, nogle faa Stumper. Heller ikke dette forholder sig saaledes. Kjortelen, der er brun af Farve, har en bred, mønstret Bort, i hvilken grønne og røde Farvepletter ere synlige ved Halsen, ved Enden af Ærmerne og ved den nederste Søm. Den har lidt meget af Alderdom, men danner endnu bestandig et sammenhængende Klædebon, og er, saa længe Udstillingen varer, fuldstændig befriet for ethvert beskyttende Hylster.

Byens Øvrighed har med rigtig Forstaaelse af den betydningsfulde Fest forbudt alle Skuespil, Koncerter osv. i Udstillingstiden.

Rom. Forskjellige Blade bringe i den sidste Tid med haardnakket Udholdenhed ugunstige Beretninger om *den h. Faders Sundhedstilstand*. Navnlig lader „Berl. Tageblatt.“ sig melde fra Rom: „Pavens Sundhedstilstand skal ifølge Rygter, som ere i Omløb, give Anledning til alvorlig Bekymring“. Andre vide at fortælle om, at man i Vatikanet allerede spekulerer paa Leo XIII.s Efterfølger, og et nyt Konklaves Udsigter o. s. v. De katholske Blade og dem, som overhovedet staa i nær Forbindelse med Vatikanet, berette intet om alt dette, men melde derimod stadig om Audientser, som den h. Fader giver. Den 16. September indtræffe saaledes *20,000 franske Pilgrimme*, som skulle overvære den h. Faders Messe, under hvilken han agter at holde en Tale til Pilgrimme, hvilket just ikke vidner om en svækket Sundhed.

Danzig. Den 38. Generalforsamling af Tysklands Katholiker, som aabnedes den 31 August, valgte Greve Otto v. Rechberg und Rothenlöwen af Hohenrechberg til Præsident. Forsamlingen besluttede i sit første Møde, at virke hen til, at *en international katholsk Kongres* kunde træde sammen, for at beskæftige sig med *Gjenoprettelsen af Kirkestaten*. Tillige besluttede man at fejre *Pius IX.s hundredaarige Fødselsdag* den 15. Maj 1892 og at oprejse et Mindesmærke for *Windthorst* i Meppen. 2500 Medlemmer og Deltagere vare tilstede, blandt hvilke Centrumsmedlemmerne Friherre v. Schor-

lemer-Alst, Frhr. v. Heeremann, Grev Ballestrem, Fyrst Löwenstein, Prins Salm-Salm, Grev Ant. Stolberg, Grev Droste-Vischering, Prins Arenberg, Greverne Waldersdorf, Schmissing-Kerssenbrock, Hompesch og Hoensbroech.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. September. 16. Søndag e. Pintse. De hh. Skytsengles Fests. 7. M. Oktavdag. — 8. Ti. Marias Fødsel (fejres næste Søndag). — 9. O. Petrus Claver, Bekjender, Neger-slavernes Apostel. — 10. To. Nikolaus af Tolentino, Bekjender. — 11. F. Oktavdag. — 12. L. Oktavdag.

Søndag den 13. September. 17. Søndag e. Pintse. Marias Fødsel.

Mariakongregationen for Ynglinge. Med September begynde for Ynglinge-Kongregationen igjen de sædvanlige Møder. — Søndag den 6. Sept. holdes Fælleskommunion Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel. — Mandag den 7. Sept. finder det første Aftenmøde Sted Kl. 8¹/₄. — Alle katholske Ynglinge, som ere i en Alder af 14—23 Aar og endnu ikke have afgivet deres Navne, opfordres til at indmelde sig hos Kongregationens Præses, Pastor **A. v. Geyr**, Stenosgades Skolebygning.

Rosenkransforeningen. Møde med Procession afholdes første Gang efter ferien Søndag den 13. September (Marias Fødsel) Kl. 6 i Sct. Ansgars Kirke. Talrigt Møde af Foreningens Medlemmer forventes i Anledning af Rosenkrandsdronningens Fødselsfest. Jomfruernes Kongregation deltager i Processionen.

Mariakongregationen for Mænd har atter begyndt sine Torsdagssmøder i Jesu Hjertes Kapel, Stenosgade.

Det bekendtgjøres herved for Menighedens ærede Medlemmer at jeg, i Følge Skrivelse fra Kjøbenhavns Magistrat af 28. f. M har erholdt Tilladelse til at besørgte Begravelser indenfor den herværende romersk-katholske Menighed; hvorfor jeg ved nærværende tillader mig at tilbyde min Tjeneste i paakommende Tilfælde.

F. M. Jensen.

Sakristan.

Sct. Elisabethforeningens Systue gjenoptager efter endt Ferie sine Møder Tirsdag den 15. Sept. (Kl 4¹/₂—7) i Forsamlingsværelset i Bredgade 64.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted Mandag d. 7. September Kl. 7¹/₂ Aften, Bredgade 67, 2. o. G. Mødet begynder præcis. — De ærede ældre Mænd af Menigheden, som ønske sig optagne i Gildet, bedes snarest give Meddelelse derom.

Korrespondance. Mr. J. L., New York: En hjertelig Tak for de tilsendte 10 Dollars, som ere uddelte efter Ønske: St. Josefs Gilde 10 Kr., Ansgariusforeningen 5 Kr., Elisabethforeningen 5 Kr., Rosenkranskirken 13 Kr. og Vincentsforeningen 4 Kr.

Bladet udgivet senere paa Grund af Trykkeriets Flytning.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 37. Søndagen den 13. September. 1891.

Indhold. Den hellige Birgittas 500aarige Jubilæum. Rejsebreve. Søster Theresias' Sejr. Efterretninger fra Ind- og Udland: Køln, Kina, Kjøbenhavn.

Den hellige Birgittas

500aarige Jubilæum den 7. Oktbr. 1891.

(Fortsat.)

II. Guds Brud.

Den hellige Enke fattede nu den faste Beslutning, fuldstændig at forsage Verden og at tjene Gud i Ordensstanden. Efter at hun med stor Klogskab havde ordnet sine jordiske Anliggender og sikret sine Børn de forskellige Godser og Ejendomme, tog Birgitta Afsked med Verden og bad ifølge sin Skriftefader, Magister Mathias Raad, Prioren i Alvastra om at indrømme hende en lille Bolig i Klosters Forgaard, hvor hun uforstyrret kunde hengive sig til Bøn og Bodsøvelser. Denne Gunstbevisning blev hende til Del. Thi Rygtet om hendes Dyder havde allerede udbredt sig i vide Kredse, og desforuden var Subprioren i Alvastra, den fromme

Petrus Olafson, ved en guddommelig Aabenbaring bleven underrettet om Birgittas Hellighed.

Her, i umiddelbar Nærhed af det Sted, hvor hendes kjære Gemal havde udaandet, ventede Birgitta paa Guds Befalinger. Det varede ikke længe, førend Gud opfordrede hende til paa ny at rejse til Kongens Hof i Stockholm, idet han sagde til hende: „Vær ikke bekymret angaaende det, som du skal sige og gjøre i Stockholm, thi naar du staar foran Kongen, vil jeg lægge mine Ord paa dine Læber og indgive dig, hvad du skal sige.“

Lydig overfor denne Befaling, rejste Birgitta uførtøvet til Residentsen. Ledsaget af sine Sønner Karl og Birger begav hun sig straks til det kongelige Slot og traadte ind i Kongens Værelse, endnu stedse uvidende om, hvorfor hun var kommen. Men næppe havde hun set Kong Magnus omgiven af sine Raadgivere, før hun med mandig Frimodighed skildrede ham Sveriges sørgelige Tilstand og paa ny forkyndte ham Guds truende Straffedomme, saafremt han ikke forbedrede sine egne og Undersaaternes Sæder.

*

*

*

Efter at være vendt tilbage til Alvastra, blev Guds Tjenerinde Birgitta, der var saa ringe i sine egne Øjne, at hun ofte bad i al Ydmyghed: „O Gud, forbarm dig over alle Syndere, blandt hvilke jeg er den største,“ hævet til en *Guds Bruds* Værdighed, til en af hine udvalgte Sjæles Værdighed, som tør kalde Guds Søn deres Brudgom.

En Dag saa Birgitta en lysende Sky, og fra Skyen sagde en Stemme til hende: „Jeg er Herren, din Gud, og vil tale med dig . . . Frygt ikke! Du skal vide, at jeg ikke taler med dig alene for din Skyld, men ogsaa til Gavn for alle Kristne. Hør altsaa, hvad jeg siger dig: Du skal være min Brud; du skal se og høre aandelige

Ting og erfare himmelske Hemmeligheder; og min Aand skal være med dig indtil din Død.“

Da Birgitta nu overvejede i sit Hjerte, hvorledes Gud kunde hæve hende, den laveste og ringeste blandt alle, til en saadan Værdighed, svarede han paa hendes Tanker: „Jeg har udvalgt dig og udkaaret dig til min Brud, for at vise dig mine Hemmeligheder, fordi det behager mig saaledes. Du er ogsaa paa en vis Maade med rette bleven min, fordi du ved din Gemals Død har lagt din Villie i mine Hænder. For min Skyld har du forladt alt, og for en saa stor Kjærlighed maa jeg lade dig min specielle Omsorg blive til Del. Du skal være min Brud til min egen Fryd, som Gud har i en kysk Sjæl. Ikke Guld og Sølv, men mig selv vil jeg give dig til Brudgom og til Løn, jeg, som er Herlighedens Konge.“

Fra dette Tidspunkt i hendes Liv blev Visionen, Kraften til at skue de underfulde Hemmeligheder, i en vis Forstand Birgittas blivende Tilstand.

Gjentagende Gange opfordret af Gud til at „nedskrive alt, hvad hun havde hørt i sine Ekstaser, og at sende det til sine Børn og Venner,“ nedskrev Birgitta Aabenbaringerne, som hun modtog af Gud, i sit Modersmaal. Hendes Skriftefader, Magister Mathias, oversatte dem paa latinsk og sendte dem til Biskopperne og til andre Personer, der vare oplyste af Gud.

I Løbet af den Tid, som Birgitta endnu tilbragte i Alvastra, blev hun delagtiggjort i saa mange Aabenbaringer, at Magister Mathias allerede før Aaret 1350 offentliggjorde et helt Bind af Birgittas Aabenbaringer. I Bogens Fortale, som begynder med de Ord: „Vidundere og Rædsler ere blevne hørte i vort Land,“ beviser Mathias Ægtheden af Birgittas Visioner og beretter om talrige Omvendelser, som bleve hidførte ved hendes Aabenbarelser, saa vel som om mange Vidundere, ved hvilke Gud allerede den Gang forherligede hende.

III. Ordensstifterinden.

Medens den ydmyge Enke endnu levede i Alvastra, meddelte Kristus hende, at han agtede ved hendes Hjælp at stifte en Orden, at plante et nyt Vinbjerg, i hvilket hun skulde nedlægge hans Ords Vinstokke. Medens Birgitt abefandt sig i Ekstase, dikterede Kristus hende hele Regelen, som omfatter 24 Kapitler og hvoraf vi her anføre det væsenligste.

„Denne Orden,“ saaledes sagde Kristus til Birgitta, „vil jeg have indstiftet fortrinsvis til min kjæreste Moders Ære, og den skal fornemmelig oprettes af Kvinder. Dens Ordning og Statuter vil jeg med min egen Mund forklare dig fuldstændig

„Der skal være 60 Søstre og ikke flere. De skulle have Præster, som daglig skulle synge den hellige Messe og Dagstiderne. Fra Søstrenes Kloster ere de fuldstændig udelukkede og de skulle have en Gaard for sig, i hvilken de skulle bo. Fra Gaarden skulle de have en Indgang til Kirken og det nedre Kor. Søstrenes Kor skal være oppe under Hvælvingen, dog saaledes, at de kunne se den hellige Messes Frembærelse og høre Præsternes Officium. Præsternes Antal skal være 13, efter Apostlenes Antal, hvis trettende Medlem, Paulus, ingenlunde har paataget sig det ringeste Arbejde. Dernæst fire Diakoner, som ogsaa kunne være Præster; disse skulle symbolisere de fire store Kirkelærere Ambrosius, Augustinus, Gregorius og Hieronymus. Derefter otte Lægbrødre, som ved deres Arbejde yde Præsterne de nødvendige Tjenester. Tæller man nu de 60 Søstre, 13 Præster, 4 Diakoner, 8 Lægbrødre sammen; saa er Personernes Antal saa stort, som de 13 Apostle og 72 Disciple tilsammen.

„De tretten Præster skulle afholde Gudstjenesten, hellige sig til Studium og Bøn og ere forpligtede til hver Søndag at forklare Dagens Evangelium for Folket i Landets Sprog.

„Alle Ordenens Medlemmer faste strængt, sove paa

et haardt Leje, betjene sig kun af et fattigt, ydmygt Klædebon og bære alle paa deres Ordensdragt et Sindbillede paa Kristi Lidelse.“

Den guddommelige Frelser foreskrev Birgitta nøje, indtil de mindste Enkeltheder, Klædedragten, Bodsøvelserne og alt, hvad der angik den nye Ordens ydre og indre Indretning. Herren viste hende ogsaa Pladsen og hendes fædrene Slot i Vadstena, som det første Sted hvor Ordenen skulde oprettes, der, fordi den er stiftet af Kristus selv ved sin tro Tjenerindes Hjælp, sædvanligvis kaldes „den allerhelligste Frelzers Orden.“ Og ligesom Gud fordem nøje gav Moses Bestemmelser angaaende Oprejsningen og Indretningen af Pagtens Telt, saaledes blev ogsaa Birgitta nøje undervist af Kristus angaaende alle Klosters Lokaliteter.

Tanken om, ved *Grundlæggelsen af et Kloster* at se rejse sig et Velsignelses Sted for Fædrelandet, opfyldte Birgitta med sand Glæde. Thi hun elskede Sverige og ønskede intet inderligere, end at se sit Folks aandelige Gjenfødelse. Hun vilde imidlertid aldrig have tænkt paa, at oprette en ny Orden i dette Øjemed, dersom Herren, der udvælger de Svage, for at beskæmme de Vise, ikke havde betjent sig af hende, for at kalde ilive den første og eneste nationale Orden i Sverige, og derved tildele sin Tjenerinde en Ære, som ikke blev nogen af de andre hellige Kvinder til Del.

Rigtignok har Birgittas Orden ikke opnaaet den Udbredelse, som andre Ordenssamfund have opnaaet; imidlertid var der dog allerede i det 15. Aarhundrede grundlagt 30 Klostre, hvis Antal inden kort Tid beløb sig til 70, og baade ved at dyrke Kunst og Videnskab og ved sine Medlemmers dydige Levned blev Birgittinerordenens Virksomhed i høj Grad velsignelsesrig.

Efter nogen Tids Forløb sagde Herren til Birgitta: „Regelen er fuldendt; den er nedskreven, og dens Blomster ere tilføjede. Drag nu derhen, hvor du skal se Paven og Kejseren.“ Og kort efter udtalte Kristus

endnu bestemtere sin Villie: „Gaa til Rom og bliv der indtil du har talt med Paven og Kejseren, og meddelt dem, hvad jeg vil lade dig sige til dem. Regelen, som jeg har givet, maa stadfæstes af min Statholder, Paven, fordi han i mit Sted har Myndighed til at binde og løse.“

Birgitta skjulte ikke for sig de Vanskeligheder, som vare forbundne med Udførelsen af denne Befaling. Hvad skulde hun foretage sig i Rom, eftersom den h. Petri Efterfølger ikke var der, men residerede i Avignon, og der var intet Haab om, at han vilde vende tilbage til Rom? Men, vant til at lade Forsynet styre i Et og Alt, forberedte Birgitta sig straks til den lange Rejse. Hun tog Afsked med sine Børn og med alle sine Kjære.

Petrus Olafson, den Gang Prior i Alvastra, var beredt til at ledsage hende, og to Præster og nogle Kvinder sluttede sig til dem. Henimod Slutningen af 1346 indskibede det lille Pilgrimstog sig, rejste gennem Tyskland og naaede opad Rhinen og over Alperne til Italien. I Havnen i Genua indskibede de sig paa ny og fortsatte Rejsen til Rom.

(Fortsættes)

Rejsebreve.

I.

Trier, i September 1891.

..... Allerede i Køl'n fik man Indtryk af, at noget usædvanligt var paafærde; lange Vogntog med Paaskrift: „For Pilgrimme“ holdt rede til at befordre Pilgrimstog til Trier, og Navnet *Trier* var paa alle Læber. Enkelte udtalte dog en vis Frygt for, at det kunde blive vanskeligt at undgaa at blive klemt ihjel i den uhyre Trængsel i Trier, men de mere modige mente, det

havde ingen Nød; maaske var der vel Mange, men Trængsel var der ikke, Plads i Hotellerne var der nok af, og ligeledes var der nok af Mad og Drikke.

Saaledes svævende mellem Frygt og Haab tiltraadte vi Rejsen fra Köln til Trier. De Egne, gennem hvilke Toget føres, ere meget interessante: først smilende og venlige, men efterhaanden skifter Naturen Karakter og er ofte vild og romantisk. Den ene Tunnel afløser den anden. Toget snoer sig ind imellem skovbeklædte Højder og Klippevægge, og talrige Vandløb have travlt med at finde deres Udløb i den brede Moselflod, som endelig ligger foran os i Sollyset, omkranset af Vinbjærge. Vi have naaet Rejsens foreløbige Maal, vi ere i Trier.

Toget, med hvilket vi ankom, var et almindeligt Eksprestog — intet Pilgrimstog; der sporedes derfor intet usædvanligt Liv paa Banegaarden, Hotellernes Omnibusser vare langt fra optagne, og Folk færdedes meget roligt. Men næppe vare vi inde i Gaderne, før en Feststemning slog os i Møde, som maatte meddele sig ganske umiddelbart til Alle. Hvert Hus var flagsmykket, glade Skarer droge om i Gaderne, Luften var som fyldt af Jubel, alle Vinduer vare smykkede med Blomster, med Smaaflag, især i de pavelige Farver, men først og sidst med en uendelig Mængde Rosenkrandse, religiøse Billeder, Fremstillinger af den hellige Kjortel, Statuetter af Frelseren, hans hellige Moder og andre hellige Mænd og Kvinder o. s. v. Alle disse Gjenstande fandtes i saa godt som alle Vinduer Side om Side med Grøntsager, Kolonialvarer, Manufakturvarer — alle Hovedgadernes Vinduer vare, kort sagt, saaledes smykkede, og det tog sig ud, som om Trier var forvandlet til en eneste Devotionalie-Butik.

Omnibussen holdt udenfor det ældgamle *Rothes Haus*, hvor der var bestilt Plads. Denne Forsigtighedsregel havde dog ikke været nødvendig, thi i Øje-

blikket var der Overflødighed af Plads i dette Hotel, som i alle de andre Hoteller i Trier.

Værten meddelte os, at den Procession, i hvilken Fremmede kunde deltage, udgik fra Jesuiterkirken Kl. 6. Vi ilede derhen; Klokkeren manglede endnu et Kvarter i 6, men Processionen havde allerede sat sig i Gang. To uoverskuelig lange Rækker af Pilgrimme vare i fuld Bevægelse for at naa Domkirken, som ligger nogle Minutters Gang fra Jesuiterkirken. Enkeltvis gik man i Rækkerne, Mænd og Kvinder af alle Stænder og af alle Aldre; yngre Præster i Forening med en Mængde meget myndige Ordensbetjente holdt den mest mønster-værdige Orden i Skarerne. Med hvert Minut forøgedes Rækkerne, saa Toget bestod af flere Tusinde. Omtrent hvert femte Minut gjordes en Standsning, medens de Forreste indlodes i Domkirken; dette gjentoges bestandigt. Set i Fugleperspektiv maa Toget have taget sig ud som et levende Baand, der snoede sig i talrige Bøjninger, som et Slags Labyrinth eller som en Sneglegang paa den store Plads foran Domkirken. En dyb Stilhed herskede der, kun afbrudt af Rosenkransbønnen, som ofte kun hørtes som en Mumlen, men som af og til hævede sig klart og tydeligt fra tusinde Læber: „Heilige Maria; Mutter Gottes, bitte für uns Sünder jetzt und in der Stunde unseres Todes, Amen“, klang det gennem Luften.

Omsider, efter omtrent halvanden Times Rundgang, kom Turen til os til at komme ind i Domkirken. En hellig Ærefrygt greb os Alle; der blev saa stille, som om en Fredens Engel svævede over os. Udenfor var det allerede mørkt; Kirken var altsaa oplyst, kun svagt i Sidegangene, stærkt i Midtgangen. Midt i denne eller maaske snarere lidt tilbage vare en Mængde Relikvier udstillede i store Glas-Montrer: en af Naglerne fra Kristi Kors, Kejserinde Helenes Hoved i et fint forarbejdet Relikviarium, ligeledes den h. Mathias' Hoved o. s. v.

I Baggrunden, oven over en prægtig Marmor-Overbygning i Koret, straaledede et Lyshav i Korsform, og under dette er Frelserens hellige Kjortel anbragt. Hel og udelt, bramfri og meddelende Velsignelse til Alle, som ydmygt nærme sig den besjælede af samme Aand, som den kananæiske Kvinde, der blot ønskede at røre ved Sømmen af Frelserens Klædebon, — saaledes er det Indtryk, som enhver ydmygt troende Katholik maa modtage af denne sjældne festlige Udstilling af en Relikvi, som er dyrebar for alle katholske Hjærter.

Alt foregik indenfor Domkirken med samme beundringsværdige Ro og Orden som udenfor den. En Mængde unge Mænd, iførte Skærf i de pavelige Farver, holdt Orden op igjennem Kirken, og omkring den hellige Kjortel holdt en Del Præster af højere og lavere Rang Vagt. Nogle af disse bragte de Gjenstande i Berøring med den hellige Kjortel, som man medbragte i dette Øjemed, saasom Rosenkrandse, Medailler o. s. v. Ingen fik Lov at dvæle foran den hellige Kjortel; man maatte gaa forbi den i langsom Procession, og inden man ret besindede sig, var man allerede uden for Domkirken i den modsatte Side af den, ad hvilken man var kommen ind. Hvis man ikke i sine Hænder havde holdt Krucifiks og Rosenkrandse, som havde rørt ved Sømmen af dette Klædebon, fra hvilket en stor Kraft udgik, medens Frelseren vandrede paa Jorden, og som var bleven vædet med Frelserens hellige Blod, kunde man have antaget det Hele for en Drøm.

Opfyldte af Haabet om, at næste Dag endnu vilde give os Lejlighed til at nærme os den hellige Relikvi, gik vi til Ro. Imidlertid var der ikke megen Lejlighed til at finde Ro, thi den største Del af Natten drog store Pilgrimstog syngende og bedende gjennem Gaderne; nogle ankom, andre drog bort; det var et sælsomt natligt Liv. Henad Morgenstunden tiltog Tummelen; det var Søndag, og denne Dag benyttede Landboerne fra nær og fjærn til at valfarte til Trier, for at ære

den dyrebare Relikvi. Der var en saadan Mængde Pilgrimstog anmeldte til denne Dag, at det ene umiddelbart afløste det andet, og naar man ikke hørte til noget af disse, maatte man opgive alt Haab om at kunne deltage i nogen Procession i Løbet af Dagen, og sætte sin Lid til Aften-Processionen for de Fremmede, som ikke hørte til noget Pilgrimstog.

Dagen benyttedes til at bese Byen, der er interessant ved sin Ælde; en Indskrift paa „Rothes Haus“ siger endog: „Før Rom stod Trier i 1300 Aar; maatte den fremdeles staa og glæde sig ved en evig Fred.“ Saa vidt gaar Sagnet, men Historien véd intet at berette om Trier før 58 Aar før Kristi Fødsel. Og om den evige Fred fortæller den heller ikke meget, men des mere om store Kampe, i hvilke Trier snart blev overvundet af Romere, snart af Franker, Spaniere, Franskmand, og endelig ved Kongressen i Wien 1814 tilfaldt Preussen.

Især fra den romerske Tid findes interessante Mindesmærker; Ingen byggede saa godt, som Romerne.

En lille Udflugt henad Solnedgang til Maria-Søjlen paa Markusbjærget, beliggende paa den modsatte Side af Moselfloden, lønnes med den skønneste Udsigt over Trier, som ligger i en Dal, ganske omgivet af Vinbjerge og med den brede Moselflod ved sine Fødder.

Men Mørket faldt paa, og Lynene blinkede i Horisonten: et mægtigt Tog med Pilgrimme kom brusende, og fra hver eneste Vogn lød Sangen stærkt ud til os, medens alle Blikke vare vendte mod det Uvejr, som trak op lige over Maria-Søjlen, og som nu saa ud til at skulle bryde for Alvor løs. Mange Hjærter have sukket til hende: „O Maria, hjælp!“ — og den milde Jomfru hjalp os. Efter nogle heftige Vindstød og nogle faa Draaber Regn blev Himlen atter aldeles klar. — Klokken var omtrent 8; nu maatte det da være let at faa Plads i Fremmed-Processionen, som snart maatte være færdig. I denne Tanke ilede vi til Dompladsen;

men o ve! Pilgrimsbaandet var slynget endnu mere kunstfærdigt, end forhen; det var en uigjennemtrængelig Labyrinth. Her var kun Valget mellem at gaa hjem med uforrettet Sag, eller at bede om at lade Naade gaa for Ret; jeg valgte det sidste. Jeg henvendte mig til en af Ordensbetjentene, sagde ham, at jeg var fra Danmark og ikke mere vilde faa Lejlighed til at se den hellige Kjortel — om jeg derfor maatte faa Lov at blive stillet ind i en af Rækkerne? Jeg hørte ham raadslaa med nogle Præster: „Det er en Pilgrim fra Danmark — saa langvejs fra — man kan næsten ikke afslaa det“ — og Resultatet blev, at Rækkerne aabnede sig for mig, og jeg fik Plads i den, som stod nærmest for Tur til at komme ind i Domkirken. Et Par Minutter efter befandt jeg mig under dens Hvælvinger, og det var med den mest levende Taknemlighed, at jeg endnu en Gang nærmede mig den hellige Relikvi, og endnu en Gang medtog Rosenkranse, som havde berørt Sømmen af Frelserens Klædebon.

Søster Theresias' Sejr.

(Fortsat.)

Under Søster Theresias Fraværelse havde den Syge næsten slugt Renans Bog; han var allerede naaet ud over Halvdelen og forlangte nu, at Søsteren skulde læse videre. Nu havde han forstaaet, i hvilken Aand Bogen var skrevet; hidtil havde han ikke vidst, om den bragte Vantro, Tvivl eller ubetinget Gudsbespottelse. Den nye Behandlingsmaade af Gjenstanden interesserede, det fuldendte Sprog og den besnærende Bøvisførelse fængslede ham. Men jo mere han læste, desto større blev hans Mistro, og han begyndte at nære Tvivl om Forfatterens gode Overbevisning, om Rigtigheden af hans

Citater. Greven var ikke nogen Videnskabsmand, men han var dog i Besiddelse af en fin Følelse for literære Arbejder, og en Usandhed, navnlig i et videnskabeligt Værk, opfyldte ham med Væmmelse. Det havde allerede været ham paafaldende, at Forfatteren modsagde sig selv flere Gange ved Anførelsen af Bibelsteder, men dette tilskyndede ham kun ydermere til at lære Slutningen af Bogen at kjende, for senere at kunne prøve Forfatterens Ærlighed ved at sammenligne hans Citater med den h. Skrift.

Søster Theresia havde allerede læst en god Del, da den Syge pludselig ytrede: „Opsøg mig det nye Testament i min Bogreol; saa vidt jeg mindes, staar det paa en af de øverste Hylder. Jeg vil sammenligne Renans Citater med Originalen, naar vi have læst Bogen til Ende. Vil De saa forelæse mig de fire Evangelier? Det forekommer mig, at Renan ikke er ærlig i sin Bog „Jesu Liv.“ Det skal være mig en Glæde at finde hans Urigtigheder og at kunne afsløre for Verden hans Ærgjærrighed. Han har skrevet sin Bog i en vis Formyndertone og udtaler sig overhovedet med saa meget Selvbehag, at man virkelig føler sig ubehagelig berørt deraf. Han synes at indbilde sig, at han alene kan have Ret. Ellers ere de Lærde ikke saa anmassende!“

Søster Theresia svarede ikke, hendes Sjæl var dybt rystet. — —

Bogen var næsten til Ende. Vilde den Syge høre Evangelierne, eller vilde han dø under Indtrykket af Renans Usandheder? Hun vovede ikke at spørge ham. Hans Tilstand var denne Eftermiddag betydelig værre; Lægen, som kom sent ud paa Aftenen, var meget utilfreds: „Greven lever ikke i otte Dage,“ sagde han til Søsteren, da begge havde forladt Sygeværelset.

„Ungdommen virker ofte Vidunderer, og han har en fortræffelig Konstitution,“ mente Søsteren.

„Men den er for forstyrret, han kan ikke mere komme sig.“

Min Gud! Han er jo slet ikke forberedt paa Døden! Men Gud er barmhjærtig, og for ham er alt muligt.“

„Alt! Han kan virke Undergjæringer, og maaske gjør han det, naar De beder ham derom,“ sagde Doktoren. „Forøvrigt overlader jeg Alt til Deres Klogskab. Gjør, hvad De anser for at være det bedste.“

Da Søster Theresia atter traadte ind i Sygeværelset, sagde Greven: „Den gamle Dr. Vauban er tilfreds med min Tilstand. Det forundrer mig egentlig, da da jeg i Dag netop slet ikke føler mig vel. Hvad sagde han egentlig?“

„At Syge, ligesom Børn, ikke skulle komme med Spørgsmaal, men være lydige,“ svarede Søsteren med et Smil.

Skjønt han ikke var tilfreds med dette Svar, taug han dog og faldt kort efter i Søvn. Hun sendte Klemens til dennes store Glæde i Seng; thi eftersom Greven var meget urolig, vilde hun vaage hos den Syge indtil Midnat.

Hun bad sit Officium, dæmpede Lyset i Værelset og satte sig ved den Syges Fødder. Hun kunde ikke skjælné hans Træk, men et klart Skin fra Sideværelset faldt paa hans Haand. Den var afmagret og bleg som en Døds. Mon den vil omklamre Krucifikset, inden den bliver iskold? Ængstelige Tanker gennemkrydsede hendes Sjæl. Han befandt sig ved Evighedens Port, ved Helvedes Port; denne Sjæl, for hvilken Kristus havde opofret sit Liv, stod i Begreb med at blive fordømt evindeligt; skulde det guddommelige Blod virkelig være flydt forgjæves for ham? Onde Aander lurede allerede ved Sygesengen, for at styrte sig over deres Bytte. Men ogsaa Engle svævede omkring Sygelejet, navnlig én Engel, som i hele den Syges Liv ikke var veget fra hans Side, den hellige Skytsengel. Den al-

mægtige Skaber saa ned paa Alle fra sin himmelske Trone og afventede Enden. Hvorfor vare Englene saa tause? Vilde da ingen blandt disse herlige Aander lade sig blødgjøre og bringe Hjælp? Vilde ingen sende en Engel i menneskelig Skikkelse, for at stride for Vorherre og frelse den dyrekjøbte Sjæl, før det blev for sent? Engelen var der og næsten usynlig med den Kjærlighed og Kraft, som kun en Engel besidder den!

Søsteren kastede sig paa Knæ og bønfuldt Gud; anraabte om Marias Forbøn, mindede hende om den Pris, som denne Sjæl havde kostet, og om hine Ord paa Golgatha: „Se der din Søn!“ Hun samlede Naglerne, Landsen, Tornekronen, de blodige Svøber, lagde Alt i Moderens Arme og bad om Barmhjærtighed; thi Barmhjærtighed alene kunde frelse denne stakkels, forblindede Sjæl.

Den Syge vaagnede. Maaske havde en svag Lyd fra Søsteren vækket ham. Han saa Søsteren i denne bedende Stilling. Først troede han, at han drømte og ventede paa, at Synet skulde forsvinde, — men det forsvandt ikke. Søster Theresia var saa fordybet i Bønnen, at hun glemte baade sig selv og ham og lagde ikke Mærke til, at den Syge var vaagen. I denne Sjælens Forening med Gud ligger der en saadan Magt og noget saa hemmelighedsfuldt, at endog den Ugudeligste bliver opfyldt af Ærefrygt, naar han pludselig bliver Vidne til den. Hr. de Bois-Ferre følte sig greben som aldrig tilforn i sit Liv. For ingen Pris i Verden vilde han, hvor vantro han end var, have afbrudt denne hellige og ophøjede Forening. En Anelse sagde ham, at der blev bedet for *ham*. Hvor hemmelighedsfuld er ikke Kjærligheden til Gud: Søsteren, hvis Navn han ikke engang kjendte, opofrede Alt for denne Kjærligheds Skyld, plejede ham, den Fremmede, som en Broder, og naar han atter er rask, iler hun til et andet Sygeleje, for der at vise sin Kjærlighed til Gud med den samme Offervillighed og Hengivelse! Men naar

hun véd, at han atter vil blive rask, hvorfor tilbringer hun saa hele Natten under Graad og Bønner for ham? Isnende foer denne Tanke pludselig igjennem den Syges Sjæl. Han havde altid paastaaet, at han ikke frygtede for Døden, at det var ham ligegyldigt, om han skulde dø, naar det kun skete uden altfor mange Smerter. Sæt, at der dog efter dette Liv fulgte et andet! Havde han vel nogensinde i sit Liv næret fuldstændig Tvivl derom?

Taus og mørk henrandt Natten. Først ved Dag-gry erkjendte de gjensidig, at de vare vaagne. Søster Theresia var nemlig knælende faldet i Søvn af Udmattelse.

(Sluttet.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Köln. Næsten samtidig med at Socialisterne af alle Schatteringer vare forsamlede til en stor Kongres i Bryssel, som havde en meget støjende Karakter, kom flere Hundrede Forstandere for *de katholske Svendeforeninger* sammen til en fredelig *General-Konferents* i Köln, for i Fællesskab at drøfte deres store Forenings (den tæller 80,000 Medlemmer) Anliggender og tillige fejre deres General-Præses, Msgr. *Schäffers* 25aarige Jubilæum. Blandt de Tilstedeværende saas Kardinal-Ærkebiskop *Gruscha* af Wien (aktiv Præses for den derværende Forening) og Biskoppen af Sachsen, Msgr. Dr. *Wahl*, tilligemed Ærkebiskoppen af Köln. Henved 300 Præsides vare tilstede.

Kina. Ifølge det belgiske Blad „*Indépendance Belge*“ ere flere *belgiske Missionærer* blevne myrdede i Kina. Nye Uroligheder ere udbrudte i Ischang, hvor Pøbelen stak de europæiske Kjøbmænds Huse og Varelagre i Brand. Ogsaa de fremmede Missionærers Ejendom i Ischang er bleven ødelagt.

Højtidelig Grundstensnedlæggelse.

I Dag Søndag den 13. September (Marias Fødsel) Kl. 12 vil *Grundstenen* til den nye *St. Maria Kirke- og Skolebygning* i Boyesgade (Frederiksberg) blive nedlagt af Hs. Højærværdighed den apostoliske Præfekt, Msgr. von *Euch*, i Overværelse af Prælat, Msgr. *Nacke* af Paderborn og samtlige Gejstlige. *Rosenkransforeningen* og *Svendeforeningen* deltagte med Faner; *Sangforeningen* assisterer velvilligt ved Højtideligheden, hvortil Menighedens Medlemmer indbydes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. September. 17. Søndag. e. Pintse. **Marias Fødsel.** — 14. M. Korsets Ophøjelse. — 15. Ti. Oktav af Marias Fødsel. — 16. O. (Tamperfastedag) Kornelius og Cyprian, Mart. — 17. To. Frants af Assisi Vundemærker. — 18. F. (Tamperfastedag). Josef af Kupertino, Bekjender. — 19. L. (Tamperfastedag). Januarius og Lidelsesfæller, Mart.
Søndag den 20. September. 18. Søndag e. Pintse. Marias syv Smertes.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Dag Søndag den 13. Sept. (Marias Fødsel) Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Stenosgade paa Vesterbro.

Rosenkransforeningen. Møde med Procession afholdes første Gang efter ferien Søndag den 13. September (Marias Fødsel) Kl. 6 i Sct. Ansgars Kirke. Talrigt Møde af Foreningens Medlemmer forventes i Anledning af Rosenkrandsdronningens Fødselsfest. Jomfruernes Kongregation deltager i Processionen.

Sct. Elisabethforeningens Systue gjenoptager efter endt Ferie sine Møder Tirsdag den 15. Sept. (Kl 4 $\frac{1}{2}$ —7) i Forsamlingsværelset i Bredgade 64.

Et udmærket **Stue-Orgel** er til Salg hos Enke Josefine Petersen, Sofievej 23. Stuen.

Kunst-Sløjd. Undervisning i Træskæring og Gyldenlædersarbejde samt alle fine Haandarbejder gives. 4 Kr. pr. Maaned, Børn det halve.

Bestillinger paa ovennævnte modtages. Paategning paa alle Stoffer udføres. **R. Bravi-Bertini**, Dr. Tværgade 50. 2. Sal.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr. 38. Søndagen den 20. September. 1891.

Indhold. Den hellige Birgittas 500aarige Jubilæum. Dr. Korums Tale i Trier. Grundstensnedlæggelsen paa Frederiksberg. Efterretninger fra Ind- og Udland: Randers.

Den hellige Birgittas

500aarige Jubilæum den 7. Oktbr. 1891.

(Fortsat.)

IV. Birgittas Stilling overfor Rom.

I Foraaret 1347 ankom Birgitta tillige med sine Rejsefæller til Rom. I et Hus, som laa tæt ved Kirken San Lorenzo in Damaso, fandt hun Husly.

Hun blev nu delagtiggjort i Visioner af en anden Slags, end dem, hun havde haft hjemme. Hun saa Roms og dets Beboeres trøstesløse Tilstand, og medens Birgitta bønfaaldt om Forbarmelse, udslyngede Frelseren kun Trusler imod Gejstligheden og det romerske Folk.

„Alle Vegne herskede der brutal Vold. Lovene blev ikke agtede, Ejendommen blev ikke beskyttet, personlig Sikkerhed fandtes ikke. Pilgrimmene, som

valfartede til Apostelfyrsternes Grave, blev udplyndrede, Bønderne berøvede Alt udenfor Stadens Porte. Ved Domstolene herskede der Uretfærdighed, i Helligdommen Immoralitet, i Familiernes Skjød Elendighed.“

Saaledes skildrer os et Øjenvidne den evige Stad.

I dette stakkels, forladte Rom skulde Birgitta nu tage Ophold indtil sit Livs Ende og under Pavens Fraværelse være en god Engel for det romerske Folk. Men en endnu højere Opgave havde det guddommelige Forsyn tiltænkt hende. Hun skulde bevæge Paven til at vende tilbage til sin Stad.

Forgjæves havde et romersk Gesandtskab bedet Pave Klemens VI. om at vende tilbage til Rom og der forkynde Jubelaaret. Forgjæves havde Stefan Colonna arbejdet i samme Retning og Petrarka udtænkt sine „Canzoni“. Paven havde stedse svaret undvigende. Hellige Kvinders Bønner og profetiske Ord var det forbeholdt, at triumfere over politiske Rænker.

Allerede kort efter sin Ankomst til Rom sendte Birgitta paa Kristi Opfordring og i hans Navn en Skrivelse til Klemens VI. af følgende Indhold:

„Jeg har ophøjet dig og ladet dig stige op over alle Ærens Trin. Rejs dig derfor, for at stifte Fred mellem Frankrigs og Englands Konger . . . Kom saa til Italien, forkynd Guds Ord og Frelsens og den guddommelige Kjærligheds Aar. Betræd atter de Gader, som ere farvede med mine Troendes Blod, og jeg vil skjænke dig en Løn, som aldrig skal ende . . . Nu fordrer jeg Regnskab af dig angaaende den daarlige Brug af din Tid, og ligesom jeg lod dig stige op over alle Trin, saaledes skal du paa aandelig Vis stige ned ad andre Trin, saafremt du ikke adlyder mine Ord . . . Rejs dig derfor, førend din sidste Time nærmer sig, og udslet tidligere Tidens Efterladenhed ved Hjælp af de sidste Tidens Iver . . . Ogsaa din Samvittighed siger dig, at det, hvortil jeg formaner dig, er baade rigtigt og i Overensstemmelse med Fornuften, og saafremt min

Taalmodighed ikke havde baaret over med dig, vilde du allerede for længe siden være steget dybere ned, end en af dine Forgængere. Forsk derfor i din Samvittigheds Bog og se, om jeg taler Sandhed.“

Langt fra at ringeagte den nordiske Fyrstindes Formaninger, vilde Klemens VI. alligevel ikke høre Tale om at vende tilbage til Rom.

I en anden Skrivelse, som er rettet til Biskop Alfons af Jaen, skildrer Birgitta saa med de mest levende Farver Byen Roms ulyksalige Tilstand, og paalægger ham, at meddele den h. Fader Indholdet af hendes Skrivelse. Med største Nøjagtighed anfører hun i samme de kirkelige Love, som paa en formastelig Maade bleve overtraadte, og klager over de gejstlige Ordeners Forfald og den Samvittighedløshed, hvormed utallige Lægefolk træde Guds og hans hellige Kirkes Bud under Fødder. Stadig gjentog hun overfor Paven den Bøn: „Gaa bort fra Avignon! Vend tilbage til Rom!“

Ogsaa efter at Cola de Rienzo forbigaaende havde gjenoprettet Orden og Sikkerhed i Byen, saa at man uhindret kunde besøge de hellige Steder, var den Helliges længselsfulde Blik stadig rettet mod Avignon, og efter at Jubelaaret 1350 var til Ende, skrev hun atter til Klemens VI.: „Vend tilbage, Hellige Fader, til Rom, til det stakkels forladte Rom, som uden dig er berøvet sin Sol, sit Midtpunkt.“

Men Klemens fulgte ikke hendes Kaldelse og døde 1352 i Landflygtighed.

Til Klemens Efterfølger, den lærde og fromme Innocents VI., skrev Birgitta aldrig, thi hun vidste, at Beslutningen om at vende tilbage til Rom, var fast grundet i Pavens Hjærte, men at først hans Efterfølger skulde udføre den.

Den 6. November 1362 blev Abbeden for Klostret Sct. Viktor i Marseille, Vilhelm Grimoard, smykket med Tiaren, under Navn af Urban V.

Endnu var Paven, som skulde godkjende hendes

Ordensregel, borte fra Rom, og ikke desto mindre erkjendte Birgitta, at den saa længselsfuldt attraaede Time nærmede sig. Aaret 1366 var begyndt. Tyve Aar vare henrundne, siden Birgitta havde forladt sit Fædreland. For sin Orden manglede hun endnu kun Lektionerne, som Søstrene daglig skulde læse i Matutinen til den h. Jomfrus Ære. Da viste Frelseren sig for hende og sagde til hende, at han vilde sende en Engel, som skulde diktere hende dem; hun skulde nedskrive, hvad han sagde hende.

I sit lille Oratorium, fra hvilket man gennem et Vindue kunde se ned paa Altret i Kirken San Lorenzo in Damaso, modtog den hellige Ordensstifterinde af Engelen Mund Lektionerne i sit Breviar, den saakaldte „*sermo angelicus*“,

Medens Birgitta bad det nye Officium, som er fuldstændig gennemvævet af Marias herlige Fortrin og navnlig af hendes ubesmittede Undfangelse, skuede hun tillige denne Hemmelighed i dens hele Storhed, og hendes skønne Sjæl nød allerede en Forsmag paa hin Glæde, som den katholske Kristenhed følte, da denne ophøjede Hemmelighed under Pius IX. blev stadfæstet som et kirkeligt Dogme.

Aaret 1367 bragte endelig for Guds Tjenerinde Bøn-
hørelsen af hendes Bønner og for det forladte Rom
det elskede Overhoved.

Om Eftermiddagen den 16. Oktober drog Pave Urban V. under Romernes endeløse Jubel ind i den evige Stad. Da han første Gang atter betraadte Sct. Peters Basilika, meddelende den apostoliske Velsignelse, befandt sig blandt de utallige Andægtige, som fyldte Gudshusets Haller, to Kvinder, som tæt tilslørede knælede i en Krog af Gudshuset. Ingen iblandt Mængden anede, hvilken Indflydelse begge disse Kvinders Bønner havde udøvet paa denne verdenshistoriske Begivenhed. Det var Birgitta og hendes Datter, den h. Katharina

af Sverige, som i Jubelaaret 1350 havde fulgt efter sin Moder til Rom.

*

*

*

Havde Birgitta, beskjæftiget med Fuldendelsen af det, som vedrørte hendes Orden, i over et Aar ført et meget tilbagetrukket Liv, saa se vi hende nu udfolde en livlig offentlig Virksomhed og sende til Kirkens Prælater og Statens Mægtige, sit mystiske Diplomatis Noter, som Kristus indgav hende dem. Hun havde ogsaa ladet sine to ældste Sønner Birger og Karl komme til Rom, for at forskaffe dem den Naade, at se Jesu Kristi Statholder og at modtage hans Vel. signelse.

Endnu i Aaret 1367 havde Birgitta, ledsaget af sine Sønner, den første Audients hos Paven. Han modtog dem naadig og lovede hende den snarlige Opfyldelse af hendes Bøn, nemlig Stadfæstelsen af den nye Orden og dens hellige Regel. Kort efter fik hun af Frelseren forskjellige Hverv til hans Statholder, som hun meddelte Paven i en senere Audients. Herren sagde til hende: „Denne Pave Urban er Guld, som lader sig bøje til det Gode, men han er omgivet af Verdens Bekymringer. Gaa derfor og sig ham i mit Navn: Din Tid er kort; staa op og giv Agt paa, hvorledes de dig anbetroede Sjæle kunne frelses“.

Naar Birgitta rettede saadanne og endnu alvorligere Ord til Paven, saa aandede samtidig hendes hele Væsen en saa dyb Ærefrygt for hans Person, en saa stor Kjærlighed og Hengivenhed og en saa fuldstændig Lydighed imod den hellige Kirke, at Ingen kunde tvivle om hendes højere Sendelse.

Overbevist om, hvor nødvendige visse Reformere vare i Henseende til den højere Klerus Liv og Sæder, og at det var Pavens Pligt, uden nogetsomhelst Hensyn at tage Forholdsregler til Gjennemførelsen af disse Reformere, gjorde Birgitta Urban V. alvorlige Forestillinger, og

Følgen var, at han udstedte strænge Forskrifter for Verdensgejstligheden, reformerede Klostrene og sin egen og Kardinalernes Husholdning.

Alt gik gunstigt for Kirkens Overhoved, og i Aaret 1368 indtraf ogsaa Kejser Karl IV i Rom. Forjættelsen, som Herren mange Aar i Forvejen havde givet sin Tjenerinde, gik nu i Opfyldelse. Hun saa og talte med Kejseren, og ogsaa han forsikrede hende om, at han vilde tage hendes Orden under sin Beskyttelse.

Den pavelige Stadfæstelse af Ordenen fulgte efter to Aars Forløb, men under Omstændigheder, som vare alt andet end trøstefulde for Birgitta. Hun havde stadig Visioner, som lode hende frygte det Værste, og da Paven i Montefiascone udfærdigede Stadfæstelses-Bullen, var han allerede igjen paa Vejen til det ulyksalige Avignon. Den 17. April 1370 havde han forladt Rom, hvor han aldrig følte sig hjemme. I en Vision erfarede Birgitta de Straffedomme, som ventede Paven, naar han ikke vendte tilbage til Rom. Hun meddelte dem til Biskoppen af Jaen, som optegnede dem ordret.

Det hedder deri: „Vender Paven virkelig tilbage til det Land, hvori han er bleven valgt, saa vil han inden kort Tid blive ramt af guddommelige Straffedomme Angaaende to Ting skal han aflægge Regnskab overfor Gud: først angaaende det, som han har udrettet paa den pavelige Stol, og dernæst angaaende det, han som Indehaver af den højeste Myndighed havde kunnet gjøre til Guds Ære, men har undladt at gjøre.“ Birgitta begav sig tillige med Biskop Alfons af Jaen straks til Montefiascone, fast besluttet paa at underrette Urban om de Straffe, som truede ham, at advare og frelse ham. Biskoppen gav Guds Tjenerinde det Raad, at meddele Paven om hendes Vision gennem Kardinal de Beaufort. Roger de Beaufort blev dybt rystet over de Meddelelser, som Birgitta gav ham; men han vovede ikke at overrække Paven det Skrift, som indeholdt hin Vision. Saa besluttede Birgitta sig til

selv at gjøre det, uden at bekymre sig om Følgerne, som et saadant Skridt kunde have. Efter at den Helige med den dybeste Ydmyghed havde frembaaret sin Hylding overfor Kristi Statholder, besvor hun ham om, ikke oftere at forlade Italien. Men da Urban erklærede, at Intet kunde bringe ham bort fra Beslutningen om at vende tilbage til Avignon, forkyndte hun ham med en af Gud sendt Profetindes hele Alvor de Straffedomme, som ventede ham. Paven skjænkede ingen Tiltro til Birgittas Ord, og først efter at en heftig Feber kastede ham paa Sygelejet kort efter hans Ankomst til Avignon, angrede han for sent, at han ikke havde fulgt hendes Formaning. Han aflagde Løfte om, at han, saa fremt han blev helbredet, vilde vende tilbage til Rom, men Døden indhentede ham allerede den 19. December 1370.

Urban V's Efterfølger, Gregor XI havde Birgitta allerede lært personlig at kjende som Kardinal de Beaufort. Hun skulde ogsaa være en formanende Engel for denne sidste retmæssige Pave i Avignon.

Allerede i den første Maaned af Gregor XI's Pontifikat sendte hun den ædle Latino Orsini med en Skrivelse til ham, indeholdende den første Vision, hun havde haft angaaende hans Pontifikat. Kort efter rettede hun en anden Skrivelse til Paven, hvori hun advarede ham imod at laane Øre til slette Raadgivere, og underrettede ham om det Regnskab, han skulde aflægge, saa fremt han ikke adlød Guds Bud.

Gregor XI tog naadig imod alle hendes Meddelelser, sendte hende sin Velsignelse og lod hende sige, at det var hans faste Beslutning at vende tilbage til Rom, saa snart som muligt. Gregor XI vendte i Virkeligheden tilbage til Rom, efter at den h. Katharina af Siena gjentagende havde bønfoldet ham om at mindes sit op-højede Kald. Men Birgitta var allerede draget ind i det himmelske Jerusalem, da Paven holdt sit Indtog i Rom.

(Fortsættes)

Biskop, Dr. Korum af Trier,

som d. 20. August d. A. paa en højtidelig Maade aabnede Valfarten til Kristi Kjortel i Domkirken i Trier, holdt ved denne Lejlighed følgende Tale! *)

„Dagens sjældne Højtidelighed have vi aabnet med Sangen: „*Vexilla regis prodeunt, fulget crucis mysterium*, Din Konges Banner drager frem, se Korsets Træ, Jerusalem!“

I disse Ord er hele Betydningen af Dagens sjældne Fest indeholdt. Kristi Fane er højtidelig blevet rullet op i Sct. Peters Domkirke i Trier, som i Dag har bragt sine dyrebareste, kostbareste Skatte, den h. Nagle, Dele af det h. Kors og frem for Alt den h. Kjortel, den usyede Tunica, fra det skjulte Gjemme frem for Offentligheden, for at indbyde hele det troende Folk til at ære disse h. Relikvier og derved at opflamme det til Kjærlighed til Jesus Kristus. Ved denne Højtidelighed ønske vi ikke at opnaa noget som helst andet, end hvad Paulus fremsatte som sin Prædikens Maal, da han sagde: „Vi prædike Kristus, den Korsfæstede?“ Troende Kristne, I skulle med Aandens Øjne se vor Konge saa levende, som om han blev korsfæstet for vore Øjne. Kristus, Aandens Konge, befrier os fra Tvivlsyge, fra Vantro og Vrangtro. Kristus er for os Kjærlighedens Konge, som har bevist os uendelig Kjærlighed, da han forløste os paa Korset, og vor Konges Fane er i Dag ogsaa udrullet, for at den skal drage alle Hjærter op til Himlen. Denne Frelserens Hemmelighed straalere for vore Øjne. Den er skjult for Verden, men efter Apostlens Ord er den aabenbarret for de Udvalgte, for de Hellige, for dem, som ere af ydmygt Sind og ikke forarges over den Korsfæstedes Formædelse. Vi tilbede Kristus og lovprise ham, som ved sit hellige Blod har forløst Verden. Ved Kor-

*) Oversat af Dr. B. Hansen.

set ere vi atter blevne forsonede med Faderen, ere vi atter blevne Guds Børn. Derfor er ogsaa dyrebart for os Alt, hvad der minder os om Korset; det fremstiller Frelseren levende for vort Øje. Efter at Mennesket var blevet udvist af Paradiset, i hvilket han nød Guds inderligste Venskab, forblev hans Sjæl altid endnu dvælende ved Erindringen om denne lykkelige Tilstand; den vilde se Gud. Men hvorledes? Gud lever jo i et utilgængeligt Lys; vel forkynder han sin Herlighed ved Naturens Vidundere; men det er jo ikke nok for Mennesket; han vil se ham, gribe Gud; han vil have Beviset for, at han atter er bleven Guds Ven; han vil føle paa ham, saaledes som der jo staar i Apostlenes Gjæringer: „Gud har gjort, at Folkene skulle søge ham, om de maaske kunde føle paa eller finde ham.“ Gud vilde forbarme sig over Menneskene og derfor kom han til os i vor menneskelige Skikkelse. Med Rette hedder det om Frelseren: „Non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo. Med fuld Ret gjorde han Krav paa at være Gud lig.“ Han antog en Tjeners Skikkelse; Menneskene havde deres Gud hos dem; de kunde berøre hans Fødder og væde dem med Glædens Taarer; de kunde se ham ind i Øjet og i hans guddommelige Blik læse Haab og Tilgivelse.

Derfor jubler vort Hjærte af Fryd, naar vi se en Gjenstand, der erindrer os om Kristi Død paa Korset. Og hvad erindrer os vel mere om Kristi Død end denne h. Kjortel? Fordum har en Kejsrerindæ skjænket den til Kirken i Trier, og denne Kirke har bevaret den som sit dyrebareste Klenodie. I Dag for første Gang siden 47 Aar kunde den h. Kjortel atter blive udstillet. Denne Kjortel prædiker os Kristi Lidelse og Kjærlighed, og I, mine kjære Indbyggere af Trier, I glæde Eder over, at denne h. Kjortel atter kan blive æret offentligt, og jeg glæder mig med Eder. I glæde Eder, fordi I elske Forløseren, fordi I gjærne bekjende Eders katholske Tro, om end Verden forarges over, at I i troende Dyr-

kelse drage hen til den h. Klenodie. Denne Kjortel blev vædet med Frelserens Sved, som han har udgydt for os; den blev gennemtrængt af hans kostbare Blod; i denne Kjortel have Bødlerne trukket; om den blev der, da han hang paa Korsets Træ, kastet Lod; den blev ikke delt. Denne udelte Kjortel er et Symbol paa vor Kirkes Enhed, og vi ville takke vor kjære Frelser for, at han har efterladt os sin Kjortel som et dyrebart Pant. I, mit Trierske Folk, og I, kjære Fremmede, som ere komne hid, for at bringe denne Kjortel Eders Ærefrygt, ser paa hint Sted paa den, under hvilket hans guddommelige Hjærte har slaaet. Siger til Eder selv: „Der slog Gudmenneskets Hjærte, der led det, der opofrede det sig; der frembar det sig som Løsepenge for mig.“ Det er et bestandigt Tegn paa den menneskevordne Guds højeste Kjærlighed, som en Biskop allerede sagde i det niende Aarhundrede. Ikke for Kjortelens Skyld ære vi denne h. Relikvie, men for hans Skyld, som har baaret denne h. Kjortel. Maatte vi kun nu i vor h. Højtidelighed nedbede os Kraften til, at vi, som det bør sig, maa anerkjende vor guddommelige Frelseres trofaste Kjærlighed og taknemmelig gjengælde den.

Jeg vil i Dag ikke tale længe til Eder, for at Festligheden ikke skal trække alt for længe ud, og jeg kan ikke tale saaledes til Eder, som jeg gjerne vilde det. Jeg vil fatte mig i Korthed. Denne Højtidelighed vil være en Glædesfest for Byen Trier, for Diøceset Trier, ja for hele den katholske Kirke. Man har sagt, at den skulde være en Kraftprøve, en Prøve paa, hvor stærke vi ere. Det skal den ikke være. Vi ere svage, men alligevel frygte vi ikke, thi Guds Kraft er med os. Kraftprøven er heller ikke at gjøre nu, thi den er gjort. Paulus forkynder det: „Jeg skammer mig ikke ved Evangeliet; thi det er Guds Kraft til Frelse for alle dem, som tro derpaa.“ (Rom. 1, 16.)

Denne Kraftprøve er gjort, siden Korset bliver

prædiket. Endnu den Dag i Dag udøver det sin Kraft paa Menneskenes Hjærter. Ved denne Højtidelighed ville I, mit trierske Folk, blive tilskyndede til at vise endnu mere Iver i trofast at bekjende Eders hellige Tro. Denne Kjortel er et Symbol paa Enheden; thi ligesom den er forbleven udelt, saaledes skal ogsaa Kirken forblive udelt. Intet skal skille os fra Paven, Kirkens Midtpunkt; intet skal skille Folket fra dets Biskop; vi ville være et enigt Kristi Folk og i denne Enighed ville vi være stærke. Ingen skal skille os fra Kristus. Maatte Dagen i Dag være Begyndelsen til den rigeste Udøsning af Naade. Denne Naade ville vi nedbede i Ydmyghed. En Gang strømmede der guddommelig Kraft ud fra denne h. Kjortel. Den fromme, ydmyge Kvinde længtes efter det Øjeblik, da hun turde berøre Kjortelen, og da strømmede der ved Frelseren vidunderlig Kraft fra den h. Kjortel. Maatte ogsaa nu rigelig Velsignelse komme ned over Alle, som ære denne h. Kjortel. Mange forlange Legemets Helbredelse. Vi vide, at en viis Guds Raadslutning ofte sender os legemlige Lidelser, og enhver maa med taalmodig Hengivenhed i Guds h. Vilje bære slige Lidelser. Vi maa overlade det til Guds Vilje, hvem han vil befri fra hans Lidelser; men aandelig Naade, Styrkelse i Kampen mod Synden, større Kjærlighed til Frelseren, alt dette tør enhver, som ærer denne h. Kjortel, tillidsfuldt haabe paa. Maatte Eders gode Gjerninger lyse, for at Verden maa erkjende vor h. Tros Frugter. Maatte Forløseren i Kjærlighed beklæde os med sin Naades Klædebon og en Gang hist oppe i Himlen med sin Herligheds Krone. Maatte Gud i denne h. Tid udgyde over os sin Naades rigeligste Skatte. Og I, mine Triere, opbygger Pilgrimmene ved Eders gode Gjerninger, viser Eder som et godt, katolsk Folk. Maatte denne Festlighed ogsaa bringe rigelig Velsignelse over vort store Fædreland, at Gud endelig maatte skjænke os Enheden. Vi tilbede dig, Kristus, og lov-

prise dig, thi ved dit kostbare Blod har du forløst Verden.“

Grundstensnedlæggelsen paa Frederiksberg.

I Søndags, d. 13. September, nedlagde den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. v. Euch *Grundstenen til den nye Kirke- og Skolebygning*, som agtes opført i Boyesgade paa Frederiksberg. Paa Byggepladsen, der i Dagens Anledning var smykket med Flag, var oprejst et overdækket Telt, udenfor hvilket, paa det Sted, hvor Alteret i det nye Gudshus skal staa, saas et lille Alter, smykket med Lys og Blomster og med den skønne Altertavle, som i sin Tid er bleven skjænket til Gudshuset af Enkegrevinde Hahn-Neuhaus og forestiller Rosenkransdronningen med det guddommelige Barn paa Skjødets. Ved Siden af Alteret stod det ifølge Rituallet foreskrevne store Trækors med 5 brændende Lys, som Sindbilledet paa Frelserens fem hellige Vunder, fra hvilke al Naade og Velsignelse tilflyder Menneskeslægten.

Kl. 12 ankom Hds. kongl. Højhed Prinsesse *Marie*, som, ledsaget af Kmhr. Rothe, tog Plads paa Ærespladsen inde i Teltet, hvor ogsaa reserverede Pladser fandtes for de Gejstlige, Skolebrødrene, Sct. Josefssøstrene og Honoratiores, blandt hvilke bemærkedes den herværende franske Militærattaché, Greve de Villaine med Familie. Kort efter Kl. 12 udgik Processionen fra Sct. Josefssøstrenes Ejendom og begav sig til Byggepladsen; foran gik Korsbæreren, efterfulgt af Skolebørnene, Pigerne hvidklædte, med Faner, derefter en Deputation fra Jomfruernes Kongregation med Rosenkransforeningens mindre Banner, saa Skolebrødrene, Præ-

sterne, de to fremmede Prælater, Msgr. Nacke af Paderborn, og Msgr. Pinzger af Linz, tilsidst den højærv. apostoliske Præfekt v. Euch, assisteret af Sognepræsten ved Sct. Ansgar, Pastor Braun og af Pastor Schilo fra Itzstein ved Frankfurt a. Main, som resp. Diakon og Subdiakon.

Efter at Sangforeningen under Hr. Michaelsens Ledelse havde indledet Højtideligheden med Afsyngelsen af en kirkelig Hymne, forrettede Celebranten de foreskrevne Bønner og Indvielser, hvorefter Præfektursekretær, Dr. th. B. Hansen, traadte frem og oplæste følgende Dokument, hvis Ordlyd paa Pergament skulde nedlægges i en Blyæske under Grundstenen, tilligemed nogle Mønter og det sidste Nr. af „Nordisk Ugeblad“ og „Berlingske Tidende“:

„I Aaret 1884 den 4. December erhvervede Msgr. J. v. Euch, Præfectus Daniæ Apostolicus, ved Kjøb Ejendommen Nr. 15 i Frederiksberg Allé og Boyesgade. Den ved Frederiksberg Allé beliggende Halvdel blev atter solgt til Sct. Josefssøstrene; den til Boyesgade beliggende Haivdel forbeholdtes Sct. Ansgarstiftelsen med det Maal for Øje, der i Fremtiden at bygge en Sognekirke med de dertil hørende Skolebygninger. Paa Søstrenes Ejendom findes nu en højere Pigeskole, et Vajsenhus for Pigebørn med 19 Elever og et Hospitium for gamle Folk med henved 30 Personer. Paa den Sct. Ansgarstiftelsen tilhørende Halvdel blev der i Aaret 1884 aabnet en Elementarskole for Piger under Sct. Josefssøstrenes Ledelse, og i 1890 en Elementarskole for Drengbørn under Skolebrødrenes (petits frères de Marie) Ledelse. Fra nogle faa Børn, hvormed Skolen begyndtes, er den allerede nu vokset op til at tælle henved halvandet hundrede katholske Børn. Midlerne til den smukke Kirke- og Skolebygning, som nu skal rejses paa det Sted, hvor den gamle, brøstfældige Skole fandtes, ere tilvejebragte ved frivillige Bidrag af Katholiker i Ind- og Udland; det er paatænkt, at senere

en større Sognekirke skal føjes til den Bygning, som nu bliver opført. Byggeplanen er udkastet af Arkitekterne Professor A. Rincklake og W. Frederichsen; til Murmester J. C. Günther er Udførelsen af de samtlige Murarbejder bleven betroet. Maatte denne Bygning staa længe til Guds, den Allershøjestes Ære og Forherligste, maatte den allersaligste og glørværdigste Jomfru og Gudsmoder Maria som sub titulo: *Maria de Rosario*, Maria af Rosenkransen er valgt til Patroninde for dette Gudshus, tage dette hele Foretagende under sin mægtige moderlige Beskyttelse, maatte hun ved sin hos Gud saa mægtige Forbøn komme alle dem til Hjælp, som her ville komme for at søge Religionens Trøst og Husvælselse! I den allersaligste Trefoldigheds, i Fadereus og Sønnens og den Helligaands Navn, i Herrens Aar 1891, paa Marias Fødselsfest, som i dette Aar blev fejret Søndag d. 13. September, under Pave Leo XIII's Pontifikat, under Kong Kristian IX's Regering, har den højærværdigste J. v. Euch, Apostolisk Protonotar og Præfekt for Danmark, under Assistens af Prælat, Provst Nacke fra Paderborn og den samtlige Klerus fra Kjøbenhavn, under Tilstedeværelse af Hds. kgl. Højhed, Prinsesse Marie af Danmark, og en stor Del af vor kjøbenhavnske og frederiksbergske Menighed, højtidelig indviet og nedlagt denne Grundsten. Kjøbenhavn, d. 13. Sept., Marias Fødselsfest, 1891." Her følger Underskrifterne.

Efter Oplæsningen af dette Dokument tilloddes Blyæsken, som saa blev nedlagt af Præfekten i et af Bygningens Hjørnefundamenter og dækket med den indviede Grundsten, som derefter af Murmester Günther, iført Skjødskind, lagdes til Rette og blev dækket med et Skifte Sten. Forinden dette skete, slog den apostoliske Præfekt, Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie*, de Gejstlige, Arkitekten og Murmesteren, de foreskrevne 3 Hammerslag paa Grundstenen. Under Bønner og Afsyngelsen af Kirkeviessalmen foretog den apostoliske Præfekt dernæst Indvielsen af Kapellets Fundamenter, ført af Arkitekten og ledsaget af to Leviter.

Efter at denne Akt var til Ende, holdt Præfekten en kort Tale til de Tilstedeværende, i hvilken han meddelte, at den ny Bygning agtes fuldført til den 1. Maj 1892, omtalte dernæst Nødvendigheden af den nye Sognekirke og udtalte sin Glæde over Menighedens

Fremgang og Offervillighed, idet Midlerne til Bygnin-
gens Opførelse vare tilvejebragte ved danske og frem-
mede Katholikers frivillige Bidrag. Taleren dvælede
derefter ved den Velsignelse, som Bygningen vilde blive
for Menigheden, dels paa Grund af, at den vilde blive
en *Bolig* for den i Sakramentet skjulte Gud og Frelser,
hos hvem Menigheden her vilde søge og finde Trøst,
Styrke og Naade, dels ogsaa paa Grund af *Skolen*, som
Menighedens Børn vilde komme til at besøge under
Skolebrødrenes dygtige Ledelse, og endelig som et
Hjem for *forældreløse Børn*, som en *Kommunikant-An-
stalt* for de paa Sjælland spredte Katholikers Børn og
som et *Lærlingehjem*. Sluttelig meddelte Taleren, at
der i en nær Fremtid vilde blive paabegyndt en Or-
denskirke i Stenosgade og senere hen paatænkes Op-
førelsen af en Sognekirke paa Nørrebro og en paa
Østerbro. Efter at Hs. Højærværdighed dernæst i en
Bøn havde anraabt den h. Gudsmoder om, ved hendes
Forbøn hos Gud at drage Naade og Velsignelse ned
over Foretagendet, takkede han Alle, som med Gaver
eller Bønner havde bidraget til Værkets Fremgang,
idet han tillige opfordrede dem til ikke at blive trætte
i deres Offervillighed for Menighedens Anliggender.
Med en Tak til de Tilstedeværende, specielt til Hds.
kgl. Højhed Prinsesse *Marie*, for deres Nærværelse ved
denne festlige Lejlighed, sluttede Præfekten sin Tale,
hvorefter den ambrosianske Lovsang „Te Deum“ istem-
tes, og Højtideligheden afsluttedes med Pontifikal-Vel-
signelsen. — Den mindeværdige Dag fandt om Aftenen
en værdig Afslutning ved en højtidelig Rosenkrans-
andagt med Procession i Sct. Ansgars Kirke, som var
fyldt indtil sidste Plads.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Randers. Den herværende *Vincentforening*, som
begyndte sin Virksomhed den 7. September 1890, og
optoges i Hovedforeningen i Paris den 9. Marts d. A.,
havde til i Søndags bestaaet et Aar. Indtægten har i
den Tid været Kr. 262.06, Udgifterne Kr. 225.08, heraf
Understøttelser til 14 Familier med Kr. 217.00 samt 2
Eksp. af Ugebladet til Cirkulation blandt de Fattige i

Menigheden. Kassebeholdningen, hvormed det ny Aar begynder, er Kr. 36.98. Medlemmernes Antal er for Tiden 11 samt 1 Æresmedlem; 2 Medlemmer ere bortrejste i Aarets Løb. Da den hidtilværende Præsident, højærv. Hr. Pastor *Helmke*, ønskede at fratræde som Præsident, valgtes hertil højærv. Hr. Kapellan *Osterhammel*. De øvrige Bestyrelsesmedlemmer ere uforandrede: Vicepræsident Hr. Fabrikant *Melchior*s, Kasserer Hr. Organist *Belmas* og Sekretær Hr. Kontorist *R. Nielsen*.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. September. 18. Søndag e. Pintse. Marias syv Smarter. — **21. M.** Mathæus, Apostel og Evangelist. — **22. Ti.** Thomas af Villanova, Biskop og Bekjender. — **23. O.** Linus, Pave og Martyr. — **24. To.** Maria, de Fangnes Befrielse. — **25. F.** Marias Navnefest. — **26. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 27. September. 19. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. (I Sct. Ansgars Kirke udstilles det Allerseligste under den h. Messe Kl. 8 og forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. — Kl. 10 Levitmesse og Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.)

Rosenkransforeningens samtlige Medlemmer afholde ligesom ifjor, for saa vidt som Hjemmets Forhold tillade det, fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten i Sct. Ansgars Kirke Kl. 3—4. Rosenkransen bedes offentlig; Emblem medtages. Jomfruernes Kongregation holder Tilbedelse skiftevis hele Dagen; Timeplanen faas hos Sr. Perpetua paa Toldbodvejen.

Onsdag den 23. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses en h. Sjælemesse for Foreningens afdøde Medlem: Jomfru *Karoline Albrechtsen*.

Nothburga-Foreningens Medlemmer holde fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten Kl. 6—7 Aften.

Svendeforeningen holder Bedetime paa Kirkevielsesfesten efter Levitmassen Kl. ca. 12.

Unio. Møderne paa Kegelbanen slutte den 23. September. Vintermøderne tage deres Begyndelse Onsdag den 30. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet, Østergade 32, 1. Sal.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 21. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Bredgade 67, 2. Sal o. G. Mødet begynder præcis. — De ældre Mænd af Menigheden, som ønske sig optagne i Gildet, bør snarest mulig benytte Lejligheden til at blive optagne, da der i en nær Fremtid vil blive taget særegne Bestemmelser, navnlig angaaende ældre Mænds Optagelse.

Bestyrelsen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 39. **Søndagen den 27. September.** **1891.**

Indhold. Den hellige Birgittas 500aarige Jubilæum. Rejsebrev fra Paray-le-Monial. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom, Frankrig, Trier.

Den hellige Birgittas

500aarige Jubilæum den 7. Oktbr. 1891.

(Fortsat.)

V. Birgittas Sendelse til Fyrster og Nationer.

Nordens Hellige havde en guddommelig Mission at opfylde ikke blot overfor Paver og Biskopper, men ogsaa overfor de verdslige Fyrster.

Da Kejser Karl IV kom til Rom, skrev hun først til ham angaaende hendes Orden; men kort efter sendte hun ham en Skrivelse, hvori hun bønfuldt ham om at bekæmpe de Laster, som herskede i det tyske Rige, og efter Evne og Kræfter at pleje Dyd og Fromhed. Den herskende Uretfærdighed, som han skulde standse, viser hun ham i et Billede. Fire Søstre, Døtre af en mægtig Konge, ere fordrevne fra deres fædrene Arv, og i deres Sted herske fire andre, uretmæssige. De

første ere Ydmyghed, Afholdenhed, Nøjsomhed, barmhjærtig Kjærlighed; de andre derimod ere Hovmod, Begjærlighed, Unøjsomhed og Simoni. Dette Billede udviklede hun saa udførligt og paa en original Maade.

Stilen i alle hendes Breve er ukunstlet og simpel. Endog der, hvor hun ikke meddeler direkte af Gud modtagne Aabenbaringer, skriver hun ikke et eneste overflødigt Ord. Underskriften lyder altid kun: „Birgitta“.

Henimod Slutningen af Aaret 1364 fik Birgitta Befaling af Gud til at rejse til Neapel og besøge de hellige Steder i dette Kongerige. Næppe var Efterretningen om den Helliges Ankomst naaet ud i Byen, før end Folket strømmede til for at hilse paa hende og anbefale sig til hendes Bøn. De Mægtige i Neapel tilbød den svenske Fyrstinde Husly i deres Paladser, og Dronning Johanna indbød hende til sit Hof. Men Birgitta tog Ophold i et Hospital, som ligger ved Havet, og hvor man endnu viser et Krucifiks, foran hvilket hun ofte knælede i Bøn og Betragtning.

Hoffet i Neapel var den Gang et af de mest dannede, men ogsaa et af de usædeligste i hele Evropa. Gud viste Birgitta i flere Visioner den berygtede Dronnings sørgelige Sjælstilstand, saa vel som de Straffedomme, der ventede hende. Den Hellige underrettede Johanna om alt dette og formanede hende til at rense sin Samvittighed ved et oprigtigt Skriftemaal af alle sit Livs Synder og saa at ordne sine personlige Anliggender saa vel som Kongerigets i Overensstemmelse med de hende af Gud givne Befalinger. Johanna erklærede sig beredt til alt, og der er ingen Tvivl om, at Fyrstinden af Nerike indvirkede ret gunstigt paa Dronningen under sit Ophold i Neapel. Men saa snart hun havde forladt Neapel, vendte de gamle Forhold ved Hoffet atter tilbage.

Overfor Folket derimod og en Del af Adelen blev Birgittas Indflydelse varigere, saa at manges Liv og Sæder vedblev at være bedre. Ogsaa Biskoppen af

Neapel betjente sig af hendes Raad og havde gjærne set, at hun havde taget fast Ophold i Neapel.

I Aaret 1371, da Birgitta valfartede til Jerusalem, betraadte hun atter det neapolitanske Omraade og blev alle Vegne modtaget med den største Forekommenhed. Man bad hende opholde sig en kort Tid i de Byer og Landsbyer, hun kom igjennem, hvad hun ogsaa gjorde, for at raade Bod paa forskjellige Uskikke, som herskede i Landet, og for overhovedet at vise godt imod alle, med hvem hun kom i Berøring.

* * *

Paa sin sidste Rejse, ved sit Livs Aften, skulde Birgitta med mægtig Haand gribe ind i et fremmed Lands Skjæbne. Skibet, som bar den Hellige og hendes Ledsagere til Palæstina, løb den 14. April 1372 ind i Havnen ved Famagusta, Hovedstaden paa Øen Cypern. Dronning Eleonora, som den Gang herskede over denne Ø, gik, saa snart hun havde faaet Underretning om den svenske Fyrstindes Ankomst, den Hellige i Møde med et glimrende Følge. Denne Dronnings Stilling var netop den Gang yderst vanskelig. Familietvistigheder, politiske Forviklinger og Forbrydelser havde fremkaldt saare uheldige Tilstande. Dertil kom, at Dronningen delte Regentskabet med sin Svoger, om hvem hun vidste, at han var hendes Gemals Morder, og hendes lidenskabelige Natur nærede kun Ønsket om at hævne sig paa ham. Tvivlraadig om hun under saadanne Forhold skulde vende tilbage til sit Fødeland Spanien, eller holde ud paa Øen og skride til et nyt Ægteskab, spurgte hun Birgitta til Raads og aabenbarede for hende sin Sjæls Inderste.

Birgitta, oplyst af Guds Aand, erklærede, at hun ikke maatte vende tilbage til sit Fædreland, men skulde forblive i den Stilling, som Gud havde anvist hende. Hun skulde ikke gifte sig anden Gang, thi det sømmede sig frem for alt for hende, at hun begræd det

Forbigangne og søgte at afsone det ved Anger og Bod. Birgitta formanede ogsaa Dronningen til for bestandig at udrydde af sit Hjærte Tanken om at hævne sig paa sin Gemals Morder. I Henseende til hendes Søn Petrinus' Opdragelse gav hun hende vise Raad og tilskyn-dede hende til at styre sit Land med Retfærdighed og Mildhed.

Eleonora var villig til at følge den Helliges Raad og bad hende om at blive paa Øen, indtil den ungdommelige Kong Peter II's Kroning. Birgitta opfyldte ikke denne Bøn, fordi hun væmmedes ved Livet i Famagusta, siden Gud havde aabenbaret hende, at den rige Handelsstads Indvaanere vilde blive straffede for deres Synders Skyld, ligesom Indbyggerne i Sodoma og Gomorrha. Ogsaa denne Aabenbaring meddelte Birgitta Dronningen før sin Bortrejse og paalagde hende at bekjendtgjøre den for Folket, for at hendes Undersaatter kunde blive advarede og frelste.

Paa Tilbagevejen fra Palæstina kom det lille Pilgrims-Selskab den 8. Oktober 1372 efter en kort og lykkelig Overfart atter tilbage til Famagusta. Under sit Ophold i Jerusalem havde Birgitta havt forskjellige nye Visioner angaaende de Straffedomme, som truede Øen Cypren, og som hun skriftlig tilsendte Dronningen.

Modtaget af Eleonora og Petrinus med levende Glæde, spurgte den Hellige straks efter sin Ankomst, om hine Aabenbaringer, som Gud havde forundt hende i Henseende til den unge Konge og Rigsforstanderen Johannes, vare blevne kundgjorte for Indvaanerne i Famagusta og for alle Undersaatterne. Da man meddelte hende, at dette ikke var sket, besluttede hun sig til selv at gjøre det, som hine havde forsømt, til hvem Kongerigets Velfærd var anbetroet, nemlig selv personlig at advare det forblindede Folk og at forkynde det Guds Straffedomme.

Trods de Indvendinger, som Rigsforstanderen gjorde, lod Birgitta Famagustas Indvaanere sammenkalde til

et Møde paa et af Byens offentlige Torve og i hele Hoffets Nærværelse oplæste hun for det forsamlede Folk de Aabenbaringer, som hun havde modtaget af Gud angaaende Kongeriget Cypern. Som en hellig Profetinde stod hun midt iblandt det forsamlede Folk og udtalte over den Gang saa mægtige og blomstrende Stad de alvorsfulde, truende Ord: „Du skal gaa til Grunde, nye Gomorrha, du skal gaa til Grunde formedelst Vellystens Ild, formedelst Overmaalet af din Rigdom og Ærgjærrighed; dine Huse skulle synke i Ruiner, dine Indbyggere skulle flygte langt bort fra dig, og man skal i fjærne Lande tale om din Afstraffelse.“

Efter denne i Cyperns Historie mindeværdige Tildragelse forblev den Hellige endnu i Famagusta indtil henimod Slutningen af Aaret 1372 og arbejdede med utrættelig Iver paa Sjælenes Frelse. Mange lode sig omvende og lede af hendes Raad og hellige Eksempel. Men den frygtelige Dom, som Birgitta havde udtalt over Famagusta, gik hastig sin Opfyldelse i Møde.

Kort efter at Birgitta havde forladt Øen (1373), fandt den unge Konges Kroning Sted. Paa Grund af en Rangstrid mellem Venedigs og Genuas Konsuler blev Famagusta plyndret midt under Kroningshøjtidelighederne og erobret af Genueserne. I Dronningens Hjærte vaagnede paa ny Hadet mod hendes Gemals Morder med fornyet Magt, og Rigsforstanderen Johannes faldt som et Offer for hendes Hævn under Mordernes Hænder. Den unge Konge døde, kun 26 Aar gl., uden at efterlade sig en Arving. Tyrkerne faldt gjenntagende Gange ind i Landet, og i Aaret 1571 blev hele Øen erobret af Muselmændene og underkastet Mustafa Paschas Herredømme.

Den hellige Birgittas Ord vare gaaede bogstavelig i Opfyldelse: de herlige Paladser i Famagusta faldt i Ruiner, og i „fjærne Lande talte man med Forfærdelse om den saa blomstrende Stads Afstraffelse.“

(Fortsættes.)

Rejsebreve.

II.

Paray-le-Monial, i September 1891.

Fra Trier til Paray-le-Monial passerer Metz, hvis Tab har voldet Frankrig saa bitre Smerter. Preussisk Militær holdt Øvelser udenfor Byen. Uvilkaarligt vendte jeg mig til min Medrejsende, en yngre fransk Dame, og udtrykte min Deltagelse i den Sorg, som dette Syn maatte volde et fransk Hjærte. Hun svarede meget tilbageholdende, „at det jo vel ikke var glædeligt, men at man maatte finde sig i det“ o. s. v., hvorpaa jeg udtalte, at Danmark, som selv af sørgelig Erfaring kjender den preussiske Ørns Kløer, har den største Sympathi for Frankrig i dets Ulykker, og at jeg derfor som Dansk ikke havde kunnet tilbageholde en Udtalelse af min Medfølelse. Da oplystes hendes alvorlige Ansigt af et Smil: „De er dansk,“ udbrød hun, „ja, saa forstaa vi hinanden.“ — Og nu begyndte hun at fortælle med sagte, men af Smerte bævende Stemme om det Volds-herredømme, som Preusserne udøve — og navnlig her paa Grænsen — og om det Spioneri, som Befolkningen lider under. Hun havde antaget mig for en tysk Spion. Hun fortalte, hvordan Alle, som ere i Stand dertil, fly disse Egne — hun selv var bosat i Nancy. — Atter her fandt vi et Tilknyningspunkt: Père Lange, som var hende særdeles godt bekjendt, da han er Medlem af et Dominikaner-Kloster i Nancy.

Vi skiltes som gamle Venner: fælles Lykke som Kirkens Børn, og fælles nationale Ulykker havde forenet os.

Fra det af Mennesker opfyldte Trier til den lille, stille Landsby Paray-le-Monial — hvilken Modsætning! Gjennem Frankrigs frugtbarste Egne gaar Vejen dertil; omtrent midtvejs forlader man Hovedlinien ned gennem

Øst-Frankrig, og fra dette Øjeblik af er man prisgivet alle Slags Tilfældigheder. Det falder nemlig næppe nogen Banebetjent ind at bekymre sig om saadanne Passagerer, der ere letsindige nok til at forlade de store Hovedlinier. Overhovedet vil det vist være vanskeligt at finde et mere ubekymret Togpersonale end det franske! Lykken var os imidlertid gunstig og efter at have tilbragt Natten i et landligt „Hotel“, som ikke havde andet end Navnet tilfælles med de store Byers Hoteller, naaede vi Paray i den tidlige Morgenstund. I Morgensolen laa den lille venlige Landsby foran os i en stille Dal; alt aandede Fred og Stilhed. Kun meget faa Rejsende stege ud, men det er ikke altid saaledes: Paray-le-Monial har set Pilgrimstog større og mere overvældende end maaske noget andet Sted i Frankrig. Og endnu valfarte Tusender dertil, navnlig i Oktober Maaned. — Hvad drager vel Hjærterne saa mægtigt hertil? Intet mindre end et Hjærte, det helligste, som nogen Sinde har banket paa Jorden i Kjærlighed, *Jesu allerhelligste Hjærte!* Her — paa Alteret i det lille Kapel i Visitantindernes lille Kloster — har vor Frelser aabenbaret sig 3 Gange for en ydmyg og from Nonne, *Marguerite Marie af Alacoque* og givet hende en Mission, som har været og endnu er af en ganske overordentlig Betydning for det kristelige Livs Opblomstring, ikke alene i Frankrig, men i hele den katholske Verden. Det er endog bleven udtalt af en udmærket Forfatter, *Abbé Baugaud*, at siden den Helligaands Udgydelse over Apostlene har Guds Kjærligheds Ild ikke saa klart vist sin Kraft til at optænde Hjærterne, som ved denne Aabenbarelse af det guddommelige Hjærtes brændende Kjærlighed til Menneskene og dets Længsel efter at blive gjenelsket.

Først et Par Ord om *Marguerite Marie af Alacoque*. Før hendes Indtrædelse i Klosteret var hendes Hjærte delt mellem Gud og Verden: hun følte vel ofte et stærkt Kald til Klosterlivet, men hun vaklede og vovede

ikke at kaste sig i den Brudgoms Arme, som alene vilde kunne tilfredsstille hendes Hjærtens dybe Længsler. Hendes Familie ønskede meget, at hun skulde gifte sig, da hendes Ynde og fint dannede Aand drog Manges Blikke hen paa hende og flere fordelagtige Partier tilbød sig. Men hver Gang hun stod i Begreb med at følge sine Slægtinges Raad i denne Retning, var det, som om hun blev holdt tilbage af en usynlig Haand, og hendes Klosterkald kom til at staa i Forgrunden. Om sider sejrede hendes sande Brudgom: hun overvandt alle Betæneligheder og al sin Slægts Modstand, og den 10. Juni 1671 traadte hun ind i Visitatindernes Kloster i Paray-le-Monial i Bourgogne. Fra dette Øjeblik af var al Vaklen til Ende: Marguerite Marie var den mest mønsterværdige Novice, og senere Nonne, som nogen Sinde har betraadt et Kloster. Hendes indre Liv, skjult i Gud, var saa stærkt, at hun maaske var mindre skikket til materielt Arbejde, end hendes Medsøstre; men de Irettesættelser, som dette paadrog hende, forøgede kun hendes overordentlige Ydmyghed. Hendes højeste Lykke bestod i at knæle bag Gitteret i det lille Kapel i Klosteret, hensunken i Bøn og Betragtning, og fra sin Plads her kunde hun se Alteret, hvor hendes Brudgom dvælede i Tabernaklet. Paa dette Alter aabenbarede Frelseren sig 3 Gange for Marguerite Marie i Løbet af halvandet Aar. Første Gang saa hun kun hans hellige Hjærte: det var straalende som Solen, klart som Krystal og bar tydelige Spor af at være bleven saaret. En Tornekroner omgav det, og et Kors hævede sig op over det. De to følgende Gange saa hun hele Frelserens hellige Person, straalende med de 5 Saarmærker lysende som Sole, medens Flammer udgik fra hans Bryst, som var aabent, saa hun kunde se hans hellige Hjærte.

Og hvad var Hensigten med disse Aabenbarelser? Lad os lytte til Frelserens egne Ord: „Mit Hjærte er saa fuldt af Kjærlighed, at det *brænder* af Kjærlighed

til Menneskene,“ sagde han første Gang til sin ydmyge Brud. „Ved din Hjælp vil jeg aabenbare dem dette, for at de kunne faa Del i dets rige Skatte, som indeholde al den Naade, de trænge til for ikke at fortabes.“

Anden Gang, 7 Maaneder senere (Aar 1674), sagde Frelseren: „Det, som smerter mig mere end alt andet, er, at Menneskene vise mig Kulde i Stedet for at gjen-gjælde min brændende Kjærlighed; hvis de elskede mig, vilde der ingen Grænser være for mine Velgjer-ninger mod dem. Du, i det mindste, maa gjøre mig den Glæde at gjøre, hvad du kan for at bøde paa deres Utaknemmelighed.“

Da Marguerite Marie tredie Gang saa Frelseren (den 16. Juni 1675), gjentog han sin Klage over Men-neskenes Kulde overfor ham og paalagde hende at overbringe Kirken den Hilsen, at han ønskede, at hans hellige Hjertes Fest skulde fejres den første Fredag efter Oktaven af Kristi Legemsfest; han tilføjede det Løfte, at han rigeligt vilde belønne alle dem, der dyrke hans hellige Hjerte eller udbrede denne Andagt.

Mange Aabenbareelser følge efter disse 3 første store, men af en mere privat Natur, som f. Eks. at Frelseren ønskede, at Billedet af hans Hjerte skulde udstilles og æres i ethvert Hjem; at den første Fredag i hver Maaned skulde være indviet til hans hellige Hjerte o. s. v.

Den sidste store Aabenbarelse gjaldt Frankrig. „Sig til Kongen, at han skal indvie sig til mit hellige Hjerte, som vil beherske alle Hjærter. Det vil bæres frem i Krigen, og det vil dyrkes i en Kirke, bygget af Folket.“

Lader os tænke os en Vægtskaal; paa den ene Side alle disse store, vægtige Krav — paa den anden en ydmyg Nonne, skjult for hele Verden i et Kloster i en lille Landsby. Hvorledes skulde hun være i Stand til at løfte disse Krav op? Dybt bøjet under Følelsen

af sin egen Ringhed, beklagede Marguerite Marie sig til Frelseren, da han aabenbarede sig for hende, over, at han havde udvalgt netop hende dertil. Da saa hun hans hellige Hjærte aabne sig, og en brændende Flamme udgik fra det. „Denne Flamme vil gjøre alt; jeg vil selv være din Styrke!“ sagde Frelseren.

Og paa den vidunderligste Maade er dette gaaet i Opfyldelse: trods en Modstand, som har været saa stærk, at det ofte har set ud til, at den skulde naa sin Hensigt, at slukke den Ild, som Frelseren havde antændt, og kvæle Andagten til hans hellige Hjærte, er denne dog vokset, snart i Stilhed, snart aabenlyst, og ethvert af de Krav, Frelseren stillede, er paa det nøjagtigste bleven opfyldt. Ingen Andagt i hele den katholske Verden blomstrer som denne, der er bleven som et mægtigt Træ, der strækker sine Grene ud over Verden. Talrige Broderskaber til Jesu guddommelige Hjærte, ere opstaaede rundt om; og da Pave Leo XIII i 1879 approberede Broderskabet af Jesu eukaristiske Hjærte, imødekom vor hellige Fader derved en dyb Trang hos de Troende til at dyrke det allerhelligste Hjærte under en endnu inderligere Form, man kunde sige, paa en endnu mere intensiv og levende Maade end hidtil, nemlig i Eukaristien, hvor det endnu brænder af Kjærlighed til Menneskene, ligesom da det aabenbarede sig for Marguerite Marie.

Aar 1765 tillod Pave Klemens XIII flere Biskopper, som ansøgte derom, at fejre Festen til Jesu allerhelligste Hjærte i deres Dioceses paa den Dag, som Frelseren selv havde bestemt dertil, og denne Tilladelse gaves efterhaanden til mange Biskopper. Næppe et Aarhundrede senere, nemlig i Aaret 1846 udkom et paveligt Dekret, i Følge hvilket Festen til Jesu helligste Hjærte blev obligatorisk for hele Kirken paa den første Fredag efter Oktaven af Kristi Legemsfest.

Og Frankrig, det glimrende, stolte Frankrig — har det opfyldt de Krav, Frelseren stillede til det? Ikke i

Lykkens Dage. Men da Ulykkens Dage kom, da Revolutionens Rædsler knugede det, da dets ulykkelige Konge Ludvig XVI, bøjet under sit Lands og sine egne Ulykker sukkede i Fængslet —, da indviede han sig, hele sit Hus og hele sit Folk ved en højtidelig Akt til Jesu allerhelligste Hjærte. „Sig til Kongen, at han skal indvie sig til mit hellige Hjærte.“ — Og da Preusserne i 1870 hærgede Frankrig, og det ene ulykkelige Slag afløste det andet, da førte i en Træfning den 2. December, hvor alt syntes tabt, en Fane med Jesu hellige Hjærtes Billede, baaret af de frivillige, pavelige Zouaver, de Franske sejrrikt frem. „Det vil bæres frem i Krigen.“

Og da Frankrigs Ulykke var paa sit Højdepunkt, medens Krigen med Preussen endnu rasede, da dannede der sig en Komité af fremragende Mænd, som lovede, at om Gud vilde skaane Frankrig, og fri det fra dets Fjender, vilde de bygge en Kirke, indviet til Jesu helligste Hjærte. Efter Fredslutningen fandt denne Tanke en saadan Gjenklang i det franske Folk, at det blev til et nationalt Foretagende, og en Kirke blev bygget paa Montmartre og indviet til Jesu allerhelligste Hjærte, — en Kirke saa storartet, at den er et værdigt Sonoffer og Taksigelsesoffer fra det franske Folk til Jesu helligste Hjærte. „Det vil dyrkes i en Kirke, bygget af Folket.“

Saaledes er alt, hvad Frelseren har forlangt i sine Aabenbareelser for Marguerite Marie, efterhaanden bleven opfyldt paa den vidunderligste Maade. Men den katholske Verden er i sin fromme Iver gaaet endnu videre: da den 16de Juni 1875, Tohundredaarsdagen for den 3die store Aabenbarelse, som jo gjaldt hele Kirken, nærmede sig, indgik flere hundrede Biskopper fra alle Verdens Lande, i Forening med en overordentlig stor Mængde Præster og Lægfolk, med den Bøn til den h. Fader, at han paa ovennævnte Dag vilde indvie *hele Kirken* til Jesu helligste Hjærte. — Den hellige Fader

glædede sig over denne fromme Iver, men mente dog ikke, at Øjeblikket til en saadan almindelig Indvielse endnu var kommet. Derimod anordnede han ved et Dekret af 2den April 1875 en Fælles-Formular for alle Troende, Præster og Biskopper, ved hvilken de kunde indvie sig den 16de Juni til Jesu helligste Hjærte — hver for sig eller i Fællesskab. Dette fandt Sted: med den hellige Fader i Spidsen indviiede alle Kirkens Børn sig den Dag til Jesu allerhelligste Hjærte.

Vi træde ind i Visitantindernes lille Kapel i Paray le-Monial. Over Indgangen staar skrevet: „I dette Kapel aabenbarede Frelseren sig.“ Kapellet er lille og Lyset derinde stærkt dæmpet. Den hellige Messe er netop begyndt: vi knæle ned — alt forsvinder: kun et staar klart: her aabenbarede Frelseren sig. Det er, som om hans hellige Nærværelse endnu føles. Vort Blik hæver sig mod Alteret: et skjønt Maleri, fremstillende hans hellige Persons Aabenbarelse, møder vort Øje.

Messen er endt; de Andægtige, som knæle rundt om, begyndte, at forlade Kapellet. Enkelte Pilgrimme kunne dog endnu ikke løsrive sig; blandt disse ere vi. Vort Blik glider rundt i Kapellet, en Mangfoldighed af Lamper brænde foran Alteret og paa dette, og kaste rødlige Skjær om det. Til højre, mellem Alteret og Gitteret, som skiller Visitantindernes Kor fra den øvrige Del af Kapellet, staar den salige Marguerite Mariæ Helgenskrin paa en pragtfuld Forhøjning. Det er saa stort som en almindelig Ligkiste, sølvforgyldt og prydet med skjønne, ædle Stene og fine Emailler. I en mægtig Kandelaber foran det brænde en Mængde Vokslys. Alt i det lille Kapel er præget af Harmoni og en overordentlig Finhed og Ynde. Intet forstyrrer Øjet — overalt mødes det af Skjønhed og en forunderlig dæmpet Prag.

En Visitantinde gaar lydløst om og sørger for Lamper og Lys; paa vor Anmodning tænder hun et Lys til Ære for den salige Marguerite Marie — „*fra den danske Mission*“ hvisker jeg. Hun smiler, nikker og gaar videre.

Sagte Sange lyde inde fra Gitteret, det er Visitantinderne, der synge deres Dagstider. En forunderlig ensformig Sang, men passende til Stedet, og desuden sunget, af klare, bløde Stemmer. Den hellige Frants af Sales vilde ikke, at hans aandelige Døtre skulde bebyrdes med kunstig Sang; han tillod derfor kun, at de maatte bevæge sig indenfor et Register af 3 Toner.

Da Sangen er endt, forlade vi Kapellet og finde den venligste Modtagelse i det lige udenfor Kapellet liggende Hotel. Her finder man al den legemlige Vederkvægelse, man kan trænge til efter den lange og anstrængende Rejse. Ja, man finder endog i Hotellet et Udvalg af alle Slags Devotions- og Erindrings-Gjenstande, som man maatte ønske at medbringe til Hjemmet.

Men Kapellet drager Hjærtet til sig; atter og atter vender man tilbage til det; da vi omsider maatte forlade det for sidste Gang, lød den fromme Sang bag Gitteret blødt og harmonisk, som til Afsked: „*Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto, — Sicut erat in principio et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum,*“ Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand, — som det var i Begyndelsen, saa nu og altid og i al Evighed. Amen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Pave Leo XIII modtog den 19. Septbr. de første 2000 franske Pilgrimme. Den h. Fader syntes at befinde sig vel og blev hilset paa den mest levende Maade. Ærkebiskoppen af Rheims, Kardinal Langé-

nieux og Greve *de Mun*, oplæste Adresser. Paven oplæste, staaende oprejst i 25 Minutter, sit Svar i det franske Sprog og udtalte sin Glæde over det kristne Frankrigs Iver. Franskmændene vare den første Nation, som siden Udstedelsen af den pavelige *Encyklika* om Arbejderspørgsmaalet sendte *Arbejdets Mænd* til Paven. Løsningen af det *social*e Spørgsmaal vilde aldrig kunne løses ved Hjælp af borgerlige Love, Løsningen faldt ind under Samvittighedens Omraade. Religionen alene med den guddommelige Læres aabenbarede Dogmer havde Ret til at paalægge Samvittigheden fuldkommen Retfærdighed og Kjærlighed til Næsten. Man maatte derfor søge Hemmeligheden ved enhver social Opgave i Kirkens Aktion, i Forening med de offentlige Myndigheders og den menneskelige Klogskabs Hjælpkilder og Bestræbelser. Paven advarede dernæst Arbejderne imod hine Ugudelige, som navnlig optræde under Navn af „*Socialister*“ for at skade den sociale Orden og forføre Arbejderne til fordærvelige Tendenser. Paven opfordrede endelig Arbejderne til, under Biskoppernes Patronat, at danne *Foreninger*, for at hæve deres aandelige og materielle Stilling, og anbefalede dem Sparsommelighed til Bedste for deres Børn.

— Natten til den 16. d. M. afgik Kardinal *Rotelli* pludselig ved Døden af Typhus. Kardinalen, som saa uventet er bleven bortkaldt, var endnu i sin kraftigste Alder og hørte til hine fremragende dygtige Gejstlige, som den h. Fader havde lært at kjende under sit 25aarige Embede som Biskop af Perugia og for Størstedelen selv havde uddannet, og som han efter sin Tronbestigelse søgte at drage til Rom eller til hvem han overdrog vigtige Embeder i Kirken. *Rotelli* var født i Corciano i Dioceset Perugia den 26. Juli 1833 og blev i Aaret 1878 af Leo XIII udnævnt til *Biskop af Montefiascone*, men henimod Slutningen af 1882 kaldet til Rom, for at anvendes i den h. Stols diplomatiske Tjeneste. Efter at være udnævnt til Titular-Ærkebiskop

af Pharsalus, blev han sendt som pavelig Delegat for Østerlænderne og som Vicepatriark for Latinerne til *Konstantinopel*. Efter at han i fire Aar havde udfyldt denne Plads med Iver, Dygtighed og Held, blev han i 1887 sendt som pavelig Nuntius til *Paris*, hvor han atter i fire Aar opfyldte sit Kald paa bedste Maade, indtil han d. 1. Juni d. A. blev udnævnt til *Kardinal* og følgelig kaldt tilbage til Rom. Der kan næppe være Tvivl om, at den h. Fader vilde have overdraget til denne fremragende Mand endnu adskillige andre vigtige Embeder, dersom Døden ikke var traadt imellem paa en saa uventet Maade. Hans Bisættelse i Kirken Santa Maria in Traspontina overværedes af 12 Kardinaler, den franske Gesandt, flere Prælater og en stor Folkemængde.

Frankrig. I Marseille blev for nylig en Mand anholdt, som drev omkring paa Gaden, iført nogle Pjalter og uden Fodtøj. Han forklarede — og hans Forklaring blev befunden at være rigtig — at han var den forhenværende Generalstabskaptajn under Kommunen, Gilbert, som i sin Tid (1871) kommanderede den Afdeling, som *sløjød Ærkebiskop Darbois* af Paris og de øvrige *Gisler*. Han blev senere dømt til Deportation til Ny-Kaledonien, vendte efter Amnestien tilbage til Frankrig og levede siden i den største Elendighed.

Triør. En Mængde Gejstlige ere daglig fra Morgen til Aften beskjæftigede med at høre Pilgrimmenes Skriftemaal; blandt Skriftefædrene tale 11 fransk, 5 italiensk, 4 hollandsk, 2 engelsk og 1 spansk.

Den 13. September gik et Tog, bestaaende af 300 Medlemmer af „Tysklands katolske *Kjøbmandsforeninger*“, forbi Relikvien. Den 16. September var Pilgrimmenes Antal naaet udover *en Million*, deriblandt 20 Biskopper. I en Procession fra Hülswejler (4. Septbr.) kunde man se 245 *Bjergværksarbejdere i Uniform*, som alle uden Undtagelse havde modtaget den h. Kommunion i deres Sognekirke, vandre med Rosenkransen i Haanden ind i Domkirken.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. September. 19. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. (I Sct. Ansgars Kirke udstilles det Allershelligste under den h. Messe Kl. 8 og forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. — Kl. 10 Levitmesse og Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.) — **28. M.** Wenceslaus, Martyr. — **29. Ti.** Ærkeengelen Mikael's Fest. — **30. O.** Hieronymus, Kirkelærer og Bekjender. — **1. Oktober, To.** Oktavdag. — **2. F.** Oktavdag (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Aftenandagt med Rosenkrans). — **3. L.** Oktavdag. **Søndag den 4. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest** (Sidste Kvartalskollekt af Peter's penge for i Aar).

Rosenkransforeningens samtlige Medlemmer afholde ligesom ifjor, for saa vidt som Hjemmets Forhold tillade det, fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten i Sct. Ansgars Kirke Kl. 3—4. Rosenkransen bedes offentlig; Emblem medtages. Jomfruernes Kongregation holder Tilbedelse skiftevis hele Dagen.

Paa Rosenkransfesten (4. Oktober) holde Medlemmerne ligesom ifjor Fælleskommunion i Sct. Ansgars Kirke under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for de levende og afdøde Medlemmer af Foreningen. Om Aftenen Kl. 6 holdes den sædvanlige maanedlige Rosenkransandagt og Procession. — Med Fælleskommunionen er forbunden en fuldkommen Afлад.

Nothburga-Foreningens Medlemmer holde fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten Kl. 6—7 Aften.

Svendeforeningen holder Bedetime paa Kirkevielsesfesten efter Levitmassen Kl. ca. 12.

Unio. Vintersæsonen begynder Onsdag den 30. September i Hr. Restauratør Kückers Lokale, Østergade 32, 1. Sal, og fremdeles hver Onsdag Aften Kl. 8¹/₂.

Det bekjendtgjøres herved for Foreningens Medlemmer, at Bestyrelsen for **Panoptikon** har givet Medlemmerne Adgang for halv Betaling (50 Øre) de tre første Søndage i Oktober Maaned Kl. 11—8, mod Forevisning af Medlemskortet.

Onsdagen den 7. Oktober Kl. 8¹/₂ Foredrag af Pater Brinkmann om den h. Birgitta. Et begrænset Antal Adgangskort vil blive udstedt til Ikkemedlemmer og kunde afhentes hos Hr. Alb. Hitzinger Sølvgade 86, eller H. Hoffmann Pilestræde 6.

Bestyrelsen.

For al udvist Deltagelse under min Datters Sygdom og ved hendes Begravelse bringes herved en hjærtelig Tak.

Marie Albrechtsen.

Jesu Hjertes Kapel. Søndag den 4. Oktober og fremdeles hver Søndag i Oktobermaaned holdes om Aftenen Kl. 6 Rosenkransandagt.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr. 40.

Søndagen den 4. Oktober.

1891.

Indhold. Den hellige Birgittas 500aarige Jubilæum. Hymne til den h. Birgitta. Sygdommens Fordele. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom, Berlin, Tyskland, Leipzig, Baden, München, Trier.

Den hellige Birgittas

500aarige Jubilæum den 7. Oktbr. 1891.

(Sluttet.)

VI. Den Helliges Død og Forherligelse efter Døden.

I Marts Maaned 1373 vendte Birgitta tilbage fra sin sidste Rejse til Rom, hvor hun nedlagde Vandringsstaven, for kort efter at tage Sejrspalmen i sin Haand. Efter at hun nu havde skuet det jordiske Jerusalem, var hendes Hjertes Længsel ydermere kun rettet mod det himmelske Jerusalem.

Birgitta havde, saa længe hun levede, med rastløs Iver arbejdet for Guds Ære og Menneskenes Frelse. En ganske særegen anstrængende Virksomhed havde hun udfoldet i Jubelaaret og da Pesten rasede i Europa. En saadan Virksomhed vedblev hun at udfolde indtil sit Livs Afslutning. Endnu i Begyndelsen af Juli Maaned,

den sidste hun oplevede, sendte hun en Skrivelse til Gregor XI i Avignon. Hun opmuntrede i denne Skrivelse i Jesu Navn den hellige Fader til at vende tilbage til Rom og underrettede ham om, hvilken Glæde dette vilde berede Gud. Næsten samtidig modtog hun en Vision angaaende Maaden, paa hvilken Freden kunde gjenoprettes mellem Frankrigs og Englands Konger. Ogsaa dette meddelte hun Paven. Det var Birgittas sidste Brev.

Himmelske Visioner glædede hende under Smerterne i den sidste Sygdom.

Under Smerter og Glæder oprandt da for Guds trofaste Tjenerinde den lykkelige Dag, paa hvilken hun skulde skue det sande Lys: Jesus Kristus, Retfærdighedens Sol, hendes Herre og Gud.

Næppe glødede Morgenrøden paa den mørkeblaa Himmel, som hvælver sig over den evige Stad, Rom, før Frelseren viste sig for sin døende Brud, for allerede nu at lade hende faa en Forsmag paa Himlens evige Salighed. Da han atter var forsvunden for hendes forklarede Blik, tog Birgitta Afsked med Sine, modtog de hellige Dødssakramenter og ventede længselsfuldt paa sin sidste Time. Kl. 9 frembar hendes Skriftefader det h. Messeoffer i den Døendes lille Værelse, og midt under Messen udaandede hun sin store, skjønne Sjæl. Dette skete den 23. Juli 1373.

*

*

*

Da Efterretningen om den nordiske Fyrstindes Død udbredte sig i Rom, strømmede Folket til i store Skarer og ærede hende som en Helgeninde. Gud forherligede sin Tjenerinde ved talrige Vidundere, navnlig ved underfulde Helbredelser. Med stor Højtidelighed blev Birgitta bisat i Kirken San Lorenzo in Panisperna; men allerede efter fem Ugers Forløb vilde den Helliges Børn, Birger og Katharina, vende tilbage til Sverige og tage deres Moders jordiske Levninger med sig.

Under Bøn og fromme Sange blev Kisten atter optaget, for at overføres til Sverige.

Den lange Rejse lignede et Triumftog. Thi overalt, hvor man hørte om de svenske Pilgrimmes Ankomst, strømmede Folk til, for at ære de hellige Relikvier. Da Katharina og hendes Rejsefæller landede i Bugten ved Söderköping, strømmede store Skarer af Gejstlige og Lægfolk til, for at afhente Katharina med den kostbare Skat. Ved Linköping drog Biskop Nikolaus med hele Gejstligheden dem i Møde i højtidelig Procession. Klokkerne ringede og Folket sang jublende: „Velsignet være Gud i Sion, som saaledes herliggjør sine Hellige paa Jorden.“

I 1391 paafulgte hendes Kanonisation, som, da den havde fundet Sted under det store Skisma, paa Kongen af Sveriges og de nordiske Folks Bønner blev stadfæstet af Pave Martin V.

Og Birgitta vedbliver at leve i Menneskenes Erindring. Siden hin højtidelige Dag, den 7. Oktober 1391, da Pave Bonifacius IX erklærede hende for hellig og efter Lovsangen „Te Deum“ for første Gang ved Diakonens Mund udtalte den Bøn: „*Ora pro nobis, sancta Birgitta, Alleluja!*“ fejrer Kirken hendes Fest, og utallige Troende tage deres Tilflugt til hendes Forbøn.

Dog ikke alene det. Birgitta er vedbleven at være det svenske Folks Yndling. Heller ikke Trosspaltningen i det 16. Aarhundrede formaaede at udslette Mindet om hende i de Svenskes Hjærter. Med Kjærlighed og Højagtelse nævne de hendes Navn og rose sig af hende som Nordens store Hellige. Men Stedet, hvor den Helliges jordiske Levninger bleve bisatte, hint Sted, hvortil Tusinder og atter Tusinder valfartede i den katholske Middelalder, *Vadstena* med sine skønne Minder om den hellige Birgitta, er en stadig Paamindeelse til Alle, som længes efter en Gjenforening af de i Troen adskilte Brødre, om at søge Jesus Kristus med hans Naade og Velsignelse, uden hvilken vi ere intet,

der, hvor han, efter hvad han lod sin Brud forstaa, endnu den Dag i Dag er at finde. Thi uden Tvivl ere hine Ord, som Herren en Gang sagde til den h. Birgitta (Revelat. IV, c. 114), ogsaa udtalte med Hensyn til hendes Vadstena: „Saaledes forholder det sig med dette Sted: Alle, som opsøge det af Kjærlighed og hellig Længsel, have Del i den samme Naade og Vel-signelse som den Gang, da Staden stod paa sin Æres Tinde formedelst sine Besøgeres Tro og Kjærlighed.“

Maa man derfor ikke anse det for et mærkværdigt Sammentræf, at den svenske Rigsdag i den h. Birgittas Jubilæumsaar har besluttet at restaurere den gamle Klosterkirke i Vadstena, og foreløbig har bevilget 100,000 Kroner i dette Øjemed? Og det er vel værd at lægge Mærke til de Grunde, hvormed Rigsarkivar *Hildebrand* begrundede Andragendet. Han fremhævede: 1. at Klosterkirken i Vadstena er et af de mest monumentale Bygningsværker i hele Sverige; 2. at den er bygget efter den h. Birgittas Anordninger og er enestaaende i sit Slags i Sverige; 3. at Birgitta blandt alle Svenske i Middelalderen er den eneste Personlighed, som har haft et europæisk Ry; 4. at vi Svenske staa i en stor Taknemmeligheds Gjæld til den h. Birgitta og hendes Klosterorden, og 5. at Kirken i Vadstena var bleven bygget formedelst Gaver fra Høje og Lave, fra Gejstlige og Lægfolk.

Hvor dyrebart maa ikke dette Sted være for en katholsk Kristen, naar endog Anderledestroende ikke kunne unddrage sig den Følelse, at de i Vadstena staa paa en hellig Grund? Og i Sandhed, hellig for os er denne Grund, hvor saa mange Hellige have vandret og hvori de nu hvile, afventende deres herlighedsfulde Opstandelse; hellig formedelst de Lidelser, som saa mange have maattet bære for deres Tros Skyld; hellig formedelst alt det Store, som Videnskab og Fromhed her fordum skabte; hellig paa Grund af de Naadens Frugter, som modnedes paa dette Sted.

For at den Helliges Trostrænder nu i Birgittas Jubelaar ikke behøve at staa tilbage, har man nogle Maaneder før hin Rigsdagsbeslutning — første Gang siden den kirkelige Omvæltning — erhvervet et Grundstykke i Vadstena, der skal anvendes til et Mindesmærke for den h. Birgitta, som svarer til hendes fromme Sindelag. Forøvrigt har der i Løbet af de sidste ti Aar bestaaet et Oratorium i Vadstena, der betjenes af en katholsk Gejstlig, højærv. Hr. Pastor *Karlén*.

Som tidligere omtalt vil der i Anledning af Jubilæet i alle katholske Gudshuse i Sverige blive afholdt *et højtideligt Triduum*, som begynder paa Torsdag den 8. Oktober. I Vadstena vil Festen blive fejret paa selve Kanonisationsdagen den 7. Oktober; for de andre Kirkers Vedkommende fejres derimod den h. Birgittas Mindefest Søndagen den 11. Oktober, efter det højtidelige Triduums Afslutning. Den h. Fader, Pave Leo XIII har for Sveriges Vedkommende knyttet *en fuldkommen Aftad* til de hh. Sakramenters Modtagelse paa Festdagen.

Ogsaa vi Danske bør holde Nordens store Helgeninde i Ære, idet vi som Kirkens trofaste Børn anraabe om hendes mægtige Forbøn for Kirken i de nordiske Lande og bestræbe os for at efterligne hendes herlige Dyder. Vi ville haabe og bønfalde om, at Gud endnu efter Aarhundreders Forløb maa have opbevaret for Norden rige Frugter af den hellige Birgittas Virksomhed, og at hun selv ligesom kun venter paa, at vi skulle bede om hendes Hjælp og Forbøn, for at hun af Gud, hvem hun har tjent saa trofast og kraftigt i et langt og daadrigt Liv, maa opnaa for os Alle og navnlig for hendes dyrebare svenske Fædreland en rig Skat af Naade og Velsignelse! Maatte ved hendes Forbøn de nordiske Lande vende tilbage til Forfædrenes sande og stærke Tro, til den Tro, som *den h. Ansgar* først forkyndte og som blandt andre Hellige har frembragt *en hellig Birgitta* og *en hellig Katharina af Vadstena*!

Hymne til den h. Birgittas Ære.*)

Du, Birgitta, Moder kjære,
 Fører vor og Talsmand være,
 Send os Hjælp i Jammørdal!
 Trods Forlis paa Havets Bølger
 Giv at vi dig trofast følger
 Ind til Livets Glædeshal.

Ædle Frue, du forunde,
 At vor Brødes dybe Vunde
 Bliver lægt ved Kristi Blod!
 Saa vi trygt med Hjærter lette
 Vore Fejltrin kunne rette,
 Lutrede i Naadens Flod.

Rose, du, som aander Godhed,
 Stjerne, du, som lyser Klarhed,
 O Birgitta naaderig!
 Dryp fra Himlen til os Fromhed,
 Nedbed Sinds og Livets Renhed
 For os her paa Jorderig!

Krist' som Lærer ømt dig rørte,
 Han dig elsked', han dig førte
 I din spæde Barndoms Færd;
 Du som Vintræ grønt og frodigt
 Blomstrede og vokste modigt
 Skjønnere end Stjernehær.

Led os trygt til Helligheden;
 Gjør os karske alt hernelen;
 Styr vort Fjed i Ro og Fred!
 Styrk du os i Kjærligheden;
 Renhed giv med Hjærtedefreden,
 Kraft os send fra Himlen ned!

*) Ovennævnte Hymne er under Navn af „Canticum pium in honorem Stæ. Birgittæ“ komponeret i 1881 af Dr. *Franz Witt*, Generalpræsens for Cæcilieforeningen i Tyskland, og dediceret til afd. Præfekt H. Grüder.

Livets Vej os jævn du gjøre;
 Efter dette Liv du føre
 Sjælene til Salighed,
 Hvor vi glade Gud skal skue,
 Et med dig i Venskabsløve,
 Eje Gud i Herlighed. Amen.

Sygdommens Fordele.

Sygdom er en ganske særlig Gave af Guds kjærlige Faderhaand. Lyt til de Ord, der udtaltes af en Sjæl, der var levende gennemtrængt af denne Sandhed. „Jeg glæder mig som den h. Paulus i mine Lidelser, i mine Smerter og Skrøbeligheder, fordi det er Gud, der sender mig dem. Jeg elsker dem, fordi de holde mig i Ydmyghed og Afhængighed, og fordi de løsriver mig fra Livet.

Jeg elsker dem, fordi de give mig Lejlighed til at bevise Gud min Kjærlighed og Troskab. Jeg elsker dem og ærer dem som Sakramenter, der meddele min Sjæl en Naade, vende mig fra mine Fejl, berige mig med en Skat af Fortjenester, føre mig til Fuldkommenheden, nærme mig Himlen, indvie mig til Guds Forherligelse, gjøre mig til et Offer for hans Kjærlighed, forene mig og gjøre mig ligedannet med Jesus Kristus.“

„En Følelse af Ærefrygt gennemtrænger mig, naar jeg nærmer mig til en Sygs Leje,“ skrev en hellig Sjæl; „paa dette Smertens Leje ser jeg ikke blot en Broder eller Søster, ikke blot en nødlidende Ven, men jeg ser en Sjæl, som Gud elsker, og som han selv har taget i sin Haand for at tildanne den. Denne Sjæl meddeler Gud sig til, og han taler ogsaa ved den til mig.“

I Sygdom erkjende vi mere end i enhver som helst

anden Lidelse, Guds kjærlige Faderhaand. Vi ville i det Følgende overveje *Sygdommens Fordele*.

1. *Sygdom udsoner vore Synder*. Den gjør her-neden, hvad Flammerne i Skærsilden en Gang ville gjøre, dersom du dør, uden at din Sjæl er opfyldt af denne rene Kjærlighed til Gud, som renser fra al Synd, men som er saa sjælden her paa Jorden; og den gjør det, trods alle Lidelser, med en Mildhed og Begrænsning, som ikke findes efter Døden. Hvor langt bedre er det ikke at udslette og udsone sine Synder i en Seng, i Stedet for at gjøre det i Ilden! Og takket være Guds uendelige Barmhjærtighed kan man ved nogle Dages Lidelser, forudsat at man er taalmodig og hengiven i Guds hellige Villie, udsone lige saa meget, som ved mange Aars Lidelser i Renselsesstedet. Sygdommen er en Barmhjærtighedens Skærsild.

Sygdommen er den Lidelse, hvormed man bedst kan udsone alt, fordi den omfatter alt og angriber baade Sjæl og Legeme. Den piner ethvert Lem, enhver Sans, den gjør, at vi maa give Afkald baade paa Søvn og Næring; den overvælder os med Sørgmodighed og Uro, gjør os fuldstændigt afhængige af Andre, ja, den for-aarsager undertiden Ringeagt, Glemsel og Forladthed.

2. *Sygdommen giver os et næsten sikkert Haab om vor Sjæls Frelse*. Der gives kun faa Midler, der ere saa virksomme til at frelse vor Sjæl, fordi den fjærner os fra alle, eller dog de fleste Lejligheder til Synd og forsyner os med Midler til at øve alle Dyder. Hvor lidt behøver en Syg for at frelse sig og hellige sig: erkjende, at det er Guds Haand, der slaar den med Retfærdighed, bønfulde om Helbredelse og bruge de foreskrevne Midler, men tillige kjærlighedsfuld underkaste sig Guds hellige og vise Villie, samt forene sine Lidelser med Jesu Kristi Lidelser.

Flere Hellige have tilbragt deres Liv i bestandige Lidelser; de vare ikke i Stand til at forrette lange Bønner eller arbejde for Næsten; men de underkastede

sig fuldstændigt Guds hellige Villie og bare deres Lidelser med Kjærlighed og under stadig Beskuelse af Kristi Lidelser.

Er dette da saa svært? Og eftersom man *skal* bære sit Kors, er det da ikke at gjøre sig det let, naar man bærer det med Taalmodighed og i Fred?

3. *Sygdommen giver os Lighed med vor guddommelige Frelser*, der er fæstet til Korset. Vi maa ikke søge Grunden til vore Lidelser i slet Luft, i Vejrlyget, eller i et eller andet Uheld, men derimod hæve vort Blik til Gud; det er ham, der af særlig Kjærlighed til os vil gjøre os ligedannede med sin guddommelige Søn og danne et herligt Krucifiks af os. Dine Saar og dine Smerter betjener Gud sig af som Redskaber til at præge Billedet af den Korsfæstede paa dit Legeme.

Hvilken skjøn og ophøjet Tanke! Billedskæreren skaaner ikke det Stykke Træ, af hvilket han vil danne et Krucifiks; han arbejder med Hammer, Fil og Kniv og borttager store Splinter. Saaledes bleve Martyrerne behandlede af Bødlerne, og saaledes behandles vore Legemer af Sygdommen; Hoved, Hænder og Fødder pines baade indvortes og udvortes, saa at en Syg, med Blikket henvendt paa den Korsfæstede, kan sige med den h. Paulus: „Jeg bærer paa mit Legeme min Frelseres Saarmærker;“ jeg er et Billede paa hans Smerter, Udtrykket for hans Lidelser; jeg dør hver Dag, og mit Liv er et langt Martyrium, som jeg lider af Kjærlighed til ham.“

4. *Sygdommen er et Offer*. Den Syge, der lider med Taalmodighed, bliver en levende hellig Hostie, der langsomt fortæres og opofres, ligesom Jesus Kristus ofrede og hengav sig. Den Syge ofrer sig for sine egne og for Andres Synder.

En Syg, der taalmodig finder sig i sine Lidelser og forstaar hele Omfanget af sin Offertilstand, er for den Familie, det Hjem, til hvilket han hører, ikke alene et Soneoffer, men tillige en Beskyttelse. Den Syge er

som et stadigt Bønoffer, der bringer nye Naadegaver til at strømme rigeligt ned over Alle, som staa den Syge nær. Lykkeligt er derfor det Hjem, i hvilket en from og gudhengiven Syg befinder sig.

Det lidende Legeme er Ofret, der, trods sine Taa-
rer, hengiver sig i Fred, med Glæde og med Underka-
stelse; Sengen paa hvilket det er udstrakt, er Offer-
alteret; Feberen er den Ild, der fortærer det; Smerten
er Bødden, der dræber det. Enhver Syg kan altsaa
med Sandhed sige: „Jeg fuldender paa mit Legeme,
hvad der mangler i Jesu Kristi Lidelser; jeg er et af
hans Lemmer; jeg er korsfæstet med ham. Ingen for-
styrre min Hvile, thi jeg bærer paa mit Legeme min
Frelasers Saarmærker.“

5. *Sygdommen er et Martyrium.* En taalmodig
Syg yder Gud den største Ære og Forherligelse, som
en Skabning er i Stand til at yde ham. En saadan
Sjæl lider undertiden lige saa meget som Martyrerne,
den lider længere end disse, og naar den lider med
Kjærlighed og Taknemlighed, da tvinger den alle dem,
der ere Vidner til dens Lidelser, til at sige, hvad Hed-
ningerne en Gang sagde om Martyrerne: „De Kristnes
Gud maa være en god Herre, eftersom hans Tjenere
ere saa lykkelige ved at lide og dø for ham.“

Ved sin Hengivenhed, Mildhed og Kjærlighed under
alle Lidelser, vidner den Syge om Guds Godhed, ærer
hans uendelige Storhed, prædiker hans uendelige Barm-
hjærtighed og lovpriser hans guddommelige Forsyns
Visdom; selv forstaar maaske den Syge intet af alt
dette, men naar han forstaar at lide og at dø, da er
det nok.

Hvilken Trøst for en Syg at kunne sige: „Jeg lider,
fordi Gud vil det, og jeg lider for Gud; jeg ofrer mig
for hans Ære og Forherligelse. Jeg dør for at forher-
lige Gud; jeg efterligner min Frelser, jeg besvarer hans
Kjærlighed, jeg yder det største Bevis, som det er mu-
ligt at give ham, paa min Troskab. Jeg er en Martyr,

jeg er korsfæstet, jeg bliver ofret, og alt dette lider jeg med Glæde for at faa Del i Frelserens Lidelser og bevidne ham min Kjærlighed.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Den h. *Aloysius af Gonzagas* tredie Centenarium er bleven fejret med stor Højtidelighed i *Propaganda-Kollegiet*, hvis Elever i Dagens Anledning afholdt en Sprogfest den 8. September, ved hvilken Lejlighed den h. *Aloysius' fromme Liv, salige Død og himmelske Triumf* blev beskrevet i 7 østerlandske, 1 afrikansk og 15 europæiske Sprog. De orientalske Sprog vare: Hebraisk, Kaldæisk, Syrisk, Arabisk, Armenisk, Tyrkisk og Malabarisk; de europæiske Sprog: Græsk, Latinsk, Slavisk, Fransk, Portugisisk, Italiensk, Engelsk, Tysk, Hollandsk, Norsk og Dansk; det afrikanske: Zulu-Sproget. Det danske Digt blev deklameret af Hr. *Frants Ronge* fra Kjøbenhavn, det norske Digt af Hr. *Olaf Offerdahl* fra Aardal i Norge. Imellem Deklamationerne udførtes blandt andre Musiknumre et „Memorare“, en Hymne til San Luigi og en Jubilæumshymne til Leo XIII., alle komponerede af Kollegiets dygtige Sanglærer Don *Fr. Borghi*. Sprogfesten aabnedes med en Symfoni af Verdis „Nabucco“ og sluttede med en Kantate til Leo XIII. over Motiver af Donizettis „Poliuto“. Propaganda-Kollegiet, som ved Aarets Begyndelse talte 114 Elever fra Jordens forskjelligste Egne, staar under Kardinal *Giov. Simeonis* Protektorat og ledes af følgende Gejstlige: Don *Filippo Camassei*, Rektor, Don *Ettore Papi*, Vicerektor, Don *Paolo Leva*, Spiritual. Eleverne undervises for Tiden af 26 Professorer. 10 katolske Gejstlige her i Danmark have faaet deres Uddannelse i Kollegiet.

— I forrige Uge modtog den h. Fader talrige

spanske Pilgrimme. Pave Leo XIII.s Sundhed viste sig ved denne Lejlighed at være usvækket. Kirkens Overhoved henter sin Kraft i Tilliden til Gud, og vi nære sammen med ham den sikre Fortrøstning, at Herren vil komme sin Statholder til Hjælp overfor Kirkens Fjender, naar Timen har slaaet. Guds Møller male, som bekjendt, langsomt, men de male fint.

— Pave Leo XIII. har ladet overrække til det østerrigske og preussiske Gesandtskab ved Vatikanet en Kopi af en Skrivelse, som den h. Fader har rettet til Kardinal Fyrstbiskop *Schönborn* i Prag, Ærkebiskop *Krementz* i Köln og til andre østerrigske og tyske Biskopper og som handler om „*det umoralske Duelvæsen*“. Duellen, hedder det deri, strider baade imod Naturen og imod den guddommelige Lov, og de Gejstlige bør søge at udrydde denne hedenske Skik. Skrivelsen minder tillige om, at Paverne Alexander III., Benedikt XIV. og Pius IX. have rettet fordømmende Skrivelser imod Duelvæsenet. Vi skulle i et senere Nummer meddele Ordlyden af den pavelige Skrivelse.

— Kardinal-Kollegiet tæller for Tiden 61 Medlemmer, nemlig 6 Kardinalbiskopper, 48 Kardinalpræster og 7 Kardinaldiakoner, blandt disse bleve 14 udnævnte af Pius IX. Pave Leo XIII., som siden sin Thronbestigelse har udnævnt 71 Kardinaler, har allerede set 24 af disse Kardinaler dø, og desuden 4, som vare udnævnte af Gregor XVI. og 45 af Pius IX., i alt altsaa 73. Blandt de nulevende Kardinaler have 6 fyldt det 80. Leveaar, 19 staa imellem 70 og 80 Aar, 22 mellem 60 og 70 Aar, medens 11 endnu staa imellem 50 og 60 Aar, og 3 have endnu ikke fyldt de 50 Aar. Senior baade i Henseende til Fødsel og Udnævnelse er den 85 aarige Kardinal *Mertel*, som har tilhørt Kardinalkollegiet i over 33 Aar.

— Paven offentliggjør en ny *Encyklika om Rosenkransen*. I samme anbefaler den h. Fader Rosenkransbønnen som et virksomt Middel til Opnaaelsen af Kir-

kens Triumf og Pavens Befrielse. De Troendes Bøn vil berede Kirkens Overhoved en bedre Fremtid.

— *Pilgrimme* fra de forskjelligste Nationer, deriblandt Østrigere, Belgiere, Franskmand, Spaniere, Tyskere, Armeniere og Albanesere have i Søndags modtaget den h. Kommunion af Kardinal Parocchis Haand. I Mandags bleve de alle modtagne i Audients hos Leo XIII.

Berlin. Kejserinden af Tyskland har for nylig skjænket 10,000 Mark til et Orgel for den nye katholske St. Sebastians Kirke i Berlin.

Tyskland. Den lutherske forhenværende Hof- og Domprædikant *Stöcker* i Berlin, som ellers ikke har noget tilovers for den katholske Kirke, skriver blandt andet i sin „Kirchenzeitung“: „I den *evangeliske* Kirke hersker der *en Mangel paa Tro og religiøst Liv*, som maa vække Bekymring. I vide Kredse, hos Høje og Lave, hos Fornemme og Ringe, hos Rige og Fattige, hos Dannede og Udannede er Tilliden til den kristelige Sandhed bleven rokket.“ . . . „Medens Protestantismen i Tyskland næsten mistede sit Folk, have begge de sidste Paver, Pius IX. og Leo XIII., set et troende Folk slutte sig til dem som aldrig tilforn.“ *Tro og Enighed*, det er de to Egenskaber, som *Stöcker* iagttager hos Katholikerne overfor Protestanterne. Og begge disse Egenskaber have til Følge, at den katholske Kirke synes at være Nutidens *Anfægtelser* voksen, hvilket ikke kan siges om de protestantiske Samfund. „Ogsaa i det sociale Virvar,“ siger han, „er *Rom* mindre i Fare, end *Wittenberg*, de katholske Lande lide i Virkeligheden mindre under de sociale Omvæltningstanker end Reformationens klassiske Land. Og ikke blot Jesuiter og Konvertiter, men ogsaa *mange Protestanter* mene og sige, at *Petri Klippe* dog er *et bedre Fundament* for Staten og Samfundet, end *Luthers, Kalvins* og hundrede andre Kirkestifters og Sektgrundlæggeres usikre Grund.“ Hos os i Tyskland, vedbliver

Hr. Stöcker, tager *den katholske Kirke* et Opsving baade i aandelig og kirkelig, literær og praktisk, politisk og social Henseende. Han frygter for, at den skal berøve Protestantismen Førerskabet over Aanden, et Førerskab, som Protestantismen nu har udøvet i over $3\frac{1}{2}$ Aarhundrede.

Leipzig. I danske Blade kunde man for nylig læse en telegrafisk Beretning om, at en Professor *Windscheid* i Leipzig skulde være gaaet over til Protestantismen i Anledning af Udstillingen af den h. Kjortel i Trier. Det hele viser sig at være en fed „And“. Professoren, hvis Hustru og Børn allerede i mange Aar have været protestantiske, var traadt over til *Gammelkatholicismen*, men betalte Kirkeskat til den protestantiske Menighed. Nu er han formelt traadt over til Protestantismen, men vil næppe gjøre mere Brug af den, end han hidtil havde gjort af den gammelkatholske. Til „Opsigt“, som denne „Begivenhed“ skal have vakt, sporer man i Leipzig aldeles intet.

Baden. Et glædeligt Budskab kommer fra *Baden*. Ved de nye Valg til Halvdelen af det badiske Kammer have de Nationalliberale, som hidtil havde et uindskrænket Herredømme i „Mønsterstaten“, lidt *et frygteligt Nederlag*. Af 28 Mandater have de mistet Halvdelen. De synes at beholde 33 Mandater i en Forsamling af 64 Deputerede, saa at de faa en kneben Majoritet. Men Omstyrningen af deres Herredømme er beseglet. *Katholikerne* have erobret Størstedelen af det nationalliberale Tab, nemlig mindst 7 Mandater, saa at de møde i Kamret med 20 Stemmer.

München. Den preussiske Gesandt ved Vatikanet, *v. Schlözer* er den 27. September rejst tilbage til Rom efter endt Orlov. I München modtog den pavelige Nuntius, Msgr. *Agliardi* saa vel Gesandten som Rigskansler *Caprivi*s Besøg og havde en længere Samtale med begge.

Trier. Den 23. Septbr. blev Domkirken besøgt af

44,998 og den 24. Septbr. af 53,133 Pilgrimme; Kirken er nu aaben hver Aften indtil Midnat, og ikke desto mindre maa mange Pilgrimme vente indtil næste Dags Morgen. I Torsdags Morges ankom en stor Skare *hollandske* Pilgrimme, som befinde sig paa en Valfart til Rom. Medens der i 1844 kun indfandt sig 11 Biskopper, have nu allerede 25 Biskopper besøgt Relikvien. I Søndags beløb Pilgrimmenes Antal sig endog til 74,093, saa at man paa Grund af Tilstrømningen maatte give Afkald paa at lade de medbragte Devotionalier komme i Berørelse med Relikvien. Søndag den 4. Oktober sluttes Udstillingen af Relikvien med højtidelig Pontifikalmesse.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest.)* (Sidste Kvartalskollekt af Peterspenge for i Aar). — **5. M.** Frants af Assisi, Bekj. og Ordensstifter. — **6. Ti.** Bruno, Bekj. og Ordensstifter. — **7. O.** Votivofficium af Sct. Ansgar (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **8. To.** Birgitta, Enke og Ordensstifterinde (500 aarigt Jubilæum). — **9. F.** Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **10. L.** Frants af Borgia, Bekjender.

Søndag den 11. Oktober. 21. Søndag e. Pintse.

* Paa Hverdage i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes om Aftenen Rosenkransandagt.

Modreforeningen. Tirsdag den 6. Oktbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Jesu Hjertes Kapel. Søndag den 4. Oktober og fremdeles hver Søndag i Oktobermaaned holdes om Aftenen Kl. 6 Rosenkransandagt.

Rosenkransforeningen. Paa Rosenkransfesten (4. Oktober) holde Medlemmerne ligesom ifjor Fælleskommunion i Sct. Ansgars Kirke under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for de levende og afdøde Medlemmer af Foreningen. Om Aftenen Kl. 6 holdes den sædvanlige maanedlige Rosenkransandagt med Prædiken om den h. Frants af Assisi og Procession. — Med Fælleskommunionen er forbunden en fuldkommen Aflad.

Svendeforeningcn. Søndag den 4. Oktbr. begynder Foreningen sine Møder i Vinterlokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G.

Mariakongregationen for Ynglinge afholder Fælleskommunion Søndag den 11. Oktbr. Kl. 8. i Jesu Hjertes Kapel, Ste-nosgade.

Plads søges af en yngre Pige fra Landet hos en Familie, hvor Fruen selv gaar med i Huset. Redaktionen anviser.

Musik-Literatur. „Canticum pium in honorem Stæ. Bir-gittæ,“ Hymne til Sct. Birgittas Ære, med latinsk og dansk Tekst, komponeret af Dr. Fr. Witt, forh. Generalpræses for Tysk-lands Cæcilieforening. Den latinske Tekst er udtaget af svenske Haandskrifter fra Middelalderen. Kjbh. 1881, Andr. Fred. Høst & Søn. Pris 25 Øre.

Konfirmations-Undervisning.

De Børn, som til Paaske skulle annamme Konfirmationens hl. Sakramente, bedes snarest mulig anmeldte af Forældre eller Værger hos undertegnede.

J. Braun, Sognepræst.

Katholsk Afholdsforening. Onsdag den 7. Oktbr. afholdes ikke Møde paa Grund af Pater Brinkmanns Foredrag i Unio.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Man-dag d. 5. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften, Bredgade 67, 2. S. o. G.

De ærede ældre Medlemmer af Menigheden, som ønske sig optagne i Gildet, bedes snarest give Meddelelsen derom, da der fra 1. Jan. 1892 træder særegne Bestemmelser i Kraft, angaaende Optagelsen af Mænd, som ere over 40 Aar.

Unio. Onsdagen den 7. Oktober (Sct. Birgittas Jubilæum): Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Foredrag af Pastor Brinkmann om den hl. Birgitta.

Sct. Ansgars Kirkekor vil assistere ved Afsyngelsen af Sange i Dagens Anledning. Alle Pladser for Besøgende ere optagne. De tegnede Billetter kunne afhentes.

Søndagen den 11. Oktober fejres Foreningens aarlige Stif-telsesfest, med Festmaaltid og Aftenunderholdning. Medlem-mer betale 1 Kr. 50 Øre, Besøgende 4 Kr. Liste til Tegning er fremlagt i Lokalet.

Onsdagen den 14. Oktober den $\frac{1}{2}$ aarlige Generalfor-samling, event. Forslag som ønskes behandlet paa Generalforsam-lingen bedes indsendt til Sekretæren, Hr. Joh. Brix-Hansen, Halm-torvet 71, senest den 6. Oktober.

Hver Onsdag Aften Kl. 8 Møde i Vinterlokalet Østergade Nr. 32. Angaaende Panoptikon se forrige Nr.

Sct. Ansgars Kirke. I Anledning af den h. Birgittas 500 aarige Mindededag, Torsdag den 8. Oktober, holdes om Mor-gegen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Højmesse og om Aftenen Kl. 8 Festandagt med Præ-diken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 41.

Søndagen den 11. Oktober.

1891.

Indhold. Pave Leo XIII.s Encyklika om Rosenkransen. Rejsebrev III. Efterretninger fra Ind- og Udland: Trier, Rom, Lyon. Bekjendtgjørelse.

Pave Leo XIII.s Encyklika om Rosenkransen.

Ærværdige Brødre! Hilsen og den apostoliske Velsignelse!

Idet Oktober Maaned, som er indviet til den h. Jomfru af Rosenkransen, nærmer sig, mindes Vi, hvor indtrængende Vi ifjor have paalagt Eder, Ærværdige Brødre, ved eders Indflydelse og Omsorg alle Vegne at tilskynde de Troende til, at antænde og forøge hos sig Andagten til den ophøjede Gudsmoder, det kristelige Folks mægtige Beskytterinde, og at anraabe hende i hele Maaneden ved Hjælp af Rosenkransen, som Kirken navnlig under vanskelige Forhold og i Trængselens Tider og altid har benyttet med et lykkeligt Resultat.

Ogsaa i Aar ville Vi kundgjøre Eder denne Vor

Villie, idet Vi atter meddele Eder den, ja fordoble Vore Formaninger; dertil tilskynder Os Kjærligheden til Kirken, hvis Lidelser, i Stedet for at formindskes, kun ydermere vokse baade i Henseende til Antal og Bitterhed.

Vi klage over velbekjendte Onder: de hellige Lærdomme, som Kirken bevarer og overleverer, blive bekæmpede og angrebne; Renheden, hvormed den bevarer de kristelige Dyder, forhaanes, Hyrdernes hellige Stand, navnlig den romerske Pave, bagvaskes og forfølges paa mangehaande Maader; ja, vor Herre og Gud Jesus Kristus selv angribes med uforskammet Dristighed og nedrig Ondskab, som vilde man vove, fra Grunden af at oprykke og ødelægge hans guddommelige Forløsningsværk, hvilket ingen Magt nogen Sinde kan oprykke og tilintetgjøre.

At dette sker, er ikke noget nyt for Kirken, da den, ifølge Frelserens Forudsigelse til Apostlene, daglig maa træde i Kampens Slaglinie, for at undervise Menneskene i Sandheden og føre dem til Frelse. Og i Virkeligheden har den ogsaa i Tidernes Løb kæmpet modigt Martyrdommens Kamp og aldrig glædet sig mere, end naar den kunde opofre sit Blod sammen med sin guddommelige Indstifters, hvori netop er indeholdt det sikreste Haab om dens Sejr, som er forjættet den. Men paa den anden Side kan man heller ikke nægte, at denne stadige Kamp opfylder de Bedste med Bedrøvelse. En svær Aarsag til Bedrøvelse er det, at der gives saa Mange, som føies paa Afveje og styrtes i Afgrunden ved deres fordærvelige Vildfarelser og Ugudelighed; saa Mange, som ere ligegyldige overfor hviiken som helst Religionsform, ja fuldstændig tabe den guddommelige Tro, og at der gives ikke faa Katholiker, som kun bibeholde Religionen af Navn, men ikke udøve den i Virkeligheden og ved de pligtskyldige Gjerninger. Og endnu mere foruroliger og piner det Aanden, naar man overvejer,

at en saa sørgelig Fordærvelse navnlig er opstaaet derved, at Kirken i Staternes Organisation vel intetsteds skattes efter Værdi, ja, at dens gavnlige Indflydelse endog modarbejdes med Vidende og Villie. Heri aabenbarer sig den hævnende Guds store og retfærdige Straf, idet han tillader, at de Nationer, som vende sig bort fra ham, hensynke i den elendigste Blindhed.

Derfor opfordrer Sagen selv ogsaa mægtigt til, at alle katholske Kristne ere udholdende i Bøn til Gud *uden Afladelse*,¹⁾ ikke blot hjemme, men endnu mere offentlig i Kirkerne, indstændigt bønfoldende om, at Guds Forsyn ville befri Kirken fra „*skadelige og slette Mennesker*“²⁾ og føre de vildledte Mennesker, ved Kristi Oplysning og Kjærlighed, tilbage til Sundhed og Forstand. — En underfuld Fremtoning, langt underfuldere end Menneskene ere tilbøjelige til at tro! Verden vedbliver at vandre paa sin Vej, helt optagen af Arbejde, stolende paa timelige Goder, Magt, Vaaben og Skarp-sindighed. Kirken skrider med sikre og faste Skridt igjennem Tiderne, ene og alene stolende paa Gud, til hvem den Dag og Nat opløfter sine Øjne og Hænder i Bøn. Sit fornemste Haab sætter den til Bøn og Anraabelse af Gud, endskjønt den klogelig heller ikke ringeagter menneskelig Beskyttelse, som Guds Forsyn lader Tiden bringe med sig. Derfor ejer den det, som nærer og styrker Livsaanden, fordi den ved Iver i Bønnen lykkelig opnaar, at den, uberørt af de menneskelige Tings Omskiftelser og i stadig Forening med Gud, øser af og rolig bringer i Anvendelse vor Herre Jesu Kristi eget Liv og næsten er naaet til Lighed med Kristus selv, hvis grusomme Lidelser, som han har taalt for det almindelige Vel, ingenlunde formindsker eller borttager noget af hans lyksalige Herlighed og Glæde.

Alle hine, som paa en værdig Maade bekjende sig

1) I. Thess. V. 17. — 2) II. Thess. III. 2.

til Kristendommen, have stedse med et gudfrygtigt Sindelag holdt dette store Tegn paa kristelig Visdom i Ære; derfor plejede ogsaa deres Bønner til Gud at være ivrigere og hyppigere, naar der ved nedrige Menneskers Falskhed og Voldsomheder tilføjedes den hellige Kirke eller dens højeste Styrer en eller anden Lidelse. Vi have i saa Henseende de Troendes udmærkede Eksempel i Kirkens første Tider, et Eksempel, som sandelig er værdigt til at anbefales til Efterligning for alle kommende Tider. Petrus, vor Herre Jesu Kristi Statholder, Kirkens Overhoved, var paa den lastefulde Herodes' Befaling bleven lagt i Lænker og indviet til den sikre Død, intet kunde hjælpe ham; der var ingen Mulighed for, at han kunde undgaa sin Skjæbne. Imidlertid svigtede dog ikke den Hjælp, som den hellige Bøn opnaar hos Gud. Kirken nemlig, saaledes beretter den h. Skrift, bad paa det Indstændigste for ham: *Kirken bad uden Afladelse for ham til Gud;*³⁾ og jo føleligere denne store smertefulde Ulykke pinte de Troende, desto mere opflammedes Iveren i Bønnen hos Alle. Og at disse Bedendes Bønner bleve bønørte, er almindelig bekjendt: endnu den Dag i Dag fejrer det kristelige Folk det glade Minde om Petri underfulde Frelse. — Et endnu mere fremragende, et guddommeligt Eksempel gav Kristus, som styrede og førte sin Kirke til al Hellighed ikke blot ved sine Bud, men ogsaa ved sit eget Forbillede. Han har nemlig i hele sit Liv bedet baade hyppigt og ivrigt, ja endog i hine sidste Timer i Gethsemani Have. Da hans Sjæl opfyldtes af en usigelig Bitterhed og han var bedrøvet indtil Døden, bad han ikke blot til Faderen, men han bad endog *længere og indstændigere.*⁴⁾ Det gjorde han ikke blot for sig selv; thi han var Gud, som ikke frygter for og ikke trænger til Noget; han gjorde det for os, han gjorde det for sin Kirke; den Gang indesluttede

³⁾ Ap. Gj. XII, 5. — ⁴⁾ Luc. XXII, 34,

han Kirkens senere Bønner og Taarer i sin Bøn og erhvervede os derved rigelige Naadegaver.

Da ved Korsets Hemmelighed Menneskeslægtens Frelse var bleven fuldbyrdet, og Kristus havde sejret, blev Kirken grundlagt og indrettet til at forvalte Frelsen her paa Jorden; fra det Øjeblik blev en ny Ordning for et nyt Folk fastsat af det guddommelige Forsyn. — Disse guddommelige Raadslutninger maa vi overveje med stor Ærefrygt.

Da Guds evige Søn, for at forløse og forherlige Menneskeslægten, vilde modtage den menneskelige Natur og i det Øjemed indgaa en hemmelighedsfuld Forening med Menneskeslægten, gjorde han det ikke, førend den udvalgte Moder havde givet sit frivillige Samtykke dertil, og som her paa en vis Maade repræsenterede hele Menneskehedens Sag ifølge den h. Thomas af Aquinos herlige og sande Ord: „*Ved Engelenes Bøn blev Jomfruens Samtykke indhentet i Stedet for hele Menneskeslægtens!*“⁵⁾ Derfor kan man paastaa, at af hele den Naadeskat, som Herren bragte os, da jo *Naade og Sandhed er bleven os til Del ved Jesus Kristus,*⁶⁾ er der ifølge Guds Villie ikke blevet os noget til Del, uden ved Maria; saa at, ligesom Ingen kommer til Faderen, uden ved Sønnen, kan man næsten ogsaa sige, at Ingen kan komme til Kristus, uden ved Maria.

Hvor herligt straalere os ikke her i Møde Guds Raadslutning, Visdom og Barmhjertighed! Hvormeget tages der ikke her Hensyn til Menneskenes Uforstandighed og Skrøbelighed? Thi vi tro, at hans Godhed er uden Grænser, og lovprise den; vi tro, at hans Retfærdighed er uendelig, og ære den; ham, hvem vi elske som vor kjærlighedsfulde Opholder, som Meddeleren af sit Blod og sin Aand, ham frygte vi ogsaa som den ubønhørlige Dommer. Derfor trænge ogsaa de, som skjælve ved Bevidstheden om deres Synder til

⁵⁾ III. q. XXX, a. 1. — ⁶⁾ Joh. I, 17

en Forbeder og Patron, som baade er i Besiddelse af stor Naade hos Gud og tillige er saa elskelig, at han end ikke forsmaar at beskytte den mest Fortvivlede, og ved at indgyde Haab til den guddommelige Mildhed oprejser den, som er uden Trøst. En saadan Forbederinde er den herligste Jomfru Maria; hun er mægtig, som den almægtige Guds Moder, men ogsaa, hvad der er sødere, tilgængelig, naadig, overbærende. Saaledes har Gud skabt hende, og han udrustede hende, hvem han udvalgte til sin Enbaarnes Moder, med et saa moderligt Sindelag, at hun kun aander Kjærlighed og Tilgivelse; saaledes fremstillede Jesus Kristus hende, da han frivillig vilde være Maria underdanig og adlyde hende som en Søn sin Moder; saaledes fremstillede han hende, da han paa Korset i Disciplen Johannes' Person overdrog hele Menneskeslægten til hendes Omsorg og Varetægt; saaledes viste hun endelig sig selv, da hun omfattede den uendelige Arvelod, som hendes døende Søn havde overgivet til hende, og straks begyndte, at gjøre den delagtig i sin moderlige Omsorg.

(Fortsættes.)

Rejsebreve.

III.

I Lyon standsede vi for at besøge Notre Dame de *Fourvières*, dette Sydfrankrigs berømte Valfartssted. En prægtig Kirke hæver sig ved Siden af det lille uanselige Kapel, i hvilket Naadebilledet befinder sig. Kirken er endnu ikke helt færdig indvendig, skjønt den har været under Arbejde i 19 Aar; men naar man ser dens overordentlig store Dimensioner og dens pragtfulde Stil, i hvilken Arbejdet udføres, undres man ikke

over, at det tager Tid at fuldføre en saadan monumental Bygning til Guds Moders Ære.

Paa en vis Maade skyldes det Preusserne, at Kirken er bleven bygget: under Krigen i 1870, i et Øjeblik, da Lyon syntes truet af en fjendtlig Invasion, begave nemlig Byens Indvaanere sig i storartet Procession op til deres højt elskede Notre Dame de Fourvières og lovede, at hvis hun ved sin Forbøn vilde afværge, at Byen blev hærget af Fjenden, vilde de bygge en Kirke til hendes Ære. Deres Bøn blev hørt, og Kirken blev bygget som et herligt Vidnesbyrd om Befolkningens levende Taknemmelighed.

Naadebilledet befinder sig endnu i det lille, gamle Kapel, og skal efter Sigende forblive der, da saa mange overordentlige Naadegaver i Tidernes Løb ere udstrømede fra dette Sted, at Befolkningen vil beholde det urørt. Kapellet frembyder intet interessant eller skjønt for Øjet, men man gribes uvilkaarligt af den Fromheds Aand, som hersker indenfor dets gamle, ærværdige Mure, og man forlader det ikke uden at have blandet sin svage Stemme i det mægtige Kor af Stemmer, der her anraabe Notre Dame de Fourvières om hendes Forbøn og Beskyttelse.

Byen Lyon frister iøvrigt ikke til et længere Ophold; desuden længes vi efter at naa Rejsens endelige Maal: *Lourdes*. Denne lille Bjærgby, beliggende i Pyrenæerne, var for 33 Aar siden lige saa ukjendt af den store Verden, som en Mangfoldighed af andre Smaabyer af lignende Størrelse. Men siden Begivenhederne, som fandt Sted her i 1858, har den indtaget en meget fremragende Plads i Valfartstedernes Række, og Antallet af Pilgrimme, som hvert Aar valfarte hertil, er overordentlig stort. Dette kan ikke undre os, thi da Guds Moder viste sig i Grotten i Massabiellis Klipper for den lille 14aarige Bernadette, kom hun som et Sendebud fra Gud, og naar Gud ad overordentlig Vej taler til Menneskene, vil han høres af Mange.

Da Frelseren talte til Marguerite Marie i Klosterkirken i Paray-le-Monial, var det først kun til hende alene, han talte; hun alene hørte hans Røst. Men denne Røst var som en brændende Ild, der gik ud i Verden og antændte Hjærterne, og nu, 200 Aar efter, ligger hele den troende katholske Verden i Støvet for Jesu guddommelige Hjærte og kappes om at indvie sig til det.

I Lourdes talte Frelsereren ikke gennem Ild og Flamme, men sagte, mildt og kjærligt, ved sin Moders blide Stemme. Hvo kjender ikke Beretningen om disse vidunderlige Møder under Massabiellis Klipper mellem Guds Moder og den lille Bondepige Bernadette? Uset af den dagligt voksende Menneskemængde, som strømmede til, kun set af Bernadette, som knælede foran Grotten, viste Guds Moder sig 18 Gange for hende i Løbet af en Maaned. Paa et fremspringende Klippe-stykke inde i Grotten stod hun, lys, mild, ganske hvidklædt, og en Glands udstraalede fra hende, som var saa stærk, at alene dens Gjenskin gav den lille Seerskes Ansigt et saa forklaret Udtryk, at Ingen, som saa det, kunde være i Tvivl om, at en Aabenbarelse virkelig fandt Sted.

Guds Moder sagde til Bernadette, at hun ønskede, at Mange skulde komme her, at Processioner skulde finde Sted og et Kapel skulde bygges. Da Sognepræsten i Lourdes, til hvem Bernadette efter Guds Moders Befaling overbragte denne Hilsen, tvivlende gav Barnet det Svar tilbage, at han, til Tegn paa, at hun havde Ret til at fremkomme med slige Anmodninger, udbad sig, at hun vilde lade Rosenbusken ved Foden af Klippen, paa hvilken hun plejede at vise sig, udfolde Blomster nu, midt i Vintertiden — da smilede Guds Moder. „Bed for Synderne“ — „Bodfærdighed“ gjentog hun 3 Gange, og det lyse Smil forsvandt og gav Plads for et usigeligt smertefuldt Udtryk. Bernadette har senere

forklaret, at det saa ud, som om hun med et eneste Blik overskuede alle Verdens Synder.

Rosentræet forblev tørt — men af Grottens Indre lod hun en Kilde udspringe, som har været saa vidunderlig rig paa helbredende Kraft baade for Sjælens og Legemets Sygdomme, at det uimodsigeligt har vist sig, at Miraklernes Tid *ikke* er forbi.

En af de sidste Gange, da Guds Moder viste sig for Bernadette, gav hun efter for hendes indstændige Bønner om at sige hende sit Navn. „Jeg er den ubesmittede Undfangelse“, sagde hun, idet hun udbredte sine Arme, bøjede sig mod Jorden, som om hun vilde omfavne alle dens Børn, og derefter løftede sine Arme og sit Blik mod Himlen med et Udtryk, som straaede af himmelsk Glæde.

Guds Moder steg ikke ned fra sin lyse Himmelbolig for at søge sin egen Forherligelse blandt Menneskene, men for at bevæge dem til at bede for Synderne og til at føre et bodfærdigt Liv. Det kristelige Liv maatte vækkes, og det maatte kunne give sig et synligt Udtryk; derfor vilde hun, at Mange skulde komme her til dette Sted, som hun havde helliget med sin Nærværelse, og at Processioner skulde finde Sted. Her skulde prædikens Bod, og det store, ene gyldige Sonoffer skulde frembæres — derfor vilde hun have et Kapel bygget her. Hun vilde forjage alle Tvivl og gyde Tillid og Taknemmelighed ind i alle Hjærter — derfor lod hun Vidunderkilden udspringe, som har været — og er — til Lægedom for Utallige. Og endelig, for at befæste alle Kirkens Børn i deres Tillid til Kirkens Ufejlbarhed, bekræftede, eller vel endog definerede hun paa en guddommelig klar og fyldig Maade Dogmet om hendes ubesmittede Undfangelse, idet hun kaldte sig: *den ubesmittede Undfangelse*.

Himmeldronningen havde endt sin Mission og lod sig ikke mere se; men hendes blide Røst er bleven hørt af hele den troende katholske Verden, som ligger

for hendes Fødder og beder: „Vor Frue af Lourdes, bed for os arme Syndere.“

Tiden og Pladsen tillade os ikke at gaa nærmere ind paa Enkelthederne af alle de Begivenheder, som fulgte efter Aabenbarelsernes bevægede Tid. Mange og pinlige Kampe maatte føres, før Guds Moder sejrede over sine Fjender — og over sine Venner! De verdslige Myndigheder stillede sig i den Grad fjendtlige til hele denne Bevægelse, at det kun var som ved et Mirakel, at Sværdet omsider faldt ud af deres Hænder ved et Magtbud fra Kejser Napoleon III; og den kirkelige Myndighed iagttog en saa yderst forsigtig og tilbageholdende Stilling, at det først efter 3 Aars Forløb og efter den mest indgaaende Undersøgelse, blev tilladt ved Hyrdebrev fra Diöcesets Biskop, Msgr. Bertram Laurence, at Guds Moder offentlig maatte æres og paakaldes paa det Sted, hvor hun havde vist sig. Fra nu af vare alle Baand løste, og Lourdes er bleven forvandlet til et lille jordisk Paradis, som man forlader med Smerte og som man længes tilbage til, som et Barn længes tilbage til sit Barndomshjem.

At Guds Moders Besøg har maattet give hele Egnen et særligt Præg af Ynde, er let forstaaeligt; men det synes tillige, at Lourdes ogsaa af Naturens Haand er bleven smykket med en sjælden Skjønhed for at kunne være værdig til at modtage Himmeldronningens Besøg. Byen ligger malerisk midt i en romantisk Bjærgegn; en gammel Borg knejser stolt over den og giver den et middelalderligt Præg, og en skummende Bjærgflod, Le Gave, bruser igjennem den og udenom den. Grotten, i hvilken Guds Moder viste sig, ligger lidt udenfor Byen, men siden Aabenbarelsen er her vokset en ny lille By frem, som staar i Forhindelse med den gamle By. Paa Klippen ligeovenover Grotten hæver sig frit, let og i jomfruelig Ynde den skønne Basilika, som er bleven bygget efter Guds Moders Befaling og til hendes Ære. Den behersker sine Omg-

velser, som en Dronning, men frem for alt behersker den Hjærterne, saa man uvilkaarligt altid hæver Blikket op til den. Man fortæller, at Sognepræsten i Lourdes, til hvem Guds Moder ved Bernadette havde overdraget at sørge for, at et Kapel blev bygget, en Dag stod foran Pladsen, hvor Kirken skulde bygges, tilligemed Arkitekten. Denne havde rakt ham sin Tegning til Kirken, men da Præsten havde kastet et Blik paa den, rev han den til Arkitektens Forfærdelse i mange Smaastykker og kastede dem ned i Floden med de Ord: „En Landsbykirke skulde vi vove at byde Guds Moder! Gjør det om igjen, Hr. Arkitekt, og lad Dem ikke begrænse af noget smaaligt Hensyn til Omkostningerne. Byg en Kirke saa stor og prægtig, som De kan ud-tænke den — Guds Moder vil selv vide at gjøre Men-neskene rundhaandede i deres Gaver til den.“ Præsten tog ikke fejl i sin Tillid: det højmodige, troende fran-ske Folk kjender ingen Grænser for sin Gavmildhed, naar det gjælder kirkelige Interesser. Herlige Vidnes-byrd herom er den storartede Basilika paa Montmartre i Paris, som den 5. Juni i Aar indviedes til Jesu gud-dommelige Hjærte. Allerede har den kostet 23 Mill. Francs, og inden den bliver helt færdig, vil den endnu have kostet mange Millioner; endvidere den pragtfulde Kirke i Lyon til Ære for Notre Dame de Fourvières, og, for at nævne endnu et Eksempel, de kolossale kir-kelige Byggeforetagender her i Lourdes.

Hvor stor og skjøn Kirken end blev, har den dog vist sig at være meget for lille til at kunne rumme de Skarer af Pilgrimme, som strømme hertil, saa det har været nødvendigt at bygge endnu en Kirke. Denne er ikke saa imponerende som Basilikaen, men den er langt rummeligere, og naar dens Indre en Gang bliver færdig udsmykket, vil den blive sit skjønne Navn, *Rosenkranskirken*, fuldkommen værdig.

Men mere end af alt andet gribes man af det rige kirkelige Liv, som her i Lourdes udfolder sig og hæver

sig saa frit og harmonisk, som Lærken, naar den hæver sig over Jorden i glad og jublende Sang. Her er ingen snævre Hensyn at tage; Alle leve og aande kun for at takke og prise Gud i det allerhelligste Sakrament og for at hylde Guds Moder.

Det er en varm, lys Septemberdag. Lourdes er besøgt af to overordentlig store Pilgrimstog — det ene fra Vendée, det andet fra Vannes — hvert med sin Biskop i Spidsen, og desuden ledet af en stor Mængde Præster. I det hele ansloges Pilgrimmenes Antal den Dag og de følgende Dage til 10,000.

Det ene Pilgrimstog har under Sang og Bøn gjort en Valfart med sin Biskop op til det nærliggende saakaldte „Kalvariebjerg“, medens det andet, ligeledes under sin Biskops Ledelse, har besøgt den gamle Sognekirke i Lourdes. Dette sidste vender tilbage i højtidelig Procession: forrest alle Kvinderne, enkeltvis, i 2 uoverskuelig lange Rækker med deres smukke, ejendommelige hvide Kapper paa Hovedet — dernæst Mændene, saa Præsterne, og endelig Biskoppen i fuld Ornat med Mitra og Krumstav. Den skjønne Pilgrimssang toner i fuldt Kor op til os. Vi slutte os til Toget, som netop nu svinger ind paa den store Plads foran Kirken og derfra begiver sig til Grotten. Denne ligger foran os i en dæmpet Eftermiddagsbelysning, som en fredlyst Plet. Paa det Sted, hvor Guds Moder viste sig for Bernadette, staar en blændende hvid Marmorstatue, som fremstiller hende i det Øjeblik, da hun siger sit Navn. Hovedet er bøjet lidt bagtil, Hænderne ere foldede, Rosenkransen er gledet ned paa Armen. Der er noget lyttende ved hendes Stilling; lytter hun til de mange Bønner, som opsendes til hende? *Ave, Ave, Ave Maria* lyder i dette Øjeblik et mægtigt Kor af Stemmer, som falde ind med Omkvædet til en af de mest yndede Pilgrimssange.

Inde i Grotten, under Satuen og foran dens Fødder, brænder Nat og Dag henimod 200 Lys; i den

mørke Aften, naar Lyset udstraaler fra Grotten og oplyser alle de nærmeste Omgivelser, er dette af en meget betagende Virkning.

Da Sagen er endt, holder Biskoppen en kort Tale, inden han meddeler den sakramentale Velsignelse fra Alteret inde i Grotten, og inden Processionen med det Allerehelligste finder Sted. Den aldrende, ærværdige Prælat med det kloge og milde Udtryk i Øjnene talte som en Fader til sine Børn, og det var øjensynligt, at Alles Hjærter hængte ved ham. — Efter at han havde meddelt den sakramentale Velsignelse, begyndte den højtidelige Procession. I Spidsen bares Korset, og derefter fulgte alle Mændene med brændende Lys i Hænderne. Efter dem fulgte en stor Skare Præster, iførte Rochetter, og derefter bares det allerehelligste Sakrament under Baldakin af Biskoppen. Alle Vegne, hvor Toget kom frem, knælede den tætte Menneskemængde, medens Biskoppen velsignende løftede Monstransen. Efterhaanden sluttede en stor Menneskemasse sig til Processionen, som fra Grotten gik rundt om den store Plads foran Basilikaen, stadig under Sange til Sakramentets Ære, og som sluttelig drejede ind i Rosenkranskirken. Paa Trappen vendte Biskoppen sig og velsignede hele den knælende Menneskemængde, og inde i Kirken brusede endnu en Gang Sangen *Tantum ergo* under de mægtige Hvælvinger, og den sakramentale Velsignelse blev endnu en Gang meddelt, efterfulgt af den pavelige Velsignelse.

Det Hele var som en Aabenbarelse af Guds overstrømmende Naade og Barmhjertighed. Om Aftenen efter en saadan Dag samle alle Pilgrimstog sig til en fælles Procession. Alle, baade Mænd og Kvinder, bære brændende Lys i Hænderne, og disse Masser bevæge sig frem i den største Orden og Ro, syngende af fuldt Hjærte deres skønne Sange. Udgaende fra Grotten bevæger Processionen sig langsomt frem, snoende sig op ad Klippen ovenover Grotten forbi Basilikaen og

ned paa Pladsen, hvor den efterhaanden slynger sig sammen til et bølgende Ildhav. Og naar den endelig opløses, sædvanligvis efter at være bleven velsignet af Biskoppen, da hoppe de tusende Smaalys afsted i munter Fart — alle samme Vej. Thi Alle have samme Maal, nemlig Grotten, foran hvilken de endnu en Gang knæle ned i stille Bøn for at anbefale sig til Guds Moders Beskyttelse for den kommende Nat — for Livet og i Døden.

Saaledes er Lourdes, naar de store Pilgrimstog befinde sig der. Men den halve Del af Aaret er Lourdes kun besøgt af enkelte Pilgrimme, og selv i Pilgrimstogenes Tid er der Dage, hvor der er saa godt som aldeles stille. Da kan man tilfredsstille sit Hjertes Trang til at dvæle i Grotten og helt give sig hen til de Følelser, som maa gribe Kirkens Børn, naar de dvæle paa dette Sled, som saa nyligt har været be-
traadt af deres fælles Moder. Hvis man et Øjeblik kunde lade sig beherske af andre Tanker, minder Vidunderkildens Rislen os hurtigt om, hvor vi befinde os, og om alle Gudsmoders Velgjerninger og hendes moderlige Formaninger til af bede for Synderne og til Omvendelse og Bod; men dens travle Løb minder os tillige om, at ogsaa vi have et Løb at fuldende til Guds Ære, og da vi for sidste Gang knæle foran Grotten med den Bøn: „Heilige Guds Moder, bed for os Syndere nu og i vor Dødstime, Amen!“ — rejse vi os med fornyet Mod og friske Kræfter til atter at tage fat paa Livets Krav under hendes moderlige Beskyttelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Trier. Den 4. Oktober sluttedes Udstillingen af den hellige Kjortel med stor Højtidelighed. Biskoppen fejrede Pontifikalmessen og Vesperen og rettede en gri-
bende Tale til de Troende, som fyldte det mægtige

Gudshus indtil sidste Plads. Ogsaa Byens militære og civile Øvrighed var tilstede ved Slutningshøjtideligheden. Det samlede Antal Pilgrimme, som ere dragne forbi Relikvien, beløber sig til 1,925,130 Personer. Blandt de Tilstedeværende ved Slutningsgudstjenesten var ogsaa Ærkehertug Karl Ludvig af Østerrigs Gemalinde tilligemed Døtre, Hertug Paul af Mecklenborg-Schwerin med Gemalinde og Prinsen af Arenberg.

Rom. I Rom har der i forrige Uge fundet en Del Optøjer Sted i Anledning af nogle ungdommelige franske Pilgrimmes taktløse Optræden ved Viktor Emanuels Grav i Pantheon. Pøbelen benyttede Lejligheden til at demonstrere og drog hylende og skrigende gennem Gaderne. Flere Pilgrimme og endog fremmede Rejsende paa Banegaarden bleve pryglede og bestjaalne. Den hellige Fader skal have udtalt sig meget dadlende over de tre Ynglinges Optræden.

Lyon. Dominikanerordenens Generalkapitel har efter Ordensgeneral Laroccas Død valgt P. *Andreas Frühwirth*, hidtil Provincial i Østerrig, til Ordensgeneral. Man roser hos den nye Dominikanergeneral, som kun er 46 Aar gammel, en forbausende Arbejdskraft, stor Lærdom og Kjendskab til Ordenens Anliggender. Han er den 75. Ordensgeneral siden Dominikanerordenens Indstiftelse, den 10. siden den franske Revolution. Han er født i St. Anna i Steiermark og blev præsteviet i 1868.

Bekjendtgjørelse.

I Følge „Regulativ for den katholske Menighed i Kjøbenhavns kirkelige Forstanderskab og Skolekommission“ III, § 5, samt I, § 13, vil der i Aar være at foretage Valg af et nyt Medlem af Menighedens Forstanderskab og Skolekommission i Stedet for den efter Tur fratrædende Hr. Assistent *P. C. Birch*, og ligeledes af nye Suppleanter i Stedet for den efter Tur fratrædende Hr. Skomagermester *P. Larsen* og afdøde Fabrikant *W. Siegler*.

I denne Anledning have vi i Medfør af ovennævnte

Regulativ I, §§ 4 og 5, opsat en *Fortegnelse over de Mænd*, som erkjendes at besidde *aktiv*, resp. *passiv Valgret* ved det forestaaende Valg; og vil denne Fortegnelse henligge til Gjennemsyn for Alle og Enhver i Forstanderskabets Forsamlingsværelse i Præsteboligen ved Sct. Ansgar fra Søndag den 11. Oktober indtil Søndag den 18. Oktobet inklusive.

Kjøbenhavn, den 7. Oktober 1891.

Forstanderskabet
for den katolske Menighed.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. — 12. M. Votiofficium af Sct. Ansgar. — 13. Ti. Eduard, Bekjender — 14. O. Kallistus, Pave og Martyr. — 15. To. Theresia, Jomfru. — 16. F. Ferialdag. — 17. L. Hedvig, Enke.

Søndag den 18. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. Lukas, Evangelist.

Rosenkransforeningen (Levende Rosenkrans 1ste Afd.) Møde med Exhortation Søndag den 11. Oktb. Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen.

Mariakongregationen for Ynglinge afholder Fælleskommunion Søndag den 11. Oktbr. Kl. 8. i Jesu Hjertes Kapel, Stenosgade.

Konfirmations-Undervisning.

De Børn, som til Paaske skulle annamme Konfirmationens hl. Sakramente, bedes snarest mulig anmeldte af Forældre eller Værger hos undertegnede.

J. Braun, Sognepræst.

Unio. Søndagen den 11. Oktober fejres Foreningens aarlige Stiftelsesfest, med Festmaaltid og Aftenunderholdning. Medlemmer betale 1 Kr. 50 Øre, Besøgende 4 Kr. Liste til Tegning er fremlagt i Lokalet.

Onsdag den 14. Okt. afholdes den $\frac{1}{2}$ aarlige Generalforsamling Kl. 8 Aften, Østergade 32. Dagsorden: Beretning om Foreningens Virksomhed, Regnskab for sidste Halvaar, Valg af Viceformand og Kasserer etc.

Hver Onsdag Aften Kl. 8 Møde i Vinterlokalet Østergade Nr. 32. Angaaende Panoptikon se Ugebladet Nr. 39.

Plads søges. En ung Mand, som i flere Aar har været Kontorist paa herværende Kontorer, søger en lignende Plads her eller i Provinserne. Redaktionen anviser.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 42.

Søndagen den 18. Oktober.

1891.

Indhold. Pave Leo XIII.s Encyklika om Rosenkransen. Den hellige Birgittas Jubilæum. Dr. Korums Tale ved Slutningen af den h. Kjørtels Udstilling i Trier. Bekjendtgørelser.

Pave Leo XIII.s Encyklika om Rosenkransen.

(Sluttet.)

Kundgjørelsen af en saa dyrebar guddommelig Raadslutning angaaende Maria, Kristi Testament, opfyldte de hellige Apostle og de første Troende med stor Glæde. De ærværdige Kirkefædre glædede sig derover og underviste derom, alle de kristelige Nationer stemmede overens deri igjennem alle Aarhundreder; selv om intet Minde var blevet bevaret om det og alle Skrifterne taug, saa taler en Stemme i enhver Kristens Bryst dog om det paa en veltalende Maade. Og det bør uden Tvivl føres tilbage til en guddommelig Raadslutning, naar vi adlydende en mægtig Tilskyndelse føle os hendragne til Maria. Og fra ældgammel Tid var der Intet,

der tiltalte de Troende mere, end at anbefale sig til hendes Beskyttelse og Varetægt, till' hvem vi indvie vore Ønsker og Gjæringer, vor Uskyldighed og Bod, vore Lidelser og Glæder, vore Bønner og Løfter, vort Alt. Alle nære det glade Haab, den tillidsfulde Fortrøstning, at det, som Gud finder mindre Behag i overfor os Uværdige, bliver ham i højeste Grad velbehageligt, naar vi have anbefalet det til hans h. Moder. Lige saa stor Trøst vor Sjæl øser af disse søde Sandheder, lige saa meget smerter det os, at de, som savne den h. Tro, ikke hilse Maria og ikke have hende til Moder. Og endnu mere smerter os deres Elendighed, som vel ere delagtige i den h. Tro, men dog vove at fremstille Andagten til Maria som overdreven. Herved krænke de uendeligt den barnlige Kjærlighed.

Overfor alle de Onder, som paa en saa mægtig Maade storme løs imod Kirken, er det indlysende for alle trofaste Børn, at det er en hellig Pligt for dem at bede indstændigt til Gud og at overveje vel, hvorledes deres Bønner kunne frembæres paa den virksomste Maade. Tilskyndet af de fromme Kirkefædres og vore Forfædres Eksempel, tyr vi derfor til vor Herskerinde, den h. Gudsmoder Maria. Vi anraabe Maria, Kristi og vor Moder, og bønfalde enstemmig: „Vis, at du er vor Moder, for at han, som vilde være din Søn, ved dig maa tage imod vore Bønner.“ ⁷⁾)

Da vi blandt de forskjellige Bønner, ved hvilke vi ære Gudsmoderen, navnlig maa attraa dem, om hvilke vi vide, at de i og for sig ere kraftigere og hende velbehageligere, saa henviser vi frem for alt til *Rosenkransen* og anbefale navnlig denne Bøn. Den kaldes i daglig Tale en Krans, fordi de store Hemmeligheder om Jesus og Maria, deres Glæder, Lidelser og Sejre, ere forenede i den som en skøn Blomsterkrans. Naar de Troende under from Betragtning gjenngaa i en be-

⁷⁾ Af Liturgien.

stemt Rækkefølge disse ophøjede Hemmeligheder, saa kunne de drage en forunderlig rig Næring deraf, for at styrke Troen hos sig, for at beskytte sig imod Uvidenhed og Vranglærdommenes Fordærvelse og tillige gjenoplive og befæste Dyden hos sig.

Herved tilskyndes den Bedendes Tanker og Ihu-kommelse til i Troens Lys at betragte disse Hemmeligheder, i hvilke man ikke noksom kan beundre den menneskelige Forløsnings uendelige Værk, som blev fuldbyrdet formedelst en saa overvættes rig Løsesum og en Række af storartede Gjerninger. Aanden bliver begejstret over disse den guddommelige Kjærligheds og Naades Gjerninger, Haabet bliver befæstet og forøget, man længes efter hin himmelske Løn, som af Kristus er beredet dem, der have forenet sig med ham ved Efterlignelse af hans Eksempel og ved Samfund i hans Lidelser.

Paa samme Tid udtales den Bøn, som er overantvordet Kirken af Herren selv ved Erkeengelen Gabriels Mund. Fuld af Lovprisninger og heldbringende Bønner, gjentagne i en bestemt afvekslende Orden, frembringer den stedse nye og søde Frugter af Fromhed.

Og at Himmeldronningen selv har skjænket denne Bøn en særegen Kraft, maa vi være overbeviste om, fordi den paa hendes Tilskyndelse og under hendes Beskyttelse er bleven indført og udbredt af den h. Fader Dominikus paa en Tid, som var meget fjendtlig sindet mod alle katholske Kristne, paa en Tid, som meget ligner vor Tid, og det paa en vis Maade som et kraftigt Vaaben til at tilbagevise Troens Fjender.

Baade hemmeligt og offentligt havde Albigenernes hæretiske Sekt trængt sig ind i mange Egne; denne skjændige Aflægger af Manikæernes Sekt, hvis utallige Vranglærdomme den paa ny kaldte i Live, opfyldte Alt med Hykleri og Mord, med et mægtigt, dødeligt Had mod Kirken. Til menneskelig Hjælp mod denne fordærvelige og uforskammede Lære kunde man næppe nære For-

trøstning; men, sendt af Gud, kom saa Rosenkransen os til Hjælp.

Ved Jomfruens Magt, ved hendes Magt, som herligt har sejret over alle Vranglærdomme, bliver saaledes de Ugudeliges Magt rystet og brudt, og Troen frelst og bevaret. Det er ogsaa tilstrækkelig bekjendt, at blandt forskellige Nationer afværgedes paa en lignende Maade mange Farer, og mange Velgjerninger ere blevne opnaaede, hvad den ældre og nyere Tids Historie klarlig viser os.

Hertil kommer ogsaa, at Rosenkransen, fra det Øjeblik, den blev indført, straks fandt Modtagelse blandt alle Samfundsklasser og ivrig blev bedet af dem. Under mange herlige Titler anraaber den kristelige Religion Gudsmoderen, som staar saa straalende for Alles Blikke, men Rosenkranstitlen, Rosenkransbønnen, i hvilken hele den Dyrkelse, som tilkommer hende, er indeholdt, kan dog glæde sig ved en ganske særegen Yndest, og derfor blev den med Forkjærlighed anvendt ved private og offentlige Andagtsøvelser, i Hjemmet og i Familien, i Broderskaber, foran Altrene og i Processionerne, idet man var overbevist om, at man paa ingen bedre Maade kunde fejre hendes Fester og yde hende sin Tak.

Heller ikke bør dette forties, hvad den hentyder til: en ganske særegen Omsorg fra vor Herskerindes Side. Da nemlig i Tidernes Løb Fromheden syntes at være i Aftagning hos en eller anden Nation og denne Bøn tildels var kommen ud af Brug, saa blev senere, det være sig, fordi Staten styrtedes i en frygtelig Ulykke, eller fordi den hjemsoegtes af en anden trykkende Nød, Rosenkransen tilligemed andre Religionsøvelser ved offentligt Løfte atter bragt til Ære og Værdighed og paany blomstrede den i sin gamle Glans. Men vi behøve ikke at hente Vidnesbyrd fra henrundne Tider, eftersom vi have et herligt fra vore Dage. Thi netop i disse Tider, som, hvad Vi anførte i Begyndel-

sen, ere saa haarde for Kirken, og dobbelt haarde for Os, som ifølge guddommelig Raadslutning sidde ved Roret, kan man se og beundre den Iver, med hvilken den marianske Rosenkrans bliver bedet og holdt i Ære af alle katholske Nationer: Da denne Kjendsgjerning snarere maa tilskrives Gud, Menneskenes Styrer og Fører, end et eller andet Menneskes Klogskab og Iver, saa trøster og styrker den Os i høj Grad og opfylder Os med stor Fortrøstning om nye Sejre for Kirken under Marias Ledelse.

Men der gives ogsaa dem, som vel anse alt for rigtigt, hvad Vi have udviklet, men fordi de ikke se det attraaede Resultat, navnlig den kirkelige Fred, nærme sig, ja tværtimod se Tiderne blive værre, saa svigte de i deres Iver for Bønnen og høre op med at bede. Saadanne Mennesker bør tage sig i Agt og gjøre sig Umage for at smykke de Bønner, som de opsende til Gud, ifølge Kristi Lære med de tilsvarende Dyder. Ere de det, bør de fremdeles betænke, at det ikke sømmer sig at ville foreskrive Gud Tidspunktet og Maaden, paa hvilken vi attraa hans Hjælp, eftersom han ikke skylder os noget, saa at han, naar han bøn-hører den Bedende og „kroner vore Fortjenester, ikke kroner andet end sine egne Gjerninger,“⁹⁾ og naar han ikke opfylder vore Ønsker, handler med Visdom som en god Fader mod sine Børn, idet han har Medlidenhed med deres Daarskab og drager Omsorg for deres Velfærd.

I ydmyg Underdanighed frembære vi i Forening med de Hellige i Himlen disse Bønner til Gud, for at han maa vise sig naadig mod sin Kirke, ligesom han da ogsaa stedse bøn-hører dem, baade naar de vedrøre Kirkens højeste og udødeligste Goder, og naar de have de mindre og timelige Goder for Øje, som dog ogsaa have Indflydelse paa hine. Den største Indflydelse og

⁹⁾ S. Augustinus, Ep. CXCIV al. 105 ap Sixtum, c. V. n. 19.

Naade modtage de imidlertid af vor Herre Jesus Kristus ved hans Bønner og Fortjenester, af ham, som „har elsket sin Kirke og hengivet sig selv for den, for at helliggjøre den, . . . for at skabe sig en herlighedsfuld Kirke,⁹⁾ af dens Ypperstepræst, den hellige, skyldfri, som „stedse lever, for at bede for os,“ og hvis Bønner, ifølge vor guddommelige Tros Lære, stedse blive bønhörte.

Hvad Kirkens ydre og jordiske Goder angaa, da er det en bekjendt Sag, at man her staar oftest overfor de heftigste Fjenders Ondskab og Magt. Man maa her mest beklage, at Kirken bliver berøvet sin Formue, at dens Frihed formindskes og undertrykkes, at dens Autoritet bliver krænknet og ringeagtet, at der endelig tilføjes den Skade og Fjendtligheder af enhver Slags. Spørger man sig selv, hvorfor deres Uretfærdighed ikke har naaet den Grad, som de have foresat sig, hvorfor Kirken derimod overfor saa mange Gjenvordigheder stedse straalere og vokser i lige Storhed og Hæder, om end paa forskjellig Maade, saa maa man med Rette angive som Hovedgrund til begge disse Kjendsgjæringer den til Gud bedende Kirkes Dyd. Thi den menneskelige Fornuft fatter ikke, hvorledes den mægtige Ugudelighed standser indenfor saa snævre Grænser, medens den saa haardt anfægtede Kirke fejrer saa herlige Sejre. Dette viser sig endnu mere overfor de Goder, ved hvilke Kirken fører Menneskene til Opnaelsen af det Højeste. Da den er grundlagt i dette Øjemed, saa maa den formaa meget ved sin Bøn, for at Guds Forsyns og Barmhjærtigheds Anordning kan have et Udgangspunkt og en Fuldendelse. Og saaledes opnaa Menneskene da, idet de bede med Kirken og ved Hjælp af Kirken, endelig det, som „den almægtige Gud fra Evighed af havde besluttet at forunde“¹⁰⁾. Den menneske-

⁹⁾ Ephes V, 25—27. — ¹⁰⁾ S. Thom. II—II, q. LXXXIII, a. 2, ex S. Greg. M.

lige Fornuft er ikke i Stand til at fatte den alvidende Guds ophøjede Raadslutninger. Men naar Gud en Gang aabenbarer Tingenes Aarsag og Udvikling, for at kundgjøre sin Godhed, ville vi indse Bønnens Kraft og Magt til at opnaa noget. Man vil da se, at formedelst den saa Mange midt i Verdens Fordærvelse ere forblevne bevarede „mod al Kjødets og Aandens Urenhed, idet de fuldbyrdede deres Hellighed i Guds frygt;“¹¹⁾ at Andre, da de vare i Færd med at give efter for Lasten, tøjlede sig selv og endog af Faren og Fristelsen øste Kraft til Dyd; at Andre, som vare faldne, følte sig tilskyndede til at rejse sig og kaste sig i den barmhjærtige Guds Arme.

Alle, som overveje dette, bede vi bønligt, at de vogte sig for den gamle Fjendes Snarer og af ingen som helst Grund høre op med at frembære ivrige Bønner, men ere udholdende i Bønnen, udholdende „uden Afladelse“. Deres fornemste Omsorg bør det være at bønfalde om det højeste Gode, Alles evige Frelse, og om Kirkens Opretholdelse. Derefter kunne de bede om de øvrige Goder til Brug og Bekvemmelighed for Livet, idet de blot underkaste sig hans Villie og, hvad enten han bønhrer eller ej, i lige Maade takke ham, den mildeste Fader. Endelig bør de bønfalde Gud med et saadant fromt Sindelag, som det sømmer sig og hvoraf de Hellige vare besjælede og paa en Maade, som vor helligste Frelser og Lærer selv gjorde det: „med høje Raab og Taarer.“¹²⁾

Kjærlighedens Pligt fordrer, at vi nedbede fra Gud, alle gode Gavers Giver, over alle Kirkens Børn ikke blot *Bønnens* Aand, men ogsaa *Bodens* Aand; gjøre vi det af ganske Hjærte, saa opmuntre vi ogsaa Alle og Enhver med lige Iver til den anden Dyd, som paa det Inderligste er forbundet dermed. Bønnen bevirker nemlig, at Sjælen føler sig opløftet, bliver undervist og stiger

¹¹⁾ II Corinth. VII, 1. — ¹²⁾ Hebr. V, 7.

op til det Himmelske; Boden bevirker, at vi tøjle os selv, navnlig — som Følge af Arvesynden — Legemet, Fornuftens og den evangeliske Lovs farligste Fjende.

Som man ser, hænge disse Dyder paa det Inderligste sammen med hverandre, understøtte gjensidig hverandre og arbejde i Fællesskab paa at bortlede Menneskene, som ere skabte for Himmelen, fra det Jordiske og at hæve dem paa en vis Maade til en himmelsk Omgang med Gud; derimod vil det Menneske, hvis Aand er gennemglødet af Lidenskaber og blødgiggjort af Sanselighed, forsmaa de himmelske Tings Sødme, hans Bøn vil kun være en kold og mat Bøn med Læberne, uværdig til at finde Bønhørelse hos Gud. Der gives talrige Eksempler paa, at Hellige ved deres Bod, deres Bønner og Anraabelser paa en ganske særegen Maade have fundet Velbehag overfor Gud og virket Undergjæringer. De beherskede og tøjlede stedse deres Aand og deres Sjæl. Med Hengivenhed og Ydmyghed hang de ved Kristi Lære og Kirkens Forskrifter, de attraaede intet andet, end ifølge Guds Villie at arbejde til hans større Ære, at tøjle deres Lidenskaber, spæge deres Legeme og for Dydens Skyld ogsaa at afholde sig fra tilladelige Nydelser. Derfor kunde de, som den h. Paulus, sige om sig selv: „Vor Vandel er i Himlen,¹³⁾ og derfor var deres Bøn saa virksom til Opnaaelsen af Guds Naade og Forbarmelse. Det er indlysende, at ikke Alle kunne og skulle leve saaledes, men at Enhver efter sine Evner og sin Stand spæger sig i sin Handel og Vandel, det fordrer den guddommelige Retfærdighed, overfor hvilken vi maa yde Oprejsning for de begaaede Synder; men bedre er det, at gjøre dette ved frivillige Straffe i Livet, hvortil endnu kommer Dydens Belønning. Naar vi i Kristi mystiske Legeme, Kirken, vokse sammen og befæstes som Lemmer, saa følger deraf, at, naar det ene Lem glæder

¹³⁾ Philip III, 20.

sig, saa deltager det andet i dets Glæder, naar det ene sørger, saa sørger det andet med, og at de kristelige Brødre frivillig ile de aandelig eller legemlig Syge til Hjælp, og efter Evne og Kræfter yde dem Lægedom, som den h. Paulus siger: „Men Lemmerne skulle have Omhyggelighed for hverandre; saa at, enten ét Lem lider, lide alle Lemmerne med, eller ét Lem bliver holdt i Ære, glæde alle Lemmerne sig med. Men I ere Kristi Legeme og Lemmer Enhver især.“¹⁴⁾ I dette Kjærlighedsbevis, naar den Ene paatager sig den Andens Overtrædelser, for at afsone dem, efter Kristi Eksempel, — han, som har opofret sit Liv til Forløsning for os Alle — er indeholdt det store Fuldkommenhedens Baand, ved hvilket Menneskene ere forenede med Himlens Beboere og med Gud. Endelig kan der paa saa mange forskellige og simple Maader gjøres Bod, at Enhver, som kun er i Besiddelse af et fromt Sindelag og af Iver, kan udøve denne Dyd ofte og uden stort Besvær.

Velan da, ærværdige Brødre, formedelst eders fremragende Kjærlighed til den helligste Gudsmoder og eders Omsorg og Iver for det kristelige Folk, ved eders Bestræbelser ville Vi nære Haab om de bedste Resultater af Vor Formaning og Opmuntring, og Vi have den faste Fortrøstning, at vi ogsaa nu ville opnaa i det glædeligste og rigeste Maal de Frugter, som Katholikernes gjentagne Gange saa glimrende prøvede Kjærlighed til Maria har baaret. Maatte de Troende da, idet I tilskynde, begejstre og foregaa dem ved eders Eksempel, navnlig i denne Oktobermaaned strømme sammen omkring den ophøjede og naadigste Gudsmoders Altre, og vinde og frembære for hende den hellige Rosenkrans, den for hende saa velbehagelige mystiske Krans; i det Øjemed forblive de af Os tidligere tilstaaede hellige Aflad fuldkommen i Kraft. Hvor herligt og betydningfuldt vil det ikke være, naar mange Hundrede

¹⁴⁾ I Corinth. XII, 25—27.

Tusinder fromme Troende i Stæder og Landsbyer og i de enkelte Hjem, til Lands og til Vands, alle Vegne, hvor der findes Katholiker, med én Røst og med ét Sindelag hver Time hilse Maria, paakalde Maria, vente sig al Naade ved Maria! Maatte alle Troende bede om, at hun vilde indlægge Forbøn hos sin Søn, for at de vildfarende Nationer maa vende tilbage til kristelige Institutioner og Lærdomme, hvoraf det offentlige Vel afhænger og den attraaede Freds og den sande Lykkes Fylde fremspirer. Maatte de ganske særlig bønfalde hende om at opnaa os det, som alle Gode mest maa ønske, at vor Moder, Kirken, maa glæde sig ved Friheden og nyde den Hvile, som den kun benytter til at fremme Menneskenes højeste Vel, og hvoraf de enkelte Individuer og Stater aldrig have taget Skade, men derimod til enhver Tid have opnaaet de største Fordele.

Men Eder, ærværdige Brødre, maatte Gud ved den hl. Rosenkransdronnings Forbøn forunde de himmelske Goders Gaver, for at I stedse maa faa større Hjælp og Kraft til en hellig Forvaltning af eders Hyrdeembeder. Et Bevis og Pant herpaa være den apostoliske Velsignelse, som Vi i al Kjærlighed meddele eder, eders Gejstlighed og det til eders Omsorg anbettede Folk.

Givet i Rom, ved Sct. Peter, den 22. Septbr. 1891,
i Vort Pontifikats fjortende Aar.

Leo PP. XIII.

Den hellige Birgittas Jubilæum.

Fra forskjellige Sider have vi modtaget Meddelelser om Festlighederne i Anledning af 500 Aarsdagen for den h. Birgittas højtidelige Kanonisation, som fandt Sted i Rom ved Pave Bonifacius IX i Aaret 1391.

I *Vadstena*, hvor Birgittinerordenens Moderhus blev oprettet af den h. Birgitta, fandt paa selve Kanonisationsdagen, den 7. Oktober, en Højtidelighed Sted, om hvilken en *dansk* Deltager meddeler Følgende i et Brev, dateret Vadstena, den 8. Oktbr. „Der var stille og hverdagsagtigt i Vadstena, da vi ankom den 7. Oktober, og intet mindede om den store Festdag, vi vare komne for at fejre. Ikke et Flag vajede, ikke et Hus var pyntet, Kirkerne vare lukkede, som vilde de vise, at den Sag kom ikke dem ved, og de enkelte Forbigaaende vendte sig med Nysgjærrighed om efter de Fremmede, som gjæstede Byen i den tidlige Morgenstund. De ere ikke vante til at se mange Fremmede i deres lille By, og man kunde ikke undgaa at drage en Sammenligning mellem Nutiden og de henrundne Tider, da Vadstena var Midtpunktet for det aandelige Liv i Norden, og hvor Høje og Lave, Gejstlige og Lægfolk strømmede til i store Skarer.

Det var kun en ganske lille Flok, som igaar samledes til den 500aarige Mindefest, saa at denne fik Præget af en ægte katholsk Familiefest. Otte Nationer vare repræsenterede, og Alle kom de langvejs fra, for at hædre St. Britta af et glad Hjærte og opfyldt af Taknemlighed mod Gud, som ved hende havde virket saa store Ting.

Det lille Kapel havde pyntet sig i fineste Skrud, for at tage imod Gjæsterne, og Messe efter Messe læstes af de ankommende Præster. Midt paa Væggen hang et legemstort Billede af den h. Birgitta i Ordensdragt med Korset og Aabenbaringernes Bog i Haanden, et smukt Arbejde, som skyldes en Birgittinernonne i Weert i Holland. Under den højtidelige Messe, som blev frembaaren af den højærv. apostoliske Vikar, Msgr. *Bitter*, assisteret af højærv. Pastor *Neuvel* fra Kjøbenhavn, modtog alle de Tilstedeværende den h. Kommunion. Før Messen, hvis Højtidelighed forøgedes ved forskjel-

lige smukke flerstemmige Sange, holdt den apostoliske Vikar en kort Tale om Dagens Betydning.

Senere samledes Alle, for at følges ad til Klosterkirken, det egentlige Maal for Valfarten, og med Msgr. Bitter i Spidsen begav vi os, igjennem den smukke gamle Klosterhave, som nu er Kirkegaard, dertil. Imidlertid havde der samlet sig en Del af Byens Beboere, som ikke kunde se sig mætte paa os; de havde aabenbart ventet sig, at Katholikerne vare et underligt Folkefærd, helt forskjelligt fra dem selv; hvem véd, maaske de bar Dragter som Birgittinerne paa de gamle Billeder i Byen, og det var vel værdt at faa se paa! De maa være blevne sørgelig skuffede, da de saa os Hverdagsmennesker, som i en lille sluttet Flok gik ind i Kirken, hvorefter Gitrene igjen straks bleve lukkede. Men alligevel blev Mængden staaende og stirrede igjennem Tremmerne paa Gitret efter alt, hvad vi foretog os, med en sjælden Taalmodighed.

Den herlige Kirke er saa bekjendt af Billeder og Fotografier, at jeg næppe behøver at beskrive den. De høje Piller og dristige Hvælvinger staa endnu som synlige Minder om Datidens uovertrufne Bygningskunst, de stræbe mod Himlen og synes at anraabe den om bedre Tider, naar Messesangen atter uhindret kan tone igjennem Rummet, og den evige Lampe atter kan brænde foran Tabernaklet. Ak! naar bliver det! Nu er Kirken berøvet alle sine Prydelser, Altret staar tomt og øde, og bagved, i Stedet for Absiden, hvor Korstolene kaldte Munkene til Bøn, findes nu et Slags Pulterkammer, hvor ituslagne Statuer, gamle Krucifikser, og en dejlig udskaaren Altertavle ligge hulter til bulter i en sørgelig Ødelæggelsens Tilstand.

Den apostoliske Vikar bad alle de Tilstedeværende hver for sig at holde en kort Bøn i denne Helligdom, hvor Gud forhen havde uddelt saa mange Naadegaver, og Alle knælede ned og efterkom hans Opfordring. Varmt og indtrængende bad vist Alle for Kirken, for

Gjenforening i Troen, for Slægt og Venner, for alle de, som i Aanden sluttede sig til os, men som af forskjellige Grunde vare forhindrede i at deltage; og hos Alle var der Forvisning om Bøn-hørelse, thi har Gud ikke udtrykkelig forjættet den h. Birgitta, at hver den, som bad i hendes Kirke, vilde han, for hendes Skyld, bøn-høre, saafremt det var til Sjælens Frelse?

Derefter gik vi over til Klostret, som nu er et Hospital. I det smukke Refektorium med hvælvet Loft staar nu Seng ved Seng, men til Ære for Dagen var der pyntet med Blomster og Gulvet bestrøet med grønne Kviste. Ogsaa St. Birgittas Bønkammer er smukt bevaret, det kaldes saaledes, fordi det var bestemt til at være hendes Oratorium, men selv har hun aldrig været der. Det er dekoreret med bibelske Billeder i Fresko, og paa Gulvet staar en stor Billedstøtte af Helgeninden.

Andre kirkelige Minder findes ikke i Vadstena, men Slottet er nok værdt at tage i Øjesyn. Det er en overordentlig smuk Bygning, som ligger lige ved Vettertern og er bygget i det XVI Aarhundrede af Gustav Vasa. Da Klostrene i Alvestra og Skeninge bleve ødelagte af fanatiske Klosterstormere, benyttedes Stenene derfra til at opbygge Vadstena Slot; men det var som om Gud vilde vise, at et saadant Kirkeran aldrig kunde bringe Velsignelse, thi over Slottet hvilede ligesom en Forbandelse, sørgelige og grufulde ere de Minder, som knytte sig dertil. Nu staar det tomt og kun det Ydre af den stolte Bygning minder om Fortids Storhed, det Indre er faldefærdigt, og de store Riddersale bruges ofte som Kornmagasiner.

Vadstenas Omgivelse er meget smuk. Det er et ægte svensk Landskab. Den store Sø Vettertern ligger dyb og klar, omgivet af Birketræer, i det Fjerne ses et Kirkespir, hist og her Bøndergaarde og Marker — et fredeligt Sted, som løfter Sindet mod Gud. Vejret

var varmt og sommerligt, og Solen vilde ogsaa bidrage sit til at forhøje Festen. I Sverige har man endnu for Skik, naar det er smukt og varmt Efteraarsvejr, da at kalde det for „Sct. Brittass Sommer“, og det slog ogsaa til i Aar.

Om Eftermiddagen holdt den apostoliske Vikar en kort Gudstjeneste med den sakramentale Velsignelse, og derefter bleve 40 Fattige bispiste af Pastor Karlén i Dagens Anledning. Pilgrimmenes samlede til en fælles Middag paa Hotellet, Bekjendtskaber gjordes, og et Forslag om at samles hvert Aar til Sct. Birgittas Fest, vandt livlig Tilslutning. I det hele herskede der den smukkeste og festligste Stemning, lige til Jærnbansens Fløjten mindede om, at Skilsmissen forestod. Endnu paa de forskjellige Stationer gjenlød glade „Farvel“ og „Paa Gjensyn“, og saa drog Hver til Sit, medbringende uforglemmelige Minder om denne smukke og vellykkede Dag.

Det er første Gang siden Reformationen, at den h. Birgittas Fest blev fejret offentlig i Vadstena, første Gang siden 300 Aar, at Højmessens blev frembaaret foran Monstransen; det var kun en liden beskedent Begyndelse; mon hendes sjette Sæculum vil fejres af hele Skandinavien? Gud alene véd det.“ . . .

I Følge svenske Blade bemærkedes blandt de Tilstedeværende i Kapellet, foruden den højærv. apostoliske Vikar, Msgr. *Bitter* fra Stockholm, ogsaa Dhrr. Gejstlige, *P. Neuvel* fra Kjøbenhavn, *P. Lieber* fra Stockholm, *P. Borcka* fra Gøteborg og *P. Karlén* fra Vadstena, tilligemed Frøken *de Castonnier* fra Danmark, Greve og Grevinde *Sparre* fra Sverige, Greve og Grevinde *Lagergren* fra Rom, Friherreinde *Rappe*, Mr. og Mrs. *Notlers* fra England, Repræsentanter for Sct. Josefs- og Sct. Elisabethsøstrene m. m. De gode Vadstenaboer vare misfornøjede over, at de ikke fik Tilladelse til at overvære Messen, men Opfyldelsen af deres Ønske

var en Umulighed paa Grund af Mangel paa Plads i det lille Oratorium.

*

*

*

Om Jubilæumshøjtideligheden i *Stockholm* skriver „Dagens Nyheter“ blandt andet følgende: „Birgitta-Jubilæet fejredes igaar (Søndag) af den herværende katolske Menighed med en storartet Pontifikal-Højmesse og Prædiken i den katolske Kirke. Den smukke Kirke ved Norra Smedjegatan var til Ære for Højtiden prydet med levende Planter, som i Belysningen fra Hundreder af Vokslys, mod hvilke Dagslyset fra de farvede Vinduer dannede en ejendommelig Brydning, gjorde et overordentlig tiltalende Indtryk.

Den apostoliske Vikar, Msgr. *A. Bitter*, forrettede Gudstjenesten, assisteret af højærv. Dr. *Kiesler* og *P. Benelius*, alle tre iførte et straalende Ornat, en Gave af et Medlem af Menigheden og første Gang i Brug igaar. Mindefestens Glanspunkt var Fr. Witts herlige firstemige Messe „in hon. Fr. Xav.“, som, takket være den udmærkede Udførelse, der blev den til Del af det godt sammensungne Kor, gjorde et rent overvældende Indtryk. I mægtige Tonebølger fulgte efter hverandre Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus og Agnus Dei, snart i milde, bløde Toner, snart i brusende, kraftige, himmelstormende.

I en kort Mindetale skildrede den apostoliske Vikar den h. Birgittas Liv, et Liv i Kjærlighed og Selvopofrelse. Gaaende ud fra Jesu Ord: „Hvo som elsker sit Liv, skal miste det, og hvo som hader sit Liv i denne Verden, han skal beholde det til evig Tid,“ tegnede han i korte Træk det sympatetiske Billede af den h. Birgitta. Hun havde hadet sit Liv i denne Verden, hun havde hadet Livet, det sanselige Liv med dets materielle Nydelser, og derfor skulde hendes Minde leve gennem alle Tider, som nu i Millioner af Hjærter i hele Verden, og i Himlen nyder hun nu sin store og

herlige Løn. „Hellige Birgitta af Sverige, bed for os alle, bed for Sverige og det svenske Folk, lær os at elske Kirken, vor Moder, lær os at bære de Prøvelser, som vor naadige Fader behager at tilskikke os!“ saaledes sluttede han sin Tale. Efter Messen istemtes det højtidelige „Te Deum“, hvis Toner brusede gennem Kirken til Ære for Gud, som saa rigt havde henaadet den h. Birgitta. Højtideligheden sluttede med den sakramentale Velsignelse. Den smukke Mindefest til Ære for den h. Birgitta, slutter „Dagens Nyheter“, maa regnes blandt de mest storslaaede og vellykkede, som har fundet Sted indenfor den herværende katholske Menighed. Sangen lød fortræffelig og geraadede baade den energiske Dirigent og de flittige Medlemmer til Ære. Kirken var fyldt indtil Trængsel, og en Mængde Mennesker maatte af Mangel paa Plads nægtes Adgang. Den store Tilstrømning beroede vel til Dels paa, at Festen, endskjønt specifikt katholsk, dog havde et nationalt Præg, da den jo blev afholdt for at forherlige en af vort Lands berømteste Kvinder.“ Blandt de Tilstedeværende ved Pontifikalmessen vare ogsaa de der-værende Gesandter fra Frankrig, Østerrig, Belgien, England og Spanien.

Den højtidelige Triduum (den 8., 9., 10. Oktbr.) var, i Følge privat Meddelelse fra Stockholm, besøgt hver Morgen og Aften indtil Trængsel, og næsten hele Menigheden modtog de hh. Sakramenter, som var det Paaskefesten. Uden Tvivl have Jubilæumsdagene været saare trøstefulde og naaderige Dage for Menighedens Medlemmer. Paa Sct. Birgittas Fest havde den stockholmske Menighed ogsaa den Glæde at se den nye herlige *Sct. Eriks Kirke*, som opføres i Sveriges Hovedstad, bragt under Tag.

*

*

*

Ogsaa i Danmarks Hovedstad er den h. Birgittas Jubilæum bleven fejret paa en højtidelig Maade af den

katholske Menighed. Den 7. Oktober om Aftenen afholdt Foreningen „Unio“ i sit Vinterlokale paa Østergade en Mindefest til den h. Birgittas Ære, ved hvilken Lejlighed den kirkelige Sangforening medvirkede ved Afsyngelsen af forskjellige smukke, flerstemmige Sange. I et længere Foredrag talte højærv. Pastor *Brinckmann* om den h. Birgitta, idet han i korte Træk gennemgik hendes Liv og navnlig fremhævede hendes udprægede Fædrelandskjærlighed og Birgittinerordenens store Betydning for det religiøse Livs Vækkelse i de nordiske Riger og for Udviklingen af en Literatur i de nordiske Sprog. Blandt de talrigt Forsamlede saas ogsaa den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *von Euch* og flere Gejstlige.

Dagen efter, den h. Birgittas Fest, fejrede den apostoliske Præfekt i Sct. Ansgars Kirke en højtidelig Messe om Morgen, og om Aftenen Kl. 8 sluttedes Mindedagen med en højtidelig Festandagt og Prædiken, som overværedes af talrige Katholiker og Anderledes-troende.

Dr. Korum's Tale

ved Slutningen af den h. Kjortels Udstilling
i Trier.

Den 4. Oktober, om Eftermiddagen Kl. 4, holdt den højærv. Biskop af Trier, Dr. *Korum*, en gribende Slutningstale, der lød omtrent saaledes:

„Og jeg saa, og hørte mange Engles Røst omkring Tronen, og de levende Væsener og de Ældste; og deres Tal var tusinde Gange Tusinde, og de raabte med høj Røst: „Lammet, som er slagtet, er værdigt at annamme Kraft og Guddom og Visdom og Styrke og Ære, Pris og Velsignelse.“ Aab. 5, 11 og 12.

Om nogen Sinde, mine kjære Kristne, saa have vi i de henrundne Uger set et Billede af det ophøjede Skuespil, som den h. Johannes har skildret for os i sin Aabenbaring. Han saa det himmelske Jerusalem i Glans og Herlighed, saa Englene knæle ned, og han siger os, at deres Tal var tusinde Gange Tusinde, og han hørte, hvorledes de med mægtig Røst raabte: „Lammet, som er slagtet, er værdigt at annamme Ære og Pris.“

Ligesom den h. Johannes saa det himmelske Jerusalem i Glans og Ære, saaledes have vore dødelige Blikke hernede set det i et Billede; de have set, hvorledes Skarerne ilede hid, hvorledes flere end tusinde Gange Tusinde strømmede herhen, og Alle raabte: „Ære være Lammet, som er bleven slagtet.“ Thi det er jo Tanken i alle de Sange, Bønner og Ytringer, som vi have hørt i de nu henrundne Dage; det skulde være en mægtig Takkebøn for Frelserens store Kjærlighed, for de mange Smerter, han har villet taale, for hans uendelige Naade og Barmhjærtighed.

Og saa ere vi da, mine Dyrebare, forsamlede her i Dag, for paa en højtidelig Maade at takke Herren for alle de Velsignelser, som ere blevne os til Del i denne Naadetid. Det falder mig vanskeligt at skildre de Følelser, som mægtigt have bevæget vore Hjærter i de henrundne Uger. Jeg vil bestræbe mig for at sammenfatte disse Følelser i al Korthed; i Dag, i den Time, i hvilken denne Højtid skal sluttes, maa vi føle stor *Glæde*, inderlig *Tak* og tillidsfuldt *Haab*; stor *Glæde* over den Hyldest, som er blevet Lammet, den menneskevordne Gudssøn til Del; inderlig *Tak* for de Naadegaver og Velgjerninger, som Kristus i rigeste Maal har forundt os; tillidsfuldt *Haab* i Henseende til Fremtiden, som forjætter os disse Naadegaver. Maatte Herren, som saa ofte har styrket vor Skrøbelighed i de henrundne Dage, ogsaa naadigst staa os bi i denne Andagtstime. —

Johannes den Døbers Disciple blev en Gang overraskede over at se, at deres Mester med Glæde var Vidne til, at Folket forlod ham og fulgte Frelseren, og han sagde til dem, at han glædede sig, ligesom Brudføreren, der glæder sig, naar Bruden føres til Brudgommen. En saadan Glæde, mine kjære Kristne, som den, Johannes følte, besjæler ogsaa vore Hjærter. Vi vare Alle højlig glade over at se, hvorledes Bruden i disse Dage ilede hen til Brudgommen. Hvem er den guddommelige Frelseres Brud? Det er *Sjælene*, som han har løskjøbt med sit eget Blod, som han har rensset med sit Blod, som han har smykket med sin Naade. Disse Sjæle ere Bruden, som er bleven ført hen til ham, og vi have i disse Dage været Vidne til, hvorledes Katholikerne i store Skarer, fra Nær og Fjærn, ilede til Sjælens Brudgom, opfyldte alene af denne *eneste* Tanke, at vise Frelseren deres Tro og deres Kjærlighed. Vi have set, at de med Glæde taalte Alt, ikke skyede tilbage for nogen som helst Anstrængelse, noget som helst Offer, for at nærme sig Frelseren, og derfor var vort Hjærte opfyldt af stor Glæde. Det var, jeg tør vel sige det, en sand Nydelse for ethvert troende Hjærte at se, hvorledes *Troen* saa mægtigt har aabenbaret sig ved Slutningen af dette 19. Aarhundrede, i dette Aarhundrede, som er berømt for sine Opdagelser paa Videnskabens Omraade, i Dampens og Elektricitetens Aarhundrede, i hvilket man har sagt, at Naturvidenskabens underfulde Opdagelser maatte berøve Folkene deres Tro. Det var en Trøst at se, at denne Tro endnu er saa mægtig rodfæstet hos Folket, at den aldeles ikke er bleven svækket, at den aabenbarede sig med en Kraft, med en Energi, som ikke er bleven set i henrundne Aarhundreder, der vare berømte for deres Tro og deres Troskab mod Kirken. Ja, mine kjære Kristne, det var en stor Glæde for ethvert katholsk Hjærte.

Naar visse Stemmer hævede sig og udtlydede vor

Fest paa en anden Maade, saa kjende de ikke det katholske Hjærte; de vide ikke, hvad der er os kjært og dyrebart, lige saa lidt som de fatte de Ofre, som vi gjerne bringe for vor Herre og Frelser, og som vi bringe med Glæde; thi Glæden bestaar jo ikke blot i Nydelsen af jordiske Goder; Rigdom alene kan ikke gjøre os lykkelige, vi have noget Højere, hvorfra vor Glæde oprandt, det er vor Sjæl. Jeg kan vel med den h. Augustinus sige: „Ligesom den Elskede føler Lyst og Glæde, naar den elskede Person nærmer sig, saaledes føler ogsaa Sjælen en hellig Lyst og særegen Glæde.“ Og denne Sjæl skjælver i sine dybeste Dybder, naar Gud nærmer sig den, naar Herren ligesom omfatter den med sin Magt, naar han omslynger den med sine Arme, naar Guds Kraft ligesom direkte kommer den nær og den føler sig opløftet i sin Guds og Skabers Omfavelse. Dette er den lifligste Glæde. Naar de, som have indviet deres Sjæl fuldstændig til Herren, naar de Hellige nærmede sig Herren, bleve de ofte saa grebne, at Sjælen ligesom opløste sig i Ekstase. Det var ogsaa vor Glæde, at vi kunde nærme os det Usynlige, det Overnaturlige saa synligt, at vi næsten kunde gribe og føle paa det. Og havde vi ogsaa villet bortvende vore legemlige Øjne, saa kunde vi dog ikke lukke Aandens Øjne for det Overnaturliges Verden. Det Ord er blevet stadfæstet, som en Pave har skrevet paa Foden af den store Obelisk, som staar paa Peterspladsen: „*Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat*“, „Kristus sejrer, Kristus regerer, Kristus hersker.“ Kristus, som styrer Alt med sin milde Faderhaand, hvem intet kan modstaa, som overvinder alt, Kristus er den store Erobrer af Sjælene. Cyrillus af Alexandrien kalder Frelseren den „store fortryllende Undergjører“, som ved sit Magtsprog formilder enhver Lidelse for Sjælene. Ja, han er den største Undergjører, som elsker Sjælene og lyksaliggjør dem med sin uendelige Kjærlighed. Vi have set i disse Dage, at han kjender Sjælene, at han

meget vel véd, hvad der bevæger det menneskelige Bryst, at han véd, hvilke Strænge man maa røre. Med sin guddommelige Kjærlighed har han saa mægtigt omfattet disse Sjæle, at de fulgte ham med Glæde og følte sig lykkelige over at nærme sig det Klædebon, som en Gang bedækkede Gudsmenneskets dødelige Legeme. Dette er den store Glæde for troende Sjæle, at Frelseren bliver elsket, at hans Kjærlighed fejrer Triumfer, og at en saadan Tro paa ham aabenbarer sig i det 19. Aarhundrede.

Vi have jo ogsaa hørt, hvorledes disse Stemmer forkynde, at de Tider nærme sig, i hvilke Folket, ikke mere haabende paa nogen Himmel, kun vil søge sin Lykke og sin Glæde paa Jorden; vi have hørt, at fra visse høje Skoler lyder os det Raab i Møde, at Kirkens Tid snart er til Ende, at Aanden, som ikke tror paa Vidundere, ikke anser noget som helst Dogme for Sandhed, snart vil sejre, at denne videnskabelige Aand ikke længere lader sig føre af Troen ved Ledebaand, at Videnskaben alene vil blive den herskende. Dette have vi hørt — og i Dag maa disse Mennesker, saa fremt de forstaa Tidens Tegn, indse, at de have taget Fejl. De maa indse, at deres Videnskab er bleven gjort til Skamme. For hundrede Aar siden havde den vantro Filosofi ment, at nu var Sejrens Øjeblik kommet, i hvilket de kunde tilintetgjøre Troen; hundrede Aar ere henrundne, i hvilke Troen har fejret Triumfer, som den aldrig har fejret dem i henrundne Tider. Sandelig, Troen staar endnu fast. Nu, efter at hundrede Aar ere henrundne, flammer Kjærligheden til Frelseren lige saa stærkt, som i de forløbne Aarhundreder. Det giver os Ret til at føle den inderligste Glæde. En hedensk Kejser har en Gang, efter at han længe forgjæves havde bekæmpet Kristendommen, skuffet udraabt: „Galilæer, du har sejret!“ Vi tør imidlertid med Glædens Følelser ogsaa udraabe: *Christus vincit, Christus regnat,*

Christus imperat, Kristus sejrer, Kristus regerer, Kristus hersker.“

Jeg véd vel, at der gives Mennesker, som af Gud ere blevne bestemte til at styre Andre. Men deres Magt naar kun saa vidt, som deres Lands Grænser strække sig, ja, jeg kan vel sige, kun saa vidt, som deres Befalinger naa, deres Hære, deres bevæbnede Magt naa, men ikke videre. De maa blive staaende foran den menneskelige Aand, de kunne ikke gribe ind i det menneskelige Hjærte; derfor er deres Magt svag, kun af kort Varighed, derfor kan en Anden med Lethed rive den til sig. Men Guds Magt, Kristi Magt, den staar ikke stille overfor den menneskelige Aand, den trænger umaadelig dybt ind i denne Aand, den tager det menneskelige Hjærte i Besiddelse, *Christus regnat*, Kristus regerer, det have vi ogsaa set i disse Uger. Hvilken inderlig Glæde følte vi ikke, da vi paa Gaderne hørte Mængden synge den velbekjendte Salme: „Jesus lever, Alleluja, Jesus lever.“

Jeg kan fremdeles sige: „*Christus imperat*“ Kristus hersker. Han er den største Konge, han fører det mægtigste Scepter. Vi vide jo Alle, hvad der bevæger vor Tid, vi høre oftere det sig nærmende Uvejrs Rullen, vi have Alle været Vidne til visse Tilkjendegivelser, som ere rettede imod Verdens Mægtige: de vide aabenbart, at deres Magt ikke er stærk, og at denne Magt let kan brydes. Men naar Herren og Frelseren taler, eller et svagt Menneske taler i hans Navn, saa ere Tusinde og atter Tusinde beredte til at følge, at bringe de største Ofre, som vi saa det i disse Dage. Og derfor, mine kjære Kristne, takke vi Herren, og derfor ere vi blevne delagtiggjorte i stor Glæde. Jeg var næppe i Stand til at holde Rørelsens Taarer tilbage, da jeg saa Pilgrimmene komme, bedækkede med Støv fra deres lange Vandring henad Vejen, trætte efter den lange Rejse, men opfyldte af Glæde, da de saa det h. Klædebon; deres Øjne vare ufravendte rettede paa det,

de saa ikke andet end det h. Klædebon. Hvem kan skildre den Længsel, som lyste ud af deres Øjne, hvem kan sige, med hvilken Ærbødighed, med hvilken Tro de nærmede sig det h. Klædebon og hvorledes de ligesom i Henrykkelse tøvede et Øjeblik foran det h. Klædebon. Vi maatte stadig sige kjærlighedsfuldt til dem, at de skulde gaa videre, for at de Andre ogsaa kunde komme til; saa vendte de sig stadig endnu en Gang om, for endnu en Gang at betragte det h. Klædebon med Glæde og Rørelse.

Vi sang i Morges den herlige Salme:

O vestis inconsutilis,
Pro dulci nato virginis
Arte parata textili,
Ouis te sat ornet laudibus?

O Kjortel, uden Naal beredet,
Hvorned vor Herre var beklædet,
Vor Herre, af hin Jomfru født,
Som har dig fordem vævet.
Hvo kan dig værdig prise?

Det sagde Alle, som droge forbi dette Klædebon. De sagde: Hvorledes kunne vi tilbørlig love og prise dette Klædebon? Det blev tilberedt for Jomfruens søde Søn, tilberedt for at bedække hans Legeme, tilberedt ogsaa, for at være Vidne til hans Lidelser. Ja, dette Klædebon, som saa ofte blev vædet af hans Sved, som har drukket hans Blod i Oljehaven — dette Klædebon minder os om alt dette. Og derfor er dette Klædebon saa dyrebart i vore Øjne.

(Fortsættes.)

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. Lukas, Evangelist. — **19. M.** Petrus af Alcantara, Bekjender. — **20. Ti.** Johannes af Kent, Bekjender. — **21. O.** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Mart. — **22. To.** s. Margaretha af Alacoque, Jomfru. — **23. F.** Ferialdag. — **24. L.** Ærkeengelen Rafael.
Søndag den 25. Oktober. 23. Søndag e. Pintse.

Rosenkransforeningen. Tirsdag den 20. Oktober Kl. 6 læses den h. Messe for Foreningens afdøde Medlem Emily Charlotte Cohen.

Konfirmations-Undervisning.

De Børn, som til Paaske skulle annamme Konfirmationens hl. Sakramente, bedes snarest mulig anmeldte af Forældre eller Værger hos undertegnede. Undervisningen begynder Mandag den 26. Oktober Kl. 8.

J. Braun, Sognepræst.

Valghandling. Valg af et nyt Medlem af Menighedens Forstanderskab og Skolekommission og tillige af to nye Suppleanter (se forr. Nr.) finder Sted **Torsdag den 22. Oktober Kl. 9** efter den hl. Messe. Valghandlingen foregaar i Forsamlingsværelset i Sct. Ansgars Præstebolig, hvor Fortegnelsen over de Mænd, som have aktiv, resp. passiv Valgret, henligger til Eftersyn indtil Søndag den 18. Oktober inklusive.

Kjøbenhavn i Oktober 1891.

Forstanderskabet
for den katholske Menighed.

Sct. Josefs. Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag d. 19. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften, Brødgade 67, 2. — De følgende Møder ville finde Sted: den 9. og 23. November, samt den 7. og 21. December. — Gradsmøde 1. Uge i November.

Mandag d. 26. Oktober fejrer Gildet sin 6aarige Fødselsdagsfest. Brødrene bedes crindre deres Fødselsdags-Gave til Gildet. Ogsaa fra de mange Venner og Velyndere, som Gildet har erhvervet sig, imødeses med Tak deres Gaver. Det er en Selvfølge at større Gaver modtages med mest Taknemlighed, dog er Gildet taknemlig ogsaa for den mindste Gave, ihukommende Ordsproget, at „mange Bække smaa gjøre en stor Aa“.

Literatur. Udkommen er og faas hos Dhrr. Gejstlige og i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn, Gothersgade 48:

Katholsk Salmebog, 4. Udg. Pris heftet 1 Kr., finere Papir 1 Kr. 50 Øre.

Plads søges af en ung Pige, hvor Fruen selv deltager i Husholdningen. Redaktionen anviser.

En yngre Pige søger Plads til November som **Barne pige** eller **Ene pige** hos et Herskab, hvor Fruen selv tager Del i Husholdningen. Redaktionen anviser.

Herved tillader jeg mig at meddele mine ærede Kunder, at jeg fra den 18. Oktober har henflyttet min Forretning til

St. Kongensgade 30, 1. Sal,

og skal det stedse være mig magtpaaliggende at levere solidt Arbejde til billigste Priser.

For Eftertiden forefindes hos mig et større Lager af solide engelske og tyske Stoffer.

J. A. Kjørschen, Skrådermester.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 43.

Søndagen den 25. Oktober.

1891.

Indhold. Dr. Korums Tale ved Slutningen af den h. Kjørtels Udstilling i Trier. Optøjerne i Rom. Søster Theresias Sejr. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Amerika.

Dr. Korum's Tale

ved Slutningen af den h. Kjørtels Udstilling
i Trier.

(Fortsat.)

Man har beskyldt os for, at vi dreve Afguderier. I vide jo bedst, hvad vi tro; I vide, at vi ikke tilbede noget som helst Klædebon. Nej, naar vi kaste os paa Knæ foran det, saa tilbede vi den menneskevordne Gudssøn, hvem vi levende mindes ved Synet af dette Klædebon. Vi tro ogsaa, at en højere Kraft strømmer os i Møde fra dette Klædebon, ligesom den fordem, da Jesus vandrede her paa Jorden, udstraalede fra dette Klædebon og helbredte de Syge.

Da jeg en Gang ved et Sygebesøg kom til en gammel Dame, blev jeg overrasket over at se, at hun havde

udbredt en Barnekjole paa Sengen; hendes Øjne vare fulde af Taarer. „Hvad er der da sket?“ spurgte jeg, „arbejder De for smaa Børn?“ — „Nej,“ sagde hun, „det er i Dag mit Barns Dødsdag, og derfor har jeg atter taget dets Klæder frem, som jeg tro gjemmer, og jeg forestiller mig atter saa levende mit Barn; det volder mig Smerte, men ogsaa den sødeste Trøst.“ Enhver iblandt os véd, hvorledes den trofaste kristelige Ægtefælle bevarer et eller andet Minde om sin afdøde Mand, hvorledes hun tager det i sine Hænder, bedækker det med sine Kys; det forekommer hende, at hendes Husbond atter staar for hendes Øjne, at Brudgommen atter tilraaber hende de søde Ord, dem hun for-dum lyttede til med saa stor Glæde, og hendes Hjærte bliver stedse blødere, og hun udgyder hede Taarer. Og naar en god Søn efter mange og lange Aars Forløb atter kommer tilbage til Hjemmet og hører, at Moderen er død, med hvilke Følelser vil han da ikke tage et lille Kors, som har tilhørt Moderen, i sine Hænder, og hvor mægtigt vil han ikke føle sig greben og hensætte sig i Mindet om henrundne Tider, Moderen vil ligesom levende staa foran ham, og han føler sig lyksaliggjort et Øjeblik ved disse Minder.

Min Brudgom, hedder det i Højsangen, er blændende hvid og rød, fremragende blandt Tusinder. Min Brudgom, den menneskevordne Gudssøn, er hvid i sin uendelige Renhed og Uskyldighed, rød i sit Blods Purpur, og den røde Rose lyser os i Møde, den udsender sin berusende Duft af de gjennemborede Hænder og Fødder.

Han er mere for mig end Fader, Moder, Ægtefælle, Brudgom. Hvorledes skulde vi ikke føle os mægtigt grebne, naar vi se et Minde om ham? Thi hvad er Moderkjærlighed, Ægtefællens Kjærlighed, Barnekjærlighed i Sammenligning med vor Frelsers Kjærlighed? Er han ikke mere for Sjælen end alle Andre? Om ogsaa en Moder kan glemme sit Barn, saa

kan han dog aldrig glemme os. Gjærne følge vi hin Brudgom, som er skjøn i sine Lidelser og i sin Kjærlighed. Skulde vi da ikke føle os mægtigt grebne, naar vi mindes ham ved Synet af hans Klædebon? Det siger os mere, end et hvilket som helst andet Klædebon, mere end et Billede. Thi paa dette Klædebon er vor Herre Jesu Kristi Lidelseshistorie tegnet for vore Blikke; paa dette Klædebon findes Spor af hans Lidelser. Vi have Alle læst vor Brudgoms Kjærlighedsbrev, det er skrevet med blodige Bogstaver paa denne Kjortel. Naar man overvejer dette, saa kan man forklare sig, hvorfor Millioner ere ilede herhen, hvorfor Hundrede og atter Hundrede timevis ere gaaede og have staaet og Mangfoldige endog have ventet midt under den nedstrømmende Regn, uden at knurre, uden at klage, lyksaliggjorte af Haabet om det Øjeblik, i hvilket de turde træde frem foran Frelserens Kjortel, for der at blive grebne af smertefulde og dog søde Minder.

„Mon Du vil finde Tro?“ spurgte en Gang en Discipel sin guddommelige Mester. Havde han i disse Dage stillet det Spørgsmaal, saa vilde Svaret have lydt: „Ja, Du vil finde Tro.“ Eller er det maaske ikke levende Tro, naar Saamange komme herhen, for med et af Glæde straalende Aasyn at forrette deres Andagt? Da jeg for nogle Uger siden førte Skarer af Arbejdere hen til den h. Kjortel, sang Koret fra en Naboby Profeten Jeremias rørende Klagesange: „Mit Folk, mit Folk, hvad har jeg gjort dig imod? Jeg førte dig igjennem Ørkenen; jeg aabnede Kilderne, som slukkede din Tørst.“ Det forekom mig, som om Frelseren udbredte sine Arme, og jeg følte mig fristet til at svare: „O Frelser, de ville ikke mere vandre i Ørkenen,“ og Mændene syntes at svare: „Nu komme vi til Livets sande Kilde, til Kilden, til hvilken du fordem kaldte os, da du sagde: „Kommer, kommer og drikker af Frelserens Kilde!“ Se, Alle drak af din Kilde, ser Du, hvorledes deres

Læber brænde, hvorledes de troende væde dem med Frelserens Blod.“

Ja, mine kjære Kristne, Glæde opfylder mit Hjærte, og med Glæden forener jeg ogsaa en inderlig *Taknemlighed*. Takket være den kjære Frelser, som saa naadigt styrede Alt i disse opløftende Højtidsdage. Ham være Tak for den *Naade*, som han meddelte os, for den Kraft, han lod os blive til Del, for de forskjellige *Helbredelser*, som han har bevirket.

Han har en Gang raabt: „Kommer Alle til mig, I, som ere mødige og besværede, og jeg vil vederkvæge Eder!“ Ogsaa til os har han sagt disse Ord, og det troende Folk syntes at forstaa dem og at tage sig dem til Hjærte; thi det strømmede hertil, det traadte hen til ham, som alene kan vederkvæge, som alene kan trøste. Og hvor mange Naadegaver har Frelseren ikke meddelt os formedelst dette Klædebon, i hvor megen Velsignelse har han ikke delagtiggjort Hjærterne! Englene ville vide det, thi de have ikke alene hørt og set Alt, hvad Menneskene have set, men de saa ogsaa det, som unddrog sig de dødelige Blikke; de saa de mægtigt grebne Hjærter og Sjælens Indre, de saa, hvorledes disse Sjæle ligesom smeltede i Andagt, fordi de turde røre ved Kristi Kjortel. Dette er de store Helbredelser, som han frem for alt har bevirket, og disse Sjælens Vidundere ere større end de legemlige Vidundere, med hvilke han ligeledes har lyksaliggjort os. Ja, at vise en Sjæl den rette Vej, det er et større Vidunder, end at helbrede et lammet Knæ, end at skjænke Synets Kraft tilbage. Mange vare aandeligt blinde, hos Mange var Hjærtets Øje maaske svækket, — og Øjnene, som vare lukkede for Ungdommens Tro, aabnede sig paa ny. Alene paa denne Maade kan jeg forklare mig, at Mænd, som ellers ikke blive saa let rørte, rystede og skjælvede, da det blev dem tilladt at røre ved den h. Kjortel, saa at En endog i sin Ydmyghed sagde til mig: „Ak, tag hellere den venstre Haand,

den er uskyldigere end den højre!“ Sandelig, Hjærterne vare mægtigt grebne af Troen paa den guddommelige Mester, som havde baaret dette Klædebon.

Han være takket ogsaa for de *legemlige Vidundere*, som han har bevirket. Gud giver hist og her saadanne Tegn paa sin Almagt, for at trøste de Troende og styrke dem i deres Tro. Saadanne Kjendsgjæringer, som ikke lade sig forklare ved Hjælp af Videnskaben, men som tvinge os til at anerkjende, at der gives en højere Verden, end den materielle, den synlige Verden her paa Jorden, som kan maales, — saadanne Kjendsgjæringer blive maaske ikke anerkjendte af den vantro Videnskab. Men vi se og prise i disse Kjendsgjæringer Guds Magt; den har vist sig, og derfor ville vi takke ham af ganske Hjærte. Det forekom mig, at hine store Tider vare vendte tilbage, hvorom der tales i Evangeliet: da Landets Indvaanere hørte, at Frelseren nærmede sig, strømede de til fra hele Omegnen, bragte deres Syge til ham og bad om, at de maatte røre ved Sømmen af hans Klædebon; og de, som rørte ved den, bleve helbredede. Ja, ogsaa nu ere Alle blevne styrkede i Sjælen og have modtaget mange aandelige Naadegaver. Om ogsaa Mange ikke fik den legemlige Sundhed tilbage, saa have dog ogsaa disse Syge modtaget stor Trøst, og En iblandt dem skrev, at han vel ikke var bleven helbredet for sin legemlige Lidelse, men at han, da han knælede foran det h. Klædebon, havde modtaget en saadan Trøst og Glæde, at han ikke vidste, om han nu ikke satte mere Pris paa at lide, end paa at gjenopnaa den attraaede Sundhed. Det er et Sindelag, der sømmer sig for sande kristelige Sjæle, som vide, at enhver Smerte er et himmelsk Sendebud, som tilskikkes os af Gud, for at forberede os for Evigheden. Hvor taknemlige maa vi derfor ikke være for disse Beviser paa Guds Naade og Kjærlighed.

(Sluttes.)

Optøjerne i Rom.

Rom, i Oktober 1891.

September havde ikke været en behagelig Maaned for Roms Antiklerikale og Liberale. Paven, Vatikanet havde mer end nogensinde været Midtpunktet for Roms Tanker; Kong Umberto, Giordano Bruno vare aldeles glemte.

Det var mod Vatikanet at Arbejderne og Haandværkerne ledede deres Skridt om Morgenen, for hele Dagen at tømre, hamre, mure og indrette de store Sove- og Spisesale, hvor Paven vilde huse og beværte sine kjære Børn, Frankrigs Arbejdere, der i Aar skulde komme talrigere end nogensinde. Der var Travlhed i alle Butiker og Værksteder med Forberedelserne til de saa kjærkomne Gjæsters Ankomst, overalt var Glæde og Munterhed. Fra Kokkene, der vare ansatte til at lave Mad til de mange Fremmede, til den lille Skopudser, der allerede i Aanden saa Soldoerne regne ned i hans lasede Hue, lovede Alle sig Fortjeneste og Fornøjelse af de fremmede Gjæster og man gjentog med Forkjærlighed det romerske Ordsprog: „Kongens Folk tager Penge og Pavens Folk bringer Guld“.

Saa kom Pilgrimmene, først de franske Arbejdere, saa den katholske Ungdoms internationale Tog. I Rom var der Jubel og Begejstring, Alles Tanker drejede sig om dem, det glade sorgløse Liv fra den Tid, da Paven endnu regerede over Rom, var vendt tilbage, man glemte for en lille Stund de tunge Militærpligter, de endnu tungere Skatter, den stigende Dyrtid, Romerne vare atter de glade sorgløse Børn fra før 1870.

Og da Paven den 29. September læste Messen i St. Pederskirken, raabte 40,000 Romere i Kor med Frankrigs Arbejdere og Seminarister og al Verdens katholske Ynglinge: „*Evviva Leone, evviva il Papa-Re*“.

Men de Antiklerikale, Italiens nuværende Herrer og Tyranner, kunde ikke bære denne endeløse Jubel for Paven. Hvorledes, efter 20 Aars Forløb var deres Arvefjende endnu saa populær i Rom, saa blot Synet af hans hvide Skikkelse elektriserede Masserne. Glemte Rom, at det var det unge Italiens „intangibile“ Hovedstad? Burde en frisindet Patriot, der ved Garibaldi Side havde myrdet de pavelige Zouaver, taale at disse Legioner unge, kjække, intelligente, fromme Mænd Aar efter Aar kom til den evige Stad, bad ved de hellige Grave og rejste tilbage til de fjerne Lande med Hjærtet brændende af Kjærlighed til Paven, rede til at ofre Liv og Blod for ham.

Alt, hvad Rom rummer af Slet, lagde Raad op, hvorledes man kunde jage Pilgrimmene bort fra Italien, helst havde Patrioterne jo straks snigmyrdet dem Alle paa god gammel Røverart, men det vilde have havt Krig med Frankrig til Følge og det er Italienerne meget bange for, da de tilfulde gjøre sig Forskjellen mellem de to Hære klar.

Nej, opvigle Masserne, vække det slumrende Had hos Pøbelen, udnytte dens Lyst til at skrigе, larme, ødelægge, sikre sig at Alt kunde gaa ustraffet til ved at give det Anstrøg af, at Pilgrimmene begyndte Optøjerne og at de derpaa følgende Slagsmaal blot vare et Udslag af Folkets Kjærlighed til Kongehuset; Planen blev drøftet i alle dens Enkeltheder og nu arbejdedes der hemmeligt, men ihærdigt med at iværksætte det djævelske Paafund. Den 2. Oktober var efter Programmet den Dag, da en Afdeling af det internationale Pilgrimstog skulde besøge S. Maria ad Martyres, en af Roms mærkeligste Kirker i arkitektonisk Henseende, og hvor foruden Kong Viktor Emanuel ogsaa den elskelige Yngling Rafael Sanzio ligger begravet.

Fra Morgenstunden saa man allerede smaa Grupper skumle, lasede Personer samlede paa Gadehjørnerne, de syntes blot at vente paa Marschordre. De liberale

Trykkerier havde arbejdet hele Natten med at trykke Manifeste og Bulletiner, disse skulde i rette Øjeblik uddeles gratis paa Gader og i Huse af en hel Armé Banditter. Vagten i Pantheon var forstærket og forandret, den Veteran, der almindelig staar paa Vagt ved Kongegraven, og som man havde mistænkt for franskvenlige Sympathier, var afløst af en ægte Gari-baldiner.

Næppe vare Ynglingene komne ind i den næsten helt fulde Kirke, før der blev Uro omkring Graven; man raabte, at de havde haanet Kongens Minde, spyttet paa Graven, man viste Ordene: „Vive le Pape“, som efter Sigende en af Pilgrimmene skulde have indskrevet i det udlagte Register for de Besøgende (i Parantes sagt har dette aldrig kunnet bevises, da alle de arresterede Ynglinge altid have fastholdt, ikke engang at være komne Graven nær paa Grund af Folkestimlen).

I samme Øjeblik Politiet foretog Arrestationer blandt Pilgrimmene, overfaldtes disse med Stokke og Næveslag af de i Pantheon forsamlede Antiklerikale. En italiensk Marineofficer gav Tegnet til Overfaldet paa Pladsen; som en Løbeild gik Efterretningen over Byen, Bulletiner uddeltes i Tusindvis og overalt stormede Byens værste Udskud frem paa Jagt efter de værgeløse Pilgrimme. Hvor man traf dem, bleve de et Bytte for Mængdens tøjlesløse Raahed, de blev gjennemprygledede, tilspyttede, saarede med Knivstik og Stenkast. Under den mest diabolske Larm, under Eder, Gudsbespottelser og Skrig mod Paven og Frankrig rykkede Pøbelen gjennem Gaderne, eskorteret og næsten begunstiget af Politiet, der først besluttede sig til at skride ind, da Horden nærmede sig Vatikanet. Nu afspærredes Broerne og Pøbelen sloges tilbage. Den spredte sig i Byen, slog Ruder ind overalt, hvor der boede Franske eller Pilgrimme, passede de intet anende Rejsende op, naar de kom ned fra Stationen gjennem Via Tritone, slukkede Lamperne foran Madonnabillederne, rev alle

hellige Billeder itu paa deres Vej og mishandlede de Gejstlige, der endnu vovede sig ud paa Gaden.

Optøjerne varede til alle Pilgrimmene havde forladt Byen, saa gav Lederne Tegn til at ophøre Kampen og der blev atter roligt i Rom. Ja, nu er her roligt, altfor stille for en By, der er omtrent fallit og som udelukkende lever af de Fremmede. Man hører ogsaa overalt Veklager over de ukloge Voldsmænd, der have vanæret Rom og jaget Pilgrimmene bort. Men hvad bryder Regeringen og de antiklerikale Sekter sig om Smaafolks Elendighed! Over hele Italien have de romerske Optøjer været Signalet til lignende Udskejelser mod Katholikerne, der paa alle Maader ere blevne forfulgte og plagede. I Siena og Massa Carrara bleve Bispegaardene omringet af Pøbelen, der under Politiets velvillige Øje slog Ruder ind, sprængte Dørene, holdt Autodaféer paa katholske Aviser og Pavens Billeder.

Som Efterspil forbereder man nu Petitioner til Parlamentet om at Garantiloven, der sikrer Pavens hellige Person, og første Artikel i Grundloven, der erklærer Katholicismen for Statsreligion, skulle afskaffes. Sker dette — og hvorfor skulde det ikke ske —, har Paven erklæret, at det kun stod ham tilbage at tage Pilgrimsstaven i Haand og forlade Rom. Vi ville ikke i Dag dvæle nærmere ved denne Mulighed, men blot til Slutning berøre Kong Umbertos meget omtalte Telegram i Anledning af disse antiklerikale Spektakler.

Telegrammet begyndte med Ordene: „Rørt som Søn, stolt som Italiener“, og priste i de varmeste Ord „mine“ Romere for deres Opræden.

„Stolt“ som Italiener, fordi Pøbelen vanærer Rom ved som Vilde at overfalde værgeløse Fremmede, gjennemprygle 80aarige Biskopper, slaa Hotelruder itu, udstøde Gudsbespottelser og Trudsler mod Kristi Statholder — „*Sire, il n'y a vraiment pas de quoi!*“

Søster Theresias' Sejr.

(Sluttet.)

Dr. Vauban kom meget tidlig den Morgen. Koldbranden greb om sig. Greven led imidlertid mindre; jo større Faren blev, desto mindre bleve Smerterne.

„Skulle vi ikke læse Renans Bog til Ende, Hr. Greve?“ spurgte Sr. Theresia, efter at hun havde givet ham Frokosten.

„Uden Tvivl, gode Søster; den synes endog at interessere Dem.“

„Ja, paa en vis Maade. Jeg længes efter at sammenligne den med Evangeliet og at finde alle Usandhederne i den. Det var en fortræffelig Tanke af Dem.“

De læste da Bogen til Ende. Greven havde gjentagne Gange ladet Søsteren notere Et og Andet under Læsningen. Senere begyndte de at sammenligne det med Evangeliet. Hr. de Bois-Ferré var som tilintetgjort over alle de Bedragerier, som de opdagede hvert Øjeblik. Ofte maatte Søsteren læse begge Stederne flere Gange, og hver Gang udtalte Greven sin Afsky for og Foragt over Forfatterens Slethed og Fejghed. Efter at de saaledes en Tidlang havde sammenlignet forskellige Steder i begge Bøgerne, erklærede den Syge: „Saa, nu har jeg nok! Jeg behøver ikke at høre mere; jeg har tilstrækkelig overtydet mig om, at det Hele er et grovt Bedrageri. Mennesket har skrevet den Bog alene for at tjene Penge; jeg havde aldrig holdt ham for saa elendig, en saadan Karakterløshed er mig dog for stærk!“

„De sagde, at De gjerne vilde høre Evangelierne fra Begyndelsen indtil Enden. Skal jeg begynde med Matthæus' Evangelium?“

„Ja, jeg beder Dem derom! — Uden Tvivl vil De heller læse St. Matthæus end Renans Bog,“ tilføjede han med et Smil.

Hun læste mere med Sjælen end med Læberne, og Greven lyttede med spændt Opmærksomhed. Havde han ikke rigtig forstaaet et eller andet Sted, saa maatte hun læse det endnu en Gang eller forklare ham det. I Løbet af tre Dage havde de læst de fire Evangelier. Da de kom til det sidste, til Evangeliet af Herrens elskelige Discipel Johannes, ytrede den Syge — den Døende ofte Tegn paa ufrivillig Ophidselse; under Fremstillingen af Frelserens Lidelse kunde han næppe beherske sig mere, og det var ikke alene Søster Theresias Øjne, som bleve fugtige. „Hvor herligt, hvor ophøjet!“ sagde han som til sig selv.

„Det er mere end ophøjet, det er guddommeligt,“ sagde Søsteren; „det er den Helligaands Sprog.“

„Jeg vilde give meget for, at jeg kunde tro dette; men det er vanskeligt, meget vanskeligt,“ hviskede han halvt for sig selv.

„Ja, det er vanskeligt, saa vanskeligt for os, som for Jøderne; men derfor behøve vi dog ikke at vende os bort som Jøderne gjorde,“ svarede Sr. Theresia og aabnede samtidig St. Johannes' sjette Kapitel. Hun gjentog det Sted, hvor Petrus udraaber: „Til hvem skulle vi gaa, Herre? Du har det evige Livs Ord.“ Derefter tilføjede hun: „Ønske vi at lære Sandheden at kjende, saa maa vi vende os til Sandhedens Ophav, det kan De dog forstaa? Nuvel! De føler Evangeliets guddommelige Ophøjethed; de mener, at Gud maa have dikteret det; De ser, at Renan har forfalsket næsten hver Linie — hvorfor tøver De da endnu med at bede Herren selv forklare Dem det?“

„Mon han vilde gjøre det, dersom jeg bad ham derom?“ spurgte Greven drømmende, som om hans Aand allerede var hævet over de jordiske Ting.

„Om han vilde det? Han vil uden Tvivl gjøre det, naar De beder ham derom.“

Han taug en Stund; og som om hans Tanker havde været langt borte, sagde han derpaa: „Gode

Søster, bed *De* til ham for mig; jeg véd ikke hvorledes man beder; siden min Barndom har jeg aldrig bedet.“

Søster Theresia knælede, tog et Krucifiks og lagde det i den Døendes Haand; hans Fingre lukkede sig om det og holdt det fast, stadig fastere, medens hun bad. Førrend hun atter rejste sig, lagde hun sin Haand paa den Syges blege Fingre, som vedbleve at holde Krucifikset fast. „Ikke sandt,“ sagde hun, „jeg har plejet Dem saa godt, jeg formaaede og tjent Dem efter Evne og Kræfter?“

„Ja sandelig, De har været for mig en god og barmhjærtig Engel. Men hvorfor spørger De mig? — Tror De maaske, at jeg er utaknemlig imod Dem?“

„Nej, tværtimod, jeg anser Dem for altfor taknemlig, og ønsker kun, at De som Bevis derpaa vilde berede mig en Glæde.“

„En Glæde, gode Søster? Det er jo herligt. Sig mig hurtig, hvormed jeg kan glæde Dem?“

„Vil De tillade mig, at jeg sender Bud efter en Præst, og vil De saa tale nogle Minutter med ham i Enrum?“

Hun mærkede, hvorledes hans Haand skjælvede i hendes. Det var en ufrivillig Bevægelse, men af stor Betydning. Søster Theresia bad med sin Sjæls hele Inderlighed for et gunstigt Svar.

Endelig kom det: „Send Bud efter en Præst, Søster! Da De ønsker det, vil jeg tale med ham.“

Klemens blev øjeblikkelig sendt afsted; han lovede Søsteren, for hvem han nærede en ubegrænset Hengivenhed, at skynde sig, og førrend hun havde ventet hans Tilbagekomst, var han der allerede med en Præst. Hun førte den Gejstlige hen til Sygelejet og lod ham være alene med Greven.

Det varede en Time, inden Døren atter blev aabnet. „Lader os takke Gud,“ sagde Præsten, „som har begyndt et Barmhjærtighedsværk i denne Sjæl. I Morgen kommer jeg igjen.“

Og ikke blot den følgende Dag, men endnu to andre Dage kom han igjen, indtil det store Værk var beseglet, og Glæden i Himlen over en Synders Omvendelse var fuldkommen.

Dr. Vauban kom en halv Time efter at Præsten havde fjærnet sig. Han lagde Mærke til en Forandring, som han ikke kunde gjøre sig Regnskab for. Greven hilste Doktoren med straalende Øjne. „Hr. Doktor, jeg takker Dem, De har ydet mig en stor Tjeneste, Søster Theresia har sagt mig Alt,“ sagde Greven og aabnede Haanden, som han ikke var i Stand til at række Lægen.

Trods sin professionelle Koldblodighed var Dr. Vauban dog synlig bevæget. „Hvorfor vil De nu takke mig? Inden kort eller lang Tid vil De staa op, og saa er der Tid nok til at takke.“

Den Syge rystede paa Hovedet. „Det er til ingen Nytte, at skuffe mig endnu længere, Doktor; jeg dør og beder Gud, at han vil velsigne Dem for alt det, De har gjort for mig! I hele mit Liv var jeg aldrig saa lykkelig som nu. De véd, hvem jeg navnlig skylder min Tak herfor, men ogsaa De har haft Deres Del i denne Barmhjærtighedsgjerning.“

Dr. Vauban vidste, at han skuffede den Syge, men af gammel Vane holdt han fast ved sin Paastand og lovede at besøge den Syge den følgende Dag.

Søster Theresia vaagede ogsaa denne Nat og talte af og til Trøstens og Opmuntringens Ord til den Syge, for at indgyde ham Mod og Tillid. Men pludselig lejrede sig en Skygge over hans Ansigt — Dødens Skygge.

Hun gik hen til Døren og kaldte med sagte Stemme paa Klemens. Han kom øjeblikkelig og bad tilligemed Søsteren Bønnerne for sin døende Herre.

Da de vare til Ende, gav den Døende Søster Theresia et Tegn, at hun skulde komme nærmere. „Søster — jeg frygter — det er forfærdeligt — at skulle

træde frem for Gud — med tomme Hænder — jeg kan ikke fremvise noget — slet ikke noget — ikke andet end — et unyttigt — tomt — Liv —“

Søster Theresia troede, at hendes Hjærte skulde briste. Hvad skulde hun sige, hvad kunde hun gjøre, for at rive ham ud af Fortvivlelsen? Gud indgav hende det Rigtige. „Tag De dette med til Guds Domstol,“ sagde hun, idet hun lagde Krucifikset i hans kolde Haand. „Nu kommer De ikke med tomme Hænder, Kristi Død og Fortjenester fylde dem.“

Han saa paa hende med et forklaret Blik; hans Læber bevægede sig, som for at velsigne hende, og gudhengivent udaandede han sin Sjæl.

Den følgende Dag gik et Ligtog gennem Paris' Gader. Umiddelbart efter Ligvognen gik to Mænd alvorlige og med blottede Hoveder. Den Ene var Præsten, som havde gjenoptaget Gustav de Bois-Ferré i Kirkens Skjød; den Anden var den Forfatter, som var bleven et Redskab til hans Omvendelse. Præsten og Gudsfornægteren fulgte ham Side om Side til Kirkegaarden Père Lachaise.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Valgmødet, som fandt Sted den 22. Oktober og overværedes af 18 Medlemmer, valgtes Hr. Observator Dr. *Pechüle* til Kirkeforstander og Dhrr. Skomager *P. Larsen* og Fabrikant *A. Hitzinger* til Suppleanter. Valgene indsendes nu til den kirkelige Øvrigheds Stadfæstelse i Følge det approberede Regulative Bestemmelser.

— Efter Dejeuneren i det gule Palais i Torsdags aflagde Hds. Majestæt Dronning *Olga* af Grækenland og Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie* et Besøg paa Sct. Josefs Hospital i Griffenfeldtsgade.

Amerika. Census-Bureauet i Washington har offentliggjort en omhyggelig udarbejdet *Statistik* over den *katholske Kirke* i de Forenede Stater. Katholikernes Antal angives til 6,250,000; men i dette Tal ere Børn under

14 Aar ikke medregnede. Kirkeformuen i hele Landet beløber sig til 118,381,000 Dollars. Der findes 8765 Kirkebygninger og 10,221 Menigheder. Den katolske Kirke er inddelt i 13 Provinser, som omfatte 13 Ærkebispedømmer, 60 Bispedømmer, 5 Apostoliske Vikarater og 1 Apostolisk Præfektur. Den folkerigeste Kirkeprovins er New York med 1,375,000 Katholiker, derefter følge Boston med 1,004,000, Cincinnati med 741,000, Filadelfia med 551,000, Chicago med 473,000 og St. Louis med 450,000. Med historisk Oprigtighed konstaterer Beretningen, at *den katolske Kirke* var *den første*, som oprettede sin *Gudstjeneste* i de Forenede Staters Omraade, da katolske Missionærer allerede i 1512, altsaa 5 Aar før Luthers første Opræden, besøgte *Florida* og der opførte Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. Oktober. 23. Søndag e. Pintse. — 26. M. Votivofficium af Sct. Ansgar. — **27. T.** Ferialdag. — **28. O.** Simon og Judas Taddæus, Apostle. — **29. To.** Votivofficium af det allerh. Sakrament. — **30. F.** Alfons Rodriguez, Bekjender — **31. L.** (Vigiliefastedag) Wolfgang, Biskop og Bekjender.
Søndag den 1. November. 24. Søndag e. Pintse. Alle Helgeners Fæst (Gudstjenesten som paa Højtidsdagene).

Rosenkransforeningen. Tirsdag den 27. Okt. Kl. 6 læses den h. Messe for Foreningens afdøde Medlem **Gunhild Hansen.**

Konfirmations-Undervisningen begynder Mandag den 26. Okt. Kl. 8 i Skolelokalet i Bredgade 69.

J. Braun, Sognepræst.

Sct. Josefs Gilde. Mandag den 26. Okt. fejrer Gildet sin 6-aarige Fødselsdagsfest. De ærede Brødre bedes at møde Kl. 8 Aften pr. i Lokalet, Bredgade 67, 2. Brødrene bedes erindre Deres Fødselsdagsgave til Gildet. Ogsaa fra de mange Venner og Velyndere, som Gildet har erhvervet sig, imødeses med Tak deres Gaver.

Literatur. Udkommen er og faas hos Dhrr. Gejstlige og i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn, Gothersgade 48:

Katolsk Salmebog, 4. Udg. Pris heftet 1 Kr., finere Papir 1 Kr. 25 Øre.

Plads søges af en ung Pige, hvor Fruen selv deltager i Husholdningen. Redaktionen anviser.

Herved tillader jeg mig at meddele mine ærede Kunder, at jeg fra den 18. Oktober har henflyttet min Forretning til

St. Kongensgade 30, I. Sal,

og skal det stedse være mig magtpaaliggende at levere solidt Arbejde til billigste Priser.

For Eftertiden forefindes hos mig et større Lager af solide engelske og tyske Stoffer.

J. A. Kjørschen, Skrædermester.

UNIO

katholsk selskabelig Forening.

Program

for Vintersaisonen 1891—92.

Hver Onsdag Aften Sammenkomst for Herrer og Damer i Foreningens Lokale, Østergade 32, 1. Sal. Forskjellige Spil, mange illustrerede Blade og Fortepiano staar til Medlemmernes Afbenyttelse.

Den 8 November Foredrag af Dr. th. B. Hansen: En Rejse til Udstillingen af den h. Kjortel i Trier.

1 Begyndelsen af December: Aftenunderholdning med Musik, Sang og Oplæsning. — Medlemmerne fri Entré.

Julefest.

I Begyndelsen af Februar Foredrag af Dr. Pechüle.

Stor Fastelavnsfest.

Kort efter Paaske agtes, naar Omstændighederne tillade det, opført:

Et religiøst Skuespil.

Indsendelse af Stykker til mulig Opførelse modtages af Bestyrelsen.

Nye Indmeldelser i Foreningen sker hos Bestyrelsens Medlemmer. Maanedlig Kontingent for en Herre: 50 Øre, for en Dame: 25 Øre.

Bestyrelsen for Foreningen Unio.

A. Hitzinger,
Formand,
Sølvgade 86.

Herm. Hoffmann,
Næstformand,
Kjøbmagergade 48.

A. V. Günther,
Kasserer,
Nørre Allé 11.

Joh. Brix-Hansen,
Sekretær,
Nørrefarimagsgade 37.

Repræsentanter:

I. C. Günther,
Nørre Allé 11.

F. M. Jensen,
Bredgade 64.

N. P. Nielsen.
Mejnungsgade 15.

J. May,
Kultorvet 16.

L. A. Nielsen,
Nørre Allé 9.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosseer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

N^o: 44.

Søndagen den 1. November.

1891.

Indhold. Dr. Korums Tale ved Slutningen af den h. Kjørtels Udstilling i Trier. Alle Sjæles Maaned. Det katholske Holland. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Kolding, Tyskland.

Dr. Korum's Tale

ved Slutningen af den h. Kjørtels Udstilling
i Trier.

(Sluttet.)

Jeg maa ogsaa takke alle dem, som have bidraget til denne skønne Fest, — først Byen Triers fromme Borgere, som have overtaget *Æresvagten* i Løbet af Festlighederne, som have helliget Frelseren deres Hviletimer. Der staar skrevet, at Herren ofte valgte Natten til Bøn paa Bjærget. Ogsaa I, mine kjære Borgere i Trier, som hørte til *Æresvagten*, have handlet som Kristus, ogsaa I have vaaget og bedet i Løbet af Natten. Modtag derfor eders Overhyrdes Tak. Ofte har jeg bedet for eder ved Alteret. I holdt Vagt ved den store Konges Dør, og naar det regnes for en *Ære*,

at kunne holde Vagt foran en dødelig Fyrstes Dør, hvilken Ære var det da ikke, at holde Vagt her, for at værne om den himmelske Fyrstes jordiske Klædebon. Jeg maa ogsaa takke, og jeg gjør det af ganske Hjærte, alle *Autoriteterne*, som med stor Beredvillighed have understøttet os i det møjsommelige Foretagende; thi det vide vi jo Alle, at en saadan Festlighed, hvor glædelig den end er, foraarsager meget Arhøjde og Besvær, for at Alt kan gaa for sig med Ro og Orden. Derfor vil jeg takke *By-Øvrigheden* og *Jærnbane-Embedsmændene*, som havde en vanskelig og ansvarsfuld Tjeneste at udrette. Guds synlige Beskyttelse stod os bi, saa at enhver større Ulykke er bleven undgaaet. Jeg vil i hele mit Liv aldrig glemme det, og ved Alteret vil jeg mindes alle dem, som have bidraget til Festligheden. Jeg vil ogsaa takke de kjære Pilgrimme fra fremmede Byer og Lande for den Opbyggelse, som de have givet os ved deres Eksempel, ved deres Fromhed, ved den Orden, hvormed de optraadte. De være Alle takket. Maatte Herren rigelig gjengjælde Alle! Ja, han vil gjengjælde det, og det er den retfærdige Grund til min Glæde. Jeg haaber, at denne Naadens og Velsignelsens Tid vil yde os en Borgen for Fremtiden.

Hvad haabe vi da? Jeg er ikke en Profet, men Historien vidner om, at saa ofte det katholske Folk paa en fremragende Maade bekjendte sin Tro, var dette et Forvarsel om en ny Tid: om en Lidelsens Tid eller en Trøstens Tid, det er jeg ikke i Stand til at sige. Hvem kjender vel Guds Raadslutninger? Men en ny Tid er forestaaende, hvortil Gud udruster os med nye Naadegaver. Derfor haaber jeg, og jeg haaber det tillidsfuldt, at ogsaa denne Troens Fest, ligesom Festen i Aaret 1844, vil blive en Mærkesten i Historien, navnlig i den Trierske Kirkes Historie. Ja vel, en Mærkesten! Maa-ske forestaar der os nye Lidelser, og i saa Fald ere vi blevene styrkede, styrkede med Martyrernes Kraft til Efterlignelse af vore Brødre, som i hænrundne Tider

have lidt for Kirkens Frihed; i saa Fald ere vi paa ny blevne iførte Troens Rustning, som Herren har iført os. Vi ere Korsets Riddere og ere satte i Stand til at gaa enhver Fjende i Møde, vi ville ikke vige tilbage, hvor det gjælder om at forsvare vor Tro. — Men maa-ske ere de kommende Tider Glædens og Trøstens Tider. Vi tør sige det: Troen har gjort store Fremskridt; man kan ikke mere kvæle Kirkens mægtige Stemme; man kan ikke mere lænkebinde Samvittigheden, som fordrer sine Rettigheder og sin Frihed. Der maa komme endnu bedre Tider; Troen vil atter blive den herskende; Bevidstheden om, at vi Katholiker ere Guds Børn, at vi som saadanne have Ret til at leve efter Guds Bud, denne Bevidsthed maa blive stærkere og vil hjælpe os til Sejr. Hundrede Aar ere henrundne, siden man svor Kirken og Kristendommen overhovedet Undergang; men Troen er ikke udslukt; om ogsaa Kirken i vore Dage endnu paa mange Maader bliver forfulgt eller undgaaet, saa har den dog atter tilkæmpet sig sin Plads i Nationernes Samfund. I vore Dage maa man atter regne med den katholske Tro; man kan ikke til-sidesætte den; man maa atter betænke, at Katholikerne ere de første, som træde i Skranken for Orden og Ret, at de aldrig stode paa de Revolutionæres Side, at de ere tro imod Tronen og have opofret Liv og Blod for den retmæssige Fyrste.

Glæde, Taknemlighed og Haab opfyldte altsaa vore Hjærter ved Slutningen af denne herlige Fest, af denne Troens og Kjærlighedens herlige Ytring. Haabet, jeg satte til mit katholske Folk, er blevet opfyldt, og ogsaa Nabolandene have sendt deres troende Skarer. Vi have aflagt Vidnesbyrd om vor Tro, og Verden forbausedes og beundrede dette herlige Skuespil, og nu vil jeg udraabe, som min højsalige Forgænger ved Slutningen af Udstillingen i Aaret 1844: „Herre, mine Fædres Gud, bevar mit Folk i dette troende Sindelag, forund, at alle Hjærter vende sig til dig!“ Maatte

Herren styrke Troen, udvikle og ernære Kjærligheden, maatte han bevare det gode Sindelag, for at vi en Gang maa kunne træde frem for ham som trofaste Børn!

Henimod Slutningen af det fjerde Aarhundrede var man i Pintsefest-Oktaven i Jerusalem Vidne til en mærkelig Tildragelse. Cyrillus har meddelt derom i sit Brev til Kejseren. Man saa midt paa Dagen i det klareste Solskin paa Himlen et lysende Kors, som naaede fra Jorden op til Himlen og med sine Arme overskyggede Golgatha og Oliebjerget. Patriarken siger, at Alle, ogsaa mange Vantro, strømmede hid, for at se dette Tegn, at Alle bleve mægtigt grebne af Jesu Kristi Kors' stærke Glans og lysende Kraft. Mine kjære Kristne, Korset, som nu lyser hist oppe ovenover den hellige Relikvi, synes mig ogsaa at være et Tegn. Korsets Arme strække sig vidt: Paa den ene Side ud over Golgatha, hvor Frelseren døde, paa den anden Side ud over Oliebjerget, hvorfra han opfor til Himlen. Korset lyser imellem Golgatha og Oliebjerget. Naar man følger den Vej, ad hvilken Kristus vandrede op til Golgatha, naar man troende tager Del i hans Lidelser, naar man trofast opfylder hans Bud, naar man med Glæde bringer Ofre for hans Frelsensanstalt, Kirken, ville vi ogsaa bestige Oliebjerget, Stedet for hans Triumf, men først maa vi kæmpe, bære Korset efter den kjære Frelser, vore Standspligtens Kors, vore Prøvelsens Kors, vore Arbejders Kors, — dette Kors maa vi bære efter Frelseren. Naar en Arm af Korset berører Golgatha, saa straalder den anden Arm paa Oliebjerget: saaledes hentyder Korset til Kamp og Triumf.

I disse Dage have vi oplevet Fornyelsen af gamle overleverede Skikke, som de Kristne have forrettet indtil det tiende Aarhundrede: jeg mener den stedsevarende Lovprisning, „*Laus perennis*“, som den fordum blev iværksat i Klostrene. Munkene vare inddelte i

forskjellige Hold, fra Morgen indtil Aften og fra Aften indtil Morgen afløste de stedse hverandre i Koret til Bøn og Sang, saa at Guds Lov uafsladelig gjenslød fra deres Læber. Ogsaa under Valfarten have vi været Vidne til denne stedsevarende Lovprisning. Tidlig om Morgenen kom Pilgrimmene og forkyndte Guds Lov og priste Lammet, som er blevet slagtet, og ydede det deres Taknemligheds Tribut; Lovprisningen var vedvarende, og hver Dag bragte nye Skarer. Og den ene Strøm, der udgjød sig ligesom en Flod, blev trængt videre af en anden Strøm, og paa denne Maade flød alle disse levende Strømme forbi den h. Kjortel og frembar deres Lov og Pris for Lammet, som er blevet ofret for os. Og naar saa Pilgrimmenes Stemmer forstummede i Løbet af Natten, gjenoptog Æresvagten Lovprisningen og istemte paa ny Taksigelsens og Lovprisningens Bønner, indtil nye Pilgrimme ankom om Morgenen og bleve modtagne af Æresvagtens sidste Bønner; paa denne Maade blev der uafbrudt, atter og atter frembaaret Lovprisning for Guds Søn. Denne evige Lovprisning ville vi fortsætte; Gjenklangen af vor Taksigelse, Bøn og Lovprisning skal ikke ophøre i vore taknemlige Hjærter. Hejnede ville vi istemme Lovprisningen af Lammet, som har frelst os, for at vi en Gang hisset maa kunne fortsætte Lovprisningen, hisset i vort sande og evige Hjem. Amen.

Alle Sjæles Maaned.

November er af Kirken særlig indviet til de Afdødes Minde, af de vemodige og alvorsfulde Toner, som lyde i Gudshuset paa *Alle Sjæles Dag*, høres Klengen hele Maaneden igjennem. Det er, som hørte vi de lidende Sjæle sukke og klage i Renselsesstedet, som

hørte vi dem med endnu større Inderlighed i denne Maaned tilraabe os med den af hele Verden forladte Job: „*Forbarmer eder over os, i det mindste I, vore Venner; thi Herrens Haand har ramt os!*“ Maatte vi ikke tillukke vore Øren for disse vore lidende Brødres og Søstres Bønner, hverken i denne Maaned eller nogen Sinde i Aarets Løb. Er denne Jord end i mange Henseender og for Størstedelen af Menneskeslægten en „*Taaedal*“, saa kan man dog med endnu langt større Ret bruge denne Benævnelse om Renselsesstedet eller Skjærsilden. Det er *Længselens, Smertens, Angerens* Taarer, som udgydes der. Forestil dig en stakkels Landsforvist, som lever mange hundrede Mile borte fra Hjemmet, i et raat og ugjæstfrit Land. Alt er fremmed, koldt, følelsesløst omkring ham. Hvem kan vel skildre Længselen, som bemægtiger sig hans Hjærte, *Længselen efter Fædrelandet*, hvor hans Slægt og Frænder bo. Hans første Tanke, naar han vaagner om Morgenen, og hans sidste Tanke, naar han lægger sig til Hvile om Aftenen, gjælder Hjemmet. Om Natten drømmer han om det; om Dagen retter han under stille Taarer Blikket hen imod den Kant, hvor det ligger. Skyerne, Trækfuglene giver han en Hilsen med til Fædrelandet og ængstelig tæller han Aarene, Maanederne, Dagene, Timerne, indtil Landsforvisningen endelig hører op!

Her have I et Billede af den Længsel, som opfylder de lidende Sjæle i Renselsesstedet efter det himmelske Fædreland; langt borte se de de herlige Sletter, hvor uvisnelige Roser blomstre, hvor Balsaminen dufter, hvor Bækken flyder med Honning; de høre Paradisets Vandrisle, de høre Englenes og de Saliges Jubelsange, de vide, at der ogsaa er beredet dem en lille Plads ved det evige Bryllupsmaaltid, at Herlighedens Krone og Livets Bryllupsklædning er henlagt for dem, at Englene og de Hellige vente paa dem med Glæde; men ak, desværre! De maa endnu leve i Landflygtighed, i mange Aar, ja maaske i Aarhundreder; de maa vandre om-

kring i et ugjæstfrit Land, hvor der kun vokser Torne og Tidsler og hvor Kilderne flyde med Vermuth, i et Land, hvor Solen ikke straalere, og hvor deres trætte Øje ikke kan lukke sig til en vederkvægende Slummer. Hvem kan vel beskrive Længselen, som de føle, Længselen efter det skjønne, evige, salige Fædreland! Hvor ofte udstrække de ikke Hænderne, fulde af Længsel efter deres evige Hjem! Men endnu er Tidens Fylde ikke kommen for dem; endnu have de ikke „betalt den sidste Hvid“, endnu ere de ikke modne for Himlen! Der gaar i Opfyldelse paa dem, hvad Salmisten siger: „*Ved Babylons Floder sad vi og græd, naar vi tænkte paa Sion.*“ (S. 136, 1.)

Men det er ikke alene Længselens Taarer, som grædes i Renselsesstedet, det er ogsaa *Smertens*. Gud er den evige Retfærdighed, og ligesom han belønner enhver, selv den mindste gode Gjerning, saaledes fordrer han ogsaa Sone for enhver ond Gjerning, hvor ubetydelig den end maatte forekomme os. Denne Sone fuldbyrdes paa Jorden, naar Mennesket frivillig paalægger sig Bodsøvelser eller i det mindste bærer med Taalmodighed de Lidelser og Gjenvordigheder, som Gud paalægger det. Og den fuldbyrdes hinsides Graven, idet Gud udgyder en brændende Ild over Sjælen og saaledes renser og lutrer den, ligesom Guldet lutres i Smelteovnen. Der er altsaa ikke andet at vælge imellem for det syndige Menneske, end at græde her eller hisset. Rigtignok har den gudd. Aabenbaring ikke udtalt sig nærmere om Beskaffenheden af de Lidelser, som Sjælene i Skjærsilden maa gennemgaa; „*de skulle blive frelste,*“ siger den h. Skrift, „*men som gennem en Ild.*“ Dog er det de berømteste Kirkefædres enstemmige Ænskuelse og I.ære, at Sjælene hjem søges af et usædvanligt Maal af Bitterhed, og at Kalken, som rækkes dem, er saare bedsk. Har en Sjæl forsømt at aftvætte sine Fejl i Angerens og Korsets Taarebad, saa neddypper Gud den hisset i Skjærsildens Flammebad, hvor

den hundredfold maa erstatte, hvad den har forsømt herved. Og dertil kommer ovenikjøbet, at den for sit eget Vedkommende er *fuldstændig hjælpeløs* overfor disse Lidelser. Sjælene ere ikke i Stand til at løse deres Lænker, at lindre deres Smerter, at ophæve deres Landflygtighed. De ere fuldstændig hjemfaldne til den gudd. Retfærdighed, fuldstændig i dens Vold, og ere paa ingen som helst Maade i Stand til at formilde den. Og denne Hjælpeløshed i deres Smerter nedbøjer dem endnu mere og aflokker dem Taarer paa Taarer; med Salmisten raabe de til Himlen: „O, Herre, hvor længe vil Du møtte os med Taarer og læske os med Taarer i fuldeste Maal!“ (S. 79, 6.)

Men endelig er det *Angerens* Taarer, der grædes i Renselsesstedet, Angerens Taarer over Synden, hvormed de have krænket Gud. Paa Jorden er det menneskelige Øje ofte formørket og det erkjender ofte slet ikke eller kun ufuldkomment, hvilken Vægt Synden en Gang vil faa i den evige Retfærdigheds Vægtskaal. Dette gjælder navnlig om de mindre og tilgivelige Synder, som man sædvanligvis ikke agter mere end et Støvgran paa Tøjet, et Sandkorn paa Gulvet. Ak! siger man, hvad skulde vel denne frivillige Adspredelse under Bønnen, denne Utaalmodighed, dette lille Uvenskab, denne overflødige Tale, denne Smule Selvros betyde? Vi ere jo ikke Engle, men Mennesker, hvem Svaghed og Syndefuldhed jo er medfødt. — Men hinsides Grænsen falder Sløret fra Øjnene, og man ser Synden i dens sande Betydning og hele Strafverdighed. Med Øjet henvendt paa Guds uendelige Skønhed og Godhed, som de nu fatte langt bedre end hervede, se de lidende Sjæle i Renselsesstedet i Synden en Utaknemlighed mod den evige Herligheds Konge, en Fornærmelse mod Gud, den uendelig Naadige og Ophøjede, en Forbrydelse af Skabningen overfor Skaberens, og derfor føle de den dybeste, mest glødende Angers-Smerte, og de udgyde Angerens Taarer. Hvor smerteligt begræde de ikke

denne Ligegyldighed og Lunkenhed i Herrens Tjeneste, denne Forsømmelighed i Opfyldelsen af deres Pligter, denne Egenkærlighed, der gjorde dem saa mistænksomme og ømfindtlige, denne uoverlagte Handling, disse letsindige og ukjærlige Ord, disse taabelige og forfængelige Tanker, som de have hengivet sig til. Og det er disse Synder, denne Mangel paa et bodfærdigt Sindelag heneden, som holder deres Sjæl tilbage i Landflygtigheden, som svinger Retfærdighedens hævnende Sværd over dem, som neddypper dem i Skjærsildens flammende Bølger. De blive derfor grebne af den inderligste Anger og græde Angerens bitre Taarer.

Saaledes er Skjærsilden „en Taaredal“, og fra Taarerne, som rinde der, tør vi ikke vende os bort med et koldt og følelsesløst Hjærte; thi de Grædende komme os i høj Grad ved. Det er Sjæle, som ere blevne løskjøbte med det samme kostbare Blod, hvormed vi ere blevne løskjøbte; Sjæle, der tilhøre den samme h. Kirke, som vi tilhøre. Endnu mere, det er Sjæle, som ere knyttede til os ved Slægtskabets og Kjærlighedens inderligste og ømmeste Baand. Det er din Fader, som har udgydt saa mange Sveddraaber for dig, for at grundlægge din jordiske Lykke. Det er din Moder, som har født dig i Dødsangst, som har baaret dig paa sine Arme og opsendt de inderligste Bønner for dig til Gud. Det er din Ægtefælle, hvem du rakte Haanden foran Herrens Alter, og som med et elskende Hjærte har delt Glæde og Smerte med dig i mange Aar. Det er din Broder, din Søster, som boede med dig under samme Tag, spiste med dig ved det samme Bord og viste dig saa mange Tjenester, saa megen Kjærlighed og Omhu. Det er din Ven, din Veninde, som opmuntrede og trøstede dig saa mange Gange, som ydede dig saa mangan Haandsrækning.

Det er disse Sjæle, som raabe fra Dybet: „*Forbarmer eder over mig, i det mindste I, mine Venner; thi Herrens Haand har ramt mig.*“ Se dog paa disse Taa-

rer, hør dog paa disse Sukke, min Søn, min Datter, min Ægtefælle, min Broder, min Søster, min Ven: Ræk Haanden ud til din Fader, din Moder, din Ægtefælle, din Søster, din Broder, din Ven! Troen lærer os jo, at vi have Nøglen til Skjærsilden i vor Haand, at vi kunne aftørre de lidende Sjæles Taarer med vore Forbønner; ifølge Skriftens Ord, at det er „*en hellig og heldbringende Tanke at bede for de Afdøde, for at de maa forløses fra deres Synder.*“ Forsømmer derfor ikke denne kjære Pligt, aftørre Sjælens Taarer og gyder Balsam i deres brændende Vunder ved eders Forbønner, ved at tilegne dem Kirkens Aflad, ved gode Gjerninger, ved Rosenkransbønnen og navnlig ved *det h. Messeoffer*. En saadan Kjærlighed vil ikke blot bringe de Lidende Lindring og Frelse, men ogsaa eder selv Frugt. Sjælene, som I trøste, ville en Gang bede for eder til den almægtige Gud og nedkalde Himmels Velsignelse over eders Hoveder. Glemmer ikke de lidende Sjæle og lad ikke nogen Dag gaa hen, uden at bede i det mindste *et Fadervor* og *Hil dig Maria* for de Afdøde tillige med Kirkens Bøn: „*Herre, giv dem den evige Hvile, og lad det evige Lys lyse for dem! De hvile i Fred!*“

Det katholske Holland.

Det er først i Løbet af dette Aarhundrede, at den katholske Kirke i Holland har brudt de Lænker, hvori den i saa lang Tid blev holdt nede af den kalvinistiske Intolerants. Før 1800 var de hollandske Katholikers Stilling meget prekær; fra Frankrig, som allerede saa ofte har været det ubevidste Redskab i Guds Haand, skulde Befrielsen komme. Napoleon havde sat sin Broder Louis paa Tronen i Holland, og denne Fyrste

var — for hans Tid sikkert en sjælden Undtagelse — en god Katholik. Uden at øve nogen som helst Tvang overfor sine kalvinistiske Undersaatters Samvittighedsfrihed, ansaa den nye Konge det for sin Pligt at emancipere sine Trosfæller, Katholikerne, og for første Gang siden Reformationstiden saa Holland atter en katholsk Biskop, den apostoliske Vikar af Herzogenbusch. Desværre opfattede Prins Louis — i det mindste efter Napoleons Mening — sin Titel som Konge af Holland alt for alvorligt; han vægrede sig bestemt imod at ødelægge sit ny Fædreland til Fordel for den af Kejseren forordnede Kontinental-Afspærring, og derfor varede det da heller ikke længe, førend han blev afsat af sin frygtelige Broder, og Holland blev indlemmet i Kejserriget (1810). Dette Regeringsskifte var ikke til Gavn for Kirken, thi man udfægtede netop den Gang den heftigste Kamp mellem Tronen og Alteret. Heldigvis varede det franske Herredømme ikke længe, thi allerede Kongressen i Wien forenede Belgien og Holland under ét Scepter og gav dette en protestantisk Fyrste, Hertug Vilhelm af Nassau, til Konge. Den nye Konge begyndte sin Regering med at forfølge Katholikerne; Biskopperne af Gent og Tournai bleve kastede i Fængsel og dømte til Deportation, Præste-Seminarierne bleve lukkede og alle mulige Vanskeligheder lagdes i Vejen for Præsterne. De belgiske Katholikers Taalmodighed bristede endelig, det kom til en Revolution i 1830, af hvilken Belgien fremgik som en selvstændig Stat.

Kong Vilhelm af Holland drog Nytte af denne Lære; han respekterede for Fremtiden bedre sine katholske Undersaatters Samvittighedsfrihed og traadte endog i Underhandling med Rom, for at gjenoprette det katholske Hierarki i sit Land (1840). Protestanternes Modstand var imidlertid saa heftig, at Kongen gav efter og lod sig nøje med, at anerkjende tre apostoliske Vikarer med biskoppelig Karakter i Holland. Imidlertid var dette dog et betydeligt Fremskridt.

Men i Aaret 1853 ansaa Pius IX, som netop havde gjenoprettet Hierarkiet i England, Timen for kommen, til at gjøre en lignende Foranstaltning i Holland. Ved en Bulle af 14. Marts 1854 oprettede han Ærkesædet Utrecht med de fire afhængige Bispesæder Haarlem, Herzogenbusch, Breda og Roermond. Som i England, saaledes havde dette Skridt ogsaa i Holland til Følge, at de orthodoxe Protestanter, Frimurerne og Jansenisterne opløftede høje Skrig. Den jansenistiske Ærkebiskop af Utrecht protesterede offentlig imod Bullen, som ikke anerkjendte hans officielle Titel og simpelthen regnede ham blandt Skismatikerne. Jansenisterne gik som bekjendt i deres Anmasselse stedse saa vidt, at de — trods Pave og Kirke — paastode at være Katholiker og aldrig at have forladt Kirken. Lidt efter lidt bleve de Ophidsede beroligede, og Biskopperne toge rolig deres Bispesæder i Besiddelse.

Siden den Tid udviklede det katholske Liv sig i Holland uden nogen som helst Uro. Hos en saa apathisk Befolkning som Hollænderne vil man ikke let se opstaa saa store Strømninger i den offentlige Mening, som de f. Eks. ere tilstede i England og der føre Sjælene til Rom. Den hollandske Protestant er kun lidet modtagelig for Enthusiasme; det religiøse Liv har fundet sit Ideal i de kalvinistiske Dogmers Kulde og Stivhed. Ikke desto mindre er Protestantismen i Holland lige saa godt som andetsteds en Bygning, der er nærved at styrte sammen. Saa længe man opretholdt Dordrechter-Synodens gamle Formler imod Dissidenterne, kunde man skuffe sig selv i Henseende til Bygningens Fasthed og Styrke. Enhver Kontrovers var en Umulighed, thi den officielle Kirke regerede som en uindskrænket Herskerinde over al Intelligens, men det under dogmatiske Formler som under en Glasklokke indesluttede fri Forsknings Princip hørte ikke op med at gjære, og ved det første religiøse Frihedspust traadte den raadne Opløsningsproces for Dagen. For Tiden gives der vel

endnu religiøse Skikke og Sædvaner i Holland, men efter upartiske Forskeres Dom findes der ingen Tro mere hverken hos Præsterne eller Folket. Under Indflydelsen af de hemmelige Selskaber, som underminere Hollands Jordbund, er Kalvins tørre og skjærende Dogmatisme endt i en uforfalsket Rationalisme. — Jesu Kristi Guddom, den h. Skriffs Inspiration, Prædestinationen, Miraklerne, det Overnaturlige, alt det, som var blevet tilbage fra Katholicismen i det gamle Dogme, er allerede for længe siden blevet kastet over Bord af det store Flertal blandt Præsterne. De afvigende Sekters Anarki vil hidføre denne Kirkes fuldstændige Undergang: Baptister, Antibaptister, Remonstranter, Methodistere, Kvækere, Mormoner og Pietister søndergnave stadig mere og mere Protestantismen i Holland.

Imidlertid voksede og befæstedes den lille Flok Katholiker, som saa længe havde været underkuet og ringeagtet. Indtil 1835 havde Regeringen slet ikke opført Katholikerne i Statistikerne. Man troede i Almindelighed, at de vare en ubetydelig Minoritet, og blev ikke lidt forbauset, da man erfarede, at de allerede udgjorde en Tredjedel af hele Befolkningen; indtil denne Dag er Katholikernes Antal vokset endnu mere, hvilket man kan se af følgende Sammenstilling:

		Katholiker		Indvaanere	
I Aaret	1800	350.000	overfor	1,500,000	
„	„	1835	857,951	„	2,503,424
„	„	1860	1,239,325	„	3,594,116
„	„	1880	1,430,137	„	4,012,693
„	„	1889	1,499,803	„	4,138,352

Og disse Katholiker vise sig i Virkeligheden deres Navn værdige. Det uhyre Flertal opfylder med Iver deres religiøse Pligter, kun meget faa forsømme deres Paaskekommunion, de fleste gaa hyppig til de hh. Sakramenter; de bidrage alle paa en rundhaandet Maade til deres Biskoppers og Præsters Underhold; aarlig over-

række de den h. Fader en meget betydelig Sum som Peterspenge, og da det drejede sig om, at forsvare Pavens verdslige Magt, lode ikke mindre end 3000 Hollændere sig indrullere i de pavelige Zuavers Rækker.

I Løbet af de sidste 50 Aar kunde den protestantiske Regering i Holland ved sin sande Liberalisme tjene som Mønster for mangen en katholsk Regering. Den katholske Kirke glæder sig ved en fuldkommen Frihed, Biskopperne forvalte, uhindrede af Staten, deres Bispedømmer, alle Vegne rejser der sig Kirker, Skoler, Kollegier, i hvilke Katholikerne raade og styre som de selv ville. Alle religiøse Ordenssamfund kunne nedsætte sig i Kongeriget, og baade under den tyske Kulturkamp og under de seneste franske Udvisninger fandt de landsforviste Ordensfolk et ærefuldt Asyl paa denne Jordbund, som i saa lange Tider var saa ugjæstfri overfor dem.

Hvad den lille jansenistiske Kirke angaar, da uddør den langsomt i sin Halsstarrighed. I 1880 talte den kun 5986 Tilhængere.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Følge Bekjendtgjørelsen, som findes paa Ugebladets sidste Side, fra den herværende Sognepræst, har Hs. Højærværdighed den apostoliske Præfekt som øverste kirkelige Myndighed stadfæstet de foretagne Valg af et Medlem og to Suppleanter i Menighedens kirkelige Forstanderskab og Skolekommission. Den afgaaede Kirkeforstander, Hr. Fuldmægtig *H. P. C. Birch*, som i en lang Aarrække, først som Suppleant og siden som Forstander, har tilhørt Forstanderskabet, i hvis Møder han stedse deltog med Iver og Interesse, har paa forskjellige Maader indlagt sig Fortjenester, navnlig under Anlægget af den nye

katholske Kirkegaard og ved som Sagkyndig at meddele praktiske Raad i Anledning af Sognekirkens Opvarming. Ogsaa ved de kirkelige Funktioner, til hvilke Forstanderskabet møder officielt i Gudshuset, og ved Skolebørnenes Eksaminer, kunde man stedse gjøre Regning paa Hr. Forstander Birch. Vi kunne derfor fuldt ud slutte os til den Tak, som Sognepræsten efter Valghandlingen bragte Hr. Birch, og knytte dertil Haabet om, at han en Gang i Himlen maa finde en evig Løn for sin Gjerning i Menighedens Tjeneste.

Kolding. Den 22. Oktober fandt i den katholske Sct. Michaels Kirke en ikke sædvanlig Vielse Sted, idet Comtesse *Helvig Rantzau* fra Rosenvold samme Dag viedes til Baron *de Fourgères*. Vielsen forrettedes efter den i Frankrig vedtagne Ritualbog af den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *v. Euch*, som i sin franske Tale paaviste, at Ægteskabet var stort i sin Oprindelse, stort ved de mange Naadegaver, det meddelte, efter at Jesus Kristus havde ophøjet det til et Sakrament, stort endelig for de ophøjede Pligters Skyld, som det paa-lagte Brudeparret. I denne sidste Del skildrede Tale-ren ogsaa for Brudgommen de store Ofre, som Bruden bragte, idet hun for hans Skyld forlod sine elskede Forældre og Sødskende og sit kjære Danmark for at følge ham til et fremmed Land. Efter Vielsen undertegnedes efter fransk Skik et Dokument om Ægteskabet af Brude-folkene og de indbudte Vidner: Kammerherre, Greve *Rantzau*, Baron *Reedtz-Thott*, Hertug *d'Uzes* og Baron *de Champrepus*. — Alt medvirkede til at opløfte Sindene. Kirken, som var fyldt indtil sidste Plads, var prydet med en Mængde Blomster og tropiske Vækster. Børnenes Sang vakte Alles Beundring, hvortil det stemningsfulde Orgelspil ogsaa bidrog sit. Til størst Opbyggelse for Menigheden var det dog, at flere af begge Brudefolkernes Familier om Morgenens modtoges Bodens og Altrets hellige Sakramenter, for at nedbede Herrens rige Velsignelse over det unge Par. — Under Fest-

maaltidet, som holdtes paa Hotel Kolding, indløb talrige Lykønskningstelegrammer, bl. A. fra Hertugen af Chartres, Hertugen og Hertuginde af Luynes o. fl.

Tyskland. Den beskjedne Historieskriver *Onno Klopp* fejrede for nylig sin 70. Fødselsdag. Onno Klopp er bekendt blandt Katholikerne navnlig ved den glimrende Æresoprejsning, han har ydet den paa saa mange Maader bagtalte Feltherre *Tilly*. Han skrev den, medens han endnu var Protestant, og nu i andet Oplag vil han udvide den til en historisk Beskrivelse af *den trediveaarige Krig*, hvoraf første Bind allerede er udkommet hos Schönigh i Paderborn. Onno Klopp er født 1821 i Leer i Østfriesland, forlod i 1866 tilligemed sit Kongehus Hannover og lever nu i Wien, hvor han er vendt tilbage til den katolske Kirke. Hans historiske Værker omfatte en betydelig Række af Bind.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. November. 24. Søndag e. Pintse. Alle Helgeners Fest (Gudstjenesten som paa Højtidsdagene. Samme Dag afholdes Sct. Ansgars-Bonifacius Kollekt til Bedste for de mest trængende kirkelige Anstalter her i Landet).

Mandag den 2. November. Alle Sjæles Dag (Kl. 9 højtidelig Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke; Kl. 8 Aften: Rosenkrans for de Afdøde). — **3. Ti. Oktavdag.** — **4. O. Karl Barromæus, Biskop og Bekjender** (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **5. To. Oktavdag.** — **6. F. Oktavdag** (Kl. 8¹/₄ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Aften: Broderskabsandagt og Prædiken). — **7. L. Oktavdag.**

Søndag den 8. November. 25 Søndag e. Pintse.

Rosenkransbroderskabet. Alle Helgeners Fest (Søndag den 1. Nov.) holdes i Sct. Ansgars Kirke om Aftenen Kl. 6 den sædvanlige maanedlige Andagt men Procession. Medlemmerne indbydes til talrigt at overvære denne højtidelige Slutning af Rosenkransmaaned.

Mødreforeningen. Den h. Messe bortfalder i denne Maaned; men Mødrene opfordres til at opføre den h. Kommunion for de Afdøde.

Bekjendtgjørelse.

I Valgmødet den 22. Oktober valgtes Hr. Observator Dr. C. F. Pechüle til Medlem af Menighedens kirkelige Forstanderskab og Skolekommission, til Suppleanter valgtes Hr. Skomagermester C. P. Larsen og Hr. Grosserer A. Hitzinger; hvilke Valg ere blevne stadfæstede af den kirkelige Øvrighed i Overensstemmelse med det approberede Regulativs Bestemmelse.

Kjøbenhavn, d 28. Oktober 1891. J. Braun, Sognepræst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 45. Søndagen den 8. November. 1891.

Indhold. Kvindens Apostolat i Verden. Kanarifuglen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom, Tyskland, Østerrig, Trier.

Kvindens Apostolat i Verden.

Konferents-Foredrag af Msgr. Mermillod.

(Oversat af Fr.—g.)

Mine Damer! De kan ikke undslaa Dem for de store Pligter, som Kristendommen paalægger Dem; — Adel forpligter. Den kristne Lære har hævet Deres Stilling, De maa betale denne Taknemlighedsgjæld.

Lad mig støtte mine Ord til en from, veltalende Biskop, som taler om Deres Gjerning og deres Pligter. Kvindens Stilling i det kristne Samfund blev alt i Kristendommens første Aarhundreder truet af de Sekter, som ikke vilde tilkjende den hellige Jomfru sit Navn af „Gudsmoder“; vi se altsaa, hvorledes Kvindens frie Stilling i Kristenheden hænger nøje sammen med den Ærbødighed, vi vise Maria. Da et almindeligt Kirkemøde sammenkaldtes for at bevare Guds Moder sit

Navn, forsvarede det derved indirekte den kristne Kvindes Stilling, thi det ophøjede Stempel paa hendes Pande vilde forsvinde den Dag, da Guds Moders Navn udslittedes af Symbolerne, Morgenstjernen havde ikke kunnet forsvinde fra Synskredsen, uden at kaste en uheldsvanger Skygge over Kvindens Skjæbne.

Paa Korstogenes Tid, da hele det væbnede Europa drog til Asien og der lærte Muselmændenes Skikke og sandselige Religion at kjende, truedes Kvindens Stilling af nye Farer, thi man kunde med Rette frygte for, at Europa midt i sine Sejre selv blev overvunden af den muhamedanske Lære og medbragte besynderlige Ideer, ukjendte og forføreriske Fristelser til de hjemlige Strande. Men just paa denne Tid steg Kjærligheden til den hellige Jomfru med fornyet Kraft; man kan heri tydelig se Forsynets Finger.

Aarhundredets store Mand, hvis Tordenstemme tvang Folkeslag til Syrien, fandt kun milde og ømme Toner for at lovprise Maria, og Tusinder af Sjæle svarede den lokkende Stemme; man fristes til at tro paa, at en Aabenbarelse har vist den store Pave, at Begjæstringen for den himmelske Jomfru, der har styrtet den gamle Slange, maatte vækkes til Live, da Kristenheden atter var udsat for dens Forførelser.

Overalt, hvor saa end Forsynet har stillet den kristne Kvinde, finder hun en Vej, hvorpaa hun kan øve Godgjørenhed og Opofrelse. Hendes ydmyge Optræden er beklædt med ophøjet Myndighed, fordi den er ydmyg, thi Gud betjener sig netop af det Ringe til at beskæmme de Store. Han plejer ofte at vælge de tilsyneladende ringeste Midler til at udføre de største Ting, sikkerlig for at ydmyge den menneskelige Stolt-hed, saa Menneskets Klogskab en Gang nødes til at bøje sig for Guds Magts og Vidsoms urandsagelige Veje. Hvor ofte har Gud ikke ladet os beundre Kvindens store Opgave, lige fra den Dag, da den skjønneste og ædleste Jomfru blev Moder for at skjænke

Verden Jesus Kristus. Hvor ofte viser han ikke endnu i vore Dage Verdens Børn det rørende Syn af unge Kvinder, som med Glæde forlade Verden, der tilsmiler dem, for at søge Bønnens unævnelige Velsignelser og Kjærlighedens helligste Følelser — bag Klostermuren.

En kristen Filosof har med Rette sagt, at Kvinden stedse har haft en stor Plads i Kristendommens Forkyndelse. Ved hver af Kristendommens store Epoker se vi en hellig Kvinde træde frem. Helene, Konstantins Moder, skjænkede det gjenfundne Kors til den gamle romerske Verden, da Kristenheden steg ud af Katakomberne, og Klotilde oprejste det snart paa den moderne Verdens franske Vugge. Kirken skylder for en stor Del den hellige Hieronimus skønneste Skrifter til den hellige Paula, som viste ham Gjæstfrihed i sit fredelige Hjem i Palæstina, hvor hun senere gundede et Akademi for romerske Kvinder. Monika fødte den sande Augustin med sine Bønner. I Middelalderen bevarede den hellige Hildegard, den hellige Birgitta, den hellige Katharina af Siena og den hellige Therese, den mystiske Filosofis skønne Traditioner langt bedre end Størstedelen af den Tids Lærde; vi skyldte nu de hellige Kvinder, at saa mangen Sjæl, der er udtørret ved Tvivl, kan lædske sig i denne Kilde og søge at gjenfinde Sandheden ad Kjærlighedens Vej.

Kvindens Opgave bestaar ikke saa meget i at forklare Sandheden, som i at lade den føle. Maria aabenbarede ikke det guddommelige Ord, men hun fødte det af den Helligaand. Her gjenfinder vi atter Billedet af Mandens og Kvindens Opgave ved Sandhedens Forkyndelse. For at Sandheden kan gribe os, maa den først aabenbares for vor Forstand, da nu det fornuftgyldige Element er det raadende hos Manden, saa tilkommer denne Forkyndelse ham. Og fordi Fornuften, som oplyser ethvert Menneske, der kommer i denne Verden, er det, der mindst afhænger af den indre Forskjellighed, som danner hver Individualitet, da For-

nuften er det menneskelige Samfunds ældste, fælles og mest indlysende Forbindingsled, saa er Mandens Embede ved Sandhedens Forkyndelse offentligt, det henvender sig til Masserne, derfor tilkommer Prædikestolen, Kathedret, Doktrinernes Forvaltning ham. Hos Kvinden er Kjærligheden og Følelsen fremherskende. Paulus synes at finde dette, han befaler tvende Gange Mændene at elske deres Hustruer, som Kristus elskede sin Kirke, medens han synes et saadant Paalæg overflødigt for Kvindernes Vedkommende og blot indskrænker sig til at foreskrive dem Lydighed overfor deres Mænd. Kvindens rette Mission bestemmes af Følelsernes overvejende Indflydelse hos hende. Hendes Opgave bestaar i at lade Sandheden strømme ind i Hjærterne, i at omvende dem ved Kjærlighed. Men man kan ikke lære Folk at føle, Følelsen maa komme af sig selv. Kjærligheden fødes ikke ad Aabenbarelsens Vej, den kommer ad Inspirationens Vej hos Gud saavel som hos Menneskene. Hvorledes den Sjæl, man vil bringe til at elske Sandheden, skal inspireres, afhænger af, hvad der bor inderst i den, af de uendelig fine Nuancer, de mangfoldige næsten usynlige Omstændigheder, det hele fine Net af Følelser, Erindringer, Drømme og Haab, som udgjør Forskjellen mellem de forskellige Hjærter. Derfor er det udelukkende Kvindens Opgave at inspirere Sjælene, og hun kan udføre den overalt, i Hjemmets Helligdom og i fortrolige Samtaler, saavel med Venner som med den Ulykkelige, der søger Trøst for sine Klager.

Kvindens Prædiken har ikke den menneskelige Naturs Omvæltning til Formaal, nej, den henvender sig til de Individier, som den forefinder. Den store Stemme, som forkynder Sandheden gennem Aarhundreder, bestaar af tvende, Mandens stærke og lydelige, Kvindens svage, men milde og bløde, foruden hvilken Mandens vilde være raa og uden Skjønhed, begge Stemmer danne tilsammen den reneste og mest ophøjede Harmoni.

Man har i vore Dage tilhvisket Kvinden nogle af de Ord, som Eva hørte, da Slangen tilsvor hende Frihed, man har sagt hende, at Kundskaben paa Godt og Ondt nu endelig skal aabenbares for hende, at Hemmeligheden for at forvandles til Guder bestod i at efterligne de umælende Dyr. Man har lovet hende en djævelsk Apotheose i det tilkommende Paradis. Disse syndige Udskejelser have ikke forekommet Kvinden meget forførende. Hun har selv været den første til forstaa, hvorhen de falske Theorier ville føre, hendes Hjærte, som hurtigere end Fornuften kommer til et Resultat, har fattet, at intet virkeligt Fremskridt er muligt uden ad Kristendommens Vej, at hendes Fremtid udenfor denne Vej kun vilde blive en Tilbage-marsch til de hedenske Sæder, ja maaske til noget værre, at der udenfor det paa samme Tid strænge og yndige Mysterium, som gjorde Maria til hendes Moder, kun venter hende Skuffelse, Trældom og Fald. Kvinden bør ej beklage sig over sin Del, er hun end ikke skabt til at styre Manden, saa er hun dog skabt til at danne ham, som den kristne Plato (*Grev de Maistre*) bemærker: „Med ti Aars Alderen er det moralske Element hos Manden dannet, det er altid en stor Ulykke, hvis det ikke er sket paa hans Moders Skjød, intet kan erstatte denne Opdragelse; har Moderen sat sig til Opgave at indtrykke det himmelske Stempel dybt paa sit Barns Pande, kan man næsten være sikker paa, at Lastens Haand aldrig udsletter det.“ Hør disse Ord, som vise Dem, hvilken stor Opgave, De har, hvilket Apostelembede, De har faaet i Verden og i Kirken, arbejd paa at fortjene følgende Gravskrift: „Hendes Liv bestod i at gjøre Godt.“ De burde være fuld af Begejstring over at være kaldet til den Ærespost at være Guds Medarbejder.

Hvorledes! Guds Medarbejder! trænger da Gud til Hjælp hernede? Ja, Gud benytter sig af Medarbejdere og Medhjælpere. Intet bestaar her paa Jorden, uden

at der eksisterer en Grund for dets Tilværelse, Alt hører med ind under den guddommelige Plan, Sandskornet er Oceanets Grænse, Insektet er Led i en Slægt. Altsaa har hver Slægt sin Opgave, og kun De skulde ingen have? O, jeg véd, at De undertiden er modløs og at De i slige Øjeblikke siger: „Jeg har udført mit Hverv.“ — Der gives næst efter Angeren faa Lidelser, som ere større end den at tænke: „Ingen trænger til mig.“ Denne Følelse af at være unyttig, er for det første meget smertelig og for det andet meget bedragerisk. Gud har skabt os til at gjøre Nytte, Kvinden har et Apostelembede i Verden. Verden er overalt; det er de Ideer, som ere Evangeliet modsatte, det er Trangen til at berige sig selv, det er den stadig voksende Overdaadighed, og Deres Opgave i Verden er en tredobbel, den bestaar i at vise godt Eksempel, i at tale og i at opofre Dem selv.

De skal staa som et Eksempel i Deres Stilling; vi se omkring os Forherligelsen af den frække Pyntesyge, som nogle Kvinder ynde at omgive sig med, ja vi møde ofte i Verden Kvinder, hvis oprindelige Skikkelse man knapt kan udfinde.

De kan i Deres Stad staa som et Eksempel paa, at Hjærtet er over Klæderne, fordi det ikke er dem, men Jesus, som smykker. Deres første Apostelembede bestaar altsaa i at virke ved Eksemplet, ved en yndeful, beskeden Optræden, ved en ren Samvittighed, der viser sig i elskelig mild Fromhed, saa bliver deres Sjæl mægtig.

Deres andet Apostelembede er Ordets. Jeg har talt saare lidt om det, der dog spiller en stor Rolle i Kvindens Liv — Konversationen, hvor meget vilde der ej være at sige derom, thi Jesus har sagt, at vi skulle gjøre Regnskab for hvert unyttigt Ord, vi have talet. Deres Samtaler ere en Magt, De burde bruge den til det Gode. Jeg beder Dem iøvrigt lægge Mærke til,

at jeg ikke forlanger, De skal stille Dem paa Kathedret, Deres Ord skal stedse bære Præget af Beskedenhed, Tro og Kjærlighed.

Nutildags ere Verdens Børn ofte ubarmhjærtige. Literaturen er bleven hedensk i sine Ideer, og Aanderne ligge under for denne uheldsvangre Indflydelse. Jeg har i disse sidste Dage kastet et Øje paa den moderne Literatur. Véd De, hvorledes denne Literatur, som forguder Dem, kalder Dem Engle og omgiver Dem med Røgelse, egentlig betragter Dem. Jeg fandt hos en af de Forfattere, som taler i de højeste Toner, om hvad han kalder „Kvindens Mission“, et Ord, som De maa tillade, at jeg citerer for Dem: „Kvinden er en Skabning, som klæder sig paa, snakker og klæder sig af.“ (La femme est un être, qui s’habille, babille et se déshabille.)

Det er det Hele; denne Mand har altsaa i Kvinden kun set en Dukke, som pynter sig, og kun hørt Fugleskrig i hendes Tale. Omstyrt disse lave og uædle Beskyldninger, og lad derfor stedse Sandhed og Kjærlighed træde frem i Deres Tale.

Intet kan bestaa for Verdens Dom, i dens Øjne skjuler der sig altid mange Fejl bag det ædleste Dække. Hvilken Magt kunde Kvinden ikke faa, hvis hun forstod at sige et Sandhedens Ord paa rette Maade. O, vidste De blot, hvor mangan Mand, Kvinden fører tilbage. En Herre fortalte mig en Gang, hvorledes han var bleven ført tilbage til Sandheden ved et Ord, som en Dame havde ladet falde med et Smil, da han havde talt spøgende om Religionen. „Men, min Herre,“ sagde hun, „De taler om Ting, De ikke kjender, jeg ser Dem jo aldrig i Kirken,“ og hun viste ham venligt, hvori han havde Uret. Denne Sjæl tog imod Sandheden, han har selv sagt mig: „Hvedekornet har sovet i femten Aar, men nu er det modent og De kan høste det.“ De ser, hvilken Magt et Ord kan have, lad Deres Tale derfor altid være et Udtryk for Sandhed og Kjærlig-

hed, De véd, at Verden er grusom, at det er let at bagtale. Ordene efterlade Mærker i Sjælene, ak, hvor mange Kvinder udslynge ikke Ord paa en utrolig letsindig Maade! Deres Ord ere en Magt, lad dem derfor blot udbrede det Gode. Det er umuligt for os Præster at bringe Sandheden frem overalt, Evangeliet maa tidt vise sig i Skikkelse af en kristen Kvinde; De kan gjøre meget Godt, naar Mændene finde noget uforlig-nelig Ophøjet ved dem. Thi, læg Mærke til, at der kun behøves en Kvinde til at grundlægge Fromheden.

(Sluttes,)

Kanarifuglen.

I.

Paa et Slot, som laa mellem Rhinen og Vogeser-bjærgene, boede i den franske Revolutions Tid, Adelsmanden Hr. v. Erlau med sin Kone og sine to Børn, Karl og Lina. Da de Uroligheder vare udbrudte, som styrtede saa mange adelige Familier i den dybeste Elen-dighed, trak han sig tilbage til dette afsides Sted og levede her med sin Familie i største Ro og Sikkerhed. Slottet og Landsbyen laa omringede af Vinbjærge, Agre og Lunde af Frugttræer, og den hele Egn lignede en Have. Hr. v. Erlau var som en Fader for sine Undergivne, derfor elskede de ham ogsaa højt og glædede sig ved altid at have ham hos sig, istedetfor at de før kun saa ham nogle Uger om Aaret.

Hr. v. Erlau underviste selv sine Børn, og det var ham et meget kjært Arbejde. Især fandt han Glæde i at indprente dem kristelige Sandheder, og han søgte altid at gjøre Religionstimerne saa tiltrækkende som muligt for dem. Moderen, der havde det samme Sindle-lag som sin Mand, var altid tilstede i disse Timer og

fra hendes fromme, troende Moderhjærte kom ofte Ord, som trængte til Børnenes Hjærter, fordi de kom fra Hjærtet. Det var en farlig Tid, ingen kunde være sikker paa sit Liv, og Hr. v. Erlau fandt heri en Opfordring til at vække og styrke baade hos sig og sin Familie Troen og Tilliden til det guddommelige Forsyn, som styrer alt. Han læste derfor ofte for dem Fortællinger af Bibelen, om hvorledes Gud vogter og skjærmer dem, som tro paa ham og sætte sin Lid til ham. Børnene hørte opmærksomt til, og baade de og Forældrene vare glade og trøstige trods de Farer, som omringede dem fra alle Kanter.

Hr. v. Erlau søgte at skaffe sine Børn alle de Kundskaber og Færdigheder, som høre til en god Opdragelse og en fuldkommen Dannelselse. Baade han og hans Kone vare meget musikalske og de lærte derfor ogsaa Børnene at spille Piano og synge.

Det var en mørk, kold Aften henimod Enden af Vinteren, da Hr. v. Erlau og hans Kone, Karl og Lina sad sammen i den varme, klart oplyste Dagligstue ved Pianofortet. Faderen havde digtet en lille Sang for Børnene, sat en simpel Melodi til den og indrettet Akkompagnementet saaledes, at Karl kunde spille det med sine smaa Fingre. Moderen vidste intet derom, thi Børnene vilde overraske hende med Sangen. Efter at Moderen havde sunget nogle skjønne, aandelige Sange, som alle havde glædet sig ved, sagde Faderen: „Nu, Karl og Lina, kom nu frem med jeres Smaakunster!“ Karl satte sig ved Pianofortet og spillede, og Lina sang med sin barnlige Stemme følgende lille Sang:

Som liden Fugl
Foruden Frygt
I Herrens Skjul
Jeg bor saa trygt.

Jeg skjælver ej,
Om Lynet slaar,
Jeg véd, at mig
Det ikke naar.

Ja, bæver end
Den hele Jord,
Gud er min Ven,
Paa ham jeg tror.

Thi bor jeg trygt
Som liden Fugl,
Foruden Frygt
I Herrens Skjul.

Moderen hørte med Glæde paa sine Børn, ingen Musik kunde lyde smukkere i hendes Øre. Hun tog dem paa sit Skjød, trykkede dem ind til sig og sagde: „Ja, kjære Børn, Gud, som hidindtil har skjærmet os, vil sikkerlig ogsaa gjøre det herefter.“

I samme Stund blev Døren revet op, og en Flok Nationalgardister i Uniform og med Vaaben i Hænderne trængte med Støj og Larm ind i Stuen. En af dem fremviste en Ordre til at arrestere Hr. v. Erlau og føre ham til nærmeste Fængsel, siden skulde han stilles for Retten som kongeligsindet og som Fjende af Friheden. Moder og Børn bleve maalløse af Skræk ved dette pludselige Overfald, men da Soldaterne gjorde Mine til at føre Hr. v. Erlau bort, kastede de sig for Fødderne af dem og bad og bønfuldt om ikke at tage Faderen fra dem. Deres Taarer og Bønner hjalp intet, og da de klyngede sig til ham og ikke vilde slippe ham, toge Soldaterne ham med Magt og førte ham bort.

Da Fru v. Erlau var bleven alene med sine Børn, sank hun afmægtig ned i en Lænestol, medens Børnene stod grædende ved Siden af hende. Det varede dog ikke længe, før den ædle og fromme Kone fattede sig igjen. „Kjære Børn,“ sagde hun, „lad os ikke saa snart miste vor Tillid til Gud. Denne store Sorg kommer fra ham, og han vil ogsaa give os Naade til at bære den, han vil styre alt til det Gode; lad os derfor trøstigt og tillidsfuldt sige: Herre, Din Villie ske!“

II.

Den ulykkelige Kone gjorde alt det, som stod i hendes Magt for at redde sin Mand. Næste Dag rejste

hun til den By, hvor han var ført hen. Hun gik lige til Dommerne og forsikrede dem om sin Mands Uskyldighed. Hun fortalte dem, hvor stille han havde levet med sin Familie, uden at tage mindste Del i offentlige Sager, at han aldrig engang talte med nogen om saadanne Ting. Men hendes Ord hjalp intet, lige saa lidt som hendes Bønner og Taarer; ingen brød sig om dem. Hun fik ikke engang Tilladelse til at besøge sin Mand i Fængslet, men derimod blev det hende sagt, at han om faa Dage vilde faa sin Dom og rimeligvis blive henrettet.

Hun havde været borte fra sit Hjem i tre Dage, og da hun kom tilbage, var Slottet plyndret og fuldt af Soldater. Ingen af Tjenestefolkene var at finde, og ingen kunde sige hende, hvad der var blevet af Børnene. Det var langt paa Aftenen; paa Slottet kunde hun ikke blive, og hun vidste ikke, hvor hun skulde finde Ly for Natten. Med dybt rystet Sind vandrede hun bort fra sit forrige Hjem og gik ned imod Landsbyen for at høre om nogen der vidste noget om Børnene. Hun havde ikke gaaet længe, før hun mødte Richard, en gammel tro Tjener, som længe havde søgt hende. Han fortalte hende om, at Børnene vare i hans Hus, men at hele Formuen var taget fra hende og hendes Mand, og at hun selv stod i Fare for at blive arresteret, fordi hun i sin bitre Sorg havde brugt nogle uforsigtige Ord, som vare mere end nok til at gjøre hende mistænkt i deres Tanker, som havde Magten; han bad hende derfor at tænke paa sin egen Frelse, da hun dog intet kunde gjøre for sin Mand og tilbød endnu i samme Nat at føre hende og Børnene over Rhinen ved Hjælp af en Broder, han havde, som var Fisker og boede i Nærheden.

I Richards Hus ventede en ny Sorg. Den Dag, da Moderen rejste til Byen, var Lina bleven syg af den Skræk, hun havde udstaaet; Sygdommen havde taget hurtigt til, hun laa nu i en heftig Feber og var fra sig

selv, saa hun ikke engang kjendte Moderen. Fru v. Erlau vilde ikke høre mere om at rejse, hun vilde blive og pleje sit syge Barn. Lægen, som var tilstede, raadede hende alvorlig derfra. „Barnet,“ sagde han, „vil næppe kunne overstaa Sygdommen, Deres Nærværrelse nytter hende intet. De bør derfor heller tænke paa deres egen Redning.“

Den stakkels Moder stod der bleg af Sorg og Lidelser og kunde ikke bringe det over sit Hjærte at forlade sit syge Barn. Lægen tog hende sagte ved Armen og vilde under venlig Tiltale føre hende hen mod Døren. Hun gik et Par Skridt, men vendte pludselig om, og idet hun sank ned ved Sygesengen, raabte hun, „Nej, du kjære Barn, jeg kan ikke gaa fra dig, jeg vil hellere dø med dig.“

Den gamle Richard og hans Kone bad hende indstændigt om at rejse straks og lovede at sørge for den Syge, som for deres eget Barn. „Hvis De tøver længere, kjære naadige Frue;“ sagde Richard, „udsætter De ikke alene Dem selv for Fare, men ogsaa mig og min Kone, thi der er sat Dødsstraf paa at give nogen Husly Natten over uden at melde det iforvejen.“

Fru v. Erlau indsaa, at hun maatte give efter. Hun faldt paa Knæ ved sin Datters Seng og bad inderlig til Gud, at han i sin Naade og Barmhjærtighed vilde tage Barnet i sin Varetægt. Derpaa rejste hun sig, bøjede sig over Lina og kyssede hende, tog saa Karl ved Haanden og skyndte sig ud af Døren uden at se sig om.

Richard gik foran og bar en temmelig tung Byldt, som indeholdt nogle nødvendige Ting, som han havde pakket sammen til Rejsen. Fru v. Erlau og lille Karl fulgte ham, og ingen af dem talte et Ord. Natten var mørk, og det var haardt for dem at kæmpe sig frem imod Storm og Regn.

Endelig naaede de den Fiskerhytte, hvor Richards Broder boede. De kom ind i en lille, tilrøget Stue,

som kun var sparsomt oplyst ved en Tranlampe. Fiskeren tog venlig mod Fru v. Erlau og hendes Søn, og medens han og Richard gjorde Baaden istand, satte Fiskerkonen et tarveligt Aftensmaaltid for dem. Mændene kom snart tilbage og førte de flygtende ned til Floden. Det var ikke længere fuldt saa mørkt, thi Maanen var staaet op og skinnede af og til gennem drivende Skyer. Fru v. Erlau følte en kold Gysen, da hun stod ved den brede, brusende Flod og saa det lille usle Fartøj, som næppe var stærkt nok til at bære to Personer. Hun skjælvede stærkt, da hun skulde gaa i Baaden med sin Søn, men begge Mændene bad hende om at fatte Mod. Den gamle Fisker gik først ned, lagde Aarerne ud og sagde tillidsfuldt: „Gud hjælper os nok over.“

Nu sagde Richard dem Levvel. Da Slottet blev plyndret, havde den tro Tjener fundet Lejlighed til at redde nogle Kostbarheder; disse overrakte han sin Frue, tilligemed nogle af hans Sparepenge uden at sige, at de kom fra ham. „Naadige Frue,“ sagde han, „det er muligt, at jeg aldrig mere ser Dem og lille Karl. Jeg vilde følge Dem, dersom jeg ikke endnu havde Haab om at kunne gjøre noget for den naadige Herre, maa-ske gives der endnu et Middel til at redde ham, jeg skal prøve alt. Gud, som ikke forlader dem, som ere i Nød, vil følge Dem og sørge for Dem og Deres Barn.“

Fru v. Erlau takkede ham for hans Troskab og Omhu og bad ham gjøre, hvad han kunde, for hendes Mand og Datter. Han lovede det og hjalp hende og Karl ned i Baaden, som straks stødte fra Land.

III.

Fru v. Erlau var kommet lykkelig over Rhinen med sin Søn og var nu i Sikkerhed. Hun blev ved at rejse langs Rhinen hen imod Schweits, som Richard havde lovet hende. Men det blev hende sagt, at Opholdet i Schweits var meget kostbart, og at hun gjorde

bedre i at søge sig en Bolig i Schwaben. Hun rejste længe omkring og kom tilsidst hen imod Grænsen af Tyrol. Endelig fik hun Løfte om, at en gammel Tyroler vilde huse hende i sin Hytte.

Det var en smuk Foraarsaften, da hun med sin Søn nærmede sig det Sted, som nu skulde blive hendes Hjem. En Vejviser gik foran dem og bar deres Tøj. De vare komne op paa en stor Højde, hvorfra de saa ned i en trang Dal, hvor der paa den ene Side laa nogle lave Hytter og en liden Kirke under en mørk, fremragende Klippe, paa den anden Side var Dalen indesluttet af en mørk Granskov, bag hvilken der hævede sig høje Snefjælde. Vejviseren pegede ned i Dybet og sagde: „Dette er Schwarzenfels; der bor den Mand, de søger.“

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. I Følge „Gerarchia cattolica“, den pavelige Statshaandbog for 1891, er Kardinalernes Antal 60; blandt hvilke 6 Kardinalbiskopper, 45 Kardinalpræster og 9 Kardinaldiakoner. Der findes i Kirken 13 Patriarkater, 818 latinske Bispesæder og 56 orientalske Bispesæder, samt 308 Titularbispesæder. Under Leo XIII blev grundlagt et nyt Patriarkat (Goa i Ostindien), 12 nye Ærkebispesæder, 65 nye Bispesæder, 1 apostolisk Delegation, 36 apostoliske Vikariater og 16 apostoliske Præfekturer; 10 Bispesæder bleve hævede til Ærkebispesæder og 7 Præfekturer til Vikariater. Døde i Aarets Løb ere 9 Kardinaler, 19 Ærkebiskopper og 48 Biskopper. Blandt Undervisnings-Anstalterne i Rom indtager „Seminario Romano“ med theologisk, juridisk, filosofisk og filologisk-orientalsk Fakultet den første Plads. Til Uddannelse af Missionærer for fremmede Lande tjener „Propaganda-Kollegiet“ med filoso-

fisk og theologisk Fakultet og Undervisning i Hebraisk Arabisk, Syrisk, Kaldæisk, Græsk, Armenisk og Kinesisk. Blandt de kirkelige Kollegier i Rom findes desuden et fransk, et tysk, et græsk-ruthenisk, et irsk, et engelsk, et amerikansk, et belgisk, et sydamerikansk, et illyrisk, et polsk, et armenisk, et bøhmisk og et kanadisk Kolleg. — Siden Italienernes Indtog i Rom, altsaa i Løbet af 21 Aar, bleve i Kristenhedens Hovedstad 28 Kirker og store Kapeller nedrevne og ødelagte, 18 Kirker bleve omdannede til andre Øjemed, navnlig til Kaserne; en endog til en Gymnastiksal. I *Palermo* har man under det italienske Herredømme nedrevet 30 Kirker.

Tyskland. En glædelig Efterretning melder om Provst, Dr. v. *Stablewski's* Udnævnelse til *Ærkebiskop af Gnesen-Posen*. *Ærkesædet* har været ledigt allerede i lang Tid paa Grund af resultatløse Forhandlinger mellem den tyske Regering og Paven, idet Kirkens Overhoved ansaa det for nødvendigt at besætte *Ærkebispesædet* med en *Polak*, til hvem den store polske Majoritet af Befolkningen havde Tillid, medens Regeringen ønskede en *Tysker*. Hr. v. *Stablewski's* Udnævnelse er en Sejr for Kirken og et Tegn paa, at den tyske Regering gaar bort fra Bismarcks antipolske Politik's Afveje.

— Det katholske *Centrumsparti* er blevet hædret fra to Sider, idet baade den højeste kirkelige og statslige Autoritet har givet to af dets Førere Beviser paa Tillid. *Den h. Fader* har skjænket Præsidenten for den katholske Fraktion i Landdagen, Friherre v. *Heeremann*, Storkorset af Sct. Gregorius' Ordenen tillige med en Anerkjendelses-Skrivelse, og *Kejseren* har kaldet Friherre v. *Schorlemer-Alst* til livsvarigt Medlem af det preussiske Herrehus.

Østerrig. Som i Tyskland om Besættelsen af *Ærkebispesædet* af Gnesen-Posen, saaledes førtes der ogsaa i *Ungarn* lange og vanskelige Forhandlinger med Rom angaaende Besættelsen af *Primatialsædet i Gran*. Og saa i *Ungarn* har Regeringen endelig taget Hensyn til *Kirkens* Interesser. Det er ikke den af Regeringen først foreslaaede og af de liberale Partier begunstigede Kandidat (*Ærkebiskop Samassa af Erlau*), men den berømte Benediktiner-*Ærkeabbed Vaszary af Martinsberg*, som er bleven udnævnt til Fyrstprimas af *Ungarn*.

Trier. Paa en af Søndagene under Valfarten til Trier frembar den bekjendte Pastor *Kneipp* fra Wöris-hofen Kl. 7 om Morgenen det h. Messeoffer i Domkirken. Den h. Messe overværedes af den østerrigske *Ærkehertuginde Maria Theresia* med tre Døtre og af *Hertug Paul af Mecklenburg* med Gemalinde. De modtog alle den h. Kommunion under Messen, og Hertug Paul havde udbedt sig den Ære at *ministrere* ved Messen. Hertugen er en Broder til den regerende Storhertug. I 1881 blev han viet til den katholske Prinsesse *Marie af Windischgrätz*, gav Afkald paa Arveretten for sig selv og sine Efterkommere og er, efter at have ladet alle sine Børn opdrage katholsk, siden selv vendt tilbage til den katholske Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. November. 25. Søndag e. Pintse. — 9. M. Late-rankirkens Indvielse i Rom. — **10. Ti.** Andreas Avellini, Bekjender. — **11. O.** Martin, Biskop af Tours. — **12. To.** Martin, Pave og Martyr. — **13. F.** Stanislaus Kostka, Bekjender. — **14. L.** Didakus, Bekjender.

Søndag den 15. November 26. Søndag e. Pintse. Marias Of-ring (Gertrud, Jomfru).

Rosenkransforeningen (1ste Afd.) Møde med Exhortation Søndag den 8. November Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$.

Unio. Søndag den 8. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften: Foredrag af Hr. Dr. th. **B. Hansen**, om en Rejse til Udstillingen af den h. Kjørtel i Trier.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Sct. Stanislavsfesten paa Søndag den 15. November Kl. 8 Morgen: Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade); Kl. 6 Aften: Højtidelig Gudstjeneste med Optagelse af nye Medlemmer i Sct. Ansgars Kirke.

Plads søges. En yngre, gift Mand, oprindelig Kommiss og med en god Haandskrift, søger Plads ved Hvadsomhelst. Anvises af Past. Slump og Redaktionen.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 9. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften, Bredgade 67, 2. Sal o G.

De ærede Brødre indbydes tillige til at overvære nogle (smaa) humoristiske Foredrag, som afholdes efter Mødet.

En ung Pige, ikke gjærne under 20 Aar, som regner og skriver godt, søges til et herværende en gros Lager. Pladsen bliver ledig til 1. December. Billet mrkt. **L. E. Nr. 101** modtager Bladets Kont.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 46.

Søndagen den 15. November.

1891.

Indhold. Tilbage til Moderkirken. Kvindens Apostolat i Verden. Til den hellige Elisabeths Fest Bekjendtgørelser.

Tilbage til Moderkirken.

I. Indledning.

Tusinder og atter Tusinder have siden Kirkespaltningens sørgelige Dage — utilfredsstillede af deres kolde Kirkevæsens Stykke- og Menneskeværk — søgt efter guddommelig Sandhed og Sjælefred. De undersøgte flittigt Reformationens Kilder og deres Religions faa Lære- og Grundsætninger, og de saa sig ogsaa grundigt omkring i den gamle Moderkirke, fra hvilken den urolige Ranke havde løsrevet sig. Men medens de i Begyndelsen kiggede ind i den med Fordomme og søgte at udspejle alle de Mangler og Grueligheder, som den katholske Kirke skulde skjule i sig, bleve de ganske ejendommelig tilmode. De betragtede denne guddommelige Bygning, undersøgte det guddommelige Fundament, prøvede det stærke Murværk, og de fandt kun en herlig Bygning, hvor Læresætning hviler paa Læresæt-

sætning, Dogme paa Dogme, indtil de naa op til den guddommelige Kjærligheds og Barmhjertigheds dristige Højder. De traadte hen til Døren og kiggede i ærbødig Afstand ind i Helligdommen. Hvilken vederkvægende Skjønhed og vindende Ynde straaledede dem ikke i Møde! Saa se de atter tilbage til deres hidtilværende Opholdssted. Men hvilken Forskjel blive de ikke var! Dette tynde, hensmuldrende og revnede Murværk, det daarlige og ufuldstændige Tag, det nøgne og tomme Indre! Da gribes deres Hjærte af usigelig Vemod, som ikke sjældent ender i en bitter Taarestrøm. Men lidt efter lidt gjør atter en koldere Stemning sig gjældende. Den gamle lutherske Oppositionsaand vender tilbage, og med de Ord: „Hvorfor skele til Ægyptens Kjødgryder,“ vende de hjem igjen, for at lappe paa deres hidtilværende Boligs forvitrede Murværk og — som de haabe — opudse den til Kristi sande Kirke. Men saa gaar det dem, som det altid gaar, naar man vil lappe paa brøstfældige Huse. De opdage endnu større Brøstfældighed, end de selv mente at have iagttaget fra Begyndelsen. Tilsidst føle de Længsel efter og Trang til et helt nyt Hjem. Det er den taagede Drøm om en ny Fremtidskirke, paa hvilken allerede saa mange have bygget og som sædvanligvis indfinder sig, naar Kampen efter Sandhed har naaet sit andet Stadium. Paa Grund af den stadige Hamren og Banken og Rusken og Lappen blive de andre Husbeboere tilsidst vrede og ærgerlige; navnlig fordi den ubudne Bygmester viser Lyst til at indføje mangt et Stykke af den katholske Kirkes gamle urokkelige guddommelige Bygning. Den flittige Kirkebygmester rager uklar med sine Venner og beskyldes af dem for at nære katholske Tendenser. Der staar han nu og ved ikke hvad han skal gjøre. Han føler ingen Lyst til at bo i sin hidtilværende brøstfældige Bolig og han kan heller ikke endnu bekvemme sig til at fatte en rask Beslutning, at træde ind i den katholske Kirkes eneste sande Gudshus.

Imidlertid nærmer han sig Kirken noget mere. Endnu en Gang undersøger han hele Bygningen: Fundamentet, Stenene, Fugerne. Alle Vegne ser og erkjender han Guds Finger. Nu træder han atter hen foran den aabne Dør, for at se, om han da slet ikke kan opdage en eller anden Gruelighed i det Indre. Rigtig! Der staar i en Krog et smudsigt Billede: en lunken, maaske endog en forkommen Katholik kommer ham i Møde. Ak! hvor det gjorde ham godt. „Kan det være Guds Kirke, som har saadanne Medlemmer?“ Denne Sætning forekommer ham uangribelig. „Men, ulykkelige Ven, er *Kirken* da Skyld i denne eller hin Katholiks Lunkenhed, maaske endog Slethed?“ „Har *den* ikke atter og atter formanet Katholikerne til at forbedre sig, og ejer den ikke netop for sine *syge* Børn underfuld Balsam i de hh. Sakramenter?“ „Er Billedet ikke stillet i Krogen, netop fordi det er smudsigt?“ „Se derimod hen paa de øvrige herlige Smykker, som Kirken bærer formedelst sine utallige *ivrige* Medlemmer!“

Og atter overvejer og prøver den ivrige og alvorlige Protestant, som kæmper for sin Sjæls Frelse. I indtrængende Bønner anraaber han Gud om Sandhed og om et himmelsk Hjem allerede her paa Jorden. Saa holder han det ikke længere-ud i sin bitre Hjemve efter den Moderkirke, som Gud har skjænket ham.

En indre Stemme tilraaber ham: „Jeg bor ikke der, hvor man vel har *Troen* bestandig paa Læberne, men fordærver denne kostbare Himmelspise med den menneskelige Kritiks og det lidenskabelige Kjævlis bitre Vand; men jeg throner i det h. Telt der, hvor mine Børn i et i Kjærlighed virksomt Liv med Glæde vandre henad Troens Sti til det himmelske Hjem.“ Der opstaar den sidste hede Kamp mellem hidtilværende Tro og Liv paa den ene Side og Guds Kaldelse paa den anden Side. Lykkelige, dersom du ikke længere lader dig holde tilbage hverken af Menneskefrygt eller timelige Bekymringer, men stolede paa Gud træder ind igjennem

Gudshusets aabne Dør og ført af Helligdommens Vogter ydmygt bøjer Knæ for den i Eukaristien skjulte Gud og Frelser og aabent bekjender: „*Credo*, jeg tror!“ Freden drager fra denne Time af ind i dit Hjærte og det bliver pludselig lyst og klart for dig i det gamle Fædrenehjem. Du forundrer dig over dig selv, at du ikke allerede for længe siden har gjort dette Skridt tilbage til den ene, hellige, katholske og apostoliske Kirke.

Katholiker, hvem den uskaterlige Lykke er bleven til Del, at de fra Fødselen af have været i Besiddelse af den sande Tro, kunne ikke tilstrækkelig skatte denne Guds Naadegave. For at de stedse bedre maa lære at skatte den sande Tros kostbare Gode og vise Gud deres Taknemlighed ved en med deres Tro overensstemmende kristelig from Livsvandel, ville vi i det Følgende skildre de indre Kampe og ydre Angreb, som ædelttænkende, alvorlige, for deres Sjæls Frelse bekymrede Protestanter maatte taale paa deres Vej til den ene sande Tro.

For ikke at være indiskrete, tage vi et Eksempel fra Udlandet, skjønt vi have Hundreder af lignende Eksempler i de *danske Konvertiters* Historie.

2. Dr. G. Blackert paa Vejen til Moderkirken.

Georg Blackert blev født i Hundelshausen i Rege- ringsdistriktet Kassel hos troende protestantiske For- ældre. Det opvakte Væsen og den hurtige Fatteevne, som man tidlig iagttog hos Drengen, bestemte hans Familie til at lade ham studere. Efter at have absol- veret Hersfelder-Gymnasiet gik han til Marburg, hvor han studerede Theologi, men ogsaa tillige de klassiske Sprog og Historie. I 1832 blev han, efter at have be- staaet den theologiske Prøve, ansat som Rektor i Waldkappel, og tre Aar senere blev han paa Foranled- ning af sin Lærer og Velynder, den bekjendte hessiske Theolog *Villmar*, kaldet til at virke som Gymnasiallærer i Marburg. *Villmar* forestod netop denne Skole som

Rektor og har i denne Stilling først offentliggjort sin bekendte Litteraturhistorie. Senere blev han Universitetsprofessor og har som protestantisk Theolog og Kronens Raadgiver udøvet en stor Indflydelse paa den hessiske protestantiske Kirkes Skjæbne; det er vel navnlig *hans* Værk, at der blev ryddet op i den i den hessiske Kirke herskende Rationalisme og en positiv-kristelig Aand holdt sit Indtog i den. Som Udløbere af Villmars Virksomhed kan man med Føje betegne den lille Flok hessiske Renitenter, som i deres Sindelag og Bestræbelser ligesom deres Mester Villmar ikke staa langt borte fra den katholske Kirke. Under sine theologiske og literær-historiske Studier havde Professor Villmar jo ogsaa ofte kigget ind i den katholske Kirke og han mødte den siden den Tid ikke med Had og Uvillie men med Højagtelse. Mange iblandt hans Disciple ere imidlertid ikke blevne staaende ved denne Højagtelse, men de have alvorligt set sig om i den gamle Moderkirke og fundet, at man ret godt kan leve i den. De ere derfor gaaede videre end deres Fører og ere vendte tilbage til den rette Moder og Kristi eneste Kirke, hvorfra en daarlig Fyrste havde løsrevet Hessens Børn.

Ogsaa for Blackert var Villmar en Vejviser til den katholske Kirke. Netop hans Studier under Villmars Ledelse forberedte ham i Forhindelse med den guddommelige Kaldelse til det endelige Skridt, at vende tilbage til den katholske Kirke. Han skriver selv: „Studiet af Bibelen, af Sprogene og af Historien var det afvekslende og saa i Forening, som bevirkede min Tilbagevenden til den katholske Kirke. Læsningen af de græske Fædre og Liturgier henledte mit Blik paa den *gamle* Kirke.“

Med særegen Forkjærlighed studerede Blackert *Historien*, den profane saa vel som den kirkelige og navnlig sit hessiske Fædrelands Historie. Han har stedse med stort Eftertryk betonet det Lys, som han fik fra

dette Studium. Tillige forundrede han sig ikke lidt over, at dog saa mange lærde Historieforskere trods dette Lys, der lige saa godt belyser den katholske Kirkes Skjønhed som de unge Heresiers Fattigdom — ikke ere i Stand til at finde Vejen til Sandhed. „*Men de bede ikke ved siden af deres Studier,*“ tilføjede han stadig, „*eller dog ikke vedholdende og godt nok,* hvad Hedningen Plato dog allerede i sin anden Dialog har erklæret for en Nødvendighed, for at naa til Sandhedens Besiddelse.“

Førend Historien gav Blackert Oplysning, var han i stor Forlegenhed i Henseende til Spørgsmaalet angaaende *hvilken Religion han egentlig havde.* „Jeg vidste kun, at jeg var *reformert,*“ skriver han, „altsaa Kalvinist? — Nej! altsaa Zvinglianer? — Nej! Ikke schweitsisk reformert, heller ikke hollandsk eller noget som helst andet; jeg var kurhessisk reformert. Men hvilken af Reformatorerne har givet dette Barn sit Fysiognomi? Ikke en af Reformatorerne alene, men flere og oven i Kjøbet (i Henseende til Karakter og Lære) grundforskjellige. Ligesom Poseidon og Athene fordem stredes om Besiddelsen af Athen, saaledes stredes i Efteraaret 1529 de sachsiske og schweitsiske Apostle og lyksaliggjørende Folkevenner om Hessen; *Zvingli* og *Luther* skiltes under den mest forbitrede Strid. Endelig — 1602 — bestemte den Lærde sig for den Lærde, Moritz for Kalvin; men dog ikke saa fuldstændigt, at den tyske Luther blev ganske fordreven af den franske Kalvin. Det var jo ogsaa billigt, at de to Wittenberger-Reformatorer som „Dispens-Gebyr“ i Filip af Hessens kildne Ægteskabssag fik Borgerret i Hessen og dermed tillige Ret til at befolke Landet med deres Børn. Mit Fødelands reformerte Religion er altsaa ganske enestaaende. Vor Historie-Professor i Marburg sagde, at vor *Lære* i det Hele var *luthersk*, men vor *Forfatning* var *kalvinsk*. Uden Tvivl er den hessiske Religion *protestantisk*; thi den protesterer netop ogsaa imod den *fulde Sandhed* og

imod Guds og Marias Søns *almindelige* Kirke. Og sikkert er den stridende imod Skriften, hvorom Bibelstudiet allerede i mange Aar har overtydet mig.“

(Fortsættes.)

Kvindens Apostolat i Verden.

Konferents-Foredrag af Msgr. Mermillod.

(Oversat af Fr.—g.)

(Sluttet.)

Vi have talt om Eksemplets og Ordets Apostel-embede, nu komme vi til Opofrelsens. De skal opofre Dem, men Opofrelsen har ogsaa sine Farer, De kan let møde fortabte Sjæle, stil Dem ikke for let op som Skytsengel. Vær opofrende i Højmodighed, lad Deres Opofrelse have sit Udspring i Guds Kirke. Jeg har talt saare lidt til Dem om Jesu hellige Brud, og dog var mit Hjærte fuldt af Tanker paa den. Ak, hvor gjerne vilde jeg ikke bringe Dem til at forstaa og elske dette Verdens største Under paa Visdom og Kjærlighed, hvor vi finde Ro for Samvittigheden og Naderens Glæder.

Deres første Apostelembede i Kirken bestaar i at takke Gud, fordi han har ladet Dem fødes i den. Hvis De havde set de Kampe og de Lidelser den Sjæl, som lever i Vildfarelsen, maa gjennemgaa, da vilde De forstaa, hvilken Lykke det er at eje Sandheden. Hvor ofte kaster jeg mig ikke paa Knæ og takker Gud, fordi jeg er Katholik? En Gang citerede en Mand, der ikke deler vor Tro, Mdme. de Staëls Ord for mig: „Jeg vilde give Alt, hvad jeg ejer, for at turde nærme mig til den katholske Skriftestol. Hvem har ej kastet et misundeligt Blik paa denne Myndighed, som kan sige: „Gaa i Fred, dine Synder ere dig forladte“, naar man er uvis paa den himmelske Tilgivelse.“

Ja, det er Skatten! Deres første Pligt, Deres første Apostelembede i Kirken er at forstaa den og elske den.

De maa elske Kirken, De maa beskytte den, forsvare den og tjene den ved Deres Arbejde. Ja, De maa tjene den, Præstens Arbejde er ikke tilstrækkeligt. Han er optaget af sit Embede, han kan ej opsøge alle de forvildede Sjæle, det kan De. Jeg vil især anbefale Dem at styrke Dem ved god Læsning, at uddanne Deres Aand og øve Dem i Opofrelse i Godgjørenheds-Foreninger. Hvor herlige Foreninger har De dog her i Deres By! Jeg kan ikke nævne alle Deres Foreninger; her er gamle, her er nye, Foreninger for Aanden og Hjærtet, Legemet og Sjælen. Hvis De ikke vil være unyttig i Verden, bør De ofre Dem for en eller anden Sag.

Jeg vil fortælle Dem en Historie, der virkelig har fundet Sted ved en ung Kvindes Dødsleje. Da hun gik ud af Skolen, ægtede hun en Mand, som ikke forstod at lede hende og som overlod hende til sig selv. Hendes Liv hengled i Letsindighed, uden at hun nogensinde foretog sig noget Alvorligt; da kom endelig Døden. Paa sit Dødsleje kaster hun et Blik tilbage paa sin Fortid, og bliver aldeles lamslaaet, uden at mæle et Ord. Ingen forstaaer, hvad der fattes hende, hendes Moder og hendes Ægtefælle kappes i at vise hende Kjærlighed, men Alt forgjæves, alle deres Spørgsmaal om, hvad der piner hende, forblive ubesvarede. Endelig slaar den unge Kvinde sine vaade Øjne op, udstrækker Armene og aabner sine Hænder: „Se, hvad jeg fejler, jeg skal dø, og mine Hænder ere tomme.“

Jeg vil slutte med en anden Fortælling. Det var en af mine unge Venner, en ivrig Kristen, jeg havde haabet, at han en Gang i Tiden skulde have arbejdet ved min Side. Denne unge Mand, der ejede Alt, som Verden higer efter: et anset Navn og en stor Formue, tilbragte sit Liv i Godgjørenhed, han var Medlem af Vincents-Foreningen. En Dag blev han angreben

af en smitsom Sygdom, efter at have besøgt en stakels forladt Familie; og kun 24 Aar gammel døde han. Paa sit Dødsleje kastede han et Blik fuldt af Foragt tilbage paa Alt, hvad han efterlod her paa Jorden og sagde: „Hvor jeg dog er lykkelig; jeg dør under Udøvelsen af Godgjørenhed.“

Nuvel, hvilket af disse to Liv vil De føre? O, ikke sandt, De vil føre et nyttigt Liv, De vil lære at styre det og gjøre det frugtbringende, De vil trøste Jesus ved at tilbede ham og elske ham for de Mange, som ikke gjøre det. Vid, at har der nogensinde i Historien været en Stund, hvor Alle have skullet møde paa Kamppladsen, saa er det nu.

Er det katholske Apostelembede givet til en Enkelt eller til Alle? Nej, hele Kirken er solidarisk for Alt, hvad der sker indenfor den, der er Samfund mellem Alt og Alle, mellem alle Lemmerne i Kristi Familie. Paulus siger ogsaa til de første Kristne: „I ere det hellige Folk, den udvalgte Slægt af Guds Folk, for at I skulle forkynde hans Kraft, som fra Mørket har ført Eder til sit herlige Lys. Saa at vi, der ere vore Forfædres Arvinger til Lyset, skulle udbrede det til vore Samtidige.“ Hvor De saa er stillet i Verden glimrer De, men glimrer De ved Dygtighed og Forstand i daglige Ting, hvor meget mere maa da ikke overnaturlige Ting som Kjærlighed og Opofrelse kunne udvikle alle Deres Evner, al Deres Dygtighed. Hvem af Dem meddeler ikke den Sandhed, De besidder, til Andre! Hvilken Kristen er aldrig bleven greben ved at tænke paa den Vantro, som omgiver ham! Hvilket Menneske ønsker ikke, at hans sidste Suk skal være Udtryk for den Tro og den Sandhed, han har levet for! Omvendelsesiveren er et af vor Naturs Instinkter, men den er ogsaa en Frugt af Sandheden, som Jesus har bragt os fra Gud. Vi skulle ikke i vor Glæde over at tilhøre Kirken ligge sovende i dette Fartøj, som fører os til Evigheden. Vi maa ej tro, at Gud vil, vi blot skulle holde os inden-

for Kirkens Mure, og der iagttage en passiv Fromhed, at vi skulle lade os frelse af Kirken, uden at føje vort Arbejde til dens, og anse den som en Moder, hvem det paahviler at bære os til Himlen i sine Arme. Man bruger at overvælde Kirken med Ære for at vælte sine Pligter over paa den. Man synes, den er et Skib, som skal bringe os i Havn; Besætningen, Officererne og Matroserne kunne passe Skibet, det bliver deres Sag, derom behøve Passagererne ikke at bekymre sig, de véd, at de dog komme frem, enten de ere virksomme eller ej, at de, for at bruge en Digtets Ord, „ville lande sovende i Himlens sikre Havn.“ O nej, tro ikke, det vil ske. Enhver Katholik er et Barn, som skal forsvare sin Moder, enhver Kristen er en Soldat, som skal beskytte den kristne Helligdom. De Hellige have aldrig gaaet ind paa en slig bekvem Sorgløshed, paa en saadan Dovenskabstilstand for Sjælene. Lad Dem ej skuffe, Kirken har Brug for alle Ærme i den store Kamp den kæmper mod Verden, mer end nogensinde kræver den, ikke Slaver, men Martyrer. Hvad saa end sker, tro ikke, at Kirken nu staar fast for bestandig, den er, som Bossuet siger, en Fremmed hernede, altid er den lejret i et fremmed Land, det er sandelig ingen Hær paa Fredsfod. For nitten Aarhundreder siden begyndte Kampen og Faren, og endnu er den aldrig standset eller ophørt. Derfor er det, at Kirken stadig opfordrer alle Troende til at danne en Vold af deres Tro og Opofrelse for dens stadig truede Grænser. Kirken er et Skib, for at bruge en gammel Lignelse, men et Skib, som stadig rystes af Stormen, Alle ombord skulle tage Haand med i Arbejdet, man skal ikke kunne kjende Forskjel paa Matroser og Passagerer. Kirkens aandelige Goder bevares kun ved at meddeles fra den Ene til den Anden, man kunde sammenligne det med en Bæk, som kun bestaar ved uafadelig Cirkulation og som udtørres, naar den staar stille. Paulus siger saaledes derom: „Lader os vokse i alle Ting, i

Kjærlighed til ham, der er vort Hoved, nemlig Jesus Kristus, ved hvem hele Legemet vokser, af hvem hvert Lem faar Kraft.“ Den kristne Helliggjørelse er en stor og vel berettiget Tanke. Ingen af vore Handlinger ende med os, vi ere Leddene i en lang Kjæde og vi overføre til hele Kjæden den moralske Elektricitet, som har rystet os, være det sig nu i Godt eller Ondt. Vor Troløshed bringer Kirken Lidelser, vore Fremskridt giver den Vækst; er vor Fromhed ringe, staa dens Interesser paa Spil, og vor Mangel paa større Dyder gjør den fattig.

De maa være mer katholsk i Deres inderste Sjæl, De maa leve af Kirkens Liv, deltage i dens Fester, i dens Gudstjeneste, i dens Foreninger. De maa ikke være fremmed overfor dens Glæder og Sorger. Stil Deres Forstand til dens Tjeneste, udvid Deres Religionskundskaber for dens Skyld, læs gode Bøger, hengiv Dem selv til at arbejde for Kirken, indruller Deres Sønner i Gejstlighedens modige tapre Armé. Hvor ofte smerter det os ikke at se, hvorledes Familier, som staa højt ved Rang og Formue, lade deres Sønner fortages eller vanæres ved svag Ligegyldighed og en farlig Lediggang; medens de overlade Æren af at ofre sig for Præstegjerningen, Æren af at velsigne, trøste og gjenoprejse Sjælene til Arbejderens Sønner.

O, tro mig, naar jeg siger Dem, vor Tid er en Kampens Tid. Troen og Vantroen staa overfor hinanden, Smerten knuser Hjærterne, Samvittighederne blive tomme, forbliv ej ørkesløs, Høsten gulnes, men Arbejderne ere faa, kast derfor Deres personlige Hensyn, Deres usle Bagateller bort, stig frem af Deres eget Jeg og indtag Deres Plads i Sandhedens ag Kjærlighedens ædle, stolte Strid.

Bekjend altid Deres Overbevisning og lad Deres Hjærte kun leve for at opofre sig.

Til den h. Elisabeths Fest.

(19, November.)

Næppe tre Aar gammel følte og viste den h. Elisabeth Medlidenhed med de Fattige og søgte at lindre deres Nød. I en Alder af fire Aar blev hun trolovet med Landgreven af Thyringen og bragt fra Ungarn til Wartburg ved Eisenach. Midt i en Verden af Farer bevarede hun sin Sjæls Renhed og Iveren i Bønnen, fordi hun strængt vaagede over sine Sandser og trofast fulgte Naadens Indskydelser. Efter at være bleven ægteviet til den unge Landgreve Ludvig, opfyldte hun med beundringsværdig Troskab en kristelig Hustrus Pligter, uden derfor at forsømme sine Pligter overfor Gud. Hendes fromme Ægtefælle tillod gjerne, at hun fuldstændig hengav sig til Udøvelsen af Kjærligheds-gjerninger overfor Næsten og til Andagtsøvelser.

En Dag sagde hun til sin Skriftefader: „Dersom Gud elskede mig, saa vilde han hjemsøge mig med Lidelser og Sygdomme.“ Gud opfyldte sin tro Tjenerindes Ønske. I en Alder af 22 Aar og allerede Enke, blev hun nedsænket i et Hav af Sorg og Gjenvordighed. Efter at hun havde mistet ham, som var hende dyrebarest i denne Verden, sin trofaste Ægtemand, saa hun sig snart berøvet alle Jordens Goder; endog hendes Børn og hendes trofasteste Venner forlode hende. Hun, Fyrstinden og Kongedatteren, blev tvungen til at leve af sine Hænders Arbejde og af Almisser. Udvist af sin Bolig, det stolte Wartburg Slot, maa hun anse det for en Lykke, at man skjænker hende Husly i en Stald. Hverken de Velgjerninger, som hidtil havde betegnet ethvert af hendes Skridt, eller hendes Ungdom, eller hendes ophøjede Stand kan beskytte hende mod hendes Fjenders Forfølgelser. Men Elisabeth taber hverken sin Ro og Fatning eller sin Sjæls Frejdighed.

Hun har Jesus, som Ingen kan berøve hende, i sit Hjærte; men den, som besidder Jesus, besidder Alt og er lykkelig. Hun maa lide Nød, men Fattigdommen trøster hende, ja hun finder i den, ligesom hendes aandelige Fader, den h. Frants af Assisi, en kostbar Skat, der er hende mere værd end alle Jordens Goder. Hun bar den Gang allerede *den tredie Ordens Klæde* og bar det hele Livet igjennem. I en Alder af 24 Aar var hun moden for Himlen. Gud bortkaldte hende den 19. November 1221. Hun staa som et Mønster paa Tillid til Gud, paa Taalmodighed under Kors og Lidelser og paa en utrættelig Kjærlighed til Næsten. I hendes Aand arbejde indenfor Kirken mange *Foreninger*, som bære hendes Navn og staa under hendes Forbøns Varetægt, Foreninger, hvis Medlemmer efter hendes Eksempel ere besjælede af den ægte kristelige Kjærlighed.

* * *

En stor Tænkter har en Gang sagt: „Kjærligheden alene er i Stand til at udrette noget i Henseende til Udfyldingen af hin Kløft, som skiller de Fattige fra de Rige, og kan formindske i den Fattiges Hjærte hin uundgaaelige Bitterhed, som Synet af den lunefulde Fordeling af de jordiske Goder heneden lader tilbage endog i de reneste Sjæle.“ Men denne Kjærlighed er ikke hint naturlige Velgjørenheds-Sindelag, som alene af ren naturlig Medlidenhed rækker den Fattige Penge og Brød, Spise og Klæder. Kristendommen forlanger af os, at vi i hele vort Liv ikke lade os lede af blot naturlige Bevæggrunde, men af overnaturlige Motiver. Naar Apostlen Paulus fordrer, at vi i alt, hvad vi foretage os, skulle have vor Herre og Skaber for Øje: „Hvad enten I spise eller drikke eller foretage eder noget andet, gjører alt til Guds Ære“ (1. Kor. 10, 31) og atter: „Alt, hvad I foretage eder i Ord eller i Gjering, det ske i vor Herre Jesu Kristi Navn“ (Kol. 3, 17), saa maa ogsaa uden Tvivl Fattigplejen, som paa

Dommedagen endog vil faa en afgjørende Betydning for Menneskenes Saliggjørelse eller Fordømmelse, bæres af kristelige Grundsætninger, af overnaturlige Bevæggrunde. Desværre bestræber man sig for i vore Dage at fjærne fra Fattighjælpen dette overnaturlige Grundlag og at stille ogsaa paa dette Omraade Alt paa det rent naturlige, saakaldte humanitære Velgjørenheds- Standpunkt. Det er dette, den h. Fader i sin Tid har omtalt i Anledning af Vincentsforeningens 50aarige Jubilæum. „Det er desværre kun altfor sandt“, saaledes sagde han, „at man søger at berøve den offentlige Velgjørenhed dens særegne religiøse Karakter, som alene kan gjøre den frugtbar. I Stedet for den *kristelige* Kjærlighed til Næsten søger man at vække en *naturlig*, menneskelig Kjærlighed, som kun har de materielle Fornødenheder for Øje, men ikke er i Stand til at fjærne det Bitre ved den menneskelige Elendighed. Den moderne Filantropi begunstiger Velgjørenheds Institutionerne mere af verdslig Higen efter Hæder og Ros, end tilskyndet af ægte og sand Fromheds-Aand. Den underholder disse Institutioner mere med Produkter, som ere indvundne under Fornøjelser og Tidsfor- driv, end ved Hjælp af Gaver, som have voldt frivillig Selvfornægtelse og Forsagelse.“ Hvorledes den sande kristelige Barmhjærtighed er beskaffen i Modsætning til den moderne Godgjørenhed, skildrer den h. Fader saaledes: „Hvo som handler under den *sande kristelige Kjærligheds* Indflydelse, ser og agter i den Fattige Jesus Kristus selv. Han elsker ham som sit eget Jeg. Han opsøger ham, deler hans Glæder og Sorger med ham, drager Omsorg for alle hans Fornødenheder, først for Sjælen, saa for Legemet. Den kristelige Kjærlighed handler stedse uden Interesse, med højmodig Selvfornægtelse, uden at prale, uden at tale vidt og bredt om sine egne gode Gjerninger. Den fylder Verden med sande Velgjerninger og forener de Fattige og de Rige ved Hjælp af en hellig Kjærligheds ømme Baand.“

Men denne overnaturlige Kjærlighed fordrer *personlig* Opofrelse, *personlige Besøg* og personlig Indvirkning. Den Fattige trænger til mere end til Penge og Brød. Han trænger til en menneskelig Stemme, som kan tale med ham, et menneskeligt Hjærte, som elsker ham, et Øje, der er modtageligt for hans Lidelser. Kun naar han ser, at han ikke staar ene og forladt i Verden, at et venligt Blik mindes ham, at der gives mange Bedrestillede, som ikke blot give ham deres Penge, men ogsaa skjænke ham deres Følelser og Hjærte, kun da føler han sig trøstet og lykkelig midt i sin Fattigdom og Nød.

Disse Grundsætninger hylder den herværende *Sct. Vincentsforening* og *Sct. Elisabeth-Understøttelsesforening*. Medlemmer af disse Foreninger søge at øve Barmhjærtighedsgjærninger ganske i den h. Faders Aand, som kun er den sande Kristendoms Aand, navnlig ogsaa ved de *personlige Besøg*, som de af overnaturlige Grunde aflægge i de Fattiges egne Hjem. Og her indskrænke de sig ikke til blot at yde materiel Hjælp. De vide, at Mennesket ikke lever af Brød alene, de bringe derfor ogsaa med deres Ord og deres Hjærter guddommelig Trøst til den Fattige. De tale med dem om Gud, om deres Sjæl, om Himlen. De indgyde dem Hengivelse og Taalmodighed og lade dem baade se og føle, at ikke alle Bedrestillede ere haardhjættede, at der gives Medlidende blandt de Bedrestillede, som i Sandhed elske de Fattige i Jesus Kristus.

Maatte *Sct. Vincentsforeningen* og *Sct. Elisabeth-Understøttelsesforeningen* og de øvrige Velgjørenhedsforeninger i Menigheden, for hvilke alle sande Venner af Folket maa have Agtelse, stedse blomstre og befæstes, baade udvortes ved deres Medlemmers Antal og indvortes ved en ægte kristelig Fattigpleje i den kristelige Kjærligheds Aand!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. November 26. Søndag e. Pintse. Marias Of-
ring (Gertrud, Jomfru). — **16. M.** Josafat, Biskop og Mart. —
17. Ti. Gregor Thaumaturg, Biskop og Bekj. — **18. O.** Indvielse
af Peterskirken i Rom. — **19 To.** Elisabeth, Landgrevinde af
Thyringen, Enke. — **20. F.** Felix af Valois, Bekjender. — **21. L.**
Marias Ofring (fejredes i Søndags).
Søndag den 22. November. 27. Søndag e. Pintse. Cæcilia,
Jomfru og Mart.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Sct. Stanislavs-
festen paa Søndag den 15. November. Kl. 8 Morgen: Fælles-
kommunion i Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade); Kl. 6 Aften:
Højtidelig Gudstjeneste med Optagelse af nye Medlemmer i
Sct. Ansgars Kirke.

Rosenkransforeningen. Mandag den 16. Novbr. Kl.
8¹/₄ læses i Sct. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for Foreningens
afdøde Medlem Martin Sandberg.

I Anledning af Forespørgsler fra forskellige Sider kunne vi
meddele, at de aandelige Øvelser for Rosenkransbroder-
skabets Medlemmer og Jomfruernes Forening ligesom
tidligere ville finde Sted i Ugen før Palmesøndag n. A. i Forbindelse
med den fælles Paaskekommunion.

Rosenkransbroderskabets Direktør.

Elisabethforeningen. Torsdag den 19. Novbr. Kl. 8¹/₄ læses
i Anledning af den h. Elisabeths Fest den hellige Messe i Sct.
Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Sct. Josefs-Søstrenes Bazar. I Tillid til den store Velvillie
og Imødekommen, som stadig er bleven vist Sct. Josefs-Søstrene
fra alle Sider, tillade de sig igjen i Aar at henvende en indtrængende
Bøn til alle dem, der have Hjærte og Evne til at hjælpe, om at
mindes deres aarlige Bazar, der er stillet under Hds. Kgl. Højhed
Prinsesse Mariæ Beskyttelse, og som er til Fordel for Sct. Josefs
Hospital og Sct. Maria Hospitium.

Alle, selv de mindste Gaver vil blive modtagne med den største
Taknemlighed paa Toldbodvej 14, Frederiksberg Allé 17 og paa
Hospitalet.

Bazaren finder Sted mod Slutningen af November paa Told-
bodvejen 14.

Unio. Onsdagen d. 18. November Kl. 9 Aften fortsætter Hr.
Dr. theol. B. Hansen sit Foredrag om sin Rejse til katholske
Rhinegne og Udstillingen i Frankfurt.

Undertegnede anbefaler sin **Kul- og Brænselsforretning** til
de ærede Forbrugeres velvillige Erindring. Alt leveres i bedste
Varer til billigste Priser, frit tilbragt og opbaaren. Bestillinger
bedes tilsendt mit Udsalg, Adelgade 78 eller min Bopæl, Adel-
gade 80, 2. Sal.

Ærbødigst
Carl Rasmussen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 47.

Søndagen den 22. November.

1891.

Indhold. Tilbage til Moderkirken. De katholske Missioner i Afrika. Kanarifuglen. Efterretninger: Kjøbenhavn, Italien.

Tilbage til Moderkirken.

(Fortsat.)

Første Gang følte Blackert ret levende den protestantiske Tros Utilstrækkelighed i 1840 ved et Dødsfald iblandt hans Nærmeste. Mangelen paa aandelig Trøst fra den reformerte Gejstliges Side følte han paa det smerteligste ved denne Lejlighed. Da blev Spørgsmaalet om, hvorledes der i den katholske Kirke blev draget Omsorg for Syge og Døende, for ham en Anledning til at lære denne Kirkes Institutioner nøjere at kjende. Han vænnede sig fra denne Tid af til at overveje Alt, hvad han studerede og læste, med Hensyn tagen til den katholske Kirke. Den førkristelige Tid, som fik sin Opfyldelse i Kirken, viste sig for ham lidt efter lidt under hans filologiske og historiske Studier i et stedse klarere Lys, medens han under sin Beskjæftigelse med den ældre tyske Literatur ogsaa lærte at

værdsætte den saa bagtalte Middelalder, og ved Religionsundervisningen, som han meddelte, naaede han til en rigtig Forstaaelse af den h. Skrift og Kirkehistorien. Lidt efter lidt forsvandt saaledes de Fordomme mod den katholske Kirke, som han havde modtaget i sin Ungdom.

Blackert stod, som tidligere bemærket, ikke alene i denne Henseende med sine personlige Erfaringer og Resultaterne af sine Studier. En hel Række af lærde og gudfrygtige Protestanter stemmede overens med ham i Henseende til den katholske Kirkes Storartethed og den protestantiske Bekjendelses Fattigdom og Utilstrækkelighed; kun vare de fleste af disse ellers ædle Protestanter ikke saa konsekvente som Blackert, at de gjorde det sidste Skridt tilbage til Moderhuset.

I sit, længe før sin Konversion udgivne Værk: „Konvertiterne og deres Modstandere“ bekjender Blackert: „Al kjærlighedsfuld Iver for den protestantiske Religion og Kirke maa, saafremt den er klar og oprigtig, tillige være forbundet med en hellig og retfærdig Vrede imod den. Og betragtet ved Lyset, har dette ogsaa egentlig stedse været Tilfældet i vor evangeliske Kirke. Men navnlig i vore Dage kan Ingen fremvise tre sagkyndige og ærlige Protestanter, som ikke have vægtige Ting at indvende imod Læren, Liturgien, Sjælesorgen, Forfatningen, overhovedet imod indre og ydre Sager i deres Kirke. *Tale vi Protestanter, Lægfolk og Gejstlige, indbyrdes om vor Kirke, saa ere Klagerne over dens Forfald og over dens ubestridelige Hjælpeløshed i Henseende til at hindre det. endnu langt mere indtrængende, end de nogensinde kunne fremføres i Bøger.*“

I den samme Bog lader han en Protestant skrive til en Katholik: „Naar vi skulle tale aabenhjærtigt og ærligt, saa maa vi bekjende, at vi Protestanter ere Søner af Revolutionen. Forhen vilde en saadan Tilstaaelse have havt noget Nerverystende og Ængsteliggjørende ved sig, men jeg haaber, at vi ere saa vidt fremskredne, at vi ikke mere gyse tilbage for denne Be-

kjendelse. Vore Forfædre, de protestantiske Nationer med deres Fyrster, som stode i Spidsen, have begyndt, hvad vi eller vore nærmeste Efterkommere skulle fuldende.“

„Ved dette Værk,“ fortsætter han, „af Reformationen (som kun er en Eufemisme for Revolutionen) ere vi Protestanter fuldstændigt blevne skilte fra Eder, I Katholiker. *Vi ville* jo ogsaa aldeles ikke hen til Eder. Hvorfor hedde vi da Protestanter? Jeg tænkte, at Protestantisme og videnskabelig Opposition vare ganske identiske Udtryk . . . Kløften mellem os og Eder er ikke bred og dyb nok; saa længe vi se Eders Kors og Faner, Eders Processioner og andet Hokus-Pokus; saa længe vi høre Eders Litanier og Amen og *in sæcula sæculorum*, saa længe have vi endnu Øjen- og Ørenpine . . . Vi fordre Kalken og Pokalen, ogsaa Brødet, men det skal ikke være tørt . . . Ville I altsaa vide, hvorledes det gaar, saa se ogsaa vort Tog: først kommer en Munk og en Nonne, de have begge elsket hverandre; som vor Profet Schiller saa smukt siger i Aanderøsten: Jeg har elsket og levet. Bag efter Nonnebefrieren drager en Skare af Hornblæsere, som, idet de paa en for Hjærte og Øre vederkvægende Maade blæse Variationer over Themaet: „I Wittenberg har jeg mistet min Frihed,“ forherlige det gamle Fatum og de moderne Skjæbnetragedier. Ogsaa røre Lirekassedrejere ved at synge om de skrækkelige Begivenheder fra Bondekrigen og fra Zionstaden Münster, medens man tillige fremviser de tre Bure i forstørret Maalestok. Saa følger en Bibel, ud af hvilken Luther har udrevet Apostlen Jakobs Brev, som handler om Nødvendigheden af de gode Gjerninger, og i hvis Bind — (thi Luthers Efterfølgere have udkritiseret næsten alle de øvrige Blade) — Theologer og Lægfolk som en ligeberettiget kongelig Præstenation have stødt deres Spyd og Sværd, for at Evangeliet maa blive saa rent som muligt. Blandt Skarens Beskyttere rager højt i Vejret

den kyske og maadeholdne Ulrik af Hutten med en Jærnlænke som et Symbol paa Bøndernes Frihed. Efter ham den stormægtige Lips, en stadselig Figur, højt til Hest med en Kvinde bag ved sig, thi det er bedre at gifte sig end at lide Brynde.

Det lange Tog bevæger sig fremad; mangehaande Uenigheder forefalde; mange ovidiske Metamorphoser, som den ondskafulde Bossuet har besunget i sine Variationer, indtræde; men Herrerne og Damerne holde sammen, og da de dog en Gang imellem kunne tage fejl af hverandre og blive skuffede indbyrdes, komme de heldigvis forbi et Krucifiks eller en hellig Kjortel af Frelseren, som de for Oplysningen og den kritiske Videnskabs Skyld mene at maatte ødelægge; Enigheden indtræder straks igjen paa en underfuld og eklatant Maade. Saaledes drage de frem i Løbet af 300 Aar, og naar de have anrettet en eller anden Ulykke, raabe de lige som Børnene: Vi have ikke gjort noget, men de der, og saa pege de paa Jesuiterne, Syndebukkene, der ligesom Æsler maa lade sig bepakke med Alverdens Ondskab. Disse Herrer vare ikke velsete af Mange i Toget; thi naar de Vandrende vare gaaede et godt Stykke hen ad Vejen, kom disse Mephistopheles altid igjen og erklærede, at Moderen vilde glæde sig, dersom den atter kunde tage sine gamle, vildfarende, kjære og kloge Børn under sine Vinger. For at gjøre sig saa ukjendelige som muligt, bortkastede de Vandrende Alt, hvad der kunde minde dem om Hjemmet; og troede de nu, at de havde afført sig alt „Romersk“, endelig aflagt alle gode gamle Sæder og Skikke og vare blevne ganske nationale og ærketyske, saa dukkede disse Uhyrer atter op i den nyeste Tid, men saa gjaldt det atter om at vise en kjæk Kritik, Fordomsfrihed, kolossal Tankeanstængelse og eminent Færdighed i sine Tankebevægelser, for at komme disse Ubekvemme i Forkjøbet og løbe til Side for dem. Og man maa sige, at mange af Vore have bragt det utro-

lig vidt i deres Dygtighed i at aflægge alt Menneskeligt (Guddommeligt?). Saaledes gaar Toget videre; I (Katholiker) ville gjøre vel i at udsende Opdagere og Opfindere; thi af det, som I kalde Religion og Kristendom, er hos os ogsaa de sidste Spor borte. Og Enhver iblandt os besidder saa megen Menneskekjærlighed og Humanitet overfor Herrerne, og Galanteri og Hensyn og Forsigtighed overfor Damerne, at der slet ikke tales til dem om Kristendom, eller i det højeste omtales den endnu kun til Børnene som et Æventyr“. (S. 386 ff.)

Man bliver slaaet, naar man læser disse Linier fra en Protestants Pen. Man maa ikke indvende, at Blackert den Gang allerede i sit Indre var Katholik. Han stod endnu langt, langt borte fra den katholske Kirke, og det varede endnu længe, inden han konverterede. Nej, han vilde hjælpe, oplive, oprejse den *protestantiske* Kirke, — men tilsidst geraadede han af Trøstesløshed over sit Sisyphusarbejde i fuldstændig Fortvivlelse og saaledes ere de ovenfor staaende Ord ligesom en udtalt Haan over ham selv. Saa forsøgte Blackert det paa en anden Maade. Han drømte tilligemed mange ligesindede Aandsfrænder om en taaget Fremtidskirke, som skulde gjøre en Ende paa al Utilfredshed og stille enhver Længsel. Ak! havde Blackert dog den Gang tænkt paa, at der, hvor der var Enighed i Troen, maatte der ogsaa være Sandhed. Hvor mange Labyrinthter havde han da ikke kunnet spare sig! Havde han dog nøje læst Irenæus, som ogsaa tilraaber ham! „Dette Evangelium og denne Tro, som *Kirken* har modtaget af Apostlene, bevarer *den*, endskjønt den, som sagt, er udbredt over hele Jorden, paa det omhyggeligste saaledes, som om den *opholdt sig i et eneste Hus*; og *overenstemmende* tror den paa disse Lærdomme, som om den kun havde én Sjæl og ét Hjærte, og *enstemmigt* forkynder, lærer og overleverer den dem, som om den kun havde én Mund. Thi Sprogene ere forskjellige i Verden, men hvad der læres i Kirken, er Et og det

det Samme. Kirkerne i Germanien (Tyskland) tro og lære ikke andet end Kirkerne i Iberien (Spanien) eller i Gallien (Frankrig), eller i Østerland eller i Ægypten eller i Siberien eller midt paa Jorden; men ligesom kun en og samme Sol — Guds Værk — lyser over hele Jorden, saaledes straalder ogsaa Evangeliets Sandhed alle Vegne og oplyser alle Mennesker, som ønske at naa til Sandhedens Erkjendelse.“

Guds hellige Forsyn lod den Sandhedssøgende komme sammen med fromme og lærde katholske Gejstlige, saaledes med Pastor *Höck* i Marburg og med den daværende Dekan *Kött* i Amöneburg, som senere blev Biskop af Fulda.

Denne Omgang var til stor Nytte for Blackerts sjælelige Liv, forsaavidt som mange Fordomme bleve bortryddede derved; paa den anden Side bragte baade denne Omgang og hans aabne Bekjendelse angaaende den protestantiske Kirkes trøstesløse Stilling ham i Ry for at catholicere og paadrog ham tilsidst en konsistoriel Undersøgelse. Han blev ogsaa kort efter forsat til *Rinteln*, hvor han den Gang var afskaaren fra enhver Omgang med Katholiker. Til Gjengjæld beskæftigede han sig med alvorligt Studium af berømte Konvertiters Konfessionsskrifter, f. Eks. Hurters, Ad. Müllers, Richters, Fred. v. Schlegels, Beckedorfs, Jarkes, Philipps o. s. v. Som en Frugt af dette Studium udgav han sit Værk „Konvertiterne og deres Modstandere“, hvori en anden berømt Konvertit, Regeringsraad *Volk* i Erfurt (Ludvig Clarus) finder en Mængde aandrige Tanker om og træffende Bedømmelser af hine Mænd.

Hans Forflyttelse til Rinteln faldt sammen med hine bevægede Tider omkring 48, i hvilke de socialpolitiske Ideer ogsaa førte ham ind paa Kampens Arena som Redaktør. Ogsaa paa dette Omraade maatte han arbejde, for at han selv kunde erfare det, som han havde skrevet om Kirkens Politik i Konvertiterne. Han siger der: „Kirken ser paa Tildragelserne og Begivenhederne

med den himmelske Aands Klarhed. Jeg forstaar let, hvorledes den gamle Moders tro Sønner ogsaa have været de bedste Politikere. Det var vel Umagen værd at studere de øverste Biskoppers Politik. Man vil finde, at jo mere en *Hellighed* paa Petri Stol fortjente Navn af Hs. Hellighed, desto bedre var han i sin Politik.“

(Fortsættes.)

De katholske Missioner i Afrika.

Den katholske Afrika-Forening i Tyskland holdt for nylig Generalmøde i Køln. Foreningen har nu bestaaet i tre Aar og i det Tidsrum udgivet over en halv Million Mark i Missionsøjemed. Paa Mødet holdt Domherre *Hespers* et længere Foredrag over de katholske Missionsstationer i Tysk-Østafrika; de bestaa af følgende Stationer:

1. Det Apostol. Vikariat *Nord-Sansibar*: Bagamoyo, Mandra, Mhonda, Mrogoro, Lalonga, Tununguo og Kilema paa Kilima-Ndscharo. Disse Hovedstationer, som ere grundlagte af *Helligaands-Fædrene*, ere forbundne med mindre Bistationer og et Antal kristne Negerlandsbyer. Stationerne have Vajsenhuse, Agerdyrknings-, Haandværker- og Lærer-Skoler, Sygehuse for de Indfødte, Forsøgs-Plantager, der, som dem i Mrogoro vække alle de Rejsendes Beundring.

2. Det Apostol. Præfektur *Syd-Sansibar*: Pugu og Dar-es-Salaam. Sct. Benediktus-Missions-Selskabet har her to Huse, et for Brødre og et andet for Søstre. Brødrene beskæftige sig dels med Drengenes Opdragelse og Undervisning, dels med nyttigt Haandværk. Søstrene virke for Pigernes Opdragelse og i Sygeplejen.

3. Det Apostol. Provikariat *Unyanyembe* med Stationerne Kipalapala med Tabora, Usambiro og Ushiroombo.

4. Det apostol. Vikariat *Viktoria-Nyanza* med Stationerne Bukumbi, Nyegesi, Gesse, Rubaga (Hovedstaden i Uganda), Buddu og Usoga.

5. Det Apostol. Vikariat *Tanganjika* med Karema, Kirandu, St. Johan i Usipa, Mpala, St. Ludvig og Kibanga. Stationerne i *Uganda* tælle allerede Tusinder af Kristne og endnu flere Tusinder af Katekumener.

Om Fremskridtene, som de katholske Missioner gjøre blandt de intelligente *Waganda*, beretter det sidste Brev fra den apostoliske Vikar, Msgr. *Hirth*, højst interessante Kjendsgjerninger. Biskoppen skriver:

„Tusinder af Hedninger have lært vor hellige Tro at kjende. Mange have allerede endt deres Forberedelses- og Prøvelsestid, og Timen for deres Daab nærmer sig. Allerede i længere Tid døbe vi hver Maaned 40—50 Voksne, uden at regne hundrede Andre, som paa Grund af Pesten modtage Daabens h. Sakramente i deres Dødstime. Mange iblandt de Døbte have allerede været fire Aar paa Prøve. Ikke desto mindre er Udvalget vanskeligt mellem de 3—4000 Mennesker, der som Katekumener besøge vor Undervisning i denne ene Station Rubaga. Men vi blive understøttede i Valget af de store Høvdinge for de forskjellige Familier, som slutte sig til vore Katekumener. Enhver Høvding kjen-der sine Folk og indestaar for dem.

Paa Pintsefesten i Aar (1891) bleve 50 Voksne forestillede for mig til Modtagelsen af den h. Daab. Jeg saa foran mig enhver Alder og Stand: Drengene fra 12—15 Aar, Ynglinge i deres kraftigste Alder (netop denne Klasse af *Wagandaerne* nære den største Længsel efter Undervisning), nogle ældre Personer, ærværdige Oldinge, som vare blevne vundne for Religionen af deres allerede kristnede Sønner. Blandt Kvinderne var fremragende Kong Muangas Søster, en Datter af Mtesa. Vore Kristne vare stolte af, at de kunde forestille mig hende til Daab. Efter Namasole, Enkedronningen, besidder denne Kvinde den højeste Værdighed i Uganda.

Hendes Daab er en Begivenhed. Ifølge Landets Skik er hun nemlig Medregentinde, ikke i den Forstand, at hun beskæftiger sig med Landets Regering — det gjør hun ligesaa lidt som Namasole —, men hun ejer en Fjerdedel af Landet og hendes Folk ere meget talrige. Allerede siden Landsforvisningens Dage har hun været Katekumen og en ivrig Besøgerinde af vor Undervisning. Hun kom næsten hver Dag med et stort Følge af Kvinder. Kongen havde forlovet hende med den Kristne Gabriel, Hærens øverste Feltherre. Forhen turde den af Kongens Søstre, som han valgte til Medregentinde, og som har ligesom Kongen sin egen Hovedstad, sine Officerer og sin Hofetat, ikke gifte sig, eller hun mistede, naar hun gjorde det, sine Rettigheder og sin Værdighed. For vor Neophytindes Vedkommende har Kong Muanga imidlertid gjort en Undtagelse. Til Daaben mødte Kong Mtesas Datter, som antog Navnet Sara, efter Landets Skik i en simpel Klædning af Barkstof. Højtideligheden ved Daabshandlingen, som efterfulgtes af Konfirmationens h. Sakramente og den h. Kommunion, forøgedes ved, at den overværedes af næsten alle vore Kristne i Hovedstaden. De vare netop Dagen i Forvejen vendte tilbage fra Unyoro, efter at de for tredie Gang havde slaaet Araberne paa Flugt.

Kristendommen udbreder sig overordentlig hurtigt i Provindserne af Uganda. I Gaar indtraf fra det yderste Syden af Øen Sesse en mægtig Høvding med 15 unge Mænd, som allerede vare fuldstændig underviste. En indfødt Kristen havde der udsaaet den kristne Tros Sæd. Over 400 af denne Høvdings Undergivne have allerede annammet den kristelige Religion. Desuden findes der i det mindste tusinde Katekumener paa Øerne i Sesse-Arkipelaget. Hvad der gjælder om Sesse kan ogsaa siges om de øvrige Provindser i Uganda; alle Vegne spirer Kristendommens unge Sæd.“

Kanarifuglen.

(Fortsat fra Nr. 45.)

Fru v. Erlau gik ned af den smalle Klippesti med sin Søn ved Haanden og mødte snart den gamle Tyroler, som kom hende imøde med megen Venlighed. Han forstod sig ikke paa det, som man er vant til at kalde Høflighed, men han havde en rigtig Følelse for det passende. For at vise den fremmede Dame sin Agtelse, havde han pyntet sig med sin graa Søndags-trøje og røde Vest og sat sin smukke grønne Hat med en krum Hanefjer i paa Hovedet. „Velkommen,“ sagde han, „det er mig kjært, at Du og din Søn vil komme og bo under mit Tag.“

Den gamle Mands Kone stod i Døren og ventede paa dem. Hun var meget renlig klædt og rakte Fru v. Erlau Haanden, idet hun venlig bød hende Velkommen. „Maden er straks færdig,“ sagde hun, „men Du maa tage tiltakke, vi have ikke meget at byde Dig.“

Fru v. Erlau blev ført ind i en lille Stue, som havde Udsigt til Granskoven og Snefjældene. Der fandtes ikke andet end et Bord, et Par Træstole og en Lerovn, som ogsaa tjente til Skorsten. Ved Siden af Stuen var et lille trangt Sovekammer. Det var en tarvelig Lejlighed, men Fru v. Erlau takkede dog Gud, som havde ført hende til dette rolige Sted.

Hun indrettede nu sit Husvæsen saa godt som Omstændighederne tillod det. Hun kogte selv sin Mad og brugte den øvrige Tid til at sy og strikke, hvorved hun tjente lidt. Det, som mest laa hende paa Hjærte, var, at hun ikke kunde give Karl nogen Undervisning, fordi de ingen Bøger havde. En Søndag Morgen, som hun sad og grundede over dette, hørte hun Kirkeklokken ringe. Den gamle Kone kom ind til hende og sagde, at Præsten fra Landsbyen paa den anden Side af Fjæl-

det var kommet der i Dag for at holde Gudstjeneste. Fru v. Erlau tog Karl med sig og gik straks til Kirken. Prædikenen rørte hende dybt, og da hun efter den h. Messe talte med Præsten, mærkede hun, at han var en forstandig og from Mand. Han lovede at skaffe de nødvendige Bøger og at undervise Karl et Par Timer hver Eftermiddag, naar han vilde komme over til ham paa den anden Side af Fjældet.

Karl blev hjærtelig glad over dette Tilbud, og han kunde herefter næppe give sig Tid til at spise om Middagen, saa meget længtes han efter at komme afsted med sine Bøger. Men naar det regnede og var ondt Vejr, som det ofte kunde hænde, da maatte han sidde inde i den trange Stue og havde intet at tage sig for.

I Tyrol holdes en Mængde Kanarifugle, som ogsaa derfra blive solgte til andre Steder. Den gamle Mand, som Fru v. Erlau og hendes Søn boede hos, havde mange unge, udmærket smukke Kanarifugle. De kostede ikke meget, og Karl bad sin Moder om at købe en til ham. „Hjemme,“ sagde han, „havde Lina altid saadan en Fugl, køb en til mig, saa have vi dog noget, som minder os om vort Hjem.“ Moderen var straks villig til det, thi hun havde allerede længe tænkt paa, hvorledes hun skulde skaffe Sønnen nogen Fornøjelse, som hun mente, at han i sin Alder dog trængte til. Karl udsøgte sig den smukkeste Kanarifugl, han kunde finde; det var en, som lignede den, hans Søster havde havt.

Karl havde den store Glæde af den lille gule Fugl med de skinnende sorte Øjne, at den snart blev saa tam, at den satte sig paa hans Haand og pikkede Brødsmuler af Munden paa ham. Naar han sad og skrev, kom den flyvende og nappede i Pennen eller pikkede ham paa Fingeren, saa han ofte, saa nødig han vilde, maatte stænge den inde, for ikke at blive forstyrret i sit Arbejde. Da den begyndte at synge, kunde Karl ikke nok rose dens smukke Sang. „Du maa lære den

til at fløjte et Stykke,“ sagde den gamle Tyroler til ham. Karl troede, den gamle Mand spøgede, han havde endnu ikke hørt Tale om, at man kan afrette Fugle. Tyroleren tog en lille Fløjte af Elfenben frem, blæste en Melodi paa den og viste ham Grebene. Karl glædede sig over den klare, rene Tone, og da han havde et godt Øre for Musik, lærte han snart at spille alle de Melodier, han hørte. Han blæste nu det samme Stykke saa tidt og saa længe for Fuglen, til den tilsidst sang det efter saaledes, som Karl blæste det paa Fløjten. Karl var næsten fra sig selv af Glæde herover, og Moderen sagde smilende: „Se nu til at lære dine Lektier ligesaa godt som Fuglen har lært sin.“ Fuglen og Fløjten skaffede Karl mangan glad Time, især naar Storm og Regn hindrede ham fra at komme ud af Stuen.

Imidlertid var Fru v. Erlaus Sind stadig opfyldt af Frygt og Kummer for Manden og Datteren. Alt, hvad hun gjorde, for at faa nogen Underretning om dem, blev til ingen Nytte. De eneste Efterretninger fra Frankrig, som naaede hende, vare de som Aviserne bragte. Disse sendte Præsten hende med Karl en Gang om Ugen, oftere fik han dem ikke selv.

En Aften kom Karl hjem og var meget glad; han havde Aviserne med, og idet han pakkede dem ud, sagde han: „Præsten har rigtignok ikke havt Tid til at læse dem helt igjennem, men han har dog set saa meget, at de bringe gode Nyheder.“ Moderen greb dem ivrig og saa, at Efterretningerne fra Krigen virkelig vare gode. Kanske, tænkte hun, kunne vi snart vende tilbage til vort kjære Fædreland. Hun var kommen til Enden paa det sidste Blad, da hun fik Øje paa en lang Liste over Adelsmænd, som vare henrettede, fordi de havde gjort sig mistænkte af den ny Regering og blandt disse fandt hun sin Mands Navn, „Henrik v. Erlau“. Bladet gled hende af Haanden og hun faldt om som død. Husets Folk kom til, da de hørte Karl

raabe; de gjorde hvad de kunde for hende, men det varede længe, inden hun kom til sig selv igjen, og da faldt hun i en heftig Sygdom. Det saa ikke ud til, at hun skulde komme sig igjen, og Karl, som intet Øjeblik veg fra hende, tæredes ogsaa synlig hen. De gamle Folk i Hytten, som havde faaet den venlige Kone og hendes lille Søn kjær, havde kun ringe Haab om Moderens Helbredelse, og hvis hun døde, mente de, vilde Barnet snart følge hende.

IV.

Den gamle Richard havde ventet ved Stranden til Broderen var kommen tilbage med den lille Baad og havde bragt ham den Efterretning, at Fru v. Erlau og hendes Søn var kommet lykkelig over til den anden Side af Rhinen. Nu tænkte han paa, hvad han kunde gjøre for sin Herre og gik derfor tidlig næste Dag til Byen, hvor han havde en Søn, som tjente i Nationalgarden, ved hvis Hjælp han haabede at fri sin Herre af Fængslet. Men ingen af de Planer, Richard havde udtænkt, lod sig udføre og hans Robert kunde ikke gjøre andet end love at passe paa, om der skulde tilbyde sig en Lejlighed, ved hvilken de kunde faa deres Hensigt udført. En saadan Lejlighed kom dog ikke, og Robert begyndte allerede at opgive Haabet.

Imidlertid blev Hr. v. Erlau dømt til Døden og Dagen, da Henrettelsen skulde foregaa, var allerede fastsat. Den sidste Nat sad han i sit ensomme, mørke Fængsel og tænkte paa sin Kone og sine Børn, om hvem han intet havde hørt, siden han skiltes fra dem. Han havde søgt og fundet Trøst hos sin himmelske Fader og var færdig til at gaa bort fra denne Verden, naar det var Guds Villie; det var alene hans Kjæres Fremtid, som laa ham paa Hjærtet, og han bad inderlig til Gud, at han vilde vaage over dem. Han tænkte just paa, hvor underlige Guds Veje ofte ere, og at hans Liv endnu kunde frelses, hvis det var Guds Villie, da

han hørte Støj og Larm udenfor. Døren blev revet op og store Røgskyer væltede ind, medens et stærkt Skin oplyste det mørke Rum.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Medens Forberedelsen til Modtagelsen af Konfirmationens hl. Sakramente allerede er i fuld Gang, vil i den nærmeste Fremtid Undervisningen for Førstkommunikanterne tage sin Begyndelse. I denne Anledning benytter *Mariaforeningen* til Understøttelse af fattige Konfirmanter og Neokommunikanter Lejligheden til at bringe sin Gjerning i Menighedens velvillige Erindring. De Krav, som stilles til Foreningen, vokse fra Aar til Aar. For en stor Del er dette begrundet deri, at Børnenes Antal stadig tiltager, saaledes var der i Aar 63 Neokommunikanter og 56 Konfirmanter, hvad der forsaavidt er meget glædeligt, men for Bestyrelsen er det en haard Nød at knække, og det koster ikke lidet Hovedbrud, for at faa de ringe Midler til at række saa langt som muligt. I Følge sidste Aars Regnskab havde Foreningen en *Udgift* af Kr. 573.08, for hvilken Sum den har understøttet 24 Konfirmanter og 13 Neokommunikanter — baade Drenge og Piger. *Indtægten* beløb sig til Kr. 639 79. saa at altsaa Regnskabet sluttede med et *Overskud* af Kr. 66.71. Dette heldige Resultat skyldes væsentlig nogle *særlige Gaver*, til et Beløb af ca. 100 Kr., som Foreningen har modtaget, og for hvilke der bringes en hjertelig Tak, thi derved toges en tung Byrde bort fra Bestyrelsen, som i Aar mere end nogen Sinde frygtede for at komme i Underbalance. Med forøget Tillid og utotrøden Ihærdighed tager den derfor paany fat paa sin vanskelige Gjerning, idet den vedblivende stoler ikke alene paa Herrens Hjælp, men ogsaa paa Menighedens velvillige Assistance i pekuniær Henseende. Mange have trofast Aar ud og Aar ind bidraget deres Skjærv, og det vil Han belønne, som har sagt: „Hvad I have gjort mod den Ringeste blandt mine Brødre, det have I gjort mod mig“; andre nye Medlemmer kunde stedse tiltræde

og modtages med Glæde; men hvem der ikke ønsker at lade sig indskrive i *Mariaforeningen*, bedes om at sende sin *særlige Gave*, helst før Januar-Mødet, til følgende Bestyrelsesmedlemmer: Paa *Nørrebro* til Fru *Günther* (Nørre Allé 11) og Frk. *A. Ortved* (Blaagaards-gade 30 A, 1. S.); paa *Vesterbro* til Fru *Ronge* (Lykkesholms Allé 11); i *selve Byen* til Fru *Erlewein* (St. Kongensgade 62) eller til Foreningens Protektor, højærv. Pastor *J. Braun*.

Italien. Bevægelsen imod *Garantiloven* som *Menotti Garibaldi* har sat i Scene ved et Opraab til Veteranerne i Italien, finder ingen Understøttelse hos Regeringen. Den italienske Premierminister *di Rudini* erklærede saaledes fornylig i en Tale, han holdt i Majland, at Regeringen ikke vilde tillade, at der skete nogen som helst Forandring hverken i Henseende til Forfatningsloven, hvis første Artikel erklærer Katholicismen for Statens Religion, eller til Garantiloven, som skal beskytte Paven og bevare hans Stilling som Suveræn. Derved har Regeringen fordærvet det med de Radikale, som efter Pilgrims-Skandalerne i Pantheon fordrede Garantilovens Ophævelse. Det er naturligvis ikke af Kjærlighed til eller Omsorg for Paven, at Regeringen ønsker den opretholdt, men fordi den godt véd, at den vilde skade sig selv mest ved Lovens Ophævelse og styrte sig og Kongedømmet i uberegnelige Forviklinger. Imidlertid arbejder Logen hemmeligt og aabenlyst imod Vatikanet. Den romerske „Store Orient“s berygtede Stormester *A. Lemmi*, en Jøde, som i Følge „*Germania*“ for flere Aar tilbage har været i Konflikt med Loven i Marseille, har udstedt en Rundskrivelse til de italienske Loger, i hvilken han opfordrer „Brødrene“ til at „understøtte Bevægelsen imod Pavedømmet, da der ingen Tid er at spille; at indkalde overordentlige Møder, indsætte Komiteer, bearbejde Stemningen ved Hjælp af Pressen og at foranstalte Demonstrationer.“ Frimurer-Dekretet stiller naturligvis Sandheden paa Hovedet og fører imod den h. Fader et Sprog, som ikke lader noget tilbage at ønske i Henseende til Frækhed og Cynisme. Man kommer uvilkaarligt til at tænke paa Fablen om Ulven og Lammet.

Rom. Den h. Fader, Pave *Leo XIII.*, vil efter Forlydende i det næste Konsistorium, som finder Sted

sandsynligvis i Slutningen af denne eller i Begyndelsen af næste Maaned holde en Tale til Kardinalerne, i hvilken han vil udtale sig om sin nuværende Stilling og om de Beslutninger og Forholdsregler, som denne kunde føre med sig.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. November. 27. **Søndag e. Pintse.** Cæcilia, Jomfru og Mart. — 23. **M.** Klemens, Pave og Mart. — 24. **Ti.** Johannes af Korset, Bekjender. — 25. **O.** Katharina, Jomfru og Mart. — 26. **To.** Marias Skytsfest. — 27. **F.** Leonhard af Port. Mauricio, Bekjender. 28. **L.** Ferialdag.
Søndag den 29. November. 1. **Søndag i Advent.**

Elisabethforeningen. Søndag den 29. November holder Foreningen Fælleskommunion Kl. 8 i Sct. Ansgars Kirke. Efter Højmessen Kl. 10 afholder Foreningen Generalforsamling i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Samtlige Kollektur i Sct. Ansgars Kirke, Sct. Josefs- og Sct. Mariæ Kapel paa denne Dag tilfalde Elisabethforeningen.

Sct. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag den 29. Novbr. umiddelbart efter Elisabethforeningen. Medlemmerne aflægge Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtager nye Adresser for det kommende.

Den katholske Syge- og Liggasse. Som Bud ved ovennævnte Sygekasse kan antages en Person fra 1. Januar 1892. I Følge Lovens § 43 fordres at Vedkommende kan stille antagelig Sikkerhed for det Anbetroede.

Man behager at henvende sig skriftlig til Foreningens Formand, højærv. Hr. Pastor J. Braun.

Ansgariensforeningen. Til 1. Januar n. A. søger Bestyrelsen et Bud til Udbringelsen af Nordisk Ugeblad her i Byen. Reflekterende kunne nedlægge Biletter, mrk. „Ugebladet“, i Redaktionens Brevkasse, Bredgade 64, 1. Sal.

Plads søges. En yngre Pige søger Plads hos et Herskab, hvor Fruen selv tager Del i Husholdningen. Nærmere hos Redaktionen.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted Mandag den 23. Novbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Bredgade 67, 2. Sal o. G. For Gildets Afdøde læses Aars-Messen paa Onsdag den 25. Nov. Kl. 7 i Sct. Ansgars Kirke.

Sct. Josefs Søstrenes Bazar, som finder Sted i Slutningen af November, anbefales til Menighedens Velvillie.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 48.

Søndagen den 29. November.

1891.

Indhold. Italien og Vatikanet. Tilbage til Moderkirken. Ved et Barns Død. Kanarifuglen. Efterretninger: England.

Italien og Vatikanet.

Rom, November 1891.

Ministerpræsident de Rudini holdt for nogle Dage siden paa Scalatheatret i Majland en Tale, af hvilken de danske Aviser ogsaa have bragt Uddrag.

Det undrer mig, at Finansminister Luzzatti, der har havt saa stor Del i ovennævnte Tales Redaktion, ikke har raadet sin Ven og Kolega de Rudini fra at vælge et Theater til at fremføre den i.

Det ligger saa nær at opfatte hele Talen som en theatralisk Forestilling og ikke fæste mere Lid til Marquiens Udvikling af Rigets finansielle Status end til hans øvrige optimistiske Erklæringer. Enhver er overbevist om, at Skatterne ville vedblive at tynde som før, og at Elendigheden vil stige i Stedet for at aftage.

Man maa tage Tallene til Hjælp, for at gjøre sig en Idé om den Nød og Armod, her hersker for Tiden.

Siden Aarets Begyndelse har Politiet blot i Rom arresteret 5,200 Personer for Tiggeri og har nu maattet opgve sine Arrestationer, da de dertil bevilligede Midler ere opbrugte.

De ligesaa sakrilegiske som uforstandige Love om „le opere pie“, der have ladet Velgjørenhedsanstalters og fromme Stiftelsers Midler og Indtægter gaa over i Regeringens Kasse, disse Love have naturligvis forøget Armoden endnu mere. Fattigdommens Følgesvend, Sygdommen, udebliver ikke, Hospitalerne ere overfyldte, men ogsaa paa dette Omraade viser Regeringens Sparsommelighed sig mer end ønskeligt, flere Hospitaler ere blevne lukkede, i alle de andre er Sengeantallet formindsket; mange Læger og Sygeplejere ere blevne afskedigede, og de Syges Forplejning er snart lige saa slet som Fangernes.

De store Pengetab, Vatikanet har lidt i de sidste Aar, ved at de romerske Værdipapirer ere sunkne i Kurs og Intet mer indbringer sine Ejermænd, gjør at talrige af de Trængende, som fik deres aarlige Understøttelse af den hellige Faders Godgjørenhed, nu maa lades til Siden, og da tilmed den romerske Adel for Størstedelen er forarmet, maa de Fattige ogsaa her undvære de store Almisser, de romerske Prinser lod dem blive til Del. (Gamle Fyrst Marc Antonio Borghese f. Eks. gav, medens han levede, henved 1500 Frcs. om Maaneden til Almisser foruden alle de Skoler og barmhjertige Stiftelser, han underholdt).

Man overdriver derfor næppe, naar man anslaar til 50,000 Antallet paa de Romere, som den nuværende Regering har bragt til Bettelstaven. Aviserne bringe daglig under Rubriken „Død af Sult“ de mest hjerteskjærende Beretninger om, hvad der foregaar i det unge Kongeriges Hovedstad. At Forbrydelserne tiltage i samme Forhold som Fattigdommen, er let at fatte. Indbrud og Overfald foregaa ved højlys Dag i de mest befærdede Strøg, og forbryderske Hænder kaste ret

som det falder Bomber og Petarder omkring paa Gader og i Huse, ganske som om de holdt Generalprøve til en forestaaende Krudttaarnsprængning.

De Fremmede vedblive at holde sig borte fra Rom; paa Pederskirkenes Indvielsesfest saas knap et halvt Hundrede Fremmede i Korkapellet, hvor det nye klangfulde Orgel blev benyttet for første Gang.

De Rudinis Forsikringer om, at de Fremmede, ja selv Pilgrimmene, uhindret ville kunne valfarte til de hell. Steder have næppe indgydt eventuelle Romerfarere stor Tillid. Man begynder at tvivle meget paa, om Pavens Bispejubilæum, der finder Sted i Februar 1893 vil bringe lidt fremmede Elementer og fremmed Guld til Byen.

Katholikerne med den utrættelige Kommandør Alliata i Spidsen have i disse Dage udstedt Opraab til at gjøre de forberedende Skridt til denne glædelige Højtid. Man paatænker fra nu af og indtil Jubilæet, at lade læse tvende h. Messer ugentlig, og at fejre Festen med stor Pomp i San Lorenzo in Panisperno, hvor Hs. Hellighed i 1843 modtog Bispevielsen. En Damekomité skal sørge for Anskaffelsen og Forfærdigelsen af alle de hellige Klæder, som Paven skal bære ved Jubelmessen. Man haaber desuden at faa indsamlet de nødvendige Midler til at oprette en from Stiftelse, der skal bære Leo den Trettendes Navn, til Bedste for unge katholske Lærerinders Opdragelse, og endelig at realisere Pavens Yndlingstanke og etablere et internationalt Pensionat for katholske Studenter her i Ly af Petri Stol. Vi maa heller ikke glemme at omtale den allerstørste Festgave, nemlig Kirken Sct. Gioacchino i Prati di Castellon nye Kvarterer. Den franske Gejstlige, Abbé Brugidon, har fattet denne storartede Plan og bragt den i Udførelse. Arbejderne gaa rask fra Haanden, og man haaber at faa Bygningen under Tag inden det gamle Aars Udløb. Ethvert af de store katholske Lande faar sit Kapel i Kirken, og den skal blive Sædet

for den Bønforening, der har gjort sig til Opgave hver Dag i Ugen ved Bønner og Bodsgjæringer at anraabe Gud for et bestemt Lands Omvendelse.

Trods sine 81 Aar, trods alle de Sorger og Prøvelser, den hellige Fader maa bære, er han, Gud være lovet, saa frisk som ingensinde.

I Ly af en høj Mur, han har ladet opføre i Vatikansets Have, foretager han, selv i de koldeste Nordenvindsdage, lange Spadsereture i det Frie.

Avdienserne ere ogsaa blevne gjenoptagne, og der gaar sjelden en Dag hen, uden at Paven modtager Biskopper og Prælater, medens om Torsdagen Tilrejsende og i Rom bosatte Katholiker stedes til Avdiens.

Der afholdes d. 14. Dec. et Konsistorium, i hvilket Msgr. *Ruffo Scilla* og Msgr. *Sepiacci* udnævnes til Kardinaler. Den 17. Dec. modtage disse tilligemed Msgr. *Gruschà*, Ærkebiskop af Wien, Kardinalshatten i det offentlige Konsistorium, der vil blive afholdt den Dag. Man antager, at Msgr. *Stablewskis* Udnævnelse til Ærkebiskop af Posen er Grund til, at Konsistoriet afholdes nu istedetfor til Vaaren. Msgr. *Riccardi*, Biskop af Navara, vil blive udnævnt til Ærkebiskop af Turin i den afd. Kardinal *Alimondas* Sted.

Fr.—g.

Tilbage til Moderkirken.

(Fortsat.)

Kun fem Aar var Blackert i Rinteln; saa ombytter han ifølge Lægens Raad Skolestuen med Prædikestolen; han tog imod det indbringende Sognekalde i *Altvorschen*.

Havde tidligere Studier og Omgang overbevist ham om Uholdbarheden af hans religiøse Standpunkt, saa maatte den protestantiske Sjælesorg endnu mere stadfæste denne Overbevisning. Man kan heri paa ingen-
somhelst Maade miskjende det guddommelige Forsyns underfulde Haand, som forberedte først theoretisk og

saa praktisk denne Sjæl til dens Tilbagvenden til Moderkirken. Blackert følte sig ikke tilfreds i sin nye Stilling; men han havde endnu ikke tænkt et eneste Øjeblik paa det afgjørende Skridt at konvertere. Det var endnu langt fra at Alt var lyst og klart i hans Aand, og Villien var endnu ikke naaet ud over en ubestemt Længsel. Han søgte meget mere at røgte sit Sognepræste-Embed med hellig Begejstring og efter sin Fører Villmars Opfattelse, som har sagt i sin Pastoraltheologi: „*Det gejstlige Embede er en guddommelig Institution i stræng Forstand, d. v. s. det er ikke blot en med de guddommelige Intentioner analog menneskelig Indretning saasom Ægteskab og Øvrighed og hvad der hænger sammen dermed (saak. verdsligt Kald), et Middel til paa den ene Side at minde om Menneskets oprindelige Forhold før Syndefaldet, og paa den anden Side at forberede Restitutionen, men det gejstlige Embede er en Institution, til hvis Eksistens og Virksomhed Kirkens Eksistens, altsaa Verdens Salighed er knyttet.*“

Og paa et andet Sted siger Villmar: „*Ordinationen (Vielsen) er ikke en Ceremoni uden Indhold, hvad de Vantro og Uvidende paastaa; vi maa meget mere paa det bestemteste holde fast ved, at Ordinationen meddeler særegne Gaver, som ikke kunne erhverves paa anden Maade. Vi modtage ved den Kræfter, som intet andet Embede er i Besiddelse af, men ogsaa et Ansvar, hvis Lige ingen Anden har. Ordinationen afsondrer os fra Verden. Vi maa derfor med Alvor forberede os til den, navnlig ved Bøn, og vi tør ikke forarges, naar den Ordinerende maaske ikke fuldtud er troende. Den donastistiske Vildfarelse, som ikke paa tilbørlig Maade skjelner mellem Embedet og Personen, maa tilbagevises med al Energi. En Embedshandlings Virksomhed afhænger ikke af Embedsmandens personlige Stilling, men ene og alene af selve Embedets Tilværelse. Haandspaalægelse og Bøn høre væsentlig til Ordinationen. Efter sammes Modtagelse føler endog den Udannede*

og Indskrænkede Virkningen af den Bøn, som er bleven udtalt over ham; han føler, at der er foregaaet noget Usædvanligt i ham og at han derved er bleven til en anden. Med Ordinationen, ikke først ved Modtagelsen af „Beneficiet“, begynder det gejstlige Embede i Henseende til dets Rettigheder og Pligter.“ Den lutherske Fører i Hessen har med disse Ord afgivet et herligt Forsvar for det katholske Præstedømme; men desværre stod Villmar ene i sin ophøjede Opfattelse af det hellige Embede, og man forkjætrede ham ogsaa i den Anledning som en hemmelig Katholik. Rigtignok har Villmar i sin Udtalelse det *protestantiske* Embede for Øje; men netop i denne Henseende tager han fuldstændig fejl. Vel mener han paa det anførte Sted: „Den hessiske Ordinationsformular, i hvilken Ordinationens Væsen er tydeligt og klart udtalt, har ikke — Gud været lovet — end ikke i de sørgeligste Tider, kunnet gaa til Grunde“; men *Ordinationsformularen* alene er ikke tilstrækkelig. Hvem gav de første Gejstlige og Munke, som faldt fra den katholske Kirke, *Ordinationsfuldmagt*, saa at ogsaa de atter kunde vie og indsætte andre?

Har *Ordinationsfuldmagten* ikke stedse i Kirken lige fra dens Begyndelse af udelukkende været forbeholdt det biskoppelige Embede? Blive vi ikke tydelig og klart underviste herom i den h. Paulus' Pastoralbreve, saavel som i Apostlenes Gjerninger, skrevne af den h. Lukas, og i den kristne Kirkes hele Historie?

Men lader os vende tilbage til Blackert. Ogsaa han maatte endelig komme til Overbevisning om, at den lutherske Prædikant mangler ikke blot den guddommelige og apostoliske *Sendelse*, men ogsaa den apostoliske *Anseelse*, og at den kristelige Villie i Forening med den kristelige Videnskab ikke ere i Stand til at erstatte Sendelsen og skabe Anseelsen. Hvad var nu Grunden til, at Blackert trods alt dette kunde holde syv Aar ud i Altmorschen i en saadan Sindsforfatning? Grunden var den, at Blackert savnede den fornødne

Offervillighed, han frygtede for at gjøre det sidste Skridt; maaske navnlig ved Tanken om den Fattigdom og Forfølgelse, som dette Skridt kunde bringe med sig. Hvad kunde alene hjælpe ham i denne Situation? Vi ville lade Blackert selv tale: „Bønnen alene, først og fremmest den h. Bernhards „*Memorare*“ (Ihukom, o naadefulde Jomfru) fremskyndede hos min Hustru og mig selv den bittersøde Begivenhed, vort Indtog i den katholske Kirkes gamle, skjønne Moderhus...., ligesom ogsaa senere alene „Fader vor“ i den snevreste Forbindelse med „Hil dig, Maria; Guds Moder bed for os?“....“ har hjulpet os ud over alle Lidelser og Ulykker i Familielivet, saa vel som over alle Anfægtelser fra de Vrangtroendes og Navnekatholikernes Side. Gud har, efter at den svage Villie havde klamret sig fast til ham i Bønnen, selv gjort alt, derfor *Soli Deo gloria!* (Gud alene Æren).“

Ja, Gud har fuldendt alt: Konversionen og Udholdenheden, efter at den var fuldbyrdet; men Blackert havde lidt og ved Lidelser fortjent sig baade denne og hin af Guds Barmhjærtighed. En Fristelse, som ofte møder Konvertiter, angreb ogsaa Blackert; det var den Tanke: „Du kjender de katholske Dogmer og Sakramenterne og Offeret og Autoriteten og Disciplinen i Kirken. Dette er altsammen sandt, smukt, henrivende, beroligende for Livet og Døden. Men naar Du er traadt ind i Kirken, saa vil Du faa Øjnene op for dens Grueligheder, dens Tvangsherredømme, dens Skjændsel — og hvad saa?“ Han mindedes stedse med Forfærdelse hine Dage, i hvilke Fjenden af den guddommelige Sandhed og Naade og Kirke plagede ham med disse Vrægebilleder. Hans ellers saa klare og dybe Tænkemaade blev desværre i hine Dage, i hvilke denne Sjælekamp udfægtedes, saa indtaget af Fristelsen, at han slet ikke et eneste Øjeblik tænkte paa at rette dette simple Spørgsmaal til sig selv, hvori vel disse Grueligheder o. s. v. kunde vise sig? Og fremdeles havde

han maattet sige sig selv, dersom han hist og her paa sin Livsvandring skulde møde daarlige Katholiker, at disse dog ikke vare *Kirken*, men tværtimod mislykkede Sønner, som dybt bedrøvede det hellige Moderhjerte; de vare netop kun visne Grene paa Kirkens levende Vinstok. -- Men nok, Blackert led *før* sin Konversion længe og meget. Han havde ifølge forhaandenværende Breve skrevet et Konversionsskrift. Desværre har han i sin Ydmyghed atter tilintetgjort det, med Undtagelse af Forordet. For hvor mange Sjæle, der kæmpe ligesom ham, havde dette Skrift ikke kunnet være til Trøst og Ledestjerne!

For saadanne kæmpende Sjæle ville vi her tilføje et Sted af det bevarede herlige Forord: „Trænger ogsaa kun en *eneste* Klokketone fra den paa en høj Klippe byggede Guds Kirke hen til dit Øre; da er det slemt for dig, dersom Du ikke straks klatrer derop og dersom Du hviler førend Du har fundet Hvile foran det Allerhelligste *Du maa derop tidlig eller silde!* De, som ere fremmede overfor din Aandsretning, støde og trænge dig stedse fremad; forskaan dem og dig selv for dette Arbejde. Du maa derop tilsidst! thi Du kan ikke unddrage dig for den Frihed, som hersker paa Kirkens høje Klippebjærg, . . . *og det er farligt at tøve!* Forfatteren af disse Blade nærer Ønsket om at spare Alle, som have en god Villie overfor den katholske Kirke, for *hans* bitre Erfaringer, som fulgte med en langvarig, saare langvarig Vaklen frem og tilbage; hvo som derfor én Gang har fundet, at *et eneste* Stykke af den katholske Kirke har behaget hans Hjerte eller tilfredsstillet hans Forstand, han bør ikke hvile, indtil han har fundet hele Sandheden og dens Beholder.“

Da Blackert endelig saa temmelig var paa det Rene med sig selv, maatte han endnu overvinde en ydre Vanskelighed, som desværre i sidste Øjeblik holde Mange tilbage og hindre dem i at gjøre det sidste Skridt. Denne Vanskelighed ligger i dette Spørgsmaal:

Hvor skal jeg konvertere? og hvorhen vende mig efter Konversionen, for at finde det daglige Brød? Blackert bad og satte sin Fortrøstning til det guddommelige Forsyn, og Forsynet hjalp. Ved en katholsk Gejstligs Mægling i Rotenburg blev der tilbudt Blackert og hans Hustru Ly under deres sidste Forberedelse paa en vest-falsk Adelsmands Gods. Blackert tøvede nu ikke længere. Da han meddelte sin nærmeste Foresatte, Konsistorialraad H., sin Beslutning om, at han vilde give Afkald paa Kaldet i Altmorschen og forklarede ham Grunden til denne Beslutning, svarede Konsistorialraaden: „De Lykkelige! Jeg gratulerer! Kunde jeg, som jeg ønskede det, saa vilde jeg heller ikke handle anderledes.“ Hvorfor kunde Herren ikke? Han var ikke som Blackert, om hvem *Volk* (Ludvig Clarus) i Simeon Bd. 3 siger: „Jeg kunde ikke undlade at beundre den dyrebare Mand, som byggede i barnlig Tillid paa Herren, til hvis Kirke han bekjendte sig uden Menneskefrygt. En ubemidlet Mand opgiver en indbringende Stilling, et Kald, der er blevet ham kjært, i hvilket han har virket velsignelsesrigt i mange Aar ifølge Vidnesbyrd af hans omkringboende Embedsbrødre (og vi kunne tilføje: ifølge mange opvakte Sognebørns Vidnesbyrd), uden at tage Hensyn til, at han skal drage Omsorg for at underholde en Hustru og fem Børn, for at kunne følge med Glæden Tros-Overbevisning, som forbyder hans Samvittighed at forblive længere i Embedet. Han havde sagt i 1847: „Hvad mig selv angaar, da glæder jeg mig hver Gang, naar Saadanne, som indvortes ikke mere høre til os, aabent og ærligt bekjende sig til Modpartiet.“ Han handlede tro imod denne Grundsætning, da han med redelig Aabenhjærtighed traadte tilbage til den katholske Kirke. Vejen derhen viste ham rigtignok allerede hans ofte citerede Skrift: „Konvertiterne og deres Modstandere.“

(Fortsættes.)

Ved et Barns Død.*)

Gud Fader, som i Himlen bor
 Og throner over Engles Kor,
 Du borttog dette Barnelil,
 At ej det skulde fare vild.

Dets Liv paa Jorden var kun kort,
 Fra Synd og Sorg Du tog det bort,
 Livstraaden brast, og Sjælen før
 Til Paradisets Glæde stor.

Paa Englevinger fløj den did,
 Hvor der er Fryd til evig Tid.
 Gik uden Dom til Himlen ind,
 Med Daabens Naade i sit Sind.

O Gud, til Helgenskaren hvid,
 Du tog vort Barn til evig Tid.
 I Ærens Glans med Palmegren
 Det leger nu med Engle ren.

Fra Himlen ser det til os ned
 Og beder for os om Guds Fred.
 Ved hvad der gjør os god og frelst,
 Og bliver hvor det er dog helst.

O Gud, vor Sjælesørger bedst,
 Hos Dig er Glæde allermest.
 Giv os, at vi med Barnesind
 Til Jesus gaa i Himlen ind.

A. W.

*) Mel. af *Mohrs* „Cantate“.

Kanarifuglen.

(Fortsat fra Nr. 47.)

Det var en ung Soldat, som havde stødt Døren op, og som nu raabte til Hr. v. Erlau: „For Guds Skyld, se at komme bort herfra.“

Den unge Soldat var Robert, gamle Rikards Søn. Ved nogle drukne Soldaters Uforsigtighed var der udbrudt Ild i den Bygning, hvor Fangerne sad. Soldaterne, som holdt Vagt udenfor Fængselsdøren, havde forladt deres Poster og givet sig ifærd med at slukke. Robert, som længe havde ventet paa en saadan Lejlighed, greb i Hast en Soldaterkappe og nogle Munderingsstykker, som En havde kastet fra sig og skyndte sig ind til Hr. v. Erlau.

„De maa bort herfra,“ sagde Robert og kastede Kappen over hans Skuldre, gav ham en Fjærhat med Kokarde paa Hovedet og en Musket i Haanden. „Gaa nu kjækt ned af Trappen og ud af den store Port,“ sagde han; „saadan, som De nu ser ud, vil ingen standse Dem. Fader venter Dem hos sin Broder, den gamle Fisker ved Rhinen; skynd Dem derhen.“

Hr. v. Erlau fattede sig snart. Han gik hurtig ned af Trapperne og raabte med en bydende Tone til dem, som stillede sig i Vejen for ham, at de skulde gíve Plads, og han kom snart ud paa Gaden uden at blive standset. Med hurtige Skridt gik han lige til Byporten, nævnte Parolen, som Robert havde sagt ham, og var lykkelig og vel ude af Byen.

Det var Midnat, da han kom til Fiskerhytten. Han bankede paa Vinduet, og Fiskeren kom straks ud. Han blev først bange, da han troede det var en Soldat, men, da han hørte, at det var Hr. v. Erlau, raabte han højt af Glæde og førte ham ind i Stuen, hvor han blev modtaget med den samme Glæde af den gamle Rikard,

som længe havde ventet paa ham. Det første Hr. v. Erlau gjorde, var at spørge efter sin Hustru og sine Børn. Rikard fortalte, at Fruen og Karl vare reddede, at Lina havde været syg, men var atter rask og nu var der i Huset. Lina, som sov i et Sideværelse, var vaagnet, og da hun kjendte sin Fader paa Stemmen, sprang hun op af Sengen, og da hun kom ind i Stuen, kastede hun sig med et højt Glædeskrig i Faderens Arme, som trykkede hende til sit Hjærte og takkede Gud for sin egen og det kjære Barns Frelse,

Hr. v. Erlau var dog endnu i Fare, derfor vilde han ikke opholde sig et Øjeblik længere, men endnu samme Nat forlade Frankrig. Den samme lille Baad, som havde ført hans Kone og Søn over Rhinen, skulde ogsaa føre ham over. Han og Lina gav sig straks paa Vejen. Den gamle Fisker gik foran, og Rikard fulgte dem med en Vadsæk. Det var en stjerneklar Nat. De nærmede sig allerede til Floden, hvor Baaden laa skjult under nogle Buske, da de hørte Skud, og barske Stemmer, som raabte: „Holdt, holdt!“

Ildebranden i Fængslet var snart bleven slukket, og man gav sig straks til at undersøge, om ingen af Fangerne havde fundet Lejlighed til at flygte under Tummelen og Uordenen. Man savnede Hr. v. Erlau, og da den Soldat, som havde holdt Vagt udenfor hans Dør, tillige savnede Kappe, Hat og Musket, som han vidste, han havde lagt fra sig ude paa Gangen, da han gik bort for at hjælpe med ved Slukningen, saa forstod man ogsaa, paa hvilken Maade han var kommet bort. En Flok Soldater blev øjeblikkelig sendt afsted for at lede efter ham, og da flere af dem vidste, at Hr. v. Erlaus Datter havde sit Tilhold hos den gamle Fisker, tænkte de straks paa at søge ham der. De fandt Hytten tom, og vilde allerede vende om igjen, da den Soldat, i hvis Klæder Hr. v. Erlau var flygtet, mente, det dog var bedst at søge ved Stranden, hvor Fiskerens Baad plejede at ligge. De havde ikke gaaet langt, før

de fik Øje paa de Flygtende, som af alle Kræfter søgte at naa Baaden, da de hørte Skud og Stemmer bag sig. Hr. v. Erlau var den første, som med Lina paa Armen sprang ned i Baaden; efter ham kom Rikard. De toge begge fat i Aarerne og stødte i Hast fra Land. Den gamle Fisker fik netop Tid til at skjule sig i et hult Træ, før Soldaterne naaede Stedet.

De gav sig straks til at skyde paa Baaden, som næppe var 50 Skridt fra Land. Da Kuglerne begyndte at hvine om dem, lod Hr. v. Erlau Lina lægge sig ned paa Bunden af Baaden, medens han og Rikard roede af al Magt. En Kugle gik igjennem Hr. v. Erlaus Hat, et Par andre slog ned i Kanten paa Baaden. Det skrøbelige Fartøj knagede og var nær ved at gaa under, men efter nogle Minutters Dødsangst vare de udenfor Skudvidde og naaede snart den anden Bred.

Her satte de sig paa en Tømmerstabel for at hvile en Stund, medens de takkede Gud for Liv og Frelse. Rikard vilde ikke forlade sin Herre i Nøden, men tilbød sig at være Vejviser og bære Tøjet for ham. De toge nu alle Vejen henimod den Del af Schwabens Bjærgegne, som kaldes Schwarzwald.

V.

Rikard kjendte en brav Landmand, som boede i Nærheden af Schwarzwald, til ham gik de først for at hvile i nogle Dage og ruste sig til en længere Rejse. Hr. v. Erlau var dog næppe kommet derhen, før han alt talte om at rejse igjen. „Jeg har ingen Ro paa mig,“ sagde han til Rikard, „før jeg har fundet min Kone og min Søn igjen. Du siger, at de ganske vist ere i Schweits, men hvorledes komme vi derhen, da vi ikke kunne rejse tilfods for Linas Skyld, og jeg er aldeles blottet for Penge.“

Nu tog Rikard en fuld Pengepung frem, som han tømte paa Bordet. „De er ikke saa fattig, som De mener, naadige Herre,“ sagde han, „alt dette tilhører

Dem. Det er Penge, som De i Deres Velstands Tid har laant Andre, og som disse have tilbagebetalt, da de hørte, at De selv var trængende. Jeg har indkrævet dem, medens De sad i Fængslet.“ Hr. v. Erlau talte Pengene. „Det er meget, overmaade meget,“ sagde han, „men det kan dog ikke strække meget langt.“ „Vi ville være sparsomme,“ sagde Rikard, „men vi ville alligevel ikke rejse tilfods.“

Rikard købte en Hest og en lille let Vogn, hvormed de rejste videre. Rikard gik for det meste ved Siden af Vognen. Hr. v. Erlau og Lina vilde, at han imellem skulde bytte med dem, men han vilde næsten aldrig tillade nogen af dem at gaa et Skridt. De kom til Schweits, men ingen kunde sige dem noget om Fru v. Erlau, alle Efterspørgsler var til ingen Nytte. De skjønte, at hun maatte have rejst et andet Sted hen, og de vendte derfor tilbage til Schwaben.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

England. Bladet „*Times*“ Korrespondent i Liverpool skriver, at en fremragende Gejstlig har forsikret ham om, at det var mærkværdigt at se den Forandring i Henseende til Bedømmelsen af den katholske Kirke, som havde fundet Sted hos et stort Antal af alvorlige og ivrige Anglikanere i Løbet af de sidste to eller tre Aar. Denne forandrede Bedømmelse af Kirken, tilføjede den Gejstlige, gik i gunstig Retning, for saa vidt den angik Rom, og det var hans Mening, at den tidligere eller senere vilde ende i talrige Konversioner. — Det synes som om disse Spaadomme allerede begynde at gaa i Opfyldelse, saafremt følgende Liste over nye Konversioner til Katholicismen kan tjene som Bevis. Man vil af denne Liste ogsaa kunne se, at de Konverterende ikke blot komme fra den anglikanske Kirke selv, men ogsaa fra andre Sekter. Mr. *J. Montgomery* (fremragende irsk Presbyterianer), Mrs. *Bell*, Datter-

datter af den bekendte Historiker *Macaulay*; *Mr. Craig* (en fremragende Methodist); *Mr. A. Austin*, i Krigsministeriet; *Mr. Ch.* og *E. Stuart-Mills*, Sønner af Kaptajn *Stuart-Mills*; *Mr. C. Maule* og *Mr. Edv. Hunter Hale*, Sønner af velbekjendte anglikanske Gejstlige; *Miss Baldwin*, ældste Datter af en indflydelsesrig Baptistfamilie i Birmingham; Oberst *W. Monck Hall*; *Mr. H. Snelgrove*, *Mr. R. Cunningham Williams*, ældste Søn af General *Williams*; *Miss C. Fosbery*, ældste Datter af Oberst *Fosbery*; Kaptajnerne *H. Algernon Fulke Greville* og *H. F. Loyns Montgomery*; *Mr. J. Rees*, Privatsekretær hos Lord *Wenlock*; *Miss Mary E. Warden* of *Walton Lodge*; *Mr. G. Keyte* af *Brockhurst*; *Mr. H. Measures* of *Woodlands*; *Miss Stafford*, Datter af en velstaaende Kjøbmand i *Dublin*; *Miss Bessie Hatton*, Skuespillerinde; *Miss Blanche Lancaster Clarke*, eneste Datter af *Doulaise Millionæren Mr. G. T. Clarke*, og som blev gift for nylig med *Mr. Clarence Forestier Walker*, Søn af *Sir G. Walker* og Dattersøn af den første *Lord Tredegar*; en Datter og Dattersøn af *Ch. Dickens*; *Rev. F. Besant*, Præst ved *Whitechapel Sognekirke*; *Rev. J. B. Camm*, Rektor i *Dorsetshire*, som er fulgt i sin Søns Fodspor, der var Præst ved *St. Agnes Kirke* i *Kennington* og blev *Benedektiner* ifjor; og *Rev. Ch. Gandy*, Præst ved *St. James, Plymouth*, den femte Præst ved denne Kirke, som er vendt tilbage til *Katholicismen*.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. November. 1. Søndag i Advent. — 30. **M.** Andreas, Apostel. — 1. **December**, Ti. Ferialdag. — 2. **O.** (Fastedag)*) *Bibiana*, Jomfru og *Mart.* (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for *Ansgariusforeningen*). — 3. **To.** *Frants Xaverius*, Bekjender, *Indiens Apostel*. — 4. **F.** (Fastedag) *Barbara*, Jomfru og *Mart.* (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt med Prædiken). — 5. **L.** *Petrus Chrysologus*, Biskop og Kirkelærer. —
Søndag den 6. December. 2. Søndag i Advent. *Nikolaus*, Biskop og Bekjender.

*) Alle Onsdage og Fredage i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. December læses den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i *Sct. Ansgars Kirke* for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag for Menighedens Mødre.

Elisabethforeningen. Søndag den 29. November holder Foreningen Fælleskommunion Kl. 8 i Sct. Ansgars Kirke. Efter Højmessen Kl. 10 afholder Foreningen Generalforsamling i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Samtlige Kollektorer i Sct. Ansgars Kirke, Sct. Josefs- og Sct. Mariæ Kapel paa denne Dag tilfalde Elisabethforeningen.

Sct. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag den 29. Novbr. umiddelbart efter Elisabethforeningen. Medlemmerne aflægge Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtager nye Adresser for det kommende.

Den katholske Syge- og Ligkasse. Som Bud ved ovennævnte Sygekasse kan antages en Person fra 1. Januar 1892. I Følge Lovens § 43 fordres, at Vedkommende kan stille antagelig Sikkerhed for det Anbetroede.

Man behager at henvende sig skriftlig til foreningens Formand, højærv. Hr. Pastor J. Braun.

Ansgariusforeningen. Til 1. Januar n. A. søger Bestyrelsen et Bud til Udbringelsen af Nordisk Ugeblad her i Byen. Reflekterende kunne nedlægge Biletter, mrk. „Ugebladet“, i Redaktionens Brevkasse, Bredgade 64, 1. Sal.

Unio. Fra Iste Tirsdag i December ere de ugentlige Møder hver Tirsdag Aften Kl. 8, Østergade 32. Onsdagsmøderne bortfaldt som en Følge deraf.

Bestyrelsen.

Rosenkranse, Krucifikser og Relikvikors i ægte Stene og ægte Metaller forefindes i smagfuldt Udvalg.

Fred. Hansen,
Juvélér & Guldsmedforretning,
St. Kongensgade 13.

Rosenkransforeningen. Søndag den 6. December Kl. 6 Maa- nedsmøde med Procession i Sct. Ansgars Kirke. — Jomfruerne Forening deltager i Processionen.

At vor kjære Søster og Svigerinde

Mathilde Emilie Magner

Natten til Onsdag den 25. ds., 58 Aar gl., rolig er hensovet, bekendtgjøres herved for deltagende Slægt og Venner, til hvis Forbøn den Hensovede anbefales.

Therese Hoffmann,
f. Magner.

Joh. Hoffmann.

R. I. P.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 49.

Søndagen den 6. December.

1891.

Indhold. Tilbage til Moderkirken. Kanarifuglen. Den bedste Religion. Haydn og Mozart. Efterretninger: Berlin. Frankfurt. London. Paderborn. Frankrig. Pesth.

Tilbage til Moderkirken.

(Fortsat.)

Blackerts Hustru.

Johanne Blackert, f. Waubke, var Datter af en Læge og født i Vacha ved Weimar. Sin Ungdom henlevede hun i Soldin. Hustruen tog straks fra Begyndelsen af alvorlig Del i sin Ægtefælles sjælelige Kampe. Dette blev for hendes eget Vedkommende en Anledning til grundigt at prøve de forskjellige Bekjendelsers Sandhed og deres Stamtræ, og det endelige Resultat af denne hendes egen Kamp blev, at hun vendte tilbage til den katholske Kirke. Den 8. Maj 1857 aflagde hun i Slotskirken i Rotenburg den katholske Trosbekjendelse. I Brevet, hvori hun meddelte Beslutningen om sin Konversion, skrev hun: „Jeg har for længe siden været overbevist om Sandheden af den katholske Kirke, som Kristi eneste Kirke, og jeg vil nu til *Erkjendelsen* føje

Bekjendelsen.“ Og i et andet Brev skrev hun: „At jeg indtrængende beder Dem, højstærede Hr. Pastor, om at optage mig i den trofaste Moders Skjød, er først og fremmest begrundet i, at jeg nu i over 12 Aar ofte har lært den Allersaligstes, Højtbenaaedes Kjærlighed og Barmhjærtighed at kjende; da jeg læste i *Hurters* „Fødsel og Gjenfødsel“, at ingen Paakaldelse af den rene Gudsmoders Forbøn er forbleven ubønhørt, saa har jeg handlet, ligesom han, og jeg har erkjendt, at baade han og den h. Bernhard have Ret.

Dernæst véd jeg, at de nye Religionsfund, som jeg kjender, fra det gammellutherske til det nypietistiske, ikke ere i Stand til at meddele hverken Forstanden eller Hjærtet sund Næring. Det tør jeg sige, fordi jeg kjender dem fra Preussen og Hessen, og i mange Aar har omgaaedes med Medlemmer af de nye Religionsfund og søgt at vinde Fred hos dem. I længere Tid har jeg ogsaa levet iblandt Konfessions- og Religionsløse og lagt Mærke til, at disse paa deres Maade ere bedre, d. v. s. konsekventere end hine, der, ligesom den forlorne Søn, have taget kun en Brøkdæl af den trofaste Moderkirke med sig og ere lunkne. Men kold eller varm, Intet eller Alt er dog det eneste Fornuftige Saa ofte jeg bestræbte mig for at leve katholsk, var jeg flittigere, mere uførtroden bedre, mildere og ydmygere Jeg véd, at jeg, for at opnaa Himlens Salighed, trænger til Kirken, som ikke trænger til mig. Før mig snart tilbage til den naaderige Moder; det forekommer mig, at hun venter paa mig“.

Og atter skrev hun: „Skynd Dem, højstærede Hr. Pastor, med at bringe mit Anliggende i Orden; dette er min Bøn, mit eneste Ønske. Efter at have hørt Dem paany, har jeg Dag og Nat ingen anden Tanke, end at faa Del i de nye Naadeskatte, som den hellige katholske Kirke skjuler i sig. Jeg ser den nu først i Afstand vinke til mig, og allerede det gjør mig lykke-

lig; hvilken Lyksalighed maa man da ikke blive delagtiggjort i, naar man fuldtud besidder den.“

Efter at en længere Undervisning var gaaet forud, blev den fromme Konvertitindes inderlige Længsel endelig opfyldt. Hun vendte tilbage til den katholske Kirke den 8. Maj 1857, paa hvilken Dag den h. Mikael's Aabenbarelsesfest den Gang fejredes i den katholske Kirke. Efter at man havde forsamlet sig i det katholske Slotskapel i Rotenburg, holdt den derværende Sognepræst følgende Tale:

„Naar vi i Dag se Dem med Glædens Taarer i Øjnene træde frem foran Gudssønnens Alter; og naar De selv læser i Ansigterne paa os, som ere Vidner til Deres Glæde, den inderligste Rørelse og hjærteligste Deltagelse, saa forstaa vi med Lethed hverandre. Vi erkjende Grunden til vor Glæde og Rørelse og udraabe i Forening: „Sandelig, denne Dag er for os en Jubelens Dag, som Herren har beredt os i sin uendelige Kjærlighed!“ Thi De bliver i Dag, efter at De under inderlige Bønner og efter lang Kamp for og Søgen efter den guddommelige Sandhed — oplyst af den Helligaands Naadesstraale, — villig har optaget hans Lys i Deres Hjærte, et Medlem af hin *eneste, hellige, katholske og apostoliske* Kirke, som Jesus har grundlagt paa Klippen Petrus og forjættet sin Bistand indtil Tidernes Ende.

Se her med faa Ord hele Aarsagen til Deres hellige Glæde. Allerede ved Tanken om, at De bliver et Medlem af Jesu sande Kirke, er Deres Forstand, som higer efter Sandheden, bleven beroliget, og Deres Hjærte, som længes efter den hele Aabenbarelse, bleven fuldkommen tilfredsstillet og trøstet.

Men se saa ogsaa Grunden til *vor* Deltagelse. Belærte af Jesus, ønske vi af vort Hjærtes inderste Dyb, at Alle maa komme til Sandhedens Erkjendelse og virke for deres Frelse paa *den* Maade, som Guds Søn selv har betegnet den for Alle i sin uendelige Visdom.

De naar altsaa i Dag fra *Vildfarelse* til *Sandhed*, fra *Vaklen* til *Fasthed*, fra *Tvivl* til *Erkjendelse*; thi Deres Tro er ikke længere udsat for den menneskelige Visdoms og de menneskelige Lidenskabers bedragerske Spil, men fastsat og forseglet af ham selv, som er Sandhedens Aand, som kjender Guddommens Dybde, som boede i de hh. Apostle, og som heller ikke viger bort fra deres Forsamling, som i den apostoliske Rækkefølge have modtaget Guds Aands Kraft.

Med *ubedragelig Sikkerhed* modtager De altsaa Guds Søns guddommelige Lære, som langt overgaar vor menneskelige Forstand, og De er saaledes ikke længere en Boldt for Tilfældigheder i Deres Erkjendelse. Derfor er der heller ikke mere føjet et Menneskes Navn til Deres Bekjendelse; De er ikke længere en *luthersk* Kristen, men en *Kristen alene* og tilhører hin Kirke, som Herren har løskjøbt ved sit Blod, og om hvilken det kan bevises, at den ikke er fra igaar og ikke blot har bestaaet i Løbet af de tre sidste Aarhundreder, men fejrer sin Fødselsdag der, hvor den Helligaands Naadefylde blev udgydt over Apostlene paa Pintsefesten. De tilhører fra nu af *hin* Kirke, som i Henseende til sin indre og ydre Forfatning tror, haaber og gjør det, som Jesus har befalet den at tro, haabe og gjøre, og som *aldrig* dristede sig til at mestre og kritisere det Guddommelige og at underkaste det Menneskers Vankelemodighed og Skrøbelighed. I Dag plantes ogsaa *De* paa Kristi Klippegrund, for at De, befrugtet af den Helligaands Naadefylde, maa opvokse til et kraftigt Træ, som skal slaa sine dybe Rødder i den uovervindelige Kirkes Skjød, men skjule sin Krone i den guddommelige Kjærligheds og Forbarmelses Skyer.

De skal for Fremtiden ikke mere bekjende en mangelfuld Kristendom, et Stykkeværk, men De skal vandre i hele Oplysningens Fylde og i den guddommelige Kjærligheds og Naades Varme. Thi i Dag bliver ogsaa De delagtiggjort i Jesu sande Kirkes elskende Mo-

deromsorg. De vil selv bedst lære at kjende den skri-
gende Modsætning, i hvilken Deres forrige Bekjendelses
Forladthed og Kulde staar overfor den katholske Kir-
kes Kjærlighed og Andagtsglød, og De véd at vurdere
denne Modsætning; derfor staar De i Dag ved Porten
til vor Helligdom og beder ydmygt som et vildfarende
Barn den rette Moder om at blive indladt i samme.
Og denne kjærlighedsfulde Moder, som ogsaa omfatter
sine vildfarende Børn med Kjærlighed og uafdelig
beder for deres Omvendelse, er beredt til at optage
Dem i sine ømme Arme, saafremt De med Hjærte og
Mund frasiger Dem Deres hidtidige Vildfarelse og høj-
tideligt lover Kirken Gjenkjærlighed, Troskab og Ly-
dighed.

Det vigtige Øjeblik er kommet, i hvilket De vil
opfylde denne retfærdige Fordring. Maatte den salige
Time, i hvilken De under en højere Oplysnings Indflydelse
fattede den h. Beslutning, at blive et Medlem af Jesu
sande Kirke, aldrig forsvinde fra Deres Hjærte. Maatte
den nærværende Dag, paa hvilken Deres Ønske bliver
opfyldt og Deres inderlige Længsel bliver tilfredsstillet,
aldrig forsvinde fra Deres Hukommelse.

Saa lad da det, som Deres *Forstand* og *Hjærte*
allerede for længe siden har erkjendt for Sandhed,
ogsaa blive udtalt af Deres *Mund*, overfor Guds hellige
Aasyn, overfor alle Engle og Hellige og overfor mig,
den retmæssige Sognepræst for denne katholske Menig-
hed, og overfor de nærværende Vidner, som Pave Pius
IV. har foreskrevet.“

(Fortsættes.)

Kanarifuglen.

(Fortsat.)

Imidlertid vare Hr. v. Erlaus Kræfter aldeles ud-
tømte efter alle de Lidelser, han i den sidste Tid havde

udstaaet baade paa Sjæl og Legeme. Han blev syg og maatte blive i en liden By til han kunde komme sig igjen.

Rikard lejede et Par Værelser og Kjøkken, og styrede selv deres lille Husholdning. Lina hjalp ham trolig; det var en stor Glæde for hende at udføre alle saadanne Arbejder, som ikke gik over hendes Kræfter. I Førstningen maatte Hr. v. Erlau næsten altid ligge tilsengs. Lina gjorde sig den største Flid for at pleje sin Fader og opmuntre ham. Hver Dag vidste hun at finde paa noget at glæde ham med, en Ret, som hun selv havde lavet, eller en ny Vise, eller en god Nyhed, og Faderen søgte ogsaa paa sin Side at vise, hvor tilfreds han var med hende.

Den Dag, da det var Linas Fødselsdag, gik hun meget tidlig i Kirke for under det h. Messeoffer at takke Gud og for at bede for sine Forældre og for sin Broder. Da hun kom hjem, ventede hende en stor Glæde. I sit Vindu fandt hun sine Yndlingsblomster, de smukkeste røde og blaa Løvkøjer i Potter, og over dem hang et Bur med en nydelig Kararifugl med Top, netop saadan en, som hun havde havt hjemme. Morgensolen skinnede klart ind af Vinduet og viste Blomsternes og Fuglens smukke Farver, saa Lina stod der rent fortryllet. Taarene kom hende i Øjnene ved dette Tegn paa Faderens Æmhed for hende, og hun takkede ham med de kjærligste Ord. „Tag tiltakke, kjære Barn,“ sagde han, „jeg har for Øjeblikket ikke mere at give dig. Det er jo ikke nu, som dengang, da din Fødselsdag var en Fest for hele Landsbyen, men vi kunne dog glæde os med hverandre i Stilhed.“

Rikard havde den Dag givet Middagsmaaltidet et festligere Præg end ellers; tilsidst kom han endogsaa frem med en Kage, som var pyntet med Blomster og en Flaske Vin fra deres Fædreland, Elsass. Hr. v. Erlau drak først Linas Skaal og siden sin Kones og Søns. Men da han nævnede disse sine kjære, kom de sørge-

lige Tanker frem, som altid laa dybt i hans Sind; „Ak, kjære Lina!“ sagde han, „hvor er nu din Moder og din Broder? Skulle vi nogensinde se dem igjen? — Før var jeg altid ved godt Mod og havde saa fast Tillid til Forsynet, men nu har jeg ofte tunge Øjeblikke. Jeg føler mig saa ængstelig, saa fuld af Tvivl. . .“

Lina kastede sig om Faderens Hals. „Vær trøstig, kjære Fader!“ sagde hun, „Gud forlader os ikke, Han vil sikkert lade os finde Moder og Karl igjen. Det er ikke for intet, at Han har frelst os alle fra saa store Farer, Han vil ogsaa fremdeles sørge for os.“

Med et begyndte Kanarifuglen at synge melodisk, og Lina troede neppe sine egne Øren, da hun hørte, at det var Melodien til Visen:

Som liden Fugl
Foruden Frygt
I Herrens Skjul
Jeg bor saa trygt.

Lina raabte: „Min Gud i Himmelen, hvad er dette? Det er jo den Vise, som Karl spillede og sang, den Gang Soldaterne kom og arresterede dig, kjære Fader!“ De saa alle tre med Forundring paa Fuglen, som blev ved at synge den samme Melodi. „Det er den,“ sagde Lina, „det er den samme Vise, der mangler ikke en Tone.“

„Det er mere end underligt,“ sagde Faderen. „Er dette et Tegn paa, at Gud vil give mig min Kone og min Søn igjen? Fuglen kan jo ikke have lært Visen af nogen anden, end af dem. Men, Rikard, hvor har du faaet fat i denne Fugl?“

Rikard sagde, at han havde kjøbt den forrige Dag af en Tyroler. Hr. v. Erlau bad ham søge Tyroleren op og bringe ham til dem. Rikard gik straks og det varede ikke længe, før han kom tilbage og havde Tyroleren med sig. Denne kunde dog ikke sige dem andet om Fuglen, end at han havde kjøbt den af en anden Tyroler. Fru v. Erlau havde han aldrig hørt tale om.

Men da de bleve ved at spørge ham ud, fortalte han, at i den Egn, hvor han var fra, boede der virkelig en fremmed Kone og hendes Søn. Han havde ofte set Konen i Kirken, og mødt Drengen, naar han gik til Præsten med sine Bøger. Han maatte allerede være meget lærd, mente Tyroleren, for han havde altid saadan en stor Pakke Bøger, som han bar paa Ryggen i en Rem. Han beskrev tillige Konens og Drengens Udseende, og de andre kunde næsten ikke tvivle om, at det maatte være de Kjære, som de saalænge havde savnet. Hr. v. Erlau udspurgte ham nøje om Stedet, hvor den fremmede Kone boede og om Vejen derhen, og da han havde faaet at vide alt, hvad han ønskede, gav han Tyroleren, til hans store Forundring, en Haandfuld Penge.

De gjorde sig straks rejsefærdige. Hr. v. Erlau følte ikke nogen Svaghed mere; Haabet om at se sine Kjære igjen, styrkede ham mere end den bedste Medicin. Lina hjalp ham at pakke ind, medens Rikard lod Vognen sætte istand og hentede Hesten, som havde staaet hos en Gjæstgiver. Næste Dag rejste de. Buret og Fuglen toge de med; det blev hængt op inde i Vognen og Hr. v. Erlau og Lina fattede nyt Haab, hvergang de hørte Fuglen synge den kjendte Vise.

VI.

Hr. v. Erlau og hans Følge kom uden Uheld til Landsbyen, som hørte til det lille Sogn Schwartzenfels. Han gik straks til Præsten, og af denne fik han at vide, at det virkelig var hans Kone og Søn, som her havde fundet et Tilflugtsted. Præsten fortalte, at Fru v. Erlau ved Efterretningen om sin Mands Død var falden i en svær Sygdom, at hun nu begyndte at komme sig, men endnu altid var nedsunket i dyb Sorg. Hr. v. Erlau spurgte, hvor den falske Efterretning var kommet fra, og Præsten viste ham Avisen, hvor hans Navn stod paa Listen over de Henrettede. Hr. v. Erlau

mente, at man enten maatte have glemt at stryge hans Navn ud eller ogsaa med Villie ladet det staa af Frygt for Straf, fordi han var undsluppet. Det gjorde ham ondt, at hans Kone havde lidt saa meget for hans Skyld og han talte med Præsten om, hvorledes de paa en forsigtig Maade skulde kunne bringe hende den glædelige Efterretning, som nu ventede hende. Endnu samme Aften rejste de alle til Schwartzenfels, uagtet Vejret var slet. Det havde regnet hele Dagen, og da de kom til Højden, hvorfra de kunde se Hytten med de lave Tage og rygende Skorstenspiber nede i Dalen, tog det til at sne. Præsten viste dem Hytten, hvor Fru v. Erlau boede, og Rikard gik først derhen, medens de andre satte sig paa en mosgroet Sten under nogle Graner, som gav dem Ly mod Storm og Væde.

Fru v. Erlau sad ved Ilden og strikkede, medens Karl læste for hende. Da den gamle Tjener kom ind i Stuen, sprang hun hurtigt op og tog saa hjærteligt imod ham, som om han havde været hendes Fader, og Karl viste ligeledes, hvor glad han var ved at se ham. Fru v. Erlaus første Spørgsmaal var om Lina, om sin Mand talte hun ikke, fordi hun troede, at alt Haab var ude, og Erindringen endnu var hende for smertelig. Rikard fortalte nu, at Linas Sygdom ikke havde været saa farlig, som Lægen havde sagt, han havde kun havt til Hensigt at faa Fru v. Erlau til at rejse, Lina var nu rask og frisk igjen. Moderens Øjne lyste af Glæde ved denne Efterretning. „Men hvorfor har du ladet hende blive tilbage?“ spurgte hun. „Naar du vidste, at jeg var her, hvorfor tog du hende da ikke med dig. Og Lina selv, vilde ikke hun?“ Hun fik ikke talt ud. Døren sprang op, og Lina laa i sin Moders Arme. Karl sprang ogsaa til, og Moderen græd af Glæde, da hun havde begge sine Børn hos sig igjen.

Men Glæden blandedes snart med smertelige Tanker. „Ak, mine stakkels faderløse Børn!“ sagde hun,

„hvilken Fremtid gaa I i Møde? Hvad kan en fattig Enke, som jeg, gjøre for eder.“

Rikard mente, det nu var Tid at komme frem med det glædelige Budskab om, at hendes Mand levede. Han gik i Førstningen meget forsigtigt frem, men mærkede snart, at hun var mere fattet, end han tænkte. Den Glæde, hun allerede havde følt ved at se den gamle tro Tjener og det elskede Barn igjen, havde gjort hende skikket til at taale en anden større Glæde. Hr. v. Erlau stod udenfor Døren med bankende Hjærte og hørte hvert Ord, som blev sagt. Da Fru v. Erlau tydelig forstod, at hendes Mand endnu levede, raabte hun: „Lever han, saa er han sikkert heller ikke langt borte. Kom Børn, lad os skynde os og gaa til ham!“ . . . da aabnede han Døren og sluttede sin Hustru i sine Arme.

Efter at den første Bevægelse ved dette uventede Gjensyn havde lagt sig, satte Familien, den gamle Tjener og Præsten sig rundt om Ilden, og den øvrige Del af Aftenen gik hen med Fortællinger om, hvad der var hændet dem i den Tid, de havde været adskilte, og de vare alle enige om at takke og prise Gud, som havde styret alt saa vel.

Næste Dag fik Hytten endnu en Gjæst, og det var den, som næst Gud havde den største Del i, at Familien var samlet. Rikard kom nemlig med Kanarifuglen, som han forrige Aften havde ladet blive tilbage i Præstegaarden. Karl kjendte straks Fuglen igjen, det var hans egen. Medens Fru v. Erlau laa syg, var den sluppet ud gennem det aabne Vindu, og siden havde Karl ikke set mere til den. „Var det ikke et heldigt Indfald,“ sagde han til Moderen, „at jeg lærte den netop denne Vise? Det tænkte jeg ikke, den Gang jeg havde mistet den og var saa bedrøvet, at Gud tog den fra mig, for at give mig Fader og Søster igjen og Fuglen oven i Kjøbet.“ „Saaledes gaar det ofte, kjære Karl,“ sagde Faderen; „Gud tager ofte timelige Goder fra os

for at give os noget bedre igjen. Jeg haaber, at vi alle have vundet ved de Prøvelser, vi have gennemgaaet, at vi ere voksede i Tro og Tillid til Gud. Og det kan hænde, at han ogsaa giver os igjen, hvad vi have mistet, ligesom han gav dig Kanarifuglen.“

Hr. v. Erlau fandt det bedst at blive Vinteren over, hvor de vare. Kanarifuglen fik sin gamle Plads, som den havde havt, før den fløj sin Vej. Lina plejede den omhyggelig og vidste altid at skaffe den et grønt Blad eller et Stykke Æble endogsaa midt om Vinteren. Det hændte ofte, naar Familien sad sammen i den lille Stue og saa ud over den ensomme Egn, hvor alt var dækket med dyb Sne, at Fuglen istemte Melodien til Visen:

Som liden Fugl,
Foruden Frygt,
I Herrens Skjul
Jeg bor saa trygt.

Forældre og Børn sang da hele Visen og fandt Trøst og Opbyggelse deri. Senere, naar Sorg og Modgang mødte dem, var det ofte en Opmuntring for dem, naar Fuglen sang den kjendte Melodi og sluttede med en munter, klingende Trille. Hr. v. Erlau mindede da sine Kjære om Bibelens Ord: „Ser til Fuglene under Himlen, de saa ikke, høste ikke og samle ikke i Lade, eders himmelske Fader føder dem dog. Og ere ikke I meget bedre end de?“

Familien maatte endnu en Tid leve i Stilhed, men tilsidst blev det dog muligt for den at vende tilbage til Fædrelandet. Hr. v. Erlau fik ogsaa den største Del af sin Formue igjen, og han og hans Hustru gjorde sig en Glæde af at lønne alle dem, der havde vist sig som deres sande Venner i Nøden.

Den bedste Religion.

Frants af Lothringen, Hertug af Guise, havde vundet Slaget ved Dreuse imod Calvinisterne og belejrede dem i Rouen. Under Belejringen indfangede man i Lejren en Fremmed og førte ham som Spion til Hertugen. Men han var endnu mere end Spion, thi han tilstod under Forhøret, at han havde villet myrde Hertugen. „Hvad Ondt har jeg da gjort dig,“ spurgte den katolske Hertug, „siden du stræber mig efter Livet?“ — „Intet“, svarede Calvinisten, „jeg vilde kun dræbe Dem, fordi De er den værste Fjende af vor Religion.“ — „Naar din Religion tiliader dig at dræbe mig, saa befaler min Religion, at jeg skal tilgive dig. Døm nu selv, hvilken Religion er den bedste!“ Saaledes talte den katolske Hertug og sendte Calvinisten tilbage til Fæstningen.

Haydn og Mozart.

Store Kunstnere, hvis Værker straale i ophøjet og ren Skjønhed, ere stedse fromme og opfyldte af Religionens Aand. *Haydn* og *Mozart* navnlig, disse Fyrster i Tonekunsten, vare ivrige Katholiker og roste sig deraf. *Haydn* generede sig ikke for at tage Rosenkransen i sin Haand, saa ofte der var Anledning dertil, eller for at bekjende, at den ydmyge og oprigtige Bøn var Kilden til hans Kunst og Lykke. Følte han sig tør og kold, omgivet af uovervindelige Vanskeligheder, som hindrede ham i Udøvelsen af sin Kunst, saa forlod han Klaveret og tog Rosenkransen i Stedet for. Over alle sine Værker skrev han de kristelige Ord: „*In nomine Domini*, i Gud Herrens Navn,“ og ved Slutningen af ethvert Værk: „*Laus Deo*, Ære være Gud!“

Mozart, Musikens Rafæel, var allerede som Barn et musikalsk Vidunder og opvoksede til at blive Verdens største Musiker. Den ydmyge, fattige, miskjendte *Mozart*, som høstede Bifald i Paris og Wien, bekjendte altid offentlig sin Tro; han gik ofte til de hh. Sakra-

menter og bad Rosenkransen. Efter den glimrende Udførelse af sin Symfoni i en Koncert i Operaen, bad han som Taksigelse Rosenkransen. Til sin Fader skrev han følgende: „Da Døden er vort sidste Maal, saa underholder jeg mig allerede i flere Aar med denne Ven af Menneskeslægten. Hans Billede forskrækker mig ikke mere, det skjænker mig kun Trøst og Sødme. Jeg takker Gud, fordi han har skjænket mig denne Naade, og jeg betragter Døden som Nøglen til vor evige Lyksalighed. Jeg lægger mig aldrig til Hvile, uden at tænke, at jeg trods min Ungdom maaske ikke mere staar op den følgende Morgen. Men ikke desto mindre vil ingen finde mig mørk, bedrøvet, melankolsk. Dog takker jeg min Skaber for denne Velgjerning, som jeg vilde ønske af mit inderste Hjærte, at aile Mennesker vare i Besiddelse af.“ Dagen, som den store Mozart saaledes havde for Øje, oprandt saare hurtig for ham, og som en sand Kristen og Filosof forlod han det jordiske Liv.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Berlin. Det protestantiske *konservative* „Deutsches Adelsblatt“ skriver om Pave Leo XIII's Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet: „Den pavelige Rundskrivelses egentlige Betydning finde vi i dens *praktiske Virkninger*. Den er omtrent som en Armébetaling, medens de evangeliske Kirkemyndigheders socialreformatoriske Hyrdebrevne snarere have akademiske Foredrags platoniske (o: Uvirkeligheds-) Karakter. Hvad Paven siger, det ikke blot læses og høres, men skattes ogsaa og efterkommes. Hvad evangeliske Kirkemyndigheder sige, bliver ogsaa nok hørt, men langt fra over hele Linien skattet, endsiges efterkommet i Gjærning. Hvad angaar Encyklikaens Tankeindhold, saa ere de fremsatte pavelige Sætninger i højeste Grad interessante, tiltrækkende og vækkende, tilskyndende og fremadrivende, især for den uhyre, veldisciplinerede Hær, som hele Verdens katholske Gejstlighed udgjør. Disse Virknin-

ger maa man betænke, vil man lade Encyklikaen vederfares fuld Retfærdighed, og man vil da forstaa, at den er en af vort Aarhundredes største Handlinger.“

— I Løbet af de sidste fire Uger ere 40,000 Personer blevne angrebne af *Influenza*; 30 ere døde af Sygdommen i den sidste Uge. Samtidig optræde *Mæslinger* og *Diphtheritis* som heftige Epidemier.

Frankfurt. Den berømte Historiker, Professor, Dr. *Joh. Janssen*, Forfatteren af „Det tyske Folks Historie“, er for Tiden farlig syg. Den Lærde havde allerede i sin Ungdom lidt i længere Tid af et Slags Blodstyrning, som imidlertid var fuldstændig forsvunden i en senere Alder, indtil Sygdommen for nogle Uger siden pludselig meldte sig paany med stor Heflighed. Efter en kortvarig *Bedring* blev han atter i forrige Uge overfaldet af en endnu heftigere Forblødning, saa at Situationen er meget kritisk. Den Syge staar i sit 62. Aar.

London. En smuk gammel Skik have de *katholske Sagførere* i London atter bragt til Ære: at aabne det nye *Rettergangs-Aar* med en *h. Messe*. Efter 300 Aars Afbrydelse indfandt et stort Antal Sagførere sig atter for første Gang i denne Anledning til det *h. Messeoffer* i Kirken Sct. Anselm og Sct. Cæcilia. Før Reformationen var dette almindelig Skik og Brug. Thomas Morus skal have været den sidste Lordkansler, som tog Del i denne højtidelige Aabning af Rettergangs-Aaret.

Paderborn. *Bonifacius-Samleforeningen* i Paderborn har ifølge Provst *Nuckes* Beretning paa Generalforsamlingen havt følgende Indtægter siden dens Oprettelse: 1. og 2. Aar 75,068 Mark, 3. Aar 65,488 Mark, 4. Aar 71,663 Mark, 5. Aar 66,963 Mark og i sidste Aar 86,492 Mark. saa at den samlede Indtægt beløber sig til 365 492 *Mark*. Naar man betænker, hvor mange smaa Samle-Artikler have været nødvendige til Opnaelsen af denne Sum, maa man sandelig beundre de derværende Katholikers rastløse Iver og møjsommelige Virksomhed for Kirkens Interesser.

Frankrig. Den franske Regering har *imod* sin Villie vist Kirkens og den katholske Stols Interesser en stor Tjeneste, idet den fremkaldte *Erkebiskoppen af Aix's* Domfældelse i Anledning af hans skarpe Protest overfor Ministerens Forbud imod, at Biskopperne for Frem-

tiden tage Del i Valfarter til Rom. Ærkebiskoppen skal betale 3000 Francs Straf; men man maa haabe, at hver Francs af Straffen vil kalde Hundreder af Franskmand tilbage til en katholsk-kirkelig Bevidsthed.

Pesth. Den nye *Fyrstprimas af Ungarn* har tilbagevist et Andragende om at bygge et Palæ i Ofen, skjønt Byen vilde skjænke ham Grundstykket til det. Den ungarske Primas' Formue, svarede Ærkebiskop Vassary, tilhører de *Fattige*. En Munk (Vassary er *Benediktiner*) skal ogsaa som Primas kun glimre ved Tarvelighed.

Til Ugebladets Læsere.

Undertegnede agte i Aar at foranstalte en *Uddeling af Fødevarer* til de Fattige i *Julen*, og vi nære det tillidsfulde Haab, at Bidragene i nævnte Øjemed ikke ville flyde sparsommere i Aar end ved foregaaende Julefester, saa at ret mange Fattige maa kunne fejre Julen med *ublandet Glæde*.

Kjøbenhavn, i December 1891.

Esse *C. Stampe*,
Bredgade 67, 1. Sal.

Fru *C. Erlewein*,
St. Kongensgade 62, St.

Fru *A. Hutters*,
Østergade 26, 2. Sal.

Fru *M. Larsen*,
Vingaardsstræde 10, St.

Fru *A. Osterhammel*,
Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. December. 2. Søndag i Advent. Nikolaus, Biskop og Bekjender. — 7. M. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. — 8. Ti. Marias ubesmittede Undfangelse (fejres offentlig næste Søndag). — 9. 0. (Fastedag) Ferialdag — 10. To. Lorettofest. — 11. F. (Fastedag) Damasus, Pave og Bekj. — 12. L. Vicelin, Biskop og Bekj.

Søndag den 13. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

Unio. Søndag den 6. Decbr. Kl. 7 afholdes en lille musikalsk Aften med Assistance af Foreningens Medlemmer. Medlemmerne have gratis Adgang, hvorfor alle bedes give Møde.

Tænk paa Foreningens Juletræ! Bestyrelsen.

For al udvist Deltagelse ved Frk. Mathilde Emilie Wagners Jordfærd takkes hjærteligst. Hendes Efterladte.

Rosenkransforeningen. Søndag den 6. December Kl. 6 Maa-
nedsmøde med Procession i Sct. Ansgars Kirke. — Jomfruernes
Forening deltager i Processionen.

Torsdag den 10. December Kl. 6 læses den h. Messe for For-
eningens afdøde Medlem Frk. Mathilde Emilie Wagner og
Lørdag den 12. December Kl. 6 for Frk. Marie Meisburger.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted
Mandag den 7. December Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften, Bredgade 67, 2 Sal o. G.
Ekstraordinært Forhandlings-Emne.

Søndag den 29. ds. bortkaldte Gud min kjære Mand,

Bernardus Melskens.

Hans Sjæl anbefales til Menighedens Forbøn.

R. I. P.

Johanne Melskens,
født Kirsthein.

Fredag den 27. November bortkaldte Gud ved en blid og
salig Død min kjære Datter, **Marie Ferdinanda**, hvilket her-
ved meddeles paa egne og Børns Vegne.

R. I. P.

Anna Marie Meisburger.

Literatur.

Den katholske Vægge-Kalender for 1892 er udkommen og
faas hos alle d'Hrr. Gejstlige. Pris 10 Øre.

Udkommen er og faas hos d'Hrr. Gejstlige og i Kommission
hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Gothersgade 49):

Katholsk Bønnebog, Pris heftet 2 Kr. og 2 Kr. 25 Øre.

Katholsk Salmebog, Pris — 1 Kr. og 1 Kr. 25 Øre.

Bønnebog for Børn, Pris indb. 60 Øre.

Rosenkranse, Krucifikser og Relikvikors i ægte Stene
og ægte Metaller forefindes i smagfuldt Udvalg.

Fred. Hansen,
Juvélér & Guldsmedforretning,
St. Kongensgade 13.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 50.

Søndagen den 13. December.

1891.

Indhold. Den ubesmittede Undfangelse. Tilbage til Moderkirken. Influenzaen. Kristenforfølgelsen i Kina. Efterretninger: Kjøbenhavn, Japan.

Marias ubesmittede Undfangelse.

Morgenrøde efter Nat,
Haabets Tegn paa Himlen sat
af Gud selv i Paradis,
lyt, Maria, til vor Pris;
thi det staar os lyst i Minde,
Slangen skulde af en Kvinde,
som der ej var Lyde paa,
Ulivssaar og Bane faa.

Denne Kvinde er jo Du,
Himlens Fryd og Helveds Gru.
Esther, Du i Dronningskrud
rammes ej af Lovens Bud:
alle vi til Jorden komme
skyldige til Vredens Domme,
ikkun Du er skær og ren
uden Arvesyndens Mén.

Hil da fra det Øjeblik,
 frem af Skaberhaand Du gik,
 Mesterværk foruden Fejl,
 lydeløse, pletfri Spejl,
 Ikke rensed, men bevaret!
 Ingen har som Du erfaret
 Jesu Blods det hele Værd —
 dobbelt han din Frelser er!

Lov og Tak i Sang og Bøn
 ham, som skabte dig saa skjøn!
 Helligheden maatte jo
 danne sig et helligt Bo.
 Naar Marias Renhed prises,
 Jesu Hellighed bevises.
 Rens, o Frelser, ogsaa mig,
 saa min Sjæl maa huse dig.

J. F.

Tilbage til Moderkirken.

(Fortsat.)

Med et brændende Lys i Haanden knælede Fru Blackert foran Alteret og bad med en klar og tydelig Stemme den tridentinske Trosbekjendelse:

„Jeg, *Johanne Blackert*, tror urokkeligen og be-
 kjender Alt og Hvert især, hvad der indeholdes i den
 Trosbekjendelse, som den hellige romerske Kirke bruger,
 nemlig:

*Jeg tror paa én Gud, den almægtige Fader, Him-
 melens og Jordens, alle synlige og usynlige Tings Skaber.
 Og paa én Herre, Jesum Kristum, Guds enbaarne Søn,
 som er fra Evighed født af Faderen, Gud af Gud, Lys
 af Lys, den sande Gud af den sande Gud; født, ikke*

skabt, af samme Væsenhed som Faderen; ved hvem Alt er gjort; som for os Mennesker og for vor Frelses Skyld er nedstegen fra Himmelen. Og han har paataget Kjød ved den Helligaand af Jomfru Maria, og er bleven Menneske. Han er ogsaa bleven korsfæstet for os under Pontius Pilatus, pint og begravet. Og han er opstanden paa den tredje Dag, efter Skriften, og er opfaren til Himmelen. Han sidder ved Faderens højre Haand. Og han skal igjen komme med Herlighed at dømme de Levende og Døde, og paa hans Rige skal der ikke være Ende. Og paa den Helligaand, Herren og Levendegjørereren, som udgaar fra Faderen og Sønnen, som tilligemed Faderen og Sønnen tilbedes og forherliges, som har talt ved Profeterne. Og paa den ene, hellige, katholske og apostoliske Kirke. Jeg bekjender én Daab til Syndernes Forladelse, og jeg venter de Dødes Opstandelse og Livet i den tilkommende Evighed. Amen).*“

Jeg annammer og antager urokkeligen de apostoliske og kirkelige Overleveringer og samme Kirkes øvrige Skikke og Anordninger.

Ligeledes antager jeg den hellige Skrift efter den Mening, hvilken den hellige Moder, Kirken, har haandhævet og haandhæver, hvem det tilkommer at afgjøre de hellige Skrifters sande Mening og Fortolkning; og jeg vil aldrig antage og fortolke samme uden efter de hellige Fædres endrægtige Overensstemmelse.

Jeg bekjender fremdeles, at der i Sandhed og virkelig gives syv Sakramenter i det Nye Testamente, som ere indstiftede af vor Herre Jesus Kristus og ere nødvendige til Menneskeslægtens Frelse, omendskjønt de ikke alle ere nødvendige for hvert enkelt Menneske, nemlig: Daaben, Konfirmationen, Alterets Sakrament, Boden, den sidste Salvelse, Præstevielsen og Ægteskabet; at disse Sakramenter meddele Naade, samt at

*) Hele denne ved *Kursivskrift* udhævede Del af den Tridentinske Trosbekjendelse er Ordlyden af den Nicæi-Konstantinopolitanske Trosbekjendelse.

Daaben, Konfirmationen og Præstevielsen ikke kunne gjentages uden Vanhelligelse.

Ligeledes annammer og antager jeg de af den katholske Kirke antagne og stadfæstede Ceremonier, som bruges ved alle ovennævnte Sakramenters højtidelige Forvaltning.

Jeg annammer og antager Alt og Hvert især, hvad der i den højhellige Tridentinske Kirkeforsamling er afgjort og bestemt om Arvesynden og Retfærdiggjørelsen.

Endvidere bekjender jeg, at der i den h. Messe frembæres Gud et sandt, egentligt og forsonende Offer for de Levende og Døde, at vor Herre Jesu Kristi Legeme og Blod tillige med hans Sjæl og Guddom sandelig, virkelig og væsentlig ere tilstede i det helligste Alterens Sakrament; samt at der sker en Forvandling af Brødets hele Væsen til hans Legeme, og af Vinens hele Væsen til hans Blod; hvilken Forvandling den katholske Kirke kalder Transsubstantiation. Ogsaa bekjender jeg, at man under enhver især af begge Skikkelser nyder Kristus hel og udelt, og modtager et sandt Sakrament.

Jeg tror urokkeligen, at der gives et Renselsessted, og at de Sjæle, som her ere i Forvaring, hjælpes ved de Troendes Forbønner; ligeledes tror jeg, at man bør ære og paakalde de Hellige, som regere tillige med Kristus, og at disse frembære Bønner for os til Gud, samt at man bør holde deres jordiske Levninger i Ære.

Jeg erklærer paa det Bestemtteste, at man maa have og beholde Billeder af Kristus, af den hellige Gudsmoder, altid Jomfru, og ligeledes af de andre Helgener, og at man bør bevise dem den skyldige Hæder og Ære.

Ogsaa bekjender jeg, at Jesus Kristus har efterladt sin Kirke den Magt at meddele Aflad, og at sammes Brug er højst heldbringende for det kristelige Folk.

Jeg erkjender den hellige, katholske og apostoliske

romerske Kirke for alle Kirkers Moder og Lærerinde; og jeg lover og sværger den romerske Biskop, den h. Apostelfyrste Petri Efterfølger og Jesu Kristi Statholder, sand Lydighed.

Ligeledes antager jeg og bekjender som utvivlsom vist alt Øvrigt, hvad der er blevet overleveret, afgjort og bestemt ved de hellige Kirkebestemmelser og af de almindelige Kirkeforsamlinger, især af den højhellige Tridentinske Kirkeforsamling. *) Og tillige fordømmer, forkaster og banlyser jeg ogsaa Alt, hvad der strider herimod, samt alle Vranglærdomme, som Kirken har fordømt, forkastet og banlyst.

At jeg med Guds Hjælp til mit Livs sidste Aandedræt uforvandsket og ubesmattet vil bevare denne sande katholske Tro, uden hvilken Ingen kan blive salig, og som jeg nu frivillig bekjender og oprigtigt antager — at jeg standhaftigen vil bekjende den, samt at jeg, saa vidt jeg kan, vil sørge for, at mine Undergivne og de, for hvem Omsorg, ifølge mit Kald, paaligger mig, holde, lære og forkynde samme; det tilsiger, lover og sværger jeg, Johanne Blackert.

Saa sandt hjælpe mig Gud og dette hans hellige Evangelium!

(„I Begyndelsen var Ordet og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud“.)

I lang Tid havde Fru Blackert følt sig som en Baad, der er drevet ud paa det aabne Hav, omtumlet af Vildfarelsens og Vantroens brusende Bølger, medens den evige Fordærvelses Afgrund syntes at aabne sig for hendes Fødder og truede med at opsluge hende. I sin Sjælenød har hun tillidsfuldt set op til den himmelske Morgenstjerne, for at faa sit Livs Kompas rettet, ogsaa opløftede hun tillidsfuldt Hænder og Hjærte

*) Siden 1870 tilføjes her: „og af det almindelige Vatikanske Concilium er blevet overleveret, afgjort og bestemt, navnlig om den Romerske Biskops Forrang og ufejlbare Læreembede.“

til „de Kristnes Hjælperinde“, til „de Bedrøvedes Trøsterinde“, til „Syndernes Tilflugt“, for at anraabe om hendes Forbøn hos Gud. Maria, den himmelske Moder, førte hende nu ogsaa med sikker Haand hen til den sande Moder her paa Jorden, til Frelsens eneste Ark.

Blackert vender tilbage.

Blackert havde endnu som Protestant været Vidne til sin Hustrus Optagelse i den katholske Kirkes Skjød. Ogsaa *hans* Naadetime kom. Medens hans Hustru den 15. August 1857 i Kirken i Herstelle, Westfalen, modtog sin første hellige Kommunion, bekendte Blackert ved Alteret i Slotskirken i Rotenburg offentlig sin katholske Tro og blev optagen i Moderkirken.

Hvorledes skulde ogsaa *han* have kunnet tøve længere med at vende tilbage til sin kjære Moderkirke, som allerede længe, længe i Forvejen havde skildret i sin Bog: „Konvertiterne og deres Modstandere“, en Konvertits Følelser overfor en protestantisk Ven paa følgende Maade: „Naar jeg tænker paa, hvor forskjellige de Forhold ere, i hvilke vi befinde os, saa forundrer jeg mig ofte over, at Alt er blevet saaledes. Da vi i vor Ungdom sad sammen i Skolen og, uden videre at røres derved, toge imod vor Lærers Ros og Dadel, fordi han var en vredladen Mand uden Kjærlighed, da vi med en Ligegyldighed, som nu faar mig til at gyse, hørte paa Undervisningen om den saakaldte Dyd og Religion, — tænkte jeg ikke paa, at Religionen skulde blive saa dyrebar og hellig for mig, som den nu er bleven. I den har jeg fundet hin levende Hvile og hint Midtpunkt, som mit Liv savnede; og lad mig kun sige det tillidsfuldt: Du mangler Religion, men den Religion, som er Enhed og skjænker Menneskene Enighed.... Siden jeg opgav den protestantiske Religion, fordi Ingen kunde sige mig, hvad den egentlig var, og efter at en for mine Fædres Tro ikke upartisk femaarig Søgen kun gav min Tvivl ny Næring, blev

jeg, træt af dette Danaide- og Sisyphusarbejde, en trofast Søn af den gamle Moder. Men hvor gammel hun end er, saa har jeg dog ikke opdaget nogensomhelst Plet eller Rynke paa hende. Jeg har, saa godt jeg kunde, set hende i Ansigtet, ofte glædet mig tilligemed Andre over hendes Skjønhed, og jo længer jeg betragter hende, desto mere opdager jeg nye Spor af hendes Majestæt og Mildhed, og naar hun i Sakramenterne giver Kjærlighedens Kys, synker man ned for hendes Fødder. Da har jeg ofte ønsket: Kunde jeg dog, naar jeg en Gang skal dø, bede mit „Jesus, Maria og Josef“ med en saadan salig Følelse. Gud opfylder alle sine Forjættelser paa en langt herligere Maade, end vi Mennesker vente det. Hvad jeg hørte om den gamle Kirke, var meget godt; hvad jeg saa, var tilstrækkeligt til at opvække min Kjærlighed; hvad jeg har fundet er meget mere end jeg havde søgt. Dette Kirkens — eller som jeg sædvanligvis siger: Moderens — ungdomsfriske Liv er Evighedens himmelske Liv; thi Kirken er som Bruden, hvilken Profeten saa stige fra Himlen ned paa Jorden. Hvad den meddeler, hører ikke Jorden til; det mærker man let. Verdensvisdom og forgjængelige Videnskaber ere ikke saa rene som *hendes* Gaver. Vi vide jo, hvorfra hendes, Moderens, Gaver komme. Han, som er Sandheden, har sagt: I skulle fra nu af se Himlen aaben og Guds Engle stige ned.

(Sluttet.)

„Influenzaen“.

De sygelige Fremtoninger, som man med et fælles Navn kalder „*Influenza*“, ere allerede forhen ofte blevne iagttagne, og gjentagne Gange er den saak. „Grippe“ optraadt som Epidemi. Men en saadan Pandemi, som

grasserede for to Aar siden, havde ikke fundet Sted i en Menneskealder, og man stod overfor noget helt Nyt, Ubekjendt. Den kom øst fra til os; i Maj 1889 brød den ud i *Buchara*, gennemlede hele det asiatiske Rusland, kom i September til Petersborg. Nødig vilde man tro paa Beretningerne om, at 50,000 Mennesker vare syge i Ruslands Hovedstad af denne Sygdom. Imidlertid udbredte Sygdommen sig hastig over hele Europa, fra Hovedstæderne, Berlin, Wien, Paris, London, gik den i Straaler ud over Provinserne, for det meste varede den 3—4 Uger paa et Sted, i det højeste 2—3 Maaneder. Dens Tog gik tydeligt fra Øst til Vest; fra Europa gik den til Amerika og saa videre til Østasien. Nu synes det, som om den paa sin Rejse hen over Jorden atter er naaet til os.

Man var først tilbøjelig til at tage sig Sygdommen let, men snart viste det sig, at det drejede sig om svære Sygdomsanfald, Antallet af dødelige Udfald steg alle Vegne paa en uhyggelig Maade, navnlig i England. Symptomerne ere højst forskellige; man kan inddele dem i tre Grupper: 1) *Katarrhalske* Fremtoninger, som næsten aldrig mangle; dertil hører Snue, Hoste o. s. v.; 2) *gastriske* Fremtoninger, som kunne udarte til Bughindebetændelse; 3) *nervøse* Fremtoninger, som Hovedpine, Ansigtssmerter. Ofte optræder Sygdommen med Mildhed og er i Almindelighed mindre farlig for kraftige Folk. Den begynder for det meste med stærk Feber, som atter hurtigt aftager. I den grafiske Fremstilling af Feberens Løb synes den stejle og smalle én Dags Kurve at være karakteristisk. Man har lagt Mærke til, at Influenzaen har en utrolig Mængde senere Sygdomme til Følge. Allerede bestaaende Sygdomme, som Lungetuberkulose og Hjertesygdomme, gribe ofte under Indflydelse af Influenzaen om sig med en ualmindelig Hurtighed og have en uventet Død til Følge. Influenzaen maa henregnes til de akutte Infektionssygdomme, og dens smitsomme Karak-

ter maa betragtes som fastslaaet. Herfor taler den Kjendsgjerning, at enkelte ganske afsondret beliggende Øer ere blevne forskaanede og at Sygdommen pludselig udbrød paa nogle saadanne Øer efter et Skibs Ankomst. Udbredelsen sker ualmindelig hurtig, og Tiden fra Smitten indtil Sygdommens Udbrud varer i det højeste 2—3 Dage. Spørgsmaalet om, hvorvidt et Menneske er beskyttet mod Sygdommen, naar man har været angrebet af den én Gang, lader sig ikke besvare med Bestemthed; et Slags Beskyttelse maa vel være tilstede, derfor taler Epidemiens Uddøen efter at have raset i forholdsvis kort Tid; dog er det fastslaaet, at enkelte Personer gjentagne Gange ere blevne syge. Diende Børn ere sjældent blevne angrebne, Børn overhøvet i mindre Grad. Adskillige ere til visse Tider uimodtagelige, saaledes har man set, at Læger først ere blevne angrebne ved Enden af Epidemien. Den mest angrebne Alder synes at være Alderen mellem 15—25 Aar. Et Specifikum mod Sygdommen kjender man ikke; Lægen maa derfor indskrænke sig til symptomatisk Behandling.

Den største Omhyggelighed fordre de komplicerede Symptomer i Henseende til Lungerne. I den Syges egen Haand er lagt Overholdelsen af en Forsigtighedsregel, som navnlig maa anbefales, nemlig *Skaansel og Forsigtighed i Rekonvalescenstiden* — dette gjælder i lige Maade for Voksne og for Børn. Rekonvalescensen skrider ofte meget langsomt fremad, den fulde Kraftfølelse, den energiske legemlige og aandelige Arbejdsdygtighed vender først lidt efter lidt tilbage, Appetiten er længe mangelfuld, og Katarrhen i Aandedrætsorganerne holder længe ved. Medens Hensynet til de førstnævnte Punkter om Sommeren uden videre anbefaler Opholdet i det Fri eller Luftforandring, gjør det sidste Punkt under de nuværende Vejrforhold det længst mulige Ophold i en ensartet Værelse-Temperatur til et Bud i Rekonvalescenstiden.

I forrige Uge bleve 1400 Influenza-Tilfælde anmeldte hos Stadslægen i Kjøbenhavn. Det er umuligt at bestemme, hvornaar den ubehagelige Gjæst, som allerede i adskillige Hjem har haft Sorg og Taarer til Følge, atter forlader os. Vi kunne kun ønske af ganske Hjærte, at et naadigt Forsyn ret snart vil hidføre denne Dag.

Kristenforfølgelserne i Kina og Tongking.*)

Fra det apostoliske Vikariat Nord-Schensi (Kina) berettes der, at Roligheden endnu ikke er gjenoprettet i Dalen omkring Yang-tse-kianfloden trods de europæiske Krigsskibes Nærværelse, og man frygter for, at en stor Opstand skal udbryde. Endnu i August havde man ikke at beklage Tabet af Menneskeliv hverken blandt de Gejstlige eller de Troende. Men langt farligere er Missionernes Stilling i de tilgrænsende Provinser af Schensi og Hunan, over hvilke Forfølgelsen nu ogsaa delvis har udstrakt sig, og hvortil de europæiske Kanonbaade naturligvis ikke kunne trænge frem. I Nord-Schensi bleve tre Medlemmer af Franciskaner-Ordenen *myrdede*. De nærmere Omstændigheder ere endnu ubekjendte, heller ikke véd man Besked om den apostoliske Vikar Msgr. Pagauccis, hans Medbrødrer og 90 Vajsenbørns Skjæbne. Missionen i Nord-Schensi tæller over 19,000 Katholiker, 14 Hoved- og 20 Bistationer, 116 Kirker og Kapeller, 17 Skoler med henved 300 Skolebørn og 1 Seminar med 28 Elever. Der er 9 europæiske Præster, 19 indfødte og 24 Kateketer.

Fra Vest-Tongking, resp. Hanoi, skriver klagende

den bedagede apostoliske Vikar, Msgr. Pugnier: „Det gjør mig ondt, at jeg i lang Tid kun har berettet om Ulykker og Hjem søgelser. Ogsaa nu kommer der til saa mange Jobsposter en ny, og Gud véd, om det skal være den sidste.

Den 21. Juni modtog Msgr. Pugnier følgende Telegram: „Kirke- og Præstebolig i Bau-No ødelagt af Røvere, Præsterne førte bort i Fangenskab.“ Dagen efter bragte et Brev de nærmere Omstændigheder. I Præsteboligen i Bau-No befandt sig netop to Nabo-gejstlige hos den derværende Sognepræst, da en Bande paa c. 100 med Geværer bevæbnede Røvere overfaldt Præsteboligen. Stedets Folk vare netop beskjæftigede med Markarbejde, saa man ikke kunde gjøre Regning paa hurtig Hjælp. Præsteboligen og Kirken bleve udplyndrede og stukne i Brand tilligemed et Dusin andre udplyndrede Huse. To Præster undkom under store Vanskeligheder; men Stedets Sognepræst — en Olding paa 65 Aar, som allerede i 16 Aar har virket paa denne Station, blev ført bort som Fange; nogle af hans Folk bleve saarede. Om Fangens Skjæbne havde Biskop Pugnier endnu ikke faaet Efterretning, da han afsendte sit Brev, rimeligvis en Uges Tid efter Misgjerningen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. En *Uskik* maa man uden Tvivl kalde den Maade, paa hvilken man i vore Dage belæsser en Afdøds Kiste med *Kranse og Blomster*, som oven i Kjøbet for mange Giveres Vedkommende hverken ere Tegn paa Sorg eller paa Deltagelse; „vi blive vel nødsagede til at give en Kranse“, hedder det nemlig blandt Mange, som betragte baade Kranzen og Overværelsen af Begravelsen som en Modesag. Hvad gavner ogsaa disse kosthare Kranse. Nogensomhelst *aandelig* Fordel

har den Afdøde i alt Fald ikke af Kransene. I den katolske Kirke er det Skik og Brug kun at smykke afdøde *Smaabørns* Kister med Kranse og Blomster, idet Kirken, som ved et saadant Barns Begravelse lader sin indviede Tjener optræde med hvid Stola, gaar ud fra, at dette Barn, som er gaaet over i Evigheden smykket med Daabnaaden og Uskyldighedens Klædebon, straks er blevet optaget blandt de Salige i Himlen; den fejrer saa at sige dette lykkelige Barns himmelske Fødselsfest. Anderledes forholder det sig derimod med *Voksnes* Jordefærd. Her fordrer Kirken, at Døden skal tale med Alvor, til Gavn for den Hensovede og til Gavn for de Efterlevende. Kirken opfordrer os nemlig her til at *bede for den Afdøde*, i Følge Skriftens Ord, at „det er en hellig og heldbringende Tanke at bede for de Afdøde, for at de maa forløses fra deres Synder“; idet den gaar ud fra, at den voksne Afdøde rimeligvis endnu holdes tilbage i *Renselsesstedet*, og at det er vor Pligt at ile Sjælene til Hjælp ved vor *Forbøn* hos Gud. Tillige ønsker Kirken, at Døden skal tale til de Efterlevende i sit alvorsfulde og gribende Sprog, for at minde dem om, at *ogsaa de en Gang skulle dø* og, maaske førend de ane det, stedes for *Guds Domstol*, og derfor stedse bør holde sig forberedte, ved at have deres Regnskab med Gud i Orden. Men ved den Overdaadighed af Kranse og Blomster, hvormed Kisten skjules, hindres Døden i vore Dage for en stor Del i at holde denne alvorsfulde, formanende og heldbringende Tale til de Efterlevende, og Forbønnen for den Afdøde — det eneste han begjærer af os — bliver glemt. Man bør derfor heller ikke forundre sig over, at Biskopperne i adskillige Diøceser have forbudt, at der nedlægges Kranse paa de Voksnes Kister indenfor Gudshuset, og i mange andre Diøceser i alt Fald arbejde paa at formindske den overdaadige Pragt og Luksus, hvormed denne Kranse-Uskik søger at berøve den kristelige Jordfæstelse sin alvorsfulde, vemodige Karakter.

I disse Bestræbelser har den katholske Kirke en Forbundsfælle i den *ortodokse Jødedom*, hvad vi for nylig have haft et Eksempel paa ved OVERRABINEREN, Prof. *A. A. Wolffs* Begravelse, idet den prunkløse Kiste kun var bedækket med et sort Klæde, men uden Blomster eller Kranse; ligesom ogsaa den Afdødes Familie i Dødsanmeldelsen udtrykkelig havde tilføjet „Kranse frabedes“, eftersom saadanne stride imod den ortodokse Jødeds Skikke.

Som et Eksempel paa en rigtig Forstaaelse af den katholske Kirkes Aand i Henseende til de Afdøde kunne vi anføre, hvad den bekjendte Velgjører mod Ungdommen i Frankrig *Timon-David* egenhændig har nedskrevet angaaende den Maade, paa hvilken han ønskede at blive begravet. „Min Ligbegængelse,“ skriver han, „og den dertil knyttede Gudstjeneste skal afholdes nøje efter min Moder, den hellige katholske Kirkes Bestemmelser. I Sognekirken skal Sjælemessen fejres paa Begravelsesdagen og paa den syvende Dag og paa Maanedsdagen derefter. Ligbegængelsen skal ske i al Tarvelighed. Navnlig protesterer jeg imod den verdslige, unyttige og kostbare Skik, at nedlægge Kranse paa min Kiste. Jeg vil ikke have dem. Ønske Børnene, som jeg stedse har elsket, ønske mine Slægtninge eller Andre at vise mig en Kjærlighedstjeneste efter min Død, saa lad dem, istedetfor at købe Kranse, lade læse en hellig Messe for min Sjælefred.“

Ogsaa en fornylig i Limoges afdød Hr. *Lavondie* har medens han levede gjentagende frabedt sig Kranse og Blomster paa sin Kiste. „Ingen Kranse paa min Kiste,“ plejede han at sige, „og skulde Nogen medbringe dem, saa tag ikke imod dem. Et sort Ligklæde paa Kisten og intet andet. Kun Et trænger jeg til: Beder for mig! O, hvor ofte forsynder man sig ikke i Livet, er man ukjærlig, heftig, ustadig! Derfor vil den retfærdige Gud maaske lade mig lide længe i Skjærs-

ilden. Derfor beder jeg Alle om en Bøn, den trænger jeg til!“

Endelig kunne vi tilføje, hvad den nylig afdøde *Lord Lytton*, Englands Gesandt i Paris — en Protestant — sagde til en Ven, kort før han døde: „Der er en Ting, jeg vil bede Dem om. Hvis det ikke lykkes Lægerne at helbrede mig, saa maa De sørge for, at der ikke kommer den mindste Krans eller Buket paa min Kiste. Jeg holder af, at Begravelser ere triste. Jeg har Afsky for, at man stadser den op med Blomster, noget, som desuden paalægger den Afdødes Venner en unødigt Udgift.“

Først og fremmest gjælder det om, at vi staa den Afdøde bi ved vor Forbøn, f. Eks. Rosenkransbønnen, og ved Opofrelsen af den h. Kommunion og navnlig af det h. Messeoffer. For Pengene, som man ellers vilde benytte til en Krans, bør man saa hellere købe et *Kransekort*, ved hvilket de Paarørende underrettes om, at der istedetfor en Krans er sendt et kontant Beløb til *Vincentforeningen* til Gavn for de Fattige; i det Øjemed, at denne Almisse forbønsvis maa komme den Hensøvede til Gode.

Japan. Medens den katholske Kirke stadig mere og mere forfølges af sine egne ugudelige Børn i Rom, i dens Overhoveds Residensstad, fik den i fjerne Verdens egne Aar for Aar stærkere Fodfæste. Det nyeste Fremskridt er *Oprettelsen af det katholske Hierarki i Japan*. Det pavelige Breve, som er dateret den 15. Juni d. A., men nu først er blevet sendt til samtlige Biskopper i alle fem Verdensdele, anordner Oprettelsen af et Ærkebispedømme i *Tokio* med Suffraganbispedømmer i *Nagasaki*, *Osaka* og *Hokodata*, istedetfor de tre apostoliske Vikariater, i hvilke den japanesiske Mission hidtil var delt. Denne Mission befinder sig i Hænderne paa „*Missions-Selskabet*“ i Paris, hvoraf de første Biskopper ogsaa ere Medlemmer. Som bekjendt har Japan nemlig i de sidste Decennier gjort store Frem-

skridt i Henseende til Civilisation og staar i dette Punkt øverst blandt alle de asiatiske Lande. Den tiltagende Udbredelse af den katholske Religion hos denne højt-begavede Nation vil uden Tvivl blive meget gavnlig for dens fremtidige Kulturfremskridt, ligesom ogsaa paa den anden Side den derværende moderne Lovgivning kommer Kirkens Virksomhed til Gode.

Til Ugebladets Læsere.

Undertegnede agte i Aar at foranstalte en *Uddeling af Fødevarer* til de Fattige i *Julen*, og vi nære det tillidsfulde Haab, at Bidragene i nævnte Øjemed ikke ville flyde sparsommere i Aar end ved foregaaende Julefester, saa at ret mange Fattige maa kunne fejre Julen med *ublandet Glæde*.

Kjøbenhavn, i December 1891.

Bsse *Stampe*,
Bredgade 67, 1. Sal.

Fru *C. Erlewein*,
St. Kongensgade 62, St.

Fru *A. Hutters*,
Østergade 26, 2. Sal.

Fru *M. Larsen*,
Vingaardsstræde 10, St.

Fru *A. Osterhammel*,
Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. December. 3. Søndag i Advent. **Marias ubesmittede Undfangelse.** — 14. M. Oktavdag. — 15. Ti. Oktav af Marias ubesmittede Undfangelse. — 16. O. (Fastedag*) Eusebius, Pave og Martyr. — 17. To. Ferialdag. — 18. F. (Fastedag) Forventning af Frelserens Fødsel. — 19. L. (Fastedag) Ferialdag.

Søndag den 20. December. 4. Søndag i Advent.

*) Onsdag, Fredag og Lørdag i denne Uge ere befalede Tamperfastedage.

Mariakongregationen for Mænd. Søndag den 13. Dec., Marias ubesmittede Undfangelse (**Titularfest**), afholder Kongregationen Fælleskommunion Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Stenosgade; Kl. 6 Aften: Festandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Den levende Rosenkrans (1. Afd.) Søndag d. 13. Dec. Møde med Exhortation Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14.

Sct. Ansgars Kirke. Tirsdag den 15. December Kl. 8 $\frac{1}{4}$, holdes en højtidelig Sjælemesse i Anledning af Aarsdagen for den apostoliske Præfekt **H. Grüders Død.**

Den katholske Vægge-Kalender for 1892 er udkommen og faas hos alle d'Hrr. Gejstlige. Pris 10 Øre.

Elisabethforeningen lader læse i Sct. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for følgende afdøde Medlemmer: Torsdag den 17. ds Kl. 8 $\frac{1}{4}$ for Frk. Mathilde Wagner og Lørdag Kl. 7 for Frk. Marie Meisburger.

Mandag Formiddag, den 7. Decbr. mistede vi vor elskede lille **Irma Maria**, 11 Mdr.

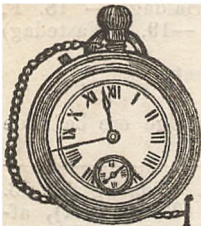
Elida Soelberg.
f. Lindboe.

Chr. Soelberg.

Rosenkranse, Krucifikser og Relikvikors i ægte Stene og ægte Metaller forefindes i smagfuldt Udvalg.

Fred. Hansen,
Juvælér & Guldsmedforretning,
St. Kongensgade 13.

En dannet, net ung Pige kan faa Beskæftigelse i en her-værende brdre Forretning i 8 à 10 Dage før Jul. Man henvende sig Bredgade 67, 2. Saltiv., Lørdag og Mandag fra 11—1 og 5—7, samt Søndag Kl. 11 $\frac{1}{2}$ —1 og 5—6.

E. A. OLSEN, Uhrmager,

12, Borgergade 12,

anbefaler til **Julen** et stort Udvalg af **Guld- og Sølvlommehre, Regulatorer, Taffel- og Vækkeuhre**, nøjagtig aftrukne og regulerede og med 2 Aars Garanti, samt Uhrkjæder, Brilller og Pincenez.

Ældre Uhre tages i Bytte.

Til Provindserne imod Efterkrav.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 51.

Søndagen den 20. December.

1891.

Indhold. Tilbage til Moderkirken. Den hellige Julefest. Jule-salme. En glædelig Jul. Efterretninger: Antwerpen, Brasilien, Amerika, Frankrig, Rusland.

Tilbage til Moderkirken.

(Sluttet.)

„Førend jeg aabenlyst bekjendte min Kjærlighed til Moderkirken,“ fortsætter Blackert, „og ogsaa en Gang imellem i den første Tid, da jeg dvælede foran dens Altre, blev jeg greben af en hemmelig Frygt for, at jeg virkelig skulde opdage noget, hvorved jeg kunde blive skuffet i mine Forventninger. Men undertiden søgte jeg ogsaa ligefrem efter Mangler: Du véd jo, hvor interessant en saadan *Søgen* efter Fejl er for os gamle Dyrkere af Tvivlen og Kritiken, at den næsten er bleven til en anden Natur. Jeg fandt denne Gang ikke, hvad jeg søgte, men til Gjengjæld lidt efter lidt en Fuldkommenhed, hvis Lige ikke findes hos Nogetsomhelst . . . Nu har jeg allerede i 8 Aar været af ganske Hjærte Katholik, og det gaar mig som de andre: saa lidt som man siger, at Solen bringer Dagen, lige saa

lidt praler man meget over Moderens Skjønhed; hun er uomtvistelig den milde Herskerinde, for hvem Enhver, der kjender hende, gjerne og elskende bøjer Knæ. Fra Edens Have, i hvilken hun er svævet ned fra Himlen, ledsaget af Engle — har hun fulgt og trøstet den stakkels Menneskeslægt i dens Landflygtighed. Hun taler ofte med Alvor og Strængthed til sine Børn, dog har hun aldrig fornægtet sin Mildhed og Kjærlighed.

Sin hele fulde Moderkjærlighed aabenbarede Guds Kirke, da den, udrustet med alle Himlens Skatte og Hemmeligheder, ved den *nye* Tids Begyndelse indbød alle Mennesker og Nationer til sig. Da Maria havde født Frelseren, sang Englene: Ære være Gud i det Høje, og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie! Disse Englenes Ord gjentage vi og vi gjentage ogsaa hine Ord: Hil dig, Maria, du velsignede iblandt Kvinderne; velsignet er din Livsfrugt!

Det er saaledes Kjærlighed, Fred og Englehilsen, som danner Indledningen til den gamle Kirkes *nye* Tid. Hvo som vender tilbage til Moderens Skjød og har Mod nok til at aflægge den Bekjendelse, som den forlorne Søn aflagde: Fader, jeg har syndet for Himlen og for dig! — han lærer, ligesom jeg, at kjende denne Moderens elskelige Ophøjethed og herlige Mildhed.

I Trods sagde vore Fædre fra Wittenberg: Giv os den Del, som tilkommer os! Gud, som fordem befalede Abraham, at han skulde lade Hagar og hendes Søn Ismael forlade Hjemmet, tillod, at Fredsforstyrrerne fik deres Del og droge bort. Hvad de toge med sig, var snart fortæret. De foer ligesom Hagar og hendes Søn vild ude i Ørkenen, og den ægyptiske Kvinde havde et mærkeligt Hjærte i sit Bryst: hun lagde sit Barn ved Foden af et Træ, thi hun kunde ikke se paa, hvorledes det vansmægtede af Tørst. Men Himlen er rig paa Forbarmelse, og aabnede den Fortvivledes blinde Øjne, saa at hun fandt en Kilde i Ørkenen, for at frelse

sig og sin Søn fra Døden, saaledes gik det i den gamle Pagt, som fordrede Skilsmisse.

Den nye Pagt ønsker *Gjenforening* og *Tilbagevenden* i det gamle, rige *Fædrenehjem*, som vel ikke samtykker i trodsig Bortgang, men ogsaa fejrer Tilbagekomsten som en Glædesfest. Som jeg sagde dig: mere, end man begjærer eller haaber, modtager det Menneske, som søger efter Himlens Skatte: Sko til Fødderne, et Klædebon til Legemets Beskyttelse, en Ring til Fingeren, et styrkende og vederkvægende Maaltid holdes beredt, og saaledes er Huset rigt paa Gaver for hele Livet. Ogsaa til den sidste svære Rejse gennem Dødens mørke Dal giver den himmelske Moder endnu et Vandringsbrød med paa Vejen, for at Sjælen ikke skal falde i Afmagt og blive et Bytte for den onde Fjende.“

„Overlæst bliver Husets trofaste Søn ikke, bestemt Ting skal han tage imod; andre kan han dertil udvælge sig efter egen fri Villie. Kun denne *ene* Betingelse stilles ved Indtrædelsen i Boligen: vogt dig for, at du ikke som Hagar hovmoder dig over Sara, eller som Ismael smiler haanligt . . .“

„Hvor afstikkende er ikke den katholske Moders Alvor og Kjærlighed overfor det lutherske Kraftgenies Spektakel! Endog det haardeste Anathema, som Kirken udtaler, er ikke uden Kjærlighed, ikke uden Forbarmelse. Ogsaa den haardeste Straf skal, om det er muligt, dog stedse være et heldbringende Tugtemiddel. Og imod Personer som saadanne ejer den ingen Forbandelse, men kun imod Forføreres og de Forførtes Vildfarelser. Ikke alle Katholiker efterligne Kirkens Mildhed overfor Anderledestroende; men det er heller ikke let stedse at tøjle sin Vrede overfor de *uforbederlige, kivagtige* og *fanatiske Protesterende*, som, uden at kjende den katholske Kirke, haane, spotte og udskjælde den som Gadedrenge og derved vidne om deres forfængelige Hovmod og usigelige Dumhed og Mangel paa Alvor. Hos eder har Fanatismen ret egentlig hjemme; thi hos

os er der vel hellig Vrede over eders Vildfarelser, som sandelig ere farlige nok, men denne Vrede ønsker dog at forbedre den Vildfarende og derfor er den ikke nogen Fanatisme, eftersom denne meget mere gaar ud paa den materielle Ødelæggelse af Personerne. Hvor langmodig og taalmodig, hvor kjærlig og utrættelig virksom er Katholiken som sand Søn af Kirken ikke imod de Vrangtroende!

Jeg vil ikke forherlige nogen Konvertit, jeg vil ikke — end ikke i fjærneste Maade hentyde til, at Møderkirken skulde gjøre meget Væsen af dem, som for dum Frafaldne, nu ere vendte tilbage til Hjemmet, eller at den skulde have saa uendelig megen Grund til at glæde sig. Ikke desto mindre — tænker jeg, hviler dens Blik med Velbehag paa den Kjærlighed og Venlighed, hvormed dens nye Børn, som vare tabte og ere gjenfundne, stræbe efter at føre dem, som vansmægte i Vildfarelsens Slaveri, til herlig Frihed i det gamle Hjem. Den, som har baaret Lænker, véd, hvad Slaveri og Trældom vil sige! . . .“

Maatte ikke ogsaa *Historieforskningen* tidlig eller senere hidføre dette lykkelige Resultat: Blackerts Tilbagevenden til Kristi sande Kirke? Hvor kunde Blackert finde Sandheden: hos hin frafaldne Augustiner-munk *Luther*, som føjede den sædeligt fordærvede Landsfyrste Filip af Hessen og sammen med denne berøvede Hessen dets gamle katholske Tro, — eller hos hin anden Mand *Bonifatius*, der som romersk-katholsk Missionær og sendt af Gud betræder Hessen, for der at forkynde den sande Tro og at kalde dets hedenske Indvaanere hen til den Allerhøjestes Alter, paa hvilket fejres den nye Pagts højhellige Hemmelighed og det guddommelige Livs Brød brydes? — *Luther* og *Bonifatius* — hvem af disse to Mænd forkynder Frelsens Sandhed?

I Herstelle modtog endelig Blackert paa Marias Fødselsfest den første hellige Kommunion. Mærkvær-

digt er det, hvorledes Marias Haand altid paa en særegen Maade greb ind i denne Konvertitfamilies Skjæbne. Hvorfra hidrørte vel denne Himmeldronningens Gunst? Til Altmorschen kom der nogle Gange om Aaret *katholske* Sangerfamilier. Dette var en særegen Nydelse for Blackerts protestantiske Præstegaard. Thi disse rejsende Sangere bleve straks kaldte ind i Præstegaarden og fik en dobbelt, ja tredobbelt Almisse for kun at synge ret mange Maria-Sange, som den protestantiske Præstefamilie saa gjerne hørte paa. Hvad Under da, at Maria lagde Haand paa Værket, for at bringe disse Hjærter i *den* Forfatning, som alene kunde gjøre denne Hyldest velbehagelig for hende. Blackerts Familie følte godt denne Indgriben af den velsignede Gudsmoder og Himmeldronning ved de forskjelligste Lejligheder i deres Liv. Ofte sagde man i taknemlig Anerkjendelse ved saadanne Lejligheder de barnlige Ord: „Det har vor gode Moder gjort!“ Naar man derfor Fredag Aften eller om Lørdagen overraskede Blackert i sit Arbejdsværelse, kunde man der se ham forrette sin Andagt foran et Mariabillede, der blev oplyst af en lille Votivlampe, eller høre ham sagte synge „*O Sanctissima*“. Med Aarene voksede Beviserne paa hans Kjærlighed til og Hengivenhed for sin himmelske Moder, og ikke desto mindre beklagede denne fromme Sjæl sig paa Dødslejet dog over, at han ikke havde elsket og æret Maria nok!

Fra Herstelle henvendte Blackert sig til Brügge-mann i Berlin for at opnaa et Embede som Lærer. Forgjæves! Konvertiter vare aldrig yndede der. Derefter henvendte han sig til Wien. Heldigvis havde han her en oprigtig Ven i den berømte Lærde i Kirkeret og Konvertit *Phillips*, og denne havde atter en Vel-ynder i den daværende Kultusminister *Thun*. I For-aaret 1858, da de sidste Sparepenge fra Altmorschen vare fortærede, fik han et Embede som Gymnasiallærer i Czernowitz i Bukowina. Med Møje bestred han Rejse-

omkostningerne indtil Erfurt. Her vilde han laane Penge, for at fortsætte Rejsen. Men det var ikke nødvendigt; Venner, som han her mødte, blandt hvilke Konvertiten *Volk*, anede hans Forhold og stak ham uden Omstændigheder en Sum Penge i Lommen, som var mere end tilstrækkelig til at bestride den 200 Mile lange og besværlige Rejse. Efter 15 Maaneders Ophold i Czernowitz blev Blackert kaldet til *Lemberg*, Galiziens Hovedstad, for der at hentære sin Livskraft i en anstrængende Gjerning som Ungdommens Opdrager. Det karakteristiske ved de sidste tyve Aar af dette Menneskeliv ere — *Lidelserne*. Gud har ved en meget tung Korsvej ladet sig betale for Konversionens store Naade, der var bleven Blackert og hans Familie tildel. Hvorfor den guddommelige Godhed har handlet saaledes, derom spurgte Blackert aldrig, og *vi* have endnu mindre Ret til at spørge derom.

Blackert har i Et og Alt tilbedet sin himmelske Faders barmhjærtige Haand; lad os gjøre det samme. Og ville vi desuden gjøre noget andet, saa lad os beundre denne ædle og fromme Konvertits Kraft, Mod og trofaste Udholdenhed, beundre denne Mand, som aldrig klagede over sine Kors, end ikke, naar de afløste hverandre uden saa at sige at levne Tid til at drage Aande. Da den dødelige Sygdom i 1873 begyndte at tære paa hans ellers saa kraftige Liv, maatte den kæmpe med ham i tre Uger, inden den fik ham kastet til Jorden. I Begyndelsen vaklede han paa sine egne Fødder til Gymnasiet. Saa lod han sig i omtrent fjorten Dage kjøre derhen, tilsidst maatte han endog bæres fra og til Vognen. Kun en Uge laa han paa Dødslejet, for at afvente Døden. Udrustet med de hellige Sakramenters Naade døde han, understøttet af sine Kjæres inderligste Bønner, den 14. Febr. 1873.

Hans Kaldstroskab, hans Pligtfølelse og Iver have alle Lembergs Aviser uden Hensyn til Farve omtalt med Ros og Anerkjendelse efter hans Død, og hans

Kolleger og Disciple have søgt at gjengjælde ham til dels denne hans Selvopofrelse og Kaldstroskab, idet de paa deres *egen Bekostning* forskaffede ham en smuk Ligbegjængelse.

Maatte han hisset have fundet en naadig Dommer og en guddommelig Gjengjælder af alle Ofre.

Den højhellige Julefest.

Blandt Kirkeaarets Fester ere navnlig tre fremragende: *Jul*, *Paaske* og *Pintse*, som ere indstiftede til de tre guddommelige Personers Ære og Tilbedelse. Disse tre Fester ere derfor ogsaa blevne udmærkede ved deres skønne og sindrige Højtideligholdelse og ved Anordningen af Gudstjenesten, hvori Kirkens Visdom aabenbarer sig. Dette gjælder navnlig om *Julefesten*.

Kristenheden fejrer Mindet om hin hellige Nat, i hvilken *Jesus Kristus*, Verdens Frelser blev født. Glæden over den guddommelige Barmhjærtigheds store Vidunder stemmer den Kristnes Hjærte til jublende Taksigelse overfor Gud, vor Fader, „som sendte sin enbaarne Søn til Verden, for at Alle, som tro paa ham, ikke skulle fortabes, men have det evige Liv.“ Indholdet af hele Højtiden er kortelig indeholdt i Englenes Sang: „Ære være Gud i det Høje og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie.“ I de yndige Skikke, hvormed Fromheden har smykket denne Dags Højtideligholdelse i Kirken og i Hjemmet, i de smukke, ærværdige Julesalmer, som gaa i Arv fra Slægt til Slægt, i hele den rige og sindrige Højtid toner Klangens af Engelenes Festhilsen: „Ære være Gud i det Høje!“

Hvor gribende er ikke denne Fest fuld af Inderlighed og Ynde, bevaret og baaret af det kristelige Folks

Kjærlighed! Enhver Alder, enhver Stand føler dens mægtige Tryllekraft. Børnene knæle foran det guddommelige Barns Krybbe; de vide, at Julefesten ogsaa er Børnenes Fest. Den Fattige henter sig Trøst fra denne Fest, paa hvilken Frelseren blev født, som først berøvede Fattigdommen dens Braad, idet han hævede de Fattige til sine Yndlingsbørn og forkyndte dem Evangeliet, Frelsens glade Budskab. Den Rige føler sig paa denne store Mindedag om den guddommelige Barmhjærtighed selv tilskyndet til at yde Velgjerninger. Julefesten er bleven til Gavernes Fest, og hvor der hersker et kristeligt Sindelag, der finder Nøden i Dag beredvillig Hjælp, der beredes der i Dag de fattige Børn en Glæde.

Med hvilken Kjærlighed hænger ikke det kristelige Folk ved Gudstjenestens opløftende Højtidelighed i de oplyste Kirker paa den aarle Julemorgen! Saa mægtig er den opløftende Indflydelse, som denne Højtid udøver, at endog den Kristnes Sjæl, som holdes fangen af Verdens og Syndens Tjeneste, bliver greben af den, saa at han fatter nyt Haab og føler Hjemve efter Troens og Dydens tabte Paradis. Dette er Juleglædens store Fortrin; den er almindelig, den indbyder Alle og udelukker Ingen, som har god Villie; den er ikke blot en Døgnglæde, men den forjætter varige Goder; den er overnaturlig, thi den peger ud over dette Liv hen til Himlens og den evige Freds Glæder.

Eftersom den kristelige Dag oprandt med Verdensforløserens Fødsel i Tidens Fylde, saa dateres ogsaa den kristelige Tidsregning fra den første hellige Julefest. Vi leve nu allerede i en saare fremrykket Time af denne kristelige Dag, men Juleglæden bliver ikke gammel, lige saa lidt som Kristi Kirke, der forkynder os den, og indtil Tidernes Ende vil Kirken forsamle de kommende Slægter til den højhellige Julefest, for at takke Frelseren for hans Naade.

Jesus, redemptor omnium.

O Jesu Krist, Alverdens Trøst,
 Hvem Faderen med evig Lyst
 Har avlet som sin Ligemand,
 Før Lys blev tændt i Tidens Land.

Gud Faders Glans og Guddomsskjær,
 Du Haab og Tilflugt for Enhver,
 Lyt naaderig til Bønnens Ord
 Fra dine Tjenere paa Jord.

Alverdens Skaber kom i Hu,
 Det var vort stakkels Kjød, som du
 I Jomfrulivets Helligdom
 Paatog dig, og til Verden kom.

Det raaber denne Højtid ud,
 Som aarlig bringer Julebud,
 At du er Guds enbaarne Søn,
 Som kom at frelse Adams Kjøn.

Nu Jord og Hav og Stjærner smaa
 Og Alting under Himlens Blaa
 Istemme nye Kvad, thi han
 Er Frelsens nye Ophavsmand.

Og vi, som blev i hellig Flod
 Besprængte med dit dyre Blod,
 Vi hylde dig med festlig Klang
 Alt paa din Fødselsdag i Sang.

Saa vær højlovet, Jesu sød,
 Som fødtes os af Jomfruskjød,
 Samt Faderen tilligemed
 Den Helligaand i Evighed.

J. F.

En glædelig Julefest.

Det er om Eftermiddagen den 24de December; endnu et Par Timer og man fejrer Verdensforløserens velsignelsesrige Fødsel. Nyfalden Sne har iført Naturen et blændende hvidt Klædebon og det er en bidende Kulde. Ikke desto mindre er der et livligt Røre ude paa Gaden: Mænd og Kvinder ile frem og tilbage, for i Butikerne, som have udstillet i Vinduerne det Bedste, de eje, at købe Legetøj og Knas til de kjære Smaa.

Paa et Kvistværelse i B gade boede en ældre Enke, Syerske, med sin Søn, et blegt, svageligt udseende Barn paa 5 til 6 Aar. Værelset er lille, meget fattigt udstyret og sparsomt opvarmet, men alle Vegne hersker der Orden og Renlighed i Stuen. Ved Vinduet sidder Paul og ser gennem de med Isblomster smykkede Ruder ned i Gaarden, hvor man netop er i Færd med at udpakke en hel Ladning Legetøj til Værentens eneste Barn.

„Moder, hvor lykkelig vil Cæcilie dog blive, naar hun faar alle de dejlige Dukker, Sprællemænd og Legetøjssager“, sagde Paul og pegede med Fingeren ned paa Vognen og det store Juletræ. „Hvorfor,“ tilføjede han, „bringer den kjære Frelser ikke ogsaa mig saadanne smukke Sager, som dem, Cæcilie faar?“

Hvor smerteligt berørte dette Spørgsmaal ikke den fattige Moder. Havde hun dog blot været rig, for at hun ogsaa kunnet glæde sin Yndling!“

„Mit Barn,“ svarede hun, „den lille Pige er dog trods alle de mange Gaver langt fra saa lykkelig som du, thi hun har ingen Moder mere, som kan fortælle hende om Jesus, som i denne Nat er steget ned paa Jorden for alle de Smaa, og om hvor meget han elsker dem, og om hvor stor Glæde det bereder ham, naar de ere gode og lydige og gjerne ville ofre til ham det Bedste, de eje. Allerede i Morgen vil Cæcilie være

kjed af Legetøjet og lægge det til Side. Men se her, hvad Julebarnet har givet mig til dig?" Hun tog op af en Kurv en lille Kage, som Paul greb efter med Glæde. Den rige Cæcilies Legetøj var straks glemt og hans lykkelige Hjærte beskjæftigede sig nu kun med Kagen.

* * *

Udenfor i Gangen lød der tunge Skridt; der blev banket paa Døren, Enken aabnede den og ind træder Lirekassedrejeren, som boede ved Siden af, en Olding paa over 60 Aar. Hans Skikkelse er bøjet, og et langt hvidt Skjæg giver hans Ansigt et ærværdigt Udseende. Efter at have ønsket Moderen og Barnet „God Aften“, begyndte han nedslaaet og mismodig: „Ak, jeg har i Dag ikke fortjent saa meget, at jeg kan kjøbe mig en Smule Aftensmad; ofte har jeg fastet i mit Liv, men at maatte sulte paa den hellige Juleaften, er dog for haardt.“ — —

Den lille Paul, som hidtil kun havde beskjæftiget sig med sin Kage, begyndte at lytte. Pludselig rejste han sig, gik hen til den Gamle og sagde: „Her, kjære Mand, tag denne Kage, jeg giver dig den, for at du kan fejre Juleaften.“ Den Gamle blev dybt rørt over Barnets Godhed og vilde ikke tage imod Gaven.

„Moder,“ bad Drengen, „sig du dog til ham, at han skal tage Kagen, og jeg vil være glad, og den kjære Frelser ogsaa, fordi jeg jo for hans Skyld har ofret noget, som jeg holdt af.“

Bevæget sagde Moderen da til den Gamle: „Behold Kagen; Paul giver Dem den jo villigt og gjerne, og jeg er lykkelig over, at han viser sig i Besiddelse af et saa godt Hjærte.“

„Gud velsigne baade ham og Dem,“ svarede den Gamle, „thi I have ikke givet af Overflod,“ tog derefter Kagen og spiste den med Velbehag. Den Lille saa paa ham og hans Øjne straaledede af Glæde. [Efter at

have takket endnu en Gang forlod den Gamle Værelset, for at opsøge sit fattige Natteleje.

* * *

Efter at Paul havde bedet sin Aftenbøn, gik han til Sengs. I Søvne drømte han endnu om sin Kage, om Liredrejerens og om Jesusbarnets Kjærtegn. Da han vaagnede om Morgenens, hørte han, hvorledes Værentens Pige, som ofte besøgte Enken paa Kvistkammeret, lige sagde til hans Moder: „Vor Cæcilie har igaar spist saa meget Knas, at hun har været syg hele Natten og endnu ligger og græder. En Del af det smukke Legetøj har hun allerede revet itu, thi hun glæder sig ikke over det.“

„Jeg beklager meget den Lille,“ sagde Enken; „min Paul har kun faaet en eneste Kage til Julen, og dog vare vi igaar meget lykkelige og ere det ogsaa endnu i Dag!“

„Mærkværdigt,“ sagde Pigen til sig selv, da hun gik bort, „disse Mennesker ere trods deres Fattigdom dog lykkelige i Julen, og vi have kun Graad og Bedrøvelse hele Tiden.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Antwerpen. I Domkirken i Antwerpen er der bleven opstillet et nyt *Orgel*, som uden Tvivl hører til de største og prægtigste i Verden. Orglet, som er skjenket til Kirken af en derværende rig Dame, har 6000 Piber, 90 Registre og 4 Klaviaturer, og dertil en saadan Vægt, at man maatte nedbryde Galleriet, hvorpaa det tidligere Orgel stod, og opbygge et nyt og stærkere. Bælgen sættes i Bevægelse af en *Gasmotor* af tre Hestes Kraft og som, for at undgaa Brandfare, er bleven opstillet i et lille Sidetaarn. Den højtidelige Indvielse af det kolossale Instrument fuldbyrdedes den 17. Dec. af Kardinal-Ærkebiskoppen af Mecheln, hvorefter der

om Aftenen blev givet en Kirkekoncert paa Orglet, ved hvilken flere fremragende Kunstnere fra Paris, Antwerpen og Bryssel medvirkede.

Brasilien. En Meddelelse om, at det brasilianske Gesandtskab hos den h. Fader agtes ophævet i en nær Fremtid, vidner om den Aand, som hersker i de ledende Kredse i Brasilien. Ophævelsen af Gesandtskabsposten ved Vatikanet blev vedtaget allerede for længe siden i det brasilianske Kammer; den tidligere Præsident *Fonseca* har imidlertid, for at sikre sig det kirkelige Partis Sympati, ikke bragt denne Beslutning til Udførelse. Den ny Præsident *Peixoto* agter derimod at fuldbyrde den. Brasilien er mere end noget andet Land behersket og undergravet af *Frimurerlogen*, og man bør derfor heller ikke forundre sig over, at Logen ogsaa regerer i Kongressen (Kammeret). Her, som alle Vegne, hvor Logen gjør Udslaget, vil den udlevere Landet til materiel og moralsk Undergang.

Amerika. (Guds Dom.) For to Aar siden *sønderslog* et ugudeligt Menneske en Søndag Eftermiddag *begge Benene paa et Krucifiks*, som stod ved Landevejen fra Achern til Sasbach i Tyskland. Endskjønt Politiet den Gang gjorde sig al mulig Umage for at finde den Skyldige, lykkedes det dog ikke. I Følge „Sendbote“ indtraf nu for nylig et Brev fra Amerika til Sasbach, i hvilket en Kvinde skriver, at hendes Mand har faaet *begge sine Ben knuste* i en Maskine og paa sit Dødsleje har *bekjendt*, at han i sin Tid havde sønderslaaet Benene paa Krucifikset ved Sasbach.

Frankrig. I det franske Kammer synes der for Tiden at være *Kulturkampstemning*. I Fredags endte Mødet med Spektakel i Anledning af, at Formanden, *Floquet* erklærede, at Pave Pius IX. havde autoriseret Frimureriet i Frankrig og *selv havde været Medlem af Logen*. Denne usandfærdige Paastand vakte almindelig Indignation blandt de katholske Deputerede, og der tilraabtes Præsidenten Bemærkninger som disse: „Det er en infam Beskyldning!“ — „Det er Løgn!“ — „De gjør Dem skyldig i en Usandhed!“ — „De har bagtalt Pave Pius IX!“ — „De har blodigt haanet vor Samvittighed; vi protestere i alle Katholikers Navn!“ — *Paul de Cassagnac* erklærede: „Stig ned fra Deres Plads, Hr. Formand, og forklar Deres Ord; De har uden at vide det gjort Dem skyldig i en oprørende

Bagvaskelse:“ Ved Slutningen af Mødet tog *Formanden atter sin Paastand tilbage*. — Den Deputerede *Cas-sagnac* sluttede sin Tale omtrent saaledes: „Regeringen bør opgive sin mistænkelige Politik og ærligt sige, hvad den vil: enten skille Kirken fra Staten eller beholde den nuværende Ordning. Jeg vilde ønske, at den havde Mod til at lægge sin Uvillie mod Kirken aabent for Dagen, men det har den ikke. Historien viser os, at det kun er i Medgangens Tid, det er gaaet tilbage for Katholikerne, men at de altid have rejst sig i Modgangens Dage. Naar de have kunnet modstaa Fjender som Frederik Barbarossa og Napoleon I., saa behøve de ikke at være bange for Revolutionens vanslægtede Sønner, der regeres af „Carnot den Lille“.

Rusland. Rusland og Vatikanet ere endelig blevne enige om en ny *Ærkebiskop af Mohilew*, idet den nuværende Biskop af Skitomir, Msgr. *Koslowsky* er bleven udnævnt til dette Embede.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 20. December. 4. Søndag i Advent. — **21. M. Thomas, Apostel.** — **22. Ti. Ferialdag.** — **23. O. (Fastedag) Ferialdag.** — **24. To. Vigiliefastedag til Julefesten.**

Fredag den 25. December.*) Guds Søns Fødsel i Kjødet. Første Juledag. I Sct. Ansgars Kirke: Første Levitmesse med Prædiken Kl. 5 Morgen; derefter hh. Messer. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. — Aften Kl. 6: Festandagt med Prædiken (Under Levitmesserne **Kollekt** til Kirkens **Opvarmning**).

Lørdag den 26. December. Anden Juledag. Sct. Stefanus' Fest. (Gudstjenesten som paa Søndagene).

Søndag den 27. December. Johannes, Apostel og Evangelist. **28. M. De bethlehemitiske Børns Fest** (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9 Børnegudstjeneste med Prædiken). — **29. Ti. Thomas af Canterbury, Biskop og Mart.** — **30. O. Oktavdag.** — **31. To. Sylvester, Pave og Mart.** (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften højtidelig Takkeandagt med Prædiken i hvilken meddeles en Oversigt over Menighedslivet i det henrundne Aar; derefter Te Deum i Anledning af Aarets Slutning).

*) I Anledning af Julefesten bortfalder Abstinentsbudet paa denne Dag.

Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade). 1. Juledag: Kl. 6 Levitmesse med Prædiken. — Kl. 10 anden Levitmesse. — Aften Kl. 6 Prædiken og Festandagt.

2. Juledag: Kl. 9½ Højmesse og Prædiken. — Aften Kl. 6 Prædiken og Festandagt.

Søndag den 27. December. Kl. 9½ Højmesse og Prædiken. — Aften Kl. 6 Festandagt.

Nytaarsaften (Torsdag den 31. December). Aften Kl. 6 Prædiken og Te Deum.

Nytaarsdag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse. — Aften Kl. 6 Prædiken og Festandagt.

Børnegudstjeneste. Mandag den 28. December Kl. 9 holdes i Sct. Ansgars Kirke den aarlige højtidelige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barn døms Forening til Hedningebørnenes Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tilligemed deres Forældre.

Sct. Vincentsforeningen afholder sit sidste Generalmøde for i Aar Søndag den 20. December Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke). Til Mødet som afholdes i Lokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G. indbydes alle Konferentsernes aktive og bidragydende Medlemmer.

Sct. Josefs Gilde. Almindelig Møde for alle Brødre Mandag den 21. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Bredgade 67, 2. Sal, o. G. — Udstillingen er aaben (Husflids-Aften).

Katholsk Afholdsforenings Møder den 23. og 30. December aflyses.

Fælleskommunionen afholdes paa Stiftelsesdagen (1. Januar 1892) Kl. 8 i Sct. Ansgars Kirke.

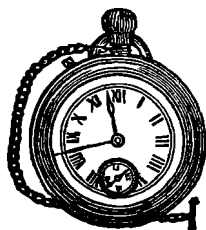
Literatur. Til Jule- og Nytaarsgaver anbefales de katholske Bøger, som findes i den Bogfortegnelse, der følger med dette Nr. af Ugebladet til indenbyes Abonnenter. Navnlig fremhæves de nye Bønne- og Salmebøger.

For udvist Deltagelse ved min Mand, Bernardus Melskens Begravelse takkes hjærtelig paa egne og Børns Vegne.

Johanne Melskens
f. Kirsthein.

Rosenkranse, Krucifikser og Relikvikors i ægte Stene og ægte Metaller forefindes i smagfuldt Udvalg.

Fred. Hansen,
Juvélér & Guldsmedforretning,
St. Kongensgade 13.

H. A. OLSEN, Uhrmager,
12, Borgergade 12,

anbefaler til Julen et stort Udvalg af **Guld- og Sølvlommehre, Regulatorer, Taffel- og Vækkehre**, nøjagtig aftrukne og regulerede og med 2 Aars Garanti, samt Uhrkjæder, Brilller og Pincenez.

 Ældre Uhre tages i Bytte.
Til Provindserne imod Efterkrav.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Niogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Milloch, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 52.

Søndagen den 27. December.

1891.

Indhold. „Gloria in excelsis Deo!“ Fra Kristenhedens Hovedstad. Leo XIII.s Konsistoriumstale. Julesalme. Efterretninger: Amerika, Kina, Frankfurt, Ægypten, Kjøbenhavn.

„Gloria in excelsis Deo!“

„Ære være Gud i det Høje, og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie!“ Saaledes synger og beder den katholske Kirke hele Aaret igjennem, naar den frembærer det h. Messeoffer paa sine Altre. At den gjør det i disse Dage med særegen Andagt og Højtidelighed bør ikke forundre os, den fejrer jo netop *hans* Fødsel, til hvis Ære Englene indførte denne Lovsang paa Jorden. Det er heller ikke paafaldende, at Guds Søn vilde blive Menneske netop i den raa Aarstid, han er jo kommen, for at sætte en Grænse for den lange Vinter, som hvilede over Menneskeslægten. — Ja, Menneskets Historie, saa vel som den guddommelige Religion, der er knyttet paa det inderligste til den, har, ligesom Aaret, sine fire Aarstider: en Vinter, et Foraar, en Sommer og et Efteraar.

Tiden før Messias' Komme sammenligne vi med Vinteren, Jesu Fødsel og Liv her paa Jorden er Foraaret, Tiden fra Kristi Himmelfart indtil Verdens Ende er Sommeren, og endelig Efteraaret eller Høsten er Verdens Ende med den yderste Dom.

Naar vi sammenligne Tiden før Frelserens Komme med Vinteren, saa maa vel begge Sammenligningspunkter have en vis Lighed med hverandre. Denne Lighed vil straks vise sig, naar man undersøger dem lidt nærmere. — Paa Vinterens Dagsorden staar der Frost og Kulde. Dagene ere korte og Nætterne lange, Himlen er sædvanligvis overtrukken; kun sjældent bliver den gjenembrudt af matte Solstraaler. Man hører ikke Fuglenes muntre Sang og jublende Kviddren. Alt er stille og øde. Naturen har iført sig et Sørgeflox; Blomster og Haver, Træer og Skove, Enge og Marker ere nøgne og øde, uden Smykker og Prydelser. Og spørger man, hvem har været Mester for alt dette, saa lyder Svaret kort og godt: *Vinteren*.

Vinter var det ogsaa en Gang i Verdenshistorien, en lang, forfærdelig Vinter. I 4000 Aar sukkede Menneskeslægten under Arvesyndens Isskorpe. Koldt var det i Menneskenes Hjærter. Lidenskabernes Taage formørkede den guddommelige Sandheds Sol. Og brød ogsaa hist og her en Straale af denne Sol igjennem de tætte Skyer, saa havde den dog ikke den naturlige Varme og Kraft; det menneskelige Samfund befandt sig netop i den mest langvarige og mest bedrøvelige Vinter. Folkeslag og Fyrster, Stammer og Nationer, Riger og Lande frembøde et sørgeligt Skue. Man hørte kun én Stemme, ét Suk, Sukket efter Udfrielse af Trældommen, den længselsfulde Attraa efter Freløsning fra Syndens Aag. Alle, Høje og Lave, Uvidende og Lærde, Alle uden Hensyn til Kjøen eller Stand deltog i dette almindelige Nødskrig. Og som et mægtigt Uvejrs vældige Brusen lød fra den ene Ende af Jorden til den anden: „I Himle, drypper fra oven, og

Skyerne nedregne den Retfærdige; Jorden aabne sig og lade Frelseren fremspire!“ Dette var den Bøn, som lød fra Millioner af Struber op til Himlen, og den Almægtige havde hørt den. Himlens prægtige Rum aabne sig og den evige Faders Søn stiger fra sin Trone ned til os. — Den sørgelige Vinter maatte straks tage Afsked og aftræde sin Plads til det yndige Foraar.

Naar Foraarssolen udgyder sine første opvarmende Straaler over Markerne, for atter at skjænke hele Naturen nyt Liv og forynget Skjønhed, forlader den flittige Landmand sin Arne, for at slutte sig til en anden ligesaa trofast Ven, Ploven. Han ryster Jorden af dens dybe Slummer, for at anbetro Foraars-Sædekornet til dens moderlige Skjød, for at den ikke blot skal bevare ham det vel som en kostbar Arv, men ogsaa give ham det forøget tilbage. Næppe havde den evige Sandheds Sol udgydt sine første Straaler over Jordens Beboere, for at skjænke dem nyt, uforgængeligt Liv, saa satte hele Skabningen, Himmel og Jord, Engle og Mennesker sig i Bevægelse, for at hilse og tilbede den nye Fader og Frelser.

Vel er det yndigt at lytte paa en smuk Foraarsmorgen til de bevingede Sangeres Koncert ude i Guds frie Natur; men sammenlignet med Englekorenes Jubelsang er denne Musik ikke andet end en ynkelig Klynken. „Ære være Gud i det Høje,“ saaledes lyder det i disse Dage i Luften, „Ære være Gud i det Høje, og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie.“ Hyrderne ile hen til Stalden, til Krybben og finde der et lille Barn tilligemed dets hl. Moder og dets hl. Plejefader. Af lutter Fryd og Glæde græde de, og i Troens Lys, som blev dem til Del ovenfra, anerkjende de i dette Barn deres Frelser. De kaste sig til Jorden foran Krybben og tilbede Barnet. Fulde af Ærefrygt og Kjærlighed kysse de det guddommelige Barns Fødder og væde dem med deres Taarer.

Mine kjære Læsere, her i Krybben og senere gjen-

tagne Gange i sit offentlige Liv giver Frelseren os en Lære, som skal være for os Kilden til og Fylden af al Lyksalighed. „Lærer af mig,“ saaledes prædiker han ogsaa her i Krybben, paa en simpel, men dog overbevisende Maade, „Lærer af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjærtet, og I skulle finde Hvile for eders Sjæle.“ Ja, I Menneskebørn, lærer af mig, af mig, eders menneskevordne Gud og Frelser, lærer af mig, som er sagtmodig, thi hvad er vel sagtmodigere end et nyfødt Barn? Lærer af mig, som er sagtmodig. Jeg kom til min Ejendom — hele Verden tilhører mig — og Mine modtog mig ikke. Bortvist fra alle menneskelige Boligers Døre, blev jeg nødt til at opslaa min Vugge i denne Stald. Lærer af mig, som er sagtmodig; thi var det ikke Tilfældet, vilde jeg have ladet de Utaknemlige føle min Hævn for denne Tilsidesættelse; og det vilde have været den letteste Sag af Verden for mig, at forvandle ved en eneste Villiesakt, ved et eneste Aandepust hele Verden til Støv. — Lærer af mig, alle I Menneskebørn, af mig, eders menneskevordne Gud og Frelser, at jeg ogsaa er ydmyg; thi ikke Høje og Mægtige, men en fattig Jomfru udvalgte jeg til min Moder, en fattig Tømmermand til min Plejefader og Beskytter, fattige Hyrder til mine første Tilbedere. Lærer af mig, som er ydmyg af Hjærtet; jeg havde kunnet møde paa Jorden med uset, uanet Pragt og Herlighed, men jeg gav frivillig Fattigdommen Fortrinet.

Lærer af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjærtet; denne Lære er i Sandhed et Sædekorn, udstrøet af den himmelske Sædemand, som i Guds Have, d. e. i Menneskenes Hjærter skal blive til en Blomst, der langt overgaar alle andre i Henseende til Pragt og Vellugt. Vel have de hedenske Verdensvise avlet alskens kunstige Planter i deres Haver, som skulde bringe Menneskene sand Lyksalighed, men med alle deres Vidsomsblomster bragte de det dog aldrig til nogen blivende Frugt; de kunde ikke skjænke den lovede Fred

hverken til sig selv eller til deres Medmennesker. Det var forbeholdt Jesusbarnet i Krybben at løse denne Opgave. Og hvor simpelt og dog hvor underfuldt har han ikke løst den! „I Menneskebørn,“ tilraaber han os, „som saa let føle eder fornærmede og bevare Vreden saa længe i eders Hjærter og ikke kjende nogen sødere Følelse end paa alle mulige Maader at afkjøle eders Hævn paa dem, som have krænket eder, siger mig, kan denne hedenske Tænke- og Handlemaade vel skjænke eder varig Tilfredshed? Lærer meget mere af mig, som er sagtmodig! I Menneskebørn, som søge eders Lykke og Salighed i Rigdom, Ære og Nydelser, siger mig dog, kunne disse bedragerske Goder og Nydelser fuldkomment tilfredsstille eders Hjærte? Lærer meget mere af mig, som er ydmyg, og I ville finde den sande Fred, den sande Hvile for eders Sjæle“.

Il da ogsaa Du, kjære Læser, hen til Frelserens Krybbe, for tillige med de fattige Hyrder at frembære for ham din Tilbedelse! Ogsaa dig gjælder Engelens Ord: „Frygter ikke!“ Se, det elskværdigste blandt alle Menneskebørn er ankommet, ikke for at ødelægge, men for at søge og for at frelse, hvad der var fortabt. Men skal denne Kjærlighed virkelig blive til Frelse for dig, saa maa Du lægge dig de heldbringende Lærdomme, som Jesubarnet giver dig, vel paa Hjærte og dybt indprente dem i din Aand. Hans Fornedrelse skal for dig være Vejen til sand Storhed, hans Savn skulle for dig være et Pant paa de evige Glæder, hans Kulde og Smerte skulle for dig være en Gnist af hin store Kjærlighedsild, som Herren paa Julefesten har bragt ned paa Jorden, for at antænde alle Menneskers Hjærter. Istem derfor med et glad bevæget Hjærte Englenes Lovsang: „Ære være Gud i det Høje, og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie!“

Fra Kristenhedens Hovedstad.

Rom, i December 1891.

I det den 14. ds. i Vatikanet afholdte hemmelige Konsistorium bleve Mgr. *Ruffo-Scilla* og Mgr. *Sepiacci*, som tidligere omtalt, ophøjede til Kardinaler. Hs. Hellighed foretog desuden en Del Bispeudnævnelser, deriblandt Mgr. *Stablewskis* til Ærkebisp af Gnesen-Posen, en Post der havde været vakant siden Mgr. *Dinders* Død, og Mgr. *Kozlowskis* til Ærkebisp af Mohilew i Rusland. Af franske Bisper udnævntes ingen, derimod en betydelig Del italienske. Ved Mgr. *Ruffo-Scillas* Ophøjelse til Kardinal, bliver Posten som Maggiordom og Præfekt for de „pavelige Paladser“ vakant. Man antager, at den nuværende „Maestro di Camera“, Mgr. *della Volpe* vil blive *Ruffo-Scillas* Efterfølger og at *Misciatelli* vil komme til at indtage *della Volpes* Stilling.

For danske Læsere vil det maaske i denne Sammenhæng være interessant at erfare lidt om de to høje Hofstillinger: Maggiordomen og Maestro di Camera.

Som bekjendt rummer Vatikanet ikke alene de berømteste Kunstværker, Bogskatte og Kuriositeter paa alle Omraader, men inden Vatikanets Mure, indenfor det kolossale Bygningskomplex, som vogtes af Schweizersoldaternes maleriske Hellebarder, bevæger sig en hel Verden, en fra det øvrige Rom fuldkommen adskilt By med sine Kaserner, sin Brandvagt, sit Postkontor, sine Haver og Parker, sine Arbejderboliger med hele deres store Befolkning. Den h. Fader kan naturligvis ikke i Details beskæftige sig med dette uhyre Maskineries Administration og skjønt Kardinalstatssekretæren nominelt staar over det hele, er det dog i Maggiordomens Hænder at Alt hviler i Vatikanets Styrelse. Det er ham, der indstiller Hofpersonalet til Udnævnelse og som ansætter de underordnede Betjente i Vatikanet. Han udsteder Adgangskortene til alle i Vatikanet sted-

findende Funktioner og bestemmer Dage, Tider og Reglement for Besøg i Musæer og Gallerier. Han forordner, hvilke Bygningsarbejder der skulle foretages og har Overopsyn med disses Udførelse. Ved store Audienser og højtidelige Anledninger har han sin Plads umiddelbart paa højre Side af Pavens Trone; det er ogsaa ham, som fører de kongelige Personer, der modtages hos Paven, ind i Hs. Helligheds private Appartementer og som de fire Gange om Aaret, naar de verdslige Medlemmer af Hoffet samt de forskjellige Korpsers Officerer overvære Pavens Messe, repræsenterer Hs. Hellighed ved den derefter stedfindende Déjeuner.

Endelig er det Maggiordomen, hvem det tilkommer at tildække Pavens Ansigt med et violet Slør, naar Døden er indtraadt og at forsegle Kisten med sit Segl.

Maggiordomen hører til de fire Prælater, der kaldes „di fiocchetti“, fordi de have Ret til at smykke deres Heste med violette Kvaster, han kan desuden føre sit Vaaben forenet med Pavens (en Ret han ogsaa beholder som Kardinal), og dér, hvor de andre Prælater føre 6 Duske i Hatten over deres Vaaben, sætter han 10 rosenrøde Duske.

I de 3 Aar Kardinal Ruffo-Scilla har indehavt denne vigtige Post, har han ladet foretage en hel Del Reparationer og Forskjønnelser i Vatikanet; bl. A. i Bibliotheket, Appartements Borgia og Maggiordomens Lejlighed; disse sidste Arbejder dog for Størstedelen paa egen Bekostning.

„Maestro di Camera“ har ikke en saa betydelig Stilling som Maggiordomen, men maa dog anses for den vigtigste Prælat ved Hoffet paa Grund af at han har at gjøre direkte med Pavens Person. I tidligere Tider var det ham, der havde Nøglen til Pavens Gemakker, saa Ingen kunde komme ind til Hs. Hellighed uden ham. Ogsaa nu er det ham, der tilsiger til Audiens og præsenterer de Troende for Paven. Maestro di Camera er i denne Egenskab ubetinget den mest

plagede Monsignore i hele Rom, hans Venteværelser ere ligefrem belejrede af Folk, især Tilrejsende, som anholde om en Audiens, og der maa en ualmindelig Takt og Taalmodighed til at tilfredsstille alle de fromme Ansøgere, der, enten de nu ere Protestanter eller Katholiker, dog Alle helst attraa en lang Privataudiens, et Forlangende, som i Betragtning af Pavens Alder og mangfoldige Beskjæftigelser samt Ansøgenes store Antal kun kan opfyldes for yderst Faas Vedkommende. Men Alle, der stedes til Audiens, faa den Trøst og Glæde at blive forestillede for Paven og frit at kunne tale med ham. Her er det Maestro di Camera træder hjælpende til, nævner Land og Hjemstavn for Paven og underviser de med Etiketten Ubekjendte om hvorledes de skulle forholde sig i Hs. Helligheds Nærværelse.

Det er ogsaa Maestro di Camera, der leder hele Hoftjenesten baade til dagligdags, naar Pavens Opvartning kun bestaar af en gejstlig og to verdslige Kammerherrer, en Oberst af Nobelgarden og en Officer af Gardekorpserne; og ved store Anledninger, naar Hoffet er *au complet*.

Kardinal *Mermillod* er ankommen til Rom endnu meget lidende, imidlertid synes Romerluften at gjøre den høje Syge godt, saa man tør haabe, at Kirken endnu længe vil kunne beholde ham. Af andre høje Ankomne skal nævnes Hs. Højærværdighed Msgr. *Fal-lize*, Norges apostoliske Præfekt, der antagelig vil opholde sig nogle Maaneder i den evige Stad.

Fr.—g.

Pave Leo XIII's Konsistoriums-Tale den 14. December.

I det hemmelige Konsistorium den 14. December holdt Kirkens Overhoved følgende Tale til de forsamlede Kardinaler:

Ærværdige Brødre!

Det er ikke nødvendigt at bruge mange Ord, for at overtyde Eder om, at den indre Kamp imod Kirken, selv om den ikke stedse føres med lige Heftighed, bliver stærkere Dag for Dag. Alene Sagernes Udvikling i Italien beviser dette tydeligt. De Os omgivende Fjenders uforstandige Forstokkelse trykker og bedrøver Os; følgende en forskjelligartet Fremgangsmaade, arbejde Nogle aabenlyst og med Heftighed, Andre hemmeligt og tilsyneladende med større Mildhed. De første lægge saa liden Vægt paa at skjule deres fjendtlige Sindelag, at de endog prale deraf. Aabenlyst udstrø de, at alle mulige Fjendtligheder maa iværksættes imod Paven som imod en Fjende, daglig søge de ny Lejlighed til at haane og udskjelde og kæmpe i aaben Kamp. Vi ville ikke mere minde om fjærnere liggende Begivenheder; men i frisk Minde ere endnu de Ting, som tildroge sig i den henrundne Oktobermaaned saa at sige overfor vore egne Øjne. Eftersom en saa glimrende Tilkjendegivelse fra saa mange Menneskers Side var saare ubekvem for dem, og da de havde foresat sig, under alle Omstændigheder at forstyrre den, viste de uden Maal og Grænse, hvad deres Hjærte er opfyldt af. De undsaa sig ikke for uden retfærdig Grund at forulempe baade i Ord og Gjerning uskyldige Mennesker, som vare rejste hertil ene og alene af Fromheds Hensyn, ikke af politiske; ogsaa angrebe de — Rom er Vidne dertil — Paven, idet de udskjældte og truede ham. Nu ere de gaaede videre og ophidse ved Skrifter og Møder i hele Italien Mængden og søge ved Hjælp af Mængdens Bifald at gennemføre, at Kristi Statholder behandles endnu haardere og at der ikke lades ham anden Rettighed tilbage, end den, enhver som helst anden Privatperson har overfor Loven. Dog hertil indskrænker deres forkerte Handlemaade sig ingenlunde; de tilstaa, at de gaa ud paa at faa Pave-

dømmet til at forsvinde, og at de i saa Henseende ingenlunde ville forsmaa voldsomme Midler.

Saadant vover nu rigtignok den anden Del af Fjenderne ikke; de fordølge endog i deres Taler det Fjendskab, som de nære imod Kirken eller forsvare det med en eller anden søgt Undskyldning. De vise Maadehold, men det er kun Snuhed; thi i Virkeligheden forfølge de jo det samme Maal og ville, hvad de Andre ville. Hvorfor benytte de sig ikke af den offentlige Øvrigheds Myndighed overfor Kristendommens bitreste og aabenbare Fjender, hvor de dog kunde det? Endnu værre er det, at de selv vedligeholde Aversion og Had blandt Folket, naar de vove at betegne Paven som en truende Fjende af Italien. Naar de ikke ville afskaffe visse Love, som tilsyneladende yde den h. Stol et Værn, saa sker dette kun, fordi det passer til deres Planer. De se jo, at de udadtil tjene dem til Undskyldning, indadtil til Værn, og at de heller ikke ere nogen væsentlig Hindring for deres skadelige Arbejde mod den katholske Kirke. I Virkeligheden have vi jo set, hvorledes der er blevet taget flere for Kirken fordærvelige og imod Paven uretfærdige Bestemmelser, uden at hine Love forhindrede det.

Dette have Medlemmer af deres Parti ogsaa tilstaaet. Vel sige de, at de have Agtelse for Pavens Myndighed; men netop denne af Gud til Paven overdragne Myndighed ville de indskrænke til et Omraade, som de selv have bestemt, idet de haardnakket arbejde paa, at gjøre Kirken i dens Lære og Liv underdanig af Regeringen. Paa samme Maade forkynde de, at Enhver kan uhindret og sikkert fra hvilkensomhelst Del af Jorden besøge Paven, for at bevidne ham Hengivenhed; men i Virkeligheden maa dog de fremmede Besøgende blive afskrækkede af de grænseløse Forhaanelser og Mængdens Frækhed.

Ved begge Slags Modstanderes Bestræbelser blive Vi altsaa væsentlig indskrænkede i Vor Frihed i Hen-

seende til at holde en Tale og give Audienser, og ved enhver lille Lejlighed bliver det tydeligt, hvad Vi sagde i Begyndelsen, at Vi daglig plages mere og mere og stedse maa kæmpe omringet af Vanskeligheder. Naar disse sidste allerede ere saa talrige og store i Fredstider og under rolige Forhold, saa kan Ingen forudse, hvorvidt det vil komme, naar der indtræder en pludselig Begivenhed, navnlig dersom en Krig udbryder.

Men hvad er Grunden til, at det fjendtlige Sindelag er traadt saa meget i Forgrunden i den nyeste Tid? Vi have, ligesom Vor Forgænger, senerehen stedse fulgt den samme Vej, som Vi i Overensstemmelse med Vor Samvittighed og Vor Pligt havde betraadt strax efter Tiltrædelsen af Vort Pontifikat. Vi have fordret, at man yder Os den Frihed, som tilkommer Os, og stedse betonet vor Ret, navnlig til denne Stad, som ved Guds Forsyn og ved Aarhundreders Dom er bleven tilkjendt Paven; derhos erkjende Vi fuldtud og have ogsaa omtalt det oftere, at Vore Rettigheders Ukrænkelighed meget godt kan bestaa sammen med det italienske Folks Velfærd, Frihed og Blomstring, saa at Italienernes gode Forstaaelse med den h. Stol overhovedet kun vil tjene baade indadtil og udadtil til Fremme af deres eget Bedste. At der ikke er indtraadt nogen Forandring hverken i Vort Sindelag eller i Vor Handlemaade, det fremgaar af alt det, som vi indtil denne Dag have skrevet eller, uden dog at true Nogen, have foretaget Os. Der maa derfor søges en anden Grund til at der ophidses til Kamp.

Sandheden angaaende disse Ting er klart fremstillet i det Brev, som Vi ifjor have rettet til det italienske Folk; der have Vi med deres egne Ord, som kjende til Sagen, afsløret de hemmelige Selskabers Planer; for nylig er der i den lovgivende Forsamling bleven hørt Stemmer, som vare i Overensstemmelse med disse Ord. De hemmelige Selskabers fælles Plan gaar ud paa, ved en hetfig Kamp at trætte Pavedømmet og om muligt

at udrydde Kristendommen fra Roden af. De skynde sig allerede med at gennemføre deres Hensigter, idet de anse det for vist, at Alt vil gaa dem efter Ønske og Villie. Og i Virkeligheden se de, at der fra saadanne Steder, hvorfra de hovedsagelig kunde frygte Hindringer, ikke blot ikke beredes dem saadanne, men endog tages Hensyn til dem og ydes dem Opmuntring.

Saaledes, ærværdige Brødre, forholde Sagerne sig; man maa lære dem at kjende, fordi det er gavnligt at kjende Fjendens Veje, for at kunne forsvare sig mod Voldsomheder. Maatte Kongerne og Kejserne dog have deres Opmærksomhed henvendt herpaa; de vilde let indse, at det ikke blot er til Fordel for Religionen, men ogsaa for Staten, naar man hindrer Ugudelighed og sædelig Fordærvelse i at gjøre Fremskridt. Thi hvor der hersker Ugudelighed, der maa nødvendigvis Statens Hovedgrundvolde: Religion og Sædelighed, blive rystede; men gjør man Indgreb i Kirkens Autoritet, som er i Besiddelse af den største bindende Kraft, saa vakler al Autoritet og der er slet værnet om den. Maatte ogsaa alle Katholiker alle Vegne forstaa, hvorledes der i Almindelighed arbejdes imod Kristendommen og hvilke Planer i Særdeleshed smedes imod den h. Stol; maatte de i Endrægtighed tilligemed Os afgjort yde Modstand imod alle onde Foretagender i Tillid til Gud, til hvis Godhed og Magt Vort Haab hovedsagelig støtter sig.“

Jesus Fødsel.

(Mohrs: Jubilate Deo Nr. 9).

Hvor er den Dag saa frydelig,
den fejreste blandt Dage,
da Jesus kom fra Himmerig

vort Kjød sig at paatage.
 Ret ingen dog hans Byrd forstaar;
 thi uden Mén en Liljemaard
 Guds Søn til Jord har baaret.
 Modtag, Maria, Lov og Pris,
 thi dig har Gud paa naadig Vis
 til Moder sig udkaaret.

Et Barnelil saa ynderigt,
 al Jordens Kreds til Lise,
 er født i Dag vidunderligt
 af Jomfruen, vi prise.
 Og var det Barnelil ej født,
 da var vor Salighed forødt;
 nu er der Bod for alle.
 Saa lad os aldrig, Jesu sød,
 du som for os er bleven Kjød,
 paany i Synden falde.

Hvor sang den glade Englekrans
 ved hellig Midnatstide!
 Og Luften, lys som Solens Glans
 det toned ned saa vide:
 I Dag er Jordens Frelse sket;
 med Jubel Himlen har det set
 og aabner vidt for Tilje.
 Pris være Gud i Evighed,
 paa Jord Velsignelse og Fred
 for hver, som har god Vilje!

Og Hyrderne med Undren stor
 saa' Himmelskarer lue;
 en Engel kom og kvad det, hvor
 de Gud som Barn maa skue.
 Strax iled Hyrderne afsted
 til Stalden ud og knæled ned
 for Frelseren med Glæde.

O Barn, du Guds enbaarne Søn,
 vær naadig, naar til Straf og Løn
 vi for din Dom skal træde!

J. F.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Amerika. Ærkebiskop *Kenrick* af St. Louis har den 30. Novbr. fejret sit *50aarige Bispejubilæum*; Kardinal *Gibbons*, 11 Ærkebisper, 33 Bisper og 2 Abbeder overværede denne Højtidelighed. I 50 Aar har Jubilaren nu styret sit Ærkebispedømme med Klogskab og Iver. Medens Bispedømmets Tilstand for 50 Aar siden kun var ringe og fattig og dets Overhyrde henvist til Udlandets Hjælp, har Msgr. *Kenrick* ved klog Sparsommelighed og Forretningsdygtighed, forstaaet at ordne Bispedømmets Forhold, at gjøre det selvstændigt og blomstrende, hvorover Alle nu glæde sig. Nu tæller Ærkebispedømmet St. Louis, som omfatter den østlige Halvdel af Staten Missouri, 290 Præster, 200 Kirker, 13 Missionstationer, 27 Kapeller, 3 Kollegier, 12 Akademier, 126 Sognekoler med 20,000 Børn, 5 Vajsenhuse, 15 Hospitaler og en katholsk Befolkning paa 300,000 Sjæle.

Kina. Midt under Revolutionens Rædsler og Kristenforfølgelserne udfolder Kirken i Kina en ivrig Virksomhed. Fra velunderrettet Side modtage vi Meddelelse om, at Kinas katholske Biskopper ere forsamlede til en almindelig Synode i Byen *Signan-Ju* i Provinsen *Schensi*. De apostoliske Vikariater Nord- og Syd-*Schensi* have ca. 20,000 Katholiker, 2 Biskopper og 23 Præster, blandt hvilke 15 kinesiske. I 1885 talte Kina ifølge Madras-Direktoriet 47 Biskopper, 746 europæiske Præster, 649 indfødte Præster, 40 Kollegier, 16 Konventer og 1,115,664 Katholiker, hvortil komme endnu 5,502,000 Katholiker paa Filippinerne.

Frankfurt a. M. Prælat *Janssen* er desværre af-

gaaet ved Døden den 24de December. Den berømte Historiker var født den 10. April 1829 i Xanten. For sine literære Skatte og navnlig for Fuldendelsen og Udgivelsen af det syvende Bind af sin Historie (*Geschichte des deutschen Volkes im Mittelalter*) havde han draget Omsorg strax ved Sygdommens Begyndelse. Det første Bind udgav han i 1876. R. J. P.

Ægypten. Pastor *Ohrwalder* og Ordenssøstrene *Katharina Chincarin* og *Elisabeth Venturini*, Medlemmer af den østerrigske Mission i *Sudan*, som i 1883 bleve tagne til Fange i Kordofan og siden ere blevne holdte fangne i Omdurman af *Mahdien* og Kalifen, ere i forrige Uge ankomne til Korosko i Ægypten.

Kjøbenhavn. Efter flere Ugers betænkeligt Sygeleje er den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *von Euch* nu atter i saa god Bedring, at han paany har kunnet deltage i de kirkelige Funktioner.

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Blikkenslager Franz Anton Pickutowski og Caroline Augusta Marie Rasmussen (26 Juli). — Murer Valdemar Andreas Andersen og Thora Helene Alexandra Larsen (6. September). — Snedker Robert Valdemar Oscar William Stick og Louise Christine Harms (12. September). — Grosserer Carlos Armstrong og Caridad Catalina Ysabel Lohse (17. September). — Murer Jørgen Herman Petersen og Friedericke Maria Elisabeth Wilke (20. September). — Snedker Harald Christian Larsen og Elise Wilhelmine Auguste Liebeck (28. November). — Vævermester Josef Vietz og Agnes Zeidler. — Tobaksfabrikant Karl Christian Johannes Wesch og Francisca Romana Theresia Rudolph.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. December. Johannes, Apostel og Evangelist. 2°. M. De bethlehemitiske Børns Fest (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9 Børnegudstjeneste med Prædiken). — **29. Ti.** Thomas af Canterbury, Biskop og Mart. — **30. O.** Oktavdag. — **31. To.** Sylvester, Pave og Mart. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften højtidelig Takkeandagt med Prædiken i hvilken meddeles en Oversigt over Menighedslivet i det henrundne Aar; derefter Te Deum i Anledning af Aarets Slutning).

Fredag den 1. Januar 1892. Herrens Omskørelse. Nytaarsdag (Gudstjenesten som paa Søndagene). Paa Nytaarsdag afholdes den første Kvartalskollekt af Peterspenge for Aaret 1892. — 2. L. Oktav af Sct. Stefans Fest.

Søndag den 3. Januar. Søndag efter Nytaar. Oktav af Sct. Johannes' Fest.

Rosenkransbroderskabet holder maanedlig Møde med Procession Søndag den 3. Januar Kl. 6 Aften i Sct. Ansgars Kirke (Jomfruernes Forening deltager i Processionen).

Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade). **Nytaarsaften** (Torsdag d. 31. December) Aften Kl. 6 Prædiken og Te Deum.

Nytaarsdag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse. — Aften Kl. 6 Prædiken og Festandagt.

Katholsk Afholdsforening holder Fælleskommunion paa Stiftelsesdagen (den 1. Januar 1892) Kl 8 i Sct. Ansgars Kirke. — Mødet den 30. December aflyses.

Sct. Josefs Gilde. Søndag d. 3. Januar, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften afholdes til Fordel især for Sct. Josefs Gildets Stiftelse en lille Julefestlighed med Sang, Musik, Deklamation, Bazar og Juletræ. — Eventuelle Gaver til Bazaren modtages med Tak af undertegnede, hvor ligeledes Biletter til Julefestligheden kan faas. Biletpris er 25 Øre for Gildets Brødre og deres Familie; Andre 35 Øre; Børn have fri Adgang.

Man bedes sikre sig Bilet i Tide. Festligheden finder Sted i Bredgade 67, 1. og 2. Sal o. G.

C. Ertner, Bredgade 67, O. Justiniano, Ny Kronprinsessegade 24, St. Kjørschen, St. Kongensgade 20, J. Nielsen, Aabenraa 19, Grünwald, Schönbergsgade 20, H. Raith, Ahornsgade 14, N. Nielsen, Mejnungsgade 15.

Reverendi DD. Missionarii, qui novum **Directorium** accipere optant, pretium (à 1 Krone) committant ministerio cursus publici Hafniam transmittendum, et tunc franco recipient Directorium. Etiam solvere possunt „signis postalibus“ vulgo „Frimærker“. Inscriptio epistolaris Hafniam: Bredgade 64. K.

Katholsk Væggekalendar faas hos D'hrr. Gejstlige. Pris 10 Øre.

Program til Unios Julefest for Menighedens Skolebørn medfølger til indenbys Abonnenter.

Korrespondents. New York: En hjærtelig Tak for de under Mrk. J. L. og Mrs. Bruun tilsendte 37 Kroner i følgende Øjemed: Rosenkranskirken 5 Kr., Sct. Josefs Gilde 10 Kr. — Vincentsforeningen 3 Kr. 40 Øre. — 2 Expl. Ugeblad med Porto 10 Kr. 60 Øre. — Sct. Mariæ Hospitium 8 Kr. — Three cheers for the faithful old and young Danes on the other side of the ocean! A happy new year!

**Herved Titelblad og Indholdsfortegnelse,
Bladet udgivet senere paa Grund af Helligdagene.**